

Slovenci u hrvatskom sportu
Slovenci v hrvaškem športu

Zagreb,
travanj / april
2014.

Eduard Hemar

SLOVENCİ U HRVATSKOM SPORTU

SLOVENCİ V HRVAŠKEM ŠPORTU

Uvodna riječ autora

Knjiga *Slovinci u hrvatskom sportu* treća je u ediciji knjiga o zaslužnim Slovincima i pojedincima slovenskoga podrijetla u Hrvatskoj, koji su dali svoj doprinos u raznim društvenim djelatnostima. Ediciju je pokrenuo Slovenski dom u Zagrebu sa željom da hrvatskoj i slovenskoj javnosti predstavi mnoge istaknute pojedince koji su bili i ostali most između hrvatskog i slovenskog naroda kroz povijest pa sve do danas kada se oba naroda nalaze u zajednici europskih država – Europskoj uniji. Nakon knjiga o dramskim i likovnim umjetnicima, u ovoj su knjizi predstavljani sportaši slovenskoga podrijetla.

Jedno od područja u kojem su Slovinci ostavili najveći trag u Hrvatskoj svakako je – sport. Cilj je ove knjige predstaviti zaslužne sportaše, trenere i sportske djelatnike koji su u rasponu od gotovo 150 godina djelovali u hrvatskom sportu. To nije bio nimalo lak zadatak jer to razdoblje obuhvaća nekoliko država i ratova; od Austro-Ugarske Monarhije i Prvog svjetskog rata, Kraljevine Srba Hrvata i Slovenaca, Kraljevine Jugoslavije, Nezavisne Države Hrvatske u vrijeme Drugog svjetskog rata te potom poslijeratne Jugoslavije, sve do Domovinskog rata i samostalne Republike Hrvatske. U tom razdoblju, uza sve promjene i izmjene društvenih i političkih okolnosti, sport je s vremenom postao jedna od najrasprostranjenijih društvenih aktivnosti.

Kriterij za odabir osoba čije biografije sadrži knjiga *Slovinci u hrvatskom sportu*, prije svega se temelji na doprinosu pojedinca hrvatskom sportu. Pritom su bili važni sportski rezultati pa su za uvrštavanje u knjigu došli u obzir pojedinci koji su kao članovi hrvatskih klubova bili državni reprezentativci, državni prvaci, višestruki osvajači medalja na važnim domaćim i međunarodnim prvenstvima, kao i treneri uspješni prema istim kriterijima te zaslužni sportski djelatnici koji su dali svoj doprinos razvoju nekog sporta, sportskoga saveza ili sportskoga udruženja na području Hrvatske.

Knjiga sadrži 140 biografija zaslužnih pojedinaca uvrštenih kronološkim redoslijedom prema godini rođenja i obuhvaća vremenski raspon od 145 godina. Najstariji je dr. Josip Fon, rođen 1846. godine u Studenicama kraj Rogoške Slatine, a najmlađa je Franka Anić rođena 1991. u Splitu.

Životopisi u knjizi su bogato ilustrirani s 340 fotografija od kojih mnoge nikad do sada nisu bile objavljene. U 140 životopisa ukupno su predstavljene sportske karijere 26 žena i 114 muškaraca. Prema mjestu rođenja 91 je osoba rođena na teritoriju Slovenije, 45 osoba rođeno je na teritoriju Hrvatske, a 4 osobe rođene su u trećim zemljama. Treba naglasiti da se pod teritorijem Slovenije i Hrvatske podrazumijevaju današnje državne granice bez obzira kojoj su državi pojedina područja u prošlosti pripadala.

Prema nacionalnom kriteriju u knjizi se nalaze biografije sportaša rođenih u Sloveniji, ali i u Hrvatskoj ako su im jedan ili oba roditelja bili Slovinci. U nekoliko slučajeva riječ je o osobama rođenima u trećim zemljama, ali su im roditelji također bili Slovinci. Jedina iznimka od navedenog kriterija je odbojkaš i odbojkaški trener Bojan Stranić, rođen u hrvatskoj obitelji koja je 1920. godine, nakon što je Istra pripala Italiji, prije njegova rođenja prebjegla na današnji teritorij Slovenije, a uvršten je u knjigu zato što se sportski formirao u Sloveniji i imao je velike zasluge u povezivanju hrvatskoga i slovenskoga sporta.

Posebno treba naglasiti da je u knjizi obuhvaćena samo prva generacija koja je rođena u Hrvatskoj u obiteljima slovenskih roditelja. Zbog sličnosti jezika i svjetonazora što je, uz ostale razloge, u prošlosti bilo vrlo značajno za doseljavanje mnogih Slovenaca, već su se njihova djeca većinom izjašnjavala kao Hrvati, pa bi ubrajanje druge ili treće generacije zadiralo u vrlo osjetljivo područje, jer mnogi više nemaju osjećaj pripadnosti naciji svojih predaka ili ne žele posebno isticati svoje slovenske korijene.

Kako bi se izbjegle sve eventualne nedoumice oko izjašnjavanja i osjećaja nacionalne pripadnosti prve generacije rođene u Hrvatskoj, pri pripremi knjige ostvaren je kontakt sa svim živućim i dostupnim sportašima, kao i sa članovima obitelji umrlih, te je svima postavljeno pitanje žele li biti predstavljeni u knjizi sa slovenskim nacionalnim predznakom a na osnovi svojega podrijetla. Na taj su način riješene sve eventualne dvojbe oko uvrštenja pojedinih osoba u ovu knjigu.

Slovinci su u hrvatskom sportu, stjecajem povijesnih okolnosti, djelovali kroz nekoliko država različitih političkih i društvenih uređenja. Za vrijeme Austro-Ugarske Monarhije bili su s Hrvatima i ostalim narodima pod upravom Austrijanaca i Mađara. Za vrijeme prve i druge Jugoslavije bili su u sličnom položaju kao Hrvati, uz

Avtorjeva uvodna beseda

Knjiga *Slovenci v hrvaškem športu* je tretja knjižna izdaja o zaslužnih Slovencih in posameznikih slovenskega rodu na Hrvaškem, ki so prispevali k različnim družbenim dejavnostim. Pobudnik knjižnih izdaj je Slovenski dom v Zagrebu, ki želi hrvaški in slovenski javnosti predstaviti številne pomembne posameznike, ki so bili in ostali most med hrvaškim in slovenskim narodom skozi zgodovino in vse do danes, ko sta oba naroda v skupnosti evropskih držav – Evropski uniji. Po knjigah o dramskih in likovnih umetnikih je ta knjiga posvečena predstavitvi športnikov slovenskega rodu.

Eno od področij, na katerem so Slovenci pustili največjo sled na Hrvaškem, je vsekakor šport. Cilj te knjige je predstaviti zaslužne športnike, trenerje in športne delavce, ki so skoraj 150 let delovali v hrvaškem športu. To ni bila niti najmanj lahka naloga, saj to obdobje zajema nekaj držav in vojn: od Avstro-Ogrske in prve svetovne vojne, Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, Kraljevine Jugoslavije, Neodvisne države Hrvaške med drugo svetovno vojno in povojne Jugoslavije vse do domovinske vojne in samostojne Republike Hrvaške. V tem obdobju je ob vseh spremembah in zasukih v družbenopolitičnih okoliščinah šport sčasoma postal ena od najbolj razširjenih družbenih dejavnosti.

Prvo merilo za uvrstitev biografije v knjigo *Slovenci v hrvaškem športu* je prispevek posameznika k hrvaškemu športu. Pri tem so bili pomembni športni rezultati; za uvrstitev v knjigo so prišli v poštev posamezniki, ki so bili kot člani hrvaških klubov reprezentanti, državni prvaki in večkratni dobitniki medalj na pomembnih domačih in mednarodnih tekmovanjih, pa tudi trenerji, uspešni po istih merilih, ter zaslužni športni delavci, ki so prispevali k razvoju nekega športa, športne zveze ali športnega društva na območju Hrvaške.

Knjiga obsega 140 biografij zaslužnih posameznikov, razvrščenih po kronološkem vrstnem redu glede na leto rojstva, in zajema obdobje 145 let. Najstarejši je dr. Josip Fon, rojen leta 1846 v Studenicah pri Rogaški Slatini, najmlajša pa Franka Anić, rojena leta 1991 v Splitu.

Življenjepisi v knjigi so bogato opremljeni s 340 fotografijami, med njimi so tudi številne doslej neobjavljene. V 140 življenjepisih so predstavljene športne kariere 26 žensk in 114 moških. 91 jih je rojenih v Sloveniji, 45 na Hrvaškem, 4 pa v drugih državah. Treba je poudariti, da se s Slovenijo in Hrvaško misli na ozemlje znotraj današnjih državnih meja, ne glede na to, kateri državi so posamezna območja pripadala v preteklosti.

Po narodnostnem merilu so v knjigo uvrščene biografije športnikov, rojenih v Sloveniji, a tudi na Hrvaškem, če so bili starši ali eden od njih Slovenci. V nekaj primerih gre za osebe, rojene v drugih državah, vendar so bili njihovi starši prav tako Slovenci. Edina izjema je odbojkar in odbojcarski trener Bojan Stranić, rojen v hrvaški družini, ki je leta 1920, potem ko je Istra pripadla Italiji, a pred njegovim rojstvom, pobegnila na današnje ozemlje Slovenije. V knjigo je uvrščen zato, ker se je športno oblikoval v Sloveniji in je imel velike zasluge za povezovanje hrvaškega in slovenskega športa.

Posebej je treba poudariti, da knjiga zajema samo športnike iz prve generacije, rojene slovenskim staršem na Hrvaškem. Zaradi podobnosti jezika in svetovnega nazora, kar je bilo med drugim v preteklosti zelo pomembno za priseljevanje številnih Slovencev, so se že njihovi otroci po večini izrekli za Hrvate. Zato bi z uvrščanjem druge ali tretje generacije posegali na zelo občutljivo področje, saj številni nimajo več občutka pripadnosti narodu svojih prednikov ali pa ne želijo posebej poudarjati svojih slovenskih korenin.

Da bi se izognili morebitnim dvomom glede izrekanja in občutenja narodne pripadnosti prve generacije rojenih na Hrvaškem, smo med pripravljanjem knjige navezali stik z vsemi živečimi in dostopnimi športniki ter s člani družin umrlih. Vsem je bilo postavljeno vprašanje, ali želijo biti predstavljeni v knjigi s slovenskim narodnim predznakom in na osnovi svojega rodu. Tako so bili rešeni morebitni dvomi glede uvrstitve posameznikov v to knjigo.

Slovenci so v hrvaškem športu po spletu zgodovinskih okoliščin delovali v nekaj državah različnih političnih in družbenih ureditev. V obdobju Avstro-Ogrske so bili s Hrvati in drugimi narodi pod upravo Avstrijcev in Madžarov. Med prvo in drugo Jugoslavijo so bili v enakem položaju kot Hrvati, z opredeljeno enakopravnostjo z ostalimi konstitutivnimi narodi. Med drugo svetovno vojno v Neodvisni državi Hrvaški niso bili enakopravni s Hrvati. V današnji Republiki Hrvaški imajo status narodne manjšine.

deklariranu ravnopravnost s ostalim konstitutivnim narodima. Za vrijeme Drugog svjetskog rata u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj nisu imali status naroda ravnopravnoga s Hrvatima. U današnjoj Republici Hrvatskoj imaju status nacionalne manjine.

Kad je riječ o sportu ali i položaju Slovenaca uopće, dosad je od svih država i državnih tvorevina najmanje bilo istraženo vrijeme Drugog svjetskog rata, to jest razdoblje Nezavisne Države Hrvatske (1941. – 1945.). Nakon sloma Kraljevine Jugoslavije brojni Slovenci koji su se tada zatekli na području Hrvatske bili su u nezavidnoj poziciji jer je u isto vrijeme Slovenija bila okupirana i počeo je progon slovenskoga stanovništva u Hrvatsku i Srbiju.

Mnogi slovenski sportaši koji su boravili na području ustaškog režima Nezavisne Države Hrvatske nastupali su tada na državnim prvenstvima i bili su članovi hrvatske reprezentacije, premda su svjetonazorski, kao što vidi iz biografija u ovoj knjizi, uglavnom bili na strani antifašizma. U takvim su okolnostima neki od njih bili prisiljeni nastupati čak i pod pohrvaćenim imenima, jer se smatralo da time iskazuju pripadnost državi u koju su se sklonili. Njihovo sudjelovanje u hrvatskom sportu u ratnim okolnostima nikako ne treba dovoditi u vezu s tada vladajućom ideologijom, jer su uz to mnogi djelovali u ilegalnom pokretu otpora, a većina je poslije otišla u partizane. Među preostalima, to jest onima koji se nisu angažirali u antifašističkom otporu tadašnje vlasti, nije ostao zabilježen niti jedan poznati slučaj kompromitirajuće suradnje s ustaškim režimom. To potvrđuje i činjenica da su svi oni poslije rata bez problema nastavili živjeti i nastupati u novoj Jugoslaviji. Izuzetak je bila ugledna zagrebačka obitelj Urbić koja je neosporno bila na strani antifašizma, ali i protivnik komunizma te su u novoj državi bili zatvarani i zlostavljani.

U najnovijoj povijesti, za vrijeme vojne agresije na Hrvatsku i Domovinskoga rata (1991. – 1995.), mnogi su sportaši iz Slovenije upravo u tom razdoblju došli u hrvatske klubove, a neki su nastupali i za hrvatsku reprezentaciju, te su i na taj način iskazivali svoju podršku hrvatskoj državi i hrvatskom sportu u tim teškim trenucima.

Slovenci u Hrvatskoj i danas, kao nacionalna manjina s dubokim povijesnim korijenima na hrvatskom etničkom prostoru, sudjeluju u svim društvenim aktivnostima pa tako i u sportu.

Knjiga *Slovenci u hrvatskom sportu* prvi je takav publicistički projekt i ova knjiga je na prostoru bivše Jugoslavije prva koja na cjelovit način predstavlja sportaše jedne nacionalne manjine.

Dobar primjer prezentacije sporta jedne nacionalne manjine je internetska stranica www.slosport.org koja predstavlja rezultate, organizaciju, klubove i sportaše slovenske nacionalne manjine u Italiji. Ne samo po sadržaju nego i po formi, ta je web stranica vjerojatno najkvalitetnija na svijetu u toj kategoriji. Upravo me navedena web stranica, kao i obimna sportska literatura objavljena na slovenskom jeziku u Italiji, potakla na ideju o predstavljanju zaslužnih Slovenaca i pojedinaca slovenskoga porijekla u hrvatskom sportu.

Realizaciji ideje pridonijelo je moje dugogodišnje iskustvo u istraživanju i publiciranju biografija hrvatskih sportaša, trenera i sportskih djelatnika; pri istraživanju sportske povijesti često sam nailazio na podatke o osobama slovenske nacionalnosti ili slovenskoga porijekla. Sustavno istraživanje doprinosa Slovenaca hrvatskom sportu temeljilo se i na mojem iskustvu u radu na izdavačkim projektima o hrvatskom iseljeništvu i o hrvatskoj nacionalnoj manjini u regiji.

Uz potporu Slovenske zajednice u Republici Hrvatskoj i Vijeća slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba počeo sam 2010. godine sustavno raditi na ovom opsežnom djelu.

Metodologija predstavljanja sportskih biografija u ovoj knjizi polazi od leksikografskog pristupa, a uz to su uvršteni i svi relevantni životni podaci. Uz opće podatke (datum i mjesto rođenja i eventualne smrti, završne škole, zaposlenja) u pripremi ovakve knjige s nacionalnim aspektom bitan je podatak o podrijetlu roditelja sportaša rođenih u Hrvatskoj. Biografije su uglavnom koncipirane tako da predstavljaju kompletan sportski put jedne osobe, bez obzira koliko je od toga ostvareno u hrvatskom sportu. Naime, dolazak afirmiranih sportaša iz Slovenije u Hrvatsku uslijedio je upravo na temelju njihovih dotadašnjih uspjeha, pa bi izostavljanje toga dijela sportskih karijera bilo pogrešno jer uvid u njihov sportski razvoj ne bi bio cjelovit. S obzirom da o dijelu zastupljenih sportaša do sada nisu bile objavljene potpune, a u mnogim slučajevima ni djelomične biografije, bilo je potrebno mnogo istraživačkoga rada kako bi se došlo do svih relevantnih podataka. Čak je i podatke objavljene u dostupnoj literaturi trebalo provjeriti u razgovorima sa svim osobama koje su žive i dostupne, kao i s članovima obitelji onih koji su preminuli.

Biografije su sve koncipirane na isti način i uz isti pristup, osim ako zbog protoka vremena i nedostupnosti izvora informacija nije bilo moguće utvrditi sve relevantne činjenice. Neke su biografije napisane konciznijim

Ko govorimo o športu, a tudi o položaju Slovencev na sploh, je bilo doslej med vsemi državami in državnimi tvorbami najmanj raziskano obdobje druge svetovne vojne oziroma Neodvisne države Hrvaške (1941–1945). Po zlomu Kraljevine Jugoslavije so se številni Slovenci, ki so takrat živeli na območju Hrvaške, znašli v nezavidljivem položaju, saj je bila Slovenija okupirana, začel pa se je tudi pregon slovenskega prebivalstva na Hrvaško in v Srbijo.

Številni slovenski športniki, ki so živeli pod ustaškim režimom Neodvisne države Hrvaške, so nastopali na državnih prvenstvih in bili člani hrvaške reprezentance, čeprav so bili svetovnonazorsko, kot kažejo biografije, v glavnem na strani antifašizma. V takšnih okoliščinah so bili nekateri prisiljeni nastopati celo pod pohrvašenimi imeni, ker se je razumelo, da s tem izkazujejo pripadnost državi, v katero so se zatekli. Njihovega sodelovanja v hrvaškem športu v vojnih okoliščinah nikakor ne smemo povezovati s tedanjo vladajočo ideologijo, saj so ob tem številni delovali v ilegalnem odporiškem gibanju, večina pa je pozneje odšla v partizane. Med tistimi, ki se niso vključili v protifašistični odpor proti tedanji oblasti, ni ostal zabeležen niti en primer kompromitirajočega sodelovanja z ustaškim režimom. To potrjuje tudi dejstvo, da so po vojni brez težav nadaljevali z življenjem in delom v novi Jugoslaviji. Izjema je bila ugledna zagrebška družina Urbić, ki je bila nesporno na strani antifašizma, a tudi proti komunizmu, zaradi česar so njene člane v novi državi zapirali in trpinčili.

V najnovejši zgodovini, med vojaško agresijo na Hrvaško in med domovinsko vojno (1991–1995), so številni športniki iz Slovenije prav v tistem obdobju prišli v hrvaške klube, nekateri so nastopali tudi za hrvaško reprezentanco ter na ta način izražali podporo hrvaški državi in hrvaškemu športu v tistih težkih trenutkih.

Slovenci na Hrvaškem tudi danes, kot narodna manjšina z globokimi koreninami na hrvaškem etničnem prostoru, sodelujejo v vseh družbenih dejavnostih, torej tudi v športu.

Knjiga *Slovenci v hrvaškem športu* je prvi takšen publicistični projekt in prva knjiga na območju nekdanje Jugoslavije, ki celovito predstavlja športnike neke narodne manjšine.

Dober primer predstavitve športa neke narodne manjšine je spletna stran www.slosport.org, ki objavlja rezultate ter predstavlja organizacijo, klube in športnike slovenske narodne manjšine v Italiji. Ne le po vsebini, tudi po obliki je v tej kategoriji verjetno najbolj kakovostna na svetu. Prav ta spletna stran me je poleg obsežne športne literature, objavljene v slovenščini v Italiji, spodbudila k razmisleku o predstavitvi zaslužnih Slovencev in posameznikov slovenskega rodu v hrvaškem športu.

K uresničitvi zamisli so prispevale moje dolgoletne izkušnje z raziskovanjem in objavljanjem biografij hrvaških športnikov, trenerjev in športnih delavcev; pri raziskovanju športne zgodovine sem pogosto naletel na podatke o posameznikih slovenske narodnosti ali slovenskega rodu. Sistematično raziskovanje prispevka Slovencev k hrvaškemu športu je temeljilo na mojih izkušnjah z delom v založniških projektih o hrvaškem izseljenstvu in o hrvaški narodni manjšini v regiji.

Ob podpori slovenske skupnosti v Republiki Hrvaški in Sveta slovenske narodne manjšine mesta Zagreba sem leta 2010 začel sistematično pripravljati to obsežno delo.

Metodologija predstavljanja športnih biografij v tej knjigi izhaja iz leksikografskega pristopa, dodani pa so tudi vsi pomembni podatki o življenju izbranega posameznika. Ob splošnih podatkih (datum in kraj rojstva oz. smrti, končana šola, zaposlitev) je v takšni knjigi z narodnim vidikom pomemben tudi podatek o rodu športnikov, rojenih na Hrvaškem. Biografije so v glavnem zasnovane tako, da predstavljajo celovito športno pot neke osebe, ne glede na to, v kolikšnem delu je bila opravljena v hrvaškem športu. Uveljavljeni športniki iz Slovenije so namreč na Hrvaško prihajali prav zaradi svojih dotedanjih uspehov, zato bi bilo izpuščanje tega dela športnih karier napaka, saj vpogled v njihov športni razvoj ne bi bil celovit. Ker o delu predstavljenih športnikov doslej niso bile objavljene popolne, marsikdaj pa niti delne biografije, je bilo potrebnega veliko raziskovalnega dela, da bi prišli do relevantnih podatkov. Celotne podatke, objavljene v dostopni literaturi, je bilo treba preverjati pri živečih in dostopnih posameznikih ali pa družinskih članih preminulih.

Vse biografije so zasnovane enako in z enakim pristopom, razen če zaradi minevanja časa ali nedostopnih virov informacij ni bilo mogoče ugotoviti vseh relevantnih dejstev. Nekatere biografije so napisane z bolj natančnim leksikografskim stilom, saj so morale zajeti obsežne športne kariere in številne podatke. Nekatere so skromnejše, saj v športih, kot je planinstvo, ni številčnih parametrov, ki bi dokumentirali njihove dosežke.

leksikografskim stilom jer su trebale obuhvatiti opsežne sportske karijere i mnoštvo podataka. A neke su biografije oskudnije jer u sportovima kao što je, primjerice, planinarstvo nema brojčanih parametara koji bi dokumentirali njihova dostignuća.

U knjizi su biografijama predstavljeni većinom oni sportaši slovenskih korijena koji su u dužem razdoblju i značajno pridonijeli sportu u Hrvatskoj. Biografije su u knjigu uvrštene kronološkim redoslijedom prema datumu rođenja, jer se tako može steći najbolji uvid u razvoj i povijest sudjelovanja Slovenaca u hrvatskom sportu. Od pojedinaca koji su u hrvatskom sportu sudjelovali kraće vrijeme (dvije do tri godine), uvršteni su uglavnom oni koji su u tom razdoblju postigli vrhunske rezultate kao, primjerice, nogometaš Branko Oblak, košarkaš Peter Vilfan ili boćar Aleš Borčnik.

Među pojedincima koji su najviše pridonijeli hrvatskom sportu ističu se dr. Josip Fon, dr. Ivan Kosirnik i dr. Franjo Bučar. Dr. Josip Fon bio je suosnivač i dugogodišnji predsjednik Hrvatskoga sokola te suosnivač Hrvatskog planinarskog društva i Prvog hrvatskog sklizalačkog društva, dr. Ivan Kosirnik bio je također vrlo aktivan u sportskim i sokolskim udruženjima i uz to suosnivač i dugogodišnji predsjednik Prvog hrvatskog sklizalačkog društva, a dr. Franjo Bučar je zbog ukupnog doprinosa hrvatskom sportu, olimpirizmu i tjelesnoj kulturi s pravom danas smatran ocem hrvatskoga sporta te se po njemu zove najviša državna sportska nagrada Republike Hrvatske.

Od hrvatskih olimpijaca slovenskoga podrijetla ističu se petorica sportaša i dva trenera, koji su osvojili olimpijske medalje: Duje Bonačić (na Olimpijskim igrama 1952. u Helsinkiju osvojio zlato u veslanju), Marijan Žužej (srebro u vaterpolu, na Olimpijskim igrama 1956. u Melbourneu), dr. Zlatko Šimenc (srebro u vaterpolu na Olimpijskim igrama 1964. u Tokiju), Ivan Snoj (zlato u rukometu na Olimpijskim igrama 1972. u Münchenu, kao savezni kapetan), Jasna Ptujec (zlato u rukometu na Olimpijskim igrama 1984. u Los Angelesu), Iztok Puc (zlato u rukometu 1996. u Atlanti) i Vicencij Jovan (srebro u alpskoj kombinaciji na Olimpijskim igrama 2006. u Torinu, kao trener Ivice Kostelića).

Među članovima hrvatskih klubova izdvajaju se osvajači zlatnih medalja na svjetskim prvenstvima: Marica Cimperman, vratarka reprezentacije Jugoslavije u hazena rukometu na Svjetskim ženskim igrama 1934. u Londonu; kuglači Stanislav Hladnik i Stanislav Pogelšek, koji su s reprezentacijom Jugoslavije bili svjetski ekipni prvaci 1953. u Beogradu, a Pogelšek je svjetski ekipni prvak bio i 1957. u Beču; stolnotenisač dr. Žarko Dolinar bio je, igrajući za Jugoslaviju, svjetski prvak u paru s Vilimom Harangozom 1954. u Londonu; košarkaš Peter Vilfan bio je svjetski prvak s Jugoslavijom 1978. u Manili; Štefica Krištof - Markan, višestruka svjetska prvakinja u kuglanju u parovima i ekipno od 1980. do 1990. s jugoslavenskom i 1992. u Bratislavi s hrvatskom reprezentacijom; kuglači Boris Urbanc i Boris Benedik, svjetski ekipni prvaci sa slovenskom reprezentacijom 1992. u Bratislavi; kuglač Matjaž Hočevar, svjetski ekipni prvak sa Slovenijom 1994. u Ludwigshafenu; boćar Bojan Novak, svjetski ekipni prvak s Hrvatskom 1997. u Rijeci; Sandro Gulja, kao član hrvatske reprezentacije, svjetski boćarski prvak u preciznom izbijanju 2003. u Nici i boćar Aleš Borčnik, svjetski prvak u brzinskom izbijanju za Sloveniju 2009. u Maconu, te sportski plesač Zoran Plohl, svjetski prvak u latinoameričkim plesovima, plešući za Hrvatsku s partnericom Tatjanom Lahvinovič 2011. u Singapuru. Trener alpskog skijanja Vicencij Jovan vodio je Ivicu Kostelića do osvajanja naslova svjetskog prvaka u slalomu 2003. u St. Moritzu.

Zlatne medalje na Europskim prvenstvima osvajali su kao članovi hrvatskih klubova: kuglač Stanislav Hladnik, europski pojedinačni prvak 1949. u Beču što je ujedno za hrvatski i jugoslavenski sport bila prva zlatna medalja na Europskom prvenstvu nakon Drugog svjetskog rata; boćar Bojan Novak, europski prvak u disciplini pojedinačno-klasično 1998. u Saluzzu, i sportski plesač Zoran Plohl, svjetski prvak u latinoameričkim plesovima, s partnericom Tatjanom Lahvinovič 2011. u Marseilleu.

Svjetske rekorde, kao pojedinci i u parovima, ostvarili su članovi hrvatskih klubova: kuglačica Štefica Krištof - Markan 1980. (pojedinačno) i 1984. (u paru s Biserkom Perman); boćar Bojan Novak 1994. u brzinskom izbijanju, a boćar Sandro Gulja izjednačio je 2001. svjetski rekord u preciznom izbijanju. Boćari Aleš Borčnik i Anže Petrič izjednačili su 2010. svjetski rekord u brzinskom izbijanju, a potom su iste godine postavili svjetski rekord u jednosatnoj štafeti.

Od uspješnih pojedinaca koji su dobili značajna priznanja za svoje sportske dosege treba opet izdvojiti dr. Žarka Dolinara proglašenoga za najboljeg sportaša dekade 1946. – 1956. u tadašnjoj Jugoslaviji, u izboru Narodnog sporta; Olgu Šikovec - Luncer proglašenu za najbolju sportašicu Hrvatske 1962. i 1963. u izboru Sportskih novosti; Šteficu Krištof -Markan, najbolju sportašicu Jugoslavije 1980. i Hrvatske 1976. i 1980. u izboru Sportskih novosti,

V knjigi so z biografijami predstavljeni predvsem tisti športniki slovenskih korenin, ki so v daljšem obdobju pomembno prispevali k športu na Hrvaškem. Biografije so v knjigo uvrščene po kronološkem vrstnem redu, ker je tako mogoče dobiti najboljši vpogled v razvoj in zgodovino sodelovanja Slovencev v hrvaškem športu. V knjigo so uvrščeni tudi tisti, ki so v hrvaškem športu delovali krajši čas (dve do tri leta), a so v tem obdobju dosegli vrhunske rezultate, takšni so, denimo, nogometaš Branko Oblak, košarkar Peter Vilfan in balinar Aleš Borčnik.

Med posamezniki, ki so največ prispevali k hrvaškemu športu, posebno mesto zasedata dr. Josip Fon in dr. Franjo Bučar. Dr. Josip Fon je bil soustanovitelj in dolgoletni predsednik Hrvaškega sokola ter soustanovitelj Hrvaškega planinskega društva in Prvega hrvaškega drsalnega društva, dr. Franja Bučarja pa zaradi celotnega prispevka k hrvaškemu športu, olimpiizmu in telesni kulturi danes upravičeno štejejo za očeta hrvaškega športa, po njem pa se imenuje tudi najvišja državna športna nagrada Republike Hrvaške.

Med posamezniki, ki so največ prispevali k hrvaškemu športu, posebno mesto zasedajo dr. Josip Fon, dr. Ivan Kosirnik in dr. Franjo Bučar. Dr. Josip Fon je bil soustanovitelj in dolgoletni predsednik Hrvaškega sokola ter soustanovitelj Hrvaškega planinskega društva in Prvega hrvaškega drsalnega društva, dr. Ivan Kosirnik je bil prav tako zelo dejaven v športnih in sokolskih društvih ter soustanovitelj in dolgoletni predsednik Prvega hrvaškega drsalnega društva, dr. Franja Bučarja pa zaradi celotnega prispevka k hrvaškemu športu, olimpiizmu in telesni kulturi danes upravičeno štejejo za očeta hrvaškega športa, po njem pa se imenuje tudi najvišja državna športna nagrada Republike Hrvaške.

Med člani hrvaških klubov, ki jih je treba omeniti, so dobitniki zlatih medalj na svetovnih prvenstvih: Marica Cimperman, vratarka reprezentance Jugoslavije v hazeni na svetovnih ženskih igrah leta 1934 v Londonu; kegljača Stanislav Hladnik in Stanislav Pogelšek, ki sta bila z reprezentanco Jugoslavije svetovna ekipna prvaka leta 1953 v Beogradu, Pogelšek pa tudi svetovni ekipni prvak leta 1957 na Dunaju; namiznoteniški igralec dr. Žarko Dolinar, ki je bil v dresu Jugoslavije svetovni prvak v dvojicah z Vilimom Harangozo leta 1954 v Londonu; Štefica Krištof - Markan, večkratna svetovna prvakinja v kegljanju v dvojicah in ekipno, med letoma 1980 in 1990 z jugoslovansko reprezentanco, leta 1992 v Bratislavi pa s hrvaško; kegljača Boris Urbanc in Boris Benedik, svetovna ekipna prvaka s slovensko reprezentanco leta 1992 v Bratislavi; kegljač Matjaž Hočevar, svetovni ekipni prvak s Slovenijo leta 1994 v Ludwigshafnu; balinarji Bojan Novak, svetovni ekipni prvak s Hrvaško leta 1997 na Reki, Sandro Gulja, kot član hrvaške reprezentance svetovni prvak v natančnem zbijanju leta 2003 v Nici, in Aleš Borčnik, svetovni prvak v hitrostnem zbijanju za Slovenijo leta 2009 v Maconu; športni plesalec Zoran Plohl, svetovni prvak v latinskoameriških plesih, plešoč za Hrvaško s partnerko Tatjano Lahvinovič leta 2011 v Singapurju; trener alpskega smučanja Vicencij Jovan, ki je Ivico Kostelića popeljal k osvojitvi naslova svetovnega prvaka v slalomu leta 2003 v St. Moritzu.

Zlate medalje na evropskih prvenstvih so kot člani hrvaških klubov osvajali: kegljač Stanislav Hladnik, evropski posamični prvak leta 1949 na Dunaju, to je bila tudi prva zlata medalja na evropskem prvenstvu za hrvaški in jugoslovanski šport po drugi svetovni vojni; balinar Bojan Novak, evropski prvak v disciplini posamezno leta 1998 v Saluzzu, in športni plesalec Zoran Plohl, svetovni prvak v latinskoameriških plesih s partnerko Tatjano Lahvinovič leta 2011 v Marseillu.

Svetovne rekorde so kot posamezniki ali v dvojicah dosegli naslednji člani hrvaških klubov: kegljačica Štefica Krištof - Markan leta 1980 (posamično) in leta 1984 (v dvojicah z Biserko Perman); balinar Bojan Novak leta 1994 v hitrostnem zbijanju; balinar Sandro Gulja, ki je leta 2001 izenačil svetovni rekord v natančnem zbijanju; balinarja Aleš Borčnik in Anže Petrič, ki sta leta 2010 izenačila svetovni rekord v hitrostnem zbijanju, nato pa istega leta postavila svetovni rekord v enourni štafeti.

Med uspešnimi posamezniki, ki so prejeli pomembna priznanja za svoje športne dosežke, je treba izpostaviti dr. Žarka Dolinarja, razglašena za najboljšega športnika desetletja 1946–1956 v tedanji Jugoslaviji po izboru Narodnega sporta, Olgo Šikovec - Luncer, razglašena za najboljšo športnico Hrvaške leta 1962 in 1963 po izboru Sportskih novosti, Štefice Krištof - Markan, najboljšo športnico Jugoslavije leta 1980 ter Hrvaške leta 1976 in 1980 po izboru Sportskih novosti, ter Barbaro Jelić - Ružić, ki je bila med letoma 1998 in 2000 trikrat zapored razglašena za najboljšo evropsko odbojkarico, leta 1998 in 1999 pa je bila najboljša športnica Hrvaške po izboru Hrvaškega olimpijskega komiteja.

Športniki slovenskih korenin so bili tudi člani številnih hrvaških športnih društev in klubov. V obdobju med obema svetovnima vojnama so največ prispevali k Hrvaškemu športnemu klubu *Concordia* iz Zagreba, po drugi

i Barbaru Jelić - Ružić koja je triput uzastopno od 1998. do 2000. bila proglašena za najbolju europsku odbojkašicu, a 1998. i 1999. bila je najbolja sportašica Hrvatske prema izboru Hrvatskog olimpijskog odbora.

Sportaši slovenskih korijena bili su i članovi mnogih hrvatskih sportskih udruženja i klubova. U razdoblju između dva svjetska rata najviše su pridonijeli Hrvatskom športskom klubu *Concordia* iz Zagreba, a nakon Drugog svjetskog rata pa sve do danas zagrebačkom Hrvatskom akademskom športskom klubu *Mladost*. Jedini hrvatski sportski klub koji je na neki način imao slovenski nacionalni predznak, a osvojio je naslov prvaka Jugoslavije i to u četvorkama 1964. i 1965. te u parovima 1963, 1965. i 1966., a uz to je dao i nekoliko reprezentativaca, bio je Bolečarski klub *Bazovica* koji je djelovao u sklopu Slovenskog doma - Kulturno prosvjetnog društva Bazovica iz Rijeke.

U pojedinačnim sportovima gotovo i nema sporta u Hrvatskoj, od alpinizma do zrakoplovstva, u kojem se Slovenci nisu iskazali, bilo kao državni prvaci i reprezentativci ili kao treneri i sportski djelatnici.

I izvan sporta pojedinci su ostvarili uspješne profesionalne karijere u drugim područjima kao što su npr. umjetnost i znanost, pa su u njihovim biografijama navedeni i takvi podaci.

Značajka knjige je i zastupljenost pojedinaca iz takozvanih malih sportova, a ne samo iz olimpijskih i onih medijski najzastupljenijih.

Do objavljivanja ove knjige nije se znalo koliko je zaslužnih sportaša slovenskoga podrijetla, od organizatora razvoja sporta pa do dobitnika olimpijskih medalja djelovalo u hrvatskom sportu. S ovakvim uvidom u hrvatsko-slovenske sportske veze mogu se drukčije sagledati i prijelazi sportaša i trenera iz jedne u drugu državu i u nacionalnu reprezentaciju što ponekad, kao u slučaju biatlonca Jakova Faka, nije bilo dobro primljeno u javnosti. Ova knjiga pokazuje da taj proces traje koliko i razvoj sporta na ovim prostorima i da su hrvatsko-slovenske sportske veze daleko starije i trajnije nego što je opće poznato.

Treba na kraju napomenuti i da su iz Hrvatske u Sloveniju također otišli brojni zaslužni sportaši i treneri, od kojih su neki dali veliki doprinos slovenskom sportu. Sjetimo se košarkaša i olimpijca Vinka Jelovca koji je dvaput bio proglašen najboljim sportašem godine u Sloveniji, jedrilčara i olimpijca Maria Fafangela, kapetana slovenske košarkaške reprezentacije Marijana Kraljevića, stolnotenisača Ratka Jazvića, hokejaša na ledu i olimpijca Drage Mlinarca, biatlonaca i olimpijca Dijane Grudiček - Ravnikar i Jakova Faka koji je u dresu Slovenije postao svjetski prvak, šahista Dražena Sermeka, kuglačice Sonje Mikac, vaterpolista Josipa Vezjaka, Franke Anić, koja je na Olimpijskim igrama 2012. nastupila za Sloveniju u teakwandou, i hrvatskog biciklističkog reprezentativca i olimpijca Radoslava Rogine koji se afirmirao kao član slovenskih klubova te je osvojio jubilarnu 20. utrku po Sloveniji 2013. godine. U Ljubljani je kratko vrijeme kao košarkaš i trener bio i Krešimir Čosić. Trener ženske rukometne reprezentacije Slovenije bio je Antun Bašić, a zapažene rezultate postigli su i atletski treneri Milovan Savić i Hrvoje Fižuleto te vaterpolski trener Ozren Bonačić. Kao dijete u Sloveniju je došao Krešimir Petrović, poslije poznati sociolog sporta i sportski djelatnik. Njegov sin, legendarni alpski skijaš Rok Petrović, rođen je u Sloveniji kao i mnogi drugi znani sportaši koji su hrvatskoga podrijetla. Među njima su, primjerice, nogometaš i izbornik slovenske nogometne reprezentacije Srečko Katanec, kajakaš i olimpijac Fedja Marušič, svjetski prvak u skijaškim letovima i dobitnik ekipne olimpijske medalje Robert Kranjec, kuglački reprezentativac Primož Pintarič i mnogi drugi.

Tako već stoljeće i pol traje neprekinuti ciklus prožimanja hrvatskoga i slovenskoga sporta. Ukratko, može se zaključiti da su Slovenci dali velik i neosporan doprinos hrvatskom sportu kao pokretači pojedinih sportova, kao sportaši, treneri i sportski djelatnici te kao promicatelji sporta općenito. U 145 godina ostavili su neizbrisiv trag u brojnim sportovima i svojim djelovanjem i angažmanom trajno su zadužili hrvatski sport i društvo u cjelini.

U Zagrebu, listopad 2013.

svetovni vojni in vse do danes pa zagrebškemu Hrvaškemu akademskemu športnemu klubu *Mladost*. Edini hrvaški športni klub, ki je imel na neki način slovenski narodni predznak, osvojil pa je tudi naslov prvaka Jugoslavije, in sicer v četverkah leta 1964 in 1965 ter v dvojicah leta 1963, 1965 in 1966, ob tem pa dal nekaj reprezentantov, je bil Balinarski klub *Bazovica*, ki je deloval v okviru Slovenskega doma - Kulturno prosvetnega društva Bazovica z Reke.

Na Hrvaškem pravzaprav sploh ni posamičnega športa, od alpinizma do letalstva, v katerem se Slovenci niso izkazali, bodisi kot državni prvaki in reprezentanti bodisi kot trenerji in športni delavci.

Nekateri športniki so ustvarili uspešne poklicne kariere tudi na drugih področjih, na primer v umetnosti in znanosti, zato so v njihovih biografijah navedeni tudi ti podatki.

Značilnost knjige je tudi zastopanost posameznikov iz tako imenovanih majhnih športov, ne le iz olimpijskih in tistih, ki so medijsko najbolj pokriti.

Do izida te knjige se ni vedelo, koliko zaslužnih športnikov slovenskega rodu, od organizatorjev razvoja športa do dobitnikov olimpijskih medalj, je delovalo v hrvaškem športu. S takšnim vpogledom v hrvaško-slovenske športne vezi je mogoč drugačen pogled tudi na prestopne športnikov in trenerjev iz ene države in državne reprezentance v drugo, kar včasih, na primer pri biatloncu Jakovu Faku, ni bilo dobro sprejeto v javnosti. Ta knjiga kaže, da ta proces traja tako dolgo kot razvoj športa na teh prostorih ter da so hrvaško-slovenske športne vezi veliko starejše in trajnejše, kot je splošno znano.

Na koncu je treba omeniti, da so tudi iz Hrvaške v Slovenijo odšli številni zaslužni športniki in trenerji, med katerimi so nekateri dali velik prispevek k slovenskemu športu. Spomnimo se košarkarja in olimpijca Vinka Jelovca, ki je bil dvakrat razglašen za najboljšega športnika leta v Sloveniji, jadrarca in olimpijca Maria Fafangela, kapetana slovenske košarkarske reprezentance Marijana Kraljevića, namiznoteniškega igralca Ratka Jazvića, hokejista na ledu in olimpijca Draga Mlinarca, biatloncev in olimpijcev Dijane Grudiček - Ravnikar in Jakova Faka, ki je v dresu Slovenije postal svetovni prvak, šahista Dražena Sermeka, kegljačice Sonje Mikac, vaterpolista Josipa Vezjaka, Franke Anić, ki je na olimpijskih igrah leta 2012 nastopala za Slovenijo v tekvondoju, ter hrvaškega kolesarskega reprezentanta in olimpijca Radoslava Rogine, ki se je uveljavil kot član slovenskih klubov in osvojil jubilejno 20. dirko po Sloveniji leta 2013. V Ljubljani je bil kratek čas kot košarkar in trener tudi Krešimir Čosić. Trener ženske rokometne reprezentance Slovenije je bil Antun Bašić, pomembne rezultate so dosegli tudi atletska trenerja Milovan Savić in Hrvoje Fižuleto ter vaterpolski trener Ozren Bonačić. Kot otrok je v Slovenijo prišel Krešimir Petrović, pozneje znani sociolog športa in športni delavec. Njegov sin, legendarni alpski smučar Rok Petrović, se je rodil v Sloveniji, kot tudi številni drugi znani športniki, ki so hrvaškega rodu. Med njimi so, denimo, nogometaš in selektor slovenske nogometne reprezentance Srečko Katanec, kajakaš in olimpijec Fedja Marušič, svetovni prvak v smučarskih poletih in dobitnik ekipne olimpijske medalje Robert Kranjec, kegljaški reprezentant Primož Pintarič in številni drugi.

Tako že stoletje in pol traja nepretrgan cikel prežemanja hrvaškega in slovenskega športa. Ugotovimo lahko torej, da so Slovenci dali velik in nesporen prispevek k hrvaškemu športu kot začetniki posameznih športov, kot športniki, trenerji in športni delavci ter kot pobudniki športa nasploh. V 145 letih so pustili neizbrisno sled v številnih športih ter s svojim delovanjem in prizadevanjem trajno zaznamovali hrvaški šport in družbo v celoti.

V Zagrebu, oktober 2013

**ŽIVOTOPISI SLOVENACA
U HRVATSKOM SPORTU**

**ŽIVLJENJEPISI SLOVENCEV
V HRVAŠKEM ŠPORTU**

JOSIP FON

(Studencie, 8. X. 1846. – Zagreb, 7. VI. 1899.)

U drugoj polovini XIX. stoljeća bio je Josip Fon jedan od najuglednijih Slovenaca u Hrvatskoj. Iako primarno liječnik (kirurg), uz to je kao svestrani sportaš i sportski djelatnik bio jedan od pionira sokolstva i sporta u Hrvatskoj. Rođen je u Studenicama, mjestu dvadesetak kilometara udaljenom od Rogaške Slatine. Gimnaziju je pohađao u Celju, a medicinu studirao u Grazu. U Grazu je od početka studiranja vježbao u tamošnjem gimnastičkom udruženju Turnverein.

Od godine 1871. bio je primarijus kirurškog odjela u zagrebačkoj Bolnici Milosrdne braće i postao je slavan kao najbolji kirurg na čitavom jugu Austro-Ugarske Monarhije. Razvio je svestranu i uspješnu liječničku djelatnost, tako da je ta bolnica stekla znatan ugled i izvan granica Hrvatske. No, zbog višegodišnjih razmirica s bolničkom upravom, 1889. godine napušta bolnicu i postaje županijskim fizikom i zdravstvenim izvjestiteljem tadašnje Županije zagrebačke. Začetnik je moderne kirurgije u Hrvatskoj. Izvrsno je vladao kirurškom tehnikom, bio je savjestan kirurg, poduzetna duha i samosvjestan. U Zboru liječnika Hrvatske aktivno se bavio organizacijskim pitanjima. Godine 1874. izradio je zajedno s Ladislavom Rakovcem "Poslovník" i "Kućni red Sбора liečnikâ kraljevina Hrvatske i Slavonije", a 1875. predložio je pravila Zaklade za podupiranje ostarjelih i bolesnih članova liječničkog Zbora, kao i siročadi i udovica umrlih članova. Bio je tajnik i potom odbornik Zbora te suurednik Liječničkog vjesnika. Uz to je od 1875. bio redoviti član Zemaljskoga zdravstvenog vijeća, u kojem je posebice istupao protiv nadriliječništva.

Josip Fon je kao izvrstan liječnik cijenio sport i bio svjestan njegove važnosti i dobrobiti za zdravlje. Jedan je od utemeljitelja tjelovježbenog udruženja Hrvatski sokol osnovanoga na skupštini 27. XII. 1874. u Zagrebu. U prvom odboru Hrvatskoga sokola bio je izabran za potpredsjednika, a predsjednik je bio gradonačelnik Zagreba Ivan Vončina.

Fon je bio vrstan vježbač i po sokolskoj nomenklaturi bio je nazvan prednjakom Hrvatskoga sokola, što je u sokolskoj terminologiji bio naziv za svojevrsnog trenera, a od 1877. do 1889. godine bio je predsjednik, to jest po sokolskom nazivu – starješina.

Predložio je održavanje javnih sokolskih vježbi, a najzaslužniji je za gradnju doma Hrvatskog sokola 1883. godine. Zauzimao se za prisnije veze između hrvatske i slovenske sokolske organizacije, kao protutežu gimnastičkim udruženjima Turnverein u Austro-Ugarskoj Monarhiji.

Jedan je od utemeljitelja Hrvatskog planinarskog društva (1874.) Bio je jedan od osnivačelja i vrlo aktivan član Prvoga hrvatskog skizalalačkog društva (1877.) te tajnik Društva za obranu lova u Hrvatskoj i Slavoniji osnovanoga 1882.

Josip Fon je bio i strastveni kolekcionar. Skupljao je predmete od porculana, stakla i kamenine, ali i oružje. Godine 1890. njegovu je zbirku porculana otkupio Muzej za umjetnost i obrt, a zbirku oružja je otkupio Arheološko-historijski muzej.

Po Josipu Fonu nazvana je jedna od zagrebačkih ulica i Hrvatska sokolska župa u Zagrebu. Sokolske župe bile su dio teritorijalne organizacije sokolskog pokreta i obuhvaćale su sokolska društva. Prigodom 150. godišnjice njegova rođenja tiskana je 1996. godine prigodna marka Hrvatski sokol '96.

Ukupan doprinos Josipa Fona razvitku sporta u Hrvatskoj i Zagrebu bio je izniman.

Lit.: *Spomenica hrvatskog planinskog društva u Zagrebu*, Zagreb, 1884.; V. Bazala, *Poviestni razvoj medicine u hrvatskim zemljama*, Zagreb, 1943.; V. Dugački, F. Frntić, "Fon Josip", Hrvatski biografski leksikon 4, Zagreb, 1998.; N. Resanović, *Zagrebačko tjelovježbeno društvo Hrvatski Sokol*, Zagreb, 2002.

JOSIP FON

(Studenice, 8. X. 1846–Zagreb, 7. VI. 1899)

V drugi polovici 19. stoletja je bil Josip Fon eden od najuglednejših Slovencev na Hrvaškem. Po poklicu je bil zdravnik (kirurg), kot vsestranski športnik in športni delavec pa je bil tudi med pionirji sokolstva in športa na Hrvaškem. Rodil se je v Studenicah, kraju, kakšnih dvajset kilometrov oddaljenem od Rogaške Slatine. Gimnazijo je obiskoval v Celju, medicino študiral v Gradcu. V Gradcu je od začetka študija vadil v tamkajšnjem telovadnem društvu Turnverein.

Od leta 1871 je bil primarij kirurškega oddelka v zagrebški bolnišnici usmiljenih bratov. Postal je slaven kot najboljši kirurg na celotnem jugu Avstro-Ogrske. Razvil je vsestransko in uspešno zdravniško dejavnost, zato si je bolnišnica ustvarila ugled tudi zunaj hrvaških meja. Zaradi večletnih nesoglasij z bolnišnično upravo pa je leta 1889 zapustil bolnišnico ter postal županijski fizik in zdravstveni poročevalec tedanje Županije zagrebške. Je začetnik moderne kirurgije na Hrvaškem. Izvrstno je obvladal kirurško tehniko, delo kirurga je opravljal vestno, bil je podjetnega duha in samozavesten. V Zboru zdravnikov Hrvaške se je dejavno ukvarjal z organizacijskimi vprašanji. Leta 1874 je skupaj z Ladislavom

Rakovcem pripravil poslovnik in hišni red "Šbora liečnikâ" kraljevin Hrvaške in Slavonije, leta 1875 pa predlagal pravila delovanja sklada za podporo ostarelim in bolnim članom ter sirotam in vdovam po članih Zbora zdravnikov. Bil je sekretar in pozneje odbornik Zbora zdravnikov ter sourednik Liječniškega vjesnika. Ob tem je bil od leta 1875 tudi redni član deželnega sanitetnega sveta, v katerem je posebej nasprotoval šarlatanstvu.

Josip Fon je kot izvrsten zdravnik cenil šport, zavedal se je njegove pomembnosti in koristi za zdravje. Je eden od ustanoviteljev telovadnega društva Hrvaški sokol, ustanovljenega na skupščini 27. decembra 1874 v Zagrebu. V prvem odboru Hrvaškega sokola je bil izvoljen za podpredsednika, predsednik pa je bil župan Zagreba Ivan Vončina.

Bil je izvrsten telovadec in v sokolski organizaciji prednjak, kar je bil v sokolski terminologiji naziv za neke vrste trenerja. Med letoma 1877 in 1889 je bil predsednik Hrvaškega sokola oziroma starešina, kot je bil sokolski izraz za to funkcijo.

Predlagal je izvajanje javnih sokolskih vaj. Je najbolj zaslužen za izgradnjo doma Hrvaškega sokola leta 1883. Zavzemal se je za pristne stike med hrvaško in slovensko sokolsko organizacijo, kot protiutež telovadnim društvom Turnverein v Astro-Ogrski.

Bil je eden od ustanoviteljev Hrvaškega planinskega društva (1874). Bil je tudi eden od ustanoviteljev in zelo dejaven član Prvega hrvaškega drsalnega društva (1877) ter sekretar Društva za obrambo lova na Hrvaškem in v Slavoniji, ustanovljenega leta 1882.

Bil je tudi strasten zbiratelj. Zbiral je predmete iz porcelana in stekla, kamnine in tudi orožje. Leta 1890 je njegovo zbirko keramike odkupil Muzej za umetnost in obrt, zbirko orožja pa Arheološko-zgodovinski muzej.

Po Josipu Fonu so poimenovali eno od zagrebških ulic in sokolsko župo v Zagrebu. Sokolske župe so bile del ozemeljske organizacije sokolskega gibanja in so zajemale sokolska društva. Ob 150. obletnici njegovega rojstva leta 1996 je bila natisnjena priložnostna znamka Hrvaški sokol '96.

Celoten prispevek Josipa Fona k razvoju športa v Zagrebu in na Hrvaškem je bil izjemen.

Lit.: *Spomenica hrvatskog planinskog društva u Zagrebu*, Zagreb, 1884; V. Bazala, *Poviestni razvoj medicine u hrvatskim zemljama*, Zagreb, 1943; V. Dugački, F. Frntić, "Fon, Josip", Hrvatski biografski leksikon 4, Zagreb, 1998; N. Resanović, *Zagrebačko tjelovježbeno društvo Hrvatski Sokol*, Zagreb, 2002.

Josip Fon

IVAN KOSIRNIK

(Studenice, 28. V. 1847. – Zagreb, 19. VII. 1924.)

Rođen je u Studenicama blizu Slovenske Bistrice. Gimnaziju je pohađao u Celju, a medicinu je studirao u Grazu. Liječničku je službu započeo u kolovozu 1876. u Bolnici Milosrdne braće u Zagrebu. U ožujku 1878. prelazi kao pomoćni liječnik u Bolnicu Milosrdnih sestara (danas Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice). Godine 1883. imenovan je primarnim liječnikom, a 1895. i ravnateljem Bolnice Milosrdnih sestara. Osim toga, deset je godina radio kao gradski kotarski liječnik u Zagrebu i to od travnja 1887. do ožujka 1897., pa je postao građanin Zagreba uz oprost plaćanja pristojbe. Godine 1894. imenovan je kraljevskim zemaljskim zdravstvenim savjetnikom, a na prvoj konstituirajućoj sjednici izabran je na petogodišnje razdoblje za predsjednika Zdravstvenog vijeća. Godine 1899. taj mu je položaj produljen na još pet godina. Krajem 1914. napustio je primarijat internog odjela Bolnice Milosrdnih sestara, a 1915. je umirovljen i odlikovan naslovom kraljevskog savjetnika.

Znatno je pridonio radu tadašnjeg Zbora liječnika (Sbora liječnika kraljevine Hrvatske i Slavonije), čiji je član postao 1876., a od 1886. do 1896. bio je član Odbora, potom je od 1896. bio blagajnik, a od 1902. do 1906. član Časnog suda. Za predsjednika Zbora liječnika bio je izabran 1907. i tu je dužnost obavljao do 1913. Bio je aktivan i u vatrogastvu te je u udruzi zagrebačkih vatrogasaca bio liječnik i počasni član.

Unatoč mnogim obvezama nalazio je vremena i za publicistički rad. Objavljivao je u Liječničkom Viestniku. Priredio je prijevod Eydamove knjige: “Higijena ili nauka o zdravlju” (1891.), i Esmarchove knjige: “Prva pomoć kada tko nastrada” (1882.).

U svojem društvenom djelovanju posebno se angažirao u sportskim i sokolskim organizacijama. Jedan je od utemeljitelja tjelovježbenog udruženja Hrvatski sokol osnovanoga na skupštini 27. XII. 1874. u Zagrebu. U Hrvatskom sokolu bio je podstarješina i počasni član. Uz to je bio jedan od utemeljitelja Hrvatskog planinarskog društva (1874.), a poseban je doprinos dao klizačkom sportu.

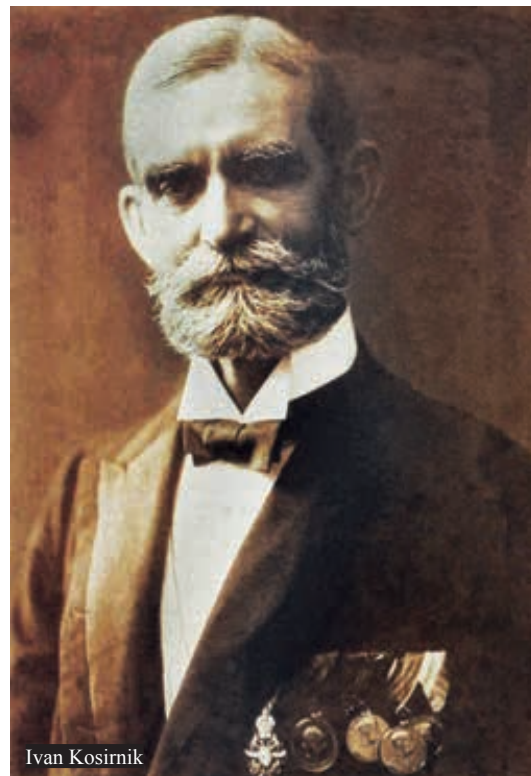
Bio je jedan od utemeljitelja Prvog hrvatskog sklizalačkog društva osnovanog na skupštini 25. listopada 1877. u Zagrebu. Na prvoj redovnoj Glavnoj skupštini 17. XII. 1877. izabran je za prvog predsjednika, dok je prvi potpredsjednik postao Milan Lenuci. Na raznim je položajima Kosirnik u Prvom hrvatskom sklizačkom društvu bio 30 godina. Na mjestu predsjednika zamijenio ga je Franjo Bučar, a Kosirnik je postao počasni predsjednik.

Ivan Kosirnik je bio jedan od najuglednijih Slovenaca u Zagrebu krajem XIX. i početkom XX. stoljeća. Dao je veliki doprinos počecima organiziranog sporta i sokolstva, a posebno klizanja u Zagrebu i Hrvatskoj. Za razliku od svoga suvremenika Josipa Fona uživao je dovoljno dugo da prati razvoj sporta i sokolstva sve do stvaranja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Kao zaslužni liječnik, društveni i sportski djelatnik ostavio je veliki trag u društvu svoga vremena.

Najvažnije priznanje za znanstveni rad Hrvatskog liječničkog zbora nazvano je “Ivan Kosirnik”, čime mu je odana počast. Po njemu je nazvana Kosirnikova ulica u Zagrebu koja se nalazi iznad Kliničkog bolničkog centra Sestre milosrdnice.

Izv.: Arhiva Željka Poljaka iz Zagreba.

Lit.: *Spomenica hrvatskog planinskog društva u Zagrebu*, Zagreb, 1884.; V. Bazala, *Povijesni razvoj medicine u hrvatskim zemljama*, Zagreb, 1943.; Joža Glonar, “Kosirnik Ivan”, Slovenski biografski leksikon 1. knjiga, 4. svezak, Ljubljana, 1932.; B. Belicza, D. Orlić, *Hrvatski liječnički zbor: predsjednici od 1874. do 2004.*, Zagreb, 2004.; M. Šarić, “I. hrvatsko sklizačačko društvo”, *Povijest hrvatskog športa* br. 142, Zagreb, rujan 2007.

Ivan Kosirnik

IVAN KOSIRNIK

(Studenice, 28. V. 1847–Zagreb, 19. VI. 1924)

Rodil se je v Studenicah, nedaleč od Rogaške Slatine. Gimnazijo je obiskoval v Celju, medicino pa študiral v Gradcu. Prvo zaposlitev je dobil avgusta 1876 v bolnišnici usmiljenih bratov v Zagrebu. Marca 1878 se je kot zdravnik sekundarij zaposlil v bolnišnici usmiljenih sester (današnjem Kliničnem bolnišničnem centru usmiljenih sester). Leta 1883 je postal primarij, leta 1895 pa ravnatelj te bolnišnice. Ob tem je deset let, od aprila 1887 do marca 1897, delal tudi kot okrajni zdravnik v Zagrebu. Postal je zagrebški meščan in bil s tem oproščen plačevanja dajatev. Leta 1894 je bil imenovan za deželnega sanitetnega svetnika in bil na konstitutivni seji sanitetnega sveta izvoljen za predsednika s petletnim mandatom. Leta 1899 so mu mandat podaljšali še za pet let. Konec leta 1914 se je umaknil s položaja primarija internističnega oddelka bolnišnice usmiljenih sester, leta 1915 pa se je upokojil. Prejel je častni naslov kraljevega svetnika.

Veliko je prispeval k delovanju tedanjega Zbora zdravnikov ("Sbora liečnikâ" kraljevin Hrvaške in Slavonije): član tega združenja je postal leta 1876, med letoma 1886 in 1896 je bil član njegovega odbora, nato od leta 1896 blagajnik, med letoma 1902 in 1906 član častnega razsodišča, za predsednika Zbora zdravnikov pa so ga izvolili leta 1907. To dolžnost je opravljal do leta 1913. Dejaven je bil tudi v gasilstvu; bil je zdravnik in častni član v društvu zagrebških gasilcev.

Kljub številnim obveznostim je našel čas tudi za publicistično delo. Objavljal je v Liječniškem vjesniku. Po Eydamu je priredil knjigo "Higijena ili nauka o zdravlju" (1891), po Esmarchu pa knjigo "Prva pomoć kada tko nastrada" (1892).

Bil je družbeno dejaven, posebej v športnih in sokolskih organizacijah. Je eden od ustanoviteljev telovadnega društva Hrvaški sokol, ustanovljenega na skupščini 27. decembra 1874 v Zagrebu. V Hrvaškem sokolu je bil podstarešina in častni član. Bil je tudi eden od ustanoviteljev Hrvaškega planinskega društva (1874). Posebej velik je njegov prispevek k drsalnemu športu.

Bil je eden od ustanoviteljev Prvega hrvaškega drsalnega društva, ustanovljenega na skupščini 25. oktobra 1877 v Zagrebu. Na prvi redni glavni skupščini, 17. decembra 1877, je bil izvoljen za predsednika. Prvi podpredsednik je postal Milan Lenuci. Kosirnik je v Prvem hrvaškem drsalnem društvu 30 let opravljal različne dolžnosti. Na položaju predsednika ga je zamenjal Franjo Bučar, Kosirnik pa je postal častni predsednik.

Ivan Kosirnik je bil eden od najuglednejših Slovencev v Zagrebu ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja. Veliko je prispeval k začetkom organiziranega športa in sokolstva, posebej drsanja v Zagrebu in na Hrvaškem. V nasprotju s sodobnikom Josipom Fonom je živel dovolj dolgo, da je lahko spremljal razvoj športa in sokolstva vse do nastanka Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kot zaslužni zdravnik, družbeni in športni delavec je pustil pomembno sled v družbi tistega časa.

Hrvaška zdravniška zbornica se mu je poklonila, ko je najpomembnejše priznanje za znanstveno delo poimenovala priznanje Ivana Kosirnika. Po njem se imenuje ulica v Zagrebu, ki leži nad Kliničnim bolnišničnim centrom usmiljenih sester.

Vir: Arhiv Željka Poljaka iz Zagreba.

Lit.: *Spomenica hrvatskog planinskog društva u Zagrebu*, Zagreb, 1884; V. Bazala, *Poviestni razvoj medicine u hrvatskim zemljama*, Zagreb, 1943; J. Glonar, "Kosirnik, Ivan", Slovenski biografski leksikon, 1. knjiga, 4. zvezek, Ljubljana, 1932; B. Belicza, D. Orlič, *Hrvatski liječnički zbor: predsjednici od 1874. do 2004.*, Zagreb, 2004; M. Šarić, "I. hrvatsko sklizalačko društvo", *Povijest hrvatskog športa* št. 142, Zagreb, september 2007.

Upravni odbor Prvog hrvatskog sklizalačkog društva 1888. godine. Gornji red: Aurel Šenoa, Milan Živković, Slavko Šrepel, Ivo Hatz, Zvonimir Žepić, Dragutin Kaiser i Ljudevit Andrassy. Sjede: Milan Accurti, Milan Lenuci, Ivan Kosirnik, Vladimir Čačić i Žiga Scabroth. Upravni odbor Prvega hrvaškega drsalnega društva leta 1888. Zgoraj: Aurel Šenoa, Milan Živković, Slavko Šrepel, Ivo Hatz, Zvonimir Žepić, Dragutin Kaiser in Ljudevit Andrassy. Sedijo: Milan Accurti, Milan Lenuci, Ivan Kosirnik, Vladimir Čačić in Žiga Scabroth.

FRANJO BUČAR

(Zagreb, 25. XI. 1866. – Zagreb, 26. XII. 1946.)

Bučar kao član karlovačkog Pokupskog sokola.
Bučar kot član karlovškega Pokolpskega sokola.

Rođen je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Josipa rodom iz Šentjerneja na Dolenjskem i majke Franjice, rođ. Mikšić, iz Zagreba. Njegov je otac bio financijski stručnjak i došao je u Zagreb na poziv Zemaljske vlade Hrvatske i Slavonije jer je nedostajalo takvih stručnjaka. Zaposlio se kao računarski revizor i u Zagrebu je upoznao buduću suprugu. Uz Franju, imali su još troje djece: sinove Josipa i Viktora i kćer Olgu.

Bučar je u Zagrebu završio Pučku školu u školskoj zgradi na Kaptolu, koja je 1874. upravo bila dovršena i za tadašnje je doba bila moderno uređena s prostranim igralištem i gimnastičkom dvoranom. Tu je upoznao osnove organiziranoga tjelesnog vježbanja, koje je uglavnom sadržavalo elementarnu gimnastiku i igre. Nakon Pučke škole upisao se u zagrebačku gornjogradsku Klasičnu gimnaziju, gdje je maturirao 1886. Iste se godine prijavio na odsluženje dobrovoljnog vojnog roka te se potom 1887. godine upisao na Filozofski fakultet – odsjek povijesti i zemljopisa. Njegovo zanimanje za nacionalnu i opću povijest potakli su profesori Tadija Smičiklas, Isidor Kršnjavi, i Vatroslav Jagić. Studirao je naizmjenice u Beču i Zagrebu do 1890. godine.

Tijekom školovanja posebnu je pozornost posvetio učenju stranih jezika. Slovenski je naučio od oca, a usavršio ga je boraveći za školskih praznika kod djeda i strica u Sloveniji. U srednjoj školi i na sveučilištima u Beču i Zagrebu učio je njemački i francuski, a potom je naučio ruski i češki, bugarski i poljski. Ovo svoje znanje stranih jezika kasnije je nadopunio i skandinavskim jezicima, a kao klasičar služio se i latinskim i grčkim. Takvo znanje jezika omogućilo mu je da prati stranu literaturu i uvijek bude u tijeku događaja. Prije no što je diplomirao počeo je već 1890. predavati povijest, zemljopis i tjelesni odgoj u gimnaziji u Karlovcu.

Na natječaju koji je Odjel za bogoštovlje i nastavu raspisao na inicijativu Isidora Kršnjavija, predstojnika tog odjela, Bučar je u travnju 1892. bio izabran za studij na Središnjem gimnastičkom zavodu u Stockholmu. Izvrsno se snašao u tada najuglednijoj svjetskoj ustanovi za školovanje visokostručnih kadrova za tjelesni odgoj i sport. Brzo je naučio švedski i uspostavio brojna poznanstva s tada uglednim europskim sportskim djelatnicima. Svoja zapažanja iz Švedske redovito je objavljivao u stručnom časopisu “Gimnastika” koji je uređivao Franjo Hochmann.

U Švedskoj se upoznao s novim sportovima. I ubrzo je u Zagrebu za vrijeme semestralnih praznika, ljeti 1883. godine, započeo članove Hrvatskoga sokola podučavati nogometu i tenisu. Studij na Središnjem gimnastičkom zavodu u Stockholmu Bučar nije završio jer se na poziv Kršnjavija morao prije završetka studija vratiti u Zagreb kako bi organizirao Tečaj za učitelje gimnastike, koji je održan od 1. listopada 1894. do 1. travnja 1896. Za uspješan rad na organizaciji i provedbi Tečaja za učitelje gimnastike Bučara je car Franjo Josip I. odlikovao posebnom zlatnom medaljom.

Bučar je prije diplome već godinama radio kao gimnazijski profesor i uz to je bio nadzornik za plesni odgoj u školama. Na Zagrebačkom sveučilištu diplomirao je 1895. a potom je doktorirao 1897. na Sveučilištu u Grazu s temom o protestantizmu u Hrvatskoj. U to se vrijeme Bučar u svojoj 31. godini oženio imućnom udovicom veleposjednika Ehrlicha, Marijom (rođ. Eisner, podrijetlom iz Češke), koja je bila 11 godina starija od njega, a iz prvoga braka imala je petero sinova i jednu kćer.

Zahvaljujući prije svega Bučarovoj ustrajnosti, sljedećih je godina došlo do pomaka u zastupljenosti gimnastike u školama. Unutar udruženja hrvatskih srednjoškolskih profesora osnovan je 1907. godine Odbor za tjelesni odgoj i školsku higijenu, čiji je najveći uspjeh bilo uvođenje dva sata tjedno obvezne gimnastike u program

FRANJO BUČAR

(Zagreb, 25. XI. 1866–Zagreb, 26. XII. 1946)

Rodil se je v slovensko-hrvaški družini očetu Josipu, po rodu iz Šentjerneja na Dolenjskem, in materi Franjici, roj. Mikšić, iz Zagreba. Njegov oče je kot finančni strokovnjak v Zagreb prišel na povabilo deželne vlade Hrvaške in Slavonije, saj je takšnih strokovnjakov primanjkovalo. Zaposlil se je kot računovodski revizor. V Zagrebu je spoznal bodočo soprogo. Poleg Franja sta imela še tri otroke: sinova Josipa in Viktorja ter hči Olgo.

Bučar je v Zagrebu obiskoval ljudsko šolo v šolski zgradbi na Kaptolu, ki je bila zgrajena leta 1874 in je bila za tiste čase moderno urejena, z velikim igriščem in telovadnico. Tu je spoznal osnove organizirane telesne vadbe, ki je obsegala predvsem osnove gimnastike in igre. Po ljudski šoli se je vpisal v klasično gimnazijo na zagrebškem Gornjem gradu, kjer je maturiral leta 1886. Istega leta se je prijavil za prostovoljno služenje vojaškega roka, potem pa se leta 1887 vpisal na filozofsko fakulteto – smer zgodovina in zemljepis. Njegovo zanimanje za državno in splošno zgodovino so spodbujali profesorji Tadija Smičiklas, Isidor Kršnjavi in Vatroslav Jagić. Študiral je izmenoma na Dunaju in v Zagrebu do leta 1890.

Med šolanjem je posebno pozornost posvetil učenju tujih jezikov. Slovenščine se je naučil od očeta, znanje pa je izpopolnil med počitnicami, ki jih je preživel pri dedku in stricu v Sloveniji. V srednji šoli ter na univerzah na Dunaju in v Zagrebu se je učil nemščine in francoščine, nato pa še ruščine, češčine, bolgarščine in poljščine. Znanje tujih jezikov je dopolnil s skandinavskimi jeziki, kot klasično izobražen človek pa je uporabljal tudi latinščino in staro grščino. To mu je omogočilo, da je spremljal tujo literaturo in bil ves čas na tekočem z dogajanjem. Že pred diplomo, leta 1890, je začel predavati zgodovino, zemljepis in telesno vzgojo na gimnaziji v Karlovcu.

Na natečaju oddelka za bogoslovje in izobraževanje, razpisanem na pobudo predstojnika Isidorja Kršnjavega, je bil Bučar aprila 1892 izbran za študij na državnem inštitutu za gimnastiko v Stockholmu. V najuglednejši ustanovi tistega časa za izobraževanje strokovnjakov za telesno vzgojo in šport se je odlično znašel. Hitro se je naučil švedščine in navezal številne stike s tedaj najuglednejšimi evropskimi športnimi delavci. Svoje razmisleke iz Švedske je redno objavljaval v strokovnem časopisu Gimnastika, ki ga je urejal Franjo Hochmann.

Na Švedskem je spoznal nove športe. Že poleti 1883 je med semestrskimi počitnicami začel člane Hrvaškega sokola poučevati nogomet in tenis. Študija na državnem inštitutu za gimnastiko v Stockholmu ni končal, saj ga je Kršnjavi predčasno poklical v Zagreb, da bi organiziral tečaj za učitelje gimnastike. Ta je potekal od 1. oktobra 1894 do 1. aprila 1896. Bučarja je za uspešno organizacijo in izvedbo tega tečaja cesar Franc Jožef odlikoval s posebno zlato medaljo.

Pred diplomo je Bučar več let delal kot gimnazijski profesor in bil nadzornik za plesno vzgojo v šolah. Na zagrebški univerzi je diplomiral leta 1895, nato pa leta 1897 doktoriral na univerzi v Gradcu na temo protestantizma na Hrvaškem. V tistem obdobju se je v svojem 31. letu poročil s premožno vdovo veleposestnika Ehrlicha, Marijo (roj. Eisner, po rodu iz Češke), 11 let starejšo od njega, ki je imela iz prvega zakona pet sinov in hčerko.

Predvsem po zaslugi Bučarjeve vztrajnosti je v naslednjih letih prišlo do premika v poučevanju gimnastike v šolah. V okviru združenja hrvaških srednješolskih profesorjev so leta 1907 ustanovili odbor za telesno vzgojo in šolsko higieno, ki je največji uspeh dosegel z uvedbo obveznih dveh ur gimnastike na teden v srednješolske programe. Bučar pa z doseženim ni bil zadovoljen, zato je leta 1909 prek Društva učiteljev gimnastike Hrvaške in Slavonije vlado pozval, naj uvede dve uri gimnastike na teden ne le v srednjih, ampak tudi v vseh nižjih in višjih moških in ženskih šolah. Na podlagi njegovih izhodišč so predlagali tudi nove metodološke osnove za program telesne vzgoje v srednjih šolah. Zahtevali so imenovanje komisije za izpraševanje in usposabljanje učiteljev gimnastike, kar je bilo pomembno zaradi urejanja njihovega statusa. Bučar je z vztrajnimi prizadevanji naposled le dosegel, da je vlada do leta 1914 postopno sprejela večino njegovih predlogov.

Prvo svetovno vojno je preživel v Zagrebu kot "poverjenik za pregled poštnih paketov", kot se je uradno imenovala ta zadolžitev. Med vojno je slabo ocenil razmere in kupil večjo količino avstro-ogrskih vojnih obveznic, zaradi česar je izgubil velik del družinskega premoženja, resno pa je bil ogrožen tudi njegov življenjski standard.

Maja 1920 je postal poročevalec za telesno vzgojo mladine v poverjeništvu za prosveto in vero v Hrvaški in Slavoniji. Vse do upokojitve leta 1925 je delal tudi kot profesor na zagrebških gimnazijah. Tudi v pokoju je nadaljeval intenzivno delo za uveljavitev telesne vzgoje in športa.

Franjo Bučar ni le propagiral športa, ampak se je tudi sam ukvarjal z njim že kot osnovno- in srednješolec, a tudi pozneje se je preizkusil v različnih športnih disciplinah. Drsal je na Maksimirskem jezeru, telovadil v Hrvaškem sokolu,

srednjih škola. No, Bučar nije bio zadovoljan postignutim, pa je 1909. preko Društva učitelja gimnastike Hrvatske i Slavonije tražio od vlade uvođenje dva sata gimnastike tjedno ne samo u srednjim nego i u svim nižim i višim muškim i ženskim školama. U skladu s njegovim stavovima predložena je i nova metodološka osnova programa tjelesnog odgoja u srednjim školama. Zahtijevano je imenovanje Komisije za ispitivanje i osposobljavanje učitelja gimnastike, što je bilo bitno za rješavanje njihova statusa. Bučar je ustrajnim nastojanjem ipak postigao da vlada do 1914. godine prihvati većinu njegovih prijedloga.

Prvi svjetski rat proveo je u Zagrebu kao "povjerenik za pregled poštanskih zamotaka", kako se službeno zvalo njegovo tadašnje zaduženje. Tijekom rata krivo je procijenio situaciju i kupio je veliku količinu ratnih austrougarskih obveznica, što je dovelo do gubitka većeg dijela obiteljskog imetka i ozbiljno mu ugrozilo životni standard.

U svibnju 1920. postao je izvjestilac za tjelesni odgoj mladeži u Povjerenstvu za prosvjetu i vjeru u Hrvatskoj i Slavoniji. Sve do umirovljenja 1925. radio je i kao profesor na zagrebačkim gimnazijama. I u mirovini je nastavio s intenzivnim radom na unapređivanju tjelesnoga odgoja i sporta.

Franjo Bučar nije samo propagirao sport nego se i osobno sportom bavio još kao đak osnovne i srednje škole, a i poslije se okušao u raznim sportskim granama. Klizao je na Maksimirskom jezeru, vježbao gimnastiku u Hrvatskom sokolu, plivao je i vozio bicikl. Bavio se i jahanjem, streljaštvom, veslanjem i ribolovom. Kao aktivni natjecatelj nastupao je u sportskoj gimnastici, klizanju, mačevanju i skijanju, no postigao je samo jedan veći natjecateljski rezultat: drugo mjesto u takozvanoj "strmoj vožnji" na skijaškom natjecanju u Pragu 1896. godine.

Nakon što je za boravka u Švedskoj upoznao do tada nepoznate sportove, svoje znanje o sportu i tjelesnom odgoju obogaćivao je pri posjetima europskim sportskim centrima i redovnim praćenjem stručne literature.

Uz to što je prvi u Zagrebu pokazao kako se igra nogomet i utjecao na razvoj tog sporta u Hrvatskoj, potaknuo je i razvoj tenisa, klizanja, mačevanja, biciklizma, sanjkanja i skijanja. Bio je i začetnik hokeja na ledu i hokeja na travi, pridonio je razvoju plivanja, planinarstva, jahanja, vožnji na koturaljkama, odbojke, košarke i streljaštva te još mnogih drugih sportova, dotad potpuno nepoznatih u Hrvatskoj. Nakon upoznavanja s osnovnim pravilima pojedinog sporta, Bučar bi se posvetio njegovoj popularizaciji i uporno je u ovdašnjoj konzervativnoj sredini svladavao otpor prema svemu novome, a pogotovo prema sportu. Bio je nenadmašan organizator i instruktor, uspješan rukovoditelj, spretan propagator i plodan publicist. Svakom je sportu nastojao izboriti službeni status u društvu i međunarodno ga afirmirati. Posebno mu je bilo stalo da u Hrvatskoj budu prihvaćeni novi sportovi. Shvativši logiku i zahtjeve pojedine sportske igre, Bučar bi sam preveo pravila, usput razvijajući do tada nepoznatu sportsku terminologiju.

Bio je u vodstvu mnogih sportskih udruženja i čelni čovjek više desetaka raznih saveza i društava. Potaknuo je osnivanje strukovnih sportskih saveza i saveza sportskih grana. Cijeloga života zagovarao je ne samo organizirano bavljenje sportom u slobodno vrijeme nego i stvaranje optimalnih uvjeta za sportske aktivnosti učenika. Znatno je pridonio uspostavljanju i razvoju tjelesnoga odgoja u školama. Desetljećima je isticao važnost školovanja nastavnika tjelesnog odgoja i zaslužan je za otvaranje Više škole za tjelesni odgoj u Zagrebu, 26. ožujka 1941. godine.

Važan dio njegova života bilo je vrlo aktivno sudjelovanje u radu Hrvatskog sokola u kojem je vježbao još kao dječak, a 1891. bio je predstavnik Hrvatskoga sokola u Pragu na II. svesokolskom sletu. Nakon studija u Švedskoj počeo je 1894. u zagrebačkom Hrvatskom sokolu djelovati kao prednjak. Za tajnika sokolskog udruženja izabran je 1896. Na osnivačkoj skupštini Saveza slavenskog sokolstva 1905. u Pragu izabran je za člana Saveznoga odbora. Posebno se angažirao u organiziranju I. hrvatskog svesokolskog sleta u Zagrebu 1906. Izabran je za starostu (stariješinu) Sokolske župe Fonove na osnivačkoj skupštini u studenom 1907. u Zagrebu.

Za člana Međunarodne gimnastičke federacije izabran je 1908. Jedan je od najzaslužnijih za organizaciju nastupa gimnastičke reprezentacije Hrvatske na Svjetskom prvenstvu u Torinu 1911. što je ujedno bio prvi nastup jedne reprezentacije pod hrvatskim imenom na značajnom međunarodnom natjecanju. Odmah zatim u Zagrebu je sredinom

plaval in kolesaril, jahal, streljal, veslal in lovil ribe. Kot tekmovalec je nastopal v športni gimnastiki, drsanju, mečevanju in smučanju. Njegov najboljši rezultat je bil 2. mesto v "strmi vožnji" na smučarskem tekmovanju v Pragi leta 1896.

Potem ko je na Švedskem spoznal nekaj do takrat neznanih športov, je svoje znanje o športu in telesni vzgoji bogatil z obiski evropskih športnih središč in rednim spremljanjem strokovne literature.

Bil je prvi, ki je v Zagrebu pokazal, kako se igra nogomet, in tako vplival na razvoj tega športa na Hrvaškem. Ob tem je spodbudil še razvoj tenisa, drsanja, mečevanja, kolesarstva, sankanja in smučanja. Bil je tudi začetnik hokeja na ledu in hokeja na travi, prispeval je k razvoju plavanja, planinstva, jahanja, kotalkanja, igranja odbojke in košarke, strelstva in še veliko drugih športov, do takrat popolnoma neznanih na Hrvaškem. Vedno je najprej proučil osnovna pravila športa, potem pa se posvetil njegovemu širjenju in premagovanju odpora, ki je v tamkajšnjem konservativnem okolju vladal do vsega novega, zlasti do športa. Bil je neprecenljiv organizator in inštruktor, uspešen vodja, spreten propagator in ploden publicist. Vsakemu športu je poskušal izboriti ustrezen položaj v družbi in ga mednarodno uveljaviti. Posebej si je prizadeval, da bi na Hrvaškem sprejeli vse nove športe. Ko je dognal logiko in zahteve neke športne igre, je sam prevedel pravila, ob tem pa razvijal športno terminologijo.

Bil je v vodstvu številnih športnih združenj ter prvi človek na desetine zvez in društev. Spodbudil je ustanovitev strokovnih športnih zvez in zvez športnih disciplin. Vse življenje je zagovarjal ne le organizirano ukvarjanje s športom v prostem času, ampak tudi zagotavljanje primernih pogojev za športno udejstvovanje učencev. Znatno je prispeval k vzpostavitvi in razvoju telesne vzgoje v šolah. Več desetletij je poudarjal pomembnost šolanja učiteljev telesne vzgoje. Zaslužen je za odprtje višje šole za telesno vzgojo v Zagrebu, 26. marca 1941.

Pomemben del njegovega življenja je bilo zelo aktivno sodelovanje v delu Hrvaškega sokola, v katerem je vadil še kot deček, leta 1891 pa bil njegov predstavnik na drugem vsesokolskem zletu v Pragi. Po študiju na Švedskem je leta 1894 v zagrebškem Hrvaškem sokolu začel delovati kot prednjak. Leta 1896 je postal sekretar sokolskega društva. Na ustanovni skupščini Zveze slovanskega sokolstva leta 1905 v Pragi je bil izvoljen za člana zveznega odbora. Posebej zagnano je sodeloval pri pripravi prvega hrvaškega vsesokolskega zleta v Zagrebu leta 1906. Na ustanovni skupščini Fonove sokolske župe novembra 1907 v Zagrebu je bil izvoljen za starosto (starešino).

Za člana Mednarodne gimnastične zveze je bil izvoljen leta 1908. Bil je eden od najzaslužnejših za organizacijo nastopa hrvaške gimnastične reprezentance na svetovnem prvenstvu v Torinu leta 1911, kar je bil tudi prvi nastop kakšne reprezentance pod hrvaškim imenom na pomembnem mednarodnem tekmovanju. Takoj za tem, sredi

Franjo Bučar u Središnjem gimnastičkom zavodu u Stockholmu 1893. (leži).

Franjo Bučar na državnom inštitutu za gimnastiko v Stockholmu leta 1893 (leži).

kolovoza 1911. održan II. hrvatski svesokolski slet na kojem su sudjelovali Česi, Slovenci, Rusi, Srbi, Bugari, Rusini, Poljaci i Slovaci, te predstavnici triju hrvatskih sokolskih župa u Sjedinjenim Državama (sa sjedištem u Chicagu).

Pokušao je posredovati u sukobu Hrvatskog sokola s Jugoslavenskim sokolskim savezom. Nakon bezuspješnih pokušaja da postigne kompromis, zastupao je zahtjeve Hrvatskog sokola i zbog toga je nakon 1922. doživio u službi reperkusije, kao što su stalna premještanja između pojedinih škola i institucija, sve dok nije 1925. bio prijevremeno umirovljen pod tako nepovoljnim uvjetima da je ostatak života morao skromnu mirovinu popunjavati prihodima od intenzivnog publicističkog rada.

U Hrvatskom sokolskom savezu postao je 1924. zamjenik starješine, a povjereno mu je i uređivanje lista Hrvatski sokol. Iskazao se i u organiziranju III. hrvatskog svesokolskog sleta 1925. godine. Hrvatski sokolski savez je 1926. svečano proslavio jubileje Franje Bučara – 60. godišnjicu života i 40. godišnjicu sokolskog rada.

Nakon što je kralj Aleksandar 1929. uveo diktaturu, raspuštena je hrvatska sokolska organizacija. Bučar se tada posvetio olimpizmu i popularizaciji sporta i kulture te publicistici.

Kada je 1941. bila uspostavljena Nezavisna Država Hrvatska (NDH), novi režim je u početku poticao sve one organizacije koje su u Jugoslaviji bile nepoželjne, pa tako i Hrvatski sokol. No, sokolstvo se temeljilo na panslavenstvu koje se nije uklapalo u težnju NDH da bude dio njemačke prevlasti. Ubrzo su sve veću političku podršku dobile teorije o iranskom podrijetlu Hrvata i odbacivano je sve što ima slavenski predznak, pa tako i sokolstvo.

Bučar se pak s još većom ustrajnošću posvećuje pokušajima da se Hrvatska uključi u olimpijski pokret. Još od kraja devetnaestog stoljeća bio je vrlo aktivan u širenju olimpijskih ideja. Od 1920. kada je jednoglasno bio izabran za doživotnog člana Međunarodnog olimpijskog odbora, Bučar je bio jedan od najistaknutijih i najcjenjenijih članova toga odbora. Nastojao je sve do svoje smrti da Hrvatska, a potom poslije Drugog svjetskog rata i nova Jugoslavija budu dio tog značajnog međunarodnog sportskog pokreta.

Iako su ga najviše zanimali tjelesni odgoj i sport, raspon njegovih interesa i aktivnosti bio je mnogo širi. Na putovanjima Europom posjećivao je arhive, knjižnice i muzeje u potrazi za građom o hrvatskoj povijesti. Bio je urednik brojnih stručnih glasila i revni dopisnik s međunarodnih natjecanja i skupova te je napisao više od 1500 članaka o raznim temama. Često je držao predavanja na Zagrebačkom sveučilištu, pa i na tadašnjem radiju, a na međunarodnim je skupovima priređivao izložbe o hrvatskom tjelesnom odgoju i školstvu. I izvan sporta bio je predsjednik mnogih domaćih i međunarodnih udruženja. Ostavio je izuzetno bogatu korespondenciju sa značajnim osobama europske kulture i sporta. Sakupio je bogatu biblioteku, a bio je i strastveni skupljač maraka, naljepnica i žigova.

Bavio se i književnim istraživanjima; smatran je najboljim poznavateljem hrvatske protestantske književnosti i kulturno-povijesnih prilika u Hrvatskoj za vrijeme reformacije. Objavljivao je tekstove o Ivanu Mažuraniću, Petru Preradoviću, Augustu Harambašiću, Vladimiru Nazoru te o skandinavskoj književnosti i švedskom slavistu Alfredu Jensenu. Bavio se i poviješću Zagreba i puno je pisao o gradu na čiju je sportsku povijest toliko utjecao.

Bučar je bio čovjek ogromnog radnog kapaciteta, discipline i nadarenosti. Toliko je bio sveprisutan u promicanju organiziranoga sporta da se uopće ne može zamisliti kako bi bez njega izgledao razvoj sporta i mnogih srodnih djelatnosti.

Po svemu ostvarenom, Bučara se s pravom može nazvati ocem hrvatskog sporta. Uza sve što je za hrvatski sport učinio, posebno se ističe njegov doprinos razvoju olimpizma u Hrvatskoj. Smrt Franje Bučara, prekinula je 25. prosinca 1946. njegova nastojanja da se sport i u okviru nove države uključi u međunarodna natjecanja.

U gotovo šezdeset godina plodnoga rada nagrađen je brojnim domaćim i stranim priznanjima, zahvalama, diplomama, medaljama, plaketama, spomen značkama i ordenima.

Nakon smrti bio je u Jugoslaviji pomalo zaboravljen, no u samostalnoj Hrvatskoj ponovno dobiva mjesto koje mu pripada. Po njemu je nazvana Državna nagrada za šport Franjo Bučar i to je najviša nagrada koju Hrvatska dodjeljuje za izuzetna dostignuća u razvoju športa. Brojne škole i ulice u Hrvatskoj nose Bučarovo ime, a u Zagrebu mu je na Trgu športova postavljen spomenik.

Lit.: Ž. Radan, *Franjo Bučar i gimnastički i sportski pokret u Hrvatskoj*, Zagreb, 1966.; M. Kaminski, F. Frntić, “*Bučar, Franjo*”, Hrvatski biografski leksikon 2 Bj–C, Zagreb, 1989.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.; *Karlovački leksikon*, Zagreb – Karlovac, 2008.; Z. Jajčević, *Povijest sporta i tjelovježbe*, Zagreb, 2010.

avgusta 1911, je v Zagrebu potekal drugi vsesokolski zlet, na katerem so sodelovali Čehi, Slovenci, Rusi, Srbi, Bolgari, Rusini, Poljaki in Slovaki ter predstavniki treh hrvaških sokolskih žup iz Chicaga v Združenih državah.

Poskušal je posredovati v sporu Hrvaškega sokola z Jugoslovansko sokolsko zvezo. Po neuspešnih poskusih, da bi dosegel kompromis, je zagovarjal zahteve Hrvaškega sokola. Zaradi tega je leta 1922 občutil tudi posledice v službi; kar naprej so ga premeščali v različne šole in ustanove, vse dokler ga leta 1925 niso predčasno upokojili pod tako neugodnimi pogoji, da je moral do konca življenja skromno pokojnino dopolnjevati z zaslužkom od intenzivnega publicističnega dela.

V Hrvaški sokolski zvezi je leta 1924 postal namestnik starešine, zaupali pa so mu tudi urejanje glasila Hrvatski sokol. Izkazal se je tudi z organizacijo tretjega vsesokolskega zleta leta 1925. Hrvaška sokolska zveza je leta 1926 slovesno proslavila Bučarjeva jubileja – 60-letnico življenja in 40-letnico sokolskega dela.

Potem ko je kralj Aleksander leta 1929 uvedel diktaturo, je bila hrvaška sokolska organizacija razpuščena. Bučar se je takrat posvetil olimpizmu, širjenju športa in kulture ter publicistiki.

Ko je bila leta 1941 ustanovljena Neodvisna država Hrvaška (NDH), je nov režim sprva spodbujal vse tiste organizacije, ki so bile v Jugoslaviji nezaželeni, med njimi tudi Hrvaški sokol. Vendar pa je sokolstvo temeljilo na panslovanstvu, ki se ni ujemalo s težnjo NDH-ja, da bi bila del nemške prevlade. Postopno so vse večjo politično podporo dobivale teorije o iranskem poreklu Hrvatov, zavrnjeno pa je bilo vse, kar je imelo slovanski predznak, torej tudi sokolstvo.

Bučar se je s še večjo vztrajnostjo posvetil poskusom, da bi Hrvaško vključil v olimpijsko gibanje. Že od konca 19. stoletja je bil zelo dejaven v širjenju olimpijskih idej. Od leta 1920, ko je bil soglasno izvoljen za dosmrtnega člana Mednarodnega olimpijskega komiteja, je bil eden od najpomembnejših in najbolj cenjenih članov tega komiteja. Vse do smrti si je prizadeval, da bi bila Hrvaška, po drugi svetovni vojni pa tudi nova Jugoslavija, del tega pomembnega mednarodnega športnega gibanja.

Čeprav sta ga najbolj zanimala telesna vzgoja in šport, je bil razpon njegovih zanimanj in dejavnosti veliko širši. Na potovanjih po Evropi je po arhivih, knjižnicah in muzejih iskal gradivo o hrvaški zgodovini. Bil je urednik številnih strokovnih glasil in prizadeven dopisnik z mednarodnih tekmovanj in srečanj. Napisal je prek 1500 člankov o različnih temah. Pogosto je predaval na zagrebški univerzi in na radiu, na mednarodnih srečanjih pa pripravljaval razstave o hrvaški telesni vzgoji in šolstvu. Bil je tudi predsednik številnih domačih in tujih nešportnih društev. Zapustil je izjemno bogato korespondenco s pomembnimi osebnostmi evropske kulture in športa. Imel je bogato knjižnico, bil pa je tudi strasten zbiralec znamk, nalepk in žigov.

Ukvarjal se je tudi s književnim raziskovanjem; veljal je za najboljšega poznavalca hrvaške protestantske književnosti in kulturno-zgodovinskih razmer na Hrvaškem med reformacijo. Objavljal je besedila o Ivanu Mažuraniću, Petru Preradoviću, Augustu Harambašiću in Vladimirju Nazoru ter skandinavski književnosti in švedskem slavistu Alfredu Jensenu. Ukvarjal se je tudi z zgodovino Zagreba in veliko pisal o mestu, na katerega športno zgodovino je toliko vplival.

Imel je ogromne delovne zmožnosti, disciplino in nadarjenost. Bil je tako vseprisoten v uveljavljanju organiziranega športa, da si sploh ni mogoče predstavljati, kako bi bil brez njega videti razvoj športa in sorodnih dejavnosti.

Po vsem, kar je ustvaril, Bučarja upravičeno štejejo za očeta hrvaškega športa. Ob vsem, kar je naredil za hrvaški šport, posebej izstopa prispevek k razvoju olimpizma na Hrvaškem. Umril je 25. decembra 1946. Smrt mu je preprečila, da bi si tudi v novi državi prizadeval za sodelovanje na mednarodnih športnih tekmovanjih.

V skoraj šestdesetih letih plodnega dela je bil nagrajen s številnimi domačimi in tujimi priznanji, zahvalami, diplomami, medaljami, plaketami, spominskimi značkami in odlikovanji.

Po smrti je bil v Jugoslaviji skoraj pozabljen, v samostojni Hrvaški pa je vnovič dobil položaj, ki mu pripada. Po njem se imenuje državna nagrada za šport Franja Bučarja, najvišja nagrada, ki jo Hrvaška podeljuje za izjemne dosežke v razvoju športa. Številne šole in ulice na Hrvaškem nosijo Bučarjevo ime, na Trgu športov v Zagrebu pa so mu postavili tudi spomenik.

Lit.: Ž. Radan, *Franjo Bučar i gimnastički i sportski pokret u Hrvatskoj*, Zagreb, 1966; M. Kaminski, F. Frntić, "Bučar, Franjo", *Hrvatski biografski leksikon 2 Bj–C*, Zagreb, 1989; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007; *Karlovački leksikon*, Zagreb - Karlovec, 2008; Z. Jajčević, *Povijest športa i tjelovježbe*, Zagreb, 2010.

Franjo Bučar prije početka Balkanskih igara 1934. godine u Zagrebu.

Franjo Bučar pred početkom balkanskih iger leta 1934 v Zagrebu.

HUGO KUDRNA - Guci (Zagreb, 22. VIII. 1888. – Zagreb, 25. XI. 1969.)

Otac mu se zvao Josip i radio je kao računarski savjetnik Zemaljske vlade u Zagrebu. Bio je rodom iz Opatovica u Češkoj, a Hugova majka Marija, rođ. Ferlan, bila je rodom iz Slovenije. Hugo Kudrna, zvan Guci, završio je Donjogradsku gimnaziju u Zagrebu i potom je studirao pravo. Nakon I. svjetskog rata zaposlio se kao carinik na Glavnoj carinarnici u Zagrebu. Radio je i u carinarnicama u Koprivnici, Mariboru i Ljubljani. Umirovljen je kao carinski inspektor 1947. godine.

Nogomet je počeo igrati dok je bio učenik gimnazije. Čim je Hrvatski akademski športski klub (HAŠK), koji je bio osnovan 1903. godine, uključio u svoju djelatnost učenike srednjih škola, postao je 1906. godine Hugo Kudrna junior HAŠK-a. Nastupio je na prvoj javnoj utakmici u povijesti zagrebačkoga nogometa, odigranoj 28. listopada 1906. između HAŠK-a i Prvog nogometnog i športskog kluba (PNIŠK) s rezultatom 1 : 1. Utakmica je odigrana na Zapadnom perivoju, današnjem Marulićevu trgu, gdje je potom 1913. izgrađena zgrada Kraljevske sveučilišne knjižnice. Zanimljivo je da gledatelji tada još nisu znali pravila nogometa i nisu mogli ocijeniti što je vrijedno u igri. Zato su pljeskom nagradili Kudernu kada je u jednom trenutku udario loptu tako da je odletjela visoko u zrak, a uopće nisu reagirali kada je Vladimir Erbežnik postigao zgoditak za HAŠK.

Sljedeće, 1907. godine, igrači HAŠK-a i PNIŠK-a imali su povijesni nastup kao selekcija Hrvatske u Pragu protiv tamošnje *Slavije*. Za održavanje tog susreta bili su zaslužni članovi, treneri i osnivači PNIŠK-a, Česi Jan Todl i Polivka, koji su ranije bili članovi Sportskog kluba *Slavija* iz Praga. Oni su zamolili upravu *Slavije* da u Prag na prijateljski susret pozove PNIŠK. Međutim *Slavija* je umjesto jednoga kluba pozvala reprezentaciju Hrvatske. Tako je Kudrna bio u prvoj momčadi koja je pod hrvatskim imenom nastupila na jednoj međunarodnoj utakmici. U Pragu su odigrane dvije utakmice: 23. i 26. lipnja 1907. *Slavija*, koja je tada smatrana najboljom europskom momčadi, lako se obračunala s neiskusnim nogometašima PNIŠK-a i HAŠK-a koji su predstavljali prvu nogometnu reprezentaciju Hrvatske. U prvoj su utakmici nogometaši *Slavije* pobijedili s 15 : 0, a u drugoj s 20 : 0. Treba spomenuti zabilježena imena tih pionira hrvatskog nogometa koji su nastupili u Pragu: Vertesy, Josip Besednik, Hugo Kudrna, Dragutin Albrecht, Ivan Lipovšćak, Alfred Schreiber, Benić, Kunz, Jan Todl, Vladimir Erbežnik i Berger.

Do kraja svoje amaterske nogometne karijere Hugo Kudrna nastupao je za HAŠK. Bio je član momčadi HAŠK-a koja je u sezoni 1912./13. sudjelovala na Prvenstvu Hrvatske i Slavonije, što je bilo prvo službeno nogometno

Momčad HAŠK-a na utakmici sa *Zagrebom* 13. listopada 1906. u Zagrebu. S lijeva u gornjem redu: Besednik, Wurth, Gavela (sudac), Kudrna, Albrecht; u srednjem redu: Kefer, Lipovšćak ml. i Novak; u donjem redu: Benić, Rosmanith, Jezić, Erbežnik i Ebert.

Moštvo HAŠK-a na tekmi z *Zagrebom* 13. 10. 1906 v Zagrebu. V zgornji vrsti (z leve): Besednik, Wurth, Gavela (sodnik), Kudrna, Albrecht. V srednji vrsti: Kefer, Lipovšćak ml. in Novak. V spodnji vrsti: Benić, Rosmanith, Jezić, Erbežnik in Ebert.

HUGO KUDRNA - Guci (Zagreb, 22. VIII. 1888–Zagreb, 25. XI. 1969)

Oče Josip je delal kot računovodja deželne vlade v Zagrebu. Po rodu je bil iz Opatovic na Češkem, Hugova mati Marija, roj. Ferlan, pa iz Slovenije. Hugo Kudrna, ki so ga klicali Guci, je končal gimnazijo v zagrebški četrti Donji grad, potem pa študiral pravo. Po prvi svetovni vojni je postal carinik. Najprej se je zaposlil v glavni carinarnici v Zagrebu, pozneje pa je delal še v carinarnicah v Koprivnici, Mariboru in Ljubljani. Upokojil se je kot carinski inšpektor leta 1947.

Nogomet je začel igrati kot gimnazijec. Leta 1906, takoj ko je Hrvaški akademski športni klub (HAŠK), ustanovljen leta 1903, v svoje dejavnosti vključil tudi dijake, je Hugo Kudrna postal član HAŠK-ove mladinske ekipe. Nastopil je na prvi javni tekmi v zgodovini zagrebškega nogometa, 28. oktobra 1906, na kateri sta se pomerila HAŠK ter Prvi nogometni in športni klub (PNIŠK). Rezultat je bil 1 : 1. Tekma je bila odigrana v Zahodnem parku, na današnjem Maruličevem trgu, kjer so pozneje, leta 1913, zgradili Kraljevsko vseučiliščno knjižnico. Zanimivo je, da gledalci takrat še niso poznali nogometnih pravil, zato niso mogli vedeti, kaj je v igri pomembno. Tako so s ploskanjem nagradili Kudrna, ko je v nekem trenutku brcnil žogo, da je odletela visoko v zrak, medtem ko se sploh niso odzvali, ko je Vladimir Erbežnik dosegel zadetek za HAŠK.

Naslednje leto, leta 1907, so igralci HAŠK-a in PNIŠK-a kot člani hrvaške reprezentance sodelovali na zgodovinski tekmi v Pragi s tamkajšnjo *Slavio*. Srečanje se je zgodilo po zaslugi članov, trenerjev in ustanoviteljev PNIŠK-a, Čehov Jana Todla in Polivke, ki sta bila pred tem člana praške *Slavie*. Prosila sta upravo *Slavie*, da PNIŠK povabi na prijateljsko srečanje v Prago. *Slavia* je potem namesto kluba povabila kar reprezentanco Hrvaške. Tako je bil Kudrna v prvem moštvu, ki je pod hrvaškim imenom nastopilo na kakšni mednarodni tekmi. V Pragi so odigrali dve tekmi, 23. in 26. junija 1907. *Slavia* je takrat veljala za najboljšo evropsko moštvo, zato je zlahka opravila z nezkušenimi nogometaši PNIŠK-a in HAŠK-a, ki so sestavljali prvo nogometno reprezentanco Hrvaške. V prvi tekmi so nogometaši *Slavie* zmagali s 15 : 0, v drugi pa z 20 : 0. Omeniti je treba imena začetnikov hrvaškega nogometa, ki so nastopili v Pragi. To so bili Vertesy, Josip Besednik, Hugo Kudrna, Dragutin Albrecht, Ivan Lipovščak, Alfred Schreiber, Benić, Kunz, Jan Todl, Vladimir Erbežnik in Berger.

Do konca amaterske nogometne kariere je Hugo Kudrna nastopal za HAŠK. S HAŠK-ovim moštvom je v sezoni 1912/13 sodeloval na prvenstvu Hrvaške in Slavonije, ki je bilo prvo uradno nogometno tekmovanje na

Prva momčad HAŠK-a 1911. S lijeva: Šuput, Leitgeb, Kudrna, Kulčar, Štancel, Banfić, Blum, Hombauer, Kastl, Weintraub i Lipovščak ml.
Prvo moštvo HAŠK-a leta 1911. Z leve: Šuput, Leitgeb, Kudrna, Kulčar, Štancel, Banfić, Blum, Hombauer, Kastl, Weintraub in Lipovščak ml.

natjecanje u Hrvatskoj, a organizirao ga je Nogometni pododbor Hrvatskoga športskog saveza. U Prvenstvu je sudjelovalo 6 klubova iz Zagreba. HAŠK je bio jesenski prvak no Prvenstvo u proljetnom dijelu nije završeno. Na tom prvom službenom prvenstvu HAŠK je nastupao u postavi: Vladimir Šuput, Hugo Kudrna, Ivan Banfić, Oto Behrman, Ivan Lipovšćak, Leo Gollob, Mihajlo Mujdrica, Dragan Kastl, Dragutin Štancl, Janko Justin i Tomo Hombauer.

Kudrna je bio član momčadi HAŠK-a i 24. ožujka 1913. kada je u Zagrebu bio postignut najveći međunarodni uspjeh prije I. svjetskog rata pobjedom protiv ekipe *Northern University* iz Engleske (1 : 0). Momčad *Northern University* bila je sastavljena od reprezentativaca univerziteta iz sjeverne Engleske. Bilo je to prvo gostovanje jedne momčadi iz kolijevke nogometa Engleske u Zagrebu i pobjeda HAŠK-a bila je senzacionalna jer su na prethodne tri utakmice kontinentalne turneje igrači *Northen University* pobijedili u Njemačkoj, Češkoj i Mađarskoj.

Početak I. svjetskog rata 1914. godine zamrle su nogometne aktivnosti te je Kudrna završio svoju nogometnu karijeru. Budućim je generacijama ostavio značajnu autorsku knjigu "Počeci nogometa u Hrvatskoj" koja je objavljena u Zagrebu 1961. godine.

Hugo Kudrna, sin Čeha i Slovenke, ostao je zabilježen kao pionir zagrebačkoga i hrvatskoga nogometa. Umro je upravo u vrijeme kada mu je svečana skupština Nogometnog saveza Hrvatske prigodom jubileja 1919. – 1969. namjeravala uručiti zaslužen priznanje.

Lit.: HAŠK 1903–1923, Zagreb 1923.; H. Macanović, *Umro je Hugo Kudrna - Guci*, Povijest sporta br. 1, Zagreb, siječanj, veljača, ožujak 1970.; A. Škrtić, *H.A.Š.K. 1903–1993*, Zagreb 1993, Z. Jajčević, "Prvi nastup hrvatske nogometne reprezentacije", Povijest hrvatskog sporta br. 140, Zagreb, ožujak 2007.

Ivo Tekavčić

IVO TEKAVČIČ

(Ljubljana, 20. XII. 1889. – Ljubljana, 19. XI. 1954.)

Tekavčić je bio inženjer elektrotehnike. Diplomirao je u Brnu, a službovao je u Zagrebu, Rijeci i u Ljubljani. Isprva se šahom bavio kao član Ljubljanskog šah kluba (LŠK) osnovanog 1912. pod mentorstvom prvoga slovenskog šahovskog velemajestora Milana Vidmara.

Tekavčić je pripadao generaciji LŠK-a u kojoj su igrali Josip i Ciril Vidmar, Aleksej Jerošov, Bogomir Stupan, Karl Drnovšek, Boris Cibic i Ljudmil Furlani. Na ekipnom Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije kao član momčadi LŠK-a osvojio je naslov prvaka 1926. Iste je godine sudjelovao u Ljubljani na amaterskom Prvenstvu Jugoslavije i u skupini A osvojio 7. mjesto.

Veći dio šahovske karijere ostvario je u Zagrebu. Bio je član Zagrebačkog šahovskog kluba (ZŠK). Na simultanci i handicap meču 1930. u Zagrebu pobijedio je svjetskog prvaka

Aleksandra Aljehina u jednoj partiji. Na prvenstvu ZŠK-a 1934. bio je najbolji, nadmašivši Drezgu, Dumića, Grenčarskog, Singera i druge istaknute šahiste.

U lipnju 1935. u Ljubljani je nastupio za reprezentaciju Savske banovine protiv Dravske banovine. U dvoboju na 20 ploča, koji su domaćini dobili s 12,5 : 7,5, pobijeđen je na 3. ploči. Smatran je jednim od najboljih zagrebačkih šahista krajem 30-ih godina prošloga stoljeća.

I za vrijeme rata i NDH živio je u Zagrebu te je krajem 1941. godine nastupio na Prvenstvu Zagreba. U jakoj konkurenciji osvojio je 4. mjesto, iza Lajoša Astaloša, Braslava Rabara, Mladena Šubarića, a ispred zagrebačkog Slovenca Ive Jermana. Na jedinom pojedinačnom Prvenstvu Hrvatske, održanom u travnju 1943. u Zagrebu, podijelio je 1. mjesto upravo s Jermanom. Uz naslov državnoga prvaka, pobjednik je trebao dobiti i naslov hrvatskog majstora te otputovati u Madrid na jaki šahovski turnir na kojem je sudjelovao i slavni velemajestor Estonac Paul Keres. Tekavčić i Jerman održali su dodatni dvoboj koji je prekinut kod rezultata 2 : 2 i nije okončan, tako da nikome nije dodijeljena titula majstora.

Tekavčić je igrao na sva četiri dvokružna dvoboja Hrvatske šahovske reprezentacije održana: 1941. u Zagrebu protiv Slovačke (10 : 6); 1942. u Sofiji protiv Bugarske (11 : 5); u Trenčianskim Teplicama protiv Slovačke (8 : 8) i 1943. u Zagrebu protiv Bugarske (8 : 8). Na dvoboju protiv Bugarske u Zagrebu igrao je na prvoj ploči.

Hrvaškem, organiziral pa ga je nogometni pododbor Hrvaške športne zveze. Na prvenstvu je tekmovalo šest klubov iz Zagreba. HAŠK je bil jesenski prvak, spomladanski del prvenstva pa ni bil odigran do konca. Na tem prvem uradnem prvenstvu je HAŠK nastopal v postavi: Vladimir Šuput, Hugo Kudrna, Ivan Banfić, Oto Behrman, Ivan Lipovšćak, Leo Gollob, Mihajlo Mujdrica, Dragan Kastl, Dragutin Štancel, Janko Justin in Tomo Hombauer.

Kudrna je bil član HAŠK-ovega moštva tudi 24. marca 1913, ko so v Zagrebu premagali ekipo *Northern University* iz Anglije (1 : 0), kar je bil največji mednarodni uspeh pred drugo svetovno vojno. Gostujoče moštvo so sestavljali reprezentanti severnoangleških univerz. To je bilo prvo gostovanje kakšne ekipe iz zibelke nogometa v Zagrebu, zmaga HAŠK-a pa je bila senzacija, saj so igralci *Northern Universityja* pred tem zmagali na treh tekmah celinske turnee v Nemčiji, na Češkem in Madžarskem.

Z začetkom prve svetovne vojne leta 1914 je igranje nogometa zamrlo, Kudrna pa je končal nogometno kariero. Prihodnjim generacijam je zapustil pomembno avtorsko knjigo *Začetki nogometa na Hrvaškem*, objavljeno leta 1961 v Zagrebu.

Hugo Kudrna, sin Čeha in Slovenke, je ostal zapisan kot pionir zagrebškega in hrvaškega nogometa. Umrli je prav v času, ko so mu nameravali na svečani skupščini Nogometne zveze Hrvaške ob jubileju 1919–1969 izročiti zaslužen priznanje.

Lit.: *HAŠK 1903–1923*, Zagreb, 1923; H. Macanović, "Umro je Hugo Kudrna - Guci", *Povijest sporta* št. 1, Zagreb, januar, februar, marec 1970; A. Škrtić, *H.A.Š.K. 1903–1993*, Zagreb, 1993; Z. Jajčević, "Prvi nastup hrvatske nogometne reprezentacije", *Povijest hrvatskog sporta* št. 140, Zagreb, marec 2007.

IVO TEKAVČIČ

(Ljubljana, 20. XII. 1889–Ljubljana, 19. XI. 1954)

Tekavčič je bil inženir elektrotehnike. Diplomiral je v Brnu, služboval pa v Zagrebu, na Reki in v Ljubljani. Najprej se je s šahom ukvarjal kot član Ljubljanskega šahovskega kluba (LŠK), ustanovljenega leta 1912, pod mentorstvom prvega slovenskega šahovskega velemejstra Milana Vidmarja.

Tekavčič je pripadal generaciji LŠK-ja, v kateri so igrali Josip in Ciril Vidmar, Aleksej Jerošov, Bogomir Stupan, Karl Drnovšek, Boris Cibic in Ljudmil Furlani. Na ekipnem prvenstvu Kraljevine Jugoslavije leta 1926 je kot član moštva LŠK-ja osvojil naslov prvaka. Tistega leta je tekmoval tudi na amaterskem prvenstvu Jugoslavije v Ljubljani. V skupini A je zasedel 7. mesto.

Večji del šahovske kariere je ustvaril v Zagrebu. Bil je član Zagrebškega šahovskega kluba (ZŠK). Na simultanki in hendikepu leta 1930 v Zagrebu je v eni partiji premagal svetovnega prvaka Aleksandra Aljehina. Na prvenstvu ZŠK-ja leta 1934 je bil najboljši. Premagal je Drezgo, Dumića, Grenčarskega, Singerja in druge uveljavljene šahiste.

Junija leta 1935 je v Ljubljani nastopil za reprezentanco Savske banovine. V dvoboju proti Dravski banovini na 20 šahovnicah, ki so ga gostitelji dobili z 12,5 : 7,5, je bil premagan na tretji šahovnici. Veljal je za enega najboljših zagrebških šahistov konca 30. let prejšnjega stoletja.

Tudi med vojno in obdobjem NDH-ja je živel v Zagrebu. Konec leta 1941 je nastopal na prvenstvu Zagreba. V močni konkurenci je zasedel 4. mesto, za Lajošem Astalošem, Braslavom Rabaro in Mladenom Šubarićem ter pred zagrebškim Slovencem Ivom Jermanom. Na edinem prvenstvu Hrvaške za posameznike, aprila 1943 v Zagrebu, si je delil 1. mesto prav z Jermanom. Zmagovalec bi moral poleg naslova državnega prvaka osvojiti tudi naslov hrvaškega mojstra in odpotovati v Madrid na močen šahovski turnir, na katerem je nastopil tudi slavni velemejster, Estonec Paul Keres. Tekavčič in Jerman sta se pomerila v dodatni partiji, ki pa je bila prekinjena pri izidu 2 : 2 in ni bila končana, tako da nobenemu ni bil podeljen mojstrski naslov.

Tekavčič je igral na vseh štirih dvokrožnih turnirjih hrvaške reprezentance, ki so potekali leta 1941 v Zagrebu proti Slovaški (10 : 6), leta 1942 v Sofiji proti Bolgariji (11 : 5) in v Trenčianskih Teplicah proti Slovaški (8 : 8) ter leta 1943 v Zagrebu proti Bolgariji (8 : 8). V dvoboju proti Bolgariji v Zagrebu je igral na prvi šahovnici.

Ivo Tekavčič u karikaturi.
Ivo Tekavčič v karikaturi.

Nakon rata, nastupio je u travnju 1946. na Prvenstvu NR Hrvatske i osvojio 3. mjesto, iza Braslava Rabara i Mladena Šubarića. Tim se rezultatom plasirao na polufinalni turnir Prvenstva Jugoslavije koji je bio održan u ljeto 1946. u Ljubljani. Na turniru je senzacionalno pobijedio, nadmašivši Milana Vidmara ml., Rabara i Šubarića, te je s tim rezultatom stekao titulu nacionalnog majstora. Na prvenstvenom finalu u Zagrebu podbacio je i bio je zadnji u konkurenciji 19 šahista.

Potkraj karijere i života vratio se u Ljubljano i nastupao za Šahovski klub Krim s kojim je na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije, održanom 1950. u Zagrebu, osvojio 4. mjesto.

Lit.: M. Đorđević, *Ekipni šampionati Jugoslavije u šahu 1946. – 1979.*, Beograd, 1980.; V. Kovačević, S. Peleh, J. Varga, E. Sindik, Z. Krečak, *Povijest hrvatskog šaha 1912–1997*, Zagreb, 1997.; S. Peleh, “*Kronologija hrvatskoga šaha (269)*”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 18. srpnja 1999.; S. Peleh, “*Kronologija hrvatskoga šaha (288)*”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 28. studeni 1999.; S. Peleh, “*Kronologija hrvatskoga šaha (320)*”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 16. srpnja 2000.; A. Drinovec, *Slovenski šah*, Ljubljana, 2002.; P. Sentić, *Jugoslavenska šahovska prvenstva 1920–1991*, Vinkovci, 2009.

IGO ORAŠ

(Koruška, Austrija, 4. II. 1899. – Mengeš, 19. I. 1981.)

Rođen je u slovenskoj obitelji u Koruškoj. Nakon raspada Austro-Ugarske Monarhije 1918. godine kao 19-godišnjak pristupa dobrovoljcima, vojnicima generala Rudolfa Maistra, koji se bore za sjevernu granicu nove države Južnih Slavena. Kada je 1920. Koruška pripala Austriji, doselio se u novu državu Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca (SHS), a roditelji su mu ostali u Koruškoj. U Beču je 1924. godine apsolvirao šumarstvo na Visokoj šumarskoj školi za kulturu tla. Državni stručni ispit položio je 1927. u Beogradu. Nakratko je bio zaposlen u Kranjskoj Gori, a potom je od 1925. do 1928. radio kao kotarski šumarski referent u Splitu.

Bio je član Planinarskog društva *Mosor* iz Splita, u kojem je odbornik od 1928. do 1938. Nakon premještanja u Makarsku, početkom 1929. godine, osnovao je Hrvatsko planinarsko društvo *Biokovo*, kojem je bio predsjednik od 1929. do 1935. Zaslužan je za izgradnju planinarskog doma na Biokovu. Izabran je 26.6.1934. godine za počasnog člana Hrvatskog planinarskog društva.

Za vrijeme boravka u Makarskoj bio je iznimno društveno aktivan. Potaknuo je izgradnju i proširivanje putova i cesta, a uz to je bio i jedan od osnivača vatrogastva. Inicirao je pošumljavanje područja oko Makarske. Osnovao je rasadnik Špinut. Kao istaknuti dužnosnik u šumarskoj službi djelovao je u Splitu, Korenici, Vrhovinama i Mostaru.

Započeo je i vodio brojna pošumljavanja, čime je utjecao na današnji izgled mnogih poznatih prostora, pa je tako organizirao i sadnju palmi na splitskoj rivi, gdje su umjesto dotadašnjih murvi i maslina posađene palme, čime je Split dobio poznati izgled s razglednica.

Lit.: I. Puharić, *Biokovo, planina, planinarstvo*, Makarska, 1990, *Hrvatski šumarski životopisni leksikon 3*, Zagreb 1996.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.

GUSTAV REMEC

(Sušak, 15. VII. 1900. – Nürnberg, Njemačka, 30. VII. 1972.)

Remec je uz ime Gustav imao još dva imena: Milan i Mirko, ali poznat je samo kao Gustav Remec. Rođen je na Sušaku, koji je sada dio Rijeke, u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Augusta rodnom iz Bizeljskog i majke Marije, rođ. Blažina, rodnom iz Fužina. Njegov otac, rođen 2. VIII. 1867. u Štajerskoj, bio je učitelj glazbe, skladatelj i krajem 19. stoljeća jedan od zborovođa u pjevačkom društvu Jadranska vila na Sušaku. Gustav je od oca naslijedio ljubav prema glazbi i postao je operni pjevač. Nakon I. svjetskog rata došao je sa Sušaka u Zagreb.

Prvih desetak godina boravka u Zagrebu bavio se nogometom. Od 1919. do 1929. bio je član Prvog hrvatskog športskog kluba *Građanski*, tada najpopularnijeg nogometnog kluba u Zagrebu. Bio je jedan od igrača šampionske

Po vojni, aprila leta 1946, je igral na prvenstvu Ljudske republike (LR) Hrvaške in osvojil 3. mesto, za Braslavom Rabaro in Mladenom Šubarićem. S tem izidom se je uvrstil na polfinalni turnir prvenstva Jugoslavije, ki je bil poleti 1946 v Ljubljani. Na turnirju je senzacionalno zmagal nad Milanom Vidmarjem ml., Rabaro in Šubarićem. Tako je dobil naslov državnega mojstra. Na prvenstvenem finalu v Zagrebu mu je spodletelo: bil je zadnji med 19 šahisti.

Ob koncu kariere in življenja se je vrnil v Ljubljano. Nastopal je za Šahovski klub *Krim*, s katerim je na ekipnem prvenstvu Jugoslavije leta 1950 v Zagrebu zasedel 4. mesto.

Lit.: M. Đorđević, *Ekipni šampionati Jugoslavije u šahu 1946–1979*, Beograd, 1980; V. Kovačević, S. Peleh, J. Varga, E. Sindik, Z. Krečak, *Povijest hrvatskog šaha 1912–1997*, Zagreb, 1997; S. Peleh, “Kronologija hrvatskoga šaha (269)”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 18. julij 1999; S. Peleh, “Kronologija hrvatskoga šaha (288)”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 28. november 1999; S. Peleh, “Kronologija hrvatskoga šaha (320)”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 16. julij 2000; A. Drinovec, *Slovenski šah*, Ljubljana, 2002; P. Sentič, *Jugoslaven-ska šahovska prvenstva 1920–1991*, Vinkovci, 2009.

IGO ORAŠ

(Avstrijska Koroška, 4. II. 1899–Mengeš, 19. I. 1981)

Rodil se je v slovenski družini na Koroškem. Po razpadu Avstro-Ogrske leta 1918 je kot 19-letnik pristopil k prostovoljcem, vojakom generala Rudolfa Maistra, ki so se borili za severno mejo nove države južnih Slovanov. Ko je leta 1920 Koroška pripadla Avstriji, se je preselil v novo državo, v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS), njegovi starši pa so ostali na Koroškem. Na visoki gozdarski šoli za kulturo tal na Dunaju je leta 1924 doštudiral gozdarstvo. Državni strokovni izpit je opravil leta 1927 v Beogradu. Kratek čas je bil zaposlen v Kranjski Gori, potem pa je med letoma 1925 in 1928 delal kot okrajni gozdarski referent v Splitu.

Bil je član Planinskega društva *Mosor* iz Splita, v katerem je bil odbornik med letoma 1928 in 1938. Po premestitvi v Makarsko na začetku leta 1929 je ustanovil Hrvaško planinsko društvo *Biokovo*, katerega predsednik je bil med letoma 1929 in 1935. Zaslužen je za izgradnjo planinskega doma na Biokovu. 26. junija 1934 je postal častni član Hrvaškega planinskega društva.

Med bivanjem v Makarski je bil izjemno družbeno dejaven. Spodbudil je izgradnjo in razširitev poti in cest, bil je tudi eden od začetnikov gasilstva. Spodbudil je pogozdovanje območij okoli Makarske. Ustanovil je rastlinjak Špinut. Kot pomemben gozdarski uslužbenec je deloval tudi v Splitu, Korenici, Vrhovinah in Mostarju.

Začel in vodil je številna pogozdovanja ter s tem vplival na današnji videz številnih znanih krajev. Tako je organiziral tudi saditev palm na splitski *rivi*, na kateri so pred tem rasle murve in oljke, s tem pa je Split dobil znano podobo z razglednic.

Lit.: I. Puharić, *Biokovo, planina, planinarstvo*, Makarska, 1990; *Hrvatski šumarski životopisni leksikon 3*, Zagreb, 1996; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.

Igo Oraš

GUSTAV REMEC

(Sušak, 15. VII. 1900–Nürnberg, Nemčija, 30. VII. 1972)

Gustav Remec je imel še dve imeni: Milan in Mirko, vendar je bil znan samo kot Gustav Remec. Rodil se je na Sušaku, ki je danes del Reke, v slovensko-hrvaški družini očetu Augustu, po rodu z Bizeljskega, in materi Mariji, roj. Blažina, po rodu iz Fužin. Njegov oče, rojen 2. avgusta 1867 na Štajerskem, je bil učitelj glasbe, skladatelj in konec 19. stoletja eden od zborovodij v pevskem društvu Jadranska vila na Sušaku. Po očetu je tudi podedoval ljubezen do glasbe in postal operni pevec. Po prvi svetovni vojni je s Sušaka prišel v Zagreb.

Prvih deset let življenja v Zagrebu se je ukvarjal z nogometom. Med letoma 1919 in 1929 je bil član Prvega hrvaškega športnega kluba *Gradanski*, tedaj najbolj priljubljenega nogometnega kluba v Zagrebu. Bil je igralec v

Gustav Remec u dresu Građanskog 1926. godine.
Gustav Remec v dresu Građanskog leta 1926.

generacije koja je triput osvojila Prvenstvo Kraljevine SHS (godine 1923, 1926. i 1928.), a nekoliko su puta osvojili i tada iznimno jako Prvenstvo Zagrebačkog nogometnog podsaveza (ZNP).

Igrao je u srednjem redu s reprezentativcem Rudolfom Rupecom i Rudolfom Hitrecom, bratom Ice Hitreca – legende hrvatskoga nogometa. Remec je bio dobar tehničar, elegantnih kretnji i točnih proigravanja, uspješan u igri glavom. U momčadi *Građanskog* nastupao je s još jednim Slovincem, vratarom Maksom Mihelčićem.

Remec nije odigrao nijednu utakmicu za državnu reprezentaciju, a nastupio je na jednoj utakmici B reprezentacije Kraljevine SHS protiv Austrije, održanoj u Beču 6. svibnja 1928. Sudjelovao je u gradskoj reprezentaciji ZNP-a. Za reprezentaciju Zagreba prvi je put igrao 14. IX. 1924. protiv Ljubljane (3 : 2). Nastupio je na natjecanju sedam nogometnih podsaveza za Zlatni pehar Kralja Aleksandra, koji je reprezentacija ZNP-a osvojila triput uzastopno (1924., 1925. i 1926.), pa ga je dobila u trajno vlasništvo. Ukupno je za reprezentaciju ZNP-a nastupio 12 puta, a zadnji je nastup imao u Zagrebu 14. XI. 1926. na utakmici s ekipom Budimpešte, koja je završila neriješenim rezultatom (1 : 1).

Kada je 1929. godine zbog financijskih problema došlo do raskola u *Građanskom*, bio je u skupini starijih igrača koji su osnovali novi klub *Građanski 1911*. Nakon što je iz više razloga taj klub bio ugašen,

Remec je 1930. godine pristupio Hrvatskom športskom društvu *Concordia*. Nakon prelaska u *Concordiju* morao je, prema tadašnjim propisima, pauzirati šest mjeseci. Njegov novi klub iste je godine osvojio državno prvenstvo. Iako Remec nije odigrao nijednu prvenstvenu utakmicu i njegovo se ime nalazi na popisu osvajača državnog naslova. Tako je postao jedini zagrebački nogometaš koji je do Drugog svjetskog rata osvojio četiri titule državnoga prvaka.

Tijekom nogometne karijere uzimao je satove pjevanja, a nakon njezina završetka posvetio se svojoj drugoj ljubavi – pjevanju. Njegov je pjevački talent bio zamijećen pa 1933. prvi put nastupa u Hrvatskom narodnom kazalištu (HNK) u opereti *Zemlja smiješka*. Ubrzo potom otišao je u Dresden na doškolovanje. Za vrijeme boravka u Dresdenu u više je navrata gostovao u zagrebačkoj operi. U tadašnjem Jutarnjem listu posebno je zabilježeno gostovanje tog nekad slavnog nogometaša kad je kao član dresdenske opere nastupio u ulozi Pinkertona u Puccinijevoj *Madam Butterfly*. U novinama je istaknuto: "Njegov ugodni mekani tenor lijepo je izjednačen, visine su mu pune i zaobljene i nikad forsirane".

Nakon povratka iz Njemačke bio je do 1945. prvak zagrebačke opere u HNK-u. Najprije je u HNK-u nastupao kao gost, a onda je nakon intervencije Vladka Mačeka, tada utjecajnog političara i predsjednika Hrvatske seljačke stranke (HSS), primljen u stalni angažmani sklopivši povoljan ugovor o čemu je 14. listopada 1939. pisalo i u Jutarnjem listu. Remec je na daskama HNK-a intenzivno nastupao u razdoblju od 1939. do 1945. te je bio nositelj uloga u većini tada postavljenih glazbenih djela (*Madam Butterfly*, *Rigoletto*, *Soročinski sajam*, *Lakme*, *Tosca*, *Adelova pjesma*, *Sunčanica* i *Viktorija* i njen kavalir).

Iz tadašnjih novinskih članaka saznajemo da je bio je uredan i privlačan te je početkom i sredinom 1930-ih godina bio kao nogometna zvijezda ondašnjeg Zagreba smatran jednim od najpoželjnijih muškaraca u gradu. Imao je brojna poznanstva, a družio se najviše s pripadnicima kazališnog i opernog svijeta. Pomogao je na početku karijere Ruži Cvjetičanin, poslije opernoj prvakinji HNK-a. Za vrijeme Banovine Hrvatske bio je blizak HSS-u i isticao se kao veliki Hrvat, a za vrijeme NDH bio je blizak i ustaškom režimu, što mu je poslije naštetilo.

Nakon rata i sloma NDH otišao je u Prag jer je tada kao i drugi umjetnici iz Hrvatske bio angažiran u praškoj operi. U sezoni 1948./49. nastupio je u Pragu u brojnim predstavama, i to uglavnom u naslovnim ulogama (u *Aidi*, *Bohemu*, *Carmen*, *Faustu*, *Maškaradi*, *Tosci* i *Trubaduru*). Bio je to vrhunac njegove karijere.

Nakon Rezolucije Informbiroa 1948. zbog koje se Jugoslavija razila s ruskim Sovjetskim savezom i državama pod ruskim političkim utjecajem, morao je kao i ostali umjetnici iz Jugoslavije napustiti tadašnju Čehoslovačku i vratio

šampionski generaciji, ki je kar trikrat osvojila prvenstvo Kraljevine SHS (leta 1923, 1926 in 1928), nekajkrat pa tudi takrat izjemno močno prvenstvo Zagrebške nogometne podzveze (ZNP).

Igral je v zvezni vrsti z reprezentantom Rudolfom Rupcem in Rudolfom Hitrecem, bratom Ica Hitreca – legende hrvaškega nogometa. Tehnično je bil dober, elegantnih gibov in točnih preigravanj, uspešen v igri z glavo. V moštvu *Građanskega* je nastopal s še enim Slovencem, vratarjem Maksom Mihelčičem.

Remec ni odigral nobene tekme za državno reprezentanco, je pa nastopal na eni tekmi B-representance Kraljevine SHS, in sicer 6. maja 1928 na Dunaju proti Avstriji. Sodeloval je tudi v mestni reprezentanci ZNP-ja. Za reprezentanco Zagreba je prvič igral 14. novembra 1924 na tekmi proti Ljubljani (3 : 2). Nastopal je na tekmo vanju sedmih nogometnih podvez za zlati pokal kralja Aleksandra. Ta pokal je reprezentanca ZNP-ja osvojila trikrat zapored (leta 1924, 1925 in 1926), zato ga je prejela v trajno last. Skupaj je za reprezentanco ZNP-ja nastopal dvanajstkrat, zadnjič v Zagrebu 14. novembra 1926, na tekmi z ekipo Budimpešte, ki se je končala neodločeno (1 : 1).

Ko je leta 1929 zaradi denarnih težav prišlo do razkola v *Građanskem*, je bil v skupini starejših igralcev, ki so ustanovili nov klub *Građanski 1911*. Potem ko je ta klub iz različnih razlogov ugasnil, je Remec leta 1930 pristopil k Hrvaškemu športnemu društvu *Concordia*. Po prestopu v *Concordio* po tedanjih predpisih ni smel igrati šest mesecev. Njegov novi klub je istega leta osvojil državno prvenstvo. Čeprav Remec ni odigral niti ene prvenstvene tekme, je njegovo ime uvrščeno na seznam dobitnikov državnega naslova. Tako je postal edini zagrebški nogometaš, ki je do druge svetovne vojne osvojil štiri naslove državnega prvaka.

Med nogometno kariero je obiskoval ure petja, po njenem koncu pa se je posvetil svoji drugi ljubezni – petju. Njegov pevski talent so takoj opazili. Leta 1933 je prvič nastopil v Hrvaškem narodnem gledališču (HNK) v opereti Dežela smehljaja. Takoj potem je odšel v Dresden na nadaljnje šolanje. Med bivanjem v Dresdnu je večkrat gostoval v zagrebški operi. Takrat so v Jutarnjem listu poročali, da gostuje slavni nogometaš, ki je kot član dresdenske opere nastopal v vlogi Pinkertona v Puccinijevi *Madame Butterfly*. V časopisu so poudarili: “Njegov prijetno mehek tenor je lepo izenačen, njegove višine so polne in zaobljene ter nikoli prisiljene.”

Po vrnitvi iz Nemčije je bil do leta 1945 prvak Opere HNK-ja Zagreb. Najprej je v HNK-ju nastopal kot gost, potem pa so mu po posredovanju Vladka Mačka, takrat vplivnega politika in predsednika Hrvaške kmečke stranke (HSS), ponudili stalni angažma in z njim sklenili ugodno pogodbo, o čemer je 14. oktobra 1939 poročal Jutarnji list. Med letoma 1939 in 1945 je Remec veliko nastopal na deskah HNK-ja in pel v večini glasbenih del, ki so jih takrat izvajali (*Madame Butterfly*, *Rigoletto*, *Soročinski sejem*, *Lakme*, *Tosca*, *Adelova pesem*, *Sončnica* ter *Viktorija* in njen huzar).

Nogometaši *Građanskog*, osvajači državnog prvenstva 1926. S lijeva: Dragutin Vragović, Ivo Ivančić, Franz Mantler, Maks Mihelčić, Stjepan Pasinek, Emil Perška, trener Imre Poszonyi, Franjo Giller, Gustav Remec, Rudolf Hitrec, Abraham Sarasz, Dragutin Babić i Zvonimir Artl.

Nogometaši *Građanskega* so leta 1926 osvojili državno prvenstvo. Z leve: Dragutin Vragović, Ivo Ivančić, Franz Mantler, Maks Mihelčić, Stjepan Pasinek, Emil Perška, trener Imre Poszonyi, Franjo Giller, Gustav Remec, Rudolf Hitrec, Abraham Sarasz, Dragutin Babić in Zvonimir Artl.

se u Zagreb. Prema svjedočenju njegova kolege, opernog pjevača Tomislava Neralića, tada je direktivom iz partijskog komiteta bilo određeno da Remec, kao suradnik ustaškog režima, smije nastupiti samo u slučaju ako baš nikoga drugoga nemaju za tu ulogu. Nitko se nije usudio dati posao Remecu i bio je prisiljen napustiti zemlju. Otišao je najprije u Beč, a potom u Saveznu Republiku (SR) Njemačku, u Berlin. Od 1959. godine živio je u Nürnbergu, a u njemačkim dokumentima iz tog vremena piše da je bio računovođa. O njegovoj daljnjoj sudbini malo je toga znano.

Izv.: Državni arhiv u Rijeci; autorova arhiva.

Lit.: *Godišnjak FSJ 1976./77*, Beograd, 1977.; B. Cuvaj, "Nogometna sekcija HŠK Concordije, Zagreb, 1919–1944.", *Povijest sporta* br. 32, Zagreb, rujan 1977.; B. Cuvaj, "Prvi hrvatski građanski sportski klub u Zagrebu 1915–1932", *Povijest sporta* br. 46, Zagreb, ožujak 1981.; *Nogometni leksikon*, Zagreb, 2004.; M. Balabanić Fačini, "Priča o jednom barjaku", *Sušačka revija* br. 54/55, Rijeka, 2006.; I. Buljan, "Gustav Remec: I nogometaš i operni pjevač u jednom životu", *Jutarnji list*, Zagreb, 28. siječanj 2012.

BOGOMIR GRILC - Bogo (Ljubljana, 7. VIII. 1903. – Jastrebarsko, 1. III. 1980.)

Otac mu se zvao Janez, a majka Marija, rođ. Golub. Iako mu je krsno ime bilo Gotfrid Engelbert, nastupao je pod imenom Bogomir, a nadimak mu je bio Bogo. Premda je od djetinjstva bio lakši invalid (zbog skvrčenih prstiju desne šake) rano se počeo baviti sportom.

Nogomet je počeo igrati 1916. kao član Sportskog kluba *Ilirija*, a sa skupinom prijatelja 1918. počinje trenirati skokove u vodu s daske. Ubrzo je odustao od nogometa i posvetio se samo skokovima u vodu.

Iako nije bio član službeno registriranog kluba, nastupio je na prvom Prvenstvu Kraljevine SHS godine 1921. u Bledu. Kao junior sudjelovao je u seniorskoj konkurenciji i u skokovima s daske osvojio 3. mjesto, a tada je prvi državni prvak postao Srećko Kordelič koji je poslije godinama bio njegov glavni konkurent. Nakon tog uspjeha postao je član plivačke sekcije Ljubljanskog sportskog kluba za koji je nastupao 1922. kad je u skokovima s daske osvojio brojna natjecanja: podsavezno Prvenstvo Ljubljane, Prvenstvo Hrvatske i Slavonije u Karlovcu i Prvenstvo Kraljevine SHS u Beogradu.

Na poziv Rudija Reša, istaknutog plivačkog djelatnika, seli se 1923. na riječki Sušak i postaje član Hrvatskog sportskog kluba *Victoria*. Na Sušaku ostaje do 1929. godine te je tamo završio trgovačku školu i zaposlio se u trgovačkoj struci. Odmah po dolasku na Sušak išao je kao član *Victorije* na turneju u Dansku i Švedsku gdje je prvi put vidio kako se skače s tornja, o čemu je od tamošnjih trenera dobio i prve upute. Za njega je potom na Sušaku izgrađen prvi toranj za skokove u vodu u Hrvatskoj.

Kao član *Victorije* postao je državni prvak u skokovima s daske 1925. i 1928. te u skokovima s tornja 1926., 1927. i 1928. U razdoblju od 1923. do 1926. sudjelovao je s *Victorijom* u osvajanju 4 uzastopna ekipna naslova prvaka države, jer su se po tadašnjim pravilima zbrajali bodovi osvojeni u plivanju, vaterpolu i skokovima u vodu. Grilc je 1928. pridonio da *Victorija* osvoji prvi ekipni naslov prvaka države u skokovima u vodu. Kao član *Victorije* nastupio je za reprezentaciju Kraljevine SHS na Europskom prvenstvu 1927. u Bologni te na Sveslavenskom prvenstvu 1927. u Beogradu i 1928. u Pragu.

Bio je kandidat za nastup na Olimpijskim igrama (OI) 1924. u Parizu i 1928. u Amsterdamu. Dva sata prije no što je trebao otputovati na OI u Pariz, javili su iz Saveza da nema sredstava i više nije bilo vremena za prikupljanje novaca za put. Ni na sljedeće OI nije otišao, premda je pobijedio na izlučnom natjecanju za sudjelovanje na Olimpijskim igrama 1928. u Amsterdamu. Na treningu je zbog nepažnje jednoga kupaća ozlijedio glavu i završio u bolnici.

Godine 1929. ostao je bez posla na Sušaku i preselio se u Karlovac, na poziv predsjednika Karlovačkog sportskog udruženja (KSU), Oskara Rosenfelda. Zaposlio se kao upravni činovnik u Gradskoj munjari i vodio je kiosk za prodaju novina. Postao je član plivačke sekcije KSU-a. Nastupio je na trećem i posljednjem Sveslavenskom prvenstvu 1929. u Varšavi i tada je postigao najveći uspjeh osvajanjem srebrne medalje u skokovima s tornja. Kao na Sušaku, i u Karlovcu je na Korani za Grilca, tada afirmiranog sportaša, bio podignut toranj za skokove u vodu. Tu 10-metarsku drvenu skakaonicu projektirao je ing. Stanko Bloudek, pionir slovenskoga sporta i jedan od graditelja skijaške skakaonice na Planici.

Iz takratnih časopisnih člankov izvemo, da je bil urejen in privlačen mož. V prvi polovici 30. let prejšnjega stoletja je bil zagrebški nogometni zvezdnik in je veljal za enega od najbolj zaželenih moških v mestu. Poznal je veliko ljudi, družil pa se je predvsem s tistimi iz gledališkega in opernega sveta. Ruži Cvjetičanin, poznejši operni prvakinja HNK-ja, je pomagal na začetku kariere. V obdobju Banovine Hrvaške je bil blizu HSS-a in se je izrekal za velikega Hrvata, v obdobju NDH-ja pa je bil blizu tudi ustaškemu režimu, kar mu je pozneje škodilo.

Po vojni in zlomu NDH-ja je odšel v Prago, kjer so ga skupaj z nekaterimi drugimi umetniki iz Hrvaške angažirali v praški operi. V sezoni 1948/49 je nastopal v številnih predstavah v Pragi, največkrat v glavnih vlogah (v Aidi, Bohème, Carmen, Faustu, Maškaradi, Tosci in Trubadurju). To je bil vrhunec njegove kariere.

Po resoluciji informbiroja leta 1948, zaradi katere se je Jugoslavija razšla s prorusko Sovjetsko zvezo in državami pod njenim političnim vplivom, je moral tako kot drugi umetniki iz Jugoslavije zapustiti tedanjo Češkoslovaško. Vrnil se je v Zagreb. Po pričevanju njegovega kolega, opernega pevca Tomislava Neralića, je takrat partijski komite z direktivo dosegel, da je smel Remec kot sodelavec ustaškega režima nastopati samo, če ni bilo prav nikogar drugega za tisto vlogo. Remcu si nihče ni upal dati dela, zato je bil prisiljen oditi iz države. Najprej je odšel na Dunaj, potem pa v Zvezno republiko (ZR) Nemčijo, v Berlin. Od leta 1959 je živel v Nürnbergu. V nemških dokumentih iz tistega časa piše, da je bil računovodja. O njegovi nadaljnji usodi je malo znanega.

Vira: Državni arhiv na Reki; avtorjev arhiv.

Lit.: *Godišnjak FSJ 1976/77*, Beograd, 1977; B. Cuvaj, "Nogometna sekcija HŠK Concordije, Zagreb, 1919–1944", *Povijest sporta* št. 32, Zagreb, september 1977; B. Cuvaj, "Prvi hrvatski građanski sportski klub u Zagrebu 1915–1932", *Povijest sporta* št. 46, Zagreb, marec 1981; *Nogometni leksikon*, Zagreb, 2004; M. Balabanić Fačini, "Priča o jednom barjaku", *Sušačka revija* št. 54/55, Reka, 2006; I. Buljan, "Gustav Remec: I nogometaš i operni pjevač u jednom životu", *Jutarnji list*, Zagreb, 28. januar 2012.

BOGOMIR GRILC - Bogo **(Ljubljana, 7. VIII. 1903–Jastrebarsko, 1. III. 1980)**

Njegovemu očetu je bilo ime Janez, materi pa Marija, roj. Golub. Krščen je bil kot Gotfrid Engelbert, vendar je uporabljal ime Bogomir, njegov vzdevek pa je bil Bogo. Čeprav je bil od otroštva lažji invalid (zaradi skrčenih prstov na desni roki), se je zgodaj začel ukvarjati s športom.

Nogomet je začel igrati leta 1916 kot član Športnega kluba *Ili-rija*, s skupino prijateljev pa je leta 1918 začel trenirati skoke v vodo z deske. Kmalu je opustil nogomet in se posvetil le skokom v vodo.

Čeprav ni bil član uradno registriranega kluba, je leta 1921 na Bledu nastopil na prvem prvenstvu Kraljevine SHS. Kot mladi- nec je tekmoval v članski konkurenci in v skokih z deske osvojil 3. mesto. Prvi državni prvak je postal Srečko Kordelič, ki je bil pozneje njegov glavni tekmeč. Po tem uspehu je postal član plavalne sekcije Ljubljanskega športnega kluba, za katerega je nastopal leta 1922, ko je v skokih z deske zmagal na številnih tekmovanjih: podzveznem prvenstvu Ljubljane, prvenstvu Hrvaške in Slavonije v Karlovcu ter prvenstvu Kraljevine SHS v Beogradu.

Na povabilo Rudija Reša, uglednega plavalnega delavca, se je leta 1923 preselil na reški Sušak in postal član Hrvaškega športnega kluba *Victoria*. Na Sušaku je ostal do leta 1929. Tam je končal trgovsko šolo in se zaposlil v trgovini. Takoj po prihodu na Sušak je kot član *Victorie* nastopal na turneji na Danskem in Švedskem, kjer je prvič videl skoke s stolpa, za katere so mu tamkajšnji trenerji tudi dali prva navodila. Zanj so potem na Sušaku zgradili prvi skakalni stolp na Hrvaškem.

Bogomir Grilc - Bogo

Grilc je bio prvi skakač s tornja u Jugoslaviji koji je skakao salto s dva i pol okreta. Kao član KSU-a bio je prvak Jugoslavije u skokovima s daske 1931. i 1932. i u skokovima s tornja 1930., 1931., 1932. i 1934. Bio je i višestruki prvak Zagrebačkog plivačkog podsaveza. Nije imao sreće u sudjelovanju na Olimpijskim igrama ni 1932. u Los Angelesu jer tada, zbog nedostatka financijskih sredstava, Jugoslavija nije ni poslala sportaše.

U prvoj polovini tridesetih godina obavljao je dužnost tajnika KSU-a, a 1934. bio je izabran za blagajnika Športskog društva *Jugoslavija* (Karlovac). Sudio je međunarodne plivačke i vaterpolske utakmice. Radi održavanja osobne kondicije, zimi se od 1934. do 1943. bavio sportom kao član karlovačkih sekcija hokeja na ledu u KSU-u, Športskom klubu *Primorac* i Hrvatskom športskom klubu *Velebit*. Bio je vratar u hokejskim ekipama, a prvi je put nastupio na utakmicama 11. i 18. veljače 1934. u Karlovcu.

Na osnivačkoj skupštini Jugoslavenskog klizačkog saveza (JKS) u Zagrebu, 9. studenoga 1935. bio je predstavnik KSU-a i izabran je u prvi odbor JKS-a. Osnovao je sekciju hokeja na ledu u Športskom klubu *Primorac*.

Nakon proglašenja NDH došlo je 1941. godine do spajanja KSU-a i *Primorca* te je Grilc pristupio novom klubu *Velebit*. Bio je izvanredan stručnjak za stvaranje i održavanje leda na hokejskim igralištima. Obavljao je i dužnost trenera i sportskog djelatnika u hokejskim sekcijama KSU-a, *Primorca* i *Velebita*. Za vrijeme NDH ponovno se aktivirao kao natjecatelj u skokovima u vodu i nastupio je na jedinom državnom prvenstvu, održanom potkraj ljeta 1942. u Karlovcu, kada je postao prvak Hrvatske u obje discipline: u skokovima s daske i s tornja.

Nakon Drugog svjetskog rata bio je, zbog potreba službe, premješten u područni ured Elektre u Jastrebarsko gdje je i stanovao, a u Karlovcu je postao član plivačke sekcije Fiskulturnog društva *Udarnik*. Svoja zadnja dva nastupa na službenim natjecanjima okrunio je osvajanjem Prvenstva Jugoslavije u skokovima s tornja 1947. u Ljubljani i 1948. na Bledu. U hrvatskom je sportu kao aktivni natjecatelj proveo 25 godina. Ukupno je u karijeri osvojio 16 naslova pojedinačnog državnog prvaka u skokovima u vodu, a posljednji uspjeh ostvario je s 45 godina.

Lit.: *Jugoslavenski sport 1933*, Zagreb, 1933.; J. Gjurčić, "Naš nekada najbolji skakač u vodu Grilc još nije rekao zadnju riječ", *Ilustrovane sportske novosti*, br. 46 (195), Zagreb, studeni 1939.; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P-Ž*, Zagreb, 1977.; M. Čulig, "Sjećanje na Gotfrida Engelberta Grilca – skakača u vodu i hokejaša", *Povijest hrvatskog športa* br. 109, Zagreb, lipanj 1996.; *Victoria Primorje 1908–1998*, Rijeka, 1998.; O. Šikovec - Lunđer, "Bogo Grilc – Pogumen skakalec s Korane", *Novi odmev* br. 6, Zagreb, studeni 1998.; Z. Švegar, *Dva stoljeća športa u Karlovcu 1800 – 2000*, Karlovac 2001.; *Karlovački leksikon*, Zagreb – Karlovac, 2008.; S. Jerman, *Slovenci Karlovcu Karlovac Slovincem 1579–2009*, Karlovac, 2012.

Hokejska sekcija Karlovačkog sportskog udruženja 1934. godine. S lijeva: braća Đorđe, Boško i Borivoje Ribar, Nikola Lalić, Bogomir Grile, Jovan Đan Tomić, Boško Mačešić i Radovan Nikšić.

Hokejska sekcija Karlovačkog športskog društva leta 1934. Z leve: bratje Đorđe, Boško in Borivoje Ribar, Nikola Lalić, Bogomir Grile, Jovan Đan Tomić, Boško Mačešić in Radovan Nikšić.

Kot član *Victorie* je postal državni prvak v skokih z deske leta 1925 in 1928 ter v skokih s stolpa leta 1926, 1927 in 1928. Med letoma 1923 in 1926 je prispeval svoj delež k štirim zaporednim *Victorijinim* ekipnim naslovom državnih prvakov, saj so se po takratnih pravilih seštevale točke, dosežene v plavanju, vaterpolu in skokih v vodo. Grilc je leta 1928 z *Victorio* osvojil prvi ekipni naslov državnega prvaka v skokih v vodo. Kot član *Victorie* je nastopal za reprezentanco Kraljevine SHS na evropskem prvenstvu leta 1927 v Bologni ter na vseslovanskem prvenstvu leta 1927 v Beogradu in leta 1928 v Pragi.

Bil je kandidat za nastop na olimpijskih igrah leta 1924 v Parizu in leta 1928 v Amsterdamu. Dve uri preden bi moral odpotovati na olimpijske igre v Pariz, so mu sporočili, da ni sredstev in da ni več časa za zbiranje denarja za pot. Niti v Amsterdam leta 1928 ni šel, čeprav je zmagal na izločilnem tekmovanju za uvrstitev na olimpijske igre. Na treningu si je zaradi nepazljivosti nekega kopalca poškodoval glavo in končal v bolnišnici.

Leta 1929 je ostal brez dela na Sušaku, zato se je preselil v Karlovec, na povabilo predsednika Karlovškega športnega združenja (KŠZ) Oskarja Rosenfelda. Zaposlil se je kot upravni uslužbenec v mestni elektrarni, vodil je tudi časopisni kiosk. Postal je član plavalne sekcije KŠZ-ja. Nastopil je na tretjem in zadnjem vseslovanskem prvenstvu, leta 1929 v Varšavi. Tedaj je dosegel največji uspeh: osvojil je srebrno medaljo v skokih s stolpa. Tako kot na Sušaku so tudi v Karlovcu za Grilca, tedaj uveljavljenega športnika, postavili stolp za skoke v vodo. Desetmetersko leseno skakalnico na Korani je projektiral inž. Stanko Bloudek, pionir slovenskega športa in eden od graditeljev smučarske skakalnice v Planici.

Grilc je bil prvi skakalec s stolpa v Jugoslaviji, ki je skakal salto z dvema obratoma in pol. Kot član KŠZ-ja je bil prvak Jugoslavije v skokih z deske leta 1931 in 1932 ter v skokih s stolpa leta 1930, 1931, 1932 in 1934. Bil je tudi večkratni prvak Zagrebške plavalne podzveze. Niti z olimpijskimi igrami v Los Angelesu leta 1932 ni imel sreče, saj Jugoslavija zaradi pomanjkanja denarja tja sploh ni poslala športnikov.

V prvi polovici 30. let je opravljal funkcijo sekretarja KŠZ-ja, leta 1934 pa je bil izbran za blagajnika karlovškega Športnega društva *Jugoslavija*. Sodil je mednarodne plavalne in vaterpolske tekme. Zaradi ohranjanja telesne kondicije se je med letoma 1934 in 1943 pozimi ukvarjal s športom kot član hokejskih sekcij v KŠZ-ju, Športnem klubu *Primorac* in Hrvaškem športnem klubu *Velebit*. Bil je vratar, prvič pa je na tekmah nastopil 11. in 18. februarja 1934 v Karlovcu.

Na ustanovni skupščini Jugoslovanske drsalne zveze (JDZ) v Zagrebu 9. novembra 1935 je bil predstavnik KŠZ-ja in izvoljen v prvi odbor JDZ-ja. Ustanovil je sekcijo hokeja na ledu Športnega kluba *Primorac*.

Po razglasitvi NDH-ja leta 1941 je prišlo do združitve KŠZ-ja in *Primorca*. Takrat je Grilc vstopil v nov klub *Velebit*. Bil je izreden strokovnjak za pripravo in vzdrževanje ledu na hokejskih igriščih. Bil je tudi trener in športni delavec v hokejskih sekcijah KŠZ-ja, *Primorca* in *Velebita*. V obdobju NDH-ja je ponovno tekmoval v skokih v vodo in nastopal na edinem državnem prvenstvu, ki je potekalo konec poletja 1942 v Karlovcu. Takrat je postal prvak Hrvaške v obeh disciplinah: v skokih z deske in s stolpa.

Po drugi svetovni vojni je bil zaradi službe premeščen v območni urad Elektre v Jastrebarsko, kjer je tudi stanoval, v Karlovcu pa je postal član plavalne sekcije Fizikurnega društva *Udarnik*. Svoja zadnja nastopa na uradnih tekmovanjih je okronal z naslovom prvaka Jugoslavije v skokih s stolpa leta 1947 v Ljubljani in leta 1948 na Bledu. V hrvaškem športu je aktivno tekmoval 25 let. Skupaj je v karieri kot posameznik osvojil 16 naslovov državnega prvaka v skokih v vodo, zadnji uspeh pa je dosegel pri 45 letih.

Lit.: *Jugoslavenski sport 1933*, Zagreb, 1933; J. Gjurčić, "Naš nekada najbolji skakač u vodu Grilc još nije reкао zadnju riječ", Ilustrovane sportske novosti št. 46 (195), Zagreb, november 1939; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P-Ž*, Zagreb, 1977; M. Čulig, "Sjećanje na Gotfrida Engelberta Grilca - skakača u vodu i hokejaša", Povijest hrvatskog športa št. 109, Zagreb, junij 1996; *Victoria Primorje 1908–1998*, Reka, 1998; O. Šikovec - Luncer, "Bogo Grilc - Pogumen skakalec s Korane", Novi odmev št. 6, Zagreb, november 1998; Z. Švegar, *Dva stoljeća športa u Karlovcu 1800–2000*, Karlovec, 2001; *Karlovački leksikon*, Zagreb - Karlovec, 2008; S. Jerman, *Slovenci Karlovcu Karlovac Slovincem 1579–2009*, Karlovec, 2012.

Vera Žabčić i Vida Kononenko
Vera Žabčić in Vida Kononenko

VIDA KONONENKO

(Ljubljana, 1. VII. 1904. – Šmarje pri Jelšah, 18. X. 1992.)

Rođena je u ljubljanskoj obitelji oca Valentina Jančigaja i majke Ivanke (Johance) rođ. Jerončič. Otac je bio željeznički kondukter u Ljubljani, gdje je Vida proživjela djetinjstvo i mladost. Udala se 1927. godine za ukrajinskog emigranta Alekseja Aleksejevića Kononenka, zvanog Akel (Belo Polje, Ukrajina, 9. II. 1900. – Zagreb, 28. IV. 1961.). Aleksej Kononenko emigrirao je nakon I. svjetskog rata iz Ukrajine. Njegova je obitelj tamo imala mlin, a poslije revolucije su mu roditelje deportirali u Sibir gdje su umrli od gladi, dok su on i brat uspjeli pobjeći. Aleksej je po dolasku u Kraljevinu SHS radio različite poslove i bio je trubač, biciklist, učitelj plesa, dok nije dobio stalni posao skretničara na željeznici. Zbog Aleksejeva posla na željeznici obitelj se često selila i živjeli su u Celju i Novom Mestu te u Ljubljani gdje su im rođeni sinovi Aleksej i Andrej.

Ubrzo nakon rođenja prvoga sina, supružnici Kononenko kupili su 1927. stol za ping-pong, kako se stolni tenis tada zvao, i svakodnevno su igrali u vrtu uz kuću. Vida Kononenko se s 25 godina upisala u stolnotenisku sekciju *Ilirije* u Ljubljani, gdje je počela predano vježbati i nastupati, a suprug Aleksej se stolnim tenisom bavio i kao dužnosnik u tom sportu. Vida Kononenko je kao članica ljubljanskog Hermesa na Prvenstvu Dravske banovine 1935. u Ljubljani osvojila 1. mjesto u mješovitim parovima (s Vojom Djinovskim) i 2. mjesto pojedinačno, dok je na Prvenstvu Jugoslavije 1935. u Zagrebu bila 3. pojedinačno. Po preseljenju u Celje kao članica istoimenog kluba postala je u ožujku 1941. u Ljubljani pojedinačna prvakinja Slovenije. Po izbijanju Drugog svjetskog rata Aleksej je imao problema zbog prezimena, pa ga je željeznica 1943. premjestila u Zagreb gdje se potom obitelj Kononenko trajno nastanila.

Iako je Vida Kononenko po dolasku u Zagreb imala već 39 godina, što su visoke godine za aktivno bavljenje sportom, počela je u novoj sredini postizati odlične rezultate. Za vrijeme NDH igrala je za zagrebački klub *Uranija*. Odmah po dolasku nastupila je 1943. na Prvenstvu Hrvatske. Istaknula se dobrim igrama, pa je pozvana u žensku stolnotenisku reprezentaciju Hrvatske. Stolnotenisačice Hrvatske svoj su prvi međunarodni susret odigrale 16. svibnja 1943. u Zagrebu protiv Rumunjske i izgubile s 3 : 5, dok je Kononenko u jednom susretu pobijedila. Nastupila je i mjesec dana poslije na uzvratnom susretu u Bukureštu gdje je Hrvatska izgubila od objektivno bolje Rumunjske s 1 : 5. Sljedeće, 1944. godine, na Prvenstvu Hrvatske u Zagrebu osvojila je s *Uranijom* 2. mjesto ekipno. Na rang listi najboljih hrvatskih stolnotenisačica za 1943. i 1944. bila je na 3. mjestu.

Poslije rata bila je od 1945. jedna od prvih tenisačica Akademskog stolnoteniskog kluba *Mladost*, a od 1947. bila je članica *Lokomotive*, drugog zagrebačkog stolnoteniskog kluba. Na prvom Prvenstvu Hrvatske 1945. osvojila je s Verom Žapčić 1. mjesto među ženskim parovima, a sa Zdenkom Uzorincem i 1. mjesto mješovitih parova. Na Prvenstvu Jugoslavije 1946. u Subotici osvojila je s Verom Žapčić 2. mjesto u ženskim parovima i plasirala se u polufinale mješovitih parova te u četvrtfinale pojedinačno, dok je s ekipom *Mladosti* ostvarila ekipno 3. mjesto.

Plasman u četvrtfinale ponovila je u pojedinačnoj konkurenciji na državnim prvenstvima: 1947. u Ljubljani, 1949. u Subotici i 1952. u Zagrebu. S velikim je uspjehom igrala na Prvenstvu Hrvatske u ženskim parovima gdje je osvojila pobjedničke naslove, uz tri različite igračice: 1946. i 1950. sa Zdenkom Urek, 1947. i 1948. s Verom Žapčić i 1950. s Vladkom Čuklič.

Na ekipnom Prvenstvu Hrvatske osvojila je 1. mjesto 1946. s *Mladosti* i 1947. s *Lokomotivom*. Najbolji plasman na Jugoslavenskoj ženskoj rang listi ostvarila je 1952. kad je zauzela 6. mjesto, a posljednji put se plasirala 1953. na 7. mjesto i to kad je već bila u pedesetoj godini. Bila je jedna od najdugovječnijih aktivnih sportašica u Hrvatskoj.

Iako je na turnirima često bila najstarija igračica, po borbenosti i upornosti bila je primjer mladima. Uz natjecateljski duh i visoku motiviranost, imala je snage prihvatiti i poraz stoički i dostojanstveno kao prava sportašica. Uz sport je Vida Kononenko, prema kazivanju obitelji, voljela i izradu goblena i u tome je bila majstorica.

Imala je dva sina, Alekseja (1927. – 2001.), elektroinženjera, i Andreja (1930. – 1994.), strojarskog inženjera. Andrejev sin Igor Kononenko (Bakar kod Rijeke, 1959.), doktor je znanosti, profesor na Fakultetu za računarstvo i informatiku u Lju-

Aleksej Kononenko, Vidin suprug. Bez njegove podrške ne bi se mogla baviti sportom.
Aleksej Kononenko, Vidin soprog. Brez njegove podpore se ne bi mogla ukvarjati s športom.

VIDA KONONENKO

(Ljubljana, 1. VII. 1904–Šmarje pri Jelšah, 18. X. 1992)

Rodila se je v ljubljanski družini očetu Valentinu Jančigaju in materi Ivanki (Johanci), roj. Jerončič. Oče je bil železniški sprevodnik v Ljubljani; tam je Vida tudi preživela otroštvo in mladost. Leta 1927 se je poročila z ukrajinskim priseljencem Aleksejem Aleksejevičem Kononenkom, po domače Aklom (Belo Polje, Ukrajina, 9. februar 1900–Zagreb, 28. april 1961). Aleksej Kononenko je Ukrajino zapustil po prvi svetovni vojni. Njegove starše, ki so imeli mlin, so po revoluciji deportirali v Sibirijo, kjer so umrli od lakote, njemu in bratu pa je uspelo pobegniti. Po prihodu v Kraljevino SHS je Aleksej opravljal različna dela: bil je trobentač, kolesar in učitelj plesa, dokler se ni zaposlil kot železniški prometnik. Zaradi Aleksejevega dela pri železnici se je družina pogosto selila; živeli so v Celju in Novem mestu ter Ljubljani, kjer sta se rodila sinova Aleksej in Andrej.

Kmalu po rojstvu prvega sina leta 1927 sta zakonca Kononenko kupila mizo za pingpong, kot se je takrat imenoval namizni tenis. Vsak dan sta ga igrala na vrtu za hišo. Vida Kononenko se je s 25 leti vpisala v namiznoteniško sekcijo *Ilirije* v Ljubljani, kjer je začela predano vaditi in nastopati, soprog Aleksej pa se je z namiznim tenisom ukvarjal kot športni funkcionar. Vida Kononenko je kot članica ljubljanskega Hermesa na prvenstvu Dravske banovine leta 1935 v Ljubljani osvojila 1. mesto v mešanih parih (z Vojem Djinovskim) in 2. mesto posamično. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1935 v Zagrebu je bila 3. posamično. Po preselitvi v Celje je kot članica istoimenskega kluba marca 1941 v Ljubljani postala posamična prvakinja Slovenije. Po izbruhu druge svetovne vojne je imel Aleksej težave zaradi priimka, zato ga je železnica leta 1943 premestila v Zagreb, kjer se je potem družina Kononenko trajno naselila.

Čeprav je imela Vida Kononenko po prihodu v Zagreb že 39 let, kar je visoka starost za aktivno ukvarjanje s športom, je v novem okolju začela dosegati odlične rezultate. V obdobju NDH-ja je igrala za zagrebški klub *Uranija*. Že leta 1943 je nastopila na prvenstvu Hrvaške. Izkazala se je z dobrimi igrami, zato so jo povabili v žensko namiznoteniško reprezentanco Hrvaške. Hrvaške namiznoteniške igralko so svoje prvo mednarodno srečanje odigrale 16. maja 1943 v Zagrebu proti Romuniji; izgubile so s 3 : 5, Kononenkova je v enem dvoboju zmagala. Mesec pozneje je nastopila tudi na povratnem srečanju v Bukarešti, kjer je Hrvaško porazila objektivno boljša Romunija z 1 : 5. Naslednje leto, leta 1944, je na prvenstvu Hrvaške v Zagrebu osvojila z *Uranijo* ekipno 2. mesto. Na lestvici najboljših hrvaških namiznoteniških igralk za leti 1943 in 1944 je bila na 3. mestu.

Po vojni, leta 1945, je postala ena od prvih igralk Akademskega namiznoteniškega kluba *Mladost*, od leta 1947 pa je bila članica *Lokomotive*, drugega zagrebškega namiznoteniškega kluba. Leta 1945 je na prvem prvenstvu Hrvaške z Vero Žapčić osvojila 1. mesto v ženskih dvojicah, z Zdenkom Uzorcem pa v mešanih dvojicah. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1946 v Subotici je bila z Vero Žapčić druga v ženskih dvojicah, uvrstila se je v polfinale mešanih dvojic in četrtfinale posamično, z ekipo *Mladosti* pa dosegla 3. mesto.

Uvrstitev v četrtfinale je ponovila v konkurenci posameznic na državnih prvenstvih leta 1947 v Ljubljani, leta 1949 v Subotici in leta 1952 v Zagrebu. Z velikim uspehom na prvenstvih Hrvaške igrala v ženskih dvojicah. Državne naslove je osvojila s tremi različnimi igralkami: leta 1946 in 1950 z Zdenko Urek, leta 1947 in 1948 z Vero Žapčić ter leta 1950 z Vladko Čuklič.

Na ekipnem prvenstvu Hrvaške je zasedla 1. mesto leta 1946 z *Mladostjo* in leta 1947 z *Lokomotivo*. Najboljšo uvrstitev na jugoslovanski ženski lestvici je dosegla leta 1952, ko je bila šesta, zadnjič pa se je nanjo uvrstila leta 1953, na 7. mesto, ko je že bila v 50. letu starosti. Bila je ena najstarejših aktivnih športnic na Hrvaškem.

Kljub letom je bila po borbenosti in vztrajnosti vzor mladim. Poleg tekmovalnega duha in visoke motiviranosti je imela tudi moč, da kot prava športnica stoično in dostojanstveno sprejme poraz. Poleg športa je Vida Kononenko, po pričevanju družine, imela rada tudi izdelovanje gobelinov in bila v tem prava mojstrica.

Ženska stolnoteniska reprezentacija NDH, u Bukureštu 1943. S lijeva: vođa ekipe Branko Marić, Ata Anders, Judita Duić, Vida Kononenko i Blanka Pečnik.

Ženska namiznoteniška reprezentanca NDH-ja v Bukarešti leta 1943. Z leve: vođa ekipe Branko Marić, Ata Anders, Judita Duić, Vida Kononenko in Blanka Pečnik.

bljani, a područje istraživanja su mu umjetna inteligencija, strojno učenje, neuronske mreže i kognitivno modeliranje.

Vida Kononenko u starijim je godinama živjela u Šibeniku. Na početku rata u Hrvatskoj 1991. morala je otići u umirovljenički dom u Sloveniji, gdje je i umrla, a pokopana je uz supruga i starijega sina na gradskom groblju Mirogoj u Zagrebu.

Izv.: Izjava snahe Lucije Kononenko i unuka Igora Kononenka iz Ljubljane.

Lit.: *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953.; *Lokomotiva 1914–64*, Zagreb, 1964.; Z. Uzorinac, *Akademski stolnoteniski klub Mladost-Ribomaterijal Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 1985.; Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988.; Z. Uzorinac, *Zagrebački pingić*, Zagreb, 2003.

Karl Kummer

KARL KUMMER

(Kamnik, 7. VI. 1905. – Kamnik, 11. III. 1950.)

Rođen je u obrtničkoj obitelji oca Karela i majke Fani, rođ Bizjak. Osnovnu školu završio je u Kamniku, a klasičnu gimnaziju u Kranju 1921. godine. Šumarstvo je studirao na Gospodarsko-šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i diplomirao je 1933. godine. Nakon dolaska na studij u Zagreb postao je član atletske sekcije Športskog kluba *Marathon*.

Svoje najveće uspjehe kao atletičar postigao je između 1926. i 1932. godine, utrkujući se na srednjim prugama i u krosu. Najviše se istaknuo 1927. kad je na Prvenstvu Kraljevine SHS osvojio naslov državnoga prvaka na 1500 m (s vremenom 4:23.3), ispred Franje Predanića državnoga rekordera u toj disciplini. Iste je godine na međunarodnom natjecanju *Primorja* u

Ljubljani pobijedio u utrci na 1000 m (2:44.6), ispred austrijskoga prvaka Lešana koji je u toj utrci oborio koruški rekord.

Olimpijske godine 1928. slavio je zagrebački *Marathon* 15. obljetnicu na kojoj se Kummer isticao pobjedama na 1500 m, ispred aktualnoga državnog prvaka i rekordera Predanića, i na 5000 m, ispred državnoga prvaka Stanislava Šporna. Na državnim prvenstvima ponovno je nastupio: 1928. u Ljubljani kada je osvojio 2. mjesto na 1500 m i 4. mjesto na 800 m, zatim 1930. godine u Zagrebu kad je sa štafetom *Marathona* 4 x 400 m bio 2. i 1931. u Zagrebu kad je također osvojio 2. mjesto s ekipom štafete 4 x 400 m. Tada je ekipa *Marathona* bila 3. na 1500 m, dok su na 800 m ostvarili 4. mjesto.

Nekoliko je puta nastupio i na državnom prvenstvu u krosu (koji su tada, prema engleskom nazivu, zvali: cross country). Najbolji rezultat ostvario je osvajanjem 2. mjesta i naslova državnoga viceprvaka 1925. u Zagrebu, iza Emila Zemljaka, na stazi dugoj 7,5 km. Uz to je dvaput zauzeo 6. mjesto u Zagrebu 1927. i 1929. kad je kros staza za državno prvenstvo bila duga 10 km. Na prvenstvu u Zagrebu 1929. Karla je prestigao njegov brat Ivan, član ljubljanske *Ilirije*, koji se za jedno mjesto bolje plasirao. Ivan je jedno vrijeme također nastupao za *Marathon* i sudjelovao je u *Marathonovom* ekipnom osvajanju 2. mjesta (prva je tad bila *Ilirija*) na državnom prvenstvu 1929. godine, a 1927. i 1929. Ivan je osvojio 3. mjesto.

Karl Kummer nije utjecao samo na brata Ivana nego je bio zaslužan i za promicanje kamniške atletike. Na ljetnim praznicima u Kamniku trenirao je u prirodi i privukao brojne juniore na redovito vježbanje. Među njima su bili njegov brat Ivan te Jože Bručan i Jože Kotnik, poslije višestruki državni prvaci i rekorderi.

Po završetku studija Karl se vratio u Kamnik ali je i dalje bio član *Marathona*. U Kamniku je postao načelnik skijaške sekcije tamošnjeg sportskog društva. U profesionalnoj karijeri radio je u Banskoj upravi u Ljubljani, u Šumsko-tehničkom odsjeku za bujice. Od 1940. bio je zaposlen pri Kamniškoj korporaciji sve do 1947. godine. U međuvremenu, od pada Italije 1943. do kraja Drugog svjetskog rata, aktivno je sudjelovao u Narodnooslobodilačkoj borbi NOB.

Nakon rata i povratka u Kamnik odmah se pridružio obnavljanju organiziranog vježbanja i sustava natjecanja u novim prilikama. Pomogao je u obnovi skijaške skakaonice, postao je prvi načelnik Društva za tjelesno vježbanje u Kamniku i organizirao je brojne uspjele vježbačke svečane priredbe i atletska i skijaška natjecanja.

Lit.: H. Macanović, “*Ing. Karl Kummer (1905–1950)*”, *Povijest sporta* br. 34, Zagreb, ožujak 1978.; *Hrvatski šumarski životopisni leksikon, knjiga 2*, Zagreb 1996.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007. Lj. Gajić, *Kros u Jugoslaviji*, Jagodina, 2012.

Imela je dva sinova, Alekseja (1927–2001), elektroinženirja, in Andreja (1930–1994), strojnega inženirja. Andrejev sin Igor Kononenko (Bakar pri Reki, 1959) je doktor znanosti, profesor na fakulteti za računalništvo in informatiko v Ljubljani, njegova osrednja raziskovalna področja pa so umetna inteligenca, strojno učenje, nevronske mreže in kognitivno modeliranje.

Vida Kononenko je starost preživljala v Šibeniku. Na začetku vojne na Hrvaškem leta 1991 je morala oditi v dom za starejše v Slovenijo, kjer je tudi umrla. Pokopana je s soprogom in starejšim sinom na mestnem pokopališču Mirogoj v Zagrebu.

Vir: Izjava snahe Lucije Kononenko in vnuka Igorja Kononenka iz Ljubljane.

Lit.: *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953; *Lokomotiva 1914–64*, Zagreb, 1964; Z. Uzorinac, *Akademski stolnoteniski klub Mladost-Ribomaterijal Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 1985; Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988; Z. Uzorinac, *Zagrebački pingić*, Zagreb, 2003.

KARL KUMMER

(Kamnik, 7. VI. 1905–Kamnik, 11. III. 1950)

Rodil se je v obrtniški družini očetu Karlu in materi Fani, roj. Bizjak. Osnovno šolo je končal v Kamniku, klasično gimnazijo pa v Kranju leta 1921. Gozdarstvo je študiral na gospodarsko-gozdarski fakulteti vseučilišča v Zagrebu, diplomiral je leta 1933. Po prihodu na študij v Zagreb je postal član atletske sekcije Športnega kluba *Marathon*.

Največje atletske uspehe je dosegel med letoma 1926 in 1932 v teku na srednje proge in v krosu. Najbolj se je izkazal leta 1927, ko je na prvenstvu Kraljevine SHS osvojil naslov državnega prvaka na 1500 m (s časom 4:23.3), pred Franjem Predaničem, državnim rekorderjem v tej disciplini. Istega leta je na mednarodnem tekmovanju *Primorja* v Ljubljani zmagal v teku na 1000 m (2:44.6), pred avstrijskim prvakom Lebanom, ki je na tej tekmi presegel koroški rekord.

V olimpijskem letu 1928 je zagrebški *Marathon* proslavil 15. obletnico delovanja, in takrat se je Kummer izkazal z zmago na 1500 m, pred takratnim državnim prvakom in rekorderjem Predaničem, ter na 5000 m, pred državnim prvakom Stanislavom Špornom. Na državnih prvenstvih je vnovič nastopil leta 1928 v Ljubljani, ko je osvojil 2. mesto na 1500 m in 4. mesto na 800 m, leta 1930 v Zagrebu, ko je bil s štafeto *Marathona* 4 x 400 m drugi, ter leta 1931 v Zagrebu, ko je prav tako zasedel 2. mesto z ekipo štafete 4 x 400 m. Takrat je bila ekipa *Marathona* v teku na 1500 m tretja, na 800 m je dosegla 4. mesto.

Nekajkrat je nastopal tudi na državnem prvenstvu v krosu (za katerega so takrat uporabljali angleški izraz cross country). Najboljši rezultat je dosegel z osvojitvijo naslova državnega podprvaka leta 1925 v Zagrebu, za Emilom Zemljakom, na stezi, dolgi 7,5 km. Ob tem je v Zagrebu dvakrat, leta 1927 in 1929, zasedel 6. mesto, ko je bila steza za kros za državno prvenstvo dolga 10 km. Na prvenstvu v Zagrebu leta 1929 je Karla prehitel njegov brat Ivan, član ljubljanske *Ilirije*, ki se je uvrstil za mesto višje. Ivan je nekaj časa prav tako nastopal za *Marathon*, član katerega je bil ob osvojitvi ekipnega 2. mesta na državnem prvenstvu leta 1929 (prva je bila *Ilirija*), leta 1927 in 1929 pa je zasedel 3. mesto.

Karl Kummer ni vplival samo na brata Ivana, ampak je bil zaslužen tudi za uveljavljanje kamniške atletike. Med poletnimi počitnicami je v Kamniku treniral v naravi in številne mladince spodbudil k rednim vajam. Med njimi so bili njegov brat Ivan ter Jože Bručan in Jože Kotnik, poznejša večkratna državna prvaka in rekorderja.

Po koncu študija se je Karl vrnil v Kamnik, vendar je ostal član *Marathona*. V Kamniku je postal načelnik smučarske sekcije tamkajšnjega športnega društva. V poklicni karieri je delal na Gozdarsko-tehničnem odseku za hudournike pri Banski upravi v Ljubljani. Med letoma 1940 in 1947 je bil zaposlen pri Kamniški korporaciji. Od padca Italije leta 1943 do konca druge svetovne vojne je aktivno sodeloval v narodnoosvobodilnem boju (NOB).

Po vojni in vrnitvi v Kamnik se je takoj pridružil obnavljanju organizirane vadbe in tekmovalnega sistema v novih okoliščinah. Pomagal je pri obnovi smučarske skakalnice, postal je prvi načelnik Telovadnega društva Kamnik in organiziral številne uspele telovadne slovesne prireditve ter atletske in smučarske tekme.

Lit.: H. Macanović, *„Ing. Karl Kummer (1905–1950)“*, Povijest sporta št. 34, Zagreb, marec 1978; *Hrvatski šumarski životopisni leksikon, knjiga 2*, Zagreb, 1996; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007; L. Gajić, *Kros u Jugoslaviji*, Jagodina, 2012.

MAKSIMILIJAN MIHELČIČ - Maks (Ljubljana, 29. VII. 1905. – Zagreb, 25. III. 1958.)

Roditelji su mu bili Blaž i Katarina, rođ. Drolc. Izučio je autoelektričarski zanat. Nogometom se počeo baviti kao vratar u Ljubljani. Skrenuo je pozornost na sebe dok je branio za Železnični športni klub *Hermes* 1922. i 1923. godine.

Kao vrlo nadaren vratar bio je pozvan u Zagreb u redove državnoga prvaka Prvog hrvatskog športskog kluba *Građanski*. U *Građanski* je stigao kao zamjena za Dragutina Vrđuku, vratara reprezentacije, koji je bio pri kraju karijere.

Mihelčić Maksimilijan, ili Maks kako su ga zvali, bio je atletske tjelesne građe, savitljiv, s prirođenim instinktom i refleksom vratara, neustrašiv u bacanjima pred noge napadača. Ubrzo je postao ljubimac zagrebačke publike, popularan kao član ekipe *Građanskog*. Od 1925. bio je prvi vratar svoje nove momčadi. S ekipom *Građanskog* osvojio je dva naslova prvaka Kraljevine SHS i to 1926. po sistemu kupova nakon pobjede s 2 : 1 u finalu protiv *Jugoslavije* (Beograd) i 1928. kada je igrana liga u kojoj je *Građanski* pobijedio splitski *Hajduk*.

Bila je to generacija u kojoj su igrali reprezentativci Emil Perška, Franjo Giller, Slavin Cindrić, Nikola i Dragutin Babić i drugi. Uz Mihelčića su u klubu igrala još dva Slovenca: Gustav Remec i Dinko Podgornik. Mihelčić je za *Građanski* nastupao punih 10 godina, od 1924. do 1934. Kada mu je bilo odbijeno plaćanje troškova liječenja povrijeđene ruke, razočaran je odlučio napustiti *Građanski* i prešao je u klub namještenika Gradske električne centrale Hrvatski športski klub *Špartu*. Član *Šparte* bio je od 1934. do 1938.

Bio je zaposlen u gradskoj službi kao profesionalni vozač i često je vozio tadašnje zagrebačke gradonačelnike. Zbog posla je ponekad morao raditi i vikendom, pa nije mogao redovito nastupati i redovno braniti za *Špartu* te se više posvetio treniranju momčadi.

U reprezentaciji je debitirao 28. X. 1925. u Pragu protiv Čehoslovačke (0 : 7). Mihelčić je bio drugi nogometaš podrijetlom iz Slovenije koji je nastupao za državnu reprezentaciju, nakon Staneta Tavčara koji je igrao u prvim dvjema utakmicama reprezentacije Kraljevine SHS na Olimpijskim igrama 1920. u Antwerpenu. Bio je i treći veliki vratar u reprezentaciji, iza Dragutina Friedricha i Vrduke.

U razdoblju od šest godina nastupio je na 18 utakmica. a tada je bilo malo međunarodnih susreta. Bio je s još šestoricom hrvatskih nogometaša određen za sudjelovanje na I. svjetskom prvenstvu 1930. u Urugvaju, no nije otišao ni on niti ostali hrvatski igrači, zbog bojkota koji je Hrvatski nogometni savez proglasio nakon premještanja sjedišta državnog Saveza u Beograd. Dvapat je s jugoslavenskom reprezentacijom igrao na Balkanskom kupu. Na prvom Balkanskom kupu, održanom od 1929. do 1931. kao član reprezentacije sudjelovao je u osvajanju 2. mjesta. Na utakmici drugoga Balkanskog kupa odigranoj 4. X. 1931. u Sofiji protiv Bugarske (2 : 3) oprostio se od reprezentacije.

Kao najbolji zagrebački vratar svojega vremena nastupio je čak 41 put za reprezentaciju Zagrebačkog nogometnog podsaveza. U to su vrijeme susreti gradskih reprezentacija bili iznimno popularni, a Maks je kao vratar standardno sudjelovao od 1925. do 1933. Najveći uspjeh ostvario je 1926. u Ljubljani kada je s reprezentacijom Zagreba osvojio Kraljev pehar u natjecanju 7 nogometnih podsaveza, nakon finalne pobjede protiv Beograda (3 : 1).

S lijeva: Ico Hitrec, sudac Weiller, Maks Mihelčić i Danko Premerl na susretu reprezentacija Zagreba i Beča.

Z leve: Ico Hitrec, sodnik Weiller, Maks Mihelčić in Danko Premerl na srećanju reprezentanc Zagreba in Dunaja.

Poslije Drugog svjetskog rata dvije je godine bio trener juniora za Nogometni klub *Dinamo*. Dolaskom novih generacija bio je zaboravljen te se odao boemskom načinu života. Umro je u 53. godini i pokopan je na zagrebačkom groblju *Mirogoj*.

Lit.: J. Šimić, *Velemajstori našeg nogometa*, Zagreb, 1973.; V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985.; *Hrvatski nogometni savez 1912–1992. 80. obljetnica*, Zagreb, 1992.; O. Šikovec - Luncer, "Slovinci v hrvaškem športu: Od Maksa Mihelčiča do Iztoka Puca", Novi odmev br. 1, Zagreb, prosinac 1996.; O. Šikovec - Luncer, "Živa legenda Dinko Podgornik", Novi Odmev br. 8, Zagreb, srpanj 1999.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

MAKSIMILIJAN MIHELČIČ - Maks (Ljubljana, 29. VII. 1905–Zagreb, 25. III. 1958)

Njegovi starši so bili Blaž in Katarina, roj. Drolc. Izučil se je za avtoelektrikarja. Z nogometom se je začel ukvarjati kot vratar v Ljubljani. Nase je opozoril v letih 1922 in 1923, ko je branil za Železniški športni klub *Hermes*.

Kot zelo nadarjen vratar je bil povabljen v Zagreb, v vrste državnega prvaka Prvega hrvaškega športnega kluba *Građanski*. V *Građanski* je prišel kot zamenjava za Dragutina Vrduko, vratarja reprezentance, ki je bil pri koncu kariere.

Maksimilijan Mihelčič ali Maks, kot so ga klicali, je bil atletske postave, s prirojenim instinktom in refleksom vratarja, neustrašen v metanju pred noge napadalcev. Kot član ekipe *Građanskega* je kmalu postal ljubljenec zagrebskega občinstva. Od leta 1925 je bil v svojem novem moštvu prvi vratar. Z ekipo *Građanskega* je osvojil dva naslova prvaka Kraljevine SHS, in sicer leta 1926 po pokalnem sistemu in zmagi z 2 : 1 v finalu nad *Jugoslavijo* (Beograd) ter leta 1928, ko je bila odigrana liga, v kateri je *Građanski* premagal splitski *Hajduk*.

To je bila generacija, v kateri so bili reprezentanti Emil Perška, Franjo Giller, Slavin Cindrić, Nikola in Dragutin Babić ter drugi. Ob Mihelčiču sta v klubu igrala še dva Slovenca: Gustav Remec in Dinko Podgornik. Mihelčič je za *Građanski* nastopal polnih 10 let, med letoma 1924 in 1934. Ko so mu zavrnili plačilo stroškov za zdravljenje poškodovane roke, je razočaran zapustil *Građanski* in prestopil v klub zaposlenih v Mestni električni centrali, Hrvaški športni klub *Šparta*. Član *Šparte* je bil med letoma 1934 in 1938.

Zaposlen je bil v mestni upravi kot profesionalni voznik, zato je pogosto vozil takratne zagrebske župane. Včasih je moral delati tudi ob koncih tedna, zaradi česar ni mogel redno braniti za *Šparto*. Zato se je vse bolj posvečal treniranju moštva.

V reprezentanci je debitiral 28. oktobra 1925 v Pragi na tekmi proti Češkoslovaški (0 : 7). Mihelčič je bil drugi nogometaš po rodu iz Slovenije, ki je nastopal za državno reprezentanco, po Stanetu Tavčarju, ki je igral na prvih dveh tekmah reprezentance Kraljevine SHS na olimpijskih igrah leta 1920 v Antwerpnu. Bil je tudi tretji veliki vratar v reprezentanci, za Dragutinom Friedrichom in Vrduko.

V šestih letih je igral na 18 tekmah, pri čemer je bilo takrat malo mednarodnih srečanj. S še šestimi hrvaškimi nogometaši je bil izbran za nastop na prvem svetovnem prvenstvu, vendar ne on ne ostali hrvaški igralci leta 1930 v Urugvaj niso odšli, zaradi bojkota, ki ga je Hrvaška nogometna zveza razglasila po premestitvi sedeža državne nogometne zveze v Beograd. Dvakrat je z jugoslovansko reprezentanco igral v balkanskem pokalu. V prvem balkanskem pokalu, ki je potekal med letoma 1929 in 1931, je bil član reprezentance, ki je osvojila 2. mesto. Na tekmi drugega balkanskega pokala 4. oktobra 1931 v Sofiji proti Bolgariji (2 : 3) se je poslovil od reprezentance.

Kot najboljši zagrebški vratar svojega časa je kar 41-krat nastopal za reprezentanco Zagrebske nogometne podzveze. Takrat so bila srečanja mestnih reprezentanc izjemno priljubljena, Maks pa je na njih kot vratar standardno igral med letoma 1925 in 1933. Največji uspeh je dosegel leta 1926 v Ljubljani, ko je z reprezentanco Zagreba osvojil kraljevi pokal v tekmovanju sedmih nogometnih podzvez, po finalni zmagi nad Beogradom (3 : 1).

Po drugi svetovni vojni je bil dve leti trener mladincev v Nogometnem klubu *Dinamo*. S prihodom novih generacij je bil pozabljen, predal se je boemskemu načinu življenja. Umrli je v 53. letu in je pokopan na zagrebškem pokopališču Mirogoj.

Lit.: J. Šimić, *Velemajstori našeg nogometa*, Zagreb, 1973; V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985; *Hrvatski nogometni savez 1912–1992, 80. obljetnica*, Zagreb, 1992; O. Šikovec - Luncer, "Slovinci v hrvaškem športu: Od Maksa Mihelčiča do Iztoka Puca", Novi odmev št. 1, Zagreb, december 1996; O. Šikovec - Luncer, "Živa legenda Dinko Podgornik", Novi odmev št. 8, Zagreb, julij 1999; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

Maksimilijan Mihelčič - Maks, vratar *Građanskog* 1925. godine.
Maksimilijan Mihelčič - Maks, vratar *Građanskega* leta 1925.

ANTUN UROIĆ

(Biškupec, Varaždin, 9. I. 1907. – Zagreb, 5. VII. 1945.)

Rođen je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Đure iz Biškupca i majke Katarine, rođ. Loparšič - Plavec, iz Ormoža. Odrastao je u Biškupcu gdje su njegovi roditelji imali trgovinu mješovite robe i gostionicu. Nakon završetka pučke škole u rodnom mjestu, pohađao je gimnaziju u Varaždinu. U završnom razredu gimnazije, 1925. godine, prekinuo je školovanje i preselio se kod starijega brata u Zagreb.

Kao dječak zavolio je sport i bio je nogometni vratar, a za vrijeme školovanja od 1921. do 1925. bavio se biciklizmom. Tri je godine bio biciklistički prvak Varaždina i okružja. Prvu kružnu utrku u motociklizmu vozio je 1925. oko Plješevice i pobijedio.

Po dolasku u Zagreb postao je član Prvog hrvatskog motokluba, osnovanog 1921. Svoj prvi veliki uspjeh ostvaruje 1926. na Prvenstvu Kraljevine SHS gdje je pobijedio u klasi do 250 ccm (kubika) dok je u tri jače klase (do 350, 500 i 1000 ccm) pobijedio njegov klupski kolega i glavni konkurent Anton Štrban iz Zagreba. Svoje prve međunarodne uspjehe Uroić ostvaruje 1928. kada je počeo voziti u klasi do 350 ccm. Nastupio je na međunarodnoj utrci u Ljubljani u konkurenciji najboljih austrijskih vozača, a potom je pobijedio na nekoliko utrka u Grazu, nadmašivši Štrbana. Od 1930. počeo je voziti cestovne utrke na DKW motorima s kojima je ostvario najbolje rezultate.

U razdoblju od 1930. do 1932. postigao je čitav niz međunarodnih uspjeha koji su ga uvrstili u red najuspješnijih srednjoeuropskih motociklista u doba kad nije bilo službenih svjetskih i europskih prvenstava. Tako je 13. IV. 1930. pobijedio u Budimpešti na utrci Velika nagrada Mađarske, do 175 ccm, a mjesec dana poslije osvojio je 18. V. 1930. pobjedu u istoj kategoriji i na Turist Trophy utrci po Austriji. Iste je godine na Velikoj nagradi Austrije do 175 ccm osvojio 2. mjesto, a uz to je pobijedio na utrci Semmering Rennen, također održanoj u Austriji.

Sudjelovao je i u tada najprestižnijoj utrci za Zlatnu kacigu Čehoslovačke u Pardubicama 31. VII. 1930. koju je pratilo 40 000 gledatelja, a održana je pod pokroviteljstvom predsjednika vlade Čehoslovačke. U prvom nastupu u Pardubicama odustao je u finalnoj vožnji do 500 ccm, iako je pobijedio u kvalifikacijskoj skupini, pa je u finalu pobjednik bio Anton Štrban. Sljedeće godine ponovno je 6. IX. 1931. nastupio u Pardubicama i u utrci za Zlatnu kacigu Čehoslovačke osvojio 3. mjesto iza Rudija Kleina iz Njemačke i Josefa Rihe iz Austrije. Nastupio je i na Velikoj nagradi Njemačke u Nürnbergu, ali se na stazi dugoj 350 km njegov motor pokvario na 310. kilometru, pa je time izgubio dotad sigurno prvo mjesto. Iste je godine pobijedio i u dirt-track utrci u Rijeci i u Trstu. Dirt-track utrke bile su nalik današnjim speedway utrkama. U Bukureštu je godine 1933. osvojio 3. mjesto. Zbog velike europske financijske krize, nakon 1933. nije bilo toliko utrka u inozemstvu i Uroić je manje sudjelovao na njima.

Za reprezentaciju tadašnje Jugoslavije nastupio je na trkalištu Miramare u Zagrebu gdje je 1934. održano Sveslavensko trkališno prvenstvo na kojem su sudjelovali motoristi iz Čehoslovačke, Bugarske i Poljske. Jedan od posljednjih međunarodnih uspjeha ostvario je 3. listopada 1937. također na domaćem trkalištu Miramare gdje je tad pobijedio u utrci do 250 ccm, ispred Nijemca Hermanna. Glavna atrakcija natjecanja bio je Britanac Henry Walter Buttler koji je sa svojim motorom Srebrna strijela tada bio prva međunarodna motociklistička zvijezda. Uroić je u utrci protiv Buttlera do 1000 ccm osvojio 2. mjesto, a bio je 3. do 350 ccm.

S uspjehom je vozio i utrke raznih stilova (kao što su dirt-track i handicap) koji su tada bili popularni među vozačima u Europi. Godinama mu je na domaćim utrkama jedini ozbiljni konkurent bio Štrban koji je u razdoblju od 1926. do

Antun Uroić na motoru marke BSA.
Antun Uroić na motoru znamke BSA.

ANTUN UROIĆ

(Biškupec, Varaždin, 9. I. 1907–Zagreb, 5. VII. 1945)

Rodil se je v hrvaško-slovenski družini očetu Đuru iz Biškupca in materi Katarini, roj. Loparšič - Plavec, iz Ormoža. Odraščal je v Biškupcu, kjer so imeli njegovi starši trgovino z mešanim blagom in gostilno. Po osnovni šoli v rojstnem kraju je obiskoval gimnazijo v Varaždinu. V zadnjem letniku gimnazije, leta 1925, je prekinil šolanje in se preselil k starejšemu bratu v Zagreb.

Kot deček je vzljubil šport. Bil je nogometni vratar, med šolanjem med letoma 1921 in 1925 pa se je ukvarjal s kolesarstvom. Tri leta je bil kolesarski prvak Varaždina in okrožja. Prvo krožno motociklistično dirko je peljal leta 1925 okoli Plješivice, in zmagal.

Po prihodu v Zagreb je postal član Prvega hrvaškega motokluba, ustanovljenega leta 1921.

Svoj prvi veliki uspeh je dosegel leta 1926 na prvenstvu Kraljevine SHS, ko je zmagal v razredu do 250 ccm (kubičnih centimetrov), medtem ko je bil v treh močnejših razredih (do 350, 500 in 1000 ccm) najhitrejši njegov klubski kolega in glavni tekmeč Anton Štrban iz Zagreba. Svoje prve mednarodne uspehe je Uroić dosegel leta 1928, ko je začel voziti v razredu do 350 ccm. Nastopil je na mednarodni dirki v Ljubljani v konkurenci najboljših avstrijskih voznikov, potem pa je na nekaj preizkušnjah v Gradcu zmagal in prehitel Štrbana. Leta 1930 je začel voziti cestne dirke na motorjih znamke DKW, s katerimi je dosegel najboljše rezultate.

Med letoma 1930 in 1932 je nizal mednarodne uspehe, ki so ga uvrstili med najuspešnejše srednjeevropske motocikliste, čeprav takrat še ni bilo uradnih svetovnih in evropskih prvenstev. Tako je 13. aprila 1930 v Budimpešti zmagal na dirki za veliko nagrado Madžarske v razredu do 175 ccm, mesec pozneje, 18. maja 1930, pa je slavil zmago v istem razredu še na dirki Turist Trophy po Avstriji. Istega leta je na dirki za veliko nagrado Avstrije osvojil 2. mesto v razredu do 175 ccm, ob tem pa zmagal še na dirki Semmering Rennen, prav tako v Avstriji.

Tekmoval je tudi na takrat najbolj prestižni preizkušnji – dirki za zlato čelado Češkoslovaške – v Pardubicah 31. julija 1930. Dirko je spremljalo 40 tisoč gledalcev, potekala pa je pod pokroviteljstvom predsednika češkoslovaške vlade. V prvem nastopu v Pardubicah je odstopil v finalni vožnji v razredu do 500 ccm. Čeprav je zmagal v kvalifikacijski skupini, je bil končni zmagovalec Anton Štrban. Naslednje leto, 6. septembra 1931, je vnovič nastopil v Pardubicah in na dirki za zlato čelado Češkoslovaške osvojil 3. mesto, za Rudijem Kleinom iz Nemčije in Josefom Riho iz Avstrije. Tekmoval je tudi na dirki za veliko nagrado Nemčije v Nürnbergu, vendar se je na stezi, dolgi 350 km, njegov motor pokvaril na 310. kilometru. Tako je izgubil dotlej zagotovljeno 1. mesto. Istega leta je zmagal tudi na dirt track dirki na Reki in v Trstu. Dirt track dirke so bile podobne današnjim spidvejskim. V Bukarešti je leta 1933 zasedel 3. mesto. Zaradi velike evropske finančne krize po letu 1933 ni bilo več toliko tekem na tujem, zato je Uroić manj nastopal na njih.

Za reprezentanco tedanje Jugoslavije je leta 1934 nastopal na dirkališču Miramare v Zagrebu na vseslovanškem dirkalnem prvenstvu, na katerem so tekmovali motoristi iz Češkoslovaške, Bolgarije in Poljske. Enega zadnjih mednarodnih uspehov je dosegel 3. oktobra 1937, prav tako na domačem dirkališču Miramare, ko je zmagal v razredu do 250 ccm, pred Nemcem Hermannom. Glavna atrakcija dirke je bil Britanec Henry Walter Buttler, ki je bil takrat s svojim motorjem Srebrna strela največja mednarodna motociklistična zvezda. Uroić je na dirki proti Buttlerju v razredu do 1000 ccm osvojil 2. mesto, do 350 ccm pa je bil tretji.

Uspešno je dirkal v različnih disciplinah, kot sta na primer dirt track in hendikep, ki sta bila tedaj priljubljena med vozniki v Evropi. Več let je bil na domačih dirkah njegov edini resni tekmeč Štrban, ki je bil med letoma 1926

Antun Uroić

1938. bio 23 puta prvak, dok je za to vrijeme Uroić osvojio 28 naslova prvaka Kraljevine SHS i Jugoslavije. Pobjeđivao je na državnom prvenstvu za motocikliste u klasi od 250 ccm do 1000 ccm i u utrka motoru s prikolicama do 600 ccm i 1200 ccm. Bio je prvi i na prvoj brdskoj utrci održanoj u Zagrebu 23. XI. 1930. na Vončininoj cesti. Posebno je bio uspješan na brdskoj stazi na Ljubelju gdje je pobijedio 12 puta u raznim klasama.

Postavio je i mnoge vremenske rekorde na domaćim trkalištima. Posljednji uspjeh na domaćim trkama ostvario je 6. X. 1940. na prvoj handicap utrci za Prvenstvo Banovine Hrvatske u Zagrebu gdje je pobijedio u glavnoj utrci i u kategoriji sport do 350 ccm. Poseban podvig ostvario je zajedno s prijateljem Štrbanom. Oni su na motoru marke BSA u kolovozu 1930. na trkalištu Črnomerec vozili neprekidno 72 sata (naizmjenice svaki po četiri sata), prevalivši ukupno 4 028 km. Taj njihov senzacionalan uspjeh prijavljen je motociklističkoj federaciji koja ih je nagradila.

Uroić se uz natjecanja bavio i administrativnim radom u Prvom hrvatskom motoklubu te je uz predsjednika Luju Weissmanna bio najzaslužniji za veliki ugled tog kluba u zemlji i inozemstvu. Kada je Weismann, nakon uspona nacizma u Njemačkoj i početka progona Židova, ponudio svoju ostavku na mjesto predsjednika kluba, Uroić se uz potpredsjednika Rukavinu prvi tome usprotivio. Nakon što je 1933. postao zastupnik njemačke tvornice automobila i motora DKW za Jugoslaviju, Uroić je u središtu Zagreba na uglu Amruševе i Petrinjske ulice otvorio trgovinu auto i moto pribora. Poslije je dobio i zastupstvo Pucha i Motosacochea, na čijim je motorima također vozio, kao i na JAP-u. Zbog nabavljanja novih dijelova za svoju trgovinu često je odlazio u Njemačku, što će se kasnije pokazati presudnim za njegovu životnu sudbinu.

Početak Drugog svjetskog rata prestao je s aktivnim natjecanjem i povukao se u svoj rodni Biškupec. Zadnji nastup imao je 7. rujna 1941. na Pantovčaku u Zagrebu, gdje je pobijedio u sportskoj klasi do 250 ccm. U Biškupcu, Varaždin Bregu i Črešnjevju bio je vlasnik stambenih objekata, gospodarskih zgrada i 46 jutara zemlje te se bavio unapređenjem svog gospodarstva. U prosincu 1942. oženio se u Zagrebu Boženom Zahradnik, poslije uglednom hrvatskom farmakologinjom. Imali su dvije kćeri: Jasnu i Antoniju.

Odmah nakon završetka rata uhapšen je pod optužbom da je surađivao s okupatorom kao njemački špijun, jer je često odlazio u Njemačku. Prema kazivanju njegove obitelji, protiv njega je svjedočio radnik kojeg je prije bio otpustio zbog krađe. Dva mjeseca proveo je u istražnom zatvoru i presudom Vojnog suda Komande grada Zagreba (br. 256/45 od 2. VII. 1945.) osuđen je na kaznu smrti strijeljanjem, uz trajni gubitak građanske časti i konfiskaciju imovine. Presuda je izvršena tri dana poslije. Tako je svoj životni put završio jedan od najboljih hrvatskih motociklista svih vremena.

Izv.: Izjava i arhiva supruge Božene Drinković - Zahradnik iz Zagreba.; dokumentacija Antuna Štrbana mlađeg iz Zagreba.

Lit.: *Hrvatska motoristika i koturaštvo*, Zagreb, 1944.; V. Luncer, "Srebrna strijela na Miramarskoj cesti", Novi List, Rijeka, 26. X. 1997.; J. Hrženjak, *100 godina HAK-a: 1906–2006*, Zagreb 2006.

JOŽE SMERKE

(Stožice, Ljubljana, 20. III. 1907. – Zagreb, 15. VI. 1986.)

Rodio se u Stožicama, danas dijelu Ljubljane. Njegovi su roditelji bili rodom iz Kočevja. U Ljubljani je 1931. završio tehničku školu. Bio je planinar i alpinist, a cijeli svoj radni vijek proveo je na željeznici.

Kao strojarski tehničar radio je u Slavonskom Brodu od 1932, Gračacu od 1934., Karlovcu od 1942, i u Srpskim Moravicama od 1945. godine. Bio je u braku s Antonijom rođ. Malinar iz mjesta Vrata kod Fužina, čiji je otac također bio željezničar. Po dolasku u Zagreb, Jože Smerke je od 1948. do umirovljenja vodio brigu o ložionicama, a uz to se bavio planinarstvom.

Ljubav prema planinama gajio je od rane mladosti, još u rodnoj Sloveniji. Do odlaska iz Ljubljane bavio se alpinizmom i alpskim skijanjem, zajedno s poznatom generacijom slovenskih penjača: Vinkom Modecom, Borisom Režekom, Francom Avčinom, Mirkom Kajzeljom, Janezom Gregorinom, Jožom

Jože Smerke

in 1938 prvak 23-krat, medtem ko je v istem obdobju Uroić osvojil 28 naslovov prvaka Kraljevine SHS in Jugoslavije. Zmagoval je na državnih motociklističnih prvenstvih v razredih od 250 ccm do 1000 ccm ter dirkah motorjev s prikolicami v razredih do 600 ccm in 1200 ccm. Zmagal je tudi na prvi gorski dirki v Zagrebu, ki je potekala 23. novembra 1930 po Vončinovi cesti. Posebej uspešen je bil na gorski cesti na Ljubelju, kjer je v različnih razredih zmagal 12-krat.

Postavil je tudi številne časovne rekorde na domačih dirkališčih. Zadnji uspeh na domačih stezah je dosegel 6. oktobra 1940 na prvi hendikep dirki za prvenstvo Banovine Hrvaške v Zagrebu, ko je zmagal na glavni dirki in v razredu do 350 ccm. Poseben podvig mu je uspel skupaj s prijateljem Štrbanom avgusta 1930, ko sta na motorju znamke BSA vozila neprekinjeno 72 ur, izmenično vsak po štiri ure, pri čemer sta prevozila skupaj 4028 km. Za senzacionalen uspeh ju je motociklistična zveza nagradila.

Uroić se je ob dirkanju ukvarjal tudi z administrativnim delom v Prvem hrvaškem motoklubu. Poleg predsednika Luja Weissmanna je bil najbolj zaslužen za velik ugled tega kluba doma in na tujem. Ko je Weissmann po vzponu nacizma v Nemčiji in začetku pregona Judov ponudil odstop s položaja predsednika kluba, se je Uroić ob podpredsedniku Rukavini temu prvi zoperstavil. Leta 1933 je postal zastopnik nemške tovarne avtomobilov in motorjev DKW za Jugoslavijo. Takrat je v središču Zagreba, na vogalu Amruševe in Petrinjske ulice, odprl trgovino z avtomobilskim in motorističnim opremo. Pozneje je dobil tudi zastopstvo za motorje Puch in Motosacoche, na katerih je prav tako vozil. Vozil je tudi na motorjih JAP. Zaradi nabave novih delov za svojo trgovino je pogosto šel v Nemčijo, kar se je pozneje izkazalo kot usodno za njegovo življenjsko pot.

Ob začetku druge svetovne vojne je prenehal aktivno tekmovati in se umaknil v rodni Biškupec. Zadnjič je nastopil 7. septembra 1941 na Pantovčaku v Zagrebu, kjer je zmagal v razredu do 250 ccm. V Biškupcu, Varaždin Bregu in Črešnjevju, kjer je imel v lasti več stanovanjskih in gospodarskih poslopij ter 46 juter zemlje, se je posvetil razvoju svojega posla. Decembra 1942 se je v Zagrebu poročil z Boženo Zahradnik, poznejšo ugledno hrvaško farmakologinjo. Imela sta dve hčerki, Jasno in Antonijo.

Takoj po koncu vojne so ga prijeli in obtožili, da je sodeloval z okupatorjem in bil nemški vohun, saj je bil pogosto v Nemčiji. Po pripovedovanju Uroićeve družine je proti njemu pričal delavec, ki je bil odpuščen zaradi kraje. Dva meseca je preživel v zaporu. Vojaško sodišče Komande mesta Zagreba (sodba št. 256/45, 2. 7. 1945) ga je obsodilo na smrt s streljanjem ter trajno izgubo državlanske časti in zaplembo premoženja. Sodbo so izvršili čez tri dni. Tako se je končala življenjska pot enega najboljših hrvaških motociklistov vseh časov.

Vira: Izjava in arhiv soproge Božene Drinković - Zahradnik iz Zagreba; dokumentacija Antona Štrbana ml. iz Zagreba.

Lit.: *Hrvatska motoristika i koturaštvo*, Zagreb, 1944; V. Luncer, "Srebrna strijela na Miramarskoj cesti", Novi list, Reka, 26. oktober 1997; J. Hrženjak, *100 godina HAK-a: 1906–2006*, Zagreb, 2006.

JOŽE SMERKE

(Stožice, Ljubljana, 20. III. 1907–Zagreb, 15. VI. 1986)

Rodil se je v Stožicah, danes delu Ljubljane. Njegovi starši so bili po rodu iz Kočevja. V Ljubljani je leta 1931 končal tehnično šolo. Bil je planinec in alpinist, celotno delovno dobo je bil zaposlen na železnici.

Kot strojni tehnik je v Slavonskem Brodu delal od leta 1932, v Gračcu od leta 1934, v Karlovcu od leta 1942 in v Srpskih Moravicah od leta 1945. Poročen je bil z Antonijo, roj. Malinar, iz Vrat pri Fužinah. Njen oče je bil prav tako železničar. Od prihoda v Zagreb leta 1948 in vse do upokojitve je Jože Smerke skrbel za kurilnice, ob tem pa se je ukvarjal s planinstvom.

Ljubezen do gora je negoval od zgodnje mladosti, še v rodni Sloveniji. Do odhoda iz Ljubljane se je ukvarjal z alpinizmom in alpskim smučanjem, skupaj z znano generacijo slovenskih plezalcev: Vinkom Modcem, Borisom Režkom, Francem Avčinom, Mirkom Kajzljem, Janezom Gregorinom, Jožetom Lipovcem, Danilom Martelancem, Aleksandrom Wisiakom in drugimi. Z alpinizmom se je največ ukvarjal v Kamniških Alpah.

Bil je privrženec prostega plezanja (brez pripomočkov). Preplezal je več kot sto smeri. Ko je živel v Slavonskem Brodu, je organiziral več tur po slavonskem in bosenskem gorju. Bil je član skupine, ki je leta 1934 na

Lipovcem, Danilom Martelanecom, Aleksanderom. Wisiakom i drugima. Alpinizmom se najviše bavio u Kamniškim alpama.

Bio je pristaša slobodnog penjanja (bez pomagala). Popeo se uz više od sto smjerova. U vrijeme boravka u Slavonskom Brodu organizirao je niz tura po slavonskom i bosanskom gorju. Bio je član skupine koja je 1934. godine na Velebitu skijama prošla trasu Štiriovac–Vaganski vrh–Sv. brdo–Sv. Rok. Od 1950. godine bio je član Planinarskog društva *Željezničar* u Zagrebu i njegova alpinističkog odjela. Istaknuo se i kao fotograf planina.

Prema planinarstvu je usmjerio i svojega sina Zlatka, istaknutoga hrvatskog planinara i planinarskog publicista.

Izv.: Izjava sina, Zlatka Smerkea iz Varaždina.

Lit.: *Naše planine*, broj 7-8, Zagreb, 1988.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004. Ž. Poljak i suradnici, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 – 2008*, Zagreb 2008.

DRAGUTIN RODMAN (Zagreb, 30. VII. 1907. – Celje, 3. I. 1998.).

Rođen je u slovenskoj obitelji. Izučio je tipografski zanat, a planinarstvom se počeo baviti 1920. godine. Po osnutku podružnice Hrvatskog planinarskog društva Sljeme 1923. godine učlanio se u to planinarsko udruženje. Istovremeno, ponesen bečkim idejama širenja sporta među radništvom, u jesen 1924. postaje članom Inicijativnog odbora za osnivanje zagrebačke podružnice Turističkog društva *Prijatelj prirode*.

U Turističkom društvu *Prijatelj prirode* bio je tajnik 1924. i 1925. godine te član Nadzornog odbora, sekcije vodiča, skijaške sekcije i foto sekcije.

Nakon Drugog svjetskog rata Dragutin Rodman je, uz sindikalni rad, sudjelovao u obnovi planinarske organizacije. Godine 1946. osnovao je i vodio planinarski aktiv u poduzeću Tipografija gdje je radio kao strojoslagar.

Bio je član Planinarskog društva *Zagreb* od njegova osnutka 1948. godine. Suosnivač je Planinarskog društva *Grafičar* (1950. godine) u kojem je obnašao dužnost predsjednika i potpredsjednika.

Zaslужan je za izgradnju planinarskog doma Grafičar na Sljemenu. Bio je član vodstva Planinarskog saveza Hrvatske od 1967. do 1980., pročelnik Komisije za propagandu i Komisije za dodjelu priznanja.

Pisao je o planinarstvu u časopisima Grafički rad, Mali Vjesnik, Naše planine i drugima. Dobitnik je većeg broja društvenih i planinarskih priznanja. Pokopan je na zagrebačkom groblju Mirogoj.

Izv.: Izjava Željka Poljaka iz Zagreba

Lit.: Stjepan Pačarić "Dragutin Rodman – sedamdesetgodišnjak" *Naše planine* br. 11-12, Zagreb, 1977.; *Hrvatski planinar* br. 3, Zagreb, ožujak 1998.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak i suradnici, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 – 2008*, Zagreb 2008.

HERMENEGILDO KRANJC - Gildo (Rijeka, 13. IV. 1908. – Zagreb, 28. V. 1993.)

Otac mu je bio Franjo zvani Franc, rodom iz Slovenije, a majka Franjica, rođ. Kregar, bila je rodom s područja Rijeke. Dio njegovih slovenskih predaka potječe iz naselja Videm kod Krškog. Rođen je u Zametu koji je tada bio obližnje naselje, a danas je dio grada. Odrastao je u Rijeci koja je u njegovoj mladosti, nakon Prvoga svjetskog rata i brojnih previranja, pripala Republici Italiji.

Nogomet je počeo igrati još kao dijete i s petnaest godina je pristupio klubu *Gloria* gdje je od 1923. do 1926. bio zapaženi član juniorske momčadi. Kad mu je bilo osamnaest godina odbio je, zbog svojih prohrvatskih uvjerenja, upis u vojnu evidenciju i odlučio je emigrirati u Zagreb, u tadašnju Kraljevinu SHS.

Po dolasku u Zagreb zaposlio se na željeznici i nastavio nogometnu karijeru kao član Prvog hrvatskog športskog kluba *Građanski* s kojim je 1928. godine osvojio Prvenstvo Kraljevine SHS. Nakon raskola u klubu, krajem

Velebitu s smučmi premagala traso Štirovac–Vaganski vrh–Sv. Brdo–Sv. Rok. Od leta 1950 je bil član Planinskega društva *Željezničar* v Zagrebu in njegovega alpinističnega odseka. Izkazal se je tudi kot fotograf gora.

K planinstvu je usmeril tudi svojega sina Zlatka, pomembnega hrvaškega planinca in planinskega publicista.

Vir: Izjava sina Zlatka Smerketa iz Varaždina.

Lit.: Naše planine št. 7–8, Zagreb, 1988; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004. Ž. Poljak in sodelavci, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 – 2008*, Zagreb 2008.

DRAGUTIN RODMAN **(Zagreb, 30. VII. 1907–Celje, 3. I. 1998)**

Rodil se je v slovenski družini. Izučil se je za tipografa, s planinstvom pa se je začel ukvarjati leta 1920. V Hrvaško planinsko društvo *Sljeme* se je včlanil takoj po njegovi ustanovitvi leta 1923. Hkrati je navdušen nad dunajsko zamisljivo o širjenju športa med delavstvo jeseni leta 1924 postal član iniciativnega odbora za ustanovitev zagrebške podružnice Turističnega društva *Prijatelj prirode*.

V Turističnem društvu *Prijatelj prirode* je bil sekretar med letoma 1924 in 1925, bil pa je tudi član nadzornega odbora, sekcije vodičev ter smučarske in fotografske sekcije.

Po drugi svetovni vojni se je vključil v sindikalno delo, sodeloval pa je tudi v obnovi planinske organizacije. Leta 1946 je ustanovil in postal vodja planinskega aktiva v tovarni Tipografija, kjer je delal kot strojni stavec.

Član Planinskega društva *Zagreb* je bil od njegove ustanovitve leta 1948. Bil je soustanovitelj Planinskega društva *Grafičar* (leta 1950), v katerem je bil predsednik in podpredsednik.

Zaslужen je za izgradnjo planinskega doma Grafičar na Sljemenu. Med letoma 1967 in 1980 je bil član vodstva Planinske zveze Hrvaške ter načelnik propagandne komisije in komisije za dodelitev priznanj.

O planinstvu je med drugim pisal v časopisih *Grafički rad*, *Mali Vjesnik*, *Naše planine*. Prejel je številna društvena in planinska priznanja. Pokopan je na zagrebškem pokopališču Mirogoj.

Vir: Izjava Željka Poljaka iz Zagreba.

Lit.: S. Pačarić, “*Dragutin Rodman – sedamdesetgodišnjak*”, *Naše planine* št. 11–12, Zagreb, 1977; *Hrvatski planinar* št. 3, Zagreb, marec 1998; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak in sodelavci, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 – 2008*, Zagreb 2008.

HERMENEGILDO KRANJC - Gildo **(Reka, 13. IV. 1908–Zagreb, 28. V. 1993)**

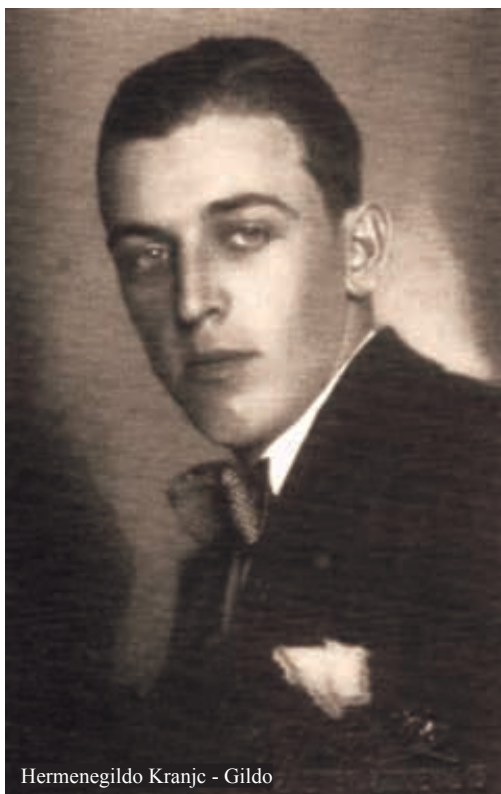
Njegov oče Franjo, ki so mu rekli Franc, je bil po rodu iz Slovenije, mati Franjica, roj. Kregar, pa z območja Reke. Del njegovih slovenskih prednikov izvira iz Vidma pri Krškem. Rodil se je v Zametu, nekdanjem zaselku blizu Reke, ki je danes del mesta. Odraščal je na Reki, ki je v času njegove mladosti, po prvi svetovni vojni in takratnem burnem dogajanju, pripadla Republiki Italiji.

Nogomet je začel igrati še kot otrok. S petnajstimi leti je vstopil v klub *Gloria*, v katerem je bil med letoma 1923 in 1926 viden član mladinske ekipe. Pri osemnajstih letih je zaradi hrvaških nazorov zavrnil vpis v vojaško evidenco in se odločil izseliti v Zagreb, v tedanjo Kraljevino SHS.

Po prihodu v Zagreb se je zaposlil na železnici, nogometno kariero pa je nadaljeval kot član Prvega hrvaškega športnega kluba *Građanski*, s katerim je leta 1928 osvojil prvenstvo Kraljevine SHS. Po razkolu v klubu leta 1929 je ostal z mlajšimi igralci v *Građanskem*, vendar so mu pogoste poškodbe preprečile nadaljnjo kariero. Med letoma 1933

Dragutin Rodman

Hermenegildo Kranjc - Gildo

1929. ostao je u članstvu s mlađim igračima ali su ga česte povrede spriječile u daljnjoj karijeri. Od 1933. do 1936. nastupao je za klub svojega poduzeća *Željezničar* iz Zagreba. Uz nogomet bavio se i kuglanjem. Bio je dugogodišnji kuglač u željezničarskom klubu *Žar* koji je prije Drugog svjetskog rata bio među najboljim klubovima u Zagrebu i Kraljevini Jugoslaviji.

Nakon prestanka natjecateljskog igranja nogometa bio je trener-amater u *Željezničaru*. Godine 1946. na tečaju dobiva diplomu nogometnog instruktora, a 1954. i trenera. U poslijeratnom razdoblju bio je 1951, 1954. i 1960. ponovno trener svojeg kluba koji je promijenio ime u *Lokomotiva*. S ekipom *Lokomotive* osvojio je 1951. u I. saveznoj ligi 6. mjesto, a u sezoni 1953./54. bili su 11. Kao trener vodio je 1950. godine i Nogometni klub *Tekstilac* iz Zagreba

Još dok je bio trener-amater u *Željezničaru*, položio je 1936. u Zagrebu ispit za nogometnog suca. Njegov profinjeni osjećaj za igru i dokazana pravednost dovele su ga za samo tri godine do zvanja nogometnog suca saveznih liga. Sudio je utakmice u ligama Kraljevine Jugoslavije, NDH i Federativne narodne republike Jugoslavije. Već je 1941. dospio na listu međunarodnih sudaca Međunarodne nogometne federacije (FIFA) što mu je 1955. ponovno potvrđeno. Bio je pomoćni sudac i na jedinoj utakmici koju je hrvatska reprezentacija

za vrijeme Jugoslavije, odigrala s Indonezijom, u Zagrebu 1956. godine.

Kao djelatnik nogometne pravde uživao je istinski ugled i poštovanje. Mogao je pogriješiti slučajno, ali nikad se nije sumnjalo u njega i njegovo poštenje. Kada je 1961. prestao sa suđenjem ostao je kao vrhunski stručnjak u sudačkim organizacijama. Bio je djelatnik Nogometnog saveza Hrvatske, Saveza nogometnih sudaca Hrvatske i Jugoslavije. Uz to je bio i predavač na tečajevima za nogometne suce, član ispitnih komisija i komisija za provjeru kondicijskih sposobnosti nogometnih sudaca u svim kategorijama.

Objavio je brojne stručne članke, a održao je i mnogo stručnih predavanja. Pisao je i tumačio pravila nogometne igre, a posebno je zapažena stručna literatura koju je objavio. Uz to je cijeli radni vijek proveo na željeznici.

Dobitnik je brojnih priznanja a neposredno pred smrt dobio je Zlatnu plaketu Hrvatskog nogometnog saveza za veliki doprinos razvoju hrvatskog nogometa.

Izv.: Izjava kćeri, Renate Paradi iz Zagreba.

Lit.: *Lokomotiva 1914–64*, Zagreb, 1964.; Z. Horvat, “*Iz prošlosti kuglačkog sporta*”, Kuglački list br. 121, Zagreb, studeni, 1960.; B. Cuvaj, “*Nogometna sekcija HŠK Concordije, Zagreb, 1919–1944.*”, *Povijest sporta* br. 32, Zagreb, rujan 1977.; *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984.; F. Frntić, “*Hermenegildo Kranjc - uzorni nogometni učitelj i poštenu djelatnik pravde*”, *Povijest športa* br. 98, Zagreb, rujan 1993.; *Nogometni leksikon*, Zagreb, 2004.

MARICA CIMPERMAN (Murska Sobota, 8. VIII. 1908. – Trst, 1953.)

Rođena je i odrasla u Sloveniji. Počela se sportom baviti kao plivačica, vrlo mlada, već 1918. godine. Skrenula je pozornost na sebe kad je pobijedila na jednom plivačkom natjecanju u Ljubljani. Ohrabrena tim prvim uspjehom postala je članica *Sokola* i *Primorja* u Ljubljani, gdje počinje trenirati atletiku. Ubrzo je prešla u Športni klub *Ilirija* koji je 1920. u Ljubljani osnovao prvu sekciju za laku atletiku i hazenu, oblik ženskog rukometa, popularan u Češkoj.

Kao članica *Ilirije* nastupala je 1922. i 1923. u atletici na prvenstvu Slovenije te je postala jedna od prvih atletskih prvakinja. Osvojila je Prvenstvo Slovenije u skoku u vis (1922. i 1923.), u bacanju kugle od 5 kg (1923. godine),

in 1936 je nastopal za klub svojega podjetja *Željezničar* iz Zagreba. Ob nogometu se je ukvarjal tudi s kegljanjem. Bil je dolgoletni kegljač v železničarskem klubu *Žar*, ki je bil pred drugo svetovno vojno med najboljšimi klubi v Zagrebu in Kraljevini Jugoslaviji.

Po koncu tekmovalnega igranja nogometa je postal amaterski trener v *Željezničarju*. Leta 1946 je na tečaju pridobil diplomu za nogometnega inštruktorja, leta 1954 pa tudi za trenerja. V povojnem obdobju je bil v letih 1951, 1954 in 1960 vnovič trener svojega kluba, ki pa je ime spremenil v *Lokomotiva*. Z ekipo *Lokomotive* je v prvi zvezni ligi leta 1951 osvojil 6. mesto, v sezoni 1953/54 pa enajsto. Kot trener je leta 1950 vodil tudi Nogometni klub *Tekstilac* iz Zagreba.

Še ko je bil amaterski trener v *Željezničarju*, je leta 1936 v Zagrebu opravil izpit za nogometnega sodnika. Njegov pretanjen občutek za igro in dokazana pravičnost sta ga v samo treh letih pripeljala do položaja nogometnega sodnika zveznih lig. Sodil je tekme v ligah Kraljevine Jugoslavije, NDH-ja in Federativne ljudske republike Jugoslavije. Že leta 1941 se je uvrstil na seznam mednarodnih sodnikov Mednarodne nogometne zveze (FIFA), ta položaj so mu vnovič potrdili leta 1955. Bil je pomožni sodnik na edini tekmi, ki jo je odigrala hrvaška reprezentanca v obdobju Jugoslavije, in sicer z Indonezijo v Zagrebu leta 1956.

Kot delivec pravice je užival resničen ugled in spoštovanje. Lahko se je zmotil nenamerno, nikoli pa se ni dvomilo o njem ali njegovi poštenosti. Ko je leta 1961 prenehal soditi, je kot vrhunski strokovnjak ostal v sodniških organizacijah. Sodeloval je z Nogometno zvezo Hrvaške ter Zvezo nogometnih sodnikov Hrvaške in Jugoslavije. Ob tem je bil tudi predavatelj na tečajih za nogometne sodnike, član izpitnih komisij in komisij za preverjanje kondicijskih sposobnosti nogometnih sodnikov v vseh kategorijah.

Objavil je številne strokovne članke in opravil veliko strokovnih predavanj. Pisal in razlagal je pravila nogometne igre, posebej pa je bila opažena strokovna literatura, ki jo je objavil. Ob tem je bil celotno delovno dobo zaposlen na železnici.

Prejel je številna priznanja, tik pred smrtjo tudi zlato plaketo Hrvaške nogometne zveze za velik prispevek k razvoju hrvaškega nogometa.

Vir: Izjava hčerke Renate Paradi iz Zagreba.

Lit.: *Lokomotiva 1914–64*, Zagreb, 1964; Z. Horvat, "Iz prošlosti kuglačkog sporta", Kuglački list št. 121, Zagreb, november 1960; B. Cuvaj, "Nogometna sekcija HŠK Concordije, Zagreb, 1919–1944", Povijest sporta št. 32, Zagreb, september 1977; *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984; F. Frntić, "Hermenegildo Kranjc - uzorni nogometni učitelj i poštenu djelatelj pravde", Povijest športa št. 98, Zagreb, september 1993; *Nogometni leksikon*, Zagreb, 2004.

MARICA CIMPERMAN (Murska Sobota, 8. VIII. 1908–Trst, 1953)

Rodila se je v Sloveniji, kjer je tudi odraščala. S športom se je začela ukvarjati kot plavalka, že zelo mlada, leta 1918. Nase je opozorila z zmago na nekem plavalnem tekmovanju v Ljubljani. Opogumljena s prvim uspehom je postala članica *Sokola* in *Primorja* v Ljubljani, kjer je začela trenirati atletiko. Kmalu je prešla v ljubljanski Športni klub *Ilirija*, v katerem so leta 1920 ustanovili prvo sekcijo za lahko atletiko in hazeno, obliko ženskega rokomet, priljubljeno na Češkem.

Kot članica *Ilirije* je leta 1922 in 1923 nastopala na atletskem prvenstvu Slovenije in postala ena prvih atletskih prvakinj. Osvojila je prvenstvo Slovenije v skoku v višino (leta 1922 in 1923), suvanju 5 kg težke krogle (leta 1923),

Glavni sudac Hermenegildo Kranjc (u sredini) sa svojim pomoćnicima Živkom Bajićem (lijevo) i Ivanom Matakovićem (desno), godine 1959.
Glavni sodnik Hermenegildo Kranjc (v sredini) s pomočnikoma Živkom Bajićem (levo) in Ivanom Matakovićem (desno), leta 1959.

u bacanju diska od 1,5 kg (1922. i 1923.) te u bacanju koplja od 800 grama (1922. i 1923.). Na Prvenstvu Slovenije održanom u Ljubljani 26. i 27. IX. 1923. oborila je tri državna rekorda: u skoku u vis (1.32,5 m), u bacanju kugle od 5 kg (7.08 m) i u bacanju koplja (23.60 m). Na slovenskim prvenstvima 1922. i 1923. oborila je 6 rekorda Slovenije pri čemu je postigla i neke prve najbolje rezultate za žene. Najvažniji rezultat ostvarila je u bacanju diska 8. X. 1922. u Ljubljani (21.66 m) i s tim je rezultatom na kraju godine zauzela 16. mjesto na listi najboljih svjetskih bacačica diska.

Paralelno s atletikom igrala je i hazenu kao članica *Ilirije* u kojoj je tada hazenska ekipa bila najbolja u Sloveniji. Premda su tada prelasci sportaša, a pogotovo sportašica, iz Slovenije u klubove u drugim sredinama bili prava rijetkost, odlučila se na odlazak u Beograd gdje je pristupila hazena sekciji Beogradskog sportskog kluba (BSK). Kao vratarka BSK-a nastupila je na prvom Prvenstvu Kraljevine SHS u hazeni i sudjelovala u osvajanju prvog naslova državnih prvakinja 1924. godine. Nakon povratka u Ljubljanu 1926. godine, nastupila je za hazena reprezentaciju Ljubljane protiv reprezentacije Sofije u Bugarskoj.

Od 1927. do 1932. živjela je u rodnoj Murskoj Soboti. Uključila se u najbolji pomurski klub *Mura*, osnovan 1924. Uz hazenu počela je igrati i stolni tenis koji je u to vrijeme bio najuspješniji sport u gradu. S hazena sekcijom *Mure* osvojila je Prvenstvo Slovenije 1929. i 1930. čime je bila prekinuta dugogodišnja dominacija *Ilirije*. Nisu imale priliku postati prvakinja Jugoslavije, jer zbog nesređenih prilika u hazenskom sportu nisu igrana državna prvenstva 1929. i 1930. godine.

U stolnom tenisu nastupila je na Prvenstvu Jugoslavije održanom 1930. u Sokolskom domu u Murskoj Soboti. Bilo je to prvo prvenstvo na kojem su nastupile žene, a Marica Cimperman tad je osvojila 3. mjesto u pojedinačnoj konkurenciji, a s E. Jonaš u ženskim parovima i naslov prvakinja. Na sljedeća dva državna prvenstva nastupila je također kao članica *Mure*. Najprije je u svibnju 1931. u Zagrebu, u paru s G. Kardoš, obranila naslov državne prvakinja u igri ženskih parova, a potom je krajem godine, na prvenstvu koje je vrijedilo za 1932. godinu, osvojila naslov pojedinačne državne prvakinja.

Nakon ovih uspjeha doselila se 1932. u Zagreb gdje će se natjecati do kraja svoje sportske karijere. Bila je članica hazena sekcije *Concordije* od 1932. do 1935., a uz to paralelno i stolnoteniske sekcije Sportskog kluba *Željzničar*. Pod vodstvom Bogdana Cuvaja *Concordia* je tada uvjerljivo imala najbolju hazena ekipu u Jugoslaviji

Ženski nogometni klub Zagreb 1939 godine; Marica Cimperman sjedi u sredini.
Ženski nogometni klub Zagreb leta 1939; Marica Cimperman sedi v sredini.

Mimohod hazena reprezentacije Jugoslavije na otvorenju IV. svjetskih ženskih igara 1934. u Londonu. S lijeva: Marica Cimperman sa zastavom, Melita Lovrenčić, Ema Gršetić, Nada Bobinsky, Zdenka Radović - Kunštek, Ivka Tonković, Zlata Tonković - Cuvaj, Fanči Bernik i Anica Oman.

Mimohod hazenske reprezentance Jugoslavije na otvoritvi 4. svetovnih ženskih iger leta 1934 v Londonu. Z leve: Marica Cimperman z zastavo, Melita Lovrenčić, Ema Gršetić, Nada Bobinsky, Zdenka Radović - Kunštek, Ivka Tonković, Zlata Tonković - Cuvaj, Fanči Bernik in Anica Oman.

metu 1,5 kg težkega diska (leta 1922 in 1923) ter metu 800 g težkega kopja (leta 1922 in 1923). Na prvenstvu Slovenije v Ljubljani 26. in 27. septembra 1923 je postavila tri državne rekorde: v skoku v višino (1.32,5 m), suvanju 5 kg težke krogle (7,08 m) in metu kopja (23,60 m). Na slovenskih prvenstvih leta 1922 in 1923 je postavila šest slovenskih rekordov in pri tem dosegla tudi nekaj najboljših rezultatov med tekmovalkami. Najboljši rezultat je dosegla v metu diska 8. oktobra 1922 v Ljubljani (21,66 m), in s tem dosežkom na koncu leta zasedla 16. mesto na lestvici najboljših metalk diska na svetu.

Hkrati z atletiko se je v klubu ukvarjala tudi s hazeno. Hazenska ekipa *Ilirije* je bila najboljša v Sloveniji. Čeprav so bili prestopi športnikov in še zlasti športnic takrat prava redkost, se je odločila za odhod v Beograd, kjer je postala članica hazenske sekcije Beograjskega športnega kluba *BSK*. Kot vratarka *BSK*-ja je leta 1924 nastopala na prvem prvenstvu Kraljevine SHS v hazeni, na katerem so s soigralkami osvojile naslov državnih prvakinj. Po vrnitvi v Ljubljano leta 1926 je nastopila za hazensko reprezentanco Ljubljanec proti reprezentanci Sofije v Bolgariji.

Med letoma 1927 in 1932 je živela v rojstni Murski Soboti. Vključila se je v najboljši pomurski klub *Mura*, ustanovljen leta 1924. Ob hazeni je začela igrati tudi namizni tenis, ki je bil takrat najuspešnejši šport v mestu. S hazensko sekcijo *Mure* je osvojila prvenstvo Slovenije leta 1929 in 1930, s čimer je *Mura* prekinila dolgoletno prevlado *Ilirije*. Igralke *Mure* pa niso imele priložnosti, da bi postale prvakinje Jugoslavije, saj zaradi neurejenih razmer v hazenskem športu v letih 1929 in 1930 niso pripravili državnih prvenstev.

V namiznem tenisu je leta 1930 nastopila na prvenstvu Jugoslavije v Sokolskem domu v Murski Soboti. To je bilo prvo prvenstvo, na katerem so tekmovalle ženske. Marica Cimperman je tedaj osvojila 3. mesto med posameznicami, z E. Jonaš v ženskih dvojicah pa tudi naslov prvakinj. Tudi na naslednjih dveh državnih prvenstvih je igrala kot članica *Mure*. Najprej je maja 1931 v Zagrebu z G. Kardoš obranila naslov državnih prvakinj v igri ženskih dvojic, nato pa konec leta, na prvenstvu, ki je štel za leto 1932, osvojila naslov državne prvakinje med posameznicami.

Po teh uspehih se je leta 1932 priselila v Zagreb, kjer je tekmovala do konca športne kariere. Med letoma 1932 in 1935 je bila članica hazenske sekcije *Concordie*, hkrati tudi namiznoteniške sekcije Športnega kluba *Željezničar*. Takrat je imela *Concordia* pod vodstvom Bogdana Cuvaja prepričljivo najboljšo hazensko reprezentanco v Jugoslaviji in eno najboljših v Evropi. Marica Cimperman je kot vratarka prispevala k temu, da so med letoma 1932 in

i jednu od najboljih u Europi. Marica Cimperman pridonijela je kao vratarka tome da su od 1932. do 1934. triput uzastopno osvojile prvenstva Jugoslavije. Istovremeno je kao stolnotenisačica *Željezničara* nastupila na prvenstvu države 1934. u Zagrebu i osvojila je 3. mjesto pojedinačno.

Od 1935. do Drugog svjetskog rata bila je članica lakoatletske i hazena sekcije Hrvatskog akademskog športskog kluba (HAŠK), tada najjačeg sportskog udruženja u državi. Kao članica HAŠK-a ponovno se aktivirala u atletici. Na Prvenstvu Jugoslavije održanom 1936. u Zagrebu osvojila je 2. mjesto u utrci na 200 m, a sljedeće godine, ponovno u Zagrebu, bila je 3. u skoku udalj. Sudjelovala je i na Prvenstvu Jugoslavije u krosu 1936. u Zagrebu. Bila je iznenađenje u pojedinačnoj konkurenciji u utrci na 2 km, osvojivši 3. mjesto premda prije nije sudjelovala u krosu. Ekipno je s HAŠK-om osvojila naslov državnih prvakinja, no tada nisu ni imale konkurenciju iz drugih klubova.

Za atletsku reprezentaciju Zagreba nastupila je 1939. protiv reprezentacije Maribora u štafeti 4 x 100 m. S hazena sekcijom HAŠK-a osvojila je 1938. posljednje prvenstvo tadašnje Jugoslavije. Na finalnoj utakmici u Zagrebu protiv Sportskog kluba *Jugoslavija* igrala je u napadačkoj formaciji i postigla svih pet zgoditaka za svoj klub i time osigurala pobjedu. Tako je postala jedina igračica hazene koja je osvojila prvo i zadnje prvenstvo te države, a ukupno je sudjelovala u osvajanju pet naslova prvakinja i to s tri različita kluba.

Bila je i pionirka ženskog nogometa. Bila je članica prve ženske nogometne sekcije Hrvatskog športskog kluba *Zagreb*, osnovane 1938. i te je godine igrala protiv Damskog nogometnog kluba iz Brna u prvoj javnoj nogometnoj utakmici žena u Zagrebu. Na toj je utakmici postigla jedini zgoditak i bila je najbolja igračica.

Nastupala je za reprezentaciju Jugoslavije u tri sporta: u hazeni, atletici i stolnom tenisu. U hazeni je igrala za reprezentaciju 10 puta od 1924. do 1935., odigraivši sve utakmice na vratarskoj poziciji. Debitirala je u prvoj utakmici reprezentacije 28. VI. 1924. u Beogradu protiv ekipe Čehoslovačke (3 : 8) a posljednji nastup imala je u zadnjoj utakmici reprezentacije 8. IX. 1935. u Varšavi protiv Poljske (4 : 3).

Nastupila je u jugoslavenskoj reprezentaciji hazene kao članica *Concordije* na IV. svjetskim ženskim igrama 1934. u Londonu, kad je Jugoslavija osvojila prvu zlatnu medalju u ekipnim sportovima. Bio je to najveći predratni uspjeh ženskoga sporta u tadašnjoj državi. Uz to je na turneji po Poljskoj 1935. nastupala za hazena reprezentaciju Zagreba.

Za atletsku reprezentaciju nastupila je na atletskom i hazena troboju od 23. do 26. VII. 1926. u Pragu protiv Čehoslovačke i Francuske. U tom troboju je u bacanju koplja bila druga. Za stolnotenisku reprezentaciju nastupila je na Svjetskom prvenstvu 1933. u Badenu u pojedinačnoj konkurenciji.

Prema svemu što je ostvarila kao državna prvakinja i reprezentativka u tri sporta, a uz to je bila uspješna i u još nekoliko sportova, Marica Cimperman je jedna od najsvestranijih sportašica u povijesti sporta Slovenije, Hrvatske i Jugoslavije. Sport je shvaćala ozbiljno, a ne kao neku prolaznu aktivnost te je zaslužna za promicanje sudjelovanja žena u sportu. S pravom se Maricu Cimperman može nazvati pionirkom ženskoga sporta.

U privatnom životu uspješno se prije rata bavila poduzetništvom. Prodavala je jabuke na vagone. Njezina sudbina za vrijeme i neposredno nakon Drugog svjetskog rata nije poznata. Prema navodima pokojnog Zdenka Uzorinca u knjizi o zagrebačkom stolnom tenisu, umrla je zaboravljena i osiromašena u Trstu.

Izv.: Autorova arhiva.

Lit.: Z. Kunštek - Radović, "20 godina sportskog djelovanja Marice Cimperman", Ilustrovane sportske novosti broj 38 (134), Zagreb, 1938.; B. Cuvaj, "Dvanaest utakmica reprezentacije Jugoslavije u češkom rukometu – hazeni 1924–1935", Povijest sporta br. 10, Zagreb, lipanj 1972.; B. Cuvaj, "Prvenstvo u igranju hazene od 1921. do 1938. godine", Povijest sporta br. 11, Zagreb, rujanj 1972.; F. Frntić, "Hazena, sekcija HŠK Concordije, Zagreb, jedinstveni primjer požrtvovanja, samoodricanja, ustrajnosti i uspjeha u sportu", Povijest sporta br. 44, Zagreb, rujanj 1980.; B. Rozman, "Hazena – Ženska športna panoga", Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino br. 36, Ljubljana, 1988.; Z. Uzorinac, 60 godina stolnog tenisa u Jugoslaviji, Ljubljana 1988.; Z. Uzorinac, Zagrebački pingić, Zagreb, 2003.; 85 let Slovenske atletike 1920–2005, Ljubljana, 2006.; Lj. Gajić, Seniorska prvenstva Jugoslavije, Jagodina, 2007.

1934 trikrat zapored osvojile prvenstvo Jugoslavije. Hkrati je kot namiznoteniška igralka *Željezničarja* nastopila na državnem prvenstvu leta 1934 v Zagrebu in zasedla 3. mesto posamično.

Od leta 1935 do druge svetovne vojne je bila članica lahkoatletske in hazenske sekcije Hrvaškega akademškega športnega kluba (HAŠK), tedaj najmočnejšega športnega društva v državi. Kot članica HAŠK-a je vnovič začela trenirati atletiko. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1936 v Zagrebu je osvojila 2. mesto v teku na 200 m, naslednje leto, znova v Zagrebu, pa je bila tretja v skoku v daljino. Nastopila je tudi na prvenstvu Jugoslavije v krosu leta 1936 v Zagrebu. Bila je presenečenje v teku posameznic na 2 km, ko je zasedla 3. mesto, čeprav pred tem ni tekla krosa. Ekipno je s HAŠK-om osvojila naslov državnih prvakinj, vendar tedaj niti niso imele konkurence iz drugih klubov.

Za atletsko reprezentanco Zagreba je leta 1939 nastopila proti reprezentanci Maribora v štafeti 4 x 100 m. S hazensko sekcijo HAŠK-a je leta 1938 osvojila zadnje prvenstvo tedanje Jugoslavije. Na finalni tekmi v Zagrebu proti Športnemu klubu *Jugoslavija* je igrala v napadu. Dosegla je vseh pet zadetkov za svoj klub in mu zagotovila zmago. Tako je postala edina igralka hazene, ki je osvojila prvo in zadnje prvenstvo te države, skupaj pa se je veselila petih naslovov prvakinj, in to s tremi različnimi klubi.

Bila je tudi pionirka ženskega nogometa. Bila je članica prve ženske nogometne sekcije Hrvaškega športnega kluba *Zagreb*, ustanovljene leta 1938. Istega leta je igrala proti Damskemu nogometnemu klubu iz Brna na prvi uradni ženski nogometni tekmi v Zagrebu. Na njej je dosegla en gol in bila najboljša igralka.

Za reprezentanco Jugoslavije je nastopala v treh športih: hazeni, atletiki in namiznem tenisu. V hazenski je med letoma 1924 in 1935 igrala desetkrat, vedno kot vratarka. Debitirala je na prvi reprezentančni tekmi 28. junija 1924 v Beogradu proti ekipi Češkoslovaške (3 : 8), zadnjič pa je igrala na zadnji reprezentančni tekmi 8. septembra 1935 v Varšavi proti Poljski (4 : 3).

Kot članica *Concordie* je za jugoslovansko hazensko reprezentanco nastopila na četrth svetovnih ženskih igrah, leta 1934 v Londonu, ko je Jugoslavija osvojila prvo zlato medaljo v ekipnih športih. To je bil največji predvojni uspeh ženskega športa v tedanji državi. Ob tem je na turneji po Poljski leta 1935 nastopila za hazensko reprezentanco Zagreba.

Za atletsko reprezentanco je tekmovala v atletske in hazenske troboju med 23. in 26. julijem 1926 v Pragi proti Češkoslovaški in Franciji. V tem troboju je bila v metu kopja druga. Za namiznoteniško reprezentanco je nastopila na svetovnem prvenstvu leta 1933 v Badnu v igri posameznic.

Upošteva vse, kar je dosegla kot državna prvakinja in reprezentantka v treh športih, ter glede na uspehe v še nekaj športih, je Marica Cimperman ena od najbolj vsestranskih športnic v športni zgodovini Slovenije, Hrvaške in Jugoslavije. Šport je jemala resno, ne kot neko prehodno dejavnost. Zaslužna je za spodbujanje udejstvovanja žensk v športu. Marico Cimperman lahko upravičeno štejemo za pionirko ženskega športa.

V zasebnem življenju se je pred vojno uspešno ukvarjala s podjetništvom. Prodajala je jabolka na vagone. Njena usoda med drugo svetovno vojno in neposredno po njej ni znana. Po pisanju pokojnega Zdenka Uzorinca v knjigi o zagrebškem namiznem tenisu je umrla pozabljena in obubožana v Trstu.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: Z. Kunštek - Radović, "20 godina sportskog djelovanja Marice Cimperman", Ilustrovane sportske novosti št. 38 (134), Zagreb, 1938; B. Cuvaj, "Dvanaest utakmica reprezentacije Jugoslavije u češkom rukometu - hazeni 1924-1935", Povijest sporta št. 10, Zagreb, junij 1972; B. Cuvaj, "Prvenstvo u igranju hazene od 1921. do 1938. godine", Povijest sporta št. 11, Zagreb, september 1972; F. Frntić, "Hazena, sekcija HŠK Concordije, Zagreb, jedinstveni primjer požrtvovanja, samoodricanja, ustrajnosti i uspjeha u sportu", Povijest sporta št. 44, Zagreb, september 1980; B. Rozman, "Hazena - Ženska športna panoga", Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino št. 36, Ljubljana, 1988; Z. Uzorinac, 60 godina stolnog tenisa u Jugoslaviji, Ljubljana, 1988; Z. Uzorinac, Zagrebački pingič, Zagreb, 2003; 85 let Slovenske atletike 1920-2005, Ljubljana, 2006; L. Gajić, Seniorska prvenstva Jugoslavije, Jagodina, 2007.

STANISLAV RIJAVEC

(Bovec, 30. XI. 1908. – Varaždin, 31. X. 1945.)

Stanislavov otac Franc Rijavec bio je rodom iz Kamnja kod Ajdovščine, a majka Viktorija, rođ. Greiler, iz Koruške u Austriji. Njegova se obitelj nakon I. svjetskog rata i sloma Austro-Ugarske zatekla na području pod upravom Kraljevine Italije. Završio je trgovačku školu u Gorici, gdje se s obitelji doselio 1922. godine. Imao je dva brata: Kamila koji je bio član ilegalne antifašističke omladinske organizacije "Črni bratje", koja se borila za opstojnost slovenskog jezika u Italiji, i Mirka koji je bio svećenik i misionar u Južnoj Americi. Stanislav je bio izložen pritiscima zbog odbijanja suradnje s talijanskim fašistima, pa se 1932. doselio u Kraljevinu Jugoslaviju i nastanio u Varaždinu. Zaposlio se u tekstilnoj Tvornici Tivar gdje je radio kao činovnik u tehničkoj službi.

Po dolasku u Varaždin postao je član Športskog kluba *Slavija*, čiju je atletsku sekciju 1933. godine bio pokrenuo Dragan Grims. Pod vodstvom trenera Grimsa stvorena je talentirana generacija atletičara u kojoj su uz Rijavca bili Rudolf Markušić, Branko Čavić, Ervin Reisinger, Artur Takač, Vlado Samac, Drago Krnoul i drugi.

Stanislav Rijavec bio je specijalist za sprinterske discipline. Na Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije, održanom 1935. godine u Ljubljani, osvojio je 5. mjesto na 200 m. Sljedeće je godine državno prvenstvo bilo organizirano u dva dijela. Na prvom dijelu tog prvenstva, održanom u srpnju u Varaždinu, Rijavec je kao član *Slavijine* štafete 4 x 400 m (Petrina–Samac–Rijavec–Markušić) osvojio 3. mjesto, iza zagrebačkih klubova HAŠK-a i *Makabija*. Na drugom dijelu prvenstva, održanom u rujnu u Beogradu, osvojio je 3. mjesto na 100 m i 5. mjesto na 200 m, a natjecanja štafeta na 4 x 100 m zbog kiše nije ni bilo.

U kolovozu 1936. nastupio je u Zagrebu za reprezentaciju Jugoslavije u dvoboju protiv Grčke. Trčao je zadnju dionicu štafete 4 x 100 m koja je pobijedila (s rezultatom 45.1).

Od 1939. bio je član atletske sekcije Varaždinskog športskog društva koje su osnovali Grims i Takač, no više nije postizao zapažene rezultate.

Stanislav Rijavec imao je dva sina: Helmuta, željezničara, i Armina, novinara i književnika. Nakon Drugog svjetskog rata bio je zatvoren i presudom (968. broj zapisnika 1205 od 28. VII. 1945.) osuđen je na smrt. U poslijeratnim knjigama o varaždinskom sportu i atletici njegovi sportski uspjesi nigdje nisu spomenuti.

Izv.: Izjava i arhiva Karle Rijavec iz Kamnja.

Lit.: I. Herceg, I. Vukotić, *Sport u Varaždinu*, Varaždin, 1981.; *Primorski slovenski biografski leksikon 13*, Gorica, 1987.; Lj. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003.

MARJAN SKUŠEK

(Maribor, 16. III. 1912. – Ljubljana, 29. I. 1989.)

Iz rodnoga Maribora preselio se u Ljubljanu gdje je 1932. postao član atletske sekcije Akademskog športnog kluba *Primorje*. Kao atletičar specijalizirao se za utrke na 400 m i 400 m s preponama. Njegov dolazak u *Primorje* poklopio se s velikim usponom tog kluba na državnoj razini. U razdoblju od 1933. do 1940. godine *Primorje* je u muškoj konkurenciji najuspješniji atletski klub u Jugoslaviji.

Skušek je pripadao šampionskoj generaciji *Primorja*, koja je na ekipnom Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije četiri godine uzastopno od 1933. do 1936. osvojila naslov prvaka, a 1939. godine i peti naslov. Atletičari *Primorja* tako su s pet osvojenih ekipnih državnih naslova, uz gimnastičare *Sokola* iz Ljubljane (koji su također pet puta osvojili ekipno državno natjecanje) bili najuspješnija predratna slovenska sportska momčad. U toj su generaciji *Primorja*, uz Skušeka, kao najbolji atletičari bili prvaci države i reprezentativci: Alfonz Kovačić, Ferdinand Pleteršek, Emanuel Goršek, Hugo Czurda, Franc i Ivan Srakar, Ive Krevs, Janez Gabršek, Zoran Poljšak, Miro Žgur, Fritz Martini i Bojan Polak. Jedini poraz doživjeli su 1937. u Zagrebu kada su u oslabljenom sastavu zauzeli 3. mjesto. Ekipno prvenstvo 1940. nije bilo održano.

Skušek je bio vrlo uspješan i na pojedinačnim državnim prvenstvima. Tako je 1935. u Ljubljani osvojio 1. mjesto s rezultatom 3:34.4 kao član Balkanske štafete (400 m + 300 m + 200 m + 100 m). Bio je 5. na 800 m, a 1936. u

STANISLAV RIJAVEC

(Bovec, 30. XI. 1908–Varaždin, 31. X. 1945)

Stanislavov oče Franc Rijavec je bil po rodu iz Kamenj pri Ajdovščini, mati Viktorija, roj. Greiler, pa iz avstrijske Koroške. Njegova družina se je po prvi svetovni vojni in zlomu Avstro-Ogrske zatekla na območje pod upravo Kraljevine Italije. Končal je trgovsko šolo v Gorici, kamor se je z družino priselil leta 1922. Imel je dva brata: Kamila, ki je bil član ilegalne protifašistične mladinske organizacije Črni bratje, ki se je borila za obstoj slovenščine v Italiji, ter Mirka, ki je bil duhovnik in misijonar v Južni Ameriki. Zaradi pritiskov, ker je zavračal sodelovanje z italijanskimi fašisti, se je Stanislav leta 1932 priselil v Kraljevino Jugoslavijo in nastanil v Varaždinu. Zaposlil se je v tekstilni tovarni Tivar, kjer je delal kot uslužbenec v tehnični službi.

Po prihodu v Varaždin je postal član Športnega kluba *Slavija*. Atletsko sekcijo v tem klubu je leta 1933 ustanovil Dragan Grims. Pod vodstvom trenerja Grimsa je bila ustvarjena nadarjena generacija atletov, v kateri so bili poleg Rijavca še Rudolf Markušić, Branko Čavić, Ervin Reisinger, Artur Takač, Vlado Samac, Drago Krnoul in drugi.

Stanislav Rijavec je bil specialist za sprinterske discipline. Na prvenstvu Kraljevine Jugoslavije leta 1935 v Ljubljani je osvojil 5. mesto na 200 m. Naslednje leto je bilo državno prvenstvo organizirano v dveh delih. V prvem, ki je potekal julija v Varaždinu, je Rijavec kot član *Slavijine* štafete 4 x 400 m (Petrina – Samac – Rijavec – Markušić) zasedel 3. mesto, za zagrebškima kluboma HAŠK in *Makabija*. V drugem delu prvenstva, ki je potekalo septembra v Beogradu, je osvojil 3. mesto na 100 m in 5. mesto na 200 m, tek štafet 4 x 100 m pa je zaradi dežja odpadel.

Avgusta 1936 je v Zagrebu nastopil za reprezentanco Jugoslavije v dvoboju proti Grčiji. Tekel je zadnji odsek štafete 4 x 100 m, ki je zmagala s časom 45.1.

Od leta 1939 je bil član atletske sekcije Varaždinskega športnega društva, ki sta ga ustanovila Grims in Takač, vendar ni več dosegal vidnejših rezultatov.

Stanislav Rijavec je imel sinova Helmuta, železničarja, ter Armina, novinarja in književnika. Po drugi svetovni vojni je bil zaprt in obsojen na smrt (sodba št. 968, zapisnik št. 1205, 28. julij 1945). V povojnih knjigah o varaždinskem športu in atletiki njegovi športni uspehi niso omenjeni.

Vir: Izjava in arhiv Karle Rijavec iz Kamenj.

Lit.: I. Herceg, I. Vukotić, *Sport u Varaždinu*, Varaždin, 1981; *Primorski slovenski biografski leksikon* 13, Gorica, 1987; L. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003.

Stanislav Rijavec

MARJAN SKUŠEK

(Maribor, 16. III. 1912–Ljubljana, 29. I. 1989)

Iz rodnega Maribora se je preselil v Ljubljano, kjer je leta 1932 postal član atletske sekcije Akademskega športnega kluba *Primorje*. Kot atlet se je specializiral za tek na 400 m in 400 m z ovirami. Njegov prihod v *Primorje* je sovpadel z velikim vzponom tega kluba na državni ravni. Med letoma 1933 in 1940 je bilo *Primorje* v moški konkurenci najuspešnejši klub v Jugoslaviji.

Skušek je pripadal šampionski generaciji *Primorja*, ki je na ekipnem prvenstvu Kraljevine Jugoslavije zmagovala štiri leta zapored, med letoma 1933 in 1936, leta 1939 pa osvojila še peti naslov prvaka. Atleti *Primorja* so bili s petimi ekipnimi državnimi naslovi, poleg telovadcev *Sokola* iz Ljubljane (ki so tudi petkrat osvojili ekipno državno prvenstvo), najuspešnejše predvojno slovensko športno moštvo. V tisti generaciji *Primorja* so ob Skušku kot najboljši atleti nastopali še državni prvaki in reprezentanti: Alfonz Kovačič, Ferdinand Pleteršek, Emanuel Goršek, Hugo Czurda, Franc in Ivan Srakar, Ive Krevs, Janez Gabršek, Zoran Poljšak, Miro Žgur, Fritz Martini in Bojan Polak. Edini poraz so doživeli leta

Beogradu je osvojio 2. mjesto na 400 m s preponama, 3. mjesto na 400 m i 4. mjesto na 200 m. U Ljubljani je 1938. osvojio 1. mjesto kao član štafete 4 x 400 m (3:35.8), 2. mjesto na 400 m s preponama i 4. mjesto na 400 m, a na zadnjem predratnom prvenstvu 1939. u Beogradu stekao je četverostruki naslov prvaka: na 400 m (51.5) i kao član štafete 4 x 200 m (1:43.6), 4 x 400 m (3:41.4) i u Balkanskoj štafeti (3:27.5).

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je 6 puta od 1936. do 1939. Najveći uspjeh ostvario je na Balkanskim atletskim igrama 1939. u Ateni osvajanjem brončane medalje u štafeti 4 x 400 m u sastavu Despot–Gabršek–Marković–Skušek. Rekord Jugoslavije obarao je 5 puta: na 300 m, 200 m s preponama, i u štafetama. Osobne rekorde na 400 m (51.5) i 400 m prepone (57.5) ostvario je u razdoblju od 1939. do 1941. Pred Drugi svjetski rat pristupio je atletskoj sekciji *Planine* iz Ljubljane gdje je nastupao 1940. – 1941.

Nakon okupacije Slovenije nastavio je nastupati na atletskim natjecanjima. Kao član *Planine* u rujnu 1941. sudjelovao je na pojedinačnom i ekipnom Prvenstvu Ljubljanske pokrajine koje je organizirao Slovenski lakoatletski savez i koje je vrijedilo kao Prvenstvo Slovenije. Pobijedio je na 400 m s preponama (57.5) i kao član štafete 4 x 400 m Mravlje–Gabršek–Skušek–Košir (3:39.1), a uz to je osvojio 2. mjesto na 400 m iza Jože Oberšeka iz *Ilirije*. Najuspješniji atletičari prvenstva bili su sa po tri pobjede predratni reprezentativci i prvaci Balkana Zmagoslav Košir iz *Planine* (prvak na 800, 1500 m i u štafeti 4 x 400 m), koji je od 1942. nastupao u Italiji i nakon rata emigrirao u Argentinu, i Milan Stepišnik iz *Ilirije* (prvak u bacanju kladiva, kugle i diska) koji je nakon rata bio osuđen na smrt na montiranim političkim dachauskim procesima u Ljubljani. U ekipnoj konkurenciji *Planina* je, predvođena Zmagoslavom Košikom, Janezom Lušickym, Marjanom Skušekom i Milanom Šušteršičem, osvojila naslov prvaka ispred *Ilirije* iz Ljubljane i *Elana* iz Novog Mesta, a jaka momčad ljubljanskog *Hermesa*, koju su predvodili predratni reprezentativci Marko Račič, Bojan Polak i Ivan Srakar, nije sudjelovala zbog nedostatne opreme za cijelu ekipu. Milana Šušteršiča su 1942. kao taoca strijeljali talijanski fašisti. Marko Račič je 1948. godine postao olimpijac, a Bojan Polak, partizanskim imenom Stjenka, legendarni partizanski komandant i narodni heroj.

Na poziv zagrebačkog Slovenca i prijatelja iz atletskih redova, Borisa Urbića, pristupio je 1942. s još jednim ljubljanskim atletičarom, Zoranom Poljšakom, atletskoj sekciji Hrvatskog športskog kluba *Zagreb*, dok je Janez Gabršek kao trener prešao u HAŠK. Njihov dolazak je povećao ionako veliku brojnost Slovenaca u zagrebačkoj i hrvatskoj atletici u ratnom razdoblju. Dolazak Skušeka i Poljšaka bio je veliko pojačanje za *Zagreb* koji je po zamisli Urbića trebao postati ravnopravan atletskim sekcijama *Concordije* i HAŠK-a koje su tada bile najjače u NDH. Skušek je od listopada 1942. počeo nastupati u Zagrebu i uskoro se etablirao kao jedan od najboljih hrvatskih atletičara.

Slovenski atletičari u reprezentaciji Jugoslavije na Balkanskim atletskim igrama 1939. u Ateni. S lijeva stoje: Milan Stepišnik, Janko Klinar, Tone Nabernik, Jakob Kvas, Marjan Skušek i Emil Goršek. Čuče: Janez Gabršek, Vid Bratovž, Zmago Košir i Darko Mavsar.

Slovenski atleti v reprezentanci Jugoslavije na balkanskih atletskih igrah leta 1939 v Atenah. Stojijo (z leve): Milan Stepišnik, Janko Klinar, Tone Nabernik, Jakob Kvas, Marjan Skušek in Emil Goršek. Čepijo: Janez Gabršek, Vid Bratovž, Zmago Košir in Darko Mavsar.

1937 v Zagrebu, ko so v oslABLjeni postavi zasedli 3. mesto. Ekipnega prvenstva leta 1940 ni bilo.

Skušek je bil zelo uspešen tudi na državnih prvenstvih posameznikov. Tako je leta 1935 v Ljubljani osvojil 1. mesto z rezultatom 3:34.4 kot član balkanske štafete (400 m + 300 m + 200 m + 100 m), na 800 m pa je bil peti. Leta 1936 je v Beogradu zasedel 2. mesto na 400 m z ovirami, 3. mesto na 400 m in 4. mesto na 200 m. V Ljubljani je leta 1938

Štafeta Zagreba na 4 x 200 m 1942. S lijeva: Miroslav Gal, Marjan Skušek, Marijan Urbić i Janez Lušicky.

Štafeta Zagreba na 4 x 200 m leta 1942. Z leve: Miroslav Gal, Marjan Skušek, Marijan Urbić in Janez Lušicky.

osvojil 1. mesto kot član štafete 4 x 400 m (3:35.8), 2. mesto na 400 m z ovirami in 4. mesto na 400 m, na zadnjem predvojnem prvenstvu leta 1939 v Beogradu pa je dosegel štiri naslove prvaka: na 400 m (51.5), kot član štafete 4 x 200 m (1:43.6) in 4 x 400 m (3:41.4) ter v balkanski štafeti (3:27.5).

Za reprezentanco Jugoslavije je med letoma 1936 in 1939 nastopil šestkrat. Največji uspeh je dosegel na balkanskih atletskih igrah leta 1939 v Atenah, ko je osvojil bronasto medaljo v štafeti 4 x 400 m v postavi Despot – Gabršek – Marković – Skušek. Petkrat je postavil rekord Jugoslavije, in sicer v teku na 300 m in 200 m z ovirami ter v štafetah. Osební rekord na 400 m (51.5) in 400 m z ovirami (57.5) je dosegel med letoma 1939 in 1941. Pred drugo svetovno vojno je vstopil v atletsko sekcijo *Planine* iz Ljubljane ter z njo nastopal med letoma 1940 in 1941.

Tudi po okupaciji Slovenije je nastopal na atletskih tekmovanjih. Kot član *Planine* je septembra 1941 tekmoval na posamičnem in ekipnem prvenstvu Ljubljanske pokrajine, ki ga je organizirala Slovenska lahkootletska zveza in je šteló za prvenstvo Slovenije. Zmagal je na 400 m z ovirami (57.5) in kot član štafete 4 x 400 m v postavi Mravlje – Gabršek – Skušek – Košir (3:39.1). Osvojil je tudi 2. mesto na 400 m, za Jožetom Oberškom iz *Ilirije*. Najuspešnejša atleta prvenstva s po tremi zmagami sta bila predvojna reprezentanta in prvaka Balkana: Zmagoslav Košir iz *Planine* (prvak na 800, 1500 m in v štafeti 4 x 400 m), ki je od leta 1942 nastopal v Italiji, po vojni pa se izselil v Argentino, ter Milan Stepišnik iz *Ilirije* (prvak v metu kladiva, krogle in diska), ki je bil po vojni obsojen na smrt na montiranih političnih dahavskih procesih v Ljubljani. V ekipni konkurenci je *Planina* po zaslugi Zmagoslava Koširja, Janeza Lušičkega, Marjana Skuška in Milana Šušteršiča osvojila naslov prvaka, pred *Ilirijo* iz Ljubljane in *Elanom* iz Novega mesta. Močna ekipa ljubljanskega *Hermesa*, v kateri so bili tudi predvojni reprezentanti Marko Račič, Bojan Polak in Ivan Srakar, ni tekmovala, saj ni imela popolne opreme za celotno moštvo. Milana Šušteršiča so leta 1942 kot talca ustrelili italijanski fašisti. Marko Račič je leta 1948 postal olimpijec, Bojan Polak, s partizanskim vzdevkom Stjenka, pa legendarni komandant in narodni heroj.

Na povabilo zagrebškega Slovenca in prijatelja iz atletskih vrst Borisa Urbića je leta 1942 prestopil k atletski sekciji Hrvaškega športnega kluba *Zagreb*, s še enim ljubljanskim atletom, Zoranom Poljšakom. Janez Gabršek pa je kot trener odšel v HAŠK. Tako je število Slovencev v zagrebški in hrvaški atletiki v vojnem obdobju še naraslo. Prihod Skuška in Poljšaka je bil velika okrepitev za *Zagreb*, za katerega si je Urbić prizadeval, da bi se enakovredno kosal z atletskima sekcijama *Concordie* in HAŠK-a, ki sta bili tedaj najboljši v NDH-ju. Skušek je oktobra 1942 začel nastopati v Zagrebu in se kmalu uveljavil kot eden od najboljših hrvaških atletov. Na prvenstvu Hrvaške leta 1943 v Zagrebu je osvojil naslov prvaka na 400 m z ovirami (59.6) ter v štafetah 4 x 100 m (45.2) in 4 x 400 m (3:34.4). Na ekipnem državnem prvenstvu in tekmovanju za pokal Hrvaške atletske zveze (HAZ) je premagoval atlete *Concordie* in HAŠK-a v teku na 400 m in 400 m z ovirami.

Nastopal je za reprezentanco Hrvaške v Bukarešti proti Romuniji. V teku na 400 m z ovirami je zasedel 3. mesto. Takrat je postavil nov hrvaški rekord v tej disciplini (58.8). S hrvaško štafeto 4 x 400 m je osvojil 2. mesto, takoj za romunsko ekipo. Oktobra 1943 je na stadionu *Concordie* nastopil za reprezentanco Zagreba proti reprezentanci Budimpeškega okrožja: na 400 m je osvojil 3., v štafeti 4 x 400 m pa 2. mesto.

Konec leta 1943 je bil v anketi najbolj branega dnevnika Nova Hrvatska izbran za najboljšega atleta Hrvaške tistega leta v disciplini 400 m z ovirami. Spomladi 1944 je v *Zagrebu* zaprosil za izpis zaradi prestopa v *Concordio*. Ne le da ni dobil izpisnice, ampak ga je *Zagreb* zaradi kršenja klubskih pravil kaznoval z enoletno prepovedjo nastopanja. Junija se je pobotal s klubom, kazni so preklicali, zato je spet nastopal. Na prvenstvu Hrvaške v Zagrebu

Slovenca Marjan Skušek (desno) in Zoran Poljšak nastopata za Hrvaški športni klub Zagreb.

Na Prvenstvu Hrvatske 1943. u Zagrebu osvojio je naslov prvaka na 400 m s preponama (59.6) i u štafetama 4 x 100 m (45.2) i 4 x 400 m (3:34.4). Na ekipnom Prvenstvu države i natjecanju za Pokal Hrvatskog atletskog saveza (HAS-a) pobjeđivao je atletičare *Concordije* i HAŠK-a u utrkama na 400 m i 400 m s preponama.

Nastupio je za reprezentaciju Hrvatske u Bukureštu protiv Rumunjske i tada je na 400 m s preponama zauzeo 3. mjesto, postavivši ujedno novi hrvatski rekord u toj disciplini (58.8), a s hrvatskom štafetom 4 x 400 m osvojio je 2. mjesto, iza rumunjske ekipe. U listopadu 1943.

nastupio je na stadionu *Concordije* za reprezentaciju *Zagreba* protiv reprezentacije Budimpeštanskog okružja i u utrci na 400 m osvojio 3. mjesto te 2 mjesto u štafeti 4 x 400 m.

Na kraju 1943. proglašen je, u anketi najčitanijih dnevnih novina Nova Hrvatska, najboljim atletičarom Hrvatske te godine u disciplini 400 m s preponama. U proljeće 1944. zatražio je od *Zagreba* ispisnicu zbog prelaska u *Concordiju*. Ne samo što nije dobio ispisnicu, nego ga je *Zagreb* zbog kršenja klupske discipline kaznio godinom zabrane nastupa. U lipnju se pomirio s klubom i kazna je ukinuta te je nastavio s nastupima. Na Prvenstvu Hrvatske održanom u listopadu 1944. u Zagrebu osvojio je dva naslova prvaka kao član štafeta 4 x 100 (46.3) i 4 x 400 m (3:46.4). U kolovozu 1944. na prethodnom izbornom natjecanju za reprezentaciju *Zagreba* oborio je vlastiti hrvatski rekord na 400 m s preponama (58.7). Potom je s reprezentacijom *Zagreba* nastupio u Budimpešti na uzvratnom susretu protiv ekipe Budimpeštanskog okružja, ali se razbolio i bio je zadnji u utrci na 400 m. S ekipom *Zagreba* nije 1944. uspio osvojiti niti jedan klupski trofej, jer ih je *Concordija* nadmašila u finalu ekipnog prvenstva države, a u natjecanju za Pokal HAS-a nisu ni stigli do finala.

Nakon završetka rata vratio se u Sloveniju i još je dvije godine nastupao kao aktivni atletičar u ljubljanskom klubu *Svoboda*. Kao član reprezentacije Slovenije nastupio je na prvom poslijeratnom Prvenstvu Jugoslavije održanom u rujnu 1945. u Zagrebu i osvojio je 4. mjesto na 400 m. Štafeta Slovenije 4 x 400 m tada je stigla na cilj druga, ali je bila diskvalificirana.

Po završetku aktivne sportske karijere nastavio se atletikom baviti kao profesionalni trener - specijalist za sprint, te sudac i organizator. Bio je dugogodišnji trener atletske sekcije *Olimpije* iz Ljubljane, kao i državne reprezentacije. Trenirao je brojne državne reprezentativce i rekordere, među kojima se ističu Draga Stamejčić, Borislav Pisić, Nataša Seliškar, Anton Stanovnik, Miloš Mele i Alojz Tratnik. Najuspješnija među njima, Draga Stamejčić, izjednačila je svjetski rekord na 80 m s preponama u Celju i osvojila je 5. mjesto u petoboju na Olimpijskim igrama u Tokiju 1964.

Skušek je još prije Drugog svjetskog rata položio sudački ispit, a potom je postigao najviše sudačko zvanje te postao međunarodni atletski sudac s više od 800 suđenja. Sudio je na svim velikim atletskim priredbama u Jugoslaviji, a na Europskom prvenstvu 1962. u Beogradu bio je starter. U Atletskom savezu Slovenije bio je tajnik (1948. – 1950.), član Nadzornog odbora (1950. – 1952.) i član Upravnog odbora (1959. – 1962.). Odlikovan je jugoslavenskim Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima, dobitnik je Bloudekove nagrade 1980. i Zlatnih plaketa Atletskoga saveza Jugoslavije i Atletskoga saveza Slovenije.

Izv.: Autorova arhiva; Ljubiša Gajić iz Jagodine, rukopis knjige *Enciklopedija jugoslovenske atletike*; arhiva Janeza Lušickog iz Ljssinesa.

Lit.: *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1944*. Beograd 2013.

oktobra 1944 je osvojil dva naslova prvaka, in sicer kot član štafet 4 x 100 (46.3) in 4 x 400 m (3:46.4). Avgusta 1944 je na uvrstitvenem tekmovanju za reprezentanco Zagreba presejal lastni rekord na 400 m z ovirami (58.7). Nato je z zagrebško reprezentanco nastopil v Budimpešti na povratnem srečanju proti ekipi Budimpeškega okrožja, vendar je zbolel in bil zadnji v teku na 400 m. Z ekipo Zagreba leta 1944 ni osvojil nobene klubske trofeje, saj jih je v finalu ekipnega prvenstva države premagala *Concordia*, v tekmovanju za pokal HAZ-a pa do finala sploh niso prišli.

Po koncu vojne se je vrnil v Slovenijo in še dve leti nastopal kot atlet v ljubljanskem klubu *Svoboda*. Kot član reprezentance Slovenije je tekmoval na prvem povojnem prvenstvu Jugoslavije, ki je potekalo septembra 1945 v Zagrebu. Osvojil je 4. mesto na 400 m, štafeta Slovenije 4 x 400 m je tedaj na cilj pritekla druga, vendar je bila diskvalificirana.

Po koncu tekmovalne kariere se je z atletiko ukvarjal kot poklicni trener, specializiran za sprint, ter sodnik in organizator. Bil je dolgoletni trener atletske sekcije *Olimpije* iz Ljubljane in državne reprezentance. Treniral je številne državne reprezentante in rekorderje, med njimi izstopajo Draga Stamejčič, Borislav Pisić, Nataša Seliškar, Anton Stanovnik, Miloš Mele in Alojz Tratnik. Najuspešnejša med njimi, Draga Stamejčič, je leta 1964 v Celju izenačila svetovni rekord na 80 m z ovirami, nato pa na olimpijskih igrah v Tokiu osvojila 5. mesto v peterboju.

Skušek je že pred drugo svetovno vojno opravil sodniški izpit, pozneje pa dosegel najvišji sodniški položaj in postal mednarodni atletski sodnik z več kot osemsto sojenji. Sodil je na velikih atletskih prireditvah v Jugoslaviji, na evropskem prvenstvu leta 1962 v Beogradu pa je bil šarter. V Atletski zvezi Slovenije je bil sekretar (med letoma 1948 in 1950), član nadzornega odbora (med letoma 1950 in 1952) ter član upravnega odbora (med letoma 1959 in 1962). Odlikovan je bil z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki, leta 1980 je dobil Bloudkovo nagrado, prejel pa je tudi zlato plaketo Atletske zveze Jugoslavije in Atletske zveze Slovenije.

Viri: Avtorjev arhiv; Ljubiša Gajić iz Jagodine, rokopis knjige *Enciklopedija jugoslovenske atletike*; arhiv Janeza Lušičkega iz Lessinesa.

Lit.: *85 let slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1944*, Beograd, 2013.

Atletska reprezentacija NDH u Koprivnici na putu za Rumunjsku, u srpnju 1943. S lijeva stoje: Pedro Goić, Mirko Vanić, Vladimir Abramović, Vilko Šoić, Erwin Reisinger, Stjepan Đurić, Nikola Despot, Ivan Brlek; čuče: Marjan Skušek, Rudolf Markušić, Viktor Flass i Marijan Ferjančić.

Atletska reprezentanca NDH-ja na poti v Romunijo, v Koprivnici julija 1943. Stojijo (z leve): Pedro Goić, Mirko Vanić, Vladimir Abramović, Vilko Šoić, Erwin Reisinger, Stjepan Đurić, Nikola Despot, Ivan Brlek. Čepijo: Marjan Skušek, Rudolf Markušić, Viktor Flass in Marijan Ferjančić.

Janez Žirovnik - Osman

JANEZ ŽIROVNIK - Osman (Gorje pri Bledu 5. V. 1912. – Opatija, 18. I. 1986.)

U rodnom mjestu izučio je zanat i zaposlio se. U Rijeku, to jest na Sušak, preselio se 1936. godine i zaposlio se u sušačkoj Elektri. Učlanio se u Hrvatsko planinarsko društvo *Velebit* i 1937. godine postao prvi trener skijaša Sušaka.

Uz primjenu novih metoda učenja skijanja ubrzo je na razini Kraljevine Jugoslavije postigao zapažene rezultate, kako on pojedinačno tako i ekipa skijaša koju je trenirao. Bio je 1939. godine pobjednik Jadranskog slaloma održanog na Platku, tada jedinog natjecanja te vrste u Hrvatskoj. Njegovi učenici Ivo Škerl i Ivo Korelc, također slovenskoga podrijetla, bili su pred Drugi svjetski rat najbolji hrvatski alpski skijaši.

Od listopada 1941. sudjelovao je Janez Žirovnik u NOB-u i stekao je čin rezervnog potpukovnika JNA. Nakon rata obavljao je istaknute društveno-političke dužnosti.

Sportsku aktivnost nastavio je u Planinarskom društvu *Platak*. Kao predsjednik *Platka* bio je organizator i prvog međunarodnog Jadranskog veleslaloma Platak–Snježnik održanog 1953. godine.

Od 1954. do odlaska u mirovinu 1976. godine radio je u Jugoliniji na brojnim odgovornim poslovima, pa je bio i vršitelj dužnosti generalnog direktora. Na njegov je poziv 1939. godine na Sušak došla i njegova sestra Vida i njezin sin Dimitrije - Mitja (rođen u Ljubljani, 2. V. 1928.) koji je završio Srednju brodograđevnu školu u Rijeci i potom radio kao projektant u poduzeću Brodoprojekt do umirovljenja. Dimitrije Žirovnik, nećak Janeza Žirovnika, bio je član prve poslijeratne generacije riječkih skijaša, koja je najveći uspjeh postigla na Prvenstvu Jugoslavije 1952. na Šarplanini, kad su ostvarili najbolji plasman od svih hrvatskih klubova.

Izv.: Izjava Dimitrija Žirovnika iz Rijeke; arhiva Milana Tumare iz Rijeke.

Lit.: J. Žirovnik, "Razvoj skijaškog športa u Sušaku", Sušačka revija br. 52, Rijeka, 2005.; *Snow must go on – 50 godina Ski kluba Rijeka*, Rijeka, 2011.

FRANC SRAKAR (Tomačevo, Ljubljana, 27. IX. 1912. – Ljubljana, 28. IV. 1999.)

Otac mu se također zvao Franc, a majci Angeli djevojačko prezime bilo je Ar. Rođen je u Tomačevu koje je tada bilo selo, a danas je sjeverno predgrađe Ljubljane. Po zanimanju je bio računovođa, a radio je i kao ekonomski savjetnik.

Atletikom se počeo baviti 1932. kao član *Primorja*, uz dvije godine mlađeg brata Ivana. Sa 183 cm visine i 65 kg težine imao je odlične fizičke predispozicije za bavljenje atletikom. Kao specijalist za utrke na 800 i 1500 m bio je član sjajne srednjoprugaške generacije *Primorja* u kojoj su se uz njega najviše isticali Emanuel Goršek, Hugo Czurda i Francov brat Ivan Srakar. Nastupio je na državnom prvenstvu u krosu 1934. u Zagrebu i bio je 12. u utrci na 10 km ali je kao i ostali članovi *Primorja* diskvalificiran nakon utrke.

Dvoboj između *Željezničara* i *Concordije* za ekipno Prvenstvo Hrvatske, u Zagrebu 7. VI. 1942. Franc Srakar u utrci na 400 m prvi dolazi na cilj, ispred klupskog kolege Jana Botke.
Dvoboj med *Željezničarjem* in *Concordio* za ekipno prvenstvo Hrvaške, v Zagrebu 7. 6. 1942. Franc Srakar v teku na 400 m prvi prihaja na cilj, pred klupskim kolegom Janom Botko.

JANEZ ŽIROVNIK - Osman (Gorje pri Bledu, 5. V. 1912–Opatija, 18. I. 1986)

V rojstnem kraju se je izučil in zaposlil. Na Reko oziroma Sušak se je preselil leta 1936, zaposlil se je v sušaški Elektri. Včlanil se je v Hrvaško planinsko društvo *Velebit*. Leta 1937 je postal prvi trener smučarjev na Sušaku.

Uporabljal je nove metode učenja smučanja. V Kraljevini Jugoslaviji je kmalu dosegel vidne rezultate, tako on sam kot tudi ekipa smučarjev, ki jih je treniral. Leta 1939 je zmagal na jadranskem slalomu, ki je potekal na Platku in je bil edino tovrstno tekmovanje na Hrvaškem. Njegova učenca Ivo Škerl in Ivo Korelc, prav tako slovenskega rodu, sta bila pred drugo svetovno vojno najboljša hrvaška alpska smučarja.

Od oktobra 1941 je Janez Žirovnik sodeloval v NOB in dosegel čin rezervnega podpolkovnika Jugoslovanske ljudske armade (JLA). Po vojni je opravljal pomembne družbeno-politične dolžnosti.

Športno dejavnost je nadaljeval v Planinskem društvu *Platak*. Kot predsednik *Platka* je bil tudi organizator prvega mednarodnega jadranskega veleslaloma Platak – Snežnik leta 1953.

Od leta 1954 do odhoda v pokoj leta 1976 je v Jugoliniji opravljal številne odgovorne naloge, med drugim je bil vršilec dolžnosti generalnega direktorja. Na njegovo povabilo sta leta 1939 na Sušak prišla tudi njegova sestra Vida in njen sin Dimitrije - Mitja (rojen v Ljubljani, 2. maja 1928), ki je nato končal srednjo ladjedelsko šolo na Reki in potem do pokoja delal kot projektant v podjetju Brodoprojekt. Dimitrije Žirovnik, nečak Janeza Žirovnika, je bil član prve povojne generacije reških smučarjev, ki je največji uspeh dosegla na prvenstvu Jugoslavije leta 1952 na Šar planini, ko je bila najboljša med vsemi hrvaškimi klubi.

Vira: Izjava Dimitrija Žirovnika z Reke; arhiv Milana Tumare z Reke.

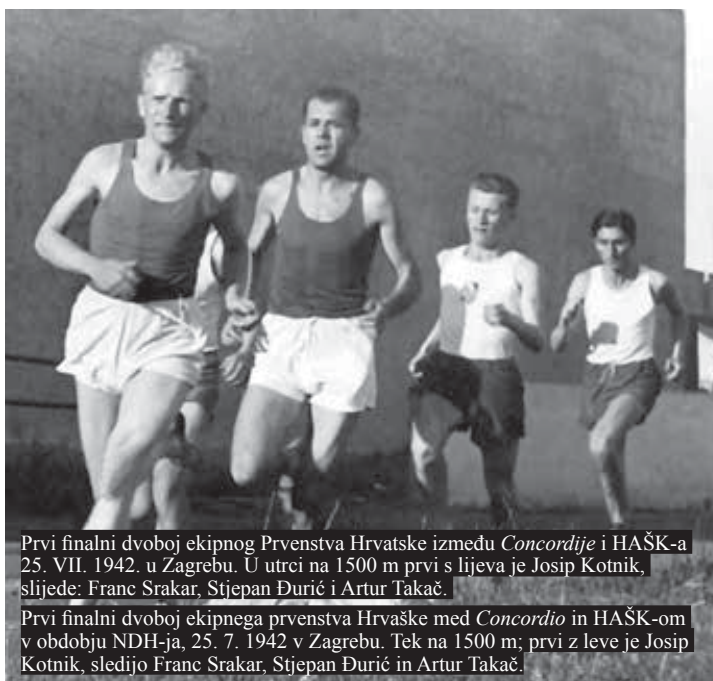
Lit.: J. Žirovnik, "Razvoj skijaškog športa u Sušaku", Sušačka revija št. 52, Reka, 2005; *Snow must go on - 50 godina Ski kluba Rijeka*, Reka, 2011.

FRANC SRAKAR (Tomačevo, Ljubljana, 27. IX. 1912–Ljubljana, 28. IV. 1999)

Tudi njegov oče je bil Franc, dekliški priimek matere Angele pa je bil Ar. Rodil se je v Tomačevem, ki je bilo takrat vas, danes pa je severno predmestje Ljubljane. Po poklicu je bil računovodja, delal pa je kot ekonomski svetovalec.

Z atletiko se je začel ukvarjati leta 1932 kot član *Primorja*, ob dve leti mlajšem bratu Ivanu. S 183 centimetri višine in 65 kilogrami teže je imel odlične telesne predispozicije za ukvarjanje z atletiko. Kot specialist za tek na 800 in 1500 m je bil član sijajne srednjeprogaške generacije *Primorja*, v kateri so poleg njega najbolj izstopali Emanuel Goršek, Hugo Czurda in Frančev brat Ivan Srakar. Leta 1934 je nastopal na državnem prvenstvu v krosu v Zagrebu in bil 12. v teku na 10 km, vendar je bil po tekmi tako kot ostali člani *Primorja* diskvalificiran.

Prve uspehe je dosegel na prvenstvu Kraljevine Jugoslavije leta 1935 v Ljubljani, ko je osvojil 4. mesto na 1500 m in 5000 m ter 6. mesto na 800 m. Istega leta je dosegel rekord Slovenije na 1500 m (4:11.4). S tem rezultatom je konec leta 1935 zasedel 1. mesto na letni

Prvi finalni dvoboj ekipnog Prvenstva Hrvatske između *Concordije* i HAŠK-a 25. VII. 1942. u Zagrebu. U utrci na 1500 m prvi s lijeva je Josip Kotnik, slijede: Franc Srakar, Stjepan Đurić i Artur Takač.

Prvi finalni dvoboj ekipnega prvenstva Hrvatske med *Concordio* in HAŠK-om v obdobju NDH-ja, 25. 7. 1942 v Zagrebu. Tek na 1500 m; prvi z leve je Josip Kotnik, sledijo Franc Srakar, Stjepan Đurić in Artur Takač.

Prve uspjehe ostvario je na Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije 1935. u Ljubljani gdje je osvojio 4. mjesto na 1500 m i 5000 m, i bio je 6. na 800 m. Iste je godine postigao rekord Slovenije na 1500 m (4:11.4). S tim je rezultatom na kraju 1935. zauzeo 1. mjesto na godišnjoj listi najboljih trkača na 1500 m u tadašnjoj državi. Prvak Jugoslavije postao je 1936. u Beogradu na 1500 m (4:19.0) a na 800 m osvojio je 2. mjesto. Na prvenstvu države u krosu, održanom 1936. u Ljubljani, na 10 km zauzeo je pojedinačno 13. mjesto, a u ekipnoj konkurenciji *Primorje* je osvojilo naslov prvaka. Kao član *Primorja* bio je uspješan i na ekipnim prvenstvima Jugoslavije koje je njegov klub osvojio četiri puta uzastopno od 1933. do 1936.

Zbog sukoba s klupskom upravom *Primorja*, pristupio je početkom 1937. atletskoj sekciji *Concordije* iz Zagreba. U novoj sredini se odlično snašao kao dio slovenskog kružoka jer su u *Concordiji* nastupali odlični atletičari Adolf Starman i Jože Kotnik koji su došli iz ljubljanske *Ilirije*. Prvi nastup za novi klub imao je u travnju 1937. u Celju na prvenstvu države u krosu i tada je na stazi od 7,5 km bio 5. a ekipno je kao član *Concordije* osvojio 2. mjesto, dok je njegov brat Ivan kao član *Primorja* bio 8. i osvojio je naslov ekipnog prvaka. Na pojedinačnom prvenstvu države, održanom u kolovozu 1937. u Zagrebu, pobijedio je na 800 m (2:03.2) i osvojio 2. mjesto na 1500 m. Prvenstvo u Zagrebu vrijedilo je i za ekipni naslov koji je pripao *Concordiji* zbog nedolaska atletičara *Primorja*.

Početkom listopada 1937. u Ljubljani je postigao novi državni rekord na 2000 m (5:55.8). U travnju 1938. osvojio je 5. mjesto na Prvenstvu Hrvatske u krosu. Iste godine u kolovozu na prvenstvu države u Ljubljani nastupio je Srakar u novoj disciplini 3000 m sa zaprekama i osvojio 2. mjesto, iza Krevsa.

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je 3 puta. Debitirao je 1936. u Zagrebu protiv Grčke na 5000 m, što nije bila disciplina u kojoj je bio najuspješniji. Na Balkanskim atletskim igrama 1937. u Bukureštu ponovno je nastupio na 5000 m i odustao, a kao član Balkanske štafete osvojio je 4. mjesto. Zadnji nastup imao je 1940. u Beogradu protiv Mađarske B ekipe u utrci na 800 m i u štafeti 4 x 400 m. S uspjehom je nastupao i za Zagreb na tada vrlo popularnim susretima gradskih reprezentacija, tako je 1937. sudjelovao u troboju protiv Ljubljane i Beograda, a 1939. trčao je u Zagrebu na natjecanju s atletičarima okružja Budimpešte.

Nakon uspostave Banovine Hrvatske nastupio je 1940. u Zagrebu na Prvenstvu Hrvatske, koje je održano pod okriljem obnovljenog Hrvatskog lakoatletskog saveza, i pobijedio je na 800 m (1:59.7) i 1500 m (4:06.8), a iste je godine na jugoslavenskom Prvenstvu u krosu, održanom u Ljubljani na stazi od 7,5 km, pojedinačno zauzeo 6. mjesto, a ekipno je s *Concordijom* osvojio 1. mjesto. Sudjelovao je i u dva dvoboja hrvatske reprezentacije: 1940. u Čepelu protiv okružja Budimpešte i u Zagrebu protiv Slovačke. Najbolje vremenske rezultate u karijeri ostvario je također 1940. i to na 800 m (1:58.0) i 1500 m (4:05.2).

Od dolaska u Zagreb bio je aktivan kao član Narodne knjižnice i čitaonice (NAKIČ), koja je bila preteča Slovenskoga doma u Zagrebu. Posebno je bio aktivan u dramskoj sekciji koju je vodio čuveni glumac i redatelj Hinko Nučič. Pomagao je Nučiču koji je režirao brojne predstave na slovenskom jeziku za zagrebačke Slovence.

Kad je proglašena NDH, Srakar se zajedno s Nučičem usprotivio odluci o ukidanju udruženja Slovenaca u Hrvatskoj, no to nisu mogli spriječiti. Nastavio se baviti atletikom u novim okolnostima i za vrijeme NDH. Nastupao je kao Franjo, pohrvaćenog imena kao još nekoliko drugih sportaša kojima su imena promijenjena. Zanimljivo je da je van konkurencije nastupio na prvom atletskom natjecanju organiziranom nakon talijanske fašističke okupacije u Ljubljanskoj pokrajini. Na mitingu Planine održanom 2. lipnja 1941. u Ljubljani pobijedio je na 1500 m ispred svoga brata Ivana koji je nastupao za domaći *Hermes*.

Na prvenstvima Hrvatske pobijedio je na 800 m 1941. (2:05.1) i 1943. (2:00.2), dok je 2. mjesto osvojio 1941. na 400 m, 1942. na 800 m i 1943. kao član *Concordijine* štafete 4 x 400 m. Nastupio je i na državnom prvenstvu u šumskom trčanju 1943. u Zagrebu i osvojio je 2. mjesto, iza klupskoga kolege Kotnika, a ekipno je kao član *Concordije* sudjelovao u osvajanju 1. mjesta. Pobijedivši u finalu momčad HAŠK-a, *Concordia* je osvojila ekipno Prvenstvo Hrvatske 1944. i Pokal Hrvatskog atletskog saveza 1943. i 1944. Kao pojedinac i član štafeta sudjelovao je u postizanju osam hrvatskih rekorda 1942. i 1943. na 400 m (53.9), 800 m (1:59.5), 1000 m (2:38.0) i u štafetama 4 x 200 m, 4 x 400 m, 4 x 800 m i 4 x 1500 m.

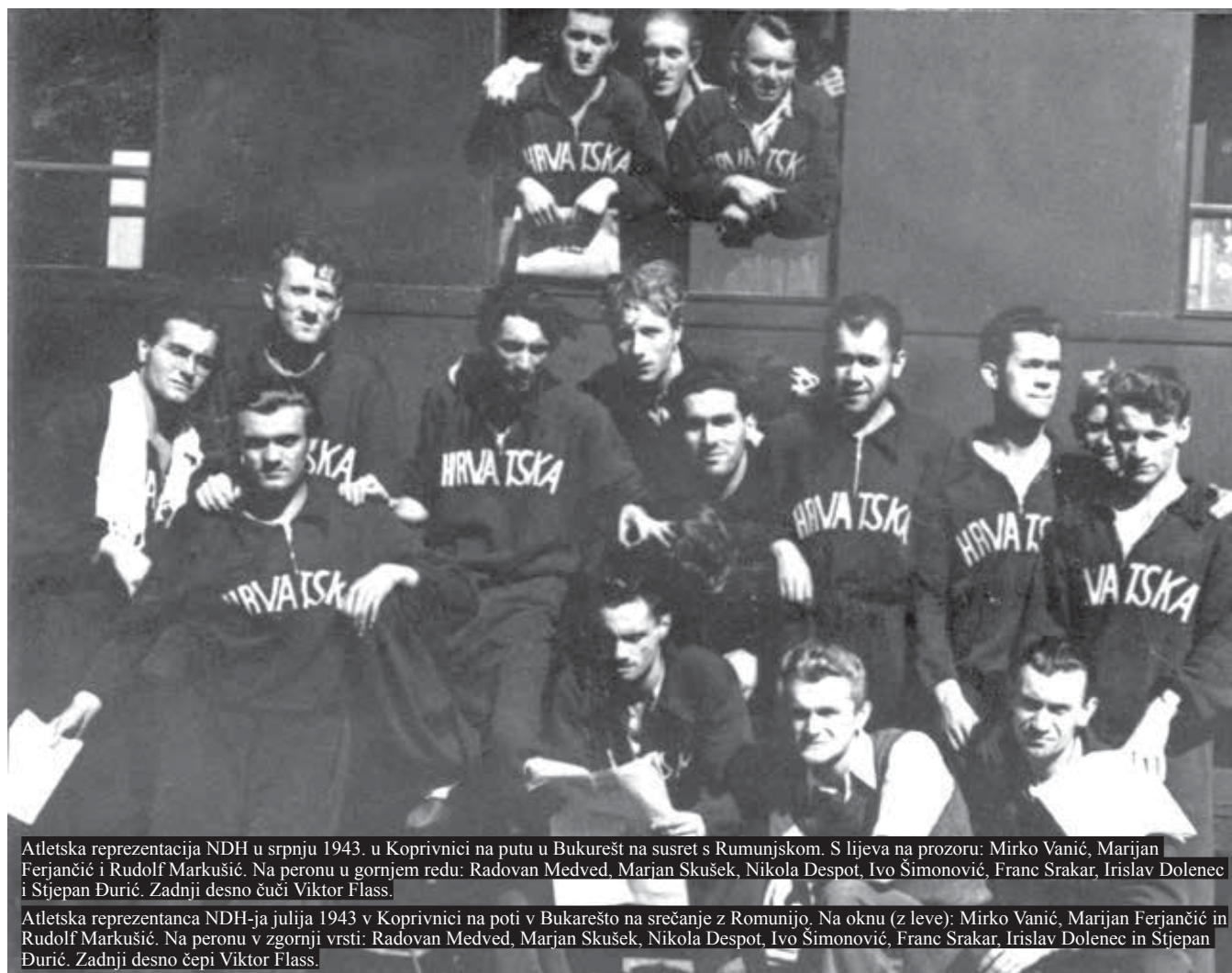
Kao jedan od najboljih atletičara u NDH nastupio je na sva četiri međudržavna dvoboja Hrvatske: 1941. u Bratislavi protiv Slovačke, 1942. u Zagrebu protiv Slovačke, 1942. u Sofiji protiv Bugarske i 1943. u Bukureštu protiv Rumunjske. Na dvoboju protiv Bugarske bio je član štafete 4 x 400 m koja je postigla hrvatski rekord (3:30.6).

lestvici najboljših tekačev na 1500 m v tedanji državi. Prvak Jugoslavije je postal leta 1936 v Beogradu, tudi na 1500 m (4:19.0), na 800 m pa je osvojil 2. mesto. Na državnem prvenstvu v krosu leta 1936 v Ljubljani je na 10 km zasedel posamično 13. mesto, v ekipni konkurenci pa je *Primorje* osvojilo naslov prvaka. Kot član *Primorja* je bil uspešen tudi na ekipnih prvenstvih Jugoslavije, ki jih je njegov klub osvojil štirikrat zapored, med letoma 1933 in 1936.

Zaradi spora s klubsko upravo *Primorja* je v začetku leta 1937 prestopil k atletski sekciji *Concordie* iz Zagreba. V novem okolju se je odlično znašel kot del slovenskega krožka, saj sta v *Concordii* že nastopala odlična atleta Adolf Starman in Jože Kotnik, ki sta prišla iz ljubljanske *Ilirije*. Prvi nastop za novi klub je imel aprila 1937 na državnem prvenstvu v krosu v Celju. Takrat je bil na stezi, dolgi 7,5 km, ekipno peti, kot član *Concordie* je osvojil 2. mesto, medtem ko je bil njegov brat Ivan kot član *Primorja* osmi in je osvojil naslov ekipnega prvaka. Na državnem prvenstvu za posameznike avgusta 1937 v Zagrebu je zmagal na 800 m (2:03.2) in bil drugi na 1500 m. Prvenstvo v Zagrebu je štelo tudi za ekipni naslov, ki je pripadel *Concordii*, ker atleti *Primorja* niso prišli.

V začetku oktobra 1937 je v Ljubljani dosegel nov državni rekord na 2000 m (5:55.8). Aprila 1938 je na prvenstvu Hrvaške v krosu zasedel 5. mesto. Avgusta istega leta je na državnem prvenstvu v Ljubljani nastopil v novi disciplini, teku na 3000 m z zaprekami, in osvojil 2. mesto, za Krevsom.

Za reprezentanco Jugoslavije je nastopil trikrat. Debitiral je leta 1936 v Zagrebu proti Grčiji na 5000 m, kar ni bila disciplina, v kateri je bil najbolj uspešen. Na balkanskih atletskih igrah leta 1937 v Bukarešti je ponovno tekel na 5000 m, a je odstopil, kot član balkanske štafete pa je osvojil 4. mesto. Zadnji nastop je imel leta 1940 v Beogradu proti madžarski B-ekipi v teku na 800 m in štafeti 4 x 400 m. Z uspehom je nastopal tudi za Zagreb na takrat zelo priljubljenih srečanjih mestnih reprezentanc. Tako je leta 1937 tekmoval v troboju proti Ljubljani in Beogradu, leta 1939 pa je tekel v Zagrebu, na tekmovanju z atleti okrožja Budimpešte.

Atletska reprezentacija NDH u srpnju 1943. u Koprivnici na putu u Bukurešt na susret s Rumunjskom. S lijeva na prozoru: Mirko Vanić, Marijan Ferjančić i Rudolf Markušić. Na peronu u gornjem redu: Radovan Medved, Marjan Skušek, Nikola Despot, Ivo Šimonović, Franc Srakar, Irislav Doleneć i Stjepan Đurić. Zadnji desno čuči Viktor Flass.

Atletska reprezentanca NDH-ja julija 1943 v Koprivnici na poti v Bukarešto na srečanje z Romunijo. Na oknu (z leve): Mirko Vanić, Marijan Ferjančić in Rudolf Markušić. Na peronu v zgornji vrsti: Radovan Medved, Marjan Skušek, Nikola Despot, Ivo Šimonović, Franc Srakar, Irislav Doleneć in Stjepan Đurić. Zadnji desno čepi Viktor Flass.

Štafeta *Concordije* na 4 x 400 m koja je nastupila na Prvenstvu Hrvatske 1. VIII. 1943. u Zagrebu.
S lijeva: Adalbert Derniković, Josip Kotnik, Jan Botka i Franc Srakar.

Štafeta *Concordie* na 4 x 400 m, ki je nastopila na prvenstvu Hrvaške 1. 8. 1943 v Zagrebu.
Z leve: Adalbert Derniković, Josip Kotnik, Jan Botka in Franc Srakar.

Nakon završetka Drugog svjetskog rata i rasformiranja tadašnjih sportskih udruženja bio je jedan od osnivača i član uprave Zagrebačkog omladinskog fiskulturnog društva *Mladost* koje je osnovano u lipnju 1945. u Zagrebu. Sudjelovao je na I. fiskulturnom sletu, koji je ujedno bio i prvo atletsko Prvenstvo Hrvatske, a održano je od 16. do 18. VIII. 1945. u Zagrebu, gdje je osvojio 2. mjesto na 800 m i 1. mjesto kao član štafete 4 x 400 m.

Potom se vratio u rodnu Sloveniju i iste je godine nastupio na prvom Prvenstvu Jugoslavije koje je održano od 21. do 23. IX. u Zagrebu. Na tom prvom poslijeratnom državnom prvenstvu Srakar je bio član slovenske reprezentacije koja je osvojila 2. mjesto na 800 m i 4. mjesto na 1500 m. Bio je član ljubljanskih klubova *Krim* (1945. – 1946.) i *Enotnost* (1947. – 1950.). Kao član *Krima* sudjelovao je na prvom poslijeratnom državnom prvenstvu u krosu, održanom u travnju 1946. u Zagrebu, gdje je u konkurenciji 87 trkača zauzeo 24. mjesto.

Atletikom se aktivno bavio do svoje 38 godine kada je zbog ozljede ahilove tetive završio sportsku karijeru. Uz sport i atletiku ostao je vezan kao dužnosnik i sudac. Sudački ispit položio je odmah poslije rata, a potom je stekao najviše sudačko zvanje – međunarodni atletski sudac, s preko 600 suđenja. Bio je potpredsjednik Železničnog atletskog kluba, član Nadzornog odbora Atletskog saveza Jugoslavije (ASJ), Financijske komisije Atletske zveze Slovenije (AZS) i Nadzornog odbora Zveze športov Slovenije. Bio je potpredsjednik i član Izvršnog odbora te predsjednik i član Nadzornog odbora AZS-a od 1950. do 1978. Aktivan je bio i u skijaškom udruženju kao i u organizaciji rekreacije i radničkih sportskih igara. Svoja sjećanja o godinama boravka u Zagrebu, nastupanju za *Concordiju* i doprinosu Slovenaca zagrebačkom sportu opisao je u pismu koje je 1996. objavljeno u *Vjesniku*.

Njegov brat Ivan Srakar (Tomačevo, 1. II. 1915. – Ljubljana, 14. VI. 1992.), bio je također uspješan atletičar i nastupio je za reprezentaciju Jugoslavije. Najveće uspjehe ostvario je Ivan Srakar na Prvenstvu Jugoslavije 1936. u Beogradu osvajanjem 2. mjesta na 5000 m i 3. mjesta na 1500 m. Kao član *Primorja* osvojio je ekipno državno prvenstvo u krosu 1937. godine.

Franc Srakar je dobitnik Bludekove plakete za stručni i organizacijski rad u atletskoj sudačkoj organizaciji 1979. i Zlatnih plaketa ASJ-a i AZS-a. Godine 1997. proglašen je za počasnog člana Združenja atletskih sodnikov Slovenije.

Po ustanovitvi Banovine Hrvaške je leta 1940 nastopil v Zagrebu na prvenstvu Hrvaške, ki je potekalo pod okriljem obnovljene Hrvaške lahkootletske zveze. Zmagal je na 800 m (1:59.7) in 1500 m (4:06.8). Istega leta je na jugoslovanskem prvenstvu v krosu v Ljubljani posamično zasedel 6. mesto, ekipno pa s *Concordio* 1. mesto. Steza je bila dolga 7,5 km. Tekmoval je v dveh dvobojih hrvaške reprezentance: leta 1940 v Csepelu proti okrožju Budimpešte in v Zagrebu proti Slovaški. Najboljše rezultate v karieri je prav tako dosegel leta 1940, in sicer na 800 m (1:58.0) in 1500 m (4:05.2).

Od prihoda v Zagreb je bil aktiven član Narodne knjižnice in čitalnice (NAKIČ), predhodnice Slovenskega doma v Zagrebu. Posebej dejaven je bil v dramski sekciji, ki jo je vodil znameniti igralec in režiser Hinko Nučič. Nučiču je pomagal pri režiranju številnih predstav v slovenskem jeziku za zagrebške Slovence.

Ko so razglasili NDH, se je Srakar skupaj z Nučičem zoperstavil odločitvi o ukinitvi slovenskega društva na Hrvaškem, vendar tega ni bilo mogoče preprečiti. Z atletiko se je ukvarjal tudi v obdobju NDH-ja. Nastopal je kot Franjo, s pohrvašenim imenom, kot še nekateri drugi športniki, ki so jim spremenili ime. Zanimivo je, da je zunaj konkurence nastopal na prvem atletskem tekmovanju v Ljubljanski pokrajini, ustanovljeni po italijanski fašistični okupaciji. Na mitingu *Planine*, ki je bil 2. junija 1941 v Ljubljani, je zmagal na 1500 m, pred bratom Ivanom, ki je nastopal za domači *Hermes*.

Na prvenstvih Hrvaške je zmagal na 800 m leta 1941 (2:05.1) in 1943 (2:00.2), 2. mesto je osvojil leta 1941 na 400 m, 1942 na 800 m in 1943 kot član *Concordijine* štafete 4 x 400 m. Nastopil je tudi na državnem prvenstvu v gozdnem teku (krosu) leta 1943 v Zagrebu. Zasedel je 2. mesto, za klubskim kolegom Kotnikom, bil pa je član *Concordie* ob osvojitvi 1. mesta. Z zmago v finalu nad moštvo HAŠK-a je *Concordia* osvojila ekipno prvenstvo Hrvaške leta 1944 ter pokal Hrvaške atletske zveze leta 1943 in 1944. Kot posameznik ali član štafete je dosegel osem hrvaških rekordov v letih 1942 in 1943, in sicer v teku na 400 m (53.9), 800 m (1:59.5) in 1000 m (2:38.0) ter v štafetah 4 x 200 m, 4 x 400 m, 4 x 800 m in 4 x 1500 m.

Kot eden od najboljših atletov v NDH-ju je nastopal v vseh štirih meddržavnih dvobojih Hrvaške: leta 1941 v Bratislavi proti Slovaški, leta 1942 v Zagrebu proti Slovaški, leta 1942 v Sofiji proti Bolgariji in leta 1943 v Bukarešti proti Romuniji. V dvoboju proti Bolgariji je bil član štafete 4 x 400 m, ki je dosegla hrvaški rekord (3:30.6).

Po koncu druge svetovne vojne in razpustitvi dotedanjih športnih društev je bil eden od ustanoviteljev in član uprave Zagrebškega mladinskega fizkulturnega društva *Mladost*, ki je bilo ustanovljeno junija 1945 v Zagrebu. Tekmoval je tudi na prvem telovadnem zletu, ki je bil hkrati prvo atletsko prvenstvo Hrvaške, od 16. do 18. avgusta 1945 v Zagrebu, ko je osvojil 2. mesto na 800 m in 1. mesto kot član štafete 4 x 400 m.

Potem se je vrnil v rodno Slovenijo in istega leta nastopil na prvem prvenstvu Jugoslavije, ki je potekalo od 21. do 23. septembra v Zagrebu. Na tem prvem povojnem državnem prvenstvu je bil član slovenske reprezentance, ki je zasedla 2. mesto na 800 m in 4. mesto na 1500 m. Bil je član ljubljanskih klubov *Krim* (1945–1946) in *Enotnost* (1947–1950). Kot član *Krima* je nastopil na prvem povojnem državnem prvenstvu v krosu aprila 1946 v Zagrebu, kjer je v konkurenci 87 tekačev zasedel 24. mesto.

Z atletiko se je aktivno ukvarjal do 38. leta, ko je zaradi poškodbe ahilove tetive končal tekmovalno kariero. S športom in atletiko je ostal povezan kot funkcionar in sodnik. Sodniški izpit je opravil takoj po vojni, potem pa je dosegel najvišji sodniški položaj – postal je mednarodni atletski sodnik s prek 600 sojenji. Bil je podpredsednik Železniškega atletskega kluba ter član nadzornega odbora Atletske zveze Jugoslavije (AZJ), finančne komisije Atletske zveze Slovenije (AZS) in nadzornega odbora Zveze športov Slovenije. Med letoma 1950 in 1978 je bil podpredsednik in član izvršnega odbora ter predsednik in član nadzornega odbora AZS-ja. Bil je dejaven v smučarskem društvu ter organizaciji rekreacije in delavskih športnih iger. Svoje spomine na leta življenja v Zagrebu, nastopanje za *Concordio* in prispevek Slovencev k zagrebškemu športu je opisal v pismu, ki ga je leta 1996 objavil Vjesnik.

Njegov brat Ivan Srakar (Tomačevo, 1. februar 1915–Ljubljana, 14. junij 1992) je bil prav tako uspešen atlet in je nastopal za reprezentanco Jugoslavije. Največje uspehe je dosegel na prvenstvu Jugoslavije leta 1936 v Beogradu, ko je zasedel 2. mesto na 5000 m in 3. mesto na 1500 m. Kot član *Primorja* je osvojil ekipno državno prvenstvo v krosu leta 1937.

Franc Srakar je dobitnik Bloudkove plakete za strokovno in organizacijsko delo v atletski sodniški organizaciji leta 1979 ter zlatih plaket AZJ-a in AZS-ja. Leta 1997 je postal častni član Združenja atletskih sodnikov Slovenije.

Lit.: *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992.; I. Kerhin, "Zagrebački sport 1941. – 1945: Zabranjene i zaboravljene godine" 6. dio, Večernji list, Zagreb, 28. svibanj 1993.; O. Šikovec - Lunčer, "Concordia je bila tudi slovensko športno društvo", Novi odmev br. 5, Zagreb, srpanj 1998.; O. Šikovec - Lunčer, "Franc Srakar slovo od še enega atleta", Novi odmev br. 10, Zagreb, ožujak 2000.; Lj. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000.; Zagreb, 2003.; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006.; *Atletske priče iz Maksimirske šume AK Dinamo – Zrinjevac 1945–2005*, Zagreb, 2006.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.; Lj. Gajić, *Kros u Jugoslaviji*, Jagodina, 2012.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1944*. Beograd 2013.

STANISLAV ŠNEBERGER - Kranjec (Zagreb, 15. IX. 1913. – Zagreb, 19. VI. 1973.)

Stanislav Šneberger - Kranjec u Zagrebu 1937.
Stanislav Šneberger - Kranjec v Zagrebu leta 1937.

Obitelj mu je došla u Zagreb iz slovenskoga mjesta Šempetra pod Svetimi gorami (današnje Bistrice ob Sotli), na granici s Hrvatskom. Prezime Šneberger se u Austro-Ugarskoj pisalo Schneeberger, ali je za vrijeme Jugoslavije slavenizirano. Njegov otac Ivan bio je radnik, a majka Marija, rođ. Rukavina, imala je u Zagrebu prodavaonicu voća uz Petrovu ulicu. Stanislav je dio djetinjstva boravio u Šempeteru kod obitelji Ulčnik - Šneberger. Po povratku u Zagreb izučio je automehaničarski zanat.

Još kao šegrt počeo se baviti hrvanjem u grčko-rimskom stilu, tada u Zagrebu popularnim sportom radničke klase. Bio je član Teškoatletskog kluba *Croatia*, jednog od najkvalitetnijih klubova u tadašnjoj Kraljevini Jugoslaviji. Omanjeg rasta (165 cm), ali čvrst i nabijen, širokih ramena, imao je odlične fizičke predispozicije za hrvački sport. Cijelu je karijeru hrvao u bantam kategoriji. Bio je specijalist za bacanje preko boka i tim je zahvatom uglavnom pobjeđivao sve protivnike. U hrvačkim krugovima zvali su ga Kranjec zbog njegova podrijetla.

Prvi veliki uspjeh ostvario je kao 18-godišnjak 1931. u Zagrebu kada je postao prvak Kraljevine Jugoslavije, nadmašivši Poljaka iz konkurentskog zagrebačkog kluba *Herkules*. U godinama koje su slijedile bio je i na državnoj razini praktički nepobjediv. Bio je prvak Jugoslavije do 56 kilograma na prvenstvima: 1933. i 1934. u Zagrebu, 1937. u

Subotici i 1938. u Beogradu i Sarajevu. Na zadnjem predratnom prvenstvu koje je 1939. u Slavanskom Brodu održano za sezonu 1939./40. osvojio je za njega skromno 3. mjesto, iza Pavla Ilića i Gojka Babića, članova beogradske *Jugoslavije*.

U to se doba nisu održavala ekipna prvenstva države, pa je najboljim klubom proglašavan onaj čiji su hrvači postigli najbolje rezultate na pojedinačnom prvenstvu. Tako je kao član *Croatije* sudjelovao u osvajanju ekipnog prvenstva Jugoslavije 1934. u Zagrebu, u sastavu u kojem su se uz njega isticali državni prvaci i reprezentativci Ivan Pongrac, Juraj Metzner, Ivan Poslek i drugi. S uspjehom je nastupao i na tadašnjim prvenstvima Hrvatske. Prvak Hrvatske bio je 1936. i 1939. a 2. mjesto je osvojio 1933. Na jedinom prvenstvu Banovine Hrvatske, održanom 1940. u Zagrebu, osvojio je naslov u pojedinačnoj i ekipnoj konkurenciji kao član *Croatije*.

Za reprezentaciju Jugoslavije samo je dvaput prije rata sudjelovao na službenim natjecanjima, jer se tada nisu održavala svjetska prvenstva. Na Olimpijskim igrama 1936. u Berlinu nije nastupio. Na Balkanskom prvenstvu 1934. u Istanbulu osvojio je brončanu medalju, a s Europskog prvenstva 1937. u Parizu ispao je nakon gubitka dviju

Lit.: *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992; I. Kerhin, "Zagrebački šport 1941–1945: Zabranjene i zaboravljene godine" 6. del, Večernji list, Zagreb, 28. maj 1993; O. Šikovec - Luncer, "Concordia je bila tudi slovensko športno društvo", Novi odmev št. 5, Zagreb, julij 1998; O. Šikovec - Luncer, "Franc Srakar, slovo od še enega atleta", Novi odmev št. 10, Zagreb, marec 2000; L. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006; *Atletske priče iz Maksimirske šume AK Dinamo - Zrinjevac 1945–2005*, Zagreb, 2006; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007; L. Gajić, *Kros u Jugoslaviji*, Jagodina, 2012; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1944*, Beograd, 2013.

STANISLAV ŠNEBERGER - Kranjec **(Zagreb, 15. IX. 1913–Zagreb, 19. VI. 1973)**

Njegova družina je v Zagreb prišla iz slovenskega kraja Šempeter pod Svetimi gorami, današnje Bistrice ob Sotli, na meji s Hrvaško. Priimek Šneberger se je v Avstro-Ogrski pisal Schneeberger, vendar so ga v obdobju Jugoslavije poslovanili. Njegov oče Ivan je bil delavec, mati Marija, roj. Rukavina, pa je imela na Petrovi ulici v Zagrebu prodajalno sadja. Stanislav je del otroštva preživel v Šempetru pri družini Ulčnik - Šneberger. Po vrnitvi v Zagreb se je izučil za avtomehnika.

Že kot vajenec se je začel ukvarjati z rokoborbo v grško-rimskem slogu, ki je bila tedaj v Zagrebu priljubljen šport delavskega razreda. Bil je član Težkoatletskega kluba *Croatia*, enega najbolj kakovostnih klubov v tedanji Kraljevini Jugoslaviji. Bil je manjše rasti (165 cm), vendar čvrst, nabit in širokih ramen, kar so odlične telesne predispozicije za rokoborski šport. Celo kariero se je boril v bantamski kategoriji. Bil je specialist za met preko boka, s tem prijemom je v glavnem premagoval vse nasprotnike. V rokoborskih krogih so ga zaradi njegovega porekla klicali Kranjec.

Prvi velik uspeh je dosegel kot osemnajstletnik leta 1931 v Zagrebu, ko je postal prvak Kraljevine Jugoslavije, z zmago nad Poljakom iz konkurenčnega zagrebskega kluba *Herkules*. V letih, ki so sledila, je bil tudi na državni ravni praktično nepremagljiv. Bil je prvak Jugoslavije do 56 kilogramov na naslednjih prvenstvih: leta 1933 in 1934 v Zagrebu, leta 1937 v Subotici ter leta 1938 v Beogradu in Sarajevu. Na zadnjem predvojnem prvenstvu, ki je za sezono 1939/40 potekalo leta 1939 v Slavonskem Brodu, je osvojil zanj skromno 3. mesto, za Pavlom Iličem in Gojkom Babićem, članoma beograjske *Jugoslavije*.

V tistih časih niso pripravljali ekipnih državnih prvenstev, za najboljši klub so razglasili tistega, katerega rokoborci so dosegli najboljše rezultate na prvenstvu posameznikov. Tako je bil član *Croatie* ob osvojitvi ekipnega prvenstva Jugoslavije leta 1934 v Zagrebu, v ekipi so poleg njega izstopali državni prvaki in reprezentanti Ivan Pongrac, Juraj Metzner, Ivan Poslek in drugi. Uspešno je nastopal tudi na tedanjih prvenstvih Hrvaške. Hrvaški prvak je bil leta 1936 in 1939, 2. mesto pa je zasedel leta 1933. Leta 1940 je v Zagrebu na edinem prvenstvu Banovine Hrvaške kot član *Croatie* osvojil naslov v posamični in ekipni konkurenci.

Za reprezentanco Jugoslavije je pred vojno samo dvakrat nastopil na uradnih tekmah, saj takrat ni bilo svetovnih prvenstev. Na olimpijskih igrah leta 1936 v Berlinu ga ni bilo. Na balkanskem prvenstvu leta 1934 v Carigradu je osvojil bronasto medaljo, na evropskem prvenstvu leta 1937 v Parizu pa je izpadel po dveh izgubljenih borbah – proti Abramovitchu iz Francije in Perttunenu iz Finske. Nastopil je tudi v meddržavnem dvoboju v Celovcu avgusta 1937, ko je Avstrija premagala Jugoslavijo s 5 : 2.

Do vojne je bil zaposlen v predstavnštvu Forda v Zagrebu. Po razglasitvi NDH-ja leta 1941 je delal na letališču Borongaj v Zagrebu in se izognil odhodu na bojišče. Z rokoborbo se je ukvarjal tudi v NDH-ju, kot član kluba *Croatia*, vendar s priimkom Schneeberger.

Prvenstva Hrvaške leta 1941 ni bilo, zato so prvake razglasili na podlagi ostalih rezultatov, tako je bil zopet najboljši v svoji kategoriji. Februarja 1942 je nastopil na prvenstvu Zagreba in osvojil 2. mesto, za Tomom Šestakom iz Koprivnice, ki je od njega prevzel primat v bantamski kategoriji. Na prvenstvu Hrvaške v Zagrebu novembra 1942 ni nastopil.

Reprezentanca Hrvaške je med letoma 1941 in 1943 igrala v desetih meddržavnih dvobojih proti Italiji, Slovaški, Madžarski, Nemčiji in Danski. Za Hrvaško je v bantamski kategoriji nastopal v glavnem Tomo Šestak, Stanislav pa je tekmoval le v troboju Nemčija – Danska – Hrvaška, ki je potekal 29. in 30. novembra 1941 v Stuttgartu.

borbi: protiv Abramovitcha iz Francuske i Perttunena iz Finske. Nastupio je i na međudržavnom dvoboju u Klagenfurtu u kolovozu 1937. kad je Austrija pobijedila Jugoslaviju s 5 : 2.

Do rata je bio zaposlen u zastupstvu Forda u Zagrebu. Nakon proglašenja NDH 1941. godine radio je na aerodromu Borongaj u Zagrebu, pa je izbjegao odlazak na bojište. Nastavio se hrvanjem baviti u novoj državi kao član istog kluba *Croatia*, ali tada pod prvotnim prezimenom Schneberger.

Prvenstvo Hrvatske za 1941. nije održano i prvaci su proglašeni na osnovi ostalih rezultata te je on ponovno bio najbolji u svojoj kategoriji. U veljači 1942. nastupio je na Prvenstvu Zagreba i osvojio 2. mjesto, iza Tome Šestaka iz Koprivnice, koji je od njega preuzeo primat u bantam kategoriji. Na Prvenstvu Hrvatske održanom u Zagrebu u studenom 1942. nije nastupio.

Reprezentacija Hrvatske je od 1941. do 1943. sudjelovala u desetak međudržavnih dvoboja protiv Italije, Slovačke, Mađarske, Njemačke i Danske. Za Hrvatsku je u bantam kategoriji nastupao uglavnom Tomo Šestak, a Stanislav se natjecao jedino u troboju Njemačka–Danska–Hrvatska održanom 29. i 30. XI. 1941. u Stuttgartu. Izgubio je, kao i ekipa Hrvatske, oba susreta. Na povratku je nastupio i u susretu s hrvačima okruga Ausburg. Do kraja rata više nije nastupao.

Nakon sloma NDH i gašenja postojećih klubova 1945. godine, bio je jedan od osnivača Teškoatletske sekcije Sportskoga društva *Lokomotiva* iz Zagreba. Kao član *Lokomotive* s uspjehom je nastupao od 1945. sve do početka 1960-ih godina, s već navršenih 50 godina. Na prvom Prvenstvu Hrvatske u kolovozu 1945. u Zagrebu postao je prvak zajedno s predratnim asovima Moguljakom, Pongracom, De Lukom, J. Metznerom, Poslekom i I. Begaćom. Od 1946. do 1954. s uspjehom je nastupao na prvenstvima Jugoslavije u bantam kategoriji, ali tada do 57 kg.

Naslov državnog prvaka osvajao je na natjecanjima: 1947. u Subotici, 1952. u Novom Sadu i Beogradu i 1953. u Zagrebu. Uz to je na 2. mjestu bio: 1946. u Sarajevu, 1949. u Rijeci i 1954. u Beogradu, a 3. je bio 1951. u Pančevu i Mariboru. Osmi, a ujedno i svoj posljednji, naslov prvaka Jugoslavije u grčko-rimskom stilu osvojio je u 40-oj godini života. S ekipom *Lokomotive* nastupao je i u Saveznoj ligi Jugoslavije osnovanoj 1949. godine. U jakoj konkurenciji sa *Spartakom* iz Subotice, *Partizanom* iz Beograda i *Radničkim* iz Zrenjanina, *Lokomotiva* je ekipno osvojila 2. mjesto 1949., 1952., 1953. i 1956. i 3. mjesto 1950., a u finalu Kupa Jugoslavije 1951. izgubili su od *Partizana*. Postigli bi i više uspjeha da nisu često morali otkazivati nastupe zbog pomanjkanja financijskih sredstava. Stanislav je bio uspješan i na prvenstvima Hrvatske te je, nakon osvajanja prvog mjesta 1945., bio republički prvak 1948., 1949., 1951. i 1956., a 2. je bio 1950., 1952., 1953., 1955. i 1957. Ekipno prvenstvo Hrvatske po sustavu kupova osvojio je s *Lokomotivom* 1953. nakon pobjede protiv varaždinskog *Varteksa* s 6 : 2. Bio je i višestruki prvak Zagreba, a posljednju titulu osvojio je 1955.

Početak 1950-ih godina u Hrvatskoj se počelo razvijati hrvanje slobodnim stilom. I tu je imao uspjeha. Tako je 1951. na prvom Prvenstvu Zagreba u slobodnom stilu osvojio 1. mjesto, a taj je uspjeh ponovio i 1956. Na prvom službenom Prvenstvu Jugoslavije, održanom 1953. u Zagrebu, osvojio je naslov državnog prvaka u slobodnom stilu, a s *Lokomotivom* i neslužbeno ekipno prvenstvo. Na prvenstvima Hrvatske osvojio je 2. mjesto slobodnim stilom 1954. i 1956. i 3. mjesto 1958. S *Lokomotivom* je uspješno nastupao i na međunarodnim klupskim susretima u Austriji i SR Njemačkoj.

Kao jedan od najboljih hrvača grčko-rimskim stilom u Jugoslaviji u prvih 10-tak godina nakon rata, s uspjehom je hrvao i za reprezentaciju. Nastupio je na Balkanskim srednjoeuropskim igrama održanim 1948. u Zagrebu uz sudjelovanje predstavnika Mađarske, Čehoslovačke, Poljske, Rumunjske, Bugarske, Slobodnog teritorija Trsta i Albanije. Na tom je natjecanju iznimno nastupio u muha kategoriji do 52. kg i u vrlo jakoj konkurenciji ostvario je svoj najveći međunarodni uspjeh osvajanjem srebrne medalje. Pridonio je i ekipnom uspjehu Jugoslavije koja je u konkurenciji 8 zemalja osvojila 3. mjesto sa 16 bodova iza Mađarske (31 bod) i Čehoslovačke (19 bodova).

U svojoj bantam kategoriji pobijedio je na Međunarodnom prvenstvu Austrije 1952. u Linzu. Na samom kraju reprezentativnih nastupa dočekao je, u ožujku 1953. u Napulju, i jedino sudjelovanje na Svjetskom prvenstvu. Nakon pobjede nad predstavnikom Izraela, Baksijem, i poraza od Hodosza iz Mađarske i Surija iz Turke, u ukupnom je poretku zauzeo 10. mjesto na svijetu u bantam kategoriji i to samo 6 mjeseci prije 40. rođendana. Za reprezentaciju Zagreba posljednji je put nastupio 1956. protiv Linza.

Izgubil je obe srečanja, tako on kot hrvaška ekipa. Na poti domov je tekmoval tudi proti rokoborcem okrožja Augsburg. Do konca vojne ni več nastopal.

Po zlomu NDH-ja in ukinitvi dotedanjih klubov leta 1945 je bil med ustanovitelji teškoatletske sekcije Športnega društva *Lokomotiva* iz Zagreba. Kot član *Lokomotive* je uspešno nastopal od leta 1945 in vse do začetka 60. let, ko je že napolnil 50 let. Avgusta 1945 je v Zagrebu na prvem prvenstvu Hrvaške postal prvak skupaj s predvojnimi asi Moguljakom, Pongracem, De Luko, J. Metznerjem, Poslekom in I. Begačem. Med letoma 1946 in 1954 je uspešno nastopal na prvenstvih Jugoslavije v bantamski kategoriji, vendar tedaj do 57 kg.

Naslov državnega prvaka je osvojil: leta 1947 v Subotici, leta 1952 v Novem Sadu in Beogradu ter leta 1953 v Zagrebu. Drugo mesto je zasedel leta 1946 v Sarajevu, leta 1949 na Reki in leta 1954 v Beogradu, tretji pa je bil leta 1951 v Pančevu in Mariboru. Osmi in hkrati svoj zadnji naslov prvaka Jugoslavije v grško-rimskem slogu je osvojil v 40. letu življenja. Z ekipo *Lokomotive* je nastopal tudi v zvezni ligi Jugoslavije, ustanovljeni leta 1949. V močni konkurenci *Spartaka* iz Subotice, *Partizana* iz Beograda in *Radničkega* iz Zrenjanina je *Lokomotiva* ekipno zasedla 2. mesto v letih 1949, 1952, 1953 in 1956 ter 3. mesto leta 1950, v finalu pokala Jugoslavije leta 1951 pa izgubila s *Partizanom*. Dosegli bi še več uspehov, če ne bi morali pogosto odpovedovati nastopov zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Stanislav je bil uspešen tudi na prvenstvih Hrvaške: 1. mesto je osvojil leta 1945, nato je bil republiški prvak še v letih 1948, 1949, 1951 in 1956, drugi pa v letih 1950, 1952, 1953, 1955 in 1957. Ekipno prvenstvo Hrvaške po pokalnem sistemu je osvojil z *Lokomotivo* leta 1953, po zmagi nad varaždinskim *Varteksom* s 6 : 2. Bil je tudi večkratni prvak Zagreba, zadnji naslov je osvojil leta 1955.

Na začetku 50. let se je na Hrvaškem začela razvijati rokoborba v prostem slogu. Tudi v njem je bil uspešen. Tako je leta 1951 na prvem prvenstvu Zagreba v prostem slogu slavil 1. mesto, ta uspeh je ponovil tudi leta 1956. Leta 1953 je v Zagrebu na prvem uradnem prvenstvu Jugoslavije osvojil naslov državnega prvaka v prostem slogu, z *Lokomotivo* pa tudi neuradno ekipno prvenstvo. Na prvenstvih Hrvaške je zasedel 2. mesto v prostem slogu leta 1954 in 1956 ter 3. mesto leta 1958. Z *Lokomotivo* je uspešno nastopal tudi na mednarodnih klubskih srečanjih v Avstriji in ZR Nemčiji.

Kot eden od najboljših rokoborcev v grško-rimskem slogu v Jugoslaviji v prvem desetletju po vojni se je z uspehom boril tudi za reprezentanco. Nastopil je na balkansko-srednjeevropskih igrah leta 1948 v Zagrebu, ko so tekmovali še predstavniki Madžarske, Češkoslovaške, Poljske, Romunije, Bolgarije, Svobodnega tržaškega ozemlja in Albanije. Na tem tekmovanju je izjemoma nastopil v mušji kategoriji do 52 kg in v zelo močni konkurenci dosegel svoj največji mednarodni uspeh z osvojitvijo srebrne medalje. Prispeval je k ekipnemu uspehu Jugoslavije, ki je v konkurenci osmih držav osvojila 3. mesto s 16 točkami, za Madžarsko (31 točk) in Češkoslovaško (19 točk).

V bantamski kategoriji je zmagal na mednarodnem prvenstvu Avstrije leta 1952 v Linzu. Na koncu reprezentančnih nastopov je marca 1953 v Neaplju dočakal tudi edinega na svetovnem prvenstvu. Premagal je predstavnika Izraela Baksija ter izgubil s Hodoszem iz Madžarske in Surijo iz Turčije, v skupni razvrstitvi pa zasedel 10. mesto na svetu v bantamski kategoriji, in to le šest mesecev pred 40. rojstnim dnevom. Za reprezentanco Zagreba je zadnjič nastopil leta 1956 proti Linzu.

Momčad Teškoatletskog kluba *Lokomotiva* iz Zagreba. Drugi s desna je Stanislav Šneberger.
Moštvo teškoatletske sekcije *Lokomotive* iz Zagreba. Drugi z desne je Stanislav Šneberger.

Uz natjecateljsku karijeru bio je aktivan i kao sportski dužnosnik teškoatletske sekcije *Lokomotive* koja se 1951. osamostalila kao zaseban klub. Godine 1959. izabran je u Upravni odbor, a 1960. postao je ekonom kluba.

Bio je aktivni natjecatelj dulje od 30 godina i hrvanju je posvetio praktički cijeli život. Nakon Drugog svjetskog rata proveo je radni vijek u građevinskom poduzeću Tehnika i u Elektri Zagreb, do umirovljenja.

Izv.: Izjava i arhiva sina, Ivana Schneebergera iz Zagreba; izjava Branka Svibena iz Zagreba.

Lit.: *Naš sport*, Beograd, 1949.; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*; Zagreb, 1953.; M. Delić, *Godišnjak Saveza sportova Jugoslavije*, Beograd, 1955.; *Lokomotiva 1914 – 64*, Zagreb, 1964.; *30 godina TAK Lokomotiva Zagreb, 1945. – 1975*, Zagreb, 1975.; B. Sviben, “Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (3)”, *Povijest športa*, broj 89, Zagreb, lipanj 1991.; B. Sviben, “Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (4)”, *Povijest športa*, broj 90, Zagreb, rujanj 1991.; B. Sviben, “Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (5)”, *Povijest športa*, broj 91, Zagreb, prosinac 1991.; B. Sviben, “Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (6)”, *Povijest športa*, broj 92, Zagreb, ožujak 1992.; D. Kolundžija, *Rvanje u Jugoslaviji*, Beograd, 1998.

VILIM STRAŠEK

(Gorica, Italija, 23. I. 1914. – Zagreb, 4. VI. 1999.)

Podrijetlom je iz Slovenije, a u Zagrebu je završio osnovnu školu i u Obrtnoj školi izučio stolarski zanat, a potom je 1937. godine u Umjetničko-obrtnoj školi stekao kvalifikaciju majstora stolara. Radio je kao stručni nastavnik u Građevinskom školskom centru u Zagrebu.

Među planinare je došao sa 17 godina, učlanivši se 1931. godine u Planinarsko društvo *Prijatelj prirode*. Vrlo je brzo počeo organizirati i voditi izlete, tako da je njegov 65-godišnji staž vodiča vjerojatno najduži u povijesti hrvatskoga planinarstva.

Tijekom šest desetljeća vodio je više od 1000 izleta. Sudjelovao je u izgradnji Planinarskog doma na Glavici. Gradio je domove na Snježniku, Zavižanu i Puntijarki i sudjelovao u uređenju domova na Alanu, Visočici, u Jablancu. Markirao je stotine kilometara planinarskih staza. Suosnivač je planinarskog puta Velebno na srednjem Velebitu.

Jedan je od osnivača Hrvatskog planinarskog društva *Zagreb-Matica* osnovanog 1948. kojem je ostao vjeran 50 godina. Bio je prvi, a dvadesetak godina i jedini pročelnik Sekcije društvenih izleta.

Značajan doprinos dao je i radu Hrvatskog planinarskog društva *Željezničar* i Hrvatskom planinarskom društvu *Novi Zagreb*. Od 1973. bio je član Oesterreichischer Alpenvereina (Austrijskog planinarskog saveza) u Grazu.

Dobitnik je jugoslavenskog Ordена zasluga za narod sa srebrnim vijencem, 1975. godine i Plakete Planinarskog saveza Hrvatske.

Lit.: A. Čaplar, “Vilim Strašek – život posvećen planinarstvu”, *Hrvatski planinar* br. 2, Zagreb, veljača 1999.; A. Čaplar, “In memoriam Vilim Strašek”, *Hrvatski planinar* br. 6, Zagreb, lipanj 1999.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak i suradnici, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 – 2008*, Zagreb 2008.

Ob tekmovalni karieri je bil tudi športni funkcionar teškoatletske sekcije Lokomotive, ki se je leta 1951 osamosvojila in postala klub. Leta 1959 je bil izvoljen v klubski upravni odbor, leta 1960 pa je postal ekonom.

Aktivni tekmovalec je bil več kot 30 let. Rokoborbi je posvetil praktično vse življenje. Po drugi svetovni vojni je vse do upokojitve delal v gradbenem podjetju Tehnika in Elektri Zagreb.

Vira: Izjava in arhiv sina Ivana Schneebergerja iz Zagreba; izjava Branka Svibna iz Zagreba.

Lit.: *Naš sport*, Beograd, 1949; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953; M. Delić, *Godišnjak Saveza sportova Jugoslavije*, Beograd, 1955; *Lokomotiva 1914–64*, Zagreb, 1964; *30 godina TAK Lokomotiva Zagreb, 1945–1975*, Zagreb, 1975; B. Sviben, “Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (3)”, *Povijest športa* št. 89, Zagreb, junij 1991; B. Sviben, “Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (4)”, *Povijest športa* št. 90, Zagreb, september 1991; B. Sviben, “Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (5)”, *Povijest športa* št. 91, Zagreb, december 1991; B. Sviben, “Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (6)”, *Povijest športa* št. 92, Zagreb, marec 1992; D. Kolundžija, *Rvanje u Jugoslaviji*, Beograd, 1998.

VILIM STRAŠEK

(Gorica, Italija, 23. I. 1914–Zagreb, 4. VI. 1999)

Po rodu je bil iz Slovenije, v Zagrebu pa je končal osnovno šolo, se v obrtni šoli izučil za mizarja, potem pa je leta 1937 v umetniško-obrtni šoli pridobil še mojstrsko kvalifikacijo. Delal je kot strokovni učitelj v gradbenem šolskem centru v Zagrebu.

Med planince je prišel pri 17 letih, ko se je leta 1931 včlanil v Planinsko društvo *Prijatelj prirode*. Kmalu je začel organizirati in voditi izlete, tako da je njegov 65-letni vodniški staž verjetno najdaljši v zgodovini hrvaškega planinstva.

V šestih desetletjih je vodil prek tisoč izletov. Sodeloval je v izgradnji planinskega doma na Glavici. Gradil je domove na Snežniku, Zavižanu in Puntijarki ter sodeloval pri ureditvi domov na Alanu, Visočici in Jablancu. Markiral je na stotine kilometrov planinskih stez. Je soustanovitelj planinske poti Velebno na srednjem Velebitu.

Je eden od ustanoviteljev Hrvaškega planinskega društva *Zagreb-Matica*, ustanovljenega leta 1948. Zvest mu je ostal 50 let. Bil je prvi, dvajset let pa tudi edini načelnik sekcije društvenih izletov. Pomembno je prispeval tudi k delu Hrvaškega planinskega društva *Željezničar* in Hrvaškega planinskega društva *Novi Zagreb*. Od leta 1973 je bil član Oesterreichischer Alpenvereina (Avstrijske planinske zveze) v Gradcu.

Leta 1975 je bil odlikovan z redom zasluge za narod s srebrnim vencem, prejel pa je tudi plaketo Planinske zveze Hrvaške.

Lit.: A. Čaplar, “*Vilim Strašek - život posvećen planinarstvu*”, *Hrvatski planinar* št. 2, Zagreb, februar 1999; A. Čaplar, “*In memoriam Vilim Strašek*”, *Hrvatski planinar* št. 6, Zagreb, junij 1999; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak in sodelavci, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 – 2008*, Zagreb 2008.

Sergej Forenbacher i Vilim Strašek (desno) po završetku markiranja Ljubičkog brda 1982. godine.

Sergej Forenbacher in Vilim Strašek (desno) ob koncu označavanja planinskih poti na Ljubičkom brdu leta 1982.

AUGUST LEŠNIK - Beli (Zagreb, 16. VII. 1914. – Zagreb, 24. II. 1992.)

August Lešnik - Beli u dresu *Derbyja* 1935. godine.
August Lešnik - Beli v dresu *Derbyja* leta 1935.

Rođen je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Augusta rodom iz Maribora i majke Agate, rođ. Vrđuka, rodom iz Zagreba. Augusta Lešnika su zbog njegove izrazito svjetle kose i bijele puti prozvali Beli i taj ga je nadimak pratio cijeloga života. Završio je školu za stomatologa-zubotehničara.

Nogomet je počeo igrati na zagrebačkom Ribnjaku i Šalati kao vratar, po uzoru na svojega ujaka Dragutina Vrđuku, čuvenoga nogometaša, vratara u *Građanskom* i u reprezentacije Kraljevine SHS. Počeo je Mušku realnu gimnaziju na Rooseveltovu trgu, a kako su u njegovu razredu već bila dva vratara odlučio je postati napadač. Počeo je igrati u nižerazrednom zagrebačkom klubu *Derby* kao 15-godišnjak i to odmah u prvom sastavu.

Ubrzo je zapažen kao vrstan napadač i pozvan je u tada iznimno popularnu gradsku reprezentaciju Zagreba. S nepunih 18 godina nastupio je i postigao je zgoditak 17. prosinca 1931. na utakmici Zagreb – Graz (4 : 5). Nakon zapošljavanja u Gradskoj električnoj centrali istupio je iz *Derbyja* i 1934. postao član *Šparte*, a od 1936. do 1945. igrao je za najuspješniji zagrebački i hrvatski klub Prvi hrvatski športski klub *Građanski*.

Premda se privatno družio s igračima HAŠK-a u kavani “Zagreb”, tada HAŠK nije bio zainteresiran za njega.

U *Građanski* ga je doveo Jozo Jakopić koji ga je, zaustavivši ga na ulici, pozvao da odmah sutradan zaigra protiv slavnog bečkog *Rapida*. Jakopić je sredio njegov trenutni prelaz iz *Šparte* i Lešnik je nastupio protiv *Rapida* te sudjelovao u pobjedi (4 : 1), a ubrzo zatim nastupio je protiv velikog *Liverpoola* i zabio svoj prvi međunarodni zgoditak.

Iskazao se kao izvrstan strijelac, jedan od najefikasnijih u povijesti hrvatskog i jugoslavenskog nogometa. Kao da je imao, kako se govorilo, urođenu sposobnost postizanja zgoditaka. Pucao je, uglavnom, desnom nogom i tek ponekad lijevom ili glavom. Dobro je vladao loptom, ali nije bio previše borben pa je izbjegavao duele s protivničkim igračima i zato, vjerojatno, nikada nije bio ozlijeđen.

S *Građanskim* je osvojio Prvenstvo Kraljevine Jugoslavije 1936./37. i 1939./40. Lešnik je u proljeće 1937. u Beogradu, kao vođa navale *Građanskog* na odlučujućoj utakmici za naslov prvaka protiv Beogradskog sportskog kluba (BSK), u prvih sedam minuta igre postigao tri zgoditka (hat-trick). Iako je sudjelovao samo u četiri zadnja prvenstva tadašnje države, do 1941. postigao je 62 zgoditka i bio četvrti ligaški strijelac predratne Jugoslavije, a bolji od njega bili su Blagoje Moše Marjanović iz BSK-a (koji je postigao 95 golova), Đorđe Vujadinović iz BSK-a (88 golova) i Leo Lemešić iz *Hajduka* (70 golova). Ustvari ih je nadmašio, jer je ostvario mnogo bolji prosjek postignutih zgoditaka naspram broju odigranih prvoligaških utakmica, s obzirom da su Marjanović, Vujadinović i Lemešić igrali na desetak prvenstava, a on na četiri. Bio je najbolji ligaški strijelac sezone 1937./38. sa 17 zgoditaka i 1938./39. s 22 postignuta gola i prosjekom od jednog po utakmici. Na 2. mjestu kao ligaški strijelac bio je u sezoni 1936./37. sa 14 golova i 1939./40. s 9 golova.

Za reprezentaciju Jugoslavije odigrao je 10 utakmica i postigao 4 gola. Debitirao je 9. svibnja 1937. u Budimpešti protiv Mađarske i dao gol (1 : 1), a od državne reprezentacije oprostio se na utakmici, održanoj 29. rujna 1940. također u Budimpešti, s mađarskom reprezentacijom (0 : 0). Uz to je igrao u dva susreta B reprezentacije 1936 i 1941. godine.

Iako nije mnogo nastupao za reprezentaciju, iskazao se kao strijelac na čitavom nizu međunarodnih utakmica u dresu *Građanskog*. Tako je na susretu *Građanskog* protiv slavnog engleskog kluba *Liverpoola*, 1936. u Zagrebu, s 3 gola pridonio pobjedi svoga kluba (5 : 1). Sljedeće godine bio je u Zagrebu uspješan strijelac u susretu *Građanskog* s također slavnom *Juventusom* iz Torina (3 : 0). Samo nekoliko tjedana prije pripajanja Austrije Njemačkoj, nastupio je u veljači 1938. u Beču protiv jake reprezentacije Austrije i postigao golove za pobjedu *Građanskog* (2 : 1).

AUGUST LEŠNIK - Beli (Zagreb, 16. VII. 1914–Zagreb, 24. II. 1992)

Rodil se je v slovensko-hrvaški družini očetu Augustu, po rodu iz Maribora, in materi Agati, roj. Vrduka, po rodu iz Zagreba. Augusta Lešnika so zaradi njegovih izrazito svetlih las in bele polti klicali Beli in ta vzdevek ga je spremljal celo življenje. Končal je šolo za stomatologa - zobnega tehnika.

Nogomet je začel igrati na zagrebškem Ribnjaku in Šalati kot vratar, tako kot njegov stric Dragutin Vrduka, sloviti nogometaš, vratar v *Gradanskem* in reprezentanci Kraljevine SHS. Obiskoval je moško realno gimnazijo na Rooseveltovem trgu v Zagrebu. Ker sta bila v njegovem razredu že dva vratarja, se je odločil postati napadalec. Kot petnajstletnik je začel igrati v manj pomembnem zagrebškem klubu *Derby*, kar takoj v prvi postavi.

Kmalu so opazili, da je izvrsten napadalec, zato so ga povabili v tedaj izjemno priljubljeno mestno reprezentanco Zagreba. 17. decembra 1931 je na tekmi Zagreb – Gradec (4 : 5) z nepolnimi 18 leti dosegel gol. Po zaposlitvi v Mestni električni centrali je leta 1934 iz *Derbyja* prestopil v *Šparto*, med letoma 1936 in 1945 pa je igral za najuspešnejši zagrebški in hrvaški klub, Prvi hrvaški športni klub *Gradanski*. Čeprav se je zasebno družil z igralci HAŠK-a v kavarni Zagreb, takrat HAŠK ni kazal zanimanja zanj.

V *Gradanski* ga je pripeljal Jozo Jakopić, ki ga je ustavil na cesti in ga povabil, da že naslednji dan zaigra proti slavnemu dunajskemu *Rapidu*. Jakopić mu je uredil takojšen prestop iz *Šparte*. Lešnik je res nastopil proti *Rapidu*, ki so ga s soigralci premagali (4 : 1). Kmalu po tem je igral proti velikemu *Liverpoolu* in dosegel svoj prvi mednarodni zadetek.

Izkazal se je kot izvrsten strelec, eden od najučinkovitejših v zgodovini hrvaškega in jugoslovanskega nogometa. Kakor bi imel, kot se je takrat govorilo, prirojeno sposobnost za doseganje golov. Streljal je predvsem z desno nogo, le poredko z levo ali z glavo. Dobro je obvladal žogo, vendar ni bil preveč borben in se je izogibal dvobojem z nasprotnikovimi igralci, zato verjetno tudi ni bil nikoli poškodovan.

Z *Gradanskim* je osvojil prvenstvo Kraljevine Jugoslavije v sezonah 1936/37 in 1939/40. Lešnik je spomladi 1937 v Beogradu kot srednji napadalec *Gradanskega* na odločilni tekmi za naslov prvaka proti Beograjskemu športnemu klubu *BSK* v prvih sedmih minutah igre dosegel tri zadetke (hat-trick). Čeprav je nastopil samo na zadnjih štirih prvenstvih tedanje države, je do leta 1941 dal 62 golov in bil četrti ligaški strelec predvojne Jugoslavije. Boljši so bili samo Blagoje Moše Marjanović iz *BSK*-ja, ki je dosegel 95 golov, Đorđe Vujadinović iz *BSK*-ja (88 golov) in Leo Lemešić iz *Hajduka* (70 golov). Dejansko jih je presegel, saj je imel najboljše povprečje doseženih zadetkov glede na število odigranih prvoligaških tekem. Marjanović, Vujadinović in Lemešić so igrali na desetih prvenstvih, on pa na

Nogometna reprezentacija Banovine Hrvatske nastupila je u Budimpešti 1940. protiv Mađarske. S lijeva: Savezni kapetan Jozo Jakopić, Mirko Kokotović, Franjo Glaser, Ivica Šuprina, Zvonimir Cimermančić, Zvonko Jazbec, Ivan Jazbinšek, Franjo Wöfl, August Lešnik, Svetozar Đanić, Miroslav Brozović, Florijan Matekalo i Emil Urch.

Nogometna reprezentanca Banovine Hrvaške je leta 1940 nastopila v Budimpešti proti Madžarski. Z leve: zvezni kapetan Jozo Jakopić, Mirko Kokotović, Franjo Glaser, Ivica Šuprina, Zvonimir Cimermančić, Zvonko Jazbec, Ivan Jazbinšek, Franjo Wöfl, August Lešnik, Svetozar Đanić, Miroslav Brozović, Florijan Matekalo in Emil Urch.

Za vrijeme Banovine Hrvatske ponovno je bio najbolji ligaški strijelac na Prvenstvu Hrvatske 1940./41. s 27 zgoditaka, a s *Građanskim* je osvojio 2. mjesto, iza Hajduka. Nastupio je 1940. na prve tri utakmice Hrvatske reprezentacije i bio strijelac na prvoj utakmici, održanoj 2. travnja 1940. u Zagrebu protiv reprezentacije Švicarske (4 : 0). Nakon uspostave NDH nastavio je igrati za Građanski i sudjelovao je, pod vodstvom trenera Mártona Bukovija, u osvajanju Hrvatskog pokala 1941. i Prvenstva Hrvatske 1943. godine. Bio je najbolji strijelac Prvenstva Hrvatske 1941. s 27 postignutih zgoditaka. U finalu Hrvatskog pokala 1941. protiv *Concordije* postigao je u dvije utakmice 2 zgoditka.

Na međunarodnim susretima protiv najboljih ratnih momčadi Europe ponovno se iskazao kao strijelac. Dao je gol u pobjedi *Građanskog* protiv budimpeštanskog kluba *Nagyvarad Athletic club* (2 : 0) u veljači 1944. u Zagrebu i 3 gola protiv istog kluba na uzvratnom susretu u Budimpešti u srpnju 1944. kad je *Građanski* ponizio mađarsku ekipu sa 4 : 0. Nisu evidentirani svi njegovi golovi u ratnom razdoblju, ali poznato je da je samo na prvoligaškim utakmicama od 1941. do 1945. postigao preko 40 zgoditaka. Za reprezentaciju NDH igrao je u 6 od ukupno 15 susreta održanih od 1941. do 1944. i postigao je 5 zgoditaka. Na utakmici sa Slovačkom u rujnu 1942. u Zagrebu ostvario je 3 gola, a 2 gola uspio je dati na zadnjoj utakmici Hrvatske u travnju 1944. u Zagrebu također protiv Slovačke. U ratnom razdoblju nije više bio najbolji strijelac u *Građanskom* i reprezentaciji, jer je taj primat preuzeo njegov klupski kolega Franjo Wöfl. Za reprezentaciju Zagrebačkog nogometnog podsaveza odigrao je 26 susreta, posljednji 17. prosinca 1941. u Zagrebu s ekipom Nürnberga (3 : 2), kad je bio strijelac jednog zgoditka.

Nakon rata i rasformiranja *Građanskog* nastupio je 1945. i 1946. na 19 prijateljskih utakmica Dinama iz Zagreba i postigao 11 zgoditaka. Nakon toga je dvije godine igrao za lokalni zagrebački klub *Dubrava* i nisu ga primili u pobjedničku momčad *Dinama* koja je 1948. postala prvak države. Ipak je bio član *Dinama* kad je u tom klubu 1949. godine završio igračku karijeru u kojoj je ukupno bio strijelac više od 150 puta. Jedno je vrijeme bio i član uprave *Dinama*.

U profesionalnoj karijeri radio je kao zubotehničar do umirovljenja. Ostao je, uz Franju Wöfla, zapamćen kao najubojitiji napadač zagrebačkog nogometa.

Izv.: Autorova arhiva

Lit.: "Invazija slovenskih nogometaša", Ilustrovane sportske novosti br. 2 (98), Zagreb, 1938.; J. Šimić, *Velemajstori našeg nogometa*, Zagreb, 1973.; V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985.; *Dinamo 1945–1985*, Zagreb, 1985.; Z. Magdić "Hvala i slava Augustu Lešniku", Povijest hrvatskog športa br. 93, Zagreb, lipanj 1992.; O. Šikovec - Luncer, "90 let NK Građanski", Novi odmev br. 14, Zagreb, lipanj 2001.; Ž. Bojanić, S. Jovanović, *Gol(a) istina Kraljevi strelaca*, Beograd, 2007.; M. Rogić, *Hrvatsko nogometno predstavništvo 1940 – 2008*, Zagreb, 2008.

Ivan Oskar Jazbinšek

IVAN OSKAR JAZBINŠEK (Zagreb, 9. VIII. 1914. – Zagreb, 28. VI. 1996.)

Jazbinšekov otac Rudolf bio je rođen u Zagrebu, a podrijetlom je bio Slovenac. Majka Ana, rođ. Belak, bila je iz sela Topolova kod Kozja. Ivan Oskar Jazbinšek odrastao je u tada siromašnom prigradskom zagrebačkom naselju Kustošiji koja je bila rasadnik uspješnih sportaša. Izučio je strojobravarSKI zanat. Nogomet je počeo igrati na kustošijanskim livadama, a lokalni Športski klub *Meteor* bio je prvi klub za koji je zaigrao. Potom je 1933. – 1934. igrao u zagrebačkom Športskom klubu *Policijski* te 1934. – 1935. u beogradskom BSK-u gdje su mu nudili veliki novac za ostanak u tom klubu, ali se on želio vratiti u Zagreb.

Vrhunac karijere ostvario je kao član zagrebačkog Prvog hrvatskog športskog kluba *Građanski*, za koji je nastupao deset godina, od 1935. pa sve do gašenja kluba 1945. godine. Karijeru je započeo kao lijevi pomagač, a od 1937. igrao je u *Građanskom* na mjestu srednjega braniča, po tada

štirih. Bil je najboljši ligaški strellec sezone 1937/38 s 17 zadetki in sezone 1938/39 z 22 ali v povprečju z enim golom na tekmo. Drugo mesto med ligaškimi strelci je v sezoni 1936/37 dosegel s 14 zadetki, v sezoni 1939/40 pa z 9.

Za reprezentanco Jugoslavije je odigral 10 tekem in dosegel štiri gole. Debitiral je 9. maja 1937 v Budimpešti proti Madžarski in dal zadetek (1 : 1), od državne reprezentance pa se je poslovil na tekmi 29. septembra 1940, ki je prav tako potekala v Budimpešti in z madžarsko reprezentanco (0 : 0). Igral je tudi na dveh srečanjih B-reprezentance leta 1936 in 1941.

Čeprav za reprezentanco ni veliko nastopal, se je kot strellec izkazal na celi vrsti mednarodnih tekem v dresu *Građanskega*. Tako je na srečanju *Građanskega* proti slavnemu angleškemu klubu *Liverpoolu* leta 1936 v Zagrebu s tremi goli prispeval k zmagi svojega moštva (5 : 1). Naslednje leto je bil v Zagrebu strellec na srečanju *Građanskega* s prav tako slavnim *Juventusom* iz Torina (3 : 0). Samo nekaj tednov pred priključitvijo Avstrije k Nemčiji, februarja 1938, je na Dunaju proti močni reprezentanci Avstrije dosegel oba gola za zmago *Građanskega* (2 : 1).

V obdobju Banovine Hrvaške je bil v sezoni 1940/41 na prvenstvu Hrvaške s 27 zadetki ponovno najboljši ligaški strellec, z *Građanskim* pa je osvojil 2. mesto, za Hajdukom. Leta 1940 je nastopal na prvih treh tekmah hrvaške reprezentance in bil na prvi, 2. aprila 1940 v Zagrebu proti reprezentanci Švice (4 : 0), tudi med strelci. Po ustanovitvi NDH-ja je še naprej igral za *Građanski*, ki je pod vodstvom trenerja Mártona Bukovija osvojil hrvaški pokal leta 1941 in prvenstvo Hrvaške leta 1943. Bil je najboljši strellec prvenstva Hrvaške leta 1941 s 27 zadetki. V finalu hrvaškega pokala leta 1941 proti *Concordii* je na dveh tekmah dosegel dva zadetka.

Na mednarodnih srečanjih proti najboljšim vojaškim moštvom Evrope se je vnovič izkazal kot strellec. Dal je gol za *Građanski* na tekmi z budimpeškim klubom *Nagyvarad Athletic club* (2 : 0) februarja 1944 v Zagrebu in tri proti istemu klubu na povratnem srečanju v Budimpešti julija 1944, ko je *Građanski* ponižal madžarsko ekipo s 4 : 0. Vsi njegovi goli v vojnem obdobju niso zabeleženi, vendar je znano, da jih je samo na prvoligaških tekmah med letoma 1941 in 1945 dosegel prek 40. Za reprezentanco NDH-ja je med letoma 1941 in 1944 igral na šestih od skupaj 15 srečanj in dosegel pet zadetkov. Na tekmi s Slovaško septembra 1942 v Zagrebu je dosegel tri gole, dva pa je dal na zadnji tekmi Hrvaške, aprila 1944 v Zagrebu prav tako proti Slovaški. V vojnem obdobju ni bil več najboljši strellec *Građanskega* in reprezentance, saj mu je primat prevzel njegov klubski kolega Franjo Wöflf. Za reprezentanco Zagrebške nogometne podzveze je odigral 26 srečanj, zadnje 17. decembra 1941 v Zagrebu z ekipo Nürnberga (3 : 2), ko je bil strellec enega zadetka.

Po vojni in razpustitvi *Građanskega* je med letoma 1945 in 1946 nastopal na 19 prijateljskih tekmah *Dinama* iz Zagreba, na katerih je dosegel 11 zadetkov. Potem je dve leti igral za lokalni zagrebški klub *Dubrava*. Niso ga sprejeli v zmagovalno moštvo *Dinama*, ki je leta 1948 postalo državni prvak. Kljub temu je leta 1949 igralo kariero, v kateri je bil strellec več kot 150-krat, končal prav v *Dinamu*. Nekaj časa je bil tudi član *Dinamove* uprave.

V poklicni karieri je kot zobotehnik delal vse do upokojitve. Zpomnili so si ga, ob Franju Wöflfu, kot najboljši "smrtonosnega" napadalca zagrebškega nogometa.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: "Invazija slovenskih nogometaša", Ilustrovane sportske novosti št. 2 (98), Zagreb, 1938; J. Šimić, *Velemajstori našeg nogometa*, Zagreb, 1973; V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985; *Dinamo 1945–1985*, Zagreb, 1985; Z. Magdić "Hvala i slava Augustu Lešniku", Povijest hrvatskog športa št. 93, Zagreb, junij 1992; O. Šikovec - Luncer, "90 let NK Građanski", Novi odmev št. 14, Zagreb, junij 2001; Ž. Bojanić, S. Jovanović, *Gol(a) istina Kraljevi strelaca*, Beograd, 2007; M. Rogić, *Hrvatsko nogometno predstavništvo 1940–2008*, Zagreb, 2008.

IVAN OSKAR JAZBINŠEK **(Zagreb, 9. VIII. 1914–Zagreb, 28. VI. 1996)**

Jazbinškov oče Rudolf je bil rojen v Zagrebu, vendar je bil po rodu Slovenec. Mati Ana, roj. Belak, je bila iz vasi Topolovo pri Kozjem. Ivan Oskar Jazbinšek je odraščal v takrat revnem primestnem zagrebškem naselju Kustošiji, ki je bila valilnica uspešnih športnikov. Izučil se je za strojnega ključavničarja. Nogomet je začel igrati na kustošijskih travnikih, lokalni športni klub *Meteor* pa je bil prvi klub, v katerem je igral. Potem je med letoma 1933

novom engleskom sustavu igre. Odlično se snašao u novoj ulozi i postao je s vremenom ne samo stožerni igrač obrane nego i glavnim osloncem momčadi. Iako osrednja rasta, odlično je igrao glavom i osvajao je u zraku duele protiv daleko viših igrača.

Zbog velike borbenosti i hladnokrvnosti uspješno se nosio s tada najboljim napadačima Europe kao što su bili Sindelar, Sarosi, Piola i Zsengellér. Po općoj ocjeni nogometnih stručnjaka svojega vremena smatran je najboljim stoperom u tadašnjem jugoslavenskom nogometu. S ekipom *Građanskog* pod vodstvom trenera Mártona Bukovija osvojio je prvenstva Kraljevine Jugoslavije u sezonama 1936./37. i 1939./40.

Najveći međunarodni uspjeh s *Građanskim* ostvario je 1940. u Mitropa (srednjoeuropskom) kupu, kad su u četvrtfinalu izbacili mađarski *Ujpest* koji je prethodne godine bio pobjednik. *Građanski* ih je pobijedio u Zagrebu sa 4 : 0 i u Budimpešti s 1 : 0, ali je potom nesretno izgubio u polufinalu od *Rapida* iz Bukurešta i to sučevim bacanjem novčića, nakon tri neodlučna rezultata i produžetaka.

Za reprezentaciju Jugoslavije debitirao je 3. travnja 1938. u Beogradu protiv Poljske (1 : 0). Bila je to odlučujuća utakmica za odlazak na Svjetsko prvenstvo iste godine, ali se Jugoslavija nije plasirala zbog prethodnog velikog poraza u prvom susretu (0 : 4).

Do početka Drugog svjetskog rata 1941. bio je standardni igrač reprezentacije i ukupno je odigrao 7 utakmica. Svoj zadnji nastup imao je na posljednjoj utakmici reprezentacije Kraljevine Jugoslavije uoči rata, odigranoj 23. III. 1941. u Beogradu s Mađarskom uz rezultat 1 : 1. Ukupno je za B reprezentaciju Jugoslavije odigrao 5 utakmica.

Za vrijeme Banovine Hrvatske osvojio je s *Građanskim* 2. mjesto na Prvenstvu Hrvatske 1940./41. Odigrao je sve četiri utakmice za hrvatsku reprezentaciju 1940. godine protiv Švicarske i Mađarske. Nakon uspostave NDH za vrijeme rata nastavio je igrati u *Građanskom* na prvenstvenim utakmicama i nastupati za reprezentaciju. S *Građanskim* je osvojio Prvenstvo NDH 1943. i Hrvatski pokal 1941. godine. Igrao je u legendarnoj ratnoj momčadi *Građanskog* koju je tada svaki nogometni navijač znao napamet: Glaser, Brozović, Dubac, Pleše, Jazbinšek, Lechner, Cimermančić, Wölfl, Lešnik, Antolković, Kokotović. Za reprezentaciju Hrvatske nastupio je na 14 od ukupno 15 utakmica odigranih u razdoblju 1941. – 1944. Kao jedan od nezamjenjivih igrača odigrao je najviše utakmica. U izboru lista Hrvatski narod iz Zagreba proglašen je za najboljeg sportaša NDH za 1943. godinu.

Nakon rata i ukidanja *Građanskog*, Jazbinšek je najprije nastupio na prvom državnom prvenstvu 1945. kao pripadnik nogometne sekcije Jugoslavenske armije, u čijem su sastavu većinom bili hrvatski nogometaši. Potom je dvije godine igrao za obnovljeni Nogometni klub *Metalac* iz zagrebačke Kustošije, a bio je najsretniji kad su ga krajem 1947. pozvali u *Dinamo* gdje je i završio aktivnu igračku karijeru 1950. godine. U dresu *Dinama* nastupio je na

Reprezentacija Hrvatske koja je u rujnu 1941. u Bratislavi igrala protiv Slovačke (1:1). Stoje s lijeva: Lechner, Pukšec, Jazbinšek, Wölfl, Lešnik, Dubac i Glaser. U donjem redu: Antolković, Kokotović, Brozović i Beda.
 Reprezentanca Hrvatske, ki je septembra 1941 v Bratislavi igrala proti Slovaški (1 : 1). Stojijo (z leve): Lechner, Pukšec, Jazbinšek, Wölfl, Lešnik, Dubac in Glaser. V spodnji vrsti: Antolković, Kokotović, Brozović in Beda.

in 1934 igral v zagrebškem Športnem klubu *Policijski* ter med letoma 1934 in 1935 v beograjskem *BSK*-ju, kjer so mu ponudili veliko denarja, da bi ostal v klubu, vendar se je želel vrniti v Zagreb.

Vrhunec kariere je dosegel kot član zagrebškega Prvega hrvaškega športnega kluba *Građanski*, za katerega je nastopal deset let, od leta 1935 in vse do ugasnitve kluba leta 1945. Kariero je začel kot levi vezni igralec, od leta 1937 pa je bil v *Građanskem* osrednji branilec, po tedanjih angleških pravilih igre. Odlično se je znašel v novi vlogi in sčasoma postal ne le steber obrambe, ampak tudi glavna opora moštvu. Čeprav je bil srednje rasti, je odlično igral z glavo in dobival zračne dvoboje tudi z veliko višjimi igralci.

Zaradi velike borbenosti in hladnokrvnosti je uspešno tekmoval s tedaj najboljšimi evropskimi napadalci, kot so bili Sindelar, Sarosi, Piola in Zsengellér. Po splošni oceni nogometnih strokovnjakov svojega časa je veljal za najboljšega branilca v tedanjem jugoslovanskem nogometu. Z ekipo *Građanskega* je pod vodstvom trenerja Mártona Bukovija osvojil tudi prvenstvo Kraljevine Jugoslavije v sezonah 1936/37 in 1939/40.

Največji mednarodni uspeh z *Građanskim* je dosegel leta 1940 v pokalu Mitropa (srednjeevropskem pokalu), ko so v četrtfinalu izločili madžarski *Ujpest*, ki je leto prej zmagal. *Građanski* ga je sicer tudi takrat premagal, in sicer v Zagrebu s 4 : 0 in Budimpešti z 1 : 0, vendar je potem nesrečno izgubil v polfinalu z *Rapidom* iz Bukarešte, ko je po treh neodločenih rezultatih in podaljških odločil sodnikov met kovanca.

Za reprezentanco Jugoslavije je debitiral 3. aprila 1938 v Beogradu na srečanju proti Poljski (1 : 0). To je bila odločilna tekma za svetovno prvenstvo istega leta, vendar se Jugoslavija nanj ni uvrstila, zaradi visokega poraza na prvem srečanju (0 : 4).

Do začetka druge svetovne vojne leta 1941 je bil standardni igralec reprezentance, skupaj je odigral sedem tekem. Svoj zadnji nastop je imel na zadnji tekmi reprezentance Kraljevine Jugoslavije, tik pred vojno, 23. marca 1941 v Beogradu; srečanje z Madžarsko se je končalo z 1 : 1. Za B-representanco Jugoslavije je odigral skupaj pet tekem.

V obdobju Banovine Hrvaške je z *Građanskim* na prvenstvu Hrvaške v sezoni 1940/41 dosegel 2. mesto. Nastopil je na vseh štirih tekmah hrvaške reprezentance leta 1940 proti Švici in Madžarski. Po ustanovitvi NDH -ja je med vojno še naprej igral za *Građanski* na prvenstvenih tekmah in nastopal za reprezentanco. Z *Građanskim* je osvojil prvenstvo NDH -ja leta 1943 in hrvaški pokal leta 1941. Igral je v legendarnem vojnem moštvu *Građanskega*, nogometaše katerega je takrat vsak navijač znal naštet na pamet: Glaser, Brozović, Dubac, Pleše, Jazbinšek, Lechner, Cimermančić, Wöfl, Lešnik, Antolković, Kokotović. Za reprezentanco Hrvaške je nastopil na 14 tekmah od skupaj 15, odigranih med letoma 1941 in 1944. Kot eden od nenadomestljivih igralcev je odigral največ tekem. Po izboru časopisa Hrvatski narod iz Zagreba je bil razglašen za najboljšega športnika NDH -ja leta 1943.

Po vojni in ukinitvi *Građanskega* je Jazbinšek leta 1945 najprej nastopil na prvem državnem prvenstvu kot član nogometne sekcije Jugoslovanske armade, v kateri so igrali predvsem hrvaški nogometaši. Potem je dve leti igral za obnovljeni Nogometni klub *Metalac* iz zagrebške Kustošije, najsrečnejši pa je bil konec leta 1947, ko so ga povabili v *Dinamo*, v katerem je leta 1950 tudi končal igralsko kariero. V dresu *Dinama* je nastopal na 82 tekmah in bil eden od tistih, ki so imeli leta 1948 največ zaslug za osvojitev prvega naslova prvaka Jugoslavije. To je bilo moštvo, sestavljeno iz izkušenih igralcev, ki so leta 1945, po razpustitvi *Građanskega*, *Concordie* in HAŠK -a, ustvarili steber *Dinama*, skupaj z nekaj mlajšimi igralci.

Zaradi odličnih iger so ga pri 34 letih povabili v reprezentanco za nastop na olimpijskih igrah leta 1948 v Londonu. Bil je med 22 igralci, ki so odpotovali v London, vendar mu trener Milorad Arsenijević ni dal priložnosti igrati na niti eni tekmi, čeprav je bil v odlični formi. Pa vendar, čeprav samo rezervni igralec, je bil takrat član moštva, ki je osvojilo srebrno medaljo, potem ko je Jugoslavija v finalu olimpijskega turnirja izgubila z 1 : 3 s Švedsko. Za reprezentanco Zagrebške nogometne podzveze je nastopal v treh državah, med letoma 1936 in 1949 je skupaj odigral 24 tekem, zadnjo v 36. letu starosti.

Po koncu igralske kariere se je posvetil trenerskemu poklicu. Najprej je treniral nogometaše *Zagreba*, potem pa *Hapoela* iz Haife v Izraelu. Dvakrat je bil trener *Dinama*. Prvič med letoma 1953 in 1955, ko je v sezoni 1953/54 z *Dinamom* osvojil državno prvenstvo, nato pa v sezoni 1965/66 še 2. mesto. Kot trener *Dinama* je šel na turneje po Južni Ameriki in Severni Afriki. S posebnim veseljem in zagonom je delal z igralci *Dinamovega* mladinskega moštva, v katerem so zorela številna pozneje znana imena, kot so Škorić, Belin, Ramljak, Braun, Zambata, Kobeščak in drugi. Bil je tudi trener nogometnih klubov *Zagreb* in *Milicioner* ter skopskega *Vardarja*.

Igrači *Građanskog* nakon susreta protiv NAC-a 1944. u Budimpešti. S lijeva: Franjo Glaser, Branko Pleše, Florijan Matekalo, Stjepan Bobek, Gustav Lechner, Miroslav Brozović, Ivan Jazbinšek, Zvonimir Cimermančić i Franjo Wöflf.

Igrači *Građanskoga* po tekmi z NAC-om leta 1944 v Budimpešti. Z leve: Franjo Glaser, Branko Pleše, Florijan Matekalo, Stjepan Bobek, Gustav Lechner, Miroslav Brozović, Ivan Jazbinšek, Zvonimir Cimermančić in Franjo Wöflf.

82 utakmice i bio jedan od najzaslužnijih za njihovo osvajanje prvog naslova prvaka Jugoslavije 1948. godine. Bila je to momčad sastavljena od iskusnih igrača koji su 1945. nakon rasformiranja *Građanskog*, *Concordije* i HAŠK-a stvorili okosnicu *Dinama*, uz nekoliko mlađih igrača.

Zbog odličnih igara pozvan je u 34. godini u reprezentaciju za nastup na Olimpijskim igrama 1948. u Londonu. Bio je među 22 igrača koji su otputovali u London, ali trener Milorad Arsenijević nije mu dao priliku da zaigra ni na jednoj utakmici, iako je bio u odličnoj formi. Ipak je, premda samo kao pričuvni igrač, tada sudjelovao u osvajanju srebrne medalje nakon što je Jugoslavija u finalu olimpijskoga turnira izgubila s 1 : 3 od Švedske. Za reprezentaciju Zagrebačkog nogometnog podsaveza nastupao je u tri države i ukupno odigrao 24 utakmice od 1936. do 1949. Posljednju utakmicu odigrao je u 36. godini.

Nakon završetka igračke karijere posvetio se trenerskom pozivu. Najprije je trenirao nogometaše *Zagreba*, a potom *Hapoela* iz Haife u Izraelu. U dva navrata bio je trener *Dinama*. Prvi put od 1953. do 1955. kada je u sezoni 1953./54. s *Dinomom* osvojio državno prvenstvo te potom u sezoni 1965./66. kad su osvojili 2. mjesto. Kao trener *Dinama* išao je na turneje po Južnoj Americi i Sjevernoj Africi. S posebnim je veseljem i poletom radio s igračima *Dinamove* mlade momčadi u kojoj su stasala mnoga kasnije poznata imena kao Škorić, Belin, Ramljak, Braun, Zambata, Kobeščak i drugi. Bio je i trener nogometnih klubova *Zagreb* i *Milicioner* te skopskog fudbalskog kluba *Vardar*.

U inozemstvu je kao trener radio u Izraelu, a pred umirovljenje jedno je vrijeme trenirao klub hrvatskih iseljenika *Croatia* iz Toronta. Kao što ističe vratar *Concordije* i *Dinama*, Branko Kralj - King, u svojoj autobiografskoj knjizi: "Ivan Oskar Jazbinšek, zvan Dida, bio je iznimno poštovan među igračima *Dinama* ne samo zbog svoje impozantne igračke karijere nego i kao nogometni učitelj koji je sve svoje zamisli znao demonstrirati u praksi".

Od svojih suigrača najduže je prijateljevao s Milanom Antolkovićem, dugogodišnjim kapetanom *Građanskog* i potom vrlo dobrim trenerskim suradnikom, koji je o njemu rekao: "Oskar je bio središnja ličnost naše obrane i kada je on igrao bili smo sigurni da će svaka lopta nabačena iz kornera ili slobodnog udarca biti njegov plijen. Istančanim instinktom uvijek je osjetio gdje će protivnik napasti, a katkada je čak namjerno ostavljao prazan prostor da bi namamio protivnika i onda mu oduzeo loptu. Iako nije bio osobito brz kao igrač, majstorski je presijecao i zaustavljao protivničke igrače. On se za svaku akciju spremao i, šahovskim rječnikom rečeno, znao je tri-četiri poteza unaprijed."

Jazbinšek je bio poznat kao veseljak vedra duha i pun životnog optimizma. Nažalost, posljednjih pet godina života proveo je u krevetu, nakon prijeloma kuka.

Ostao je zabilježen kao jedna od najvećih legendi zlatnog razdoblja hrvatskog i zagrebačkog nogometa.

Izv.: Autorova arhiva.

Lit.: J. Šimić, *Velemajstori našeg nogometa*, Zagreb, 1973.; V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985.; *Dinamo 1945–1985*, Zagreb, 1985.; O. Šikovec - Luncer, "90 let NK Građanski", Novi odmev br. 14, Zagreb, lipanj 2001.; B. Kralj, *Da bi reč rekel*, Zagreb, 2004.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.; M. Rogić, *Hrvatsko nogometno predstavništvo 1940 – 2008*, Zagreb, 2008.

V tujini je kot trener delal v Izraelu, pred upokojitvijo pa je nekaj časa treniral klub hrvaških izseljencev *Croatia* iz Toronta. Vrtar *Concordie* in *Dinama* Branko Kralj - King v svoji avtobiografski knjigi poudarja: "Ivan Oskar Jazbinšek, imenovan Dida, je bil med igralci *Dinama* izjemno spoštovan, ne le zaradi svoje veličastne igralske kariere, ampak tudi kot nogometni učitelj, ki je vse svoje zamisli znal pokazati tudi v praksi."

Med soigralci je najdlje prijateljeval z Milanom Antolkovičem, dolgoletnim kapetanom *Građanskega*, pozneje pa zelo dobrim trenerskim sodelavcem, ki je o njem dejal: "Oskar je bil osrednja osebnost naše obrambe, in ko je igral, smo vedeli, da bo vsaka žoga po udarcu iz kota ali prostem udarcu postala njegov plen. S pretanjnim instinktom je vedno čutil, kje bo nasprotnik napadel, včasih pa je celo namerno puščal odprt prostor, da bi vanj zvalil nasprotnika in mu potem odvzel žogo. Čeprav ni bil posebej hiter igralec, je mojstrsko prestrezal in ustavljal nasprotnikove igralce. Za vsako akcijo se je pripravljaj in, povedano s šahovskim besednjakom, vedel za tri, štiri poteze vnaprej..."

Jazbinšek je bil znan tudi kot veseljak vedrega duha in poln življenjskega optimizma. Zadnjih pet let svojega življenja je žal zaradi zloma kolka preživel v postelji.

Ostal je zapisan kot ena največjih legend zlatega obdobja hrvaškega in zagrebškega nogometa.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: J. Šimić, *Velemajstori našeg nogometa*, Zagreb, 1973; V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985; *Dinamo 1945–1985*, Zagreb, 1985; O. Šikovec - Luncer, "90 let NK Građanski", Novi odmev št. 14, Zagreb, junij 2001; B. Kralj, *Da bi reč rekel*, Zagreb, 2004; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007; M. Rogić, *Hrvatsko nogometno predstavništvo 1940–2008*, Zagreb, 2008.

Momčad *Dinama* osvojila je državno prvenstvo 1954. Trener Ivan Jazbinšek stoji prvi s desna u srednjem redu. Moštvo *Dinama* je osvojilo državno prvenstvo leta 1954. Trener Ivan Jazbinšek stoji prvi z desne v srednji vrsti.

MILKO MEJOVŠEK

(Pivola, 17. X. 1915. – Zagreb, 23. IX. 1963.)

Rođen je u Pivoli blizu Maribora. Otac mu se zvao Radovan, a majka Marija, rođ. Lebe. Završio je učiteljsku školu u Mariboru 1937. i jednogodišnji tečaj za nastavnike fizičkoga odgoja u Beogradu 1940. Diplomirao je na Državnom institutu za fiskulturu u Beogradu 1950, a 1961. godine obranio je magistarski rad na Akademiji za fizičku kulturu u Varšavi. Radio je kao nastavnik u Realnoj gimnaziji u Velikom Gradištu 1939. i 1941. Sudjelovao je u Narodnooslobodilačkoj borbi od 1944. godine.

Poslije završetka Drugog svjetskog rata ostaje u JNA do 1951. kad je umirovljen s činom kapetana. Bio je nastavnik tjelesnoga odgoja u Srednjoj tehničko-saobraćajnoj školi u Zagrebu do 1954. Od 1956. do 1960. radio je u Odboru za fizičku kulturu Savjeta za prosvjetu, odnosno u Komisiji za fizičku kulturu NR Hrvatske. Od 1960. predavao je kao viši predavač metodiku tjelesnoga odgoja u Visokoj školi za fizičku kulturu u Zagrebu.

U mladosti je bio odličan skijaš. Tako je na natjecanju na Snježniku iznad Platka kod Rijeke u ožujku 1946. postao prvak NR Hrvatske u spustu. Iste je godine bio član gradske reprezentacije Zagreba u dva susreta protiv selekcije Celja. Riječ je o tradicionalnom međugradskom susretu održavanom od 1935. godine, a nakon rata obnovljenom 1946. Prvi susret 1946. održan je 10. veljače na Mozirskoj planini, a revanš je bio 30. ožujka na Snježniku. Za Zagreb su uz Mešovseka nastupali Rudolf Žingerlin, Gustav Pinto, Davor Bučić, Boris Pogorželski, Mladen Frank i Ivo Škerl. U siječnju 1947. u Kranjskoj Gori bio je, uz Frantu Dvoržaka i Ivana Prikrila, voditelj tečaja skijanja za studente Više fiskulturne škole u Zagrebu.

Bio je predsjednik Skijaškog saveza Hrvatske i Zbora učitelja i trenera skijanja te član Društva učitelja, nastavnika i profesora tjelesnog odgoja. Napisao je više knjiga i školskih udžbenika iz područja fizičke kulture i odgoja.

Uz brojna priznanja za zasluge u promicanju fizičke kulture, dobitnik je Majske nagrade Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu 1962. godine. Preminuo je u 48. godini od posljedica reumatske groznice koju je dobio u partizanima. Bio je u braku s Marijom rođenom Knapić iz mjesta Miholjanec kod Virja. Njihovi sinovi Milko (Đurđevac, 21. V. 1942.) i Mladen (Zagreb, 19. I. 1947.) ugledni su hrvatski znanstvenici i bili su do mirovine redoviti profesori na Sveučilištu u Zagrebu, Milko Mešovšek na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu, a Mladen na Kineziološkom fakultetu u Zagrebu.

Izv.: Izjava sina, Milka Mešovseka iz Zagreba

Lit.: *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977.; *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984.; Z. Jajčević, *100 godina skijanja u Zagrebu 1894–1994*, Zagreb 1994.; *Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet 1959. – 2009*, Zagreb, 2009.

Milko Mešovšek

AUGUST PROSENIK - Gustek

(Obrežje, 25. VIII. 1916. – Zagreb, 22. VII. 1975.)

Otac mu je bio Stjepan, a majka Marija, rođ. Zabor. Obitelj Prosenik potječe iz Jesenica na Dolenjskem, naselja uz granicu s Hrvatskom, blizu današnjeg graničnog prijelaza Obrežje - Bregana, gdje je to i danas često prezime. Odrastao je u siromašnoj obitelji; njegov je otac bio rudar koji je nakon nesreće ostao invalid. August Prosenik, zvan Gustek, došao je 1930. nakon završetka osnovne škole na zanat u Zagreb, u tadašnje zapadne predgrađe Kustošiju. Od 1930. do 1933. radio je kao šegrt u radionici braće Ivana i Antuna Štrbana koji je bio jedan od najboljih hrvatskih motociklista i višestruki državni prvak. Prosenik je izučio zanat preciznog mehaničara i nakon toga je radio kod braće Štrban do 1935. godine, a potom je bio strojar u tvornici češljeva te u poduzeću koje se bavilo ugradnjom toplinskih naprava. Kad je 1937. ostao bez posla jedno je vrijeme ostao bez ikakvih sredstava za život, a naposljetku je radio kao automehaničar.

MILKO MEJOVŠEK

(Pivola, 17. X. 1915–Zagreb, 23. IX. 1963)

Rodil se je v Pivoli pri Mariboru. Očetu je bilo ime Radovan, materi pa Marija, roj. Lebe. Leta 1937 je končal učiteljsiše v Mariboru, enoletni tečaj za učitelja telesne vzgoje pa leta 1940 v Beogradu. Leta 1950 je diplomiral na državnem inštitutu za telesno kulturo v Beogradu, leta 1961 pa je obranil magistrsko delo na akademiji za telesno kulturo v Varšavi. Kot učitelj je bil med letoma 1939 in 1941 zaposlen na realni gimnaziji v Velikem Gradištu. Od leta 1944 je sodeloval v NOB.

Po koncu druge svetovne vojne je ostal v JLA, do leta 1951, ko je bil upokojen s činom kapetana. Do leta 1954 je bil učitelj telesne vzgoje na srednji tehnično-prometni šoli v Zagrebu. Med letoma 1956 in 1960 je delal v odboru za telesno kulturo Sveta za prosveto oziroma v Komisiji za telesno kulturo LR Hrvaške. Od leta 1960 je bil višji predavatelj za metodiko telesne vzgoje na visoki šoli za telesno kulturo v Zagrebu.

V mladosti je bil odličen smučar. Tako je na tekmovanju na Snježniku nad Platkom pri Reki marca 1946 postal prvak LR Hrvaške v smuku. Istege leta je bil član mestne reprezentance Zagreba na dveh srečanjih proti selekciji Celja. Šlo je za medmestno srečanje, ki so ga tradicionalno prirejali od leta 1935, med vojno je zamrlo, obnovili pa so ga leta 1946. Prvo srečanje leta 1946 je bilo 10. februarja na Mozirski planini, povratno pa 30. marca na Snježniku. Za Zagreb so ob Mešovsku nastopali Rudolf Žingerlin, Gustav Pinto, Davor Bučić, Boris Pogorželski, Mladen Frank in Ivo Škerl. Januarja 1947 je v Kranjski Gori skupaj s Franto Dvoržakom in Ivanom Prikrilom vodil smučarski tečaj za študente višje šole za telesno kulturo v Zagrebu.

Bil je predsednik Smučarske zveze Hrvaške ter Zbora učiteljev in trenerjev smučanja ter član Društva učiteljev, predavateljev in profesorjev telesne vzgoje. Napisal je več knjig in šolskih učbenikov o telesni kulturi in vzgoji.

Poleg številnih priznanj za zasluge pri spodbujanju telesne kulture je tudi dobitnik majske nagrade Republiškega sekretariata za prosveto, kulturo in telesno kulturo leta 1962. Umril je v 48. letu zaradi posledic revmatske vročice, ki jo je dobil v partizanih. Bil je poročen z Marijo, roj. Knapić, iz Miholjanca pri Virju. Njuna sinova Milko (Đurđevac, 21. maj 1942) in Mladen (Zagreb, 19. januar 1947) sta ugledna hrvaška znanstvenika. Do odhoda v pokoj sta bila redna profesorja univerze v Zagrebu: Milko Mešovšek na izobraževalno-rehabilitacijski fakulteti, Mladen Mešovšek pa na kineziološki.

Vir: Izjava sina Milka Mešovška iz Zagreba.

Lit.: *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977; *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984; Z. Jajčević, *100 godina skijanja u Zagrebu 1894–1994*, Zagreb, 1994; Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet 1959–2009, Zagreb, 2009.

Milko Mešovšek na skijanju.

Milko Mešovšek na smučanju.

AUGUST PROSENIK - Gustek

(Obrežje, 25. VIII. 1916–Zagreb, 22. VII. 1975)

Njegov oče je bil Stjepan, mati pa Marija, roj. Zabor. Družina Prosenik izhaja iz Jesenic na Dolenjskem, naselja ob meji s Hrvaško, blizu današnjega mejnega prehoda Obrežje –Bregana, kjer je to še danes pogost priimek. August Prosenik je odraščal v revni družini; njegov oče je bil rudar in je v nesreči postal invalid. Po koncu osnovne šole, leta 1930, je Gustek, kot so ga klicali, prišel v Zagreb, v tedanje zahodno predmestje Kustošijo. Med letoma 1930 in 1933 je bil vajenec v delavnici bratov Ivana in Antuna Štrbana, slednji je bil eden od najboljših hrvaških motociklistov in večkratni državni prvak. Prosenik se je izučil za finomehanika. Pri bratih Štrban je delal do leta 1935, potem pa je bil mehanik v tovarni glavnikov in podjetju, ki se je ukvarjalo z vgradnjo toplotnih naprav. Ko je leta 1937 izgubil delo, je za nekaj časa ostal brez kakršnih koli sredstev za življenje. Potem je delal kot avtomehaničnik.

August Prosenik - Gustek

Biciklizmom, koji je u Kustošiji tradicionalno bio popularan, počeo se baviti 1932. kao član Hrvatskog biciklističkog kluba *Sokol Zagreb 1887*. Prvo ga je trenirao Josip Pavlija, tehnički voditelj tog kluba, trostruki prvak Kraljevine SHS i učitelj većine kustošijanskih biciklista, tada najboljih ne samo u Zagrebu nego i u Hrvatskoj i potom u Jugoslaviji.

Od 1934. brigu o sportskom razvoju Prosenika preuzeo je trener Ivan Šnidaršić-Šani koji je uz to bio i maser, a kasnije i trener reprezentacije. Šnidaršić je oženio Slovenku Tereziju Martini iz Bizeljskog a njihov sin Rudolf postao je nakon rata istaknuti kuglač i danas je najstariji živi sportaš u Kustošiji.

Prosenik je brzo napredovao zbog odličnih fizičkih predispozicija. Bio je srednjega rasta, prepoznatljive plave kose, tjelesno izuzetno jak i čvrstih nogu. Prve uspjehe ostvario je 1934. kada je postao juniorski klupski prvak i juniorski prvak Zagrebačkog podsaveza, a bio je 2. na juniorskom državnom prvenstvu i pobjednik memorijalne utrke nazvane po Franji Greglu. Ubrzo se uvrstio u krug najboljih biciklista u državi, u kojem su bili Stjepan Grgac, Franc Gartner, Drago Davidović i Josip Pokupec. Na cestovnom Prvenstvu Jugoslavije triput je postao prvak: 1936., 1937. i 1940. godine, a 1939. osvojio je 2. mjesto.

Nastupio je na Olimpijskim igrama 1936. u Berlinu te je u cestovnoj utrci na 100 km osvojio 12. mjesto zaostavši samo 2 sekunde i 2 desetinke iza pobjednika. Taj uspjeh do danas nije uspio nadmašiti ni jedan hrvatski biciklist. Na utrci oko Rumunjske 1936. osvojio je 6. mjesto u konkurenciji amatera i profesionalaca. Na prvoj utrci "Kroz Hrvatsku i Sloveniju" koja je 1937. održana pod pokroviteljstvom zagrebačkih Ilustrovanih sportskih novosti,

nakon 524 km u 6 etapa podijelio je 1. mjesto s Grgcem koji je tada imao status poluprofionalca. Na sljedeće dvije utrke 1938. i 1940. bio je samo etapni pobjednik. Pobjedio je na Prvenstvu Savske banovine 1938. godine, a na utrci oko Bugarske iste je godine osvojio 4. mjesto. Pobjednik je dviju utrka: Beograd – Sofija 1937. i Sofija – Beograd 1938. koje su službeno zabilježene kao dvoboji Jugoslavije i Bugarske. Pobjednik je i prve utrke "Kroz Srbiju" 1939. Na rang listi najboljih jugoslavenskih biciklista godine 1937. uvršten je na 2. mjesto, iza Grgeca, a 1938. bio je na 1. mjestu, ispred Davidovića. Zbog velike popularnosti bio je izabran u upravu Kuglačko športskoga kluba *Grmoščica* koji je u Kustošiji bio osnovan 1938. i već je u sezoni 1940./41. postao klupski prvak Zagrebačkog kuglačkog podsaveza, tada najjačeg u državi.

U Drugom svjetskom ratu postao je Prosenik, nakon uspostave NDH, predsjednik *Grmoščice*, nakon što je dotadašnji predsjednik i igrač Mato Duvnjak bio zbog antifašizma zatvoren i odveden u logor. Prosenik se i u novim okolnostima nastavio baviti biciklizmom i nastupati kao član *Građanskog* iz Zagreba. Postao je cestovni prvak Hrvatske 1941. i 1943. dok je 1942. osvojio 2. mjesto. Bio je prvak Hrvatske 1943. na trkalištu i u utrci s motornim vodstvom na 25 km. Kao član *Građanskog* osvaja ekipno Prvenstvo Hrvatske 1944. s Josipom Šolmanom, Filipčićem i Horvatićem. Na utrci u Bratislavi 1942. zauzeo je 5. mjesto, a na međunarodnoj utrci u Zagrebu 1943. bio je 4. kao najbolje plasirani hrvatski biciklist.

Usporedno s javnom biciklističkom karijerom Prosenik je u Zagrebu za vrijeme NDH djelovao kao ilegalac i antifašist protivnik fašističkog režima NDH. Tada je u Kustošiji, tadašnjem rubnom dijelu grada, živjelo najviše zagrebačkih Slovenaca koji su uglavnom bili na strani NOB-a. Njegova supruga Katica bila je ilegalka, a antifašistički orijentiran bio je također i dio njegovih igrača u *Grmoščici*, kao i kapetan momčadi Albin Milat koji je poslije poginuo u partizanima. Krajem rata i Prosenik je otišao u partizane.

Legende hrvatskog biciklizma 1936. S lijeva: August Prosenik, trener Ivan Šnidaršić i Stjepan Grgac.
Legende hrvatskega kolesarstva leta 1936. Z leve: August Prosenik, trener Ivan Šnidaršić in Stjepan Grgac.

Predsjednik *Grmošćice* August Prosenik (lijevo) čestita najboljem hrvatskom kuglaču Boži Kombolu na postignutim rezultatima

Predsednik *Grmošćice* August Prosenik (levo) čestita najboljšemu hrvaškemu kegljaču Božu Kombolu za dosežene rezultate.

Prosenik je zaradi odličnih telesnih predispozicij hitro napredoval. Bil je srednje rasti, s prepoznavnimi svetlimi lasmi, telesno izjemno močan in z mišičastimi nogami. Prve uspehe je dosegel leta 1934, ko je postal mladinski klubski prvak in mladinski prvak Zagrebške podzveze, na mladinskem državnem prvenstvu pa je bil drugi. Zmagal je tudi na memorialu Franja Gregla. Kmalu se je uvrstil v krog najboljših kolesarjev v državi, v katerem so bili še Stjepan Grgac, Franc Gartner, Drago Davidović in Josip Pokupec. Na cestnem prvenstvu Jugoslavije je bil trikrat prvak: leta 1936, 1937 in 1940, leta 1939 pa je osvojil 2. mesto.

Nastopal je na olimpijskih igrah leta 1936 v Berlinu. Na cestni dirki na 100 km je zasedel 12. mesto, z zaostankom le 2 sekund in 2 desetink za zmagovalcem. Tega uspeha do danes ni uspelo preseči nobenemu hrvaškemu kolesarju. Na dirki po Romuniji leta 1936 je osvojil 6. mesto v konkurenci amaterjev in profesionalcev. Na prvi dirki po Hrvaški in Sloveniji, ki je leta 1937 potekala pod pokroviteljstvom zagrebških Ilustrovanih sportskih novosti, si je po 524 km v šestih etapah delil 1. mesto z Grgcem, ki je imel tedaj status polprofesionalca. Na naslednjih dveh preizkušnjah leta 1938 in 1940 je bil etapni zmagovalec. Zmagal je na prvenstvu Savske banovine leta 1938, na dirki po Bolgariji istega leta pa je zasedel 4. mesto. Zmagal je na dirkah Beograd–Sofija leta 1937 in Sofija–Beograd leta 1938; dirki sta uradno zabeleženi kot dvoboja Jugoslavije in Bolgarije. Leta 1939 je bil tudi zmagovalec prve dirke po Srbiji. Na lestvici najboljših jugoslovanskih kolesarjev leta 1937 se je uvrstil na 2. mesto, za Grgcem, leta 1938 pa na 1. mesto, pred Davidovićem. Zaradi velike priljubljenosti je bil izvoljen v upravo Kegljaškega športnega kluba *Grmošćica*, ki je bil v Kustošiji ustanovljen leta 1938 in je že v sezoni 1940/41 postal klubski prvak Zagrebške kegljaške podzveze, ki je bila tedaj najmočnejša v državi.

Med drugo svetovno vojno, po ustanovitvi NDH-ja, je Prosenik postal predsednik *Grmošćice*, potem ko je bil dotedanji predsednik in igralec Mato Duvnjak zaradi anti-fašizma zaprt in odpeljan v taborišče. Prosenik se je tudi v novih okoliščinah ukvarjal s kolesarstvom in je nastopal kot član *Gradžanskega* iz Zagreba. Postal je cestni prvak Hrvaške leta 1941 in 1943, leta 1942 je osvojil 2. mesto. Leta 1943 je bil prvak Hrvaške v dirkališčnem kolesarstvu in v vožnji z motorjem na 25 km. Kot član *Gradžanskega* je leta 1944 osvojil ekipno prvenstvo Hrvaške z Josipom Šolmanom, Filipčićem in Horvatićem. Na dirki v Bratislavi leta 1942 je zasedel 5. mesto, na mednarodni dirki v Zagrebu leta 1943 pa je bil 4. in najbolje uvrščen hrvaški kolesar.

Hkrati z javno kolesarsko kariero je Prosenik v Zagrebu v obdobju NDH-ja deloval tudi kot ilegalec in antifašist, nasprotnik NDH-jevega režima. Takrat je v Kustošiji, tedanjem obrobem delu mesta, živelo največ zagrebških Slovencev, ki so bili po večini na strani NOB. Njegova soproga Katica je bila ilegalka, protifašistično

S kolesarstvom, ki je bilo v Kustošiji tradicionalno priljubljeno, se je začel ukvarjati leta 1932 kot član Hrvaškega kolesarskega kluba *Sokol Zagreb 1887*. Najprej je treniral pri Josipu Pavliju, tehničnem vodji tega kluba, ki je bil trikratni prvak Kraljevine SHS in učitelj večine kustošijskih kolesarjev, takrat najboljših ne le v Zagrebu in na Hrvaškem, ampak tudi v Jugoslaviji.

Leta 1934 je skrb za športni razvoj Prosenika prevzel trener Ivan Šnidaršić - Šani, ki je bil ob tem še maser in pozneje tudi trener reprezentance. Šnidaršić se je poročil s Slovenko Terezijo Martini z Bizeljskega, njun sin Rudolf pa je po vojni postal uspešen kegljač in je danes najstarejši športnik v Kustošiji.

August Prosenik - Gustek kao jugoslavenski reprezentativac.

August Prosenik - Gustek kot jugoslovanski reprezentant.

Odmah po završetku rata nastavio je s biciklizmom kao član Fiskulturnog društva *Dinamo* iz Zagreba. Pobjedio je u utrci oko Rumunjske 1946. i u utrci Beograd – Budimpešta 1947. koja je ustvari bila dvoboj Jugoslavije i Mađarske. Na Balkanskom prvenstvu 1947. u Sofiji osvojio je srebrnu medalju u cestovnoj utrci na 130 km. Na Balkansko-srednjoeuropskom prvenstvu 1948. u Budimpešti, u cestovnoj utrci na 188 km, osvojio je srebrnu medalju, a u ekipnoj konkurenciji (prema zbroju rezultata sa ceste i trkališta) osvojio je kao član jugoslavenske ekipe srebrnu medalju, iza ekipe Čehoslovačke. Biciklisti Jugoslavije tada su bili bolji od ekipa Mađarske, Rumunjske, Poljske, Bugarske, Slobodnog teritorija Trsta i Albanije.

Sudjelovao je na Olimpijskim igrama 1948. u Londonu, gdje je zbog kvara na biciklu odustao u cestovnoj utrci. Na utrci "Kroz Jugoslaviju" 1948. osvojio je 2. mjesto i pojedinačno i ekipno kao član reprezentacije Hrvatske. Najveći uspjeh ostvario je pri kraju aktivne karijere pobjedom na jednoj od najvećih amaterskih etapnih utrka na svijetu održanoj 1948. od Praga do Varšave i poznatoj pod nazivom "Trka mira". Nakon završetka njegove biciklističke karijere nitko u Jugoslaviji godinama nije dostigao njegove međunarodne rezultate, a u hrvatskom je biciklizmu Prosenik do danas ostao najuspješniji.

Nakon odustajanja od natjecateljskog biciklizma bio je savezni trener i učitelj mladih biciklista, ali se zbog nesređena života nije dugo zadržao na toj poziciji. Kao zaslužni sportaš bio je jedno vrijeme predsjednik Kuglačkog kluba *Grmoščica* u zagrebačkoj Kustošiji.

Umro je razmjerno mlad u 59. godini i pokopan je u rodnom Obrežju. Jedna ulica na zagrebačkom Jarunu nosi njegovo ime. Prosenikov portret postavljen je, uz druge zaslužne sportaše, u Aleji velikana hrvatskoga sporta na Jarunu.

Izv.: Izjava i arhiva Rudolfa Šnidaršića iz Zagreba.

Lit.: "August Prosenik najbolji amaterski biciklist Jugoslavije nema namještenja", Ilustrovane sportske novosti, br. 21 (66), Zagreb, svibanj 1937.; "Prosenik, Grgac i Gartner – jednaki ! Veliki uspjeh biciklističke trke našeg lista oko Hrvatske i Slovenije", Ilustrovane sportske novosti, br. 23 (68), Zagreb, svibanj 1937.; *Hrvatska motoristika i koturaštvo*, Zagreb, 1944.; S. Ljubić, *80 godina biciklističkog sporta u Hrvatskoj*, Zagreb, 1965.; S. Ljubić, "Prosenik, August", Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž, Zagreb, 1977.; *Kuglački sportski klub Grmoščica 1938 – 1988*, Zagreb, 1988.; F. Frntić, "Prosenik, August", Tko je tko u NDH, Zagreb, 1997.; O. Šikovec - Luncer, "Slavni zagrebački Slovenec: August Prosenik", Novi odmev br. 3, Zagreb, listopad 1997.; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005.; O. Šikovec - Luncer, "Hrvati in Slovenci se v športu dobro razumejo", Novi odmev br. 16, Zagreb, travanj 1997.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.; E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmoščica 1938 – 2013*, Zagreb, 2013.

MAKS MARINKO

(Ljubljana, 16. IX. 1916. – Toronto, Kanada, 20. VIII. 1975.)

Maks Marinko

Odrastao je u Ljubljani gdje je završio učiteljsku školu 1937. godine. Nakratko je studirao i na Višoj športskoj školi u Varšavi. U mladosti se bavio atletikom i nogometom, a od 1933. bio je stolnotenisač u Železničnom športnom klubu *Hermes* u Ljubljani. Prvi je nastup imao u Pančevu 1934. na turniru koji je – na opće iznenađenje – osvojio, a dvije godine potom već se probio u sam vrh jugoslavenskog stolnog tenisa. Igrao je velikim drvenim reketom s plutom i to "penholder" stilom. Bio je izvanredno racionalan igrač, sjajan taktičar, s odličnim blok-udarcima i ostrim "forhend-drajvom". Svaki pedalj stola znao je majstorski kontrolirati.

Na Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije 1936. u Beogradu postao je pojedinačni prvak države, ispred favorita Ladislava Hexnera. U sezoni 1935./36. pobijedio je i na Prvenstvu Savske, Dravske i Dunavske banovine. Sa

usmerjen pa je bil tudi del njegovih igralcev v *Grmoščici*, med njimi kapetan moštva Albin Milat, ki je pozneje padel v partizanih. Proti koncu vojne je tudi Prosenik odšel v partizane.

Kmalu po vojni se je vrnil h kolesarstvu kot član Fizkulturnega društva *Dinamo* iz Zagreba. Zmagal je na dirki po Romuniji leta 1946 in na dirki Beograd–Budimpešta leta 1947, ki je bila pravzaprav dvoboj med Jugoslavijo in Madžarsko. Na balkanskem prvenstvu leta 1947 v Sofiji je osvojil srebrno medaljo na cestni dirki na 130 km. Tudi na balkansko-srednjeevropskem prvenstvu leta 1948 v Budimpešti je bil na cestni dirki na 188 km drugi, tako kot tudi v ekipni konkurenci (glede na seštevek rezultatov s ceste in dirkališča) kot član jugoslovanske ekipe, za moštvom Češkoslovaške. Kolesarji Jugoslavije so bili tedaj boljši od ekip Madžarske, Romunije, Poljske, Bolgarije, Svobodnega tržaškega ozemlja in Albanije.

Nastopil je na olimpijskih igrah leta 1948 v Londonu, a je na cestni dirki zaradi okvare na kolesu odstopil. Na dirki po Jugoslaviji leta 1948 je osvojil 2. mesto posamično in ekipno, kot član reprezentance Hrvaške. Največji uspeh je dosegel ob koncu kariere z zmago na eni od največjih amaterskih etapnih dirk na svetu, ki je leta 1948 potekala od Prage do Varšave. Preizkušnja je znana pod imenom Dirka miru. Po koncu njegove kolesarske kariere nihče v Jugoslaviji še leta ni dosegel njegovih mednarodnih rezultatov, v hrvaškem kolesarstvu pa je Prosenik do danes ostal najuspešnejši.

Ko je nehal tekrovati, je bil zvezni trener in učitelj mladih kolesarjev, vendar se zaradi neurejenega življenja ni dolgo obdržal na tem položaju.

Umril je razmeroma mlad, v 59. letu. Pokopan je v rodnem Obrežju. Po njem nosi ime ena od ulic na zagrebškem Jarunu. Prosenikov portret stoji ob drugih zaslužnih športnikih v Aleji velikanov hrvaškega športa na Jarunu.

Vir: Izjava in arhiv Rudolfa Šnidaršiča iz Zagreba.

Lit.: “*August Prosenik najbolji amaterski biciklist Jugoslavije nema namještenja*”, Ilustrovane sportske novosti št. 21 (66), Zagreb, maj 1937; “*Prosenik, Grgac i Gartner –jednaki! Veliki uspjeh biciklističke trke našeg lista oko Hrvaške i Slovenije*”, Ilustrovane sportske novosti št. 23 (68), Zagreb, maj 1937; *Hrvatska motoristika i koturaštvo*, Zagreb, 1944; S. Ljubić, *80 godina biciklističkog sporta u Hrvatskoj*, Zagreb, 1965; S. Ljubić, “*Prosenik, August*”, Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž, Zagreb, 1977; *Kuglački sportski klub Grmošćica 1938–1988*, Zagreb, 1988; F. Frntić, “*Prosenik, August*”, Tko je tko u NDH, Zagreb, 1997; O. Šikovec - Luncer, “*Slavni zagrebaški Slovenec: August Prosenik*”, Novi odmev št. 3, Zagreb, oktober 1997; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005; O. Šikovec -Luncer, “*Hrvati in Slovenci se v športu dobro razumejo*”, Novi odmev št. 16, Zagreb, april 1997; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007; E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmošćica 1938–2013*, Zagreb, 2013.

MAKS MARINKO

(Ljubljana, 16. IX. 1916–Toronto, Kanada, 20. VIII. 1975)

Odraščal je v Ljubljani, kjer je leta 1937 končal učiteljsko šolo. Kratek čas je študiral tudi na višji športni šoli v Varšavi. V mladosti se je ukvarjal z atletiko in nogometom, od leta 1933 pa je bil namiznoteniški igralec v Železniškem športnem klubu *Hermes* v Ljubljani. Prvič je nastopil na turnirju v Pančevu leta 1934, ki ga je na splošno presenečenje tudi osvojil. Čez dve leti se je že prebil v vrh jugoslovanskega namiznega tenisa. Igral je z velikim lesenim loparjem s pluto in uporabljal peresni način držanja loparja (penhold). Bil je izredno racionalen igralec, sijajen taktik, z odličnimi bloki in ostrim forehandom. Vsak pedenj mize je znal mojstrsko nadzorovati.

Na prvenstvu Kraljevine Jugoslavije leta 1936 v Beogradu je postal posamični državni prvak, pred favoritom Ladislavom Hexnerjem. V sezoni 1935/36 je zmagal tudi na prvenstvu Savske, Dravske in Donavske banovine. S soigralcema iz *Hermesa*, Kosmino in Djinovskim, je osvojil ekipno državno prvenstvo leta 1937, ko so premagali zagrebško *Uranijo*. Svoj drugi naslov posamičnega državnega prvaka je osvojil na veliko noč leta 1940 v Zagrebu, po zmagi nad Žarkom Dolinarjem, tedaj tretjim igralcem na svetu. Istega leta je bil najboljši tudi na prvenstvu Savske banovine.

Med letoma 1936 in 1939 je bil uveljavljen reprezentant. Na svojem prvem svetovnem prvenstvu leta 1936 v Pragi se je s partnerjem Milanom Lazarjem uvrstil med osem najboljših dvojic, leta 1937 pa je v Badnu v ekipnem delu tekme z Avstrijo premagal svetovnega prvaka Richarda Bergmanna. Svoj največji posamični uspeh je dosegel leta 1938 v Londonu, z uvrstitvijo med osem najboljših igralcev. Z ekipo Kraljevine Jugoslavije je na zadnjem

suigračima iz *Hermesa*, Kosminom i Djinovskim, osvojio je ekipno prvenstvo države 1937. nadmašivši zagrebačku *Uraniju*. Svoj drugi naslov pojedinačnog prvaka države osvojio je na Uskrs 1940. u Zagrebu, nakon pobjede nad Žarkom Dolinarom, tada trećim igračem na svijetu. Iste godine osvojio je i Prvenstvo Savske Banovine.

Od 1936. do 1939. bio je standardni reprezentativac. Na svom prvom Svjetskom prvenstvu 1936. u Pragu plasirao se, u paru s partnerom Milanom Lazarom, među osam najboljih, a 1937. u Badenu je, u ekipnom dijelu natjecanja s Austrijom, pobijedio svjetskog prvaka Richarda Bergmanna. Svoj najveći pojedinačni uspjeh postigao je 1938. u Londonu plasmanom među osam najboljih igrača. S ekipom Kraljevine Jugoslavije uspio je 1939. na posljednjem predratnom svjetskom prvenstvu, održanom u Kairu, osvojiti srebrnu medalju u ekipnom dijelu, uz izvanredan skor od 14 pobjeda i samo 2 poraza. Na svjetskoj stolnoteniskoj rang listi za 1939. godinu nalazio se na 7. mjestu.

Pred Drugi svjetski rat došao je u Zagreb i postao član HAŠK-a. Krajem ožujka 1941. otišao je s klupskim suigračima Dolinarom i Hexnerom na turneju u Njemačku gdje su nastupali kao reprezentacija Zagreba. Bio je to posljednji inozemni nastup jedne sportske momčadi iz Hrvatske i Jugoslavije uoči rata. Pobijedili su u Münchenu, Dresdenu i Leipzigu, a u Wormsu su savladali reprezentaciju Njemačke sa 6 : 0 te potom i reprezentaciju Berlina sa 4 : 1, ostavši neporaženi. U finalu međunarodnog turnira u Berlinu pobijedio je s Dolinarom u igri parova. U Zagreb se sa suigračima uspio vratiti doslovno zadnjim vlakom, u noći 5. travnja 1941. i to zahvaljujući intervenciji tadašnjeg jugoslavenskog ambasadora u Berlinu, Ive Andrića.

Nakon uspostave NDH nije se natjecao godinu dana i ponovno se aktivirao krajem 1942. godine te je nastupio na Prvenstvu Zagreba u prosincu 1942. gdje je osvojio prva mjesta ekipno s HAŠK-om i u parovima s Dolinarom, a pojedinačno je uspio doći do finala. Početkom 1943. nastupio je na prvom Dunavskom pokalu u Bratislavi, što je tada smatrano neslužbenim srednjoeuropskim prvenstvom, na kojem su nastupile reprezentacije Hrvatske, Mađarske, Njemačke i Slovačke. U momčadskom dijelu igrao je za Hrvatsku u finalu protiv Mađarske (1 : 5). U pojedinačnoj konkurenciji ispao je u osmini finala, kad ga je pobijedio subotički stolnotenisač Tibor Harangozo koji je nastupao za Mađarsku.

Gostovanje u Slovačkoj pružilo mu je priliku da ode iz Hrvatske i ostane u Bratislavi, gdje je nastavio živjeti i nastupati. Od 1943. do 1945. bio je član *Bratislave*. U Slovačkoj se odmah nametnuo kao jedan od najboljih stolnotenisača. Na Prvenstvu Slovačke 1944. osvojio je naslove prvaka države pojedinačno i u parovima, s Františekom Tokárom. Kao reprezentativac Slovačke nastupio je na drugom Dunavskom pokalu 1944. u Bratislavi gdje je ekipno osvojio 2. mjesto i plasirao se u polufinale igre parova.

Nakon rata bio je jedan od vodećih igrača u Čehoslovačkoj. Nastupao je za *Železničari Bratislava* od 1945. do 1948, a od 1948. do 1950. za klub *Poštári Bratislava* koji je i trenirao. Na državnom prvenstvu godine 1947. osvojio je 2. mjesto pojedinačno, a 1948. bio je s Tokárom prvak u parovima. Osvojio je i ekipno Prvenstvo Čehoslovačke 1950.

Za reprezentaciju Čehoslovačke nastupio je na četiri svjetska prvenstva. U ekipnoj konkurenciji osvojio je zlatnu medalju 1948. u Londonu i 1950. u Budimpešti i srebrnu medalju 1949. u Štokholmu. U Parizu 1947. nije igrao u ekipnom dijelu, a s Tokárom se plasirao među osam najboljih parova.

Nakon Rezolucije Informbiroa 1948. bio je pod prismotrom te je nakon optužbe da je titoist morao napustiti Čehoslovačku 1951. Kratko je boravio u Austriji i SR Njemačkoj, a 1952. otišao je u Kanadu.

U Kanadi je diplomirao filozofiju. Predavao je latinski na Harbord Collegiate Institutu u Torontu. Uz to je i u Kanadi nastavio s igračkom karijerom. Od 1955. do 1963. osvojio je osam puta Prvenstvo Kanade i pobijedio je na mnogobrojnim turnirima. Za Kanadu je nastupio i na Svjetskom prvenstvu 1969. u Münchenu, kad je imao 53 godine. Dobitnik je nagrade Perc McLeod 1972. za unapređenje sporta u Kanadi.

Kozmopolit i najveći svjetski stolnoteniski putnik umro je u svojoj 59. godini, a samo mjesec dana prije uspio je osvojiti veteranski turnir u Houstonu. Neposredno pred smrt, u ljeto 1975. godine posjetio je Maks Marinko svoju rodnu Ljubljanu i bio je gost na Europskom juniorskom prvenstvu 1975. u Zagrebu.

Maks Marinko je jedinstvena pojava u stolnoteniskoj povijesti po broju država u kojima je živio i igrao, kao i po tome s koliko je državnih reprezentacija sudjelovao na svjetskim prvenstvima.

Izv.: Autorova arhiva.

Lit.: "HAŠK je imao najviše uspjeha na stolnoteniskom prvenstvu Zagreba", Nova Hrvatska, Zagreb, 9. prosinac 1942.; Z. Uzorinac, *Od Londona 1926 do Sarajeva 1973.*; Zagreb, 1973.; Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988.; Z. Uzorinac, *Stolnoteniske legende*; Zagreb, 1999.; Z. Uzorinac, *Zagrebački pingić*, Zagreb, 2003.

predvojnem svetovnem prvenstvu, v Kairu leta 1939, osvojil srebrno medaljo v ekipnem delu, z izrednim rezultatom – s 14 zmagami in le dvema porazoma. Na svetovni namiznoteniški lestvici je leta 1939 zasedal 7. mesto.

Pred drugo svetovno vojno je prišel v Zagreb in postal član HAŠK-a. Konec marca leta 1941 je odšel s klubskima soigralcema Dolinarjem in Hexnerjem na turnejo v Nemčijo, kjer so nastopali kot reprezentanca Zagreba. To je bil zadnji predvojni nastop kakšnega športnega moštva iz Hrvaške in Jugoslavije na tujem. Zmagali so v Münchnu, Dresdnu in Leipzigu, v Wormsu pa so reprezentanco Nemčije premagali s 6 : 0, nato pa še reprezentanco Berlina s 4 : 1 ter ostali neporaženi. V finalu mednarodnega turnirja v Berlinu je z Dolinarjem zmagal v igri dvojic. V Zagreb se mu je s soigralcema uspelo vrniti dobesedno z zadnjim vlakom, ponoči 5. aprila 1941, zahvaljujoč se posredovanju tedanjega jugoslovanskega veleposlanika v Berlinu, Iva Andrića.

Po ustanovitvi NDH-ja eno leto ni tekmoval. Vnovič je začel tekmovali konec leta 1942, ko je decembra nastopil na prvenstvu Zagreba: osvojil je 1. mesto ekipno s HAŠK-om in v dvojicah z Dolinarjem, posamično pa mu je uspelo priti do finala. V začetku leta 1943 je v Bratislavi nastopil na prvem donavskem pokalu, ki je takrat veljal za neuradno srednjeevropsko prvenstvo, saj so na njem nastopile reprezentance Hrvaške, Madžarske, Nemške in Slovaške. V moštvenem delu je igral za Hrvaško v finalu proti Madžarski (1 : 5). V konkurenci posameznikov je izpadel v osmini finala, ko ga je premagal subotiški namiznoteniški igralec Tibor Harangozo, ki je nastopal za Madžarsko.

Gostovanje na Slovaškem mu je ponudilo priložnost, da zapusti Hrvaško. Ostal je v Bratislavi, tam živel in igral namizni tenis. Med letoma 1943 in 1945 je bil član *Bratislave*. Na Slovaškem se je takoj uveljavil kot eden od najboljših namiznoteniških igralcev. Na prvenstvu Slovaške leta 1944 je osvojil naslov državnega prvaka med posamezniki in dvojicami s Františkom Tokárom. Kot reprezentant Slovaške je leta 1944 v Bratislavi nastopil na drugem donavskem pokalu, na katerem je ekipno osvojil 2. mesto in se uvrstil v polfinale dvojic.

Po vojni je bil eden od vodilnih igralcev na Češkoslovaškem. Med letoma 1945 in 1948 je nastopal za *Železničari Bratislava*, med letoma 1948 in 1950 pa za klub *Poštári Bratislava*, v katerem je bil tudi trener. Na državnem prvenstvu leta 1947 je zasedel 2. mesto posamično, leta 1948 pa je bil s Tokárom prvak v igri dvojic. Osvojil je tudi ekipno prvenstvo Češkoslovaške leta 1950.

Za reprezentanco Češkoslovaške je nastopil na štirih svetovnih prvenstvih. V ekipni konkurenci je osvojil zlato medaljo leta 1948 v Londonu in leta 1950 v Budimpešti ter srebrno leta 1949 v Stockholmu. V Parizu leta 1947 ni igral v ekipnem delu, s Tokárom pa se je uvrstil med osem najboljših dvojic.

Po resoluciji informbiroja leta 1948 je bil pod nadzorom in je moral zaradi obtožbe, da je titoist, leta 1951 zapustiti Češkoslovaško. Kratek čas je živel v Avstriji in ZR Nemčiji, leta 1952 pa odšel v Kanado.

V Kanadi je diplomiral iz filozofije. Predaval je latinščino na Harbord Collegiate Institutu v Torontu. Ob tem je tudi v Kanadi nadaljeval igralsko kariero. Med letoma 1955 in 1963 je osemkrat osvojil prvenstvo Kanade in zmagal na številnih turnirjih. Za Kanado je nastopil tudi na svetovnem prvenstvu leta 1969 v Münchnu, ko je imel 53 let. Leta 1972 je prejel nagrado Perc McLeod za razvoj športa v Kanadi.

Svetovljan in največji svetovni namiznoteniški popotnik je umrl v 59. letu, le mesec pred tem pa je osvojil veteranski turnir v Houstonu. Neposredno pred smrtjo, poleti 1975, je obiskal rodno Ljubljano in bil gost na evropskem mladinskem prvenstvu v Zagrebu.

Maks Marinko je edinstven lik v namiznoteniški zgodovini, tako po številu držav, v katerih je živel in igral, kot po tem, s koliko državnimi reprezentancami je nastopil na svetovnih prvenstvih.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: "HAŠK je imao najviše uspeha na stolnoteniskom prvenstvu Zagreba", Nova Hrvatska, Zagreb, 9. december 1942; Z. Uzorinac, *Od Londona 1926 do Sarajeva 1973*, Zagreb, 1973; Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988; Z. Uzorinac, *Stolnoteniske legende*, Zagreb, 1999; Z. Uzorinac, *Zagrebački pingić*, Zagreb, 2003.

Stolnoteniska reprezentacija Jugoslavije na Svjetskom prvenstvu u Kairu 1939. Stoje s lijeva: Karlo Stein, Ladislav Hexner, vođa reprezentacije Radovan Kalda, savezni kapetan Klement Heger, Maks Marinko i Tibor Harangozo. Čuče: Egon Merksamer, Žarko Dolinar i Adolf Heršković.

Namiznoteniška reprezentanca Jugoslavije na svetovnem prvenstvu v Kairu leta 1939. Stojijo (z leve): Karlo Stein, Ladislav Hexner, vođa reprezentance Radovan Kalda, zvezni kapetan Klement Heger, Maks Marinko in Tibor Harangozo. Čepijo: Egon Merksamer, Žarko Dolinar in Adolf Heršković.

STANISLAV POGELŠEK - Stane (Ljubljana, 10. III. 1917. – München, Njemačka, 10. I. 2002.)

Otac mu je bio Antun, rodom iz Štajerske, a majka Amalija iz Dolenjske. Njegovi su roditelji prije dolaska u Ljubljanu kraće vrijeme živjeli u Trstu, a osim Stanislava imali su i dvije godine mlađu kćer Zoru.

Stanislav Pogelšek pohađao je III. državnu realnu gimnaziju u Ljubljani i maturirao je 1938. godine. Zarana se počeo baviti glazbom. Svirao je klarinet i harmoniku te je već kao srednjoškolac javno nastupao. Od 1938. živio je u Zagrebu gdje je pohađao Muzičku akademiju (Glazbeni konzervatorij). Za vrijeme školovanja, kao i poslije, svirao je u Zagrebu u ansablama različitih glazbenih preferencija (jazz, komorna glazba, opera itd). Poslije Drugog svjetskog rata bio je član državnog simfonijskog orkestra.

Uz glazbu, druga velika ljubav bio mu je sport. Veći dio života bio je svestrani sportaš. Dok je živio u Ljubljani bio je član Akademskog športnog kluba *Primorje*. Bavio se plivanjem, skokovima u vodu i najviše atletikom. Nastupao je u više bacačkih i skakačkih disciplina: bacanju koplja, diska i kugle, skoku u vis i u dalj. U vrijeme kad je bio član *Primorja*, to je bio najkvalitetniji klub u Kraljevini Jugoslaviji. U lipnju 1935. nastupio je kao junior na velikom međunarodnom mitingu održanom prigodom 15-godišnjice *Primorja*, uz sudjelovanje reprezentacije Bukurešta. Iste je godine u rujnu na mitingu *Korotana* u Ljubljani pobijedio kao junior u skoku u vis i skoku u dalj. U svibnju 1936. nastupio je na mitingu u Trbovlju povodom 10-godišnjice *Amatera* i kao senior pobijedio u bacanju diska i skoku u vis. Bio je član generacije *Primorja* koja je 1936. osvojila ekipno Prvenstvo Jugoslavije.

Po dolasku u Zagreb na studij nije više imao toliko vremena za sportske aktivnosti. Ljeta je uglavnom provodio u Crikvenici i Opatiji gdje se bavio jedrenjem i ostalim sportovima na vodi. Atletikom se ponovno počeo ozbiljnije baviti nakon 1941. za vrijeme NDH. Nastupao je za HŠK *Zagreb* (prijašnji SK *Marathon*), tada jedan od najboljih klubova u državi. Posvetio se bacanju kugle, što je u to doba bila njegova najbolja disciplina, a povremeno je nastupao i u bacanju kladiva i koplja. Na Prvenstvu Zagreba u kolovozu 1942. osvojio je 5. mjesto u bacanju kugle. Sedam dana poslije bio je na zagrebačkom Prvenstvu Hrvatske još bolji i osvojio je 4. mjesto. Na oba natjecanja pobijedio je Nikola Rastić član *Concordije*.

U rujnu 1942. *Zagreb* je u Trstu bio gost kluba *Giovinezza*. Atletičari *Zagreba* su i uz nekoliko pojačanja izgubili taj dvoboj rezultatom 86 : 64. Pogelšek je nastupio u bacanju kugle i kladiva i bio je 4. u objema disciplinama. Zanimljivo da je u istim disciplinama za *Giovinezzu* nastupio Slovenac Danilo Žerjal tada pod imenom Daniel Cereali. Žerjal je nakon rata bio jugoslavenski prvak i rekorder u bacanju diska, a kasnije se vratio u Italiju, pa potom emigrirao u Venezuelu gdje će postati prvak Južne Amerike u bacanju diska i kladiva. Pogelšek je 1943. uglavnom nastupao za *Zagreb* na ekipnim natjecanjima gdje su rezultati njegova klub pokazali premoć HAŠK-a i *Concordije*. Poslije 1943. više nije imao ozbiljnije nastupe do kraja rata.

Nakon Drugog svjetskog rata u novoj Jugoslaviji počeo se baviti kuglanjem i u tom će sportu postići iznimne rezultate. Bio je član kuglačkog ogranka Športskog društva *Medvedgrad* iz Zagreba. Nakon što se 1954. kuglački ogranak *Medvedgrada* odvojio od matičnog kluba i osnovao Kuglački klub *Polet*, nastupao je za taj klub 1954. i 1955. te potom od 1956. za *Grmoščicu*, do 1958. godine kada se iselio u SR Njemačku.

Od 1948. do 1958. svojim se uspjesima uvrstio u uži krug najboljih kuglača u Jugoslaviji. Sudjelovao je na povijesnoj turneji kuglačke reprezentacije Zagreba po Čehoslovačkoj u srpnju 1948. Bio je to prvi nastup kuglača iz Jugoslavije u inozemstvu nakon Drugog svjetskog rata. Reprezentacija Zagreba u sastavu: Mate Crnić, Ivo Marčelja, August Nadinić, Juraj Šoprek - Đuro, Josip Berlan, Franjo Mazanik, Božo Kombol i Stanislav Pogelšek, nastupila je na tri susreta u Pragu i na jednom u Bratislavi i ostvarila je tri pobjede. Na prvom susretu protiv reprezentacije Praga, Božo Kombol je u 200 hitaca mješovito po međunarodnom načinu kuglanja postavio svjetski

Stanislav Pogelšek - Stane baca koplje na srednjoškolskom natjecanju 1933. u Zagrebu.

Stanislav Pogelšek - Stane meče kopje na srednjoškolskom natjecanju leta 1933 v Zagrebu.

STANISLAV POGELŠEK - Stane (Ljubljana, 10. III. 1917–München, Nemčija, 10. I. 2002)

Njegov oče je bil Antun, po rodu iz Štajerske, mati pa Amalija iz Dolenjske. Njegovi starši so pred prihodom v Ljubljano krajši čas živeli v Trstu, poleg Stanislava pa so imeli še dve leti mlajšo hčerko Zoro.

Stanislav Pogelšek je obiskoval III. državno realno gimnazijo v Ljubljani. Maturiral je leta 1938. Zgodaj se je začel ukvarjati z glasbo. Igral je klarinet in harmoniko. Že kot srednješolec je javno nastopal. Od leta 1938 je živel v Zagrebu, kjer je obiskoval glasbeni konservatorij. Med šolanjem in po njem je v Zagrebu igral v skupinah različnih glasbenih usmeritev (džez, komorna glasba, opera itd.). Po drugi svetovni vojni je bil član državnega simfoničnega orkestra.

Ob glasbi je bila njegova druga ljubezen šport. Skoraj vse življenje je bil vsestranski športnik. Ko je živel v Ljubljani, je bil član Akademskega športnega kluba *Primorje*. Ukvarjal se je s plavanjem, skoki v vodo in največ z atletiko. Nastopal je v metalnih in skakalnih disciplinah: metu kopja in diska ter suvanju krogle, skoku v višino in daljino. Član *Primorja* je bil v času, ko je bil to najbolj kakovosten klub v Kraljevini Jugoslaviji. Junija 1935 je kot mladinec nastopil na velikem mednarodnem mitingu ob 15. obletnici *Primorja*, na katerem je sodelovala tudi reprezentanca Bukarešte. Septembra istega leta je kot mladinec na mitingu *Korotana* v Ljubljani zmagal v skoku v višino in skoku v daljino. Maja 1936 je nastopil na mitingu v Trbovljah ob 10. obletnici *Amaterja* in v članski konkurenci zmagal v metu diska in skoku v višino. Bil je član generacije *Primorja*, ki je osvojila ekipno prvenstvo Jugoslavije.

Po prihodu na študij v Zagreb ni več imel toliko časa za šport. Poletja je v glavnem preživljal v Crikvenici in Opatiji, kjer se je ukvarjal z jadranjem in drugimi športi na vodi. K atletiki se je vnovič resneje vrnil po letu 1941, v obdobju NDH-ja. Nastopal je za HŠK *Zagreb* (tako so preimenovali SK *Marathon*), enega od najboljših klubov v državi. Posvetil se je suvanju krogle, kar je bila takrat njegova najboljša disciplina, občasno pa je tekmoval tudi v metu kladiva in kopja. Na prvenstvu Zagreba avgusta 1942 je osvojil 5. mesto v suvanju krogle. Sedem dni pozneje je bil na prvenstvu Hrvaške v Zagrebu še boljši, ko je zasedel 4. mesto. Na obeh tekmovanjih je zmagal Nikola Rastić iz *Concordie*.

Septembra 1942 je *Zagreb* gostoval pri klubu *Giovinezza* v Trstu. Atleti *Zagreba* so kljub okrepitvam ta dvoboj izgubili s 86 : 64. Pogelšek je nastopil v suvanju krogle in metu kladiva ter bil 4. v obeh disciplinah. Zanimivo je, da je v teh disciplinah za *Giovinezzo* nastopil Slovenec Danilo Žerjal, s poitalijančenim imenom Daniel Cereali. Žerjal je bil po vojni jugoslovanski prvak in rekorder v metu diska. Pozneje se je izselil v Italijo in od tam v Venezuelo, kjer je postal prvak Južne Amerike v metu diska in kladiva. Pogelšek je leta 1943 nastopal predvsem na ekipnih tekmovanjih, na katerih pa sta HAŠK in Concordia izkazovala premoč nad njegovim klubom *Zagrebom*. Od letu 1943 do konca vojne ni imel resnejših nastopov.

Po drugi svetovni vojni, v novi Jugoslaviji, se je začel ukvarjati s kegljanjem in v tem športu dosegel izjemne rezultate. Bil je član kegljaškega odseka Športnega društva *Medvedgrad* iz Zagreba. Ta se je leta 1954 ločil od matičnega društva in postal Kegljaški klub *Polet*. Pogelšek je zanj nastopal med letoma 1954 in 1955, nato pa za *Grmoščico* vse do leta 1958, ko se je odselil v ZR Nemčijo.

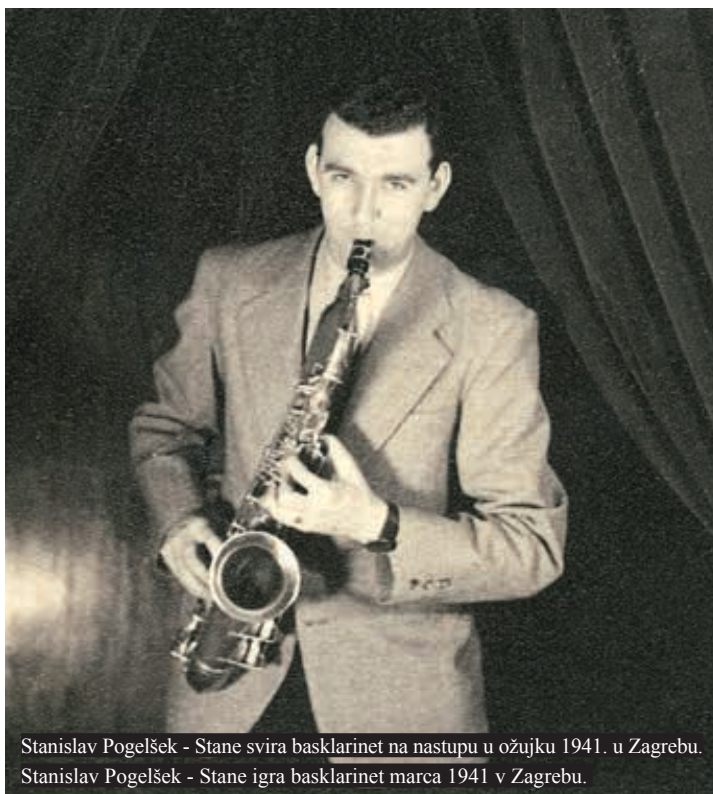
Med letoma 1948 in 1958 se je uvrščal v ožji krog najboljših kegljačev v Jugoslaviji. Sodeloval je na zgodovinski turneji kegljaške reprezentance Zagreba po Češkoslovaški julija 1948. To je bil prvi nastop jugoslovanskih kegljačev po drugi svetovni vojni. Reprezentanco Zagreba so sestavljali Mate Crnić, Ivo Marčelja, August Nadinić, Juraj Šoprek - Đuro, Josip Berlan, Franjo Mazanik, Božo Kombol in Stanislav Pogelšek. Na treh srečanjih v Pragi in na enem v Bratislavi so skupaj osvojili tri zmage. Na prvem srečanju proti reprezentanci Prage je Božo Kombol v 200 lučajih mešano v mednarodnem načinu kegljanja postavil svetovni rekord z 927 podrtimi keglji. To je bil tudi prvi svetovni rekord za jugoslovanski šport po letu 1945. Pogelšek je bil na koncu turneje po učinku v reprezentanci Zagreba na 4. mestu; v 500 lučajih je podrl 1990 kegljev. Najboljši je bil Kombol z 2085 podrtimi keglji.

Stanislav Pogelšek - Stane na atletskom dvoboju u rujnu 1942. u Trstu.

Stanislav Pogelšek - Stane na atletskom dvoboju septembra 1942 v Trstu.

Stanislav Pogelšek - Stane svira basklarinet na nastupu u ožujku 1941. u Zagrebu.
Stanislav Pogelšek - Stane igra basklarinet marca 1941 v Zagrebu.

rekord s 927 čunjeva. Bio je to ujedno i prvi svjetski rekord za jugoslavenski sport nakon 1945. Pogelšek je na kraju turneje po učinku u reprezentaciji Zagreba bio 4. kuglač jer je s ukupno 500 hitaca oborio 1990 čunjeva a najbolji je bio Kombol s 2085 čunjeva.

Prve klupske uspjehe ostvario je Pogelšek kao član *Medvedgrada*, kluba predvođenog svjetskim rekorderom Božom Kombolom. Na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije po narodnom načinu osvojio je s *Medvedgradom* 2. mjesto 1950. u Ljubljani i 3. mjesto 1951. u Novom Sadu. Na prvom Prvenstvu Jugoslavije 1952. u Beogradu održanom po međunarodnom načinu osvojio je s *Medvedgradom* 3. mjesto. Drugo ekipno državno prvenstvo po međunarodnom načinu održano je u travnju 1953. na kuglani Proleter u Zagrebu. Momčadi su nastupale sa po šest igrača, od kojih je svaki bacaio 200 hitaca mješovito (100 u pune i 100 u čišćenje). Momčad *Medvedgrada* u sastavu: Stane Pogelšek (oborio 844 čunja), Stipe Bojanić (811), Ivan Tomašković

(760), Mato Crnić (790), Božo Kombol (790) i Vlado Putanec (800) postala je s ukupno 4795 oborenih čunjeva prvak Jugoslavije, ispred *Grmoščice* (4726) i *Železničara* iz Ljubljane (4724). Pogelšek je s 844 oborena čunja bio najbolji pojedinac *Medvedgrada* i 2. na prvenstvu, iza Augusta Nadinića iz *Grmoščice* (846) te su obojica stekli naslov majstora kuglanja koji je dodjeljivao Kuglački savez Jugoslavije. Na sljedećem Prvenstvu Jugoslavije po međunarodnom načinu, Pogelšek je 1954. u Mariboru osvojio s *Medvedgradom* 2. mjesto. Prethodne, 1953. godine, pobijedili su i na vrlo kvalitetnom i masovnom ekipnom Prvenstvu Zagreba po narodnom načinu. Stanislav Pogelšek imao je uspjeha i na pojedinačnom prvenstvu države po međunarodnom načinu te je 1953. u Beogradu osvojio 2. mjesto, iza Vlade Martelanca iz Kranja i ispred Avgusta Likovnika iz Ljubljane.

Poseban je uspjeh ostvario na prvom međunarodnom Prvenstvu Zagreba, održanom u lipnju 1954. u organizaciji njegova kluba i pod pokroviteljstvom gradonačelnika Većeslava Holjevca. U ekipnoj konkurenciji sudjelovalo je dvadeset klubova, od čega pet iz inozemstva. U momčadi *Medvedgrada* (2463 oborenih čunjeva) uz njega su kuglali Juraj Ivančić, Franjo Katalenić, Mato Crnić, Božo Kombol i Josip Rajčić, a osvojili su naslov pobjednika ispred *Grmoščice* (2424) i *Tirola* iz Innsbrucka (2406). Igralo se po međunarodnom načinu u 100 hitaca mješovito. U pojedinačnoj konkurenciji također je Pogelšek bio pobjednik.

Nakon promjene imena kluba u Kuglački klub *Polet* nastupio je 12. prosinca 1954. u Zagrebu na troboju po međunarodnom načinu protiv klubova *Kranj* i *Branik* i oborio je 902 čunja što je bio dotad treći najbolji rezultat u državi i novi hrvatski rekord. S *Poletom* je 1955. u Zagrebu osvojio 1. mjesto na ekipnom Prvenstvu Hrvatske i 2. mjesto na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije po međunarodnom načinu.

Vrhunac karijere ostvario kuglajući za *Grmoščicu*, tada najkvalitetniji klub u državi, za koji su igrali reprezentativci Dujam Smoljanović i Stanislav Hladnik. Kao član *Grmoščice* osvojio je ekipno Prvenstvo Jugoslavije po međunarodnom načinu 1956. u Beogradu i 1958. u Zagrebu te ekipno Prvenstvo Hrvatske 1956. i 1957. Na pojedinačnom jugoslavenskom prvenstvu 1957. u Kranju u disciplini 1x200 hitaca ostvario je, s 907 oborenih čunjeva, svoj jedini naslov državnog prvaka po međunarodnom načinu, ispred klupskoga kolege Hladnika i Mate Bunete iz Beograda. Iste je godine postao i prvak Zagreba. Kuglački savez Jugoslavije dodijelio mu je Zlatnu značku rekordera za rezultate ostvarene 1957. godine.

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je prvi put u listopadu 1950. na prvom međudržavnom susretu održanom u Zagrebu, gdje je Jugoslavija u disciplini 200 hitaca mješovito pobijedila Austriju, a Pogelšek je s 824 oborena čunja bio najbolji igrač dvoboja. Kao kuglač s najboljim prosjekom u državi (420 oborenih čunjeva po utakmici) godine

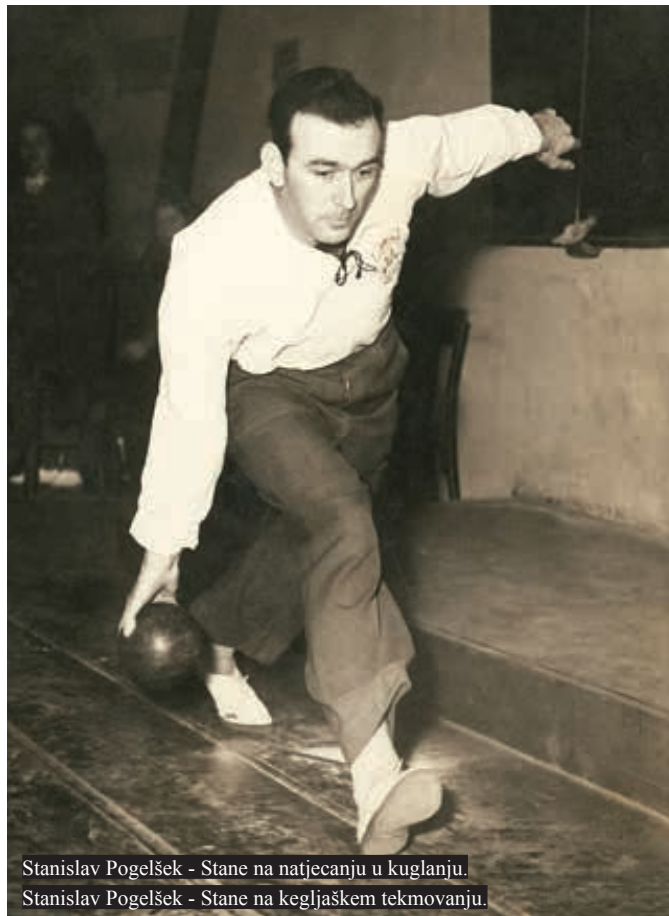
Prve klubske uspehe je Pogelšek dosegel kot član *Medvedgrada*, kluba, ki ga je vodil svetovni rekorder Božo Kombol. Na ekipnem prvenstvu Jugoslavije v narodnem načinu je z *Medvedgradom* osvojil 2. mesto leta 1950 v Ljubljani in 3. mesto leta 1951 v Novem Sadu. Leta 1952 je v Beogradu na prvem prvenstvu Jugoslavije, ki je potekalo v mednarodnem načinu, z *Medvedgradom* zasedel 3. mesto. Drugo ekipno državno prvenstvo v mednarodnem načinu je potekalo aprila 1953 na kegljišču Proleter v Zagrebu. Moštva so nastopala s po šestimi igralci, med katerimi je vsak opravil po 200 lučajev mešano (100 na polno in 100 na čiščenje). Moštvo *Medvedgrada* v postavi Stane Pogelšek (podrl 844 kegljev), Stipe Bojanić (811), Ivan Tomašković (760), Mato Crnić (790), Božo Kombol (790) in Vlado Putanec (800) je postalo s skupaj 4795 podrtimi keglji prvak Jugoslavije, pred *Grmoščico* (4726) in *Železničarjem* iz Ljubljane (4724). Pogelšek je bil z 844 podrtimi keglji najboljši posameznik *Medvedgrada* in 2. na prvenstvu, za Augustom Nadinićem iz *Grmoščice* (846), oba pa sta dosegla naslov kegljaškega mojstra, ki ga je podeljevala Kegljaška zveza Jugoslavije. Na naslednjem prvenstvu Jugoslavije v mednarodnem načinu, leta 1954 v Mariboru, je Pogelšek z *Medvedgradom* osvojil 2. mesto. Leto pred tem, 1953, so zmagali tudi na zelo kakovostnem in množičnem ekipnem prvenstvu Zagreba v narodnem načinu. Stanislav Pogelšek je bil uspešen tudi na državnem prvenstvu posameznikov v mednarodnem načinu leta 1953 v Beogradu: zasedel je 2. mesto, za Vladom Martelančcem iz Kranja in pred Avgustom Likovnikom iz Ljubljane.

Poseben uspeh je dosegel junija 1954 na prvem mednarodnem prvenstvu Zagreba, v organizaciji njegovega kluba in pod pokroviteljstvom župana Većeslava Holjevca. V ekipni konkurenci je bilo dvajset klubov, med njimi pet iz tujine. V moštvo *Medvedgrada* (2463 podrtih kegljev) so ob njem kegljali še Juraj Ivančić, Franjo Katalenić, Mato Crnić, Božo Kombol in Josip Rajčić. Zmagali so pred *Grmoščico* (2424) in *Tirolom* iz Innsbrucka (2406). Igralo se je v mednarodnem načinu v disciplini 100 lučajev mešano. Pogelšek je bil zmagovalec tudi v konkurenci posameznikov.

Po preimenovanju kluba v Kegljaški klub *Polet* je 12. decembra 1954 v Zagrebu nastopil v troboju v mednarodnem načinu proti kluboma *Kranj* in *Branik*. Podrl je 902 keglja, kar je bil do takrat tretji najboljši rezultat v državi in nov hrvaški rekord. S *Poletom* je leta 1955 v Zagrebu osvojil 1. mesto na ekipnem prvenstvu Hrvaške in 2. na ekipnem prvenstvu Jugoslavije v mednarodnem načinu.

Vrhunec kariere je dosegel s kegljanjem za *Grmoščico*, tedaj najboljšim klubom v državi, za katerega sta igrala tudi reprezentanta Dujam Smoljanović in Stanislav Hladnik. Kot član *Grmoščice* je osvojil ekipni prvenstvo Jugoslavije v mednarodnem načinu leta 1956 v Beogradu in leta 1958 v Zagrebu ter ekipni prvenstvo Hrvaške leta 1956 in 1957. Na jugoslovanskem prvenstvu posameznikov leta 1957 v Kranju je v disciplini 1 x 200 lučajev z 907 podrtimi keglji osvojil svoj edini naslov državnega prvaka v mednarodnem načinu, pred klubskim kolegom Hladnikom in Matejem Buneto iz Beograda. Istega leta je postal tudi prvak Zagreba. Kegljaška zveza Jugoslavije mu je podelila zlato značko rekorderja za dosežene rezultate v letu 1957.

Za reprezentanco je prvič nastopil oktobra 1950 na prvem meddržavnem srečanju v Zagrebu, ko je Jugoslavija v disciplini 200 lučajev mešano premagala Avstrijo, Pogelšek pa je bil z 824 podrtimi keglji najboljši igralec dvoboja. Kot kegljač z najboljšim povprečjem v državi (420 podrtih kegljev na tekmo) je leta 1953 v Beogradu nastopil na prvem svetovnem prvenstvu. V ekipni konkurenci je osvojil zlato medaljo z novim svetovnim rekordom Jugoslavije v disciplini

Stanislav Pogelšek - Stane na natjecanju u kuglanju.
Stanislav Pogelšek - Stane na kegljaškem tekmovanju.

1953. nastupio je na prvom Svjetskom prvenstvu u Beogradu. U ekipnoj konkurenciji osvojio je zlatnu medalju uz novi svjetski rekord Jugoslavije u disciplini 6 x 200 hitaca (4997). Taj uspjeh su uz Pogelšeka ostvarili Dujam Smoljanović i Stanislav Hladnik iz Zagreba, Vlado Martelanc iz Kranja, Dušan Denić iz Beograda i Evgen Kobal iz Maribora, a vodio ih je savezni kapetan Rudolf Radošević iz Zagreba. U pojedinačnoj konkurenciji je ostvario 4. mjesto s 839 oborenih čunjeva, iza Alfreda Bayerla i Ludwiga Schmidta iz Austrije te iza Zvonka Kružića. Treba spomenuti da je B reprezentacija Jugoslavije postigla bolje rezultate ekipno i pojedinačno ali su sudjelovali izvan konkurencije.

Pogelšek je nastupio i na sljedeća dva svjetska prvenstva: 1955. u Essenu, kad je kao član reprezentacije osvojio srebrnu medalju i 1957. u Beču, kad je s ekipom Jugoslavije osvojio zlatnu medalju uz novi svjetski rekord sa 5045 čunjeva u 6x200 hitaca. U tom su uspjehu uz Pogelšeka sudjelovali Vlado Martelanc, Leon Grom, Avgust Likovnik, Rajko Starc i Dujam Smoljanović, a vodio ih je savezni kapetan Mate Crnić. Pridonio je pobjedi i svojim 2. rezultatom u momčadi (s 859 oborenih čunjeva), dok je pojedinačno zauzeo za njega skromno 26. mjesto. Nastupio je i na prva dva Europska kupa (1956. i 1958.) koja su se održavala samo u ekipnoj konkurenciji u disciplini 6 x 200 hitaca i oba puta bio je među najboljim pojedincima u dresu Jugoslavije koja je dva puta za redom osvojila srebrnu medalju, iza DR Njemačke. Za reprezentaciju je kao stalni član od 1950. do 1958. nastupio 15 puta.

Natjecao se i u bowlingu u samim počecima toga sporta u Hrvatskoj. Tako je na III. prvenstvu Jugoslavije 1956. u Zagrebu osvojio naslov pojedinačnog prvaka države i s klupskim kolegama iz *Grmoščice* u petorkama. Iste godine nastupio je na turneji *Grmoščice* po Finskoj i Švedskoj, gdje je bio jedan od najboljih pojedinaca.

Po odlasku u SR Njemačku krajem 1958. nastanio se u Münchenu gdje je ostao do kraja života. Bio je trener kuglačke reprezentacije SR Njemačke i član klubova *Rot-Weiß München* i *Germanen* s kojima je postao višestruki ekipni i pojedinačni prvak Münchena i savezne pokrajine Bavarske te ekipni prvak SR Njemačke 1964. godine. Od 1958. do 1973. radio je u poduzeću Bergmann kao isporučitelj sportske opreme. U Münchenu je nastavio i svoju glazbenu karijeru, svirajući klarinet u gradskom simfonijskom orkestru. Stanislav Pogelšek -Stane bio je svestran čovjek i ostvario je iznimnu sportsku i glazbenu karijeru.

Izv.: Izjava supruge, Gerde Pogelšek iz Münchena; izjava i arhiva Karla - Rudolfa Molla iz Münchena; izjava nećakinje, Jasne Šinkovec iz Ljubljane; izjava i arhiva nećakinje Zorke Gajšek iz Ljubljane.

Lit.: Jutro: ponedjeljska izdaja br. 23, Ljubljana, 11. lipnja 1935.; Jutro, br. 204, Ljubljana, 4. rujna, 1935.; Jutro: ponedjeljska izdaja br. 20, Ljubljana, 18. svibanj. 1936.; Domovina br. 51, Ljubljana, 17. prosinca 1936.; Radio Ljubljana: tednik za radiofoniju br. 13, Ljubljana, ožujak 1936.; Radio Ljubljana: tednik za radiofoniju br. 22, Ljubljana, svibanj 1937.; Letno poročilo III. Državne realne gimnazije v Ljubljani 1937/38, Ljubljana, 1938.; Kuglački list br. 2, Zagreb, 25. travnja 1953.; Kuglački list br. 3, Zagreb, 10. svibnja 1953.; Kuglački list br. 4, Zagreb 25. svibnja 1953.; Kuglački list br.6, Zagreb, 25. lipnja 1953.; Kuglački list br. 14–15, Zagreb, 15. studenoga 1953.; Kuglački list br. 115, Zagreb, svibanj 1960.; *Bilten kuglačkog saveza Jugoslavije*, Zagreb, 1968.; *Kuglački sportski klub Grmoščica 1938.-1988*, Zagreb, 1988.; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003.; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007.; J. Kosijer, *Medveščak 1958 – 2008*, Zagreb 2008.; P. Arambašić, *Prvi čunj*, Sombor, 2011.; E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmoščica 1938 – 2013.*, Zagreb, 2013.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1945*, Beograd, 2013.

KARLO ČERIĆ

(Dubrovnik, 21. IX. 1917. – Hamilton, Kanada, 6. IV. 1992.)

Rođen je u slovenskoj obitelji oca Ignacija rodom iz Maribora i majke Marije rođ. Kumar. U njegovu djetinjstvu često su se selili zbog očeve službe na željeznici. Izučio je krznarski i krojački zanat.

Nogometom se počeo baviti 1933. godine u Bosanskom Brodu gdje je proveo dio mladosti. Po dolasku u Novi Sad, krajem 1930-ih godina, postao je kao nogometni vratar član Fudbalskog kluba *Vojvodina*. Nastupio je na prvenstvu srpske lige u sezoni 1940./41. kad je standardno bio vratar *Vojvodine* koja se osvajanjem 3. mjesta plasirala u jedinstvenu ligu u kojoj su pravo nastupa imala po tri najbolja kluba iz srpske i hrvatsko-slovenske lige. No, do odigravanja prvenstva u Kraljevini Jugoslaviji nije došlo zbog početka rata.

Doselio se u Zagreb nakon proglašenja NDH i postao član Hrvatskog športskog kluba *Concordia*. Počeo je kao vratar igrati veliki rukomet koji je tada bio popularan u Zagrebu. Veliki rukomet igrale su ekipe od 11 igrača

6 x 200 lučajev (4997). Ta uspeh so ob Pogelšku dosegli Dujam Smoljanović in Stanislav Hladnik iz Zagreba, Vlado Martelanc iz Kranja, Dušan Denić iz Beograda in Evgen Kobal iz Maribora. Vodil jih je zvezni kapetan Rudolf Radošević iz Zagreba. V posamični konkurenci je dosegel 4. mesto z 839 podrtimi keglji, za Alfredom Bayerlom in Ludwigo Schmidtom iz Avstrije ter za Zvonkom Kružićem. Treba je omeniti, da je B-reprezentanca Jugoslavije dosegala boljše ekipe in posamične rezultate, vendar je igrala zunaj konkurence.

Pogelšek je nastopil tudi na naslednjih svetovnih prvenstvih: leta 1955 v Essnu, ko je kot član reprezentance dobil srebrno medaljo, in leta 1957 na Dunaju, ko je z ekipo Jugoslavije osvojil zlato medaljo z novim svetovnim rekordom, s 5045 podrtimi keglji v disciplini 6 x 200 lučajev. V tem uspehu so ob Pogelšku sodelovali še Vlado Martelanc, Leon Grom, Avgust Likovnik, Rajko Starc in Dujam Smoljanović. Vodil jih je zvezni kapetan Mate Crnić. K zmagi je prispeval tudi s svojim 2. rezultatom v moštvu (z 859 podrtimi keglji). Posamično je zasedel zanj skromno 26. mesto. Nastopil je tudi na prvih dveh evropskih pokalih (leta 1956 in 1958), ki sta potekala samo v ekipni konkurenci v disciplini 6 x 200 lučajev, in bil obakrat med najboljšimi posamezniki v dresu Jugoslavije, ki je dvakrat zapored osvojila srebrno medaljo, za DR Nemčijo. Za reprezentanco je kot stalni član med letoma 1950 in 1958 nastopal 15-krat.

Tekmoval je tudi v bowlingu, na samih začetkih tega športa na Hrvaškem. Tako je leta 1956 v Zagrebu na tretjem prvenstvu Jugoslavije osvojil naslov posamičnega državnega prvaka in s klubskimi kolegi iz *Grmošćice* v peterkah. Istega leta je nastopil na turneji *Grmošćice* na Finskem in Švedskem, kjer je bil med najboljšimi posamezniki.

Po odhodu v ZR Nemčijo leta 1958 se je nastanil v Münchnu, kjer je ostal do konca življenja. Bil je trener kegljaške reprezentance ZR Nemčije ter član klubov *Rot-Weiß München* in *Germanen*, s katerima je postal večkratni ekipni in posamični prvak Münchna in zvezne dežele Bavarske ter ekipni prvak ZR Nemčije leta 1964. Med letoma 1958 in 1973 je delal v podjetju Bergmann kot dobavitelj športne opreme. V Münchnu je nadaljeval tudi svojo glasbeno kariero. Igral je klarinet v mestnem simfoničnem orkestru. Stanislav Pogelšek - Stane je bil vsestranski človek. Ustvaril je izjemno športno in glasbeno kariero.

Viri: Izjava soproge Gerde Pogelšek iz Münchna; izjava in arhiv Karla-Rudolfa Molla iz Münchna; izjava nečakinje Jasne Šinkovec iz Ljubljane; izjava in arhiv nečakinje Zorke Gajšek iz Ljubljane.

Lit.: Jutro: ponedeljska izdaja št. 23, Ljubljana, 11. junij 1935; Jutro št. 204, Ljubljana, 4. september 1935; Jutro: ponedeljska izdaja št. 20, Ljubljana, 18. maj 1936.; Domovina št. 51, Ljubljana, 17. december 1936; Radio Ljubljana: tednik za radiofonijo št. 13, Ljubljana, marec 1936; Radio Ljubljana: tednik za radiofonijo št. 22, Ljubljana, maj 1937; Letno poročilo III. državne realne gimnazije v Ljubljani 1937/38, Ljubljana, 1938; Kuglački list št. 2, Zagreb, 25. april 1953; Kuglački list št. 3, Zagreb, 10. maj 1953; Kuglački list št. 4, Zagreb, 25. maj 1953; Kuglački list št. 6, Zagreb, 25. junij 1953; Kuglački list št. 14–15, Zagreb, 15. november 1953; Kuglački list št. 115, Zagreb, maj 1960; *Bilten kuglačkog saveza Jugoslavije*, Zagreb, 1968; *Kuglački sportski klub Grmošćica 1938–1988*, Zagreb, 1988; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007; J. Kosijer, *Medveščak 1958–2008*, Zagreb, 2008; P. Arambašić, *Prvi čunji*, Sombor, 2011; E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmošćica, 1938–2013*, Zagreb, 2013; O. Karamata, *Aletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1945*, Beograd, 2013.

KARLO ČERIĆ

(Dubrovnik, 21. IX. 1917–Hamilton, Kanada, 6. IV. 1992)

Rodil se je v slovenski družini očetu Ignaciju, po rodu iz Maribora, in materi Mariji, roj. Kumar. V njegovem otroštvu so se zaradi očetove službe pri železnici pogosto selili. Izučil se je za krznarja in krojača.

Z nogometom se je začel ukvarjati leta 1933 v Bosanskem Brodu, kjer je preživel del mladosti. Po prihodu v Novi Sad konec 30. let je postal vratar Nogometnega kluba *Vojvodina*. Kot vratar je nastopal na prvenstvu srbske lige v sezoni 1940/41, ko se je *Vojvodina* z osvojitvijo 3. mesta uvrstila v enotno ligo, v kateri so lahko nastopali po trije najboljši klubi iz srbske in hrvaško-slovenske lige. Tega prvenstva v Kraljevini Jugoslaviji zaradi začetka vojne niso nikoli odigrali.

V Zagreb se je priselil po razglasitvi NDH-ja. Postal je član Hrvaškega športnega kluba *Concordia*. Postal je vratar v velikem rokometu, ki je bil tedaj priljubljen v Zagrebu. Veliki rokomet so igrale ekipe s po 11 igralci na

Karlo Čerić kao vratar Fudbalskog kluba *Vojvodina*, 1940. godine.

Karlo Čerić kot vratar Nogometnega kluba *Vojvodina* leta 1940.

na istom igralištu kao i za nogomet, to jest igralo se na otvorenom za razliku od današnjeg rukometa koji je dvoranski sport sa 7 igrača u svakoj momčadi.

S rukometnom sekcijom *Concordije* nastupio je na Prvenstvu Hrvatske 1942. i osvojio 2. mjesto, iza rukometaša Hrvatskog športskog kluba *Meteor*. Potom je mobiliziran u Hrvatsko domobranstvo koje je bilo regularna vojska NDH, pa je morao prekinuti sa sportskim aktivnostima.

Nakon završetka Drugog svjetskog rata i ukidanja *Concordije*, godine 1945. postaje član Fiskulturnog društva *Metalac*. Nastupio je u velikom rukometu na I. fiskulturnom sletu Hrvatske, što je ujedno bilo i prvo Prvenstvo Hrvatske, a održano je od 16. do 18. kolovoza 1945. u Zagrebu. Kao član *Metalca* osvojio je 1. mjesto.

Godine 1946. jedno je vrijeme proveo u istražnom zatvoru u Zagrebu zato što je za vrijeme rata služio u hrvatskoj vojsci. Početkom 1948. boravio je u Beogradu gdje je atletičare podučavao osnovnim elementima rukometa.

Nastupio je u svibnju 1948. kao vratar Fiskulturnog društva *Dinamo* u Zagrebu na prvoj poslijeratnoj rukometnoj međunarodnoj utakmici protiv mađarskog *Vasasa*. Mjesec dana potom postao je član reprezentacije Zagreba koja je nastupila na Balkansko-srednjoeuropskom rukometnom turniru u Budimpešti, održanom samo dva tjedna prije objavljivanja Rezolucije Informbiroa. Nakon prelaska u rukometnu sekciju Fiskulturnog društva *Zagreb*, osvojio je sa svojim klubom Prvenstvo Jugoslavije 1949. godine i Republičku ligu NR Hrvatske sezone 1949./50.

Bio je dio generacije zagrebačkih igrača velikog rukometa koja je u Jugoslaviji dominirala prvih nekoliko godina poslije rata. Predvodio ju je igrač i trener Irislav Dolenc, (također daljim podrijetlom Slovenac) te rukometni i nogometni vratar Branko Kralj - King koji je Čerića naslijedio u *Concordiji*, a nakon rata je bio najbolji rukometni vratar u državi.

Karlo Čerić bio je vlasnik krojačke radionice u Zagrebu gdje je šivao i dresove za rukometaše. Za vrijeme rukometnog gostovanja u Belgiji u srpnju 1950. odlučio je emigrirati iz Jugoslavije. Nastanio se u Kanadi gdje se nastavio baviti nogometom. Nastupao je za ekipu ukrajinskih emigranata, a s aktivnom nogometnom karijerom završio je 1955. godine.

Bio je jedan od osnivača Hrvatskog nacionalnog sportskog kluba *Croatia* u Hamiltonu. Predsjednik kluba *Croatia* bio je 1973. a potpredsjednik 1980. i 1981. godine.

Izv.: Izjava i arhiva kćeri, Blaženke Kranjčec iz Hamiltona; autorova arhiva.

Lit.: *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986.; B. Miroslavljević, *Jubilej šampiona – 75 godina fudbalskog kluba Vojvodina Novi Sad*, Novi Sad, 1989.; *Almanah Rukometnog saveza Jugoslavije 1949–1989*, Beograd, 1991.; B. Kralj, *Da bi reč rekel – sjećanja i razmišljanja*, Zagreb, 2004.

Jožef Josip Virant

JOŽEF JOSIP VIRANT

(Velike Lašče, 17. XI. 1917. – Zagreb, 12. IX. 2006.)

Otac mu je bio Josip, gradonačelnik Velike Lašče, a majka Ivana, rođ. Rigler. Završio je gimnaziju u Ljubljani. Diplomirao je na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu. Za vrijeme školovanja u Ljubljani bio je član Sokolskog društva *Tabor*. Po dolasku na studij u Zagreb postao je član Sokolskog društva *Zagreb I*. Krajem Drugog svjetskog rata, za vrijeme NDH, igrao je odbojku na Gradskom kupalištu pokraj Save sa skupinom istomišljenika, uglavnom Slovenaca u Zagrebu koji su bili članovi predratnog *Sokola*. Kako nisu imali registrirani klub nazivali su se *Divlji*. Uz njega su u *Divljima* igrali Bojan Stranić, Zlatko Kovačević, Maks Slabe, Miloš Uršič i drugi.

Karlo Čerić kao rukometni vratar.
Karlo Čerić kot rokometni vratar.

nogometnem igrišču. Igralo se je torej na prostem, v nasprotju z današnjim rokometom, ki je dvoranski šport s po 7 igralci v ekipi.

Z rokometno sekcijo *Concordie* je nastopil na prvenstvu Hrvaške leta 1942. Osvojil je 2. mesto, za rokometiši Hrvaškega športnega kluba *Meteor*. Potem je bil mobiliziran v Hrvaško domobranstvo, ki je bilo redna vojska NDH-ja, in je moral prekiniti s športnimi dejavnostmi.

Po koncu druge svetovne vojne in ukinitvi *Concordie* leta 1945 je postal član Fizkulturnega društva *Metalac*. V velikem rokometu je nastopil na prvem telovadnem zletu Hrvaške, ki je bil hkrati prvo prvenstvo Hrvaške. Potekal je od 16. do 18. avgusta 1945 v Zagrebu. Kot član *Metalca* je osvojil 1. mesto.

Leta 1946 je nekaj časa preživel v preiskovalnem zaporu v Zagrebu, ker je med vojno služil v hrvaški vojski. V začetku leta 1948 je obiskal Beograd, kjer je atlete poučeval o osnovnih elementih rokometu.

Maja 1948 je nastopil na prvi povojni mednarodni rokometni tekmi, in sicer kot vratar Fizkulturnega društva *Dinamo* proti madžarskemu *Vasasu*. Mesec pozneje je postal član reprezentance Zagreba, ki je nastopila na balkansko-srednjeevropskem rokometnem turnirju v Budimpešti, ki je potekal le dva tedna pred objavo resolucije informbiroja. Po prestopu v rokometno sekcijo Fizkulturnega društva *Zagreb* je s svojim klubom osvojil prvenstvo Jugoslavije leta 1949 in republiško ligo LR Hrvaške v sezoni 1949/50.

Bil je del generacije zagrebških igralcev velikega rokometu, ki je v Jugoslaviji prevladovala prvih nekaj let po vojni. Vodila sta jo igralec in trener Irislav Dolenc (po daljnem rodu tudi Slovenec) ter rokometni in nogometni vratar Branko Kralj - King, ki je Čerića nasledil v *Concordii*, po vojni pa postal najboljši rokometni vratar v državi.

Karlo Čerić je bil lastnik krojaške delavnice v Zagrebu, kjer je šival tudi drese za rokometiše. Med rokometnim gostovanjem v Belgiji julija leta 1950 se je odločil emigrirati iz Jugoslavije. Naselil se je v Kanadi, kjer se je naprej ukvarjal z nogometom. Nastopal je za ekipo ukrajinskih izseljencev, nogometno kariero pa je končal leta 1955.

Bil je eden od ustanoviteljev Hrvaškega nacionalnega športnega kluba *Croatia* v Hamiltonu. Leta 1973 je bil predsednik kluba *Croatia*, leta 1980 in 1981 pa podpredsednik.

Vira: Izjava in arhiv hčerke Blaženke Kranjčec iz Hamiltona; avtorjev arhiv.

Lit.: *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986; *Almanah Rukometnog saveza Jugoslavije 1949–1989*, Beograd, 1991; B. Kralj, *Da bi reč rekel - sjećanja i razmišljanja*, Zagreb, 2004.

JOŽEF JOSIP VIRANT

(Velike Lašče, 17. XI. 1917–Zagreb, 12. IX. 2006)

Njegov oče je bil Josip, župan Velikih Lašč, mati pa Ivana, roj. Rigler. Končal je gimnazijo v Ljubljani. Diplomiral je na veterinarski fakulteti v Zagrebu. Med šolanjem v Ljubljani je bil član Sokolskega društva *Tabor*. Po prihodu na študij v Zagreb je postal član Sokolskega društva *Zagreb I*. Ob koncu druge svetovne vojne, v obdobju NDH-ja, je na mestnem kopališču ob Savi igral odbojko s skupino somišljenikov, v glavnem Slovencev v Zagrebu, ki so bili člani predvojnega *Sokola*. Ker niso imeli registriranega kluba, so se poimenovali *Divlji (Divji)*. Ob njem so v *Divljih* igrali Bojan Stranić, Zlatko Kovačević, Maks Slabe, Miloš Uršič in drugi.

Jožef Virant je bil takoj po vojni eden od pobudnikov odbojarskega športa v Zagrebu in na Hrvaškem. Z Bojanom Stranićem je bil ustanovitelj in prvi vodja odbojarske sekcije Fizkulturnega društva *Akademičar*, ustanovljenega 23. junija 1945. Takoj se je posvetil organizacijskim zadevam. Od leta 1946 je poleg odbojarske vodil tudi rokometno sekcijo *Akademičarja*. Organiziral je prve tečaje za odbojarske inštruktorje, ki jih je vodil Bojan Stranić, in sodniške

Jožef Virant bio je odmah nakon rata jedan od pokretača odbojkaškoga sporta u Hrvatskoj i Zagrebu. Uz Bojana Stranića osnivač je i prvi voditelj odbojkaške sekcije Fiskulturnog društva *Akademičar* osnovanoga 23. lipnja 1945. Odmah se posvetio organizacijskim poslovima. Od 1946. godine vodio je uz odbojkašku i rukometnu sekciju *Akademičara*. Organizirao je prve tečajeve za odbojkaške instruktore, koje je vodio Bojan Stranić, i sudačke tečajeve na kojima je Virant predavao uz Milana Roglića.

U početku rada Fiskulturnog saveza Hrvatske bio je od 1945. tajnik Odbora za igre, a poslije je, nakon preustroja Fiskulturnog saveza, bio dugogodišnji predsjednik Odbojkaškog saveza Hrvatske. U isto je vrijeme bio i član Predsjedništva Odbojkaškog saveza Jugoslavije.

Nakon fuzije *Akademičara* i *Mladosti* (9. prosinca 1946.) bio je u novoosnovanom Akademskom sportskom društvu (ASD) *Mladost* osnivač i voditelj odbojkaške sekcije koja je potom postala Akademski odbojkaški klub (AOK) *Mladost*. Osim odbojkaške sekcije osnovao je, zajedno s Borisom Bužanom, u sklopu ASD-a *Mladost* i košarkašku sekciju. U AOK-u *Mladost* djelovao je dvadeset godina i bio prvi i dugogodišnji predsjednik. Svojim radom i organizacijskim sposobnostima najzaslužniji je, uz Stranića, za uspon AOK-a *Mladost* i stasanje, za njegova mandata, u jedan od najboljih odbojkaških klubova u Jugoslaviji.

U profesionalnoj karijeri bio je zaposlenik Veterinarske stanice grada Zagreba do umirovljenja. U braku s Desankom Njakara s Pelješca imao je dvije kćeri: Mariju, profesoricu violončela, i Desanku, koreografkinju. Njegova teta Paula Ramovš bila je aktivna članica Slovenskog doma u Zagrebu.

Izv.: Izjava kćeri, Marije Virant iz Zagreba.

Lit.: *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984.; B. Stranić, *priča o odbojkašima Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb, 1985.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.

IVO JERMAN

(Zagreb, 22. XI. 1917. – Zagreb, 30. X. 2006.)

Ivo Jerman

Rođen je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Ivana rodom iz Krškog i majke Ljubice, rođ. Zistler iz Lekenika. Otac mu je u I. svjetskom ratu bio mobiliziran i službovao je u Zagrebu gdje je zasnovao obitelj. Po završetku rata dobio je posao u Ljubljanskoj kreditnoj banci u Celju te potom u Ljubljani, gdje je rođen Ivin brat Silvin. U Ljubljani je Ivo Jerman završio osnovnu školu i I. razred realne gimnazije. Kad je u Zagrebu 1930. otvorena podružnica Ljubljanske kreditne banke, Ivin otac postao je ravnatelj i cijela se obitelj ponovno preselila u Zagreb. Ivo je završio I. mušku realnu gimnaziju 1936. te diplomirao 1. travnja 1941. na Kemijskom odsjeku Tehničkog fakulteta u Zagrebu.

Po dolasku u Zagreb njegov je otac postao član Narodne knjižnice i čitaonice (NAKIČ), koja bila preteča Slovenskom domu. Potom je gotovo cijelo desetljeće bio operativni potpredsjednik NAKIČ-a, gdje je upisao i Ivu kao najmlađeg člana. Ivo Jerman je unatoč mladosti vodio zapisnike Upravnoga odbora i knjižnicu.

Igrao je stolni tenis i posebno se zanimao za šah. Bavio se i enigmatikom, a u enigmatikom tjedniku Sfinga uređivao je šahovsku rubriku. Najuspješniji je bio u šahu, igrajući za ekipu NAKIČ-a do 1935., a nakon toga za Amaterski šahovski klub (AŠK) tada jedan od vodećih zagrebačkih šahovskih klubova.

Prvi uspjeh ostvario je na klupskom prvenstvu AŠK-a, koje je održano od veljače do svibnja 1936. Na opće iznenađenje tada je s nepunih 19 godina pobijedio, a sljedeće je godine podijelio 1. mjesto s Braslavom Rabarom. Igrao je 1936. u Zagrebu na velikoj simultanki s bivšim svjetskim prvakom Aleksandrom Aljehinom protiv kojeg je izgubio posljednji meč. No, Aljehin je pobijedio zagrebačke šahiste sa samo 21 : 19. što je bio odličan rezultat. Jerman je nastupao i na amaterskom šahovskom Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije gdje je samo pobjednik dobivao

tečaje, na katerih je predaval skupaj z Milanom Rogličem.

Od začetka delovanja Fizkulture zveze Hrvaške leta 1945 je bil sekretar odbora za igre, pozneje, po preoblikovanju te zveze, pa je bil dolgoletni predsednik Odbojarske zveze Hrvaške. Hkrati je bil tudi član predsedstva Odbojarske zveze Jugoslavije.

Po združitvi *Akademičarja* in *Mladosti* (9. decembra 1946) je bil v novem Akademskem športnem društvu (AŠD) *Mladost* ustanovitelj in vodja odbojarske sekcije, ki je pozneje postala Akademski odbojarski klub (AOK) *Mladost*. Poleg odbojarske sekcije je skupaj z Borisom Bužanom v AŠD-ju *Mladost* ustanovil tudi košarkarsko sekcijo. V AOK-ju *Mladost* je deloval dvajset let ter bil njegov prvi in dolgoletni predsednik. Z delom in organi-

zacijskimi sposobnostmi je ob Straniću postal najzaslužnejši za vzpon AOK-ja *Mladost*, ki je med njegovim mandatom dozorel v enega najboljših odbojarskih klubov v Jugoslaviji.

V poklicni karieri je bil do upokojitve zaposlen na Veterinarski postaji mesta Zagreba. V zakonu z Desanko Njakaro s Pelješca je imel dve hčerki: Marijo, profesorico violončela, in Desanko, koreografinjo. Njegova teta Paula Ramovš je bila aktivna članica Slovenskega doma v Zagrebu.

Vir: Izjava hčerke Marije Virant iz Zagreba.

Lit.: *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984; B. Stranić, *Priča o odbojkašima - Akademski odbojarski klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb, 1985; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.

IVO JERMAN

(Zagreb, 22. XI. 1917–Zagreb, 30. X. 2006)

Rodil se je v slovensko-hrvaški družini očetu Ivanu, po rodu iz Krškega, in materi Ljubici, roj. Zistler, iz Leke-nika. Očeta so v prvi svetovni vojni mobilizirali. Služboval je v Zagrebu, kjer si je ustvaril družino. Po koncu vojne je dobil delo pri Ljubljanski kreditni banki, najprej v Celju in nato v Ljubljani, kjer se je rodil Ivoov brat Silvin. V Ljubljani je Ivo Jerman končal osnovno šolo in prvi razred realne gimnazije. Ko je bila leta 1930 v Zagrebu odprta podružnica Ljubljanske kreditne banke, je Ivoov oče postal njen ravnatelj, zato se je družina spet preselila v Zagreb. Ivo je leta 1936 končal I. moško realno gimnazijo. 1. aprila 1941 je diplomiral na kemijskem odseku tehnične fakultete v Zagrebu.

Po prihodu v Zagreb je njegov oče postal član Narodne knjižnice i čitalnice (NAKIČ), predhodnice Slovenskega doma. Skoraj celo desetletje je bil operativni podpredsednik NAKIČ-a, v katerega je vpisal tudi Iva, ki je postal najmlajši član društva. Kljub mladosti je pisal zapisnike upravnega odbora in skrbel za knjižnico.

Igral je namizni tenis in se posebej zanimal za šah. Ukvarjal se je tudi z enigmatiko in je v ugankarskem tedniku *Sfinga* urejal šahovsko rubriko. Največje uspehe je dosegel v šahu, ki ga je do leta 1935 igral za ekipo NAKIČ-a, po tistem pa za Amaterski šahovski klub (AŠK), ki je bil tedaj eden od vodilnih zagrebških šahovskih klubov.

Prvi uspeh je dosegel na klubskem prvenstvu AŠK-ja, ki je potekalo od februarja do maja 1936. Na splošno presenečenje je tedaj z nepolnimi 19 leti zmagal, naslednje leto pa si delil 1. mesto z Braslavom Rabaro. Leta 1936 je v Zagrebu igral na veliki simultanki z nekdanjim svetovnim prvakom Aleksandrom Aljehinom, proti kateremu je izgubil zadnjo partijo. Vendar pa je Aljehin zagrebške šahiste premagal z le 21 : 19, kar je bil odličen rezultat.

Odbojkaši *Mladosti* početkom 1950-ih godina. S lijeva: predsjednik Josip Virant, igrač i trener Bojan Stranić, Zdenko Mikina, Mirko Šurkalović, Vladimir Katić, Leo Fingerhut. Čuče: Boris Baždar, Branko Stanišić i Branko Grabar.

Odbojkarji *Mladosti* na začetku 50. let. Z leve: predsednik Josip Virant, igralec in trener Bojan Stranić, Zdenko Mikina, Mirko Šurkalović, Vladimir Katić, Leo Fingerhut. Čepijo: Boris Baždar, Branko Stanišić in Branko Grabar.

titulu šahovskog majstora. Na amaterskom Prvenstvu Jugoslavije, održanom 1937. u Skoplju, dijelio je 7. do 9. mjesto, a 1939. u Zagrebu podijelio je 7. do 8. mjesto i pritom je dvaput remizirao sa Svetozarom Gligorićem koji je poslije postao vodeći jugoslavenski velemajstor. Jerman je potom u Osijeku 1940. postigao najbolji plasman osvajanjem 5. mjesta.

S ekipom AŠK-a osvojio je 1938. Prvenstvo Savske banovine iako nije nastupio u finalnom dvoboju. Pobijedio je u polufinalu ekipnog državnog prvenstva u Zagrebu protiv Ljubljanskog šah kluba, ali njegov je klub ukupno izgubio sa 2 : 6.

Nakon uspostave Banovine Hrvatske obnovljeni Hrvatski šahovski savez organizirao je 1940. pojedinačno i ekipno prvenstvo Hrvatske. Jerman nije sudjelovao na pojedinačnom prvenstvu, ali bio je član AŠK-a koji je u Zagrebu u finalu ekipnog prvenstva pobijedio Šahovski klub *Borovo* sa 7 : 1 i osvojio naslov prvaka Banovine Hrvatske. Toj pobjedi Jerman je pridonio igrajući na 2. ploči i pobjedom protiv Feuera.

I za vrijeme rata i NDH nastavio je sa šahovskom karijerom u novim okolnostima, kao član istog kluba, sada nazvanog Hrvatski šahovski klub, jer mu je ime promijenjeno, kao i svim prijeratnim sportskim klubovima. Nastupio je krajem 1941. na Prvenstvu Zagreba koje je imalo važnost državnoga prvenstva i u vrlo jakoj konkurenciji uspio osvojiti 5. mjesto, iza Lajoša Astaloša, Braslava Rabara, Mladena Šubarića i Ive Tekavčića, tada najboljih hrvatskih šahista.

Na jedinom pojedinačnom Prvenstvu Hrvatske, održanom u travnju 1943. u Zagrebu, podijelio je 1. mjesto s Ivom Tekavčićem, također Slovcem. U doigravanju za naslov pobjednika meč je prekinut kod rezultata 2 : 2 i nije okončan. Pobjednik je uz naslov državnog prvaka trebao dobiti i naslov hrvatskog majstora te otputovati u Madrid na važan šahovski turnir na kojem je igrao i slavni velemajstor Estonac Paul Keres. No, Jerman i Tekavčić su odugovlačili dvoboj sve dok nije prekinut bez proglašenja pobjednika.

Jerman je kao član Hrvatske šahovske reprezentacije nastupio na sva četiri međudržavna dvokružna dvoboja: 1941. u Zagrebu protiv Slovačke (10 : 6); 1942. u Sofiji protiv Bugarske (11 : 5); u Trenčianskim Teplicama protiv Slovačke (8 : 8) i 1943. u Zagrebu protiv Bugarske (8 : 8). Na tim je dvobojima odigrao 8 partija s različitim uspjehom.

Nakon rata nastavio je igrati šah do 1954. Bio je član *Mladosti* iz Zagreba i kapetan šahovske momčadi. Nastupao je na prvenstvima Hrvatske i Jugoslavije i na mnogim domaćim i međunarodnim turnirima. Šahu se nije mogao dovoljno posvetiti jer je, uz stalno zaposlenje, igrao isključivo kao amater pa stoga nije uspio steći titulu šahovskog majstora. Na prvom Prvenstvu Hrvatske, održanom u kolovozu 1945. u Zagrebu, bio je član reprezentacije Zagreba koja je ekipno osvojila 1. mjesto. Na pojedinačnom Prvenstvu Hrvatske 1952. osvojio je 6. mjesto, a najbolji je rezultat ostvario 1954. u Zagrebu kada je osvojio 2. mjesto u skupini A, pa se time kvalificirao za državno prvenstvo. Na Prvenstvu Jugoslavije nastupio je na poluzavršnom turniru 1954. u Trsteniku i osvojio 10. mjesto u konkurenciji 16 šahista.

Najveće uspjehe postigao je kao klupski igrač *Mladosti*. Na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije triput je kao član *Mladosti* osvojio 2. mjesto i naslov viceprvaka države: prvi put 1950. u Zagrebu kada je po turnirskom sustavu njegov klub bio iza beogradskog *Vidmara*, te potom 1952. u Zagrebu kad je *Mladost* izgubila finalni dvoboj od *Partizana* (2,5 : 5,5) i 1954. u Valjevu kad je *Mladost* na turniru ponovno bila druga, iza beogradskog *Partizana*. Igrao je u sjajnoj generaciji *Mladosti* uz Braslava Rabara, Andriju Fuderera, Miju Udovića, Maria Bertoka i druge tada najbolje hrvatske šahiste.

Nakon završetka šahovske karijere ostao je aktivan u šahu kao predsjednik Akademskog šahovskog kluba *Mladost*, a bio je i član centralnog odbora Akademskog sportskog društva *Mladost*.

I Jermanova poslovna karijera bila je iznimna. Nakon rata bio je u Chromosu pogonski inženjer, a zatim i tehnički direktor proizvodnje. Godine 1947. prelazi u Glavnu direkciju za kemijsku industriju Hrvatske u svojstvu glavnog direktora. Bio je i na drugim odgovornim dužnostima te je 1964. postao savjetnik u Izvršnom vijeću Sabora Socijalističke Republike Hrvatske. Godine 1967. vraća se u privredu kao direktor Instituta za istraživanje i razvoj Industrije nafte (INA), a potom je bio direktor kutinske Petrokemije. Od 1975. do 1982. savjetnik je u Petrokemu, odakle odlazi u mirovinu. Uz navedene poslove, predavao je na Strojarsko-brodograđevnom i Tehnološkom fakultetu u Zagrebu, uvijek naglašavajući povezanost tehnologije, tehnike i ekonomike. Bio je suosnivač i redoviti član Znanstvenog savjeta za naftu pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, (danas Hrvatska akademija

Jerman je nastopal tudi na amaterskem šahovskem prvenstvu Kraljevine Jugoslavije, na katerem je samo zmagovalec dobil naslov šahovskega mojstra. Na amaterskem prvenstvu Jugoslavije leta 1937 v Skopju si je delil 7.–9. mesto, leta 1939 v Zagrebu pa 7.–8. mesto, pri čemer je dvakrat remiziral s Svetozarjem Gligorićem, ki je pozneje postal vodilni jugoslovanski vele mojster. Jerman je najboljšo uvrstitev dosegel v Osijeku leta 1940, ko je osvojil 5. mesto.

Z ekipo AŠK-ja je leta 1938 osvojil prvenstvo Savske banovine, čeprav ni nastopal v zaključnem dvoboju. Zmagal pa je v polfinalu ekipnega državnega prvenstva v Zagrebu proti Ljubljanskemu šahovskemu klubu, vendar je njegov klub skupno izgubil z 2 : 6.

Po ustanovitvi Banovine Hrvaške je obnovljena Hrvaška šahovska zveza leta 1940 organizirala posamično in ekipno prvenstvo Hrvaške. Jerman na posamičnem prvenstvu ni igral, bil pa je član AŠK-ja, ki je v Zagrebu v finalu ekipnega prvenstva premagal Šahovski klub *Borovo* s 7 : 1 in osvojil naslov prvaka Banovine Hrvaške. K tej zmagi je Jerman prispeval z igro na 2. šahovnici in zmago nad Feuerjem.

Med vojno in v obdobju NDH-ja je v novih okoliščinah nadaljeval šahovsko kariero, kot član istega kluba, le da se je takrat imenoval Hrvaški šahovski klub, saj so ga preimenovali, tako kot vse predvojnne športne klube. Konec leta 1941 je nastopil na prvenstvu Zagreba, ki je štelo za državno prvenstvo. V zelo močni konkurenci je osvojil 5. mesto, za Lajošem Astalošo, Braslavom Rabaro, Mladenom Šubarićem in Ivom Tekavčićem, tedaj najboljšimi hrvaškimi šahisti.

Na edinem posamičnem prvenstvu Hrvaške, aprila 1943 v Zagrebu, si je delil 1. mesto z Ivom Tekavčićem, prav tako Slovincem. Dvoboj za naslov prvaka je bil prekinjen pri rezultatu 2 : 2 in ni bil končan. Zmagovalec bi poleg naslova državnega prvaka moral dobiti tudi naslov hrvaškega mojstra in odpotovati v Madrid na pomemben šahovski turnir, na katerem je igral tudi slavni estonski vele mojster Paul Keres. Vendar pa sta Jerman in Tekavčić zavlačevala, dokler niso dvoboja prekinili, ne da bi razglasili zmagovalca.

Jerman je kot član hrvaške šahovske reprezentance nastopil na vseh štirih meddržavnih dvokrožnih turnirjih: leta 1941 v Zagrebu proti Slovaški (10 : 6), leta 1942 v Sofiji proti Bolgariji (11 : 5) in v Trenčianskih Teplicah proti Slovaški (8 : 8) ter leta 1943 v Zagrebu proti Bolgariji (8 : 8). V teh dvobojih je odigral 8 partij z različnim uspehom.

Po vojni je šah igral še do leta 1954. Bil je član *Mladosti* iz Zagreba in kapetan šahovskega moštva. Nastopal je na prvenstvih Hrvaške in Jugoslavije ter na številnih domačih in mednarodnih turnirjih. Šahu se ni mogel dovolj posvečati, saj je ob redni službi igral izključno kot amater, zato tudi ni mogel doseči naslova šahovskega mojstra. Na prvem prvenstvu Hrvaške, ki je potekalo avgusta 1945 v Zagrebu, je bil član reprezentance Zagreba, ki je ekipno osvojila 1. mesto. Na posamičnem prvenstvu Hrvaške leta 1952 je zasedel 6. mesto, najboljši rezultat pa je dosegel leta 1954 v Zagrebu, ko je osvojil 2. mesto v skupini A, s tem pa se uvrstil na državno prvenstvo. Na prvenstvu Jugoslavije je nastopil na polfinalnem turnirju leta 1954 v Trsteniku in osvojil 10. mesto v konkurenci 16 šahistov.

Največje uspehe je dosegel kot klubski igralec *Mladosti*. Na ekipnem prvenstvu Jugoslavije je kot član *Mladosti* trikrat osvojil 2. mesto in naslov državnega podprvaka: prvič leta 1950 v Zagrebu, ko je bil po turnirskem sistemu njegov klub za beograjskim *Vidmarjem*, leta 1952 v Zagrebu, ko je *Mladost* izgubila zaključni dvoboj s *Partizanom* (2,5 : 5,5), in leta 1954 v Valjevu, ko je bila *Mladost* na turnirju vnovič druga, za beograjskim *Partizanom*. Igral je v sijajni generaciji *Mladosti*, ob Braslavu Rabari, Andriji Fudererju, Miju Udovčiću, Mariu Bertoku in drugih tedaj najboljših hrvaških šahistih.

Po koncu šahovske kariere je ostal aktiven v šahu kot predsednik Akademskega šahovskega kluba *Mladost*, bil pa je tudi član centralnega odbora Akademskega športnega društva *Mladost*.

Tudi Jermanova poslovna pot je bila izjemna. Po vojni je bil v Chromosu pogonski inženir, potem pa tehnični direktor proizvodnje. Leta 1947 je odšel za glavnega direktorja Glavne direkcije za kemično industrijo Hrvaške. Opravljal je tudi druge odgovorne funkcije. Leta 1964 je tako postal svetovalec v izvršnem svetu Sabora Socialistične republike Hrvaške. Leta 1967 se je vrnil v gospodarstvo kot direktor Inštituta za raziskovanje in razvoj Industrije nafte (INA), potem pa je bil direktor kutinske Petrokemije. Med letoma 1975 in 1982 je bil svetovalec v Petrokemu, kjer se je tudi upokojil. Ob tem je predaval na fakulteti za strojništvo in ladjedelništvo ter tehnološki fakulteti v Zagrebu, pri

znanosti i umjetnosti - HAZU). Objavljivao je knjige i brojne članke. Bio je poliglot – govorio je njemački, engleski i francuski jezik, a prevodio je i s talijanskog i ruskog jezika.

Dobitnik je Privredne nagrade grada Zagreba i odlikovan je Ordenom rada sa zlatnim vijencem.

Do kraja života ostao je vezan uz Slovenski dom u Zagrebu, kojem je kao i njegova obitelj dao veliki doprinos.

Lit.: M. Đorđević, *Ekipni šampionati Jugoslavije u šahu 1946–1979*, Beograd, 1980.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.; V. Kovačević, S. Peleh, J. Varga, E. Sindik, Z. Krečak, *Povijest hrvatskog šaha 1912–1997*, Zagreb, 1997.; S. Peleh, “*Kronologija hrvatskoga šaha (280)*”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 3. listopada 1999.; S. Peleh, “*Kronologija hrvatskoga šaha (287)*”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 21. studenog 1999.; S. Peleh, “*Kronologija hrvatskoga šaha (392)*”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 2. prosinca 2001.; S. Peleh, “*Kronologija hrvatskoga šaha (413)*”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 28. travnja 2002.; J. Balent, “*Ivo Jerman najstarejši aktivni član NAKIČ-a*”, *Novi odmev* br. 20, Zagreb, studeni 2003.; I. Butula, D. Škare, “*U spomen Ivo Jerman, dipl. ing. kemije 1917. – 2006.*”, *Kemija u industriji* br. 12, Zagreb, prosinac 2006.; P. Sentić, *Hrvatska šahovska prvenstva 1940–1991*, Vinkovci, 2009.; P. Sentić, *Jugoslavenska šahovska prvenstva 1920–1991*, Vinkovci, 2009.

GABRIJEL ČELESNIK

(Ljubljana, 21. XII. 1918. – Zagreb, 21. IV. 1994.)

Otac mu se zvao Franjo, a majka Franciska. S obitelji je iz Slovenije došao u Zagreb 1934. godine. Izučio je brijački i pečarsko-keramičarski zanat u Zagrebu.

Sportom se počeo baviti 1938. kao član Hrvatskog biciklističkog kluba *Sokol Zagreb 1887*. Prvi uspjeh ostvario je na posljednjem cestovnom Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije, održanom u kolovozu 1940. na cesti od Ljubljane do Zagreba. U konkurenciji najboljih biciklista iz hrvatskih i slovenskih klubova, bez srpskih koji su bojkotirali nastup, osvojio je 5. mjesto, iza Augusta Prosenika (*Građanski*), Drage Davidovića (*Sokol*), Nikole Penčeva (*Sokol*) i Ivana Peternelja (*Hermes*). Lošiji uspjeh od njegova 6. mjesta ostvarili su: Anton Golob (*Edinstvo*), Mirko Poldrugač (*Olimp*), Milan Ogorelec (*Pekarski*) i drugi. Za njegov klub bio je velik uspjeh što su se trojica članova plasirala među prvu petoricu biciklista.

Nakon početka rata i uspostave NDH klub je preimenovan u *Zagreb 1887*, jer ime *Sokol* nije bilo po volji novim vlastima i maknuto je iz naziva kluba.

Na brdskom Prvenstvu Hrvatske, održanom 1941. na zagrebačkom Sljemenu, osvojio je 2. mjesto, iza Milana Poredskog. Godine 1943. osvojio je 4. mjesto, a tada je pobijedio Josip Šolman. Čelesnik je 1944. osvojio 2. mjesto, iza Šolmana, a 1944. ponovno je bio drugi, iza pobjednika Šolmana.

Na Prvenstvu Zagreba koje je 1941. održano na trkalištu Miramare osvojio je, pred 5000 gledatelja, u konkurenciji prvorazrednih biciklista, 3. mjesto, iza Šolmana i Prosenika.

Na listi najboljih hrvatskih biciklista od 1941. do 1945. redovito se nalazio među pet najboljih, uz Prosenika, Šolmana, Pokupca i druge, a prema izboru lista Hrvatski šport i dnevnika *Gospodarstvo* proglašen je najboljim hrvatskim biciklistom za 1944. godinu.

Uz biciklizam, bavio se i atletikom kao dugoprugaš. S atletskim nastupima počeo je početkom 1942. još kao član biciklističkog kluba, a ujesen iste godine imao je jedan službeni nastup kao član HAŠK-a. Od 1943. trčao je kao dugoprugaš za atletsku sekciju *Concordije* i bio je te godine član *Concordijine* momčadi koja je u ekipnoj konkurenciji osvojila Pokal Hrvatskog atletskog saveza i pobijedila na Prvenstvu Zagreba u šumskom trčanju (krosu). Iste je godine na Prvenstvu Hrvatske u šumskom trčanju pojedinačno osvojio 4. mjesto, a ekipno 1. mjesto. Zadnji

čemer je vedno poudarjal povezanost tehnologije, tehnike in ekonomike. Bil je soustanovitelj in redni član Znanstvenega sveta za nafto pri Jugoslovanski akademiji znanosti in umetnosti (danes Hrvaška akademija znanosti in umetnosti – HAZU). Objavil je več knjig in številne članke. Bil je poliglot – govoril je nemški, angleški in francoski jezik, prevajal pa je tudi iz italijanščine in ruščine.

Je dobitnik gospodarske nagrade mesta Zagreba, odlikovan je z redom dela z zlatim vencem.

Do konca življenja je ostal povezan s Slovenskim domom, h kateremu je tako kot njegova družina veliko prispeval.

Lit.: M. Đorđević, *Ekipni šampionati Jugoslavije u šahu 1946–1979*, Beograd, 1980; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992; V. Kovačević, S. Peleh, J. Varga, E. Sindik, Z. Krečak, *Povijest hrvatskog šaha 1912–1997*, Zagreb, 1997; S. Peleh, “Kronologija hrvatskoga šaha (280)”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 3. oktober 1999; S. Peleh, “Kronologija hrvatskoga šaha (287)”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 21. november 1999; S. Peleh, “Kronologija hrvatskoga šaha (392)”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 2. december 2001; S. Peleh, “Kronologija hrvatskoga šaha (413)”, *Nedjeljni Vjesnik*, Zagreb, 28. april 2002; J. Balent, “Ivo Jerman, najstarejši aktivni član NAKIČ-a”, *Novi odmev* št. 20, Zagreb, november 2003; I. Butula, D. Škare, “U spomen Ivo Jerman, dipl. ing. kemije 1917.–2006.”, *Kemija u industriji* št. 12, Zagreb, december 2006; P. Sentić, *Hrvatska šahovska prvenstva 1940–1991*, Vinkovci, 2009; P. Sentić, *Jugoslavenska šahovska prvenstva 1920–1991*, Vinkovci, 2009.

GABRIJEL ČELESNIK

(Ljubljana, 21. XII. 1918–Zagreb, 21. IV. 1994)

Njegovemu očetu je bilo ime Franjo, materi pa Franciska. Z družino je iz Slovenije v Zagreb prišel leta 1934. V Zagrebu se je izučil za brivski in pečarsko-keramičarski poklic.

S športom se je začel ukvarjati leta 1938 kot član Hrvaškega kolesarskega kluba *Sokol Zagreb 1887*. Prvi uspeh je dosegel na cesti od Ljubljane do Zagreba avgusta 1940, na zadnjem cestnem prvenstvu Kraljevine Jugoslavije. V konkurenci najboljših kolesarjev iz hrvaških in slovenskih klubov, a brez srbskih, ki so nastop bojkotirali, je osvojil 5. mesto, za Augustom Prosenikom (*Gradanski*), Dragom Davidovičem (*Sokol*), Nikolo Penčevom (*Sokol*) in Ivanom Peterneljem (*Hermes*). Slabši uspeh od njegovega 6. mesta so dosegli: Anton Golob (*Edinstvo*), Mirko Poldrugáč (*Olimp*), Milan Ogorelec (*Pekarski*) in drugi. Za njegov klub je bil velik uspeh, da so se trije člani uvrstili med prvo peterico kolesarjev.

Po začetku vojne in vzpostavitvi NDH-ja se je klub preimenoval v *Zagreb 1887*, saj beseda *Sokol* ni bila po volji novim oblastem, zato je bila umaknjena iz imena kluba.

Na gorskem prvenstvu Hrvaške leta 1941 na zagrebškem Sljemenu je osvojil 2. mesto, za Milanom Poredskim. Leta 1943 je zasedel 4. mesto; takrat je zmagal Josip Šolman. Čelesnik je leta 1944 osvojil 2. mesto, za Šolmanom, leta 1944 pa je bil ponovno drugi, za zmagovalcem Šolmanom.

Na prvenstvu Zagreba, ki je potekalo leta 1941 na dirkališču Miramare, je pred pet tisoč gledalci v konkurenci prvorazrednih kolesarjev zasedel 3. mesto, za Šolmanom in Prosenikom.

Med letoma 1941 in 1945 se je na lestvici najboljših hrvaških kolesarjev redno uvrščal med pet najboljših, ob Proseniku, Šolmanu, Pokupcu in drugih, po izboru časopisa *Hrvatski šport* in dnevnika *Gospodarstvo* pa je bil razglašen za najboljšega hrvaškega kolesarja leta 1944.

Ob kolesarstvu se je začel ukvarjati tudi z atletiko, kot tekač na dolge proge. V atletiki je začel nastopati v začetku leta 1942, še kot član kolesarskega kluba, že jeseni pa je prvič uradno nastopil kot član HAŠK-a. Od leta 1943 je kot tekač na dolge proge tekkel za atletske sekcijo *Concordie*. Tistega leta je bil član *Concordijinega* moštva, ki je v ekipni konkurenci osvojilo pokal Hrvaške atletske zveze in zmagalo na prvenstvu Zagreba v gozdnem teku (krosu). Istega leta je na

Gabrijel Čelesnik na utrci.
Gabrijel Čelesnik na tekmi.

atletski uspjeh ostvario je na državnom prvenstvu u šumskom trčanju 1944. u zagrebačkom Maksimiru kada je pojedinačno postigao 10. mjesto.

Nakon rata nastupao je za biciklističku sekciju *Metalca*. Sudjelovao je na prvoj “Utreci mira”, održanoj 1948. od Varšave do Praga, kad je u pojedinačnoj konkurenciji zauzeo 22. mjesto i ekipno 3. mjesto. Na brdskom Prvenstvu Jugoslavije održanom 1948. na stazi Sarajevo – Trebević osvojio je 8. mjesto.

Bio je reprezentativac Hrvatske i Zagreba u biciklizmu. Radio je u brijačnici i poslije u Pećarskom poduzeću u Zagrebu do umirovljenja.

Izv.: Izjava i arhiva snahe, Marije Čelesnik iz Samobora.

Lit.: Jutro br. 34 (192a), Ljubljana, 19. kolovoza 1940.; Slovenski narod br. 170, Ljubljana, 29. srpnja 1943.; Športske novine br. 33 (160), Zagreb, kolovoz 1944.; *Naš sport 1948*, Beograd, 1948.; *80 godina biciklističkog sporta u Hrvatskoj*, Zagreb, 1965.; I. Kerhin, “Zagrebački sport 1941. – 1945: Zabranjene i zaboravljene godine” 11. dio, Večernji list, Zagreb, 4. lipanj 1993.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1944*. Beograd, 2013.

BORIS DOLINAR (Koprivnica, 1. II. 1919. – Zagreb, 28. IX. 1992.)

Rođen je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Jakoba rodom iz Stare Oselice u Gorenjskoj i majke Franjice, rođ. Friedrich, rodom iz Koprivnice. U mladosti se često selio zbog očeva posla suca Prizivnoga suda. Gimnaziju je pohađao u Novom Sadu i Ljubljani, a maturirao je u Zagrebu. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu i doktorirao na Sveučilištu u Zagrebu.

Ljubav prema sportu usadila mu je majka, jedna od prvih žena aktivnih u hrvatskom sportu, ali i ujaci Krešimir i Dragutin Friedrich, svestrani sportaši i sportski djelatnici. Obitelj Friedrich bila je već 1906. među suosnivačima prvih sportskih klubova u Koprivnici i Hrvatskoj.

Počeo se prvo baviti nogometom u Novom Sadu, a uz to je s mladim bratom Žarkom 1934. igrao stolni tenis na kuhinjskom stolu. Boris i brat mu Žarko bili su potom, dok su živjeli u Ljubljani 1935. i 1936. godine, članovi stolnoteniskoga kluba *Korotan*.

Po dolasku u Zagreb, krajem 1936. postao je najprije član stolnoteniskoga kluba *Mladost* na Knežiji, koji su vodili Salezijanci, zatim *Table tennis kluba* (TTC) i od 1938. godine HAŠK-a. Igrao je “penholder” stilom.

Najveće uspjehe ostvario je 1938. kada je postao pojedinačni prvak Zagreba i s HAŠK-om osvojio 2. mjesto na ekipnom Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije. Na kraju te godine zauzeo je sedmo mjesto na državnoj rang listi. Na Prvenstvu jugoslavenskih sveučilišta 1939. u Ljubljani postao je, s Egonom Merksamerom, prvak u igri parova, a pojedinačno je osvojio 3. mjesto.

Za vrijeme rata i NDH nastavio se baviti stolnim tenisom premda mu sport više nije bio na prvom mjestu. Kao četvrti igrač HAŠK-a osvojio je 2. mjesto na ekipnom državnom prvenstvu 1941.

S bratom Žarkom istaknuo se u spašavanju zagrebačkih Židova. U podrumu njihove kuće u Primorskoj ulici broj 4. u Zagrebu uredili su radionicu za izradu lažnih dokumenata. Boris je izrađivao pečate, a Žarko se potpisivao na lažne propusnice pomoću kojih su Židovi mogli napustiti NDH. Kada je njihova aktivnost otkrivena, ustaška je vlast uhapsila njihova oca i smijenila ga s položaja suca i umirovila.

Poslije rata, Boris Dolinar se nastavio baviti stolnim tenisom kao član *Akademičara* i *Mladosti* do 1950., ali potom se više posvetio organizacijskim poslovima. Nakon osnivanja Stolnoteniskog saveza Hrvatske 1950. godine, bio je izabran za prvoga predsjednika. Biran je na tu dužnost više puta, pa i 1960. kada je Zagreb dobio organizaciju Europskoga prvenstva u stolnom tenisu.

prvenstvu Hrvaške v gozdnem teku posamično osvojil 4., ekipno pa 1. mesto. Zadnji atletske uspeh je dosegel na državnem prvenstvu v gozdnem teku leta 1944 v zagrebškem Maksimirju, ko je posamično dosegel 10. mesto.

Po vojni je tekmoval za kolesarsko sekcijo *Metalca*. Nastopil je na prvi Dirki miru, ki je leta 1948 potekala od Varšave do Prage. Takrat je v posamični konkurenci zasedel 22., ekipno pa 3. mesto. Na gorskem prvenstvu Jugoslavije, ki je leta 1948 potekalo od Sarajeva do Trebeviča, je bil osmi.

Bil je reprezentant Hrvaške in Zagreba v kolesarstvu. Delal je v brivnici in pozneje do upokojitve v pečarskem podjetju v Zagrebu.

Vir: Izjava in arhiv snahe Marije Čelesnik iz Samoborja.

Lit.: Jutro št. 34 (192a), Ljubljana, 19. avgust 1940; Slovenski narod št. 170, Ljubljana, 29. julij 1943; Športske novine št. 33 (160), Zagreb, avgust 1944; *Naš sport 1948*, Beograd, 1948; *80 godina biciklističkog sporta u Hrvatskoj*, Zagreb, 1965; I. Kerhin, "Zagrebački sport 1941–1945: Zabranjene i zaboravljene godine", 11. del, Večernji list, Zagreb, 4. junij 1993; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1944*, Beograd, 2013.

BORIS DOLINAR

(Koprivnica, 1. II. 1919–Zagreb, 28. IX. 1992)

Rodil se je v slovensko-hrvaški družini očetu Jakobu, po rodu iz Stare Oselice na Gorenjskem, in materi Franjici, roj. Friedrich, po rodu iz Koprivnice. V mladosti se je zaradi očetove službe pogosto selil; oče je bil sodnik prizivnega sodišča. Gimnazijo je obiskoval v Novem Sadu in Ljubljani, maturiral pa je v Zagrebu. Diplomiral je na pravni fakulteti v Zagrebu, doktoriral na vseučilišču v Zagrebu.

Ljubezen do športa so mu vsadili mati, ena prvih aktivnih žensk v hrvaškem športu, pa tudi strica Krešimir in Dragutin Friedrich, vsestranska športnika in športna delavca. Družina Friedrich je bila že leta 1906 med soustanovitelji prvih športnih klubov v Koprivnici in na Hrvaškem.

Z nogometom se je začel ukvarjati v Novem Sadu, z mlajšim bratom Žarkom pa je leta 1934 začel igrati namizni tenis na kuhinjski mizi. Brata Boris in Žarko sta bila med letoma 1935 in 1936, ko so živeli v Ljubljani, člana namiznoteniškega kluba *Korotan*.

Po prihodu v Zagreb konec leta 1936 je postal najprej član namiznoteniškega kluba *Mladost* na Knežiji, ki so ga vodili salezijanci, potem *Table tennis kluba* (TTC) in od leta 1938 HAŠK-a. Uporabljal je peresni način držanja loparja (penhold). Največje uspehe je dosegel leta 1938, ko je postal posamični prvak Zagreba in s HAŠK-om osvojil 2. mesto na ekipnem prvenstvu Kraljevine Jugoslavije. Konec tistega leta je zasedel 7. mesto na državni lestvici. Na prvenstvu jugoslovanskih vseučilišč leta 1939 v Ljubljani je z Egonom Merksamerjem postal prvak v igri dvojic, posamično pa je zasedel 3. mesto.

Med vojno in NDH-jem se je še naprej ukvarjal z namiznim tenisom, čeprav šport zanj ni bil več na prvem mestu. Kot četrti igravec HAŠK-a je osvojil 2. mesto na ekipnem državnem prvenstvu leta 1941.

Z bratom Žarkom sta se izkazala pri reševanju zagrebških Judov. V kleti družinske hiše na Primorski ulici št. 4 v Zagrebu sta uredila delavnico za izdelavo lažnih dokumentov. Boris je izdeloval žige, Žarko pa se je podpisoval na lažne prepustnice, s katerimi so Judje lahko zapustili NDH. Ko so njuno dejavnost odkrili, je ustaška oblast prijel njunega očeta, ga umaknila s sodniškega položaja in ga upokojila.

Po vojni se je Boris Dolinar z namiznim tenisom ukvarjal še do leta 1950, kot član *Akademičarja* in *Mladosti*, pozneje pa se je bolj posvečal organizacijskim opravilom. Po ustanovitvi Namiznoteniške zveze Hrvaške leta 1950 je bil izvoljen za prvega predsednika. Na to funkcijo so ga izvolili večkrat, tudi leta 1960, ko je Zagreb dobil organizacijo evropskega prvenstva v namiznem tenisu.

Boris Dolinar (desno) s bratom Žarkom i majkom Franjicom.
Boris Dolinar (desno) z bratom Žarkom in materjo Franjico.

Bio je dugogodišnji član uprave Akademskog stolnoteniskog kluba *Mladost iz Zagreba*. Dao je veliki doprinos organizacijskoj strukturi hrvatskoga stolnoteniskog sporta, radeći na statutu i pravilnicima, kao i na ustroju sudačke službe. Nekoliko je puta bio vrhovni sudac na turnirima i jedan je od organizatora prvih međunarodnih prvenstava u Opatiji i Zagrebu.

Radni vijek je proveo kao sudac, a bio je sudac Vrhovnog suda Hrvatske, najprije u Upravnom odjelu do 1977. a potom u Građanskom odjelu do umirovljenja 1984. godine. Ostao je zapamćen kao izuzetno korektna osoba, dobroćudan i prijazan, a u svojem poslu vrlo stručan. Vječno je bio u sjeni slavnoga brata Žarka, ali mu to nije smetalo jer su bili odličan bratski tandem u svemu čega bi se prihvatili, što su najbolje pokazali za vrijeme Drugog svjetskog rata.

Za svoj dugogodišnji rad primio je 1966. trofej Stolnoteniskog saveza Hrvatske. Posthumno mu je 1993. dodijeljeno priznanje Pravednik među narodima, koje država Izrael daje za spašavanje Židova za vrijeme Drugog svjetskog rata.

Lit.: Z. Uzorinac, *Akademski stolnoteniski klub Mladost-Ribomaterijal Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 1985.; Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988.; *Hrvatsko akademsko sportsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992.; Z. Uzorinac “*Umro stolnoteniski djelatnik Boris Dolinar*”, *Povijest hrvatskog športa* br. 95, Zagreb, prosinac 1992.; Z. Uzorinac, *Zagrebački pingić*, Zagreb, 2003.; M. Steiner - Aviezer, *Hrvatski pravednici*, Zagreb, 2008.

JOSIP KOTNIK - Jože (Trbovlje, 9. II. 1919. – Zagreb, 23. IV. 1964.)

Josip Kotnik - Jože

Otac mu se zvao Franc, a majka Marija. Izučio je strojobravar-ski zanat. Odrastao je u Kamniku, gdje se za atletiku zainteresirao pod utjecajem Karla Kummera atletičara zagrebačkog *Marathona*, koji je tijekom ljetnih praznika u svojem rodnom gradu trenirao skupinu nadarenih dječaka.

Kotnik je kao talentirani mladić postao 1935. član atletske sekcije Športnog kluba *Ilirija* iz Ljubljane. Specijalizirao se za utrke od 1500 m do 5000 m, kao član ekipe trkača *Ilirije* koji su bili najbolji u Kraljevini Jugoslaviji. Tada su u *Iliriji*, uz njega kao najmlađeg, nastupali braća Starman, Jože Bručan, Stanislav Šporn i Jakob Kvas. Kotnik je bio srednjega rasta, visok 175 cm, težak 70 kg, izrazito žilav, a zbog svijetloplave kose podsjećao je na vrsne finske i švedske trkače koji su tada bili dominantni u svijetu. Svoj prirodni talent i iznimne sposobnosti potvrdio je vrlo brzo, jer je prvi uspjeh postigao kao 16-godišnjak 1935. na Prvenstvu Jugoslavije u Ljubljani, osvojivši 6. mjesto u utrci na 1500 m, uz 5-6 godina starije konkurente.

Kao jednog od najdarovitijih mladih atletičara u državi, Jugoslavenski olimpijski komitet ga je izabrao da kao član skupine od trideset sportaša sudjeluje u delegaciji jugoslavenske omladine na Olimpijskim igrama u Berlinu 1936. gdje se na poziv njemačke omladine, a u svrhu političke propagande nacističkog režima, okupilo sedam tisuća mladih sportaša iz cijeloga svijeta u kampu pokraj olimpijskog stadiona.

Još kao junior, Kotnik je 1937. postao seniorski prvak Slovenije i Jugoslavije na 1500 m (4:12.4 i 4:10.8). Iste je godine debitirao za reprezentaciju i postigao prve međunarodne uspjehe. U potrazi za boljim životom doselio se 1938. u Zagreb i zaposlio se kao strojobravar u radionici u Črnomercu, zapadnom dijelu grada. Radio je u teškim uvjetima na otvorenom ili na propuhu, što je utjecalo na njegovo zdravlje te je bio često bolestan, ali ga to nije omelo u postizanju atletskih rezultata.

Kao afirmirani trkač postao je član atletske sekcije Hrvatskog športskog kluba *Concordia* u kojoj su već bili Franc Srakar i Adolf Starman, a i drugi Slovenci sudjelovali su u gotovo svim ostalim sekcijama društva. Kao član

Bil je dolgoletni član uprave Akademskega namiznoteniškega kluba *Mladost* iz Zagreba. Veliko je prispeval k organizacijski strukturi hrvaškega namiznoteniškega športa, s pripravo statotov in pravilnikov ter ustrojem sodniške službe. Nekajkrat je bil vrhovni sodnik na turnirjih, bil je tudi eden od organizatorjev prvih mednarodnih prvenstev v Opatiji in Zagrebu.

Celotno delovno dobo je bil sodnik; do leta 1977 je delal na upravnem oddelku Vrhovnega sodišča Hrvaške, potem pa do upokojitve leta 1984 na civilnem oddelku tega sodišča. Zapomnili so si ga kot izjemno korektnega človeka, blagega in prijaznega, pri delu pa zelo strokovnega. Vselej je bil v senci slavnega brata Žarka, vendar ga to ni motilo, saj sta bila odlični bratski tandem, kar se je najbolj pokazalo med drugo svetovno vojno.

Za svoje dolgoletno delo je leta 1966 prejel nagrado Namiznoteniške zveze Hrvaške. Posmrtno so mu leta 1993 podelili naziv pravičnik med narodi, ki ga Izrael podeljuje za reševanje Judov med drugo svetovno vojno.

Lit.: Z. Uzorinac, *Akademski stolnoteniski klub Mladost-Ribomaterijal Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 1985; Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988; Z. Uzorinac, "Umro stolnoteniski djelatnik Boris Dolinar", *Povijest hrvatskog športa* št. 95, Zagreb, december 1992; Z. Uzorinac, *Zagrebački pingić*, Zagreb, 2003; M. Steiner - Aviezer, *Hrvatski pravednici*, Zagreb, 2008.

JOSIP KOTNIK - Jože **(Trbovlje, 9. II. 1919–Zagreb, 23. IV. 1964)**

Njegovemu očetu je bilo ime Franc, materi pa Marija. Izučil se je za strojnega ključavničarja. Odraščal je v Kamniku, kjer ga je atletika začela zanimati pod vplivom Karla Kummra, atleta zagrebškega *Marathona*, ki je med počitnicami v svojem rodnem mestu treniral skupino nadarjenih dečkov.

Kotnik je kot nadarjen fant leta 1935 postal član atletske sekcije Športnega kluba *Ilirija* iz Ljubljane. Kot član *Ilirijine* tekaške ekipe, ki je bila najboljša v Kraljevini Jugoslaviji, se je specializiral za teke na 1500 do 5000 m. Tedaj so v *Iliriji*, poleg njega, ki je bil najmlajši, nastopali še bratje Starman, Jože Bručan, Stanislav Šporn in Jakob Kvas. Kotnik je bil srednje rasti, visok 175 cm, težak 70 kg, izrazito žilav, zaradi svetlih las pa je spominjal na izvrstne finske in švedske tekače, ki so takrat dominirali na svetu. Svoj naravni talent in izjemne sposobnosti je potrdil zelo kmalu, saj je uspeh dosegel že kot 16-letnik, leta 1935 na prvenstvu Jugoslavije v Ljubljani, ko je osvojil 6. mesto v teku na 1500 m, ob pet, šest let starejših tekmečih.

Kot enega od najbolj nadarjenih mladih atletov v državi ga je Jugoslovanski olimpijski komite izbral v skupino 30 športnikov v delegaciji jugoslovanske mladine na olimpijskih igrah v Berlinu leta 1936. Na povabilo nemške mladine se je takrat v kampu ob olimpijskem stadionu v namene politične propagande nacističnega režima zbralo sedem tisoč mladih športnikov z vsega sveta.

Še kot mladinec je Kotnik leta 1937 postal članski prvak Slovenije in Jugoslavije na 1500 m (4:12.4 in 4:10.8). Istega leta je debitiral za reprezentanco in dosegel prve mednarodne uspehe. V iskanju boljšega življenja se je leta 1938 preselil v Zagreb in se zaposlil kot strojni ključavničar v delavnici v Črnomercu, zahodnem delu mesta. Delal je v težkih razmerah, na odprtem in na prepihu, kar je vplivalo na njegovo zdravje. Bil je pogosto bolan, vendar ga to ni oviralo pri doseganju dobrih atletskih rezultatov.

Kot uveljavljen tekač je postal član atletske sekcije Hrvaškega športnega kluba *Concordia*, v kateri sta že bila Franc Srakar in Adolf Starman, Slovenci pa so bili tudi v skoraj vseh drugih klubskih sekcijah. Kot član *Concordie* je do leta 1941 uspešno nastopal v tekih od 800 m do 5000 m, pa tudi v krosu, v katerem je bil skoraj nepremagljiv. Leta 1939 je v Ljubljani postal prvak Jugoslavije na 3000 m z zaprekami, leta 1939 v Zagrebu posamični državni prvak v krosu na 10 km, leta 1940 pa v Ljubljani na 7,5 km. Ob uspehih, ki jih je dosegal posamično, je kot član moštva *Concordie* osvojil tudi ekipno državno prvenstvo v krosu leta 1939 in 1940. Svojo prevlado je potrdil z državnimi rekordi in uvrstitvijo na lestvice najboljših atletov, po rezultatih, ki jih je dosegel v posameznih disciplinah. Petkrat je postavil rekord Jugoslavije, in sicer leta 1938 na 3000 m (s časom 8:56.4) in 5000 m (15:29.8) ter leta 1940 na 1500 m (4:01.2), 3000 m (8:47.4) in 5000 m (15:26.4). Na lestvicah je bil najboljši tekač v Jugoslaviji leta 1938 na 1500 m in 5000 m, leta 1939 na 5000 m ter leta 1940 na 800 m, 1500 m in 5000 m.

Josip Kotnik vodi ispred Franje Mihalića (lijevo) i Viktora Flassa (desno), dvojice svojih najvećih atletskih rivala na stazama od 1500 do 10 000 m, u vrijeme NDH.
 Josip Kotnik vodi pred Franjem Mihalićem (levo) in Viktorjem Flassom (desno), svojim najvećim tekmećima na atletskih stezah na 1500 do 10000 m u obdobju NDH-ja.

Concordije s uspjehom je do 1941. nastupao u utrkama u rasponu od 800 m do 5000 m, kao i u krosu gdje je bio gotovo nepobjediv. Bio je prvak Jugoslavije 1939. u Ljubljani na 3000 m sa zaprekama, dok je u krosu postao pojedinačni prvak države 1939. u Zagrebu na 10 km i 1940. u Ljubljani na 7.5 km. Uz pojedinačne uspjehe, osvojio je kao član momčadi *Concordije* ekipno prvenstvo države u krosu 1939. i 1940. godine. Svoju dominaciju potvrdio je postizanjem državnih rekorda i plasmanom na godišnjoj državnoj listi najboljih atletičara prema ostvarenim rezultatima u pojedinim disciplinama. Rekord Jugoslavije postigao je pet puta: 1938. na 3000 m (s vremenom 8:56.4) i 5000 m (15:29.8) te 1940. na 1500 m (4:01.2), 3000 m (8:47.4) i

5000 m (15:26.4). Na godišnjoj listi bio je najbolji trkač u Jugoslaviji 1938. na 1500 m i 5000 m, 1939. na 5000 m i 1940. na 800 m, 1500 m i 5000 m.

S uspjehom je nastupao za reprezentaciju Jugoslavije 10 puta na 7 međunarodnih natjecanja od 1937. do 1940. Sudjelovao je triput na Balkanskim atletskim igrama: 1937. u Bukureštu na 1500 m (brončana medalja), 1938. u Beogradu na 1500 m, kad je odustao pred samim ciljem, i 1939. u Ateni kad je postigao najveći uspjeh osvojivši dvije brončane medalje – na 1500 m i 5000 m. Na prvom Balkanskom prvenstvu u krosu 1940. u Istanbulu osvojio je pojedinačno i ekipno zlatnu medalju.

Bio je prvak Hrvatske u krosu 1939. i 1940. i prvak Zagreba 1939. Za vrijeme Banovine Hrvatske nastupio je na Prvenstvu Hrvatskog lakoatletskog saveza 1940. u Zagrebu, gdje je osvojio 2. mjesto na 1500 m. Za reprezentaciju Hrvatske nastupio je dvaput: 1940. u Čepelu, natječući se s trkačima Budimpeštanskog okružja i u Zagrebu na utrci s ekipom Slovačke. U oba međunarodna dvoboja pobijedio je na 3000 m.

Zenit svoje karijere dostigao je za vrijeme NDH kada je od 1941. do 1945. bio jedan od najpopularnijih hrvatskih sportaša i najuspješnijih atletičara, premda zbog malog broja međunarodnih nastupa i ratnih okolnosti nije postigao sve što je mogao u svojim najboljim atletskim godinama. Na prvenstvima Hrvatske bio je najbolji: 1941. na 1500 m (s vremenom 4:00.2) i 5000 m (15:40.2); 1942. na 1500 m (4:04.4) i 5000 m (15:32.2) i 1944. na 5000 m (15:28.8), dok je 2. mjesto osvojio 1943. na 800 m, 1500 m i u štafeti 4 x 400 m. Na 1500 m glavni konkurent bio mu je Viktor Flass iz HAŠK-a, a na 5000 m suparnik mu je bio Franjo Mihalić, godinu dana mlađi klupski kolega iz *Concordije*, koji će nakon rata postati atletičar svjetskih doseg. Kotnik je bio iznimno dominantan u šumskom trčanju (krosu) koje se tradicionalno održavao u Maksimirskoj šumi u Zagrebu. Pojedinačni prvak Hrvatske u krosu bio je 1942. i 1943. Kros 1941. nije održan, a 1944. Kotnik nije nastupio zbog povrede. Jedini poraz doživio je od Flassa 1945. godine. Prvak Zagreba u krosu bio je 1942. i 1943. Uspješan je bio i kao član momčadi *Concordije* koja je u ekipnoj konkurenciji vodila veliku borbu s atletičarima HAŠK-a 1942. i 1943. te potom 1944. godine i s Hrvatskim športskim klubom *Zagreb*.

S *Concordijom* je osvojio: ekipno prvenstvo države 1944., Pokal Hrvatskog atletskog saveza 1943. i 1944. i ekipno prvenstvo države u krosu 1942., 1943. i 1945. Postigao je 8 rekorda NDH po čemu je također bio jedan od najuspješnijih atletičara. Rekorde je ostvario: 1941. na 800 m (2:00.3) i 1500 m (4:04.6); 1942. na 1500 m (4:00.0), 3000 m (8:46.4) i 5000 m (15:29.2 i 15:24.0) te u štafetama: 1942. na 4 x 800 m i 1943. na 4 x 1500 m. Povodom prve godišnjice proglašenja NDH nastupio je u Zagrebu 12. travnja 1942. u utrci na 3000 m, uz vrlo jaku međunarodnu konkurenciju. Utrka je održana nakon prvoga poluvremena nogometne utakmice Hrvatska – Bugarska. Osvojio je 4. mjesto kao najbolje plasirani hrvatski atletičar, iza Nijemca Syringa te Mađara Igloia i Kelemena dok je daleko iza sebe ostavio ostale hrvatske trkače (12. je bio Stjepan Đurić, 14. Viktor Flass, 18. Josip Godler, 19. Zdravko Ceraj, 21. Franjo Mihalić, 22. Artur Takač), premda su neki od njih poslije postigli značajne atletske karijere.

Za reprezentanco Jugoslavije je med letoma 1937 in 1940 uspešno nastopal desetkrat, na sedmih mednarodnih tekmovanjih. Trikrat je bil na balkanskih atletskih igrah: leta 1937 v Bukarešti na 1500 m (bronasta medalja), leta 1938 v Beogradu na 1500 m, ko je odstopil tik pred ciljem, ter leta 1939 v Atenah, ko je dosegel največji uspeh z osvojitvijo dveh bronastih medalj – na 1500 m in 5000 m. Leta 1940 je v Carigradu na prvem balkanskem prvenstvu v krosu osvojil posamično in ekipno zlato medaljo.

Bil je prvak Hrvaške v krosu leta 1939 in 1940 ter prvak Zagreba leta 1939. V Banovini Hrvaški je nastopal na prvenstvu Hrvaške lahkootletске zveze leta 1940 v Zagrebu, na katerem je osvojil 2. mesto na 1500 m. Za reprezentanco Hrvaške je nastopil dvakrat: leta 1940 v Csepelu na srečanju s tekači Budimpeškega okrožja in v Zagrebu na tekmi z ekipo Slovaške. V obeh mednarodnih dvobojih je zmagal na 3000 m.

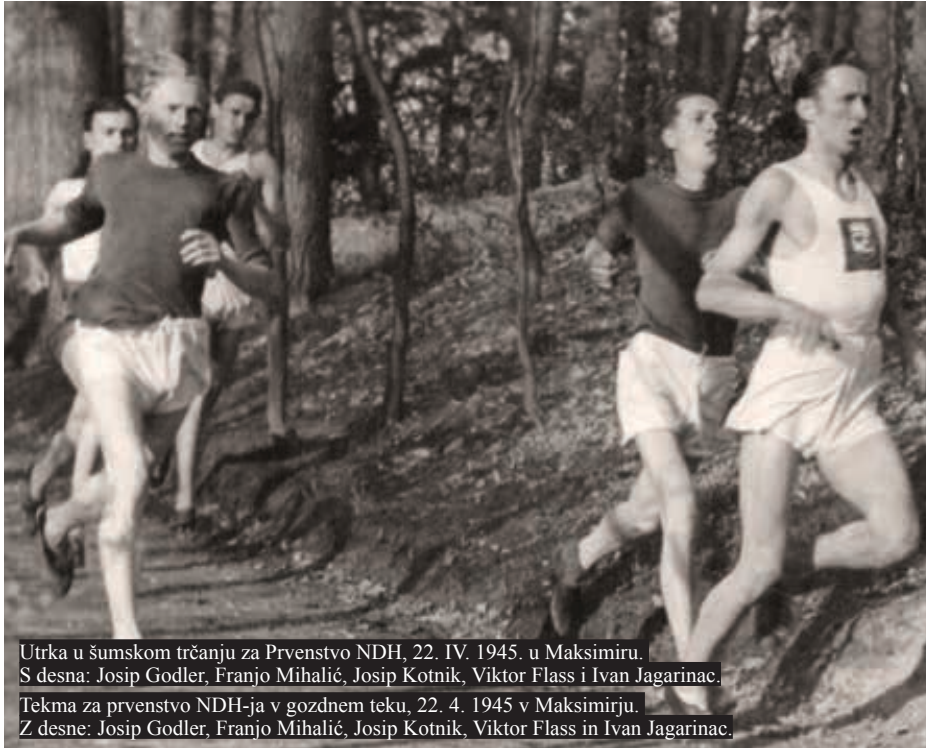
Vrhunec kariere je dosegel v obdobju NDH-ja med letoma 1941 in 1945, ko je bil eden od najbolj priljubljenih hrvaških športnikov in najuspešnejših atletov, čeprav zaradi majhnega števila mednarodnih nastopov in vojnih okoliščin ni dosegel vsega, kar bi lahko v svojih najboljših atletskih letih. Na prvenstvih Hrvaške je bil najboljši leta 1941 na 1500 m (s časom 4:00.2) in 5000 m (15:40.2), leta 1942 na 1500 m (4:04.4) in 5000 m (15:32.2) ter leta 1944 na 5000 m (15:28.8), 2. mesto je osvojil leta 1943 na 800 m, 1500 m in v štafeti 4 x 400 m. V tekih na 1500 m je bil njegov glavni tekmeec Viktor Flass iz HAŠK-a, na 5000 m pa Franjo Mihalić, leto mlajši klubski kolega iz *Concordie*, ki je po vojni postal atlet svetovnega slovesa. Kotnik je bil izjemno dominanten v gozdnem krosu, ki je tradicionalno potekal v Maksimirskem gozdu v Zagrebu. Posamični prvak Hrvaške v krosu je bil leta 1942 in 1943. Leta 1941 krosa niso pripravili, leta 1944 pa se ga Kotnik zaradi poškodbe ni udeležil. Edini poraz je doživel leta 1945, ko ga je premagal Flass. Prvak Zagreba v krosu je bil leta 1942 in 1943. Uspešen je bil tudi kot član moštva *Concordie*, ki je leta 1942 in 1943 v ekipni konkurenci bila veliko borbo z atleti HAŠK-a, leta 1944 pa tudi s Hrvaškim športnim klubom *Zagreb*.

Dio reprezentacije Hrvatske koja je nastupila na međudržavnom dvoboju protiv Rumunjske 1943. u Bukureštu. S lijeva stoje: Vilim Šoić, Rudolf Iveković, Erwin Reisinger, Ivan Miloš, Rudolf Markušić, Miroslav Gal, Stjepan Đurić, Nikola Rastić, Franc Srakar, Josip Kotnik i Ivan Brlek. Sjede: Franjo Mihalić i Viktor Flass.

Del hrvaške reprezentance, ki je nastopila v meddržavnem dvoboju z Romunijo leta 1943 v Bukarešti. Stojijo (z leve): Vilim Šoić, Rudolf Iveković, Erwin Reisinger, Ivan Miloš, Rudolf Markušić, Miroslav Gal, Stjepan Đurić, Nikola Rastić, Franc Srakar, Josip Kotnik in Ivan Brlek. Sedita: Franjo Mihalić in Viktor Flass.

Utrka u šumskom trčanju za Prvenstvo NDH, 22. IV. 1945. u Maksimiru.
S desna: Josip Godler, Franjo Mihalić, Josip Kotnik, Viktor Flass i Ivan Jagarinac.
Tekma za prvenstvo NDH-ja v gozdnem teku, 22. 4. 1945 v Maksimirju.
Z desne: Josip Godler, Franjo Mihalić, Josip Kotnik, Viktor Flass in Ivan Jagarinac.

Nakon završetka Drugog svjetskog rata i sloma NDH, *Concordia* je rasformirana kao i većina ostalih hrvatskih sportskih društava. Kotnik je nastupio na I. fiskulturnom sletu koji je ujedno bio i prvo atletsko prvenstvo Hrvatske, 16. – 18. VIII. 1945. u Zagrebu, gdje je osvojio 1. mjesto na 5000 m i 2. mjesto na 1500 m. Nakon toga mobiliziran je u Jugoslavensku armiju, pa je kao pripadnik te vojske nastupio na prvom poslijeratnom Prvenstvu Jugoslavije u rujnu 1945. u Zagrebu. I tu je pokazao da je jedan od najboljih atletičara i u novoj državi, postavši prvak na 1500 m (4:10.0) dok je na dužoj dionici osvojio 2. mjesto, iza svojeg velikog konkurenta Flassa koji je nastupao za reprezentaciju Hrvatske. Nakon povratka iz vojske nastupao je za zagrebačke klubove: Atletski klub *Dinamo* 1946. i Akademski atletski klub *Mladost* u razdoblju 1947. – 1950. Iako više nije bio u vrhunskoj formi postigao je još nekoliko solidnih rezultata na dionicama od 1500 do 5000 m, dok je u krosu još uvijek bio među najboljima u državi. Na Prvenstvu Jugoslavije 1946. u Ljubljani osvojio je 5. mjesto na 1500 m, a 1948. u Zagrebu i 1949. u Beogradu bio je 4. na 3000 m sa zaprekama. Na državnom prvenstvu u krosu osvojio je 1948. u Skoplju 3. mjesto na 10 km, iza Franje Mihalića, tada člana beogradskog *Partizana* i Valtera Štajnera iz celjskog *Kladivara*. Uz to je 1950. osvojio 2. mjesto u Zagrebu na 10 km, iza Đorđa Stefanovića iz *Partizana*, a ispred još jednog Zagrepčana slovenskoga podrijetla, Josipa Godlera. Nešto slabije rezultate ostvario je 1947. u Osijeku gdje je bio 7. i godine 1949. u Beogradu gdje je bio na 5. mjestu. Pridonio je *Mladosti* da na ekipnom državnom prvenstvu 1948. i 1949. osvoji 2. mjesto. Posljednje uspjehe ostvario je osvajanjem naslova prvaka Hrvatske 1949. na 5000 m i 1950. u krosu. Atletsku karijeru završio je razmjerno mlad, u 31. godini.

U Zagrebu je zasnovao obitelj i ostao živjeti i raditi sve do prerane smrti. Umro je u 46. godini od bolesti pluća, a bio je strastveni pušač. Sprovod na zagrebačkom Mirogoju bio je veličanstven, no s godinama je Kotnik utonuo u zaborav. Ostaje zabilježen kao jedan od najboljih sportaša koje je Slovenija dala hrvatskom i zagrebačkom sportu.

Izv.: Autorova arhiva.

Lit.: "Mladinski tabor na Olimpiadi", Jutro br. 167, Ljubljana, 22. srpnja 1936.; *Atletski godišnjak 1947*, Zagreb, 1948.; *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971.; H. Macanović, "Ing. Karl Kummer (1905–1950)", *Povijest sporta* br. 34, Zagreb, ožujak 1978.; I. Kerhin, "Zagrebački sport 1941. – 1945: Zabranjene i zaboravljene godine" 5. dio, *Večernji list*, Zagreb, 27. svibanj 1993.; O. Šikovec - Luncer, "Pozabljeni atlet Josip Jože Kotnik", *Novi odmev* br. 2, Zagreb, travanj 1997.; Lj. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000.; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945 – 1985*, Zagreb, 2003.; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006.; *Atletske priče iz Maksimirske šume AK Dinamo – Zrinjevac 1945–2005*, Zagreb, 2006.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007, Lj. Gajić, *Kros u Jugoslaviji*, Jagodina, 2012.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1944*, Beograd, 2013.

S *Concordio* je osvojil ekipno državno prvenstvo leta 1944, pokal Hrvaške atletske zveze leta 1943 in 1944 ter ekipno državno prvenstvo v krosu leta 1942, 1943 in 1945. Dosegel je osem rekordov NDH-ja in bil tudi po tem eden od najuspešnejših atletov. Nove rekorde je postavil leta 1941 na 800 m (2:00.3) in 1500 m (4:04.6), leta 1942 na 1500 m (4:00.0), 3000 m (8:46.4) in 5000 m (15:29.2 in 15:24.0) ter v štafetah – leta 1942 na 4 x 800 m in leta 1943 na 4 x 1500 m. Ob prvi obletnici razglasitve NDH-ja, 12. aprila 1942, je nastopil v Zagrebu v teku na 3000 m, ob zelo močni mednarodni konkurenci. Tekmovanje je potekalo po prvem polčasu nogometne tekme Hrvaška – Bolgarija. Osvojil je 4. mesto in bil najbolje uvrščen hrvaški atlet, za Nemcem Syringo ter Madžaroma Igloijem in Kelemenom, medtem ko je daleč za seboj pustil hrvaške tekače (12. je bil Stjepan Đurić, 14. Viktor Flass, 18. Josip Godler, 19. Zdravko Ceraj, 21. Franjo Mihalić, 22. Artur Takač), čeprav so nekateri med njimi pozneje ustvarili pomembne atletske kariere.

Najbolj priljubljeni so bili njegovi dvoboji proti Viktorju Flassu v Zagrebu. Na njune tekaške spopade je prihajal ves športni Zagreb. Tekmovala sta na stezah od 800 m do 5000 m, na igriščih HAŠK-a in *Concordie* pa ju je spremljalo tudi po 7 do 8 tisoč gledalcev, ki so burno navijali. Za tedanji vojni Zagreb so bila takšna tekmovanja ob nogometnih tekmah glavni športni dogodek.

Za reprezentanco Hrvaške je med vojno nastopal v vseh štirih meddržavnih dvobojih, in sicer leta 1941 proti Slovaški v Bratislavi, leta 1942 proti Slovaški v Zagrebu in Bolgariji v Sofiji ter leta 1943 proti Romuniji v Bukarešti. Zmagal je na 3000 m proti Slovaški v Bratislavi, na 1500 m proti Bolgariji in 5000 m proti Romuniji.

Po koncu druge svetovne vojne in zlomu NDH-ja so *Concordio* razpustili, tako kot večino drugih hrvaških športnih društev. Kotnik je nastopil na prvem telovadnem zletu, ki je bil hkrati prvo atletsko prvenstvo Hrvaške, potekal pa je od 16. do 18. avgusta 1945 v Zagrebu. Osvojil je 1. mesto na 5000 m in 2. mesto na 1500 m. Potem so ga mobilizirali v Jugoslovansko armado. Septembra 1945 je v Zagrebu kot pripadnik te vojske nastopil na prvem povojnem prvenstvu Jugoslavije. Tudi tu je pokazal, da je eden od najboljših atletov v novi državi; postal je prvak na 1500 m (4:10.0), na daljši progi je osvojil 2. mesto, za svojim velikim tekmeccem Flassom, ki je nastopal za reprezentanco Hrvaške. Po vrnitvi iz vojske je leta 1946 tekmoval za zagrebški Atletski klub (AK) *Dinamo*, med letoma 1947 in 1950 pa za Akademski atletski klub (AAK) *Mladost*. Čeprav ni bil več v vrhunski formi, je dosegel še nekaj solidnih rezultatov na progah, dolgih od 1500 do 5000 m, v krosu pa je bil še vedno med najboljšimi v državi. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1946 v Ljubljani je osvojil 5. mesto na 1500 m, leta 1948 v Zagrebu in leta 1949 v Beogradu pa je bil 4. na 3000 m z zaprekami. Na državnem prvenstvu v krosu je leta 1948 v Skopju zasedel 3. mesto na 10 km, za Franjem Mihalićem, tedaj članom beograjskega *Partizana*, in Valterjem Štajnerjem iz celjskega *Kladivarja*. Ob tem je leta 1950 osvojil 2. mesto v Zagrebu na 10 km, za Đorđem Stefanovićem iz *Partizana* in pred Josipom Godlerjem, še enim Zagrebčanom slovenskega rodu. Nekaj slabše rezultate je dosegel leta 1947 v Osijeku, kjer je bil sedmi, in leta 1949 v Beogradu, kjer je bil peti. Prispeval je, da je *Mladost* na ekipnem državnem prvenstvu leta 1948 in 1949 osvojila 2. mesto. Zadnje uspehe je dosegel z osvojitvijo naslova prvaka Hrvaške leta 1949 na 5000 m in leta 1950 v krosu. Atletsko kariero je končal razmera mlad, v 31. letu.

V Zagrebu si je ustvaril družino ter živel in delal vse do prezgodnje smrti. Umrli je v 46. letu za boleznijo pljuč, bil pa je strasten kadilec. Pogreb na zagrebškem Mirogoju je bil veličasten, z leti pa je Kotnik utonil v pozabo. Ostaja zapisan kot eden od najboljših športnikov, ki jih je Slovenija dala hrvaškemu in zagrebškemu športu.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: "Mladinski tabor na Olimpiadi", Jutro št. 167, Ljubljana, 22. julija 1936; *Atletski godišnjak 1947*, Zagreb, 1948; *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971; H. Macanović, "Ing. Karl Kummer (1905–1950)", *Povijest sporta* št. 34, Zagreb, marec 1978; I. Kerhin, "Zagrebački šport 1941–1945: Zabranjenje i zaboravljene godine", 5. del, *Večernji list*, Zagreb, 27. maj 1993; O. Šikovec - Luncer, "Pozabljeni atlet Josip Jože Kotnik", *Novi odmev* št. 2, Zagreb, april 1997; L. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 2003; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006; *Atletske priče iz Maksimirske šume AK Dinamo - Zrinjevac 1945–2005*, Zagreb, 2006; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007; L. Gajić, *Kros u Jugoslaviji*, Jagodina, 2012; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1944*, Beograd, 2013.

ZORAN POLJŠAK

(Vrbje kod Celja, 4. VII. 1919. – Ljubljana, 13. XII. 1992.)

Zoran Poljšak

Rođen je u obitelji koja je podrijetlom bila s područja Gorice (Kanal na Soči). Otac Alojz i majka Olga, rođ. Tomšič, bili su učitelji u Gorici. Nakon što je to područje pripalo Kraljevini Italiji odselili su se u Kraljevinu SHS, najprije u Vrbje kod Celja gdje se Zoran rodio, a potom u Ljubljani. Uz Zorana imali su i kćer Aleksandru, udanu Koželj (1914. – 1991.).

Poljšak je maturirao na Realnoj gimnaziji u Ljubljani 1938. i upisao se u jesen te godine na Medicinski fakultet u Zagrebu, gdje je diplomirao 1947. godine.

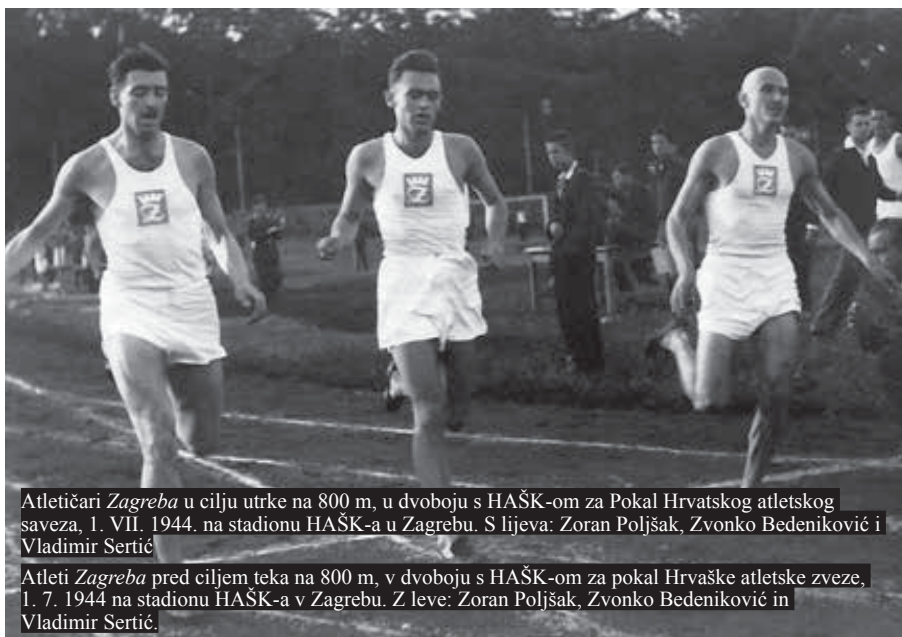
Dok je bio srednjoškolac bavio se sportom, kao i njegovo društvo. Natjecali su se u skijanju, nogometu i lakoj atletici, kojoj se na kraju posvetio. Vježbao je u ljubljanskom lakoatletskom klubu *Primorje*, koji su osnovali prognani primorski Slovenci.

Kao specijalist za utrke na 400 m najveće uspjehe ostvario je sa štafetom *Primorja* 4 x 400 m. Na Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije, održanom 1938. u Ljubljani, bio je 6. na 400 m i osvojio je 1. mjesto kao član štafete 4 x 400 m (3:35.8). Na posljednjem prvenstvu tadašnje države, održanom 1939. u Beogradu, ostvario je trostruku pobjedu: kao član štafeta 4 x 200 m (1:43.6) i 4 x 400 m (3:41.4) te kao član Balkanske štafete (3:27.5).

Bio je član štafete *Primorja* koja je, u sastavu: Skušek–Gabršek–Poljšak–Pleteršek, 3. srpnja 1939. u Ljubljani oborila slovenski rekord na 4 x 400 m (3:27.4). Postao je prvak Slovenije godine 1940. u utrci na 400 m s preponama (1:00.9). Početkom Drugog svjetskog rata, nakon okupacije Slovenije raspušteno je *Primorje*. Poljšak, koji je tada studirao u Zagrebu, nije prešao u drugi slovenski klub. Kada je u lipnju 1942. posjetio majku u Ljubljani koja je bila pod fašističkom okupacijom, uhitili su ga Talijani, zbog veza s Oslobodilnom frontom, te su ga deportirali u logor Gonars iz kojeg se vratio krajem studenog te godine.

Na poziv Borisa Urbića, menadžera Hrvatskog športskog kluba *Zagreb*, zajedno s Marjanom Skušekom prešao je u *Zagreb*.

Nastupio je na Prvenstvu NDH 1943. u Zagrebu, gdje je osvojio 3. mjesto na 400 m s preponama, 4. mjesto na 400 m i 1. mjesto kao član štafete *Zagreba* na 4 x 400 m (3:34.4) u sastavu Skušek–Gal–Poljšak–Jungfleisch. Iste je godine na dvoboju protiv HAŠK-a za ekipno Prvenstvo Hrvatske pobijedio u utrci na 400 m s preponama (60.0) i kao član štafete 4 x 400 m (3:34.2). U 1944. godini nastupio je za *Zagreb* u natjecanju za pokal Hrvatskog atletskog saveza i na ekipnom Prvenstvu Hrvatske, gdje je u finalnom dvoboju *Concordia* pobijedila *Zagreb*, a Poljšak je plasmanu pridonio osvajanjem 2. mjesta na 400 m s preponama i u štafeti 4 x 400 m. Na godišnjoj ljestvici deset najboljih hrvatskih atletičara u 1943. prema postignutim rezultatima dijelio je 4. i 5. mjesto na 400 m s preponama (60.0), a 1944. zauzeo je 4. mjesto na 400 m s preponama (60.1).

Atletičari *Zagreba* u cilju utrke na 800 m, u dvoboju s HAŠK-om za Pokal Hrvatskog atletskog saveza, 1. VII. 1944. na stadionu HAŠK-a u Zagrebu. S lijeva: Zoran Poljšak, Zvonko Bedeniković i Vladimir Sertić

Atletičari *Zagreba* pred ciljem teka na 800 m, u dvoboju s HAŠK-om za pokal Hrvatske atletske zveze, 1. 7. 1944 na stadionu HAŠK-a u Zagrebu. Z lijeva: Zoran Poljšak, Zvonko Bedeniković i Vladimir Sertić.

Nakon rata i završetka studija u Zagrebu, vratio se 1948. u Sloveniju gdje je specijalizirao kirurgiju. Stažirao je u Ljubljani i potom

ZORAN POLJŠAK

(Vrbje pri Celju, 4. VII. 1919–Ljubljana, 15. II. 1992)

Rodil se je v družini, ki je bila po rodu z Goriškega, iz Kanala ob Soči. Oče Alojz in mati Olga, roj. Tomšič, sta bila učitelja v Gorici. Potem ko je ta pripadla Kraljevini Italiji, so se preselili v Kraljevino SHS: najprej v Vrbje pri Celju, kjer se je Zoran rodil, potem pa v Ljubljano. Poleg Zorana so imeli tudi hčerko Aleksandro, poročeno Koželj (1914–1991).

Poljšak je maturiral na realni gimnaziji v Ljubljani leta 1938, jeseni tistega leta pa se je vpisal na medicinsko fakulteto v Zagrebu, kjer je diplomiral leta 1947.

Že kot srednješolec se je skupaj z vrstniki ukvarjal s športom. Tekmovali so v smučanju, nogometu in lahki atletiki, ki se ji je na koncu tudi posvetil. Vadil je v ljubljanskem lahkoatletskem klubu *Primorje*, ki so ga ustanovili pregnani primorski Slovenci.

Kot specialist za tek na 400 m je največje uspehe dosegel s štafeto *Primorja* 4 x 400 m. Na prvenstvu Kraljevine Jugoslavije leta 1938 v Ljubljani je bil 6. na 400 m, kot član štafete 4 x 400 m (3:35.8) pa je osvojil 1. mesto. Leta 1939 je v Beogradu na zadnjem prvenstvu tedanje države dosegel trojno zmago: kot član štafet 4 x 200 m (1:43.6) in 4 x 400 m (3:41.4) ter kot član balkanske štafete (3:27.5).

Bil je član štafete *Primorja*, ki je v postavi Skušek – Gabršek – Poljšak – Pleteršek 3. julija 1939 v Ljubljani preseгла slovenski rekord na 4 x 400 m (3:27.4). Postal je prvak Slovenije leta 1940 v teku na 400 m z ovirami (1:00.9). Na začetku druge svetovne vojne, po okupaciji Slovenije, so *Primorje* razpustili. Poljšak, ki je takrat študiral v Zagrebu, ni prestopil v kakšen drug slovenski klub.

Ko je junija leta 1942 obiskal mater v takrat okupirani Ljubljani, so ga zaradi povezav z Osvobodilno fronto prijeli italijanski fašisti in ga deportirali v taborišče Gonars. Od tam se je vrnil konec novembra istega leta.

Na povabilo Borisa Urbića, menedžerja Hrvaškega športnega kluba *Zagreb*, je skupaj z Marjanom Skuškom prestopil k *Zagrebu*.

Nastopal je na prvenstvu NDH-ja leta 1943 v Zagrebu, na katerem je zasedel 3. mesto na 400 m z ovirami, 4. mesto na 400 m in 1. mesto kot član štafete *Zagreba* na 4 x 400 m (3:34.4) v postavi Skušek – Gal – Poljšak – Jungfleisch. Iste leta je v dvoboju proti HAŠK-u za ekipno prvenstvo Hrvaške zmagal v teku na 400 m z ovirami (60.0) in kot član štafete 4 x 400 m (3:34.2). Leta 1944 je nastopil za *Zagreb* na tekmovanju za pokal Hrvaške atletske zveze in na ekipnem prvenstvu Hrvaške, na katerem je v finalnem dvoboju *Concordia* premagala *Zagreb*, Poljšak pa je k temu prispeval z 2. mestom na 400 m z ovirami in v štafeti 4 x 400 m. Na letni lestvici desetih najboljših hrvaških atletov v letu 1943 si je po doseženih rezultatih delil 4. in 5. mesto na 400 m z ovirami (60.0), leta 1944 pa je zasedel 4. mesto na 400 m z ovirami (60.1).

Po vojni in koncu študija v Zagrebu se je leta 1948 vrnil v Slovenijo, kjer je specializiral kirurgijo. Stažiral je v Ljubljani, potem se je zaposlil v celjski splošni bolnišnici. Specialistični izpit iz kirurgije je opravil leta 1954. Od leta 1958 je bil predstojnik kirurškega oddelka bolnišnice v Šempetru pri Novi Gorici. Med letoma 1965 in 1970

Dvoboj *Concordije* i *Zagreba* za Pokal Hrvatskog atletskeg saveza 8. 7. 1944. u Zagrebu. S lijeva u tamnim dresovima atletičari *Concordije*: Jan Botka, Zdravko Berndt, Adalbert Derniković, Dragutin Puhović, Bojan Stranić i Ivo Buratović. S lijeva u bijelim dresovima atletičari *Zagreba*: Marjan Skušek, Mladen Štulhofer, Zoran Poljšak, Miroslav Gal i Duško Katunarić.

Dvoboj *Concordie* in *Zagreba* za pokal Hrvatske atletske zveze 8. 7. 1944. v Zagrebu. Atleti *Concordie*, v temnih dresih (z leve): Jan Botka, Zdravko Berndt, Adalbert Derniković, Dragutin Puhović, Bojan Stranić in Ivo Buratović. Atleti *Zagreba*, v belih dresih (z leve): Marjan Skušek, Mladen Štulhofer, Zoran Poljšak, Miroslav Gal in Duško Katunarić.

se zaposlio u celjskoj Općoj bolnici, a specijalistički ispit iz kirurgije položio je 1954. Od 1958. bio je predstojnik kirurškoga odjela bolnice u Šempetru kod Nove Gorice, gdje je potom od 1965. do 1970. bio direktor bolnice. Posebno se bavio reparaturnom kirurgijom. Odgojio je znatan broj kirurga mlađe generacije, a suradnici su ga iznimno cijenili. Kao zanimljivost spomenimo da mu je kolega Janko Novak 1951 posvetio ep u kojem u 105 strofa opisuje njegov rad na kirurgiji ("Polšjada, junaški kirurški epos v dveh spevih"). Organizirao je u Novoj Gorici slovensko-hrvatske sastanke kirurških sekcija.

U intervjuu objavljenom 1987. u novogoričkoj reviji Primorska srečanja istaknuo je kako mu je sportska aktivnost u mladosti koristila i kasnije, kada je zbog stručnih kirurških obaveza trebao puno upornosti i kondicije. O povezanosti svojega posla i sporta rekao je: "Studij medicine ostavlja jako malo vremena za sport, zato većina medicinara zanemari ozbiljan sportski trening. Kasnije ostaje samo vrijeme za rekreativni sport. Razumljivo je da je za kirurški posao potrebna dobra tjelesna kondicija, ali značajni su i psihička kondicija, zadovoljstvo kirurškim poslom, upornost i koncentracija."

Odlikovan je medaljom rada sa zlatnim vijencem. U slobodno vrijeme se u zrelijoj dobi bavio skijanjem. Sa suprugom Silvom Poljšak, rođ. Dolničar, koja je također bila liječnica, specijalistica otorinolaringologije, sudjelovao je na tradicionalnom sveslovenskom natjecanju lječnika u skijanju (Latrosski), gdje su svako u svojoj kategoriji redovno osvajali prva mjesta.

Izv.: Arhiva obitelji Poljšak; Izjava supruge, Silve Poljšak, rođ. Dolničar, iz Šempetera kod Nove Gorice.

Lit.: A. Prijatelj, "Poljšak Zoran" Primorski slovenski biografski leksikon 12, Gorica, 1986.; A. Prijatelj, "Zoran Poljšak, zdravnik, kirurg, primarij", Primorska srečanja, br. 76–77, Nova Gorica, 1987.; 85 let Slovenske atletike 1920–2005, Ljubljana, 2006.; Lj. Gajić, Seniorska prvenstva Jugoslavije, Jagodina, 2007.; O. Karamata, Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1945, Beograd, 2013.

SLAVKO BEDA

(Ljubno ob Savinji, 17. X. 1919. – Zagreb, 8. VI. 1975.)

Slavko Beda u akciji pred protivničkim golom.

Slavko Beda v akciji pred nasprotnikovim golom.

Rođen je u hrvatsko-slovenskoj obitelji. Otac mu je bio Miroslav, rodom iz Požege, a majka Marija, rođ. Valte, iz Ljubna ob Savinji. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Nogometom se počeo baviti kao član divljeg kluba *Graničar* iz Zagreba u kojem je igrao 1935. godine. Od 1936. bio je član šireg sastava Hrvatskog športskog kluba *Concordia* iz Zagreba, za čiju je prvu momčad počeo nastupati od 1938. Kao navalni igrač igrao je u generaciji koja je iz nacionalne lige ispala u sezoni 1937./38. Potom je kao član *Concordije* osvojio Prvenstvo Zagrebačkog nogometnog podsaveza 1939. i sudjelovao u Hrvatsko-slovenskoj ligi u sezoni 1939./40., kad su osvojili 4. mjesto.

Za vrijeme Banovine Hrvatske igrao je na Prvenstvu Hrvatskog nogometnog saveza 1940./41. kad je *Concordia* osvojila 3. mjesto. Početkom rata i nakon proglašenja NDH igrao je u Hrvatskoj ligi gdje je *Concordia*, uz HAŠK i *Grđanski*, bila među najkvalitetnijim momčadima. U finalu Hrvatskog kupa 1941. godine nadmašio ih je *Grđanski*, ali potom su 1942. postigli najveći uspjeh osvajanjem prvog službenog Prvenstva Hrvatske. Slavko Beda se istaknuo na prvoj finalnoj utakmici *Concordia – Grđanski* (6 : 2) kao strijelac triju zgoditaka. Bio je dio čuvenog napadačkog sastava *Concordije*: Beda–Kodrnja–Muradori–Golob–Ajbek.

je bil tudi direktor te bolnišnice. Posebej se je ukvarjal z reparatorno kirurgijo. Vzgojil je številne kirurge mlajše generacije, sodelavci pa so ga izjemno cenili. Kot zanimivost omenimo, da mu je kolega Janko Novak leta 1951 posvetil ep v 105 kiticah, v katerem opisuje njegovo delo na kirurgiji ("Polšjada, junaški kirurški epos v dveh spevih"). V Novi Gorici je organiziral slovensko-hrvaške sestanke kirurških sekcij. V intervjuju, objavljenem leta 1987 v novogoriški reviji Primorska srečanja, je poudaril, da mu je športna dejavnost v mladosti koristila tudi pozneje, ko je zaradi strokovnih kirurških dolžnosti potreboval veliko vztrajnosti in kondicije: "Študij medicine pusti le malo časa za šport, tako da navadno večina medicincev zanemari resen športni trening. Pozneje ostaja le čas za rekreativni šport. Razumljivo pa je, da je za kirurško delo potrebna tudi dobra telesna kondicija, vendar so pomembni tudi psihična kondicija, veselje do kirurškega dela, vztrajnost in koncentracija za delo."

Zoran Poljšak preskače preponu.
Zoran Poljšak preskakuje oviro.

Odlikovan je bil z medaljo dela z zlatim vencem. V prostem času se je v zrelem obdobju ukvarjal s smučanjem. S soprogo Silvo Poljšak, roj. Dolničar, ki je bila tudi zdravnica, specialistka otorinolaringologije, je sodeloval na tradicionalnem vseslovenskem tekmovanju smučarjev (Iatrosski), na katerem sta vsak v svoji kategoriji redno osvajala prva mesta.

Vira: Arhiv družine Poljšak in izjava soproge Silve Poljšak, roj. Dolničar, iz Šempetra pri Novi Gorici.

Lit.: A. Prijatelj, "Poljšak Zoran", Primorski slovenski biografski leksikon 12, Gorica, 1986; A. Prijatelj, "Zoran Poljšak, zdravnik, kirurg, primarij", Primorska srečanja št. 76–77, Nova Gorica, 1987; 85 let Slovenske atletike 1920–2005, Ljubljana, 2006; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1944*, Beograd, 2013.

SLAVKO BEDA

(Ljubno ob Savinji, 17. X. 1919–Zagreb, 8. VI. 1975)

Rodil se je v hrvaško-slovenski družini. Njegov oče je bil Miroslav, po rodu iz Požege, mati pa Marija, roj. Valte, z Ljubnega ob Savinji. Diplomiral je na pravni fakulteti v Zagrebu. Nogomet je začel igrati leta 1935 v *Graničarju* iz Zagreba, ki ni imel statusa uradnega kluba. Od leta 1936 je bil član širše postave Hrvaškega športnega kluba *Concordia* iz Zagreba, za *Concordijino* prvo moštvo pa je začel nastopati leta 1938. Bil je napadalni igralec v generaciji, ki je iz državne lige izpadla v sezoni 1937/38. Potem je s člani *Concordie* osvojil prvenstvo Zagrebške nogometne podzveze leta 1939 in sodeloval v hrvaško-slovenski ligi v sezoni 1939/40, ko so zasedli 4. mesto.

Slavko Beda, njegov oče Miroslav i brat Oskar.
Slavko Beda, njegov oče Miroslav in brat Oskar.

V Banovini Hrvaški je igral na prvenstvu Hrvaške nogometne zveze v sezoni 1940/41, ko je *Concordia* osvojila 3. mesto. Med vojno in po razglasitvi NDH-ja je igral v hrvaški ligi, v kateri je bila *Concordia* ob HAŠK-u in *Građanskem* med najboljšimi moštvi. V finalu hrvaškega pokala leta 1941 jih je *Građanski* premagal, nato pa so leta 1942 dosegli največji uspeh: osvojili so prvo uradno prvenstvo Hrvaške. Slavko Beda se je na prvi finalni tekmi *Concordia – Građanski* (6 : 2) izkazal kot strelec treh zadetkov. Bil je del slovite napadalne postave *Concordie*: Beda – Kodrnja – Muradori – Golob – Ajbek.

Za reprezentaciju Hrvatske nastupio je 8. IX. 1941. u Bratislavi protiv Slovačke (1:1), kad je bio i strijelac jedinog zgoditka za svoju momčad. Iste je godine 15. VI. u Grazu igrao u reprezentaciji Zagreba protiv reprezentacije Graza (1 : 2).

Odmah nakon završetka Drugog svjetskog rata u svibnju 1945. igrao je za momčad koja nastupala kao Omladinska reprezentacija Zagreba, a od lipnja do kolovoza 1945. igrao je za Fiskulturno društvo 32. partizanske divizije. Od jeseni 1945. do 1947. Beda je bio član *Dinama* iz Zagreba. Na prvom Prvenstvu NR Hrvatske 1946. godine osvojio je s ekipom *Dinama 2.* mjesto, iza splitskoga *Hajduka*. S *Dinamom* je osvojio Prvenstvo Zagreba 1946. i bio najbolji strijelac prvenstva postigavši 12 zgoditaka. Igrao je na poziciji desnog krila izvanredno prodorno i tehnički dotjerano, no nogometnu karijeru je zbog bolesti završio kad mu je bilo 28 godina. Uz nogomet, igrao je i veliki rukomet s bratom Oskarom u Športskom društvu *Meteor*.

Slavkov otac Miroslav (Požega, 4. III. 1898. – Zagreb, 16. VI. 1972.), bio je sportski djelatnik u zagrebačkim klubovima *Uskok* i *Concordia* te u Zagrebačkom nogometnom podsavezu, a za vrijeme NDH bio je povjerenik Hrvatskoga rukometnog saveza 1942. godine. Mlađi brat Oskar Beda (Zagreb, 12. IX. 1921. – Zagreb, 8. I. 1990.), bio je nogometni i rukometni vratar kao član *Concordije* i Hrvatskog športskog kluba *Uskok*, te rukometne sekcije Športskog kluba *Meteor* s kojom je osvojio naslov prvaka na prvom propagandnom Prvenstvu Zagreba u velikom rukometu, koje je bilo održano 1940. godine. Nakon rata nastupao je za *Tekstilac* iz Zagreba.

Izv.: Arhiva Ive Bartolčića iz Zagreba.

Lit.: B. Cuvaj, "Nogometna sekcija HŠK Concordije, Zagreb, 1919. – 1944.", Povijest sporta br. 32, Zagreb, rujan 1977.; F. Kramer, *NK Dinamo 1945 – 1985*, Zagreb, 1985.; *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986.; I. Kerhin, "Zagrebački šport 1941. – 1945: Zabranjene i zaboravljene godine" 4. dio, Večernji list, Zagreb, 26. svibnja 1993.; *Nogometni leksikon*, Zagreb, 2004.; M. Rogić, *Hrvatsko nogometno predstavništvo 1940 – 2008*, Zagreb, 2008.

ANTUN LOKOŠEK

(Celje, 2. I. 1920. – Split, 24. XII. 1994.)

Otac mu se zvao Matija, a majka Josipa, rođ. Blažević. Rođen je u Sloveniji, a odrastao je u Osijeku gdje se počeo baviti nogometom kao junior u Športskom klubu *Slavija*.

Pred Drugi svjetski rat nastupao je za prvu momčad *Slavije* a nakon uspostave NDH bio je član varaždinskog *Zagorca*. Kao gost nastupio je za momčad Prvog hrvatskog športskog kluba *Građanski* 1942. u Rumunjskoj, gdje je zapažen i kao talentirani nogometaš pozvan je u tada najkvalitetniji hrvatski nogometni klub *Građanski* u kojem je prvi put u Zagrebu igrao 26. XII. 1943. protiv *Vienne* (3:0) kao zamjena za ozlijeđenoga Milana Antolkovića i pritom se istakao kao jedan od najboljih igrača na utakmici. Bio je dobar tehničar i dribler, graditelj igre, borben i nesebičan. Tijekom 1944. često je nastupao kao igrač sredine terena u prvom sastavu *Građanskog*, umjesto Antolkovića. Sudjelovao je u pobjedama protiv Wiener athletic sportcluba (WAC) u Beču (2:1) i protiv prvaka Mađarske, *Nagyvarda*, u Budimpešti (4:0). Nakon utakmice s *Austrijom* iz Beča koju su u Zagrebu nadigrali s 5:0, ekipa *Građanskog* smatrana je najboljom europskom momčadi. Lokošek s *Građanskim* nije u Hrvatskoj uspio osvojiti nijedan trofej, jer državna prvenstva 1944. i 1945. nisu odigrana do kraja.

Za reprezentaciju Hrvatske nastupio je na zadnjoj utakmici odigranoj za vrijeme rata u Zagrebu 9. IV. 1944. kada je Hrvatska pobijedila Slovačku 7:3, a on je bio strijelac jednog zgoditka.

Nakon rata pristupio je momčadi splitskoga *Hajduka* za koju je nastupao do 1948. Kao član *Hajduka* odigrao je 109 utakmica i postigao 31 zgoditak. S *Hajdukom* je osvojio Prvenstvo Hrvatske 1946. i nastupio je na prvom poslijeratnom Prvenstvu Jugoslavije 1947. Krajem 1947. otišao je na odsluženje vojnoga roka u Zemun i pristupio klubu Jugoslavenskog ratnog zrakoplovstva *Naša Krila*. Odmah po dolasku u Zemun igrao je 30. XI. 1947. u finalu prvog Kupa Jugoslavije u Beogradu, kada je *Partizan* pobijedio *Naša Krila* s 2:0. U sezoni 1947./48. nastupao je u II. saveznoj ligi, a nakon dodatnih kvalifikacija i pobjede protiv skopskog *Vardara* plasirao se s klubom *Naša Krila* u I. saveznu ligu. Od 1948. do 1950. bio je član prvoligaške momčadi *Lokomotive* iz Zagreba. Dok je igrao u *Lokomotivi*, nastupio je tijekom 1948. i 1949. godine na pet utakmica za reprezentaciju Zagreba. Karijeru je završio 1953. kao član Nogometnog kluba *Kvarner* iz Rijeka.

Za reprezentanco Hrvaške je 8. septembra 1941 v Bratislavi igral proti Slovaški (1 : 1) in bil strelec edinega gola za svoje moštvo. 15. junija istega leta je v Gradcu igral v reprezentanci Zagreba proti reprezentanci Gradca (1 : 2).

Takoj po koncu druge svetovne vojne, maja 1945, je igral za moštvo, ki se je imenovalo Mladinska reprezentanca Zagreba, od junija do avgusta 1945 pa za Fizikurno društvo 32. partizanske divizije. Od jeseni 1945 do leta 1947 je bil član *Dinama* iz Zagreba. Na prvem prvenstvu LR Hrvaške leta 1946 je z ekipo *Dinama* zasedel 2. mesto, za splitskim *Hajdukom*. Z *Dinamom* je osvojil prvenstvo Zagreba leta 1946 in bil z 12 zadetki najboljši strelec prvenstva. Na položaju desnega krila je igral izjemno prodorno in tehnično dovršeno. Nogometno kariero je zaradi bolezni končal pri 28 letih. Poleg nogometa je igral tudi veliki roket z bratom Oskarjem v Športnem društvu *Meteor*.

Slavkov oče Miroslav (Požega, 4. marec 1898–Zagreb, 16. junij 1972) je bil športni delavec v zagrebških klubih *Uskok* in *Concordia* ter v Zagrebški nogometni podzvezi, v obdobju NDH pa je bil leta 1942 poverjenik Hrvaške rokometne zveze. Mlajši brat Oskar Beda (Zagreb, 12. september 1921–Zagreb, 8. januar 1990) je bil nogometni in rokometni vratar, kot član *Concordie* in Hrvaškega športnega kluba *Uskok* ter rokometne sekcije Športnega kluba *Meteor*, s katero je osvojil naslov prvaka na prvem propagandnem prvenstvu Zagreba v velikem rokometu, ki je potekalo leta 1940. Po vojni je nastopal za *Tekstilac* iz Zagreba.

Vir: Arhiv Iva Bartolčića iz Zagreba.

Lit.: B. Cuvaj, "Nogometna sekcija HŠK Concordije, Zagreb, 1919–1944", Povijest sporta št. 32, Zagreb, september 1977; F. Kramer, *NK Dinamo 1945–1985*, Zagreb, 1985; *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986; I. Kerhin, "Zagrebački sport 1941–1945: Zabrane i zaboravljene godine", 4. del, Večernji list, Zagreb, 26. maj 1993; *Nogometni leksikon*, Zagreb, 2004; M. Rogić, *Hrvatsko nogometno predstavništvo 1940–2008*, Zagreb, 2008.

ANTUN LOKOŠEK

(Celje, 2. I. 1920–Split, 24. XII. 1994)

Antun Lokošek

Očetu je bilo ime Matija, materi pa Josipa, roj. Blažević. Rodil se je v Sloveniji, odraščal pa je v Osijeku, kjer se je začel ukvarjati z nogometom kot mladinec v Športnem klubu *Slavija*.

Pred drugo svetovno vojno je nastopal za prvo moštvo *Slavije*, po vzpostavitvi NDH-ja pa je bil član varaždinskega *Zagorca*. Leta 1942 je na tekmi v Romuniji nastopil kot gost Prvega hrvaškega športnega kluba *Gradanski*. Takrat so ga opazili in ga kot nadarjenega nogometaša povabili v tedaj najboljši klub *Gradanski*, v katerem je prvič zaigral 26. decembra 1943 v Zagrebu proti *Vienni* (3 : 0), kot zamenjava za poškodovanega Milana Antolkovića, in se pri tem izkazal kot eden od najboljših igralcev tekme. Bil je dober v tehniki, preigravanju in organizaciji igre, borben in nesebičen. Leta 1944 je pogosto nastopal kot vezni igralec v prvi postavi *Gradanskega*, namesto Antolkovića. Bil je član moštva ob zmagi nad Dunajskim atletskim športnim klubom (Wiener athletic sportclub, WAC) na Dunaju (2 : 1) in nad prvakom Madžarske *Nagyvarodom* v Budimpešti (4 : 0). Po tekmi z *Austrijo* z Dunaja, ki so jo v Zagrebu nadigrali s 5 : 0, je ekipa *Gradanskega* obveljala za najboljšo evropsko moštvo. Lokošku z *Gradanskim* ni uspelo osvojiti niti ene trofeje na Hrvaškem, saj državnih prvenstev v letih 1944 in 1945 niso odigrali do konca.

Za hrvaško reprezentanco je nastopil na zadnji tekmi v času vojne, 9. aprila 1944 v Zagrebu, ko je Hrvaška premagala Slovaško s 7 : 3, on pa je bil strelec enega zadetka.

Po vojni je vstopil v moštvo splitskega *Hajduka*, za katerega je nastopal do leta 1948. Kot član *Hajduka* je odigral 109 tekem in dosegel 31 golov. S *Hajdukom* je osvojil prvenstvo Hrvaške leta 1946 in nastopal na prvem povojnem prvenstvu Jugoslavije leta 1947. Konec leta 1947 je odšel na služenje vojaškega roka v Zemun in postal

Trenersku karijeru počeo je u sezoni 1953./54. u Rijeci, kad je vodio *Kvarner* u Hrvatsko-slovenskoj ligi. Položio je trenerski ispit pri Višoj trenerskoj školi na Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu. Trajno se nastanio u Splitu i do kraja trenerske karijere vodio nogometne klubove *Orkan* iz Dugog Rata i *Jugovinil* iz Kaštel Gomilice.

Izv.: Autorova arhiva.

Lit.: *Šport*, Zagreb, 27. XII. 1943.; *Lokomotiva 1914–64*, Zagreb, 1964.; I. Kerhin, *Zagrebački šport 1941. – 1945: "Zabranjene i zaboravljene godine"* 5. dio, Večernji list, Zagreb, 26. svibnja 1993.; B. Najhold, *Hronika zemunskog sporta*, Zagreb, 1989.; *Nogometni leksikon*, Zagreb, 2004.; M. Rogić, *Hrvatsko nogometno predstavništvo 1940 – 2008*, Zagreb, 2008.

MAKSIM SLABE - Maks (Ljubljana, 6. V. 1920. – Zagreb, 10. III. 1979)

Otac mu se zvao Franc, a majka Antonija. Izučio je zlatarski zanat. Bio je član neregistriranoga odbojkaškog kluba *Divlji* koji je bio osnovan krajem Drugog svjetskog rata za vrijeme NDH u Zagrebu, na Gradskom kupalištu uz Savu. U momčadi *Divljih* nastupao je uz pokretače odbojkaškoga sporta u Zagrebu – Bojana Stranića i Josipa Viranta.

Nakon osnivanja odbojkaške sekcije Fiskulturnog društva *Akademičar* 23. lipnja 1945. postao je član prve registrirane momčadi u kojoj su uz njega igrali: Zlatko Kovačević, Milan Roglić, Miloš Uršič, Bojan Stranić, Adi Klojčnik, Jakov Sirotković i Josip Virant. S odbojkašima *Akademičara*, koji su predstavljali reprezentaciju Zagreba, osvojio je u konkurenciji šesnaest momčadi Prvenstvo Hrvatske 18. i 19. kolovoza 1945. u Zagrebu. Odmah potom sudjelovao je s istim igračima kao reprezentacija Hrvatske na prvom Prvenstvu Jugoslavije održanom 15. i 16. rujna 1945. u Subotici, gdje su osvojili naslov prvaka, ispred ekipa Jugoslavenske armije i Slovenije. Godine 1946. nastupio je kao član kluba *Akademičar* na Prvenstvu Hrvatske 28. srpnja na zagrebačkoj Šalati i tad su osvojili naslov prvaka.

član kluba Jugoslovanskega vojnega letalstva *Naša krila*. Takoj po prihodu v Zemun, že 30. novembra 1947, je nastopil v finalu prvega pokala Jugoslavije v Beogradu, ko je *Partizan* premagal *Naša krila* z 2 : 0. V sezoni 1947/48 je nastopal v drugi zvezni ligi, po dodatnih kvalifikacijah in zmagi nad skopskim *Vardarjem* pa se je s klubom *Naša krila* uvrstil v prvo zvezno ligo. Med letoma 1948 in 1950 je bil član prvoligaškega moštva *Lokomotiva* iz Zagreba. Kot igralec *Lokomotive* je med letoma 1948 in 1949 nastopil na petih tekmah za reprezentanco Zagreba. Kariero je končal leta 1953 kot član Nogometnega kluba *Kvarner* z Reke.

Trenersko kariero je začel v sezoni 1953/54 na Reki, ko je vodil *Kvarner* v hrvaško-slovenski ligi. Na višji trenerski šoli na fakulteti za telesno kulturo v Zagrebu je opravil trenerski izpit. Trajno se je naselil v Splitu. Do konca trenerske kariere je vodil nogometna kluba *Orkan* iz Dugega Rata in *Jugovinil* iz Kaštel Gomilice.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: Šport, Zagreb, 27. december 1943; *Lokomotiva 1914–64*, Zagreb, 1964; I. Kerhin, "Zagrebački šport 1941–1945: Zabranjene i zaboravljene godine", 5. del, Večernji list, Zagreb, 26. maj 1993; B. Najhold, *Hronika zemunskog sporta*, Zagreb, 1989; *Nogometni leksikon*, Zagreb, 2004; M. Rogić, *Hrvatsko nogometno predstavništvo 1940–2008*, Zagreb, 2008.

MAKSIM SLABE - Maks **(Ljubljana, 6. V. 1920–Zagreb, 10. III. 1979)**

Očetu je bilo ime Franc, materi Antonija. Izučil se je za zlatarja. Bil je član neregistriranega odbojcarskega kluba *Divlji*, ki je bil ustanovljen ob koncu druge svetovne vojne, v obdobju NDH-ja, na mestnem kopališču ob Savi v Zagrebu. V moštvu *Divljih* je nastopal skupaj z začetnikoma odbojcarskega športa v Zagrebu, Bojanom Stranićem in Josipom Virantom.

Po ustanovitvi odbojcarske sekcije Fizkulturnega društva *Akademičar* 23. junija 1945 je postal član prvega registriranega moštva, v katerem so igrali še Zlatko Kovačević, Milan Roglić, Miloš Uršič, Bojan Stranić, Adi Klojčnik, Jakov Sirotković in Josip Virant. Z odbojkarji *Akademičarja*, ki so igrali kot reprezentanca Zagreba, je v konkurenci 16 moštev osvojil prvenstvo Hrvaške, 18. in 19. avgusta 1945 v Zagrebu. Takoj po tem je z istimi igralci nastopil tudi kot reprezentanca Hrvaške na prvem prvenstvu Jugoslavije, 15. in 16. septembra 1945 v Subotici, na katerem so osvojili naslov prvaka, pred ekipama Jugoslovanske armade in Slovenije. Kot član kluba *Akademičar* je nastopil na prvenstvu Hrvaške 28. julija 1946 na zagrebški Šalati, ko so prav tako osvojili naslov prvaka.

Odbojkaška momčad *Akademičara*, Zagreb 1945. godine. S lijeva: Zlatko Kovačević, Mirko Šurkalović, Bojan Stranić, Milan Roglić, Adi Klojčnik, Miloš Uršič i Maks Slabe.
Odbojcarsko moštvo *Akademičarja*, Zagreb, leta 1945. Z leve: Zlatko Kovačević, Mirko Šurkalović, Bojan Stranić, Milan Roglić, Adi Klojčnik, Miloš Uršič in Maks Slabe.

Na Prvenstvu Jugoslavije, održanom od 8. do 11. kolovoza u Sarajevu, sa svojom je momčadi osvojio 2. mjesto, iza beogradskog *Partizana*, a nisu bili prvi zbog neobjektivna suđenja u odlučujućoj utakmici. Nakon fuzije *Akademičara* i *Mladosti* krajem 1946. više nije nastupao kao igrač, ali ostao je aktivan u klubu.

Uz dugogodišnje sportske aktivnosti, radio je kao zlatar i bio je vlasnik zlatarskog obrta u Zagrebu.

Godinama je bio ekonom odbojkaške sekcije *Mladosti* i kao čovjek koji je neizmjerljivo volio svoj klub uvijek je bio spreman i financijski pomoći igračima i igračicama.

Izv.: Izjava Marije Virant iz Zagreba; autorova arhiva.

Lit.: B. Stranić, *Priča o odbojkašima Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb 1986.; *Hrvatsko akademsko sportsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.

ŽARKO DOLINAR

(Koprivnica, 3. VII. 1920. – Basel, Švicarska, 9. III. 2003.)

Žarko Dolinar u akciji.

Žarko Dolinar v akciji.

Rođen je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Jakoba rodom iz Stare Oselice u Gorenjskoj i majke Franjice, rođ. Friedrich, rodom iz Koprivnice. Odrastao je uz godinu starijeg brata Borisa. Njihov otac bio je visoki sudac Prizivnoga suda Kraljevine Jugoslavije, a potom i vijećnik Banskoga stola u Zagrebu. Sportske gene naslijedio je Dolinar od majke rođene u akademsko-sportskoj obitelji češkoga podrijetla. Njegovi ujaci Dragutin - Karlek i Krešimir Friedrich bili su svestrani sportaši i sportski djelatnici, državni prvaci i reprezentativci, a majka je bila prvakinja u klizanju i jedna od osnivačica Sportskog kluba *Slaven* u Koprivnici 1906. godine.

Dolinar je gimnaziju pohađao u Novom Sadu i Ljubljani, a maturirao je u Zagrebu. Diplomirao je 1949. na zagrebačkom Veterinarskom fakultetu, a 1959. na istom je fakultetu stekao doktorat znanosti iz anatomije, histologije i embriologije. Od 1963. radio je u Baselu, u Švicarskoj. Ondje je na Medicinskom fakultetu habilitirao te gotovo 25 godina bio profesor, a uz to i vicedirektor Anatomskog instituta. Predavao je u Baselu na medicinskom, stomatološkom i farmaceutskom fakultetu i bio je jedan od glavnih predavača u Institutu za sport. Uz anatomiju, bavio se genetikom, citologijom, histologijom, embriologijom i patologijom. Ostvario je iznimnu znanstvenu

karijeru, a surađivao je i s hrvatskim nobelovcima Vladimirom Prelogom i Lavoslavom Ružičkom.

Sportom se počeo baviti u Novom Sadu 1933. godine, isprva nogometom, a nakon prijeloma noge počeo je u kući s bratom igrati stolni tenis. Po preseljenju u Ljubljanu postao je član kluba *Korotan*, a prvi učitelj stolnog tenisa bio je mu tada poznati igrač Voja Djinovski.

Krajem 1936., kad je s obitelji doselio u Zagreb, igrao je tenis kod salezijanaca na Knežiji, a potom u *Table tennis klubu*, a od 1939. bio je član HAŠK-a. Snažan i visok, u tradicionalnom je stilu mahao velikim reketom. Bio je pobornik napadačke igre i s pravom se ubraja u preteče taktike kasnijih teniskih napadača iz Azije. Malo je trenirao ali imao je izvrsne reflekse vrhunskog sportaša.

Sa samo 19 godina postao je u Zagrebu seniorski prvak države 1939. godine, pa odlazi na zadnje predratno Svjetsko prvenstvo (SP) u Egipat bez većih ambicija. No sjajne igre promoviraju ga u senzaciju tog prvenstva. Iz Kaira se vraća kao junak, osvojivši brončanu medalju u pojedinačnoj konkurenciji i srebro kao član ekipe s Ladislavom Hexnerom, Adolfom Herškovićem, Maksom Marinkom i Tiborom Harangozom. Bio je prvi sportaš iz Hrvatske

Na prvenstvu Jugoslavije od 8. do 11. avgusta v Sarajevu je s svojim moštvom zasedel 2. mesto, za beograjskim *Partizanom*, 1. mesto pa so takrat izgubili zaradi neobjektivnega sojenja na odločilni tekmi. Po združitvi *Akademčarja* in *Mladosti* konec leta 1946 ni več nastopal kot igralec, ostal pa je aktiven v klubu.

Ob dolgoletni športni dejavnosti je delal kot zlatar in bil lastnik zlatarne v Zagrebu.

Več let je bil ekonom odbojcarske sekcije *Mladosti*. Neizmerno rad je imel svoj klub. Igralcem in igralkam je bil vedno pripravljen tudi finančno pomagati.

Vira: Izjava Marije Virant iz Zagreba, avtorjev arhiv.

Lit.: B. Stranić, *Priča o odbojkašima - Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb, 1986; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.

ŽARKO DOLINAR (Koprivnica, 3. VII. 1920–Basel, Švica, 9. III. 2003)

Rodil se je v slovensko-hrvaški družini očetu Jakobu, po rodu iz Stare Oselice na Gorenjskem, in materi Franjici, roj. Friedrich, po rodu iz Koprivnice. Odraščal je ob leto starejšem bratu Borisu. Njun oče je bil visoki sodnik prizivnega sodišča Kraljevine Jugoslavije, pozneje tudi član sodnega sveta prizivnega sodišča v Zagrebu (t. i. banski stol). Dolinar je športne gene podedoval po materi, rojeni v akademsko-športni družini češkega rodu. Njegova strica Dragutin - Karlek in Krešimir Friedrich sta bila vsestranska športnika in športna delavca, državna prvaka in reprezentanta, mati pa je bila prvakinja v drsanju in ena od ustanoviteljic Športnega kluba *Slaven* v Koprivnici leta 1906.

Dolinar je gimnazijo obiskoval v Novem Sadu in Ljubljani, maturiral pa v Zagrebu. Diplomiral je leta 1949 na zagrebški veterinarski fakulteti, leta 1959 pa je tam dosegel tudi doktorat znanosti iz anatomije, histologije in embriologije. Od leta 1963 je delal v Baslu v Švici. Tam je opravil habilitacijo na medicinski fakulteti ter bil skoraj 25 let profesor in pomočnik direktorja anatomskega inštituta. Predaval je v Baslu na medicinski, stomatološki in farmacevtski fakulteti ter bil eden od glavnih predavateljev na inštitutu za šport. Ob anatomiji se je ukvarjal tudi z genetiko, citologijo, histologijo, embriologijo in patologijo. Ustvaril je izjemno znanstveno kariero, sodeloval pa je tudi s hrvaškima nobelovcema Vladimirjem Prelogom in Lavoslavom Ružičko.

S športom se je začel ukvarjati v Novem Sadu leta 1933, najprej z nogometom, po zlomu noge pa je začel doma z bratom igrati namizni tenis. Po preselitvi v Ljubljano je postal član kluba *Korotan*, njegov prvi učitelj namiznega tenisa pa je bil tedaj znani igralec Vojo Djinovski.

Konec leta 1936, ko se je z družino priselil v Zagreb, je namizni tenis igral pri salezijancih na Knežiji, potem v *Table tennis klubu*, od leta 1939 pa je bil član HAŠK-a. Bil je močan in visok, z velikim loparjem je udarjal v tradicionalnem slogu. Bil je zagovornik napadalne igre. V taktiki se upravičeno uvršča med predhodnike poznejših teniških napadalcev iz Azije. Treniral je malo, vendar je imel izvrstne reflekse vrhunskega športnika.

S komaj 19 leti je leta 1939 v Zagrebu postal članski prvak države in se v Egiptu udeležil zadnjega predvojnega svetovnega prvenstva. Tja je odšel brez večjih ambicij, a so ga sijajne igre spremenile v senzacijo tistega prvenstva. Iz Kaira se je vrnil kot junak, z osvojeno bronasto medaljo v posamični konkurenci ter srebrom, osvojenim v ekipi z Ladislavom Hexnerjem, Adolfom

Stolnotenisači *Mladosti*, prvaci Jugoslavije 1947. S lijeva: Žarko Dolinar, Otmar Kosi, Krešimir Horvat i Zdenko Uzorinac.

Namiznoteniški igralci *Mladosti*, prvaci Jugoslavije leta 1947. Z leve: Žarko Dolinar, Otmar Kosi, Krešimir Horvat in Zdenko Uzorinac.

Žarko Dolinar u Izraelu pokazuje spomen ploču na kojoj su njegovo i bratovo ime zato što su 1993. godine dobili Orden pravednika.

Žarko Dolinar v Izraelu kaže spominsko ploščo, na kateri sta njegovo in bratovo ime, ker sta leta 1993 prejela naziv pravičnik med narodi.

koji je osvojio pojedinačnu medalju na svjetskim prvenstvima. Na svjetskoj rang-listi 1939. bio je na 3. mjestu, a na europskoj rang-listi 1940. dijeli prvo mjesto s Mađarom Ferencom Soosom.

Za vrijeme Banovine Hrvatske nastupa za reprezentaciju Hrvatske koja 1940. u Zagrebu senzacionalno pobjeđuje višestruke svjetske prvake, ekipu Mađarske. Krajem ožujka 1941. s klupskim suigračima iz HAŠK-a, Marinkom i Hexnerom, odlazi na turneju u Njemačku gdje su nastupali kao reprezentacija Zagreba. Na turneji osvaja međunarodni

turnir u Berlinu pojedinačno i u parovima i predvodi svoju momčad u ekipnim susretima od kojih nisu ni jedan izgubili. Premda je bio predviđen nastavak turneje i po Švedskoj, zbog pogoršanja odnosa između Njemačke i Jugoslavije oduzete su im putovnice i tek nakon intervencije Ive Andrića, tadašnjeg jugoslavenskog ambasadora u Berlinu, uspjeli su se vratiti u Zagreb u noći 5. travnja 1941.

Za vrijeme NDH bio je Žarko Dolinar jedna od najvećih sportskih zvijezda u državi. Postao je prvak Hrvatske 1941. i 1943. pojedinačno i 1943. u parovima i u mješovitim parovima. Na Prvenstvu održanom u Slovačkoj 1942. postao je međunarodni prvak pojedinačno i u mješovitim parovima, s Blankom Pečnik. Svoju sportsku slavu i popularnost iskoristio je za spašavanje zagrebačkih Židova. Pod patronatom nogometaša Ice Hitreca i uz pomoć brata Borisa organizirao je čitav kanal za izvlačenje Židova iz NDH. Zbog tih su aktivnosti ustaške vlasti uhitile i umirovile Žarkova oca ali njega, kao popularnog sportaša, nisu dirali.

Nakon rata bio je jedan od osnivača Akademskog stolnoteniskog kluba *Mladost* iz Zagreba. Od 1946. do 1956. godine igra s velikim uspjehom na državnoj i međunarodnoj razini. Višestruki je prvak Jugoslavije. Bio je pojedinačni prvak: 1947. u Zagrebu; 1949. u Subotici i 1954. u Ljubljani, a u parovima: s Otmarom Kosijem 1947; s Vilimom Harangozom 1951., 1952., i 1955. te s Josipom Vogrincom 1953. godine. S momčadi *Mladosti* osvojio je i ekipno Prvenstvo Jugoslavije 1947. i 1958.

Prvak Hrvatske bio je: pojedinačno 1945., 1946., 1947. i 1951., u parovima (s Kosijem) 1945. i 1946., a ekipno 1946. – 1948. Osvojio je 20 naslova na međunarodnim prvenstvima u svim disciplinama. Pojedinačno je pobijedio na međunarodnim prvenstvima Irske 1950., Austrije 1951., Jugoslavije 1954., Nizozemske 1954., Skandinavije 1954. i Engleske 1955. U parovima je bio prvi s Vilimom Harangozom na Međunarodnom prvenstvu (MP) Rumunjske 1948., Jugoslavije 1950. i 1952. – 1954., Engleske 1950. i 1952, Austrije 1952 i Nizozemske 1953. U mješovitim parovima pobijedio je s Vlastom Depretisovom na MP-u Mađarske 1947. i Rumunjske 1948, a s Oprey je bio u pobjedničkom paru na MP-u Irske 1950. dok je s Lindom Werltl pobijedio na MP-u Austrije 1954., a uz sve to sudjelovao je u ekipnoj pobjedi na MP-u Jugoslavije 1950. godine

Veliki je skandal izazvao 1947. kad je na svoju ruku pozvao stolnotenisače iz Njemačke na Međunarodni turnir u Opatiji. To prvo međunarodno gostovanje nekog njemačkog sportskog saveza nakon poraza u ratu, preduhitriло je planirane političke korake. No, politika ga je stajala i mnogih medalja, jer zbog nerazumnog vodstva Stolnoteniskog saveza Jugoslavije reprezentacija nije nastupila na svjetskim prvenstvima 1947., 1950., 1952. i 1956.

S jugoslavenskom ekipom osvojio je brončanu medalju ekipno na SP-u u Beču 1951. godine. Najveći je uspjeh ostvario u Londonu 1954. kada je s Vilimom Harangozom osvojio naslov svjetskoga prvaka u parovima. Godinu potom je, također s Harangozom, u Utrechtu osvojio srebrnu medalju u parovima, dok je u pojedinačnoj konkurenciji svoj najveći uspjeh postigao plasmanom u finale i osvajanjem srebrne medalje. U borbi za naslov svjetskog prvaka poražen je od Japanca Toshiaki Tanake. Tad je s 35 godina dostigao zenit svoje karijere i 2. mjesto na svjetskoj rang-listi. Velikih uspjeha imao je i u mješovitim parovima s Austrijankom Lindom Werltl s kojom je

Herškovićem, Maksom Marinkom in Tiborjem Harangozom. Bil je prvi športnik iz Hrvaške, ki je osvojil posamično medaljo na kakšnem svetovnem prvenstvu. Na svetovni lestvici je bil leta 1939 na 3. mestu, na evropski pa si je leta 1940 delil 1. mesto z Madžarom Ferencem Soosem.

V Banovini Hrvaški je nastopal za reprezentanco Hrvaške, ki je leta 1940 v Zagrebu senzacionalno premagala večkratne svetovne prvake, ekipo Madžarske. Konec marca leta 1941 je s klubskima soigralcema iz HAŠK-a Marinkom in Hexnerjem odšel na turnejo po Nemčiji, kjer so nastopali kot reprezentanca Zagreba. Na turneji je osvojil mednarodni turnir v Berlinu posamično in v dvojicah ter vodil svoje moštvo na ekipnih srečanjih brez enega samega poraza. Predvideno je bilo, da se bo turneja nadaljevala na Švedskem, vendar so jim zaradi poslabšanja odnosov med Nemčijo in Jugoslavijo odvzeli potne liste. Šele po posredovanju Iva Andrića, tedanjega jugoslovanskega veleposlanika v Berlinu, se jim je uspelo vrniti v Zagreb, ponoči 5. aprila 1941.

V obdobju NDH-ja je bil Žarko Dolinar ena od največjih športnih zvezd v državi. Postal je prvak Hrvaške leta 1941 in 1943 posamično ter leta 1943 v dvojicah in mešanih dvojicah. Leta 1942 je na prvenstvu na Slovaškem postal mednarodni prvak posamično in z Blanko Pečnik v mešanih dvojicah. Svojo športno slavo in priljubljenost je izkoristil za reševanje zagrebških Judov. Pod pokroviteljstvom nogometaša Ica Hitreca in ob pomoči brata Borisa je organiziral kanal za reševanje Judov iz NDH-ja. Zaradi tega so ustaške oblasti prijele in upokojile njegovega očeta, Žarka pa so kot priljubljenega športnika pustili pri miru.

Po vojni je bil eden od ustanoviteljev Akademskega namiznoteniškega kluba *Mladost* iz Zagreba. Med letoma 1946 in 1956 je z velikim uspehom igral na državni in mednarodni ravni. Bil je večkratni prvak Jugoslavije. Posamično je prvak postal leta 1947 v Zagrebu, leta 1949 v Subotici in leta 1954 v Ljubljani, v dvojicah pa z Otmarjem Kosijem leta 1947, z Vilimom Harangozo leta 1951, 1952 in 1955 ter z Josipom Vogrincem leta 1953. Z moštvom *Mladosti* je osvojil tudi ekipno prvenstvo Jugoslavije leta 1947 in 1958.

Prvak Hrvaške je bil posamično v letih 1945, 1946, 1947 in 1951, v dvojicah (s Kosijem) v letih 1945 in 1946, ekipno pa med letoma 1946 in 1948. Osvojil je 20 naslovov na mednarodnih prvenstvih v vseh disciplinah. Posamično je zmagal na mednarodnih prvenstvih Irske leta 1950, Avstrije leta 1951, Jugoslavije leta 1954, Nizozemske leta 1954, Skandinavije leta 1954 in Anglije leta 1955. V dvojicah je bil prvi z Vilimom Harangozo na mednarodnem prvenstvu Romunije leta 1948, Jugoslavije v letih 1950 in 1952–1954, Anglije leta 1950 in 1952, Avstrije leta 1952 in Nizozemske leta 1953. V mešanih dvojicah je zmagal z Vlasto Depretisovo na mednarodnem prvenstvu Madžarske leta 1947 in Romunije leta 1948, z Oprey je bil v zmagovalni dvojici na mednarodnem prvenstvu Irske leta 1950, z Lindo Wertl je zmagal na mednarodnem prvenstvu Avstrije leta 1954, ob tem pa je bil član moštva, ki je zmagalo na mednarodnem prvenstvu Jugoslavije leta 1950.

Velik škandal je izbruhnil leta 1947, ko je na mednarodni turnir v Opatiji na lastno pest povabil namiznoteniške igralce iz Nemčije. To prvo mednarodno gostovanje kakšne nemške športne zveze po porazu v vojni je prehitelo načrtovane politične korake. Politika ga je stala tudi številnih medalj, saj zaradi nerazumnega vodstva Namiznoteniške zveze Jugoslavije reprezentanca ni nastopila na svetovnih prvenstvih leta 1947, 1950, 1952 in 1956.

Z jugoslovansko ekipo je osvojil bronasto medaljo na svetovnem prvenstvu na Dunaju leta 1951. Največji uspeh je dosegel v Londonu leta 1954, ko je z Vilimom Harangozom osvojil naslov svetovnega prvaka v dvojicah. Leto pozneje je v Utrechtu prav tako s Harangozom dobil srebrno medaljo v dvojicah, v posamični konkurenci je svoj največji uspeh dosegel z uvrstitvijo v finale in srebrno medaljo. V boju za naslov svetovnega prvaka ga je porazil Japonec Tošiaki Tanaka. Tedaj je s 35 leti dosegel vrhunec kariere: 2. mesto na svetovni lestvici. Velike uspehe je imel v mešanih dvojicah z Avstrijko Lindo Wertl, s katero je osvojil srebrno medaljo na svetovnem prvenstvu leta 1953 v Bukarešti in bronasto na svetovnem prvenstvu leta 1954 v Londonu. V reprezentanci je ekipno zadnjič nastopil na svetovnem prvenstvu leta 1957 v Stockholmu, leta 1959 v Dortmundu je igral samo v posamični konkurenci.

Po izboru bralcev Narodnega športa je bil leta 1954 razglašen za najboljšega športnika Hrvaške in Jugoslavije ter za najboljšega jugoslovanskega športnika desetletja 1946–1956, pred Franjem Mihalićem in Bernardom Vukasom. Zadnji posamični nastop je imel na evropskem prvenstvu leta 1960 v Zagrebu. Potem ko je bil odstranjen z zagrebške univerze, se je za stalno preselil v Švico.

Po koncu športne kariere je ostal povezan s športom. V Baslu je leta 1965 s športnima prijateljema Borisom Urbićem in Džokom Ružićem ustanovil neformalno organizacijo, ki je povezala športnike, intelektualce in

osvojio srebrnu medalju na SP-u 1953. u Bukureštu i brončanu medalju na SP-u 1954. u Londonu. Zadnji je put u reprezentaciji kao član ekipe nastupio na SP-u 1957. u Stockholmu dok je 1959. u Dortmundu nastupio samo u pojedinačnoj konkurenciji.

U izboru čitatelja Narodnog sporta proglašen je 1954. za najboljega sportaša Hrvatske i Jugoslavije te za najboljega jugoslavenskog sportaša dekade 1946. – 1956., ispred Franje Mihalića i Bernarda Vukasa. Zadnji pojedinačni nastup imao je na Europskom prvenstvu 1960. u Zagrebu. Nakon što je udaljen sa zagrebačkoga sveučilišta trajno se nastanio u Švicarskoj.

I nakon završetka aktivne sportske karijere ostao je vezan uz sport. U Baselu je 1965. sa sportskim prijateljima Borisom Urbićem i Džokom Ružićem osnovao neformalnu organizaciju koja je okupljala sportaše, intelektualce i poduzetnike iz Hrvatske i emigracije. Jedan je od utemeljitelja sportske veteranske organizacije Swaythling club international u Stockholmu 1967. kao i većeg broja hrvatskih udruženja u Švicarskoj.

Uz sport i znanost bio je iznimno društveno aktivan. Proputovao je cijeli svijet kao gost predavač na raznim sveučilištima, ali i kao turist. Prijateljivao je s mnogim uglednim znanstvenicima, sportašima i ljudima iz javnog života. Bio je vlasnik najveće svjetske zbirke autograma (77 000). Skupljao je različite zanimljive predmete i umjetničke slike (posjedovao je 900 ulja na platnu). I sam se bavio slikanjem i to prilično uspješno a bio je i glazbeno nadaren što je, smatrao je, naslijedio po majčinoj strani obitelji. Bio je poliglot i govorio je sve važnije svjetske jezike.

Za vrijeme rata od 1991. do 1995. prikupljao je humanitarnu pomoć i angažirao se oko međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske. Bio je veliki humanist i dobročinitelj. Smatran je za najobrazovanijeg svjetskog stolnotenisača, ne samo svoga vremena.

U veljači 2000. održao je o svojem životu i karijeri predavanje u zagrebačkom Slovenskom domu čiji je bio član. Čak je odigrao nekoliko egzibicijskih stolnoteniskih poteza sa Silvinom Jermanom. Uvijek je isticao svoje slovensko podrijetlo po ocu i dobro je govorio slovenski.

Tokijsko i osječko Sveučilište dodijelili su mu počasni doktorat. U Indianapolisu je 1989. dobio prestižnu nagradu Međunarodne stolnoteniske federacije (ITTF) Award of Merit – Hall of Fame, Dobitnik je priznanja Pravednik među narodima koje mu je država Izrael 1993. dodijelila za spašavanje Židova za vrijeme Drugog svjetskog rata, te priznanja međunarodne organizacije Crvenoga križa za humanitarni rad. U izboru Hrvatske radiotelevizije uvršten je među 20 najvećih hrvatskih sportaša XX. stoljeća. Godine 2002. dobio je za životno djelo Državnu nagradu za sport "Franjo Bučar". Njegov portret postavljen je, uz druge zaslužne sportaše, u Aleji velikana hrvatskoga sporta na zagrebačkom Jarunu. Proglašen je za počasnoga građanina svoje rodne Koprivnice.

Često je isticao da je imao sreću što je potekao iz obitelji koja mu je omogućila dobre startne osnove. Život je uspoređivao s utrkom na 100 m u kojoj je on zbog dobre obiteljske situacije startao s desetog metra i bio u prednosti pred drugima. Cijeloga se života držao pravila što su mu ga u mladosti usadili salezijanci: "Svake se večeri prije poćinka treba zapitati koje ste dobro djelo napravili danas i kome ste pomogli". Kad je upoznao Dolinara, poznati holivudski glumac i oskarovac Gary Cooper (1901. – 1961.) u svojoj je autobiografskoj knjizi napisao da je riječ o genijalnom ćovjeku.

Žarko Dolinar će ostati zapamćen kao ćovjek koji je najvaćnijima smatrao istinu, pravdu i humanost. U svojim javnim istupima uvijek je isticao da treba cijeliti sve ono što se nikakvim novcem ne moće kupiti: zdravlje, prijateljstvo, mir, ljubav i vjernost.

Izv.: Serija autorovih razgovora sa Žarkom Dolinarom 1999. – 2000. u Zagrebu.

Lit.: "Novi prvak Jugoslavije u tenisu na stolu je Žarko Dolinar (TTC, Zagreb)", Ilustrovane sportske novosti br. 8, Zagreb, 1939.; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953.; Z. Uzorinac, *Akademski stolnoteniski klub Mladost-Ribomaterijal Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 1985.; Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992.; *Tko je tko u NDH*, Zagreb, 1997.; O. Šikovec - Luncer, "Naš dragi prijatelj Žarko Dolinar", Novi odmev br. 9, Zagreb, prosinac 1999.; O. Šikovec - Luncer, "Žarko Dolinar: Slovenec in svetovljan", Novi odmev br. 10, Zagreb, oćujak 2000.; G. Ćop, "Žarko Dolinar, Svjetski stolnoteniski velikan: Sportska sreća je prolazna", Slobodna Dalmacija, Split, 25 rujna 2000.; E. Hemar, "Legende hrvatskog sporta: dr. Žarko Dolinar ambasador hrvatskog sporta", Ruća Hrvatska br. 18, Zagreb, veljaća 2001.; Z. Uzorinac, *Zagrebaćki pingić*, Zagreb, 2003.; S. Jerman, "V spomin Žarku Dolinarju" Novi odmev br. 19, Zagreb, lipanj 2003.; G. Grlić Radman, M. Novak, Z. Uzorinac, *Dolinar – Pet života u jednom*, Zagreb, 2004.; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005.; M. Steiner - Aviezer, *Hrvatski pravednici*, Zagreb, 2008.

podjetnike iz hrvaškega izseljenstva. Bil je eden od ustanoviteljev športne veteranske organizacije Swaythling club international v Stockholmu leta 1967, pa tudi več hrvaških društev v Švici.

Ob športu in znanosti je bil tudi zelo družbeno dejaven. Kot gostujoči predavatelj na različnih univerzah in tudi kot turist je prepotoval ves svet. Prijateljeval je s številnimi uglednimi znanstveniki, športniki in ljudmi iz javnega življenja. Bil je lastnik največje zbirke avtogramov na svetu (77 tisoč). Zbiral je različne zanimive predmete in umetniške slike (v lasti je imel 900 olj na platnu). Tudi sam se je precej uspešno ukvarjal s slikanjem, bil pa je tudi glasbeno nadarjen, kar je po njegovem mnenju podedoval po materini družini. Bil je poliglot, govoril je vse pomembnejše svetovne jezike.

V obdobju vojne med letoma 1991 in 1995 je zbiral humanitarno pomoč in sodeloval pri mednarodnem priznanju Republike Hrvaške. Bil je velik humanist in dobrotnik. Veljal je za najbolj izobraženega namiznoteniškega igralca na svetu, ne le svojega časa.

Februarja leta 2000 je o svojem življenju in karieri predaval v zagrebškem Slovenskem domu, katerega član je bil. Odigral je celo nekaj ekshibicijskih namiznoteniških potez s Silvinom Jermanom. Vedno je poudarjal, da je po očetu slovenskega rodu, in je dobro govoril slovensko.

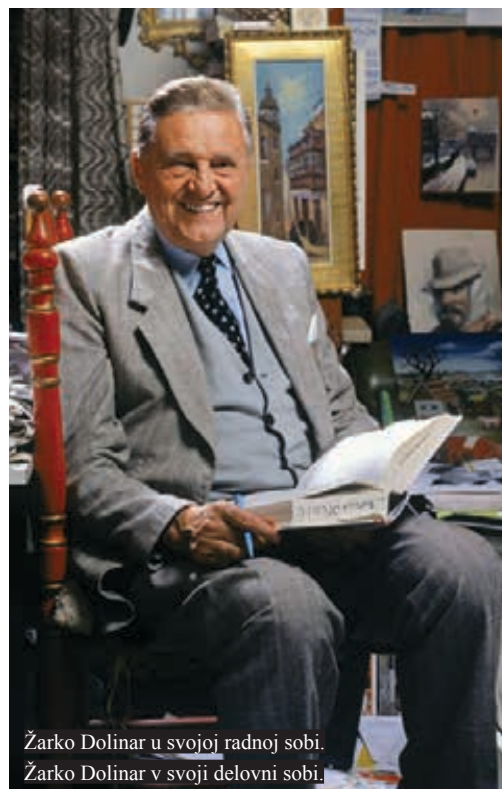
Tokijska in osiješka univerza sta mu podelili častni doktorat. V Indianapolisu je leta 1989 dobil prestižno nagrado Mednarodne namiznoteniške zveze (ITTF) Award of Merit – Hall of Fame. Je dobitnik priznanja pravičnik med narodi, ki mu ga je država Izrael za reševanje Judov med drugo svetovno vojno podelila leta 1993. Prejel je tudi priznanje mednarodne organizacije Rdečega križa za humanitarno delo. Po izboru Hrvaške radiotelevizije je bil uvrščen med 20 največjih hrvaških športnikov 20. stoletja. Leta 2002 je za življenjsko delo dobil državno nagrado za šport Franja Bučarja. Njegov portret je uvrščen med portrete zaslužnih športnikov na Aleji velikanov hrvaškega športa na zagrebškem Jarunu. Razglasili so ga za častnega občana njegove rojstne Koprivnice.

Pogosto je poudarjal, da je imel srečo, ker je izhajal iz družine, ki mu je omogočila dobro življenjsko izhodišče. Življenje je primerjal s tekom na 100 m, pri čemer je zaradi dobrih družinskih razmer sam startal na desetem metru in bil v prednosti pred drugimi. Vse življenje je spoštoval pravilo, ki so mu ga v mladosti vcepili salezijanci: "Vsak večer, preden ležete k počitku, se morate vprašati, kakšno dobro delo ste storili danes in komu ste pomagali." Znani hollywoodski igralec in oskarjevec Gary Cooper (1901–1961) je o Dolinarju v svoji avtobiografski knjigi zapisal, je bil genialen človek.

Žarka Dolinarja si bomo zapomnili kot človeka, za katerega so bile najpomembnejše resnica, pravičnost in človečnost. V javnih nastopih je vedno poudarjal, da je treba ceniti vse, česar ni mogoče kupiti z denarjem: zdravje, prijateljstvo, mir, ljubezen in zvestobo.

Vir: Serija avtorjevih pogovorov z Žarkom Dolinarjem med letoma 1999 in 2000 v Zagrebu.

Lit.: "Novi prvak Jugoslavije u tenisu na stolu je Žarko Dolinar (TTC, Zagreb)", Ilustrovane sportske novosti št. 8, Zagreb, 1939; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953; Z. Uzorinac, *Akademski stolnoteniski klub Mladost-Ribomaterijal Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 1985; Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992; *Tko je tko u NDH*, Zagreb, 1997; O. Šikovec - Luncer, "Naš dragi prijatelj Žarko Dolinar", Novi odmev št. 9, Zagreb, december 1999; O. Šikovec - Luncer, "Žarko Dolinar: Slovenec in svetovljan", Novi odmev št. 10, Zagreb, marec 2000; G. Čop, "Žarko Dolinar, Svjetski stolnoteniski velikan: Sportska sreća je prolazna", Slobodna Dalmacija, Split, 25. september 2000; E. Hemar, "Legende hrvatskog sporta: dr. Žarko Dolinar ambasador hrvatskog sporta", Ruža Hrvatska št. 18, Zagreb, februar 2001; Z. Uzorinac, *Zagrebački pingić*, Zagreb, 2003; S. Jerman, "V spomin Žarku Dolinarju", Novi odmev št. 19, Zagreb, junij 2003; G. Grlić Radman, M. Novak, Z. Uzorinac, *Dolinar - Pet života u jednom*, Zagreb, 2004; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005; M. Steiner - Aviezer, *Hrvatski pravednici*, Zagreb, 2008.

Žarko Dolinar u svojoj radnoj sobi.
Žarko Dolinar v svoji delovni sobi.

MARJAN FLANDER

(Ljubljana, 23. XI. 1920. – Zagreb, 15. VII. 1995.)

Otac mu je bio Alojz Kobal, a majka Franciska Flander. U Zagreb je došao s majkom još kao dječak te su se nastanili u Črnomercu, zapadnom dijelu grada gdje je njegov očuh držao gostionicu. U Zagrebu je završio osnovnu školu i Mušku realnu gimnaziju, a nakon rata i Višu fiskulturnu školu 1947. godine.

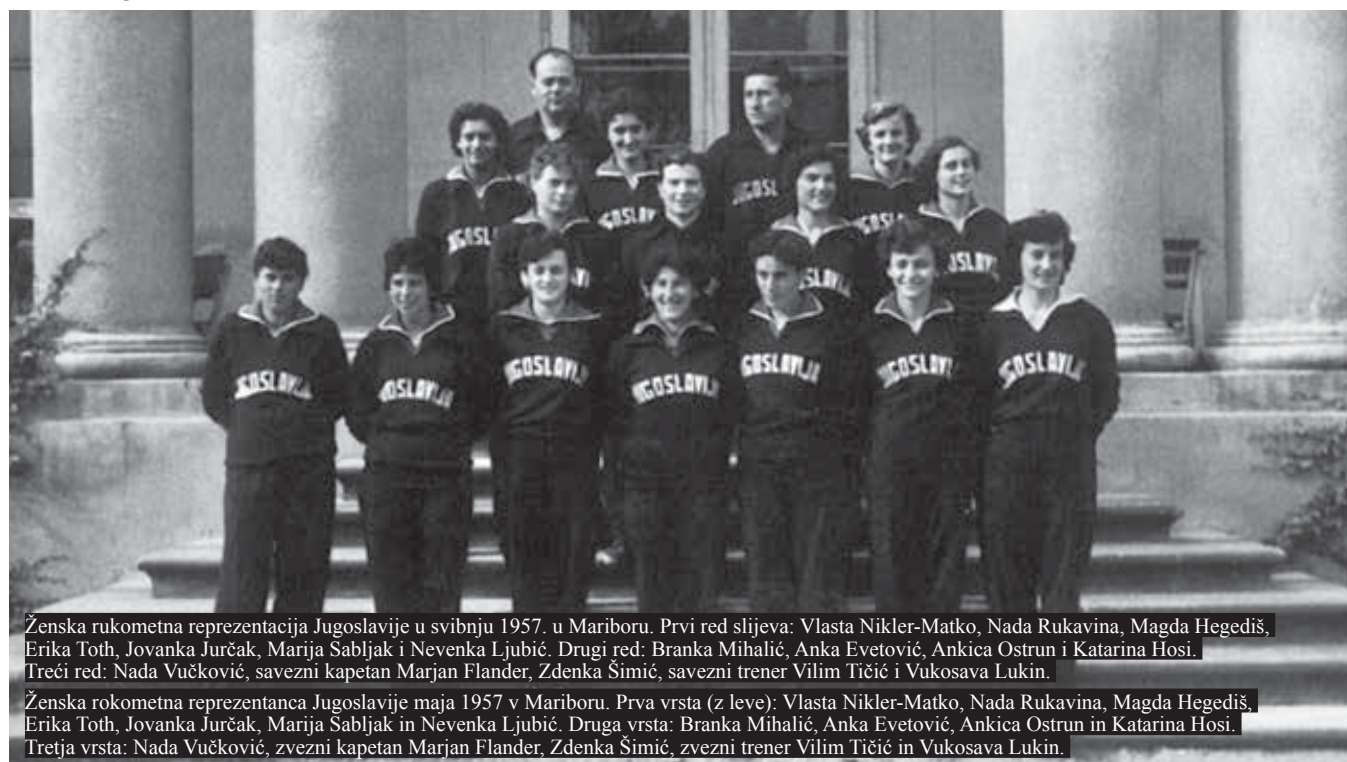
Jedan je od pokretača rukometnoga sporta. Suosnivač je rukometne sekcije Hrvatskog športskog kluba *Meteor* iz Zagreba, 1939. godine. Igrao je na prvom propagandnom Prvenstvu Zagreba u velikom rukometu i zaslužan je, kao član navalnog reda, za *Meteorovo* osvajanje naslova prvaka 1940. godine.

Ubrzo prestaje s aktivnim igranjem, posvetivši se organizacijskim poslovima i suđenju. Nakon početka rata i uspostave NDH, osnovan je u listopadu 1941. Hrvatski rukometni savez, a Flander je izabran za jednog od tri tajnika Saveza i za člana Odbora za sastav pravila. Za vrijeme NDH bio je Flander rukometni sudac na prvenstvima Hrvatske od 1942. do 1945.

Nakon rata radio je kao nastavnik tjelesnoga odgoja u Zagrebu na V. gimnaziji 1945. i 1946. i na III. gimnaziji od 1951. do 1957. Inicijator je i organizator izgradnje školskoga igrališta u zagrebačkoj Kušlanovoj ulici, od 1952. do 1954. Bio je suradnik pa tajnik Nastavno-sportskog odjela Fiskulturnog saveza Jugoslavije i predavač za rukomet na Državnom institutu za fiskulturu u Beogradu od 1948. do 1950. te generalni tajnik Rukometnog saveza Jugoslavije 1949. i 1950. Za vrijeme boravka u Beogradu trenirao je rukometaše *Partizana*. Nakon povratka u Zagreb bio je, uz rad na školi, organizacijski tajnik Rukometnog saveza Hrvatske.

Bio je trener Rukometnog kluba *Prvomajska* iz Zagreba i sudjelovao je u osvajanju Prvenstva Jugoslavije 1954. godine. Kao rukometni trener i sudac delegiran je u međunarodnu rukometnu organizaciju. Na listi međunarodnih sudaca bio je od 1951. do 1958, a uz to je bio i član savjeta Tehničke komisije i Komisije za pravila rukometne igre i suce Međunarodne rukometne federacije (IHF), čiji je postao doživotni počasni član. Od 1957. do 1973. ponovno je živio i djelovao u Beogradu.

Kao savezni kapetan vodio je žensku rukometnu reprezentaciju Jugoslavije na prvom Svjetskom prvenstvu održanom 1957. u Jugoslaviji, kad je osvojena brončana medalja. Bio je direktor Savezne trenerske škole od 1957. do 1963, član tajništva Jugoslavenskog saveza organizacija za fizičku kulturu od 1961. do 1964. i pomoćnik predsjednika Savezne komisije za fizičku kulturu u jugoslavenskoj vladi, to jest u Saveznom izvršnom vijeću, od 1963 do 1973. godine.

Ženska rukometna reprezentacija Jugoslavije u svibnju 1957. u Mariboru. Prvi red slijeva: Vlasta Nikler-Matko, Nada Rukavina, Magda Hegediš, Erika Toth, Jovanka Jurčak, Marija Sabljak i Nevenka Ljubić. Drugi red: Branka Mihalić, Anka Evetović, Ankica Ostrun i Katarina Hosi. Treći red: Nada Vučković, savezni kapetan Marjan Flander, Zdenka Šimić, savezni trener Vilim Tičić i Vukosava Lukin.

Ženska rukometna reprezentacija Jugoslavije maja 1957. u Mariboru. Prva vrsta (z lijeve): Vlasta Nikler-Matko, Nada Rukavina, Magda Hegediš, Erika Toth, Jovanka Jurčak, Marija Sabljak i Nevenka Ljubić. Druga vrsta: Branka Mihalić, Anka Evetović, Ankica Ostrun i Katarina Hosi. Treća vrsta: Nada Vučković, savezni kapetan Marjan Flander, Zdenka Šimić, savezni trener Vilim Tičić i Vukosava Lukin.

MARJAN FLANDER

(Ljubljana, 23. XI. 1920–Zagreb, 15. VII. 1995)

Marjan Flander

Njegov oče je bil Alojz Kobal, mati pa Franciska Flander. V Zagreb je prišel z materjo, še ko je bil otrok. Živel sta v Črnomercu, zahodnem delu mesta, kjer je imel njegov oče gostilno. V Zagrebu je končal osnovno šolo in moško realno gimnazijo, po vojni pa leta 1947 tudi višjo šolo za telesno kulturo.

Bil je eden od pobudnikov rokometnega športa in soustanovitelj rokometne sekcije Hrvaškega športnega kluba *Meteor* Zagreb leta 1939. Igral je na prvem propagandnem prvenstvu Zagreba v velikem rokometu in imel kot član napadalne vrste zasluge za *Meteorjevo* osvojitve naslova prvaka leta 1940.

Kmalu je prenehal aktivno igrati ter se posvetil organizacijskim opravilom in sojenju. Po začetku vojne in ustanovitvi NDH-ja je bil oktobra leta 1941 ustanovljena Hrvaška rokometna zveza, Flander pa je bil izvoljen za enega od treh sekretarjev zveze in za člana odbora za sestavo pravil. V obdobju NDH-ja je bil rokometni sodnik na prvenstvih Hrvaške med letoma 1942 in 1945.

Po vojni je delal kot učitelj telesne vzgoje v Zagrebu; na V. gimnaziji med letoma 1945 in 1946 ter na III. gimnaziji med leto-

ma 1951 in 1957. Bil je pobudnik in organizator izgradnje šolskega igrišča v zagrebški Kušlanovi ulici med letoma 1952 in 1954. Bil je sodelavec in sekretar oddelka za športni pouk pri Fizikalni zvezi Jugoslavije ter predavatelj za rokomet na Državnem inštitutu za telesno kulturo v Beogradu med letoma 1948 in 1950 ter generalni sekretar Rokometne zveze Jugoslavije med letoma 1949 in 1950. Med bivanjem v Beogradu je treniral rokometnaše *Partizana*. Po vrnitvi v Zagreb je delal na šoli, ob tem pa bil organizacijski sekretar Rokometne zveze Hrvaške.

Bil je trener Rokometnega kluba *Prvomajska* iz Zagreba, ki je osvojil prvenstvo Jugoslavije leta 1954. Kot rokometni trener in sodnik je bil delegat v Mednarodni rokometni zvezi (IHF). Na seznamu mednarodnih sodnikov je bil med letoma 1951 in 1958. V IHF-ju je bil član sveta tehnične komisije ter komisije za pravila rokometne igre in sodnike. Postal je tudi dosmrtni član IHF-ja. Med letoma 1957 in 1973 je spet živel in deloval v Beogradu.

Kot zvezni kapetan je vodil žensko rokometno reprezentanco Jugoslavije na prvem svetovnem prvenstvu leta 1957 v Jugoslaviji, ko je osvojila bronasto medaljo. Bil je direktor Zvezne trenerske šole med letoma 1957 in 1963, član vodstva Jugoslovanske zvezne organizacije za telesno kulturo med letoma 1961 in 1964 ter pomočnik predsednika zvezne komisije za telesno kulturo v jugoslovanski vladi, to je v tedanjem Zveznem izvršnem svetu, med letoma 1963 in 1973.

Po vrnitvi v Zagreb je bil glavni urednik Enciklopedije telesne kulture med letoma 1973 in 1977, glavni urednik Športnega leksikona med letoma 1978 in 1984 ter vodja redakcijskega oddelka strokovnih izdaj Jugoslovanskega leksikografskega zavoda v Zagrebu med letoma 1976 in 1982. Leta 1986 je bil glavni urednik publikacije *Razvoj rokometna na Hrvaškem* in član uredništva Almanaha jugoslovanskega rokometna 1949–1989.

V Rokometni zvezi Hrvaške je bil član predsedstva in predsednik tehnične komisije. Na ustanovni seji Hrvaškega olimpijskega komiteja 10. septembra 1991 je bil izvoljen za člana prvega sveta in je na tem položaju ostal do leta 1992. Kot rokometni publicist je objavil več del.

Po vsem, kar je ustvaril v športni karieri, je Flander med najbolj zaslužnimi rokometnimi in športnimi delavci na Hrvaškem. Je dobitnik zlate značke Zveze za telesno kulturo Jugoslavije leta 1975, trofeje Zveze za telesno kulturo Hrvaške leta 1980 ter nagrade za življenjsko delo Republiškega sekretariata za prosveto, kulturo in telesno kulturo leta 1987.

Nakon povratka u Zagreb bio je glavni urednik Enciklopedije fizičke kulture od 1973. do 1977., glavni urednik Sportskoga leksikona od 1978. do 1984. te voditelj Redakcijskog odjela stručnih izdanja Jugoslavenskog leksikografskog zavoda u Zagrebu od 1976. do 1982. Godine 1986. bio je glavni urednik publikacije Razvoj rukometa u Hrvatskoj i član uredništva Almanaha jugoslavenskog rukometa 1949. – 1989.

U Rukometnom savezu Hrvatske bio je član Predsjedništva i predsjednik tehničke komisije. Na osnivačkoj sjednici Hrvatskog olimpijskog odbora 10. IX. 1991. izabran je za člana prvog Vijeća i na toj je dužnosti ostao do 1992. Kao rukometni publicist objavio je više djela.

Prema svemu ostvarenom u sportskoj karijeri, Flander je jedan od najzaslužnijih rukometnih i sportskih djelatnika u Hrvatskoj. Dobitnik je Zlatne značke Saveza za fizičku kulturu Jugoslavije 1975., Trofeja saveza za fizičku kulturu Hrvatske 1980. te republičke nagrade za životno djelo Republičkoga sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu 1987. godine.

Izv.: Autorova arhiva.

Lit.: *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb 1986.; *Tko je tko u Hrvatskoj*, Zagreb, 1993.; F. Frntić, "Marjan Flander – visoki sportski dužnosnik", *Povijest športa* br. 106, Zagreb, rujan 1995.; Z. Jajčević, "Počeci djelovanja Hrvatskog rukometnog saveza", *Povijest športa* br. 143, Zagreb, prosinac 2007.; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009.

BRANKO ŽIŽEK - Ćiro

(Ljubljana, 1920. – Cap d'Antibes, Francuska, 13. XI. 1990.)

Branko Žižek - Ćiro

Rođen je u poznatoj slovenskoj obitelji. Djed Anton Žižek bio je liječnik u Vojniku gdje je rođen i Brankov otac Ciril Žižek, pravnik, turistički i sportski organizator. Djetinjstvo je proveo u Beogradu gdje je otac od 1921. do 1932. bio šef Odsjeka za turizam pri Ministarstvu za industriju i trgovinu Kraljevine Jugoslavije, a potom je do 1936. radio u Jugoslavenskom turing klubu.

Branko Žižek je nakon osnovnog školovanja u Beogradu upisao Pomorsko-trgovačku akademiju u Dubrovniku 1936. godine. U djetinjstvu se bavio biciklizmom, veslanjem i nogometom, a plivati je počeo sa 7 godina. Provodeći ljeta u Dubrovniku, dolazio je sandolinom na Danče gdje su trenirali članovi Plivačkog kluba *Jug*. Zainteresirao se za plivački sport ali nije odmah dobio priliku u *Jugu* zbog velike konkurencije. Pri kraju ljeta 1936. oputovao je na nekoliko dana u Beograd, gdje je na kupanje otišao u bazen lokalnog *Bob kluba*.

Bez treninga je tada pobijedio njihove najbolje plivače. Postigavši dobra kontrolna vremena, privukao je pozornost trenera Gakovića. Beogradske su novine pisale o novom plivačkom talentu. Dobio je priliku da nastupi za *Bob* na nekim mitinzima i podsavnom prvenstvu. Nastupio je u Novom Sadu gdje je na 400 m slobodno plivao bolje od tadašnjeg državnog rekorda (5:18.3). Nakon tih uspjeha vraća se u Dubrovnik na školovanje i 1937. postaje član *Juga* koji ga je prihvatio nakon što se dokazao odličnim rezultatima.

Za *Jug* je nastupao od 1937. do 1940, u razdoblju kad je Dubrovnik bio, uz vaterpolo, među najkvalitetnijim plivačkim središtima u Jugoslaviji, s odličnim plivačima kao što su bili Luka Ciganović, Lovro Štakula, Maroje Miloslavić i drugi. Imao je odlične predispozicije za plivača; visok 184 cm i dugih ruku i nogu. U Dubrovniku je dobio nadimak Ćiro, a poslije je po njemu Ćirom prozvan i Zdravko Kovačić, veliki vaterpolski vratar sa Sušaka.

Prvi je put službeno nastupio na Juniorskom državnom prvenstvu 1937. u Ljubljani gdje je, nedovoljno pripremljen, na 200 m slobodnim stilom osvojio 4. mjesto, dok je u vaterpolu s *Jugom* osvojio 2. mjesto. Nakon povratka s prvenstva u Ljubljani počeo je sa sistematskim treningom pod nadzorom Darka Prvana, tvorca najuspješnije generacije dubrovačkih plivača. Ubrzo je u slobodnom stilu postao najuspješniji plivač Jugoslavije.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986; *Tko je tko u Hrvatskoj*, Zagreb, 1993; F. Frntić, "Marjan Flander – visoki športski dužnosnik", *Povijest športa* št. 106, Zagreb, september 1995; Z. Jajčević, "Počeci djelovanja Hrvatskog rukometnog saveza", *Povijest športa* št. 143, Zagreb, december 2007; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009.

BRANKO ŽIŽEK - Ćiro (Ljubljana, 1920–Cap d'Antibes, Francija, 13. XI. 1990)

Rodil se je v znani slovenski družini. Stari oče Anton Žižek je bil zdravnik v Vojniku, kjer je bil rojen tudi Brankov oče Ciril Žižek, pravnik, turistični in športni organizator. Otroštvo je preživel v Beogradu, kjer je bil oče med letoma 1921 in 1932 šef turističnega odseka pri ministrstvu Kraljevine Jugoslavije za industrijo in trgovino, od leta 1936 pa je delal v Jugoslovanskem turing klubu.

Branko Žižek se je po osnovni šoli v Beogradu leta 1936 vpisal na pomorsko-trgovsko akademijo v Dubrovniku. V otroštvu se je ukvarjal s kolesarstvom, veslanjem in nogometom, plavati pa je začel pri sedmih letih. Med poletnimi počitnicami v Dubrovniku je prihajal s sandolinom na Danče, kjer so trenirali člani Plavalnega kluba *Jug*. Plavalni šport ga je začel zanimati, vendar ni dobil takoj priložnosti v *Jugu*, saj je bila konkurenca velika. Konec poletja 1936 je nekaj dni preživel v Beogradu, kjer se je kopal v bazenu lokalnega *Bob kluba*. Brez treninga je premagal njihove najboljše plavalce. Z dobrim časom plavanja je pritegnil pozornost trenerja Gakovića. Beograjski časopisi so pisali o novem plavalnem talentu. Dobil je priložnost: za *Bob* je lahko nastopil na nekaj mitingih in podzveznem prvenstvu. Nastopil je v Novem Sadu, kjer je na 400 m prosto plaval bolje od takratnega državnega rekorda (5:18.3). Po teh uspehih se je vrnil na šolanje v Dubrovnik. Leta 1937 postal član *Juga*, v katerega so ga sprejeli potem, ko se je dokazal z odličnimi rezultati.

Za *Jug* je nastopal med letoma 1937 in 1940, v obdobju, ko je bil Dubrovnik ne le vaterpolsko središče, ampak eno od najbolj kakovostnih plavalnih središč v Jugoslaviji, z odličnimi plavalci, kot so bili Ciganović, Lovro Štakula, Maroje Miloslavić in drugi. Imel je odlične predispozicije za plavalca: bil je visok 184 cm, dolgih rok in nog. V Dubrovniku je dobil vzdevek Ćiro, pozneje so tako po njem poimenovali tudi Zdravka Kovačića, velikega vaterpolskega vratarja s Sušaka.

Plivačka štafeta Italije 4 x 200 m godine 1942. S lijeva Nino Schipizza, Giacomo Signori, predsjednik Taljanskog plivačkog saveza Giuseppe Corbari, Massimo Costa i Branko Žižek.

Plavalna štafeta Italije 4 x 200 m leta 1942. Z leve: Nino Schipizza, Giacomo Signori, predsednik Italijanske plavalne zveze Giuseppe Corbari, Massimo Costa in Branko Žižek.

Na Prvenstvu Kraljevine Jugoslavije 1937. u Dubrovniku postao je prvak na 1500 m i u štafeti 4 x 200 m, a na 400 m bio je drugi. Na tom je prvenstvu *Juga* jedini put u povijesti postao i ekipni prvak Jugoslavije u plivanju, a tom je uspjehu znatno pridonio i Žižek. Na državnom prvenstvu 1938. u Ljubljani nije sudjelovao zbog bojkota *Juga*, a 1939. je u Bjelovaru osvojio naslov prvaka na 200 m, 400 m i 1500 m. U zadnjoj godini nastupanja za *Juga* sudjelovao je 1940. u plivačkoj ligi za ekipno prvenstvo, a pojedinačno prvenstvo nije održano.

Za reprezentaciju Jugoslavije debitirao je 29. VIII. 1937. u Dubrovniku, u dvoboju s reprezentacijom Čehoslovačke. U utrci na 400 m bio je drugi, iza svog tada glavnog domaćeg konkurenta Zmaja Defilipisa, a pritom su obojica plivali bolje od državnog rekorda. Nastupio je i u štafeti Jugoslavije 4 x 200 m koja je pobijedila čehoslovačku ekipu. Godine 1938. iako je bio u velikoj formi, Žižek otkazuje nastup na Europskom prvenstvu u Londonu.

Za reprezentaciju je 1938. nastupio u dva međudržavna dvoboja protiv Italije u Bledu i Trstu. Na Bledu je 30. i 31. VII. pobijedio u utrci na 400 m, a u revanšu u Trstu 24. i 25. IX. ostvario je trostruku pobjedu: na 400 m, 1500 m i u štafeti 4 x 200 m. Jugoslavenska je reprezentacija pobijedila u oba dvoboja, a posebno je visoku pobjedu ostvarila u Trstu s 57:32. Talijani su, ljuti zbog poraza, tražili da se oba dvoboja vode kao neslužbena. Žižek je posebno dobro plivao u Trstu gdje je oborio čak 6 jugoslavenskih rekorda u slobodnom stilu: na 300 m, 400 m, 500 m, 800 m, 1000 m i 1500 m. Pruge na 300, 500, 800 i 1000 m nisu bile u službenom natjecanju, ali postignuta vremena priznata su za rekorde. Na 1500 m pobijedio je s 19.48.9 što je bio najbolji europski rezultat i treći u svijetu 1938. godine.

Vrhunac njegove predratne karijere zbio se 1939. godine na Sušaku, kada je na ligaškom plivačkom dvoboju *Victorije* i *Juga* postigao najbolje europsko vrijeme na 400 m (4.46.4). Ipak, taj rezultat nije priznat za službeni europski rekord jer ga je ostvario u bazenu koji ne odgovara propozicijama za priznavanje rekorda. Poslije je oborio državni rekord na 400 m (4.49.4) koji mu je priznat, za razliku od onoga na Sušaku.

Svoje zadnje nastupe za tadašnju reprezentaciju ostvario je 3. IX 1940. protiv Mađarske u Szegedu i 14. i 15. IX. 1940. u Splitu. Na prvom dvoboju u Szegedu protiv jakih Mađara nije ostvario ni jednu pobjedu

Juniorska vaterpolska momčad *Juga* na državnom prvenstvu 1937. u Ljubljani. Drugi s lijeva je Branko Žižek.
Mladinsko vaterpolsko moštvo *Juga* na državnom prvenstvu leta 1937 v Ljubljani. Drugi z leve je Branko Žižek.

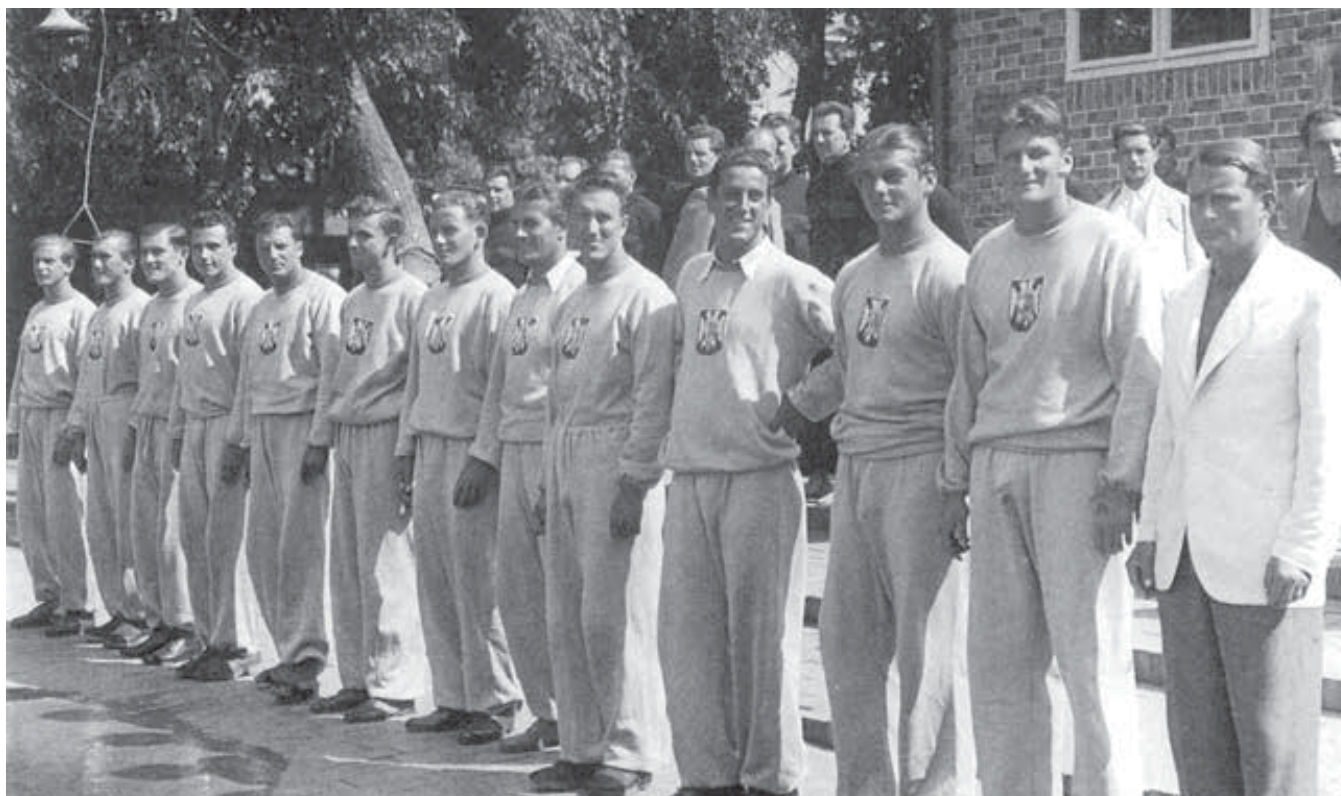
Uradno je prvič nastopil na mladinskem državnem prvenstvu leta 1937 v Ljubljani, kjer je nezadostno pripravljen v plavanju na 200 m prosto osvojil 4. mesto, v vaterpolu pa z *Jugom* 2. mesto. Po vrnitvi s prvenstva v Ljubljani je začel s sistematičnim treningom pod nadzorom Darka Prvana, ki je ustvaril najuspešnejšo generacijo dubrovniških plavalcev. Kmalu je v prostem slogu postal najuspešnejši plavalec Jugoslavije.

Na prvenstvu Kraljevine Jugoslavije leta 1937 v Dubrovniku je postal prvak na 1500 m in v štafeti 4 x 200 m, na 400 m pa je bil drugi. Na tem prvenstvu je *Jug* edinkrat v zgodovini postal tudi ekipni prvak Jugoslavije v plavanju, k temu uspehu pa je znatno prispeval tudi Žižek. Na državnem prvenstvu leta 1938 v Ljubljani ni nastopil zaradi bojkota *Juga*, leta 1939 v Bjelovarju pa je osvojil naslov prvaka na 200 m, 400 m in 1500 m. V zadnjem letu nastopanja za *Jug*, leta 1940, je tekmoval v plavalni ligi za ekipno prvenstvo, posamičnega prvenstva pa ni bilo.

Za reprezentanco Jugoslavije je debitiral 29. avgusta 1937 v Dubrovniku, v dvoboju z reprezentanco Češkoslovaške. Na 400 m je bil drugi, za svojim takratnim glavnim domačim tekmeccem Zmajem Defilipisom, oba pa sta plavala bolje od državnega rekorda. Nastopil je tudi v štafeti Jugoslavije 4 x 200 m, ki je premagala češkoslovaško ekipo. Leta 1938 je odpovedal nastop na evropskem prvenstvu v Londonu, čeprav je bil v odlični formi.

Za reprezentanco je leta 1938 nastopil v dveh meddržavnih dvobojih proti Italiji, na Bledu in v Trstu. Na Bledu je 30. in 31. julija zmagal na 400 m, v povratni tekmi v Trstu 24. in 25. septembra pa je dosegel trojno zmago: na 400 m, 1500 m in v štafeti 4 x 200 m. Jugoslovanska reprezentanca je zmagala v obeh dvobojih, posebej visoko zmago pa je dosegla v Trstu, ko je italijansko reprezentanco premagala s 57 : 32. Italijani so jezni zaradi poraza zahtevali, da se dvoboja štejeta za neuradna. Žižek je posebej dobro plaval v Trstu, kjer je postavil kar šest jugoslovanskih rekordov v prostem slogu, in sicer na 300 m, 400 m, 500 m, 800 m, 1000 m in 1500 m. Proge na 300 m, 500 m, 800 m in 1000 m niso bile v uradnem tekmovanju, vendar so dosežene čase priznali za rekorde. Na 1500 m je zmagal z 19.48.9, kar je bil najboljši evropski rezultat in tretji na svetu leta 1938.

Vrhunec njegove predvojne kariere se je zgodil leta 1939 na Sušaku, ko je v ligaškem plavalnem dvoboju *Victorije* in *Juga* dosegel najboljši evropski čas na 400 m (4:46.4). Vendar tega rezultata niso priznali za uradni

Plivačka i vaterpolo reprezentacija Jugoslavije na dvoboju protiv Mađarske 1940. u Szegedu. Stoje s desna: voda puta Boris Praunsperger, Branko Žižek, Ivan Curtini, Miro Mihovilović, Anton Cerer, Zdravko Samardžić, Ivo Giovanelli, Ciril Pelhan, Luka Ciganović, Aleksandar Strmac, Laszlo Balla, Zmaj Defilipis i Teo Dinković.

Plavalna in vaterpolska reprezentanca Jugoslavije na dvoboju proti Mađarski leta 1940 v Szegedu. Stojijo (z desne): vodja Boris Praunsperger, Branko Žižek, Ivan Curtini, Miro Mihovilović, Anton Cerer, Zdravko Samardžić, Ivo Giovanelli, Ciril Pelhan, Luka Ciganović, Aleksandar Strmac, Laszlo Balla, Zmaj Defilipis in Teo Dinković.

iako je postignut neriješen ekipni rezultat što je bio veliki uspjeh. Na revanšu u Splitu također nije nijednom pobijedio, a natjecanje je obilježeno skandalom na svečanom mimohodu reprezentacija. Organizator, Hrvatski plivački savez, predstavio je dvoboj kao susret između Banovine Hrvatske i Mađarske, a ne Jugoslavije i Mađarske. Dio plivača odbio je nastupiti u svečanom mimohodu pod hrvatskim grbom, a među njima su bili dubrovački Srbi Luka Ciganović i Zdravko Samardžić te Žižek kao Slovenac. Nakon susreta, Hrvatski plivački savez je doživotno suspendirao Ciganovića i Samardžića a neki plivači, među kojima i Žižek, dobili su vremenske kazne.

Nakon završetka Pomorsko-trgovačke akademije upisao je Visoku trgovačku školu u Beogradu, gdje je i dočekao početak Drugog svjetskog rata. U ljeto 1941. vratio se u okupiranu Sloveniju i postao član *Ilirije*. Svoj prvi nastup imao je 15. VII. u Ljubljani na plivačkom mitingu *Ilirije*. Sredinom rujna 1941. nastupio je na Prvenstvu Ljubljanske pokrajine, koje je ustvari bilo Prvenstvo Slovenije pod talijanskom fašističkom upravom. Iako je bio glavni favorit, pobijedio je samo na 100 m i u štafeti 4 x 200 m. Na 1500 m otkazao je nastup jer se bio prehladio na vaterpolskoj utakmici koju je igrao također u sklopu tadašnjeg prvenstva. Nakon tog prvenstva pozvan je sa skupinom najboljih ljubljanskih plivača – Cirilom Pelhanom, Josipom Močanom i Otmarom Mihalekom – na miting u Rim gdje su nastupili i najbolji talijanski plivači. Žižek se istaknuo u Rimu pobjedama na 200 m, 400 m i 1500 m.

Od 1942. nastupao je u Italiji za sportski klub FIAT (Gruppo sportivo FIAT). Pobijedio je na čitavom nizu mitinga u Italiji, a počeo se baviti i maratonskim plivanjem gdje je također uglavnom pobjeđivao. Na Prvenstvu Italije održanom 15. VIII. 1942. u Genovi postao je prvak na 400 m, uz državni rekord (4:59.5), a kao član štafete 4 x 200 m osvojio je 3. mjesto. Za reprezentaciju Italije nastupio je 1942. na dva međudržavna dvoboja, 5. i 6. IX. u Genovi protiv Njemačke i 11. i 12. IX. u Milanu protiv Mađarske. U nadmetanju s njemačkim plivačima pobijedio je na 400 m s novim talijanskim rekordom (4:56.0), a bio je i član štafete 4 x 200 m koja je također oborila državni rekord (9:24.2). Protiv Mađarske ponovio je uspjeh iz prethodnog dvoboja; pobijedio je na 400 m uz obaranje vlastitog državnog rekorda starog nekoliko dana (4:50.3) i ponovno je bio član štafete 4 x 200 m koja je postigla novi državni rekord (9:23.5).

Nakon pada fašističke Italije ostao je u Rimu. Nastupio je u kolovozu 1944. u Rimu na natjecanju reprezentacija zemalja savezničkih vojski u plivanju i vaterpolu kao član sastava Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije popularno nazvane *Titovi delfini*. Na tom se natjecanju istaknuo u plivačkom programu.

Nakon završetka rata nakratko je boravio u Splitu, ali se odlučio vratiti u Italiju, bojeći se reakcija zbog nastupanja za vrijeme okupacije. Ostao je bez statusa talijanskog državljanina i tada nije mogao nastupati na službenim natjecanjima. Posvetio se daljinskom plivanju te je pobijedio na više maratonskih plivačkih utrka. Plivao je na jezeru Como, rijeci Olona kraj Milana i uzduž morske obale. Jedno je vrijeme igrao i vaterpolo u Rimu, pa je kao član vaterpolske ekipe AS *Roma* sudjelovao 1954. u osvajanju Prvenstva Italije.

Nakon završetka plivačke karijere radio je kao trener i djelatnik u Talijanskom plivačkom savezu. Bio je i trener plivačke ekipe *Rari Nantes Roma* 1956. Jedno je vrijeme bio zastupnik proizvođača plivačke opreme Speedo.

Iako je bio jedan od najvećih plivačkih talenata s prostora Jugoslavije, ratne i poratne okolnosti spriječile su njegova još veća postignuća u karijeri.

Izv.: Izjava i arhiva Renata Vučetića - Splitske iz Splita; izjava i arhiva Brune Križmana iz Trsta.

Lit.: Z. Radović, “Predstavljamo najboljeg našeg plivača - dugoprugaša Branka Ćira Žižeka”, Ilustrovane sportske novosti, br. 50 (94), Zagreb, prosinac 1937.; “*Bodrilne besede Eksc. Graziolija športnikom*”, Slovenec, broj 166a, Ljubljana, 17. srpanj 1941.; “*Lista letošnjih plavalnih prvakov je popolna*”, Slovenski narod, br. 211, Ljubljana, 13. rujna 1941.; “*Veliki uspehi slovenskih športnikov*”, Domoljub, broj 39, Ljubljana, 24. rujna 1941.; “*Prosim Vas, apelirajte na upravo Ilirije*”, Slovenec, br. 232a, Ljubljana, 3. listopada 1941.; “*Tehnični rezultati plavalne tekme v Milanu*”, Slovenski narod, br. 210, Ljubljana, 15. rujna 1942.; S. Moretti, *Statistički pregled razvika plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971.; *Slovenski biografski leksikon*, IV knjiga, 15 svezak.; Ljubljana, 1991.; M. Petković, *Tjelesno vježbanje i sport u Dubrovniku od 14. stoljeća do 1941. godine*, Dubrovnik 1993.

evropski rekord, ker je bil dosežen v bazenu, ki ni ustrezal predpisom. Pozneje je postavil državni rekord na 400 m (4:49.4), ta rezultat so mu tudi priznali.

Svoje zadnje nastope za tedanje reprezentanco je opravil 3. septembra 1940 proti Madžarski v Szegedu ter 14. in 15. septembra 1940 v Splitu. V prvem dvoboju v Szegedu proti močnim Madžarom ni dosegel nobene zmage, dosežen pa je bil neodločeni ekipni rezultat, kar je bil velik uspeh. Na povratni tekmi v Splitu prav tako ni zmagal niti enkrat, tekmo pa je zaznamoval škandal na slovenskem mimohodu reprezentanc. Organizator, Hrvaška plavalna zveza, je namreč dvoboj predstavil kot srečanje med Banovino Hrvaško in Madžarsko, ne med Jugoslavijo in Madžarsko. Nekaj plavalcev je zavrnilo sodelovanje na slovesnem mimohodu pod hrvaškim grbom, med njimi tudi dubrovaški Srba Luka Ciganović in Zdravko Samardžić ter Slovenec Žižek. Po srečanju je Hrvaška plavalna zveza dosmrtno suspendirala Ciganovića in Samardžića, nekateri plavalci, med njimi tudi Žižek, pa so dobili časovno omejene kazni.

Po končani pomorsko-trgovski akademiji se je vpisal na visoko trgovsko šolo v Beogradu, kjer je pričakal začetek druge svetovne vojne. Poleti 1941 se je vrnil v okupirano Slovenijo in postal član *Ilirije*. Svoj prvi nastop je imel 15. julija v Ljubljani, na plavalnem mitingu *Ilirije*. Sredi septembra 1941 je nastopil na prvenstvu Ljubljanske pokrajine, ki je bilo pravzaprav prvenstvo Slovenije pod italijansko fašistično upravo. Čeprav je bil glavni favorit, je zmagal samo na 100 m in v štafeti 4 x 200 m. Na 1500 m je odpovedal nastop, ker se je prehladil na vaterpolski tekmi, ki jo je prav tako igral na takratnem prvenstvu. Po tem prvenstvu je bil s skupino najboljših ljubljanskih plavalcev – Cirilom Pelhanom, Josipom Močanom in Otmarjem Mihalekom – povabljen na miting v Rim, kjer so nastopili tudi najboljši italijanski plavalci. Žižek se je v Rimu izkazal z zmagami na 200 m, 400 m in 1500 m.

Od leta 1942 je nastopal v Italiji za Športni klub FIAT (Gruppo sportivo FIAT). Zmagal je na celi vrsti mitingov v Italiji, začel pa se je ukvarjati tudi z maratonskim plavanjem, v katerem je prav tako v glavnem zmagoval. Na prvenstvu Italije 15. avgusta 1942 v Genovi je postal prvak na 400 m, z državnim rekordom (4:59.5), kot član štafete 4 x 200 m pa je osvojil 3. mesto. Za reprezentanco Italije je leta 1942 nastopil v dveh meddržavnih dvobojih, 5. in 6. septembra v Genovi proti Nemčiji ter 11. in 12. septembra v Milanu proti Madžarski. V tekmi z nemškimi plavalci je zmagal na 400 m z novim italijanskim rekordom (4:56.0), bil pa je tudi član štafete 4 x 200 m, ki je prav tako postavila državni rekord (9:24.2). Proti Madžarski je ponovil uspeh iz prejšnjega dvoboja: zmagal je na 400 m in presegel lastni državni rekord, star le nekaj dni (4:50.3). Ponovno je bil tudi član štafete 4 x 200 m, ki je dosegla nov državni rekord (9:23.5).

Po padcu fašistične Italije je ostal v Rimu. Avgusta 1944 je v Rimu nastopil na tekmi reprezentanc zavezniških vojsk v plavanju in vaterpolu, kot član skupine Narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije, znane pod imenom *Titovi delfini*. Na tej tekmi se je izkazal v plavalnem programu.

Po vojni je kratek čas živel v Splitu, vendar se je odločil vrniti v Italijo, saj se je bal posledic zaradi nastopov v času okupacije. Ker ni dobil italijanskega državljanstva, ni mogel nastopati na uradnih tekmovanjih. Posvetil se je daljinskemu plavanju. Zmagal je na več maratonskih plavalnih tekmovanjih. Plaval je v jezeru Como, reki Olona pri Milanu in vzdolž morske obale. Nekaj časa je igral tudi vaterpolo v Rimu. Kot član vaterpolske ekipe AS *Roma* je leta 1954 osvojil prvenstvo Italije.

Po koncu plavalne kariere je bil trener in uslužbenec pri Italijanski plavalni zvezi. Leta 1956 je bil trener plavalne ekipe *Rari Nantes Roma*. Nekaj časa je bil zastopnik proizvajalca plavalne opreme Speedo.

Čeprav je bil eden od največjih plavalnih talentov na območju Jugoslavije, so mu vojne in povojne okoliščine preprečile še večje dosežke.

Vira: Izjava in arhiv Renata Vučetića - Splića iz Splita; izjava in arhiv Bruna Križmana iz Trsta.

Lit.: Z. Radović, "Predstavljamo najboljšega našega plivača - dugoprugaša Branka Ćira Žižeka", Ilustrovane sportske novosti št. 50 (94), Zagreb, december 1937; "Bodrilne besede Eks. Graziolija športnikom", Slovenec št. 166a, Ljubljana, 17. julij 1941; "Lista letošnjih plavalnih prvakov je popolna", Slovenski narod št. 211, Ljubljana, 13. september 1941; "Veliki uspehi slovenskih športnikov", Domoljub št. 39, Ljubljana, 24. september 1941; "Prosim Vas, apelirajte na upravo Ilirije", Slovenec št. 232a, Ljubljana, 3. oktober 1941; "Tehnični rezultati plavalne tekme v Milanu", Slovenski narod št. 210, Ljubljana, 15. september 1942; S. Moretti, *Statistički pregled razvika plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971; *Slovenski biografski leksikon*, 4. knjiga, 15. zvezek, Ljubljana, 1991; M. Petković, *Tjelesno vježbanje i šport u Dubrovniku od 14. stoljeća do 1941. godine*, Dubrovnik, 1993.

FRANJO LAPAINE

(Ljubljana, 21. III. 1921. – Umag, 7. VIII. 1962.)

Franjo Lapaine

Otac mu se također zvao Franjo i bio je rodom iz Ljubljane, a majka Božena, rođ. Kušar, iz Kranja. Otac je završio politehniku u Pragu i bio je stručnjak za osiguranje, a majka potječe iz odvjetničke obitelji. Zbog očeva posla, obitelj se 1924. doselila u Zagreb. Franjo je maturirao na Klasičnoj gimnaziji i apsolvirao na Tehničkom fakultetu, odjel rudarstvo, u Zagrebu.

Hokejom na travi počeo se baviti kao junior u zagrebačkoj *Concordiji*, a skijanjem u HAŠK-u. U hokeju na travi igrao je na poziciji beka. Nakon osnivanja Hokej saveza Kraljevine Jugoslavije počela su se održavati državna prvenstva na kojima su sudjelovali samo zagrebački klubovi. Bio je član zlatne generacije hokejaša *Concordije*, koja je od 1936. do 1939. osvojila sve naslove prvaka Jugoslavije, a potom i Prvenstvo Banovine Hrvatske 1940. Jedina prava konkurencija bila im je II. momčad *Concordije*, a hokejaši *Marathona*, također zagrebačkog kluba, nisu ih uspjeli ozbiljno ugroziti. Nastupio je na utakmici reprezentacije Banovine Hrvatske u Zagrebu 1. listopada 1939. protiv talijanske momčadi *Dopo lavoro* iz Rima, koja je završila neriješeno 0 : 0.

Nakon početka rata i uspostave NDH, Franjo Lapaine s *Concordijom* osvaja tada jedino održano Prvenstvo Hrvatske 1941. Nastupio je na međunarodnoj utakmici Hrvatske reprezentacije 25. IV. 1942. u Rimu protiv Italije (0 : 2). Sljedećeg je dana nastupio za reprezentaciju Zagreba koja je pobijedila selekciju Rima s 1 : 0. Do sloma NDH nije više nastupao, jer nije bilo natjecanja u hokeju na travi.

U skijanju je također bio uspješan. Na Sljemenskom spustu sredinom prosinca 1940. osvojio je u seniorskoj konkurenciji 2. mjesto. Početkom veljače 1941. bio je u skupini juniora koji su kao gledatelji osputovali u Garmisch-Partenkirchen na Zimske igre europske mladeži. Na Prvenstvu Hrvatske u spustu, održanom 1942. u Rudama kod Samobora, osvojio je 5. mjesto, a pobjednik je bio Ivo Škerl sa Sušaka koji je također nastupao za HAŠK i po roditeljima bio Slovenac. HAŠK je 1. veljače 1942. organizirao natjecanje u skijaškom trčanju od Sljemenske piramide do Iličkoga trga (današnjeg Britanskog) u Zagrebu. U tom štafetnom natjecanju na 10 km pobijedila je momčad Hrvatskog domobranstva, a 3. mjesto su osvojili Škerl, Lapaine i Fülepp, koji su bili ekipa HAŠK-a. Nakratko je 1945. bio tajnik HAŠK-a. Za vrijeme rata pomagao je zagrebačkim sportašima pri odlasku u partizane.

Nakon rata postao je novinar i sportski djelatnik zadužen za sport u Zagrebu. Sa skupinom predratnih hokejaša na travi, Ivanom Miletićem, Fedorom Radoslavom, Abdonom Füleppom i Radoslavom Škaricom, osniva 1948. godine Hokej klub *Jedinstvo*. Kao igrač osvojio je s momčadi *Jedinstva* prvo poslijeratno Prvenstvo Jugoslavije 1950, a potom i 1953. godine, nakon čega je završio sportsku karijeru. Bio je i učitelj skijanja.

Kao sportski novinar bio je od 1950. do 1952. urednik stručnoga glasila *Nogomet* i urednik časopisa *Biciklist*, a od 1953. novinar i tehnički redaktor *Narodnog sporta* (*Sportske novosti*) i tehnički urednik *Kuglačkog lista*. Poginuo je u 42. godini u prometnoj nesreći.

Hokejaši na travi iz zagrebačkog kluba *Jedinstvo*. S lijeva: Franjo Lapaine, Radoslav Škarica i Željko Gavranović.

Hokejisti na travi iz zagrebačkog kluba *Jedinstvo*. Z leve: Franjo Lapaine, Radoslav Škarica in Željko Gavranović.

FRANJO LAPAINE

(Ljubljana, 21. III. 1921–Umag, 7. VIII. 1962)

Tudi njegovemu očetu je bilo ime Franjo, po rodu je bil iz Ljubljane, mati Božena, roj. Kušar, pa iz Kranja. Oče je končal politehniko v Pragi in bil strokovnjak za zavarovalništvo, mati pa je izhajala iz odvetniške družine. Zaradi očetove službe se je družina leta 1924 priselila v Zagreb. Franjo je po maturi na klasični gimnaziji absolviral rudarstvo na tehnični fakulteti v Zagrebu.

S hokejem na travi se je začel ukvarjati kot mladinec v zagrebški *Concordii*, s smučanjem pa v HAŠK-u. V hokeju na travi je igral na položaju branilca. Po ustanovitvi Hokejske zveze Kraljevine Jugoslavije so se začela državna prvenstva, na katerih pa so nastopali samo zagrebški klubi. Bil je član zlate generacije hokejistov *Concordie*, ki je med letoma 1936 in 1939 osvojila vse naslove prvaka Jugoslavije, potem pa tudi prvenstvo Banovine Hrvaške leta 1940. Njihova edina konkurenca je bilo drugo moštvo *Concordie*, hokejisti *Marathona*, prav tako zagrebškega kluba, pa jih niso uspeli resno ogroziti. Nastopil je na tekmi reprezentance Banovine Hrvaške v Zagrebu 1. oktobra 1939 proti italijanskemu moštvu *Dopo lavoro* iz Rima, ki se je končala neodločeno z 0 : 0.

Leta 1941 je Franjo Lapaine s *Concordio* osvojil edino prvenstvo Hrvaške, odigrano v obdobju NDH-ja. Igral je tudi na mednarodni tekmi hrvaške reprezentance 25. aprila 1942 v Rimu proti Italiji (0 : 2). Naslednjega dne je nastopil za reprezentanco Zagreba, ki je premagala selekcijo Rima z 1 : 0. Do zloma NDH-ja ni več nastopal, ker ni bilo tekmovanj v hokeju na travi.

Tudi v smučanju je bil uspešen. Na sljemenskem smuku sredi decembra 1940 je v članski konkurenci osvojil 2. mesto. V začetku februarja 1941 si je s skupino mladincev v Garmisch-Partenkirchnu ogledal zimske igre evropske mladine. Na prvenstvu Hrvaške v smuku leta 1942 v Rudah pri Samoborju je osvojil 5. mesto, zmagovalec pa je bil Ivo Škerl s Sušaka, po rodu Slovenec, ki je prav tako nastopal za HAŠK. HAŠK je 1. februarja 1942 organiziral tekmovanje v teku na smučeh od Sljemenske piramide do Iliškega trga (današnjega Britanskega trga) v Zagrebu. V tej štafetni tekmi na 10 km je zmagalo moštvo Hrvaškega domobranstva, 3. mesto pa so osvojili Škerl, Lapaine in Fülepp, ki so sestavljali HAŠK-ovo ekipo.

Leta 1945 je bil kratek čas sekretar HAŠK-a. Med vojno je pomagal zagrebškim športnikom pri odhodu v partizane.

Po vojni je postal novinar in športni delavec, zadolžen za šport v Zagrebu. S skupino predvojnih hokejistov na travi, Ivanom Miletićem, Fedorjem Radoslavom, Abdonom Füleppom in Radoslavom Škarico, je leta 1948 ustanovil Hokejski klub *Jedinstvo*. Kot igralec je leta 1950 z moštvom *Jedinstva* osvojil prvo povojno prvenstvo Jugoslavije, nato še leta 1953, potem pa je končal športno kariero. Bil je tudi smučarski učitelj.

Kot športni novinar je bil med letoma 1950 in 1952 urednik strokovnega glasila *Nogomet* in urednik časopisa *Biciklist*, od leta 1953 pa tudi novinar in tehnični redaktor *Narodnega sporta* (*Sportske novosti*) ter tehnični urednik *Kuglačkoga lista*. V 42. letu je umrl v prometni nesreči.

Momčad *Jedinstva* 1949. godine. S lijeva: Mladen Mahen, Ivan Miletić, nepoznat, Boris Jedut, Vladimir Jurčec, Pajdaš, Vladimir Rukavina, Željko Gavranović, Fedor Radoslav, Radoslav Škarica i Franjo Lapaine.

Moštvo *Jedinstva* leta 1949. Z leve: Mladen Mahen, Ivan Miletić, neznana oseba, Boris Jedut, Vladimir Jurčec, Pajdaš, Vladimir Rukavina, Željko Gavranović, Fedor Radoslav, Radoslav Škarica in Franjo Lapaine.

Izv.: izjava i arhiva sina Andreja Lapajnea iz Samobora; autorova arhiva.

Lit.: "Prvaci Hrvatske 1941", Šport br. 23, Zagreb, 30. prosinac, 1941.; Kuglački list br. 141–142, Zagreb, srpanj–kolovoz, 1962.; *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984.; A. Škrtić, *H.A.Š.K. 1903–1993*, Zagreb, 1993.; A. Galunić, *50 godina Hokej kluba Jedinstvo*, Zagreb, 1998.

LEA HABUNEK

(Maribor, 23. VI. 1921. – Gornja Bistra kraj Zaprešića, 27. XI. 2010.)

Franc Zemljič, Lein otac, bio je rodom iz Murščaka u općini Radenci, a majka Marija, rođ. Kaudek, iz Maribora. Lea Habunek završila je školu za hotelijerstvo i ugostiteljstvo u Beču.

Nakon Drugog svjetskog rata počela se u Mariboru baviti tenisom. Od 1947. bila je članica Teniskog kluba *Polet* koji se, nakon promjene imena, od 1951. zvao Teniski klub *Branik*. Uz Bredu Hribar - Voglar bila je najbolja mariborska tenisačica do početka 1950-ih godina. Kao jedna od voditelja teniske škole, osnovane 1948. u *Poletu*, zaslužna je za stvaranje nove generacije u kojoj su se isticale: Lora Winterhalter, juniorska prvakinja Jugoslavije 1950. i 1952. godine, Truda Lovrec, prva tenisačica iz *Branika* koja je sudjelovala u Wimbledonu 1952. godine, Krista Čop, Helena Lovrec i druge. Lea Habunek istakla se i u organizaciji izgradnje novih teniskih igrališta u Mariboru.

Nakon preseljenja u Zagreb 1954. godine, počela je nastupati za tenisku sekciju Sportskog društva *Montažno*, a poslije promjene imena kluba, od 1957., nastupala je za Teniski klub *Jugomontaža* i od 1963. do kraja igračke karijere, 1968. godine, za Teniski klub *Trešnjevka*.

U igračkoj karijeri imala je uspjeha na Prvenstvu Jugoslavije. Tako je s partnericom Marijom Mogorović 1953. u Mariboru na domaćem terenu došla do finala parova, ali su izgubile od Marice Crndak i Lele Bačkor, a u finalu mješovitih parova s partnerom Ladislavom Legensteinom izgubila je protiv Marice Crndak i Vladimira Petrovića. Na državnom prvenstvu 1954. u Beogradu došla je ponovno do dva finala: pojedinačno je izgubila od Dragice Laszlo, sestre poznatog tenisača Dragutina Mitića, a u parovima je igrala s Lorom Winterhalter i izgubile su protiv Dragice Laszlo i Jelene Genčić. Svoj zadnji uspjeh na državnom prvenstvu ostvarila je 1961. kao četredetogodišnjakinja, kada je s Rajnom Zajić igrala u finalu parova u kojem su ih nadmašile Božica Martinec (udana Šerfezi) i Tanja Kokeza.

Uspješnija je bila u ekipnoj konkurenciji. S njom je 1954. u *Montažno* došla i najveća nada mariborskoga tenisa, Lora Winterhalter, pa su uz domaću igračicu Božicu Martinec formirale nepobjediv sastav koji je osvojio ekipna prvenstva Jugoslavije 1955., 1956. i 1957. Nakon promjene imena kluba u *Jugomontaža* i povratka Lore Winterhalter u Maribor, Lea Habunek je s Rajnom Zajić i Božicom Šerfezi osvojila državna prvenstva 1958., 1959., 1960. i 1961. Tako je ukupno osvojila 7 uzastopnih naslova ekipne državne prvakinja. Između 1950. i 1959. osam

Ženska teniska reprezentacija Jugoslavije na Balkanskim igrama 1971. u Zagrebu. S desna na lijevo: savezni kapetan Lea Habunek, Lena Dvornik, Irena Škulj, Mima Jaušovec i Stjepan Tončić.

Ženska teniska reprezentacija Jugoslavije na balkanskih igrah leta 1971 v Zagrebu. Z desne: zvezna kapetanka Lea Habunek, Lena Dvornik, Irena Škulj, Mima Jaušovec in Stjepan Tončić.

Vira: Izjava in arhiv sina Andreja Lapajneteta iz Samoborja; avtorjev arhiv.

Lit.: "Prvaci Hrvatske 1941", Šport št. 23, Zagreb, 30. december 1941; Kuglački list št. 141–142, Zagreb, julij–avgust 1962; *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984; A. Škrtić, *H.A.Š.K. 1903–1993*, Zagreb, 1993; A. Galunić, *50 godina Hokej kluba Jedinstvo*, Zagreb, 1998.

LEA HABUNEK

(Maribor, 23. VI. 1921–Gornja Bistra pri Zaprešiču, 27. XI. 2010)

Lea Habunek

Franc Zemljič, Lejin oče, je bil po rodu z Muršča-ka pri Radencih, mati Marija, roj. Kaudek, pa iz Maribora. Lea Habunek je končala šolo za hotelirstvo in gostinstvo na Dunaju.

Po drugi svetovni vojni se je v Mariboru začela ukvarjati s tenisom. Od leta 1947 je bila članica Teniškega kluba *Polet*, ki se je leta 1951 preimenoval v Teniški klub *Branik*. Poleg Brede Hribar - Voglar je bila najboljša mariborska teniška igralka do začetka 50. let. Kot ena od vodilnih v teniški šoli, ki so jo v *Poletu* ustanovili leta 1948, je zaslužna za oblikovanje nove generacije, v kateri so izstopale Lora Winterhalter, mladinska prvakinja Jugoslavije med letoma 1950 in 1952, Truda Lovrec, prva teniška igralka iz *Branika*, ki je leta 1952 igrala v Wimbledonu, Krista Čop, Helena Lovrec in druge. Lea Habunek se je izkazala v organizaciji izgradnje novih teniških igrišč v Mariboru.

Po preselitvi v Zagreb leta 1954 je začela nastopati za teniško sekcijo Športnega društva *Montažno*, od preimovanja kluba leta 1957 pa je nastopala za Teniški klub *Jugomontaža* ter od leta 1963 in do konca igralske kariere leta 1968 za Teniški klub *Trešnjevka*.

V igralski karieri je bila uspešna tudi na prvenstvih Jugoslavije. Tako je s partnerko Marijo Mogorović leta 1953 v Mariboru na domačem terenu prišla do finala v igri dvojic, vendar sta ju premagali Marica Crndak in Lela Bačkor, v finalu mešanih dvojic s partnerjem Ladislavom Legensteinom pa sta izgubila proti Marici Crndak in Vladimirju Petroviću. Na državnem prvenstvu leta 1954 v Beogradu se je spet uvrstila v finale: posamično jo je premagala Dragica Laszlo, sestra znanega teniškega igralca Dragutina Mitića, v dvojicah je igrala z Loro Winterhalter, a sta bili boljši Dragica Laszlo in Jelena Genčić. Svoj zadnji uspeh na državnem prvenstvu je dosegla leta 1961, ko je kot štiridesetletnica igrala z Rajno Zajić v finalu dvojic, v katerem sta ju premagali Božica Martinec (poročena Šerfezi) in Tanja Kokeza.

Uspešnejša je bila v ekipni konkurenci. Z njo je leta 1954 v *Montažno* prišla tudi Lora Winterhalter, največji up mariborskega tenisa. Z domačo igralko Božico Martinec so sestavljale nepremagljivo ekipo, ki je osvajala ekipna prvenstva Jugoslavije v letih 1955, 1956 in 1957. Po preimenovanju kluba v *Jugomontažo* in vrnitvi Lore Winterhalter v Maribor je Lea Habunek z Rajno Zajić in Božico Šerfezi osvojila državna prvenstva v letih 1958, 1959, 1960 in 1961. Tako je skupaj osvojila sedem zaporednih naslovov ekipne državne prvakinja. Med letoma 1950 in 1959 je bila osemkrat med desetimi najboljšimi teniški igralkami na jugoslovanski lestvici, najbolje pa je bila uvrščena leta 1954, ko je bila tretja, za Marico Crndak iz Zagreba in Dragico Laszlo iz Beograda.

V prvem delu teniške kariere do leta 1956 je nastopala s priimkom svojega prvega moža Petra Zamagna, podjetnika iz Salzburga dubrovniških korenin, pozneje pa s priimkom drugega moža, znanega športnega novinarja Miroslava Habunka.

Takoj po koncu igralske kariere leta 1968 je postala zvezna kapetanka ženske reprezentance Jugoslavije in to ostala do leta 1981. Kot prva zvezna kapetanka za teniške igralko je znatno prispevala k razvoju ženskega tenisa v

je puta bila među 10 najboljih tenisačica na jugoslavenskoj ranglisti, a najbolje je bila rangirana 1954. na 3. mjesto, iza Marice Crndak iz Zagreba i Dragice Laszlo iz Beograda.

U prvom djelu teniske karijere do 1956. nastupala je pod prezimenom svojega prvoga supruga Petera Zamagne, poduzetnika iz Salzburga, dubrovačkih korijenima, a poslije pod prezimenom drugoga supruga, poznatog sportskog novinara Miroslava Habuneka.

Odmah po završetku igrачke karijere godine 1968. postala je savezni kapetan ženske reprezentacije Jugoslavije i na toj je dužnosti ostala do 1981. Kao prva savezna kapetanica za tenisačice znatno je pridonijela razvitku ženskoga tenisa u Jugoslaviji. S njezinim dolaskom počinje razdoblje organiziranog i sustavnog rada, pa talentirane tenisačice više nisu bile prepuštene same sebi. Određeno je da pored nadzora klupskih trenera i djelatnika brigu o njima vodi i savezni kapetan.

Lea Habunek je na toj poziciji startala vrlo ambiciozno, s jasno i stručno izrađenim programom koji se temeljio na modernoj koncepciji i s težištem na stvaranju što šire baze. Zaslužna je za karijere Mime Jaušovec, Renate Šašak, Sabine Goleš, Irene Škulj, Alenke Pipan i drugih. Uz njeno vodstvo, reprezentacija Jugoslavije prvi put 1969. nastupa u Federation kupu, ženskoj verziji Davis kupa, i godinama sudjeluje u svjetskoj skupini. Na Balkanskom prvenstvu 1969. u Istanbulu Jugoslavija osvaja drugo mjesto, što je bio dotad najveći uspjeh u tom natjecanju. Mima Jaušovec postaje amaterska prvakinja Europe i potom pobjednica Roland Garossa 1977.

Uz stručni rad se Lea Habunek istaknula i kao organizatorica brojnih domaćih međunarodnih turnira, pogotovo serije turnira na hrvatskoj obali, nazvanih Jadranska rivijera. Izabrana je 1975. u ženski komitet Europskog teniskog saveza i na toj je dužnosti ostala do 1997. Bila je delegat za europsko ekipno prvenstvo žena u Mariboru i Pragu, direktorica ženskih svjetskih turnira, a uz to je imala još brojna zaduženja. Izabrana je za doživotnu počasnu direktoricu turnira Jadranska rivijera. Godinama je bila jedna od najutjecajnijih žena u europskom tenisu.

Za svoje djelovanje u sportu i tenisu bila je dobitnica velikog broja nagrada i priznanja, a krajem 1997. dodijelio joj je Europski teniski savez visoko međunarodno priznanje za ustrajni rad u teniskom sportu. U pismu koje je potpisao predsjednik Europskog teniskog saveza Francesco Ricci Bitti istaknuto je kako je nagradu dobila kao zaslužna teniska djelatnica za iznimne zasluge u razvoju i propagandi europskoga tenisa. Bila je dugogodišnja članica Slovenskoga doma u Zagrebu. Nakon smrti 2010. godine, Lea Habunek je pokopana na zagrebačkom groblju Mirogoj.

Izv.: Izjava i arhiva sina, Petera de Zamagne iz Opatije.

Lit.: F. Kramer, *Desetljeća našeg tenisa*, Zagreb, 1973.; O. Šikovec - Luncer, "Veliko priznanje naši članici Lei Habunek", Novi odmev br. 4, Zagreb, veljača 1998.

STANISLAV HLADNIK

(Ajdovščina, 7. VII. 1921. – Zagreb, 19. X. 2003.)

Otac mu se zvao Matija, a majka Alojzija. Stanislav im je bio najstariji sin uz tri mlađa brata: Ernesta, Renata i Brunu. Obitelj Hladnik doselila se 1934. u Kustošiju, tadašnje zapadno predgrađe Zagreba gdje su se često nastanjivali Slovenci. Kustošija je bila radničko naselje i Stanislav je izučio za majstora u Tvornici konca Unitas, gdje je počeo raditi kao šegrt, a nakon doškolovanja završio je radni vijek kao direktor.

U doba njegove mladosti bili su u Kustošiji najpopularniji sportovi biciklizam i kuglanje, pogotovo nakon osnivanja Kuglačkog športskog kluba *Grmoščica* 1938. godine. Kuglati je počeo 1940. u *Grmoščici*, na tadašnji takozvani narodni način. Već za vrijeme Banovine Hrvatske, 1940. godine *Grmoščica* postaje prvak Zagrebačkoga podsaveza u kojem su bili najbolji klubovi u tadašnjoj državi. Iako Hladnik tada još nije bio član najboljega sastava, stekao je prva iskustva uz starije i iskusnije igrače *Grmoščice* kao što su bili: Mato Duvnjak, Juraj Šoprek - Đuro, Feliks Koprivec i Božo

Jugoslaviji. Z njenim prihodom se je začelo obdobje organiziranega in sistematičnega dela; nadarjene teniške igralke niso bile več prepuščene same sebi. Za njih je, poleg klubskih trenerjev in delavcev, skrbel tudi zvezni kapetan.

Lea Habunek je na tem položaju delo začela zelo ambiciozno, z jasno in strokovno pripravljenim programom, ki je izhajal iz modernega koncepta, ter s težiščem na ustvarjanju kar najširše baze igralcev. Zaslužna je za kariere Mime Jaušovec, Renate Šašak, Sabine Goleš, Irene Škulj, Alenke Pipan in drugih. Pod njenim vodstvom je reprezentanca Jugoslavije leta 1969 prvič nastopila v pokalu federacij, ženski različici Davisovega pokala, in več let igrala v svetovni skupini. Na balkanskem prvenstvu leta 1969 v Carigradu je Jugoslavija osvojila 2. mesto, kar je bil največji uspeh na tem tekmovanju do takrat. Mima Jaušovec je najprej postala evropska amaterska prvakinja, leta 1977 pa zmagovalka Rolanda Garrosa.

Lea Habunek se je izkazala ne le s strokovnim delom, ampak tudi kot organizatorica številnih mednarodnih turnirjev na Hrvaškem, zlasti serije turnirjev na hrvaški obali, imenovanih Jadranska riviera. Leta 1975 je bila izvoljena v ženski komite Evropske teniške zveze (ETA) in na tej funkciji ostala do leta 1997. Bila je delegatka za evropsko žensko ekipno prvenstvo v Mariboru in Pragi, direktorica ženskih svetovnih turnirjev, ob tem pa opravljala še številne zadolžitve. Imenovali so jo za dosmrtno častno direktorico turnirja Jadranska riviera. Več let je bila ena najvplivnejših žensk v evropskem tenisu.

Za svoje delo v športu in tenisu je prejela veliko število nagrad in priznanj, konec leta 1997 ji je Evropska teniška zveza podelila visoko mednarodno priznanje za vztrajno delo v teniškem športu. V pismu, ki ga je podpisal predsednik Evropske teniške zveze Francesco Ricci Bitti, je poudarjeno, da je nagrado dobila kot zaslužna teniška delavka, za izjemne zasluge v razvoju in uveljavljanju evropskega tenisa. Bila je dolgoletna članica Slovenskega doma v Zagrebu. Lea Habunek je umrla leta 2010, pokopali so jo na zagrebškem pokopališču Mirogoj.

Vir: Izjava in arhiv sina Petra de Zamagne iz Opatije.

Lit.: F. Kramer, *Desetljeća našeg tenisa*, Zagreb, 1973; O. Šikovec - Luncer, "Veliko priznanje naši članici Lei Habunek", Novi odmev št. 4, Zagreb, februar 1998.

STANISLAV HLADNIK

(Ajdovščina, 7. VII. 1921–Zagreb, 19. X. 2003)

Očetu je bilo ime Matija, materi Alojzija. Stanislav je bil njun najstarejši sin, imel pa je še tri mlajše brate: Ernesta, Renata in Bruna. Družina Hladnik se je leta 1934 preselila v Kustošijo, tedanje zahodno predmestje Zagreba, kamor so se pogosto priseljevali Slovenci. Kustošija je bila delavsko naselje. Stanislav se je izučil za mojstra v tovarni sukancev Unitas, kjer je začel delati kot vajenec, nato pa se je izšolal in napredoval vse do direktorja.

V njegovi mladosti sta bila v Kustošiji najbolj priljubljena športa kolesarstvo in kegljanje. Slednje še posebej po ustanovitvi Kegljaškega kluba *Grmoščica* leta 1938. Kegljati je začel leta 1940 v *Grmoščici*, v narodnem načinu. Tistega leta, torej že v obdobju Banovine Hrvaške, je *Grmoščica* postala prvakinja Zagrebške podzveze, v kateri so bili najboljši klubi tedanje države. Hladnik takrat še ni bil član najboljše postave, vendar si je nabiral izkušnje ob starejših in izkušenejših igralcih *Grmoščice*, Matu Duvnjaku, Juraju Šopreku - Đuru, Feliksu Koprivcu in Božu Iviću, ki so bili tudi ustanovitelji kluba. Leta 1942 je bil Hladnik mobiliziran v Hrvaško domobranstvo, tedanjoo redno vojsko NDH-ja. Tri leta je preživel v Bosni, v 20. gorski enoti.

Po vojni je kegljal v Fizičnem društvu *Slaven* v Kustošiji. *Grmoščica* je bila tedaj kegljaška sekcija tega društva. Do leta 1951, ko je *Grmoščica* vnovič postala samostojen klub, je kegljal tudi v Športnem društvu *Zagreb*. Prvi večji uspeh je dosegel že leta 1945, ko je bil kot član druge ekipe *Slavena* tretjevrščeni kegljač na prvenstvu Zagreba, z rezultatom 405 kegljev v 100 lučajih mešano. Tako je prispeval k ekipni osvojitvi 3. mesta. Samo leto pozneje je na posamičnem prvenstvu Zagreba v disciplini 200 lučajev zasedel solidno 5. mesto s 785 podrtimi keglji. Prav tako leta 1946 je na prvem in takrat tudi edinem dvosteznem mednarodnem kegljišču Rebernjak v zagrebški Kustošiji v 100 lučajih podrl 453 kegljev, kar je bil takrat neverjeten uspeh in državni rekord.

Odločil se je za nadaljnje izobraževanje in se vpisal na tekstilno tehnično šolo v Zagrebu, kjer mu je predaval inženir Zvonko Horvat, tedanji trener reprezentance Jugoslavije in eden od pionirjev zagrebškega kegljanja.

Ivić, koji su bili i osnivači kluba. Za vrijeme NDH bio je Hladnik 1942. mobiliziran u Hrvatsko domobranstvo koje je tada bilo regularna vojska, te je tri godine proveo u Bosni u 20. gorskom zdrugu.

Nakon rata nastavio je kuglati u Fiskulturnom društvu *Slaven* u Kustošiji, u kojemu je tada *Grmoščica* bila kuglačka sekcija, i u Sportskom društvu *Zagreb*, do 1951. kada *Grmoščica* ponovno postaje samostalni klub. Prvi veći uspjeh postigao je Hladnik već 1945. godine, kada je kao član druge ekipe *Slavena* bio trećeplasirani kuglač na Prvenstvu Zagreba, s rezultatom od 405 čunjeva u 100 hitaca mješovito, a pridonio je i ekipnom osvajanju 3. mjesta. Samo godinu potom, na pojedinačnom Prvenstvu Zagreba, u disciplini 200 hitaca osvojio je solidno 5. mjesto s rezultatom 785 oborenih čunjeva. Te 1946. godine, na prvoj i tada jedinoj dvostaznoj međunarodnoj kuglani Rebernjak u zagrebačkoj Kustošiji, srušio je sa 100 hitaca 453 čunja, što je tada bio nevjerojatan uspjeh i državni rekord.

Radi doškologovanja upisao se u Tekstilnu tehničku školu u Zagrebu, gdje mu je predavao inženjer Zvonko Horvat, tadašnji trener reprezentacije Jugoslavije i jedan od pionira zagrebačkoga kuglanja, koji ga je nagovorio da se počne se ozbiljnije baviti kuglanjem i to na međunarodni način. Horvat je smatrao da bi Hladnik, uz manje korekcije, mogao postati vrstan kuglač. To je Hladnika potaklo da marljivo trenira i već se 1949. na izbornom natjecanju kvalificirao za I. europsko prvenstvo u Beču. Na Europsko prvenstvo uvršten je među deset kuglača iz Jugoslavije, većinom članova *Grmoščice*, no kao najmlađi u reprezentaciji, bez iskustva i staža, nije bio u sastavu momčadi koja je osvojila brončanu medalju. Dobio je priliku u pojedinačnoj konkurenciji gdje je nastupilo pedeset kuglača. Nastupio je na svoj 28. rođendan i sa 868 oborenih čunjeva osvojio zlatnu medalju. Tako je postao prvi europski prvak u tadašnjoj Jugoslaviji nakon Drugog svjetskog rata. Za taj je uspjeh dobio naslov kuglačkoga majstora koji je dodjeljivao Kuglački savez Jugoslavije, kao drugi igrač iza legendarnog Bože Kombola, svjetskog rekordera i prvog velikog kuglača u Hrvatskoj i Jugoslaviji.

Od 1950. Hladnik niže uspjehe na domaćoj i međunarodnoj sceni i 15-tak godina ostaje u samom vrhu kuglačkog sporta. Nastupio je u listopadu 1950. na prvom međudržavnom susretu održanom u Zagrebu, a tad je Jugoslavija u disciplini 200 hitaca mješovito pobijedila Austriju i Hladnik je sa 795 oborenih čunjeva, uz još jednog zagrebačkog Slovenca, Stanislava Pogelšeka, bio najbolji igrač. Istog je mjeseca nastupio u francuskom Colmaru protiv Francuske i ponovno je, uz Vladu Putanca, bio s 801 oborenim čunjem najbolji igrač reprezentacije.

Nastupio je 1953. na I. svjetskom prvenstvu koje se trebalo održati u Zagrebu, tada vodećem središtu kuglanja u Jugoslaviji, ali je iz političkih razloga održano u Beogradu. Nastupile su A i B reprezentacija Jugoslavije, a rezultati B reprezentacije bili su neslužbeni. U sastavu A reprezentacije bili su: Dušan Denić, Stanislav Hladnik, Evgen Kobal, Vlado Martelanc, Stanislav Pogelšek i Duje Smoljanović, a osvojili su zlatnu medalju u disciplini 6 x 200 hitaca uz novi svjetski rekord sa 4997 oborenih čunjeva. Hladnik je s 840 čunjeva, uz Kobala, bio po učinku odmah iza Smoljanovića koji je oborio 861 čunj. Zanimljivo je da je B reprezentacija (u sastavu: Božo Kombol, August Nadinić, Rudolf Paškvan, Vlado Putanec, Miljenko Bobanac i Avgust Likovnik) postigla bolji rezultat s 5154 čunjeva, a Likovnik je s 934 čuna bio bolji i od pojedinačnog svjetskog rekorda – ali ti rezultati nisu bili priznati, jer su nastupili izvan konkurencije. U pojedinačnoj konkurenciji Hladnik je, s 819 oborenih čunjeva, zauzeo 10. mjesto. Kuglao je i na sljedećem Svjetskom prvenstvu, 1955. u Essenu, gdje je s državnom reprezentacijom osvojio ekipnu srebrnu medalju, a nakon toga više nije sudjelovao na svjetskim prvenstvima. Nakon uspjeha u Beču nastupio je još dvaput na smotrama najboljih europskih kuglača: na Europskom kupu 1958. u Münchenu gdje je s Jugoslavijom ekipno osvojio srebrnu medalju, a pred kraj karijere sudjelovao je na Europskom prvenstvu, održanom 1964. u Budimpešti, u osvajanju ekipne zlatne medalje i u obaranju novog svjetskog rekorda, s 5410 čunjeva. Za reprezentaciju je ukupno nastupio 20 puta, a za postignute rezultate dobio je zvanje zaslužnog sportaša Jugoslavije što je bilo najviše sportsko priznanje u tadašnjoj državi, premda nije donosilo novac. Na domaćoj sceni je kao pojedinac i član *Grmoščice* postigao brojne uspjehe, nastupajući u zlatnoj generaciji kuglača *Grmoščice* koja je dominirala jugoslavenskim kuglanjem od 1951. do 1965. S kuglačima *Grmoščice* osvojio je Prvenstvo Jugoslavije po narodnom načinu 1951. u Novom Sadu i 1963. u Somboru (od 1957. do 1962. ta prvenstva nisu održavana). Pobijedili su na prvenstvima po međunarodnom načinu: 1952. u Beogradu, 1955. u Zagrebu, 1956. u Beogradu, a potom 1958., 1961., 1963. i 1965. u Zagrebu, kao i na Kupu Jugoslavije 1962. godine.

Prva zlatna generacija *Grmošćice* 1956. godine. S lijeva u gornjem redu: trener Rudolf Radošević, Miljenko Bobanac, Dujam Smoljanović, Josip Zlatić i Vilko Šafar; u sredini: predsjednik Sebastijan Fieder; sjede: August Nadinić, Đuro Šoprek i Stanislav Hladnik.
Prva zlata generacija *Grmošćice* leta 1956. V zgornji vrsti (z leve): trener Rudolf Radošević, Miljenko Bobanac, Dujam Smoljanović, Josip Zlatić in Vilko Šafar. V sredini: predsednik Sebastijan Fieder. Sedijo: August Nadinić, Đuro Šoprek in Stanislav Hladnik.

Prepričal ga je, da se je začel resneje ukvarjati s kegljanjem v mednarodnem načinu. Horvat je menil, da bi Hladnik z manjšimi izboljšavami lahko postal izvrsten kegljač. To je Hladnika spodbudilo k marljivemu treningu. Že leta 1949 se je na kvalifikacijski tekmi uvrstil na prvo evropsko prvenstvo na Dunaju. Bil je med desetimi jugoslovanskimi kegljači, ki so se uvrstili na evropsko prvenstvo. Največ je bilo članov *Grmošćice*. Kot najmlajši reprezentant, brez izkušenj, ni bil v moštveni postavi, ki je osvojila bronasto medaljo. Dobil pa je priložnost v posamični konkurenci, v kateri je nastopilo petdeset kegljačev. Na svoj 28. rojstni dan je z 868 podrtimi keglji osvojil zlato medaljo. Tako je postal prvi evropski prvak v Jugoslaviji po drugi svetovni vojni. Za ta uspeh je prejel naziv kegljaškega mojstra, ki ga je podeljevala Kegljaska zveza Jugoslavije. Pred njim so ga podelili le še legendarnemu Božu Kombolu, svetovnemu rekorderju ter prvemu velikemu kegljaču na Hrvaškem in v Jugoslaviji.

Po letu 1950 je Hladnik nihal uspeh za uspehom na domačem in mednarodnem prizorišču in bil 15 let v vrhu kegljaškega športa. Oktobra 1950 je v Zagrebu tekmoval na prvem meddržavnem srečanju, ko je Jugoslavija v disciplini 200 lučajev mešano premagala Avstrijo. S 795 podrtimi keglji je bil ob še enem zagrebškem Slovencu, Stanislavu Pogelšku, najboljši igravec. Istega meseca je v Colmarju v Franciji tekmoval proti francoski reprezentanci in bil ob Vladu Putancu z 801 podrtim kegljem najboljši reprezentant.

Leta 1953 je nastopil na prvem svetovnem prvenstvu, ki bi ga moral gostiti Zagreb, takrat vodilno kegljaško središče v Jugoslaviji, a so ga iz političnih razlogov prestavili v Beograd. Nastopili sta A- in B-representanci Jugoslavije, rezultati B-representance pa so bili neuradni. V A-postavi so bili Dušan Denić, Stanislav Hladnik, Evgen Kobal, Vlado Martelanc, Stanislav Pogelšek in Duje Smoljanović. Osvojili so zlato medaljo v disciplini 6 x 200 lučajev in dosegli svetovni rekord s 4997 podrtimi keglji. Hladnik je bil z 840 keglji ob Kobalu po učinkovitosti takoj za Smoljanovićem, ki jih je podrl 861. Zanimivo je, da je B-representanca (v postavi Božo Kombol, August Nadinić, Rudolf Paškvan, Vlado Putanec, Miljenko Bobanac in Avgust Likovnik) s 5154 keglji dosegla boljši rezultat, Likovnik pa je z 934 keglji presegel celo posamični svetovni rekord, vendar rezultati niso šteli, saj so nastopili zunaj konkurence. Posamično je Hladnik z 819 podrtimi keglji zasedel 10. mesto. Kegljal je tudi na naslednjem svetovnem prvenstvu, leta 1955 v Essnu, kjer je z državno reprezentanco osvojil ekipno srebrno medaljo. Po tistem ni več sodeloval na svetovnih prvenstvih. Po uspehu na Dunaju je samo še dvakrat nastopil na tekmovanju najboljših evropskih kegljačev: na evropskem pokalu leta 1958 v Münchnu, kjer je z Jugoslavijo ekipno osvojil srebrno medaljo, pred koncem kariere pa še na

Kuglači *Grmošćice* - prvaci Jugoslavije po međunarodnom načinu godine 1963. S desna stoje Stanislav Hladnik Ante Karadžole, Dujam Smoljanović, Josip Kugli, Drago Popović i August Nadinić.

Kegljači *Grmošćice*, prvaci Jugoslavije v međunarodnem načinu leta 1963. Stojijo (z desne): Stanislav Hladnik, Ante Karadžole, Dujam Smoljanović, Josip Kugli, Drago Popović in August Nadinić.

S *Grmošćicom* je osvojio brojna prva mjesta na tada vrlo jakim i masovnim prvenstvima Zagreba i Hrvatske, dok je na međunarodnoj sceni u razdoblju kad nije bilo klupskih kupova nastupio na mnogim prijateljskim susretima protiv najboljih europskih klubova. U pojedinačnoj konkurenciji nikada nije uspio postati prvak države, ali postigao je nekoliko zapaženih plasmana. Bio je treći na Prvenstvu Jugoslavije po narodnom načinu 1952. u Splitu. Na prvom pojedinačnom Prvenstvu Jugoslavije po međunarodnom načinu, održanom 1952. u Zagrebu, osvojio je 3. mjesto, iza Bože Kombola i Vlade Putanca, a 1957. u Kranju bio je 2. iza klupskog kolege Stanislava Pogelšeka. Hladnik je bio višestruki pojedinačni prvak i rekorder Zagreba i Hrvatske i dobio je za postignute rezultate nekoliko puta značku rekordera koju je dodjeljivao Kuglački savez Jugoslavije.

Okušao se i u bowling sekciji kluba, u kuglanju s deset čunjeva, u čemu je *Grmošćica* također godinama dominirala u Jugoslaviji. Nije postigao osobite uspjehe u bowlingu kojem se više posvetio njegov mladi brat Bruno Hladnik koji je od 1986. do 1990. bio predsjednik *Grmošćice*. No, igrajući u parovima, braća Hladnik su na Prvenstvu Zagreba 1967. osvojila 2. mjesto.

Stanislav Hladnik bio je aktivni igrač do 1970. kada je, zbog ozljede, završio karijeru. Za svoja sportska postignuća primio je veliki broj nagrada i priznanja. Bio je, uz Rudolfa Radoševića, prvi član *Grmošćice* kojem Kuglački savez Jugoslavije dodijelio Zlatnu plaketu, 1954. godine. Dobitnik je Ordena rada sa srebrnim vijencem 1970. te Ordena rada sa zlatnim vijencem 1979. Savez za fizičku kulturu Jugoslavije dodijelio mu je 1976. značku za izvanredno zalaganje i postignute uspjehe u fizičkoj kulturi i sportu. Priznanje za izvanredne zasluge na unapređenju i razvoju kuglačkog sporta u Hrvatskoj dobio je od Kuglačkog saveza Hrvatske prigodom 30-te i 50-te godišnjice djelovanja, Dobitnik je i priznanja Kuglački savez Jugoslavije Zlatni čunj 1980.

evropskem prvenstvu leta 1964 v Budimpešti, ko so osvojili ekipno zlato medaljo in s 5410 podrtimi keglji postavili nov svetovni rekord. Za reprezentanco je nastopil 20-krat, za dosežene rezultate pa je prejel naziv zaslužnega športnika Jugoslavije, kar je bilo najvišje športno priznanje v tedanji državi, a ni prinašalo denarja.

Na domačem prizorišču je kot posameznik in član *Grmoščice* dosegel številne uspehe. Nastopal je v zlati generaciji kegljačev *Grmoščice*, ki je med letoma 1951 in 1965 obvladovala jugoslovansko kegljanje. S kegljači *Grmoščice* je osvojil prvenstvo Jugoslavije v narodnem načinu leta 1951 v Novem Sadu in leta 1963 v Somborju (med letoma 1957 in 1962 teh prvenstev ni bilo). Na prvenstvih v mednarodnem načinu so zmagali leta 1952 v Beogradu, leta 1955 v Zagrebu, leta 1956 v Beogradu, potem leta 1958, 1961, 1963 in 1965 v Zagrebu ter na pokalu Jugoslavije leta 1962. Z *Grmoščico* je osvojil številna prva mesta na tedaj zelo močnih in množičnih prvenstvih Zagreba in Hrvaške, na mednarodnem prizorišču pa je v obdobju, ko ni bilo klubskih nastopov, tekmoval na številnih prijateljskih srečanjih proti najboljšim evropskim klubom. Nikoli mu ni uspelo postati posamični državni prvak, dosegel pa je nekaj dobrih uvrstitev. Bil je tretji na prvenstvu Jugoslavije v narodnem načinu leta 1952 v Splitu. Leta 1952 je v Zagrebu na prvem posamičnem prvenstvu Jugoslavije v mednarodnem načinu zasedel 3. mesto, za Božem Kombolom in Vladom Putancem, leta 1957 v Kranju pa je bil drugi, za klubskim kolegom Stanislavom Pogelškom. Bil je večkratni posamični prvak ter rekorder Zagreba in Hrvaške, za dosežene rezultate pa je nekajkrat prejel tudi značko rekorderja, ki jo je podeljevala Kegljaška zveza Jugoslavije.

Preizkusil se je tudi v klubski bovinški sekciji, v kegljanju z desetimi keglji; tudi v tej disciplini je bila *Grmoščica* več let v premoči v Jugoslaviji. Vendar v bowlingu ni dosegel posebnih uspehov. Tej igri se je bolj posvetil njegov mlajši brat Bruno Hladnik, ki je bil med letoma 1986 in 1990 predsednik *Grmoščice*. Vendar pa sta v igri dvojic brata Hladnik na prvenstvu Zagreba leta 1967 osvojila 2. mesto.

Stanislav Hladnik je aktivno igral do leta 1970, ko je zaradi poškodbe končal kariero. Za športne dosežke je prejel številne nagrade in priznanja. Ob Rudolfu Radoševiću je bil prvi član *Grmoščice*, ki mu je Kegljaška zveza Jugoslavije podelila zlato plaketo, in sicer leta 1954. Je dobitnik reda dela s srebrnim vencem leta 1970 in reda dela z zlatim vencem leta 1979. Zveza za telesno kulturo Jugoslavije mu je leta 1976 podelila značko za izjemna prizadevanja in dosežke v telesni kulturi in športu. Kegljaška zveza Hrvaške mu je ob 30- in 50-letnici udejstvovanja podelila priznanje za izredne zasluge za uveljavljanje in razvoj kegljaškega športa na Hrvaškem. Je tudi dobitnik priznanja Kegljaške zveze Jugoslavije zlati kegelj 1980.

Kuglačka reprezentacija Jugoslavije osvojila je ekipno zlatnu medalju na Evropskom prvenstvu 1964. u Budimpešti. S lijeva stoje: savezni kapetan Avgust Likovnik, Jože Turk, Leo Grom, Franc Mlakar i Dujam Smoljanović; čuče: Jože Šlibar, Stanislav Hladnik i Miroslav Steržaj.

Kegljaška reprezentanca Jugoslavije je osvojila ekipno zlato medaljo na evropskem prvenstvu leta 1964 v Budimpešti. Stojijo (z leve): zvezni kapetan Avgust Likovnik, Jože Turk, Leo Grom, Franc Mlakar in Dujam Smoljanović. Čepijo: Jože Šlibar, Stanislav Hladnik in Miroslav Steržaj.

Hladnik je bio vrhunski sportaš, a uz to je u sjećanju ostao kao dobar čovjek, omiljen među radnicima u Tvornici Unitas gdje je bio direktor i u *Grmoščici*, svojem klubu kojem je ostao vjeran do kraja života.

Lit.: *Kuglački list* br.6, Zagreb, 25. lipnja 1953.; *Kuglački list* br. 141–142, Zagreb, srpanj–kolovoz 1962.; *Bilten kuglačkog saveza Jugoslavije* 1982, Zagreb, 1983.; *Kuglački sportski klub Grmoščica 1938 – 1988*, Zagreb, 1988.; Z. Zorko, “Zagrebački kuglač Stanislav Hladnik – prvak Europe i svijeta u kuglanju”, *Povijest hrvatskog športa* br. 114, Zagreb, rujan 1997.; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003.; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007.; J. Kosijer, *Medveščak 1958–2008*, Zagreb 2008.; E. Hemar, *Kuglačko sportski klub Grmoščica 1938 – 2013*, Zagreb 2013.

BOJAN STRANIĆ

(Medvode, 27. VIII. 1921. – Zagreb, 22. XI. 1993.)

Rođen je u hrvatskoj obitelji oca Josipa i majke Katarine, rođ. Kalokira. Njegovi su se roditelji 1921. iz Pazina iselili u Sloveniju, kao i brojne druge hrvatske i slovenske obitelji koje su iz Istre otišle u doba talijanskog fašizma. Otac mu je bio trgovac. Bojanova starija sestra Vesna ostala je do kraja života u Sloveniji. U Mariboru, gdje je živio s obitelji, Bojan je završio osnovnu školu i nižu gimnaziju. Školovanje je nastavio 1938. u Zagrebu gdje je, nakon završetka Obrtne škole (Odjel grafike), diplomirao slikarstvo 1948. na Akademiji likovnih umjetnosti (u klasi prof. Marina Tartaglije). Sa suprugom, umjetnicom Lidijom Kašpar - Stranić, studijski je boravio u Parizu 1966. i 1969. godine. Umjetnost i sport preplitali su se u njegovu životu i uspješno ih je povezoao, postigavši u oba područja važna ostvarenja.

Sportom se počeo baviti 1930. kao član sokolskog udruženja *Maribor-Matica* u Mariboru. Od 1934. igrao je odbojku, tada novi sport u Jugoslaviji, koji se počeo razvijati u sklopu Sokolskih udruga. Od 1937. do 1941. bio je član mariborskog *Železničara* u kojem se bavio atletikom i odbojkom. I nakon odlaska na školovanje u Zagreb nastupao je i dalje u ljetnim mjesecima za *Železničar*, sve do rata.

Na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1939. u Mariboru osvojio je 2. mjesto u petoboju. Na Prvenstvu Slovenije 1940. u Ljubljani bio je 2. u skoku u dalj. Nakon uspostave NDH postao je član Hrvatskog sportskog kluba *Concordia* za koji je nastupao od 1941. do 1944. Bio je uspješan u utrkama na 400 m. Za vrijeme NDH aktivno se uz studij bavio atletikom, pogotovo 1941. i 1942. dok je poslije manje nastupao. U razdoblju NDH nastupao je pod imenom Ivan jer mu je tada, kao i još nekim sportašima rodnom iz Slovenije, na natjecanjima bilo promijenjeno ime.

Na pojedinačnom Prvenstvu Hrvatske 1941. bio je 5. u utrci na 400 m, a 1942. osvojio je 3. mjesto sa štafetom 4 x 400 m, dok je 1943. bio 5. u skoku u dalj. Kao član *Concordije* sudjelovao je na ekipnom Prvenstvu Hrvatske u osvajanju 2. mjesta 1942. i 1943. kada je ekipa Hrvatskog akademskog sportskog kluba bila prva, a svojem klubu je pridonio i pri osvajanju Pokala Hrvatskog atletskog saveza 1944. godine. U štafeti *Concordije* 4 x 400 m postigao je, s Janom Botkom, Ivanom Kerhinom i Franjom Srakarom, državni rekord godine 1942. (3:35.4).

Za vrijeme NDH, krajem rata, igrao je i odbojku na Gradskom kupalištu pokraj Save sa skupinom istomišljenika, uglavnom Slovenaca u Zagrebu, koji su bili članovi predratnog *Sokola*. Kako nisu bili registrirani klub, zvali su se *Divlji*.

Odmah nakon rata, Bojan Stranić isticao se među pokretačima odbojkaškog sporta u Hrvatskoj i Zagrebu. Postao je jedan od prvih članova Sportskog odbora za odbojku pri Fiskulturnom savezu Hrvatske te je 1946. održao u Zagrebu i prvi tečaj za trenere u Hrvatskoj. Uz Josipa Viranta, osnivač je odbojkaške sekcije Fiskulturnog društva *Akademičar* osnovanog 23. lipnja 1945. Nakon fuzije Fiskulturnog društva *Akademičar* i Omladinskog fiskulturnog društva *Mladost*, do koje je došlo 9. prosinca 1946., osnovano je Akademsko sportsko društvo *Mladost* i potom Akademski odbojkaški klub *Mladost*.

Hladnik je bil vrhunski športnik, zapomnili pa so si ga tudi kot dobrega človeka, priljubljenega med delavci tovarne Unitas, kjer je bil direktor, in v *Grmoščici*, njegovem klubu, ki mu je ostal zvest do konca življenja.

Lit.: Kuglački list št. 6, Zagreb, 25. junij 1953; Kuglački list št. 141–142, Zagreb, julij–avgust 1962; *Bilten kuglačkog saveza Jugoslavije* 1982, Zagreb, 1983; *Kuglački sportski klub Grmošćica 1938–1988*, Zagreb, 1988; Z. Zorko, "Zagrebački kuglač Stanislav Hladnik - prvak Europe i svijeta u kuglanju", *Povijest hrvatskog športa* št. 114, Zagreb, september 1997; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007; J. Kosijer, *Medveščak 1958–2008*, Zagreb, 2008; E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmošćica 1938–2013*, Zagreb, 2013.

BOJAN STRANIĆ (Medvode, 27. VIII. 1921–Zagreb, 22. XI. 1993)

Rodil se je v hrvaški družini očetu Josipu in materi Katarini, roj. Kalokira. Njegovi starši so se leta 1921 iz Pazina preselili v Slovenijo, podobno kot številne hrvaške in slovenske družine, ki so iz Istre odšle v obdobju italijanskega fašizma. Oče je bil trgovec. Bojanova starejša sestra Vesna je do konca življenja ostala v Sloveniji. V Mariboru, kjer je živel z družino, je Bojan končal osnovno šolo in nižjo gimnazijo. Šolanje je nadaljeval leta 1938 v Zagrebu, kjer je končal obrtno šolo (grafični oddelek), leta 1948 pa je diplomiral iz slikarstva na akademiji za likovno umetnost (v razredu prof. Marina Tartaglie). S soprogo, umetnico Lidijo Kašpar - Stranić, je leti 1966 in 1969 študijsko preživel v Parizu. Uspešno je povezal umetnost in šport, ki sta se prepletala v njegovem življenju, ter na obeh področjih dosegel pomembne uspehe.

S športom se je začel ukvarjati leta 1930, kot član sokolskega društva *Maribor-Matica*. Od leta 1934 je igral odbojko, takrat nov šport v Jugoslaviji, ki se je začel razvijati pod okriljem sokolskih društev. Med letoma 1937 in 1941 je bil član mariborskega *Železničarja*, v katerem se je ukvarjal z atletiko in odbojko. Za *Železničar* je nastopal tudi po odhodu na šolanje v Zagreb, med poletnimi meseci, vse do začetka vojne.

Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1939 v Mariboru je osvojil 2. mesto v peteroboju. Na prvenstvu Slovenije leta 1940 v Ljubljani je bil 2. v skoku v daljino. Po ustanovitvi NDH-ja je postal član Hrvaškega športnega kluba *Concordia*, za katerega je nastopal med letoma 1941 in 1944. Uspešen je bil v teku na 400 m. V obdobju NDH-ja se je ob študiju ukvarjal z atletiko, posebej med letoma 1941 in 1942, pozneje pa je manj nastopal. Takrat je nastopal pod imenom Ivan, saj so mu tako kot še nekaterim športnikom slovenskega rodu za tekmovanja spremenili ime.

Prvenstvo Hrvatske 1946. godine. Vladimir Katić i Zlatko Sabljak (na mreži), Bojan Stranić (u sredini), Franc Klep i Mirko Šurkalović (desno).

Prvenstvo Hrvaške leta 1946. Vladimir Katić in Zlatko Sabljak (pred mrežo), Bojan Stranić (v sredini), Franc Klep in Mirko Šurkalović (desno).

Na posamičnem prvenstvu Hrvaške leta 1941 je bil 5. v teku na 400 m, leta 1942 je dosegel 3. mesto s štafeto 4 x 400 m, leta 1943 pa je bil 5. v skoku v daljino. S *Concordio* je na ekipnem prvenstvu Hrvaške osvojil 2. mesto leta 1942 in 1943, ko je zmagala ekipa HAŠK-a, leta 1944 pa je svojemu klubu pomagal osvojiti pokal Hrvaške atletske zveze. Leta 1942 je s štafeto *Concordie* na 4 x 400 m skupaj z Janom Botkom, Ivanom Kerhinom in Franjem Srakarjem dosegel državni rekord (3:35.4).

V obdobju NDH-ja, ko se je že bližal konec vojne, je igral

Kao igrač, trener i sportski djelatnik proveo je uz *Mladost* više od četrdeset godina. Od 1945. do 1955. bio je igrač i kapetan *Akademičara* i potom *Mladosti*, a istodobno je bio i trener, kao i poslije sve do 1970. godine.

Na prvom prvenstvu nove Jugoslavije, održanom 15. i 16. rujna 1945. u Subotici, bio je član republičke reprezentacije Hrvatske koja je ustvari bila sastavljena od igrača *Akademičara*. U finalu su pobijedili Sloveniju i osvojili prvi naslov državnoga prvaka. S ekipom *Akademičara* osvojio je 1946. godine u Zagrebu Prvenstvo Hrvatske i 2. mjesto na Prvenstvu Jugoslavije u Sarajevu. Kao igrač i trener *Mladosti* osvojio je Prvenstvo Jugoslavije 1947. i 1952., a 1953., 1954. i 1955. bili su drugi, te 1950. treći.

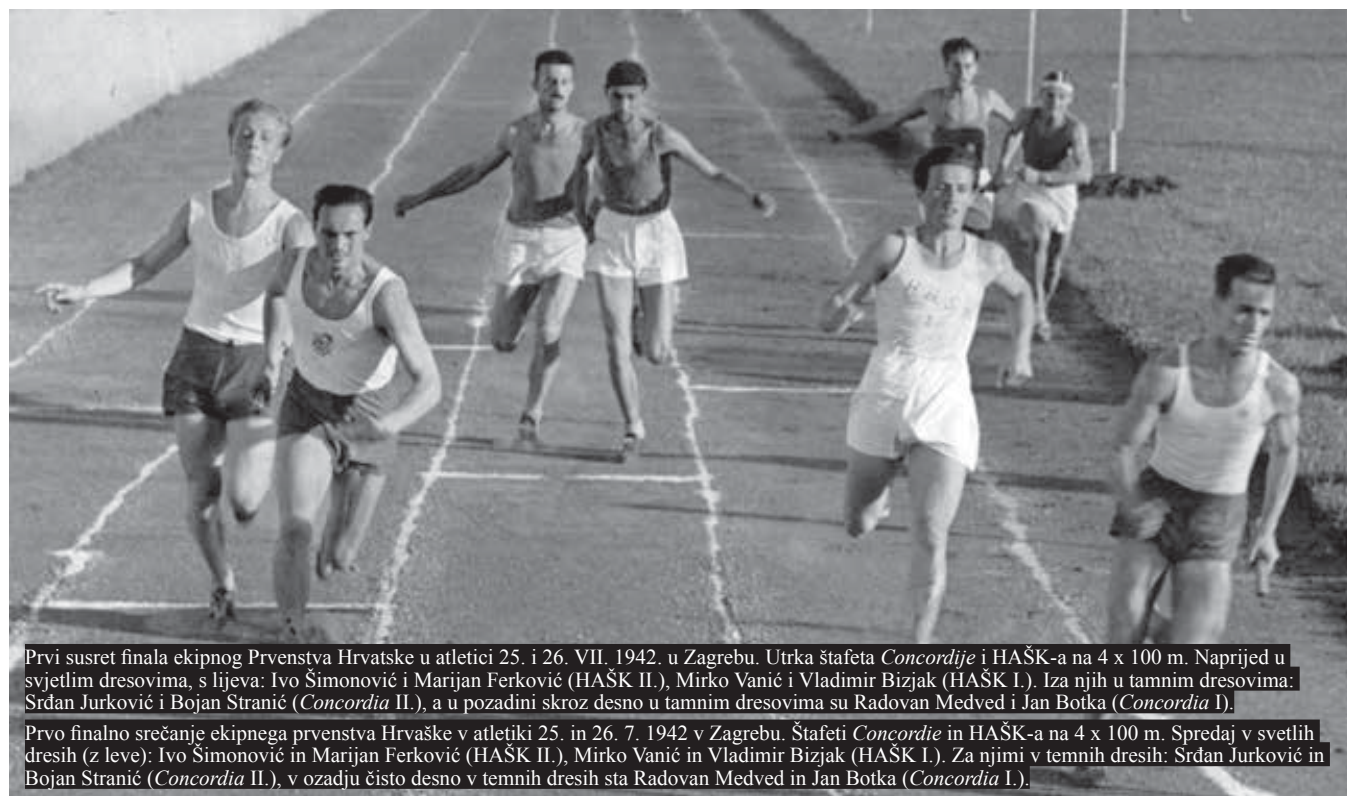
Za reprezentaciju Jugoslavije igrao je od 1946. do 1950. i nastupio 4 puta. S reprezentacijom je na Balkanskim igrama 1946. u Bukureštu kao član prve šestorke sudjelovao u osvajanju srebrne medalje. Izabran je za najboljeg sportskog djelatnika Akademskog sportskog društva *Mladost* godine 1959. Kao trener *Mladosti* od 1956. do 1970. osvojio je prvenstva Jugoslavije 1962., 1963., 1965., 1966., 1968., 1969. i 1970. i sudjelovao je u finalu Kupa europskih prvaka 1964. protiv ekipe *Leipziga* iz DR Njemačke. Iako je *Mladost* izgubila dvije finalne utakmice, postala je prva odbojkaška ekipa iz Hrvatske i Jugoslavije koja je došla do završnice toga prestižnoga natjecanja.

Kao trener reprezentacije bio je na Svjetskom prvenstvu 1956. u Parizu, kada je njegova momčad zauzela deseto mjesto. U više je navrata bio savezni kapetan reprezentacije Jugoslavije. Vodio je reprezentaciju na Europskom prvenstvu 1971. u Milanu, kada su zauzeli 11. mjesto, i na Mediteranskim igrama 1971. u Izmiru, kada je osvojena zlatna medalja.

Uz *Mladost* je ostao vezan i kao član stručnoga stožera, a neko je vrijeme bio i predsjednik kluba. Povodom četrdeset godina kluba napisao je knjigu o povijesti Akademskog odbojkaškog kluba *Mladost*. U vrijeme njegova djelovanja, kroz *Mladost* je prošao velik broj igrača, igračica i trenera iz Slovenije za što je i on bio zaslužan.

Uz sportsku karijeru posvetio se slikarstvu i grafičkom dizajnu i svojim je djelima pridonio i umjetnosti i sportu. I u slikarskoj profesiji specijalizirao se za sportsku tematiku i oblikovao je niz vrhunskih ostvarenja. Na početku studija sudjelovao je 1942. na skupnoj izložbi u Firenzi, a od 1948. izlagao je na brojnim izložbama u zemlji i inozemstvu (Barcelona, Utrecht, Eindhoven, Emmen i dr.). Bavio se plakatima i ilustracijama, dizajniranjem medalja, plaketa, trofeja, značaka i knjiga. Zanimljivim i nekonvencionalnim pristupom isticao se kao izuzetna umjetnička osobnost, a njegova ostvarenja zauzimaju važno mjesto u povijesti grafičkog dizajna u Hrvatskoj.

Kao trener i odbojkaš bio je uzor mnogim sportašima, a svoja etička i moralna načela iskazivao je i u likovnim i dizajnerskim djelima koja su ujedno bila i vrhunska umjetnička dostignuća.

Prvi susret finala ekipnog Prvenstva Hrvatske u atletici 25. i 26. VII. 1942. u Zagrebu. Utrka štafeta *Concordije* i HAŠK-a na 4 x 100 m. Naprijed u svjetlim dresovima, s lijeva: Ivo Šimonović i Marijan Ferković (HAŠK II.), Mirko Vanić i Vladimir Bizjak (HAŠK I.). Iza njih u tamnim dresovima: Srdan Jurković i Bojan Stranić (*Concordia* II.), a u pozadini skroz desno u tamnim dresovima su Radovan Medved i Jan Botka (*Concordia* I.).

Prvo finalno srečanje ekipnoga prvenstva Hrvatske u atletici 25. i 26. VII. 1942. u Zagrebu. Štafeti *Concordie* i HAŠK-a na 4 x 100 m. Spredaj u svjetlim dresih (z lijeva): Ivo Šimonović i Marijan Ferković (HAŠK II.), Mirko Vanić i Vladimir Bizjak (HAŠK I.). Za njimi u tamnim dresih: Srdan Jurković i Bojan Stranić (*Concordia* II.), u ozadju čisto desno u tamnim dresih sta Radovan Medved i Jan Botka (*Concordia* I.).

tudi odbojko, in sicer na mestnem kopališču ob Savi, s skupino somišljenikov, v glavnem Slovencev v Zagrebu, ki so bili člani predvojnega *Sokola*. Ker niso imeli registriranega kluba, so se imenovali *Divlji*.

Takoj po vojni se je Bojan Stranić uveljavil kot gonilna sila odbojkarskega športa v Zagrebu in na Hrvaškem. Bil je eden od prvih članov odbora za odbojko pri Fizkulturni zvezi Hrvaške. Leta 1946 je v Zagrebu vodil prvi tečaj za trenerje na Hrvaškem. Z Josipom Virantom sta v Fizkulturnem društvu *Akademičar*, ustanovljenem 23. junija 1945, postavila odbojkarsko sekcijo. Z združitvijo Fizkulturnega društva *Akademičar* in Mladinskega fizkulturnega društva *Mladost* je 9. decembra 1946 nastalo Akademsko športno društvo *Mladost*, pozneje pa so ustanovili še Akademski odbojkarski klub *Mladost*.

Kot igralec, trener in športni funkcionar je z *Mladostjo* preživel prek štirideset let. Med letoma 1945 in 1955 je bil igralec, kapetan in trener *Akademičarja* oziroma *Mladosti*, trener pa je ostal vse do leta 1970.

Na prvem prvenstvu nove Jugoslavije, ki je potekalo 15. in 16. septembra 1945 v Subotici, je bil član republiške reprezentance Hrvaške, ki je bila pravzaprav sestavljena iz igralcev *Akademičarja*. V finalu so z zmago nad Slovenci osvojili prvi naslov državnega prvaka. Z ekipo *Akademičarja* je leta 1946 osvojil prvenstvo Hrvaške v Zagrebu in dosegel 2. mesto na prvenstvu Jugoslavije v Sarajevu. Kot igralec in trener *Mladosti* je osvojil prvenstvo Jugoslavije leta 1947 in 1952, med letoma 1953 in 1955 so bili drugi, leta 1950 pa tretji.

Za reprezentanco Jugoslavije je med letoma 1946 in 1950 nastopil štirikrat. Na balkanskih igrah v Bukarešti leta 1946 je kot član prve šesterice z reprezentanco dobil srebrno medaljo. Leta 1959 so ga razglasili za najboljšega športnega delavca Akademskega športnega društva *Mladost*. Med letoma 1956 in 1970 je kot trener *Mladosti* osvojil več prvenstev Jugoslavije, in sicer leta 1962, 1963, 1965, 1966, 1968, 1969 in 1970. Sodeloval je tudi v finalu pokala evropskih prvakov leta 1964 proti ekipi *Leipziga* iz DR Nemčije. *Mladost* je obe finalni tekmi izgubila, vendar je postala prva odbojkarska ekipa iz Hrvaške in Jugoslavije, ki je prišla do končnice tega prestižnega tekmovanja.

Kot trener je vodil reprezentanco na svetovnem prvenstvu v Parizu leta 1956, ko je njegovo moštvo zasedlo 10. mesto. Večkrat je bil zvezni kapetan reprezentance Jugoslavije. Vodil jo je tudi na evropskem prvenstvu leta 1971 v Milanu, ko se je uvrstila na 11. mesto, in na sredozemskih igrah leta 1971 v Izmirju, ko je osvojila zlato medaljo.

Z *Mladostjo* je ostal povezan kot član strokovnega štaba, nekaj časa je bil tudi predsednik kluba. Ob 40. obletnici kluba je napisal knjigo o zgodovini Akademskega odbojkarskega kluba *Mladost*. V njegovem obdobju je bilo v *Mladosti* veliko igralcev, igralcev in trenerjev iz Slovenije, kar je bila tudi njegova zasluga.

Hkrati s športno kariero se je posvečal tudi slikarstvu in grafičnemu oblikovanju. S svojimi deli je prispeval k uveljavljanju tako umetnosti kot športa. Kot slikar se je namreč specializiral za športno tematiko in ustvaril vrsto vrhunskih del. Na začetku študija, leta 1942, je sodeloval na skupni razstavi v Firencah, po letu 1948 pa je razstavljal na številnih razstavah doma in po svetu (Barcelona, Utrecht, Eindhoven, Emmen in podobno). Ukvarjal se je s plakati in ilustracijami, oblikovanjem medalj, plaket, trofej, značk in knjig. Bil je izjemna umetniška osebnost, ki je izstopala z zanimivim in nekonvencionalnim pristopom. Njegove stvaritve zasedajo pomemben položaj v zgodovini grafičnega oblikovanja na Hrvaškem.

Kot trener in odbojkar je bil vzor številnim športnikom. Etična in moralna načela je izražal tudi v likovnih in oblikovalskih delih, ki so bila vrhunski umetniški dosežki.

Odbojkaši *Mladosti* na gostovanju v Tunisu 1953. Drugi s leve v prvi vrsti je igralec in trener Bojan Stranić, pa Mirko Šurkalović, Branko Grabar in predsednik Josip Virant. Iza njih je v drugi vrsti Boris Baždar, a u trećem redu Leo Fingerhut i Vladimir Katić. U četvrtom je redu tajnik Vladimir Brlas, a u najvišem redu: Branko Stanišić i Žarko Mićunović.

Odbojkarji *Mladosti* na gostovanju v Tunisu leta 1953. Drugi z leve v prvi vrsti je igralec in trener Bojan Stranić, sledijo Mirko Šurkalović, Branko Grabar in predsednik Josip Virant. Z njimi je v drugi vrsti Boris Baždar, v tretji vrsti sta Leo Fingerhut in Vladimir Katić, v četrti vrsti sekretar Vladimir Brlas, v najvišji vrsti pa Branko Stanišić in Žarko Mićunović.

Njegov sin Damir Stranić također je bio odbojkaš *Mladosti*, a poslije je postao uspješan civilni pilot i vlasnik zrakoplovne kompanije.

Bojan Stranić dobitnik je Nagrade grada Zagreba za fizičku kulturu 1966. godine, Nagrade “Ivana Brlić Mažuranić” za dječje ilustracije 1972. i Majske nagrade fizičke kulture Hrvatske te Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske 1973. Njemu u čast odbojkaška dvorana *Mladosti* u Zagrebu nazvana je “Dom odbojke Bojan Stranić”. Do kraja života održavao je čvrste veze sa Slovenijom i Slovencima.

Izv.: Izjava supruge, Lidije Kašpar - Stranić iz Zagreba.

Lit.: *Enciklopedija fizičke kulture 2 P-Ž*, Zagreb, 1977.; B. Stranić, *Priča o odbojkašima - Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb, 1986.; *Hrvatsko akademsko sportsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.; *Tko je tko u Hrvatskoj*, Zagreb, 1993.; P. Jurinić, *Slovenske boje u hrvatskoj likovnoj umjetnosti / Slovenske barve v hrvaški likovni umetnosti*, Zagreb, 2012.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1944*. Beograd 2013.

BORIS URBIĆ

(Zagreb, 21. IX. 1921. – Pariz, Francuska, 21. IX. 2002.)

Rođen je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Antona rodom iz Rakeka i majke Matilde, rođ. Gorički - Horvatek, iz tadašnjeg sela Jalšje-Gubaševo kraj Velikog Trgovišća u Hrvatskom zagorju. Njegov je otac za vrijeme I. svjetskog rata došao u Zagreb i pokrenuo obiteljski posao. Obitelj Urbić posjedovala je u zagrebačkom Maksimiru veletrgovinu drva i građevinskog materijala i s vremenom je u Zagrebu postala bogata i utjecajna obitelj, a voljeli su pomagati ljudima. Tako je glava obitelji Anton Urbić pomagao slovenskoj zajednici u Zagrebu, a puno je ulagao i u sport. Boris Urbić imao je sestru Zdenku i dva brata, Zvonimira i Marijana. U Zagrebu je završio II. realnu gimnaziju i diplomirao je na Ekonomskom fakultetu 1945. godine.

U najranijoj se mladosti počeo baviti atletikom, zajedno s braćom. Od 1937. nastupao je za zagrebački Športski klub *Marathon*. Bio je jedan od najtalentiranijih juniora *Marathona*, a u toj su generaciji, uz njegova brata Marijana Urbića, bili Janez Lušicky i Mario Velček. Natjecao se u trčanju na 100 m, 200 m, 4 x 100 m i u skoku u dalj. Pobjeđivao je u juniorskoj konkurenciji na mitinzima i srednjoškolskim prvenstvima.

S nepunih 18 godina uvršten je u lipnju 1939. u reprezentaciju Zagreba za dvoboj protiv Budimpešte. U tom dvoboju, održanom u Zagrebu, bio je član pobjedničke štafete 4 x 100 m u sastavu: Tauber–Barabaš–Dremil–Urbić. Atletikom se prestao baviti 1941. kad je njegov stariji brat Zvonimir obolio od tuberkuloze.

Nakon uspostave NDH došao je, kao i njegova obitelj, na udar ustaškog režima zbog njihove čvrste povezanosti s HSS-om. U obiteljskom sjećanju ostao je kao čin iznimne hrabrosti njegov pokušaj da ilegalno posjeti. Vladka Mačeka, predsjednika HSS-a, kojeg je ustaška vlast internirala na Mačekovu imanju u Kupincu pored Jastrebarskog. Tada su Urbića ustaše teško pretukli. Vladko Maček, Slovenac po ocu, bio je Urbiću vjenčani kum kad je oženio Margaretu Lušicky, sestru atletičara Janeza.

S bratom Zvonimirom osnovao je Boris Urbić poduzeće za prodaju građevnog materijala. Tako je mogao financijski pomagati svojem klubu. Klub je 1941. odlukom vlasti morao promijeniti svoje dotadašnje ime *Marathon* u Hrvatski športski klub *Zagreb*. Urbić je bio član Upravnoga odbora, a sponzorirao je nabavku opreme i ujedno je bio zadužen i za dovođenje pojačanja. U ratu je u više navrata putovao u Sloveniju kako bi pomogao svojim kolegama atletičarima koji su bili proganjani za vrijeme okupacije.

Boris Urbić i Vladko Maček, predsjednik Hrvatske seljačke stranke, 20. VII. 1941. u Kupincu.
Boris Urbić in Vladko Maček, predsednik Hrvatske kmečke stranke, 20. 7. 1941 v Kupincu.

Njegov sin Damir Stranić je bil tudi odbojkar *Mladosti*, pozneje pa je postal uspešen civilni pilot in lastnik letalske družbe.

Bojan Stranić je dobitnik nagrade mesta Zagreba za telesno kulturo leta 1966, nagrade Ivane Brlić Mažuranić za otroško ilustracijo leta 1972 ter majske nagrade za telesno kulturo Hrvaške in trofeje Zveze za telesno kulturo Hrvaške leta 1973. Njemu v čast se odbojgarska dvorana *Mladosti* v Zagrebu imenuje Dom odbojke Bojana Stranića. Do konca življenja je ohranjal tesne stike s Slovenijo in Slovenci.

Vir: Izjava soproge Lidije Kašpar - Stranić iz Zagreba.

Lit.: *Enciklopedija fizičke kulture 2 P-Ž*, Zagreb, 1977; B. Stranić, *Priča o odbojkašima - Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb, 1986; *Hrvatsko akademsko športno društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992; *Tko je tko u Hrvatskoj*, Zagreb, 1993; P. Jurinić, *Slovenske boje u hrvatskoj likovnoj umjetnosti/Slovenske barve v hrvaški likovni umetnosti*, Zagreb, 2012; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1944*, Beograd, 2013.

BORIS URBIĆ

(Zagreb, 21. IX. 1921–Pariz, Francija, 21. IX. 2002)

Rodil se je v slovensko-hrvaški družini očetu Antonu, po rodu z Rakeka, in materi Matildi, rojeni Gorički - Horvatek, iz takratne vasi Jalšje-Gubaševo pri Velikem Trgovišču v Hrvaškem Zagorju. Njegov oče je med prvo svetovno vojno prišel v Zagreb, kjer je ustanovil družinsko podjetje. V zagrebškem Maksimirju je imela družina Urbić veletrgovino z lesom in gradbenim materialom. Sčasoma je postala premožna in vplivna družina v Zagrebu, ki je tudi rada pomagala ljudem. Tako je glava družine Anton Urbić pomagal slovenski skupnosti v Zagrebu, veliko pa je vlagal tudi v šport. Boris Urbić je imel sestro Zdenko in dva brata, Zvonimirja in Marijana. V Zagrebu je končal II. realno gimnazijo, leta 1945 pa je diplomiral na ekonomski fakulteti.

V najzgodnejši mladosti se je skupaj z bratoma začel ukvarjati z atletiko. Od leta 1937 je nastopal za zagrebški Športni klub *Marathon*. Bil je eden od najbolj nadarjenih *Marathonovih* mladincev; v tisti generaciji so bili še njegov brat Marijan Urbić ter Janez Lušicky in Mario Velček. Tekmoval je v teku na 100 m in 200 m, štafeti 4 x 100 m ter skoku v daljino. V mladinski konkurenci je zmagoval na mitingih in srednješolskih prvenstvih.

Z nepolnimi 18 leti je bil junija 1939 uvrščen v reprezentanco Zagreba za dvoboj z Budimpešto. V tistem dvoboju, ki je potekal v Zagrebu, je bil član zmagovalne štafete 4 x 100 m v postavi Tauber – Barabaš – Dremil – Urbić. Z atletiko se je prenehal ukvarjati leta 1941, ko je njegov starejši brat Zvonimir zbolel za tuberkulozo.

Po nastanku NDH-ja se je skupaj z družino znašel na udaru ustaškega režima, zaradi tesne povezanosti s HSS. V družinski spomin se je kot dejanje izjemnega poguma vpisal njegov poskus, da bi na skrivaj obiskal Vladka Mačka, predsednika HSS-a, ki so ga ustaške oblasti zaprle na njegovo posestvo v Kupincu pri Jastrebarskem. Ob tem poskusu so ustaši Urbića hudo pretepli. Vladko Maček, po očetu Slovenec, je bil Urbiću priča, ko se je ta poročil z Margareto Lušicky, sestro atleta Janeza.

Boris Urbić je z bratom Zvonimirjem ustanovil podjetje za prodajo gradbenega materiala. Tako je lahko finančno pomagal svojemu klubu *Marathon*. Ta se je moral leta 1941 po uredbi tedanje oblasti preimenovati v Hrvaški športni klub *Zagreb*. Urbić je bil član upravnega odbora, sponzoriral je nakup opreme in bil hkrati zadolžen za igralske okrepitve. Med vojno je večkrat obiskal Slovenijo in pomagal atletskim kolegom, ki so jih preganjali med okupacijo.

Leta 1942 je v atletsko sekcijo *Zagreba* iz Slovenije pripeljal Marijana Skuška in Zorana Poljšaka predvojne državne prvake in reprezentante. Pogajal se je tudi s tedaj najboljšim slovenskim atletom Markom Račičem, ki pa

Braća Marijan, Zvonimir i Boris Urbić.
Bratje Marijan, Zvonimir in Boris Urbić.

Žarko Dolinar, Mladen Delić, Milka Babović i Boris Urbić u Münchenu za vrijeme Olimpijskih igara 1972. godine.

Žarko Dolinar, Mladen Delić, Milka Babović in Boris Urbić v Münchnu med olimpijskimi igrami leta 1972.

Kao menadžer *Zagreba*, u atletsku sekciju kluba doveo je 1942. iz Slovenije Marijana Skušeka i Zorana Poljšaka, predratne državne prvake i reprezentativce. Pregovarao je i s tada najboljim slovenskim atletičarom Markom Račićem koji je ipak odustao od dolaska u Zagreb, nakon što je dobio posao na željezničkoj stanici u Črnomlju. Istodobno je Urbić iz Osijeka doveo najboljega hrvatskog atletičara Miroslava Gala, a iz zagrebačkoga *Željezničara* na njegov su nagovor prešli Josip Godler (zagrebački Slovenac druge generacije), Zvonimir Bedeniković, Dragutin Vardaš i još neki atletičari. S tim pojačanjima bila je atletska sekcija *Zagreba* znatno ojačana i mogla se ravnopravno suprotstaviti tada najjačim klubovima *Concordiji* i Hrvatski akademski športski klub, poznatiji po

kratici HAŠK. Godine 1944. izabran je Boris Urbić u vodstvo Hrvatskoga atletskog saveza.

Nakon rata bio je 1945. jedan od osnivača Zagrebačkog omladinskog fiskulturnog društva *Mladost*. Od 1945. do 1950. nova vlast je Urbića, kao i većinu članova njegove obitelji više puta zatvarala, jer su i dalje bili skloni HSS-u. Robijao je u Lepoglavi, Staroj Gradiški i bio je na prisilnom radu u Bosni i Gorskom Kotaru. Lišen je građanskih prava i konfiscirana mu je sva imovina, kao i članovima njegove obitelji. U najtežim trenucima pomogao mu je bratić po majci Branko Kralj - King, nogometni i rukometni reprezentativac Hrvatske i Jugoslavije koji je uspio postići da Urbić iz zatvora u Gradiškoj bude premješten u Zagreb na prisilni rad.

Po izlasku iz zatvora, od 1951. godine živio je u Opatiji s obitelji i radio kao profesor ekonomije u Opatiji i Rijeci. Nakon što je 1954. bio izbačen iz škole, radio je u poduzećima u Hrvatskoj i Sloveniji, a čim je dobio putovnicu 1963. godine emigrirao je u Pariz gdje je s vremenom postao uspješan poduzetnik. U Baselu je 1965. sa Žarkom Dolinarom i Džokom Ružićem, sportskim prijateljima iz Švicarske u šali osnovao JOKS, neslužbenu organizaciju koja je okupljala sportaše, intelektualce i poduzetnike iz Hrvatske i emigracije. Iz Pariza je Boris Urbić financijski pomagao sportaše u Jugoslaviji, bez obzira na nacionalnu pripadnost. Bio je urednik knjige *Memoari – Vlatko Maček* objavljene u Hrvatskoj 1992. godine.

Uz braću Urbić, Janeza Lušickog i Branka Kralja - Kinga, sa sportom su bili povezani i ostali članovi uže i šire obitelji Urbić. Sestra Zdenka Urbić udala se za nogometaša Borivoja Konstantinovića koji je s HAŠK-om osvojio Prvenstvo Jugoslavije 1938. godine.

Njihova teta Gabrijela Tratnik zvana Jelka, udana Bakarčić (Prag, 20. IV. 1911. – Ljubljana, 19. XII. 1973.), kći akademskog slikara Frana Tratnika, bila je najbolja atletičarka Kraljevine Jugoslavije. Na Svjetskim ženskim igrama 1930. u Pragu bila je 6. u skoku u vis, a na neslužbenom Europskom prvenstvu za žene 1931. u Firenzi osvojila je prve medalje za Jugoslaviju u atletici: srebrnu u skoku u vis i brončanu u skoku u dalj. U razdoblju najvećih uspjeha, od 1930. do 1934., studirala je farmaciju u Zagrebu, ali je nastupala za ljubljansku *Iliriju*.

Borisov sin Dmitar Zvonimir Urbić, zvan Mitja (Zagreb, 5. IX. 1944. – Pariz, 6. VIII. 1989.), bio je talentirani stolnotenisač. Počeo je igrati stolni tenis u Stolnoteniskom klubu *Opatija*. Na Prvenstvu Jugoslavije, u Ljubljani u prosincu 1958. postao je pionirski prvak države pojedinačno i sa Stojanovićem u parovima, a u isto vrijeme i juniorski prvak ekipno i s Ratkom Jazvićem u parovima. Za nagradu, Stolnoteniski savez Jugoslavije ga je kao gosta reprezentacije pozvao na Svjetsko prvenstvo 1959. u Dortmundu. Ubrzo je prestao igrati stolni tenis i nastavio s tenisom.

Ukratko, obzirom na sportska postignuća i ljubav prema sportu, Urbići su bili iznimna sportska obitelj.

Izv.: Izjava i arhiva sina, Tomislava Urbića iz Opatije/Zagreba; arhiva Janeza Lušickog iz Lessinesa; arhiva Ozrena Karamate iz Zemuna; autorova arhiva.

Lit.: Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992.; N. Škrabe, *Maček izbliza*, Zagreb, 1999.; Branko Kralj, *Da bi reč rekel – Sjećanja i razmišljanja*, Zagreb, 2004.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1944*. Beograd 2013.

si je glede odhoda v Zagreb premislil, ko je dobil delo na železniški postaji v Črnomlju. V tistem času je Urbić iz Osijeka pripeljal najboljšega hrvaškega atleta Miroslava Gala, k prestopu iz zagrebškega *Željezničarja* pa je nagovoril Josipa Godlerja (zagrebškega Slovenca druge generacije), Zvonimirja Bedenikovića, Dragutina Vardaša in še nekatere atlete. S temi okrepitevami je bila atletska sekcija *Zagreba* veliko močnejša, zato se je lahko enakopravno merila s tedaj najmočnejšima kluboma *Concordio* in HAŠK-om. Leta 1944 je bil Boris Urbić imenovan v vodstvo Hrvaške atletske zveze.

Po vojni leta 1945 je bil eden od ustanoviteljev Zagrebškega mladinskega fizikturnega društva *Mladost*. Med letoma 1945 in 1950 so nove oblasti Urbića in večino članov njegove družine večkrat zaprle, saj so bili še naprej naklonjeni HSS-u. Zaprt je bil v Lepoglavi in Stari Gradiški ter bil na prisilnem delu v Bosni in Gorskem kotarju. Njemu in družinskim članom so odvzeli državljske pravice in zasegli premoženje. V najtežjih trenutkih mu je pomagal bratranec po mamini strani Branko Kralj - King, nogometni in rokometni reprezentant Hrvaške in Jugoslavije, ki mu je uspelo doseči, da so Urbića iz zapore v Stari Gradiški premestili na prisilno delo v Zagreb.

Po izpustitvi iz zapore leta 1951 je z družino živel v Opatiji ter tam in na Reki delal kot profesor ekonomije. Potem ko so ga leta 1954 vrgli iz šole, je delal v podjetjih na Hrvaškem in v Sloveniji. Leta 1963 je dobil potni list in se nemudoma izselil v Pariz, kjer je sčasoma postal uspešen podjetnik. Z Žarkom Dolinarjem in Džokom Ružićem, športnima prijateljema iz Švice, so leta 1965 v Baslu za šalo ustanovili JOKS, neformalno organizacijo, ki je povezovala športnike, intelektualce in podjetnike iz Hrvaške in emigracije. Iz Pariza je Boris Urbić finančno podpiral športnike v Jugoslaviji, ne glede na njihovo narodnost. Bil je urednik knjige *Memoari - Vlatko Maček*, ki je izšla na Hrvaškem leta 1992.

Poleg bratov Urbić, Janeza Lušickega in Branka Kralja - Kinga so bili s športom povezani tudi drugi člani ožje in širše družine Urbić. Sestra Zdenka Urbić se je poročila z nogometašem Borivojem Konstantinovičem, ki je s HAŠK-om osvojil prvenstvo Jugoslavije leta 1938.

Njihova teta Gabrijela Tratnik, ki so jo klicali Jelka, poročena Bakarčić (Praga, 20. april 1911–Ljubljana, 19. december 1973), hči akademskega slikarja Frana Tratnika, je bila najboljša atletinja Kraljevine Jugoslavije. Na svetovnih ženskih igrah leta 1930 v Pragi je bila 6. v skoku v višino, na neuradnem evropskem prvenstvu za ženske leta 1931 v Firencah pa je osvojila prvi medalji za Jugoslavijo v atletiki: srebrno v skoku v višino in bronasto v skoku v daljino. V obdobju največjih uspehov, med letoma 1930 in 1934, je študirala farmacijo v Zagrebu, nastopala pa za ljubljansko *Ilirijo*.

Borisov sin DMITAR Zvonimir Urbić, z vzdevkom Mitja (Zagreb, 5. september 1944–Pariz, 6. avgust 1989), je bil nadarjen igralec namiznega tenisa. Igrati ga je začel v Namiznoteniškem klubu *Opatija*. Na prvenstvu Jugoslavije v Ljubljani decembra 1958 je postal pionirski državni prvak posamično in v igri dvojic s Stojanovičem, hkrati pa tudi mladinski prvak ekipno in z Ratkom Jazvićem v dvojicah. Za nagrado ga je Namiznoteniška zveza Jugoslavije povabila, da je z reprezentanco odšel na svetovno prvenstvo leta 1959 v Dortmund. Kmalu je prenehal igrati namizni tenis in se je posvetil tenisu.

Glede na športne dosežke in ljubezen do športa so bili torej Urbići izjemna športna družina.

Viri: Izjava in arhiv sina Tomislava Urbića iz Opatije/Zagreba; arhiv Janeza Lušickega iz Lessinesa; arhiv Ozrena Karamate iz Zemuna; avtorjev arhiv.

Lit.: Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992; N. Škrabe, *Maček izbliza*, Zagreb, 1999; B. Kralj, *Da bi reč rekel - Sjećanja i razmišljanja*, Zagreb, 2004; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1944*, Beograd, 2013.

Boris Urbić, Margareta i Janez Lušický.
Boris Urbić, Margareta in Janez Lušický.

Josip Leskovšek

JOSIP LESKOVŠEK

(Maribor, 9. XII. 1921. – Zagreb, 8. XII. 1989.)

Bio je svestrani planinar - alpinist, član Gorske službe spašavanja, vodič, predavač, publicist i organizator, a uz to se bavio markacijama i orijentacijom. Izučio je kovinotokarski zanat.

Od 1946. godine bio je član Planinarske sekcije Fiskulturnog društva *Lokomotiva* u Zagrebu a potom, od osnutka 1950. godine, i Planinarskog društva *Željezničar* u kojem je bio član uprave i postaje vodiča. Alpinističku školu završio je 1953. godine, a naslov alpinist stječe 1963. godine. Od 1953. do 1958. bio je pročelnik stanice Gorske službe spašavanja.

Bio je pročelnik Alpinističkog odjela 1961. i 1964., te pročelnik Markacijske sekcije Planinarskog društva *Željezničar*. Izveo je niz prvenstvenih uspona i bio vođa desetak planinarskih logora i tečajeva.

U spomen-spisu Planinarskog društva *Željezničar* objavio je 1970. godine reportažu "14 prvenstvenih uspona u Prenju". Dobitnik je Zlatnog znaka Planinarskog saveza Hrvatske 1969. i Zlatnog znaka Planinarskog saveza Jugoslavije 1975. godine.

Lit.: *Naše planine* br. 3-4, Zagreb, 1990.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.

JANEZ LUŠICKY

(Zagreb, 15. IX. 1922. – Ath, Belgija, 20. VIII. 2013.)

Potječe iz poznate slovenske obitelji koja je živjela u Zagrebu. Otac Karlo Lušicky, rođen u Gornjem Ležeču blizu Divače u Primorskoj, bio je liječnik internist i sveučilišni profesor i bio je vrlo aktivan u slovenskim udrugama u Zagrebu, a majka Draga, rođ. Medič iz Ljubljane, potječe iz obitelji industrijalaca koja je imala u vlasništvu tvornicu Color u Medvodama.

Od desete je godine Janez Lušicky bio sklon atletici, naročito skoku u dalj. Poslije se preorijentirao na trčanje i to discipline od 100 do 400 m. U relativno kratkoj natjecateljskoj karijeri ostvario je zapažene rezultate, a rat je omeo njegova veća dostignuća.

Kao polaznik II. muške realne gimnazije u Zagrebu upisao se u HAŠK. Za vrijeme Banovine Hrvatske bio je član atletske sekcije *Marathona*, u generaciji s braćom Urbić, a Boris Urbić poslije je oženio njegovu sestru Margaretu.

Lušicky je prvi veći uspjeh postigao na podsaveznom Prvenstvu Zagreba 1939. godine, kada je pobijedio u utrci na 400 m, u konkurenciji juniora do 18 godina. Već sljedeće godine 1940. postiže čitav niz značajnih rezultata kao junior i senior te je postao atletske reprezentativac Hrvatske. Na juniorskom dvoboju Zagrebačkog i Splitskog podsaveza, održanom 21. srpnja u Zagrebu, pobijedio je na 100 m (s rezultatom 11.5 sekundi) i 400 m (53.9). Na seniorskom prvenstvu Zagrebačkog atletske podsaveza, što je ujedno bilo i izlučno natjecanje za ulazak u reprezentaciju, osvojio je 2. mjesto na 400 m, iza puno iskusnijega Franca Srakara. Nastupio je u kolovozu 1940. na otoku Čepelu kraj Budimpešte u natjecanju Banovine Hrvatske i Budimpeštanskog okruga, u utrci na 400 m i u štafeti 4 x 100 m. Sudjeluje i u glavnom događaju atletske sezone u

Janez Lušicky s trofejima osvojenima na Prvenstvu Banovine Hrvatske u krosu 21. IV. 1940.

Janez Lušicky z lovorikami, osvojenimi na prvenstvu Banovine Hrvatske u krosu 21. 4. 1940.

JOSIP LESKOVŠEK

(Maribor, 9. XII. 1921–Zagreb, 8. XII. 1989)

Josip Leskovšek

Bil je vsestranski planinec - alpinist, član gorske reševalne službe, vodič, predavatelj, publicist in organizator, ukvarjal pa se je tudi z markacijami in orientacijo. Izučil se je za kovinostrugarja.

Od leta 1946 je bil član planinske sekcije Fizkulturnega društva *Lokomotiva* v Zagrebu, od ustanovitve leta 1950 pa tudi Planinskega društva *Željezničar*, v katerem je bil član uprave in postaje gorskih vodnikov. Alpinistično šolo je končal leta 1953, naziv alpinista pa dosegel leta 1963. Med letoma 1953 in 1958 je bil načelnik postaje gorske reševalne službe.

Med letoma 1961 in 1964 je bil načelnik alpinističnega oddelka in markacijske sekcije Planinskega društva *Željezničar*. Izvedel je več prvenstvenih vzponov ter bil vodja na desetine planinskih taborov in tečajev.

V spominskem zborniku Planinskega društva *Željezničar* je leta 1970 objavil reportažo z naslovom 14 prvenstvenih vzponov v Prenju. Je dobitnik zlatega znaka Planinske zveze Hrvaške leta 1969 in zlatega znaka Planinske zveze Jugoslavije leta 1975.

Lit.: Naše planine št. 3–4, Zagreb, 1990; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.

JANEZ LUŠICKY

(Zagreb, 15. IX. 1922 –Ath, Belgija, 20. VIII. 2013)

Izhaja iz znane slovenske družine, ki je živela v Zagrebu. Oče Karlo Lušicky, rojen v Gornjih Ležečah v bližini Divače na Primorskem, je bil zdravnik internist, univerzitetni profesor in zelo dejaven v slovenskih društvih v Zagrebu. Mati Draga, roj. Medič, je bila iz Ljubljane, iz družine industrialcev, ki so imeli v lasti tovarno Color v Medvodah.

Janez Lušicky se je od desetega leta ukvarjal z atletiko, predvsem s skokom v daljino. Pozneje se je preusmeril v tek, in sicer v discipline od 100 do 400 m. V razmeroma kratki tekmovalni karieri je ustvaril pomembne rezultate, večje dosežke pa mu je preprečila vojna.

Kot dijak II. moške realne gimnazije v Zagrebu se je vpisal v HAŠK. V obdobju Banovine Hrvaške je bil član atletske sekcije *Marathona*, v generaciji z bratoma Urbić. Boris Urbić se je pozneje poročil z njegovo sestro Margareto.

Lušicky je prvi večji uspeh dosegel na podzveznem prvenstvu Zagreba leta 1939, ko je zmagal v teku na 400 m v konkurenci mladincev do 18. leta. Že naslednje leto, 1940, je dosegel vrsto pomembnih rezultatov v mladinski in članski konkurenci ter postal atletski reprezentant Hrvaške. V mladinskem dvoboju zagrebske in splitske podzveze, ki je potekal 21. julija v Zagrebu, je zmagal na 100 m (11.5) in 400 m (53.9). Na članskem prvenstvu Zagrebske atletske podzveze, ki je bilo tudi izločilno tekmovanje za uvrstitev v reprezentanco, je osvojil 2. mesto na 400 m, za veliko bolj izkušenim Francem Srakarjem. Avgusta 1940 je nastopil na otoku Csepelu pri Budimpešti na tekmi med Banovino Hrvaško in Budimpeškim okrožjem v teku na 400 m in štafeti 4 x 100 m. Bil je tudi na glavnem dogodku atletske sezone v Zagrebu, 8. in 9. septembra 1940, v prvem dvoboju Banovine Hrvaške in Srbije za pokal bana Šubašića. Hrvaški atleti so zmagali s 116 : 86, Lušicky pa je bil član zmagovalne štafete 4 x 400 m v postavi Lušicky – Despot – Junek – F. Srakar. Na mladinskem prvenstvu Banovine Hrvaške, ki je bilo 15. septembra 1940 v Zagrebu, je zmagal na 100 m in 400 m. To je bil njegov zadnji nastop v Zagrebu, saj je jeseni 1940 odšel na študij kemije v Ljubljano.

Po prihodu v Ljubljano je najprej treniral sam, v začetku leta 1941 pa je na povabilo nemškega trenerja Otta Kleina postal član Športnega kluba *Planina*. Hkrati je nastopal za univerzitetni klub AŠK. Kmalu je postal eden od najboljših atletov *Planine* in ljubljanske univerze. Septembra 1941 je nastopil na prvenstvu Slovenske lahkootletske

Janez Lušicky 1942. godine.
Janez Lušicky leta 1942.

Zagrebu 8. i 9. rujna 1940., u prvom dvoboju Banovine Hrvatske sa Srbijom za pehar Bana Šubašića. Atletičari Hrvatske pobijedili su rezultatom 116 : 86, a Lušicky je bio član pobjedničke štafete 4 x 400 m u sastavu Lušicky–Despot–Junek–F. Srakar. Na juniorskom Prvenstvu Banovine Hrvatske, održanom 15. rujna 1940. u Zagrebu, pobijedio je na 100 i 400 m. To je bio njegov zadnji nastup u Zagrebu, jer je od jeseni 1940. studirao kemiju u Ljubljani.

Po dolasku u Ljubljani najprije je trenirao individualno, a potom je na poziv njemačkoga trenera Otta Kleina početkom 1941. postao član Športnog kluba *Planina*, a uz to je paralelno nastupao za sveučilišni klub AŠK. Ubrzo postaje jedan od najboljih atletičara *Planine* i ljubljanskoga sveučilišta. Nastupio je u rujnu 1941. na prvenstvu Slovenskoga lakoatletskog saveza, koje je nakon talijanske okupacije održano pod nazivom Prvenstvo Ljubljanske pokrajine. Postao je prvak Slovenije na 200 m (s rezultatom 23.8 sekundi) i u štafeti 4 x 100 m (Bratož–Lušicky–Lončarič–Šušteršič) koja je postigla novi slovenski rekord (45.1), a ekipno je s *Planinom* osvojio naslov prvaka Ljubljanske pokrajine, ispred konkurentskog ljubljanskog kluba *Ilirije*. Mjesec dana poslije nastupio je na Prvenstvu ljubljanskog sveučilišta gdje je kao član AŠK-a pobijedio na 200 m (s rezultatom 23.6 sek) i 400 m (53.1) i pritom oborio slovenske visokoškolske rekorde. Na kraju atletske sezone godine 1941. zauzeo je na tablicama najboljih rezultata u Sloveniji 1. mjesto na 100 m (11.2), a bio je i član najbrže štafete 4 x 100 m. Od 1942. ponovno nastupa u Zagrebu za stari klub novoga imena Hrvatski športski klub *Zagreb*, kako se nakon uspostave NDH moralo promijeniti dotadašnje ime kluba *Marathon*. Na pojedinačnom Prvenstvu Hrvatske u kolovozu 1942. bio je prvi na 400 m s novim državnim rekordom (52.7), a sa štafetom 4 x 400 m osvaja 2. mjesto.

Bio je određen za sastav reprezentacije Hrvatske protiv Slovačke, ali nije nastupao zbog bolesti. Ipak je postao hrvatski reprezentativac 1942. na međudržavnom dvoboju protiv Bugarske u Sofiji, gdje je nastupio na 400 m i bio član štafete 4 x 400 m koja je postigla državni rekord (3:30.6). U listopadu 1942. ostvario je osobni rekord na 400 m (42.5). U klupskoj konkurenciji kao član štafete *Zagreba* 1943. postiže hrvatski rekord na 4 x 200 (1:33.4) koji poslije nije priznat, jer je trkač Miroslav Gal bio prekasno verificiran kao član kluba. Na hrvatskim atletske tablicama za 1942 i 1943. Lušicky je bio treći na 400 m.

Krajem jeseni 1943. otišao je u slovenske partizane. Tijekom 1944. uhvatila ga je njemačka vojska i prebačen je kao ratni zarobljenik u logor u Dresdenu odakle je pobjegao 1945. i vratio se u Ljubljani.

Ponovno se nakon rata počinje baviti atletikom kao član *Udarnika* iz Ljubljane. U Zagrebu je u rujnu 1945. na prvom prvenstvu nove Jugoslavije bio član republičke štafete Slovenije 4 x 100 m, koja je osvojila 2. mjesto. Ubrzo potom je 1946. emigrirao u Belgiju gdje je nastavio studij na sveučilištu Leuvenu i 1948. postao diplomirani ing. kemije.

Bavio se atletikom kao član najboljeg kluba u Belgiji *Royale Union Saint-Gilloise*, gdje je uglavnom trčao štafete i bio “zec” u utrkama na dužim prugama. U svojoj profesiji radio je u tvornici cementa Holcim iz Švicarske, koja je bila prva multinacionalna cementara na svijetu. Dok je bio direktor cementare u mjestu Obourg u Belgiji, preuzeo je upravljanje atletske klubom MOHA s kojim se plasirao u prvu nacionalnu ligu.

Janez Lušicky živio je preko 65 godina u Belgiji, a u rujnu 2012. došao je na proslavu svojega 90-og rođendana u Opatiju kod sestre blizankinje, Margarete Urbić. Prilikom povratka u Belgiju posjetio je u Ljubljani Marka Račića, najstarijeg slovenskog natjecatelja na ljetnim Olimpijskim igrama i posljednjeg živućeg slovenskog atletičara njegove generacije. Nakon kraće bolesti, Janez Lušicky je u 91. godini preminuo u Belgiji.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Janeza Lušickog iz Lessinesa.

Lit.: Lj. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1944*. Beograd 2013.

Janez Lušicky na cilju utrke na 400 m, u Zagrebu 1942.
Janez Lušicky na cilju teka na 400 m v Zagrebu leta 1942.

Dvoboj atletskih reprezentacij Banovine Hrvatske i Srbije 7. i 8. IX. 1940. u Zagrebu. Utrka štafeta na 4 x 400 m. Iza predstavnika Srbije desno su Janez Lušicky i Nikola Despot (u dresu s hrvatskim grbom).

Dvoboj atletskih reprezentanc Banovine Hrvaške in Srbije 7. in 8. 9. 1940 v Zagrebu. Štafeta na 4 x 400 m. Desno za predstavniki Srbije sta Janez Lušicky in Nikola Despot (v dresu s hrvaškim grbom).

zveze, ki se je zaradi italijanske okupacije imenovalo prvenstvo Ljubljanske pokrajine. Postal je prvak Slovenije na 200 m (23.8) in v štafeti 4 x 100 m (Bratož – Lušicky – Lončarič – Šušteršič), ki je dosegla nov slovenski rekord (45.1). Ekipno je s *Planino* osvojil naslov prvaka Ljubljanske pokrajine, pred konkurenčnim ljubljanskim klubom *Ilirija*. Mesec pozneje je nastopil na prvenstvu ljubljanske univerze, na katerem je kot član AŠK-a zmagal na 200 m (23.6) in 400 m (53.1), ter s tem presegel slovenska visokošolska rekorda. Na koncu atletske sezone leta 1941 je na lestvici najboljših rezultatov v Sloveniji zasedel 1. mesto na 100 m (11.2), bil pa je tudi član najhitrejše štafete 4 x 100 m. Od leta 1942 je spet nastopal v Zagrebu, za stari klub z novim imenom, za Hrvaški športni klub *Zagreb*. Tako se je moral po ustanovitvi NDH-ja preimenovati klub *Marathon*. Na posamičnem prvenstvu Hrvaške avgusta 1942 je bil prvi na 400 m z novim državnim rekordom (52.7), s štafeto 4 x 400 m pa je zasedel 2. mesto.

Predviden je bil za reprezentanta Hrvaške v dvoboju s Slovaško, vendar zaradi bolezni ni nastopil. Je pa hrvaški reprezentant postal leta 1942, ko je v meddržavnem dvoboju proti Bolgariji v Sofiji nastopil na 400 m in bil član štafete 4 x 400 m, ki je dosegla državni rekord (3:30.6). Oktobra 1942 je uresničil osebni rekord na 400 m (42.5). V klubski konkurenci je kot član štafete *Zagreba* leta 1943 dosegel hrvaški rekord na 4 x 200 m (1:33.4). Tega rezultata pozneje niso priznali, ker je bil tekač Miroslav Gal prepozno potrjen kot član kluba. Na hrvaških atletskih lestvicah za leti 1942 in 1943 je bil Lušicky tretji na 400 m.

Konec jeseni 1943 je odšel v slovenske partizane. Leta 1944 ga je ujela nemška vojska in ga kot vojnega ujetnika poslala v taborišče v Dresdnu, od koder je pobegnil in se leta 1945 vrnil v Ljubljano.

Po vojni se je vnovič začel ukvarjati z atletiko, in sicer kot član *Udarnika* iz Ljubljane. V Zagrebu je bil septembra 1945 na prvem prvenstvu nove Jugoslavije član republiške štafete Slovenije 4 x 100 m, ki je zasedla 2. mesto. Že kmalu potem, leta 1946, se je izselil v Belgijo in tam nadaljeval študij. Na univerzi v Leuvnu je leta 1948 postal diplomirani inženir kemije.

Z atletiko se je ukvarjal kot član najboljšega kluba v Belgiji *Royale Union Saint-Gilloise*, za katerega je v glavnem tekel štafete in bil pospeševalec tempa v tekih na dolge proge. Zaposlen je bil v švicarski tovarni Holcim, prvi multinacionalni cementarni na svetu. Ko je bil direktor Holcimove cementarne v Obourgu v Belgiji, je prevzel upravljanje atletskega kluba MOHA, ki se je uvrstil v prvo državno ligo.

Janez Lušicky je več kot 65 let živel v Belgiji. Septembra 2012 je prišel v Opatijo, kjer sta s sestro dvojčico Margareto Urbić proslavila 90. rojstni dan. Na poti v Belgijo je v Ljubljani obiskal Marka Račiča, najstarejšega še živečega slovenskega udeleženca poletnih olimpijskih iger in zadnjega slovenskega atleta njegove generacije. Umrli je po kratki bolezni, v 91. letu v Belgiji.

Vir: Osebna izjava in arhiv Janeza Lušickega iz Lessinesa.

Lit.: L. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1944*, Beograd, 2013.

DRAGOTINA PIRC - Dragica (Gorjansko, 12. IV. 1922. – Zagreb, 21. VIII. 1978.)

Otac joj se zvao Jožef, a majka Olga. Rođena je u Gorjanskom kod Komna. Bila je prva žena alpinistica u Hrvatskoj. Naslov alpinistice stekla je 13. V. 1956. kao prva žena u Hrvatskoj. a od 1948. godine bila je članica Planinarskog društva *Zagreb*.

U planinarskim udruženjima isticala se svojim radom te je bila pročelnica Alpinističkog odjela Planinarskog društva *Zagreb*, odbornica u Planinarskom društvu i članica Komisije za alpinizam Planinarskog saveza Hrvatske. Sudjelovala je u ženskim navezima (s Đurđom Sučević i Dinom Aringer) i penjala se na najviše europske vrhove.

U reviji *Naše planine* u 4. broju iz 1958. godine, objavila je pod imenom Dada Pirc tekst "Žene i alpinizam" o razvoju ženskog alpinizma u svijetu i Hrvatskoj. Nakon smrti Dragice Pirc postavljen je 26. listopada 1981., zahvaljujući priložima planinara i alpinista, spomenik na njezin grob u Zagrebu.

Lit.: *Naše planine* br. 11-12, Zagreb, 1981.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak i suradnici, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 – 2008*, Zagreb 2008.

MARIJAN URBIĆ (Zagreb, 27. I. 1923. – Zagreb, 24. VIII. 1982.)

Rođen je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Antona rodom iz Rakeka i majke Matilde, rođ. Gorički-Horvatek, rodom iz tadašnjeg sela Jalšje-Gubaševo u Hrvatskom zagorju. Maturirao je na III. zagrebačkoj gimnaziji i upisao se na Arhitektonski fakultet koji je napustio nakon tri godine studiranja. Odrastao je uz stariju braću Zvonimira i Borisa te sestru Zdenku. Njegova je obitelj u razdoblju između dva svjetska rata bila dobrostojeća i posjedovala je veletrgovinu drva i građevinskog materijala u zagrebačkom Maksimiru.

Atletikom se počeo baviti, kao i braća, u Športskom klubu *Marathon* koji je obitelj Urbić financijski pomagala. Bio je najtalentiraniji od braće i, prema mišljenju atletskih stručnjaka, najveći talent hrvatske atletike. Visok 184 cm, uz 75 kg, imao je idealne fizičke predispozicije za bavljenje atletikom. Posebno je bio nadaren za bacanje koplja; imao je brzinu, odskok i nenadmašan trzaj i izbačaj ruke za bacanje koplja. Taj njegov karakteristični trzaj ruke priznali su i finski stručnjaci, u svijetu vodeći znalci te discipline.

Uz bacanje koplja, bio je i odličan skakač u dalj, sprinter na 100 m i 200 m te uspješan u desetoboju. S takvim predispozicijama vrlo se brzo vinuo u vrh jugoslavenske atletike. No, uz to je bio osobenjak, volio je trenirati sam i iskazivao je određenu psihičku nestabilnost koja će do izražaja još više doći u kasnijim godinama života.

Prve uspjehe ostvario je na srednjoškolskim i juniorskim prvenstvima Zagreba. Posebno se istaknuo u skoku u dalj, pa je u lipnju 1939. bio pozvan u reprezentaciju Zagreba na dvoboj s predstavnicima Budimpešte, koji je bio održan na stadionu *Concordije*. Već na svom prvom važnom natjecanju pobijedio je u skoku u dalj (6.29 m) dok je njegov brat Boris bio član pobjedničke štafete 4 x 100 m. Iako je tek počeo ozbiljnije nastupati, Marijan Urbić je odmah nakon tog dvoboja između ekipa Zagreba i Budimpešte bio u srpnju 1939. pozvan u reprezentaciju Kraljevine Jugoslavije.

U reprezentaciji je debitirao sa 16 godina, kao najmlađi atletičar u povijesti Jugoslavije, u troboju protiv Njemačke i Rumunjske održanom u Klagenfurtu. Nastupio je u skoku u dalj te je u konkurenciji šest atletičara zauzeo 5. mjesto. Nakon uspostave Banovine Hrvatske osnovan je Hrvatski lakoatletski savez, a 1940. formirana je hrvatska atletska reprezentacija za koju je Urbić nastupio protiv atletičara Budimpeštanskog okružja, na natjecanju održanom u kolovozu na otoku Čepelju, gdje je pobijedio u skoku u dalj (6.92 m) i kao član štafete 4 x 100 m (45.4). Početkom rujna nastupio je u Zagrebu na prvom sportskom dvoboju Hrvatska – Srbija u Kraljevini Jugoslaviji i pobijedio je

DRAGOTINA PIRC - Dragica (Gorjansko, 12. IV. 1922–Zagreb, 21. VIII. 1978)

Njen oče je bil Jožef, mati pa Olga. Rodila se je na Gorjanskem pri Komnu. Bila je prva alpinistka na Hrvaškem. Naziv alpinistke je dosegla 13. maja 1956, kot prva ženska na Hrvaškem. Od leta 1948 je bila članica Planinskega društva *Zagreb*.

V planinskih organizacijah se je izkazala s svojim delom. Bila je načelnica alpinističnega odseka in odbornica Planinskega društva *Zagreb* ter članica komisije za alpinizem pri Planinski zvezi Hrvaške. Sodelovala je v ženskih navezah (z Đurđo Sučević in Dino Aringer) ter se povzpela na najvišje evropske vrhove.

V četrti številki revije *Naše planine* leta 1958 je z imenom Dada Pirc objavila članek z naslovom *Ženske in alpinizem*, o razvoju ženskega alpinizma v svetu in na Hrvaškem. Na grobu Dragice Pirc v Zagrebu so 26. oktobra 1981 postavili spomenik; denar zanj so zbrali s prispevki planincev in alpinistov.

Lit.: *Naše planine* št. 11–12, Zagreb, 1981; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak in sodelavci, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 – 2008*, Zagreb 2008.

MARIJAN URBIĆ (Zagreb, 27. I. 1923–Zagreb, 24. VIII. 1982)

Marijan Urbić

Rodil se je v slovensko-hrvaški družini očetu Antonu, po rodu z Rakeka, in materi Matildi, roj. Gorički - Horvatek, po rodu iz Hrvaškega Zagorja. Maturiral je na III. zagrebški gimnaziji. Vpisal se je na fakulteto za arhitekturo, vendar je študij po treh letih prekinil. Odraščal je ob starejših bratih Zvonimirju - Bracu in Borisu ter sestri Zdenki. Njegova družina je bila med obema svetovnima vojnoma premožna, saj je imela veletrgovino z lesom in gradbenim materialom v zagrebškem Maksimirju.

Z atletiko se je tako kot brata začel ukvarjati v Športnem klubu *Marathon*, ki ga je družina Urbić tudi finančno podpirala. Med brati je bil najbolj nadarjen za šport in po mnenju atletskih strokovnjakov sploh največji talent hrvaške atletike. Visok je bil 184 centimetrov, tehtal pa 75 kilogramov, imel je idealne telesne predispozicije za ukvarjanje z atletiko. Posebej je bil nadarjen za met kopja; imel je hitrost, odskok ter nepremagljiva zamah in izmet. Njegov značilen zamah roke so priznali tudi finski strokovnjaki, ki na svetu veljajo za vodilne poznavalce te discipline.

Bil je tudi odličan skakalec v daljino in sprinter na 100 m in 200 m ter uspešen deseterbojec. S takšnimi izhodišči se je zelo hitro povzpел v vrh jugoslovanske atletike. Bil je tudi posebej; rad je treniral sam, opaziti je bilo določeno psihično nestabilnost, ki je prišla še bolj do izraza v kasnejših letih življenja.

Prve uspehe je dosegel na srednješolskih in mladinskih prvenstvih Zagreba. Posebej dober je bil v skokih v daljino. Zato so ga junija 1939 povabili v reprezentanco Zagreba na dvoboj s predstavniki Budimpešte, ki je potekal na stadionu *Concordie*. Že na prvem pomembnem tekmovanju je zmagal v skoku v daljino (6,29 m), njegov brat Boris pa je bil član zmagovalne štafete 4 x 100 m. Čeprav je Marijan Urbić komaj začel resneje nastopati, so ga že julija, takoj po tem dvoboju med zagrebško in budimpeško ekipo, povabili v reprezentanco Kraljevine Jugoslavije.

V reprezentanci je debitiral s 16 leti, kot najmlajši atlet v zgodovini Jugoslavije, v troboju z Nemčijo in Romunijo v Celovcu. V skoku v daljino je med šestimi atleti zasedel 5. mesto. Po ustanovitvi Banovine Hrvaške je nastala Hrvaška lahkootletska zveza, leta 1940 pa tudi hrvaška atletska reprezentanca. Zanj je avgusta tistega leta Urbić nastopil proti atletom Budimpeškega okrožja na otoku Csepelu, ko je bil zmagovalec v skoku v daljino (6,92) in član zmagovalne štafete 4 x 100 m (45.4). Na začetku septembra je v Zagrebu nastopil v prvem športnem dvoboju

Marijan Urbić i Mirko Vanić; izmjena štafete. 4 x 100 m na natjecanju Hrvatska – Slovačka u Zagrebu, 12. IX. 1942.
 Marijan Urbić in Mirko Vanić; predaja štafete 4 x 100 m na tekmi Hrvaška – Slovaška v Zagrebu, 12. 9. 1942

kao član štafete 4 x 100 m (M. Kovačević–Urbić–Klein–O.Tauber) s rezultatom 45.6 sekundi, dok je u skoku u dalj osvojio 2. mjesto. Krajem rujna nastupio je u Bratislavi na dvoboju Hrvatska – Slovačka i pobijedio u skoku u dalj (6.82 m).

Kad je počeo Drugi svjetski rat i proglašena NDH, nastale su nove okolnosti. U kolovozu 1941. njegov Športski klub *Marathon* morao je odlukom vlasti promijeniti ime u Hrvatski športski klub *Zagreb*. Kao jedan od najboljih mladih sportaša u Hrvatskoj počeo je nastupati na natjecanjima koja su uz sportski imala i propagandni značaj za vladajući režim. Već je 1941. ostvario čitav niz zapaženih nastupa. Tako je u brojnoj hrvatskoj reprezentaciji na Ljetnim igrama Hitlerove mladeži u Wroclawu u skoku u dalj zauzeo 4. mjesto. Na prvom Prvenstvu Hrvatske održanom u kolovozu 1941. u Zagrebu pobijedio je u skoku u dalj (6.95 m) i u utrci na 200 m (24.0), dok je na 100 m osvojio 2. mjesto, iza Miroslava Gala iz Osijeka.

Nastupio je i na prvom međudržavnom dvoboju reprezentacije Hrvatske protiv Slovačke, održanom u rujnu u Bratislavi, i pobijedio u skoku u dalj (6.95 m) dok je kao član štafete 4 x 100 m (u sastavu Urbić–Gal–Dremil–Rubin) osvojio 2. mjesto (45.3). Sredinom 1942. njegovi rezultati s Prvenstva Hrvatske na 200 m i u skoku u dalj, kao i rezultat štafete 4 x 100 m iz Bratislave, proglašeni su za prve rekorde NDH. Nastupio je na Europskim sportskim igrama mladeži 1942. u Milanu gdje je u skoku u dalj bio na 5. mjestu i postigao je tri nova hrvatska rekorda: na 200 m (24.0), u skoku u dalj (6.95 m) i kao član štafete 4 x 100 m (43.8). Na Prvenstvu Hrvatske u kolovozu 1942. u Zagrebu pobijedio je u skoku u dalj (6.48 m), a osvojio je i 2. mjesto kao član štafete *Zagreba* na 4 x 400 m te 3. mjesto na 100 m, kao i u štafeti 4 x 100 m.

Sudjelovao je 1942. i u dva međudržavna dvoboja reprezentacije: protiv ekipe Slovačke u Zagrebu i Bugarske u Sofiji. U Zagrebu je pobijedio u skoku u dalj (6.75 m) i kao član štafete 4 x 100 m koja je u sastavu Turkalj–Vanić–

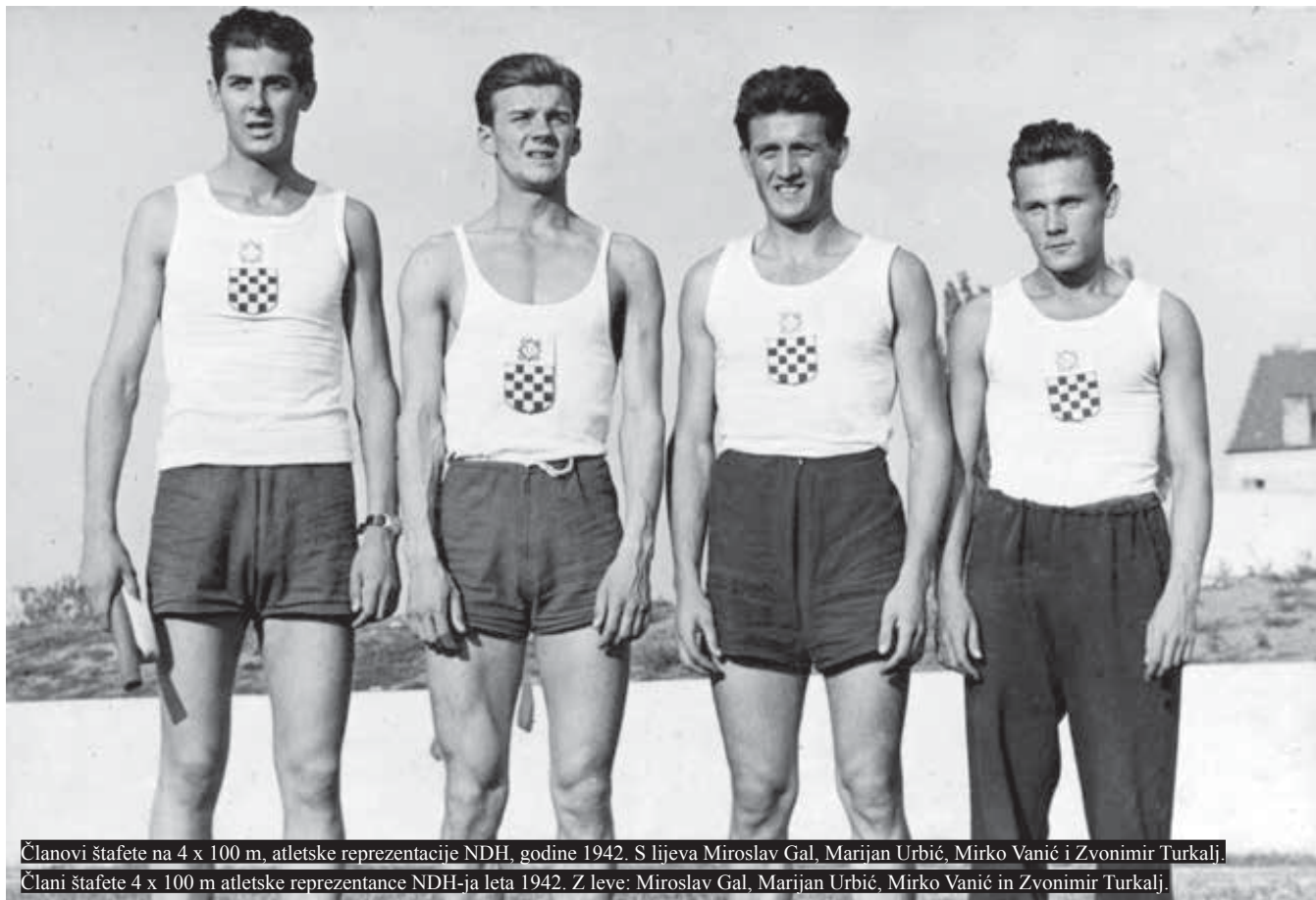

Hrvaške in Srbije v Kraljevini Jugoslaviji. Zmagal je kot član štafete 4 x 100 m (M. Kovačević – Urbić – Klein – O. Tauber) z rezultatom 45.6 sekunde, v skoku v daljino je zasedel 2. mesto. Konec septembra je nastopil v Bratislavi v dvoboju Hrvaška – Slovaška, zmagal je v skoku v daljino (6,82).

Z začetkom druge svetovne vojne in razglasitvijo NDH-ja so nastale nove okoliščine. Avgusta 1941 se je moral njegov Športni klub *Marathon* po uredbi tedanjih oblasti preimenovati v Hrvaški športni klub *Zagreb*. Takrat je kot eden od najboljših mladih športnikov na Hrvaškem začel nastopati na tekmovanjih, ki so imela poleg športnega tudi propagandni pomen za vladajoči režim. Že leta 1941 je imel celo vrsto pomembnih nastopov. Tako je v številni hrvaški reprezentanci na poletnih igrah Hitlerjeve mladine v Vroclavu v skoku v daljino zasedel 4. mesto. Avgusta 1941 je v Zagrebu na prvem prvenstvu Hrvaške zmagal v skoku v daljino (6,95) in teku na 200 m (24.0), na 100 m je bil drugi, za Miroslavom Galom iz Osijeka.

Septembra je v Bratislavi nastopil tudi v prvem meddržavnem dvoboju reprezentanc Hrvaške in Slovaške. Zmagal je v skoku v daljino (6,95), kot član štafete 4 x 100 m (v postavi Urbić – Gal – Dremil – Rubin) pa osvojil 2. mesto (45.3). Rezultati, ki jih je dosegel sredi leta 1942 na prvenstvu Hrvaške na 200 m in v skoku v daljino ter s štafeto 4 x 100 m v Bratislavi, so bili razglašeni za prve rekorde NDH-ja. Nastopil je na evropskih mladinskih športnih igrah leta 1942 v Milanu, ko je bil v skoku v daljino peti ter ko je postavil tri nove hrvaške rekorde: na 200 m (24.0), v skoku v daljino (6,95) in kot član štafete 4 x 100 m (43.8). Na prvenstvu Hrvaške avgusta 1942 v Zagrebu je zmagal v skoku v daljino (6,48), kot član štafete *Zagreba* na 4 x 400 m je osvojil 2. mesto, na 100 m in s štafeto 4 x 100 m pa je bil tretji.

Leta 1942 je sodeloval v dveh meddržavnih dvobojih: proti reprezentanci Slovaške v Zagrebu in Bolgarije v Sofiji. V Zagrebu je zmagal v skoku v daljino (6,75) in s štafeto 4 x 100 m, ki je v postavi Turkalj – Vanić – Urbić – Gal postavila nov hrvaški rekord (43.8), v Sofiji pa je zasedel 4. mesto v skoku v daljino. V Zagrebu je dosegel tudi nov hrvaški rekord na 200 m (23.2) in v skoku v daljino (6,98). V četrtem meddržavnem dvoboju Hrvaške in Romunije, julija 1943 v Bukarešti, je nastopal slabo pripravljen, zato je v skoku v daljino zasedel komaj 4. mesto. Ker ni povedal, da je poškodovan in da ni pripravljen na nastop, ga je Hrvaška atletska zveza kaznovala z enome-sečno prepovedjo nastopanja. Konec leta ga je klub zaradi kršenja klubskih pravil kaznoval z enoletno prepovedjo

Članovi štafete na 4 x 100 m, atletske reprezentacije NDH, godine 1942. S lijeva Miroslav Gal, Marijan Urbić, Mirko Vanić i Zvonimir Turkalj.
Člani štafete 4 x 100 m atletske reprezentance NDH-ja leta 1942. Z leve: Miroslav Gal, Marijan Urbić, Mirko Vanić in Zvonimir Turkalj.

Urbić–Gal postigla novi hrvatski rekord (43.8), a u Sofiji je osvojio 4. mjesto u skoku u dalj. U Zagrebu je postigao i novi hrvatski rekord na 200 m (23.2) i u skoku u dalj (6.98 m). Nastupio je i na četvrtom međudržavnom dvoboju Hrvatske u srpnju 1943. protiv Rumunjske u Bukureštu gdje je bio nespreman i postigao je tek 4. mjesto u skoku u dalj. Poslije tog nastupa u Bukureštu, Hrvatski atletski savez ga je kaznio s mjesec dana zabrane nastupanja, jer nije unaprijed rekao da je povrijeđen i nespreman za nastup. Na kraju godine, klub ga je zbog kršenja klupske stege kaznio s godinu dana nenastupanja. Imao je problema ne samo sa sportskim već i s državnim vlastima. Tijekom godine više je puta bio privođen u redarstvenu upravu zbog izjava koje se nisu sviđale ustaškom režimu.

Kazna zabrane natjecanja mu je ukinuta početkom 1944. Te je godine oborio dva hrvatska rekorda: u petoboju (2.944 b.) i kao član reprezentacije Zagreba u dvoboju protiv Budimpešte na 4 x 100 m (43.5). Kao član momčadi Zagreba nastupio je u finalu ekipnog prvenstva države 1944. na kojem su poraženi od *Concordije*, ali je Urbić tad pobijedio u skoku u dalj (6.63 m), u bacanju koplja (57.06) i u troskoku (12.80). Pri kraju rata mobiliziran je u Hrvatsko domobranstvo.

Marijan je, kao i ostali članovi obitelji Urbić, bio pobornik demokratskih načela i simpatizer Hrvatske seljačke stranke. Godine 1945. uhićen je, nakon dolaska partizana u Zagreb, i odveden na Križni put od Zagreba do Bjelovara. Prema kazivanju obitelji, putem je nosio jednoga čovjeka koji nije mogao hodati, jer se bojao da će čovjek biti ubijen ako padne. Urbićeva braća saznala za njegovu kalvariju te su ga uz pomoć lažnih dokumenata uspjeli izvući iz logora u Bjelovaru.

U sjećanjima obitelji Urbić ostalo je zapamćeno kako je sudbina obitelji nakon rata bila tragična jer su bili proganjani, a nacionalizirana im je i oduzeta sva imovina. Braća Urbić, kao i njihov otac, bili su od 1946. do 1950. često zatvarani, tjerani na prisilni rad i maltretirani.

Prema obiteljskom sjećanju, Marijan Urbić je na atletska natjecanja često išao direktno iz zatvora. Treneri iz Atletskog saveza Jugoslavije zvali bi upravu kaznionice zahtijevajući da ga se, u interesu države, pusti na neko natjecanje. Marijanu su obećavali da će osvajanjem medalje ubrzati puštanje na slobodu svoje braće i oca. On bi na to pristao u nadi da će pomoći obitelji. Nakon povratka s međunarodnih natjecanja, na željezničkom kolodvoru rodbina i prijatelji dočekivali bi vlak s atletičarima. Prema kazivanju obitelji, na izlasku iz vlaka njega bi čekali stražari koji su mu navlačili zatvorsko odijelo i ponovno ga odvodili, tako da se ne bi stigao ni pozdraviti s najbližima.

Odnos prema njemu i obitelji pogoršao je njegove psihičke probleme i vjerojatno potencirao njegovu shizofreniju. Prilikom jednog sportskog nastupa u Njemačkoj, krajem 1940-ih, prebjegao je u američku vojnu bazu želeći emigrirati iz Jugoslavije. Amerikanci su ga vratili misleći da je provokator, kakvih je bilo u to poslijeratno doba. Nakon izručenja imao je zbog tog bijega problema s vlastima.

Atletski rezultati koje je postigao u razdoblju od 1946. do 1950. bili su dobri, obzirom na sve okolnosti i sve što se s njim zbivalo. Tako je iz zatvora direktno odlazio na: Europsko prvenstvo 1946. u Oslu gdje je u desetoboju zauzeo 12. mjesto i na Balkanske atletske igre 1947. u Bukureštu gdje je u skoku u dalj osvojio brončanu medalju, a u bacanju koplja bio je na 4. mjestu.

Za prijeratnu i poslijeratnu Jugoslaviju ukupno je nastupio 10 puta na 6 natjecanja. Postigao je tri rekorda Jugoslavije: u skoku u dalj, petoboju i na 200 m s preponama. U Zagrebu je 30. lipnja 1946. sa 7.32 m ostvario državni rekord u skoku u dalj. S tim rezultatom zauzeo je 5. mjesto na europskim godišnjim tablicama 1946. a na državnoj razini njegov rekord nije bio oboren do 1951. Unatoč kvaliteti i svestranosti, Urbić nikad nije postao prvak Jugoslavije, zbog psihičke nestabilnosti i nemogućnosti kvalitetnog treninga. Na Prvenstvu Jugoslavije 1946. u Zagrebu bio je 4. u troskoku; 1947. u Celju osvojio je 2. mjesto u skoku u dalj i bacanju koplja; 1948. u Zagrebu bio je 2. u skoku u dalj i 3. u bacanju koplja; 1949. u Beogradu bio je 2. u skoku u dalj i bacanju koplja i 3. na 4 x 100 m, a 1950. je u Zagrebu zauzeo 4. mjesto u bacanju koplja.

Bio je član dvaju zagrebačkih klubova: Akademskog atletskog kluba *Mladost* od 1946. do 1952. i Atletskog kluba *Dinamo* od 1953. do 1955. Prvak NR Hrvatske bio je u skoku u dalj 1946., 1947., 1948. i 1950. i u bacanju koplja 1949. godine. Kao član momčadi *Mladosti* osvojio je 2. mjesto na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije 1948. i 1949. i to iza nedodirljivog beogradskog *Partizana* za koji su nastupali tadašnji najbolji hrvatski atletičari: Franjo Mihalić, Ivan Gubijan i drugi koji su također za vrijeme NDH bili prvaci i reprezentativci, ali su potom imali sasvim drukčiju sudbinu od Urbića, jer poslije rata nisu u novoj državi bili proganjani.

Bacanje koplja bilo je Marijanu Urbiću omiljena disciplina.

Met kopja je bil priljubljena disciplina Marijana Urbića.

nastopanja. Težav ni imel samo s športnimi oblastmi, ampak tudi z državnimi. Tistega leta so ga zaradi izjav, ki niso bile pogodu ustaškemu režimu, večkrat privedli na redarstvo.

Prepoved nastopanja so preklicali v začetku leta 1944. Tistega leta je postavil dva hrvaška rekorda: v peteroboju (2.944 točk) ter s stafeto 4 x 100 m (43.5) v dvoboju reprezentanc Zagreba in Budimpešte. Kot član zagrebškega moštva je nastopil tudi v finalu ekipnega državnega prvenstva leta 1944. Takrat jih je *Concordia* porazila, vendar je Urbić zmagal v skoku v daljino (6,63), metu kopja (57,06) in troskoku (12,80). Ob koncu vojne je bil mobiliziran v Hrvaško domobranstvo.

Marijan je bil kot ostali člani družine Urbić zagovornik demokratičnih načel in HSS-a. Po prihodu partizanov v Zagreb leta 1945 so ga prijeli; v koloni ujetnikov oziroma pripadnikov poražene vojske je moral na tako imenovani križev pot med Zagrebom in Bjelovarjem. Po pričevanju družine je takrat nosil nekega človeka, ki ni mogel hoditi, saj se je bal, da ga bodo ubili, če bo padel. Urbićeva brata sta izvedela za njegovo kalvarijo in ga z lažnimi dokumenti uspela rešiti iz taborišča v Bjelovarju.

V spomin družine Urbić se je močno vtisnila tragična povojna usoda, saj so bili preganjani, nacionalizirali in odvzeli so jim premoženje, bratje in njihov oče so bili med letoma 1946 in 1950 pogosto zaprti, na prisilnem delu in trpinčeni.

Po družinskem pričevanju so Marijana Urbića na atletska tekmovanja večkrat peljali naravnost iz zapora. Trenerji Atletske zveze Jugoslavije naj bi poklicali kaznilniško upravo in zahtevali, da mu v interesu države dovolijo odhod na tekmo. Marijanu so v zameno za osvojeno medaljo obljubljali, da bodo hitreje izpustili brata in očeta. Takšne ponudbe je v upanju, da bo pomagal družini, vedno sprejel. Sorodniki in prijatelji so po mednarodnih tekmovanjih na železniški postaji čakali vlak z atleti, vendar se v družini spominjajo, da so ga ob izstopu z vlaka že čakali stražarji, ga stlačili v zaporniška oblačila in odvedli, tako da ni mogel niti pozdraviti najbližjih.

Zaradi takšnega ravnanja z njim in družino so bile njegove psihične težave vse hujše, verjetno se je tudi zato stopnjevala shizofrenija. Med nekim športnim nastopom v Nemčiji ob koncu 40. let se je zatekel v ameriško oporišče, da bi emigriral iz Jugoslavije. Američani so ga vrnil, misleč, da je provokator, kakršni so se pojavljali po vojni. Po izročitvi je imel zaradi pobega še več težav z oblastmi.

Med letoma 1946 in 1950 je glede na okoliščine in vse, kar se mu je dogajalo, dosegal dobre rezultate. Leta 1946 je odšel naravnost iz zapora v Oslo na evropsko prvenstvo, na katerem je v deseteroboju zasedel 12. mesto, in leta 1947 v Bukarešto na balkanske atletske igre, na katerih je v skoku v daljino osvojil bronasto medaljo, v metu kopja pa zasedel 4. mesto.

Za pred- in povojno Jugoslavijo je nastopal desetkrat na šestih tekmovanjih. Postavil je tri jugoslovanske rekorde: v skoku v daljino, peteroboju in na 200 m z ovirami. V Zagrebu je 30. junija 1946 s 7,32 m dosegel državni rekord v skoku v daljino. S tem rezultatom se je leta 1946 povzpел na 5. mesto evropske lestvice, njegov rekord pa ni bil presežen vse do leta 1951. Kljub kakovosti in vsestranskosti Urbić nikoli ni postal prvak Jugoslavije, saj je bil psihično nestabilen in tudi ni mogel kakovostno trenirati. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1946 v Zagrebu je bil četrti v troskoku, leta 1947 je v Celju osvojil 2. mesto v skoku v daljino in metu kopja, leta 1948 je bil v Zagrebu drugi v skoku v daljino in tretji v metu kopja, leta 1949 je bil v Beogradu drugi v skoku v daljino in metu kopja ter tretji na 4 x 100 m, leta 1950 pa je v Zagrebu zasedel 4. mesto v metu kopja.

Bil je član dveh zagrebških klubov: Akademskega atletskega kluba *Mladost* med letoma 1946 in 1952 ter Atletskega kluba *Dinamo* med letoma 1953 in 1955. Prvak LR Hrvaške je bil v skoku v daljino leta 1946, 1947, 1948 in 1950, v metu kopja pa leta 1949. Kot član moštva *Mladosti* je na ekipnem prvenstvu Jugoslavije leta 1948 in 1949 osvojil 2. mesto, takoj za nedotakljivim beograjskim *Partizanom*, za katerega so takrat nastopali najboljši hrvaški atleti, med njimi Franjo Mihalić in Ivan Gubijan, ki so bili v obdobju NDH-ja prvaki in reprezentanti, vendar pa so po vojni doživeli čisto drugačno usodo kot Urbić, saj jih v novi državi niso preganjali.

Marijan Urbić bio je psihički neuravnotežen, što se pogoršalo nakon izlaska iz zatvora i svega što je prošao, a konačni psihički slom doživio je 1953. na sprovodu ocu Antonu u Zagrebu. Dijagnosticirana mu je paranoidna shizofrenija i ostatak života proveo je po mentalnim ustanovama te je imao stalnog staratelja. Kada nije bio u bolnici, u sve rjeđim prisebnim trenucima, radio je kao pomoćni trener u Atletskom klubu *Dinamo*. Preminuo je u 60. godini života, kao jedna od najtragičnijih ličnosti u povijesti hrvatskoga sporta.

Izv.: Izjava i arhiva nećaka, Tomislava Urbića iz Opatije/Zagreba; arhiva Janeza Lušickog iz Lessinesa; arhiva Ljubiše Gajića iz Jagodine.

Lit.: *Atletski godišnjak 1947*, Zagreb, 1948.; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953.; *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971.; Lj. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000.; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945 – 1985*, Zagreb, 2003.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1944*. Beograd 2013.

VIDA JANŽEKOVIČ - HOJNIK (Ritoznoj, 28. VI. 1923. – Lučko, 29. II. 2012.)

Vidin otac Matko Janžekovič bio je rodom iz Prlekije, a majka Helena, rođ. Vehovar, iz Videža kraj Slovenske Bistrice. Vida je odrasla uz dvije sestre, Zoru i Mariju. U Slovenskoj Bistrici završila je osnovnu školu, a u Mariboru Realnu gimnaziju. U Zagrebu je nakon Drugog svjetskog rata studirala na Arhitektonskom fakultetu gdje je diplomirala 1951.

Sportom se počela baviti u Mariboru kao članica *Sokola*; igrala je odbojku i bavila se skijanjem. Po dolasku na studij u Zagreb postala je članica odbojkaške sekcije *Akademičara*, nakon čije je fuzije s Omladinskim fiskulturnim društvom *Mladost* u prosincu 1946. nastao Akademski klub *Mladost*. Članica odbojkaške sekcije *Mladosti* bila je do završetka studija 1951. godine. Igrala je na poziciji dodavačice-tehničarke. Bila je članica prve generacija odbojkašica *Mladosti* u kojoj su igrale Slovenke, također iz Maribora: Alenka Mastnak (prva

kapetanica ekipe), Nada Puppis, Tanja Irgolič i Vidina starija sestra Zora Janžekovič. U ekipi su bile i Subotičanka Milena Sekulić, kasnije prvakinja države u atletici, zatim Ruža Harmat te Nada Klaić, poslije ugledna hrvatska povjesničarka. Prvi trener ekipe bio je Miloš Uršič također iz Maribora.

Na prvom klupskom prvenstvu Jugoslavije, održanom u kolovozu 1946. u Sarajevu, Vida Janžekovič je s ekipom *Akademičara* osvojila 3. mjesto, iza *Maribora* i *Spartaka*. Sljedeće je godine sa ženskom ekipom *Mladosti* osvojila Prvenstvo Hrvatske održano u Zagrebu i zauzela je 4. mjesto na Prvenstvu Jugoslavije u Ljubljani. Nakon što se trener Miloš Uršič, završivši studij veterine, vratio u Sloveniju, novi trener ženske ekipe postao je Branko Haramija. Odbojkašice *Mladosti* ponovno su osvojile Prvenstvo Hrvatske 1948. u Čakovcu, a na državnom prvenstvu u Mariboru zauzele su 5. mjesto.

Vida Janžekovič je 1949. postala kapetanica odbojkaške ekipe *Mladosti*. Predvodila je svoj klub i u trećem uzastopnom osvajanju Prvenstva Hrvatske, a na Prvenstvu Jugoslavije u Beogradu ponovno su bile na 5. mjestu. Kad je 1950. organizirana Savezna liga, odbojkašice *Mladosti* u prvom su nastupu zauzele 5. mjesto. Za tadašnju *Mladost* povremeno je nastupala i atletska rekorderka Milica Šumak.

Marijan Urbić je bil duševno neuravnovešen, stanje pa se je po izpustitvi iz zapora in po vsem, kar je preživel, še poslabšalo. Končni psihični zlom je doživel leta 1953 na pogrebu očeta Antona v Zagrebu. Diagnosticirali so mu paranoidno shizofrenijo. Preostanek življenja je prebil v psihiatričnih ustanovah in je imel stalnega skrbnika. V vse bolj redkih prisebnih trenutkih ni bil v bolnišnici. Delal je kot pomočnik trenerja v Atletskem klubu *Dinamo*. Preminil je v 60. letu življenja, kot ena od najbolj tragičnih osebnosti v zgodovini hrvaškega športa.

Viri: Izjava in arhiv nečaka Tomislava Urbića iz Opatije/Zagreba; arhiv Janeza Lušickega iz Lessinesa; arhiv Ljubiše Gajića iz Jagodine.

Lit.: *Atletski godišnjak 1947*, Zagreb, 1948; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953; *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971; L. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 2003; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1944*, Beograd, 2013.

VIDA JANŽEKOVIČ - HOJNIK (Ritoznoj, 28. VI. 1923–Lučko, 29. II. 2012)

Vidin oče Matko Janžekovič je bil po rodu iz Prlekije, mati Helena, roj. Vehovar, pa z Videža pri Slovenski Bistrici. Vida je odraščala ob sestrah Zori in Mariji. V Slovenski Bistrici je končala osnovno šolo, v Mariboru pa realno gimnazijo. Po drugi svetovni vojni je študirala na fakulteti za arhitekturo v Zagrebu, na kateri je diplomirala leta 1951.

S športom se je začela ukvarjati v Mariboru, kot članica *Sokola*; igrala je odbojko in smučala. Po prihodu na študij v Zagreb je postala članica odbojcarske sekcije *Akademičarja*. Ta se je pozneje združil z Mladinskim fizkulturnim društvom *Mladost*, in tako je decembra 1946 nastal Akademski klub *Mladost*. Članica odbojcarske sekcije *Mladosti* je bila do konca študija leta 1951. Igrala je na položaju organizatorke igre. Bila je članica prve generacije odbojkaric *Mladosti*, v kateri so igrale Slovenke, prav tako iz Maribora: Alenka Mastnak (prva kapetanka ekipe), Nada Puppis, Tanja Irgolič in Vidina starejša sestra Zora Janžekovič. V ekipi so bile še Subotičanka Milena Sekulić, pozneje državna prvakinja v atletiki, Ruža Harmat in Nada Klaić, pozneje ugledna hrvaška zgodovinarica. Prvi trener ekipe Miloš Uršič je bil tudi iz Maribora.

Avgusta 1946 je v Sarajevu na prvem klubskem prvenstvu Jugoslavije Vida Janžekovič z ekipo *Akademičarja* osvojila 3. mesto, za *Mariborom* in *Spartakom*. Naslednje leto je z žensko ekipo *Mladosti* osvojila prvenstvo Hrvaške v Zagrebu, na prvenstvu Jugoslavije v Ljubljani je zasedla 4. mesto. Potem ko se je trener Miloš Uršič po koncu študija veterine vrnil v Slovenijo, je novi trener ženske ekipe postal Branko Haramija. Odbojkarice *Mladosti* so prvenstvo Hrvaške ponovno osvojile leta 1948 v Čakovcu, na državnem prvenstvu v Mariboru pa so zasedle 5. mesto.

Vida Janžekovič je leta 1949 postala kapetanka odbojcarske ekipe *Mladosti*. Klub je popeljala k tretji zaporedni osvojitvi prvenstva Hrvaške, na prvenstvu Jugoslavije v Beogradu pa so bila vnovič pete. Ko je bila leta 1950 organizirana zvezna liga, so odbojkarice *Mladosti* na prvem nastopu zasedle 5. mesto. Za tedanjo *Mladost* je občasno nastopala tudi atletska rekorderka Milica Šumak.

Ko je prišlo do zamenjave generacije, je Vida Janžekovič ostala edina igralka iz prve generacije.

Odbojkašice *Mladosti*, u Zagrebu 1950. S lijeva stoje: Višnja Novak, Mira Mravinac, Ruža Harmat i Marija Senčar; čuče: Tanja Irgolič, Slavica Mudrinjak i Vida Janžekovič. Odbojkarice *Mladosti* v Zagrebu leta 1950. Stojijo (z leve): Višnja Novak, Mira Mravinac, Ruža Harmat in Marija Senčar. Čepijo: Tatjana Irgolič, Slavica Mudrinjak in Vida Janžekovič.

Kad je došlo do smjene generacija, Vida Janžekovič ostaje jedina iz prve generacije. Zbog promjena sustava natjecanja 1951. svoju zadnju sezonu igra u Ženskoj saveznoj ligi Zapad, u kojoj je *Mladost* tad osvojila 5. mjesto.

Po završetku studija Vida završava i sportsku karijeru s 28 godina, kao najbolja igračica *Mladosti* i kapetanica ekipe. Udala se za Slovenca Mirana Hojnika koji je diplomirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu i imali su dvije kćeri: Andreju i Helenu Alenku. Odselili su se zbog posla u Pulu. Vida je radila kao arhitekt u arhitektonskom birou, a njezin suprug kao sudac u Okružnom sudu u Puli. Kći Helena Alenka Hojnik (Ritoznoj, 18. I. 1952.), bila je članica Atletskog kluba *3. januar* iz Pule i juniorska prvakinja Hrvatske u skoku u vis.

Od 2001. Vida Janžekovič - Hojnik je s obitelji živjela u Lučkom kraj Zagreba, a preminula je u 89. godini. Njezina sestra Zora Janžekovič, rođena 30. IX. 1918. u Slovenskoj Bistrici, također je za vrijeme studija medicine u Zagrebu (1945. – 1946.) igrala za *Mladost*. Poslije je u Sloveniji bila ugledna kirurginja i sveučilišna profesorica. Svjetsku slavu stekla je razvijanjem vlastite metode liječenja opeklina.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Vide Janžekovič - Hojnik iz Lučkog kraj Zagreba.

Lit.: B. Stranić, *Priča o odbojkašima – Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb, 1986.

IVAN SNOJ - Janez **(Zagreb, 13. X. 1923. – Zagreb, 18. IX. 1994.)**

Ivan Snój - Janez

Rođen je u slovenskoj obitelji oca Ivana rodom iz Dragomlja blizu Domžale i majke Julijane, rođ. Jelen, rodom iz Braslovča u Savinjskoj dolini. U rodnom Zagrebu maturirao je u Muškoj realnoj gimnaziji 1943. godine, a nakon Drugog svjetskog rata diplomirao je na Višoj školi za fizičku kulturu.

Velikim rukometom, koji se za razliku od današnjeg rukometa nije igrao u dvorani, počeo se baviti na srednjoškolskom igralištu u Zagrebu pred Drugi svjetski rat. Bio je član rukometne sekcije Prvog hrvatskog športskog kluba *Građanski*, osnovane 1939. Igrao je u generaciji s Miljenkom Prohaskom, poslije poznatim dirigentom i skladateljem, i s Brankom Kraljem - Kingom, rukometnim i nogometnim vratarom. Nakon uspostave režima NDH nastupao je na Prvenstvu Hrvatske u velikom rukometu kao član *Građanskog*, do gašenja sekcije 1942., a od 1943. za Hrvatski športski klub *Meteor*.

Nakon rata i stjecanja diplome nastavnika tjelesnog odgoja, radio je na Srednjoj tehničkoj školi i IV. gimnaziji u Zagrebu, a potom se profesionalizirao u rukometu. Jedan je od pokretača i promicatelja rukometnog sporta u Hrvatskoj. Bio je član Odbora za rukomet Fiskulturnog saveza Hrvatske od 1945. do 1949. Godine 1948. bio je rukometni instruktor u Zadru i Gospiću. Jedan je od osnivača Rukometnog saveza Hrvatske, obnovljenog 19. prosinca 1948. Bio je profesionalni tajnik i trener Rukometne sekcije Sportskog društva *Milicionar* iz Zagreba. Godine 1949. postao je izbornik i trener prve rukometne juniorske reprezentacije Hrvatske na saveznom turniru republičkih reprezentacija u Zagrebu, kada je pod njegovim vodstvom osvojeno 1. mjesto.

Od 1951. do 1978. obavljao je dužnost saveznog kapetana muške rukometne reprezentacije Jugoslavije te je s 27 godina staža na mjestu saveznog kapetana bio rekorder u jugoslavenskom sportu i jedan od najdugovječnijih sportskih dužnosnika na toj poziciji u svijetu. Kao savezni kapetan prvi je put predvodio Jugoslaviju na Svjetskom prvenstvu u velikom rukometu 1955. u SR Njemačkoj, gdje je osvojeno 5. mjesto. Vodio je reprezentaciju na Olimpijskim igrama 1972. u Münchenu, kada je rukomet prvi put bio uvršten u program Igrara i kad je Jugoslavija osvojila zlatnu medalju, i 1976. u Montrealu gdje je ostvareno 5. mjesto. Prethodno je 1936. godine na Olimpijskim igrama bio igran veliki rukomet. Na svjetskim prvenstvima u rukometu vodio je Jugoslaviju: 1958. u DR Njemačkoj (8. mjesto), 1961. u SR Njemačkoj (9. – 12. mjesto), 1964. u Čehoslovačkoj (6. mjesto), 1967. u Švedskoj (7. mjesto), 1970. u Francuskoj (brončana medalja), 1974. u DR Njemačkoj (brončana medalja) i 1978. u Danskoj (5. mjesto). Pod njegovim vodstvom Jugoslavija je osvojila prvi Svjetski kup 1971. u Švedskoj i brončanu medalju na prvom Svjetskom juniorskom prvenstvu 1977. u Švedskoj.

Zaradi spremenjenega tekmovalnega sistema leta 1951 je svojo zadnjo sezono igrala v zahodni skupini ženske zvezne lige, v kateri je *Mladost* tedaj osvojila 5. mesto.

Po koncu študija je Vida z 28 leti končala tudi športno kariero, kot najboljša igralka *Mladosti* in kapetanka ekipe. Poročila se je s Slovencem Miranom Hojnikom, ki je diplomiral na pravni fakulteti v Zagrebu. Imela sta dve hčerki, Andrejo in Heleno Alenko. Zaradi službe so se preselili v Pulj. Vida je delala kot arhitektka v arhitekturnem biroju, njen soprog pa kot sodnik na okrožnem sodišču v Pulju. Hčerka Helena Alenka (Ritoznoj, 18. januar 1952) je bila članica Atletskega kluba *3. januar* iz Pulja in mladinska prvakinja Hrvaške v skoku v višino.

Od leta 2001 je Vida Janžekovič - Hojnik z družino živela v Lučkem pri Zagrebu. Umrla je v 89. letu starosti. Njena sestra Zora Janžekovič, rojena 30. septembra 1918 v Slovenski Bistrici, je med študijem medicine v Zagrebu (1945–1946) prav tako igrala za *Mladost*. Pozneje je v Sloveniji postala ugledna kirurginja in univerzitetna profesorica. Svetovno slavo je dosegla z razvojem lastne metode zdravljenja opeklin.

Vir: Osebna izjava in arhiv Vide Janžekovič - Hojnik iz Lučkega pri Zagrebu.

Lit.: B. Stranić, *Priča o odbojkašima - Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb, 1986.

IVAN SNOJ - Janez **(Zagreb, 13. X. 1923–Zagreb, 18. IX. 1994)**

Rodil se je v slovenski družini očetu Ivanu, po rodu iz Dragomlja pri Domžalah, in materi Julijani, roj. Jelen, po rodu iz Braslovč v Savinjski dolini. V rojstnem mestu Zagrebu je leta 1943 maturiral na moški realni gimnaziji, po drugi svetovni vojni pa diplomiral na višji šoli za telesno kulturo.

Z velikim roketom, ki v nasprotju z današnjim roketom ni bil dvoranski šport, se je začel ukvarjati na srednješolskem igrišču v Zagrebu, že pred drugo svetovno vojno. Bil je član rokometne sekcije Prvega hrvaškega športnega kluba *Građanski*, ki so jo ustanovili leta 1939. Igral je v generaciji z Miljenkom Prohaskom, pozneje znanim dirigentom in skladateljem, ter Brankom Kraljem - Kingom, rokometnim in nogometnim vratarjem. Po vzpostavitvi NDH-jevega režima je na prvenstvu Hrvaške v velikem roketu nastopil kot član *Građanskega*. V tem klubu je ostal do ugasnitve sekcije leta 1942, po letu 1943 pa je igral za Hrvaški športni klub *Meteor*.

Po vojni, ko je postal učitelj telesne vzgoje, je delal na srednji tehnični šoli in IV. gimnaziji v Zagrebu, potem pa se je profesionalno posvetil roketu. Zaslužen je za spodbujanje in širjenje rokometnega športa na Hrvaškem. Med letoma 1945 in 1949 je bil član odbora za roket pri Fizikalni zvezi Hrvaške. Leta 1948 je bil rokometni inštruktor v Zadru in Gospiću. Je eden od ustanoviteljev Rokometne zveze Hrvaške, ki so jo obnovili 19. decembra 1948. Bil je poklicni sekretar in trener rokometne sekcije Športnega društva *Milicionar* iz Zagreba. Leta 1949 je bil selektor in trener prve mladinske rokometne reprezentance Hrvaške, ki je zmagala na zveznem turnirju republiških reprezentanc v Zagrebu.

Med letoma 1951 in 1978 je bil zvezni kapetan moške rokometne reprezentance Jugoslavije. Na tem položaju je bil torej 27 let, kar je bil rekord v jugoslovanskem športu, pa tudi na svetovni ravni je bil eden od redkih rokometnih kapetanov s tako dolgim stažem. Kot zvezni kapetan je reprezentanco Jugoslavije prvič vodil na svetovnem prvenstvu v velikem roketu leta 1955 v ZR Nemčiji, na katerem so osvojili 5. mesto. Reprezentanco je dvakrat vodil tudi na olimpijskih igrah: leta 1972 v Münchnu, ko so roket prvič uvrstili v olimpijski program (Jugoslavija je osvojila zlato), in leta 1976 v Montrealu (zasedla je 5. mesto). Pred tem so leta 1936 na olimpijskih igrah igrali veliki roket. Jugoslavijo je vodil tudi na več svetovnih prvenstvih, in sicer leta 1958 v DR Nemčiji (8. mesto), leta 1961 v ZR Nemčiji (9.–12. mesto), leta 1964 na Češkoslovaškem (6. mesto), leta 1967 na Švedskem (7. mesto), leta 1970 v Franciji (bronasta medalja), leta 1974 v DR Nemčiji (bronasta medalja) in leta 1978 na Danskem (5. mesto). Pod njegovim vodstvom je Jugoslavija osvojila prvi svetovni pokal, leta 1971 na Švedskem, in bronasto medaljo na prvem svetovnem mladinskem prvenstvu, leta 1977 na Švedskem.

Savezni trener Irislav Doleneč i savezni kapetan Ivan Snaj vodili su reprezentaciju Jugoslavije na Svjetskom prvenstvu 1967. u Švedskoj.

Zvezni trener Irislav Doleneč in zvezni kapetan Ivan Snaj sta vodila reprezentanco Jugoslavije na svetovnem prvenstvu leta 1967 na Švedskem.

Od 1978. do 1988. bio je stručni savjetnik svih sastava rukometnih reprezentacija Jugoslavije. Jedan je od osnivača i organizatora međunarodnog trenerskog seminara koji se pod nazivom Jugoslavenska škola rukometa održavao od 1958. do 1986. Na tim seminarima sudjelovali su rukometni stručnjaci iz čitava svijeta, njih 6250 iz 54 države Europe, Afrike, Azije, i Sjeverne Amerike. Predavao je poznatim trenerima u Norveškoj, Švedskoj, Izraelu i Japanu. Bio je član trenerske i methodske komisije IHF-a od 1976. do 1983., a od 1984. do 1992. i njezin potpredsjednik. Od 1975. do 1991. bio je, s Rumunjom Ioanom Kunst-Ghermanescuom, 8 puta izbornik Svjetske reprezentacije IHF-a u koju je uvrstio i nekoliko najboljih hrvatskih rukometaša. Pred kraj rukometne karijere bio je 1992. i 1993. predsjednik Međunarodne komisije Hrvatskog rukometnog saveza i svojim je ugledom pomogao afirmaciji Saveza.

Imao je zvanje međunarodnog rukometnog suca. Bio je vrlo aktivan i kao novinar. Kao suradnik dnevnika Borba (Beograd), Polet (Ljubljana), Sportskih novosti (Zagreb) i časopisa Rukomet (Varaždin), objavio je više od 700 priloga o rukometu. Bio je stalni dopisnik stručnog časopisa Njemačkog rukometnog saveza Deutsche Handball-Woche (Berlin) i stručnog časopisa Talijanskog rukometnog saveza iz Rima. S Marijanom Flanderom napisao je knjigu Škola rukometa (Beograd 1956.). Bio je član uredništva knjige Razvoj rukometa u Hrvatskoj (Zagreb 1986.) i Almanaha rukometnog saveza Jugoslavije 1949–1989. (Beograd 1991.). Dobitnik je Zlatnog pera Sportskih novosti 1974., Zlatne značke Saveza za fizičku kulturu Jugoslavije 1969. i Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske 1975.

Više od pedeset godina života posvetio je rukometnom sportu kao jedan od najvećih stručnjaka. Cijeli se život izjašnjavao kao Slovenac i zato je dobio nadimak Janez, pod kojim je bio poznatiji nego pod svojim imenom Ivan. Bio je u braku sa Slovenkom Fanikom Hanžek, rođenom u tadašnjem Rajhenburgu, koji se od 1953. godine zove Brestanica. Još prije Drugog svjetskog rata Snój je postao član slovenske Narodne knjižnice i čitaonice (NAKIČ) u Zagrebu, iz koje se potom razvio Slovenski dom čiji je također bio član. Supruga i on često su se družili sa Slovencima, a Snój bi ponekad pritom znao zasvirati harmoniku koju mu je u dječaćkim danima darovao otac.

Izv.: Izjava sina, Ivana Snoja iz Zagreba; autorova arhiva.

Lit.: *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986.; *Almanah rukometnog saveza Jugoslavije 1949–1989*, Beograd, 1991.; S. Ivanović, "Ivan Snój Janez za sva vremena", 7 m revija Hrvatskog rukometnog saveza br. 1, Zagreb, travanj 1994.; S. Jerman, "Ivan Snój rukometni Janez", Novi odmev br. 17, Zagreb, lipanj 2002.; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009.

HENRIK KUMAR - Hari **(Hrastnik, 26. V. 1924. – Bregana, 4. X. 1987.)**

Henrik Kumar - Hari

Otac mu je bio Augustin, rodom iz Graza, a majka Kristina, rođ. Prestrl, bila je iz Zagreba. Pretci njegova oca došli su u Europu iz Indije za vrijeme Napoleonovih ratova. Prezime Kumar vrlo je često u Indiji među pripadnicima nekadašnje ratničke kaste. Majčina je obitelj bila iz Slovenije. Henrikov otac je nakon završetka studija na Medicinskom fakultetu u Grazu došao u Zagreb gdje je upoznao i oženio njegovu majku, a potom su se zbog očeve liječničke službe odselili u Hrastnik u rudarskoj regiji Zasavje. Henrik je imao i stariju sestru Helenu udanu Jozić. Brat njezina muža bio je poznati zagrebački i hrvatski boksač Mladen Jozić. Kada je Henriku bilo četiri godine, obitelj je zadesila tragedija; u Savi kod Hrastnika utopio mu se otac. Potom se Henrik s majkom i sestrom preselio u Zagreb gdje je 1945. završio II. mušku realnu gimnaziju Nakon završetka Drugog svjetskog rata njegova je majka bila prokazana kao suradnica ustaškog režima Ante Pavelića te je odvedena u zatvor i pogubljena. Unatoč tome, Henrik Kumar je 1952. s uspjehom diplomirao na Medicinskom fakultetu u Zagrebu i 1957. specijalizirao radiologiju.

Od rane mladosti pa sve do kraja života bavio se sportom i bio je jedan od najsvestranijih zagrebačkih sportaša svojega vremena. Bavio se: alpskim skijanjem, atletikom, hokejom na ledu, skijaškim skokovima, velikim rukometom, tenisom i vaterpolom. Najveće uspjehe ostvario je u skijanju i vaterpolu.

Med letoma 1978 in 1988 je bil strokovni svetovalec vseh postav rokometnih reprezentanc Jugoslavije. Bil je eden od ustanoviteljev in organizatorjev mednarodnih trenerskih seminarjev, ki so pod imenom Jugoslovanska šola rokometna potekali med letoma 1958 in 1986. Na teh seminarjih so sodelovali rokometni strokovnjaki z vsega sveta, skupaj jih je bilo 6250 iz 54 držav Evrope, Afrike, Azije in Severne Amerike. Predaval je znanim trenerjem na Norveškem, Švedskem, v Izraelu in na Japonskem. Med letoma 1976 in 1983 je bil član komisije IHF-ja za načine treniranja, med letoma 1984 in 1992 pa tudi njen podpredsednik. Skupaj z Romunom Ioanom Kunst-Ghermanescu-jem je bil med letoma 1975 in 1991 osemkrat selektor svetovne reprezentance IHF-ja, v katero je uvrstil tudi nekaj najboljših hrvaških rokometišev. Pred koncem rokometne kariere je bil med letoma 1992 in 1993 predsednik mednarodne komisije Hrvaške rokometne zveze. S svojim ugledom je prispeval k uveljavitvi zveze.

Pridobil si je naziv mednarodnega rokometnega sodnika. Zelo dejaven je bil tudi kot novinar. Kot sodelavec dnevnikov *Borba* (Beograd), *Polet* (Ljubljana) in *Sportske novosti* (Zagreb) ter časopisa *Rukomet* (Varaždin) je objavil prek 700 člankov o rokometu. Bil je stalni dopisnik strokovnega časopisa nemške rokometne zveze *Deutsche Handball-Woche* (Berlin) in strokovnega časopisa italijanske rokometne zveze iz Rima. Z Marijanom Flandrom sta napisala knjigo *Šola rokometna* (Beograd, 1956). Bil je v uredništvu knjige *Razvoj rokometna na Hrvaškem* (Zagreb, 1986) in *Almanaha rokometne zveze Jugoslavije 1949–1989* (Beograd, 1991). Je dobitnik zlatega peresa *Sportskih novosti* leta 1974, zlate značke Zveze za telesno kulturo Jugoslavije leta 1969 in trofeje Zveze za telesno kulturo Hrvaške leta 1975.

Rokometnemu športu je kot eden od največjih strokovnjakov posvetil več kot petdeset let življenja. Vse življenje se je izrekal za Slovenca, zaradi česar so ga klicali Janez. Pod tem vzdevkom je bil bolj znan kot pa pod svojim imenom. Poročen je bil s Slovenko Faniko Hanžek, rojeno v takratnem Rajhenburgu, ki se od leta 1953 imenuje Brestanica. Že pred drugo svetovno vojno je Snój postal član slovenske Narodne knjižnice in čitalnice (NAKIČ) v Zagrebu, iz katere se je razvil današnji Slovenski dom; Snój je bil tudi njegov član. S soprogo sta se pogosto družila s Slovenci, Snój pa je pri tem občasno zaigral tudi na harmoniko, ki mu jo je kot otroku podaril oče.

Vira: Izjava sina Ivana Snoja iz Zagreba; avtorjev arhiv.

Lit.: *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986; *Almanah rukometnog saveza Jugoslavije 1949–1989*, Beograd, 1991; S. Ivanović, "Ivan Snój Janez za sva vremena", 7m, revija Hrvatskog rukometnog saveza št. 1, Zagreb, april 1994; S. Jerman, "Ivan Snój, rokometni Janez", Novi odmev št. 17, Zagreb, junij 2002; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009.

HENRIK KUMAR - Hari **(Hrastnik, 26. V. 1924–Bregana, 4. X. 1987)**

Njegov oče je bil Augustin, po rodu iz Gradca v Avstriji, mati pa Kristina, roj. Prestrl, iz Zagreba. Predniki njegovega očeta so prišli v Evropo iz Indije v obdobju Napoleonovih vojn. Priimek Kumar je v Indiji zelo pogost med pripadniki nekdanje vojaške kaste. Materina družina je bila iz Slovenije. Henrikov oče je po koncu študija na medicinski fakulteti v Gradcu prišel v Zagreb, kjer je spoznal bodočo ženo. Po poroki sta se preselila v Hrastnik, v rudarsko Zasavje, kjer je oče dobil zdravniško službo. Henrik je imel starejšo sestro Heleno, pozneje poročeno Jozić. Njen svak je bil znani zagrebški in hrvaški boksar Mladen Jozić. Ko je imel Henrik štiri leta, je družino doletela tragedija: v Savi pri Hrastniku se je utopil njegov oče. Potem se je Henrik z materjo in sestro preselil v Zagreb, kjer je leta 1945 končal II. moško realno gimnazijo. Po koncu druge svetovne vojne so njegovo mater zaradi domnevnega sodelovanja z ustaškim režimom Anteja Pavelića odpeljali v zapor in usmrtili. Henrik Kumar je ne glede na to leta 1952 uspešno diplomiral na medicinski fakulteti v Zagrebu, leta 1957 pa opravil specializacijo iz radiologije.

Od zgodnje mladosti in vse do konca življenja se je ukvarjal s športom. Bil je eden od najbolj vsestranskih zagrebških športnikov svojega časa. Ukvarjal se je z alpskim smučanjem, atletiko, hokejem na ledu, smučarskimi skoki, velikim rokometom, tenisom in vaterpolom. Največje uspehe je dosegel v smučanju in vaterpolu.

V Kraljevini Jugoslaviji je postal član Športnega kluba *Marathon*, ki so ga v obdobju NDH-ja preimenovali v Hrvaški športni klub *Zagreb*. Po drugi svetovni vojni je bil član Akademškega športnega društva *Mladost*. Že kot mladinec je bil dober smučar in vaterpolist. Sodeloval je na prvem smučarskem tečaju za zagrebške srednješolce, ki je potekal med 27. decembrom 1939 in 2. januarjem 1940 na Oštrcu nad Velikim Dolom v Samoborskem gorju.

Vaterpolisti *Mladosti* krajem 1940-ih godina. S lijeva stoje: Henrik Kumar, Aleksandar Strmac, igrač i trener Filip Bonačić, Juraj Amšel i Anton Strmac; čuče: Hrvoje Petrović i Jovan Đan Tomić.
 Vaterpolisti *Mladosti* konec 40. let. Stojijo (z leve): Henrik Kumar, Aleksandar Strmac, igračec in trener Filip Bonačić, Juraj Amšel in Anton Strmac. Čepijo: Hrvoje Petrović in Jovan Đan Tomić.

Za vrijeme Kraljevine Jugoslavije postao je član Športskog kluba *Marathon*, koji je potom za vrijeme NDH preimenovan u Hrvatski športski klub *Zagreb*, a nakon Drugog svjetskog rata Kumar je bio član Akademskog sportskog društva *Mladost*. Već je kao junior bio zapaženi skijaš i vaterpolist. Od 27. prosinca 1939. do 2. siječnja 1940. sudjelovao je na prvom skijaškom tečaju za zagrebačke srednjoškolce na Oštrcu, iznad Velikoga Dola u Samoborskom gorju. Kumar je, uz kasnije poznate sportaše Nenada i Predraga Heruca te Radovana Medveda, bio jedan od najuspješnijih polaznika tog tečaja. S vaterpolskom ekipom *Marathona* sudjelovao je na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1940. u Zagrebu kada su osvojili 4. mjesto. U toj momčadi je nastupao i Juraj Amšel, kasnije čuveni vratar *Mladosti* i vaterpolske reprezentacije Jugoslavije.

Za vrijeme NDH nastupao je Kumar za Hrvatski športski klub *Zagreb* i postao je prvak i reprezentativac Hrvatske u skijanju i vaterpolu. Posebno je bio uspješan u skijanju. Nastupio je na prvom natjecanju u spustu, održanom krajem 1941. u Rudama pokraj Samobora. Već u siječnju 1942. postao je juniorski prvak Hrvatske u slalomu na stazi u Velikom Dolu iznad Samobora. Kumar je potom nastupio na Prvenstvu Zagreba u klasičnoj kombinaciji, pa je na Sljemenu iznad Zagreba u konkurenciji juniora pobijedio u skijaškim skokovima te je ukupno bio treći u kombinaciji. Sljedeće godine zbog premalo snijega nije bilo održano državno prvenstvo u alpskom skijanju, a 1944. Kumar je postao seniorski prvak NDH u slalomu na Sljemenu. Krajem 1944. list Hrvatski šport objavio je izbor najboljih hrvatskih skijaša. Za najbolje su proglašeni Rudolf Žingerlin, Ivica Šafar, Henrik Kumar i Željko Bosek. Na natjecanju u spustu, održanom 30. siječnja 1945. Kumar je bio drugi, a prvak Zagreba bio je Žingerlin. Potom je 18. veljače Kumar postao premoćni prvak u slalomu, ispred Abdona Füllepa i Žingerlina. Prema zbroju rezultata Kumar je postao i prvak Zagreba u alpskoj kombinaciji.

Kao član vaterpolo reprezentacije Hrvatske nastupio je 1943. na međudržavnom dvoboju protiv Slovačke. Na Prvenstvu Hrvatske u velikom rukometu, održanom 1944. godine, osvojio je s momčadi *Zagreba* 3. mjesto, iza *Concordije* i HAŠK-a. Nastupao je i za atletsku sekciju *Zagreba* u skoku s motkom.

Odmah nakon rata uključuje se u novoformirani klub *Mladost*. Na Prvenstvu Jugoslavije u alpskim disciplinama, održanom u veljači 1946. u slovenskom Guštanju (današnje Ravne na Koroškem), osvojio je 4. mjesto u alpskoj kombinaciji što je za hrvatske skijaše bio najbolji rezultat na državnim prvenstvima u alpskom skijanju sve do raspada Jugoslavije 1991. Svoju svestranu skijašku dominaciju u Zagrebu i Hrvatskoj potvrdio je 1947. kada je najprije u siječnju postao prvak Zagreba u spustu, slalomu i alpskoj kombinaciji, a potom u veljači i prvak Hrvatske u sve tri alpske discipline, uz 2. mjesto u klasičnoj kombinaciji. Zbog pomanjkanja snijega sljedećih nekoliko godina nisu održana gradska i republička prvenstva. Nastupio je i na prvim Zimskim studentskim igrama Jugoslavije u siječnju 1949. u Kranjskoj Gori, kad su studenti Zagrebačkoga sveučilišta osvojili ekipno 2. mjesto iza Ljubljančana, a Kumar je nastupio u alpskim disciplinama. Bio je član gradske reprezentacije Zagreba i na tradicionalnim susretima protiv skijaša Celja.

U kasnijem razdoblju svoje sportske karijere više se posvetio drugim sportovima, iako je skijanje uvijek ostalo njegov omiljeni sport. S Arturom Škuteljom i Ivicom Šafarom bio je koautor knjige: "Od skijaške škole do natjecanja" objavljene 1952. u Zagrebu. Kao vaterpolist osvojio je s momčadi *Mladosti* 3. mjesto na državnom prvenstvu 1947. u Splitu, iza splitskoga *Jadrana* i dubrovačkoga *Juga*. Bila je to momčad u kojoj su igrali poznati vaterpolisti i sportaši: Juraj Amšel, Aleksandar Seifert - Coša, Jovan Đan Tomić, braća Strmac (Boris, Aleksandar - Saša i Anton

Kumar je bil ob poznejših znanih športnikih Nenadu in Predragu Herucu ter Radovanu Medvedu eden od najuspešnejših udeležencev tega tečaja. Z vaterpolsko ekipo *Marathona* je bil na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1940 v Zagrebu, ko so osvojili 4. mesto. V tem moštvu je nastopal tudi Juraj Amšel, bodoči slavni vratar *Mladosti* in vaterpolske reprezentance Jugoslavije.

V obdobju NDH-ja je Kumar nastopal za Hrvaški športni klub *Zagreb* ter postal prvak in reprezentant Hrvaške v smučanju in vaterpolu. Posebej uspešen je bil v smučanju. Konec leta 1941 je v Rudah pri Samoborju nastopil na prvi smukaški tekmi. Že januarja 1942 je na stezi v Velikem Dolu nad Samoborjem postal mladinski prvak Hrvaške v slalomu. Potem je tekmoval na prvenstvu Zagreba v nordijski kombinaciji na Sljemenu nad Zagrebom: v mladinski konkurenci je zmagal v smučarskih skokih in bil skupaj tretji v kombinaciji. Naslednje leto zaradi pomanjkanja snega ni bilo državnega prvenstva v alpskem smučanju, leta 1944 pa je Kumar na Sljemenu postal članski prvak NDH-ja v slalomu. Konec leta 1944 je časopis Hrvatski šport objavil lestvico najboljših hrvaških smučarjev. Za najboljše so razglasili Rudolfa Žingerlina, Ivico Šafarja, Henrika Kumra in Željka Boska. Na smukaški tekmi 30. januarja 1945 je Kumar zasedel 2. mesto, prvak Zagreba pa je postal Žingerlin. Nato je 18. februarja Kumar prepričljivo zmagal v slalomu, pred Abdomom Füleppom in Žingerlinom. Po seštevku rezultatov je Kumar postal tudi prvak Zagreba v alpski kombinaciji.

Kot član plavalne in vaterpolske reprezentance Hrvaške je leta 1942 nastopil v meddržavnem dvoboju s Slovaško. Na prvenstvu Hrvaške v velikem rokometu leta 1944 je z moštvom *Zagreba* osvojil 3. mesto, za *Concordio* in HAŠK-om. Nastopal je tudi za atletsko sekcijo *Zagreba* v skoku s palico.

Takoj po vojni se je včlanil v novi klub *Mladost*. Na prvenstvu Jugoslavije v alpskih disciplinah februarja 1946 v Guštanju, današnjih Ravnah na Koroškem, je osvojil 4. mesto v alpski kombinaciji, kar je bil najboljši rezultat, kar so jih hrvaški smučarji dosegli na državnih prvenstvih v alpskem smučanju do razpada Jugoslavije leta 1991. Svojo vsestransko smučarsko prevlado v Zagrebu in na Hrvaškem je potrdil leta 1947. Najprej je januarja postal prvak Zagreba v smuku, slalomu in alpski kombinaciji, potem pa februarja tudi prvak Hrvaške v vseh treh alpskih disciplinah, v nordijski kombinaciji pa je zasedel 2. mesto. Zaradi pomanjkanja snega nekaj naslednjih let ni bilo mestnega in republiškega prvenstva. Januarja 1949 je v Kranjski Gori nastopil tudi na prvih zimskih študentskih igrah Jugoslavije, ko so študenti Univerze v Zagrebu osvojili ekipno 2. mesto, za Ljubljančani, Kumar pa je tekmoval v alpskih disciplinah. Bil je tudi član mestne reprezentance Zagreba na tradicionalnih srečanjih s celjskimi smučarji.

V poznejšem obdobju športne kariere se je bolj posvečal drugim športom, čeprav je smučanje ostajalo njegov priljubljeni šport. Z Arturjem Škutljem in Ivico Šafarjem je bil soavtor knjige *Od smučarske šole do tekmovanja*, objavljene leta 1952 v Zagrebu. Kot vaterpolist je z moštvom *Mladosti* osvojil 3. mesto na državnem prvenstvu leta 1947 v Splitu, za splitskim *Jadranom* in dubrovniškim *Jugom*. V tem moštvu so igrali znani vaterpolisti in športniki: Juraj Amšel, Aleksandar Seifert - Coša, Jovan Đan Tomić, bratje Strmac (Boris, Aleksandar - Saša in Anton - Miki) ter Filip Bonačić, ki je bil tudi trener moštva. Konec leta 1949 je treniranje prvega moštva vaterpolistov *Mladosti* prevzel Kumar. Trener je bil do leta 1955. V tistem obdobju se je *Mladost* zaradi zamenjave generacije v glavnem borila za 4. mesto v Jugoslaviji. Bil je tudi trener zvezne vaterpolske reprezentance.

Ob tem je nastopal tudi za Akademsko športno društvo *Mladost*, in sicer v velikem rokometu in hokeju na ledu, na republiških in državnih prvenstvih. Več let je igral tudi tenis, v starejših letih je bil to zanj glavni rekreativni šport. Nastopal je na smučarskem prvenstvu Jugoslavije za zdravnike. Kot prvak je v tej konkurenci dvakrat sodeloval na svetovnem prvenstvu, v Zermattu in La Plagnu.

Z večino športov se je ukvarjal v klubu *Mladost*, najprej kot tekmovalec, pozneje kot trener in športni delavec. Ob tem, ko je opravljal športne dolžnosti v *Mladosti*, je bil tudi predsednik Zagrebške smučarske zveze.

Zagrebački skijaši na Sljemenu 1942. S lijeva Henrik Kumar, Ivo Škerl, Rudolf Žingerlin, Gustav Pinto, Ivo Ružinski, Edo Gluhak i Fritz Baide. Zagrebški smučarji na Sljemenu leta 1942. Z leve: Henrik Kumar, Ivo Škerl, Rudolf Žingerlin, Gustav Pinto, Ivo Ružinski, Edo Gluhak in Fritz Baide.

- Miki) te Filip Bonačić koji je bio i trener momčadi. Krajem 1949. preuzeo je Kumar prvu momčad vaterpolista *Mladosti* i trenirao ih do 1955. godine. U tom se razdoblju *Mladost* zbog smjene generacija uglavnom borila za 4. mjesto u Jugoslaviji. Bio je i savezni trener vaterpolske reprezentacije.

Uz sve navedeno nastupao je za Akademsko sportsko društvo *Mladost*, i u velikom rukometu i hokeju na ledu, također na republičkim i državnim prvenstvima. Godinama je igrao i tenis koji mu je u starijoj dobi postao glavni rekreativni sport. Nastupao je na skijaškom Prvenstvu Jugoslavije za liječnike i kao prvak u toj konkurenciji sudjelovao je dvaput na Svjetskom prvenstvu Zermattu i La Plagnu.

U većini sportova kojima se bavio djelovao je ne samo kao sportaš nego poslije i kao trener i sportski djelatnik u svome klubu *Mladost*. Uz sportske dužnosti u *Mladosti* bio je i predsjednik Zagrebačkoga skijaškog saveza.

Kumar je bio društven čovjek nemirnoga duha i imao je široki krug prijatelja te je puno putovao. Najbolji prijatelj bio mu je Marijan Žužej, vaterpolist *Mladosti* i olimpijac. Na jednom od putovanja Kumar je u SAD-u upoznao poznatoga glumca Anthonyja Quinna i s njime odigrao partiju tenisa, a godinama potom sreli su se u Zagrebu i ponovno zaigrali tenis na zagrebačkoj Šalati.

U profesionalnoj karijeri nakratko je radio u Karlovcu, pa ponovno u Zagrebu, a 1958. godine odlazi s obitelji u Njemačku gdje je radio u poliklinikama na sjeveru Njemačke i potom tri godine u Passau. Tečno je govorio brojne jezike: engleski, njemački, talijanski, španjolski, slovenski, a znao je i portugalski. Bio je jedan od prvih specijalista koji je u Zagreb donio znanje o pretrazi krvnih žila angiografijom. Kao primarius bio je šef kirurškoga rendgena u Vinogradskoj bolnici u Zagrebu, sve do svoje smrti. Nakon obiteljskih tragedija koje su ga pratile kroz život i sam je tragično stradao u prometnoj nesreći na cesti kod Bregane.

Dobitnik je Ordena rada sa srebrnim vjencem, kojim ga je 22. listopada 1973. odlikovao Predsjednik SFRJ. Bio je u braku s Bosiljkom rođ Kobali, sestrom pionira zagrebačke košarke Milana Kobalija. Imali su sina Andreja Kumara (Zagreb, 3. III. 1953. – Zagreb, 11. V. 2011.), koji je također bio liječnik i radiolog te uspješan skijaš i tenisač.

Izv.: Izjava i arhiva snahe, Marinele Kumar iz Zagreba; autorova arhiva.

Lit.: "Prvaci Hrvatske 1944.", Športske novine, br.52, Zagreb, 28. prosinca 1944.; *Akademski plivački klub Mladost*, Zagreb, 1967.; A. Škutelj, "Kronika značajnih skijaških zbivanja u Hrvatskoj (2).", Povijest sporta br. 56, Zagreb, srpanj, kolovoz, rujan 1983.; *Hrvatsko akademsko sportsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992.; I. Kerhin, *Zagrebački sport 1941. – 1945: Zabranjene i zaboravljene godine 11. dio*, Večernji list, Zagreb, 4. lipanj 1993.; Z. Jajčević, *100 godina skijanja u Zagrebu 1894. – 1994*, Zagreb, 1994, A. Negro, *Športsko plivanje u Zagrebu do 1941. godine*, Zagreb, 2006.; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941 – 1945*, Beograd, 2013.

ANTON KROPIVŠEK (Šentjur kod Celja, 17. V. 1925. – Zagreb, 12.VII. 2013.)

Antonov otac Franjo bio je rodom iz Podloga u Savinjskoj dolini, a majka Terezija, rođ. Trstenjak, iz Krčevine kod Ormoža. Otac je bio ugledni profesor agronomije, a majka učiteljica. Majka mu je umrla 1931. pa se otac ponovno oženio. Anton Kropivšek imao je braću Metoda i Danijela te sestru Cirilu. Osnovnu je školu završio u Šentjuru, a tadašnju gimnaziju je do 5. razreda pohađao u Celju.

Počeo se baviti gimnastikom 1932. kao član sokolske udruge u Šentjuru. Nastupao je na natjecanjima koja su, prema sokolskom organizacijskom ustroju, održavana u Sokolskim župama. Uz gimnastiku, bavio se alpskim skijanjem i skijaškim skokovima. Nakon početka Drugog svjetskog rata 1941. i okupacije Slovenije, nacistički Sturmabteilung (SA) odredi su 16. travnja uhitili njegova oca Franju i starijeg brata Metoda, a 12. lipnja njemačka je vojska uhitila Antona i sestru Cirilu, udanu Hrček i oboje otpremila u logor u Mariboru odakle je Anton s obitelji transportiran 22. VI. vlakom u Srbiju. Najprije su bili u selu Zdravinje kod Kruševca, a nakon dva mjeseca uspjeli su se prebaciti u oslobođeno Užice gdje je Anton položio dva razreda gimnazije. Nakon pada

Anton Kropivšek u vježbi na krugovima.
Anton Kropivšek med vajo na krogih.

Henrik Kumar na radnom mjestu.
Henrik Kumar na delovnem mestu.

Kumar je bil družaben človek nemirnega duha, imel je širok krog prijateljev, veliko je potoval. Njegov najboljši prijatelj je bil Marijan Žužej, vaterpolist *Mladosti* in olimpijec. Na enem od potovanj po ZDA je spoznal znanega igralca Anthonyja Quinna in z njim odigral partijo tenisa, čez leta pa sta se srečala tudi v Zagrebu in zaigrala tenis na zagrebški Šalati.

V profesionalni karieri je kratek čas delal v Karlovcu, potem zopet v Zagrebu, leta 1958 pa je z družino odšel v Nemčijo, kjer je delal na poliklinikah na severu Nemčije, nato pa tri leta v Passauu. Tekoče je govoril več jezikov, angleškega, nemškega, italijanskega, španskega in slovenskega, razumel je tudi portugalsko. Bil je eden od prvih specialistov, ki je v Zagreb prinesel znanje o angiografski preiskavi krvnih žil. Kot primarij je bil vodja kirurškega rentgena v Vinogradski bolnišnici v Zagrebu, vse do svoje smrti. Po družinskih tragedijah, ki so ga

spremljale skozi življenje, je tudi sam tragično preminil, v prometni nesreči na cesti pri Bregani.

Je dobitnik reda dela s srebrnim vencem, s katerim ga je 22. oktobra 1973 odlikoval predsednik Jugoslavije. Poročen je bil z Bosiljko, roj. Kobali, sestro začetnika zagrebške košarke Milana Kobalija. Imela sta sina Andreja (Zagreb, 3. marec 1953–Zagreb, 11. maj 2011), ki je bil tudi zdravnik in radiolog ter uspešen smučar in teniški igralec.

Vira: Izjava in arhiv snahe Marinele Kumar iz Zagreba; avtorjev arhiv.

Lit.: "Prvaci Hrvatske 1944.", Športske novine št. 52, Zagreb, 28. december 1944; *Akademski plivački klub Mladost*, Zagreb, 1967; A. Škutelj, "Kronika značajnih skijaških zbivanja u Hrvatskoj (2)", Povijest sporta št. 56, Zagreb, julij, avgust, september 1983; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992; I. Kerhin, "Zagrebački šport 1941–1945: Zabranjenje i zaboravljene godine", 11. del, Večernji list, Zagreb, 4. junij 1993; Z. Jajčević, *100 godina skijanja u Zagrebu 1894–1994*, Zagreb, 1994; A. Negro, *Športsko plivanje u Zagrebu do 1941. godine*, Zagreb, 2006; O. Karamata, *Atletika na tlu Jugoslavije u godinama rata 1941–1945*, Beograd, 2013.

ANTON KROPIVŠEK (Šentjur pri Celju, 17. V. 1925–Zagreb, 12.VII. 2013)

Antonov oče Franjo je bil po rodu iz Podloga v Savinjski dolini, mati Terezija, roj. Trstenjak, pa s Krčevine pri Ormožu. Oče je bil ugleden profesor agronomije, mati pa učiteljica. Ko je mati leta 1931 umrla, se je oče ponovno poročil. Anton Kropivšek je imel brata Metoda in Danijela ter sestro Cirilo. Osnovno šolo je končal v Šentjurju, tedanjo gimnazijo pa je do 5. razreda obiskoval v Celju.

Z gimnastiko se je začel ukvarjati leta 1932 kot član sokolskega društva v Šentjurju. Udeleževal se je tekmovanj po sokolskih župah, kakor so se imenovala krajevne enote sokolske organizacije. Ukvarjal se je tudi z alpskim smučanjem in smučarskimi skoki. Na začetku druge svetovne vojne, takoj po okupaciji Slovenije leta 1941, so pripadniki nacističnega jurišnega odreda (Sturmabteilung oz. SA) 16. aprila prijeli njegovega očeta Franja in starejšega brata Metoda, 12. junija pa je nemška vojska prijela še Antona in sestro Cirilo, poročeno Hrček. Oba so odpeljali v taborišče v Mariboru, od koder so družino 22. junija z vlakom transportirali v Srbijo. Najprej so živeli v vasi Zdravinije pri Kruševcu, po dveh mesecih pa se jim je uspelo prebiti do osvobojenih Užic, kjer je Anton končal dva razreda gimnazije. Po padcu Užiške republike je družina odšla v sedem kilometrov oddaljeno Sevojno, kjer je Anton ostal do odhoda v partizane leta 1944. Razporejen je bil v Sandžaško brigado.

Po vojni je leta 1945 končal skrajšano oficirsko šolo v Arandelovcu. Dobil je čin poročnika. Ni hotel ostati v vojski, zato se je vrnil v Celje, kjer je leta 1946 opravil gimnazijsko maturo. V Zagreb je prišel konec leta 1946. Vpisal se je na kmetijsko-gozdarsko fakulteto in študiral ob delu. Leta 1955 je diplomiral na kmetijskem oddelku.

Užičke republike, obitelj odlazi u sedam kilometara udaljeno Sevojno, gdje je Anton ostao do odlaska u partizane 1944. U partizanima je bio u sastavu Sandačke brigade.

Nakon rata završio je 1945. godine skraćenu oficirsku školu u Aranđelovcu i dobio čin poručnika. Odbio je ostati u vojsci i vratio se Celje, gdje je 1946. maturirao u gimnaziji. U Zagreb je došao krajem 1946. i upisao se na Poljoprivredno-šumarski fakultet i izvanredno je studirao uz rad. Diplomirao je na poljoprivrednom odsjeku 1955. godine.

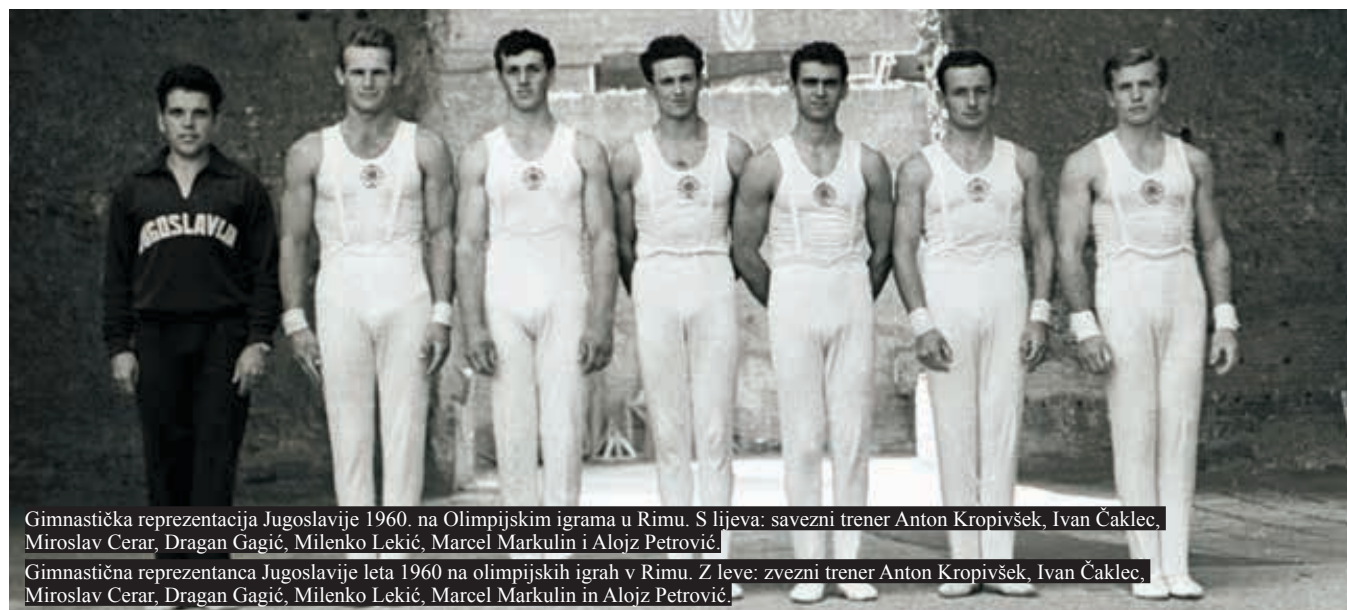
Nakon višegodišnje stanke zbog rata, ponovno je u Zagrebu počeo vježbati, najprije kao član gimnastičke sekcije Akademskog sportskog društva *Mladost*, a potom od 1948. kao član Gimnastičkog društva *Zagreb 1* kojem je 1951. ime promijenjeno u Društvo za tjelesni odgoj *Partizan Zagreb 1*. Iako nije bio visok, Kropivšek je imao iznimnu fizičku snagu i brzo je nadoknadio godine nevjebanja. U početku natjecateljske karijere najbolje se iskazao u preskoku i na tlu, a nakon povrede godine 1950. bolji je bio na preči i ručama.

Aktivni natjecatelj bio je od 1948. do 1956. Prvi zapaženiji rezultat ostvario je na Prvenstvu Jugoslavije 1948. u Beogradu, kada je u I. razredu višeboja postigao 7. mjesto, a kao član kluba *Partizan Zagreb 1* osvojio je i ekipno prvenstvo države. Najveće uspjehe na domaćim natjecanjima ostvario je u razdoblju od 1951. do 1954. Na Prvenstvu Jugoslavije 1951. u Splitu osvojio je naslov državnoga prvaka u pojedinačnom i ekipnom višeboju, a 1952. u Ljubljani bio je 2. u pojedinačnom višeboju. Ponovno je 1954. u Zagrebu, kao član *Partizana Zagreb 1*, osvojio ekipni naslov prvaka u višeboju. Na Prvenstvu Hrvatske 1951. u Zagrebu ostvario je 3. mjesto u pojedinačnom višeboju i 1. mjesto u ekipnom višeboju, dok je 1952. u Zagrebu osvojio 1. mjesto u obje konkurencije. Na turniru gradova Jugoslavije u sportskoj gimnastici, održanom 1951. u Zagrebu, postigao je dvostruki naslov – pojedinačnog i ekipnog prvaka. U razdoblju njegova nastupanja na državnim i republičkim prvenstvima nisu se dodjeljivale medalje za rezultate ostvarene na pojedinim spravama. Visokim ocjenama na Prvenstvu Jugoslavije osvojio je 1. mjesto 1952. u Ljubljani na konju s hvataljkama i 1956. u Cetinju na ručama, a tada je zadnji put nastupio na državnom prvenstvu.

Nastupao je za reprezentaciju Jugoslavije, Hrvatske i Zagreba. Za Jugoslaviju je trebao prvi put nastupiti na Svjetskom prvenstvu 1950. u Baselu, ali je povrijedio ligamente i nije otputovao na natjecanje. Prvi službeni nastup uslijedio je na Gimnastičkom festivalu 1951. u Firenzi. Sudjelovao je na Olimpijskim igrama 1952. u Helsinkiju gdje je u ekipnom višeboju kao član jugoslavenske ekipe zauzeo 10. mjesto, ali u pojedinačnom višeboju nije postigao zapaženiji rezultat. Na Svjetskom prvenstvu 1954. u Rimu nije mogao nastupiti zbog ozljede. Uz nabrojano, imao je nastupe i 1952. u Subotici i Bielu kada se Jugoslavija nadmetala sa švicarskim klubom *Satus*. Od reprezentacije se oprostio u svibnju 1956. u Pragu na dvoboju Čehoslovačke i Jugoslavije.

Uz sportsku gimnastiku bio je aktivan i u drugim sportovima i sudjelovao je na natjecanjima koja su organizirala gimnastička društva. Bavio se i skijanjem te je pobijedio na prvenstvu Gimnastičkog saveza Hrvatske u skijanju 1951. na Planici i na Partizanskom spustu održanom 1953. i 1954. na Sljemenu.

Odmah nakon završetka natjecateljske karijere postao je 1956. trener u svojem klubu *Partizan Zagreb 1*. Od 1957. do 1964. bio je savezni trener gimnastičke reprezentacije. Kao trener-vodnik vodio je mušku reprezentaciju

Gimnastička reprezentacija Jugoslavije 1960. na Olimpijskim igrama u Rimu. S lijeva: savezni trener Anton Kropivšek, Ivan Čaklec, Miroslav Cerar, Dragan Gagić, Milenko Lekić, Marcel Markulin i Alojz Petrović.

Gimnastična reprezentanca Jugoslavije leta 1960 na olimpijskih igrah v Rimu. Z leve: zvezni trener Anton Kropivšek, Ivan Čaklec, Miroslav Cerar, Dragan Gagić, Milenko Lekić, Marcel Markulin in Alojz Petrović.

Reprezentacija Hrvatske 1953/54. godine: Zvonko Suligoj (načelnik), Anđelko Vrančić, Ivan Čaklec, Dušan Furlan, Miljenko Petek, Edo Madar, Anton Kropivšek, Franjo Jurjević, Milan Rusić (sudac, iz Osijeka) i Stjepan Boltžar (sudac, iz Zagreba).
 Reprezentanca Hrvaške v sezoni 1953/54: Zvonko Suligoj (vodja), Anđelko Vrančić, Ivan Čaklec, Dušan Furlan, Miljenko Petek, Edo Madar, Anton Kropivšek, Franjo Jurjević, Milan Rusić (sodnik, iz Osijeka), Stjepan Boltžar (sodnik, iz Zagreba).

Po večletnem premoru zaradi vojne je v Zagrebu spet začel vaditi, najprej kot član gimnastične sekcije Akademskega športnega društva *Mladost*, potem pa od leta 1948 kot član Gimnastičnega društva *Zagreb 1*, ki so ga leta 1951 preimenovali v Društvo za telesno vzgojo *Partizan Zagreb 1*. Kropivšek ni bil visok, bil pa je izjemno telesno močan, zato je kmalu nadoknadil leta brez vadbe. Na začetku tekmovalne kariere se je najbolje izkazal v preskoku in na parterju, po poškodbi leta 1950 pa je bil boljši na drogu in bradlji.

Tekmoval je med letoma 1948 in 1956. Prvi pomemben rezultat je dosegel na prvenstvu Jugoslavije leta 1948 v Beogradu, ko je v prvem razredu mnogoboja zasedel 7. mesto, kot član kluba *Partizan Zagreb 1* pa osvojil tudi ekipno državno prvenstvo. Največje uspehe na domačih tekmovanjih je ustvaril med letoma 1951 in 1954. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1951 v Splitu je osvojil naslov državnega prvaka v posamičnem in ekipnem mnogoboju, leta 1952 v Ljubljani pa je bil v posamičnem mnogoboju drugi. Leta 1954 je v Zagrebu ponovno kot član *Partizana Zagreba 1* osvojil ekipni naslov prvaka v mnogoboju. Na prvenstvu Hrvaške leta 1951 v Zagrebu je zasedel 3. mesto v posamičnem in 1. v ekipnem mnogoboju, leta 1952 pa je zmagal tako posamično kot ekipno. Na turnirju mest Jugoslavije v športni gimnastiki leta 1951 v Zagrebu je dosegel dvojni naslov prvaka – posamično in ekipno. V njegovem tekmovalnem obdobju na državnih in republiških prvenstvih niso podeljevali medalj za dosežke na posameznih orodjih. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1952 v Ljubljani je z visokimi ocenami osvojil 1. mesto na konju z ročaji, leta 1956 v Cetinju, ko je zadnjič nastopil na državnem prvenstvu, pa 1. mesto na bradlji.

Nastopal je za reprezentanco Jugoslavije, Hrvaške in Zagreba. Za Jugoslavijo bi moral prvič tekmovali na svetovnem prvenstvu leta 1950 v Baslu, vendar zaradi poškodbe ligamentov ni odšel na tekmovanje. Zato je prvič uradno nastopil na gimnastičnem festivalu leta 1951 v Firencah. Tekmoval je na olimpijskih igrah leta 1952 v Helsinkih: v ekipnem mnogoboju je kot član jugoslovanske ekipe zasedel 10. mesto, v posamičnem pa ni dosegel vidnejših rezultatov. Na svetovnem prvenstvu leta 1954 v Rimu zaradi poškodbe ni mogel nastopiti. Leta 1952 je tekmoval v Subotici in Bielu, ko se je Jugoslavija pomerila s švicarskim klubom *Satus*. Od reprezentance se je poslovil maja 1956 v Pragi v dvoboju Češkoslovaške in Jugoslavije.

Ob športni gimnastiki je bil aktiven tudi v drugih športih. Sodeloval je na tekmovanjih, ki so jih pripravljala gimnastična društva. Ukvarjal se je tudi s smučanjem. Zmagal je na prvenstvu Gimnastične zveze Hrvaške v smučanju leta 1951 v Planici ter na partizanskem spustu leta 1953 in 1954 na Sljemenu.

Takoj po koncu tekmovalne kariere leta 1956 je postal trener v svojem klubu *Partizan Zagreb 1*. Med letoma 1957 in 1964 je bil zvezni trener gimnastične reprezentance. Moško reprezentanco Jugoslavije je treniral in vodil na olimpijskih igrah leta 1960 v Rimu in svetovnem prvenstvu leta 1958 v Moskvi ter na evropskih prvenstvih leta

Jugoslavije na: Olimpijskim igrama 1960. u Rimu, Svjetskom prvenstvu 1958. u Moskvi i europskim prvenstvima 1957. u Parizu i 1959. u Kopenhagenu. U reprezentaciju koja je nastupila na Svjetskom prvenstvu u Moskvi uvrstio je Miru Cerara koji je osvajanjem brončane medalje na konju s hvataljkama donio muškoj reprezentaciji prvu medalju nakon rata i time započeo svoju blistavu međunarodnu karijeru. Tada je u ekipnom višeboju bilo osvojeno 6. mjesto. Na Europskom prvenstvu 1957. u Parizu osvojena je jedina medalja hrvatskoga gimnastičara tadašnje Jugoslavije na jednom službenom međunarodnom prvenstvu, a tu je brončanu medalju osvojio Ivan Čaklec na konju s hvataljkama. Na Olimpijskim igrama u Rimu ekipa Jugoslavije bila je u ekipnom višeboju na 9. mjestu, a Cerar je bio 8. u pojedinačnom višeboju.

Kropivšek je i na Spartakijadu u Pragu 1962. uvrstio Cerara koji je osvojio 4 zlatne medalje. Za Olimpijske igre 1964. u Tokiju vodio je Kropivšek u Ljubljani 40 dana pripreme reprezentacije, ali odlukom Saveza potom nije otputovao kao trener na Igre. Do 1965. bio je klupski trener i zaslužan je za karijere zagrebačkih reprezentativaca Milenka Peteka i Damira Anića.

Od 1955. bio je u braku s Tatjanom Kober, državnom prvakinjom i reprezentativkom u sportskoj gimnastici i skokovima u vodu. Zajedno su radili u organizacijskom tijelima II. gymnaestrade, svjetske gimnastičarske smotre održane 1957. u Zagrebu.

Uz sportsku karijeru bio je zaposlen u Državnom osiguravajućem zavodu, zatim u Gradskom sekretarijatu za robni promet i poljoprivredu te u Centru za ekonomski razvoj grada Zagreba, sve do umirovljenja 1984. godine. Umro je u Zagrebu i pokopan je na gradskom groblju Mirogoj.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Antona Kropivškega iz Zagreba.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1943–1963*, Beograd, 1964.; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977.; N. Resanović, *Zagrebačko tjelovježbeno društvo Hrvatski Sokol*, Zagreb, 2002.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

MITJA TOLLAZZI

(Logatec, 22. IX. 1926. – Logatec, 7. II. 1992.)

Otac mu je bio Josip zvan Jože, a majka Marija, rođ. Lenarčič. Gimnaziju je pohađao u Ljubljani. S planinarenjem je počeo u djetinjstvu, već kao devetogodišnjak. Za vrijeme Drugog svjetskog rata pristupio je 1944. godine partizanima i borio se u I. bataljonu Notranjskega odreda. Nakon zarobljavanja 13. veljače 1945. domobranci su ga izručili njemačkoj vojsci te je otpremljen u zatvor u Ljubljani. Iz zatvora je sa skupinom boraca uspio pobjeći pet dana prije oslobođenja Ljubljane 1945. godine.

Nakon rata se 1947. godine Mitja, kao i brat mu blizanac Bojan, upisao u Vojnu pomorsku akademiju u Splitu koju je završio 1950. sa činom potporučnika. Kao perspektivan časnik poslan je 1953. na polugodišnje školovanje u SAD te potom i u Veliku Britaniju 1962. godine. Završio je tečaj artiljerijske specijalizacije i Komandno-štabnu akademiju. U JNA je napredovao do čina kapetana bojnoga broda. Umirovljen je krajem 1984. godine.

Uz profesionalnu vojnu karijeru bavio se i planinarenjem. Bio je član Planinskog društva *Ljubljana-Matica* od 1947. Po dolasku u Split bio je od 1950. do 1952. u Vojno pomorskoj akademiji u Divuljama član planinarske sekcije koja je bila pridruženi ogranak Planinarskog društva *Kozjak* iz Kaštel Sućurca. Od 1972. bio je član Planinarskog društva *Mosor*, a od 1974. planinarske sekcije pri Domu JNA.

Organizirao je izlete, markirao i održavao staze na Mosoru, skrbio o upisnim knjigama i obnovi doma na Mosoru (1976. i 1977.) Svim aktivnostima vezanima uz Planinarsko društvo *Mosor* bavio se zajedno s bratom. Dobitnik je Zlatnog znaka Planinarskog saveza Hrvatske 1979. godine i Zlatnog znaka Planinarskog saveza Jugoslavije 1990. godine.

Nakon umirovljenja, od 1985. godine, dio godine je provodio u Logatcu, a dio u Splitu. Pokopan je na groblju u Logatecu 11. veljače 1992. godine.

Izv.: Izjava brata, Andreja Tollazzija iz Logateca; napisana autobiografija u posjedu dr. Željka Poljaka iz Zagreba.

Lit.: V. Šega, V. Lavrič: "Mitja Tollazzi – Notranjec, borec, človek", *Brestov obzornik* br. 238, Cerknica, 31. srpnja 1987.; Logaške novice br. 1, Logatec, travanj 1992.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.

1957 v Parizu in leta 1959 v Københavnu. V reprezentanco za nastop na svetovnem prvenstvu v Moskvi je uvrstil Mira Cerarja, ki je z osvojitvijo bronaste medalje na konju z ročaji moški reprezentanci priboril prvo medaljo po vojni in začel svojo bleščečo mednarodno kariero. V ekipnem mnogoboju so takrat dosegli 6. mesto. Na evropskem prvenstvu leta 1957 v Parizu je bila osvojena tudi edina medalja kakšnega hrvaškega telovadca v tedanji Jugoslaviji na uradnem mednarodnem prvenstvu; bronasto medaljo na konju z ročaji je dobil Ivan Čaklec. Na olimpijskih igrah v Rimu je bila ekipa Jugoslavije v ekipnem mnogoboju 9., Cerar pa je bil 8. v posamičnem mnogoboju.

Kropivšek je Cerarja uvrstil tudi na spartakiado v Pragi leta 1962, kjer je osvojil štiri zlate medalje. Pred olimpijskimi igrami leta 1964 v Tokiu je Kropivšek v Ljubljani kot trener vodil 40-dnevne priprave reprezentance, potem pa po odločitvi zveze ni odpotoval na igre. Do leta 1965 je bil klubski trener. Zaslužen je za razvoj kariere zagrebških reprezentantov Milenka Petka in Damirja Anića.

Od leta 1955 je bil poročen s Tatjano Kober, državno prvakinjo in reprezentantko v športni gimnastiki in skokih v vodo. Skupaj sta delovala v organizacijskih odborih druge gimnastrade, svetovne revije telovadcev leta 1957 v Zagrebu.

Ob športni karieri je bil zaposlen v Državnem zavarovalnem zavodu, potem v mestnem sekretariatu za blagovni promet in kmetijstvo ter v Centru za gospodarski razvoj mesta Zagreba, kjer se je leta 1984 upokojil. Umrli je v Zagrebu, pokopan je na mestnem pokopališču Mirogoj.

Vir: Osebna izjava in arhiv Antona Kropivška iz Zagreba.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1943–1963*, Beograd, 1964; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977; N. Resanović, *Zagrebačko telovježbeno društvo Hrvatski sokol*, Zagreb, 2002; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

MITJA TOLLAZZI

(Logatec, 22. IX. 1926–Logatec, 7. II. 1992)

Njegov oče je bil Josip, klicali so ga Jože, mati pa Marija, roj. Lenarčič. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani. S planinstvom se je začel ukvarjati v otroštvu, že kot devetletnik. Med drugo svetovno vojno, leta 1944, je odšel v partizane in se boril v prvem bataljonu Notranjskega odreda. 13. februarja 1945 so ga prijeli domobranci in ga izročili nemški vojski. Bil je zaprt v Ljubljani, iz zapore pa mu je s skupino borcev uspelo pobegniti pet dni pred osvoboditvijo Ljubljane leta 1945.

Po vojni, leta 1947, sta se Mitja in njegov brat dvojček Bojan vpisala na vojaško pomorsko akademijo v Splitu, ki sta jo leta 1950 končala s činom podporočnika. Kot obetajoč častnik je bil leta 1953 poslan na polletno šolanje v ZDA, potem pa leta 1962 še v Veliko Britanijo. Končal je tečaj topniške specializacije in poveljniško-štabno akademijo. V JLA je napredoval do čina kapetana bojne ladje. Upokojil se je konec leta 1984.

Ob poklicni vojaški karieri se je ukvarjal tudi s planinstvom. Od leta 1947 je bil član Planinskega društva *Ljubljana-Matica*. Po prihodu v Split je bil med letoma 1950 in 1952 na vojaški pomorski akademiji v Divuljah član planinske sekcije, ki je delovala pod okriljem Planinskega društva *Kozjak* iz Kaštel Sućurca. Od leta 1972 je bil član Planinskega društva *Mosor*, od leta 1974 pa planinske sekcije pri Domu JLA.

Organiziral je planinske izlete, markiral in vzdrževal poti na Mosorju, skrbel za vpisne knjige in obnovo doma na Mosorju (leta 1976 in 1977). Z vsemi dejavnostmi pri Planinskem društvu *Mosor* se je ukvarjal skupaj z bratom. Je dobitnik zlatega znaka Planinske zveze Hrvaške leta 1979 in zlatega znaka Planinske zveze Jugoslavije leta 1990.

Po upokojitvi leta 1985 je vsako leto nekaj časa preživel v Logatcu, nekaj pa v Splitu. Pokopali so ga na logaškem pokopališču 11. februarja 1992.

Vira: Izjava brata Andreja Tollazzija iz Logatca; napisana avtobiografija, v lasti Željka Poljaka iz Zagreba.

Lit.: V. Šega, V. Lavrič, "Mitja Tollazzi – Notranjec, borec, človek", Brestov obzornik št. 238, Cerknica, 31. julij 1987; Logaške novice št. 1, Logatec, april 1992; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.

Bojan Tollazzi

Bojan TOLLAZZI (Logatec, 22. IX. 1926. – Logatec, 8. IX. 1998.)

Potječe iz trgovačko-zemljoradničke obitelji oca Josipa zvanog Jože i majke Marije, rođ. Lenarčič. Gimnaziju je s bratom blizancem Mitjom pohađao u Ljubljani. Za vrijeme Drugog svjetskog rata pristupio je Notranjskem partizanskom odredu 1944. godine. Zarobljen je u veljači 1945. i njemačka vojska ga je otpremila u logor Dachau.

Nakon rata upisao se, kao i njegov brat blizanac, 1947. godine na Vojnu pomorsku akademiju u Splitu koju je završio 1950. u činu potporučnika. U JNA je napredovao do čina kapetana bojnog broda.

Bio je član Planinskog društva *Ljubljana-Matica* od 1947. Po dolasku u Split bio je u Vojno-pomorskoj akademiji u Divuljama član planinarske sekcije koja je bila pridruženi ogranak Planinarskog društva *Kozjak* iz Kaštel Sućurca, od 1950. do 1952. Član Planinarskog društva *Mosor* bio je od 1972. a od 1974. i planinarske Sekcije pri Domu JNA. Od 1973. u više je navrata bio član vodstva Planinarskog društva *Mosor* i vrlo aktivan u komisijama za propagandu, dodjelu nagrada i priznanja te za normativne akte. Bio je predsjednik Odbora za organizaciju manifestacije “Uspon 100 žena na Mosor” i predsjednik Odbora za 60. obljetnicu *Mosora* te član ekspedicijskog odbora.

Bojan Tollazzi bio je delegat u Planinarskom odboru Dalmacije, član vodstva Planinarskog saveza Hrvatske od 1986. do 1988. Organizirao je izlete, bavio se markacijom staza, pisao brojne putopise u reviji *Naše planine* i držao predavanja s dijaspozitivima.

Dobitnik je Zlatnog znaka Planinarskog saveza Hrvatske 1979. i Zlatnog znaka Planinarskog saveza Jugoslavije 1990. godine.

Izv.: Izjava brata, Andreja Tollazzija iz Logateca; Autobiografija Bojana Tollazzija u posjedu Željka Poljaka iz Zagreba.

Lit.: V. Šega, V. Lavrič: “*Mitja Tollazzi – Notranjec, borec, človek*”, Brestov obzornik br. 238, Cerknica, 31. srpnja 1987.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.

TATJANA KOBER - KROPIVŠEK (Ptuj, 29. I. 1927. – Zagreb, 11. I. 2005.)

Rođena je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Drage Kobera rodom iz Zagreba i majke Ide, rođ. Kropf, iz Ljutomer. Bila je udana za gimnastičara Žutića te je neko vrijeme nastupala pod tim prezimenom.

Njezin je otac bio inženjerijski pukovnik Kraljevske vojske Jugoslavije, a majka domaćica. Imala je brata Dragu Kobera, ing. termodinamike koji je ostvario uspješnu znanstvenu karijeru u Njemačkoj. Zbog očeve službe često se u djetinjstvu s obitelji selila. Prvu je godinu provela u Ptuju, gdje je otac bio komandant puka, a nakon toga su se preselili u Ljubljanu, jer je otac bio zadužen za gradnju linije obrane prema Italiji. U Ljubljani je započela osnovno školovanje, a gimnaziju je pohađala u Beogradu i Šapcu kad joj je otac tamo bio premješten.

Nakon početka Drugog svjetskog rata 1941. doselila se u Zagreb, jer je otac prešao u Hrvatsko domobranstvo. Prema podacima koje ima obitelj, nakon rata je njezin otac bio ubijen po nalogu novih vlasti, iako je spašavao židove za vrijeme NDH.

Tatjana je maturirala na gimnaziji u Zagrebu 1945. godine. Upisala se na Medicinski fakultet, ali je zbog loših materijalnih prilika završila samo dvije godine i priznato joj je zvanje više medicinske sestre. Poslije je uz rad studirala i diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu.

Tatjana Kober i Anton Kropivšek.
Tatjana Kober in Anton Kropivšek.

Bojan TOLLAZZI

(Logatec, 22. IX. 1926–Logatec, 8. IX. 1998)

Po rodu je bil iz trgovsko-poljedelske družine očeta Josipa, ki so ga klicali Jože, in matere Marije, roj. Lenarčič. Gimnazijo sta z bratom dvojčkom Mitjo obiskovala v Ljubljani. Med drugo svetovno vojno, leta 1944, se je pridružil Notranjskemu partizanskemu odredu. Februarja 1945 so ga zajeli. Nemška vojska ga je deportirala v taborišče Dachau.

Po vojni se je leta 1947 tako kot brat dvojček vpisal na vojaško pomorsko akademijo v Splitu. Končal jo je leta 1950 s činom podporočnika. V JLA je napredoval do čina kapetana bojne ladje.

Od leta 1947 je bil član Planinskega društva *Ljubljana-Matica*. Po prihodu v Split je bil član planinske sekcije na vojaški pomorski akademiji v Divuljah, ki je delovala kot podružnica Planinskega društva *Kozjak* iz Kaštel Sućurca. Član te sekcije je bil med letoma 1950 in 1952, član Planinskega društva *Mosor* od leta 1972, od leta 1974 pa tudi planinske sekcije pri Domu JLA. Od leta 1973 je bil večkrat član vodstva Planinskega društva *Mosor*. Bil je tudi zelo dejaven v *Mosorjevih* komisijah za propagando, nagrade in priznanja ter normativne akte. Bil je predsednik odbora za organizacijo prireditve Vzpon 100 žensk na Mosor, predsednik odbora za proslavo 60. obletnice *Mosorja* in član ekspedicijskega odbora.

Bil je delegat v Planinskem odboru Dalmacije ter med letoma 1986 in 1988 član vodstva Planinske zveze Hrvaške. Organiziral je planinske izlete, se ukvarjal z markacijo poti, pisal potopise za revijo Naše planine in predaval ob diapozitivih.

Je dobitnik zlatega znaka Planinske zveze Hrvaške leta 1979 in zlatega znaka Planinske zveze Jugoslavije leta 1990.

Vira: Izjava brata Andreja Tollazzija iz Logatca; avtobiografija Bojana Tollazzija, v lasti Željka Poljaka iz Zagreba.

Lit.: V. Šega, V. Lavrič, "Mitja Tollazzi – Notranjec, borec, človek", Brestov obzornik št. 238, Cerknica, 31. julij 1987; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.

Tatjana Kober - Kropivšek

TATJANA KOBER - KROPIVŠEK

(Ptuj, 29. I. 1927–Zagreb, 11. I. 2005)

Rodila se je v hrvaško-slovenski družini očetu Dragu Kobru, po rodu iz Zagreba, in materi Idi, roj. Kropf, iz Ljutomera. Poročena je bila s telovadcem Brankom Žutićem in je nekaj časa nastopala pod tem priimkom.

Njen oče je bil inženirski polkovnik Vojske Kraljevine Jugoslavije, mati pa gospodinja. Njen brat Drago je bil inženir termodinamike; ustvaril je uspešno znanstveno kariero v Nemčiji. V njenem otroštvu se je družina zaradi očetove službe velikokrat selila. Prvo leto je preživela na Ptuju, kjer je bil oče poveljnik polka, potem pa so se preselili v Ljubljano, saj je bil oče zadolžen za izgradnjo obrambne črte proti Italiji. V Ljubljani je obiskovala osnovno šolo, gimnazijo pa v Beogradu in Šabcu, kamor je bil premeščen oče.

Po začetku druge svetovne vojne leta 1941 je oče prestopil v Hrvaško domobranstvo, zato so se preselili v Zagreb. Po podatkih družine so očeta po vojni ubili po nalogu novih oblasti, čeprav je v času NDH-ja reševal Jude.

Tatjana je na gimnaziji v Zagrebu maturirala leta 1945. Vpisala se je na medicinsko fakulteto, vendar je zaradi slabih gmotnih razmer končala le dve leti študija. Tako so ji priznali poklic višje medicinske sestre. Pozneje je študirala ob delu in diplomirala na ekonomski fakulteti v Zagrebu.

Tjelesnim se vježbanjem počela baviti još kao djevojčica u Ljubljani. Bila je članica *Sokola Matice* iz Narodnog doma, a uz gimnastiku je trenirala i skokove u vodu. U Zagrebu se nastavila baviti sportom te je odmah nakon rata, zahvaljujući urođenu talentu, postala državna prvakinja u gimnastici i skokovima u vodu. Bila je članica Gimnastičke sekcije Fiskulturnog društva *Dinamo* i potom od 1948. Gimnastičkog društva *Zagreb 1* koje je 1951. preimenovano u Društvo za tjelesni odgoj *Partizan Zagreb 1*, a bila je i u sekciji za skokove u vodu Plivačkog kluba *Naprijed*. Paralelno se natjecala u dva sporta što je zahtijevalo velike fizičke napore. Gimnastikom se natjecateljski bavila od 1946. do 1956. Podjednako je dobro vježbala na svim spravama i bila je jedna od najuspješnijih gimnastičarki u Jugoslaviji prvih 10 poslijeratnih godina.

Na prvom Prvenstvu Jugoslavije održanom 1946. u Ljubljani osvojila je naslov pojedinačne prvakinja u višeboju, a taj je uspjeh ponovila još triput: 1947. i 1948. u Beogradu i 1951. u Splitu, a uz to se plasirala na 2. mjesto 1952. u Ljubljani i na 3. mjesto 1954. u Zagrebu. Kao članica Gimnastičkog društva *Zagreb 1* osvojila je i ekipno Prvenstvo Jugoslavije u višeboju, održano 1949. u Zagrebu, te kao članica *Partizana Zagreb 1*, potom 1952. u Splitu, a prva je bila i 1954. u Zagrebu, kao i 1955. u Nišu.

Pobijedila je na II. turniru gradova Hrvatske u sportskoj gimnastici, održanom 1951. u Zagrebu, i u pojedinačnom i u ekipnom višeboju, dok je iste godine na III. turniru gradova Jugoslavije u sportskoj gimnastici, održanom također u Zagrebu, osvojila 2. mjesto pojedinačno i 1. mjesto ekipno. Na Prvenstvu Hrvatske 1952. u Zagrebu osvojila je naslov prvakinja u obje konkurencije.

Za reprezentaciju je debitirala na prvom nastupu nakon rata, u svibnju 1947. u Beogradu, na dvoboju reprezentacija Jugoslavije i Mađarske. Nastupila je 1948. na Olimpijskim igrama u Londonu, kad je Jugoslavija u ekipnom višeboju zauzela 7. i u kompozicijama 4. mjesto. Potom je jugoslavenska reprezentacija 1952. u Helsinkiju bila 11. u ekipnom višeboju, a u kompozicijama je zauzela 8. mjesto. Na Svjetskom prvenstvu 1954. u Rimu, Tatjana je bila članica sastava koji je u ekipnom višeboju bio na 11. mjestu. U pojedinačnom višeboju na tim natjecanjima nije imala zapaženijih plasmana.

Nastupila je na Balkanskim igrama 1946. u Sofiji kada je s jugoslavenskom ekipom u ekipnom višeboju osvojila zlatnu medalju, a u pojedinačnom višeboju podijelila je 4. i 5. mjesto, dok je 1947. u Ljubljani, uz sudjelovanje jake mađarske reprezentacije, Jugoslavija ekipno osvojila srebrnu medalju, a Tatjana se pojedinačno plasirala na 8. mjesto. Uz to je za Jugoslaviju nastupila na Gimnastičkom festivalu 1951. u Firenzi i u dvobojima: s Nizozemskom 1951. u Ljubljani; s Bavarskom 1953. u Hofu i 1954. u Rijeci; sa Čehoslovačkom 1955. u Beogradu i 1956. u Pragu. Od reprezentacije se oprostila u dva dvoboja s Poljskom, održana 1956. u Beogradu i u Varšavi. Iste je godine završila natjecateljsku karijeru.

Ekipe *Zagreb 1* godine 1950. Stoje s lijeva: Bogdan Šešić, Dušan Furlan, Anton Kropivšek, Franjo Jurjević. Čuče: Tatjana Kober i Ede Mađar.

Ekipe *Zagreb 1* leta 1950. Stojijo (z leve): Bogdan Šešić, Dušan Furlan, Anton Kropivšek, Franjo Jurjević. Čepijo: Tatjana Kober in Ede Mađar.

U skokovima u vodu s daske (3 metra) bila je prvakinja Jugoslavije 1948., 1949. i 1951. Skakačku je karijeru prekinula, jer su u doba njezina treniranja i nastupanja bili loši uvjeti za bavljenje tim sportom.

Kratko je bila u braku s gimnastičarom Brankom Žutićem, a od 1955. do kraja života bila je supruga Antona Kropivšeka, državnog prvaka i gimnastičkog reprezentativca. Zajedno su bili u organizacijskim tijelima II. gymnaestrade, svjetske smotre gimnastičara održane 1957. u Zagrebu.

Radila je u poduzeću za vanjsku trgovinu Derma Export iz Zagreba te je potom 13 godina bila direktorica poduzeća za uvoz i izvoz tekstila Samotex u Klagenfurtu, do umirovljenja 1982. godine.

Izv.: Izjava i arhiva Antona Kropivšeka iz Zagreba; Tekst o jubileju: "Klub skokova u vodu *Medveščak* - 60 godina kluba", Zagreb, 2009.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1943–1963*, Beograd, 1964.; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977.; N. Resanović, *Zagrebačko tje-lovježbeno društvo Hrvatski Sokol*, Zagreb, 2002.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

S telovadbo se je začela ukvarjati še kot deklica v Ljubljani. Bila je članica *Sokola Matice* iz Narodnega doma, poleg gimnastike je trenirala tudi skoke v vodo. Tudi v Zagrebu se je ukvarjala s športom. Bila je tako nadarjena, da je takoj po vojni postala državna prvakinja v gimnastiki in skokih v vodo. Bila je članica gimnastične sekcije Fizikurnega društva *Dinamo*, od leta 1948 pa Gimnastičnega društva *Zagreb 1*, ki se je leta 1951 preimenovalo v Društvo za telesno vzgojo *Partizan Zagreb 1*. Bila je tudi v sekciji za skoke v vodo Plavalnega kluba *Naprijed*. Hkrati je tekmovala v dveh športih, kar je terjalo izjemne telesne napore. V gimnastiki je tekmovala med letoma 1946 in 1956. Enako dobra na vseh orodjih je bila ena od najuspešnejših telovadk v Jugoslaviji v prvih desetih povojnih letih.

Leta 1946 je v Ljubljani na prvem prvenstvu Jugoslavije osvojila naslov posamične prvakinja v mnogoboju. Ta uspeh je ponovila še trikrat: leta 1947 in 1948 v Beogradu ter leta 1951 v Splitu. Uvrstila se je tudi na 2. mesto leta 1952 v Ljubljani in na 3. mesto leta 1954 v Zagrebu. Kot članica Gimnastičnega društva *Zagreb 1* je osvojila ekipno prvenstvo Jugoslavije v mnogoboju leta 1949 v Zagrebu, potem pa kot članica *Partizana Zagreb 1* še leta 1952 v Splitu, leta 1954 v Zagrebu in leta 1955 v Nišu.

Leta 1951 je v Zagrebu zmagala na drugem turnirju mest Hrvatske v športni gimnastiki, tako v posamičnem kot ekipnem mnogoboju. Istega leta je na tretjem turnirju mest Jugoslavije v športni gimnastiki, ki je prav tako potekal v Zagrebu, zasedla 2. mesto posamično in 1. ekipno. Na prvenstvu Hrvatske leta 1952 v Zagrebu je osvojila naslov prvakinja v obeh konkurencah.

Za reprezentanco je debitirala na svojem prvem povojnem nastopu, maja 1947 v Beogradu, v dvoboju reprezentanc Jugoslavije in Madžarske. Leta 1948 je nastopila na olimpijskih igrah v Londonu, ko je Jugoslavija v ekipnem mnogoboju zasedla 7. mesto, v skupinskih vajah pa 4. mesto. Leta 1952 v Helsinkih je bila z jugoslovansko reprezentanco 11. v ekipnem mnogoboju, v skupinskih vajah pa je zasedla 8. mesto. Na svetovnem prvenstvu leta 1954 v Rimu je bila članica reprezentance, ki je v ekipnem mnogoboju dosegla 11. mesto. V posamičnem mnogoboju na teh tekmovanjih ni dosegla pomembnih uvrstitev.

Nastopila je na balkanskih igrah leta 1946 v Sofiji, ko je z jugoslovansko ekipo v ekipnem mnogoboju osvojila zlato medaljo, v posamičnem pa si je delila 4. in 5. mesto. Leta 1947 v Ljubljani, ko je na tistih igrah sodelovala tudi močna madžarska reprezentanca, je Jugoslavija ekipno osvojila srebrno medaljo, Tatjana pa se je posamično uvrstila na 8. mesto. Za Jugoslavijo je nastopila tudi na gimnastičnem festivalu leta 1951 v Firencah ter v dvobojih z Nizozemsko leta 1951 v Ljubljani, z Bavarsko leta 1953 v Hofu in leta 1954 na Reki ter s Češkoslovaško leta 1955 v Beogradu in leta 1956 v Pragi. Od reprezentance se je poslovila v dvobojih s Poljsko v Beogradu in Varšavi leta 1956. Tistega leta je tudi končala tekmovalno kariero.

V skokih v vodo z deske (3 m) je bila prvakinja Jugoslavije leta 1948, 1949 in 1951. V tistem času so bile razmere za treniranje, nastopanje in nasploh ukvarjanje s tem športom slabe, zato je skakalno kariero končala.

Kratek čas je bila poročena s telovadcem Brankom Žutićem, od leta 1955 do konca življenja pa je bila soproga Antona Kropivška, državnega prvaka in telovadnega reprezentanta. Skupaj sta bila v organizacijskih telesih druge gimnastrade, svetovne revije telovadcev, ki je potekala leta 1957 v Zagrebu.

Delala je v podjetju za zunanjo trgovino *Derma Export* v Zagrebu, pozneje pa bila 13 let, do upokojitve leta 1982, direktorica podjetja za uvoz in izvoz tekstilnih izdelkov *Samotex* v Celovcu.

Vira: Izjava in arhiv Antona Kropivška iz Zagreba; jubilejno besedilo: "Klub skokova u vodu *Medveščak* - 60 godina kluba", Zagreb, 2009.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1943–1963*, Beograd, 1964; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977; N. Resanović, *Zagrebačko tjelovježbeno društvo Hrvatski sokol*, Zagreb, 2002; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

Tatjana Kober i trener Veljko Baki u nastupu na proslavi 10. obljetnice Društva za tjelesni odgoj *Partizan Zagreb 1*.
Tatjana Kober in trener Veljko Baki med nastopom na proslavi 10. obletnice Društva za telesno vzgojo *Partizan Zagreb 1*.

MILICA ŠUMAK - ZEMLJIČ (Ljutomer, 22. IV. 1927.)

Otac joj je bio Mirko Šumak, a majka Kristina, rođ. Novak. Njezin je otac bio poznati uzgajivač konja i predsjednik konjičkoga kluba u Ljutomeru. U rodnom je gradu završila osnovno školovanje i počela se baviti atletikom kao članica *Sokola*. Nakon rata sudjelovala je na radnoj akciji izgradnje pruge Šamac–Sarajevo i isticala se sportskim sposobnostima te je pozvana u Zagreb gdje je potom 1948. završila Višu fiskulturnu školu. Još za vrijeme školovanja bila je članica Akademskog atletskog kluba *Mladost* za koji je nastupala od 1947. do 1952. godine, u razdoblju velikih uspjeha ženske ekipe tog kluba.

Kao jedna od najsvestranijih atletičarki svoje generacije, trčala je na 60 m, 100 m, 200 m, 80 s preponama, a nastupala je i u skoku u vis, skoku u dalj, bacanju kugle, troboju i petoboju. Bila je, uz Almu Butiju, Dagdu Bogić i Milku Babović, članica znamenite štafete *Mladosti* 4 x 100 m, a trenirao ih je Žarko Susić. U relativno kratkoj sportskoj karijeri postigla je u samo 6 sezona čitav niz značajnih uspjeha na domaćim i nekoliko na međunarodnim natjecanjima. Bila je prvakinja Hrvatske u skoku u dalj 1949., 1950. i 1951. i u skoku u vis 1950. i 1951.

Svoje prve dobre rezultate ostvarila je odmah po dolasku u Akademski atletski klub *Mladost* 1947. godine. Na pojedinačnom Prvenstvu Jugoslavije u Celju osvojila je 4. mjesto u skoku u vis i 6. mjesto u skoku u dalj. Na višebojskom državnom prvenstvu u Varaždinu bila je 5. u troboju i 6. u petoboju. Na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije u Zagrebu osvojila je 3. mjesto s ekipom *Mladosti*. Na kraju atletske sezone 1947. zauzela je na godišnjim državnim tablicama prema ostvarenim rezultatima 3. mjesto u trčanju na 100 m, 5. mjesto u skoku u vis i 6. mjesto u petoboju. Sljedeće je godine najbolje rezultate ostvarila u tehničkim disciplinama. Na Prvenstvu Jugoslavije u Zagrebu 1948. godine osvojila je 2. mjesto u skoku u vis i 4. mjesto u skoku u dalj. U ekipi *Mladosti* pridonijela je osvajanju 2. mjesta na ekipnom prvenstvu države u Zagrebu.

Od 1949. počinje njezin uspon u sam vrh jugoslavenske ženske atletike. Na Prvenstvu Jugoslavije, održanom u Beogradu i Zagrebu, osvojila je 1. mjesto u štafetama 4 x 100 m i 4 x 200 m te 2. mjesto na 100 m. Na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije osvojila je s ekipom *Mladosti* 3. mjesto.

Od 1950. do 1952. bila je među najboljim jugoslavenskim atletičarkama, postigavši čitav niz značajnih rezultata. Dominirala je na državnim prvenstvima u pojedinačnoj konkurenciji, u višeboju i ekipno. Pojedinačna prvakinja Jugoslavije bila je 1950. u Zagrebu u utrci na 100 m, u skoku u dalj i u štafetama 4 x 100 m i 4 x 200 m,

Milica Šumak izvrsna u skoku u dalj.
Milica Šumak izvrsna v skoku v daljino.

a bila je prva i 1951. u Varaždinu na 100 m i u štafetama 4 x 100 m i 4 x 200 m, kao i 1952. u Subotici u štafeti 4 x 100 m. U petoboju je triput uzastopno osvajala državna prvenstva: 1950. u Zagrebu, 1951. u Beogradu i 1952. u Zagrebu. Kao članica *Mladosti* također je triput uzastopno osvojila i ekipno prvenstvo Jugoslavije, od 1950. do 1952. Oborila je državni rekord u petoboju 4 puta te u štafetama s ekipom *Mladosti* 4 x 100 m i 4 x 200 m. Nastupila je na Europskom prvenstvu 1950. u Bruxelessu, gdje u skoku u dalj bila 13. a sa štafetom 4 x 100 m nastupila je u finalu i zauzela 6. mjesto.

Zbog izvrsnih rezultata koje je postigla 1951. proglašena je na kraju godine za najbolju sportašicu Jugoslavije u izboru Sportskih novosti. Tako je postala druga sportašica u Jugoslaviji s tom prestižnom titulom, nakon Branke Loparić koja je to postigla 1950.

Za reprezentaciju je debitirala u Zagrebu 17. i 18. rujna 1949. godine, u dvoboju Jugoslavija–Švicarska. Protiv Švicarki je u utrci na 60 m izjednačila državni rekord (8.0), a s kolegicama Spomenkom Koledin, Dagdom Bogić i Almom Butiom je u štafeti 4 x 100 m oborila državni rekord i tad su prvi put tu štafetu pretrčale za manje od 50 sekundi (49.7). Samo petnaestak dana potom nastupila je Milica Šumak u Bologni u dvoboju protiv Italije i bila je članica iste ekipe koja

MILICA ŠUMAK - ZEMLJIČ (Ljutomer, 22. IV. 1927)

Njen oče je bil Mirko Šumak, mati pa Kristina, roj. Novak. Oče je bil znan konjerejec in predsednik konjeniškega kluba v Ljutomeru. V rojstnem mestu je končala osnovno šolo, z atletiko pa se je začela ukvarjati kot članica *Sokola*. Po vojni je sodelovala na delovni akciji za izgradnjo proge Šamac–Sarajevo. Izkazala se je tudi s športnimi dosežki, zato so jo povabili v Zagreb, kjer je leta 1948 končala višjo šolo za telesno kulturo. Že med študijem je postala članica Akademskega atletskega kluba *Mladost*, za katerega je nastopala med letoma 1947 in 1952, v obdobju velikih uspehov ženske ekipe tega kluba.

Kot ena od najbolj vsestranskih atletinj svoje generacije je tekla na 60 m, 100 m in 200 m ter 80 m z ovirami, nastopala pa tudi v skoku v višino in daljino, suvanju krogle, troboju in peteroboju. Bila je članica znamenite štafete *Mladosti* 4 x 100 m, v kateri so bile še Alma Butia, Dagda Bogić in Milka Babović, treniral pa jo je Žarko Susić. V razmeroma kratki športni karieri, ki je trajala le šest sezon, je dosegla vrsto pomembnih uspehov na domačih tekmovanjih in nekaj tudi na mednarodnih. Med letoma 1949 in 1951 je bila prvakinja Hrvaške v skoku v daljino, v skoku v višino pa med letoma 1950 in 1951.

Prve dobre rezultate je ustvarila že takoj po prihodu v Akademski atletski klub *Mladost* leta 1947. Na posamičnem prvenstvu Jugoslavije v Celju je osvojila 4. mesto v skoku v višino in 6. mesto v skoku v daljino. Na državnem prvenstvu v mnogoboju v Varaždinu je bila 5. v troboju in 6. v peteroboju. Na ekipnem prvenstvu Jugoslavije v Zagrebu je osvojila 3. mesto z ekipo *Mladosti*. Na koncu atletske sezone leta 1947 se je z doseženimi rezultati na državnih lestvicah uvrstila na 3. mesto v teku na 100 m, 5. mesto v skoku v višino in 6. mesto v peteroboju. Naslednje leto je bila najboljša v tehničnih disciplinah. Na prvenstvu Jugoslavije v Zagrebu leta 1948 je osvojila 2. mesto v skoku v višino in 4. mesto v skoku v daljino. V ekipi *Mladosti* je prispevala k osvojitvi 2. mesta na ekipnem državnem prvenstvu v Zagrebu.

Leta 1949 se je začel njen vzpon v vrh jugoslovanske ženske atletike. Na prvenstvu Jugoslavije v Beogradu in Zagrebu je zasedla 1. mesto v štafetah 4 x 100 m in 4 x 200 m ter 2. mesto na 100 m. Na ekipnem prvenstvu Jugoslavije je z ekipo *Mladosti* osvojila 3. mesto.

Med letoma 1950 in 1952 je bila med najboljšimi jugoslovanskimi atletinjami. Dosegla je celo vrsto pomembnih rezultatov. V premoči je bila na državnih prvenstvih v posamični konkurenci, mnogoboju in ekipno. Leta 1950 je v Zagrebu postala posamična prvakinja Jugoslavije v teku na 100 m, skoku v daljino ter štafetah 4 x 100 m in 4 x 200 m. Leta 1951 je bila v Varaždinu prva na 100 m ter v štafetah 4 x 100 m in 4 x 200 m, leta 1952 pa v Subotici v štafeti 4 x 100 m. V peteroboju je trikrat zapored osvojila državno prvenstvo: leta 1950 v Zagrebu, leta 1951 v Beogradu in leta 1952 v Zagrebu. Kot članica *Mladosti* je trikrat zapored, med letoma 1950 in 1952, osvojila tudi ekipno prvenstvo Jugoslavije. Štirikrat je preseгла državni rekord v peteroboju ter v štafetah *Mladosti* 4 x 100 m in 4 x 200 m. Na evropskem prvenstvu leta 1950 v Bruslju je bila v skoku v daljino 13., s štafeto 4 x 100 m pa je v finalu zasedla 6. mesto.

Konec leta 1951 je bila zaradi izvrstnih rezultatov razglašena za najboljšega športnika Jugoslavije po izboru Sportskih novosti. Bila je šele druga ženska v Jugoslaviji s tem prestižnim nazivom, po Branki Loparić, ki ga je osvojila leta 1950.

Za reprezentanco je debitirala v dvoboju Jugoslavija – Švica, ki je potekal 17. in 18. septembra 1949 v Zagrebu. Proti Švicarkam je v teku na 60 m izenačila državni rekord (8,0), v štafeti 4 x 100 m pa je s kolegicami Spomenko Koledi, Dagdo Bogić in Almo Butia postavila državni rekord; takrat

Atletičarke *Mladosti* u štafeti na natjecanju sa švedskom *Upsallom* u Zagrebu 5. IX. 1951. S lijeva Milka Babović, Dagda Bogić, Milica Šumak i Alma Butia.

Atletkinje *Mladosti* v štafeti na tekmi s švedsko *Upsallo* v Zagrebu 5. 9. 1951. Z leve: Milka Babović, Dagda Bogić, Milica Šumak in Alma Butia.

Slovenke u hrvatskom sportu; Milica Šumak (desno) i Alma Butia.

Slovenki v hrvaškem športu, Alma Butia (desno) in Milica Šumak.

je u štafeti 4 x 100 m s vremenskim rezultatom od 49.5 oborila vlastiti državni rekord. Od reprezentacije se oprostila na troboju protiv Austrije i Njemačke, održanom u Ljubljani 7. rujna 1952. Za Jugoslaviju je nastupila 7 puta.

Uz atletiku, bavila se i odbojkom koja joj je također bila omiljeni sport. Tako je 1950. godine povremeno nastupala s odbojkašicama *Mladosti* koje su tada u I. saveznoj ligi osvojile 5. mjesto u državi.

Na kraju sezone 1952. godine odlučila je, zbog zdravstvenih problema, završiti sportsku karijeru. Ukupno je osvojila 15 naslova državne prvakinja pojedinačno i ekipno, a oborila je 13 državnih rekorda.

Dok je živjela i nastupala u Zagrebu, radila je kao nastavnica tjelesnog odgoja, a po povratku u Ljutomer 1953. obavljala je isti posao u nižoj gimnaziji do umirovljenja.

Izv.: Osobna izjava Milice Šumak - Zemljič iz Ljutomera.

Lit.: *Atletski godišnjak 1947*, Zagreb, 1948.; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953.; *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971.; Lj. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000.; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945 – 1985*, Zagreb, 2003.; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

MIRA KOPES - RAJKOVIĆ **(Brod v Podbočju, 4. XI. 1928. – Zagreb, 17. V. 1993.)**

Rodno joj se mjesto nalazi kraj Krškog. Potječe iz siromašne radničke obitelji koja se iz Slovenije doselila u Zagreb 1930. godine. Njezin otac Ivan, rodom iz Črneče vasi kod Kostanjevice na Krki, u mladosti je bio rudar u Nizozemskoj, a majka Marija, rođ. Župančič, bila je rodom iz Broda v Podbočju u općini Krško. U Zagrebu je rođen Mirin mlađi brat Vladimir. Završila je srednju trgovačku školu u Zagrebu.

Odrasla je kraj bazena na Savi gdje je njezin otac bio čuvar. Sportskim plivanjem počela se baviti 1941. u Hrvatskom športskom klubu *Zagreb* pod vodstvom trenera Borisa Praunspergera. Odmah je skrenula pozornost na sebe, jer je bila talentirana za plivanje prsnim stilom. Već je s nepunih 14 godina počela postizati prve uspjehe. Nastupila je u kolovozu 1942. na Prvenstvu hrvatske mladeži u Bjelovaru gdje je u najmlađoj konkurenciji pobijedila na 50 m leđno. Odmah potom u Zagrebu je održano I. prvenstvo NDH za plivače. U stankama (to jest međutočkama, kako se tada pisalo), nastupale su plivačice i pomladak. Na 100 m prsno osvojila je 2. mjesto, iza Jasne Petković. Još je bolja bila 1943. godine, kad već na prvom natjecanju u srpnju u Zagrebu postiže hrvatske rekorde na 100 m i 200 m prsno, a ubrzo je svoj rekord na 200 m prsno i popravila.

Kao članica ženske reprezentacije Hrvatske sudjeluje 1943. u Bratislavi na dvoboju protiv Slovačke, na kojem su hrvatske plivačice u dobi između 13 i 15 godina pobijedile s 33 : 32, a Kopes je pobijedila na 200 m prsno i oborila državni rekord (3:16,7). Iste je godine bila prvakinja Hrvatske na 400 m prsno uz novi državni rekord (7:05.4 min). Godine 1944. Mira je postala prvakinja Zagreba i oborila je hrvatske rekorde na 100 m prsno (1:28.4) i 200 m prsno (3:13.8). Na kraju 1944. proglašena je za najbolju plivačicu NDH.

Nakon Drugog svjetskog rata postala je članica zagrebačkog Akademskog plivačkog kluba *Mladost*, u kojem je plivao i njezin brat Vladimir. Tad je već iskusna plivačica i počinje na državnoj razini dominirati u plivanju prsnim stilom. Prvakinja Jugoslavije na 100 m prsno bila je šest puta uzastopno od 1945. do 1950. a na 200 m prsno bila je najbolja četiri puta uzastopno od 1946. do 1949. Naslove državne prakinje osvojila je kao članica štafete *Mladosti* 3 x 100 m mješovito 1946. godine te potom 1953. na 4 x 100 m mješovito, a kao članica reprezentacije Hrvatske osvojila je 1. mjesto i 1945. u štafeti 3 x 100 mješovito. U pobjedničkoj ekipi Hrvatske bila je 1945., a dvaput je kao članica *Mladosti* sudjelovala u osvajanju ekipnog Prvenstva Jugoslavije 1946. i 1952. godine.

Ukupno je u svim kategorijama osvojila 15 naslova državne prakinje, po čemu je jedna od najuspješnijih zagrebačkih i hrvatskih plivačica prve poslijeratne generacije. Jednako uspješna bila je i u postizanju novih državnih rekorda. U pojedinačnoj konkurenciji postigla je između 1945. i 1950. trinaest rekorda, po šest na 100 m prsno i 200 m

Mira Kopes - Rajković

so štafeto prvič pretele v manj kot 50 sekundah (49.7). Samo dva tedna pozneje je v dvoboju z Italijo v Bologni ista zasedba v štafeti 4 x 100 m z rezultatom 49.5 preseгла lasten državni rekord. Od reprezentance se je poslovila v troboju z Avstrijo in Nemčijo 7. septembra 1952 v Ljubljani. Za Jugoslavijo je nastopila sedemkrat.

Ob atletiki se je ukvarjala tudi z odbojko, ki je bila prav tako njen priljubljen šport. Tako je leta 1950 občasno nastopala z odbojkaricami *Mladosti*, ki so takrat v prvi zvezni ligi osvojile 5. mesto v državi.

Na koncu sezone 1952 se je odločila, da bo zaradi zdravstvenih težav končala športno kariero. Skupaj je osvojila 15 naslovov državne prvakinja posamično in ekipno ter postavila 13 državnih rekordov.

Ko je živela in nastopala v Zagrebu, je delala kot učiteljica telesne vzgoje, po vrnitvi v Ljutomer leta 1953 pa je isto delo opravljala na tamkajšnji nižji gimnaziji, vse do upokojitve.

Vir: Osebna izjava Milice Šumak - Zemljič iz Ljutomera.

Lit.: *Atletski godišnjak 1947*, Zagreb, 1948; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953; *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971; L. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 2003; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

MIRA KORPES - RAJKOVIĆ (Brod v Podbočju, 4. XI. 1928–Zagreb, 17. V. 1993)

Njen rojstni kraj leži blizu Krškega. Izhajala je iz skromne delavske družine, ki se je iz Slovenije v Zagreb priselila leta 1930. Njen oče Ivan, po rodu iz Črneče vasi pri Kostanjevici na Krki, je bil v mladosti rudar na Nizozemskem. Mati Marija, roj. Župančič, je bila po rodu z Broda v Podbočju pri Krškem. V Zagrebu se je rodil Mirin mlajši brat Vladimir. Končala je srednjo trgovsko šolo v Zagrebu.

Odraščala je ob bazenu ob Savi, kjer je bil njej oče čuvaj. S športnim plavanjem se je začela ukvarjati leta 1941 v Hrvaškem športnem klubu *Zagreb* pod vodstvom trenerja Borisa Praunspergerja. Kmalu je opozorila nase, saj je bila nadarjena za plavanje v prsnem slogu. Že z nepolnimi 14 leti je začela dosegati prve uspehe. Avgusta 1942 je nastopila na prvenstvu hrvaške mladine v Bjelovarju, kjer je v konkurenci najmlajših plavalk zmagala na 50 m hrbtno. Kmalu zatem je v Zagrebu potekalo prvo prvenstvo NDH-ja za plavalce. V odmorih (oziroma v "medtočkah", kot se je takrat reklo) so nastopali plavalke in podmladek. Na 100 m prsno je osvojila 2. mesto, za Jasno Petković. Še boljša je bila julija 1943, ko je že na prvem tekmovanju v Zagrebu postavila hrvaški rekord na 100 m in 200 m prsno, kmalu pa je svoj rekord na 200 m prsno tudi popravila.

Kot članica ženske reprezentance Hrvaške je leta 1943 v Bratislavi sodelovala v dvoboju s Slovaško, v katerem so hrvaške plavalke, stare od 13 do 15 let, zmagale s 33:32. Korpesova je zmagala na 200 m prsno in postavila državni rekord (3:16.7). Istega leta je bila tudi prvakinja Hrvaške na 400 m prsno z novim državnim rekordom (7:05.4). Leta 1944 je postala prvakinja Zagreba ter postavila hrvaška rekorda na 100 m prsno (1:28.4) in 200 m prsno (3:13.8). Konec leta 1944 so jo razglasili za najboljšo plavalko NDH-ja.

Po drugi svetovni vojni je postala članica zagrebškega Akademskega plavalnega kluba *Mladost*, v katerem je plaval tudi njen brat Vladimir. Tedaj je bila že izkušena plavalka in je na državnih ravni postajala vodilna v plavanju v prsnem slogu. Med letoma 1945 in 1950 je bila šestkrat zapored prvakinja Jugoslavije na 100 m prsno, med letoma 1946 in 1949 pa je bila štirikrat zapored najboljša na 200 m prsno. Naslov državne prvakinja je osvojila tudi kot članica štafete *Mladosti*, in sicer leta 1946 na 3 x 100 m mešano, leta 1953 pa na 4 x 100 m mešano. Kot članica reprezentance Hrvaške je leta 1945 zasedla tudi 1. mesto v štafeti 3 x 100 mešano. Kot članica *Mladosti* je dvakrat osvojila ekipno prvenstvo Jugoslavije, in sicer leta 1946 in 1952.

Skupaj je v vseh kategorijah osvojila 15 naslovov državne prvakinja, kar jo uvršča med najuspešnejše zagrebške in hrvaške plavalke prve povojne generacije. Enako uspešna je bila tudi v doseganju novih državnih

Hrvatska rekorderka Mira Korpes kao članica Hrvatskog športskog kluba Zagreb.

Hrvaška rekorderka Mira Korpes kot članica Hrvaškega športnega kluba Zagreb.

prсно i jedan na 100 m leptirovim stilom, a zadnji je rekord postigla 1953. kao članica štafete *Mladosti* 4 x 100 m mješovito. Svoje osobne i ujedno državne rekorde postigla je 1950. godine: na 100 m prсно (1:26.0) i na 200 m prсно (3:06.9).

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupala je u vrijeme kada je bilo malo službenih međunarodnih natjecanja. Sudjelovala je na Balkanskom prvenstvu 1946. u Splitu gdje je osvojila dvije zlatne medalje, na 100 m prсно i u štafeti 3 x 100 mješovito, a na Balkansko-srednjoeuropskom prvenstvu 1947. u Budimpešti, gdje su joj konkurentice bile iz tadašnje plivačke velesile Mađarske, osvojila je dvije srebrne medalje na 200 m prсно i u štafeti 3 x 100 mješovito s Majdom Pelan i Danicom Beara. Ponovno je u Budimpešti plivala u lipnju 1948. na međudržavnom dvoboju Jugoslavije i Mađarske, jednom od posljednjih prije rezolucije Informbiroa. Na 200 m prсно bila je treća, a pobjednica Eva Novak tad je postavila novi mađarski rekord, dok su štafetu Jugoslavije 3 x 100 mješovito također nadmašile brze Mađarice. U srpnju 1948. nastupila je u Genovi u plivačkom dvoboju protiv Italije. Pobijedila je na 200 m prсно s vremenom 3:11.8. Veliki uspjeh ostvarila je na Europskom prvenstvu 1950. u Beču kada se probila u finale na 200 m prсно i osvojila 6. mjesto u konkurenciji najboljih europskih plivačica.

Od plivanja se oprostila 1953. u 25. godini života kao najbolja plivačica *Mladosti*. Nakon udaje prezime joj je bilo Rajković, po mužu. Radni vijek provela je kao službenica u zagrebačkom poduzeću Vodolim.

Izv.: Izjava i arhiva nećaka, Srđana Korpesa.

Lit.: Nova Hrvatska br. 182, Zagreb, 6. kolovoza 1942.; Slovenski narod br. 170, Ljubljana, 29. srpnja 1943.; P. Stevčić, *Plivanje godišnjak 1947*, Beograd, 1948.; *Naš sport 1948*, Beograd, 1949.; *Mladost akademski plivački klub*, Zagreb, 1967.; S. Moretti, *Statistički pregled razvika plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.; I. Kerhin, "Zagrebački šport 1941–1945: Zabranjene i zaboravljene godine" 9. dio, Večernji list, Zagreb, 2. lipanj 1993.; F. Frntić, "Korpes, Mira", Tko je tko u NDH, Zagreb, 1997.

MITJA KOS - Mičo (Ljubljana, 27. XI. 1928.)

Mitjin otac Rajko bio je rodом iz Ljubljane, a majka Minka, rođ. Pogačnik, iz Kamnika. S roditeljima se 1939. godine preselio u Dubrovnik gdje je njegov otac dobio posao upravitelja tiskare Jadran. Završio je gimnaziju u Dubrovniku i Višu fiskulturnu školu u Zagrebu. Plivanjem i vaterpolom počeo se baviti kao član Plivačkog kluba *Jug* iz Dubrovnika.

Za vrijeme NDH bio je član Hrvatskog športskog kluba *Zagreb*. Pobjednik je mješovitog troboja na 100 m leđno i 100 m prсно za dječake do 15 godina, održanog 1943. u Zagrebu, i dobitnik je Plakete Hrvatskog plivačkog saveza. Iste godine bio je prvak Hrvatske do 15 godina na 100 m prсно. Kao plivač *Juga* nastupio je na prvom plivačkom i vaterpolskom susretu nakon rata, održanom 4. kolovoza 1946. u Herceg Novom.

Na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1947. u Splitu bio je član ekipe *Juga* koja je, uz vodstvo trenera Vlahе Kojakovića, osvojila naslov državnoga prvaka u plivanju i vaterpolu. Za vrijeme odsluženja vojnoga roka pristupio je 1949. godine splitskom *Mornaru* za koji je uspješno nastupao i kao plivač prsnog stila i kao vaterpolist od 1950. do 1952. S vaterpolskom ekipom *Mornara*, u kojoj je igrao na poziciji centra, osvojio je Prvenstvo Jugoslavije 1952. a u plivanju na 100 m prсно postigao je 4. mjesto na Prvenstvu Jugoslavije 1951. godine. Bio je kandidat za nastup u vaterpolskoj reprezentaciji Jugoslavije na Europskom prvenstvu 1950. u Beču.

Nakon povratka u Dubrovnik bio je član *Juga* do 1960. kada je završio sportsku karijeru. S momčadi *Juga* dvaput je bio viceprvak Jugoslavije u vaterpolu: 1953. i 1954. godine.

Radio je kao nastavnik tjelesnog odgoja, a zatim kao činovnik u poduzeću Graditelj do umirovljenja.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Mitje Kosa - Miće iz Dubrovnika; arhiva autora.

Lit.: T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986.; M. Garber, *Športsko društvo Mornar 1949–2009*, Split, 2009.

Hrvatska ženska plivačka reprezentacija 1943. u Bratislavi na dvoboju protiv Slovačke. S lijeva: Regina Bettini, Neda Grdinić, Renata Vasić, Mira Korpes, Dana Šuperina i Ženka Bartulica.

Hrvatska ženska plavalna reprezentanca leta 1943 v Bratislavi na dvoboju proti Slovaški. Z leve: Regina Bettini, Neda Grdinić, Renata Vasić, Mira Korpes, Dana Šuperina in Ženka Bartulica.

rekordov. Posamično jih je med letoma 1945 in 1950 dosegla trinajst: po šest na 100 m prsno in 200 m prsno ter enega na 100 m v slogu delfina. Zadnjega je postavila leta 1953 kot članica štafete *Mladosti* 4 x 100 m mešano. Svoja osebna rekorda, ki sta bila hkrati tudi državna, je dosegla leta 1950: na 100 m prsno (1:26.0) in na 200 m prsno (3:06.9).

Za reprezentanco Jugoslavije je nastopala v času, ko je bilo malo uradnih mednarodnih tekmovanj. Sodelovala je na balkanskem prvenstvu leta 1946 v Splitu, kjer je osvojila dve zlati medalji, na 100 m prsno in v štafeti 3 x 100 mešano, na balkansko-srednjeevropskem prvenstvu leta 1947 v Budimpešti pa se je pomerila s tekmicami iz tedanje plavalne velesile Madžarske. Osvojila je srebrni medalji na 200 m prsno ter v štafeti 3 x 100 mešano z Majdo Pelan in Danico Beara. V Budimpešti je ponovno plavala junija 1948 v meddržavnem dvoboju Jugoslavije in Madžarske, enem od zadnjih pred resolucijo informbiroja. Na 200 m prsno je bila tretja, zmagala pa je Eva Novak, ki je takrat postavila nov madžarski rekord. Tudi štafeto Jugoslavije 3 x 100 mešano so premagale hitre Madžarke. Julija 1948 je nastopila v Genovi v plavalnem dvoboju z Italijo. Zmagala je na 200 m prsno s časom 3:11.8. Velik uspeh je dosegla na evropskem prvenstvu leta 1950 na Dunaju, ko se je prebila v finale na 200 m prsno in osvojila 6. mesto v konkurenci najboljših evropskih plavalk.

Od plavanja se je poslovila leta 1953, v 25. letu starosti, kot najboljša plavalka *Mladosti*. Po poroki se je po možu pisala Rajković. Do upokojitve je bila zaposlena v zagrebškem podjetju Vodolim.

Vir: Izjava in arhiv nečaka Srđana Korpesa.

Lit.: Nova Hrvatska št. 182, Zagreb, 6. avgust 1942; Slovenski narod št. 170, Ljubljana, 29. julij 1943; P. Stevčić, *Plivanje, godišnjak 1947*, Beograd, 1948; *Naš sport 1948*, Beograd, 1949; *Mladost, akademski plivački klub*, Zagreb, 1967; S. Moretti, *Statistički pregled razvitka plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992; I. Kerhin, "Zagrebački šport 1941–1945: Zabranjenje i zaboravljene godine", 9. del, Večernji list, Zagreb, 2. junij 1993; F. Frntić, "Korpes, Mira", Tko je tko u NDH, Zagreb, 1997.

MITJA KOS - Mićo (Ljubljana, 27. XI. 1928)

Mitjev oče Rajko je bil po rodu iz Ljubljane, mati Minka, roj. Pogačnik, pa iz Kamnika. S starši se je leta 1939 preselil v Dubrovnik, kjer je njegov oče dobil delo upravitelja tiskarne Jadran. Gimnazijo je končal v Dubrovniku, višjo šolo za telesno kulturo pa v Zagrebu. S plavanjem in vaterpolom se je začel ukvarjati kot član Plavalnega kluba *Jug* iz Dubrovnika.

V obdobju NDH-ja je bil član Hrvaškega športnega kluba *Zagreb*. Leta 1943 je zmagal v mešanem troboju na 100 m hrbtno in 100 m prsno za dečke do 15 let v Zagrebu in prejel plaketo Hrvaške plavalne zveze. Istega leta je bil prvak

Vaterpolisti *Mornara* na Prvenstvu Jugoslavije 29. srpnja 1950. u Zrenjaninu. S lijeva: Mitja Kos, Lovro Radonić, Bruno Cvitan, Nikola Trojanović, Boško Vuksanović, Božo Grkinić, Stjepo Duvnjak, Tomislav Franjković, Darko Šarenac, Ivo Štakula i Ivo Brajević.

Vaterpolisti *Mornara* na prvenstvu Jugoslavije 29. 7. 1950 v Zrenjaninu. Z leve: Mitja Kos, Lovro Radonić, Bruno Cvitan, Nikola Trojanović, Boško Vuksanović, Božo Grkinić, Stjepo Duvnjak, Tomislav Franjković, Darko Šarenac, Ivo Štakula in Ivo Brajević.

ALMA BUTIA - CAR (Teharje, 9. II. 1929.)

Alma Butia - Car

Almin otac zvao se Mato i bio je rodom iz Ormoža, a majka Minka, rođ. Zupanc, iz Celja. Alma je odrasla u Teharju kod Celja, u službeničkoj obitelji. Rano je ostala bez oca koji je preminuo 1940. Pohađala je gimnaziju u Celju i maturirala 1947. Diplomirala je na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1956. Specijalizirala je fizikalnu medicinu, reumatologiju i rehabilitaciju 1967. godine, a 1977. stekla je status primarijusa.

Kao djevojčica bila je u Teharju članica *Sokola* u kojem su njezini roditelji bili podupirajući članovi. Već se tada među vršnjacima isticala kao najbrža u trčanju. Nakon rata bila je od 1946. članica Atletske sekcije Fiskulturnog društva u Teharju. Vrlo je brzo počela postizati zapažene rezultate u sprinterskim disciplinama. Na prvenstvu Celjskog okružja u srpnju 1946. pobijedila je na 60 m, a na 200 metara postigla je uz pobjedu i novi slovenski rekord (28.2). Potom je na Prvenstvu Jugoslavije u Ljubljani osvojila 3. mjesto na 100 m i dvaput je izjednačila slovenski rekord na 100 m (13.1). Nakon spajanja celjskih klubova 1947. prelazi u Atletsku sekciju Sindikalnog fiskulturnog društva *Kladivar*, koju je vodio trener Fedor Gradišnik. Godina u *Kladivaru* bila joj je vrlo uspješna. Postala je prvakinja Slovenije na 100 m, 200 m i u štafeti 4 x 100 m, a potom je u kolovozu postala u Celju i prvakinja Jugoslavije na 100 m i 200 m, dok je u štafeti 4 x 100 m osvojila 2. mjesto.

Vrhunac sezone te 1947. godine ostvarila je na Balkanskim atletskim igrama u Bukureštu gdje je već u prednatjecanju postigla novi rekord Jugoslavije i Balkana na 100 m (12.8), a potom je u finalu osvojila zlatnu medalju te u štafeti 4 x 100 m i srebrnu medalju, pri čemu je također bio oboren državni rekord (51.6). U Celju je krajem rujna oborila državni rekord na 60 m (8.0) i u štafeti na 4 x 60 m (32.0), a u finalu ekipnog prvenstva Jugoslavije,

Mitja Kos - Mičo u Dubrovniku 1947.
Mitja Kos - Mičo v Dubrovniku leta 1947.

1949–2009, Split, 2009.

Hrvaške do 15 let na 100 m prsno. Kot plavalec *Juga* je nastopil na prvem plavalnem in vaterpolskem srečanju po vojni, 4. avgusta 1946 v Hercegovem.

Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1947 v Splitu je bil član ekipe *Juga*, ki je pod vodstvom trenerja Vlaha Kojakovića osvojila naslov državnega prvaka v plavanju in vaterpolu. Med služenjem vojaškega roka leta 1949 je vstopil v splitski *Mornar*, za katerega je med letoma 1950 in 1952 uspešno nastopal tako kot plavalec prsnega sloga kot vaterpolist.

Z vaterpolsko ekipo *Mornarja*, v kateri je igral na položaju centra, je osvojil prvenstvo Jugoslavije leta 1952, v plavanju na 100 m prsno pa je na prvenstvu Jugoslavije leta 1951 dosegel 4. mesto. Bil je kandidat za vaterpolsko reprezentanco Jugoslavije na evropskem prvenstvu leta 1950 na Dunaju. Po vrnitvi v Dubrovnik je bil član *Juga* do leta 1960, ko je končal športno kariero. Z moštvo *Juga* je bil dvakrat vaterpolski podprvak Jugoslavije, leta 1953 in 1954.

Delal je kot učitelj telesne vzgoje, potem pa do upokojitve kot uslužbenec v podjetju Graditelj.

Vir: Osebna izjava in arhiv Mitje Kosa - Mića iz Dubrovnika; avtorjev arhiv.

Lit.: T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986; M. Garber, *Športsko društvo Mornar*

ALMA BUTIA - CAR (Teharje, 9. II. 1929)

Alminemu očetu je bilo ime Mato, po rodu je bil iz Ormoža, mati Minka, roj. Zupanc, je bila iz Celja. Alma je odrasčala na Teharju pri Celju, v uradniški družini. Zgodaj je ostala brez očeta, ki je umrl leta 1940. Obiskovala je gimnazijo v Celju, maturirala je leta 1947. Leta 1956 je diplomirala na medicinski fakulteti v Zagrebu. Leta 1967 je opravila specializacijo iz fizikalne medicine, revmatologije in rehabilitacije, leta 1977 je postala primarijka.

Kot deklica je na Teharju postala članica *Sokola*, katerega podporni člani so bili tudi njeni starši. Že takrat je med vrstniki izstopala kot najhitrejša tekačica. Po vojni je bila od leta 1946 članica atletske sekcije telovadnega društva na Teharju. Zelo kmalu je začela dosegati dobre rezultate v sprinterskih disciplinah. Na prvenstvu celjskega okrožja julija 1946 je zmagala na 60 m, na 200 m pa je poleg zmage dosegla tudi nov slovenski rekord (28.2). Potem je na prvenstvu Jugoslavije v Ljubljani osvojila 3. mesto na 100 m in dvakrat izenačila slovenski rekord na 100 m (13.1). Po združitvi celjskih klubov leta 1947 je postala članica atletske sekcije Sindikalnega fizikurnega društva *Kladivar*, ki jo je vodil trener Fedor Gradišnik. Leto, ki ga je preživela v *Kladivarju*, je bilo zanjo zelo uspešno. Postala je prvakinja Slovenije na 100 m in 200 m ter v štafeti 4 x 100 m, avgusta v Celju pa še prvakinja Jugoslavije na 100 m in 200 m, v štafeti 4 x 100 m je osvojila 2. mesto.

Športni vrhunec leta 1947 je dosegla na balkanskih atletskih igrah v Bukarešti, ko je že v predtekmovanju postavila nov rekord Jugoslavije in Balkana na 100 m (12.8), potem pa v finalu osvojila

Najbrže studentice Alma Butia (Zagreb) in Mira Šentjure (Ljubljana).

Najhitrejši študentki Alma Butia (Zagreb) in Mira Šentjure (Ljubljana).

održanom početkom listopada u Zagrebu, oborila je državni rekord na 200 m (26.8) i s kolegicama iz *Kladivara* osvojila je naslov ekipnih državnih prvakinja. Na kraju godine, u tada još neslužbenoj anketi Narodnog sporta, bila je po izboru čitatelja proglašena za najbolju sportašicu Jugoslavije 1947. godine.

Zbog odlaska na studij u Zagreb, Alma 1948. godine prelazi u Akademski atletski klub *Mladost* gdje trenira pod vodstvom Žarka Susića. Bila je prvakinja Hrvatske na 100 m nekoliko godina zaredom: 1948., 1949., 1950. i 1951. Prvkinja je bila i na 200 m 1950. godine, a 1953. i na 80 m s preponama. Kao članica štafete *Mladosti* sudjelovala je u osvajanjima prvog mjesta na 4 x 100 m od 1948. do 1951. godine.

U olimpijskoj godini 1948. osvojila je na Prvenstvu Jugoslavije u Zagrebu naslov prvakinja na 200 m, a u finalu na 100 m bila je diskvalificirana. Potom, kao prva atletičarka rodom iz Slovenije, nastupa na Olimpijskim igrama u Londonu, ali je u velikoj konkurenciji trkačica na 100 m i 200 m ispala u prednatjecanju.

U najboljoj je formi bila 1949. kada je sudjelovala u obaranju čak 7 državnih rekorda. Na Prvenstvu Jugoslavije, održanom u Beogradu i Zagrebu, postala je državna prvakinja na 100 m, 200 m i u štafeti 4 x 100 i 4 x 200 m, a pritom je na 200 m oborila državni rekord (26.3). U rujnu 1949. oborila je u Zagrebu na međudržavnom dvoboju Jugoslavija – Švicarska državne rekorde na 100 m (12.5) i u štafeti 4 x 100 (49.7), a tada je prvi put ta štafeta bila pretrčana za manje od 50 sekundi. U listopadu je u Bologni na dvoboju protiv Italije ponovno trčala u štafeti 4 x 100 m kad su poboljšale rekord na 49.5. Uz to je te 1949. godine oborila tri državna rekorda s klupskom štafetom *Mladosti*: na 4 x 60m, 4 x 100 i 4 x 200 m.

Na Prvenstvu Jugoslavije, održanom u srpnju 1950. u Zagrebu, gubi naslov na 100 m od Milice Šumak i na 200 m od Emire Tuče, pa je dvaput druga, dok je s klupskim kolegicama obranila naslove prvakinja u obje štafete. Nastupila je na Europskom prvenstvu u kolovozu 1950. u Bruxellesu gdje je na 200 m ispala u prednatjecanju, a u finalu je osvojila 6. mjesto u štafeti 4 x 100 m sa Spomenkom Koledin, Milicom Šumak i Dagdom Bogić.

U listopadu 1950. u Zagrebu s ekipom *Mladosti* osvaja prvi od šest uzastopnih naslova ekipnih prvakinja Jugoslavije. Na prvenstvu Jugoslavije 1951. u Varaždinu na 100 m osvojila je 2. mjesto dok je na 200 m i u štafetama ponovno postala državna prvakinja. S najuspješnijom štafetom *Mladosti* 4 x 100 m, uz Milicu Šumak, Dagdu Bogić i Milku Babović, u Zagrebu je 1951. u tjedan dana oborila dva državna rekorda: 25. lipnja (49.5) i 29. lipnja (49.2). Nastupila je i na Svjetskim studentskim igrama 1953. u Dortmundu (6. na 100 m). Na prvenstvu Jugoslavije 1953. u Mariboru posljednji je put bila prvakinja u štafeti 4 x 100 m, a sljedeće godine u Varaždinu je na državnom prvenstvu osvojila brončanu medalju na 100 m.

Za reprezentaciju Jugoslavije ukupno je od 1947. do 1955. nastupila 13 puta. Oproštajni nastup imala je u dvoboju protiv Švedske 1955. u Helsingborgu, gdje je štafeta 4 x 100 m u kojoj je sudjelovala oborila državni rekord (48.3).

Kao jedna od najuspješnijih atletičarki u Jugoslaviji oprostila se krajem 1955. od službenih nastupa zbog obveza na fakultetu i bolesti majke. Ukupno je u karijeri osvojila 14 naslova državne prvakinja u sprinterskim disciplinama i u štafetama, a uz to i 7 ekipnih naslova. Oborila je 18 državnih rekorda pojedinačno i u štafetama. Na godišnjim atletskim tablicama Jugoslavije bila je na 1. mjestu pet godina uzastopno, od 1947. do 1951. na 100 m, a na 200 m bila je prva četiri godine uzastopno, od 1946. do 1949.

Za vrijeme Univerzijade u Zagrebu 1987. bila je voditelj medicinske službe za atletiku. U profesionalnoj medicinskoj karijeri, nakon specijalizacije, radila je od 1967. u Zavodu za reumatske bolesti, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju u Zagrebu, a od 1988. do umirovljenja 1992. bila je voditeljica Reumatološkog odjela Zavoda. Bila je u braku sa Zlatanom Carom, uglednim radiologom, s kojim ima dva sina Andriju i Tomislava. Članica je Slovenskog doma u Zagrebu.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Alme Butić - Car iz Zagreba; diplomatska radnja Edite Djogić, *Razvoj slovenske atletike od leta 1945 do 1950*, Ljubljana, 2007.

Lit.: *Atletski godišnjak 1947*, Zagreb, 1948.; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953.; *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971.; *100 let športa v Celju 1890–1990*, Celje, 1990.; *Tko je tko u hrvatskoj medicini*, Zagreb, 1994.; Lj. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000.; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945 – 1985*, Zagreb, 2003.; Lj. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003.; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

zlato medaljo. V štafeti 4 x 100 m je dobila srebrno medaljo, pri čemer je bil v tej disciplini takrat postavljen tudi nov državni rekord (51.6). Konec septembra je v Celju preseгла državna rekorda na 60 m (8.0) in v štafeti 4 x 60 m (32.0). V finalu ekipnega prvenstva Jugoslavije v začetku oktobra v Zagrebu je dosegla še državni rekord na 200 m (26.8) in s kolegicami iz *Kladivarja* osvojila naslov ekipnih državnih prvakinj. Konec leta pa so jo bralci Narodnega sporta v tedaj še neuradni anketi izbrali za najboljšo športnico Jugoslavije leta 1947.

Po odhodu na študij v Zagreb je leta 1948 vstopila v Akademski atletski klub *Mladost*, v katerem je trenirala pod vodstvom Žarka Susića. Med letoma 1948 in 1951 je bila štirikrat zapored prvakinja Hrvaške na 100 m, leta 1950 pa tudi na 200 m ter leta 1953 na 80 m z ovirami. Med letoma 1948 in 1951 je dosegala prva mesta s štafeto *Mladosti* na 4 x 100 m.

V olimpijskem letu 1948 je na prvenstvu Jugoslavije v Zagrebu osvojila naslov prvakinja na 200 m, v finalu na 100 m pa je bila diskvalificirana. Nato je nastopila na olimpijskih igrah v Londonu, kot prva atletinja po rodu iz Slovenije, vendar je v močni konkurenci tekačic na 100 m in 200 m izpadla že v predtekmovanju.

V najboljši formi je bila leta 1949, ko je sama ali ekipno preseгла kar sedem državnih rekordov. Na prvenstvu Jugoslavije, ki je potekalo v Beogradu in Zagrebu, je postala državna prvakinja na 100 m in 200 m ter v štafetah 4 x 100 m in 4 x 200 m, na 200 m pa je tudi postavila nov državni rekord (26.3). Septembra 1949 je v meddržavnem dvoboju Jugoslavija – Švica v Zagrebu preseгла državna rekorda na 100 m (12.5) in v štafeti 4 x 100 m (49.7). Takrat so članice štafete to razdaljo prvič pretele v manj kot 50 sekundah. Oktobra je v dvoboju z Italijo v Bologni vnovič tekla v štafeti 4 x 100 m; takrat so rekordni čas znižale na 49.5. Ob tem je leta 1949 postavila tudi tri državne rekorde s klubsko štafeto *Mladosti*: na 4 x 60 m, 4 x 100 m in 4 x 200 m.

Na prvenstvu Jugoslavije julija 1950 v Zagrebu jo je na 100 m premagala Milica Šumak, na 200 m pa Emira Tuce. V obeh disciplinah je bila druga, s klubskimi kolegicami pa so obranile naslov prvakinj v obeh štafetah. Na evropskem prvenstvu avgusta 1950 v Bruslju je na 200 m izpadla v predtekmovanju, v štafeti 4 x 100 m pa s Spomenko Koledin, Milico Šumak in Dagdo Bogić v finalu zasedla 6. mesto.

Oktobra 1950 je v Zagrebu z ekipo *Mladosti* osvojila prvega od šestih zaporednih naslovov ekipnih prvakinj Jugoslavije. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1951 v Varaždinu je na 100 m osvojila 2. mesto, na 200 m in v štafetah pa spet postala državna prvakinja. Z najuspešnejšo štafeto *Mladosti* 4 x 100 m je z Milico Šumak, Dagdo Bogić in Milko Babović leta 1951 v Zagrebu v enem tednu dosegla dva državna rekorda: 25. junija z rezultatom 49.5 in 29. junija z rezultatom 49.2. Nastopila je tudi na svetovnih študentskih igrah leta 1953 v Dortmundu (6. na 100 m). Na prvenstvu Jugoslavije leta 1953 v Mariboru je bila zadnjič prvakinja v štafeti 4 x 100 m, naslednje leto pa je na državnem prvenstvu v Varaždinu osvojila bronasto medaljo na 100 m.

Za reprezentanco Jugoslavije je med letoma 1947 in 1955 skupaj nastopila 13-krat. Poslovilni nastop je imela v dvoboju s Švedsko leta 1955 v Helsingborgu, ko je s štafeto 4 x 100 m preseгла državni rekord (48.3).

Kot ena od najuspešnejših atletinj v Jugoslaviji je prenehala tekrovati konec leta 1955, zaradi študijskih obveznosti in materine bolezni. V karieri je osvojila 14 naslovov državne prvakinja v sprinterskih disciplinah in štafetah ter sedem ekipnih naslovov. Posamično in v štafetah je postavila 18 državnih rekordov. Na letnih atletskih lestvicah Jugoslavije je bila pet let zapored, med letoma 1947 in 1951, prva na 100 m, štiri leta zapored, med letoma 1946 in 1949, pa prva na 200 m.

Med univerzijado v Zagrebu leta 1987 je vodila ekipo medicinske pomoči za atlete. Profesionalno medicinsko kariero je po specializaciji leta 1967 gradila na Zavodu za revmatske bolezni, fizikalno medicino in rehabilitacijo v Zagrebu, od leta 1988 in vse do upokojitve leta 1992 pa je bila na tem zavodu vodja revmatološkega oddelka. Poročena je bila z Zlatanom Carjem, uglednim radiologom, s katerim ima sinova Andrijo in Tomislava. Je članica Slovenskega doma v Zagrebu.

Vira: Osebna izjava in arhiv Alme Butie - Car iz Zagreba; diplomatska naloga Edite Djogič, *Razvoj slovenske atletike od leta 1945 do 1950*, Ljubljana, 2007.

Lit.: *Atletski godišnjak 1947*, Zagreb, 1948; *Športska dostignuća u NR Hrvatskoj i FNR Jugoslaviji od 1945. god.*, Zagreb, 1953; *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971; *100 let športa v Celju 1890–1990*, Celje, 1990; *Tko je tko u hrvatskoj medicini*, Zagreb, 1994; L. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 2003; L. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

DUJE BONAČIĆ (Split, 10. IV. 1929.)

Rođen je u hrvatsko-slovenskoj obitelji. Otac mu je bio Ante rodnom iz Splita, a majka Silva, rođ. Presker, iz Ljubljane. Njegov je otac nakon Prvog svjetskog rata otišao u Ljubljanu gdje je završio geodetsku školu i zaposlio se u poduzeću Metalka. Majčin otac Anton Presker bio je krojač i imao je svoju krojačku manufakturu na Prulama.

Obitelj Bonačić preselila se u Split dva mjeseca prije Dujina rođenja. Dujin brat Vojko rođen je u Splitu 1922., a sestra Nevenka, udana Stare, rođena je u Ljubljani 1923. Duje Bonačić je završio Realnu gimnaziju u Splitu, a diplomirao je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu gdje je položio i ispit za profesora.

Sportom se počeo baviti u djetinjstvu, kad mu je bilo samo 6 godina, u gimnastičkom društvu *Sokol* i u službeno neregistriranom plivačkom klubu *Volak* u Splitu. Rođak njegove majke bio je Boris Gregorka, čuveni slovenski gimnastičar i trener, pa je i to utjecalo na Dujinu ljubav

prema sportu. Nakon završetka Drugog svjetskog rata počeo se baviti veslanjem kako bi ojačao, jer je na 183 cm visine imao samo 56 kg. Postao je član *Gusara*, najuspješnijeg veslačkog kluba u državi, za koji je potom nastupao 13 godina.

Sudjelovao je u više od 140 regata osvojivši 83 puta 1. mjesto. Najuspješniji je bio u četvercu bez kormilara, u posadi s Petrom Šegvićem, Matom Trojanovićem i Velimirom Valentom, svojim školskim kolegama. Od 1949. do 1952., u doba najvećih sportskih uspjeha, studirali su u Zagrebu ali su i dalje nastupali za *Gusar*. Prvi veliki uspjeh Bonačić je s kolegama iz četverca bez kormilara postigao na Prvenstvu Hrvatske 1949. u Rijeci kada su još kao gimnazijalci osvojili seniorski naslov. Nakon toga su četiri puta uzastopno osvojili naslov prvaka Jugoslavije: 1950. i 1951. na Bledu, 1952. u Mariboru i 1953. u Šibeniku. Uz to je Bonačić bio u ekipi koja je osvojila državno prvenstvo 1950. u osmercu.

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupao je kao član posade četverca bez kormilara od 1950. do 1953. Debitirali su 1950. na Europskom prvenstvu u Milanu kada im se dogodila velika nepravda. U finalnom nastupu stigli su na cilj drugi i trebali su osvojiti srebrnu medalju. No zbog sudačke pogreške utrka je poništena i oni su diskvalificirani. Veslački savez Jugoslavije tada, zbog plaćanja takse, nije uložio žalbu i tako im nije omogućeno da veslaju u ponovljenoj utrci. Na Europskom prvenstvu 1951. u Mâconu ispali su u prednatjecanju.

Kvalificirali su se za nastup na Olimpijskim igrama 1952. u Helsinkiju, nakon pobjede na izlučnoj utrci 24. lipnja 1952. na Bledu. Usprkos tome Veslački savez Jugoslavije vrlo je teško dobio pristanak Jugoslavenskog olimpijskog komiteta da uz osmerac u Helsinki ide i četverac bez kormilara. Kako su smatrani autsajderima, njihovu treneru Davoru Jelaski nije bilo omogućeno da otputuje s njima na Igre. U Helsinkiju je posada četverca bez kormilara postigla najveći uspjeh u povijesti hrvatskog i tadašnjeg jugoslavenskog veslanja. U konkurenciji 18 posada najprije su pobijedili u prednatjecanju, a potom su u polufinalu pobijedili tri najjače reprezentacije: SSSR-a, SAD-a i Njemačke (koja je nastupala kao ekipa Saarske oblasti, dijelu poslijeratne Njemačke koji je tada bio pod međunarodnim protektoratom).

U finalnoj utrci održanoj 23. srpnja 1952. vodili su veliku borbu s posadom iz Francuske. Veći dio utrke bili su izjednačeni, a onda su poslije 1500 m izbili na čelo, a nakon 1700 m još su povećali svoju prednost koju su sačuvali i u zadnjih 300 metara. Bonačić je sa svojim kolegama Petrom Šegvićem, Matom Trojanovićem i Velimirom Valentom osvojio zlatnu olimpijsku medalju, prvu za hrvatski sport i prvu za Jugoslaviju nakon Drugog svjetskog rata. Zbog ovog velikog uspjeha proglašeni su na kraju godine najboljim sportašima Jugoslavije. Zajedno su zadnji put na Europskom prvenstvu veslali 1953. u Kopenhagenu, kada su u finalu postigli 5. mjesto.

DUJE BONAČIĆ (Split, 10. IV. 1929)

Rodil se je v hrvaško-slovenski družini. Njegov oče Ante je bil po rodu iz Splita, mati Silva, roj. Presker, pa iz Ljubljane. Njegov oče je po prvi svetovni vojni odšel v Ljubljano, kjer je končal geodetsko šolo in se zaposlil v podjetju Metalka. Materin oče Anton Presker je bil krojač in je imel na Prulah svojo krojaško delavnico.

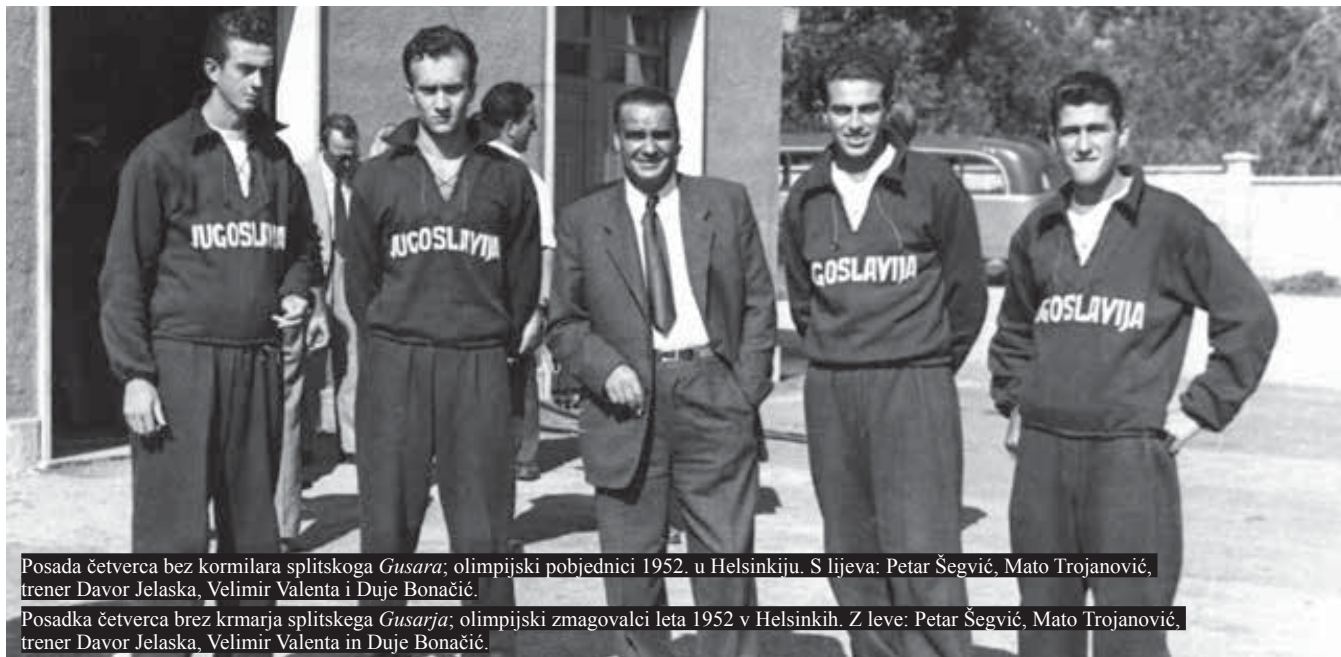
Družina Bonačić se je v Split preselila dva meseca pred Dujetovim rojstvom. Dujetov brat Vojko se je rodil v Splitu leta 1922, sestra Nevenka, poročena Stare, pa v Ljubljani leta 1923. Duje Bonačić je končal realno gimnazijo v Splitu, diplomiral pa na prirodoslovno-matematični fakulteti v Zagrebu, kjer je opravil tudi profesorski izpit.

S športom se je začel ukvarjati v otroštvu, pri komaj šestih letih, v splitskem telovadnem društvu *Sokol* in pla-valnem klubu *Volak*, ki pa ni bil uradno registriran. Sorodnik njegove matere je bil Boris Gregorka, znani slovenski telovadec in trener, kar je tudi vplivalo na Dujetovo ljubezen do športa. Po koncu druge svetovne vojne se je začel ukvarjati z veslanjem, predvsem zato, da bi postal močnejši, saj je pri 183 cm višine tehtal le 56 kg. Postal je član *Gusarja*, najuspešnejšega veslaškega kluba v državi, za katerega je potem nastopal 13 let.

Sodeloval je v več kot 140 regatah, v katerih je 83-krat dosegel 1. mesto. Najuspešnejši je bil v četvercu brez krmarja, v posadki s svojimi študijskimi kolegi Petrom Šegvičem, Matom Trojanovičem in Velimirjem Valentom. Med letoma 1949 in 1952, v obdobju največjih športnih uspehov, so študirali v Zagrebu, vendar še naprej nastopali za *Gusarja*. Prvi velik uspeh je Bonačić s kolegi iz četverca brez krmarja dosegel na prvenstvu Hrvaške leta 1949 na Reki, ko so še kot gimnazijci osvojili članski naslov. Potem so štirikrat zapored osvojili naslov prvaka Jugoslavije: leta 1950 in 1951 na Bledu, leta 1952 v Mariboru ter leta 1953 v Šibeniku. Ob tem je bil Bonačić tudi v osmercu, ki je osvojil državno prvenstvo leta 1950.

Za reprezentanco Jugoslavije je kot član posadke četverca brez krmarja nastopal med letoma 1950 in 1953. Debitirali so leta 1950 na evropskem prvenstvu v Milanu, ko se jim je zgodila velika krivica. V finalnem nastopu so na cilj priveslali drugi in bi morali osvojiti srebrno medaljo. Zaradi sodniške napake pa so tekmo razveljavili in jih diskvalificirali. Veslaška zveza Jugoslavije zaradi takse, ki bi jo morala vplačati, takrat ni vložila pritožbe, zato tudi niso mogli veslati v ponovljeni tekmi. Na evropskem prvenstvu leta 1951 v Mâconu so izpadli v predtekmovanju.

Po zmagi na izločilni tekmi 24. junija 1952 na Bledu so se uvrstili na olimpijske igre leta 1952 v Helsinkih. Kljub temu je Veslaška zveza Jugoslavije komajda dobila privolitev Jugoslovanskega olimpijskega komiteja, da je šel lahko v Helsinke ob osmercu tudi četverec brez krmarja. Ker so jih imeli za obstrance, njihovemu trenerju Davorju Jelaski niso omogočili, da bi z njimi odpotoval na igre. V Helsinkih je nato posadka četverca brez krmarja dosegla največji uspeh v zgodovini hrvaškega in tedanjega jugoslovanskega veslanja. Med 18 posadkami je najprej zmagala v predtekmovanju,

Posada četverca brez kormilara splitskega *Gusara*; olimpijski pobjednici 1952. u Helsinkiju. S lijeva: Petar Šegvić, Mato Trojanović, trener Davor Jelaska, Velimir Valenta i Duje Bonačić.

Posadka četverca brez krmarja splitskega *Gusarja*; olimpijski zmagovalci leta 1952 v Helsinkih. Z leve: Petar Šegvić, Mato Trojanović, trener Davor Jelaska, Velimir Valenta in Duje Bonačić.

Osim veslanjem, Bonačić se uspješno bavio i drugim sportovima. Kao plivač nastupao je za splitski *Jadran*. Bio je jedan od prvih splitskih igrača velikog rukometa, a 1948. nastupao je za reprezentaciju *Splita*, na nekim utakmicama i kao kapetan ekipe.

Posebno je bio uspješan u jedrenju kao član klubova *Split* i *Zenta*. Bio je kormilar-skiper na svim jedriličarskim regatama u akvatoriju srednje Dalmacije. Po dvaput je osvojio prva mjesta na Hvarskoj, Podgorskoj i Supetarskoj regati. Pobijedio je i na regati Split–Nečujam–Milna–Split te na noćnoj regati oko Šolte. Četiri je puta osvojio prvenstvo Dalmacije i dvaput bio drugi na prvenstvu države, a sve to u vlastitom krstašu.

Godinama je bio sportski djelatnik i trener u Splitu. Između ostalog bio je trener, predsjednik stručne komisije i predsjedavajući Veslačkog kluba *Gusar*. Kao predsjednik Jedriličarskog kluba *Zenta* osnovao je školu jedrenja za najmlađu dob. Dugo je bio veslački sudac i član ispitne komisije za veslačke suce.

Cijeli radni vijek proveo je u Splitu kao profesor geografije, meteorologije i oceanografije, najprije u Tehničkoj, a potom u Pomorskoj školi. U splitskoj Pomorskoj školi godinama je bio ravnatelj. Predavao je i na Višoj pomorskoj školi u Splitu i Zadru. Na kraju svoje profesionalne karijere bio je prosvjetni savjetnik za Dalmaciju u Zavodu za prosvjetno-pedagošku službu Hrvatske te je do umirovljenja bio voditelj te službe za Dalmaciju.

Dobitnik je velikog broja društvenih i sportskih priznanja, između ostalih i Trofeja Hrvatskog olimpijskog odbora za životno djelo 1999. te Ordena Danice Hrvatske s likom Franje Bučara 2003. godine. Državljanin je Republike Hrvatske i Republike Slovenije.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Duje Bonačića iz Splita.

Lit.: *50 godina Veslačkog saveza Jugoslavije*, Split, 1973.; T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986.; *Sto godina veslačkog sporta u Splitu 1890–1990*, Split, 1990.; M. Garber, *Feljton za jubilej – Devetorica Gusarovih: Duje Bonačić (2)*, Slobodna Dalmacija, Split, 19. siječanj 2004.

VLADIMIR DESNICA (Maribor, 8. V. 1929.)

Vladimirov otac Anton bio je industrijalac, vlasnik tvornice čokolade Mirim u Mariboru. Majka Ema, rođ. Žnideršič, bila je rodnom iz Ilirske Bistrice. Njegov djed Anton Žnideršič bio je međunarodno priznati uzgajivač pčela i vlasnik Pekatete, prve tvornice tjestenine u Ljubljani. Vladimir je odrastao uz polusestru Sonju koja se poslije udala za sina generala Rudolfa Maistera. U Mariboru je Vladimir Desnica proveo djetinjstvo i završio osnovnu školu, a u Zagrebu je nakon IV. muške gimnazije diplomirao na Pravnom fakultetu.

Njegov je otac kao gledatelj bio na Olimpijskim igrama u Berlinu 1936. i naslutio je sve razmjere prijetećeg nacizma, što je osnažilo njegovu namjeru da se s obitelji preseli u Zagreb. Na to se odlučio radi poslovnih interesa i zbog tadašnje nestabilne političke situacije u Mariboru te su se preselili 1938. godine.

Na Svjetskom prvenstvu u Steyeru 1951. S lijeva: Vladimir Desnica, Dalibor Hlavaček i Boris Kaminski.

Na svetovnem prvenstvu v Steyru leta 1951. Z leve: Vladimir Desnica, Dalibor Hlavaček in Boris Kaminski.

potem pa v polfinalu premagala tri najmočnejše reprezentance: tedanje Sovjetske zveze, ZDA in Nemčije (ta je na igrah nastopala kot ekipa Posarja, dela povojne Nemčije, ki je bil takrat pod mednarodnim protektoratom).

Na finalni tekmi 23. julija 1952 se je borila s posadko Francije, bila večji del tekme izenačena, po 1500 m prevzela vodstvo, po 1700 m pa še povečala prednost in jo v zadnjih 300 metrih ohranila. Bonačić je s kolegi Petrom Šegvićem, Matom Trojanovićem in Velimirjem Valentom osvojil zlato olimpijsko medaljo, prvo za hrvaški šport in prvo za Jugoslavijo po drugi svetovni vojni. Zaradi velikega uspeha so bili na koncu leta razglašeni za najboljše športnike Jugoslavije. Zadnjič so skupaj veslali na evropskem prvenstvu leta 1953 v Københavnu, ko so v finalu dosegli 5. mesto.

Ob veslanju se je Bonačić uspešno ukvarjal tudi z drugimi športi. Kot plavalec je nastopal za splitski *Jadran*. Bil je eden od prvih splitskih igralcev velikega rokometu; leta 1948 je nastopal za reprezentanco *Splita*, na nekaj tekmah celo kot kapetan ekipe.

Posebej uspešen je bil v jadraniu, kot član klubov *Split* in *Zenta*. Bil je krmar-skiper na vseh jadralskih regatah v akvatoriju srednje Dalmacije. Po dvakrat je osvojil prvo mesto na hvarski, podgorski in supetarski regati. Zmagal je tudi na regati Split–Nečujam–Milna–Split in na nočni regati okoli Šolte. Štirikrat je osvojil prvenstvo Dalmacije in bil dvakrat drugi na državnem prvenstvu, vse v lastnem plovilu, potovalni jadrnici.

Več let je bil športni delavec in trener v Splitu. V Veslaškem klubu *Gusar* je bil trener, predsednik strokovne komisije in predsednik kluba. Kot predsednik Jadrlnega kluba *Zenta* je ustanovil jadrlno šolo za najmlajše. Dolga leta je bil veslaški sodnik in član izpitne komisije za veslaške sodnike.

Celo delovno dobo je bil profesor geografije, meteorologije in oceanografije, najprej na tehnični šoli, pozneje tudi na pomorski šoli v Splitu. Več let je bil ravnatelj splitske pomorske šole. Predaval je tudi na višji pomorski šoli v Splitu in Zadru. Na koncu poklicne kariere je postal prosvetni svetovalec za Dalmacijo na Zavodu za prosvetno-pedagoško delo Hrvaške in bil vse do upokojitve tudi vodja oddelka za Dalmacijo pri tem zavodu.

Je dobitnik številnih družbenih in športnih priznanj, med njimi trofeje Hrvaškega olimpijskega komiteja za življenjsko delo leta 1999 in reda hrvaške danice z likom Franja Bučarja leta 2003. Je državljan Republike Hrvaške in Republike Slovenije.

Vir: Osebna izjava in arhiv Dujeta Bonačića iz Splita.

Lit.: *50 godina Veslačkog saveza Jugoslavije*, Split, 1973; T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986; *Sto godina veslačkog sporta u Splitu 1890–1990*, Split, 1990; M. Garber, “*Felton za jubilej - Devetorica Gusarovih: Duje Bonačić (2)*”, Slobodna Dalmacija, Split, 19. januar 2004.

VLADIMIR DESNICA **(Maribor, 8. V. 1929)**

Vladimirjev oče Anton je bil industrialec, lastnik tovarne čokolade Mirim v Mariboru. Mati Ema, roj. Žnideršič, je bila po rodu iz Ilirske Bistrice. Stari oče Anton Žnideršič je bil mednarodno priznan čebelar in lastnik Pekatete, prve tovarne testenin v Ljubljani. Vladimir je odraščal s polsestro Sonjo, ki se je pozneje poročila s sinom generala Rudolfa Maistra. V Mariboru je preživel otroštvo in končal osnovno šolo, v Zagrebu pa maturiral na IV. moški gimnaziji in diplomiral na pravni fakulteti.

Njegov oče si je leta 1936 ogledal olimpijske igre v Berlinu in takrat zaslutil razsežnosti prihajajočega nacizma. To je okrepilo njegovo razmišljanje, da bi se z družino preselil v Zagreb. Za to se je potem odločil iz poslovnih razlogov in zaradi nestabilnih razmer v Mariboru. Preselili so se leta 1938.

Po prihodu v Zagreb se je Vladimir Desnica včlanil v Zagrebški plavalni klub, v obdobju NDH-ja pa je bil član Hrvaškega plavalnega kluba *Zagreb*. Plaval je v nadarjeni generaciji, v kateri so bili še brata Marijan in Mislav Stipetić, sestra in brat Mira in Vlado Korpes, Andrej Quinz in Hrvoje Somogji, sami bodoči plavalni šampioni in državni prvaki. Največji uspeh je dosegel leta 1943 na prvenstvu svojega kluba, na katerem so nastopili vsi najboljši zagrebški plavalci. Zmagal je v kategoriji “piščančkov” na 100 m prsno, 200 m prsno in 3 x 50 m mešano, pri čemer je za seboj pustil tudi nekaj bodočih prvakov. Ob plavanju se je ukvarjal tudi z vaterpolom, pozimi pa s smučanjem in hokejem na ledu.

Po dolasku u Zagreb postao je Vladimir Desnica član Zagrebačkog plivačkog kluba, a za vrijeme NDH bio je u Hrvatskom plivačkom športskom klubu *Zagreb*. Plivanjem se bavio u talentiranoj generaciji, s braćom Marijanom i Mislavom Stipetić, sestrom i bratom Mirom i Vladom Korpes, Andrejom Quinzom i Hrvojem Somogji, sve redom budućim plivačkim šampionima i državnim prvacima Najveći uspjeh postigao je 1943. na prvenstvu svojega kluba u kojem su bili okupljeni svi najbolji zagrebački plivači. Pobijedio je u kategoriji “pilića” na 100 m prsno, 200 m prsno i 3 x 50 m mješovito, ostavivši iza sebe i neke buduće državne prvake. Uz plivanje, bavio se i vaterpolom i zimi skijanjem i hokejom na ledu.

Za vrijeme NDH njegovi su roditelji u Zagrebu materijalno pomagali izbjeglicama iz Slovenije. Zbog ratnih okolnosti i režima u Hrvatskoj, seli se 1943. s obitelji u Ljubljanu kod djeda Antona Žnideršiča i tu ostaje do 1945. godine.

Nakon rata vraća se s obitelji u Zagreb i nastavlja se, paralelno sa studijem prava, baviti sportom. Postao je član kajakaške sekcije Fiskulturnog društva *Mladost*, a od 1948. nastupao je za *Vir* i od 1954. za *Brodar* kojemu je bio jedan od osnivača. Natjecao se u kajakaštvu na divljim i mirnim vodama, i to u uspješnoj generaciji zagrebačkih kajakaša koji su poslijeratnih godina bili na mirnim vodama među najuspješnijima u državi, a u kajakaštvu na divljim vodama ravnopravni s kajakašima iz Slovenije, koji će poslije godinama dominirati u Jugoslaviji. Uz predratne zagrebačke kajakaše Eduarda Gluhaka i Renea Ružinskog, zajedno s velikim prijateljem i glavnim konkurentom Daliborom Hlavačekom, bio je predvodnik mladoga vala kajakaša koji su uspjehe počeli nizati krajem 1940-ih godina.

Natjecao se u raznim disciplinama i vrstama tadašnjih kajaka. F je bila kratica za “flatboat”, sklopivi kajak drvene konstrukcije na koju se navlačilo namočeno jedreno platno. K-1 i K-2 bili su cjeloviti kruti kajaci, jednosjedi ili dvosjedi, isprva drveni a poslije od plastike. Kraticom ŠK označavani su školski kajaci, a Š je bila oznaka za široki kajak.

Prvi uspjeh postiže 1947. na Prvenstvu Jugoslavije u slalomu, održanom na Savi Dolinki. U juniorskoj konkurenciji u jednosjedu F-1 osvojio je 2. mjesto, a s klupskim kolegom Hlavačekom postao je državni prvak u dvosjedu F-2. Iste godine na Prvenstvu Hrvatske u slalomu, održanom na Savi kod Zagreba, osvaja u juniorskim utrkama republički naslov u kajaku jednosjedu i s Hlavačekom 2. mjesto u kajaku dvosjedu. Na Prvenstvu Hrvatske na mirnim vodama, održanom u kolovozu 1948. na Jarunu, nastupa posljednji put kao junior. U kajaku jednosjedu K-1 na 500 m bio je na 2. mjestu, iza glavnoga konkurenta Hlavačeka, a u kajaku dvosjedu F-2 na 1000 m zajedno s Hlavačekom osvaja 1. mjesto.

Kao senior sudjeluje na državnom Prvenstvu na mirnim vodama 1948. na Ohridu. U kajaku jednosjedu K-1 osvaja 2. mjesto na 500 m i 3. mjesto na 1000 m, dok su u kajaku dvosjedu F-2 na 10 000 m on i Hlavaček postali prvaci Jugoslavije.

Sljedeće, 1949. godine, sudjeluje na Prvenstvu države na mirnim vodama održanom na Bledu, gdje u kajaku dvosjedu Š-2, opet s Hlavačekom, osvaja 2. mjesto na 1000 m. Na Prvenstvu Hrvatske na mirnim vodama, održanom 1950. u Zagrebu, u kajaku jednosjedu ŠK-1 na 500 m osvaja 2. mjesto i u slalomu 3. mjesto, a prvak je bio Hlavaček, kao i prethodnih godina.

Vrhunac karijere Desnica ostvaruje 1950. na Prvenstvu Jugoslavije u slalomu kada je postao prvak u kajaku jednosjedu F-1. U spustu 1951. na Savi Bohinjki osvojio je s Hlavačekom državno prvenstvo u kajaku dvosjedu F-2 te s ekipom Hrvatske i ekipno Prvenstvo Jugoslavije u skupnom zbiru rezultata u slalomu i spustu.

Na međunarodnim natjecanjima je u najjačoj konkurenciji svoj najveći uspjeh ostvario na Svjetskom prvenstvu u slalomu 1951. u Steyru gdje je ekipno u 3 x F-1 s Daliborom Hlavačekom i Borisom Kaminskim osvojio 4. mjesto, a u kajaku jednosjedu F-1 bio je na 24. mjestu.

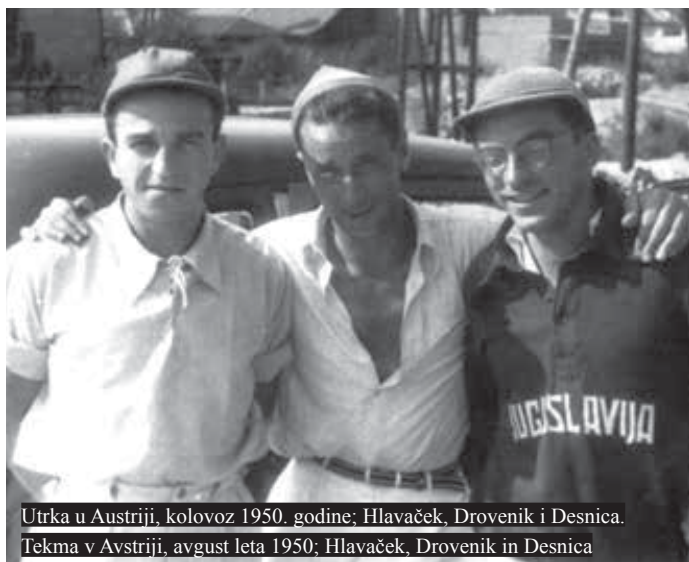
Ubrzo sve manje nastupa, a nakon oduzimanja i nacionalizacije obiteljske imovine i tvornica, odlučio je 1956. godine emigrirati iz Jugoslavije. Trajno se nastanio u Bruxellesu. Nastavio se rekreativno baviti kajakaštvom kao član *Royal Brussels Kayak Cluba*. Stekao je zvanje međunarodnoga suca u slalomu na divljim vodama.

Nastavio je obiteljsku tradiciju i postao industrijalac, vlasnik jedne tada najuspješnijih regionalnih tvornica igračkaka Sica u Belgiji i Francuskoj, kojom je upravljao do odlaska u mirovinu. Živi u Belgiji, ali dio godine provodi u Zagrebu i na Jadranskoj obali.

Izv.: Osobna izjava Vladimira Desnice iz Bruxellesa/Zagreba; arhiva Dalibora Hlavačeka iz Zagreba.

Lit.: “Race, pilići, subrace i subpilići naše buduće plivačke veličine”, Šport br. 26 (101), Zagreb, 1943.; *Sedamdeset godina kajakaštva u Hrvatskoj*, Zagreb, 1989.; Z. Jajčević, B. Pažur, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog kajakaštva na divljim vodama*, Zagreb, 2011.

Utrka u Austriji, kolovoz 1950. godine; Hlavaček, Drovenik i Desnica.
Tekma v Avstriji, avgust leta 1950; Hlavaček, Drovenik in Desnica

vali v Jugoslaviji. Ob predvojnih zagrebških kajakaših Eduardu Gluhku in Reneju Ružinskem ter velikem prijatelju in glavnem tekmeču Daliborju Hlavačkom je bil vodilni predstavnik mladega kajakaškega vala, ki je uspehe začel nizati konec 40. let.

Tekmoval je v različnih disciplinah in vrstah tedanjih kajakov. F je bila kratica za "flatboat", zložljiv kajak lesene konstrukcije, preko katere so napeli namočeno jadrovino. K-1 in K-2 so bili čvrsti enosedežni ali dvosedežni kajaki v enem kosu, najprej iz lesa, pozneje iz plastike. ŠK je bila kratica za šolske kajake, Š pa za široke kajake.

Prvi uspeh je dosegel leta 1947 na prvenstvu Jugoslavije v slalomu na Savi Dolinki. V mladinski konkurenci je z enosedežnim kajakom F-1 osvojil 2. mesto, z dvosedežnim kajakom F-2 pa je s klubskim kolegom Hlavačkom postal državni prvak. Istega leta je na prvenstvu Hrvaške v slalomu na Savi pri Zagrebu v kategoriji mladincev osvojil republiški naslov z enosedežnim kajakom, s Hlavačkom pa 2. mesto z dvosedežnim kajakom. Na prvenstvu Hrvaške na mirnih vodah avgusta 1948 na Jarunu je še zadnjič nastopil kot mladinec. Z enosedežnim kajakom K-1 je na 500 m zasedel 2. mesto, za glavnim tekmečem Hlavačkom, z dvosedežnim kajakom F-2 pa je skupaj s Hlavačkom osvojil 1. mesto na 1000 m.

Na državnem prvenstvu na mirnih vodah leta 1948 v Ohridu je tekmoval v članski konkurenci. Z enosedežnim kajakom K-1 je osvojil 2. mesto na 500 m in 3. mesto na 1000 m, z dvosedežnim kajakom F-2 na 10 000 m pa sta s Hlavačkom postala prvaka Jugoslavije.

Leta 1949 je na državnem prvenstvu na mirnih vodah na Bledu z dvosedežnim kajakom Š-2, spet s Hlavačkom, osvojil 2. mesto na 1000 m. Na prvenstvu Hrvaške na mirnih vodah leta 1950 v Zagrebu je z enosedežnim kajakom ŠK-1 na 500 m zasedel 2. mesto, v slalomu pa 3. mesto, prvak pa je tako kot prejšnja leta postal Hlavaček.

Vrhunec kariere je Desnica dosegel leta 1950, ko je z enosedežnim kajakom F-1 postal prvak Jugoslavije v slalomu. Leta 1951 je s Hlavačkom z dvosedežnim kajakom F-2 osvojil državno prvenstvo v spustu na Savi Bohinjki, z ekipo Hrvaške pa ekipno prvenstvo Jugoslavije v skupnem seštevku rezultatov slaloma in spusta.

Na mednarodnih tekmovanjih je v najmočnejši konkurenci svoj največji uspeh dosegel na svetovnem prvenstvu v slalomu leta 1951 v Steyru, kjer je ekipno v 3 x F-1 z Daliborjem Hlavačkom in Borisom Kaminskim osvojil 4. mesto, z enosedežnim kajakom F-1 pa je zasedel 24. mesto.

Sčasoma je nastopal vse manj. Po odvzemu in nacionalizaciji družinskega premoženja in tovarn se je leta 1956 odločil izseliti iz Jugoslavije. Za stalno se je preselil v Bruselj. S kajakaštvom se je ukvarjal rekreativno, kot član *Royal Brussels Kayak Cluba*. Postal je tudi mednarodni sodnik za slalom na divjih vodah.

Nadaljeval je družinsko tradicijo in postal industrialec. Bil je lastnik nekoč ene od najuspešnejših tovarn igrač Sica v Belgiji in Franciji, ki jo je vodil vse do upokojitve. Živi v Belgiji, del leta pa preživi v Zagrebu in jadranski obali.

Vira: Osebna izjava Vladimirja Desnice iz Bruslja/Zagreba; arhiv Daliborja Hlavačka iz Zagreba.

Lit.: "Race, pilići, subrace i subpilići naše buduće plivačke veličine", Šport št. 26 (101), Zagreb, 1943; *Sedamdeset godina kajakaštva u Hrvatskoj*, Zagreb, 1989; Z. Jajčević, B. Pažur, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog kajakaštva na divljim vodama*, Zagreb, 2011.

DUŠAN FURLAN

(Brezovica pri Ljubljani, 24. VIII. 1929. – Nova Gorica, 9. VI. 2007.)

Dušanov otac bio je Ivan Furlan, a majka Cecilija, rođ. Doljak. Diplomirao je na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu 1955. godine.

U mladosti je počeo vježbati gimnastiku kao član *Sokola* u Ljubljani. Nakon Drugog svjetskog rata bio je član Gimnastičkog društva *Partizan Vič* iz Ljubljane. U Zagreb je došao 1949. na studij i postao član Gimnastičkog društva *Zagreb 1*, koje je 1951. preimenovano u Društvo za tjelesni odgoj *Partizan Zagreb 1*.

Najuspješnije rezultate u gimnastičkoj karijeri ostvario je za boravka u Zagrebu. Prvi zapaženiji rezultat dostigao je na Prvenstvu Jugoslavije 1949. u Zagrebu kada je kao član I. gimnastičkog razreda osvojio 2. mjesto. Na sljedećem državnom prvenstvu 1950. godine u Beogradu nastupio je u najjačem saveznom razredu i pojedinačno je bio 8. a u Splitu je 1951. osvojio 6. mjesto.

Na sam vrh jugoslavenske sportske gimnastike došao je na Prvenstvu Jugoslavije 1952. u Ljubljani kada je postao prvak u pojedinačnom višeboju i pridonio osvajanju ekipnog 2. mjesta. Naslov prvaka Jugoslavije u višeboju obranio je 1953. u Skoplju i 1954. u Zagrebu gdje je osvojio i ekipni naslov. Imao je uspjeha i na drugim domaćim natjecanjima.

Nastupao je za reprezentaciju Jugoslavije, Hrvatske i Zagreba. Za Jugoslaviju je debitirao 1. lipnja 1952. u Subotici u dvoboju protiv švicarskog kluba *Satus*. Nastupio je na Olimpijskim igrama 1952. u Helsinkiju, gdje je među jugoslavenskim gimnastičarima koji su sudjelovali na Igrama bio najbolje plasiran kao 88. u pojedinačnom višeboju, a cijela ekipa osvojila je 10. mjesto. Na Svjetskom prvenstvu 1954. u Rimu bio je 72. čime je pojedinačno ponovno bio najbolje plasirani jugoslavenski gimnastičar, a ekipno je osvojio 12. mjesto. Zadnji nastup za reprezentaciju imao je 1955. u Ljubljani u dvoboju protiv Danske. Iste je godine u natjecanju gimnastičara Zagreba i Berlina pobijedio u višeboju.

Po završetku studija napustio je Zagreb i vratio se u Sloveniju, a ubrzo je završio aktivnu natjecateljsku karijeru. Nakon povratka, zaposlio se u Veterinarskoj stanici u Novoj Gorici. Uz gimnastiku je ostao vezan kao trener *Partizana* u Novoj Gorici i potom Športnog društva *Dom* u talijanskoj Gorici, gdje je djelovao 25 godina.

Sportsko društvo *Sonček* iz Solkana svake godine organizira međunarodnu sportsku priredbu za mlade "Sončkov dan", na kojoj uvijek jednu gimnastičku točku posvete sjećanju na Furlana; ta se točka zove "Dušanova točka". Dušanov sin, Samo Furlan, bio je dugogodišnji kondicijski trener Skijaškog saveza Slovenije, a sada u ruskoj skijaškoj reprezentaciji vodi brigu o kondicijskim pripremama.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1943–1963*, Beograd, 1964.; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977.; N. Resanović, *Zagrebačko tjelovježbeno društvo Hrvatski Sokol*, Zagreb, 2002.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

Gimnastička reprezentacija Jugoslavije na Olimpijskim igrama 1952. u Helsinkiju. Slijeva: Ivan Čaklec, Dušan Furlan, Karel Janeš, Ede Madar, Franjo Jurjević, Ivica Jelić, Anton Kropivšek, Bogdan Šešić i Sreta Stefanović.

Gimnastična reprezentanca Jugoslavije na olimpijskih igrah leta 1952 v Helsinkih. Z leve: Ivan Čaklec, Dušan Furlan, Karel Janeš, Ede Madar, Franjo Jurjević, Ivica Jelić, Anton Kropivšek, Bogdan Šešić in Sreta Stefanović.

DUŠAN FURLAN

(Brezovica pri Ljubljani, 24. VIII. 1929–Nova Gorica, 9. VI. 2007)

leta 1952 v Helsinkih, kjer se je med jugoslovanskimi telovadci, ki so bili na igrah, odrezal najbolje; bil je 88. v posamičnem mnogoboju, ekipa pa je osvojila 10. mesto. Na svetovnem prvenstvu leta 1954 v Rimu je bil 72., s tem pa posamično vnovič najbolje uvrščen jugoslovanski telovadec. Ekipno je osvojil 12. mesto. Zadnjič je za reprezentanco nastopil leta 1955 v Ljubljani, v dvoboju z Dansko. Istega leta je na tekmovanju zagrebških in berlinskih telovadcev zmagal v mnogoboju.

Po koncu študija je zapustil Zagreb in se vrnil v Slovenijo ter kmalu končal tekmovalno kariero. Zaposlil se je na Veterinarski postaji v Novi Gorici. Z gimnastiko je ostal povezan kot trener *Partizana* v Novi Gorici in pozneje Športnega društva *Dom* v italijanski Gorici, kjer je deloval 25 let.

Športno društvo *Sonček* iz Solkana vsako leto pripravi mednarodno športno prireditev za mlade Sončkov dan, na kateri eno gimnastično točko posvetijo spominu na Furlana; imenuje se "Dušanova točka". Dušanov sin, Samo Furlan, je bil dolgoletni kondicijski trener pri Smučarski zvezi Slovenije, zdaj pa skrbi za telesno pripravljenost ruske smučarske reprezentance.

Dušanov oče je bil Ivan Furlan, mati pa Cecilija, roj. Doljak. Diplomiral je na veterinarski fakulteti v Zagrebu leta 1955.

V mladosti se je začel ukvarjati z gimnastiko kot član *Sokola* v Ljubljani. Po drugi svetovni vojni je bil član Telovadnega društva *Partizan Vič* iz Ljubljane. V Zagreb je prišel leta 1949 na študij in postal član Gimnastičnega društva *Zagreb 1*, ki so ga leta 1951 preimenovali v Društvo za telesno vzgojo *Partizan Zagreb 1*.

Najboljše rezultate v gimnastični karieri je ustvaril med bivanjem v Zagrebu. Prvi opaznejši rezultat je dosegel na prvenstvu Jugoslavije leta 1949 v Zagrebu, ko je kot član prvega gimnastičnega razreda osvojil 2. mesto. Na naslednjem državnem prvenstvu leta 1950 v Beogradu je nastopil v najmočnejšem zveznem razredu in bil posamično osmi, v Splitu pa je leta 1951 zasedel 6. mesto.

Na vrh jugoslovanske športne gimnastike se je povzpел na prvenstvu Jugoslavije leta 1952 v Ljubljani, ko je postal prvak v posamičnem mnogoboju in je prispeval k osvojitvi ekipnega 2. mesta. Naslov prvaka Jugoslavije v mnogoboju je obranil leta 1953 v Skopju in leta 1954 v Zagrebu, kjer je osvojil tudi ekipni naslov. Uspešen je bil tudi na drugih domačih tekmovanjih.

Nastopal je za reprezentanco Jugoslavije, Hrvaške in Zagreba. Za Jugoslavijo je debitiral 1. junija 1952 v Subotici, v dvoboju s švicarskim klubom *Satus*. Nastopil je na olimpijskih igrah

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1943–1963*, Beograd, 1964; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977; N. Resanović, *Zagrebačko telovježbeno društvo Hrvatski sokol*, Zagreb, 2002; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

ALFRED BALEN

(Crikvenica, 2. I. 1930. – Zürich, Švicarska, 8. XII. 1986.).

Rođen je hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Martina i majke Lidije, rođ. Miklič. Baleni su podrijetlom iz Balenske Drage kraj Jablanca, a bili su vlasnici mlina i pilane u Senju te električne centrale u Crikvenici. Majka Lidija potječe iz imućne ljubljanske obitelji Miklič koja je u Ljubljani posjedovala hotel Miklič koji je 1936. preimenovan u Metropol, a bio je najveći u tadašnjoj Jugoslaviji. Alfred je odrastao u Crikvenici i Zagrebu gdje su roditelji od 1935. bili vlasnici Kina Union koje je nakon rata nacionalizirano i preimenovano u Kino Mosor.

Vaterpolom se, na nagovor prijatelja, počeo baviti 1945. u Crikveničkom plivačkom klubu gdje je nastupao i njegov stariji brat Rikard. Trenirali su pod vodstvom Vladimira Smokvine, predratnog plivačkog reprezentativca. Od 1950. do 1955. Balen je bio član Plivačkog kluba *Naprijed* iz Zagreba, u kojem je trener vaterpolske sekcije bio Mirko Mirković, istaknuti predratni vaterpolist.

S vaterpolskom ekipom *Naprijeda* osvojio je 1951. godine 1. mjesto u II. saveznoj ligi kao i u kvalifikacijama za ulazak u I. saveznu ligu Jugoslavije. Dvije je sezone s *Naprijedom* nastupao u I. saveznoj ligi, no 1953. su administrativnom odlukom izgubili status prvoligaša, premda su zauzeli 6. mjesto među tadašnjih osam prvoligaša. Nakon što je ukinuta II. savezna liga, Balen s *Naprijedom* sudjeluje u osvajanju prvenstva Hrvatske 1954. godine, a 1955. su pobijedili na kvalifikacijama za ponovno oformljenu II. saveznu ligu.

Nakon završetka igračke karijere položio je trenerski ispit i od 1960. do 1962. bio je trener vaterpolske sekcije *Naprijeda*, to jest *Medveščaka* – nakon promjene imena 1961. godine.

Potom Balen odlazi u SR Njemačku gdje je započeo međunarodnu trenersku karijeru u vaterpolu. Često se selio diljem svijeta pa je tako bio trener reprezentacije Egipta, a od 1965. do 1968. trener reprezentacije Meksika koju je vodio na Olimpijskim igrama 1968. u Ciudad de México. Nakon povratka u SR Njemačku skrasio se 1969. u tadašnjem Zapadnom Berlinu gdje je od tada radio i živio.

Od početka 1970-ih bio je trener tada lokalnog kluba *Wasserfreunden Spandau 04* koji je u to vrijeme bio amaterski klub i igrao je u nižim ligama. Kvalitetnim trenerskim radom uspio je stvoriti generaciju koja se najprije

Momčad *Wasserfreunden Spandau 04*, prvaci SR Njemačke 1979. Stoji s lijeva: Loebb, Otto, Rohle, Molkowaki, Lehmann, Eberlein, Loeck, Vogel i trener Balen. Čuče: Kude, Stamm, Freund i Gassmann.

Moštvo *Wasserfreunden Spandau 04*, prvak ZR Nemčije leta 1979. Stojijo (z leve): Loebb, Otto, Rohle, Molkowaki, Lehmann, Eberlein, Loeck, Vogel in trener Balen. Čepijo: Kude, Stamm, Freund in Gassmann.

ALFRED BALEN

(Crikvenica, 2. I. 1930–Zürich, Švica, 8. XII. 1986)

Rodil se je v hrvaško-slovenski družini očetu Martinu in materi Lidiji, roj. Miklič. Baleni so po rodu iz Balenske Drage pri Jablancu, bili so lastniki mlina in žage v Senju ter elektrarne v Crikvenici. Mati Lidija je bila iz premožne ljubljanske družine Miklič, ki je imela v Ljubljani hotel Miklič. Hotel, največji v tedanji Jugoslaviji, se je leta 1936 preimenoval v Metropol. Alfred je odraščal v Crikvenici in Zagrebu, kjer so bili starši od leta 1935 lastniki Kina Union; po vojni so ga nacionalizirali in preimenovali v Kino Mosor.

K igranju vaterpola so ga nagovorili prijatelji. S tem športom se je začel ukvarjati leta

1945 v Crikveniškem plavalnem klubu, v katerem je nastopal tudi njegov starejši brat Rikard. Trenirali so pod vodstvom Vladimirja Smokvine, predvojnega plavalnega reprezentanta. Med letoma 1950 in 1955 je bil Balen član Plavalnega kluba *Naprijed* iz Zagreba, v katerem je vaterpolsko sekcijo treniral Mirko Mirković, pomemben predvojni vaterpolist.

Z vaterpolsko ekipo *Naprijeda* je leta 1951 osvojil 1. mesto v drugi zvezni ligi in v kvalifikacijah za prvo zvezno ligo Jugoslavije. Dve sezoni je z *Naprijedom* nastopal v prvi zvezni ligi, leta 1953 pa so z administrativno odločitvijo izgubili status prvoligaša, čeprav so zasedli 6. mesto med tedanjimi osmimi prvoligaši. Po ukinitvi druge zvezne lige je Balen z *Naprijedom* osvojil prvenstvo Hrvaške leta 1954, leta 1955 pa so zmagali v kvalifikacijah za vnovič ustanovljeno drugo zvezno ligo.

Po koncu igralske kariere je opravil trenerski izpit. Med letoma 1960 in 1962 je bil trener vaterpolske sekcije *Naprijeda* oziroma *Medveščaka* – po spremembi imena leta 1961.

Potem je odšel v ZR Nemčijo, kjer je začel mednarodno trenersko kariero v vaterpolu. Pogosto se je selil po svetu, med drugim je bil trener reprezentance Egipta, med letoma 1965 in 1968 pa tudi trener reprezentance Mehike, ki jo je vodil na olimpijskih igrah leta 1968 v Ciudadu de México. Po vrnitvi v ZR Nemčijo leta 1969 se je ustalil v tedanjem Zahodnem Berlinu, tam živel in delal.

Od začetka 70. let je bil trener takrat še majhnega kluba *Wasserfreunden Spandau 04*; v tistih časih je bil to amaterski klub, ki je igral v nižjih ligah. S kakovostnim trenerskim delom mu je uspelo ustvariti generacijo, ki se je leta 1977 najprej uvrstila v prvo Bundesligo, potem pa leta 1979 prerasla v nepremagljivo moštvo v nemškem vaterpolu. *Spandau 04*, kot je skrajšano ime kluba, je v zlatem obdobju pod Balenovim vodstvom med letoma 1979 in 1986 osvojil 16 trofejev: 8-krat zapored prvenstvo in prav tolikokrat pokal ZR Nemčije. Balen je *Spandau 04* med letoma 1977 in 1986 kot trener vodil na 278 tekmah v Bundesligi: dosegel je 257 zmag in 11 neodločenih rezultatov ter doživel samo 10 porazov, na domačem terenu v Berlinu pa je izgubil samo eno tekmo. Tako si je prislužil sloves najuspešnejšega klubskega trenerja v zgodovini nemškega vaterpola.

Z velikim uspehom je klub vodil tudi na evropskih pokalih. Pod njegovim vodstvom je *Spandau 04* postal prvi zahodnonemški vaterpolski klub, ki se je uvrstil v finale pokala evropskih prvakov (KEP) – in ga tudi osvojil. Najprej je s *Spandauom 04* izgubil dva finala KEP-a, leta 1980 proti *Jugu* v Dubrovniku in leta 1981 proti *Barceloni*, potem pa ga je trikrat osvojil: leta 1982 po zmagi nad *Dinamom* iz Almatyja, leta 1985 nad *VSC*-jem iz Budimpešte in leta 1986 nad *Dinamom* iz Moskve. Ob tem so dvakrat osvojili tudi evropski superpokal: leta 1985 v Zürichu po zmagi nad *Vasasom* iz Budimpešte in leta 1986 nad *Mornarjem* iz Splita.

Spandau 04 je pod Balenovim vodstvom postal najboljši vaterpolski klub v Evropi. Igralci, ki jih je izbral in treniral – kot so bili Rohle, Loebb, Bukowski, Hohenstein, Fernandez, Ehrl, Kison, Stamm, Freund, Grundt, Schneider, Otto in drugi – so bili hrbtenica reprezentance ZR Nemčije, ki je osvojila evropsko prvenstvo leta 1981 v

plasirala u I. Bundesligu 1977. a potom je od 1979. postala nepobjediva u njemačkom vaterpolu. U svom zlatnom razdoblju od 1979. do 1986. je *Spandau 04*, kako se klub skraćeno zove, pod vodstvom Balena osvojio 16 trofeja: po 8 puta uzastopno prvenstva i kupove SR Njemačke. Balen je kao trener vodio *Spandau 04* na 278 utakmica u Bundesligi od 1977. do 1986. i ostvario je: 257 pobjeda, 11 neriješenih rezultata i samo 10 poraza, a na domaćem terenu u Berlinu izgubio je samo jednu utakmicu. Time je zaslužio status najuspješnijeg klupskog trenera u povijesti njemačkog vaterpola.

S velikim uspjehom vodio je svoj klub i u europskim kupovima. Pod njegovim je vodstvom *Spandau 04* postao prvi zapadnonjemački vaterpolo klub koji se plasirao u finale i osvojio Kup europskih prvaka (KEP). Najprije je izgubio dva finala KEP-a 1980. protiv *Juga* u Dubrovniku i 1981. protiv *Barcelone*, ali je potom sa *Spandauom 04* triput osvojio KEP: 1982. nakon pobjede u finalu protiv *Dynama* iz Almate (prijašnje Alma Ate), 1985. protiv *VSC*-a iz Budimpešte i 1986. protiv *Dynama* iz Moskve. Uz to su dvaput osvojili i Europski superkup: u Zürichu 1985. protiv *Vasasa* iz Budimpešte i 1986. protiv *Mornara* iz Splita.

Spandau 04 postao je pod Balenovim vodstvom najbolji vaterpolo klub u Europi, a igrači koje je on selektirao i trenirao – kao što su bili Rohle, Loebb, Bukowski, Hohenstein, Fernandez, Ehrl, Kison, Stamm, Freund, Grundt, Schneider, Otto i drugi – bili su okosnica reprezentacije SR Njemačke koja je osvojila: Prvenstvo Europe 1981. u Splitu, Svjetski kup 1985. u Duisburgu, kao i brončane medalje na Olimpijskim igrama 1984. u Los Angelesu i na Svjetskom prvenstvu 1982. u Guayaquilu.

Na vrhuncu trenerske karijere, nakon što je u Zürichu 7. prosinca 1986. njegov klub s 10 : 8 nadmašio *Mornar* u Super kupu, uzbuđen zbog pobjede Balen se u odijelu bacio u bazen. Potom je mokat došao u hotel na svečani banket, gdje mu je Renato Vučetić - Splićo predsjednik *Mornara* čestitao na pobjedi. Ubrzo je doživio moždani udar i prebačen je u bolnicu, no nije se budio iz kome i preminuo je sljedećeg dana.

Za života, a i nakon smrti, dobio je mnoga priznanja. Proglašen je najboljim trenerom Zapadnog Berlina 1986. a njegov klub *Spandau 04* bio je proglašen za najbolju sportsku momčad Berlina 1981., 1982., 1984., 1985. i 1986. Od 1988. se u Berlinu njemu u čast priređuje Balen-Kup, međunarodni memorijalni turnir na kojem sudjeluju najjače vaterpolske momčadi. Berlinska općina Spandau je 2006. povodom 20-godišnjice njegove smrti jednom šetalištu dala njegovo ime.

Izv.: Izjava Renata Vučetića - Spliće iz Splita; izjava Miroslava Stieglera iz Zagreba; arhiva Društvenog centra Kino Mosor iz Zagreba; autorova arhiva.

Lit.: S. Breljak: "Život i smrt u vodi", Matica, broj 11, Zagreb, studeni 2006.; *Stoljeće vaterpola u Hrvatskoj*, Zagreb, 2010.

BRUNO HLADNIK

(Ajdovščina, 25. III. 1930. – Zagreb, 26. IX. 2003.)

Ocu Matiji i majci Alojziji bio je najmlađi sin od četvero braće. S obitelji se kao dijete doselio u Kustošiju, tadašnje zapadno predgrađe Zagreba. Po zanimanju je bio knjigovođa. U mladosti je igrao nogomet i bio član Nogometnog kluba *Kustošija*. Na poticaj starijega brata Stanislava Hladnika počeo je s kuglanjem kao član Kuglačkog športskog kluba *Grmoščica* iz zagrebačke Kustošije, gdje je živio. U kuglanju nije bio tako uspješan kao njegov brat koji je bio svjetski i europski prvak. Najveće uspjehe ostvario je u ekipnoj konkurenciji.

Kao član *Grmoščice* osvojio je ekipno Prvenstvo Jugoslavije po međunarodnom načinu 1961. u Zagrebu i Kup Jugoslavije 1962. u Zagrebu. Sudjelovao je u obaranju momčadskog državnog rekorda, što je *Grmoščica* postigla 10. ožujka 1962. u Zagrebu s 5580 čunjeva, čime je potvrđena njihova svjetska vrijednost. S *Grmoščicom* je osvojio i ekipno Prvenstvo Jugoslavije po narodnom načinu 1963. u Celju i 1972. u Zagrebu. Sudjelovao je potom u osvajanju nekoliko naslova ekipnog prvaka Hrvatske i Zagreba.

Početak 1960-ih uključio se u bowling sekciju *Grmoščice*, koja je osnovana 1953. i bila je godinama vodeća u Hrvatskoj i Jugoslaviji. Bowling, kao američka verzija kuglanja s deset čunjeva, najviše se igrao u Zagrebu i poslije u Sloveniji. Bruno Hladnik je kao član bowling sekcije nastupao na mnogim međunarodnim prijateljskim susretima jer službenih međunarodnih klupskih kupova nije bilo. Posebno se istaknuo prilikom gostovanja

Splitu, svetovni pokal leta 1985 v Duisburgu ter bronasti medalji na olimpijskih igrah leta 1984 v Los Angelesu in na svetovnem prvenstvu leta 1982 v Guayaquilu.

Na vrhuncu trenerske kariere, potem ko je v Zürichu 7. decembra 1986 njegov klub z 10 : 8 premagal *Mornar* v superpokalu, je navdušen nad zmago oblečen skočil v bazen. Potem je moker prišel v hotel na svečani banket, kjer mu je predsednik *Mornarja* Renato Vučetić - Spličo čestital za zmago. Nato pa je doživel možgansko kap. Prepeljali so ga v bolnišnico, vendar se ni prebudil iz kome. Naslednji dan je umrl.

V življenju in tudi posmrtno je prejel številna priznanja. Razglasili so ga za najboljšega trenerja Zahodnega Berlina leta 1986, njegov klub *Spandau 04* pa je bil razglašen za najboljšo športno moštvo Berlina leta 1981, 1982, 1984, 1985 in 1986. Od leta 1988 v Berlinu v spomin nanj prirejajo Balenov pokal, mednarodni spominski turnir, na katerem sodelujejo najmočnejša vaterpolska moštva. Berlinska občina Spandau je leta 2006 ob 20. obletnici njegove smrti po njem poimenovala mestno sprehajališče.

Viri: Izjava Renata Vučetića - Spliča iz Splita; izjava Miroslava Stieglerja iz Zagreba; arhiv Druženega centra Kino Mosor iz Zagreba; avtorjev arhiv.

Lit.: S. Breljak, "Život i smrt u vodi", Matica št. 11, Zagreb, november 2006; *Stoljeće vaterpola u Hrvatskoj*, Zagreb, 2010.

BRUNO HLADNIK

(Ajdovščina, 25. III. 1930–Zagreb, 26. IX. 2003)

Bil je najmlajši sin očeta Matije in matere Alojzije. Imel je še tri brate. Z družino se je kot otrok priselil v Kustošijo, tedanje zahodno predmestje Zagreba. Po poklicu je bil knjigovodja. V mladosti je igral nogomet in bil član Nogometnega kluba *Kustošija*. Na pobudo starejšega brata Stanislava Hladnika se je začel ukvarjati s kegljanjem, kot član Kegljaškega športnega kluba *Grmoščica* iz zagrebške Kustošije, kjer je živel. V kegljanju ni bil tako uspešen kot njegov brat, ki je bil svetovni in evropski prvak. Največje uspehe je ustvaril v ekipni konkurenci.

Kot član *Grmoščice* je osvojil ekipno prvenstvo Jugoslavije v mednarodnem načinu leta 1961 v Zagrebu in pokal Jugoslavije leta 1962 v Zagrebu. Bil je član *Grmoščice*, ko je ta 10. marca 1962 v Zagrebu s 5580 keglji

Kuglači *Grmoščice*, viceprvaci I. savezne lige 1987./88. S lijeva stoje: predsjednik Bruno Hladnik, Branko Radošević, trener Vladimir Šojat, Ivica Golubić, Miloš Milivojević i potpredsjednik Dujam Smoljanović. Sjede: Božidar Greif, Branko Burčul, Ante Pešut, Vladimir Galjanić i Jakov Džaja.

Kegljači *Grmoščice*, podprvaci prve zvezne lige 1987/88. Stojijo (z leve): predsjednik Bruno Hladnik, Branko Radošević, trener Vladimir Šojat, Ivica Golubić, Miloš Milivojević in potpredsjednik Dujam Smoljanović. Sedijo: Božidar Greif, Branko Burčul, Ante Pešut, Vladimir Galjanić in Jakov Džaja.

Bruno Hladnik

Grmoščice na velikom međunarodnom turniru u Beču 1963. Među kuglačima 48 bowling klubova iz cijele Europe osvojio je prvo mjesto u dvorani Prater i četvrto mjesto u ukupnom plasmanu te kao član momčadi ekipno prvo mjesto. Na turneji *Grmoščice* po Finskoj 1963. u Tampereu i Helsinkiju osvojio je dva prva mjesta u ukupnom plasmanu. Nastupio je i na povijesnoj turneji *Grmoščice* 1972. po SAD-u, koju su organizirali hrvatski iseljenici i simpatizeri kluba, a na kojoj su klupski igrači Dujam Smoljanović, Bruno Hladnik, Miljenko Bobanac, Juraj Šoprek - Đuro, Josip Zlatić, Josip Šolman, August Nadinić i Novak odigrali osam utakmica od kojih su četiri dobili, a četiri izgubili. Nastupali su u Clevelendu, Detroitu, Chicagu i Yongstaunu. *Grmoščica* je bila prva bowling momčad iz jugoistočne Europe koja je gostovala u Americi – kolijevci bowlinga.

Bruno Hladnik je posebno bio aktivan kao sportski dužnosnik u bowlingu i kuglanju. Bio je predsjednik Bowling odbora kuglačkih saveza Hrvatske i Jugoslavije i član predsjedništva Kuglačkog saveza Hrvatske. Bio je tajnik, i od 1986. do 1990. predsjednik *Grmoščice*. U razdoblju njegova predsjedničkog mandata za trenera je postavljen dotadašnji igrač

Vlado Šojat, pa je klub nakon godina prosječnih rezultata ponovno došao u vrh jugoslavenskog i međunarodnog kuglanja. Osvojena je I savezna kuglačka liga 1989./90., Kup Jugoslavije 1988., 1989. i 1990. i Dunavski kup 1988. godine.

Bruno Hladnik je radio u Tvornici električnih strojeva Rade Končar u Zagrebu, do umirovljenja.

Za svoj rad u sportu dobio je mnoga društvena priznanja i nagrade.

Lit.: Kuglački list br. 141-142, Zagreb, srpanj-kolovoz 1962.; *Kuglački sportski klub Grmoščica 1938 – 1988*, Zagreb, 1988.; E. Hermar, *Kuglačko sportski klub Grmoščica 1938 – 2013*, Zagreb 2013.

EMIL MAHNE (Vatovlje, 24. VIII. 1931.)

Emilov otac Franc i majka Ivanka, rođ. Vojvoda, rodnom su bili iz Vatovlja kod Divače. S obitelji se 1948. doselio u Rijeku gdje je položio tadašnju malu maturu i završio Industrijsku školu. Kao precizni mehaničar radio je u tvornici Torpedo, gdje se počeo baviti boćanjem, tada uglavnom radničkim sportom. Rijeka je u to doba bila vodeći boćarski centar u Hrvatskoj i – uz Ljubljanu – u Jugoslaviji.

Prve značajnije uspjehe Mahne je postigao 1958. godine. Na Prvenstvu Jugoslavije u Sežani osvojio je 3. mjesto pojedinačno, dok je u Ljubljani osvojio 4. mjesto u izbijanju, a isti je uspjeh postigao i u četvorkama na prvenstvu održanom u Rijeci. S momčadi *Torpeda* osvojio je državno prvenstvo u četvorkama 1959. u Ljubljani. Godine 1961. postao je član Boćarskog kluba *Bazovica* u okviru Slovenskog doma Bazovica u Rijeci. U momčadi *Bazovice* igrao je uz njega i Dinko Jugovac, jedan od najboljih boćara u državi, kao i kvalitetni klupski igrači Marino Ladić i Donato Bastijančić koji je također bio došao iz *Torpeda*.

Prvi uspjeh kao član *Bazovice* postigao je Mahne u rujnu 1961. u Zagrebu na državnom Prvenstvu Jugoslavije u izbijanju, kad je osvojio 3. mjesto kao najbolje plasirani hrvatski boćar. Od 1963. uvrstio se u sam vrh jugoslavenskog boćanja. Na Prvenstvu Jugoslavije u parovima,

Emil Mahne i Marino Ladić.
Emil Mahne in Marino Ladić.

postavila moštveni državni rekord. Tako se je potrdil njihov pomen na svetovni ravni. Z *Grmoščico* je osvojil tudi ekipno prvenstvo Jugoslavije v narodnem načinu leta 1963 v Celju in leta 1972 v Zagrebu. Sodeloval je še v osvajanju nekaj naslovov ekipnega prvaka Hrvaške in Zagreba.

Na začetku 60. let se je vključil v bovlinško sekcijo *Grmoščice*, ki je bila ustanovljena leta 1953 in bila več let vodilna na Hrvaškem in v Jugoslaviji. Bowling, ameriška različica kegljanja z desetimi keglji, se je igral predvsem v Zagrebu in pozneje v Sloveniji. Bruno Hladnik je kot član bovlinške sekcije nastopal na številnih mednarodnih prijateljskih srečanjih, saj uradnih mednarodnih klubskih pokalov ni bilo. Posebej se je izkazal na gostovanju *Grmoščice* na velikem mednarodnem turnirju na Dunaju leta 1963. Med kegljači iz 48 bovlinških klubov iz vse Evrope je osvojil 1. mesto v dvorani Prater in 4. mesto v skupni uvrstitvi ter kot član moštva ekipno 1. mesto. Na turneji *Grmoščice* po Finski leta 1963 je v Tampereju in Helsinkih osvojil dve 1. mesti v skupni razvrstitvi. Nastopil je tudi na zgodovinski turneji *Grmoščice* leta 1972 po ZDA, ki so jo organizirali hrvaški izseljenci in simpatizerji kluba; klubski igralci Dujam Smoljanović, Bruno Hladnik, Miljenko Bobanac, Juraj Šoprek - Đuro, Josip Zlatić, Josip Šolman, August Nadinić in Novak so odigrali osem tekem: štiri so dobili, štiri pa izgubili. Nastopali so v Clevelendu, Detroitu, Chicagu in Yongstowonu. *Grmoščica* je bilo prvo bovlinško moštvo iz jugovzhodne Evrope, ki je gostovalo v Ameriki – zibelki bowlinga.

Bruno Hladnik je bil posebej dejaven kot športnik - funkcionar v bowlingu in kegljanju. Bil je predsednik bovlinškega odbora kegljaških zvez Hrvaške in Jugoslavije ter član predsedstva Kegljaške zveze Hrvaške. Nekaj časa je bil sekretar, med letoma 1986 in 1990 pa tudi predsednik *Grmoščice*. Med njegovim predsedniškim mandatom je trener postal dotedanji igralec Vlado Šojat, z njim pa se je klub po dolgih letih povprečnih rezultatov ponovno povzpел v vrh jugoslovanskega in mednarodnega kegljanja. Osvojil je prvo zvezno kegljaško ligo 1989/90, pokal Jugoslavije med letoma 1988 in 1990 ter donavski pokal leta 1988.

Bruno Hladnik je bil do upokojitve zaposlen v tovarni električnih strojev Rade Končar v Zagrebu.

Za svoje delo v športu je prejel številna društvena priznanja in nagrade.

Lit.: Kuglački list št. 141–142, Zagreb, julij–avgust 1962; *Kuglački sportski klub Grmoščica 1938–1988*, Zagreb, 1988; E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmoščica 1938–2013*, Zagreb, 2013.

EMIL MAHNE

(Vatovlje, 24. VIII. 1931)

Emilov oče Franc in mati Ivanka, roj. Vojvoda, sta bila po rodu z Vatovelj pri Divači. Leta 1948 se je z družino preselil na Reko, kjer je opravil takratno malo maturo in končal industrijsko šolo. Kot finomehanik je delal v tovarni Torpedo, kjer se je začel ukvarjati z balinanjem, tedaj v glavnem delavskim športom. Reka je bila v tistih časih ob Ljubljani vodilno balinarsko središče v Jugoslaviji.

Prve pomembnejše uspehe je Mahne dosegel leta 1958. Na prvenstvu Jugoslavije v Sežani je osvojil 3. mesto v igri posamično, v Ljubljani pa 4. mesto v zbijanju. Enak uspeh je dosegel tudi v četvorkah na prvenstvu na Reki. Z moštvom *Torpeda* je osvojil državno prvenstvo v četvorkah leta 1959 v Ljubljani. Leta 1961 je postal član Balinarskega kluba *Bazovica*, ki je deloval pod okriljem Slovenskega doma Bazovica na Reki. V moštvu *Bazovice* so ob njem igrali tudi Dinko Jugovac, eden od najboljših balinarjev v državi, ter kvalitetna klubska igralca Marino Ladić in Donato Bastijančić, ki je prav tako prišel iz *Torpeda*.

Kot član *Bazovice* je prvi uspeh dosegel septembra 1961 v Zagrebu, na državnem prvenstvu Jugoslavije v zbijanju, ko je osvojil 3. mesto in bil najbolje uvrščen hrvaški balinar. Leta 1963 se je povzpел v vrh jugoslovanskega balinanja. Na prvenstvu Jugoslavije v igri dvojic avgusta 1963 v Zagrebu sta z Jugovcem postala državna prvaka. Ta uspeh sta ponovila še dvakrat, leta 1965 in 1966. Na državnih prvenstvih četvork je z ekipo *Bazovice* osvojil 1. mesto leta 1964 in 1965. Bil je tudi večkratni prvak Hrvaške v različnih disciplinah.

Mahne je bil nekaj let tudi reprezentant Hrvaške, za reprezentanco Jugoslavije pa je debitiral leta 1962. Do leta 1966 je z njo nastopil petkrat, saj je bilo v tistem obdobju malo mednarodnih nastopov. Prvič je za reprezentanco balinal leta 1962 na pokalu monaškega princa v Casale Monferratu. Na tem tekmovanju v igri dvojic je jugoslovanska

održanom u kolovozu 1963. u Zagrebu, postao je s Jugovcem državni prvak. Taj su uspjeh ponovili još dvaput: 1965. i 1966. godine. Na državnim prvenstvima za četvorke osvojio je s ekipom *Bazovice* 1. mjesto 1964. i 1965. Uz to je bio višestruki prvak Hrvatske u raznim disciplinama.

Mahne je nekoliko godina bio reprezentativac Hrvatske, a za reprezentaciju Jugoslavije debitirao je 1962. i do 1966. nastupio je 5 puta, jer u tom je razdoblju bilo malo međunarodnih nastupa. Prvi put je boćao za reprezentaciju 1962. na Kupu princa od Monaka u Casale Monferratou. Na tom je natjecanju parova jugoslavenska reprezentacija osvojila 6. mjesto. Ponovno sudjeluje na Kupu princa od Monaka u Gapu 1963. kad je Jugoslavija postigla solidno 5. mjesto. Na Svjetskom prvenstvu četvorki bili su 12. u Lausannei godine 1964. Svoj najveći uspjeh i dotad najveći uspjeh jugoslavenskog boćanja ostvario je 1964. na Kupu princa od Monaka. Jugoslavenska reprezentacija tada je osvojila brončanu medalju u sastavu: Avgust Petrovčič, Stane Vrhovec, Drago Loboda i Emil Mahne. Bila je to prva medalja za Jugoslaviju na tom velikom natjecanju koje je 1975. preimenovano u Svjetsko prvenstvo parova, a Mahne je bio jedini boćar iz jednog hrvatskog kluba koji je postigao taj uspjeh. Zadnji nastup imao je na Kupu princa od Monaka 1967. u Tolouseu kada je jugoslavenska reprezentacija ostvarila 6. mjesto.

U srpnju 1967. otišao je u Kanadu kao ekonomski emigrant i tamo se trajno nastanio. Uz posao, nastavio se uspješno baviti boćanjem. Stekao je status reprezentativca Kanade i nastupio sedam puta na Svjetskom prvenstvu, sve do 1999. kada se na pragu sedamdesete godine života definitivno povukao iz aktivnoga natjecanja.

Izv.: Osobna izjava Emila Mahnea iz Mississauga, Ontario, Kanada.

Lit.: Kuglački list br. 97, Zagreb, studeni 1958.; Kuglački list br. 106, Zagreb, kolovoz 1959.; Kuglački list br. 131, Zagreb, rujan 1961.; Kuglački list br. 155–156–157, Zagreb, rujan, listopad, studeni, 1963.; J. J. Vidović, *Sportsko boćanje*, Zagreb, 1989.; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

MIROSLAV BLEJC - Miro **(Karlovac, 16. IV. 1932. – Karlovac, 25. V. 1975.)**

Miroslav Blejc - Miro

Potječe iz obrtničke obitelji oca Franje zvanog Franc, rodom iz okolice Ljubljane, i majke Ane iz Domžala. Njegov je otac 1930. godine bio jedan od osnivača udruženja karlovačkih Slovenaca, čije je djelovanje zamrlo za vrijeme Drugog svjetskog rata. Miro je izučio školu za visokokvalificiranog majstora stolarstva u Zagrebu i tako od svoga oca naslijedio obiteljsku obrtničku tradiciju.

Kao član sportske sekcije Auto-moto društva *Karlovac* bio je među prvim vozačima motokrosa u Hrvatskoj i Jugoslaviji. U kratkoj sportskoj karijeri postigao je zapažene rezultate u motokrosu, tada novoj disciplini.

Prva iskustva stekao je početkom 1961. godine na 14-dnevnim priprema u Zagrebu. Potom je u ožujku 1961. bio među 18 pionira motokrosa koji su nastupili u prvoj službenoj utrci na zagrebačkoj Kajzerici. Nakon tog početnog nastupa ostvario je seriju uspjeha na utrkama u Hrvatskoj. Na natjecanju u Zagrebu u travnju 1961. osvojio je drugo mjesto. Potom je u utrci za Prvenstvo Hrvatske, u svibnju iste godine u Zaboku, ponovno bio drugi, iza Ede Bzika iz Zagreba. Svoju prvu pobjedu ostvario je u lipnju te godine u Kutini. Odmah potom je na domaćoj karlovačkoj stazi u Šancu pokraj Ruskog puta pred 8000 gledatelja ponovno osvojio drugo mjesto, iza Bzika. S još dvije pobjede, u srpnju u Sisku i u kolovozu u Savskom Marofu, osigurao je ukupnu pobjedu i postao prvi prvak Hrvatske u motokrosu.

Nastupio je i na prvom Prvenstvu Jugoslavije 1961. godine i osvojio drugo mjesto, iza predstavnika Srbije Aleksandra Vukajlovića. Odlični rezultati osigurali su mu nastup u reprezentaciji Jugoslavije 1961. na međunarodnim natjecanjima u Njemačkoj i Austriji.

reprezentanca osvojila 6. mesto. Na pokalu monaškega princa je vnovič tekmoval 1963 v Gapu, ko je Jugoslavija zasedla solidno 5. mesto. Na svetovnem prvenstvu četvork leta 1964 v Lozani so dosegli 12. mesto. Svoj največji uspeh, ki je bil hkrati tudi največji uspeh jugoslovanskega balinanja do takrat, je dosegel leta 1964 na pokalu monaškega princa. Jugoslovanska reprezentanca je osvojila bronasto medaljo v postavi Avgust Petrovič, Stane Vrhovec, Drago Loboda in Emil Mahne. To je bila prva medalja za Jugoslavijo na tem velikem tekmovanju, ki so ga leta 1975 preimenovali v svetovno prvenstvo v igri dvojic, Mahne pa edini balinar kakšnega hrvaškega kluba, ki je dosegel takšen uspeh. Zadnjič je nastopal na pokalu monaškega princa leta 1967 v Tolousu, ko je jugoslovanska reprezentanca zasedla 6. mesto.

Julija 1967 je odšel v Kanado in se tam kot ekonomski emigrant za stalno naselil. Ob službi se je še naprej uspešno ukvarjal z balinanjem. Postal je reprezentant Kanade in sedemkrat nastopil na svetovnem prvenstvu, vse do leta 1999, ko je na pragu sedemdesetih let dokončno nehal tekmovali.

Vir: Osebna izjava Emila Mahneta iz Mississauga, Ontario, Kanada.

Lit.: Kuglački list št. 97, Zagreb, november 1958; Kuglački list št. 106, Zagreb, avgust 1959; Kuglački list št. 131, Zagreb, september 1961; Kuglački list št. 155–156–157, Zagreb, september, oktober, november 1963; J. J. Vidović, *Sportsko bočanje*, Zagreb, 1989; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog bočanja*, Zagreb, 2012.

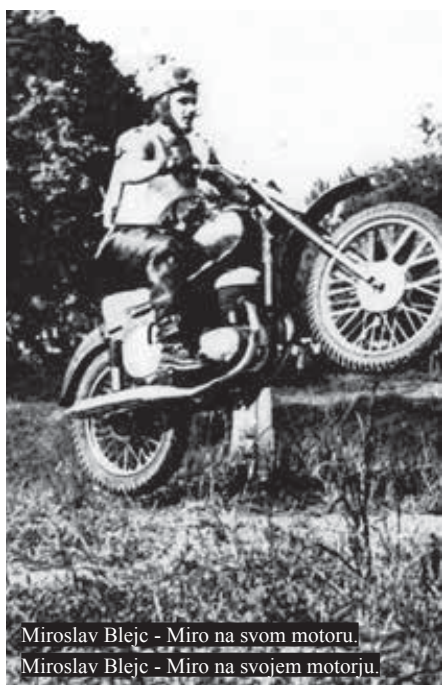

Bočari *Bazovice* prvaci države, Labin 1965. S lijeva: Emil Mahne, Dinko Jugovac, Marino Ladić i Donato Bastijančić.

Balinarji *Bazovice*, državni prvaci, v Labinu leta 1965. Z leve: Emil Mahne, Dinko Jugovac, Marino Ladić in Donato Bastijančić.

MIROSLAV BLEJC - Miro (Karlovec, 16. IV. 1932–Karlovec, 25. V. 1975)

Bil je iz obrtniške družine. Oče Franjo, imenovan Franc, je bil po rodu iz okolice Ljubljane, mati Ana pa iz Domžal. Oče je bil leta 1930 eden od ustanoviteljev društva karlovških Slovencev, katerega delovanje je zamrlo med drugo svetovno vojno. Miro se je v Zagrebu izučil za visokokvalificiranega mizarskega mojstra in tako po očetu nadaljeval družinsko obrtniško tradicijo.

Miroslav Blejc - Miro na svom motoru.
Miroslav Blejc - Miro na svojem motorju.

Kot član športne sekcije Avto-moto društva *Karlovac* je bil med prvimi vozniki motokrosa na Hrvaškem in v Jugoslaviji. V kratki športni karieri je dosegel dobre rezultate v tedaj novi disciplini motokrosu.

Prve izkušnje si je pridobil v začetku leta 1961, na 14-dnevni pripravi v Zagrebu. Potem je bil marca 1961 med 18 pionirji motokrosa, ki so nastopili na prvi uradni dirki na zagrebški Kajzerici. Po tem prvem nastopu je na dirkah na Hrvaškem dosegel serijo dirkalnih uspehov. Na tekmovanju v Zagrebu aprila 1961 je osvojil 2. mesto. Na dirki za prvenstvo Hrvaške maja istega leta v Zaboku je bil vnovič drugi, za Edom Bzikom iz Zagreba. Prvo zmago je dosegel junija v Kutini. Takoj potem je na domači karlovški progi v Šancu pri Ruski poti pred osem tisoč gledalci zopet osvojil 2. mesto, za Bzikom. S še dvema zmagama, julija v Sisku in avgusta v Savaškem Marofu, si je zagotovil skupno zmago in postal prvi prvak Hrvaške v motokrosu.

Leta 1961 je nastopil tudi na prvem prvenstvu Jugoslavije. Osvojil je 2. mesto, za predstavnikom Srbije Aleksandrom Vukajlovičem. Odlični rezultati so mu leta 1961 zagotovili nastop v reprezentanci Jugoslavije na mednarodnih tekmovanjih v Nemčiji in Avstriji.

Zbog preopterećenosti poslovima i vođenjem velikog stolarskog obrta u Karlovcu nije se više mogao posvetiti aktivnom natjecanju. U kratkotrajnoj sportskoj karijeri posljednji je put nastupio u utrci veterana u Karlovcu 1970. kad je i pobijedio.

Zajedno s ocem bio je jedan od obnovitelja Slovenskog društva u Karlovcu 1951. godine i u novom su udruženju bili članovi Upravnog odbora. Miroslav Blejč preminuo je 1975. godine, nakon kraće bolesti.

Izv.: Izjava supruge, Štefice Blejč rođ. Žrvnar iz Karlovca.

Lit.: Z. Švegar, *Dva stoljeća športa u Karlovcu 1800–2000*, Karlovac 2001.; *Karlovački leksikon*, Zagreb – Karlovac, 2008.; S. Jerman, "Miroslav Miro Blejč: Slovenski prvak v hrvaškem motokrosu", Novi odmev, br. 40, Zagreb, travanj, 2010.

VLADIMIR KORPES

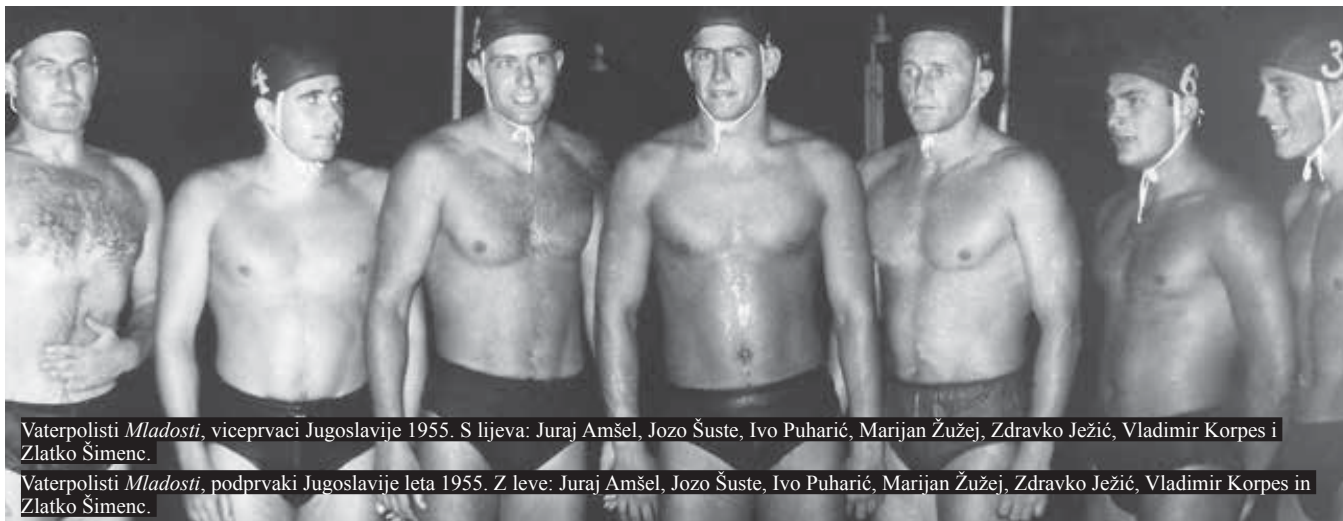
(Zagreb, 23. VI. 1932. – Zagreb, 28. VI. 1997.)

Rođen je u siromašnoj radničkoj obitelji koja se u Zagreb doselila iz Slovenije 1930. godine. Vladimirov otac Ivan, rodom iz Črneče vasi kod Kostanjevice na Krki, radio je u mladosti kao rudar u Nizozemskoj, a majka Marija, rođ. Župančić bila je rodom iz Broda v Podbočju kraj Krškog. Odrastao je uz četiri godine stariju sestru Miru koja je već kao djevojčica bila velika nada hrvatskog plivanja. Maturirao je na II. muškoj gimnaziji i diplomirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu.

Vladimir je sa sestrom i roditeljima živio pokraj plivališta na Savi koje je nakon Drugog svjetskog rata postalo dio sportskog kompleksa Akademskog sportskog društva *Mladost*. Otac mu je bio čuvar bazena. Kasnije se obitelj preselila u prostorije uz srednjoškolsko igralište (iza današnjega Muzeja Mimara), gdje je otac radio na teniskim terenima i bio domar. Plivanjem se Vladimir počeo baviti uz sestru Miru, kao član Hrvatskog plivačkog sportskog kluba koji je osnovan 1941. spajanjem dotadašnje plivačke sekcije Športskog kluba *Marathon* i Zagrebačkog plivačkog kluba.

Korpes se specijalizirao za prsno plivanje. Već kao 11-godišnji dječak pobijedio je 1943. u Zagrebu na klupskom prvenstvu Hrvatskog plivačkog sportskog kluba na 100 m prsno, ispred Hrubiya i kasnije poznatog vaterpolista Hrvoje Szomogyja. Nakon Drugog svjetskog rata postaje član plivačke sekcije koja je u Akademskom sportskom društvu *Mladost* osnovana pod vodstvom Borisa Praunspergera, doajena zagrebačkog plivanja.

Zaradi preobremenjenosti s poslom in vodenjem velike mizarske obrti v Karlovcu se ni več mogel posvečati tekmovanju. Kratkotrajno športno kariero je končal z nastopom na dirki veteranov v Karlovcu leta 1970, ko je tudi zmagal.

Skupaj z očetom je bil leta 1951 eden od obnoviteljev Slovenskega društva v Karlovcu, v novem društvu pa sta bila člana upravnega odbora. Miroslav Blejc je umrl leta 1975, po kratki bolezni.

Vir: Izjava soproge Štefice Blejc, roj. Žrvnar, iz Karlovca.

Lit.: Z. Švegar, *Dva stoljeća športa u Karlovcu 1800–2000*, Karlovec, 2001; *Karlovački leksikon*, Zagreb - Karlovec, 2008; S. Jerman, "Miroslav Miro Blejc: Slovenski prvak v hrvaškem motokrosu", Novi odmev št. 40, Zagreb, april 2010.

VLADIMIR KORPES

(Zagreb, 23. VI. 1932–Zagreb, 28. VI. 1997)

Rodil se je v revni delavski družini, ki se je v Zagreb iz Slovenije priselila leta 1930. Vladimirjev oče Ivan, po rodu iz Črneče vasi pri Kostanjevici na Krki, je v mladosti delal kot rudar na Nizozemskem. Mati Marija, roj. Župančič, je bila z Broda v Podbočju pri Krškem. Odraščal je ob štiri leta starejši sestri Miri, ki je bila že kot deklica velik up hrvaškega plavanja. Maturiral je na drugi moški gimnaziji, diplomiral pa na pravni fakulteti v Zagrebu.

Vladimir je s sestro in starši živel zraven plavališča ob Savi, ki je po drugi svetovni vojni postalo del športnega kompleksa Akademskega športnega društva *Mladost*. Oče je bil tam čuvaj. Pozneje se je družina preselila v stanovanje ob srednješolskem igrišču (za današnjim muzejem Mimara), kjer je oče skrbel za teniška igrišča in bil hišnik. Vladimir se je s plavanjem začel ukvarjati ob sestri Miri, kot član Hrvaškega plavalnega športnega kluba, ki je nastal leta 1941 z združitvijo dotedanje plavalne sekcije Športnega kluba *Marathon* in Zagrebškega plavalnega kluba.

Korpes se je specializiral za prsno plavanje. Že kot 11-letni deček je leta 1943 v Zagrebu zmagal na klubskem prvenstvu Hrvaškega plavalnega športnega kluba na 100 m prsno, pred Hrubbyjem in pozneje znanim vaterpolistom Hrvojem Szomogyjem. Po drugi svetovni vojni je postal član plavalne sekcije, ki so jo v Akademskem športnem društvu *Mladost* ustanovili pod vodstvom Borisa Praunspergerja, doajena zagrebškega plavanja.

Plivači i vaterpolisti *Mladosti* na gostovanju 1950. u Zürichu. Gore s lijeva: Srđan Korpes, Duško Katunarić, Marijan Stipetić, Anton Strmac, Mislav Stipetić, Ante Mlikotin, Branko Vidović i Vojko Vilović. U sredini Hrvoje Petrović i vaterpolski dužnosnik. Čuće: Andrej Quinz, Hrvoje Somogji, Juraj Amšel i Zdravko Ježić.

Plavalci in vaterpolisti *Mladosti* na gostovanju leta 1950 v Zürichu. Zgoraj (z leve): Srđan Korpes, Duško Katunarić, Marijan Stipetić, Anton Strmac, Mislav Stipetić, Ante Mlikotin, Branko Vidović in Vojko Vilović. V sredini Hrvoje Petrović in vaterpolski funkcionar. Čepijo: Andrej Quinz, Hrvoje Somogji, Juraj Amšel in Zdravko Ježić.

Korpes je bio jedan od predvodnika novog vala plivača i vaterpolista *Mladosti*. Postao je pionirski rekorder Jugoslavije na 100 m prsno u ožujku 1946. u Zagrebu, kada je to preplivao s vremenom 1:25.4. Na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1949. u Splitu postigao je velik uspjeh osvajanjem naslova prvaka na 100 m slobodno (1:19.6), 100 m prsno (1:13.6), 200 m prsno (2:54.0) i 200 m leptir (2:49.0). Sa 4 osvojena naslova prvaka bio je najuspješniji plivač tog prvenstva. U kolovozu 1949. nastupio je u Ljubljani na međudržavnom plivačkom i vaterpolskom dvojboju juniora Jugoslavije i Italije. U utrci na 200 m prsno bio je najbolji, ispred dva talijanska natjecatelja, postigavši vrijeme 2:56.5.

Zbog zdravstvenih problema prestao se početkom 1950-ih baviti plivanjem i posvetio se vaterpolu. Igrao je u talentiranoj juniorskoj generaciji vaterpolista *Mladosti* koja je od 1946. do 1951. triput osvojila državno prvenstvo. Uz njega su igrali Davorin Janeković, Zdravko Ježić i Hrvoje Szomogyi.

Po prelasku u seniore nastavio je igrati vaterpolo u prvoj momčadi *Mladosti* uz reprezentativce Juraja Amšela, Zlatka Šimenca, Marijana Žužēja i Zdravka Ježića. Pod vodstvom trenera Duška Katunarića 1955. osvojili su u I. saveznoj ligi 2. mjesto, iza splitskog *Mornara*. Pred kraj vaterpolske karijere nastupao je Korpes za drugi zagrebački klub *Naprijed* koji je kasnije preimenovan u *Medveščak*. Korpes je bio zaposlen kao tajnik u Općini Trnje u Zagrebu.

Izv.: Izjava i arhiva sina, Srđana Korpesa iz Zagreba.

Lit.: Šport br. 26 (101), Zagreb, 1943.; P. Stevčić, *Plivanje godišnjak 1947*, Beograd, 1948.; Narodni sport, Zagreb, 14. rujna 1948.; *Naš sport 1948*, Beograd, 1949.; *Mladost akademski plivački klub*, Zagreb, 1967.

OLGA ŠIKOVEC - LUNCER (Trbovlje, 17. I. 1933.)

Otac joj je bio Rudolf, a majka Pavla, rođ. Pobiljšaj. Djetinjstvo je Olga provela s obitelji u mjestu Radeče. Na kraju Drugog svjetskog rata ostala je bez oca i svu skrb o njoj, bratu Rudiju i sestri Sonji morala je preuzeti majka. Bili su skromna, međusobno vrlo povezana obitelj.

Sport je zavoljela od malih nogu. U radečkom Gimnastičkom društvu *Partizan* igrala je odbojku i stolni tenis, a 1948. položila je tečaj za gimnastičkog voditelja. Srednju ekonomsku školu pohađala je u Celju kamo je svaki dan putovala vlakom u školu. Na radečkoj željezničkoj postaji morala je biti već u pola šest ujutro, pa je u žurbi da ne zakasni na vlak trčala od kuće do postaje približno 1 km, a trčala je na vlak i kad se po završetku školovanja zaposlila u Okružnom narodnom odboru u Celju.

Njene predispozicije za atletiku otkrivene su kad je s 19 godina sudjelovala u sindikalnoj utrci po celjskim ulicama. Od 1953. nastupala je za Atletski klub *Kladivar* iz Celja i tada počinje njezina prava sportska karijera. Sa 163 cm visine i 57 kg težine bila je izuzetno brza i specijalizirala se za sprinterske discipline. Imala je odličnog trenera Fedora Gradišnika koji je bio zaslužan za razvoj celjske atletike.

Ubrzo je počela postizati prve uspjehe, a nakon samo dvije godine ozbiljnoga treniranja postala je i reprezentativka. Gotovo cijelo jedno desetljeće bila je najbolja sprinterica u Jugoslaviji. Prvi dio karijere nastupala je za *Kladivar*.

Godine 1959. udala se za sportskog novinara Vilka Luncera, a nakon preseljenja u Zagreb 1961. postala je članica Akademskog atletskog kluba *Mladost*. Trenirali su je suprug Vilko Luncer i veliki atletski znalac Žarko Susić.

Na prvenstvima Jugoslavije na otvorenom i u dvorani osvojila je ukupno 24 naslova prvakinje u periodu od 1955. do 1965. Na pojedinačnim jugoslavenskim prvenstvima osvojila je dvostruke krune pobjednice na 100 m i 200 m: 1955. u Senti; 1956. u Zagrebu; 1958. u Beogradu; 1959. u Beogradu; 1960. u Zagrebu; 1961. u Ljubljani i 1963. u Beogradu, a uz to je bila prvakinja i na 200 m 1957. u Ljubljani. Bila je i dvoranska prvakinja države 1958. u Zagrebu na 60 m. Dok je nastupala za *Kladivar* bila je prvakinja Slovenije 1955. na 200 m i potom je osvojila duplu krunu na 100 m i 200 m godine 1956., 1958., 1959. i 1960. Prije nje nije u ženskom sprintu u Jugoslaviji postojala takva dugogodišnja dominacija jedne sportašice.

Korpes je bil eden od vodilnih pripadnikov novega vala plavalcev in vaterpolistov *Mladosti*. Marca 1946 je v Zagrebu postal pionirski rekorder Jugoslavije na 100 m prsno, s časom 1:25.4. Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1949 v Splitu je dosegel velik uspeh, ko je osvojil naslov prvaka na 100 m prosto (1:19.6), 100 m prsno (1:13.6), 200 m prsno (2:54.0) in 200 m delfin (2:49.0). S štirimi osvojenimi naslovi prvaka je bil najuspešnejši plavec tistega prvenstva. Avgusta 1949 je nastopil v Ljubljani v meddržavnem plavalnem in vaterpolskem dvoboju mladincev Jugoslavije in Italije. Na 200 m prsno je bil s časom 2:56.5 najboljši, pred dvema italijanskima tekmovalcema.

Zaradi zdravstvenih težav se je na začetku 50. let prenehal ukvarjati s plavanjem. Posvetil se je vaterpolu. Igral je v nadarjeni mladinski generaciji vaterpolistov *Mladosti*, ki je med letoma 1946 in 1951 trikrat osvojila državno prvenstvo. Ob njem so igrali Davorin Janeković, Zdravko Ježić in Hrvoje Szomogy.

Tudi kot član je vaterpolo igral v prvem moštvu *Mladosti*, ob reprezentantih Juraju Amšlu, Zlatku Šimencu, Marijanu Žužuju in Zdravku Ježiću. Pod vodstvom trenerja Duška Katunarića so leta 1955 osvojili 2. mesto v prvi zvezni ligi, za splitskim *Mornarjem*. Pred koncem vaterpolske kariere je Korpes nastopal za zagrebški klub *Naprijed*, ki so ga pozneje preimenovali v *Medveščak*.

Korpes je bil zaposlen kot sekretar občine Trnje v Zagrebu.

Vir: Izjava in arhiv sina Srđana Korpesa iz Zagreba.

Lit.: Šport št. 26 (101), Zagreb, 1943; P. Stevčić, *Plivanje, godišnjak 1947*, Beograd, 1948; Narodni sport, Zagreb, 14. september 1948; *Naš sport 1948*, Beograd, 1949; *Mladost, akademski plivački klub*, Zagreb, 1967.

OLGA ŠIKOVEC - LUNCER (Trbovlje, 17. I. 1933)

Njen oče je bil Rudolf, mati pa Pavla, roj. Poboljšaj. Otroštvo je preživela z družino v Radečah. Na koncu druge svetovne vojne je ostala brez očeta. Vso skrb za njo, brata Rudija in sestro Sonjo je morala prevzeti mati. Bili so skromna, med seboj zelo povezana družina.

Šport je vzljubila že kot otrok. V radeškem Gimnastičnem društvu *Partizan* je igrala odbojko in namizni tenis, leta 1948 pa opravila tečaj za gimnastičnega vaditelja. Srednjo ekonomsko šolo je obiskovala v Celju, kamor je vsak dan potovala z vlakom. Na radeški železniški postaji je morala biti že ob pol šestih zjutraj. Da ne bi zamudila, je v naglici tekla približno kilometer od hiše do postaje, na vlak pa je tekla tudi potem, ko se je po koncu šole zaposlila pri Okrožnem narodnem odboru v Celju.

Njene atletske predispozicije so odkrili, ko je pri 19 letih sodelovala v sindikalnem teku po celjskih ulicah. Leta 1953 je začela nastopati za Atletski klub *Kladivar* iz Celja in takrat se je začela njena prava športna kariera. S 163 cm višine in 57 kg teže je bila izjemno hitra, zato se je specializirala za sprinterske discipline. Imela je odličnega trenerja Fedorja Gradišnika, ki je bil zaslužen za razvoj celjske atletike.

Kmalu je začela dosegati prve uspehe, po komaj dveh letih resnega treniranja pa je že postala tudi reprezentantka. Skoraj celo desetletje je bila najboljša sprinterka v Jugoslaviji. Prvi del kariere je nastopala za *Kladivar*.

Leta 1959 se je poročila s športnim novinarjem Vilkom Luncerjem. Po preselitvi v Zagreb leta 1961 je postala članica Akademskega atletskega kluba *Mladost*. Trenirala sta jo soproj Vilko Luncer in velik atletski poznavalec Žarko Susić.

Na prvenstvih Jugoslavije na prostem in v dvorani je med letoma 1955 in 1965 osvojila skupaj 24 naslovov prvakinja. Na posamičnih

Olga Šikovec - Luncer s Irenom Szewinskom, svjetskom rekorderkom iz Poljske.

Olga Šikovec - Luncer z Ireno Szewinsko, svetovno rekorderko iz Poljske.

Štafeta Jugoslavije (4x100 m) nakon osvojenog 4. mjesta na Europskom prvenstvu u Beogradu 1962. S lijeva: Nada Simić, Olga Šikovec, savezni kapetan i trener Marko Račić, Zdenka Kolenc i Draga Stamejčić.

Štafeta Jugoslavije (4 x 100 m) po osvojitvi 4. mesta na evropskem prvenstvu v Beogradu leta 1962. Z leve: Nada Simić, Olga Šikovec, zvezni kapetan in trener Marko Račić, Zdenka Kolenc in Draga Stamejčić.

S uspjehom je nastupala i kao članica štafeta na 4 x 100 m. Sa štafetom *Kladivara* osvojila je državno prvenstvo 1956. i 1959., a sa štafetom *Mladosti* 1963. i 1965. S ekipom *Mladosti* osvojila je i ekipno prvenstvo države 1965. godine.

Pripadala je zlatnoj generaciji jugoslavenskog ženskog sprinta u kojoj su uz nju najistaknutije bile Milka Babović iz Zagreba, Zdenka Leskovic iz Osijeka i Marijana Lubej iz Celja. Postigla je čak 19 državnih rekorda u sprintu i štafetama. Prva je žena u Jugoslaviji koja je za manje od 12 sekundi pretrčala 100 m, i to 1960. u Celju (11.9), a 200 m uspjela je za manje od 25 sekundi pretrčati godine 1959. u Varaždinu (24.8). S rezultatom 11.7 na 100 m i 24.2 na 200 m,

što su bili i njezini osobni rekordi, uvrstila se 1961. među dvadeset najbržih atletičarki na svijetu.

Za reprezentaciju je debitirala 1955. a do 1965. imala je 95 nastupa na 31 natjecanju, pa se ubraja među pet atletičarki sa najviše nastupa u povijesti seniorske reprezentacije Jugoslavije. Više nastupa od nje imaju samo Jelica Pavličić, Dijana Ištvanović i Đurđa Fočić, sve tri stasale u hrvatskoj atletici.

Od velikih natjecanja sudjelovala je na Olimpijskim igrama 1960. u Rimu, gdje se utrkom na 100 m uvrstila u četvrtfinale, te na Europskom prvenstvu 1958. u Stockholmu i 1962. u Beogradu, gdje je sa štafetom 4 x 100 m (u sastavu Stamejčić–Kolenc–Šikovec–Simić) osvojila 4. mjesto, pri čemu su postavile novi državni rekord (46.4) koji potom nije bio dostignut 8 godina. Na Europskim dvoranskim igrama 1966. u Dortmundu bila je članica štafete 4 x 1 krug (u sastavu Petnjarić–Lubej–Đanić–Šikovec), koja je osvojila srebrnu medalju. Nastupila je i na Svjetskom omladinskom festivalu 1959. gdje je na 100 m osvojila brončanu medalju.

Najviše uspjeha postigla je na tada vrlo jakim Balkanskim atletskim igrama. U konkurenciji atletičarki iz Bugarske, Rumunjske, Grčke i Turske osvojila je 10 zlatnih medalja, od čega 5 u individualnom sprintu i 5 kao članica štafeta 4 x 100 m. Prvakinja Balkana bila je: 1959. u Bukureštu na 4 x 100 m (48 sekundi); 1960. u Ateni na 200 m (24 sekunde) i 4 x 100 m (48.1 sekundi); 1961. u Beogradu na 100 m (11.9); 1962. u Ankari, kada je bila trostruka pobjednica na 100 m (12.0), na 200 m (24.9) i u štafeti 4 x 100 m (47.8); 1963. u Sofiji na 200 m (24.5); 1964. u Bukureštu na 4 x 100 m (47.2) i 1965. u Ateni na 4 x 100 m (46.8). Uz to je na Balkanskim atletskim igrama osvojila 10 srebrnih i 5 brončanih medalja.

S ukupno 25 osvojenih medalja jedna je od najuspješnijih jugoslavenskih atletičarki svih vremena. Na godišnjim atletskim tablicama Jugoslavije bila je 8 godina, od 1956. do 1963., uzastopno prva na 100 m, a na 200 m bila je prva 9 godina za redom od 1956. do 1964.

Kada se 1966. povukla iz atletike, ostala je vezana uz sport. Bila je tajnica Akademskog atletskog kluba *Mladost*. Obavljala je brojne dužnosti i u sudačkoj organizaciji. Ima najviše sudačko zvanje – međunarodni je atletski sudac, s više od 800 suđenja. Istakla se i u organizaciji atletskih priredbi.

Uz supruga Vilka, uglednog sportskog novinara i dugogodišnjeg glavnog urednika zagrebačkih Sportskih novosti, i sama se počela baviti pisanjem članaka o sportu. Još je za vrijeme aktivne sportske karijere njezin izvještaj s Balkanskih atletskih igara 1962. u Ankari bio objavljen u *Vjesniku*, a potom je počela objavljivati članke i u drugim hrvatskim i slovenskim novinama.

Posebno je velik njezin doprinos radu i djelovanju slovenske zajednice u Zagrebu. Dugogodišnja je članica Slovenskog doma, a bila je izabrana i u Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba. Svojim angažmanom pridonijela je afirmaciji slovenske zajednice u Zagrebu i Hrvatskoj. U Novom odmevu, glasilu Slovenskog doma u Zagrebu, sudjeluje od pokretanja 1996. pisanjem serije članaka u kojima je predstavila Slovence u hrvatskom sportu. U svojim je člancima afirmativno pisala o Slovincima koji su se priključili hrvatskom sportu i o sportašima rođenima u Hrvatskoj, čiji su roditelji Slovenci. Objavila je mnoge dragocjene podatke iz razgovora sa sportašima i iz povijesti sporta. Uvijek se zalagala za očuvanje slovenskog duha u Hrvatskoj i za prijateljske odnose između dva naroda.

Olga Šikovec - Luncer radila je 15 godina u Ljubljanskoj banci u Zagrebu sve do umirovljenja.

jugoslovanskih prvenstvih je osvojila dvojno krono na 100 m in 200 m leta 1955 v Senti, leta 1956 v Zagrebu, leta 1958 v Beogradu, leta 1959 v Beogradu, leta 1960 v Zagrebu, leta 1961 v Ljubljani in leta 1963 v Beogradu. Bila je tudi prvakinja na 200 m leta 1957 v Ljubljani. Leta 1958 je v Zagrebu postala dvoranska državna prvakinja na 60 m. Ko je nastopala za *Kladivar*, je bila leta 1955 prvakinja Slovenije na 200 m, dvojno krono na 100 m in 200 m pa je osvojila leta 1956, 1958, 1959 in 1960. Pred njo v ženskem sprintu v Jugoslaviji ni bilo takšne dolgoletne prevlade ene športnice.

Uspešno je nastopala tudi kot članica štafet na 4 x 100 m. S štafeto *Kladivarja* je osvojila državni prvenstvi leta 1956 in 1959, s štafeto *Mladosti* pa leta 1963 in 1965. Z ekipo *Mladosti* je osvojila tudi ekipno državno prvenstvo leta 1965.

Pripadala je zlati generaciji jugoslovanskega ženskega sprinta, v kateri so posebej izstopale še Milka Babović iz Zagreba, Zdenka Leskovic iz Osijeka in Marijana Lubej iz Celja. Dosegla je kar 19 državnih rekordov v sprintu in štafetah. Je prva ženska v Jugoslaviji, ki je 100 m pretekla v manj kot 12 sekundah, in sicer leta 1960 v Celju (11.9). 200 m je v manj kot 25 sekundah pretekla leta 1959 v Varaždinu (24.8). Z rezultatom 11.7 na 100 m in 24.2 na 200 m, kar sta bila njena osebna rekorda, se je leta 1961 uvrstila med dvajset najhitrejših atletinj na svetu.

Za reprezentanco je debitirala leta 1955, do leta 1965 pa je imela za seboj že 95 nastopov na 31 tekmovanjih, kar jo uvršča med pet atletinj z največ nastopi v zgodovini članske reprezentance Jugoslavije. Večkrat so nastopile samo še Jelica Pavličić, Dijana Ištvanović in Đurđa Fočić; vse tri so zorele v hrvaški atletiki.

Med velikimi tekmovanji, na katerih je nastopila, so olimpijske igre leta 1960 v Rimu, kjer se je v teku na 100 m uvrstila v četrtfinale, ter evropski prvenstvi leta 1958 v Stockholmu in leta 1962 v Beogradu, kjer je s štafeto 4 x 100 m (v postavi Stamejčić – Kolenc – Šikovec – Simić) osvojila 4. mesto. Takrat so postavile tudi nov državni rekord (46.4), ki ni bil presežen osem let. Na evropskih dvoranskih igrah leta 1966 v Dortmundu je bila članica štafete 4 x 1 krog (v postavi Petnjarić – Lubej – Đanić – Šikovec), ki je osvojila srebrno medaljo. Nastopila je tudi na svetovnem mladinskem festivalu leta 1959, na katerem je na 100 m osvojila bronasto medaljo.

Največ uspehov je dosegla na tedaj zelo močnih balkanskih atletskih igrah. V konkurenci atletinj iz Bolgarije, Romunije, Grčije in Turčije je osvojila 10 zlatih medalj: pet v sprintu posamično, pet kot članica štafet 4 x 100 m. Prvakinja Balkana je bila leta 1959 v Bukarešti na 4 x 100 m (48 sekund), leta 1960 v Atenah na 200 m (24 sekund) in 4 x 100 m (48.1), leta 1961 v Beogradu na 100 m (11.9), leta 1962 v Ankari, ko je bila trikratna zmagovalka, in sicer na 100 m (12.0), na 200 m (24.9) in v štafeti 4 x 100 m (47.8), leta 1963 v Sofiji na 200 m (24.5), leta 1964 v Bukarešti na 4 x 100 m (47.2) in leta 1965 v Atenah na 4 x 100 m (46.8). Ob tem je na balkanskih atletskih igrah osvojila 10 srebrnih in 5 bronastih medalj.

S skupaj 25 osvojenimi medaljami je ena od najuspešnejših jugoslovanskih atletinj vseh časov. Na atletskih lestvicah Jugoslavije je bila osemkrat zapored, med letoma 1956 in 1963, prva na 100 m, na 200 m pa je bila prva devetkrat zapored, med letoma 1956 in 1964.

Ko se je leta 1966 umaknila iz atletike, je ostala povezana s športom. Bila je sekretarka Akademskega atletskega kluba *Mladost*. Različne funkcije je opravljala tudi v sodniški organizaciji. Ima najvišji sodniški naziv – mednarodni atletski sodnik, s prek 800 sojenji. Izkazala se je tudi v organizaciji atletskih prireditev.

Ob soprogu Vilku, uglednem športnem novinarju in dolgoletnem glavnem uredniku zagrebških Sportskih novosti, se je tudi sama začela ukvarjati s pisanjem člankov o športu. Še ko je tekmovala, so v Vjesniku objavili njeno poročilo z balkanskih atletskih iger leta 1962 v Ankari, pozneje pa je začela pisati članke tudi za druge hrvaške in slovenske časopise.

Posebej velik je njen prispevek k delu in delovanju slovenske skupnosti v Zagrebu. Je dolgoletna članica Slovenskega doma, bila je izvoljena tudi v Svet slovenske narodne manjšine mesta Zagreba. S svojim delovanjem je prispevala k uveljavitvi slovenske skupnosti v Zagrebu in na Hrvaškem. Za Novi odmev, glasilo Slovenskega doma v Zagrebu, je od prve številke leta 1996 napisala serijo člankov, v katerih je predstavljala Slovence v hrvaškem športu. Naklonjeno je pisala o Slovencih, ki so se pridružili hrvaškemu športu, in o športnikih, ki so se rodili slovenskim staršem na Hrvaškem. Objavila je številne dragocene podatke, pridobljene s pogovori s športniki, in iz zgodovine športa. Vedno si je prizadevala za ohranitev slovenstva na Hrvaškem in za prijateljske odnose med dvema narodoma.

Olga Šikovec - Luncer je 15 let, vse do upokojitve, delala v Ljubljanski banki v Zagrebu.

Za doprinos sportu i društvenom djelovanju dobila je brojne nagrade i priznanja. Proglašena je 1960. za najbolju sportašicu Slovenije, u izboru lista Polet, a najbolja sportašica Hrvatske u izboru Sportskih novosti bila je 1962. i 1963. Odlikovana je Ordenom zasluga za narod sa srebrnim vijencem 1979. Dobitnica je Zlatne plakete Atletskog saveza Jugoslavije i Nagrade za životno djelo Hrvatskog olimpijskog odbora za 1999. godinu.

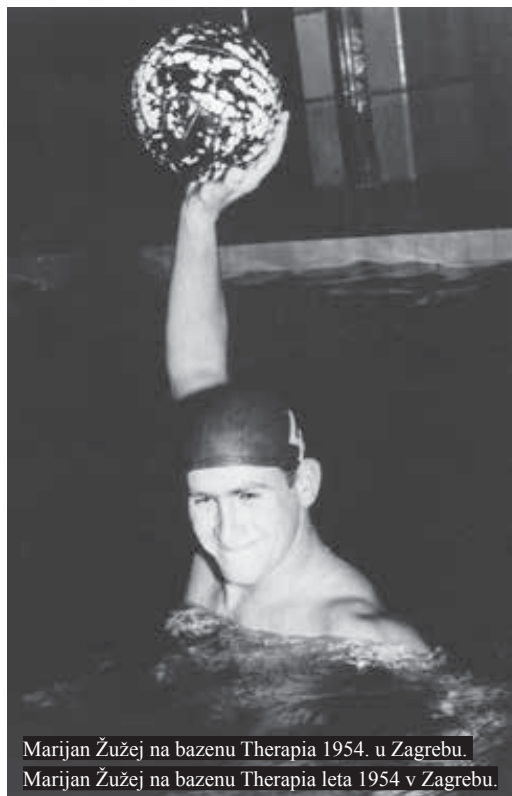
Njezin sin Bojan Luncer (Zagreb, 6. X. 1967.), također je bio odličan atletičar na 400 i 800 m, juniorski reprezentativac Jugoslavije, a nakon završenog studija sociologije s obitelji živi u Austriji.

Izv.: Razgovor autora s Olgom Šikovec - Luncer iz Zagreba

Lit.: *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971.; *100 let športa v Celju 1890–1990*, Celje, 1990.; O. Šikovec - Luncer, “*Slovinci v hrvaškem športu: Od Maksa Mihelčiča do Iztoka Puca*”, Novi odmev br. 1, Zagreb, prosinac 1996.; Lj. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000.; I. Todorovski, “*Olga Šikovec - Luncer Velika športnica, velika Slovenka, Slovenka iz Zagreba*”, Novi odmev br. 11, Zagreb, srpanj 2000.; O. Šikovec - Luncer, “*Spomini na dogodek v Ankari pred 39 leti – Športnica v novinarskem dresu*”, Novi odmev br. 13, Zagreb, ožujak 2001.; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945 – 1985*, Zagreb, 2003.; Lj. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003.; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

MARIJAN ŽUŽEJ

(Maribor, 8. II. 1934. – Zagreb, 18. XII. 2011.)

Marijan Žužej na bazenu Therapia 1954. u Zagrebu.
Marijan Žužej na bazenu Therapia leta 1954 v Zagrebu.

Rano je ostao bez oca Alberta, a majka Albina, rođ. Hergoth, udala se poslije za liječnika opće prakse Franju Canjugu iz Erdevika kraj Šida. Nakon što su 1941. Nijemci počeli protjerivati Slovence s okupiranog područja Slovenije, Marijan se s majkom preselio u Erdevik kod očuha. Roditelji su mu otišli u partizane, a on je živio u Osijeku. Bili su liječnici te su nakon proboja srijemskog fronta 1944. godine otišli s partizanskom bolnicom, a Marijan je ostao kod rođakinje u Osijeku. Srednju tehničko-arhitektonsku školu pohađao je u Osijeku, Subotici i Zagrebu, a diplomirao je na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu.

Nakon rata počeo se 1946. u Osijeku baviti plivanjem i vaterpolom u Fiskulturnom društvu *Sloga*. Prilikom posjeta baki i djedu nastupio je kao pionir za Plavalni klub *Branik Maribor* na Prvenstvu Slovenije u skokovima u vodu. Nakon osnivanja Plivačkog kluba *Omladinac* u Osijeku 1949. godine, kao nadareni plivač postao je član kluba.

Već 1950. postaje juniorski prvak Jugoslavije na natjecanju u Rijeci. Nakon poziva iz Akademskog plivačkog kluba *Mladost*, godine 1951. dolazi u Zagreb gdje nastavlja sportsku karijeru. Ubrzo se opredijelio za vaterpolo i od 1952. nastupao je za vaterpolsku sekciju *Mladosti*. Na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije, održanom 1952. u Beogradu, osvaja 2. mjesto s ekipom *Mladosti* pod vodstvom trenera

Jovana Đana Tomića. Nakon toga se 1953. priključio prvoj momčadi *Mladosti*, za koju su tada nastupali reprezentativci Juraj Amšel i Zdravko Ježić, a trenirao ih je Henrik Kumar.

Za reprezentaciju Jugoslavije debitirao je 1954. na Europskom prvenstvu u Torinu kada su osvojili brončanu medalju. Najveći uspjeh ostvario je kao član reprezentacije koja je na Olimpijskim igrama 1956. u Melbourneu osvojila srebrnu medalju, a vodio ju je savezni trener Božo Grkinić i većinom je bila sastavljena od igrača iz hrvatskih klubova. Na Univerzijadi 1957. u Parizu osvojio je s jugoslavenskom reprezentacijom zlatnu medalju.

Krajem 1957. doživio je tešku prometnu nesreću nakon koje se dugo oporavljao. U reprezentaciju se vratio 1960. na Olimpijskim igrama u Rimu, kada je Jugoslavija osvojila 4. mjesto.

Za prispevek k športu in družbenemu razvoju je prejela številne nagrade in priznanja. Leta 1960 je bila po izboru časopisa Polet najboljša športnica Slovenije, najboljša športnica Hrvaške po izboru Sportskih novosti pa je bila leta 1962 in 1963. Odlikovana je z redom zaslug za narod s srebrnim vencem leta 1979. Je dobitnica zlate plakete Atletske zveze Jugoslavije in nagrade za življenjsko delo Hrvaškega olimpijskega komiteja leta 1999.

Njen sin Bojan Luncer (Zagreb, 6. oktober 1967) je bil tudi odličen atlet, na 400 in 800 m je bil mladinski reprezentant Jugoslavije. Od konca študija sociologije z družino živi v Avstriji.

Vir: Pogovor avtorja z Olgo Šikovec - Luncer iz Zagreba.

Lit.: *Jugoslovenska atletika 1921–1971*, Beograd, 1971; *100 let športa v Celju 1890–1990*, Celje, 1990; O. Šikovec - Luncer, "Slovinci v hrvaškem športu: Od Maksa Mihelčiča do Iztoka Puca", Novi odmev št. 1, Zagreb, december 1996; L. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000; I. Todorovski, "Olga Šikovec - Luncer, Velika športnica, velika Slovenka, Slovenka iz Zagreba", Novi odmev št. 11, Zagreb, julij 2000; O. Šikovec - Luncer, "Spomini na dogodek v Ankari pred 39 leti - Športnica v novinarskem dresu", Novi odmev št. 13, Zagreb, marec 2001; V. Margetič, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 2003; L. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003; *85 let Slovenske atletike 1920–2005*, Ljubljana, 2006; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

MARIJAN ŽUŽEJ (Maribor, 8. II. 1934–Zagreb, 18. XII. 2011)

Zgodaj je ostal brez očeta Alberta, mati Albina, roj. Hergoth, se je pozneje poročila z zdravnikom splošne medicine Franjem Canjugo iz Erdevika pri Šidu. Potem ko so leta 1941 Nemci začeli izganjati Slovence z okupiranega območja Slovenije, se je Marijan z materjo preselil k očimu v Erdevik. Starši so nato odšli v partizane; bila sta zdravnika in sta po preboju sremske fronte leta 1944 odšla s partizansko bolnišnico, Marijan pa je ostal pri sorodnici v Osijeku.

Srednjo tehnično-arhitekturno šolo je obiskoval v Osijeku, Subotici in Zagrebu, diplomiral pa je na fakulteti za arhitekturo v Zagrebu.

Po vojni se je leta 1946 v Osijeku začel ukvarjati s plavanjem in vaterpolom v Fizkulturnem društvu *Sloga*. Med obiskom babice in dedka je nastopil kot pionir za Plavalni klub *Branik Maribor* na prvenstvu Slovenije v skokih v vodo. Po ustanovitvi Plavalnega kluba *Omladinac* v Osijeku leta 1949 se je kot nadarjen plavalec včlanil vanj.

Že leta 1950 je postal mladinski prvak Jugoslavije na tekmovanju na Reki. Na povabilo Akademskega plavalnega kluba *Mladost* je leta 1951 odšel v Zagreb in tam nadaljeval športno pot. Kmalu se je opredelil za vaterpolo in od leta 1952 nastopal za vaterpolsko sekcijo *Mladosti*. Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1952 v Beogradu je z ekipo *Mladosti* pod vodstvom trenerja Jovana Đana Tomića osvojil 2. mesto. Potem se je leta 1953 pridružil prvemu moštvu *Mladosti*, za katerega sta tedaj nastopala reprezentanta Juraj Amšel in Zdravko Ježić, treniral pa jih je Henrik Kumar.

Za reprezentanco Jugoslavije je debitiral leta 1954 na evropskem prvenstvu v Torinu, ko so s soigralci osvojili bronasto medaljo. Največji uspeh je dosegel kot član reprezentance, ki je na olimpijskih igrah leta 1956 u Melbournu osvojila srebrno medaljo. Vodil jo je zvezni trener Božo Grkinić, po večini pa so jo sestavljali igralci hrvaških klubov. Na univerzijadi leta 1957 v Parizu je z jugoslovansko reprezentanco osvojil zlato medaljo.

Vaterpolisti *Mladosti* Marijan Žužej, Juraj Amšel i Zdravko Ježić u reprezentaciji Jugoslavije 1956. u Bukureštu.
Vaterpolisti *Mladosti* Marijan Žužej, Juraj Amšel in Zdravko Ježić v reprezentanci Jugoslavije leta 1956 v Bukarešti.

Momčad *Mladosti*, osvajači Zimskog prvenstva Jugoslavije 1961. S lijeva stoje: Marijan Žužej, Vladimir Legradić, Zoran Janković, Zdravko Ježić, Milan Jeger i Zdravko Žagar. Čuče: Zoran Fulgozi, Zlatko Šimenc, Ozren Bonačić, Marijan Verži i Karlo Stipanić.

Moštvo *Mladosti*, zmagovalec zimskoga prvenstva Jugoslavije leta 1961. Stojijo (z leve): Marijan Žužej, Vladimir Legradić, Zoran Janković, Zdravko Ježić, Milan Jeger in Zdravko Žagar. Čepijo: Zoran Fulgozi, Zlatko Šimenc, Ozren Bonačić, Marijan Verži in Karlo Stipanić.

Ukupno je za reprezentaciju odigrao 45 utakmica i stekao je status zaslužnoga sportaša Jugoslavije. U prvom dijelu igračke karijere kao član *Mladosti* nije osvajao trofeje, no nakon izgradnje zimskoga bazena 1959. godine stvorili su se uvjeti za velike rezultate i pridonio je prekidu dominacije klubova s mora.

Od 1960. bio je, paralelno sa igračkom karijerom, potpredsjednik i član uprave kluba, a od 1962. do 1967. pomoćni trener i trener prve momčadi. Uz to je bio i dugogodišnji kapetan vaterpolista *Mladosti*. Kao član uprave zaslužan je za dovođenje Ive Trumbića iz Splita, prvog velikog pojačanja, važnog igrača u šampionskom sastavu. Od 1960. do 1971. *Mladost* je sa Žužejom osvojila 12 trofeja s najslavnijom generacijom u povijesti kluba, u kojoj su bili: Karlo Stipanić, Ozren Bonačić, Zlatko Šimenc, Miroslav Poljak, Ivo Trumbić, Zdravko Hebel, Ronald Lopatny i drugi vrhunski igrači i reprezentativci. Ni odlazak Zorana Jankovića, potom jednog od najboljih svjetskih igrača, u beogradski *Partizan* 1962. godine, nije mogao zaustaviti tu iznimnu generaciju na putu do uspjeha.

S ekipom *Mladosti* Žužej je osvojio Kup europskih prvaka 1967., 1968., 1969. i 1971. godine i dvaput je nastupio u finalu 1962. i 1970. Na Kupu europskih prvaka osvojenom 1967. bio je u dvostrukoj ulozi kao igrač i trener, uz Aleksandra Seiferta i Ivu Trumbića. Pridonio je osvajanju Prvenstva Jugoslavije 1962., 1967., 1969. i 1971. i Zimskog prvenstva Jugoslavije 1960., 1961., 1962. i 1964. Godinama je bio jedan od najboljih strijelaca *Mladosti*, a u pet nastupa na Kupu europskih prvaka postigao je 24 zgoditka i bio sedmi klupski strijelac po učinku, premda je te europske utakmice igrao između svoje 33. i 37. godine. Povukao se 1972. nakon 20 godina aktivne igračke karijere i po tome je jedan od najdugovječnijih igrača *Mladosti*. Poslije se nije aktivno bavio sportom.

U profesionalnoj karijeri radio je kao arhitekt u Sloveniji i Austriji do odlaska u mirovinu.

Izv.: Osobna izjava Marijana Žužēja iz Zagreba.

Lit.: *Mladost četverostruki prvak Evrope u vaterpolu*, Zagreb, 1971.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb 2007.

Na koncu leta 1957 je doživel težko prometno nesrečo, po kateri je dolgo okrevал. V reprezentanco se je vrnil leta 1960 na olimpijskih igrah v Rimu, ko je Jugoslavija osvojila 4. mesto.

Skupaj je za reprezentanco odigral 45 tekem. Dobil je naziv zaslužnega športnika Jugoslavije. V prvem delu igrske kariere kot član *Mladosti* ni osvajal trofejev. Po izgradnji zimskega bazena leta 1959 so bili ustvarjeni pogoji za velike rezultate, Žužej pa je prispeval k prekinitvi prevlade obmorskih klubov.

Od leta 1960 je bil ob igranju še podpredsednik in član uprave kluba, med letoma 1962 in 1967 pa tudi pomočnik trenerja in trener prvega moštva. Bil je tudi dolgoletni kapetan vaterpolistov *Mladosti*. Kot član uprave je zaslužen za prihod Iva Trumbića iz Splita, prve velike okrepitve s pomembnim igralcem šampionske postave. Med letoma 1960 in 1971 je *Mladost* z Žužejem osvojila 12 trofejev. To je bila najslavnejša generacija v zgodovini kluba, v njej pa so bili še Karlo Stipanić, Ozren Bonačić, Zlatko Šimenc, Miroslav Poljak, Ivo Trumbić, Zdravko Hebel, Ronald Lopatny in drugi vrhunski igralci in reprezentanti. Izjemne generacije na poti do uspeha ni ustavil niti odhod Zorana Jankovića, pozneje enega od najboljših igralcev sveta, v beograjski *Partizan* leta 1962.

Z ekipo *Mladosti* je Žužej osvojil pokal evropskih prvakov leta 1967, 1968, 1969 in 1971 ter dvakrat, leta 1962 in 1970, nastopil v finalu. V pokalu evropskih prvakov, ki so ga osvojili leta 1967, je bil v dvojni vlogi – kot igralec in trener, ob Aleksandru Seifertu in Ivu Trumbiću. Prispeval je k osvojitvi prvenstva Jugoslavije leta 1962, 1967, 1969 in 1971 ter zimskega prvenstva Jugoslavije leta 1960, 1961, 1962 in 1964. Več let je bil eden od najboljših strelcev *Mladosti*, na petih nastopih v pokalu evropskih prvakov je dosegel 24 zadetkov in bil po učinku sedmi najboljši klubski strellec, čeprav je te tekme igral, ko je bil star od 33 do 37 let. Umaknil se je leta 1972, po 20 letih igrske kariere, po čemer se uvršča med igralce *Mladosti* z najdaljšim stažem. Pozneje se ni več aktivno ukvarjal s športom.

V poklicni karieri je do odhoda v pokoj delal kot arhitekt v Sloveniji in Avstriji.

Vir: Osebna izjava Marijana Žužeja iz Zagreba.

Lit.: *Mladost četverostruki prvak Europe u vaterpolu*, Zagreb, 1971; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost*, Zagreb, 1992; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

Vaterpolisti *Mladosti* u Monte Carlu sredinom 1960-ih godina. S desna: Marijan Žužej, Zdravko Hebel, Marijan Verži, Milan Jager, Zlatko Šimenc, Miroslav Poljak, Ozren Bonačić, Mladen Jonke i Karlo Stipanić.

Vaterpolisti *Mladosti* v Monte Carlu sredi 60. let. Z desne: Marijan Žužej, Zdravko Hebel, Marijan Verži, Milan Jager, Zlatko Šimenc, Miroslav Poljak, Ozren Bonačić, Mladen Jonke in Karlo Stipanić.

DRAŽEN ZUPANC (Zagreb, 12. II. 1934.)

Rođen je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Janka rodom iz Žaleca i majke Stanislave, rođ. Katić, iz Zagreba, koja je također bila slovenskoga podrijetla. Otac Dražena Zupanca se u Prvom svjetskom ratu kao dobrovoljac pridružio vojnicima generala Rudolfa Maistra. U Zagreb je došao početkom 1920-ih godina i radio je kao učitelj. Nakon Drugog svjetskog rata Janko Zupanc je bio član prvoga Izvršnog odbora Planinarskog saveza Hrvatske, osnovanog 1948. godine, a bio je i dugogodišnji član Slovenskog doma u Zagrebu.

Dražen Zupanc završio je osnovnu školu i Klasičnu gimnaziju u Zagrebu. Apsolvirao je na Prirodoslovno-matematičko i Pravnom fakultetu. Ljubav prema planinama naslijedio je od svoga oca. Bio je član Planinarske sekcije Fiskulturnog društva *Jedinstvo* od 1946. te potom od osnutka 1948. godine i Planinarskog društva *Zagreb* u kojem je bio član Markacijske sekcije i Alpinističkog odsjeka, a 1949. i suosnivač Omladinske sekcije u kojoj je bio tehnički referent 1950. – 1952. i pročelnik.

Godine 1952. postao je član sveučilišnog Planinarskog društva *Velebit*, a njegov predsjednik bio je 1959. godine. Alpinist je i gorski spasilac od 1952. Bio je član Komisije za alpinizam Planinarskog saveza Hrvatske 1952. – 1953. i njen pročelnik 1958. – 1964. Mnogo je pridonio razvoju Gorske službe spašavanja (GSS) u Hrvatskoj kao pročelnik Stanice GSS-a 1956. – 1957., tehnički referent Komisije za GSS Planinarskog saveza Hrvatske 1957. – 1958. i njen pročelnik 1969. – 1979. te predsjednik Koordinacijske komisije za GSS Planinarskog saveza Jugoslavije 1979. – 1991. Bio je član Izvršnoga odbora i predsjedništva Planinarskog saveza Hrvatske u nizu mandata, te član i predsjednik Nadzornog odbora Planinarskog saveza Hrvatske. Istaknuo se u donošenju normativnih pravilnika, ali i kao alpinist te u markaciji i orijentaciji (kao natjecatelj, traser i organizator) i bio je gorski spasilac, skijaš, vodič, fotograf, instruktor i organizator tečajeva, škola i logora. Sudjelovao je u pobjedničkim ekipama na prvim orijentacijskim natjecanjima u Zagrebu i Hrvatskoj 1952. – 1956. i bio organizator i traser republičkih natjecanja.

Kao pročelnik Komisije za alpinizam Planinarskog saveza Hrvatske poticao je od 1958. održavanje alpinističkih škola penjačkih logora te osnivanje alpinističkih odsjeka i planinarskih udruženja. Krajem 1950-ih i početkom 1960-ih osnovani su: *Grafičar* u Zagrebu, *Snježnik* u Rijeci, *Japetić* u Samoboru i Alpinistički klub. Zaslužan je za organiziranje prvoga Prvosvibanjskog skupa alpinista u Velikoj Paklenici 1960. i za osnivanje novih stanica GSS-a (u Slavonskoj Požezi i Mrkoplju 1959. i u Delnicama 1971.) te za organiziranje seminara, ispita i tečajeva GSS-a, kao i za održavanje stručnih sastanaka liječnika GSS-a (u Zagrebu 1973. i Slavonskoj Požezi 1977.).

Sudjelovao je u mnogim akcijama spašavanja u Hrvatskoj i inozemstvu (Velike Tatre, Mnich, 1959.; Visoki Atlas, Afrika, 1978.). Više od četiri desetljeća dežurao je na planinarskim, alpinističkim i skijaškim skupovima. Sudjelovao je u gradnji planinarskih kuća i putova. Planinario je i u inozemstvu (Alpe, Tatre, Atlas). Penjao se po stijenama Kleka, Paklenice, Troglava, Julijskih Alpa, Dolomita, Tatra i drugima.

Bio je zaposlen u Fizičko-kemijskom zavodu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu do umirovljenja.

Dobitnik je Ordena rada sa srebrnim vijencem, Plakete Hrvatskog planinarskog saveza, Zlatne plakete Saveza za fizičku kulturu Hrvatske, Zlatnog znaka Hrvatskog planinarskog saveza i Planinske zveze Slovenije, Plakete GSS-a i Počasne značke GSS-a te mnogih drugih.

Osim planinarstvom, bavio se jedrenjem i radioamaterstvom. Autor je tekstova: “Gorska služba spašavanja u Hrvatskoj”, u knjizi Hrvatsko planinarstvo (Zagreb, 1975.) i “Gorska služba spašavanja, razdoblje 1950–1975.” u Zlatnoj knjizi hrvatskog planinarstva (Zagreb, 2004.). Glavni je urednik Zbornika o gorskom spašavanju objavljenog u Zagrebu 2011. godine.

Izv.: Osobna izjava Dražena Zupanca iz Zagreba.

Lit.: Hrvatski planinar br. 5-6, Zagreb, 1993.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak i suradnici, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 - 2008*, Zagreb 2008.

Dražen Zupanc u mladosti, na fotografiji iz planinarske iskaznice.

Dražen Zupanc v mladosti, na fotografiji iz planinske izkaznice.

DRAŽEN ZUPANC (Zagreb, 12. II. 1934)

Rodil se je v slovensko-hrvaški družini očetu Janku, po rodu iz Žalca, in materi Stanislavi, roj. Katić, iz Zagreba, ki je bila tudi slovenskega rodu. Njegov oče se je v prvi svetovni vojni kot prostovoljec pridružil vojakom generala Rudolfa Maistra. V Zagreb je prišel v začetku dvajsetih let in delal kot učitelj. Po drugi svetovni vojni je bil član prvega izvršnega odbora Planinske zveze Hrvaške, ustanovljene leta 1948. Bil je tudi dolgoletni član Slovenskega doma v Zagrebu.

Dražen Zupanc je v Zagrebu končal osnovno šolo in klasično gimnazijo. Absolviral je na naravoslovno-matematični in pravni fakulteti. Ljubezen do planin je podedoval po očetu. Od leta 1946 je bil član planinske sekcije Fizikurnega društva *Jedinstvo*, potem pa od ustanovitve leta 1948 tudi Planinskega društva *Zagreb*, v katerem je bil član markacijske sekcije in alpinističnega odseka. Leta 1949 je sodeloval pri ustanovitvi mladinske sekcije, v kateri je bil tehnični referent, med letoma 1950 in 1952 pa tudi načelnik.

Leta 1952 je postal član Univerzitetnega planinskega društva *Velebit*, njegov predsednik pa je bil leta 1959. Alpinist in gorski reševalec je postal leta 1952. Med letoma 1952 in 1953 je bil član komisije za alpinizem Planinske zveze Hrvaške, njen načelnik pa med letoma 1958 in 1964. Veliko je prispeval k razvoju gorske reševalne službe (GRS) na Hrvaškem. Načelnik postaje GRS-a je bil med letoma 1956 in 1957, tehnični referent komisije za GRS Planinske zveze Hrvaške med letoma 1957 in 1958, njen načelnik med letoma 1969 in 1979, predsednik koordinacijske komisije za GRS Planinske zveze Jugoslavije pa med letoma 1979 in 1991. Več mandatov je bil član izvršnega odbora in predsedstva ter član in predsednik nadzornega odbora Planinske zveze Hrvaške. Izkazal se je pri pripravi normativnih pravilnikov, a tudi kot alpinist ter tekmovalec, traser in organizator v markaciji in orientacijskih tekmovanjih. Bil je tudi gorski reševalec, smučar, vodič, fotograf, inštruktor ter organizator tečajev, šol in taborov. Med letoma 1952 in 1956 je bil v zmagovalnih ekipah na prvih orientacijskih tekmovanjih v Zagrebu in na Hrvaškem. Bil je tudi organizator in traser na republiških tekmovanjih.

Kot načelnik komisije za alpinizem Planinske zveze Hrvaške je od leta 1958 spodbujal pripravo alpinističnih šol in plezalnih taborov ter ustanavljanje alpinističnih odsekov in planinskih društev. Na koncu 50. in v začetku 60. let so tako nastali *Grafičar* v Zagrebu, *Snježnik* na Reki, *Japetić* v Samoborju in Alpinistički klub. Zaslužen je za organiziranje prvega prvomajskega srečanja alpinistov v Veliki Paklenici leta 1960, za ustanovitev novih postaj GRS-a (v Slavonski Požegi in Mrkoplju leta 1959 ter Delnicah leta 1971), za pripravo seminarjev, izpitov in tečajev GRS-a, pa tudi za pripravo strokovnih srečanj zdravnikov GRS-a (v Zagrebu leta 1973 in Slavonski Požegi leta 1977).

Sodeloval je v številnih reševalnih akcijah na Hrvaškem in na tujem (Velike Tatre, Mnich, 1959; Visoki Atlas, Afrika, 1978). Več kot štiri desetletja je bil dežurni reševalec na planinskih, alpinističnih in smučarskih srečanjih. Sodeloval je pri izgradnji planinskih koč in poti. Plezal je tudi v tujini (Alpe, Tatre, Atlas). Vzpenjal se je po stenah Kleka, Paklenice, Troglava, Julijskih Alp, Dolomitov, Tater in drugih.

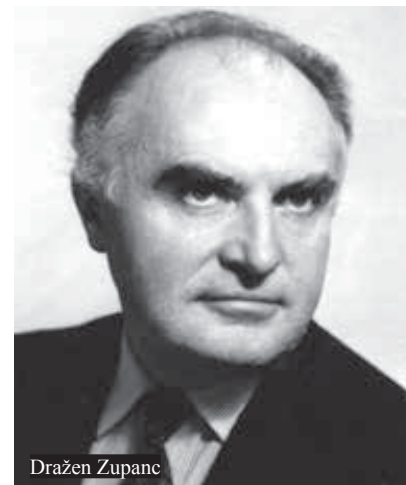
Do upokojitve je bil zaposlen v Fizikalno-kemijskem zavodu Naravoslovno-matematične fakultete Univerze v Zagrebu.

Je dobitnik reda dela s srebrnim vencem, plakete Hrvaške planinske zveze, zlate plakete Zveze za telesno kulturo Hrvaške, zlatega znaka Hrvaške planinske zveze in Planinske zveze Slovenije, plakete GRS-a in častne značke GRS-a ter še številnih drugih.

Ob planinstvu se je ukvarjal tudi z jadranjem in radioamaterstvom. Je avtor člankov Gorska reševalna služba na Hrvaškem v knjigi Hrvaško planinstvo (Zagreb, 1975) in Gorska reševalna služba v obdobju 1950–1975 v Zlati knjigi hrvaškega planinstva (Zagreb, 2004). Bil je glavni urednik Zbornika o gorskem reševanju, objavljenega v Zagrebu leta 2011.

Vir: Osebna izjava Dražena Zupanca iz Zagreba.

Lit.: Hrvatski planinar št. 5–6, Zagreb, 1993; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak in sodelavci, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 - 2008*, Zagreb 2008.

LADISLAV HUDOBREZNIK - Janez (Celje, 11. VI. 1934.)

Ladislav Hudobreznik - Janez

Roditelji su mu bili Franjo, rodom iz Šoštanja, i Marija, rođ. Žuža, iz Žalca. S obitelji se 1939. godine doselio u Zagreb gdje je njegov otac otvorio stolarski obrt. Završio je Industrijsku školu Nikola Tesla i Tehničku školu za elektrotehniku u Zagrebu. Cijeli radni vijek proveo je kao elektrotehničar u poduzeću Rade Končar u Zagrebu. Zaslužni je sportski djelatnik u hrvatskom i zagrebačkom kajakaštvu. U hrvatskim sportskim krugovima poznat je po nadimku Janez, kako su ga prozvali zbog slovenskog podrijetla.

Jedan je od osnivača Kanu kluba *Končar* u kojem se otpočetak bavio ustrojem samoga kluba i organizacijom samogradnje čamaca te kajakaštvom na divljim vodama. Održavao je čvrstu vezu kluba i poduzeća Končar te se požrtvovno borio za opstanak kluba u mnogim kritičnim trenucima. Zaslužan je za opstanak kluba 1967. godine, nakon rušenja bunkera na Savi gdje je bilo dotadašnje sjedište *Končara*. Tada je uspio pronaći sredstva i podršku za preseljenje kluba u baraku na Jarunu. Bio je aktivan u organizaciji tradicionalnog maratona Brežice – Zagreb pod pokroviteljstvom Kanu kluba *Končar*.

Za vrijeme dugogodišnjeg bavljenja kajakaštvom bio je na mnogim rukovodećim pozicijama u Kanu klubu *Končar*, kao i u Hrvatskom kajakaškom savezu i Kajakaškom savezu Zagreba gdje je obnašao dužnost predsjednika. U Kanu klubu *Končar* je uz trenere Dubravka Matakovića i Tomislava Krsnika proveo plan i program pod nazivom "Kako do svjetskog prvaka". Plan se počeo ostvarivati 1990. godine kad je Tomislav Crnković postao svjetski juniorski prvak u spustu C-1. Posebna je zasluga Ladislava Hudobreznika program koji je promovirao kajakaštvo, a bio je ostvaren u okviru Univerzijade održane 1987. u Zagrebu. Hudobreznik je pridonio i uspješnom rješavanju problema oko izgradnje novoga doma kajakaša na Jarunu.

Bio je član uređivačkog odbora knjige *Sedamdeset godina kajakaštva u Hrvatskoj*, objavljene 1989. godine u izdanju Kajakaškog saveza Hrvatske te dugogodišnji suradnik kajakaškog lista Kanu u izdanju Kanu kluba *Končar*. Dobitnik je brojnih društvenih priznanja.

Izv.: Osobna izjava Ladislava Hudobreznika iz Zagreba.

Lit.: *Sedamdeset godina kajakaštva u Hrvatskoj*, Zagreb, 1989.; Z. Jajčević, B. Pažur, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog kajakaštva na divljim vodama*, Zagreb, 2011.

RADOSLAV CIMERMAN - Cimer (Zagreb, 30. X. 1934. – Zagreb, 10. II. 1974.)

Rođen je u slovenskoj obitelji oca Eduarda i majke Mare, rođ. Furlan. Otac mu je bio rodom iz Šentjakoba v Rožu u austrijskoj Koruškoj, a majka je bila iz Sosljana kod Trsta. Radoslavov djed Anton Cimerman bio je iz Ljutomera, a baka Marija Longeršek iz Dravograda. Djed Anton bio je oružnik i dekretom je u vrijeme Austro-Ugarske bio raspoređen na rad u Koruškoj, a u Sloveniju se vratio kad je, nakon I. svjetskog rata i raspada Austro-Ugarske te plebiscita, taj dio Koruške pripao Austriji. Obitelj Cimerman bila je u rodu s obitelji Slavič koja se bavila uzgojem kasačkih konja u Ljutomeru, u jednom od središta konjičkoga sporta u Sloveniji. Radoslavovi roditelji doselili su se u Zagreb 1934. neposredno prije njegova rođenja. Otac mu je bio krojač i imao je krojačku radnju na Cvjetnom trgu (Preradovićevom) u Zagrebu, na mjestu gdje je poslije bilo kino, a danas je trgovački centar.

Radoslav Cimerman je u rodnom Zagrebu završio II. gimnaziju i apsolvirao na Ekonomskom fakultetu. U mladosti je radio kao organizator na snimanjima koprodukcijskih filmova i kaskader. U filmu "U znaku Rima" bio je u nekim scenama dubler poznate glumice Anite Ekberg. Poslije je bio zaposlen kao ekonomist u poduzeću Sjemervis u Zagrebu.

LADISLAV HUDOBREZNIK - Janez (Celje, 11. VI. 1934)

Njegovi starši so bili Franjo, po rodu iz Šoštanjna, in Marija, roj. Žuža, iz Žalca. Z družino se je leta 1939 priselil v Zagreb, kjer je njegov oče odprl mizarstvo. Končal je Industrijsko šolo Nikole Tesle in tehnično šolo za elektrotehniko v Zagrebu. Celo delovno dobo je preživel kot elektrotehnik v podjetju Rade Končar v Zagrebu. Bil je uveljavljen športni delavec v hrvaškem in zagrebškem kajakaštvu. V hrvaških športnih krogih ga poznajo pod vzdevkom Janez, kot so ga poimenovali zaradi slovenskega rodu.

Je eden od ustanoviteljev Kanu kluba *Končar*, v katerem se je ves čas ukvarjal z ustrojem kluba, organizacijo samogradnje čolnov in kajakaštvom na divjih vodah. Vzdrževal je tesne vezi med klubom in podjetjem Končar ter se požrtvovalno boril za obstoj kluba v številnih kritičnih trenutkih. Po njegovi zaslugi je klub obstal tudi po letu 1967, ko so podrli bunker ob Savi, kjer je bil takrat sedež *Končarja*. Uspelo mu je zagotoviti denar in podporo za preselitev kluba v barako na Jarunu. Bil je aktiven pri organizaciji tradicionalnega maratona Brežice–Zagreb, ki je potekal pod pokroviteljstvom Kanu kluba *Končar*.

Med dolgoletnim ukvarjanjem s kajakaštvom je bil na številnih vodilnih položajih v Kanu klubu *Končar*, Hrvaški kajakaški zvezi in Kajakaški zvezi Zagreba, katere predsednik je bil. V Kanu klubu *Končar* je ob trenerju Dubravku Matakoviću in Tomislavu Krsniku izpeljal načrt in program z naslovom Kako do svetovnega prvaka. Načrt se je začel uresničevati leta 1990, ko je Tomislav Crnković postal svetovni mladinski prvak v spustu C-1. Poseben dosežek Ladislava Hudobreznika je tudi program za širjenje kajakaštva, ki so ga uresničili na univerzijadi leta 1987 v Zagrebu. Hudobreznik je prispeval tudi k uspešni rešitvi težav glede izgradnje novega kajakaškega doma na Jarunu.

Bil je član uredniškega odbora knjige *Sedemdeset let kajakaštva na Hrvaškem*, ki jo je leta 1989 izdala Kajakaška zveza Hrvaške, in dolgoletni sodelavec kajakaškega glasila *Kanu*, ki ga izdaja Kanu klub *Končar*. Je dobitnik številnih društvenih priznanj.

Vir: Osebna izjava Ladislava Hudobreznika iz Zagreba.

Lit.: *Sedemdeset godina kajakaštva u Hrvatskoj*, Zagreb, 1989; Z. Jajčević, B. Pažur, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog kajakaštva na divljim vodama*, Zagreb, 2011.

Godine 1962. ispred bunkera u kojem je tada bio Kanu klub *Končar*.
S lijeva: Ladislav Hudobreznik, Zvonimir Kostevc, Roman Bertoncelj,
Božidar Pažur i Nikola Dorotić.

Leta 1962 pred bunkerjem, v katerem je tedaj deloval Kanu klub *Končar*.
Z leve: Ladislav Hudobreznik, Zvonimir Kostevc, Roman Bertoncelj,
Božidar Pažur in Nikola Dorotić.

RADOSLAV CIMERMAN - Cimer (Zagreb, 30. X. 1934–Zagreb, 10. II. 1974)

Rodil se je v slovenski družini očetu Eduardu in materi Mari, roj. Furlan. Oče je bil po rodu iz Šentjakoba v Rožu na avstrijskem Koroškem, mati pa iz Sesljana na Tržaškem. Radoslavov stari oče Anton Cimerman je bil iz Ljutomeru, stara mama Marija Longeršek pa iz Dravograda. Stari oče Anton je bil v obdobju Avstro-Ogrske orožnik in je bil z dekretom razporejen na delo na območje današnje avstrijske Koroške. Po prvi svetovni vojni, razpadu Avstro-Ogrske in plebiscitu, ko je ta del Koroške pripadel Avstriji, se je vrnil v Slovenijo. Družina Cimerman je bila v sorodu z družino Slavič, ki se je ukvarjala z rejo kasaških konj v Ljutomeru, enem od središč konjeniškega športa v Sloveniji. Radoslavovi starši so se v Zagreb priselili leta 1934, malo pred njegovim rojstvom. Oče je bil krojač in je imel krojaštvo na Cvetnem trgu (kot v Zagrebčani pravijo Preradovičevem trgu), kjer je bil pozneje kino, danes pa je trgovsko središče.

Radoslav Cimerman je v rodnem Zagrebu končal II. gimnazijo, absolviral pa je na ekonomski fakulteti. V mladosti je delal kot organizator pri snemanjih koprodukcijskih filmov in kaskader. V filmu V znamenju Rima je bil v nekaj prizorih dvojnik znane igralko Anite Ekberg. Pozneje je bil zaposlen kot ekonomist v podjetju Sjemerservis v Zagrebu.

Ljubav prema sportu počeo je iskazivati u ranoj mladosti. Bio je jedan od najboljih kadetskih šahista u Zagrebu, a poslije su ga posebno zanimali stolni tenis, košarka i nogomet. No najveća ljubav njegova sportskog i privatnog života bili su konji. Jahanjem se počeo baviti 1948. u Zagrebu. Prvo je nastupao za Konjički klub *Zagreb* do 1956., potom za konjičke klubove: *Sava* od 1956. do 1959. i *Dubrava* od 1959. do 1964. Nakon spajanja tog kluba s *Trešnjevkom* nastupao je za *Trešnjevku* od 1964. do 1967., a nakon njezine fuzije sa *Zagrebom* nastupao je ponovno za Konjički klub *Zagreb* od 1967. do kraja života.

Osnovama jahanja naučio ga je trener Mihajlo Duduškin, Rus koji je u hrvatsko jahanje uveo moderni stil, a potom su ga trenirali Vilim Stanjko i Josip Klobučarić. O trenerima i treninzima Cimer je govorio: "Za mene je najbolji trener svaki važniji nastup što ga imam u inozemstvu".

Prvi veći uspjeh ostvario je 1950. na Prvenstvu Hrvatske osvajanjem 1. mjesta u parnom jahanju s partnericom Nadom Stjepanović - Heremić. Najveće uspjehe postigao je u zrelijim godinama, između 1960. i 1970. U bivšoj Jugoslaviji nastupio je na gotovo svim hipodromima. Bio je višestruki pojedinačni prvak Zagreba i Hrvatske i jedan od najuspješnijih natjecatelja u preponskom jahanju u povijesti konjičkoga sporta ne samo Hrvatske nego i Jugoslavije.

Pojedinačni prvak Jugoslavije u preponskom jahanju bio je pet puta: 1962. i 1964. u Ljubljani, 1965. u Beogradu, 1966. u Požarevcu i 1967. u Osijeku. Uz to je osvojio 2. mjesto 1961., 1963. i 1968. te 3. mjesto 1960. Podjednako je bio uspješan i na ekipnim prvenstvima Jugoslavije na kojima nisu sudjelovali klubovi nego republičke reprezentacije. Tako je Cimerman predvodio reprezentaciju Hrvatske do pobjede na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije 1960. i 1965. u Beogradu, 1966. u Požarevcu, 1967. u Osijeku, 1968. u Požarevcu, a 1972. osvojili su ukupnu pobjedu u četiri natjecateljska kola održana u Novom Sadu, Zagrebu, Beogradu i Lipici.

Kao zanimljivost treba spomenuti da je 1960. na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije, na kojem je Hrvatska pobijedila, uz Cimermana i Zdravka Marušića treći član republičke reprezentacije bio Slovenac Borut Gorišek iz Maribora koji je tada studirao u Zagrebu, a poslije je bio predstojnik Kliničkoga odjela za ginekologiju i perinatologiju mariborske bolnice.

Radoslav Cimerman je na rang-listi najboljih jahača u Jugoslaviji bio na 1. mjestu 1962. i od 1964. do 1968. Kao dugogodišnji reprezentativac Jugoslavije na službenim turnirima Međunarodne konjičke federacije (CHIO) postigao je nekoliko rezultata koji su ga svrstali u svjetski vrh. Tako je na CHIO turniru 1961. u Münchenu u konkurenciji više od 60 natjecatelja osvojio 2. mjesto, odmah iza Talijana Raimonda D'Inzea, olimpijskog pobjednika 1960. iz Rima. Cimerman je bio uspješan i na CHIO turnirima 1963. u Ženevi i 1965. u Cataniji, a svojim velikim uspjehom smatrao je 6. mjesto 1963. u Genovi, koje je ostvario u konkurenciji svih najboljih svjetskih jahača. Najuspješnija godina u sportskoj karijeri bila mu je 1967. kada je postigao međunarodne pobjede u Novom Sadu, Ankari i Istanbulu te osvojio zlatnu medalju na prvim Balkanskim konjičkim igrama 9. listopada 1967. u Sofiji. Uz to je pobijedio na turniru za pehar Novosadskog sajma 1965. na kojem je nastupila olimpijska reprezentacija Rumunjske. Na tradicionalnom zagrebačkom međunarodnom Lipanjskom turniru osvojio je 1. mjesto 1964., 1968. i 1973. Natjecao se uspješno u konkurenciji jahača iz zemalja koje su u konjički sport ulagale mnogo više novaca nego tadašnja Jugoslavija, a njegovi su protivnici na turnirima raspolagali s više kvalitetnih grla.

Radoslav Cimerman (desno, kao dubler Anite Ekberg) s glumcem Georgom Marshallom.

Radoslav Cimerman (desno, kot dvojniki Anite Ekberg) z igralcem Georgeem Marshallom.

Radoslav Cimerman bio je prije svega zaljubljenik u konje; danas bi ga nazvali šaptač konjima. Kad su ga pitali što kao vrhunski sportaš smatra najvažnijim pri natjecanju, odgovorio je: "Većina jahača pokušava konja prilagoditi sebi. Ja pokušavam sebe prilagoditi konju i njegovim mogućnostima. Mislim da je u tome tajna mojih uspjeha, baš u saživljavanju s konjem. Za to je potrebna jako velika rutina, i mlad jahač ne može tako osjećati."

Najveće uspjehe u karijeri ostvario je s konjem koji se zvao Elan. U sportskoj karijeri jahao je desetak konja, ali najveće uspjehe postigao je upravo s Elanom koji mu je bio miljenik. Kada je Elan bio u najboljoj

Radoslav Cimerman u štali s najdražim konjem Elanom.
Radoslav Cimerman v hlevu z najljubšim konjem Elanom.

Ljubezen do športa je kazal že v zgodnji mladosti. Bil je eden od najboljših kadetskih šahistov v Zagrebu, pozneje pa so ga posebej zanimali namizni tenis, košarka in nogomet. Največja ljubezen njegovega športnega in zasebnega življenja pa so bili konji. Z jahanjem se je začel ukvarjati leta 1948 v Zagrebu. Najprej je do leta 1956 nastopal za Konjeniški klub *Zagreb*, potem pa za konjeniška kluba *Sava* (med letoma 1956 in 1959) ter *Dubrava* (med letoma 1959 in 1964). Po združitvi tega kluba s *Trešnjevko* je med letoma 1964 in 1967 nastopal za *Trešnjevko*, po njeni združitvi z *Zagrebom* pa je od leta 1967 in do konca življenja vnovič nastopal za Konjeniški klub *Zagreb*.

Osnov jahanja ga je naučil trener Mihajlo Duduškin, Rus, ki je v hrvaško jahanje uvedel moderen slog, pozneje pa sta ga trenirala Vilim Stanjko in Josip Klobučarić. O trenerjih in treningih je Cimer govoril: “Zame je najboljši trener vsak pomembnejši nastop na tujem.”

Prvi večji uspeh je dosegel leta 1950 na prvenstvu Hrvaške, ko je osvojil 1. mesto v jahanju v paru z Nado Stjepanović - Heremić. Največje uspehe je dosegel v zrelih letih, med letoma 1960 in 1970. V nekdanji Jugoslaviji je nastopil na skoraj vseh hipodromih. Bil je večkratni posamični prvak Zagreba in Hrvaške ter eden od najuspešnejših tekmovalcev v preskakovanju ovir v zgodovini konjeniškega športa ne le na Hrvaškem, ampak tudi v Jugoslaviji.

Posamični prvak Jugoslavije v preskakovanju ovir je bil petkrat: leta 1962 in 1964 v Ljubljani, leta 1965 v Beogradu, leta 1966 v Požarevcu in leta 1967 v Osijeku. 2. mesto je osvojil leta 1961, 1963 in 1968 ter 3. mesto leta 1960. Enako uspešen je bil tudi na ekipnih prvenstvih Jugoslavije, na katerih niso tekmovali klubi, ampak republiške reprezentance. Tako je Cimerman vodil reprezentanco Hrvaške ob zmagah na ekipnem prvenstvu Jugoslavije leta 1960 in 1965 v Beogradu, leta 1966 v Požarevcu, leta 1967 v Osijeku in leta 1968 v Požarevcu, leta 1972 pa ob skupni zmagi v štirih tekmovalnih kolih, ki so potekala v Novem Sadu, Zagrebu, Beogradu in Lipici.

Zanimivo je, da je leta 1960 na ekipnem prvenstvu Jugoslavije, na katerem je Hrvaška zmagala, ob Cimermanu in Zdravku Marušiću kot tretji član republiške reprezentance nastopil Slovenec Borut Gorišek iz Maribora, ki je takrat študiral v Zagrebu, pozneje pa bil predstojnik kliničnega oddelka za ginekologijo in porodništvo mariborske bolnišnice.

Radoslav Cimerman je bil na lestvici najboljših jahalcev Jugoslavije na 1. mestu leta 1962 ter med letoma 1964 in 1968. Kot dolgoletni reprezentant Jugoslavije je na uradnih turnirjih Mednarodne konjeniške zveze (CHIO) dosegel nekaj rezultatov, ki so ga uvrščali v svetovni vrh. Tako je na turnirju CHIO leta 1961 v Münchnu v konkurenci več kot 60 tekmovalcev osvojil 2. mesto, takoj za Italijanom Raimondom D'Inzeom, olimpijskim zmagovalcem leta 1960 v Rimu. Cimerman je bil uspešen tudi na turnirjih CHIO leta 1963 v Ženevi in leta 1965 v Catanii, za velik uspeh pa je štel tudi 6. mesto leta 1963 v Genovi, ki ga je dosegel v konkurenci vseh najboljših jahalcev sveta. Najuspešnejše leto v njegovi športni karieri je bilo leto 1967, ko je zmagal na mednarodnih dirkah v Novem Sadu, Ankari in Carigradu ter osvojil zlato medaljo na prvih balkanskih konjeniških igrah 9. oktobra 1967 v Sofiji. Zmagal je tudi na turnirju za pokal novosadskega sejma leta 1965, na katerem je nastopila olimpijska reprezentanca Romunije. Na tradicionalnem zagrebškem mednarodnem junijskem turnirju je osvojil 1. mesto leta 1964, 1968 in 1973. Uspešno je tekmoval z jahalci iz držav, ki so v konjeniški šport vlagale veliko več denarja kot tedanja Jugoslavija, njegovi tekmeci na turnirjih pa so imeli na voljo več kakovostnih konj.

Radoslav Cimerman je bil zaljubljen v konje. Danes bi mu rekli šepetalec konjem. Ko so ga vprašali, kaj mu je na tekmovanjih najpomembnejše, je odgovoril: “Večina jahalcev skuša konja prilagoditi sebi. Sam pa skušam sebe prilagoditi konju in njegovim zmožnostim. Mislim, da je skrivnost mojih uspehov prav v tem, da se vživim v konje. Za to je potrebna zelo velika rutina, mlad jahalec tega ne more občutiti.”

Največje uspehe v karieri je dosegel s konjem Elanom. V športni karieri je jahal na kakšnih desetih konjih, najuspešnejši pa je bil prav z Elanom, ki je bil njegov ljubljenec. Ko je bil Elan v najboljši formi, so Cimru zanj ponujali toliko denarja, kot so stali trije novi mercedesi, vendar ga ni hotel prodati. Ob koncu njune skupne kariere so se Elanu že poznala leta in poškodbe, zato so večkrat menili, da sta že odpisana, vendar sta še kar zmagovala.

Radoslav Cimerman s konjem Kavalirjem u akciji.
Radoslav Cimerman s konjem Kavalirjem v akciji.

formi nudili su Cimeru za njega novac u protuvrijednosti tri nova mercedesa, ali ga nije htio prodati. Pri kraju njihove zajedničke karijere Elana su već sustizale godine i ozljede, pa su ih mnogi otpisivali – no oni su i dalje pobjeđivali. Kada je Elan ostario i više se nije mogao natjecati, Cimer se teška srca odvojio od njega, ali nije dozvolio da ga odvedu u klaonicu. Elanu je imao 21. godinu 1971. kada ga je veterinar uspavao, a Cimerman je sljedećeg dana donio na hipodrom vijenac i dugo je osamljen stajao nad grabom u koju je bager zatrpao njegovu Elana.

Nakon Elana nabavio je novoga konja Kavalira s kojim je tragično okončao svoj sportski i životni put u 40. godini kad je konj na treningu zapeo za jedan panj i izbacio ga iz sedla te pao na njega. Povodom Cimermanove pogibije poznati sportski novinar Vilko Luncer objavio je u Sportskim novostima 12. veljače 1974. nadahnuti nekrolog u kojem je između ostaloga napisao: "Paradoksalno je da je Radoslav Cimerman tako nesretno i tragično poginuo za ono za što je živio svoj život ljudski i sportski – za jahanje. Tragična je ironija da se to, te lijepe sunčane nedjelje, desilo tamo gdje je dobri Cimer boravio najradije i najčešće – na hipodromu. Poginuo je pod životinjom za koju je uvijek govorio kako je srasla s čovjekom, da su konj i jahač isto, cjelina ambicija i emocija, u onom napregnutom letu preko prepone, kada se stapaju vještina, hrabrost, koncentracija u zajedničku izvedbu konja i čovjeka u njihovu paradu sporta." Sudbina je htjela da je Cimerman poginuo u neposrednoj

blizini mjesta gdje je bio pokopan njegov konj Elan. Na kraju nekrologa Luncer dodaje: "Nema više Cimera. Otišao je. Umro je kako je živio. Na konju. Ako u toj strašnoj nesreći, u toj besmislenoj smrti tako mladog čovjeka, ima nešto što je simbolično i što je, u toj tuzi i boli, lijepo – to je upravo ta spoznaja: umro je za ono za što je živio. Za svoju najveću ljubav. Da je mogao možda bi sam sebi izabrao takav kraj. Jer, valja to reći u čast čovjeku i jahaču, Radoslav Cimerman ostao je do smrti vjeran sebi. Ta je dosljednost stvorila od njega legendu i ona će trajati i mnogo poslije njegove smrti. Dosljednost koja je označila jedan život – smislom i vrijednošću. A za to vrijedi i živjeti i ginuti".

Radoslav Cimerman je za života bio iznimno cijenjen i voljen. Bio je izvrstan organizator, a nije zanemarivao ni rad s drugima, pogotovo s mladim budućim jahačima. Godinama je bio stručni tajnik Konjičkoga saveza Hrvatske, a bio je i izbornik republičke konjičke reprezentacije te član Upravnoga odbora i potpredsjednik Konjičkoga kluba *Zagreb*. Dobitnik je mnogih priznanja među kojima se ističe Trofej Saveza za fizičku kulturu Zagreba, Trofej Saveza organizacija za fizičku kulturu Jugoslavije i plaketa povodom 25. godišnjice oslobođenja grada Zagreba.

Bio je u braku s Nadom, rođ. Vunetić iz Zagreba. Njihova kći jedinica Nives Cimerman (udana Džeba), vlasnica agencije za nekretnine Cimerman u središtu Zagreba, naslijedila je ljubav za konje od svoga oca i kao dijete mnogo je vremena provodila na hipodromu. Široj javnosti postala je poznata 2007. jer je velikodušno ponudila svoje imanje kraj Zagreba, tada vrijedno 100.000 eura, za spas lipicanaca, koji su za vrijeme okupacije dijela Hrvatske, između 1991. i 1995. godine, iz hrvatske ergele bili odvedeni u Vojvodinu, gdje su prema pisanju novina umirali od gladi. Poslije je većina tih konja ipak spašena i vraćena u Hrvatsku.

Obitelj Cimerman bila je i ostala neraskidivo vezana uz konje, a Cimerov život i ljubav prema konjima inspirirali su spisateljicu Nadu Iveljić za knjigu *Pozdravite novog jahača* koja je objavljena 1982. u Zagrebu. Ulica koja vodi prema zagrebačkom Hipodromu sasvim zasluženo nosi ime Radoslava Cimermana.

Izv.: Izjava i arhiva kćeri, Nives Cimerman - Džeba iz Zagreba.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1943 – 1963*, Beograd, 1964., V. Luncer, "Stavio bih krevet u štalu", Sportske novosti, Zagreb, 16. siječanj 1965.; *Sportski almanah Zagreba 1967*, Zagreb, 1967, *Almanah jugoslovenskog sporta 1964 – 1968*, Beograd, 1970.; *Almanah jugoslovenskog sporta 1969 – 1972*, Beograd, 1974., V. Luncer, "Smrt za jednu ljubav U spomen Radoslavu Cimermanu", Sportske novosti, Zagreb, 12. veljače 1974.; A. Vojinović, "O čovjeku i konju" Start, Zagreb, 1974.; F. Frntić, "In memoriam Radoslav Cimerman", Povijest sporta br. 19, Zagreb, rujan 1974.; *Sportski almanah Zagreba 1974*, Zagreb, 1975.; Enciklopedija fizičke kulture 1 A–O, Zagreb 1975.; *Kći konjičkog šampiona nudi imanje za spas lipicanaca*, Jutarnji list, Zagreb, 3. kolovoz 2007.

Ko se je Elan res postaral in ni več mogel tekmovati, se je Cimer s težkim srcem ločil od njega, vendar ni dovolil, da bi ga odpeljali v klavnico. Elan je imel 21 let, ko ga je leta 1971 uspaval veterinar, Cimerman pa je naslednji dan na hipodrom prinesel venec in dolgo v samoti stal nad gomilo, kjer je bager z zemljo zasul njegovega Elana.

Po Elanu si je priskrbel novega konja Kavalirja, s katerim je v 40. letu tragično končal svojo športno in življenjsko pot. Konj se je na treningu spotaknil ob panj, vrgel Cimermana iz sedla in padel nanj. Ob Cimermanovi smrti je znani športni novinar Vilko Luncer v Sportskih novostih 12. februarja 1974 napisal presunljiv nekrolog, v katerem je med drugim napisal: "Paradoksalno je, da je Radoslav Cimerman tako nesrečno in tragično umrl za tisto, za kar je živel svoje človeško in športno življenje – za jahanje. Tragična ironija je, da se je to primerilo tiste lepe sončne nedelje prav tam, kjer je bil dobri Cimer najraje in najpogosteje – na hipodromu. Umrl je pod živaljo, za katero je vedno govoril, da je zraščena s človekom, da sta konj in jahalec isto, celota ambicij in čustev v tistem napetem letu čez oviro, ko se veščina, pogum in zbranost stopijo v skupnost konja in človeka, v njuno parado športa." Usoda je hotela, da je Cimerman umrl v neposredni bližini kraja, kjer je bil pokopan njegov konj Elan. Na koncu nekrologa je Luncer zapisal še: "Cimra ni več. Odšel je. Umrl je, kot je živel. Na konju. Če je v tej strašni nesreči, v tej nesmiselni smrti tako mladega človeka kaj simboličnega, in v tej žalosti in bolečini kaj lepega, je prav spoznanje: umrl je, za kar je živel. Za svojo največjo ljubezen. Če bi lahko, bi morda sam izbral takšen konec. V čast človeku in jahalcu je namreč treba reči: Radoslav Cimerman je ostal do smrti zvest sebi. Doslednost je iz njega naredila legendo in bo trajala še dolgo po njegovi smrti. Doslednost, ki je nekemu življenju dala smisel in pomen. Za to pa je vredno živeti in umreti."

Radoslava Cimermana so izjemno cenili in ga imeli radi. Bil je izvrsten organizator, ni zanemarjal niti dela z drugimi, zlasti z mladimi bodočimi jahalci. Več let je bil strokovni sekretar Konjenske zveze Hrvaške, bil je tudi selektor republiške konjenske reprezentance ter član upravnega odbora in podpredsednik Konjenskega kluba Zagreb. Je dobitnik številnih priznanj, med katerimi izstopajo nagrada Zveze za telesno kulturo Zagreba, nagrada Zveze organizacij za telesno kulturo Jugoslavije in plaketa ob 25. obletnici osvoboditve mesta Zagreba.

Radoslav Cimerman s Elanom na Bledu.
Radoslav Cimerman z Elanom na Bledu.

Poročen je bil z Nado, roj. Vunetić, iz Zagreba. Njuna edinka Nives, poročena Džeba, lastnica nepremičninske agencije Cimerman v središču Zagreba, je podedovala ljubezen do konj in kot otrok veliko časa preživela na hipodromu. Širša javnost jo je spoznala leta 2007, ko je velikodušno ponudila svojo posestvo pri Zagrebu, takrat vredno sto tisoč evrov, za rešitev lipicancev, ki so bili med zasedbo dela Hrvaške med letoma 1991 in 1995 iz hrvaške kobilarne odpeljani v Vojvodino, kjer so po poročanju časopisov umirali od lakote. Pozneje je bila večina teh konj vendarle rešena in vrnjena na Hrvaško.

Družina Cimerman je bila in je še vedno neločljivo povezana s konji. Cimrovo življenje je pisateljica Nada Iveljić navdahnilo za knjigo Pozdravite novega jahalca, objavljeno leta 1982 v Zagrebu. Ulica, ki pelje k zagrebškemu hipodromu, povsem zaslužno nosi ime Radoslava Cimermana.

Vira: Izjava in arhiv hčerke Nives Cimerman - Džeba iz Zagreba.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1943–1963*, Beograd, 1964; V. Luncer, "Stavio bih krevet u štalu", Sportske novosti, Zagreb, 16. januar 1965; *Sportski almanah Zagreba 1967*, Zagreb, 1967; *Almanah jugoslovenskog sporta 1964–1968*, Beograd, 1970; *Almanah jugoslovenskog sporta 1969–1972*, Beograd, 1974; V. Luncer, "Smrt za jednu ljubav, U spomen Radoslavu Cimermanu", Sportske novosti, Zagreb, 12. februar 1974; A. Vojinović, "O čovjeku i konju", Start, Zagreb, 1974; F. Frntić, "In memoriam Radoslav Cimerman", Povijest sporta št. 19, Zagreb, september 1974; *Sportski almanah Zagreba 1974*, Zagreb, 1975; *Enciklopedija fizičke kulture 1 A–O*, Zagreb, 1975; "Kći konjičkog šampiona nudi imanje za spas lipicanaca", Jutarnji list, Zagreb, 3. avgust 2007.

ANTUN PETAR BEZJAK - Zvonko (Varaždin, 29. VI. 1935.).

Otac mu je bio Adolf, rodom iz Tezna kraj Maribora, a majka Marija, rođ. Kores, iz mjesta Razvanje ispod Pohorja. Njegovi preci po očevoj liniji došli su u Sloveniju sa Žumberka i bavili se od 1882. proizvodnjom ulja u mjestu Fram ispod Pohorja. Adolf i Marija Bezjak preselili su se 1933. iz Frama u Varaždin gdje su otvorili Uljaru Bezjak, koja je potom 1948. godine nacionalizirana. Antun Petar Bezjak ima dva imena, a mnogi ga poznaju pod trećim imenom Zvonko. U Varaždinu je završio Srednju tehničku školu kemijskog smjera, a u Zagrebu je 1960. godine završio I. stupanj Ekonomskog fakulteta.

Odmah nakon Drugog svjetskog rata počeo se u Varaždinu baviti mačevanjem. Od 1949. trenirao je hrvanje u klubu *Službenik* (poslije preimenovanom u *Varteks*) kod trenera Ivana Zamode, pokretača hrvackoga sporta u Varaždinu. Iste se godine, zajedno sa skupinom hrvača, prvi put okušao u bacanju kugle i diska na atletskom stadionu u Varaždinu. Na nagovor Pepija Petrovića, tadašnjeg trenera Atletskog kluba *Sloboda*, počeo se baviti atletikom. Sa 184 cm visine i 95 kg težine imao je predispozicije za vrhunski sport. U Varaždin je

1950. za profesionalnog atletskog trenera došao Talijan Giordano Kumar, bivši trener beogradskog *Partizana*, koji je preuzeo brigu o Bezjaku i usmjerio ga da se bavi bacanjem kladiva.

Na Prvenstvu Jugoslavije za mlađe juniore 1952. u Slavonskoj Požegi i 1953. u Skoplju, osvojio je naslov prvaka u petoboju jer je, uz uspješno bacanje kladiva, bio iznimno brz u sprinterskim disciplinama: pretrčao je 100 metara za 11.3 sekunde, a 200 m za 23.2 sekunde. Kao junior bio je prvak Jugoslavije u bacanju kladiva na prvenstvima održanima 1954. u Zagrebu i 1955. u Novom Sadu.

Po dolasku na studij u Zagreb postao je godine 1954. član Atletskog kluba *Dinamo*. U Zagrebu je stanovao kod Ladislava Doklera, također bacača kladiva, koji mu je bio i trener. Osim Doklera, trenirali su ga u *Dinamu* i Josip Miloš, predratni prvak u bacanju koplja, te povremeno Pedro Goić, doajen bacanja kladiva u Jugoslaviji. U vrijeme Bezjakova dolaska u Zagreb došlo je do smjene generacija među kladivašima u Jugoslaviji. Sa scene se povukao Ivan Gubijan, osvajač srebrne medalje na Olimpijskim igrama 1948. u Londonu i višestruki državni prvak i rekorder, a stasali su novi; uz Bezjaka i Krešimir Račić iz Karlovca.

Bezjak i Račić punih su deset godina bili dominantni u Jugoslaviji i na Balkanu i isticali su se među najboljim bacačima kladiva u Europi. Bezjak je na prvenstvima Jugoslavije postao prvak: 1956. u Zagrebu, 1958. u Beogradu, 1960. u Zagrebu i 1963. opet u Beogradu, dok je njegov veliki rival Račić bio prvak 1954., 1955., 1957., 1959., 1961., 1962. i 1964. godine. Svoj prvi rekord Jugoslavije postigao je Bezjak 14. VII. 1956. u Gornjem Milanovcu kada je kladivo bacio 61 m i 39 cm i time za više od metra nadmašio dotadašnji rekord Račića. Iako je tim rezultatom ispunio olimpijsku normu, ipak je na Olimpijske igre u Melbourne otišao Račić. Šest mjeseci nakon Olimpijskih igara u Melbourne, Bezjak je 11. lipnja 1957. u Zagrebu bacio kladivo 63 m i 73 cm, što je u tom trenutku bio najbolji rezultat na svijetu i bolji od rezultata olimpijskog pobjednika Harolda Connollya iz SAD-a. S tim je rezultatom na kraju 1957. zauzeo 4. mjesto u svijetu i 2. mjesto u Europi.

Rekord Jugoslavije držao je punih 15 godina – do 20. srpnja 1971. kada je njegovih 65 m i 38 cm ostvarenih 1960. nadmašio Srećko Štiglić. Ukupno je Bezjak 4 puta postavljao rekord Jugoslavije, a uz uspjeh iz 1957. bio je na svjetskoj listi najboljih: 1955. na 25. mjestu (58.72 m), 1956. na 17. mjestu (61.39 m), 1958. na 11. mjestu (64.23 m) i 1960. na 12. mjestu (65.38 m).

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je 35 puta na 33 međunarodna natjecanja. Na Olimpijskim igrama 1960. u Rimu sudjelovao je u finalu i osvojio 6. mjesto kao najbolje plasirani jugoslavenski atletičar. Na Europskom

Antun Petar Bezjak, zvan Zvonko.
Antun Petar Bezjak, imenovan Zvonko.

ANTUN PETAR BEZJAK - Zvonko (Varaždin, 29. VI. 1935)

Oče Adolf je bil po rodu s Tezna pri Mariboru, mati Marija, roj. Kores, pa iz Razvanja pod Pohorjem. Njegovi predniki po očetovi strani so v Slovenijo prišli z Žumberka in so se od leta 1882 ukvarjali z oljarstvom v Framu pod Pohorjem. Adolf in Marija Bezjak sta se od tam leta 1933 preselila v Varaždin, kjer sta odprla Oljarno Bezjak. Ta je bila leta 1948 nacionalizirana. Antun Petar Bezjak ima dve uradni imeni, številni pa ga poznajo pod tretjim imenom Zvonko. V Varaždinu je končal srednjo tehnično šolo kemijske smeri, v Zagrebu pa leta 1960 prvo stopnjo ekonomske fakultete.

Takoj po drugi svetovni vojni se je začel v Varaždinu ukvarjati z mečevanjem. Od leta 1949 je treniral rokoborbo v klubu *Službenik* (pozneje preimenovanem v *Varteks*) pri trenerju Ivanu Zamodi, gonilni sili rokoborskega športa v Varaždinu. Istega leta se je s skupino rokoborcev prvič preizkusil v suvanju krogle in metu diska na atletskem stadionu v Varaždinu. K treniranju atletike ga je nagovoril Pepi Petrović, tedanji trener Atletskega kluba *Sloboda*. S 184 cm višine in 95 kg teže je imel predispozicije za vrhunskega športnika. Leta 1950 je v Varaždin za profesionalnega atletskega trenerja prišel Italijan Giordano Kumar, nekdanji trener beograjskega *Partizana*, ki je prevzel skrb za Bezjaka in ga usmeril v met kladiva.

Na prvenstvu Jugoslavije za mlajše mladince leta 1952 v Slavonski Požegi in leta 1953 v Skopju je osvojil naslov prvaka v peteroboju, saj je bil ob uspešnem metu kladiva tudi zelo hiter v sprinterskih disciplinah: 100 m je pretekel v 11.3 sekunde, 200 m pa v 23.2 sekunde. Kot mladinec je bil prvak Jugoslavije v metu kladiva na prvenstvih leta 1954 v Zagrebu in leta 1955 v Novem Sadu.

Po prihodu na študij v Zagreb je leta 1954 postal član Atletskega kluba *Dinamo*. V Zagrebu je stanoval pri svojem trenerju Ladislavu Doklerju, prav tako metalcu kladiva. Poleg Doklerja sta ga v *Dinamu* trenirala še Josip Miloš, predvojni prvak v metu kopja, in občasno Pedro Goić, doajen v metu kladiva v Jugoslaviji. V času Bezjakovega prihoda v Zagreb je med jugoslovanskimi kladivarji prišlo do zamenjave generacij. Z igrišča se je umaknil Ivan Gubijan, dobitnik srebrne medalje na olimpijskih igrah leta 1948 v Londonu ter večkratni državni prvak in rekorder. Zoreli pa so novi igralci, ob Bezjaku je izstopal še Krešimir Račić iz Karlovca.

Bezjak in Račić sta celih deset let prevladovala v Jugoslaviji in na Balkanu ter bila med najboljšimi metalci kladiva v Evropi. Bezjak je postal prvak na prvenstvih Jugoslavije leta 1956 v Zagrebu, leta 1958 v Beogradu, leta 1960 v Zagrebu in leta 1963 ponovno v Beogradu. Njegov velik tekmelec Račić je bil prvak v letih 1954, 1955, 1957, 1959, 1961, 1962 in 1964. Svoj prvi jugoslovanski rekord je Bezjak postavil 14. julija 1956 v Gornjem Milanovcu, ko je kladivo vrgel 61 m in 39 cm ter tako za več kot meter presegel dotedanji Račićev rekord. Čeprav je s tem rezultatom izpolnil olimpijsko normo, je na olimpijske igre v Melbourne vseeno odšel Račić. 11. junija leta 1957, šest mesecev po olimpijskih igrah v Melbourne, je Bezjak v Zagrebu kladivo vrgel 63 m in 73 cm daleč, kar je bil takrat najboljši rezultat na svetu in boljši od rezultata olimpijskega zmagovalca Harolda Connollyja iz ZDA. S tem rezultatom je konec leta 1957 zasedel 4. mesto na svetu in 2. v Evropi.

Rekorder Jugoslavije je bil polnih 15 let – do 20. julija 1971, ko je njegovih 65 m in 38 cm iz leta 1960 presegel Srećko Štiglić. Skupaj je Bezjak štirikrat postavil rekord Jugoslavije, na svetovno lestvico najboljših pa se je poleg leta 1957 povzpел še leta 1955, ko je zasedel 25. mesto (58,72 m), leta 1956 je bil na 17. mestu (61,39 m), leta 1958 na 11. (64,23 m) in leta 1960 na 12. (65,38 m).

Za reprezentanco Jugoslavije je nastopil 35-krat na 33 mednarodnih tekmovanjih. Na olimpijskih igrah leta 1960 v Rimu je v finalu osvojil 6. mesto in bil s tem najbolje uvrščeni jugoslovanski atlet. Na evropskem prvenstvu leta 1958 je bil v finalu peti, leta 1962 v Beogradu pa je izpadel v predtekmovanju. Leta 1957 je na svetovnih študentskih igrah v Parizu in na svetovnem mladinskem festivalu v Moskvi osvojil srebrno medaljo. Sredozemski prvak je postal leta 1963 na igrah v Neaplju, z zmagovalnim metom 63,59 m. Na balkanskih atletskih igrah se je deset let boril za primat s Krešimirjem Račićem. Zlato medaljo je osvojil leta 1956 v Beogradu, leta 1960 v Atenah, leta 1961 v Beogradu in leta 1963 v Sofiji, srebrno leta 1959 in 1964 v Bukarešti ter bronasto leta 1957 v Atenah, leta 1958 v Sofiji in leta 1962 v Ankari. Leta 1957 je v Atenah nastopil v dvoboju reprezentanc Balkana in Skandinavije ter zmagal v svoji disciplini.

Pripadal je najbolj kakovostni generaciji atletov Atletskega kluba *Dinamo*, v kateri so bili še Franjo Škrinjar, Đani Kovač, Joško Murat, Ante Ledić, Zdenko Kuzmanić in drugi. Z ekipo *Dinama* je na ekipnem prvenstvu tedanje

prvenstvu 1958. godine osvojio je u finalu 5. mjesto, a 1962. u Beogradu ispao je u prednatjecanju. Na Svjetskim studentskim igrama 1957. u Parizu osvojio je srebrnu medalju i iste je godine na Svjetskom omladinskom festivalu u Moskvi također osvojio srebrnu medalju. Mediteranski prvak postao je 1963. na Igrama u Napulju, s pobjedničkim hicem 63.59. Na Balkanskim atletskim igrama desetak se godina borio za primat s Krešimirem Račićem. Zlatne je medalje osvojio 1956. u Beogradu, 1960. u Ateni, 1961. u Beogradu i 1963. u Sofiji; srebrne medalje 1959. u Bukureštu i 1964. u Bukureštu te brončane medalje 1957. u Ateni, 1958. u Sofiji i 1962. u Ankari. Nastupio je 1957. u Ateni na dvoboju reprezentacija Balkana i Skandinavije i pobijedio u svojoj disciplini.

Pripadao je najkvalitetnijoj generaciji atletičara Atletskog kluba *Dinamo*, u kojoj su osim njega bili Franjo Škrinjar, Đani Kovač, Joško Murat, Ante Ledić, Zdenko Kuzmanić i drugi. S ekipom *Dinama* osvojio je na ekipnom prvenstvu tadašnje države, održanom 1961. u Zagrebu, 2. mjesto, iza tada favoriziranog *Partizana*. Bio je prethodnica odličnih *Dinamovih* bacača kladiva, Srečka Štiglića i Dražena Goića, koji su nakon njega godinama dominirali na domaćoj sceni.

Prema rezultatima ostvarenima u razdoblju 1955. – 1965. bio je jedan od najuspješnijih atletičara u Jugoslaviji. Atletičarsku karijeru završio je 1965. Premda je položio trenerski ispit, nije se poslije bavio atletikom.

Kratko je bio na privremenom radu u SR Njemačkoj, a nakon povratka radio je u ugostiteljskom poduzeću Ključice u Novom Marofu, gdje je s pozicije direktora umirovljen 1991. godine.

Atletsku tradiciju obitelji Bezjak nastavio je Zlatko Bezjak, sin njegove sestre Vide, koji je bio prvak i reprezentativac Jugoslavije koji živi u Sloveniji.

Izv: Osobna izjava Antuna Petra Bezjaka iz Varaždina; autorova arhiva.

Lit: M. Delić, *Jugoslavenska atletika* Godišnjak 1957. – 1960., Zagreb, 1960.; *Atletika u Varaždinu*, Varaždin, 1980.; I. Herceg, I. Vukotić, *Sport u Varaždinu*, Varaždin, 1981.; *60. godina jugoslovenske atletike*, Novi Sad, 1961.; Lj. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000.; Lj. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003.; *Atletske priče iz maksimirske šume AK Dinamo-Zrinjevac 1945–2005*, Zagreb, 2006.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

ALEKSANDAR MARKULIN - Aleks (Karlovac, 2. V. 1936.)

Hela i Aleksandar Markulin.
Hela in Aleksandar Markulin.

Roditelji su mu se nastanili u Karlovcu 1935. godine na poziv Helene Podvinec, supruge karlovačkog industrijalca Aleksa Podvinca koji je bio vlasnik tvornice za preradu i obradu kože u kojoj su se Markulinovi roditelji i zaposlili. Rođen je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Ivana iz Vukovara i majke Marije, rođ. Gorijanec, iz sela Jelovo kod Radeča. Ime je dobio po svome rođaku Aleksu Podvincu koji je umro dva tjedna prije njegova rođenja. Ima dvije sestre: Helenu, udanu Remenar i Đurđicu, udanu Stijaković. U karlovačkoj gimnaziji maturirao je 1955. a na Pravnom fakultetu u Zagrebu diplomirao je 1964. godine.

Od 1952. do 1964. bavio se atletikom kao član atletskih klubova *Željezničar* i *Karlovac*. Trenirao je pod vodstvom Ante Tešije, svestranog sportaša i trenera. Godine 1955. postao je na natjecanju u Novom Sadu juniorski prvak Jugoslavije u skoku u vis (1.86 m). U troskoku je 1957. postigao jugoslavenski juniorski rekord (14.17 m) koji potom nije bio oboren dulje od deset godina. Na klupskom troboju 1957. u Splitu postigao je seniorski rekord Hrvatske u skoku u vis (1.96 m), što je tada ujedno bio treći rezultat u Jugoslaviji. Na seniorskom prvenstvu Hrvatske 1957. u Sisku osvojio je 2. mjesto u bacanju koplja.

države, leta 1961 v Zagrebu, osvojil 2. mesto, za tedaj favoriziranim *Partizanom*. Bil je predhodnik odličnih *Dinamovih* metalcev kladiva, Srečka Štiglića in Dražena Goića, ki sta za njim leta prevladovala na domačem prizorišču.

Po rezultatih, doseženih med letoma 1955 in 1965, je bil eden od najuspešnejših atletov v Jugoslaviji. Atletsko kariero je končal leta 1965. Čeprav je opravil trenerski izpit, se pozneje ni več ukvarjal z atletiko.

Kratek čas je bil na začasnem delu v ZR Nemčiji, po vrnitvi pa je delal v gostinskem podjetju *Ključice* v Novem Marofu, kjer je leta 1991 v pokoj odšel s položaja direktorja.

Atletsko tradicijo v družini Bezjak je nadaljeval Zlatko Bezjak, sin njegove sestre Vide, prvak in reprezentant Jugoslavije, ki živi v Sloveniji.

Vira: Osebna izjava Antuna Petra Bezjaka iz Varaždina; avtorjev arhiv.

Lit: M. Delić, *Jugoslavenska atletika, godišnjak 1957–1960*, Zagreb, 1960; *Atletika u Varaždinu*, Varaždin, 1980; I. Herceg, I. Vukotić, *Sport u Varaždinu*, Varaždin, 1981; *60. godina jugoslovenske atletike*, Novi Sad, 1961; L. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000; L. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003; *Atletske priče iz maksimirske šume AK Dinamo-Zrinjevac 1945–2005*, Zagreb, 2006; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

Najveći konkurenti: Antun Bezjak i Krešimir Račić.
Najveća tekmeča: Antun Bezjak in Krešimir Račić.

ALEKSANDAR MARKULIN - Aleks **(Karlovec, 2. V. 1936)**

Starši so se v Karlovcu naselili leta 1935, na povabilo Helene Podvinec, soproge karlovškega industrijalca Aleksa Podvinca, lastnika tovarne za predelavo in obdelavo usnja. V njej so se Markulinovi starši tudi zaposlili. Rodil se je v hrvaško-slovenski družini očetu Ivanu iz Vukovarja in materi Mariji, roj. Gorijanec, iz vasi Jelovo pri Radečah. Ime je dobil po sorodniku Aleksu Podvincu, ki je umrl dva tedna pred njegovim rojstvom. Imel je dve sestri: Heleno, poročeno Remenar, in Đurđico, poročeno Stijaković. Na karlovški gimnaziji je maturiral leta 1955, na pravni fakulteti v Zagrebu pa diplomiral leta 1964.

Med letoma 1952 in 1964 se je ukvarjal z atletiko, kot član atletskih klubov *Željezničar* in *Karlovac*. Treniral je pod vodstvom Anteja Tešije, vsestranskega športnika in trenerja. Leta 1955 je na tekmovanju v Novem Sadu postal mladinski prvak Jugoslavije v skoku v višino (1,86 m). V troskoku je leta 1957 postavil jugoslovanski mladinski rekord (14,17 m), ki ni bil presežen več kot deset let. V klubskem troboju leta 1957 v Splitu je postavil članski rekord Hrvaške v skoku v višino (1,96 m), kar je bil takrat tretji rezultat v Jugoslaviji. Na članskem prvenstvu Hrvaške leta 1957 v Sisku je osvojil 2. mesto v metu kopja.

Za mladinsko reprezentanco Jugoslavije je nastopil tudi v dvoboju z Grčijo v Atenah leta 1954. Za dvoboj Jugoslavija – Madžarska leta 1958 v Ljubljani je bil uvrščen v člansko reprezentanco, vendar na tekmovanju ni nastopil, saj se je tik pred tem poškodoval. Za reprezentanco Jugoslavije je tekmoval tudi na evropskem prvenstvu za atlete iz železničarskih klubov leta 1957 na Švedskem.

Ob atletiki se je ukvarjal tudi s košarko in hokejem na ledu ter z odbojko v Odbojkarskem klubu *Turbina*. Po koncu tekmovalne kariere je bil atletski sodnik. Bil je predsednik in podpredsednik Rokometnega kluba *Dubovac Kio*. Bil je predsednik Gasilske zveze Karlovške županije.

Za juniorsku reprezentaciju Jugoslavije nastupio je jednom u dvoboju protiv Grčke, u Ateni 1954. Uvršten je u seniorsku reprezentaciju za dvoboj Jugoslavija – Mađarska 1958. u Ljubljani, ali na samom natjecanju nije nastupio, jer se ozlijedio neposredno prije nastupa. Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je i na Europskom prvenstvu za atletičare iz željezničarskih klubova, održanom 1957. u Švedskoj.

Osim atletikom, bavio se košarkom, hokejom na ledu i odbojkom u Odbojkaškom klubu *Turbina*. Nakon završetka natjecateljske karijere bio je atletski sudac. Kao sportski djelatnik sudjelovao je u radu Rukometnog kluba *Dubovac Kio*, gdje je bio predsjednik i dopredsjednik kluba. Bio je predsjednik Vatrogasne zajednice Karlovačke županije.

Njegova sestra Helena (Karlovac, 21. III. 1938.), po struci inženjerka medicinske radiologije, također je bila atletičarka, te juniorska i seniorska reprezentativka Hrvatske.

Radni vijek je Aleksandar Markulin proveo u tvornici obuće Josip Kraš koja je nakon osamostaljenja preimenovala u KIO u Karlovcu, odakle je godine 2000. otišao u mirovinu.

Izv.: Osobna izjava Aleksandra Markulina iz Karlovca.

Lit.: *50 godina atletike u Karlovcu*, Karlovac, 1975.; Lj. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000.; Z. Švegar, *Dva stoljeća športa u Karlovcu 1800 – 2000*, Karlovac 2001.; Lj. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003.; *Karlovački leksikon*, Zagreb – Karlovac, 2008.; S. Jerman: *Slovinci Karlovcu Karlovac Slovincem 1579–2009*, Karlovac, 2012.; S. Jerman, “*Aleks Markulin: Karlovški slovenec, športnik od nog do glave*”, Novi odmev br. 49, Zagreb, travanj 2013.

Zlatko Smerke

ZLATKO SMERKE (Gračac, 11. V. 1936.).

Otac mu je bio Josip - Jože iz Stožica, nekadašnjega sela koje je danas dio Ljubljane, a majka Antonija, rođ. Malinar, iz mjesta Vrata kod Fužina. Često su se selili jer je otac radio na željeznici. Zlatko se školovao u Karlovcu, Vratima i Zagrebu. Diplomirao je 1964. na Strojarsko-brodogradbenom fakultetu u Zagrebu. Posebno ga je zanimala konstrukcija strojeva i energetika, a bavio se racionalnim korištenjem energije i primjenom alternativnih izvora energije, kao što su sunce i korištenje otpada za dobivanje topline.

Ljubav za planinarenje, alpinizam, skijanje i fotografiju baštini je od svojega oca. Planinarstvom se počeo baviti 1948. godine, a alpinizmom 1957. i izveo je preko 500 penjačkih uspona po domaćim planinama i Alpama, od toga 16 prvenstvenih. Bio je član Planinarskog društva *Željezničar* iz Zagreba te od 1957. Planinarskog društva *Zagreb Matica* i od 1973. godine Planinarskog društva *Ravna gora* iz Varaždina. Uz fizički zahtjevne aktivnosti u planinama, bavio se i organizacijom planinarskih i alpinističkih tečajeva, škola, logora i pohoda po domaćim i stranim gorjima. Nosilac je počasne alpinističke značke od 1960. godine, značke gorskog spašavatelja od 1960. i značke planinarskog vodiča od 1970. godine.

Sudjelovao je u sljedećim značajnijim akcijama: godine 1961. u Zimskoj alpinijadi na Rila planini, Bugarska; 1963. na Internacionalnom skupu alpinista u Chamonixu, Francuska; 1965. u III. jugoslavenskoj ekspediciji na Kavkaz – Bezengi, u tadašnjem Sovjetskom savezu.

Uz planinarenje, alpinizam i visokogorsko skijanje, bavio se i orijentacijskim natjecanjima u kojima je sudjelovao 102 puta, osvojivši 53 prva mjesta, 26 drugih mjesta i 10 trećih mjesta. Osim tih natjecanja, bio je i na državnim i republičkim prvenstvima. U prvenstvima Jugoslavije sudjelovao je 8 puta, osvojivši dvaput 1. mjesto, jednom 2. i dvaput 3. mjesto, te u prvenstvima Hrvatske 16 puta, u kojima je šest puta postigao 1. mjesto, triput 2. i četiri puta 3. mjesto.

U planinarskoj organizaciji obavljao je brojne funkcije te je bio: pročelnik Alpinističkog odsjeka Planinarskog društva *Zagreb Matica* i pročelnik stručne komisije tog društva, član Izvršnog odbora Planinarskog saveza Hrvatske, pročelnik Komisije za alpinizam Planinarskog saveza Hrvatske i Komisije za orijentacijska natjecanja te pročelnik Alpinističkog odsjeka varaždinskog Planinarskog društva *Ravna gora*.

U Varaždinu je organizirao prvi alpinistički tečaj 1974. godine, a 1975. i Grupu za orijentacijska natjecanja te Gorsku službu spašavanja u Stanici Varaždin 1979. godine. Iste je godine inicirao i organizirao planinarski put (planinarsku obilaznicu) po Ravnoj gori. Svoju planinarsku aktivnost obogatio je i fotografijom.

Njegova sestra Helena (Karlovec, 21. marec 1938), po poklicu inženirka medicinske radiologije, je bila tudi atletinja, mladinska in članska reprezentantka Hrvaške.

Delovno dobo je Aleksandar Markulin prebil v karlovški tovarni obutve Josip Kraš, ki je bila po osamosvojitvi preimenovana v Kio, kjer se je leta 2000 upokojil.

Vir: Osebna izjava Aleksandra Markulina iz Karlovca.

Lit.: *50 godina atletike u Karlovcu*, Karlovec, 1975; L. Gajić, *Zlatna knjiga jugoslovenske atletike*, Jagodina, 2000; Z. Švegar, *Dva stoljeća športa u Karlovcu 1800–2000*, Karlovec, 2001; L. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003; *Karlovački leksikon*, Zagreb - Karlovec, 2008; S. Jerman, *Slovenci Karlovcu- Karlovac Slovincem 1579–2009*, Karlovec, 2012; S. Jerman, "Aleks Markulin: Karlovški Slovenec, športnik od nog do glave", Novi odmev št. 49, Zagreb, april 2013.

Karlovački atleti u državnoj reprezentaciji na Evropskom prvenstvu željezničara 1957. u Švedskoj. S lijeva: Krešimir Račić, Ivan Krajačić, Petar Grgec, Zdenko Kuzmanić i Aleksandar Markulin.

Karlovački atleti u državni reprezentanci na evropskom železničarskom prvenstvu leta 1957 na Švedskem. Z leve: Krešimir Račić, Ivan Krajačić, Petar Grgec, Zdenko Kuzmanić in Aleksandar Markulin.

Zlatko Smerke na Velebitu.

ZLATKO SMERKE (Gračac, 11. V. 1936)

Njegov oče Josip Jože je bil iz Stožic, nekdanje vasi, ki je danes del Ljubljane, mati Antonija, roj. Malinar, pa iz Vrat pri Fužinah. Pogosto so se selili, ker je oče delal na železnici. Zlatko se je šolal v Karlovcu, Vratih in Zagrebu. Diplomiral je leta 1964 na strojno-ladjedelniški fakulteti v Zagrebu. Posebej sta ga zanimala konstruiranje strojev in energetika, ukvarjal pa se je z varčno rabo in alternativnimi viri energije, denimo z izrabo sončne energije in predelavo odpadkov za pridobivanje toplote.

Ljubezen do planinstva, alpinizma, smučanja in fotografiranja je podedoval po očetu. S planinstvom se je začel ukvarjati leta 1948, z alpinizmom pa leta 1957. Izvedel je prek 500 plezalnih vzponov v domačih gorah in Alpah, med njimi 16 prvenstvenih. Bil je član Planinskega društva *Željezničar* iz Zagreba, od leta 1957 Planinskega društva *Zagreb Matica* in od leta 1973 Planinskega društva *Ravna gora* iz Varaždina. Ob telesno

zahtevnem udeleževanju v gorah se je ukvarjal tudi z organizacijo planinskih in alpinističnih tečajev, šol, taborov in pohodov po domačih in tujih pogorjih. Od leta 1960 je nosilec alpinistične značke, od leta 1960 značke gorskega reševalca, od leta 1970 pa tudi značke planinskega vodiča.

Sodeloval je v naslednjih pomembnejših akcijah: leta 1961 na zimski alpinijadi na Rilskem gorovju v Bolgariji, leta 1963 na mednarodnem srečanju alpinistov v Chamonixu v Franciji, leta 1965 na tretji jugoslovanski odpravi na območje Bezengija na Kavkazu, v tedanji Sovjetski zvezi.

Ob planinstvu, alpinizmu in visokogorskem smučanju se je ukvarjal tudi s športnim orientiranjem. Nastopil je na 102 tekmovanjih, na katerih je osvojil 53 prvih, 26 drugih in 10 tretjih mest. Tekmoval je tudi na državnih in republiških orientacijskih prvenstvih. Na prvenstvih Jugoslavije je bil osemkrat: dvakrat je osvojil 1., enkrat 2. in dvakrat 3. mesto. Na prvenstvih Hrvaške je tekmoval 16-krat: šestkrat je dosegel 1., trikrat 2. in štirikrat 3. mesto.

Opravljal je številne funkcije v planinski organizaciji: bil je načelnik alpinističnega odseka Planinskega društva *Zagreb Matica* in strokovne komisije tega društva, član izvršnega odbora Planinske zveze Hrvaške, načelnik komisij za alpinizem in komisije za orientacijska tekmovanja Planinske zveze Hrvaške ter načelnik alpinističnega odseka varaždinskega Planinskega društva *Ravna gora*.

Zlatko Smerke godinama je vodeći planinarski fotograf u Hrvatskoj. Na III. jugoslavenskoj ekspediciji na Kavkaz 1965. snimio je prvi hrvatski ekspedicijski film (16-milimetarski u koloru). Postigao je zapažen uspjeh na izložbama planinarskih fotografija i dobio je 40-ak nagrada i priznanja. Samostalne izložbe planinarske fotografije imao je: 1959., 1960., 1965. (Kavkaz), 1968., 1970., 1974., 1978., 1981., 1984. i 1988. godine. Izložbe su održane u brojnim gradovima (Zagreb, Sarajevo, Bjelovar, Varaždin, Ludbreg, Slavonski Brod i Crikvenica). Na I. salonu planinarstva 1992. u Trstu, održanom pod nazivom "Od -1000 do + 8000", izložio je kao predstavnik Hrvatskog planinarskog saveza postav svojih fotografija u tematskom ciklusu "Hrvatske planine". S brojnim je fotografijama sudjelovao u opremanju mnogih knjiga i časopisa.

Zlatko Smerke uz to je i pisac koji je objavio više desetaka članaka i knjiga o planinarstvu kao što su: Alpinistički vodič, objavljen 1962.; Stijene Hrvatske, 1975.; Planinarstvo i alpinizam, 1977. i 1989.; Hrvatsko zagorje, 30 najljepših izleta, 1976.; Stijene Jugoslavije 1, 1977.; Stijene Jugoslavije 2, 1979.; Ravna gora, 1980.; Varaždin – fotovodič, 1982. i 1986.; Bijele i Samarske stijene, 1981 i Fotomonografija Hrvatske planine 1997. Godine 1976. pokrenuo je planinarski časopis Planinar (izdavač Planinarsko društvo *Ravna gora*) u Varaždinu, i bio je glavni urednik, a od 1977. izdavanje tog planinarskog glasila preuzima Planinarsko društvo *Bilo* iz Koprivnice i objavljuje ga pod nazivom Bilogorski planinar.

Smerke se bavi i planinarskom kartografijom i objavljivanjem planinarskih zemljovida u mjerilima 1:25000 i 1: 30000. Do sada je, uz 20 reprint izdanja, objavio 40 planinarskih zemljovida, među kojima i zemljovide: Gorskoga kotara (I,II,III,IV dio), Velebita (Sjeverni Velebit, Nacionalni park Sjeverni Velebit, Srednji Velebit, Dabarski kukovi i Južni Velebit I,II,III), Samoborskog i Žumberačkog gorja, Medvednice, Ivanščice, Bijelih i Samarskih stijena, zagrebačkih izletišta, Slavnskoga gorja, Dinare, Biokova, Troglava, Kamešnice, Papuka, Krndije, Hrvatskoga zagorja, Dilj gore, otoka Raba i Cresa te okolice Varaždina, kao i plan grada Varaždina. Uz to je radio i detaljne zemljovide za orijentacijska natjecanja.

Obišao je i temeljito proučio planinarske markirane putove i sistematizirao ih za potrebe planinarskih zemljovida – po dužini, visinskoj razlici, vremenu uspona i težini.

Dobitnik je Zlatne značke Saveza organizacija za fizičku kulturu Grada Zagreba 1969. godine, Zlatne plakete Saveza za fizičku kulturu Varaždina 1973., Ordena rada sa srebrnim vijencem 1975. i svih najviših planinarskih priznanja u Hrvatskoj i Jugoslaviji. Za počasnoga člana Hrvatskog planinarskog saveza izabran je 13. travnja 1991.

Njegova kći Natalija Smerke (rođena u Varaždinu, 14. I. 1966.) bila je prvakinja SR Hrvatske i reprezentativka Jugoslavije u orijentacijskom trčanju.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Zlatka Smerkea iz Vidovca kraj Varaždina.

Lit.: I. Herceg, I. Vukotić, *Sport u Varaždinu*, Varaždin, 1981.; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak i suradnici, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 - 2008*, Zagreb 2008.

VLASTA NIKLER - MATKO (Celje, 1. VII. 1936.)

Roditelji su joj bili Anton, rodom iz Pule i Olga, rođ. Nabergoj, iz Maribora. Njezin djed Franc Nikler rano je umro, pa je njezina oca posinio stric Ludvig Matko, direktor Nacionalne banke u Trstu. Zbog toga je Vlastin otac koristio dva prezimena koje je i ona naslijedila.

Odrasla je u sportskoj obitelji. Njezina je majka bila članica *Sokola* iz Maribora, a ujak Franc Nabergoj bio je poznati biciklist. Najranije djetinjstvo provela je u Celju gdje se obitelj bila doselila zbog očeva posla, a potom su se 1940. preselili u Šmarje pri Jelšah. Početkom Drugog svjetskog rata 1941. odselila se sa sestrom Nevenkom i bratom Leonom kod tete u Zagreb, a roditelje im je njemačka vojska otpremila u sabirni logor Rajhenburg u Brestanici.

Vlasta Nikler - Matko

V Varaždinu je leta 1974 organiziral prvi alpinistični tečaj, leta 1975 pa tudi skupino za orientacijska tekmovanja in leta 1979 postajo gorske reševalne službe v Varaždinu. Tistega leta je bil tudi pobudnik in organizator planinske poti po Ravni gori. Svojo planinsko dejavnost je obogatil tudi s fotografijami.

Zlatko Smerke je že leta vodilni planinski fotograf na Hrvaškem. Na tretji jugoslovanski odpravi na Kavkaz leta 1965 je posnel prvi hrvaški ekspedicijski film (16-milimetrski, v barvah). Bil je uspešen na razstavah gorskih fotografij, na katerih je prejel okoli 40 nagrad in priznanj. Gorske fotografije je samostojno razstavil leta 1959, 1960, 1965 (Kavkaz), 1968, 1970, 1974, 1978, 1981, 1984 in 1988. Razstave je imel v številnih mestih (Zagreb, Sarajevo, Bjelovar, Varaždin, Ludbreg, Slavonski Brod in Crikvenica). Leta 1992 je v Trstu na prvem salonu planinstva, ki je potekal pod imenom Od -1000 do + 8000, kot predstavnik Hrvaške planinske zveze razstavil svoje fotografije iz tematskega cikla Hrvaške planine. S fotografijami je opremil številne knjige in časopise.

Zlatko Smerke je napisal tudi na desetine člankov in knjig o planinstvu, med njimi: Alpinistični vodič (1962), Hrvaške stene (1975), Planinstvo in alpinizem (1977 in 1989), Hrvaško Zagorje, 30 najlepših izletov (1976), Jugoslovanske stene 1 in 2 (1977 in 1979), Ravna gora (1980), Varaždin – fotovodič (1982 in 1986), Bele in Samarske stene (1981) ter fotomonografijo Hrvaške planine (1997). Leta 1976 je v Varaždinu ustanovil planinski časopis Planinar in bil njegov glavni urednik (izdajatelj Planinsko društvo Ravna gora), od leta 1977, ko ga je prevzelo Planinsko društvo Bilo iz Koprivnice, glasilo izhaja pod imenom Bilogorski planinar.

Smerke se ukvarja tudi z gorsko kartografijo in objavljanjem zemljevidov gora v merilih 1:25000 in 1:30000. Poleg 20 reprintov starih zemljevidov je izdal tudi 40 gorskih zemljevidov, med drugim tudi zemljevide Gorskega kotarja (I., II., III., IV. del), Velebita (Severni Velebit, Narodni park Severni Velebit, Srednji Velebit, Dabarski kukovi, Južni Velebit I., II., III. del), Samoborskega in Žumberškega pogorja, Medvednice, Ivanščice, Belih in Samarskih sten, zagrebških izletniških točk, Slavonskega pogorja, Dinare, Biokova, Troglava, Kamešnice, Papuka, Krndije, Hrvaškega zagorja, Dilj gore, otoka Raba in Cresa ter okolice Varaždina, pa tudi načrt mesta Varaždina. Ob tem je izdeloval tudi podrobne zemljevide za orientacijska tekmovanja.

Prehodil in temeljito proučil je markirane planinske poti ter jih za potrebe gorskih zemljevidov sistematično razporedil po dolžini, višinski razliki, trajanju vzpona in težavnosti.

Je dobitnik zlate značke Zveze organizacij za telesno kulturo mesta Zagreba leta 1969, zlate plakete Zveze za telesno kulturo Varaždina leta 1973, reda dela s srebrnim vencem leta 1975 in vseh najvišjih planinskih priznanj na Hrvaškem in v Jugoslaviji. Častni član Hrvaške planinske zveze je postal 13. aprila 1991.

Njegova hči Natalija Smerke (rojena v Varaždinu, 14. januarja 1966) je bila prvakinja SR Hrvaške in reprezentantka Jugoslavije v orientacijskem teku.

Vir: Osebna izjava in arhiv Zlatka Smerketa iz Vidovca pri Varaždinu.

Lit.: I. Herceg, I. Vukotić, *Sport u Varaždinu*, Varaždin, 1981; Ž. Poljak, *Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva*, Zagreb, 2004.; Ž. Poljak in sodelavci, *Hrvatsko planinarsko društvo Zagreb Matica 1948 - 2008*, Zagreb 2008.

VLASTA NIKLER - MATKO **(Celje, 1. VII. 1936)**

Oče Anton je bil po rodu iz Pulja, mati Olga, roj. Nabergoj, iz Maribora. Antona je po zgodnji smrti očeta Franca Niklerja posvojil stric Ludvig Matko, direktor Narodne banke v Trstu. Zato je Vlastin oče uporabljal dva priimka, ki ju je podedovala tudi ona.

Odraščala je v športni družini. Njena mati je bila članica *Sokola* iz Maribora, stric Franc Nabergoj je bil znan kolesar. Najzgodnejše otroštvo je preživela v Celju, kamor se je družina preselila zaradi očetovega dela, leta 1940 pa so se preselili v Šmarje pri Jelšah. Na začetku druge svetovne vojne, leta 1941, se je s sestro Nevenko in bratom Leonom preselila k teti v Zagreb, starše pa je nemška vojska odvedla v zbirno taborišče Rajhenburg v Brestanici.

Po vojni so živeli v Zagrebu, kjer se je rodil njen brat Milivoj. Vlasta se je s športom začela ukvarjati kot učenka srednje šole za telesno kulturo v Zagrebu, kjer je maturirala leta 1953. Bila je nadarjena za več športov. Začela je z atletiko, ker je hitro tekla, za šolo pa je nastopala v rokometu in košarki. Od leta 1950 je bila članica

Ženska rukometna reprezentacija Jugoslavije na prvom Svjetskom prvenstvu u malom rukometu 1957. S lijeva stoje: Ankica Ostrun, Vukosava Lukin, Magda Hegediš, Jelena Genčić, Ladislava Horak, Anka Evetović, Marija Sabljak i Erika Tot; čuče: Nevenka Ljubić, Branka Mihalić, Nada Vučković, Katarina Hosi, Vlasta Nikler-Matko i Nada Rukavina.

Ženska rukometna reprezentacija Jugoslavije na prvom svjetovnem prvenstvu u malom rukometu leta 1957. Stojijo (z leve): Ankica Ostrun, Vukosava Lukin, Magda Hegediš, Jelena Genčić, Ladislava Horak, Anka Evetović, Marija Sabljak in Erika Tot. Čepijo: Nevenka Ljubić, Branka Mihalić, Nada Vučković, Katarina Hosi, Vlasta Nikler-Matko in Nada Rukavina.

Nakon rata živjeli su u Zagrebu gdje se rodio i njezin brat Milivoj. Vlasta se sportom počela baviti kao učenica Srednje fiskulturne škole u Zagrebu, u kojoj je maturirala 1953. godine. Bila je talentirana za mnoge sportove. Počela je s atletikom, jer je mogla brzo trčati, a za školu je nastupala u rukometu i košarci. Od 1950. bila je članica atletske sekcije Akademskog sportskog društva *Mladost*, a od 1952. rukometne sekcije Sportskog društva *Lokomotiva*. Prve uspjehe ostvarila je u atletici. Trener *Mladosti* Žarko Susić smatrao ju je velikim talentom. Poslije Alme Butie i Milice Šumak bila je treća Slovenka u *Mladosti*. Uz sprint, bila je dobra i u skoku u dalj.

S juniorskom štafetom *Mladosti* 4 x 100 m oborila je državni rekord 1951. kad još nije navršila ni 15 godina. Na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1952. u Senti ostvarila je 3. mjesto u utrci na 60 m s preponama, dok je 1953. u Varaždinu osvojila 2. mjesto na 60 m, kao i u štafeti 4 x 100 m, a uz to i 3. mjesto u skoku u dalj i 4. mjesto na 80 m s preponama. U srpnju 1954. u Varaždinu je uspjela s kolegicama iz *Mladosti* (Frank, Žvanović i Bednjanec) oboriti tri juniorska državna rekorda: na 4 x 60 m, 4 x 100 m i 4 x 200 m.

Odlični rezultati doveli su je još kao juniorku u seniorsku momčad *Mladosti*. Na Prvenstvu Jugoslavije u Varaždinu 1954. osvojila je 1. mjesto sa Đurđom Žvanović, Nedom Frank i Almom Butiom u štafeti *Mladosti* 4 x 100 m (s rezultatom 52.4). Iste je godine s ekipom *Mladosti* po sustavu lige osvojila i ekipno prvenstvo države. Kako se paralelno s atletikom bavila i rukometom bilo joj je sve teže nastupati u oba sporta istovremeno, tako da se krajem 1954. definitivno odlučila za kraj atletske karijere.

Još kao srednjoškolka bila je članica najbolje ženske rukometne ekipe. Sa školskom kolegicom Nadom Rukavinom došla je u jesen 1952. na trening rukometašica *Lokomotive* i ostala u tom klubu do 1962. godine. Zahvaljujući atletici, uspješno je iskoristila svoje atletske sposobnosti i u rukometu. Zbog iznimne brzine bila je najopasnija u kontranapadu. U dvoranskom rukometu je igrala na poziciji desnog krila, a u velikom rukometu bila je u navali. Pod vodstvom trenera Božidara Henigmana deset je godina *Lokomotiva* redovno bila među tri najbolja kluba u državi i s tom je ekipom Vlasta u velikom rukometu osvojila Prvenstvo Jugoslavije 1955. u Zagrebu te prvenstva Hrvatske 1953., 1954. i 1955. U rukometu je s *Lokomotivom* bila prvakinja države u sezonama: 1955./56., 1958./59. i 1961./62. Poseban je podvig ostvarila na kupovima Jugoslavije gdje je s klubom osvojila pet uzastopnih trofeja od 1956. do 1960. U vrijeme njezina nastupanja u dresu *Lokomotive* još se nije igrao Kup europskih prvakinja, ali ipak je odigrala više od 30 klupskih međunarodnih susreta na kojima je njezin klub često pobjeđivao, osvajajući turnire.

atletске sekcije Akademskega športnega društva *Mladost*, od leta 1952 pa rokometne sekcije Športnega društva *Lokomotiva*. Prve uspehe je dosegla v atletiki. Trener *Mladosti* Žarko Susić je menil, da je zelo nadarjena. Po Almi Butii in Milici Šumak je bila tretja Slovenka v *Mladosti*. Ob sprintu je bila dobra tudi v skoku v daljino.

Z mladinsko štafeto *Mladosti* 4 x 100 m je dosegla državni rekord leta 1951, ko še ni dopolnila niti 15 let. Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1952 v Senti je zasedla 3. mesto v teku na 60 m z ovirami, leta 1953 pa je v Varaždinu osvojila 2. mesto na 60 m in v štafeti 4 x 100 m, ob tem pa še 3. mesto v skoku v daljino in 4. mesto na 80 m z ovirami. Julija 1954 je v Varaždinu s kolegicami iz *Mladosti* (Frankovo, Žvanovićevo in Bednjančevo) preseгла tri mladinske državne rekorde: na 4 x 60 m, 4 x 100 m in 4 x 200 m.

Odlični rezultati so jo že kot mladinko pripeljali v člansko ekipo *Mladosti*. Na prvenstvu Jugoslavije v Varaždinu leta 1954 je osvojila 1. mesto z Đurđo Žvanović, Nedo Frank in Almo Butio v štafeti *Mladosti* 4 x 100 m (52.4). Tistega leta je z ekipo *Mladosti* v ligaškem sistemu osvojila tudi ekipno prvenstvo države. Ker se je hkrati z atletiko ukvarjala tudi z rokometom, ji je bilo vse težje nastopati v obeh športih, zato se je konec leta 1954 le odločila končati atletsko kariero.

Že kot srednješolka je bila članica najboljše ženske rokometne ekipe. S sošolko Nado Rukavina je jeseni 1952 prišla na trening rokometaric *Lokomotive* – in v tem klubu ostala do leta 1962. Pri rokometu je uspešno uporabljala svoje atletske talente. Zaradi izjemne hitrosti je bila najbolj nevarna v protinapadu. V dvoranskem rokometu je igrala na položaju desnega krila, v velikem rokometu pa je bila v napadu. Pod vodstvom trenerja Božidarja Henigmana se je *Lokomotiva* deset let redno uvrščala med tri najboljše klube v državi. S to ekipo je Vlasta v velikem rokometu osvojila prvenstvo Jugoslavije leta 1955 v Zagrebu ter prvenstva Hrvaške med letoma 1953 in 1955. V rokometu je bila z *Lokomotivo* državna prvakinja v sezonah 1955/56, 1958/59 in 1961/62. Poseben podvig ji je uspel na pokalih Jugoslavije: s klubom je med letoma 1956 in 1960 osvojila pet zaporednih trofejev. Med njenim nastopanjem v dresu *Lokomotive* še ni bilo pokala evropskih prvakinj, je pa odigrala prek 30 mednarodnih klubskih srečanj, na katerih je njen klub pogosto zmagoval in osvajal turnirje.

Štafeta atletičarki *Mladosti* na 4 x 100 m. S lijeva: Milka Babović, Dagda Bogić, Alma Butia i Vlasta Nikler-Matko. Štafeta atletinj *Mladosti* na 4 x 100 m. Z leve: Milka Babović, Dagda Bogić, Alma Butia in Vlasta Nikler - Matko.

Ekipo zagrebačke *Lokomotive*, prvakinja Jugoslavije u sezoni 1961./62. S lijeva stoje: Vlasta Nikler-Matko, Zlata Rebernjak, Svjetlana Evstatiev, Branka Orešić, Višnja Tušak, Kata Tomljenović, Mira Kranjec; čuče: Zdenka Ištvanić, Štefica Szili, Đurđa Šimac i Dragica Pavić. Ekipo zagrebske *Lokomotive*, prvakinja Jugoslavije v sezoni 1961/62. Stojijo (z leve): Vlasta Nikler - Matko, Zlata Rebernjak, Svjetlana Evstatiev, Branka Orešić, Višnja Tušak, Kata Tomljenović, Mira Kranjec. Čepijo: Zdenka Ištvanić, Štefica Szili, Đurđa Šimac in Dragica Pavić.

Igrala je u *Lokomotivinoj* generaciji čije su igračice činile više od pola sastava reprezentacije, a uz Vlastu Nikler - Matko u njoj su se isticala: Nevenka Ljubić, Nada Rukavina, Ankica Ostrun, Zlata Rebernjak i Nada Vučković, tada najbolja svjetska igračica. Svojom se kvalitetom Vlasta brzo nametnula kao igračica za reprezentaciju, tako da je 23. svibnja 1953. u Grazu s nepunih 17 godina debitirala za Jugoslaviju protiv Austrije u velikom rukometu, kao jedna od najmlađih igračica. Za Jugoslaviju je od 1953. do 1960. nastupila na 25 utakmica i postigla 12 zgoditaka, od čega je 7 utakmica i 2 gola ostvarila u velikom rukometu. Zaslužna je za prvi nastup ženske reprezentacije Jugoslavije na Svjetskom prvenstvu, održanom 1956. u SR Njemačkoj. U odlučujućoj kvalifikacijskoj utakmici s Nizozemskom u Groningenu bila je najbolja rukometašica, a reprezentacija se pobjedom nakon produžetaka sa 7:6 plasirala na to svoje prvo veliko međunarodno natjecanje. Vlasta Nikler - Matko sudjelovala je i na Svjetskom prvenstvu u velikom rukometu (5. mjesto), a samo godinu potom, 1957. godine, nastupila je na prvom Svjetskom prvenstvu u rukometu za žene, održanom u Beogradu. Osvojena je brončana medalja, a na osnovi tog uspjeha stekla je status zaslužne sportašice Jugoslavije.

Zbog obitelji i posla završila je sportsku karijeru sa samo 26 godina, 1962. godine. U trenutku završetka igračke karijere bila je prema klupskoj statistici s 347 nastupa i 542 postignuta zgoditka druga na klupskoj listi, iza Nade Vučković.

Suprug joj je bio nogometaš Ivica Zuban, rodom iz Siska, juniorski reprezentativac u generaciji Dragoslava Šekularca, član Nogometnog kluba *Lokomotiva* koji je igrao u I. saveznoj ligi.

Vlasta Nikler - Matko (udana Zuban) radila je kao nastavnica tjelesnog odgoja u I, IV. i V. gimnaziji u Zagrebu te kao službenica na željeznici do umirovljenja. Dobitnica je Zlatne značke Saveza za fizičku kulturu Jugoslavije.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Vlaste Zuban iz Zagreba.

Lit.: M. Delić, *Godišnjak – Jugoslavenska atletika 1954*, Zagreb, 1954.; M. Delić, *Godišnjak – Jugoslavenska atletika 1955*, Zagreb, 1955.; R. Vinek, "Izabrana je loptu", *Sportske Novosti*, Zagreb, 14. travanj 1962.; *Rukometni savez Jugoslavije – Godišnjak 1948 – 1962*, Beograd, 1963.; *Rukometni klub Lokomotiva 1949 – 1969*, Zagreb, 1969.; *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986.; *Akademski atletski klub Mladost – Zagreb 1945 – 1985*, Zagreb, 2003.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

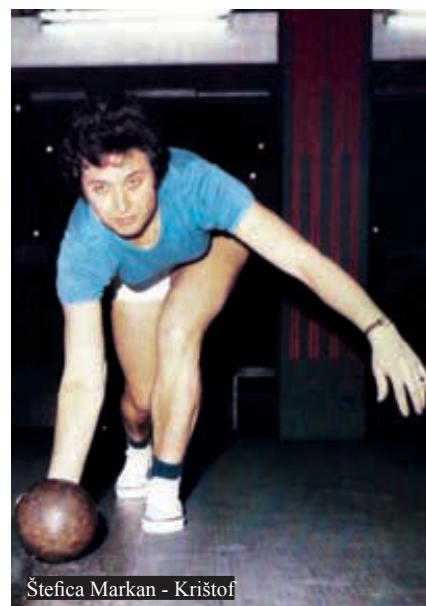
ŠTEFICA MARKAN - KRIŠTOF (Zagreb, 16. VIII. 1936.)

Rođena je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Franje rodom iz Kotoribe u Međimurju i majke Marije, rođ. Pirc, iz Dobrave kod Trebnja. Roditelji su joj se početkom 1930-ih godina bili doselili u Zagreb gdje su se i upoznali. Otac je bio strojobravar, a majka domaćica. Štefica je odrasla u brojnoj obitelji uz četiri sestre i brata. U Zagrebu je maturirala na Učiteljskoj školi 1956. te je 1959. diplomirala na Višoj pedagoškoj školi, smjer tjelesni odgoj.

Svoju iznimnu sportsku karijeru započela je 1950. kao košarkašica. Nastupala je 15 godina za Akademski košarkaški klub *Mladost* iz Zagreba. Igrala je na poziciji beka, a bila je i organizatorica igre, kapetanica i najbolja strijelkinja ekipe. S *Mladosti* se plasirala u I. saveznu ligu Jugoslavije u kojoj su nastupale 3 sezone, od 1961. do 1963. kad su ispale iz društva najboljih. Najbolji plasman ostvarile su 1962. kad su osvojile 6. mjesto u Jugoslaviji.

Nakon što se istakla vrlo dobrim igrama u I. saveznoj ligi, bila je pozvana u reprezentaciju, ali nije nastupila zbog povrede prsta. Košarkašku karijeru završila je 1965. i otišla na privremeni rad u SR Njemačku sa suprugom Ivanom Krištofom. Bila je zaposlena u gradu Neuwiedu u blizini Koblenza. U SR Njemačkoj im se 1966. rodio sin Mario.

Nakon povratka u Zagreb 1968. godine počela se, na nagovor supruga, baviti kuglanjem kao članica Kuglačkog kluba *Tekstilac* kojem je ostala vjerna do kraja kuglačke karijere.

Štefica Markan - Krištof

Igrala je v *Lokomotivini* generaciji, katere igralka so sestavljale več kot pol reprezentance. V tej so poleg Vlaste Nikler - Matko izstopale še Nevenka Ljubić, Nada Rukavina, Ankica Ostrun, Zlata Rebernjak in Nada Vučković, tedaj najboljša igralka na svetu. Zaradi kakovosti se je Vlasta hitro prebila v reprezentanco; debitirala je 23. maja 1953 v Gradcu, ko je bila z nepolnimi 17 leti na tekmi Jugoslavije in Avstrije v velikem rokometu ena od najmlajših igralk. Za Jugoslavijo je med letoma 1953 in 1960 nastopila na 25 tekmah in dosegla 12 zadetkov; med temi tekmami jih je bilo sedem tudi v velikem rokometu, na katerih je dala dva gola. Gre ji zasluga za prvi nastop ženske reprezentance Jugoslavije na svetovnem prvenstvu leta 1956 v ZR Nemčiji. V odločilni kvalifikacijski tekmi z Nizozemsko v Groningenu je bila najboljša rokometasica, reprezentanca pa se je z zmago v podaljških s 7 : 6 uvrstila na to svoje prvo veliko mednarodno tekmovanje. Vlasta Nikler - Matko je igrala tudi na svetovnem prvenstvu v velikem rokometu (5. mesto), samo leto pozneje, 1957, pa je v Beogradu nastopila na prvem svetovnem prvenstvu v rokometu za ženske. Osvojile so bronasto medaljo. Zaradi tega uspeha je dobila naziv zaslužne športnice Jugoslavije.

Zaradi družine in dela je športno kariero končala s komaj 26 leti, leta 1962. Ob koncu igralske kariere je bila po klubski statistiki s 347 nastopi in 542 zadetki druga na klubski lestvici, za Nado Vučković.

Poročila se je z nogometašem Ivico Zubanom, po rodu iz Siska, mladinskim reprezentantom v generaciji Dragoslava Šekularca, članom Nogometnega kluba *Lokomotiva*, ki je igral v prvi zvezni ligi.

Vlasta Nikler - Matko, poročena Zuban, je najprej delala kot učiteljica telesne vzgoje na I., IV. in V. gimnaziji v Zagrebu, potem pa do upokojitve kot uslužbenka na železnici. Je dobitnica zlate značke Zveze za telesno kulturo Jugoslavije.

Vir: Osebna izjava in arhiv Vlaste Zuban iz Zagreba.

Lit.: M. Delić, *Godišnjak - Jugoslavenska atletika 1954*, Zagreb, 1954; M. Delić, *Godišnjak - Jugoslavenska atletika 1955*, Zagreb, 1955; R. Vinek, "Izabrana je loptu", *Sportske novosti*, Zagreb, 14. april 1962; *Rukometni savez Jugoslavije - Godišnjak 1948-1962*, Beograd, 1963; *Rukometni klub Lokomotiva 1949-1969*, Zagreb, 1969; *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986; *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945-1985*, Zagreb, 2003; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.

ŠTEFICA MARKAN - KRIŠTOF (Zagreb, 16. VIII. 1936)

Rodila se je v hrvaško-slovenski družini očetu Franju, po rodu iz Kotoribe v Medžimurju, in materi Mariji, roj. Pirc, iz Dobrave pri Trebnjem. Starši so se spoznali v Zagrebu, kamor so se priselili v začetku 30. let. Oče je bil strojni ključavničar, mati pa gospodinja. Štefica je odraščala v veliki družini, s štirimi sestrami in brati. Leta 1956 je v Zagrebu maturirala na učiteljski šoli, leta 1959 pa diplomirala na višji pedagoški šoli, smer telesna vzgoja.

Izjemno športno kariero je začela leta 1950 kot košarkarica. 15 let je nastopala za Akademski košarkarski klub *Mladost* iz Zagreba. Igrala je na položaju branilke, bila je tudi organizatorica igre in kapetanka ter najboljša strelka ekipe. Z *Mladostjo* se je uvrstila v prvo zvezno ligo Jugoslavije, v kateri so s soigralkami nastopale tri sezone, med letoma 1961 in 1963, ko so izpadle iz družbe najboljših. Najboljšo uvrstitev so dosegle leta 1962, ko so osvojile 6. mesto v Jugoslaviji.

Potem ko se je izkazala z zelo dobrimi igrami v prvi zvezni ligi, so jo povabili v reprezentanco, vendar zaradi poškodbe prsta zanjo ni nastopila. Košarkarsko kariero je končala leta 1965. S soprogom Ivanom Krištofom je odšla na začasno delo v ZR Nemčijo. Zaposlena sta bila v mestu Neuwiedu blizu Koblenza. V ZR Nemčiji se jima je leta 1966 rodil sin Mario.

Štefica Krištof i košarkaš Krešimir Ćosić, najbolji sportaši Hrvatske prema izboru zagrebačkih Sportskih novosti 1980. godine.
Štefica Krištof in košarkar Krešimir Ćosić, najboljša športnika Hrvaške po izboru Sportskih novosti leta 1980.

Legende hrvatskog i svjetskog kuglanja u reprezentaciji Jugoslavije na Svjetskom prvenstvu 1984. u Ljubljani. S lijeva u gornjem redu: Nikola Dragaš i Zdravko Boljat; u donjem redu: Biserka Perman i Štefica Krištof.

Legende hrvatskega in svetovnega kegljanja v reprezentanci Jugoslavije na svetovnem prvenstvu leta 1984 v Ljubljani. V zgornji vrsti (z leve): Nikola Dragaš in Zdravko Boljat. Spodaj: Biserka Perman in Štefica Krištof.

Iako je počela kuglati tek s 32 godine, sljedećih je tridesetak godina bila prema ostvarenim rezultatima jedna od najuspješnijih kuglačica u zemlji i svijetu. Prve nastupe za reprezentaciju Zagreba imala je već 1969. protiv ekipa Beča i Mainza. Od 1974. do 1990. bila je standardna reprezentativka Jugoslavije za koju je kuglala oko 120 puta, a od 1991. do 1998. nastupala je 31 put za reprezentaciju Hrvatske. Na 13 svjetskih prvenstava osvojila je 14 medalja (6 zlatnih, 3 srebrne i 5 brončanih).

Debitirala je u reprezentaciji na Svjetskom prvenstvu 1974. u Eppelheimu gdje je s ekipom Jugoslavije osvojila 5. ekipno mjesto. Na sljedeća dva prvenstva 1976. u Beču i 1978. u Luzernu sudjelovala je u osvajanju ekipne srebrne medalje. U 1980-im godinama postigla je svoje najveće uspjehe na svjetskim prvenstvima. Tako je 1980. u Mangaliji u pojedinačnoj konkurenciji osvojila srebrnu medalju, a s Biserkom Perman i zlatnu medalju u parovima. Natječući se u ekipnom dijelu postigla je svjetski rekord sa 470 oborenih čunjeva na 1 x 100 hitaca. Najbliže je naslovu svjetske pojedinačne prvakinje bila 1982. u Brnu kad je osvojila srebrnu medalju oborivši samo dva čunja manje od najbolje Biserke Perman. Tad je pridonijela

osvajanju ekipne zlatne medalje za reprezentaciju Jugoslavije. Na domaćem je terenu 1984. u Ljubljani po drugi put s Biserkom Perman postala svjetska prvakinja u parovima, a pritom su oborile i svjetski rekord s 920 oborenih čunjeva na 2 x 100 hitaca. U ekipnom dijelu osvojila je srebrnu medalju, a pojedinačno je zauzela 7. mjesto. Bez medalje je ostala 1986. u Münchenu, a najbolji plasman tada je ostvarila zauzimanjem 5. mjesta ekipno. Ekipne zlatne medalje osvojila je s jugoslavenskom reprezentacijom 1988. u Budimpešti i 1990. u Innsbrucku, gdje su oborile i svjetski rekord s 2624 čunja na 6 x 100 hitaca. U Budimpešti je s Biserkom Perman bila 7. u parovima, a u Innsbrucku 7. pojedinačno i 6. u parovima, opet s Perman.

Uz navedene uspjehe na svjetskim prvenstvima, sudjelovala je i u brojnim međunarodnim i državnim klupskim uspjesima. S ekipom Kuglačkog kluba *Tekstilac* u Kupu europskih prvakinja 1984. u Mannheimu osvojila je 2. mjesto, kao i u Dunavskom kupu 1988. u Crikvenici. Na Prvenstvu Jugoslavije stekla je pojedinačni naslov državne prvakinje 1975., 1976., 1978. i 1981., a 2. mjesto je osvojila 1987. i 3. mjesto 1974. i 1979. U parovima je s Ljiljanom Brajković bila državna prvakinja 1979., 1980., 1981. i 1984. a 2. mjesto osvojile su 1978. te 3. mjesto 1983. S Nadom Kodrnjom osvojila je 2. mjesto 1975. i 3. mjesto 1972. S Ivankom Tomljanović bila je druga 1987. i 1988. S ekipom *Tekstilca* ekipno je osvojila Prvenstvo Jugoslavije 1984. te 2. mjesto. 1971., 1972., 1975. 1976. i 3. mjesto 1974., 1983., 1987. i 1988.

Na Trofeju Jugoslavije, najjačem međunarodnom turniru u zemlji, koji se tradicionalno održavao na Rabu uz sudjelovanje najkvalitetnijih europskih reprezentacija, pobijedila je u pojedinačnoj konkurenciji 1980., 1981., 1987. i 1988. i u mješovitim parovima s Nikolom Dragašem 1980., 1981., 1983., 1984. te sa Željkom Kriškovićem 1987. i s Vladimirom Galjanićem 1988. godine.

Na prvom nastupu za samostalnu Hrvatsku osvojeno je na Svjetskom prvenstvu 1992. u Bratislavi 7 medalja, a Štefica Markan - Krištof sudjelovala je u osvajanju ekipnog zlata s novim svjetskim rekordom (2679 čunjeva na 6 x 100 hitaca), a uz to je sa svojom stalnom kuglačkom partnericom Biserkom Perman osvojila i brončanu medalju u parovima, dok je u kombinaciji zauzela 8. mjesto. Na Svjetskom prvenstvu 1994. u Ludwigshafenu osvojila je s hrvatskom reprezentacijom ekipno brončanu medalju, a 1996. u Pragu, gdje su tada ekipno zauzele 5. mjesto, postigla je osvajanjem 9. mjesta zadnji značajniji rezultat u pojedinačnoj konkurenciji. Na svojem posljednjem Svjetskom prvenstvu 1998. u Celju osvojila je brončanu medalju u ekipnoj konkurenciji.

Kad je u Celju posljednji put nastupila za Hrvatsku bila je u 62. godini, što je rekord ne samo u hrvatskom kuglanju nego i u sportu uopće.

Po vrnitvi v Zagreb leta 1968 jo je soprog nagovoril, da se je začela ukvarjati s kegljanjem. Postala je članica Kegljaškega kluba *Tekstilac*, ki mu je ostala zvesta do konca kegljaške kariere.

Čeprav je začela kegljati šele pri 32 letih, je bila naslednjih trideset let po doseženih rezultatih ena od najuspešnejših kegljačic v državi in na svetu. Za reprezentanco Zagreba je nastopala že leta 1969, proti ekipama Dunaja in Mainza. Med letoma 1974 in 1990 je bila standardna reprezentantka Jugoslavije. Zanj je kegljala okoli 120-krat. Med letoma 1991 in 1998 je 31-krat nastopila za reprezentanco Hrvaške. Na 13 svetovnih prvenstvih je osvojila 14 medalj (šest zlatih, tri srebrne in pet bronastih).

Kot članica jugoslovanske reprezentance je debitirala na svetovnem prvenstvu leta 1974 v Eppelheimu, kjer je ekipno osvojila 5. mesto. Na naslednjih prvenstvih, leta 1976 na Dunaju in leta 1978 v Luzernu, se je s soigralkami veselila ekipne srebrne medalje. V 80. letih je dosegla svoje največje uspehe na svetovnih prvenstvih. Tako je leta 1980 v Mangalii v posamični konkurenci osvojila srebrno medaljo, z Biserko Perman pa tudi zlato v dvojicah. V ekipnem delu prvenstva je dosegla svetovni rekord s 470 podrtimi keglji na 1 x 100 lučajev. Najbližje naslovu svetovne posamične prvakinja je bila leta 1982 v Brnu, ko je osvojila srebrno medaljo in podrla le dva keglja manj kot najboljša Biserka Perman. Takrat je prispevala k osvojitvi ekipne zlate medalje za reprezentanco Jugoslavije. Na domačem terenu je leta 1984 v Ljubljani z Biserko Perman že drugič postala svetovna prvakinja v dvojicah, pri tem pa sta tudi postavili svetovni rekord z 920 podrtimi keglji na 2 x 100 lučajev. V ekipnem delu je osvojila srebrno medaljo, posamično pa je zasedla 7. mesto. Brez medalje je ostala leta 1986 v Münchnu, najboljšo uvrstitev pa je tedaj dosegla s 5. mestom ekipno. Ekipno zlato medaljo je z jugoslovansko reprezentanco osvojila leta 1988 v Budimpešti in leta 1990 v Innsbrucku, kjer so postavile tudi svetovni rekord z 2624 keglji na 6 x 100 lučajev. V Budimpešti je bila z Biserko Perman 7. v dvojicah, v Innsbrucku pa 7. posamično in 6. v dvojicah, tudi takrat s Permanovo.

Poleg uspehov na svetovnih prvenstvih je s klubom dosegla tudi vrsto uspehov na mednarodnih in državnih tekmovanjih. Z ekipo Kegljaškega kluba *Tekstilac* je v pokalu evropskih prvakinj leta 1984 Mannheimu osvojila 2. mesto, enako tudi v donavskem pokalu leta 1988 v Crikvenici. Na prvenstvu Jugoslavije je dosegla posamični naslov državne prvakinja leta 1975, 1976, 1978 in 1981, 2. mesto je osvojila leta 1987, 3. pa leta 1974 in 1979. V dvojicah je bila z Ljiljano Brajković državna prvakinja med letoma 1979 in 1981 ter leta 1984, 2. mesto sta zasedli leta 1978, 3. pa leta 1983. Z Nado Kodrnjo sta osvojili 2. mesto leta 1975, 3. pa leta 1972. Z Ivanko Tomljanović je bila druga leta 1987 in 1988. Z ekipo *Tekstilca* je ekipno osvojila prvenstvo Jugoslavije leta 1984, 2. mesto je dosegla leta 1971, 1972, 1975 in 1976, 3. pa leta 1974, 1983, 1987 in 1988.

Na prvenstvu za lovoriko Jugoslavije, najmočnejšem mednarodnem turnirju v državi, ki je tradicionalno potekal na Rabu, je ob sodelovanju najboljših evropskih reprezentanc posamično zmagala leta 1980, 1981, 1987 in 1988, v mešanih dvojicah pa z Nikolo Dragašem leta 1980, 1981, 1983 in 1984, z Željkom Kriškovićem leta 1987 in z Vladimirjem Galjanićem leta 1988.

Na prvem nastopu za samostojno Hrvaško je bilo na svetovnem prvenstvu leta 1992 v Bratislavi osvojenih sedem medalj; Štefica Markan - Krištof je dobila ekipno zlato z novim svetovnim rekordom (2679 kegljev na 6 x 100 lučajev), ob tem s svojo stalno kegljaško partnerico Biserko Perman tudi bronasto v dvojicah, v kombinaciji pa je zasedla 8. mesto. Na svetovnem prvenstvu leta 1994 v Ludwigshafnu je s hrvaško reprezentanco osvojila ekipno bronasto medaljo, leta 1996 v Pragi, ko so ekipno zasedle 5. mesto, pa je z 9. mestom dosegla tudi zadnji pomembnejši rezultat v posamični konkurenci. Na svojem zadnjem svetovnem prvenstvu, leta 1998 v Celju, je osvojila bronasto medaljo v ekipni konkurenci.

Ko je v Celju zadnjič nastopila za Hrvaško, je bila v 62. letu starosti, kar je rekord ne le v hrvaškem kegljanju, ampak v športu nasploh.

Štefica Krištof s medaljom osvojenom u hrvatskom dresu.
Štefica Krištof z medaljo, osvojeno v hrvaškem dresu.

U više je navrata bila prva na godišnjoj rang listi najboljih kuglačica Jugoslavije. Na državnom prvenstvu Hrvatske pojedinačno je 1993. osvojila 2. mjesto, a 1994. s Dragicom Valjak u parovima 2. mjesto, kao i s Ivankom Tomljanović 1996. Kao članica ekipe Kuglačkog kluba *Endi Tekstilac* osvojila je 3. mjesto u I. hrvatskoj ligi 1992. Svoju zadnju seniorsku medalju na državnim prvenstvima osvojila je u parovima 1996. u Koprivnici, nepuna četiri mjeseca prije svoga šezdesetog rođendana.

Na republičkom prvenstvu Hrvatske pojedinačna je prvakinja bila: 1973., 1975., 1977., 1978., 1982., 1983. i 1988. U parovima je osvojila naslov prvakinje s Ljiljanom Brajković 1978., 1979., 1981., 1983. i s Ivankom Tomljanović 1986. i 1989., a ekipno s *Tekstilcem* 1977. i 1978. Osvojila je i veliki broj naslova na prvenstvima Zagreba. Nakon spajanja kuglačkih klubova *Tekstilac* i *Sunce* godine 2002. ostala je aktivna ligaška igranica u Kuglačkom klubu *Sunce* sve do 2005. kada je navršila 69 godina. Nakon ponovnog osamostaljenja svog matičnog kluba postala je predsjednica Kuglačkog kluba *Endi-Tekstilac*.

Uz aktivnu natjecateljsku i organizacijsku karijeru bavila se uspješno i trenerskim poslom. Bila je dugogodišnja trenerica seniorske ekipe Kuglačkog kluba *Tekstilac*. Kao savezna trenerica vodila je juniorsku žensku reprezentaciju Jugoslavije na Svjetskom prvenstvu 1989. u Celju (gdje su pod njezinim vodstvom osvojene 4 medalje) i 1991. u Linzu. Zadnjih godina s uspjehom trenira najmlađe kategorije u *Suncu*.

Kao nastavnica tjelesnog odgoja radila je u osnovnim školama u Zagrebu, Konjščini i u Vidovcu pokraj Zagreba. Od 1974. do odlaska u mirovinu 1999. godine bila je profesionalna tajnica Hrvatskog kuglačkog saveza.

Za svoje iznimne rezultate proglašena je za najbolju sportašicu Jugoslavije 1980., najbolju sportašicu Hrvatske 1976. i 1980. i za najbolju sportašicu Zagreba 1976., 1978., 1980. i 1990. Dobitnica je odlikovanja Reda Danice Hrvatske s likom Franje Bučara 1995. i Nagrade Matija Ljubek Hrvatskog olimpijskog odbora za životno djelo, 2000. godine.

Njezin portret postavljen je, uz druge zaslužne sportaše, u Aleji velikana hrvatskog sporta na zagrebačkom Jarunu.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Štefice Krištof iz Zagreba.

Lit.: *Bilten kuglačkog saveza Jugoslavije*, Zagreb (godišta od 1971. do 1988.); *Sportski almanah Zagreba 1973.*, Zagreb 1975.; *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984.; *Almanah Košarkaškog saveza Jugoslavije 1945–1988*, Beograd, 1989.; *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990.; *Hrvatski športski almanah 1992–1993*, Zagreb, 1992.; *HŠA 1993–1994*, Zagreb, 1993.; *HŠA 1994–1995*, Zagreb, 1994.; *HŠA 1995–1996*, Zagreb 1996.; *HŠA 1996–1997*, Zagreb, 1997.; *HŠA 1998–1999*, Zagreb 1999.; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003.; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005.; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007.; J. Jančálek, P. Holý, *České kuželky 1937–2007*, Prag, 2007.; J. Kosijer, *Medveščak 1958–2008*, Zagreb 2008.

MAJDA MAJCEN - CIPCI (Split, 17. IX. 1936.)

Potječe iz ugledne mariborske obitelji Majcen. Njezin djed Gabriel bio je učitelj i publicist, djedov brat Jožef bio je rimokatolički svećenik i publicist, a stric Stanko književnik i političar. Majdin otac Gabriel bio je inženjer strojarstva i brodogradnje školovan u Beču i Glasgowu, a majka Ilse, rod. Demel, bila je podrijetlom Austrijanka. Majdini roditelji upoznali su se u Trstu, gdje je 1927. potom bila rođena i njezina sestra Vida, poslije udana Temme. Obitelj se 1930. doselila u Split, gdje je otac bio direktor filijale Lloyd Registra i počasni engleski konzul.

U Splitu je Majda završila gimnaziju, a u Zagrebu je 1961. diplomirala na Filozofskom fakultetu engleski i njemački jezik.

Počela se baviti plivanjem uz stariju sestru Vidu koja je plivala još prije Drugog svjetskog rata. Cijelu plivačku karijeru Majda je bila članica splitskoga *Jadrana*. Prvo ju je trenirao Renato Vučetić - Splićo, a potom prijeratni državni

Majda Majcen - Cipci

Večkrat je bila prva na letni lestvici najboljših kegljačic Jugoslavije. Na državnem prvenstvu Hrvaške posamično je leta 1993 osvojila 2. mesto, leta 1994 pa v dvojicah z Dragico Valjak 2. mesto, kot tudi z Ivanka Tomljanović leta 1996. Kot članica ekipe Kegljaškega kluba *Endi Tekstilac* je leta 1992 zasedla 3. mesto v prvi hrvaški ligi. Svojo zadnjo člansko medaljo na državnih prvenstvih je osvojila v dvojicah leta 1996 v Koprivnici, nepolne štiri mesece pred svojim 60. rojstnim dnevom.

Na republiških prvenstvih Hrvaške je bila prvakinja leta 1973, 1975, 1977, 1978, 1982, 1983 in 1988. V dvojicah je osvojila naslov prvakinja z Ljiljano Brajković leta 1978, 1979, 1981 in 1983 ter z Ivanka Tomljanović leta 1986 in 1989, ekipno pa s *Tekstilcem* leta 1977 in 1978. Osvojila je tudi več naslovov na prvenstvih Zagreba. Po združitvi kegljaških klubov *Tekstilac* in *Sunce* leta 2002 je v Kegljaškem klubu *Sunce* ostala aktivna ligaška igralka vse do leta 2005, ko je napolnila 69 let. Po vnovični osamosvojitvi svojega matičnega kluba je postala predsednica Keljaškega kluba *Endi-Tekstilac*.

Ob tekmovalni in organizacijski karieri se je uspešno posvečala tudi trenerskemu delu. Bila je dolgoletna trenerka članske ekipe Kegljaškega kluba *Tekstilac*. Kot zvezna trenerka je vodila mladinsko žensko reprezentanco Jugoslavije na svetovnem prvenstvu leta 1989 v Celju (kjer so osvojile štiri medalje) in leta 1991 v Linzu. Zadnja leta uspešno trenira najmlajše kategorije v *Suncu*.

Kot učiteljica telesne vzgoje je delala na osnovnih šolah v Zagrebu, Konjščini in Vidovcu pri Zagrebu. Od leta 1974 do upokojitve leta 1999 je bila profesionalna tajnica Hrvaške kegljaške zveze.

Zaradi svojih izjemnih rezultatov je bila razglašena za najboljšo športnico Jugoslavije leta 1980, najboljšo športnico Hrvaške leta 1976 in 1980 ter za najboljšo športnico Zagreba leta 1976, 1978, 1980 in 1990. Je dobitnica odlikovanja reda danice hrvaške z likom Franja Bučarja leta 1995 in nagrade Matija Ljubka Hrvaškega olimpijskega komiteja za življenjsko delo leta 2000.

Njen portret stoji skupaj z drugimi zaslužnimi športniki na Aleji velikanov hrvaškega športa na zagrebškem Jarunu.

Vir: Osebna izjava in arhiv Štefice Krištof iz Zagreba.

Lit.: *Bilten kuglačkog saveza Jugoslavije*, Zagreb (letniki med letoma 1971 in 1988); *Sportski almanah Zagreba 1973*, Zagreb, 1975; *Sportski leksikon*, Zagreb, 1984; *Almanah Košarkaškog saveza Jugoslavije 1945–1988*, Beograd, 1989; *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990; *Hrvatski športski almanah 1992–1993*, Zagreb, 1992; *HŠA 1993–1994*, Zagreb, 1993; *HŠA 1994–1995*, Zagreb, 1994; *HŠA 1995–1996*, Zagreb, 1996; *HŠA 1996–1997*, Zagreb, 1997; *HŠA 1998–1999*, Zagreb, 1999; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007; J. Jančálek, P. Holý, *České kuželky 1937–2007*, Praga, 2007; J. Kosijer, *Medveščak 1958–2008*, Zagreb, 2008.

Ivo Cipci i Majda Majcen.
Ivo Cipci in Majda Majcen.

MAJDA MAJCEN - CIPCI (Split, 17. IX. 1936)

Izvira iz ugledne mariborske družine Majcen. Njen stari oče Gabrijel je bil učitelj in publicist, njegov brat Jožef rimskokatoliški duhovnik in publicist, stric Stanko pa književnik in politik. Majdin oče Gabrijel je bil inženir strojništva in ladjedelništva, izšolan na Dunaju in v Glasgowu. Mati Ilse, roj. Demel, je bila po rodu Avstrijka. Majdini starši so se spoznali v Trstu, kjer je bila leta 1927 rojena tudi njena sestra Vida, pozneje poročena Temme. Družina se je leta 1930 priselila v Split, kjer je bil oče direktor podružnice Lloyd Registra in častni angleški konzul.

V Splitu je Majda končala gimnazijo, v Zagrebu pa je leta 1961 diplomirala na filozofski fakulteti iz angleščine in nemščine.

S plavanjem se je začela ukvarjati ob starejši sestri Vidi, ki je plavala že pred drugo svetovno vojno. Vso plavalno kariero je bila članica splitskega *Jadrana*. Najprej jo je treniral Renato Vučetić - Splićo, potem

prvak i rekorder Ante Senjanović. Najveće uspjehe ostvarila je u leđnom plivanju, ali je za potrebe kluba plivala i drugim stilovima. Prve je uspjehe postigla godine 1950. na Prvenstvu Jugoslavije u Splitu. Postigla je pionirski rekord na 50 m leđno (41.7 sekundi) i pridonijela je osvajanju ekipnog pionirskog prvenstva države, a kao članica *Jadranove* štafete 4 x 100 leđno postala je sa samo 14 godina seniorska prvakinja Jugoslavije. Sljedeće uspjehe ostvarila je 1952. kada je državno prvenstvo ponovno održano u Splitu, a ona je na 100 m leđno osvojila 2. mjesto, iza tada najbolje jugoslavenske plivačice Eše Ligorio. Iste je godine, na tadašnji Dan Republike, otvoren zimski bazen kluba *Jadran*, što je omogućilo napredak i u njezinoj karijeri. S juniorskom ekipom *Jadrana* osvaja državno prvenstvo u kolovozu 1953. u Beogradu, gdje pobjeđuje i u individualnim disciplinama.

Najuspješnija plivačka godina bila joj je 1954. koja je ujedno bila uspješna i za njezin klub, jer je *Jadran* tada bio najbolji u pionirskoj, juniorskoj i seniorskoj konkurenciji u plivanju i vaterpolu u tadašnjoj državi. Krajem srpnja je Majda Majcen osvojila u Kamniku, na svojem posljednjem juniorskom Prvenstvu Jugoslavije, 1. mjesto na 100 m leđno (1:24.8) i sudjelovala je u osvajanju ekipnog 1. mjesta za *Jadran*. U Zadru nastupa za reprezentaciju Jugoslavije 9. i 10. rujna 1954. protiv plivačke velesile Nizozemske i to u kompletnom muškom i ženskom olimpijskom programu i doprinosi ukupnoj pobjedi (94:91). Odmah potom na seniorskom Prvenstvu Jugoslavije u Splitu osvaja naslov prvakinje na 100 m leđno (1:20.3) i u mješovitoj štafeti 4 x 100 m. Tad je i seniorska ekipa *Jadrana*, nakon 6 godina, opet osvojila 1. mjesto, pa je u tome Majda naslijedila svoju sestru Vidu koja je taj ekipni uspjeh ostvarila 1948. godine. Klub je nakratko bio preimenovan u Fiskulturno društvo *Hajduk*, u kojem Majda Majcen nastavlja s novim uspjesima. Svoje najbolje vrijeme na 100 m leđno (1:19.8) postigla je 1954. U mješovitoj štafeti su ona i Eša Ligorio bile jedine plivačice u državi koje su tu dionicu plivale ispod 1 minute i 20 sekundi. Sljedeće, 1955. godine, na seniorskom državnom prvenstvu u Zadru Majda ponovno osvaja naslov prvakinje na 100 m leđno (1:22.2), kao i u štafeti 4 x 100 mješovito, a ekipno je s *Jadranom* zauzela 2. mjesto, iza *Mornara*.

Nastupila je i na uzvratnom dvoboju Nizozemska – Jugoslavija 30. i 31. srpnja 1955. u Nijmegenu, koji su domaćini dobili sa 117 : 70. Na Prvenstvu Jugoslavije 1956. u Splitu treći put uzastopno osvaja naslov državne prvakinje u štafeti 4 x 100 mješovito, s Nedom Didić, Gordanom Bilić i Višnjom Vargom. Nakon tih uspjeha počela se povlačiti iz plivačkih arena, ali je uvijek uskakala na poziv kad je trebalo osvajati bodove za njezin klub *Jadran*. Uz *Jadran* je Majda Majcen - Cipci ostala neraskidivo vezana i nakon završetka aktivne plivačke karijere.

Sudjelovala je u organizaciji Mediteranskih igara 1979. i Europskog prvenstva u plivanju, vaterpolu i sinkroniziranom plivanju, održanom 1981. u Splitu. Njezin suprug Ivo Cipci bio je vaterpolski reprezentativac, osvajač srebrne olimpijske medalje 1956. i jedan od najuspješnijih igrača u povijesti *Jadrana*.

Majda Cipci radila je kao tajnica u očevoj filijali Lloyd Registra, a jedno je vrijeme bila i voditeljica klupskoga restorana *Jadrana* na Zvončacu.

Izv.: Osobna izjava Majde Cipci iz Splita.

Lit.: *Pola stoljeća Jadrana Split 1920–1970*, Split, 1970.; S. Moretti, *Statistički pregled razvitka plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971.; T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986.; M. Garber, *Svi Jadranski ljudi 1920 – 2010*, Split, 2010.

ZVONIMIR KOSTEVC **(Zagreb, 14. III. 1937.)**

Otac mu je bio Antun, rodom iz Brežica, a majka Cecilija, rođ. Drevenšek, iz Žetala u gorju Haloze. Završio je Tehničku i Višu tehničku školu u Zagrebu, smjer strojarstvo. Položio je stručni ispit za samostalno projektiranje i nadzor izgradnje.

Kao kajakaš i sportski djelatnik bavi se kajakaštvom dulje od pola stoljeća. Godine 1951. bio je jedan od osnivača Kanu kluba *Končar* Desetljećima je bio aktivan u klupskom vodstvu. Uz Ladislava Hudobreznika - Janeza i Božidara Pažura - Bimba, najzaslužniji je za razvoj i opstanak kluba. Od 1960. do 1970. bio je tajnik Kanu kluba *Končar*.

Istaknuo se u organizaciji tradicionalnog kajakaškog maratona Brežice–Zagreb. U razdoblju 1969. – 1970. bio je suosnivač Kajakaškog podsaveza Zagreba koji je 1974. prerastao u Kajakaški savez Zagreba. Od 1969.

pa predvojni državni prvak in rekorder Ante Senjanović. Največje uspehe je dosegla v hrbtnem plavanju, vendar je, ko je bilo potrebno, plavala tudi v drugih slogih. Prve uspehe je dosegla leta 1950 na prvenstvu Jugoslavije v Splitu. Postavila je pionirski rekord na 50 m hrbtno (41.7) in prispevala k osvojitvi ekipnega pionirskega državnega prvenstva. Kot članica *Jadranove* štafete 4 x 100 m hrbtno je s komaj 14 leti postala članska prvakinja Jugoslavije. Naslednje uspehe je dosegla leta 1952, ko je državno prvenstvo vnovič potekalo v Splitu; na 100 m hrbtno je osvojila 2. mesto, za tedaj najboljšo jugoslovansko plavalko Ešo Ligorio. Istega leta, na tedanji dan republike, so odprli zimski bazen kluba *Jadran*, kar ji je omogočilo napredek v karieri. Z mladinsko ekipo *Jadrana* je avgusta 1953 v Beogradu osvojila državno prvenstvo, zmagala je tudi v posamičnih disciplinah.

Njeno najuspešnejše plavalno leto je bilo 1954, ki je bilo hkrati uspešno tudi za njen klub, saj je bil *Jadran* tedaj najboljši v pionirski, mladinski in članski konkurenci v plavanju in vaterpolu v tedanji državi. Konec julija je Majda Majcen v Kamniku, na svojem zadnjem mladinskem prvenstvu Jugoslavije, osvojila 1. mesto na 100 m hrbtno (1:24.8) in prispevala k osvojitvi ekipnega 1. mesta za *Jadran*. V Zadru je 9. in 10. septembra 1954 nastopila za reprezentanco Jugoslavije in prispevala k zmagi nad plavalno velesilo Nizozemska (94 : 91); reprezentanci sta se pomerili v celotnem moškem in ženskem olimpijskem programu. Kmalu zatem je na članskem prvenstvu Jugoslavije v Splitu osvojila naslov prvakinje na 100 m hrbtno (1:20.3) in v mešani štafeti 4 x 100 m. Tedaj je članska ekipa *Jadrana* prvič po šestih letih spet osvojila 1. mesto. Tako je Majda zamenjala svojo sestro Vido, ki je tak ekipni uspeh dosegla leta 1948. Klub se je kratek čas imenoval Fizkulturno društvo *Hajduk*; tudi v njem je Majda Majcen slavila nove uspehe. Svoj najboljši čas na 100 m hrbtno (1:19.8) je dosegla leta 1954. V mešani štafeti sta bili z Ešo Ligorio edini plavalki v državi, ki sta svoj plavalni odsek preplavali pod minuto in 20 sekund. Naslednje leto, 1955, je na članskem državnem prvenstvu v Zadru vnovič osvojila naslov prvakinje, tako na 100 m hrbtno (1:22.2) kot v štafeti 4 x 100 m mešano, ekipno pa je z *Jadranom* zasedla 2. mesto, za *Mornarjem*.

Nastopila je tudi v povratnem dvoboju Nizozemska – Jugoslavija 30. in 31. julija 1955 v Nijmegnu, ki so ga gostitelji dobili s 117 : 70. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1956 v Splitu je tretjič zapored osvojila naslov državne prvakinje v štafeti 4 x 100 m mešano, z Nedo Didić, Gordano Bilić in Višnjo Varga. Po teh uspehih se je začela umikati iz plavalnih aren, vendar je vedno vskočila, ko je bilo treba osvajati točke za njen klub *Jadran*. Z *Jadranom* je Majda Majcen - Cipci ostala trdno povezana tudi po koncu plavalne kariere.

Sodelovala je pri organizaciji sredozemskih iger leta 1979 ter evropskega prvenstva v plavanju, vaterpolu in sinhronem plavanju leta 1981 v Splitu. Njen soprog Ivo Cipci je bil vaterpolski reprezentant, tudi leta 1956 ob osvojitvi srebrne olimpijske medalje. Bil je eden od najuspešnejših igralcev v zgodovini *Jadrana*.

Majda Cipci je delala kot tajnica v očetovi podružnici Lloyd Registra, nekaj časa pa je tudi vodila klubsko restavracijo *Jadrana* na Zvončcu.

Vir: Osebna izjava Majde Cipci iz Splita.

Lit.: *Pola stoljeća Jadrana Split 1920–1970*, Split, 1970; S. Moretti, *Statistički pregled razvitka plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971; T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986; M. Garber, *Svi Jadranski ljudi 1920–2010*, Split, 2010.

ZVONIMIR KOSTEVC (Zagreb, 14. III. 1937)

Oče Antun je bil po rodu iz Brežic, mati Cecilija, roj. Drevenšek, pa iz Žetal v Halozah. Končal je tehnično in višjo tehnično šolo v Zagrebu, smer strojništvo. Opravil je strokovni izpit za samostojno projektiranje in gradbeni nadzor.

Kot kajakaš in športni delavec se s kajakaštvom ukvarja prek pol stoletja. Leta 1951 je bil eden od ustanoviteljev Kanu kluba *Končar*. Več desetletij je bil v klubskem vodstvu. Ob Ladislavu Hudobrenniku - Janezu in Božidarju Pažurju - Bimbu je najzaslužnejši za razvoj in obstoj kluba. Med letoma 1960 in 1970 je bil sekretar Kanu kluba *Končar*.

Dokazal se je pri organizaciji tradicionalnega kajakaškega maratona Brežice–Zagreb. Med letoma 1969 in 1970 je bil soustanovitelj Kajakaške podzveze Zagreba, ki je leta 1974 prerasla v Kajakaško zvezo Zagreba. Med letoma 1969 in 1974 je bil sekretar Kajakaške zveze Hrvaške, med letoma 1975 in 1978 pa član najožjega vodstva Kajakaške zveze Hrvaške. V Kajakaški zvezi Zagreba je bil med letoma 1970 in 1988 sekretar, potem pa med letoma

Zvonimir Kostevc 1962. godine.
Zvonimir Kostevc leta 1962.

do 1974. bio je tajnik Kajakaškog saveza Hrvatske te član najužeg vodstva Kajakaškog saveza Hrvatske od 1975. do 1978. U Kajakaškom savezu Zagreba bio je tajnik od 1970. do 1988. i potom predsjednik od 1989. do 2004. godine. Za vrijeme Univerzijade, održane u Zagrebu 1987. godine, bio je na Jarunu šef komisije za kontrolu dopinga za kajakaše i kanuiste.

Nakon povlačenja iz dužnosničkih aktivnosti, izabran je za počasnoga predsjednika Kajakaškog saveza Zagreba. Zaslužan je za osnivanje kajakaških klubova u slovenskom dijelu Istre: *Žusterne* u Koprju i *Adrije* u Ankaranu, za što je bio nagrađen plaketama.

Dobitnik je nagrade tehničke kulture u Zagrebu Zlatna krila 1976.; nagrade Zlatna značka povodom 50 godina Kajakaškog saveza Hrvatske 1982.; Ordena rada sa srebrnim vijencem 1982. i Nagrade za životno djelo Zagrebačkoga športskog saveza 2005. godine.

Izv.: Osobna izjava Zvonimira Kostevca iz Zagreba.

Lit.: *Sedamdeset godina kajakaštva u Hrvatskoj*, Zagreb, 1989.; Z. Jajčević, B. Pažur, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog kajakaštva na divljim vodama*, Zagreb, 2011.

FRANC ŽIROVNIK (Žetale, 20. IV. 1937.)

Žirovnikov otac Franc rodio je iz Gorenjske, a majka Matilda, rođ. Jus, iz Žetala. Franc je u Mariboru završio Industrijsko-metalsku školu. Kad je njegova majka oboljela od astme, s obitelji se 1960. doselio u Pulu. Najprije je bio zaposlen kao konstruktor alata, a od 1968. vlasnik je obrta za proizvodnju plastičnih proizvoda.

Od mladih je dana igrao stolni tenis. Nakon što je u Puli 1960-ih zamrlo bavljenje tim sportom, Franc Žirovnik je u 1970-im godinama bio jedan od pokretača stolnog tenisa, pa je 1974. osnovan Stolnoteniski klub *Pula* čiji je tajnik Žirovnik bio 25 godina. Osim tajničkih obavljao je i druge poslove u Stolnoteniskom klubu *Pula*: bio je organizator, sponzor, sudac, a kad je bilo potrebno angažirao se i kao skladištar i vozač. U razdoblju njegova osobnoga i vrlo aktivnoga zalaganja *Pula* je u muškoj i ženskoj konkurenciji stigla od republičke lige do 1. savezne lige Jugoslavije.

Od 1985. do 1989. bio je predsjednik Stolnoteniskog saveza Hrvatske i član Predsjedništva Stolnoteniskog saveza Jugoslavije. Nakon osamostaljenja Hrvatske nastavio je s uspješnim radom u Stolnoteniskom klubu *Pula* čija muška i ženska ekipa igraju zapaženu ulogu u 1. hrvatskoj ligi. U klubu je bio aktivan do 2007. kad je izabran za počasnog predsjednika.

Za svoj rad u stolnom tenisu dobitnik je brojnih priznanja i Nagrade za životno djelo Saveza sportova Istarske županije 2011. godine.

Njegova djeca, blizanci Igor i Suzana Žirovnik, rođeni 1966. u Puli, nastavljači su obiteljske tradicije bavljenja stolnim tenisom. Oboje su stasali u Stolnoteniskom klubu *Pula* gdje su godinama uspješno igrali. Igor Žirovnik je nakon igranja u *Puli*, od 1988. do 1991. nastupao za osječki Stolnoteniski klub *Metalac* koji je tada bio član 1. savezne lige. Danas živi u Luksemburgu, gdje je bio igrač i trener, a sada radi kao menadžer za odnose s javnošću. Suzana Žirovnik, udana Kariko, diplomirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Ljubljani, smjer slikarstvo 1992. godine. Radi kao profesor likovne kulture u Školi primijenjenih umjetnosti i dizajna u Puli. Sudjelovala je na više izložbi u zemlji i inozemstvu. I kada nije živjela u Puli, nastavila se baviti stolnim tenisom u Opatiji i Ljubljani te je za vrijeme studija igrala za Namiznoteniški klub *Olimpiju* u 1. saveznoj ligi. Nakon povratka u Pulu, u ratnim godinama, pomagala je kao trener svom matičnom klubu.

Izv.: Osobna izjava Franca Žirovnika iz Pule.

Lit.: Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988.; *Sportski godišnjak Istarske županije 2011*, Pula, 2012.

Franc Žirovnik

1989 in 2004 tudi predsednik. Med univerzijado v Zagrebu leta 1987 je bil na Jarunu šef komisije za dopińsko kontrolo za kajakaše in kanuiste.

Po umiku s funkcije je postal častni predsednik Kajakaške zveze Zagreba. Zaslužen je za ustanovitev kajakaških klubov v slovenski Istri, *Žusterne* v Kopru in *Adrije* v Ankaranu, za kar je bil nagrajen s plaketami.

Je dobitnik nagrade za tehnično kulturo v Zagrebu zlata krila leta 1976, nagrade zlata značka, ki so mu jo podelili ob 50. obletnici Kajakaške zveze Hrvaške leta 1982, reda dela s srebrnim vencem leta 1982 in nagrade za življenjsko delo Zagrebške športne zveze leta 2005.

Vir: Osebna izjava Zvonimira Kostevca iz Zagreba.

Lit.: *Sedamdeset godina kajakaštva u Hrvatskoj*, Zagreb, 1989; Z. Jajčević, B. Pažur, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog kajakaštva na divljim vodama*, Zagreb, 2011.

Na terasi Kanu kluba *Končar*, godine 1956. S lijeva stoje: Dušan Zavadlov, Mario Cetinjanin, Stjepan Badanjak, nepoznata osoba, Božidar Pažur, Mario Bulog, Zvonko Kostevc; sjede: Mario Baletin i Drago Šenjuga.

Na terasi Kanu kluba *Končar* leta 1956. Stojijo (z leve): Dušan Zavadlov, Mario Cetinjanin, Stjepan Badanjak, neznana oseba, Božidar Pažur, Mario Bulog, Zvonko Kostevc. Sedita: Mario Baletin in Drago Šenjuga.

FRANC ŽIROVNIK (Žetale, 20. IV. 1937)

Njegov oče Franc je bil po rodu z Gorenjskega, mati Matilda, roj. Jus, iz Žetal. Franc je v Mariboru končal industrijsko-kovinsko šolo. Ko je njegova mati zbolela za astmo, so se leta 1960 z družino priselili v Pulj. Najprej je bil zaposlen kot oblikovalec orodja – strojar, od leta 1968 pa je lastnik delavnice za proizvodnjo plastičnih izdelkov.

Od mladih nog je igral namizni tenis. Potem ko je v Pulju v 60. letih ta šport zamrl, je bil v 70. letih med pobudniki oživitve namiznega tenisa. Tako je leta 1974 nastal Namiznoteniški klub *Pula*, Žirovnik pa je bil njegov sekretar 25 let. Poleg sekretarskih del je opravljal tudi druge naloge: bil je organizator, sponzor in sodnik, po potrebi pa tudi skladišnik in voznik. V obdobju njegovih osebnih, zelo dejavnih prizadevanj se je *Pula* v moški in ženski konkurenci prebila iz republiške lige v prvo zvezno ligo Jugoslavije.

Med letoma 1985 in 1989 je bil predsednik Namiznoteniške zveze Hrvaške in član predsedstva Namiznoteniške zveze Jugoslavije. Po osamosvojitvi Hrvaške je nadaljeval uspešno delo v Namiznoteniškem klubu *Pula*, katerega moška in ženska ekipa igrata pomembno vlogo v prvi hrvaški ligi. V klubu je bil aktiven do leta 2007, ko je postal častni predsednik.

Za svoje delo v namiznem tenisu je prejel številna priznanja, med drugim nagrado za življenjsko delo Zvez za šport Istrske županije leta 2011.

Njegova otroka, dvojčka Igor in Suzana, rojena leta 1966 v Pulju, nadaljujeta družinsko tradicijo ukvarjanja z namiznim tenisom. Oba sta zorela in dolga leta uspešno igrala v Namiznoteniškem klubu *Pula*. Igor je pozneje, med letoma 1988 in 1991, nastopal za osiješki Namiznoteniški klub *Metalac*, ki je bil tedaj član prve zvezne lige. Danes živi v Luxembourggu, kjer je bil igralec in trener, zdaj pa je menedžer in skrbi za odnose z javnostmi. Suzana, poročena Kariko, je leta 1992 diplomirala iz slikarstva na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Je profesorica likovne kulture v šoli za uporabno umetnost in oblikovanje v Pulju. Sodelovala je na več razstavah doma in na tujem. Tudi ko ni živela v Pulju, je igrala namizni tenis, in sicer v Opatiji in Ljubljani. Med študijem je igrala za Namiznoteniški klub *Olimpija* v prvi zvezni ligi. Po vrnitvi v Pulj, v vojnih letih, je matičnemu klubu pomagala kot trenerka.

Vir: Osebna izjava Franca Žirovnika iz Pulja.

Lit.: Z. Uzorinac, *60. godina stolnog tenisa u Jugoslaviji*, Ljubljana, 1988; *Sportski godišnjak Istarske županije 2011*, Pulj, 2012.

JANEZ BARLE - Jani (Split, 2. VI. 1937.)

Rođen je u slovenskoj obitelji oca Milana, rodom iz Slovenskih Konjica, i majke Danice, rođ. Ponikvar, rodom iz Kamnika. Stric njegova oca bio je Janko Barle, književnik, znanstvenik, zagrebački kanonik, suosnivač Družbe braće hrvatskoga zmaja i Društva za spašavanje iz kojeg je poslije nastala Ustanova za hitnu medicinsku pomoć u Zagrebu. Roditelji Janeza Barlea došli su u Split 1926. zbog očeve službe u Kraljevskoj mornarici gdje se bavio kartografijom.

Janez Barle, poznatiji po nadimku Jani, odrastao je u obitelji koja je držala do svojih slovenskih korijena i u kući se uvijek govorilo samo slovenski. Završio je gimnaziju u Splitu i diplomirao na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Specijalizirao je ortopediju u Ljubljani. Stekao je zvanje primarijusa medicinskih znanosti.

Na srednjoškolskom plivačkom Prvenstvu Splita 1952. godine zapazio ga je trener *Jadrana* Mirko Franceschi i odmah ga odveo na bazen *Jadrana* na Zvončacu. No, zbog udaljenosti tog kluba i nedostatnosti tadašnjeg gradskog prijevoza, Barleu je bilo daleko pješačiti pa je otišao u konkurentski splitski klub *Mornar* gdje je počeo s veslanjem. Nakon jedne godine u veslačkom sportu, Barle postaje plivač *Mornara*, na preporuku trenera Brune Cvitana. Bio je zapažen kao vrlo nadaren plivač leptirovim stilom, a uz discipline 100 m slobodno i 200 m leptir, sudjelovao je i u *Mornarovim* štafetama 4 x 100 mješovito i 4 x 200 slobodno.

Kao šesnaestogodišnjak počeo je igrati vaterpolo, a s nepunih sedamnaest godina postao je standardni član prve ekipe *Mornara*. U prvom dijelu karijere paralelno se bavio plivanjem i vaterpolom, a poslije se opredijelio samo za vaterpolo. U plivanju je, kao član štafete na 4 x 200 m slobodno, osvojio 2. mjesto na jugoslavenskim prvenstvima: 1955. u Zadru, 1956. u Splitu i 1957. u Zagrebu. Plivao je u štafeti 4 x 200 m s Tomislavom Franjkovićem, Božom Bešlićem, Borisom Škanatom, Lovrom Radonjićem i Matom Matulićem. Svojim je bodovima osvojenima u plivačkim disciplinama pomogao mješovitoj ekipi *Mornara* da od 1955. do 1958. četiri puta uzastopno osvoji ekipni naslov prvaka Jugoslavije u plivanju.

Ipak, najveći dio karijere ostvario je kao vaterpolist. Počeo je kao vratar ali potom je, nezadovoljan tom pozicijom, postao igrač. Igrao je u najuspješnijoj momčadi u povijesti *Mornara*, koja je triput osvojila prvenstva Jugoslavije: 1955., 1956. i 1961. Nakon toga je Split punih 30 godina čekao na novi naslov državnoga prvaka.

Vaterpolska momčad *Mornara*, državni prvaci 1955. i 1956. S lijeva: Lovro Radonjić, Bruno Cvitan, Janez Barle, Božo Grkinić, Davorin Janeković, Tomislav Franjković i Ivo Štakula.

Vaterpolsko moštvo *Mornarja*, državni prvak leta 1955 in 1956. Z leve: Lovro Radonjić, Bruno Cvitan, Jani Barle, Božo Grkinić, Davorin Janeković, Tomislav Franjković in Ivo Štakula.

JANEZ BARLE - Jani (Split, 2. VI. 1937)

Janez Barle - Jani

Rodil se je v slovenski družini očetu Milanu, po rodu iz Slovenskih Konjic, in materi Danici, roj. Ponikvar, po rodu iz Kamnika. Stric njegovega očeta je bil Janko Barle, književnik, znanstvenik, zagrebški kanonik, soustanovitelj Družbe bratov hrvaškega zmaja in Društva za reševanje, iz katerega se je pozneje razvila Ustanova za nujno medicinsko pomoč v Zagrebu. Starši Janeza Barleta so v Split prišli leta 1926, zaradi očetove službe v Kraljevski mornarici, kjer se je ukvarjal s kartografijo.

Janez Barle, bolj znan po vzdevku Jani, je odraščal v družini, ki je spoštovala svoje slovenske korenine. Doma so vedno govorili samo po slovensko. Končal je gimnazijo v Splitu, diplomiral je na medicinski fakulteti v Zagrebu. Specializiral je ortopedijo v Ljubljani. Dosegel je naziv primarija medicinskih znanosti.

Na srednješolskem plavalnem prvenstvu Splita leta 1952 ga je opazil trener *Jadrana* Mirko Franceschi in ga takoj odpeljal na bazen *Jadrana* na Zvončcu. Vendar pa je bil klub zelo oddaljen. Ker javnega prevoza ni bilo in je moral daleč pešačiti, je odšel v konkurenčni splitski klub *Mornar*. Tam je začel veslati. V veslaškem športu je bil eno leto, nato pa je na priporočilo trenerja Bruna Cvitana postal plavalec *Mornarja*. Bil je zelo

nadarjen za plavanje delfina. Plaval je v disciplinah 100 m prosto in 200 m delfin ter sodeloval v *Mornarjevih* štafetah 4 x 100 m mešano in 4 x 200 m prosto.

Kot šestnajstletnik je začel igrati vaterpolo, z nepolnimi sedemnajstimi leti pa je že postal standardni član prve ekipe *Mornarja*. V prvem delu kariere se je hkrati ukvarjal s plavanjem in vaterpolom, pozneje pa se je opredelil samo za vaterpolo. V plavanju je kot član štafete na 4 x 200 m prosto osvojil 2. mesto na jugoslovanskih prvenstvih leta 1955 v Zadru, leta 1956 v Splitu in leta 1957 v Zagrebu. Plaval je v štafeti 4 x 200 m s Tomislavom Franjkovičem, Božem Bešlićem, Borisom Škanatom, Lovrom Radonjićem in Matom Matulićem. S točkami, ki jih je osvojil v plavalnih disciplinah, je pomagal mešani ekipi *Mornarja*, da je med letoma 1955 in 1958 štirikrat zapored osvojila ekipni naslov prvaka Jugoslavije v plavanju.

Vendar pa je največji del kariere uresničil kot vaterpolist. Začel je kot vratar, pozneje pa ni bil zadovoljen s tem položajem, zato je postal igralec. Igral je v najuspešnejšem moštvu v zgodovini *Mornarja*, ki je trikrat osvojilo prvenstvo Jugoslavije: leta 1955, 1956 in 1961. Po tem je Split polnih 30 let čakal na nov naslov državnega prvaka.

Barle je prva naslova osvojil s starejšo generacijo, v kateri so bili Davorin Janeković, Bruno Cvitan, Ivo Štakula, Lovro Radonjić, Tomislav Franjković, Damir Ćorić ter igralec in trener Božo Grkinić. V generaciji, ki je zgodovinski naslov leta 1961 osvojila brez poraza, so bili poleg Barleta še brata Ante in Jakov Matošić, Vinko Rosić, Zvonimir Kreković, od starejših igralcev pa Lovro Radonjić in Tomislav Franjković. Trener je bil Bruno Cvitan. Kot odličen napadalec je bil Barle dvakrat najboljši strelec prve zvezne lige.

Za vaterpolsko reprezentanco Jugoslavije je med letoma 1956 in 1963 igral 55-krat. Bil je tudi na pripravah za olimpijske igre leta 1956 v Melbournu, vendar ni nastopil, saj je bil premlad. Na olimpijske igre leta 1960 v Rimu je šel samo kot gledalec, saj je bil po zaslugi nekaterih beograjskih krogov izbrisan s seznama samoumevnih kandidatov za nastop na olimpijskih igrah, čeprav je bil eden od najboljših igralcev v pripravljalnem obdobju. Pozneje se mu je Vaterpolska zveza Jugoslavije uradno opravičila, ker so ga izpustili.

Za reprezentanco je nastopil na evropskem prvenstvu leta 1958 v Budimpešti in leta 1962 v Leipzigu; obakrat so osvojili srebrno medaljo. Igral je tudi na univerzijadi leta 1959 v Torinu (osvojili so zlato medaljo), sredozemskih igrah leta 1963 v Neaplju (srebrna medalja) in prvenstvu za lovoriko Italije leta 1957 v Zagrebu, ko je prav tako osvojil 2. mesto.

Dosegel je naziv zaslužnega športnika Jugoslavije. Vso športno kariero je ostal zvest *Mornarju*, za katerega je nastopal do leta 1968.

Barle je prva dva naslova osvojio sa starijom generacijom u kojoj su bili: Davorin Janeković, Bruno Cvitan, Ivo Štakula, Lovro Radonjić, Tomislav Franjković, Damir Ćorić te igrač i trener Božo Grkinić. Povijesni naslov koji je godine 1961. postignut bez poraza, osvojio je Barle sa svojom generacijom u kojoj su bili: braća Ante i Jakov Matošić, Vinko Rosić, Zvonimir Kreković te od starijih Lovro Radonjić i Tomislav Franjković, a trener im je bio Bruno Cvitan. Kao odličan napadač, Barle je dvaput bio najbolji strijelac I. savezne lige.

Za vaterpolsku reprezentaciju Jugoslavije igrao je 55 puta od 1956. do 1963. Sudjelovao je i na pripremama za Olimpijske igre 1956. u Melbourneu, ali nije nastupio jer je bio premlad. Na Olimpijske igre 1960. Barle je u Rim otputovao samo kao gledatelj, jer je zaslugom nekih beogradskih krugova brisan s popisa evidentnih kandidata za nastup na Olimpijadi, premda je bio jedan od najboljih igrača u pripremnom razdoblju, pa mu je potom Vaterpolo savez Jugoslavije poslao službenu ispriku zbog tog izostavljanja.

S reprezentacijom je nastupio na Europskom prvenstvu 1958. u Budimpešti i 1962. u Leipzigu, kada je u oba navrata osvojena srebrna medalja. Uz to je igrao na Univerzijadi 1959. u Torinu (gdje je osvojena zlatna medalja), Mediteranskim igrama 1963. u Napulju (osvojena srebrna medalja) i na Trofeju Italije 1957. u Zagrebu, kada je također osvojeno 2. mjesto.

Stekao je status zaslužnog sportaša Jugoslavije. Cijelu sportsku karijeru ostao je vjeran *Mornaru* za koji je nastupao do 1968. godine.

Rekreativno se bavio ronjenjem, a uz sport mu je važna i glazba te svira klavir. Bio je u braku s pedijatricom Miroslavom rođ. Radovanović. Sin mu je dr. sc. strojarstva Jani Barle, izvanredni profesor na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu. Janezova sestra Marijeta Brzović rođ. Barle, koja je također kao juniorka bila plivačica *Mornara*, članica je Slovenskog kulturnog društva Triglav u Splitu.

U profesionalnoj karijeri Janez Barle je radio na Traumatološkom odjelu klinike za kirurgiju Kliničke bolnice Split, do umirovljenja 2002. godine.

Izv.: Osobna izjava Janeza Barlea iz Splita

Lit.: T. Petrić, *Sport u Splitu 1944 – 1984*, Split, 1986.; M. Bibić, “*Nekada i sada: Jani Barle, poznati vaterpolist Mornara i reprezentativac - Dehumanizacija sporta*”, Slobodna Dalmacija, Split, 2. listopada 2000.; M. Garber, *Športsko društvo Mornar Split 1949 – 2009*, Split, 2009.; *Stoljeće vaterpola u Hrvatskoj*, Zagreb, 2010.

PETER ŠRIBAR (Celje, 3. VIII. 1938.)

Peter Šribar

Šribarov otac Cvetko bio je rodom iz Celja, a majka Jelica, rođ. Kajfež, iz Radovljice. S roditeljima je najranije djetinjstvo, do 1941. godine, proveo u Beogradu gdje mu je otac radio kao stručnjak za socijalno osiguranje i bio šahist u klubu Slovenaca *Vidmar*. Za vrijeme Drugog svjetskog rata roditelji su ga sklonili kod strica u Bizeljsko.

Šribar od 1946. živi u Zagrebu gdje je maturirao u Klasičnoj gimnaziji i diplomirao na Pravnom fakultetu. Šahom se počeo baviti 1948. u Akademskom šahovskom klubu *Mladost* iz Zagreba gdje je važnu ulogu imao Slovenac Ivan Jerman, poznati šahist, a poslije i predsjednik kluba.

Prvi značajniji uspjeh postigao je Peter Šribar na juniorskom Prvenstvu Hrvatske 1956. godine u Zagrebu gdje je zauzeo 8. mjesto, a prije toga je bio pobjednik svoje kvalifikacijske skupine, ispred danas uglednoga povjesničara šaha Slavka Peleha. Nekoliko je puta sudjelovao na seniorskom Prvenstvu Hrvatske, a najbolji rezultat ostvario je 1961. u Zagrebu osvajanjem 10. mjesta.

Iste je godine na Prvenstvu Zagreba podijelio 1. do 3. mjesto s Vladimirom Mirkovićem i Đorđem Kuprejanovim.

Najveće uspjehe ostvario je u ekipnoj konkurenciji. U prvu ekipu Akademskog šahovskog kluba *Mladost* ušao je na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije održanom 1957. u Crikvenici. Iako ekipa *Mladosti* prije početka tog prvenstva

Rekreativno se je ukvarjal s potapljanjem. Poleg športa ima rad tudi glasbo in igra klavir. Poročen je bil s pediatrijno Miroslavo, roj. Radovanović. Sin Jani Barle, doktor strojništva, je izredni profesor na fakulteti za elektrotehniko, strojništvo in ladjedelništvo v Splitu. Janezova sestra Marijeta Barle, poročena Brzović, ki je tudi kot mladinka plavala v *Mornarju*, je članica Slovenskega kulturnega društva Triglav v Splitu.

V poklicni karieri je Janez Barle do upokojitve leta 2002 delal na travmatološkem oddelku Klinike za kirurgijo Klinične bolnišnice Split.

Vir: Osebna izjava Janeza Barleta iz Splita.

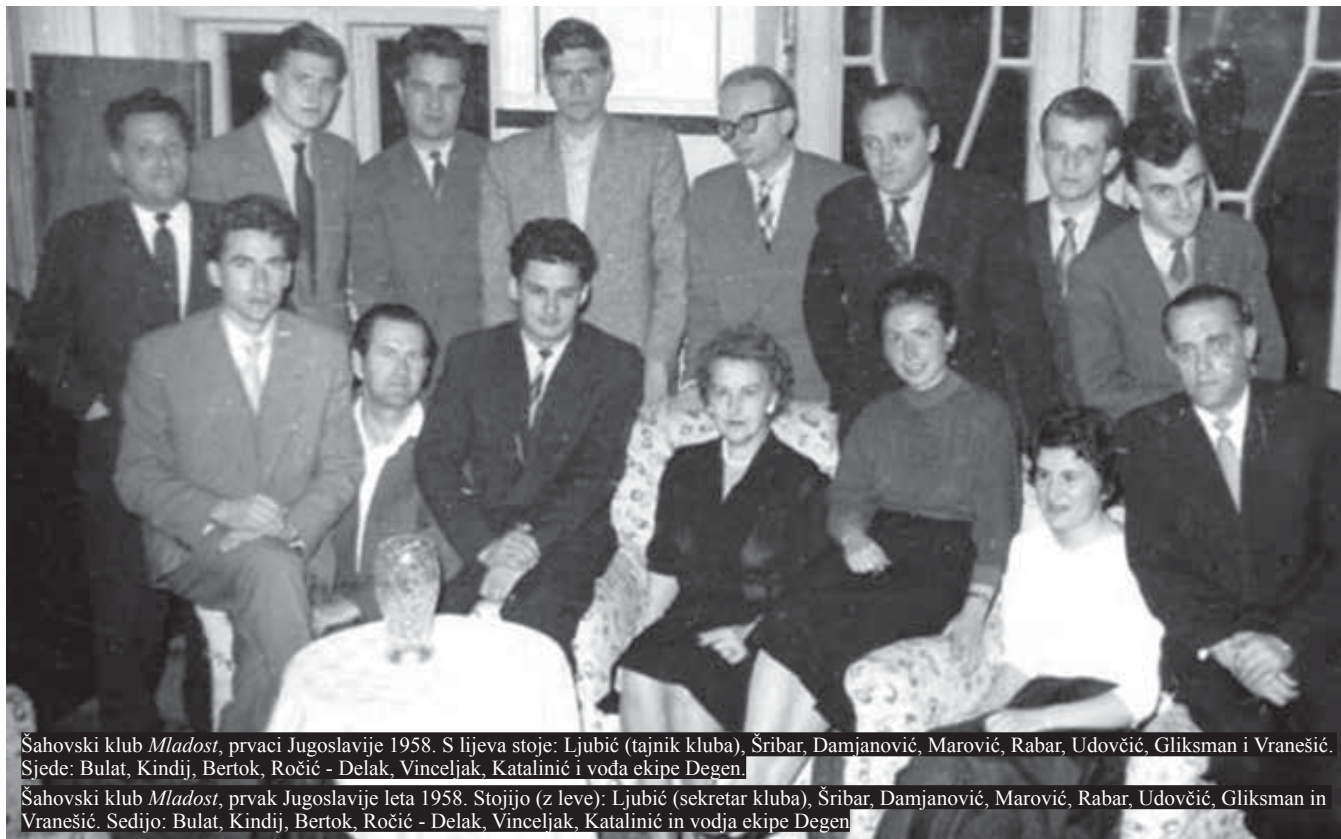
Lit.: T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986; M. Bibić, “*Nekada i sada: Jani Barle, poznati vaterpolist Mornara i reprezentativac - Dehumanizacija sporta*”, Slobodna Dalmacija, Split, 2. oktober 2000; M. Garber, *Športsko društvo Mornar Split 1949–2009*, Split, 2009; *Stoljeće vaterpola u Hrvatskoj*, Zagreb, 2010.

PETER ŠRIBAR (Celje, 3. VIII. 1938)

Njegov oče Cvetko je bil po rodu iz Celja, mati Jelica, roj. Kajfež, pa iz Radovljice. Najzgodnejše otroštvo, do leta 1941, je s starši preživel v Beogradu, kjer je oče delal kot strokovnjak za socialno zavarovanje in bil šahist v klubu Slovencev *Vidmar*. Med drugo svetovno vojno so ga starši dali k stricu na Bizeljsko.

Od leta 1946 živi v Zagrebu, kjer je maturiral na klasični gimnaziji, diplomiral pa na pravni fakulteti. S šahom se je začel ukvarjati leta 1948 v Akademskem šahovskem klubu *Mladost* iz Zagreba, kjer je igral pomembno vlogo Slovenec Ivan Jerman, znan šahist, pozneje tudi predsednik kluba.

Prvi pomembnejši uspeh je Peter Šribar dosegel na mladinskem prvenstvu Hrvaške leta 1956 v Zagrebu, kjer je zasedel 8. mesto, pred tem pa bil zmagovalec svoje kvalifikacijske skupine, pred danes uglednim šahovskim zgodovinarjem Slavkom Pelehom. Nekajkrat je tekmoval na članskem prvenstvu Hrvaške, najboljši rezultat pa je dosegel leta 1961 v Zagrebu, z 10. mestom. Istega leta si je na prvenstvu Zagreba delil 1.–3. mesto z Vladimirjem Mirkovićem in Đorđem Kuprejanovom.

Šahovski klub *Mladost*, prvaci Jugoslavije 1958. S lijeva stoje: Ljubić (tajnik kluba), Šribar, Damjanović, Marović, Rabar, Udovčić, Gliksmán i Vranešić. Sjede: Bulat, Kindij, Bertok, Ročić - Delak, Vinceljak, Katalinić i vođa ekipe Degen.

Šahovski klub *Mladost*, prvak Jugoslavije leta 1958. Stojijo (z leve): Ljubić (sekretar kluba), Šribar, Damjanović, Marović, Rabar, Udovčić, Gliksmán in Vranešić. Sedijo: Bulat, Kindij, Bertok, Ročić - Delak, Vinceljak, Katalinić in vođa ekipe Degen

nije bila favorit zbog izostanka svojih najjačih igrača: Andrije Fuderera, Mije Udovčića, Marija Bertoka i Jure Nikolca, *Mladost* je uspjela pobijediti favorizirani beogradski *Partizan* koji je nastupio bez Svetozara Gligorića, Petra Trifunovića, Aleksandra Matanovića i Nikole Karaklajića. Peter Šribar je igrao vrlo dobro i ostvario 4,5 boda u 6 mečeva. Prema broju osvojenih bodova (5,5) bio je treći najuspješniji igrač svojega kluba, iza Mate Damjanovića i Nade Delak - Ročić. Na ekipno prvenstvo tadašnje države, održano 1958. u Vrnjačkoj Banji, *Mladost* je došla u puno jačem sastavu nego prethodne godine i uspjela je obraniti naslov, ponovno nadmašivši *Partizan*. Šribar je igrao samo jednu partiju i ostvario pobjedu, ali i to je bilo dovoljno da sa svojim klubom sudjeluje u osvajanju još jednog naslova prvaka. Stekao je šahovsku titulu majstorskog kandidata. Još je nekoliko godina nastupao za *Mladost*, a onda je prešao u Šahovski klub *Akademičar* koji je slovio kao druga ekipa *Mladosti*.

Nakon što se 1962. godine zaposlio, nije se mogao šahu posvetiti kao prije, pa je njegova šahovska karijera stagnirala.

Prvo je radio u poduzeću Fotokemika, gdje je direktor bio Ivan Jerman, Poslije je bio sudac na Sudu udruženog rada te je u Ministarstvu rada i socijalne skrbi bio na čelu inspekcije rada i načelnik odjela radnoga prava, do umirovljenja. Aktivni je član Šahovskoga kluba *Končar* iz Zagreba.

Izv.: Osobna izjava Petera Šribara iz Zagreba.

Lit.: M. Đorđević, *Ekipni šampionati Jugoslavije u šahu 1946 – 1979*, Beograd, 1980.; P. Sentić, *Hrvatska šahovska prvenstva 1940 – 1991*, Vinkovci, 2009.

BORUT PIRC

(Trbovlje, 15. IV. 1938. – Ljubljana, 29. VI. 1999.)

Borut Pirc

Njegov djed Maks Pirc bio je odvjetnik i urednik prvog stručnog časopisa s pravnom tematikom na slovenskom jeziku *Slovenski pravnik*. Borutov otac Savo bio je stomatolog i koautor prve popularne zdravstvene publikacije o njezi zubi u Sloveniji, objavljene 1933. Majka Vilma, rođ. Režun, također je bila stomatologinja, rodom iz Trbovlja.

U Ljubljani je Borut Pirc završio gimnaziju i diplomirao je na Medicinskom fakultetu. Godine 1969. specijalizirao je opću kirurgiju. Nakon usavršavanja u Londonu i Lyonu postao je 1979. doktor znanosti, a 1980. izabran je za docenta kirurgije. Od 1981. predavao je opću kirurgiju na Medicinskom fakultetu u Ljubljani. Do 1996. bio je pomoćnik predstojnika Kirurške klinike Univerzitetskog kliničkog centra u Ljubljani.

U mladosti se počeo baviti plivanjem u Ljubljani, kao član Plavalnoga kluba *Ilirija*. Plivao je slobodnim stilom na 100 m, 400 m i 1500 m te u štafeti 4 x 200 m. Kao član *Ilirije* u više je navrata osvojio republička prvenstva Slovenije. Na seniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1955. u Zadru bio je 5. na 1500 m i 7. na 100 m i 400 m slobodno.

Od 1956. s uspjehom je nastupao kao član Plivačkog kluba *Jadran* iz Splita koji je tada bio glavno plivačko središte u Jugoslaviji. Po dolasku u splitski klub brzo je napredovao u ekipi koja je tada bila jedna od najboljih plivačkih družina u državi. Trenirao je pod vodstvom Mirka Franceschia i Nikše Tudora. Posebno se isticao u štafetama, gdje je ostvario najbolje rezultate i dao veliki doprinos svim ekipnim uspjesima kluba. Kao član štafete 4 x 200 m slobodno, dvaput je osvojio Prvenstvo Jugoslavije: 1956. i 1960. u Splitu. Na državnom prvenstvu 1958. u Splitu osvojio je 2. mjesto na 4 x 200 m slobodno, a 1959. u Kranju 2. mjesto na 4 x 100 mješovito i 4 x 200 m slobodno.

U više je navrata bio finalist državnoga prvenstva na 100 m i 400 m slobodno. S *Jadranom* je osvojio ekipno Prvenstvo Jugoslavije u Splitu 1960. godine, kada je klub slavio 40 godina od osnutka. Presudne bodove donijela

Največje uspehe je dosegel v ekipni konkurenci. V prvo ekipo Akademskega šahovskega kluba *Mladost* je bil uvrščen na ekipnem prvenstvu Jugoslavije leta 1957 v Crikvenici. Ekipa *Mladosti* pred začetkom tistega prvenstva ni bila favorit, saj niso sodelovali najmočnejši igralci Andrija Fuderer, Mijo Udovčić, Mario Bertok in Jure Nikolac. Kljub temu je *Mladost* premagala favoriziran beograjski *Partizan*, ki je nastopil brez Svetozarja Gligorića, Petra Trifunovića, Aleksandra Matanovića in Nikole Karaklajića. Peter Šribar je igral zelo dobro: dosegel je 4,5 točke v šestih partijah. Po številu osvojenih točk (5,5) je bil tretji najuspešnejši igralec svojega kluba, za Matom Damjanovićem in Nado Delak - Ročić. Na ekipno prvenstvo tedanje države leta 1958 v Vrnjački Banji je *Mladost* prišla v veliko močnejši postavi kot leto prej. Z vnovično zmago nad *Partizanom* je obranila naslov. Šribar je igral samo eno partijo, vendar v njej zmagal in tako sodeloval v klubski osvojitvi še enega naslova prvaka. Dosegel je šahovski naziv mojstrskega kandidata. Še nekaj let je nastopal za *Mladost*, potem pa prestopil v Šahovski klub *Akademičar*, ki je slovel kot druga ekipa *Mladosti*.

Potem ko se je leta 1962 zaposlil, se šahu ni več mogel posvečati kot prej, zato je njegova šahovska kariera obstala.

Najprej je delal v podjetju Fotokemika, kjer je bil direktor Ivan Jerman, pozneje pa je bil sodnik na Sodišču združenega dela. Do upokojitve je bil na ministrstvu za delo in socialne zadeve na čelu inšpekcije dela ter načelnik oddelka za delovno pravo. Je aktiven član Šahovskega kluba *Končar* iz Zagreba.

Vir: Osebna izjava Petra Šribarja iz Zagreba.

Lit.: M. Đorđević, *Ekipni šampionati Jugoslavije u šahu 1946–1979*, Beograd, 1980; P. Sentić, *Hrvatska šahovska prvenstva 1940–1991*, Vinkovci, 2009.

BORUT PIRC

(Trbovlje, 15. IV. 1938–Ljubljana, 29. VI. 1999)

Njegov stari oče Maks Pirc je bil odvetnik, bil je tudi urednik prvega strokovnega časopisa s pravno tematiko v slovenščini Slovenski pravnik. Borutov oče Savo, stomatolog, je bil soavtor prve splošne zdravstvene publikacije o negi zob v Sloveniji, objavljene leta 1933. Tudi mati Vilma, roj. Režun, po rodu iz Trbovelj, je bila stomatologinja.

V Ljubljani je Borut Pirc končal gimnazijo, diplomiral je na medicinski fakulteti. Leta 1969 je opravil specializacijo iz splošne kirurgije. Po izobraževanju v Londonu in Lyonu je leta 1979 postal doktor znanosti, leta 1980 pa docent kirurgije. Od leta 1981 je predaval splošno kirurgijo na medicinski fakulteti v Ljubljani. Do leta 1996 je bil pomočnik predstojnika Kirurške klinike Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani.

V mladosti se je začel ukvarjati s plavanjem, kot član Plavalnega kluba *Ilirija* v Ljubljani. Plaval je v prostem slogu na 100 m, 400 m in 1500 m ter v štafeti 4 x 200 m. Kot član *Ilirije* je večkrat osvojil republiška prvenstva Slovenije. Na članskem prvenstvu Jugoslavije leta 1955 v Zadru je bil 5. na 1500 m ter 7. na 100 m in 400 m prosto.

Od leta 1956 je uspešno nastopal kot član Plavalnega kluba *Jadran* iz Splita, ki je bil tedaj glavno plavalno središče Jugoslavije. Po prihodu v splitski klub, v ekipo, ki je bila tedaj ena od najboljših v državi, je hitro napredoval. Treniral je pod vodstvom Mirka Franceschija in Nikše Tudorja. Posebej dober je bil v štafetah, v katerih je dosegel najboljše rezultate in veliko prispeval k ekipnim uspehom kluba. Kot član štafete 4 x 200 m prosto je dvakrat osvojil prvenstvo Jugoslavije: leta 1956 in 1960 v Splitu. Na državnem prvenstvu leta 1958 v Splitu je zasedel 2. mesto na 4 x 200 m prosto, leta 1959 v Kranju pa 2. mesto na 4 x 100 m mešano in 4 x 200 m prosto.

Večkrat je bil finalist državnega prvenstva na 100 m in 400 m prosto. Z *Jadranom* je osvojil ekipno prvenstvo Jugoslavije v Splitu leta 1960, ko

Štafeta *Jadrana* na 4 x 200 m slobodno. S lijeva Borut Pirc, Boris Pentić, Antun Nardelli i Aleksandar Barišić.
Štafeta *Jadrana* na 4 x 200 m prosto. Z leve: Borut Pirc, Boris Pentić, Antun Nardelli in Aleksandar Barišić.

pobjednička štafeta 4 x 200 m, u sastavu: Aleksandar Barišić, Borut Pirc, Anton Nardelli i Veljko Rogošić. S mješovitom ekipom *Jadrana* triput je osvojio Kup Jugoslavije: 1959., 1960. i 1962. godine.

Kao član *Jadrana* nekoliko je puta nastupio za reprezentaciju. Bio je član štafete Jugoslavije 4 x 200 m slobodno, koja je 5. listopada 1958. oborila 9 godina star državni rekord i prva prešla tu relaciju za manje od 9 minuta (8:50.2).

Kada je završio plivačku karijeru, Borut Pirc se i dalje bavio sportom kao ronilac, jedriličar, letač zmajem i alpinist. Kao liječnik bio je član mnogih ekspedicija na Himalaju i Ande (Makalu – južna stijena 1972. godine, Trisul – zapadna stijena 1976., Nevado Salcantay – istočna stijena 1978.).

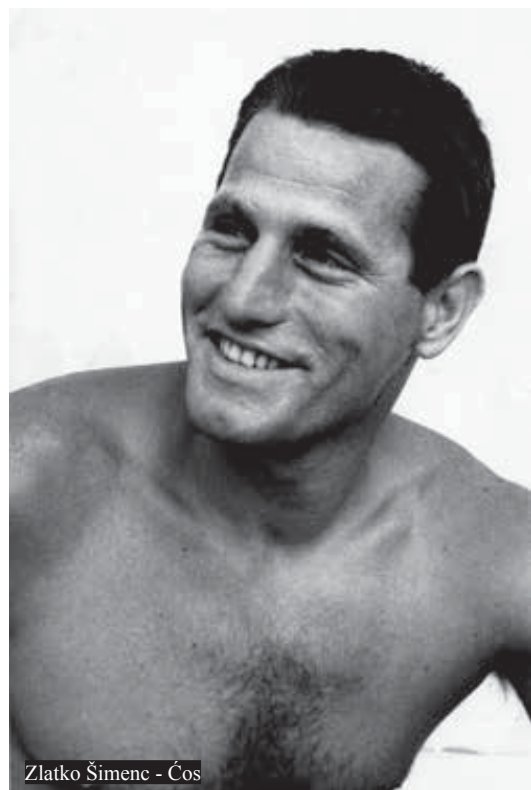
Uza sve to bio je i vrstan pijanist i član klavirsko-violinskog trija Kulturno-umjetničkog društva Kliničkog centra i Medicinskog fakulteta Dr. Lojz Kraigher.

U braku s kolegicom internisticom Evom Darian imao je kćeri Tatjanu i Petju. Profesionalnu karijeru posvetio je bolestima srca. No, njegov se život ugasio baš zbog iznenadnog srčanog zastoja kada je imao 61 godinu. Pokopan je na ljubljanskom groblju Žale.

Izv.: Arhiva obitelji Pirc iz Ljubljane

Lit.: *Pola stoljeća Jadrana Split 1920–1970*, Split, 1970.; S. Moretti, *Statistički pregled razvitka plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971.; T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986.; Z. Zupanič Slavec, *Razvoj slovenske kirurgije srca: ob 50-letnici prve operacije na odprtem srcu (1958–2008.)*, Ljubljana, 2008. Naš utrip, br. 55, Ljubljana, ožujak 2012.

ZLATKO ŠIMENC - Čos (Zagreb, 29. XI. 1938.)

Zlatko Šimenc - Čos

Rođen je u slovenskoj obitelji oca Ernesta iz Lukovice i majke Marije, rođ. Rojs, iz Ptujске Gore. Njegovi su roditelji iz Slovenije u Zagreb došli kao mladi bračni par, zbog posla. Otac je radio u tvornici Penkala, a poslije je imao svoj kiosk za prodaju voća i povrća. Zlatko je bio u obitelji najmlađe djetete, uz braću Ernesta i Vladu i sestru Nedu koja živi u Mariboru. Maturirao je na IX. muškoj gimnaziji u Zagrebu. Počeo je 1958. studirati na Pravnom fakultetu, ali je nakon položene prve godine prešao na novoosnovanu Visoku školu za fizičku kulturu u Zagrebu, gdje je diplomirao 1966. Poslije je magistrirao i doktorirao društvene znanosti s područja kineziologije. Od 1966. na katedri Sportskih igara bio je asistent, a potom i redoviti profesor za predmete rukomet i vaterpolo na Kineziološkom fakultetu u Zagrebu, gdje je radio do umirovljenja. Objavio je 60 znanstvenih radova i knjigu Taktika u rukometu.

Sportsku karijeru započeo je kao 11-godišnji dječak, godine 1950. u Akademskom plivačkom klubu *Mladost* iz Zagreba. Prvih pet godina bavio se samo plivanjem i prošao sve uzraste od kadeta do seniora. Vaterpolo je počeo igrati 1955. na utakmici u Splitu, kao zamjena za ozlijeđenog igrača *Mladosti*. Uz vaterpolo, koji se tada igrao samo ljeti, tijekom zime je na nagovor profesora Krešimira Pavlina trenirao rukomet. Godine 1957. počeo je igrati u Rukometnom klubu *Vihor*, a nakon završetka gimnazije postao je član Akademskog rukometnog kluba *Mladost* za koji je nastupao od 1958 do 1965. godine.

Paralelno igrajući vaterpolo i rukomet postao je reprezentativac Jugoslavije u oba sporta. Za vaterpolsku reprezentaciju nastupio je 101 put od 1957. do 1967., a za rukometnu reprezentaciju 24 puta od 1957. do 1961. i postigao je 52 zgoditka. U vaterpolu je najviše igrao kao obrambeni igrač, a u rukometu kao napadač.

je klub slavil 40. obletnico ustanovitve. Pomembne točke je prispevala zmagovalna štafeta 4 x 200 m v postavi: Aleksandar Barišić, Borut Pirc, Anton Nardelli in Veljko Rogošič. Z mešano ekipo *Jadrana* je trikrat osvojil pokal Jugoslavije: leta 1959, 1960 in 1962.

Kot član *Jadrana* je nekajkrat nastopil za reprezentanco. Bil je član štafete Jugoslavije 4 x 200 m prosto, ki je 5. oktobra 1958 presegla devet let star državni rekord in prva to razdaljo preplavala v manj kot devetih minutah (8:50.2).

Ko je končal plavalno kariero, se je še naprej ukvarjal s športom. Bil je potapljač, jadralec, zmajar in alpinist. Kot zdravnik je sodeloval na več odpravah v Himalajo in Ande (Makalu – južna stena, 1972, Trisul – zahodna stena, 1976, Nevado Salcantay – vzhodna stena, 1978).

Ob tem je bil tudi odličen pianist in član klavirsko-violinskega tria Kulturno-umetniškega društva Kliničnega centra in Medicinske fakultete dr. Lojza Kraigherja.

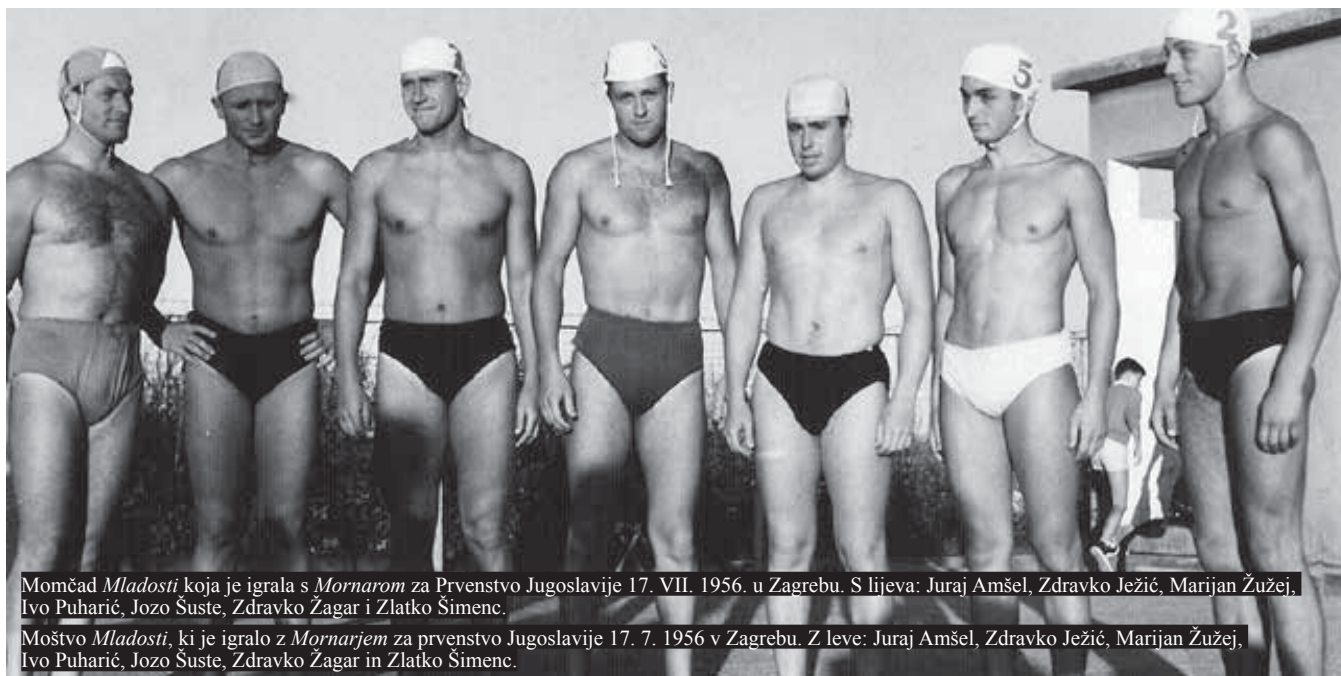
V zakonu s kolegico internistko Evo Darian je imel hčerki Tatjano in Petjo. Poklicno kariero je posvetil boleznim srca, njegovo življenje pa je ugasnilo prav zaradi nenadnega srčnega zastoja, ko je imel 61 let. Pokopan je na ljubljanskem pokopališču Žale.

Vir: Arhiv družine Pirc iz Ljubljane.

Lit.: *Pola stoljeća Jadrana Split 1920–1970*, Split, 1970; S. Moretti, *Statistički pregled razvitka plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971; T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986; Z. Zupanič Slavec, *Razvoj slovenske kirurgije srca: ob 50-letnici prve operacije na odprtem srcu (1958–2008)*, Ljubljana, 2008; Naš utrip št. 55, Ljubljana, marec 2012.

ZLATKO ŠIMENC - Čos (Zagreb, 29. XI. 1938)

Rodil se je v slovenski družini očetu Ernestu iz Lukovice in materi Mariji, roj. Rojs, s Ptujске Gore. Starši so iz Slovenije v Zagreb prišli kot mlad zakonski par, zaradi dela. Oče se je zaposlil v tovarni Penkala, pozneje pa je imel svoj kiosk za prodajo sadja in zelenjave. Zlatko je bil najmlajši otrok v družini, ob bratih Ernestu in Vladu ter sestri Nedi, ki zdaj živi v Mariboru. Maturiral je na IX. moški gimnaziji v Zagrebu. Leta 1958 je začel študirati na pravni fakulteti, vendar se je po končanem prvem letniku prepisal na takrat ustanovljeno visoko šolo za telesno kulturo v Zagrebu, kjer je diplomiral leta 1966. Pozneje je magistriral in doktoriral iz družbenih ved, s področja kineziologije. Od leta 1966 je bil asistent, pozneje pa redni profesor za rokomet in vaterpolo na katedri za športne igre kineziološke fakultete v Zagrebu, kjer je delal do upokojitve. Objavil je 60 znanstvenih del in knjigo *Taktika v rokometu*.

Momčad *Mladosti* koja je igrala s *Mornarom* za Prvenstvo Jugoslavije 17. VII. 1956. u Zagrebu. S lijeva: Juraj Amšel, Zdravko Ježić, Marijan Žujej, Ivo Puharić, Jozo Šuste, Zdravko Žagar i Zlatko Šimenc.

Moštvo *Mladosti*, ki je igralo z *Mornarjem* za prvenstvo Jugoslavije 17. 7. 1956 v Zagrebu. Z leve: Juraj Amšel, Zdravko Ježić, Marijan Žujej, Ivo Puharić, Jozo Šuste, Zdravko Žagar in Zlatko Šimenc.

Rukometna momčad *Mladost* iz Zagreba u sezoni 1959/60. Stoje s lijeva: Rudolf Carek, Ante Stella, Jura Katalinić, Milan Rausavljević i Marijan Uzelac. Čuče: Vjekoslav Delimar, Lovro Manestar, Rudolf Bogdan, Bruno Širotić i Zlatko Šimenc.

Rokometno moštvo zagrebske *Mladosti* v sezoni 1959/60. Stojijo z leve: Rudolf Carek, Ante Stella, Jura Katalinić, Milan Rausavljević in Marijan Uzelac. Čepijo: Vjekoslav Delimar, Lovro Manestar, Rudolf Bogdan, Bruno Širotić i Zlatko Šimenc.

Više uspjeha imao je u vaterpolu, jer je Jugoslavija tada imala jednu od najboljih svjetskih reprezentacija. Nastupio je na Olimpijskim igrama 1960. u Rimu (4. mjesto) i 1964. u Tokiju (srebrna medalja) Na Europskom prvenstvu sudjelovao je: 1958. u Budimpešti (srebrna medalja), 1962. u Leipzigu (srebrna medalja) i 1966. u Utrechtu (brončana medalja). Uspješan je bio i na Mediteranskim igrama: 1959. u Bejrutu (zlatna medalja) i 1963. u Napulju (srebrna medalja) te na Univerzijadi 1959. u Torinu (zlatna medalja). Za rezultate postignute u vaterpolu stekao je naziv zaslužnog sportaša Jugoslavije.

Velike uspjehe ostvario je i kao član vaterpolske momčadi *Mladosti* za koju je igrao 20 godina, od 1955. do 1975. Bio je dio najuspješnije generacije u povijesti tog kluba, koja je svoj prvi naslov prvaka Jugoslavije osvojila 1962. pod vodstvom trenera Juraja Amšela, a iste je godine nastupila u finalu tada još neslužbenog Kupa europskih prvaka u Strasbourgu. Šimenc je sudjelovao u osvajanju zimskih prvenstava Jugoslavije 1960., 1961., 1962. i 1964. Vrhunac uspješnosti njegove generacije potrajao je od 1967. do 1971. i *Mladost* je pod vodstvom Aleksandra Seiferta - Coše osvojila prvenstva Jugoslavije 1967., 1969. i 1971. te kupove europskih prvaka 1967., 1968., 1969. i 1971. a na drugom su mjestu bili samo 1970. godine.

Iako nije bio izraziti napadač, Šimenc je u Kupu europskih prvaka u pet sezona postigao 26 zgoditaka i bio šesti strijelac *Mladosti*, iza Miroslava Poljaka (s 93 gola), Ozrena Bonačića (59), Ronalda Lopatnyja (49), Ive Trumbića (28) i Ante Matošića (28 golova). Nabrojani vaterpolisti bili su, uz Marijana Žužēja i vratare Karla Stipanića i Zdravka Hebela te odličnoga plivača Milana Jegera, okosnica zlatne generacije vaterpolista *Mladosti*. Nakon odlaska trofejnog trenera Seiferta, preuzeo je Šimenc 1971. treniranje *Mladosti*, a nastavio je i igrati. *Mladost* više nije bila dominantna, zbog smjene generacije i prevlasti beogradskoga *Partizana* u kojem su većinom igrali hrvatski vaterpolisti, ali Šimenc je i s oslabljenom momčadi uspio osvojiti Kup pobjednika kupova 1975. u Šibeniku. Osvojili su i prvo izdanje europskog Superkupa 1975. u Ljubljani, nakon pobjede nad tada aktualnim europskim prvakom *Partizanom*.

Kao rukometaš Akademskog rukometnog kluba *Mladost* nastupio je u finalu Kupa Jugoslavije 1959. i nekoliko je sezona igrao u I. saveznoj ligi, a 1961. je osvojio Prvenstvo Hrvatske. Igrao je u generaciji koju je predvodio legendarni igrač i trener Rudi Carek, sportski uzor Ante Kostelića - Gipsa. U toj su generaciji bili i Vladimir Stenzel, poslije veliki rukometni stručnjak, te reprezentativci Lujo Györy, Lovro Manestar, Krunoslav Dogan i drugi. Za tadašnju su državu rukometaši *Mladosti* nastupili na Svjetskom prvenstvu 1958. u DR Njemačkoj (8. mjesto) i 1961. u SR Njemačkoj (9. – 12. mjesto).

Športno kariero je začel kot enajstletnik, leta 1950, v Akademskem plavalnem klubu *Mladost* iz Zagreba. Prvih pet let se je ukvarjal samo s plavanjem, v vseh starostnih skupinah, od kadetske do članske. Vaterpolo je začel igrati leta 1955 na tekmi v Splitu, kot zamenjava za poškodovanega igralca *Mladosti*. Ob vaterpolu, ki se je takrat igral samo poleti, je na predlog profesorja Krešimirja Pavlina pozimi treniral roket. Leta 1957 je začel igrati v Rokometnem klubu *Vihor*, po koncu gimnazije pa je postal član Akademskega rokometnega kluba *Mladost*, za katerega je nastopal med letoma 1958 in 1965.

Igral je tako vaterpolo kot roket in v obeh športih postal reprezentant Jugoslavije. Za vaterpolsko reprezentanco je med letoma 1957 in 1967 nastopil 101-krat, za rokometno pa med letoma 1957 in 1961 24-krat in dosegel 52 zadetkov. V vaterpolu je največkrat igral kot branilec, v rokometu pa kot napadalec.

Več uspehov je dosegel v vaterpolu, saj je imela tedanja Jugoslavija eno od najboljših reprezentanc na svetu. Nastopil je na olimpijskih igrah leta 1960 v Rimu (4. mesto) in leta 1964 v Tokiu (srebrna medalja). Sodeloval je na evropskih prvenstvih leta 1958 v Budimpešti (srebrna medalja), leta 1962 v Leipzigu (srebrna medalja) in leta 1966 v Utrechtu (bronasta medalja). Uspešen je bil tudi na sredozemskih igrah leta 1959 v Bejrutu (zlata medalja) in leta 1963 v Neaplju (srebrna medalja) ter na univerzijadi leta 1959 v Torinu (zlata medalja). Z vaterpolskimi rezultati si je prislužil naziv zaslužnega športnika Jugoslavije.

Velike uspehe je dosegel tudi kot član vaterpolskega moštva *Mladosti*, v katerem je igral 20 let, med letoma 1955 in 1975. Bil je del najuspešnejše generacije v zgodovini tega kluba, ki je svoj prvi naslov prvaka Jugoslavije osvojila leta 1962, pod vodstvom trenerja Juraja Amšla, in še istega leta nastopila v finalu tedaj še neuradnega pokala evropskih prvakov v Strasbourgu. Šimenc je sodeloval v osvajanju zimskih prvenstev Jugoslavije leta 1960, 1961, 1962 in 1964. Vrhunske uspehe je njegova generacija dosegala tudi med letoma 1967 in 1971, ko je *Mladost* pod vodstvom Aleksandra Seiferta - Coše osvojila prvenstvo Jugoslavije leta 1967, 1969 in 1971 ter pokal evropskih prvakov leta 1967, 1968, 1969 in 1971; drugi so bili samo leta 1970.

Čeprav ni bil izrazit napadalec, je Šimenc v pokalu evropskih prvakov v petih sezonah dosegel 26 zadetkov in bil šesti strelec *Mladosti*, za Miroslavom Poljakom (s 93 goli), Ozrenom Bonačićem (59), Ronaldom Lopatnyjem (49), Ivom Trumbićem (28) in Antejem Matošićem (28). Našteti vaterpolisti so bili ob Marijanu Žužejju, vratarjih Karlu Stipaniću in Zdravku Heblu ter odličnem plavalcu Milanu Jegru hrbtenica zlate generacije vaterpolistov *Mladosti*. Po odhodu najuspešnejšega trenerja Seiferta leta 1971 je treniranje *Mladosti* prevzel Šimenc, ob tem pa je še naprej tudi igral. Zaradi zamenjave generacije in premoči beograjskega *Partizana*, v katerem so igrali predvsem hrvaški vaterpolisti, je

Vaterpolisti *Mladosti* u Zagrebu 1967. Gornji red s lijeva: Ozren Bonačić, Marijan Verži, Mladen Jonke, Zdravko Hebel, Milan Jeger, Marijan Žužej. Donji red: Karlo Stipanić i Zlatko Šimenc.

Vaterpolisti *Mladosti* v Zagrebu leta 1967. Zgornja vrsta (z leve): Ozren Bonačić, Marijan Verži, Mladen Jonke, Zdravko Hebel, Milan Jeger, Marijan Žužej. Spodnja vrsta: Karlo Stipanić in Zlatko Šimenc.

Nakon završetka aktivne sportske karijere Zlatko Šimenc - Čos ostao je vezan uz sport prvenstveno kao profesor na fakultetu gdje je odgojio nove generacije sportaša i kineziologa, a potom i kao sportski djelatnik. Bio je predsjednik Stručnog savjeta Vaterpolo saveza Jugoslavije (1980. – 1982.). Od početaka osamostaljenja hrvatskoga sporta uključio se aktivno u organizacijske i stručne strukture. Bio je član Vijeća Hrvatskog olimpijskog odbora (1991. – 1995.), predsjednik Kluba olimpijaca (1996. – 2000.) i predsjednik Stručne komisije Hrvatskog vaterpolo saveza (1992. – 1996.).

Dobitnik je velikog broja društvenih i sportskih nagrada i priznanja, između ostaloga i Ordena predsjednika Tita za sportska dostignuća 1974. godine i Državne nagrade za šport Franjo Bučar za životno djelo 2001.

U braku je s Nevenkom, rođ. Subotičanec, nekadašnjom odbojkaškom reprezentativkom Jugoslavije i igračicom *Mladosti*. Njihova djeca Dubravko i Iva Šimenc također su vrhunski sportaši i završili su Kineziološki fakultet. Sin Dubravko Šimenc (rođen u Zagrebu 1966.), jedan je od najboljih igrača u povijesti hrvatskog vaterpola i spada u najtrofejnije hrvatske sportaše, a kći Iva bila je prvakinja u sinkroniziranom plivanju te i danas radi kao trenerica sinkroniziranog plivanja i izbornica je hrvatske reprezentacije.

Izv.: Osobna izjava Zlatka Šimenca - Čosa iz Zagreba.

Lit.: *Mladost četverostruki prvak evrope*, Zagreb, 1971.; *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986.; *Hrvatsko akademsko sportsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.; *Tko je tko u Hrvatskoj*, Zagreb, 1993.; G. Čop, "Vaterpolist ljeti, rukometaš zimi", Slobodna Dalmacija, Split, 27. studeni 2000.; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945 – 1985*, Zagreb, 2003.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.; P. Jurinić, "Prof. dr. Zlatko Šimenc: Zaljubljen v dve žogi", Novi odmev br. 32, Zagreb, lipanj 2007.; *Stoljeće vaterpola u Hrvatskoj*, Zagreb, 2010.

JOŽE LOVEC - Oli **(Maribor, 12. II. 1939.)**

Otac mu se zvao Jože, a majka Danica, rođ. Pernarčić. Izučio je bravarski zanat. Već je kao dječak u Mariboru pokazivao veliko zanimanje za aktivnosti na vodi. Odrastao je samo s majkom i nitko ga nije usmjeravao u izbor sporta. Izgradio je vlastiti čamac i velik dio slobodnoga vremena provodio je na rijeci Dravi. Tu ga je opazio i pozvao u svoj klub Drago Gaspari, trener Veslačkoga kluba *Branik*.

Postao je član *Branika* u vrijeme velikoga napretka mariborskoga sportskog veslanja, sredinom 1950-ih godina. Prvi uspjeh ostvario je na Prvenstvu Slovenije 1956. na Bledu, kad je postao juniorski prvak u samcu (skifu). Na Prvenstvu Jugoslavije 1958. u Beogradu postao je i državni juniorski prvak u samcu. Taj je uspjeh ponovio i sljedeće godine u Zadru, kao stariji junior. Potom je otišao u Split na služenje vojnoga roka u mornarici.

Jože Lovec i Perica Vlašić na pripremama u Splitu 1960.

Jože Lovec in Perica Vlašić na pripravah v Splitu leta 1960.

Mladost izgubila prevlado, vendar je Šimenc tudi z oslabljenim moštvom osvojil pokal zmagovalcev leta 1975 v Šibenu. Leta 1975 so v Ljubljani osvojili tudi prvi evropski superpokal, po zmagi nad tedaj evropskim prvakom *Partizanom*.

Kot rokometaš Akademskega rokometnega kluba *Mladost* je nastopil v finalu pokala Jugoslavije leta 1959, nekaj sezon igral v prvi zvezni ligi in leta 1961 osvojil prvenstvo Hrvaške. Igral je v generaciji, ki jo je vodil legendarni igralec in trener Rudi Carek, športni vzornik Anteja Kostelića - Gipsa. V tisti generaciji so bili tudi Vladimir Stenzel, pozneje velik rokometni strokovnjak, ter reprezentanti Lujo Györy, Lovro Manestar, Krunoslav Dogan in drugi. Za tedanjo državo so rokometaši *Mladosti* nastopili na svetovnem prvenstvu leta 1958 v DR Nemčiji (8. mesto) in leta 1961 v ZR Nemčiji (9.–12. mesto).

Po koncu športne kariere je Zlatko Šimenc - Čos ostal povezan s športom, predvsem kot profesor na fakulteti, kjer je vzgojil nove generacije športnikov in kineziologov, a tudi kot športni delavec. Bil je predsednik strokovnega sveta Vaterpolske zveze Jugoslavije (1980–1982). Ob osamosvojitvi hrvaškega športa se je aktivno vključil v nove organizacijske in strokovne strukture. Bil je član sveta Hrvaškega olimpijskega komiteja (1991–1995), predsednik Kluba olimpijcev (1996–2000) in predsednik strokovne komisije Hrvaške vaterpolske zveze (1992–1996).

Je dobitnik številnih družbenih in športnih nagrad in priznanj, med njimi reda predsednika Tita za športne dosežke leta 1974 in državne nagrade za šport Franja Bučarja za življenjsko delo leta 2001.

Poročen je z Nevenko, roj. Subotičanec, nekdanjo odbojgarsko reprezentantko Jugoslavije in igralko *Mladosti*. Njuna otroka Dubravko in Iva sta tudi vrhunska športnika. Diplomirala sta na kineziološki fakulteti. Sin Dubravko (rojen v Zagrebu leta 1966) je eden od najboljših igralcev v zgodovini hrvaškega vaterpola in sodi med hrvaške športnike z največ trofeji, hči Iva pa je bila prvakinja v sinhronem plavanju; danes dela kot trenerka sinhronega plavanja in je selektorica hrvaške reprezentance.

Vir: Osebna izjava Zlatka Šimenca - Čosa iz Zagreba.

Lit.: *Mladost četverostruki prvak Europe*, Zagreb, 1971; *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992; *Tko je tko u Hrvatskoj*, Zagreb, 1993; G. Čop, "Vaterpolist ljeti, rukometaš zimi", *Slobodna Dalmacija*, Split, 27. november 2000; V. Margetić, *Akademski atletski klub Mladost - Zagreb 1945–1985*, Zagreb, 2003; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007; P. Jurinić, "Prof. dr. Zlatko Šimenc: Zaljubljen v dve žogi", *Novi odmev* št. 32, Zagreb, junij 2007; *Stoljeće vaterpola u Hrvatskoj*, Zagreb, 2010.

JOŽE LOVEC - Oli (Maribor, 12. II. 1939)

Očetu je bilo ime Jože, materi pa Danica, roj. Pernarčič. Izučil se je za ključavničarja. Že kot deček v Mariboru je kazal veliko zanimanje za vodne športe. Odraščal je le z materjo. Pri izbiri športa ga ni nihče usmerjal. Sam si je izdelal čoln in velik del prostega časa preživljal na reki Dravi. Tam ga je opazil in v svoj klub povabil Drago Gaspari, trener Veslaškega kluba *Branik*.

Član *Branika* je postal v času vzpona mariborskega športnega veslanja, sredi 50. let. Prvi uspeh je dosegel na prvenstvu Slovenije leta 1956 na Bledu, ko je postal mladinski prvak v enojcu (skifu). Na prvenstvu Jugoslavije leta 1958 v Beogradu je postal tudi državni mladinski prvak v enojcu. Ta uspeh je ponovil tudi naslednje leto v Zadru, kot starejši mladinec. Potem je šel v Split, na služenje vojaškega roka v mornarici.

V Splitu je postal član Veslaškega kluba *Mornar*, za katerega je nastopal med letoma 1959 in 1961, torej tri leta, kolikor je takrat trajal vojaški rok v mornarici. Pri vojaki je v delavnicah izdeloval čolne in jadnice, v popoldanskih urah pa treniral veslanje. Kot član *Mornarja* je

Jože Lovc - Oli

U Splitu je postao član Veslačkoga kluba *Mornar* za koji je nastupao tri godine, od 1959. do 1961., koliko je tada trajao vojni rok u mornarici. U vojsci je u radionicama izrađivao čamce i jedrilice, a u popodnevnim je satima trenirao veslanje. Kao član *Mornara* nastupio je na državnom prvenstvu 1959. na Bledu i među seniorima osvojio 2. mjesto u samcu, iza svojega uzora Perice Vlašića iz Vele Luke, tada jednog od najboljih skifista na svijetu.

Odlukom Veslačkog saveza Jugoslavije bio je određen za nastup na Olimpijskim igrama 1960. u Rimu, kao prvi mariborski veslač u povijesti. Trebao je veslati u dvojcu na pariće, s Vlašićem. Propustivši potom nastup na državnom prvenstvu, s Vlašićem je pobijedio na međunarodnoj regati na Bledu gdje su nastupile još neke posade koje su se spremale za nastup u Rimu, pa je ta pobjeda ocjenjena kao dobar pokazatelj mogućeg uspjeha. Nažalost, nije im omogućeno da na pripremama uz njih bude mariborski trener Gaspari, jer su mjesta zauzeli dužnosnici Saveza sa svojim suprugama. Na Olimpijskim igrama posada Vlašić - Lovec nije ispunila velika očekivanja i ispala je u polufinalu.

Lovce je kao član *Mornara* zadnji put nastupio na Prvenstvu Jugoslavije 1961. u rodnom Mariboru i superiorno je osvojio naslov prvaka u samcu. Po povratku u matični klub *Branik* obećana mu je stipendija i bolji uvjeti za razvoj karijere. Nije dobio stipendiju pa je, razočaran, odlučio završiti karijeru. Zadnji nastup imao je na Prvenstvu Slovenije 1962. u Mariboru, kad je osvojio 2. mjesto u samcu.

Nakon toga odlazi raditi u inozemstvo. Poslije kratkoga boravka u Austriji otišao je sa suprugom Anicom u Australiju te pet godina potom u SAD. Postao je uspješan poduzetnik u Massachusettsu, a poslije se s obitelji preselio na Floridu. U slobodno vrijeme počeo je izgradnju vlastite jedrilice koju je, uz pomoć obitelji, uspio završiti nakon 10 godina ustrajnog rada. S jedrilicom *Sokol* nekoliko je puta oplovio Atlantik i često je bio gost na Jadranu gdje je posjećivao svog starog prijatelja Pericu Vlašića u Veloj Luci.

Lit.: T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986.; V. Mitrović, "Jože Lovce - Oli: Lovce na veter", *Navtika Kapital* br. 3, Maribor, svibanj 2004.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.; M. Knehtl, *60. let veslanja v Mariboru*, Maribor, 2010.

KORNELIJA MEGLAJ - SOBOČAN (Zagreb, 8. V. 1939.)

Rođena je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Josipa rodom iz sela Dobri Dol kraj Sesveta i majke Terezije, rođ. Cizel, iz sela Artiče kod Brežica. Njezini roditelji potječu iz obitelji sa po devetero djece. Upoznali su se u Zagrebu na Iličkom placu (Britanskom trgu). Imali su petoro djece od kojih su dvoje (Vlasta i Jožek) rano umrli. Otac je bio po struci trgovac, vlasnik trgovine mješovite robe koja je poslije rata nacionalizirana, a bio je i nogometni vratar u Športskom klubu *Trgovački*. Majka je u Zagrebu izučila za švelju.

Kornelija je odrasla u Heinzlovoj ulici u Zagrebu, s mlađom sestrom Ružicom i mlađim bratom Božidarom. Bila je učenica Klasične gimnazije u Križanićevoj ulici u Zagrebu, a u Glazbenoj školi učila je klavir. U gimnaziju je išla sa sestrom i maturirale su zajedno 1959. godine. Diplomirala je na Ekonomskom fakultetu godine 1964.

Na srednjoškolskim prvenstvima nastupala je sa sestrom na natjecanjima u atletici i drugim sportovima. Košarku je počela igrati u gimnaziji pod vodstvom profesora tjelesnoga odgoja Vladimira Tarnovskog. Igrala je na bekovskoj poziciji i sa svojom je sestrom bila najbolji bekovski par. Kao članice ekipe Klasične gimnazije osvojile su 1956. godine školsko Prvenstvo Zagreba i nastupile su u finalu Prvenstva Hrvatske u Puli. Iste je godine sa sestrom pristupila zagrebačkom Košarkaškom klubu *Jugomontaža*, koji će za vrijeme njezine igrачke karijere godine promijeniti 1963. ime u *Trešnjevka*. Već nakon godinu dana, 1957. godine, kao članica *Jugomontaže* sa svojom je ekipom pod vodstvom trenera Marijana Pasarića osvojila juniorsko prvenstvo Jugoslavije. Plasirale su se u Saveznu ligu Jugoslavije 1959. i u njoj će igrati do 1969. kada je Kornelija Meglaj - Sobočan nakon udaje završila aktivnu natjecateljsku karijeru.

S Košarkaškim klubom *Trešnjevka* najveći uspjeh ostvarila je 1967. godine kad su pod vodstvom Marijana Pasarića osvojile Prvenstvo Jugoslavije kao prvi klub iz Hrvatske. S *Jugomontažom* i *Trešnjevkom* osvojila je na državnim prvenstvima 2. mjesto 1963. i 1966. te 3. mjesto 1960., 1961. i 1964. godine. U Kupu Jugoslavije

nastopil na državnem prvenstvu leta 1959 na Bledu in med člani osvojil 2. mesto v enojcu, za svojim vzornikom Perico Vlašičem iz Vele Luke, ki je bil takrat eden od najboljših skifistov na svetu.

Veslaška zveza Jugoslavije ga je izbrala za nastop na olimpijskih igrah leta 1960 v Rimu. Na igre je odšel kot prvi mariborski veslač v zgodovini. Nastopati bi moral z Vlašičem v dvojnem dvojcu. Takrat je izpustil nastop na državnem prvenstvu. Na mednarodni regati na Bledu, kjer so nastopile še nekatere posadke, ki so se pripravljale za nastop v Rimu, je z Vlašičem zmagal. Zato so to zmago razumeli kot dobro napoved uspeha na igrah. Na žalost pa jima niso omogočili, da bi bil z njima na pripravah mariborski trener Gaspari; prosta mesta so zasedli funkcionarji zveze s soprogami. Na olimpijskih igrah posadka Vlašič - Lovec ni izpolnila velikih pričakovanj, izpadla je v pol-finalu.

Lovec je kot član *Mornarja* zadnjič nastopil na prvenstvu Jugoslavije leta 1961 v rodnem Mariboru, ko je prepričljivo zmagal in osvojil naslov prvaka v enojcu. Po vrnitvi v matični klub *Branik* so mu obljubili štipendijo in boljše razmere za športni razvoj. Ker štipendije ni dobil, se je razočaran odločil, da konča kariero. Zadnjič je nastopil na prvenstvu Slovenije leta 1962 v Mariboru, ko je osvojil 2. mesto v enojcu.

Po tistem je odšel na delo v tujino. Kratek čas sta s soprogo preživela v Avstriji, nato za pet let odšla v Avstralijo, od tam pa v ZDA. Postal je uspešen podjetnik v Massachusettsu. Pozneje se je z družino preselil na Florido. V prostem času je gradil lastno jadrnico in jo po desetih letih vztrajnega dela tudi končal. Z jadrnico *Sokol* je nekajkrat preplul Atlantik in jadral tudi po Jadranskem morju, pri tem pa večkrat obiskal svojega starega prijatelja Perico Vlašiča v Veli Luki.

Lit.: T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986; V. Mitrovič, "Jože Lovec - Oli: Lovec na veter", *Navtika Kapital* št. 3, Maribor, maj 2004; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007; M. Knehtl, *60 let veslanja v Mariboru*, Maribor, 2010.

KORNELIJA MEGLAJ - SOBOČAN (Zagreb, 8. V. 1939)

Kornelija i Ružica Meglaj.
Kornelija in Ružica Meglaj.

Rodila se je v hrvaško-slovenski družini očetu Josipu, po rodu iz vasi Dobri Dol pri Sesvetah, in materi Tereziji, roj. Cizel, iz Artič pri Brežicah. Oba starša sta bila iz družin s po devetimi otroki. Spoznala sta se na Iliškem placu, kot so takrat rekli današnjemu Britanskemu trgu v Zagrebu. Imela sta pet otrok, med njima sta dva, Vlasta in Jožek, že zgodaj umrla. Oče je bil trgovec, lastnik trgovine z mešanim blagom, ki so jo po vojni nacionalizirali. Bil je tudi nogometni vratar v Športnem klubu *Trgovački*. Mati se je v Zagrebu izučila za šiviljo.

Kornelija je odraščala v Heinzlovi ulici v Zagrebu, z mlajšo sestro Ružico in mlajšim bratom Božidarjem. Bila je učenka klasične gimnazije v Križaničevi ulici v Zagrebu, v glasbeni šoli pa se je učila klavir. Gimnazijo

sta obiskovali skupaj s sestro, skupaj sta tudi maturirali leta 1959. Diplomirala je na ekonomski fakulteti leta 1964.

Na srednješolskih prvenstvih je s sestro nastopala na tekmovanjih v atletiki in drugih športih. Košarko je začela igrati v gimnaziji, pod vodstvom profesorja telesne vzgoje Vladimirja Tarnovskega. Igrala je na položaju branilke; s sestro sta veljali za najboljši branilski par. Kot članici ekipe klasične gimnazije sta leta 1956 osvojili šolsko prvenstvo Zagreba in nastopili v finalu prvenstva Hrvaške v Pulju. Istega leta sta vstopili v zagrebški Košarkarski klub

Košarkašice *Trešnjevke*, prvakinja Jugoslavije 1967. S lijeva stoje: Kornelija Meglaj, Nevenka Pađen, Jadranka Brković, Ružica Meglaj, Jagoda Šarić, Nada Vukmirović; čuče: Nada Kornfeld, Kaća Buljan, Zora Pavčić i Jasna Petrinović.

Košarkarke *Trešnjevke*, prvakinja Jugoslavije leta 1967. Stojijo (z leve): Kornelija Meglaj, Nevenka Pađen, Jadranka Brković, Ružica Meglaj, Jagoda Šarić, Nada Vukmirović. Čepijo: Nada Kornfeld, Kaća Buljan, Zora Pavčić in Jasna Petrinović.

nastupila je u finalu 1962. u Zagrebu, gdje je *Jugomontaža* izgubila od *Radničkog* 40 : 44. S ekipom *Trešnjevke* igrala je u Kupu europskih prvakinja 1968. godine, kad su podijelile 5. mjesto.

Za reprezentaciju Jugoslavije odigrala je 19 utakmica 1961. i 1962. godine. Sudjelovala je, zajedno sa svojom sestrom Ružicom, na Europskom prvenstvu 1962. u Mulhousu gdje je jugoslavenska reprezentacija osvojila 5. mjesto. Korneliju je u ostvarivanju većih dometa spriječila povreda koljena 1964. godine, u vrijeme kada je najbolje igrala. No, i nakon ozljede dala je ogroman doprinos uspjesima kluba.

Nakon završetka fakulteta zaposlila se u Montmontaži, poduzeću koje je često mijenjalo ime (Industromontaža, Juvent, Montprodukt i opet Montmontaža). Bila je voditeljica sektora za planove i analizu u kojem je radila i njezina sestra Ružica. U braku je od 1969. sa Miroslavom Sobočanom, košarkaškim trenerom iz Zagreba.

Kornelijin brat Boris Meglaj (Zagreb, 1942.), diplomirani biotehnolog, također se uspješno bavio sportom. Bio je reprezentativac u sportskoj gimnastici i kandidat za nastup na Olimpijskim igrama 1964. u Tokiju, ali je nakon ozljede ruke u 23-oj godini morao ostaviti gimnastiku i posvetio se skokovima u vodu, u čemu je također bio uspješan na državnoj i republičkoj razini.

Izv.: Osobna izjava Kornelije Meglaj - Sobočan iz Zagreba.

Lit.: *Almanah Košarkaškog saveza Jugoslavije 1945 – 1988*, Beograd, 1989.; J. Kosijer, *Ružica Meglaj Rimac*, Zagreb, 2006.

JADRAN BARUT (Nasirec, 26. VII. 1940.)

Rodio se u zaseoku Nasirec u blizini Kozine, koji se tada nalazio u Kraljevini Italiji. Zato mu je ime u dokumentima bilo talijanizirano u Adriano, a nakon Drugog svjetskog rata u Jugoslaviji je zapisan kao Jadran. Roditelji su mu Alojz i Ana, rođ. Grahonja. Djetinjstvo je proveo u Sežani, a od 1955. godine živi u Izoli gdje je izučio alatničarski zanat. Bio je zaposlen u Tvornici igračaka Mehanotehnika u Izoli do umirovljenja. Sportom se počeo baviti u Sežani gdje je igrao nogomet.

Jugomontaža. Ta se je leta 1963, še med njuno igralsko kariero, preimenoval v *Trešnjevko*. Leta 1957 sta z ekipo *Jugomontaže* pod vodstvom trenerja Marijana Pasarića osvojili mladinsko prvenstvo Jugoslavije. Leta 1959 sta se uvrstili v zvezno ligo Jugoslavije, v kateri sta igrali do leta 1969. Takrat se je Kornelija Meglaj - Sobočan poročila in končala tekmovalno kariero.

S klubom *Trešnjevka* je leta 1967 pod vodstvom Marijana Pasarića osvojila prvenstvo Jugoslavije, kar je bil prvi takšen uspeh kakšnega kluba iz Hrvaške. Z *Jugomontažo* in *Trešnjevko* je na državnih prvenstvih leta 1963 in 1966 osvojila 2. mesto, leta 1960, 1961 in 1964 pa 3. mesto. V pokalu Jugoslavije leta 1962 je nastopila v finalu v Zagrebu, ko je *Jugomontažo* premagal *Radnički* s 44 : 40. Z ekipo *Trešnjevke* je igrala v pokalu evropskih prvakinj leta 1968, ko so si delile 5. mesto.

Za reprezentanco Jugoslavije je med letoma 1961 in 1962 odigrala 19 tekem. S sestro Ružico sta igrali tudi na evropskem prvenstvu leta 1962 v Mulhousu, kjer je jugoslovanska reprezentanca osvojila 5. mesto. Kornelijo je pri doseganju večjih uspehov ustavila poškodba kolena leta 1964, prav v času, ko je najbolje igrala. Tudi po poškodbi je ogromno prispevala h klubskim uspehom.

Po koncu študija se je zaposlila v Montmontaži, podjetju, ki je večkrat spremenilo ime (Industromontaža, Juvent, Montprodukt in spet Montmontaža). Vodila je sektor za načrtovanje in analizo, kjer je delala tudi njena sestra Ružica. Od leta 1969 je poročena z Miroslavom Sobočanom, košarkarskim trenerjem iz Zagreba.

Kornelijin brat Boris Meglaj (Zagreb, 1942), diplomirani biotehnolog, se je tudi uspešno ukvarjal s športom. Bil je reprezentant v športni gimnastici in kandidat za nastop na olimpijskih igrah leta 1964 v Tokiu, vendar je moral po poškodbi roke pri 23 letih pustiti gimnastiko. Posvetil se je skokom v vodo in bil uspešen tako na republiški kot državni ravni.

Vir: Osebna izjava Kornelije Meglaj - Sobočan iz Zagreba.

Lit.: *Almanah Košarkaškog saveza Jugoslavije 1945–1988*, Beograd, 1989; J. Kosijer, *Ružica Meglaj Rimac*, Zagreb, 2006.

JADRAN BARUT **(Nasirec, 26. VII. 1940)**

Rodil se je v zaselku Nasirec pri Kozini, v tedanji Kraljevini Italiji. Zato je bilo njegovo ime v dokumentih poitalijančeno v Adriano, po drugi svetovni vojni v Jugoslaviji pa se je imenoval Jadran. Starši so bili Alojz in Ana, roj. Grahonja. Otroštvo je preživel v Sežani, od leta 1955 pa živi v Izoli, kjer se je izučil za orodjarja. Do upokojitve je bil zaposlen v tovarni igrač Mehanotehnika v Izoli. S športom se je začel ukvarjati v Sežani, kjer je igral nogomet.

Po prihodu v Izolo je postal član Pomorskega društva *G. Delise*, poimenovanega po izolskem veslaču Giovanniju Deliseju, ki je kot član italijanskega četverca s krmarjem osvojil zlato medaljo na olimpijskih igrah v Amsterdamu leta 1928.

Po razdelitvi Svobodnega tržaškega ozemlja med Jugoslavijo in Italijo leta 1954 so Izolo zapustili številni veslači italijanske narodnosti. Zrasla pa je nova nadarjena generacija, ki so jo sestavljali predvsem Slovenci. Najboljši so bili Ivo Lazar, Lucijan Kleva in Jadran Barut, uspešna pa je bila tudi ženska posadka četverca s krmarjem. Ustanovili so Veslaški klub *Izola*, iz katerega je pozneje nastal današnji Veslaški klub *Argo*. Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1958 v Zadru je *Argov* osmerek osvojil naslov državnega prvaka pred favoriziranimi osmerci *Mladosti* iz Zagreba, *Gusarja* iz Splita in *Krke* iz Šibenika. Ta uspeh so dosegli Jadran Barut, Jože Bertoncelj, Karlo Krebelj, Silvo Jurišević, Lucijan Kleva, Armido Tul, Miladin Milutinović, Stanko Kočevar in krmar Narcis Kodarin. Zmagali so tudi v troboju v Celovcu v Avstriji.

Po prehodu v člansko konkurenco je Barut leta 1960 odšel v mornarico na služenje vojaškega roka, ki je takrat trajal tri leta. Prvih šest mesecev je bil v Lovranu, potem pa so ga premestili v Split.

Kot član športne čete JLA je začel nastopati za veslaško sekcijo Športnega društva *Mornar*, ki ga je ustanovila Jugoslovanska vojna mornarica. V *Mornarju* so bili nadarjeni veslači iz vseh delov tedanje države, poleg Hrvatov pa je bilo največ Slovencev. Barut je nastopal kot član osmerca – tradicionalno najmočnejše klubske posadke. Kot član *Mornarjevega* osmerca je pod vodstvom trenerja Luke Marasovića osvojil državno prvenstvo

Po dolasku u Izolu postao je član Pomorskog društva *G. Delise*, nazvanom po predratnom veslaču Giovanniju Deliseu iz Izole, koji je kao član talijanskog četverca s kormilarom bio osvojio zlatnu medalju na Olimpijskim igrama u Amsterdamu 1928.

Nakon podjele Slobodnog teritorija Trsta između Jugoslavije i Italije, iz Izole su 1954. otišli mnogi veslači talijanske nacionalnosti, a stasala je nova talentirana generacija, uglavnom Slovenaca, među kojima su najistaknutiji bili Ivo Lazar, Lucijan Kleva i Jadran Barut, a uspješna je bila i ženska posada četverca s kormilarom. Osnovali su Veslački klub *Izola* iz kojeg je kasnije stasao današnji Veslački klub *Argo*. Na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1958. u Zadru, osmerac kluba *Argo* osvojio je naslov državnoga prvaka ispred favoriziranih osmeraca *Mladosti* iz Zagreba, *Gusara* iz Splita i *Krke* iz Šibenika. Taj uspjeh ostvarili su: Jadran Barut, Jože Bertonec, Karlo Krebelj, Silvo Jurišević, Lucijan Kleva, Armido Tul, Miladin Milutinović, Stanko Kočevar i kormilar Narcis Kodarin. Uz to su pobijedili na troboju u Klagenfurtu u Austriji.

Nakon prelaska u seniorsku konkurenciju, Barut je 1960. otišao u mornaricu na odsluženje vojnoga roka koji je tada trajao tri godine. Najprije je šest mjeseci proveo u Lovranu, a potom je dobio prekomandu u Split.

Kao član sportske čete JNA počeo je nastupati za veslačku sekciju Sportskog društva *Mornar* koji je osnovala Jugoslavenska ratna mornarica. U *Mornaru* su igrali talentirani veslači iz svih krajeva tadašnje države, a uz Hrvate bilo je najviše Slovenaca. Barut je nastupao kao član osmerca – tradicionalno najjače posade kluba. Kao dio osmerca *Mornara*, pod vodstvom trenera Luke Marasovića, osvojio je državno prvenstvo 1962. na Bledu. U posadi je bio na poziciji štrokera, to jest veslača koji određuje tempo i snagu zaveslaja. Taj osmerac u sastavu: Veljko Vrdoljak, Mirko Štagljar, Pave Martić, Tonko Gabelić, Josip Sušić, Slavko Janjušević, Stjepan Mlinar, Jadran Barut i kormilar Zdenko Balaš, potom je nastupio na I. svjetskom prvenstvu 1962. u Luzernu gdje je osvojio 8. mjesto. Na Mediteranskim igrama 1963. u Napulju, Barut je bio član osmerca *Mornara* koji je osvojio srebrnu medalju u ponešto izmijenjenom sastavu (Slavko Janjušević, Tonko Gabelić, Veljko Vrdoljak, Marko Mandić, Stjepan Mlinar, Josip Šurić, Pave Martić, Jadran Barut i kormilar Sućuri Kahari).

Po okončanju trogodišnjega vojnog roka Barut se vratio u Izolu. Dobio je ponudu da ostane u Splitu gdje mu je bilo osigurano i radno mjesto, no zbog obiteljske je situacije odlučio ostati u Izoli. Nastavio je veslati u *Argu* i počeo se u olimpijskoj godini pripremati za nastup u reprezentaciji.

Savezni trener Peter Klavora formirao je novi osmerac sastavljen od veslača iz Bleda, Splita i Izole. Nakon pobjede na Prvenstvu Jugoslavije 1964. u Splitu i na regatama u Luzernu i Lyonu, osvojili su brončanu medalju na Europskom prvenstvu u Amsterdamu. Na XVIII. olimpijskim igrama u Tokiju 1964. godine, posada u sastavu: Boris Klavora, Vjekoslav Skalak, Jože Berc, Alojz Colja, Marko Mandić, Lucijan Kleva, Pave Martić, Jadran Barut i kormilar Zdenko Balaš, osvojila je 4. mjesto, iza osmeraca SAD-a, Njemačke i Čehoslovačke, a malo im je nedostajalo da osvoje medalju. Bio je to vrhunac karijere za Baruta koji je još nekoliko sezona veslao za svoj klub, a od 1967. do 1969. bio je klupski trener *Arga* u Izoli. Osmerac je 2012. ekipno uvršten u Hram slovenskih sportskih junaka.

Po završetku veslačke karijere ostao je aktivan u sportu. Godine 1969. počeo se baviti boćanjem i kuglanjem. Bio je član Boćarskog kluba *Jadran* iz Izole i Kuglačkog kluba *Izola*. S boćarima *Jadrana* nastupao je u saveznom rangu natjecanja u Jugoslaviji, a s kuglačima *Izole* u 2. slovenskoj ligi.

Izv.: Osobna izjava Jadrana Baruta iz Korte nad Izolom.

Lit.: *50 godina Veslačkog saveza Jugoslavije*, Split, 1972.; T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986.; M. Račić, T. Levovnik, *Naši olimpijci 1912–2008*, Ljubljana, 2008.; M. Garber, *Športsko društvo Mornar 1949–2009*, Split, 2009.

Osmerac *Mornara*, osvajači srebrne medalje na Mediteranskim igrama 1963. u Napulju. S lijeva: kormilar Sućuri Kahari, Jadran Barut, Stjepan Mlinar, Josip Sušić, Marko Mandić, Slavko Janjušević, Pave Martić, Tonko Gabelić i Veljko Vrdoljak.

Osmerac *Mornarja*, ki je osvojil srebrno medaljo na sredozemskih igrah leta 1963 v Neaplju. Z leve: krmar Sućuri Kahari, Jadran Barut, Stjepan Mlinar, Josip Sušić, Marko Mandić, Slavko Janjušević, Pave Martić, Tonko Gabelić in Veljko Vrdoljak.

leta 1962 na Bledu. V posadki je bil krmar, to je veslač, ki določa tempo in moč zaveslaja. V postavi osmerca so bili Veljko Vrdoljak, Mirko Štagljar, Pave Martić, Tonko Gabelić, Josip Sušić, Slavko Janjušević, Stjepan Mlinar, Jadran Barut in krmar Zdenko Balaš. V takšni postavi so nato leta 1962 v Luzernu nastopili še na prvem svetovnem prvenstvu, na katerem so osvojili 8. mesto. Na sredozemskih igrah leta 1963 v Neaplju je bil Barut član *Mornarjevega* osmerca, ki je osvojil srebrno medaljo v nekoliko spremenjeni postavi (Slavko Janjušević, Tonko Gabelić, Veljko Vrdoljak, Marko Mandić, Stjepan Mlinar, Josip Šurić, Pave Martić, Jadran Barut in krmar Sućuri Kahari).

Po koncu triletnega služenja vojaškega roka se je Barut vrnil v Izolo. Ponudili so mu, da ostane v Splitu, kjer bi mu zagotovili tudi delovno mesto, vendar se je iz družinskih razlogov odločil ostati v Izoli. Še naprej je veslal za *Argo*. V olimpijskem letu se je začel pripravljati za nastop v reprezentanci.

Zvezni trener Peter Klavora je sestavil nov osmerec iz veslačev z Bleda, iz Splita in Izole, ki je potem zmagal na prvenstvu Jugoslavije leta 1964 v Splitu, na regatah v Luzernu in evropskem prvenstvu v Amsterdamu pa osvojil bronasto medaljo. V posadki so bili Boris Klavora, Vjekoslav Skalac, Jože Berc, Alojz Colja, Marko Mandić, Lucijan Kleva, Pave Martić, Jadran Barut in krmar Zdenko Balaš. Osmerec v tej postavi je na 18. olimpijskih igrah, v Tokiju leta 1964, osvojil 4. mesto, za reprezentanti ZDA, Nemčije in Češkoslovaške. Le malo jim je zmanjkalo do osvojitve medalje. To je bil za Baruta vrhunec kariere. Še nekaj sezon je veslal za svoj klub, med letoma 1967 in 1969 pa bil klubski trener izolskega *Arga*. Osmerec so leta 2012 ekipno uvrstili v Hram slovenskih športnih junakov.

Po koncu veslaške kariere je ostal aktiven športnik. Leta 1969 se je začel ukvarjati z balinanjem in kegljanjem. Bil je član Balinarskega kluba *Jadran* iz Izole in Kegljaškega kluba *Izola*. Z balinarji *Jadrana* je nastopal na tekmovanjih na zvezni ravni v Jugoslaviji, s kegljači *Izole* pa v drugi slovenski ligi.

Vir: Osebna izjava Jadrana Baruta iz Kort nad Izolo.

Lit.: 50 godina Veslačkog saveza Jugoslavije, Split, 1972; T. Petrić, *Sport u Splitu 1944–1984*, Split, 1986; M. Račić, T. Levovnik, *Naši olimpijci 1912–2008*, Ljubljana, 2008; M. Garber, *Športsko društvo Mornar 1949–2009*, Split, 2009.

RUŽICA MEGLAJ - RIMAC (Zagreb, 15. II. 1941. – Zagreb, 11. VII. 1996.)

Ružičin otac Josip rodom je iz sela Dobri Dol kraj Sesveta, a majka Terezija, rođ. Cizel, iz sela Artiče kod Brežica. Njezini su roditelji imali petero djece od kojih je dvoje rano umrlo. Otac je bio po struci trgovac, vlasnik trgovine mješovite robe koja je poslije rata nacionalizirana, a majka je izučila u Zagrebu za švelju. Kao nogometni vratar, Ružičin je otac branio gol u Športskom društvu *Trgovački*. Ružica Meglaj odrasla je u Heinzlovoj ulici u Zagrebu sa sestrom Kornelijom i bratom Božidarom. Maturirala je 1959. u Klasičnoj gimnaziji i diplomirala na Ekonomskom fakultetu 1965. godine. Pohađala je i Glazbenu školu gdje je učila klavir. Košarku je sa sestrom Kornelijom počela igrati u gimnaziji pod vodstvom Vladimira Tarnovskog, profesora tjelesnoga odgoja. Nastupala je na bekovskoj poziciji kao i njezina sestra.

S ekipom Klasične gimnazije u Križanićevoj ulici osvojile su godine 1956. školsko Prvenstvo Zagreba i nastupile u finalu Prvenstva Hrvatske u Puli. Nakon prvenstva Hrvatske sa sestrom je na poziv trenera Marijana Pasarića pristupila Košarkaškom klubu *Jugomontaža*, a taj će zagrebački klub za vrijeme njezine igračke karijere do 1971. godine mijenjati imena u *Trešnjevka* i *Industromontaža*.

Već nakon godinu dana sudjelovala je, kao članica *Jugomontaže* pod vodstvom trenera Pasarića, u osvajanju juniorskog Prvenstva Jugoslavije 1957. godine. S ekipom *Jugomontaže* plasirala 1959. u Saveznu ligu Jugoslavije i u njoj je nastupala dulje od 12 godina, sve do završetka karijere.

S *Jugomontažom* i *Trešnjevkom* osvojila je 2. mjesto na državnim prvenstvima 1963. i 1966. godine i 3. mjesto 1960., 1961. i 1964. U Kupu Jugoslavije nastupila je u finalu 1962. u Zagrebu kad je *Jugomontaža* izgubila od *Radničkog* sa 40 : 44. Bila je najbolja strijelkinja Savezne lige 1966. godine, s 349 postignutih koševa.

U vrijeme najvećih uspjeha od 1963. do 1970. taj je klub nastupao pod nazivom Košarkaški klub *Trešnjevka*. S *Trešnjevkom* je najveći uspjeh ostvarila 1967. kada su osvojile Prvenstvo Jugoslavije kao prvi klub iz Hrvatske. Do tada su, od 1945., sve titule prvakinja države odnosile košarkašice beogradskih košarkaških klubova *Crvena Zvezda* i *Radnički*. Ružica Meglaj bila je kapetanica i najbolja igračica sastava u kojem su igrale: Kaćuša Buljan, Jadranka Brković, Kornelija Meglaj, Zorica Pavčić, Ruža Vukmirović, Jagoda Šarić, Nena Pađen, Marica Buljan, Jasna Petrinović, Nada Kornfeld, Blaženka Borzić, Mira Žunac i Branka Oštrić, uz trenera Marijana Pasarića koji je bio zaslužan za taj veliki uspjeh.

Nakon što je 1968. s *Trešnjevkom* osvojila državno prvenstvo, sudjelovala je u Kupu europskih prvakinja gdje su podijelile 5. mjesto. Ukupno je u 15 sezona igranja za taj klub postigla 3426 koševa.

Za reprezentaciju Jugoslavije debitirala je 1958. kao 17-godišnjakinja uoči Europskog prvenstva u Poljskoj. Godinama je bila jedina standardna reprezentativka iz Hrvatske, a od 1966. do 1971. i kapetanica ženske reprezentacije

Prva petorka Jugoslavije na Europskom prvenstvu 1968. S lijeva: Jelica Kalenić, Olga Đoković, Spomenka Milojević, Marija Veger i Ružica Meglaj.
Prva peterka Jugoslavije na evropskem prvenstvu leta 1968. Z leve: Jelica Kalenić, Olga Đoković, Spomenka Milojević, Marija Veger in Ružica Meglaj.

RUŽICA MEGLAJ - RIMAC (Zagreb, 15. II. 1941–Zagreb, 11. VII. 1996)

Njen oče Josip je bil po rodu iz vasi Dobri Dol pri Sesvetah, mati Terezija, roj. Cizel, pa iz Artič pri Brežicah. Njeni starši so imeli pet otrok, dva sta že zgodaj umrla. Oče je bil po poklicu trgovec, lastnik trgovine z mešanim blagom, ki je bila po vojni nacionalizirana. Mati se je v Zagrebu izučila za šiviljo. Oče se je ukvarjal tudi z nogometom in je kot nogometni vratar branil gol v Športnem društvu *Trgovački*. Ružica Meglaj je odraščala s sestro Kornelijo in bratom Božidarjem v Heinzlovi ulici v Zagrebu. Maturirala je leta 1959 na klasični gimnaziji, diplomirala pa leta 1965 na ekonomski fakulteti. Obiskovala je tudi glasbeno šolo in se učila klavir. Košarko je začela igrati s sestro Kornelijo v gimnaziji, pod vodstvom profesorja telesne vzgoje Vladimirja Tarnovskega. Nastopala je na položaju branilke, tako kot njena sestra.

Ružica Meglaj i Petar Skanski, najbolji sportaši Hrvatske po izboru zagrebačkih Sportskih novosti godine 1970.

Ružica Meglaj in Petar Skanski, najboljša športnika Hrvatske po izboru zagrebačkih Sportskih novosti leta 1970.

Z ekipo klasične gimnazije s Križanićeve ulice je leta 1956 osvojila šolsko prvenstvo Zagreba in nastopila v finalu prvenstva Hrvatske v Pulju. Po prvenstvu Hrvatske sta s sestro na povabilo trenerja Marijana Pasarića preselili v Košarkarski klub *Jugomontaža*; med njeno igralsko kariero, ki je trajala do leta 1971, se je ta klub najprej preimenoval v *Trešnjevko*, potem pa v *Industromontažo*.

Že leto po vstopu v *Jugomontažo* je s to ekipo pod vodstvom trenerja Pasarića osvojila mladinsko prvenstvo Jugoslavije leta 1957. Leta 1959 se je z *Jugomontažo* uvrstila v zvezno ligo Jugoslavije, v kateri je nastopala več kot 12 let, vse do konca kariere.

Z *Jugomontažo* in *Trešnjevko* je osvojila 2. mesto na državnih prvenstvih leta 1963 in 1966 ter 3. mesto leta 1960, 1961 in 1964. Leta 1962 je nastopila v finalu pokala Jugoslavije v Zagrebu, ko je *Jugomontaža* izgubila z *Radničkim* s 40 : 44. S 349 točkami je bila najboljša strelka zvezne lige leta 1966.

V obdobju največjih uspehov med letoma 1963 in 1970 je klub nastopal pod imenom Košarkarski klub *Trešnjevka*. Največji uspeh je dosegla leta 1967, ko je *Trešnjevka* kot prvi klub iz Hrvatske osvojila prvenstvo Jugoslavije. Od leta 1945 do takrat so namreč vse naslove državnih prvakinj pobrale košarkarice beograjskih košarkarskih klubov *Crvena zvezda* in *Radnički*. Ružica Meglaj je bila kapetanka in najboljša igralka v postavi, v kateri so igrale še Kaćuša Buljan, Jadranka Brković, Kornelija Meglaj, Zorica Pavčić, Ruža Vukmirović, Jagoda Šarić, Nena Pađen, Marica Buljan, Jasna Petrinović, Nada Kornfeld, Blaženka Borzić, Mira Žunac in Branka Oštrić, ob Marijanu Pasariću, ki je imel največ zaslug za ta velik uspeh.

Potem ko je leta 1968 s *Trešnjevko* osvojila državno prvenstvo, je nastopala v pokalu evropskih prvakinj, v katerem so si delile 5. mesto. Skupaj je v 15 sezonah igranja za ta klub dosegla 3426 točk.

Za reprezentanco Jugoslavije je debitirala leta 1958 kot 17-letnica, tik pred evropskim prvenstvom na Poljskem. Več let je bila edina stalna reprezentantka iz Hrvatske, med letoma 1966 in 1971 pa tudi kapetanka ženske reprezentance Jugoslavije. Za Jugoslavijo je odigrala 167 uradnih tekem, ob tem pa še 12 prijateljskih, ter dosegla okoli 800 točk. Nastopila je na dveh svetovnih, sedmih evropskih in sedmih balkanskih prvenstvih. Največje uspehe z reprezentanco je dosegla na evropskih prvenstvih leta 1968 v Messini, ko so osvojile srebrno medaljo, in leta 1970 v Rotterdamu z osvojitvijo bronaste medalje. Na svetovnem prvenstvu leta 1959 v Moskvi in evropskem leta 1958 v Lodžu so bile 4., na evropskih prvenstvih leta 1960 v Sofiji, leta 1962 v Mulhousu in leta 1966 v Clúju so zasedle 5. mesto, na svetovnem leta 1966 v Limi so bile na 6., na evropskem leta 1964 v Budimpešti pa na 7. mestu. Na balkanskih prvenstvih leta 1963 in 1967 so osvojile srebrno medaljo, leta 1964, 1965, 1966, 1968 in 1969 pa bronasto. Svetovnega prvenstva leta 1967 na Češkoslovaškem se Ružica Meglaj zaradi bolezn

Jugoslavije. Za Jugoslaviju je odigrala 167 službenih utakmica, a uz to i još 12 prijateljskih, i postigla je oko 800 koševa. Nastupila je na dva svjetska prvenstva, sedam europskih i sedam balkanskih prvenstava. Najveće je uspjehe s reprezentacijom ostvarila na Europskom prvenstvu 1968. u Messini osvajanjem srebrne medalje i 1970. u Rotterdamu osvajanjem brončane medalje. Na Svjetskom prvenstvu 1959. u Moskvi i Europskom prvenstvu 1958. u Lódzu bile su na 4. mjestu, dok su na Europskom prvenstvu 1960. u Sofiji, 1962. u Mulhousu i 1966. u Clúju zauzele 5. mjesto, a na Svjetskom prvenstvu 1966. u Limi bile su na 6. te na Europskom prvenstvu 1964. u Budimpešti na 7. mjestu. Na Balkanskom prvenstvu 1963. i 1967. osvojile su srebrnu, a 1964., 1965., 1966., 1968. i 1969. brončanu medalju. Sa Svjetskog prvenstva 1967. u Čehoslovačkoj Ružica Meglaj izostala je zbog bolesti. U razdoblju njezina igranja, košarkašice nisu sudjelovale na Olimpijskim igrama. Od reprezentacije se oprostila 1971. u Roudnicama, na utakmici Čehoslovačka – Jugoslavija, a iste je godine završila i klupsku karijeru u dresu *Industromontaže*.

Uz košarku je ostala vezana kao sportska dužnosnica, a i privatno. Od 1976. do 1981. bila je član komisije Međunarodne košarkaške federacije (FIBA) za žensku košarku. Aktivno je sudjelovala u organizaciji utakmica ženskih Turnira veteranki u Zagrebu, od 1989. godine. Nekoliko je godina bila u članstvu Komisije za žensku košarku pri Košarkaškom savezu Jugoslavije i u članstvima uprava klubova *Monting* i *Montaža*.

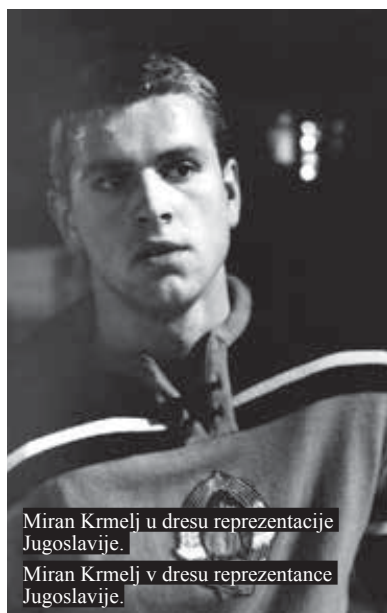
Dobitnica je Nagrade fizičke kulture grada Zagreba i Medalje rada sa srebrnom zvijezdom 1966., Trofeja Saveza fizičke kulture Hrvatske 1970. i Trofeja Milan Kobali koji joj je Zagrebački košarkaški savez dodijelio 1996. U izboru Sportskih novosti za najbolju sportašicu SR Hrvatske pobijedila je 1970. te bila druga 1966. i treća 1967. Stekla je status zaslužne sportašice Jugoslavije.

Radila je 25 godina kao planer-analitičar u poduzeću s različitim imenima: Montmontaža, Industromontaža, Juvent, Montprodukt i opet Montmontaža. U braku s Matanom Rimcom rodila je dva sina – Davora i Slavena. Cijela njezina obitelj bila je vezana uz košarku. Suprug Matan bio je dugogodišnji igrač Košarkaškog kluba *Lokomotiva* i poslije uspješni trener. Stariji sin Davor, rođen 1971. u Zagrebu, bio je studentski prvak SAD-a u Američkoj sveučilišnoj ligi NCAA kao član momčadi Sveučilišta Arkansas, a mlađi sin Slaven, rođen 1974. također u Zagrebu, nastupio je kao reprezentativac Hrvatske na Olimpijskim igrama 1996. u Atlanti.

Kao jedna od najboljih igračica u povijesti hrvatske košarke, Ružica je dobila posthumno priznanje kad je 1998. Hrvatski košarkaški kup za žene njoj u spomen preimenovan u Kup Ružice Meglaj - Rimac. Njezin portret postavljen je, uz druge zaslužne sportaše, u Aleji velikana hrvatskog sporta na zagrebačkom Jarunu.

Izv.: Izjava sestre, Kornelije Meglaj - Sobočan iz Zagreba.

Lit.: *Almanah Košarkaškog saveza Jugoslavije 1945 – 1988*, Beograd, 1989.; D. Drofenik “*Ružica Meglaj-Rimac*”, Povijest hrvatskog sporta br. 111, Zagreb, 1992.; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005.; J. Kosijer, *Ružica Meglaj Rimac*, Zagreb, 2006.

Miran Krmelj u dresu reprezentacije Jugoslavije.

Miran Krmelj v dresu reprezentance Jugoslavije.

MIRAN KRMELJ

(Jesenice, 23. II. 1941. – Zagreb, 2. III. 2009.)

Otac mu se zvao Dominik i poginuo je u partizanima 1943. godine, a majka Albina, rođ. Jezerc, umrla je kad je Miranu bilo 13 godina. Odrastao je uz stariju sestru Bogomilu, udanu Šuvak. U Jesenicama je završio srednju školu i još kao školarac zaposlio se u Željezari Jesenice.

U rodnom gradu počeo se baviti hokejom na ledu kao član Hokej kluba *Jesenice* koji je ubrzo postao najbolji klub u tadašnjoj Jugoslaviji. Igrao je na poziciji obrambenog igrača. Bio je član slavne generacije *Jesenica* u kojoj su igrali Albin Felc, Franc Smolej, Ivo Jan, Viktor Tišler i drugi. Ta je ekipa od 1957. počela osvajati prvenstva Jugoslavije.

Krmelj je radi odsluženja vojnoga roka došao u Zagreb. Po završetku, pristupio je Klubu hokeja na ledu *Medveščak* u sezoni 1962./63. U Zagrebu je tih godina hokej na ledu postao vrlo popularan, jer je na Šalati bila postavljena ploha s umjetnim ledom. U *Medveščak* je istodobno s Krmeljom stigao još jedan

ni udeležila. V obdobju njenega igranja košarkarice niso nastopile na olimpijskih igrah. Od reprezentance se je poslovila leta 1971 v Roudnicah, na tekmi Češkoslovaška – Jugoslavija, istega leta pa je končala tudi klubsko kariero v dresu *Industromontaže*.

S košarko je ostala povezana kot športna delavka in zasebno. Med letoma 1976 in 1981 je bila članica komisije Mednarodne košarkarske zveze (FIBA) za žensko košarko. Od leta 1989 je sodelovala pri pripravi tekem ženskih veteranskih turnirjev v Zagrebu. Nekaj let je bila članica komisije za žensko košarko pri Košarkarski zvezi Jugoslavije ter uprave klubov *Monting* in *Montaža*.

Je dobitnica nagrade za telesno kulturo mesta Zagreba in medalje dela s srebrno zvezdo leta 1966, trofeje Zveze telesne kulture Hrvaške leta 1970 in trofeje Milana Kobalija, ki ji ga je Zagrebška košarkarska zveza podelila leta 1996. Po izboru Sportskih novosti je bila najboljša športnica Hrvaške leta 1970, na 2. mesto se je uvrstila leta 1966, na 3. pa leta 1967. Dobila je naziv zaslužne športnice Jugoslavije.

25 let je delala kot načrtovalka - analitičarka v podjetju z različnimi imeni: Montmontaža, Industromontaža, Juvent, Montprodukt in spet Montmontaža. V zakonu z Matanom Rimcem je rodila dva sinova – Davorja in Slavena. Cela družina je bila povezana s košarko. Soproj Matan je bil dolgoletni igralec Košarkarskega kluba *Lokomotiva* in pozneje uspešen trener. Starejši sin Davor, rojen leta 1971 v Zagrebu, je bil kot član moštva univerze Arkansas študentski prvak ZDA v ameriški univerzitetni ligi NCAA, mlajši sin Slaven, rojen leta 1974 prav tako v Zagrebu, pa je nastopil kot reprezentant Hrvaške na olimpijskih igrah leta 1996 v Atlanti.

Kot ena od najboljših igralk v zgodovini hrvaške košarke je Ružica prejela tudi posthumno priznanje, ko so leta 1998 hrvaški košarkarski pokal za ženske poimenovali pokal Ružice Meglaj - Rimac. Njen portret stoji ob drugih zaslužnih športnikih v Aleji velikanov hrvaškega športa na zagrebškem Jarunu.

Vir: Izjava sestre Kornelije Meglaj - Sobočan iz Zagreba.

Lit.: *Almanah Košarkaškog saveza Jugoslavije 1945–1988*, Beograd, 1989; D. Drofenik "Ružica Meglaj – Rimac", *Povijest hrvatskog športa* št. 111, Zagreb, 1992; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005; J. Kosijer, *Ružica Meglaj Rimac*, Zagreb, 2006.

MIRAN KRMELJ

(Jesenice, 23. II. 1941–Zagreb, 2. III. 2009)

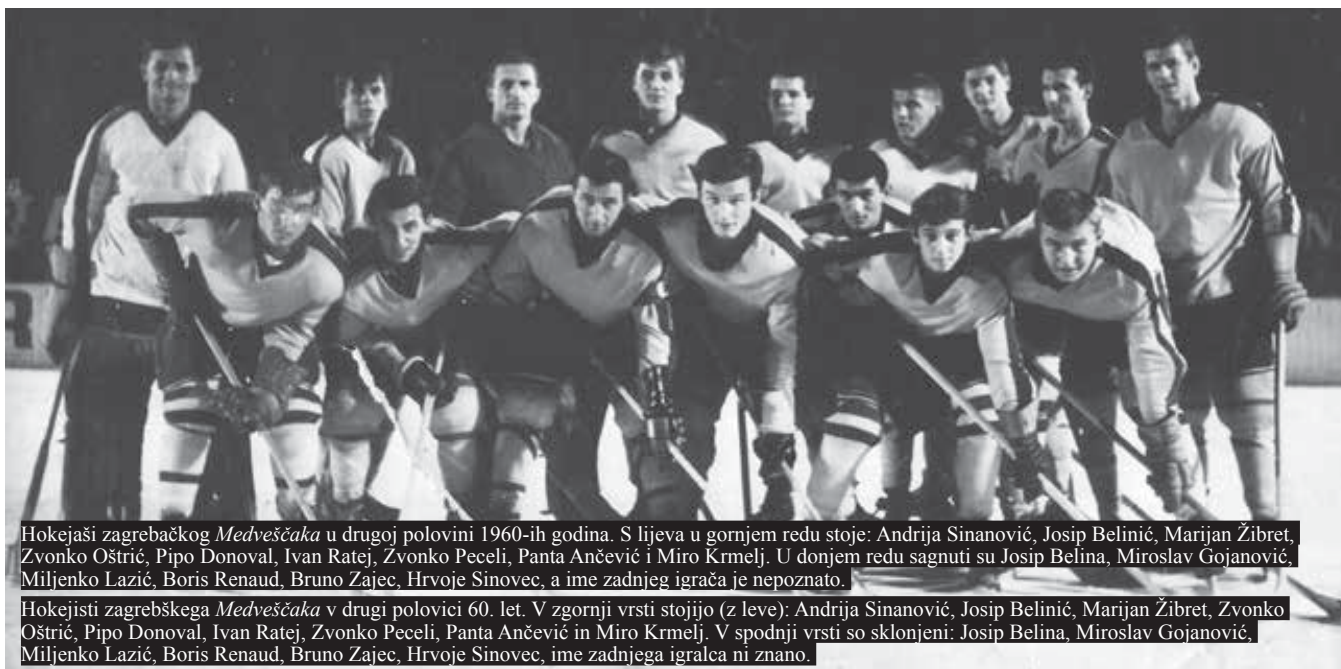
Njegov oče Dominik je umrl v partizanih leta 1943, mati Albina, roj. Jezerc, pa, ko mu je bilo 13 let. Odraščal je s starejšo sestro Bogomilo, poročeno Šuvak. Na Jesenicah je končal srednjo šolo, že kot dijak pa je začel delati v železarni Jesenice.

V rojstnem mestu se je začel ukvarjati s hokejem na ledu. Postal je član Hokejskega kluba *Jesenice*, ki je kmalu prerasel v najboljši klub v tedanji Jugoslaviji. Igral je v obrambi. Bil je član slavne generacije *Jesenic*, v kateri so igrali še Albin Felc, Franc Smolej, Ivo Jan, Viktor Tišler in drugi. Ta ekipa je leta 1957 začela osvajati prvenstva Jugoslavije.

Krmelj je v Zagreb prišel na služenje vojaškega roka. Ko ga je odslužil, je v sezoni 1962/63 začel igrati za Klub hokeja na ledu *Medveščak*. V Zagrebu je hokej na ledu takrat postajal zelo priljubljen, saj so na Šalati postavili ploščad z umetnim ledom. V *Medveščak* je hkrati s Krmeljem prišel še en Slovenec, Ivo Ratej iz Celja. Igrala sta v prvi postavi *Medveščaka*, z domačimi hokejisti Borisom Renaudom, Miroslavom Gojanovićem, Pantom Ančevićem, Brunom Zajcem in drugimi. Tedaj so bile *Jesenice* v državnih prvenstvih vodilni klub, *Medveščak* pa se je z ljubljansko *Olimpijo* boril za 2. in 3. mesto. Krmelj je z *Medveščakom* največje uspehe dosegel z 2. mestom v prvi zvezni ligi v sezonah 1965/66, 1967/68 in 1968/69.

Miran Krmelj

Hokejaši zagrebačkog *Medveščaka* u drugoj polovini 1960-ih godina. S lijeva u gornjem redu stoje: Andrija Sinanović, Josip Belinić, Marijan Žibret, Zvonko Oštrić, Pipo Donoval, Ivan Ratej, Zvonko Peceli, Panta Ančević i Miro Krmelj. U donjem redu sagnuti su Josip Belina, Miroslav Gojanović, Miljenko Lazić, Boris Renaud, Bruno Zajec, Hrvoje Sinovec, a ime zadnjeg igrača je nepoznato.

Hokejisti zagrebačkoga *Medveščaka* u drugoj polovini 60. let. V zgornji vrsti stojijo (z leve): Andrija Sinanović, Josip Belinić, Marijan Žibret, Zvonko Oštrić, Pipo Donoval, Ivan Ratej, Zvonko Peceli, Panta Ančević in Miro Krmelj. V spodnji vrsti so sklonjeni: Josip Belina, Miroslav Gojanović, Miljenko Lazić, Boris Renaud, Bruno Zajec, Hrvoje Sinovec, ime zadnjega igralca ni znano.

Slovenac, Ivo Ratej iz Celja, pa su njih dvojica – uz domaće hokejaše Borisa Renauda, Miroslava Gojanovića, Pantu Ančevića, Brunu Zajeca i druge – bili prva postava *Medveščaka*. Tada je vodeći hokejski klub na državnim prvenstvima bio je *Jesenice*, a *Medveščak* je vodio borbu s ljubljanskom *Olimpijom* za drugo i treće mjesto. Najveći uspjeh s *Medveščakom* ostvario je Krmelj osvajanjem 2. mjesta u I. saveznoj ligi u sezonama 1965./66., 1967./68. i 1968./69.

Dobre igre dovele su ga i do reprezentacije. Od 1963. do 1976. odigrao je 40 službenih utakmica za Jugoslaviju, uz još veći broj prijateljskih susreta. Najveći uspjeh ostvario je sudjelovanjem na Olimpijskim igrama 1964. u Innsbrucku, kad je Jugoslavija osvojila ukupno 14. mjesto. To je bio prvi nastup jugoslavenskih hokejaša na ledu na Olimpijskim igrama i jedino su tada tri zagrebačka igrača nastupila u reprezentaciji (Krmelj, Ratej i Renaud).

Miran Krmelj je s uspjehom igrao u *Medveščaku* dvadeset godina, a po završetku aktivne igračke karijere ostao je vezan uz klub kao trener.

Bio je zaposlenik Gradske skupštine Zagreba, a potom je otvorio putničku agenciju Kekec koja je, između ostaloga, s uspjehom prevozila sportaše na sportska natjecanja. Tradiciju hokeja na ledu uspješno je u obitelji nastavio sin njegove sestre, Zvone Šuvak koji je kao član *Jesenica* triput bio najbolji strijelac I. savezne lige i reprezentativac Jugoslavije s više od 150 nastupa.

Izv.: Izjava supruge, Pavice Krmelj iz Zagreba; izjava Ivana Rateja iz Zagreba.

Lit.: A. Stare, *Naš hokej, Our Hockey 1934–1991*, Ljubljana, 1991.; V. Krevsel, *Kdo je kdo med olimpijci od Rateč do Rodin*, Jesenice, 2004.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

ADOLF URNAUT - Adi (Ravne na Koroškem, 26. VII. 1941.)

Rođen je u obitelji oca Martina i majke Antonije, rođ. Pongrac. Završio je Metalurško-industrijsku školu u rodnom mjestu i diplomirao na Visokoj školi za tjelesni odgoj u Ljubljani, stekavši zvanje profesora tjelesnog odgoja i višeg trenera.

Sportom se počeo baviti 1956. i prvo se okušao u rukometu i skijaškim skokovima, a iste je godine počeo igrati odbojku kao junior u Odbojkaškom klubu *Fužinar* iz Ravne na Koroškem.

Kao talentirani odbojkaš pozvan je u juniorsku reprezentaciju Jugoslavije, za koju je od 1957. do 1959. nastupio 8 puta. Od 1957. do 1962. igrao je za *Fužinar*, potom je

Adolf Urnaut - Adi

Miran Krmelj, Ivan Ratej i Miljenko Lazić.
Miran Krmelj, Ivan Ratej in Miljenko Lazić.

cijo Kekec, ki je med drugim prevažala športnike na tekmovanja. Tradicijo hokeja na ledu je v družini uspešno nadaljeval sin njegove sestre, Zvone Šuvak, ki je bil kot član *Jesenice* trikrat najboljši strelec prve zvezne lige in reprezentant Jugoslavije z več kot 150 nastopi.

Vira: Izjava soproge Pavice Krmelj iz Zagreba; izjava Ivana Rateja iz Zagreba.

Lit.: A. Stare, *Naš hokej, Our Hockey 1934–1991*, Ljubljana, 1991; V. Krevsel, *Kdo je kdo med olimpijci od Rateč do Rodin*, Jesenice, 2004; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

ADOLF URNAUT - Adi (Ravne na Koroškem, 26. VII. 1941)

Rojen je bil očetu Martinu in materi Antoniji, roj. Pongrac. V rojstnem mestu je končal metalurško industrijsko šolo, diplomiral pa je na visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani, kjer je postal profesor telesne vzgoje in višji trener.

S športom se je začel ukvarjati leta 1956. Najprej se je preizkusil v rokometu in smučarskih skokih, nato pa je istega leta začel igrati odbojko kot mladinec v Odbojgarskem klubu *Fužinar* na Ravnah na Koroškem.

Kot nadarjenega odbojkarja so ga povabili v mladinsko reprezentanco Jugoslavije, za katero je med letoma 1957 in 1959 nastopil osemkrat. Med letoma 1957 in 1962 je igral v *Fužinarju*, leta 1963 je postal član Odbojgarskega kluba *Branik* iz Maribora, za *Fužinar* pa je spet igral med letoma 1964 in 1966. Kot gost zagrebškega Akademskega odbojgarskega kluba *Mladost* in beograjskega Odbojgarskega kluba *Železničar* je med letoma 1964 in 1968 sodeloval v pokalu evropskih prvakov. Z moštvom *Mladosti* je v finalu pokala evropskih prvakov nastopil v sezoni 1963/64, ko so osvojili 2. mesto, potem ko jih je na dveh tekmah premagal *Leipzig* iz DR Nemčije.

Med letoma 1967 in 1981 je Urnaut živel na Reki. Bil je profesor telesne vzgoje na osnovni šoli Vladimirja Gortana, pomorski šoli v Bakru ter fakulteti za pomorstvo in promet na Reki. Po prihodu na Reko je začel nastopati za Odbojgarski klub *Kvarner*, ki si je leta 1965 izbral vstop v prvo ligo. Prišel je v nadarjeno generacijo, ki jo je vodil reprezentant in trener Hamid Gačanin. Takrat je *Kvarner* postal stalni član prve zvezne lige. Leta 1966 je mladinsko moštvo osvojilo prvenstvo Jugoslavije in se priključilo prvi postavi.

Urnaut je v *Kvarnerju* igral med letoma 1967 in 1974, potem pa do leta 1978 še v Odbojgarskem klubu *Rijeka*, kot je bilo novo ime *Kvarnerja*. Največje uspehe je z ekipo *Kvarnerja* dosegel v sezoni 1969/70, ko so v prvi zvezni ligi osvojili 2. mesto, za zagrebško *Mladostjo*, ter v sezonah 1967/68 in 1971/72, ko so zasedli 3. mesto.

Urnaut je kot najboljši igralec *Kvarnerja* zelo uspešno igral tudi za reprezentanco Jugoslavije, v kateri je med letoma 1959 in 1971 nastopil 320-krat. Več let je bil eden od najboljših igralcev in kapetan reprezentance, večkrat so ga razglasili za najboljšega igralca na različnih turnirjih. Leta 1966 ga je francoski športni časnik *L'Equipe* razglasil za najboljšega igralca v Evropi. Največji uspeh je z reprezentanco Jugoslavije dosegel z osvojitvijo zlatih medalj na

Adolf Urnaut (igra bosonog), 1960. godine.
Adolf Urnaut (igra bos) leta 1960.

1963. bio član Odbojkaškog kluba *Branik* iz Maribora, a za *Fužinar* je ponovno igrao od 1964. do 1966. Kao gost zagrebačkog Akademskog odbojkaškog kluba *Mladost* i beogradskog Odbojkaškog kluba *Železničar* sudjelovao je od 1964. do 1968. u Kupu europskih prvaka. S momčadi *Mladosti* nastupio je u finalu Kupa europskih prvaka u sezoni 1963./64. kad su osvojili 2. mjesto u Europi, nakon što ih je u dvije utakmice nadjačao *Leipzig* iz DR Njemačke.

Od 1967. do 1981. Urnaut je živio u Rijeci i radio kao profesor tjelesnoga odgoja u Osnovnoj školi Vladimir Gortan, Pomorskoj školi u Bakru i na Fakultetu za pomorstvo i saobraćaj u Rijeci. Po dolasku u Rijeku počeo je nastupati za Odbojkaški klub *Kvarner* koji je 1965. bio izbio prvoligaški status. Došao je u talentiranu generaciju, predvođenu reprezentativcem i trenerom Hamidom Gačanimom, a *Kvarner* je postao stabilan član I. savezne lige. Juniorska momčad osvojila je Prvenstvo Jugoslavije 1966. i priključila se prvom sastavu.

Urnaut je igrao u *Kvarneru* od 1967. do 1974. te nakon promjene imena tog kluba u Odbojkaški klub *Rijeka*, do 1978. S ekipom *Kvarnera* postigao je najveće uspjehe osvajanjem 2. mjesta u I. saveznoj ligi 1969./70., iza zagrebačke *Mladosti*, i 3. mjesta u sezonama 1967./68. i 1971./72.

Istodobno je Urnaut, kao najbolji igrač *Kvarnera*, igrao s velikim uspjehom za reprezentaciju Jugoslavije u kojoj je od 1959. do 1971. nastupio 320 puta. Bio je godinama jedan od najboljih igrača te kapetan reprezentacije i više je puta proglašen za najboljeg igrača na raznim turnirima. Godine 1966.

ga je francuski sportski list *L'Equipe* proglasio za najboljeg igrača u Europi. Najveći uspjeh s reprezentacijom Jugoslavije ostvario je osvajanjem zlatnih medalja na Mediteranskim igrama 1963. u Napulju i 1967. u Tunisu te brončane medalje 1965. na Univerzijadi u Budimpešti. Nastupio je i na svjetskim prvenstvima: 1962. u Moskvi (8. mjesto), 1966. u Pragu (8. mjesto), 1970. u Sofiji (10. mjesto) i na Svjetskom kupu 1965. u Gdansku (8. mjesto) te na europskim prvenstvima: 1963. u Bukureštu (7. mjesto), 1967. u Istanbulu (7. mjesto) i 1971. u Milanu (11. mjesto).

Nakon igračke karijere posvetio se trenerskom pozivu. U Rijeci je od 1977. do 1981. bio trener muške momčadi i juniora. U sezoni 1977./78. osvojio je s ekipom Odbojkaškog kluba *Rijeka* 1. mjesto u II. saveznoj ligi te je, nakon pobjede u kvalifikacijama protiv osječkog Odbojkaškog kluba *Željezničar*, uveo klub ponovno u I. saveznu ligu. U sezoni 1978./79. trenirao je momčad slovenske manjine *Bor* u Trstu, a nakon povratka u Rijeku bio je od 1979. do 1981. trener juniorske momčadi u kojoj je počeo igrati i njegov najstariji sin Andrej Urnaut.

Nakon povratka u Ravne, bio je profesor tjelesnog odgoja u gimnaziji i nastavio je trenersku karijeru. Od sezone 1981./82. do sezone 2001./02. bio je trener raznih selekcija Odbojkaškog kluba *Fužinar*. Trenirao je muški i ženski sastav te juniore *Fužinara*. Najveće uspjehe ostvario je s juniorima u sezoni 1996./97. kad su osvojili Prvenstvo Slovenije, a sa seniorima 2002. godine osvajanjem 2. mjesta u Kupu Slovenije

Od 2003. do 2006. bio je trener juniorske reprezentacije Slovenije u odbojci na pijesku. Najveći uspjeh ostvario je 2005. kada je njegov najmlađi sin Tine Urnaut s Nejcom Zemljakom osvojio zlatnu medalju na Svjetskom juniorskom prvenstvu do 19 godina i brončanu medalju na Europskom juniorskom prvenstvu do 18 godina.

Muška juniorska reprezentacija Slovenije pod njegovim je vodstvom na juniorskom Svjetskom prvenstvu 2005. u Kamniku zauzela 6. mjesto.

Od 1981. do 2007. vodio je kao sportski pedagog u Ravnima gimnazijsku ekipu u odbojci i odbojci na pijesku. Osvojili su preko 30 medalja na državnim prvenstvima i ligama srednjih škola u odbojci i odbojci na pijesku. U sezoni 2007./08. bio je trener ženske ekipe Odbojkaškog kluba *Prevalje*.

Posebno poglavlje njegove trenerske karijere je rad s invalidima koje trenira u sjedećoj odbojci. Instruktor je za sjedeću odbojku pri Svjetskoj organizaciji za odbojku invalida (WOVD) i po svijetu vodi seminare za trenere. Od 1991. trener je Invalidskom sportskom društvu *Samorastnik* Ravne. Najveći uspjeh ostvario je osvajanjem 5. mjesta na Europskom klupskom prvenstvu 1992. Od 1993. do 1996. bio je trener muške reprezentacije Slovenije u sjedećoj odbojci čiji je najveći uspjeh bilo 7. mjesto na Svjetskom prvenstvu 1994. i 6. mjesto na Europskom prvenstvu 1993.

sredozemskih igrah leta 1963 v Neaplju in leta 1967 v Tunisu ter bronaste na univerzijadi leta 1965 v Budimpešti. Nastopil je tudi na svetovnih prvenstvih leta 1962 v Moskvi (8. mesto), leta 1966 v Pragi (8. mesto) in leta 1970 v Sofiji (10. mesto), v svetovnem pokalu leta 1965 v Gdanku (8. mesto) ter na evropskih prvenstvih leta 1963 v Bukarešti (7. mesto), leta 1967 v Carigradu (7. mesto) in leta 1971 v Milanu (11. mesto).

Po koncu igralske kariere se je posvetil trenerskemu poklicu. Na Reki je bil med letoma 1977 in 1981 trener moškega moštva in mladincev. V sezoni 1977/78 je z ekipo Odbojarskega kluba *Rijeka* osvojil 1. mesto v drugi zvezni ligi ter po zmagi v kvalifikacijah nad osiješkim Odbojarskim klubom *Željezničar* svoj klub vnovič popeljal v prvo zvezno ligo. V sezoni 1978/79 je treniral moštvo slovenske manjšine *Bor* v Trstu, po vrnitvi na Reko pa je bil med letoma 1979 in 1981 trener mladinskega moštva, v katerem je začel igrati tudi njegov najstarejši sin Andrej.

Po vrnitvi na Ravne je poučeval telesno vzgojo na gimnaziji in nadaljeval trenersko kariero. Med sezonama 1981/82 in 2001/02 je bil trener različnih selekcij Odbojarskega kluba *Fužinar*. Treniral je tako moške in ženske postave kot mladince. Z mladinci je največji uspeh dosegel v sezoni 1996/97, ko so osvojili prvenstvo Slovenije, s člani pa leta 2002, z 2. mestom v pokalu Slovenije.

Med letoma 2003 in 2006 je bil trener mladinske reprezentance Slovenije v odbojki na mivki. Največji uspeh je dosegel leta 2005, ko sta njegov najmlajši sin Tine in Nejc Zemljak osvojila zlato medaljo na svetovnem mladinskem prvenstvu do 19 let in bronasto na evropskem mladinskem prvenstvu do 18 let.

Moška mladinska reprezentanca Slovenije je pod njegovim vodstvom na mladinskem svetovnem prvenstvu leta 2005 v Kamniku zasedla 6. mesto.

Med letoma 1981 in 2007 je kot športni pedagog na Ravnah vodil gimnazijski ekipi v odbojki in odbojki na mivki. Osvojili so prek 30 medalj na državnih prvenstvih in srednješolskih ligah v odbojki in odbojki na mivki. V sezoni 2007/08 je bil trener ženske ekipe Odbojarskega kluba *Prevalje*.

Posebno poglavje njegove trenerske kariere je delo z invalidi, ki jih trenira v odbojki sede. Je inštruktor za odbojko sede pri Svetovni organizaciji za odbojko invalidov (WOVD) in po svetu vodi seminarje za trenerje. Od leta 1991 je trener Invalidskega športnega društva *Samorastnik* Ravne. Največji uspeh je dosegel s 5. mestom na evropskem

Odbojkaški klub *Rijeka* u sezoni 1977./78. Gornji red: Adolf Urnaut, Željko Vučković, Marijan Hreljac, Damir Ivošević, Tihomir Crnković, Dušan Ščulac, Danilo Berlot. Donji red: Zoran Sršen, Željko Krmpotić, Velimir Liverić, Franjo Delač i Zvonimir Brozić.

Odbojarski klub *Rijeka* v sezoni 1977/78. Zgornja vrsta: Adolf Urnaut, Željko Vučković, Marijan Hreljac, Damir Ivošević, Tihomir Crnković, Dušan Ščulac, Danilo Berlot. Spodnja vrsta: Zoran Sršen, Željko Krmpotić, Velimir Liverić, Franjo Delač in Zvonimir Brozić.

Adolfov najmlađi sin Tine Urnaut u talijanskoj ligi.
Adolfov najmlađi sin Tine Urnaut v italijanski ligi.

Od 1995. do 2011. bio je trener ženske reprezentacije Slovenije u sjedećoj odbojci, s kojom je postigao čitav niz velikih uspjeha na međunarodnoj sceni. Vodio je reprezentaciju na Paraolimpijskim igrama 2004. u Ateni gdje su osvojili 4. mjesto, i 2008. u Pekingu (također 4. mjesto), na Svjetskom prvenstvu 2000. u Maastrichtu (bronca), 2002. u Kamniku (srebro) i 2006. u Roermondu (bronca), na Europskom prvenstvu 1995. u Ljubljani (bronca), 1999. u Sarajevu (zlatno), 2001. u Laappenranti (srebro), 2003. u Sárospataku (srebro), 2005. u Leverkusenu (bronca), 2007. u Nyíregyházi (bronca) i 2009. u Elblagu (bronca). Uz to je reprezentacija pod njegovim vodstvom na Svjetskom kupu 2008. u Ismailiji osvojila srebro i 2010. u Port Saidu broncu, a u Europskom kupu 1997. u Rigi srebro i 2002. u Rigi broncu. Na Paraolimpijskim igrama 2012. u Londonu bio je pomoćni trener ženske reprezentacije koja je ostvarila 6. mjesto.

Ljubav prema odbojci i sportu prenio je Adolf Urnaut i na svoju djecu. Iz prvoga braka s Hildom rođ. Sečnjak ima dva sina, Andreja i Matjaža, koji su bili uspješni odbojkaši te reprezentativci Jugoslavije i Slovenije. Njegova druga supruga Anita Goltnik - Urnaut (Slovenj Gradec, 26. XI. 1964.), igrala je odbojku za *Fužinar* 1976. – 1988., osim sezone 1983./84. kad je nastupala za *Rijeku*, a poslije 1988. igrala je za klubove *Mislinja* i *Mrežica*. Nastupala je za juniorsku i seniorsku reprezentaciju Slovenije. Nakon povrede aktivirala se u sjedećoj odbojci i bila je kapetanica reprezentacije Slovenije i od 1995. do 2012. postigla je brojne međunarodne uspjehe. Uz to je bila predsjednica WOVD-a od 2004. do 2006. i potpredsjednica od 2000. do 2004.

Sin Adolfa i Anite, Tine Urnaut (Slovenj Gradec, 3. IX. 1988.), trenutno je najbolji slovenski odbojkaš. U dosadašnjoj karijeri nastupao je za odbojkaške klubove *Fužinar* 2003. – 2006., *Autocommerce* 2006./2007., *ACH Volley* 2007./2008., *Olympiacos* 2008./2009., *Copra Piacenza* 2009./2010., *ZAK Kedzierzyn Kozle* 2010./2011., *Umbria volley San Giustino* 2001./2012. i *Tonno Callipo Vibo Valentia* 2012./2013. Kao član juniorske reprezentacije osvojio je na Europskom prvenstvu 2004. u Kazanu 4. mjesto, a od 2005. član je seniorske reprezentacije Slovenije.

Adolf Urnaut dobitnik je mnogih nagrada i priznanja za dostignuća u odbojkaškom sportu. Između ostaloga, dobitnik je Zlatne statue Grada Rijeke i Bloudekove plakete 2011. za značajan doprinos razvoju slovenskog sporta. Ukratko se može reći da je obitelj Urnaut mnogo pridonijela odbojkaškom sportu u Hrvatskoj i Sloveniji.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Adolfa Urnauta iz Kotlja; Anita Goltnik - Urnaut iz Kotlja, rukopis knjige *Tri generacije, tri različite odbojke*.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1964 – 1968*, Beograd, 1970.; *Almanah jugoslovenskog sporta 1969 – 1972*, Beograd, 1974.; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977.; *30 godina odbojke u Rijeci*, Rijeka 1978.

IVAN RATEJ (Celje, 11. IX. 1941.)

Rođen je u obitelji Ivana i Tereze, rođ. Doberšek. rodom iz Štora. Završio je Tehničku školu u Celju. Diplomirao je na Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu, a dio ispita položio je na Pedagoškoj akademiji.

Sportom se počeo baviti 1952. u Celju. Ivanov brat Rihard bio je nogometaš i rukometaš u Celju. Ivan je u dobi od 10 godina počeo dolaziti na klizalište, a sa 16 godina zaigrao je u prvoj ekipi Hokejskog kluba Celje.

Kao dječak Ivan se bavio i gimnastikom u Društvu za tjelesni odgoj *Partizan*. Bio je u skupini Celjana koji su 1959. pod vodstvom Ive Reya pri Sportskom društvu *Olimp* osnovali sekciju za judo. Nakon smrti Ive Reya, 1960. godine, vodio je Ivan Ratej s Danilom Kraljem treninge judaša.

Po dolasku na odsluženje vojnog roka u Zagreb 1961. godine, nastavio je Ratej igrati hokej na ledu, a njegovoj odluci da i poslije ostane u Zagrebu

Ivan Ratej

klubskem prvenstvu leta 1992. Med letoma 1993 in 1996 je bil trener moške reprezentance Slovenije v odbojki sede, ki je največji uspeh dosegla s 7. mestom na svetovnem prvenstvu leta 1994 in 6. na evropskem leta 1993.

Med letoma 1995 in 2011 je bil trener ženske reprezentance Slovenije v odbojki sede, s katero je dosegel celo vrsto velikih uspehov na mednarodnem prizorišču. Reprezentanco je vodil na paraolimpijskih igrah leta 2004 v Atenah, kjer je osvojila 4. mesto, in leta 2008 v Pekingu, kjer je bila tudi četrta. Tekmovali so tudi na svetovnih prvenstvih leta 2000 v Maastrichtu (bron), leta 2002 v Kamniku (srebro) in leta 2006 v Roermondu (bron) ter na evropskih prvenstvih leta 1995 v Ljubljani (bron), leta 1999 v Sarajevu (zlato), leta 2001 v Lappeenranti (srebro), leta 2003 v Sárospataku (srebro), leta 2005 v Leverkusnu (bron), leta 2007 v Nyíregyházi (bron) in leta 2009 v Elblagu (bron). Ob tem je reprezentanca pod njegovim vodstvom v svetovnih pokalih leta 2008 v Ismailii osvojila srebro in leta 2010 v Port Saidu bron, v evropskih pokalih pa leta 1997 v Rigi srebro in leta 2002 v Rigi bron. Na paraolimpijskih igrah leta 2012 v Londonu je bil pomočnik trenerja ženske reprezentance, ki je zasedla 6. mesto.

Ljubezen do odbojke in športa je Adolf Urnaut prenesel tudi na svoje otroke. Iz prvega zakona s Hildo, roj. Sečnjak, ima dva sinova, Andreja in Matjaža, ki sta bila uspešna odbojkarja ter reprezentanta Jugoslavije in Slovenije. Njegova druga soproga Anita Goltnik Urnaut (Slovenj Gradec, 26. november 1964) je med letoma 1976 in 1988 igrala odbojko za *Fužinar*, razen v sezoni 1983/84, ko je nastopala za *Rijeko*, po letu 1988 pa je igrala za kluba *Mislinja* in *Mežica*. Nastopala je za mladinsko in člansko reprezentanco Slovenije. Po poškodbi se je začela ukvarjati z odbojko sede in je bila kapetanka reprezentance Slovenije. Med letoma 1995 in 2012 je dosegla številne mednarodne uspehe. Med letoma 2004 in 2006 je bila predsednica, med letoma 2000 in 2004 pa podpredsednica WOVD-a.

Adolfovo in Anitin sin Tine Urnaut (Slovenj Gradec, 3. september 1988) je trenutno najboljši slovenski odbojkar. Doslej je nastopal za odbojgarske klube *Fužinar* (2003–2006), *Autocommerce* (2006/2007), *ACH Volley* (2007/2008), *Olympiacos* (2008/2009), *Copra Piacenza* (2009/2010), *ZAK Kedzierzyn Kozle* (2010/2011), *Umbria volley San Giustino* (2001/2012) in *Tonno Callipo Vibo Valentia* (2012/2013). Kot član mladinske reprezentance je na evropskem prvenstvu leta 2004 v Kazanu osvojil 4. mesto. Od leta 2005 igra v članski reprezentanci Slovenije.

Adolf Urnaut je dobitnik številnih nagrad in priznanj za dosežke v odbojgarskem športu. Med drugim je dobitnik zlatega kipca mesta Reke in Bloudkove plakete leta 2011 za pomemben prispevek k razvoju slovenskega športa.

Na kratko je mogoče reči, da je družina Urnaut pomembno prispevala k uspehom odbojgarskega športa na Hrvaškem in v Sloveniji.

Vira: Osebna izjava in arhiv Adolfa Urnauta iz Kotelj; Anita Goltnik Urnaut iz Kotelj, rokopis knjige *Tri generacije, tri različice odbojke*.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1964–1968*, Beograd, 1970; *Almanah jugoslovenskog sporta 1969–1972*, Beograd, 1974; *Enciklopedija fizičke kulture 2 P–Ž*, Zagreb, 1977; *30 godina odbojke u Rijeci*, Reka, 1978.

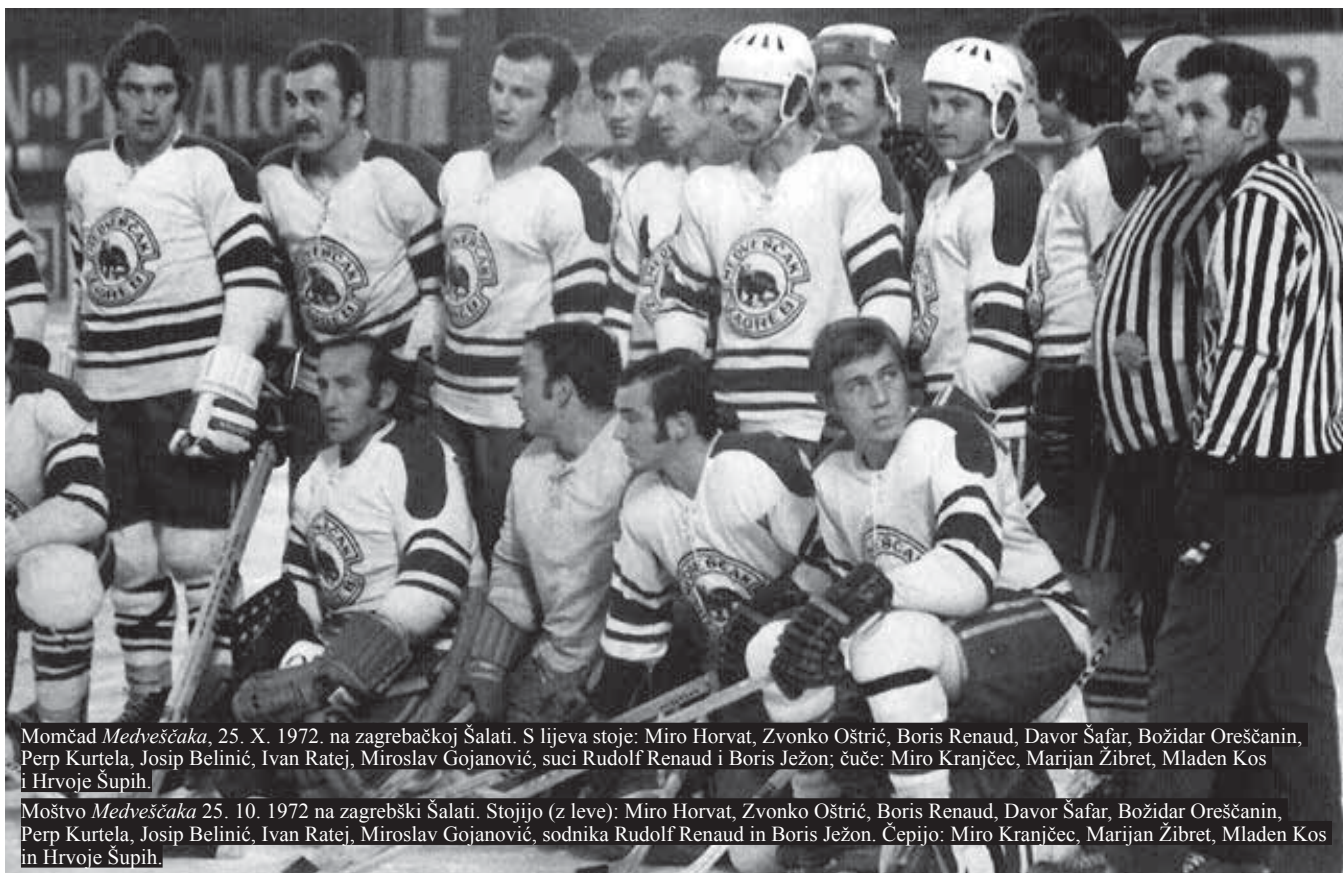
IVAN RATEJ **(Celje, 11. IX. 1941)**

Rojen je bil Ivanu in Terezi, roj. Doberšek, po rodu iz Štor. Končal je tehnično šolo v Celju. Diplomiral je na fakulteti za telesno kulturo v Zagrebu, del izpitov pa je opravil na pedagoški akademiji.

S športom se je začel ukvarjati leta 1952 v Celju. Njegov brat Rihard je bil nogometaš in rokometaš v Celju. Ivan je pri desetih letih začel zahajati na drsališče, pri 16 letih pa je že zaigral v prvi ekipi Hokejskega kluba Celje.

Kot deček se je ukvarjal tudi z gimnastiko v Telovadnem društvu *Partizan*. Bil je v skupini Celjanov, ki so leta 1959 pod vodstvom Iva Reya pri Športnem društvu *Olimp* ustanovili sekcijo za judo. Po smrti Iva Reya leta 1960 je Ivan Ratej z Danilom Kraljem vodil treninge judoistov.

V Zagreb je prišel na služenje vojaškega roka leta 1961 in takoj začel igrati hokej na ledu. V Zagrebu je potem tudi ostal, med drugim zato, ker mu je umetni led na drsališču na zagrebški Šalati omogočal stalne treninge. Leta 1962 je postal član Kluba hokeja na ledu *Medveščak*. V Zagrebu ga je prvi treniral Jovan Đan Tomić, od leta 1964 pa Čeh Jaroslav Fričer, ki je bil prvi tuji trener v *Medveščaku*. Pozneje je bil njegov klubski trener tudi

Momčad *Medveščaka*, 25. X. 1972. na zagrebačkoj Šalati. S lijeva stoje: Miro Horvat, Zvonko Oštrić, Boris Renaud, Davor Šafar, Božidar Oreščanin, Perp Kurtela, Josip Belinić, Ivan Ratej, Miroslav Gojanović, suci Rudolf Renaud i Boris Ježon; čuče: Miro Kranjčec, Marijan Žibret, Mladen Kos i Hrvoje Šupih.

Moštvo *Medveščaka* 25. 10. 1972 na zagrebačkoj Šalati. Stojijo (z leve): Miro Horvat, Zvonko Oštrić, Boris Renaud, Davor Šafar, Božidar Oreščanin, Perp Kurtela, Josip Belinić, Ivan Ratej, Miroslav Gojanović, sodnika Rudolf Renaud in Boris Ježon. Čepijo: Miro Kranjčec, Marijan Žibret, Mladen Kos in Hrvoje Šupih.

pridonijelo to što je umjetni led klizališta na zagrebačkoj Šalati omogućavao stalne treninge. Postao je član Kluba hokeja na ledu *Medveščak* 1962. godine. U Zagrebu ga je prvi trenirao Jovan Đan Tomić, a od 1964. Čeh Jaroslav Fričer koji je bio prvi strani trener u *Medveščaku*. Poslije mu je trener bio Vlastimir Franz, ponovno češki trener u *Medveščaku*, a u reprezentaciji Vlastimir Bubnik. Počeo je igrati kao centar, a gotovo slučajno je postao branič što se pokazalo kao njegova najbolja pozicija.

Bio je jedan od ključnih igrača prve zlatne generacije *Medveščaka*, uz Borisa Renauda, Miroslava Gojanovića, Pantu Ančevića, Brunu Zajeca i još jednog Slovenca: Mirana Krmelja. Hokej na ledu bio je tada jedan od najpopularnijih sportova u Zagrebu i na utakmice je dolazilo po 6000 gledatelja. Klizalište Šalata na zagrebačkom *Medveščaku* bilo je prvi dom *Medveščaka* od 1965. do 1972., dok nije izgrađen Dom sportova.

Ratej je sa hokejašima *Medveščaka* igrao u Jugoslavenskoj hokejskoj ligi od sezone 1962./63. Vodeća momčad prvenstava tada su bile *Jesenice*, a *Medveščak* je vodio borbu uglavnom s ljubljanskom *Olimpijom* za drugo i treće mjesto. Najveći uspjeh s *Medveščakom* ostvario je Ratej osvajanjem 2. mjesta u Jugoslaviji u sezonama 1965./66., 1967./68. i 1968./69. Dobio je 1968. poziv da se okuša u profesionalnoj NHL ligi (National Hockey League), ali ga nije prihvatio. Igrao je i u Bundesligi 1971. za *Mannheim*, ali se zbog rođenja sina vratio u Zagreb. Za *Medveščak* je nastupao službeno do 1984. a i poslije je ponekad zaigrao kada je bilo potrebno.

U reprezentaciji je prvi put sudjelovao kad ga je pozvao Jovan Đan Tomić 1963. na dvoboj s reprezentacijom Austrije. Za jugoslavensku je reprezentaciju do 1973. kao obrambeni igrač nastupio na 111 službenih utakmica i postigao 2 zgoditka. Uz to je odigrao još veliki broj prijateljskih susreta. Jedini je hokejaš na ledu iz Hrvatske, uz Borisa Renauda, koji je triput nastupio na Olimpijskim igrama. Prvi nastup imao je 1964. u Innsbrucku, potom 1968. u Grenobleu, kad je Jugoslavija postigla najveći uspjeh osvajanjem 1. mjesta u skupini B i u ukupnom poretku 9. mjesto, a treći je put nastupio 1972. u Sapporu. Na svjetskim prvenstvima igrao je šest puta: 1965. u Tampereu, 1966. u Ljubljani i Zagrebu, 1967. u Beču, 1969. u Ljubljani, 1970. u Bukureštu te 1971. godine u Bernu, a najveći uspjeh ostvario je 1969. kada je osvojeno 3. mjesto u skupini B, a u ukupnom poretku 9. mjesto.

Nakon što je, paralelno s igračkom karijerom, 1966. završio trenerski studij Sveučilišta u Pragu, proveo je kao trener u *Medveščaku* 35 godina, radeći sa svim selekcijama. Nakon završetka igračke karijere ostao je aktivan u hokeju na ledu i kao sportski djelatnik. Trenerski instruktor Međunarodne federacije u hokeju na ledu (IIHF) bio je

Vlastimir Franz, še en češki trener v *Medveščaku*, v reprezentanci pa Vlastimir Bubnik. Začel je igrati kot center, po naključju pa je postal branilec in na tem položaju tudi ostal, saj mu je najbolj ustrezal.

Bil je eden od ključnih igralcev prve zlate generacije *Medveščaka*, ob Borisu Renaudu, Miroslavu Gojanoviću, Pantu Ančeviću, Brunu Zajcu in še enem Slovincu, Miranu Krmelju. Hokej na ledu je bil tedaj eden od najbolj priljubljenih športov v Zagrebu. Tekme je spremljalo tudi po 6000 gledalcev. Drsališče Šalata na zagrebškem *Medveščaku* je bilo med letoma 1965 in 1972 prvi dom *Medveščaka*, vse dokler niso zgradili Doma športov.

Ratej je s hokejisti *Medveščaka* od sezone 1962/63 igral v jugoslovanski ligi. Vodilno moštvo prvenstev so bile tedaj *Jesenice*, *Medveščak* pa se je v glavnem boril z ljubljansko *Olimpijo* za 2. in 3. mesto. Ratej je največji uspeh z *Medveščakom* dosegel z 2. mestom v Jugoslaviji v sezonah 1965/66, 1967/68 in 1968/69. Leta 1968 so ga povabili, da se preizkusi v profesionalni ligi NHL (National Hockey League), vendar vabila ni sprejel. Igral je tudi v Bundesligi, leta 1971 za *Mannheim*, vendar se je zaradi sinovega rojstva vrnil v Zagreb. Za *Medveščak* je uradno nastopal do leta 1984, pozneje pa je zaigral le še, ko je bilo potrebno.

Za reprezentanco je prvič igral leta 1963, ko ga je Jovan Đan Tomić povabil k sodelovanju v dvoboju z reprezentanco Avstrije. Za jugoslovansko reprezentanco je do leta 1973 kot branilec nastopil na 111 uradnih tekmah in dosegel dva zadetka. Odigral je tudi veliko prijateljskih tekem. Ob Borisu Renaudu je edini hokejist na ledu iz Hrvaške, ki je trikrat nastopil na olimpijskih igrah: prvič leta 1964 v Innsbrucku, potem leta 1968 v Grenobleu, ko je Jugoslavija dosegla največji uspeh z osvojitvijo 1. mesta v skupini B in 9. mesta v skupni razvrstitvi, tretjič pa leta 1972 v Saporu. Na svetovnih prvenstvih je igral šestkrat: leta 1965 v Tampereju, leta 1966 v Ljubljani in Zagrebu, leta 1967 na Dunaj, leta 1969 v Ljubljani, leta 1970 v Bukarešti in leta 1971 v Bernu. Največji uspeh je dosegel leta 1969, ko so osvojili 3. mesto v skupini B in 9. mesto v skupni razvrstitvi.

Med igralsko kariero je leta 1966 tudi doštudiral trenerstvo na univerzi v Pragi. Pozneje je v *Medveščaku* 35 let delal kot trener, z vsemi selekcijami. Po koncu igralske kariere je s hokejem na ledu ostal povezan kot športni delavec. Od leta 1983 je bil trenerski inštruktor Mednarodne zveze za hokej na ledu (IIHF). Treniral je tudi hokejiste zagrebške *Mladosti*. Po osamosvojitvi Hrvaške je bil do leta 2002 v strokovnem štabu hrvaške reprezentance, in

Ivan Ratej (lijevo) na utakmici *Medveščak - Olimpija* u Zagrebu 18. II. 1973.

Ivan Ratej (levo) na tekmi *Medveščak - Olimpija* v Zagrebu, 18. 2. 1973.

Ivan Ratej (desno) na oproštaju od aktivnog igranja prima poklon od Antuna Eme Škrčića.

Ivan Ratej (desno) ob slovesu od aktivnoga igranja prejema darilo od Antuna Eme Škrčića.

od 1983. Trenirao je hokejaše i u zagrebačkoj *Mladosti*, a nakon osamostaljenja Hrvatske bio je u stručnom stožeru hrvatske reprezentacije kao trener, izbornik i sportski direktor do 2002. godine. S hrvatskom reprezentacijom prvi je put bio na Svjetskom prvenstvu 1994. u Barceloni u C skupini. Godine 1995. na Svjetskom prvenstvu u Johannesburgu Hrvatska je osvojila prvo mjesto u C skupini i plasirala se u viši rang.

Nakon 40 godina provedenih u zagrebačkom i hrvatskom hokeju na ledu, prestao se aktivno njime baviti iz zdravstvenih razloga. Uz hokej je igrao i tenis te je neko vrijeme bio teniski trener u njemačkom Reutlingenu. Kao profesor tjelesnog odgoja radio je u zagrebačkoj osnovnoj školi Bartol Kašić do umirovljenja. Njegov sin Ivo bio je također hokejaš na ledu i reprezentativac Hrvatske, a sada je pomoćni trener hrvatske reprezentacije i *Medveščaka*.

Ivan Ratej dobitnik je Nagrade Hrvatskog olimpijskog odbora Matija Ljubek za životno djelo 2003. godine.

Izv.: Osobna izjava Ivana Rateja iz Zagreba.

Lit.: *100 let športa v Celju 1890–1990*, Celje, 1990.; A. Stare, *Naš hokej, Our Hockey 1934–1991*, Ljubljana, 1991.; *Tko je tko u Hrvatskoj*, Zagreb, 1993.; Z. Vukelić, “*Olimpijske legende: Ivo Ratej, hokejaš na ledu, Grenoble je bio vrhunac*”, Olimp br. 18, Zagreb, ožujak 2006.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

CIRIL IVANČIČ - Ćiro (Barka, 1. V. 1943. – Rijeka, 28. III. 2006.)

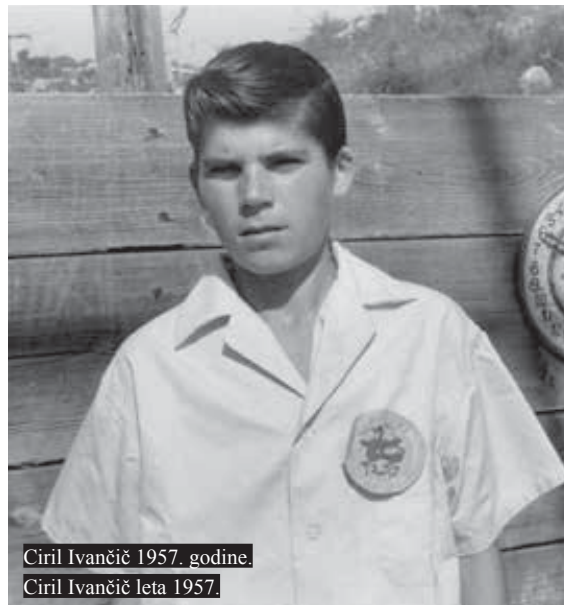
Roditelji su mu rodom iz slovenskoga Primorja; otac Kvirin iz Gabrovice kod Črnog Kala, a majka Ema, rođ. Prelec, iz Barke kod Divače. U Rijeku je s obitelji doselio 1949. godine zbog očeva posla u rafineriji. Završio je Elektroindustrijsku školu u Rijeci. Bio je zaposlen u Brodogradilištu 3. maj do umirovljenja.

Boćanjem se počeo baviti 1957. kao član riječkog Boćarskog kluba *Nafta* (koji je 1980. godine preimenovan u Boćarski klub *INA*). Stasao je u riječkom boćanju koje je godinama bilo vodeće u Hrvatskoj i Jugoslaviji.

Prve uspjehe ostvario je još kao 18-godišnjak. Na pojedinačnom Prvenstvu Jugoslavije održanom u rujnu 1961. u Zagrebu osvojio je 5. mjesto, iza Dinka Jugovca iz Rijeke, Josipa Rajčića iz Zagreba, Mile Đurovića iz Ljubljane i Brune Gržića iz Poreča, koji su prosječno bili desetak godina stariji od njega. Iste godine na Prvenstvu Jugoslavije u četvorkama, koje je igrano po sistemu lige u Rijeci i Ljubljani, kao član *Nafte* osvaja 4. mjesto.

U srpnju 1962. nastupio je u Ljubljani na susretu ekipa Hrvatske i Slovenije. Iako je Slovenija bila favorit, jer su za nju nastupali državni reprezentativci, pobijedila je ekipa Hrvatske, za koju su uz Ivančića nastupili Ivan Mladinić, Emil Mahne, Stanko Katić i kao rezervni igrač Nado Mitrović.

U godinama koje su slijedile, postizao je kao već afirmirani igrač s ekipom *Nafte* zapažene uspjehe. Sa svojim klupskim kolegama Dinkom Jugovcem (višestrukim državnim prvakom i reprezentativcem), Jakovovom Beakovićem (ocem kasnijeg svjetskog prvaka Dinka Beakovića) i Arturom Zikovićem, osvojio je Prvenstvo Jugoslavije u četvorkama 1966. i 1971. godine, a s Jugovcem i Zikovićem pobijedio je i na državnom prvenstvu u parovima

Ciril Ivančić 1957. godine.
Ciril Ivančić leta 1957.

sicer kot trener, selektor in športni direktor. S hrvaško reprezentanco je bil prvič na svetovnem prvenstvu leta 1994 v Barceloni v skupini C. Leta 1995 je Hrvaška na svetovnem prvenstvu v Johannesburgu osvojila 1. mesto v skupini C in se uvrstila v višji kakovostni razred.

Po 40 letih v zagrebškem in hrvaškem hokeju na ledu se je s tem športom prenehal ukvarjati iz zdravstvenih razlogov. Sicer je igral tudi tenis in bil nekaj časa teniški trener v Reutlingenu v Nemčiji. Kot profesor telesne vzgoje je do upokojitve delal na zagrebški osnovni šoli Bartola Kašića. Njegov sin Ivo je bil tudi hokejist na ledu, bil je reprezentant Hrvaške, zdaj pa je pomočnik trenerja hrvaške reprezentance in *Medveščaka*.

Ivan Ratej je dobitnik nagrade hrvaškega olimpijskega komiteja Matije Ljubka za življenjsko delo leta 2003.

Vir: Osebna izjava Ivana Rateja iz Zagreba.

Lit.: *100 let športa v Celju 1890–1990*, Celje, 1990; A. Stare, *Naš hokej, Our Hockey 1934–1991*, Ljubljana, 1991; *Tko je tko u Hrvatskoj*, Zagreb, 1993; Z. Vukelić, "Olimpijske legende: Ivo Ratej, hokejaš na ledu, Grenoble je bio vrhunac", Olimp št. 18, Zagreb, marec 2006; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

CIRIL IVANČIČ - Čiro **(Barka, 1. V. 1943–Reka, 28. III. 2006)**

Njegovi starši so po rodu iz slovenskega Primorja: oče Kvirin iz Gabrovice pri Črnem Kalu, mati Ema, roj. Prelec, pa z Barke pri Divači. Družina se je na Reko priselila leta 1949, ko je oče dobil delo v rafineriji. Končal je elektroindustrijsko šolo na Reki. Do upokojitve je bil zaposlen v ladjedelnici 3. maja.

Z balinanjem se je začel ukvarjati leta 1957 kot član reškega Balinarskega kluba *Nafta* (ta se je leta 1980 preimenoval v Balinarski klub *INA*). Športno se je razvijal med reškimi balinarji, ki so bili leta vodilni na Hrvaškem in v Jugoslaviji.

Prve uspehe je dosegel že kot 18-letnik. Na posamičnem prvenstvu Jugoslavije septembra 1961 v Zagrebu je osvojil 5. mesto, za Dinkom Jugovcem z Reke, Josipom Rajčićem iz Zagreba, Milom Đurovićem iz Ljubljane in Brunom Gržićem iz Poreča, ki so bili v povprečju deset let starejši od njega. Istega leta je na prvenstvu Jugoslavije v četverkah, ki je potekalo na ligaški način na Reki in v Ljubljani, kot član *Nafta* osvojil 4. mesto.

Julija 1962 je nastopil v Ljubljani na srečanju ekip Hrvaške in Slovenije. Čeprav je bila Slovenija favoritinja, saj so zanj igrali državni reprezentanti, je zmagala Hrvaška, za katero so ob Ivančiču nastopili še Ivan Mladinić, Emil Mahne, Stanko Katić in kot rezervni igralec Nado Mitrović.

V naslednjih letih je kot uveljavljen igralec ekipe *Nafta* dosegal pomembne uspehe. S klubskimi kolegi Dinkom Jugovcem (večkranim državnim prvakom in reprezentantom), Jakovom Beakovićem (očetom poznejšega svetovnega prvaka Dinka Beakovića) in Arturjem Zikovićem je osvojil prvenstvo Jugoslavije v četverkah leta 1966 in 1971, z Jugovcem in Zikovićem pa je zmagal tudi na državnem

Reprezentacija Rijeke. Stoje s lijeva: Ciril Ivančić, Dinko Jugovac, Ivan Stulić i Marino Poniš. Čuče: Ante Jurić i izbornik.

Reprezentanca Rijeke. Stojijo z leve: Ciril Ivančić, Dinko Jugovac, Ivan Stulić in Marino Poniš. Čepijo: Ante Jurić i izbornik.

1973. Zadnji veliki uspjeh pod klupskim imenom *Nafta* postigao je pobijedivši na državnom prvenstvu u četvorkama 1978. godine, kad su uz njega na jogovima (bočalištima) nastupali Dinko Jugovac, Artur Ziković, Davor Norac - Kljajo i Dinko Radovčić.

Nakon što je klub promijenio ime u Bočarski klub *INA*, počeo je Ivančić nastupati u I. saveznoj bočarskoj ligi koja je pokrenuta 1981. godine. Najveći uspjeh ostvario je 1983. kada je *INA* osvojila 2. mjesto u Saveznoj ligi, iza gradskog rivala Bočarskog kluba *Rikard Benčić*, a za momčad su uz njega nastupali: Dinko Jugovac, Davor Norac - Kljajo, Šime Vukić i Hamoslav Prelec.

Ciril Ivančić - Čiro bio je pojedinačni i ekipni prvak na prvenstvima grada Rijeke, koja su prema broju kvalitetnih igrača i klubova bila u rangu državnih prvenstava, a nastupao je i za gradsku reprezentaciju Rijeke. Pred kraj karijere boćao je za riječke bočarske klubove *Mario Gennari* i *Lučki radnik*.

Sportom se bavio i Cirilov brat Boris Ivančić, rođen 1949. u Rijeci, koji je bio nogometaš nogometnih klubova *INA* i *Pomorac* te trener nogometnih klubova *Pomorac* i *Jedinstvo* (Grbci). Cirilova sestra Irena Ivančić, rođena 1946. u Barki, također se u mladosti bavila sportom, a bila je zaposlena u poduzeću INA.

Ciril Ivančić - Čiro dobitnik je brončane plakete Bočarske zajednice Rijeka 2002. godine, povodom 50 godina Bočarskog saveza i organiziranog boćanja u Rijeci.

Izv.: Izjava brata, Borisa Ivančića iz Rijeke.

Lit.: Kuglački list br. 131., Zagreb, rujan 1961.; Kuglački list br. 141-142, Zagreb, srpanj-kolovoz 1962.; J. J. Vidović, *Sportsko boćanje*, Zagreb, 1989.; *50 godina Bočarskog saveza Rijeka i BK Benčić Rijeka 1952 – 2002*, Rijeka, 2002.; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

DRAGAN HOLCER (Zwiesel, Njemačka, 19. I. 1945.)

Otac Dragana Holcera zvao se Franc i bio je Slovenac iz mjesta Skoke kod Maribora. Roditelji Draganove majke Ide bili su Massimo Orelli iz Italije i Marija Glazer iz Austrije. Draganov djed Massimo bavio se izgradnjom željezničkih pruga i s obitelji se preselio u Srbiju za vrijeme izgradnje željezničke pruge Niš – Skoplje. Istim poslom tamo je stigao i Franc Holcer, pa su se tako Draganovi roditelji upoznali u Srbiji. Dobili su tri kćeri: Karolinu, Anđelku i Elizabetu. Za vrijeme Drugog svjetskog rata vratili su se u Sloveniju. Otac Franc otišao je u partizane gdje je i poginuo 1945. godine, a trudna majka je s tri kćeri dospjela u logor u Njemačkoj gdje je Dragan Holcer potom i rođen. Poslije rata jedna je ulica u mjestu Skoke nazvana Holcerjeva, a još i danas se tako zove. Draganova se majka sa četvero djece vratila poslije rata kod neudane sestre u Niš. Majka i teta radile su u niškoj Tvornici duhana.

Dragan Holcer već je u osnovnoj školi pokazivao koliko je talentiran za sport. Bio je školski reprezentativac u atletici, gimnastici, rukometu i nogometu. Gimnastika mu je bila najdraži sport, a odmah zatim i rukomet, no ipak je na kraju prevagnula sklonost nogometu. Iz znatiželje je 1961. godine otišao na probu juniora Fudbalskog kluba *Radnički*, a od tridesetak kandidata primili su samo njega, uz još jednog juniora. Za prvu ekipu debitirao je kao 18-godišnjak 1963. godine, na prvenstvenoj utakmici protiv Fudbalskog kluba *Sarajevo* u Sarajevu, gdje je postigao jedini zgoditak za *Radnički* (1 : 2).

Karijeru je počeo kao napadač, a igrao je na poziciji desnoga i lijevoga krila i centarfora. Njegovu igru na poziciji lijevoga krila uspoređivali su s igrom godinu dana mlađega Dragana Džajića i prognozirali mu veliku karijeru. Igrom slučaja postao je obrambeni igrač nakon što je zamijenio ozlijeđenoga suigrača na utakmici protiv *Partizana*.

prvenstvu v dvojicah leta 1973. Preden se je klub *Nafta* preimenoval, je leta 1978 osvojil tudi državno prvenstvo v četverkah, ko so ob Ivančiču na baliniških nastopali še Dinko Jugovac, Artur Ziković, Davor Norac - Kljajo in Dinko Radovčić.

Po preimenovanju v Balinarski klub *INA* je Ivančič začel nastopati v prvi zvezni ligi, ustanovljeni leta 1981. Največji uspeh je dosegel leta 1983, ko je *INA* osvojila 2. mesto v zvezni ligi, za mestnim tekmeccem, Balinarskim klubom *Rikarda Benčića*. V moštvu so ob njem nastopali Dinko Jugovac, Davor Norac - Kljajo, Šime Vukić in Hamoslav Prelec.

Ciril Ivančič - Čiro je bil posamični in ekipni prvak na prvenstvih mesta Reke, ki so bila po številu kakovostnih igralcev in klubov na ravni državnih prvenstev. Nastopal je tudi za mestno reprezentanco Reke. Pred koncem kariere je balinal za reška balinarska kluba *Mario Gennario* in *Lučki radnik*.

S športom se je ukvarjal tudi Cirilov brat Boris Ivančič, rojen leta 1949 na Reki; bil je igralec nogometnih klubov *INA* in *Pomorac* ter trener nogometnih klubov *Pomorac* in *Jedinstvo* iz Grbceev. Cirilova sestra Irena Ivančič, rojena leta 1946 na Barki, se je v mladosti tudi ukvarjala s športom, zaposlena pa je bila v podjetju *INA*.

Ciril Ivančič - Čiro je dobitnik bronaste plakete Balinarske zveze Reka leta 2002; prejel jo je ob 50. obletnici balinarske zveze in organiziranega balinanja na Reki.

Vir: Izjava brata Borisa Ivančiča z Reke.

Lit.: Kuglački list št. 131, Zagreb, september 1961; Kuglački list št. 141–142, Zagreb, julij–avgust 1962; J. J. Vidović, *Sportsko boćanje*, Zagreb, 1989; *50 godina Boćarskog saveza Rijeka i BK Benčić Rijeka 1952–2002*, Reka, 2002; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

DRAGAN HOLCER (Zwiesel, Nemčija, 19. I. 1945)

Očetu Dragana Holcerja je bilo ime Franc, bil je Slovenec iz Skok blizu Maribora. Starši njegove matere Ide so bili Massimo Orelli iz Italije in Marija Glazer iz Avstrije. Draganov stari oče Massimo se je ukvarjal z gradnjo železnic, zato je v času, ko so gradili železniško progo Niš–Skopje, z družino živel v Srbiji. Gradnja proge je tja pripeljala tudi Franca Holcerja. Draganovi starši so se tako spoznali v Srbiji. Imeli so tudi tri hčerke: Karolino, Anđelko in Elizabeto. Med drugo svetovno vojno so se vrnil v Slovenijo. Oče Franc je odšel v partizane, padel je leta 1945, nosečo mater Ido pa so s tremi hčerkami transportirali v taborišče v Nemčijo, kjer je bil nato rojen Dragan. Po vojni so eno od ulic v Skokah poimenovali Holcerjeva, in tako se imenuje še danes. Draganova mati se je po vojni s štirimi otroki vrnila k neporočeni sestri v Niš. Mati in teta sta delali v niški tobačni tovarni.

Dragan Holcer je že v osnovni šoli kazal nadarjenost za šport. Bil je šolski reprezentant v atletiki, gimnastiki, rokometu in nogometu. Gimnastiko je imel najraje, takoj za njo še rokomet, a je naposled pretehtala naklonjenost nogometu. Iz radovednosti je šel leta 1961 na preizkus za mladinsko ekipo Nogometnega kluba *Radnički*, med tridesetimi kandidati pa so sprejeli samo dva, Dragana in še enega mladince. Za prvo ekipo je debitiral kot 18-letnik leta 1963, na prvenstveni tekmi proti Nogometnemu klubu *Sarajevo* v Sarajevu, kjer je dosegel edini zadetek za *Radnički* (1 : 2).

Reprezentacija Jugoslavije, osvajači srebrne medalje na Evropskem prvenstvu 1968. u Italiji. S lijeva stoje: Mladen Ramljak, Ivica Osim, Ilija Pantelić, Mirsad Fazlagić, Vahidin Musemić, Dragan Holcer i Rudolf Belin; čuče: Ilija Petković, Dobrivoje Trivić, Ljubomir Mihajlović i Dragan Džajić.
Reprezentanca Jugoslavije je osvojila srebrno medaljo na evropskem prvenstvu leta 1968 v Italiji. Stojijo (z leve): Mladen Ramljak, Ivica Osim, Ilija Pantelić, Mirsad Fazlagić, Vahidin Musemić, Dragan Holcer in Rudolf Belin. Čepijo: Ilija Petković, Dobrivoje Trivić, Ljubomir Mihajlović in Dragan Džajić.

Kariero je začel kot napadalec in igral tako na položaju levega in desnega krila kot srednjega napadalca. Njegovo igro na položaju levega krila so primerjali z igro leto mlajšega

Odlično se snašao na novom mjestu i postao je najbolji obrambeni igrač svoje generacije u Jugoslaviji. Za *Radnički* je odigrao 173 utakmice, od toga 96 prvenstvenih, a postigao je 8 zgoditaka.

Kad je njegov trener iz Niša, Dušan Nenković, postao trener u *Hajduku* pozvao je i njega u Split. Holcer je 1967. postao član *Hajduka*, a njegov je odlazak uzburkao nogometne krugove, jer su svi očekivali da će otići u *Crvenu Zvezdu*, no čelnici splitskoga kluba uvjerali su ga da se priključi njihovu klubu. U *Hajduku* je kao igrač proveo osam godina; bio je kapetan generacije koja je 1971. ponovno osvojila naslov prvaka Jugoslavije, nakon 16 godina. Tada im je bio priređen nezaboravan doček u Splitu gdje su Holcera, kao jedinog standardnog reprezentativca, iznimno cijenili igrači i publika. Nakon Bernarda Vukasa, on je u to doba bio drugi igrač *Hajduka* koji je postao kapetan momčadi premda nije stasao u tom klubu. S *Hajdukom* je osvojio tri jugoslavenska prvenstva: 1970./71., 1973./74. i 1974./75. i tri Kupa Jugoslavije 1972., 1973. i 1974. Bilo je to vrijeme dominacije *Hajduka* u nogometu tadašnje države. Trenirali su ih Slavko Luštica, Branko Zebec i Tomislav Ivić, a više od pola igrača te zlatne generacije bili su reprezentativci.

Vrlo je rano postao član reprezentacije. Odigrao je 1963. godine jednu utakmicu za omladinsku, a u razdoblju od 1964. do 1966. godine, šest za mladu reprezentaciju Jugoslavije. U jugoslavenskoj A reprezentaciji debitirao je 19. rujna 1965. u Luksemburgu protiv ekipe Luksemburga (5 : 2), na kvalifikacijskoj utakmici za Svjetsko prvenstvo. Od nacionalnog se dresa oprostio na prijateljskoj utakmici s reprezentacijom SSSR-a održanoj 17. travnja 1974. u Zenici (0 : 1). Prvih 7 utakmica odigrao je kao član *Radničkog*, a 45 reprezentacijskih utakmica odigrao je kao član *Hajduka*. Na ukupno 52 utakmice za A reprezentaciju nije postigao gol jer je kao dirigent obrane rijetko prelazio na protivničku polovicu terena. Nastupio je na Europskom prvenstvu 1968. u Italiji kada je reprezentacija Jugoslavije u polufinalu izbacila englesku reprezentaciju, tadašnje svjetske prvake, a Holcer je bio zaslužan za postizanje jedinog zgoditka. U finalu je ipak, nakon ponovljene utakmice i uz sudačku krađu, Jugoslavija izgubila od Italije. Holcer je osvajanjem srebrne medalje stekao status zaslužnog sportaša Jugoslavije. Posebno se istaknuo u dvije utakmice sa SR Njemačkom 1967. u Beogradu i 1973. u Münchenu, jer je u objema utakmicama nadigrao velikog njemačkog napadača Gerda Müllera.

Za *Hajduk* je Holcer nastupio na 419 službenih utakmica, od toga 215 prvenstvenih i postigao je 9 zgoditaka. U zadnjoj sezoni igranja u Splitu bio se ozlijedio i jedno vrijeme nije nastupao, pa ga je tadašnji trener Ivić otpisao misleći kako više neće moći igrati na dotadašnjoj razini. Zbog toga je Holcer odlučio otići u SR Njemačku gdje je od 1975. do 1981. nastupao za *Stuttgart*.

Kao kapetan, s ekipom *Stuttgarta* se 1977. godine plasirao iz II. u I. Bundesligu i pridonio je osvajanju 2. mjesta na Prvenstvu SR Njemačke u sezoni 1978./79. Za *Stuttgart* je odigrao 179 utakmica, od toga 106 prvoligaških, i postigao je 2 zgoditka. Karijeru je završio s 37 godina, igrajući u sezoni 1981./82. za *Schalke 04* u II. Bundesligi. U Njemačkoj je godinama igrao na visokoj razini protiv najboljih napadača.

Nakon završetka igračke karijere vratio se u Split. Bio je član uprave *Hajduka* i predsjednik Omladinske komisije od 1984. do 1986., a ponovno se na kratko aktivirao 2000. godine kao član privremene uprave *Hajduka*, takozvanog kriznog trija koji je između dviju skupština vodio klub. Nogometom se bavio i dalje, nastupajući na veteranskim turnirima.

Lit.: V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985.; M. Garber, "Dajte didi da čuva Tottija", Slobodna Dalmacija, Split, 23. listopada 2003.; J. Gizdić, *Iz bijelog u državni dres*, Zagreb, 2004.

DUŠAN ANTUNOVIĆ - Duško **(Korčula, 24. II. 1947. – Zagreb, 16. II. 2012.)**

Rođen je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Franka rodom s Korčule i majke Marice, rođ. Kinkopf, iz Novoga Mesta. Otac mu je bio poznati korčulanski brijač, a majka frizerka. Završio je gimnaziju u Korčuli i Višu trenersku školu u Beogradu. Vaterpolo je počeo igrati 1959. u Korčulanskom plivačkom klubu (KPK). Bio je talentiran za sve sportove, a naročito za rukomet koji je igrao kao gimnazijalac u Rukometnom klubu *Mladost*. Ipak, opredijelio se za vaterpolo i postao je član i kapetan juniorske vaterpolske reprezentacije Jugoslavije. Njegov talent ubrzo je zapazio Vlaho Orlić, zvan Bata, trener Jugoslovenskog vaterpolo kluba *Partizan*, i pozvao ga u Beograd.

Dragana Džajića, in mu napovedovali veliko kariero. Ko je nadomeščal poškodovanega soigralca na tekmi proti *Partizanu*, je po spletu naključij postal branilec. V tej vlogi se je odlično znašel in postal najboljši branilec svoje generacije v Jugoslaviji. Za *Radnički* je odigral 173 tekem, med njimi 96 prvenstvenih, dosegel pa je osem zadetkov.

Ko je njegov trener iz Niša Dušan Nenković postal trener *Hajduka*, ga je povabil v Split. Tako je Holcer leta 1967 postal član *Hajduka* in z odhodom razburkal nogometne kroge, saj so vsi pričakovali, da bo šel v *Crveno zvezdo*, vendar ga je vodstvo splitskega kluba le prepričalo, da se pridruži njihovemu klubu. V *Hajduku* je kot igralec preživel osem let; bil je kapetan generacije, ki je leta 1971 po 16 letih vnovič osvojila naslov prvaka Jugoslavije. Tedaj so jim pripravili nepozaben sprejem v Splitu, kjer so Holcerja kot edinega stalnega reprezentanta izjemno cenili tako igralci kot navijači. Po Bernardu Vukasju je postal drugi igralec *Hajduka*, ki so ga izbrali za kapetana moštva, a ni zrasel v tem klubu. S *Hajdukom* je osvojil tri jugoslovanska prvenstva (1970/71, 1973/74 in 1974/75) ter tri pokale Jugoslavije (1972, 1973 in 1974). To je bilo obdobje, ko je bil *Hajduk* nogometni vladar v tedanji državi. Klubski trenerji so bili Slavko Luštica, Branko Zebec in Tomislav Ivić, več kot polovica igralcev te zlate generacije pa je igrala tudi v reprezentanci.

Zelo zgodaj je postal reprezentant. Leta 1963 je odigral eno tekmo za mladinsko reprezentanco Jugoslavije, med letoma 1964 in 1966 pa šest za mlado reprezentanco. V jugoslovanski A-representanci je debitiral 19. septembra 1965 v Luksemburgu, na kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo proti reprezentanci Luksemburga (5 : 2). Od državnega dresa se je poslovil na prijateljski tekmi z reprezentanco tedanje Sovjetske zveze, 17. aprila 1974 v Zenici (0 : 1). Prvih sedem tekem je odigral kot član *Radničkega*, 45 reprezentančnih tekem pa je odigral kot član *Hajduka*. Na skupaj 52 tekмах za A-representanco ni dosegel nobenega gola, saj je kot dirigent obrambe redko prišel na nasprotnikovo polovico igrišča. Nastopil je na evropskem prvenstvu leta 1968 v Italiji, ko so jugoslovanski nogometaši v polfinalu izločili angleške, tedanje svetovne prvake, po Holcerjevi zaslugi pa so dosegli en zadetek. V finalu je po ponovljeni tekmi in zaradi sodniške kraje Jugoslavijo porazila Italija. Holcer si je z osvojitvijo srebrne medalje zagotovil naziv zaslužnega športnika Jugoslavije. Posebej se je izkazal na dveh tekmah z ZR Nemčijo leta 1967 v Beogradu in leta 1973 v Münchnu, saj je na obeh nadigral velikega nemškega napadalca Gerda Müllerja.

Za *Hajduk* je Holcer nastopil na 419 uradnih tekmah, med njimi na 215 prvenstvenih, in dosegel devet zadetkov. V zadnji sezoni igranja v Splitu se je poškodoval in nekaj časa ni nastopal, zato ga je tedanji trener Ivić odpisal, misleč, da ne bo več mogel igrati na tako visoki ravni. Zato se je Holcer odločil oditi v ZR Nemčijo, kjer je med letoma 1975 in 1981 nastopal za *Stuttgart*.

Kot kapetan se je z ekipo *Stuttgarta* leta 1977 povzpел iz druge v prvo bundesligo in osvojil 2. mesto na prvenstvu ZR Nemčije v sezoni 1978/79. Za *Stuttgart* je odigral 179 tekem, od tega 106 prvotligaških, in dosegel dva zadetka. Kariero je končal s 37 leti, po koncu sezone 1981/82, ko je s *Schalkejem 04* igral v drugi bundesligi. V Nemčiji je več let igral na visoki ravni proti najboljšim napadalcem.

Po koncu igralske kariere se je vrnil v Split. Med letoma 1984 in 1986 je bil član uprave in predsednik mladinske komisije Hajduka, vnovič pa se je v klub vrnil leta 2000, kot član začasne *Hajdukove* uprave oziroma tako imenovane krizne trojke, ki je vodila klub med dvema skupščinama. Še vedno se ukvarja z nogometom in nastopa na veteranskih turnirjih.

Lit.: V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985; M. Garber, "Dajte didi da čuva Tottija", Slobodna Dalmacija, Split, 23. oktober 2003; J. Gizdić, *Iz bijelog u državni dres*, Zagreb, 2004.

DUŠAN ANTUNOVIĆ - Duško **(Korčula, 24. II. 1947–Zagreb, 16. II. 2012)**

Rodil se je v hrvaško-slovenski družini očetu Franku, po rodu s Korčule, in materi Marici, roj. Kinkopf, iz Novega mesta. Oče je bil znan korčulski brivec, mati pa frizerka. Končal je gimnazijo v Korčuli in višjo trenersko šolo v Beogradu. Vaterpolo je začel igrati leta 1959 v Korčulskem plavalnem klubu (KPK). Bil je nadarjen za vse športe, posebej pa za roket, ki ga je kot gimnazijec igral v Rokometnem klubu *Mladost*. Vendar se je odločil za vaterpolo. Postal je član in kapetan mladinske vaterpolske reprezentance Jugoslavije. Njegovo nadarjenost je opazil Vlaho Orlić - Bata, trener Jugoslovanskega vaterpolskega kluba *Partizan*, in ga povabil v Beograd.

Dušan Antunović bio je iznimno uspješan kao trener.
Dušan Antunović je bil izjemno uspešen trener.

Duško Antunović je od 1967. do završetka igračke karijere 1977. godine nastupao za *Partizan* u najtrofejnijoj vaterpolskoj generaciji u povijesti kluba. Igrao je s nekoliko odličnih igrača koji su također svoje karijere započeli u hrvatskim klubovima i potom prešli u *Partizan*, među kojima se ističu: Zoran Janković iz *Mladosti*, Felice Tedeschi iz KPK-a, Siniša Belamarić iz *Šibenika*, Predrag Manojlović iz Plivačkog omladinskog športskog kluba (POŠK), te Uroš Marović i Ratko Rudić iz *Jadrana*. Uz klupske reprezentativce Mirka Sandića, Đorđa Perišića, Miloša Markovića, Nikolu Stamenića i Predraga Vraneša, stvorena je momčad koja je godinama dominirala jugoslavenskim i europskim vaterpolom. Antunović je bio jedan od najboljih igrača te trofejne generacije, poznat po svojoj svestranosti, jer je tijekom igračke karijere igrao na svim pozicijama u momčadi, izuzev vratarske. S

ekipom *Partizana* triput je osvojio Kup europskih prvaka (1970., 1974. i 1975.) i jednom je nastupio u finalu, 1972. godine. Osvojio je i 15 domaćih trofeja i to: jugoslavenska prvenstva (1968., 1970., 1972., 1973., 1974., 1976. i 1977.), zimska prvenstva Jugoslavije (1968., 1971. i 1972.) i kupove Jugoslavije (1973., 1974., 1975. i 1976. godine).

Za reprezentaciju tadašnje države Antunović je odigrao 150 utakmica. Bio je standardni igrač reprezentacije od 1969. do 1976. Nastupio je na Olimpijskim igrama 1972. u Münchenu i 1976. u Montrealu, a pritom su dvaput zauzeli 5. mjesto. Na europskim prvenstvima 1970. u Barceloni i 1974. u Beču sa svojom je momčadi osvojio dvije brončane medalje. Na Mediteranskim igrama 1971. u Izmiru osvojili su zlatnu medalju. Trebao je nastupiti i na I. svjetskom prvenstvu u plivanju, vaterpolu i skokovima u vodu, održanom 1973. u Beogradu, na kojem je Jugoslavija osvojila brončanu medalju, ali je zbog nediscipline ispao iz reprezentacije. Nastupio je i na Balkanskom prvenstvu 1969. u Izmiru, kada je osvojeno srebro, a na Balkanskom prvenstvu 1970. u Ateni osvojena je zlatna medalja.

Nakon iznimno uspješne igračke karijere postao je sa samo 30 godina u Korčuli trener svog matičnog KPK-a i odmah postigao senzacionalni uspjeh. Nakon višegodišnje dominacije *Partizana* i *Mladosti*, momčad KPK-a osvojila je 1978. godine Kup Jugoslavije, a potom je postigla i najveći uspjeh u povijesti korčulanskog sporta – Kup pobjednika kupova, koji su osvojili u Kuparima u prosincu 1978. Momčad KPK-a bila je većinom sastavljena od domaćih igrača, a predvodili su je reprezentativci Boško Lozica i Slobodan Trifunović. Nakon tog velikog uspjeha Dušan Antunović se vratio u Beograd.

Od 1979. do 1982. i od 1987. do 1989. bio je trener Jugoslovenskog vaterpolo kluba *Partizan*. Momčad *Partizana*, koju je predvodio tada najbolji svjetski vaterpolist Igor Milanović, osvaja Prvenstvo Jugoslavije 1987. i 1988. kao i Kup Jugoslavije 1988. godine. Potom Antunović, na poziv iz Zagreba, preuzima momčad *Mladosti* koja od 1975. nije bila osvojila niti jedan trofej. Na vrhuncu svoje trenerske karijere, uspio je u tri godine – od 1989. do 1992. godine – s Hrvatskim akademskim vaterpolskim klubom *Mladost* osvojiti sedam trofeja. Bila je to u povijesti hrvatskoga vaterpola jedna od najuspješnijih ekipa, koju su predvodili Perica Bukić i Dubravko Šimenc, a iz Beograda im se priključio Igor Milanović. Osvojili su Kup europskih prvaka 1989./90. i 1990./91., Europski Super kup 1989. kao i Mediteranski kup 1991. te Prvenstvo Jugoslavije 1989. i 1990. i Kup Jugoslavije 1989. godine.

Nakon osamostaljenja Hrvatske Antunović je bio izabran za prvoga izbornika hrvatske vaterpolske reprezentacije. Predvodio je prvu hrvatsku reprezentaciju na povijesnoj utakmici sa selekcijom hrvatskih vaterpolista koji su tada igrali u inozemnim klubovima, održanoj usred ratnog vihora, 28. prosinca, 1991. na plivalištu uz Savu u Zagrebu zamračenom zbog zračnih uzbuna.

Kao izbornik trebao je voditi hrvatsku vaterpolsku reprezentaciju na Olimpijske igre 1992. u Barceloni, ali zbog krutih pravila Međunarodnog plivačkog saveza, FINA, nakon raspada Jugoslavije i previranja oko međunarodnog priznanja Hrvatske, nije im omogućen nastup. Na Mediteranskim igrama 1993. u Canet-en-Roussillonu osvaja s reprezentacijom srebrnu medalju, što je ujedno bila prva medalja za hrvatsku vaterpolsku reprezentaciju. Za nastup na Europskom prvenstvu 1993. u Sheffieldu okupio je najbolje hrvatske igrače, od kojih neki godinama nisu igrali za reprezentaciju. Zbog neuigranosti, Hrvatska je zauzela 5. mjesto, nakon čega je Duško Antunović odstupio s mjesta izbornika. Do kraja trenerske karijere vodio je momčad Vaterpolo kluba *Ljubljana* s kojom je 1996. osvojio Slovenski kup i tako prekinuo dominaciju kranjskog *Triglava*. U sezoni 2000./2001. bio je trener splitskog POŠK-a.

Duško Antunović je od leta 1967 do konca igralске kariere leta 1977 nastopal za *Partizan*. Bil je v generaciji, ki je priigrala največ trofej v zgodovini kluba. Igral je z nekaj odličnimi igralci, ki so kariere prav tako začeli v hrvaških klubih, potem pa prestopili v *Partizan*; med njimi izstopajo Zoran Janković iz *Mladosti*, Felice Tedeschi iz KPK-ja, Siniša Belamarić iz *Šibenika*, Predrag Manojlović iz Plavalnega mladinskega športnega kluba (POŠK) ter Uroš Marović in Ratko Rudić iz *Jadrana*. Iz klubskih reprezentantov Mirka Sandića, Đorđa Perišića, Miloša Markovića, Nikole Stamenića in Predraga Vraneša se je oblikovalo moštvo, ki je več let vladalo v jugoslovanskem in evropskem vaterpolu. Antunović je bil eden od najboljših igralcev te zmagovite generacije, znan po svoji vsestranskosti, saj je med igralsko kariero igral na vseh položajih v moštvu, razen na vratarskem. Z ekipo *Partizana* je trikrat osvojil pokal evropskih prvakov (leta 1970, 1974 in 1975) ter enkrat nastopil v finalu (leta 1972). Slavil je tudi 15 domačih zmag, in sicer na jugoslovanskih prvenstvih (leta 1968, 1970, 1972, 1973, 1974, 1976 in 1977), zimskih prvenstvih Jugoslavije (leta 1968, 1971 in 1972) ter pokalih Jugoslavije (med letoma 1973 in 1976).

Za reprezentanco tedanje države je Antunović odigral 150 tekem. Med letoma 1969 in 1976 je bil stalni član reprezentance. Nastopil je na olimpijskih igrah leta 1972 v Münchnu in leta 1976 v Montrealu, obakrat so zasedli 5. mesto. Na evropskih prvenstvih leta 1970 v Barceloni in leta 1974 na Dunaju je s svojim moštvom osvojil bronasto medaljo. Na sredozemskih igrah leta 1971 v Izmirju so osvojili zlato medaljo. Nastopiti bi moral tudi na prvem svetovnem prvenstvu v plavanju, vaterpolu in skokih v vodo leta 1973 v Beogradu, na katerem je Jugoslavija osvojila bronasto medaljo, vendar je zaradi nedisciplin izpadel iz reprezentance. Nastopil je tudi na balkanskih prvenstvih leta 1969 v Izmirju, ko so osvojili srebro, in leta 1970 v Atenah, ko so bili zlati.

Veliki prijatelji i suigrači: Ratko Rudić i Dušan Antunović 1972. u Atenah.

Velika prijatelja in soigralca: Ratko Rudić in Dušan Antunović leta 1972 v Atenah.

Reprezentacija Jugoslavije na pripremama za SP 1975. Gore s lijeva: Boško Lozica, Ratko Rudić, Zoran Kačić, Dušan Antunović. Srednji red: Predrag Manojlović, Uroš Marović, Dejan Dabović. Donji red: Đuro Savinović, Siniša Belamarić, Miloš Marković, Ozren Bonačić i Damir Polić.

Reprezentanca Jugoslavije na pripravah za svetovno prvenstvo leta 1975. Zgoraj (z leve): Boško Lozica, Ratko Rudić, Zoran Kačić, Dušan Antunović. Srednja vrsta: Predrag Manojlović, Uroš Marović, Dejan Dabović. Spodnja vrsta: Đuro Savinović, Siniša Belamarić, Miloš Marković, Ozren Bonačić in Damir Polić.

Vaterpolisti *Mladosti* nakon osvajanja Kupa europskih prvaka 1991. Stoje s lijeva: predsjednik Celestin Sardelić i Dubravko Šimenc, trener Dušan Antunović, pomoćni trener Fabijan Nola, Mladen Erjavec, Tomaž Lašič, pomoćni trener Vlado Jeh, Perica Bukić, Mladen Miškulin, Igor Milanović, Andrija Popović. U srednjem redu direktor Vlado Kobeščak. Dolje s lijeva: Ratko Štritof, Josip Vežjak, Damir Vincek, Milorad Damjanić, Krešimir Rukavina, Ladislav Vidumansky i Dario Kobeščak.

Vaterpolisti *Mladosti* po osvojitvi pokala europskih prvakov leta 1991. Stojijo (z leve): predsednik Celestin Sardelić, Dubravko Šimenc, trener Dušan Antunović, pomočnik trenerja Fabijan Nola, Mladen Erjavec, Tomaž Lašič, pomočnik trenerja Vlado Jeh, Perica Bukić, Mladen Miškulin, Igor Milanović, Andrija Popović. V srednji vrsti direktor Vlado Kobeščak. Spodaj (z leve): Ratko Štritof, Josip Vežjak, Damir Vincek, Milorad Damjanić, Krešimir Rukavina, Ladislav Vidumansky in Darino Kobeščak.

Nakon završetka trenerske karijere posvetio se poduzetništvu. Godine 2011. dobio je od Hrvatskog olimpijskog odbora Nagradu Matija Ljubek za životno djelo. Preminuo je u veljači 2012. nakon teške bolesti i pokopan je u rodnoj Korčuli.

Izv.: Osobna izjava Duška Antunovića iz Zagreba.

Lit.: Z. Karlo, *Hrvatski vaterpolo 1991 – 1996*, Zagreb, 1997.; *Stoljeće hrvatskog vaterpola*, Zagreb, 2010.; D. Škarpa, E. Hemar, *Ratko Rudić maestro vaterpola*, Zagreb, 2010.

IVAN KOCJANČIČ (Dol pri Hrastovljah, 24. II. 1947.)

S ocem Justom i majkom Anastazijom, rođ. Kocjančič, doselio se iz rodnoga mjesta blizu Kopra još kao dijete u Rijeku gdje je završio osnovnu školu i Srednju strojarsku školu. U Zagrebu je diplomirao na Višoj trenerskoj školi 1993. godine. Nogomet je počeo igrati kao pionir u Nogometnom klubu *Rijeka*. Nastupio je u pionirskoj reprezentaciji SR Hrvatske na 10 utakmica 1960. godine.

Član prve momčadi *Rijeka* postaje 1966. kada je debitirao na utakmici *Rijeka – Sarajevo*, koja je završila neriješeno 1 : 1. Igrao je na poziciji lijevoga braniča. S *Rijekom* je potpisao prvi profesionalni ugovor 1968. te je do 1978. bio standardni igrač, osim 1976. kada je godinu dana proveo kao član momčadi *Toronto Metros Croatia* i igrao u Sjevernoameričkoj nogometnoj ligi.

Bio je dio generacije riječkih nogometaša koja je dvaput bila prvak II. savezne lige zapad: 1969./70. i 1973./74. *Rijeka* je od sezone

Ivan Kocjančič

Po izjemno uspešni igralski karieri je s komaj 30 leti postal trener matičnega KPK-ja v Korčuli. Takoj je dosegel senzacionalen uspeh. Po večletni prevladi *Partizana* in *Mladosti* je moštvo KPK-ja leta 1978 osvojilo pokal Jugoslavije, potem pa doseglo še največji uspeh v zgodovini korčulskega športa, ko je decembra 1978 v Kuparih osvojilo pokal pokalnih zmagovalcev. Moštvo KPK-ja so v glavnem sestavljali domači igralci, vodila pa sta ga reprezentanta Boško Lozica in Slobodan Trifunović. Po tem velikem uspehu se je Dušan Antunović vrnil v Beograd.

Med letoma 1979 in 1982 ter 1987 in 1989 je bil trener Jugoslovanskega vaterpolskega kluba *Partizan*. Moštvo *Partizana*, ki ga je vodil tedaj najboljši svetovni vaterpolist Igor Milanović, je osvojilo prvenstvo Jugoslavije leta 1987 in 1988 ter pokal Jugoslavije leta 1988. Potem je Antunović na povabilo iz Zagreba prevzel moštvo *Mladosti*, ki do leta 1975 ni doseglo niti ene zmage. Na vrhuncu njegove trenerske kariere je v treh letih – med letoma 1989 in 1992 – s Hrvaškim akademskim vaterpolskim klubom *Mladost* osvojil sedem trofej. To je bila ena od najuspešnejših ekip v zgodovini vaterpola. Vodila sta jo Perica Bukić in Dubravko Šimenc, iz Beograda pa se ji je pridružil Igor Milanović. Osvojili so pokala evropskih prvakov 1989/90 in 1990/91, evropski superpokal leta 1989, sredozemski pokal leta 1991, prvenstvo Jugoslavije leta 1989 in 1990 ter pokal Jugoslavije leta 1989.

Po osamosvojitvi Hrvaške je Antunović postal prvi selektor hrvaške vaterpolske reprezentance in jo vodil na zgodovinski tekmi s selekcijo hrvaških vaterpolistov, ki so tedaj igrali v tujih klubih; tekma je potekala sredi vojne vihre, 28. decembra 1991 na plavališču ob Savi v Zagrebu, ki so ga morali zaradi zračnega preplaha zatemniti.

Kot selektor bi moral voditi hrvaško vaterpolsko reprezentanco na olimpijskih igrah leta 1992 v Barceloni, vendar zaradi strogih pravil Mednarodne plavalne zveze (FINA) in zapletov po razpadu Jugoslavije oziroma ob mednarodnem priznanju Hrvaške niso mogli nastopiti. Na sredozemskih igrah leta 1993 v Canet-en-Roussillonu je z reprezentanco osvojil srebrno medaljo, kar je bila tudi prva medalja za hrvaško vaterpolsko reprezentanco. Za nastop na evropskem prvenstvu leta 1993 v Sheffieldu je zbral najboljše hrvaške igralce, med njimi nekaj takih, ki več let niso igrali za reprezentanco. Zaradi neuigranosti je Hrvaška zasedla 5. mesto, Duško Antunović pa je odstopil kot selektor. Do konca trenerske kariere je vodil moštvo Vaterpolo kluba *Ljubljana*, s katerim je leta 1996 osvojil slovenski pokal in tako prekinil prevlado kranjskega *Triglava*. V sezoni 2000/2001 je bil trener splitskega POŠK-a.

Po koncu trenerske kariere se je posvetil podjetništvu. Je dobitnik nagrade Hrvaškega olimpijskega komiteja Matije Ljubka za življenjsko delo leta 2011. Umrli je februarja 2012, po težki bolezni. Pokopan je v rojstni Korčuli.

Vir: Osebna izjava Duška Antunovića iz Zagreba.

Lit.: Z. Karlo, *Hrvatski vaterpolo 1991–1996*, Zagreb, 1997; *Stoljeće hrvatskog vaterpola*, Zagreb, 2010; D. Škarpa, E. Hemar, *Ratko Rudić maestro vaterpola*, Zagreb, 2010.

IVAN KOCJANČIČ (Dol pri Hrastovljah, 24. II. 1947)

Z očetom Justom in materjo Anastazijo, roj. Kocjančič, se je iz rojstne vasi v bližini Kopra še kot otrok preselil na Reko, kjer je končal osnovno in srednjo strojno šolo. V Zagrebu je diplomiral na višji trenerski šoli leta 1993. Nogomet je začel igrati kot pionir v Nogometnem klubu *Rijeka*. V pionirski reprezentanci SR Hrvaške je leta 1960 nastopil na 10 tekmah.

Član prvega moštva *Rijeke* je postal leta 1966, ko je debitiral na tekmi *Rijeka – Sarajevo*, ki se je končala neodločeno z 1 : 1. Igral je na položaju levega branilca. Prvo profesionalno pogodbo je z *Rijeko* podpisal leta 1968 in bil potem do leta 1978 njen stalni igralec, razen leta 1976, ko je bil eno leto član moštva *Toronto Metros Croatia* in je igral v severnoameriški nogometni ligi.

Bil je del generacije reških nogometašev, ki je bila dvakrat prvakinja zahodne skupine druge zvezne lige, in sicer v sezonah 1969/70 in 1973/74. *Rijeka* je bila od sezone 1974/75 trdno v prvi ligi, od leta 1974

Ivan Kocjančič u dresu reprezentacije Jugoslavije.
Ivan Kocjančič v dresu reprezentance Jugoslavije.

1974./75. postala stabilni prvoligaš, a od 1974. je Ivan Kocjančič bio kapetan *Rijeke* i zaslužan je za dotad najveće uspjehe u povijesti kluba – osvajanje 5. mjesta u I. saveznoj ligi Jugoslavije 1976./77. i 1977./78. Zbog ozljede je 1978. godine završio aktivnu igračku karijeru, a nedugo potom *Rijeka* osvaja Kup Jugoslavije, što je bio prvi klupski trofej u povijesti.

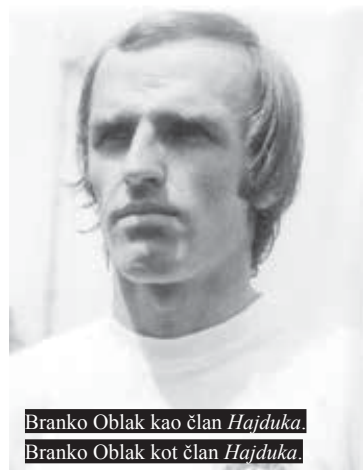
Za amatersku reprezentaciju Jugoslavije nastupio je na 8 utakmica od 1970. do 1974. godine. Na III. kupu Europe za amatere, čija je završnica održana 1974. u Rijeci, plasirao se s reprezentacijom u finale, nakon pobjeda protiv Italije i Španjolske. Finalna utakmica između Jugoslavije i SR Njemačke nije održana zbog nevremena – pa su obje reprezentacije proglašene pobjednicima.

Kocjančič je tajnik Omladinske škole Hrvatskog nogometnog kluba *Rijeka* i voditelj je veteranske sekcije.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Ivana Kocjančiča iz Rijeke.

Lit.: *Almanah jugoslavenskog sporta 1973 – 1976*, Beograd, 1977.

BRANKO OBLAK - Brane (Ljubljana, 27. V. 1947.)

Branko Oblak kao član *Hajduka*.
Branko Oblak kot član *Hajduka*.

Roditelji su mu Franc i Andrina, rodom iz Škofje Loke. Otac je bio postolar i radio je u poduzeću Zmaga, a majka u urudžbenom uredu ljubljanskog suda. Završio je Srednju grafičku školu i Višu trenersku školu u Ljubljani. Ljubav prema sportu prenijela mu je majka koja je bila članica *Sokola*. Devet godina stariji brat Andrej igrao je nogomet u ljubljanskom *Odredu* i dvaput je bio najbolji strijelac II. savezne lige.

Branko Oblak bavio se u djetinjstvu gimnastikom i skijaškim skokovima, ali se nakon jednog pada odlučio za nogomet koji je počeo igrati s prijateljima iz ulice, a u pionire Nogometnog kluba *Svoboda* poslao ga je brat.

Kao omladinac pristupio je 1963. *Olimpiji* iz Ljubljane, na poziv trenera Nedeljka Gugolja koji je bio najzaslužniji za razvoj njegove karijere. Prvi profesionalni ugovor potpisao je 1966. Iste se godine *Olimpija* plasirala u I. saveznu ligu. Oblak se proslavio na utakmici održanoj u Beogradu 20. svibnja 1966. kada je protiv *Partizana*, koji je te godine igrao u finalu Kupa europskih prvaka, postigao dva zgoditka i osigurao pobjedu *Olimpije* s rezultatom 2 : 1.

Ubrzo je debitirao za mladu reprezentaciju u kojoj je od 1968. do 1970. odigrao 6 utakmica i postigao 1 zgoditak. U to je vrijeme bila prava rijetkost da jedan slovenski igrač zaigra za reprezentaciju. Kao jedan od najboljih veznih igrača u Jugoslaviji, debitirao je 1970. za A reprezentaciju u prijateljskom susretu protiv Rumunjske. Već u petom nastupu za reprezentaciju dobio je priliku da zaigra protiv Brazila, 18. srpnja 1971. na stadionu Maracana u Rio de Janeiru pred 200 000 gledatelja, na oproštaju Pelea – najboljeg brazilskog i svjetskog igrača.

Za *Olimpiju* je do 1973. u sedam sezona odigrao 181 utakmicu i postigao 33 zgoditka. Najveći uspjeh u dresu *Olimpije* ostvario je ulaskom u finale Kupa Jugoslavije, u svibnju 1970. kada su u dvije utakmice izgubili od beogradske *Crvene Zvezde*. Momčad *Olimpije* tada je vodio trener Nedeljko Gugolj, a uz Oblaka su igrali Danilo Popivoda i Vili Ameršek, koji su poslije postali legende slovenskog nogometa. U izboru sportskih novinara Oblak je proglašen za najboljeg sportaša Slovenije 1971. godine.

Poslije utakmice u Splitu 1972. između *Hajduka* i *Olimpije*, na kojoj je postigao dva gola, dobio je poziv da prijeđe u redove *Hajduka*, splitskih majstora s mora. Kako *Olimpija* tada nije bila klub u kojem bi mogao dalje napredovati, prešao je 1973. godine u *Hajduk*. Iako je u Splitu proveo samo dvije sezone, ostavio je dubok trag i bio je jedan od ključnih igrača u najtrofejnijoj generaciji u povijesti kluba. Uz njega su tada u *Hajduku* igrali: Vilson Džoni, Luka Peruzović, Dragan Holcer, Ivan Buljan, Slaviša Žungul, Jurica Jerković, Ivica Šurjak i drugi vrhunski igrači, uglavnom reprezentativci, a vodio ih je najtrofejnjiji hrvatski trener Tomislav Ivić. Za *Hajduk* je Oblak odigrao 66 utakmica i postigao 24 zgoditka. Imao bi i više nastupa da nije bio ozlijeđen.

pa je bil Ivan Kocjančič kapetan *Rijeke* in je imel največ zaslug za največja uspeha v dotedanji zgodovini kluba – osvojitev 5. mesta v prvi zvezni ligi Jugoslavije v sezonah 1976/77 in 1977/78. Zaradi poškodbe je leta 1978 končal aktivno igralsko kariero, kmalu potem pa je *Rijeka* osvojila pokal Jugoslavije, prvo klubsko trofejo v zgodovini.

Za amatersko reprezentanco Jugoslavije je med letoma 1970 in 1974 nastopil na osmih tekmah. V tretjem pokalu Evrope za amaterje, katerega končnica je bila leta 1974 na Reki, se je z reprezentanco uvrstil v finale, po zmagi nad Italijo in Španijo. Finalne tekme med Jugoslavijo in ZR Nemčijo niso odigrali zaradi neurja, zato so obe reprezentanci razglasili za zmagovalki.

Kocjančič je sekretar mladinske šole in vodja veteranske sekcije Hrvaškega nogometnega kluba *Rijeka*.

Vir: Osebna izjava in arhiv Ivana Kocjančiča z Reke.

Lit.: *Almanah jugoslavenskog sporta 1973–1976*, Beograd, 1977.

BRANKO OBLAK - Brane (Ljubljana, 27. V. 1947)

Starši Franc in Andrina so po rodu iz Škofje Loke. Oče je bil mizar in je delal v podjetju Zmaga, mati pa v sprejemni pisarni ljubljanskega sodišča. Končal je srednjo grafično in višjo trenersko šolo v Ljubljani. Ljubezen do športa je podedoval po materi, ki je bila članica *Sokola*. Devet let starejši brat Andrej je igral nogomet v ljubljanskem *Odredu* in bil dvakrat najboljši strelec druge zvezne lige.

Branko Oblak se je v otroštvu ukvarjal z gimnastiko in smučarskimi skoki, vendar se je po padcu odločil za nogomet, ki ga je začel igrati s prijatelji z ulice. Brat ga je usmeril med pionirje Nogometnega kluba *Svoboda*.

Kot mladinec je leta 1963 vstopil v *Olimpijo* iz Ljubljane. Povabil ga je trener Nedeljko Gugolj, ki je bil najbolj zaslužen za razvoj njegove kariere. Prvo profesionalno pogodbo je podpisal leta 1966. Istega leta se je *Olimpija* uvrstila v prvo zvezno ligo. Oblak se je proslavil na tekmi v Beogradu 20. maja 1966, ko je proti *Partizanu*, ki je tistega leta igral v finalu pokala evropskih prvakov, dosegel dva zadetka in *Olimpiji* zagotovil zmago z 2 : 1.

Kmalu je debitiral za mlado reprezentanco, v kateri je med letoma 1968 in 1970 odigral šest tekem in dosegel en zadetek. V tistem času je bila prava redkost, če je za reprezentanco nastopil slovenski igralec. Kot eden od najboljših zveznih igralcev v Jugoslaviji je leta 1970 debitiral za A-representanco, na prijateljskem srečanju proti Romuniji. Že na petem reprezentančnem nastopu je imel priložnost zaigrati proti Braziliji, in sicer 18. julija 1971 na stadionu Maracana v Rio de Janeiru, ko se je pred 200 tisoč gledalci poslovil Pele – najboljši brazilski in svetovni nogometaš.

Za *Olimpijo* je do leta 1973 v sedmih sezonah odigral 181 tekem in dosegel 33 zadetkov. Največji uspeh v dresu *Olimpije* je dosegel z uvrstitvijo v finale pokala Jugoslavije maja 1970, ko so izgubili dve tekmi z beograjsko *Crveno zvezdo*. Moštvo *Olimpije* je tedaj vodil trener Nedeljko Gugolj, poleg Oblaka pa sta igrali še dve poznejši legendi slovenskega nogometa, Danilo Popivoda in Vili Ameršek. Oblak je bil razglašen za najboljšega športnika Slovenije leta 1971 po izboru športnih novinarjev.

Po tekmi v Splitu leta 1972 med *Hajdukom* in *Olimpijo*, na kateri je dosegel dva gola, so ga povabili v *Hajduk*, v vrste splitskih mojstrov z morja. Ker *Olimpija* tedaj ni bila klub, v katerem bi lahko napredoval, je leta 1973 prestopil v *Hajduk*. Čeprav je v Splitu preživel samo dve sezoni, je pustil globoko sled in bil eden od ključnih igralcev v najbolj zmagoviti generaciji v zgodovini kluba. Ob njem so tedaj v *Hajduku* igrali Vilson Džoni, Luka Peruzović, Dragan Holcer, Ivan Buljan, Slaviša Žungul, Jurica Jerković, Ivica Šurjak in drugi vrhunski igralci, v glavnem reprezentanti, vodil pa jih je hrvaški trener z največ trofejami Tomislav Ivić. Za *Hajduk* je Oblak odigral 66 tekem in dosegel 24 golov. Imel bi še več nastopov, če ne bi bil poškodovan.

Branko Oblak - Brane u reprezentaciji Jugoslavije 1976.

Branko Oblak - Brane v reprezentanci Jugoslavije leta 1976.

S ekipom *Hajduka* dvaput je osvojio Prvenstvo Jugoslavije u sezonama 1973./74. i 1974./75. i dvaput Kup Jugoslavije: 1973. i 1974. U splitskom razdoblju svoje sportske karijere bio je u životnoj formi; brz i okretan vladao je loptom i mogao je igrati na bilo kojoj poziciji, od zadnjega veznog igrača do napadača. Kao član *Hajduka* nastupio je na Svjetskom prvenstvu 1974. u SR Njemačkoj. Premda je jugoslavenska ekipa ispala u drugom krugu, Oblak je, prema ocjenama većine stručnjaka, bio među najboljim igračima toga prvenstva i izabran je u idealan sastav. Bio je to vrhunac njegove igračke karijere, jer se našao u društvu velikana kao što su bili Johan Crujff, Franz Beckenbauer i Kazimierz Deyna. Iste je godine nastupio i za reprezentaciju Europe.

Od 1975. do 1980. igrao je u SR Njemačkoj koja je tada imala najjaču ligu u Europi. Najprije je do 1977. bio u *Schalke 04* za koji je odigrao 49 utakmica u Bundesligi i postigao 5 zgoditaka, a potom za *Bayern* iz Münchena, gdje je došao uz znatnu vrijednost transfera na poziv Franza Beckenbauera kojeg je zamijenio nakon njegova odlaska u *Cosmos* iz New Yorka. Za *Bayern* je odigrao 71 utakmicu i postigao 5 zgoditaka te je sudjelovao u osvajanju Prvenstva SR Njemačke godine 1980. Biran je u najbolju momčad Bundeslige i bio je jedan od najcjenjenijih stranih nogometaša u Njemačkoj.

Nastupio je i na Europskom prvenstvu 1976. u Jugoslaviji gdje je s reprezentacijom osvojio 4. mjesto, nakon što su u polufinalu izgubili već dobivenu utakmicu protiv svjetskog i europskog prvaka, ekipe SR Njemačke. Zadnji nastup za Jugoslaviju imao je 1977. u Zagrebu na kvalifikacijskoj utakmici s Rumunjskom za Svjetsko prvenstvo. Za reprezentaciju je ukupno odigrao 46 utakmica, mnogo više od ijednog Slovenca, a postigao je 6 zgoditaka. Bio je do pojave Srečka Kataneca jedini igrač iz Slovenije koji je bio standardni član reprezentacije. Branko Oblak i Danilo Popivoda bili su prvi koji su nastupili na Svjetskom prvenstvu. Kao jedan od najcjenjenijih europskih igrača, Oblak je igrao i na oproštajnoj utakmici Johana Crujffa 1979. u Amsterdamu, kada je *Bayern* s velikom razlikom porazio *Ajax*, a Oblak je bio proglašen za najboljeg igrača utakmice.

Nakon odlaska iz Münchena pauzirao je dvije godine. Želio je ponovno potpisati za *Hajduk*, no *Bayern* je tražio veliku odštetu. Od 1982. do 1987. igrao je u Austriji za *Spittal* i *Feldkirchen*, uglavnom u nižim ligama, nakon što je već prešao 40-tu godinu.

Nakon igračke karijere postao je trener. Tri je puta kao trener vodio *Olimpiju*, uz to i nogometne klubove *Naklo*, *Koper* i velenjski *Rudar*, a godine 2004. nakratko i slovensku U-21 reprezentaciju. Sredinom svibnja 2004. naslijedio je Bojana Prašnikara na mjestu izbornika slovenske reprezentacije koju je vodio dvije i pol godine i u tom su razdoblju uspjeli pobijediti i reprezentaciju Italije koja je poslije postala svjetski prvak. Bio je izbornik do 2007. Odstupio je nakon lošijih rezultata.

Povodom 50. godišnjice Unije europskih nogometnih asocijacija (UEFA), 2003. godine bio je, prema izboru organiziranom u svim nogometnim savezima, izabran za najboljeg slovenskog nogometaša – ispred Srečka Kataneca i Zlatka Zahoviča. Uvršten je u Hram slovenskih sportskih junaka.

Lit.: V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985.; J. Gizdić, *Iz bijelog u državni dres*, Zagreb, 2004.; I. Gajić, *Branko Oblak*, Grosuplje, 2011.; S. Alfirević, "Iko Buljan: Oblaku nije bilo brane", Slobodna Dalmacija, Split, 23. siječanj 2011.

OTMAR GERLIČ - Oto **(Maribor, 7. VI. 1948.)**

Najranije djetinjstvo proveo je u rodnom Mariboru. Njegov otac Karlo bio je rođen u Bolzanu u tadašnjoj Austro-Ugarskoj Monarhiji, a majka Marta, rođ. Lebar, rodom je iz Ljutomera. Zbog očevih zdravstvenih problema preselili su se 1956. u Pulu. Odrastao je uz dva brata u radničkoj obitelji u kojoj je samo otac radio te je, uz školovanje, rano počeo pomagati obitelji. Izučio je vodoinstalaterski zanat i zaposlio se u Tvornici Uljanik, a poslije je završio i Višu komercijalnu školu u Puli i I. stupanj trenerske škole pri Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu.

Kao dječak najviše je volio nogomet i sa 16 je godina počeo trenirati u klubu *Tehnomont*. No, nakon jedne ozljede otac mu je zabranio daljnje treninge. Brat ga je nagovarao da se počne baviti boksom te se 1967. definitivno odlučio za boks, nakon poziva poznatoga boksača Marina Kuftića. Cijelu karijeru bio je član Boksackog kluba *Pula*, godinama najuspješnijega boksačkog kluba u Hrvatskoj. Boksati je počeo pod trenerskim vodstvom Alda Banovca, a poslije ga

Z ekipo *Hajduka* je dvakrat osvojil prvenstvo Jugoslavije, v sezonah 1973/74 in 1974/75, ter dvakrat pokal Jugoslavije, leta 1973 in 1974. V splitskem obdobju športne kariere je bil v življenjski formi; bil je hiter in spreten, obvladoval je žogo in lahko igral na katerem koli položaju, od zadnjega zveznega igralca do napadalca. Kot član *Hajduka* je nastopil na svetovnem prvenstvu leta 1974 v ZR Nemčiji. Čeprav je jugoslovanska ekipa izpadla v drugem krogu, je bil Oblak po ocenah večine strokovnjakov med najboljšim igralci tistega prvenstva in so ga izbrali v idealno enajsterico. To je bil vrhunec njegove igralske kariere, saj se je znašel v družbi velikanov, kot so bili Johan Crujff, Franz Beckenbauer in Kazimierz Deyna. Istega leta je nastopil tudi za reprezentanco Evrope.

Med letoma 1975 in 1980 je igral v ZR Nemčiji, ki je imela tedaj najmočnejšo ligo v Evropi. Najprej je bil v *Schalkeju 04*, za katerega je v bundesligi odigral 49 tekem in dosegel pet zadetkov, potem pa je leta 1977 na povabilo Franza Beckenbauerja in za precejšnjo odškodnino prestopil v *Bayern* iz Münchna; tam je nadomestil Beckenbauerja, ki je odšel v *Cosmos* iz New Yorka. Za *Bayern* je odigral 71 tekem in dosegel pet zadetkov ter bil član ekipe, ki je osvojila prvenstvo ZR Nemčije leta 1980. Izbran je bil v najboljše moštvo bundeslige in bil eden od najbolj cenjenih tujih nogometašev v Nemčiji.

Nastopil je tudi na evropskem prvenstvu leta 1976 v Jugoslaviji, ko je z reprezentanco osvojil 4. mesto, potem ko so v polfinalu izgubili že dobljeno tekmo proti svetovni in evropski prvakini, ekipi ZR Nemčije. Za Jugoslavijo je zadnjič nastopil leta 1977 v Zagrebu na kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo proti Romuniji. Za reprezentanco je odigral 46 tekem, več kot kateri koli Slovenec, dosegel pa je šest zadetkov. Do Srečka Katanca je bil edini igralec iz Slovenije, ki je bil stalni član reprezentance, Branko Oblak in Danilo Popivoda pa sta bila prva, ki sta nastopila na svetovnem prvenstvu. Kot eden od najbolj cenjenih evropskih nogometašev je Oblak igral tudi na poslovilni tekmi Johana Crujffa leta 1979 v Amsterdamu, ko je *Bayern* z veliko razliko porazil *Ajax*, Oblak pa je bil razglašen za najboljšega igralca tekme.

Po odhodu iz Münchna dve leti ni nastopal. Želel je vnovič podpisati za *Hajduk*, vendar je *Bayern* zahteval veliko odškodnino. Med letoma 1982 in 1987 je igral v Avstriji za *Spittal* in *Feldkirchen*, v glavnem v nižjih ligah, potem ko je že vstopil v 40. leta.

Po igralski karieri je postal trener. Trikrat je kot trener vodil *Olimpijo*, ob tem pa še nogometne klube *Naklo*, *Koper* in velenjski *Rudar* ter leta 2004 kratek čas tudi slovensko reprezentanco U-21. Sredi maja 2004 je nasledil Bojana Prašnikarja na položaju selektorja slovenske reprezentance. Vodil jo je dve leti in pol, v tistem obdobju pa je premagala tudi reprezentanco Italije, ki je pozneje postala svetovna prvakinja. Selektor je bil do leta 2007. Odstopil je po seriji slabih rezultatov.

Ob 50. obletnici Evropske nogometne zveze (UEFA) leta 2003 je bil po izboru vseh nogometnih zvez izbran za najboljšega slovenskega nogometaša – pred Srečkom Katancem in Zlatkom Zahovičem. Uvrščen je v Hram slovenskih športnih junakov.

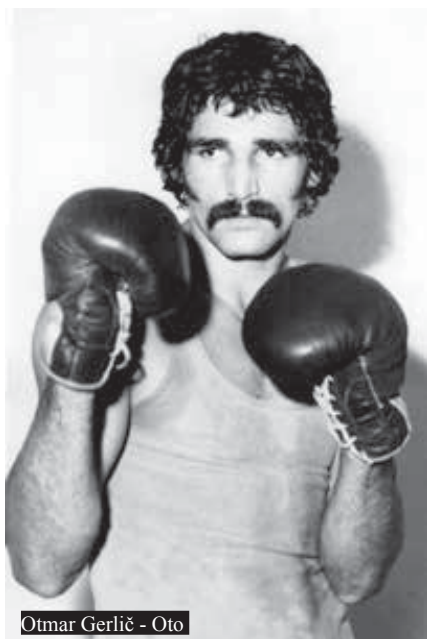
Lit.: V. Stojković, *Legende fudbala*, Beograd, 1985; J. Gizdić, *Iz bijelog u državni dres*, Zagreb, 2004; I. Gajič, *Branko Oblak*, Grosuplje, 2011; S. Alfirević, "Iko Buljan: Oblaku nije bilo brane", Slobodna Dalmacija, Split, 23. januar 2011.

OTMAR GERLIČ - Oto **(Maribor, 7. VI. 1948)**

Najzgodnejše otroštvo je preživel v rojstnem Mariboru. Njegov oče Karlo je bil rojen v Bolzanu v tedanji Avstro-Ogrski, mati Marta, roj. Lebar, pa je po rodu iz Ljutomera. Zaradi očetovih zdravstvenih težav so se leta 1956 preselili v Pulj. Odraščal je ob dveh bratih v delavski družini, v kateri je delal samo oče, zato je ob šolanju že zgodaj tudi sam začel podpirati družino. Izučil se je za vodovodnega inštalaterja in se zaposlil v tovarni Uljanik, pozneje pa končal tudi višjo komercialno šolo v Pulju in prvo stopnjo trenerske šole pri fakulteti za telesno kulturo v Zagrebu.

Kot deček je najraje igral nogomet. Pri 16 letih je začel trenirati v klubu *Tehnomont*. Ko mu je oče po neki poškodbi prepovedal nadaljnje treninge, ga je brat nagovoril, naj se začne ukvarjati z boksom. Za ta šport se je dokončno odločil leta 1967, na povabilo znanega boksarja Marina Kuftića. Celo kariero je bil član Boksarskega kluba *Pula*, ki je bil več let najuspešnejši boksarski klub na Hrvaškem. Boksati je začel pod trenerskim vodstvom

Otmar Gerlič - Oto

je vodio trener Aldo Buršić; obojica su legende pulskoga boksa. Iako se kasno počeo baviti boksom, preskočivši vježbe za mlađe uzraste, ipak se treningom i talentom nametnuo kao jedan od najboljih hrvatskih boksača 1970-ih godina. Bio je dobar tehničar, visok gotovo 190 cm i prilično brz.

Prvi dio njegove sportske karijere obilježila je činjenica da je boksačio u istom klubu i u istoj kategoriji kao i Mate Parlov, najbolji hrvatski boksač i sportaš 20. stoljeća. Zbog Parlova, koji je u to vrijeme bio najbolji amaterski boksač na svijetu u poluteškoj kategoriji, Gerlič je često boksačio u srednjoj kategoriji i tek je nakon Matina prelaska u profesionalce 1975. godine postao standardni poluteškaš, a povremeno se okušao i u teškoj kategoriji.

Prve veće uspjehe ostvario je 1971. kada je postao i reprezentativac Jugoslavije. Nastupio je na Europskom prvenstvu 1971. u Madridu, gdje je zbog neiskustva izgubio već u prvom nastupu u srednjoj kategoriji protiv Hans-Joachima Brauskea iz DR Njemačke. Na Balkanskom prvenstvu 1972. u Ankari ponovno je nastupio u srednjoj kategoriji i izgubio u 1. kolu. Nažalost, u sljedećem razdoblju nije dobivao priliku za nastup u reprezentaciji, premda je bio u najboljim boksačkim godinama i mogao postići mnogo više. Najveći međunarodni uspjeh ostvario je 1976. u Rotterdamu na Turniru cvijeća, kada je u konkurenciji boksača iz 12 zemalja bio najbolji u poluteškoj kategoriji, nakon što je i u polufinalu i u finalu pobijedio klasičnim nokautom.

Na prvenstvima Jugoslavije dvaput se borio u finalu i osvojio je naslov viceprvaka države, a triput je u polufinalu nakon poraza bio na 3. mjestu. Na državnom prvenstvu 1971. u Beogradu bio je najveće iznenađenje, jer je sigurnim nastupom dospio do finala poluteške kategorije. U finalu se sastao s velikim Matom Parlovom, a taj meč klupskih kolega prekinut je već je u 1. rundi, na inzistiranje trenera. Ponovno je nastupio u finalu Prvenstva Jugoslavije 1977. u Skoplju, kad je izgubio od Dragomira Vujkovića, Hrvata iz Subotice, tada najboljeg poluteškaša u državi. Najveću nepravdu doživio je na prvenstvu tadašnje države održanom 1975. u Banjoj Luci, kada je u polufinalu nokautirao Miloslava Popovića, ali je ipak sudačkom odlukom izgubio na bodove. Poslije su vrhovni sudac Pocman i sudac u ringu Janjanin priznali pogrešku.

Velike uspjehe ostvario je na prvenstvima Hrvatske, gdje je pobijedio 6 puta te je bio prvak Hrvatske u srednjoj kategoriji 1972. i u poluteškoj 1971., 1973., 1975., 1977. i 1978. godine. Od ostalih Gerličevih pojedinačnih uspjeha treba spomenuti pobjede na turnirima Zlatni prsten u Beogradu i Zlatni gong u Skoplju. Znatno je pridonio i klupskim uspjesima Boksackog kluba *Pula*, u kojem je 10 godina bio standardni član najbolje momčadi. S *Pulom* je osvojio II. saveznu ligu Zapad 1970., 1974. i 1979./80. te je nekoliko sezona nastupao u tada vrlo jakoj Saveznoj ligi Jugoslavije.

Od boksa se službeno oprostio u travnju 1981. u Puli. U karijeri je ukupno sudjelovao u gotovo 400 mečeva, a doživio je samo 35 poraza i nekoliko neriješenih borbi.

Nakon završetka aktivne boksačke karijere posvetio se trenerskom pozivu. Već je na početku trenerske karijere sudjelovao u najvećem klupskom uspjehu u povijesti hrvatskoga boksa. U sezoni 1982./83. bio je pomoćni trener Ivanu Jaramazoviću kada je ekipa *Pule* osvojila ekipno Prvenstvo Jugoslavije, što je u sportskoj povijesti tadašnje države bilo jedino prvo mjesto hrvatskog kluba. Iako je bio pomoćni trener, na tom je prvenstvu često samostalno pripremao boksače i dao je veliki doprinos osvajanju državnoga naslova. Od 1983. do 1988. godine

Mate Parlov i Otmar Gerlič.
Mate Parlov in Oto Gerlič.

Otmar Gerlič u akciji.
Otmar Gerlič v akciji.

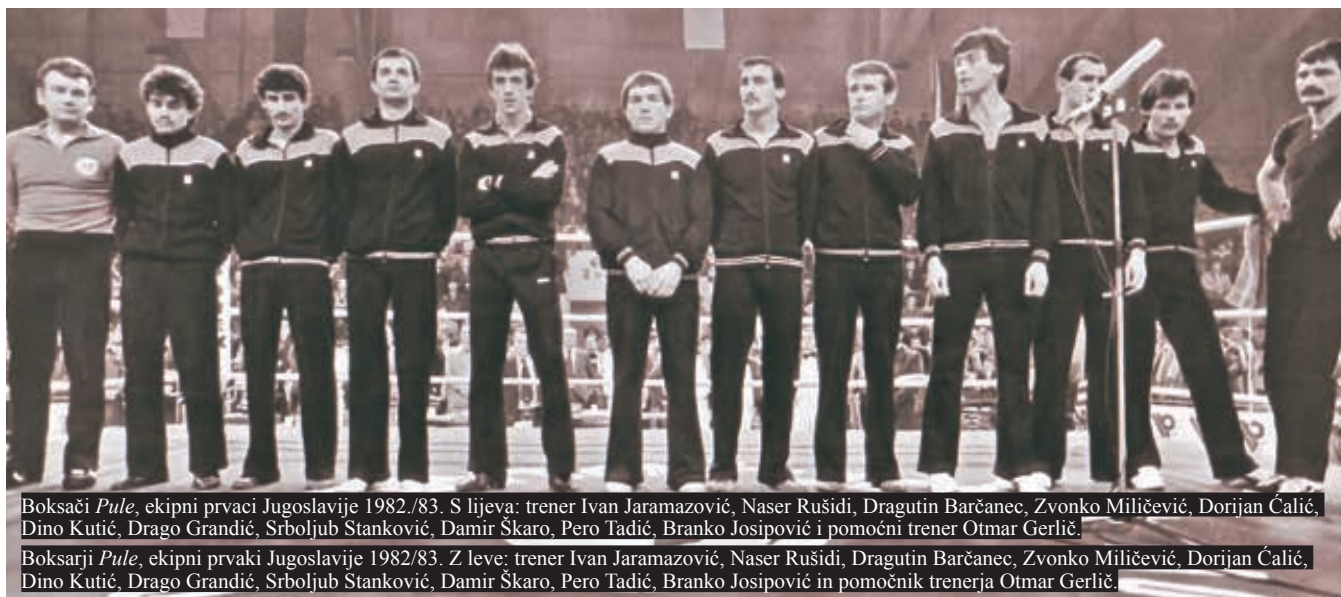
Alda Banovca, pozneje pa ga je vodil trener Aldo Buršić; oba sta legendi puljskega boksa. Čeprav se je z boksom začel ukvarjati pozno in je preskočil vadbo za mlajše, se je s treningom in nadarjenostjo uveljavil kot eden od najboljših hrvaških bokсарjev 70-ih let. Imel je dobro tehniko, visok je bil skoraj 190 cm in precej hiter.

Prvi del njegove športne kariere je zaznamovalo dejstvo, da je boksal v istem klubu in isti kategoriji kot Mate Parlov, najboljši hrvaški bokсар in športnik 20. stoletja. Zaradi Parlova, ki je bil tedaj najboljši amaterski bokсар na svetu v polteški kategoriji, je Gerlič pogosto boksal v srednji kategoriji in je šele po Matejevem pres-

topu med profesionalce leta 1975 postal ustaljen bokсар polteške kategorije, občasno pa se je preizkusil tudi v teški kategoriji.

Prve večje uspehe je dosegel leta 1971, ko je postal tudi reprezentant Jugoslavije. Nastopil je na evropskem prvenstvu leta 1971 v Madridu, kjer je zaradi neizkušenosti izgubil že na prvem nastopu v srednji kategoriji proti Hansu-Joachimu Brauskeju iz DR Nemčije. Na balkanskem prvenstvu leta 1972 v Ankari je ponovno nastopil v srednji kategoriji in izgubil v prvem kolu. Žal v naslednjem obdobju ni dobival priložnosti za nastop v reprezentanci, čeprav je bil v najboljših bokсарskih letih in bi lahko dosegel veliko več. Največji mednarodni uspeh je dosegel leta 1976 v Rotterdamu na turnirju cvetja, ko je bil v konkurenci bokсарjev iz 12 držav najboljši v polteški kategoriji, potem ko je v polfinalu in finalu zmagal s klasičnim nokavt.

Na prvenstvih Jugoslavije se je dvakrat boril v finalu in osvojil naslov podprvaka države, trikrat pa je po porazu v polfinalu zasedel 3. mesto. Na državnem prvenstvu leta 1971 v Beogradu je bil največje presenečenje, saj je z zanesljivim nastopom prišel do finala polteške kategorije. V finalu se je boril z velikim Matejem Parlovom, vendar so dvoboj klubskih kolegov na vztrajanje trenerja prekinili že po prvi rundi. V finalu prvenstva Jugoslavije je spet nastopil leta 1977 v Skopju, ko ga je premagal Dragomir Vujković, Hrvat iz Subotice, tedaj najboljši bokсар polteške kategorije v državi. Največjo krivico je doživel na prvenstvu tedanje države leta 1975 v Banjaluki, ko je v polfinalu nokavtiral Miloslava Popovića, vendar je po sodniški odločitvi izgubil po točkah. Pozneje sta vrhovni sodnik Pocman in sodnik v ringu Janjanin priznala napako.

Bokсарji Pule, ekipni prvaci Jugoslavije 1982./83. S lijeva: trener Ivan Jaramazović, Naser Rušidi, Dragutin Barčanec, Zvonko Miličević, Dorijan Čalić, Dino Kutić, Drago Grandić, Srboljub Stanković, Damir Škaro, Pero Tadić, Branko Josipović i pomoćni trener Otmar Gerlič.

Bokсарji Pule, ekipni prvaci Jugoslavije 1982./83. Z leve: trener Ivan Jaramazović, Naser Rušidi, Dragutin Barčanec, Zvonko Miličević, Dorijan Čalić, Dino Kutić, Drago Grandić, Srboljub Stanković, Damir Škaro, Pero Tadić, Branko Josipović in pomoćnik trenerja Otmar Gerlič.

bio je prvi trener Boksakog kluba *Pula* i odgojio je nove generacije uspješnih boksača, nakon čega se povukao iz boksakog sporta.

Do umirovljenja radio je u Uljaniku. Kada je u srpnju 2008. preminuo njegov veliki prijatelj i uzor Mate Parlov, nosio je njegovu sliku na čelu velike pogrebne povorke u Puli.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Otmara Gerliča - Ota iz Premanture kraj Pule.

Lit.: P. Ladavac, *Trideset godina pulskog boksa*, Pula, 1976.; B. Nikšić, *Istorija boksa*, Beograd 1982., Z. Bušić, *Šampioni hrvatskog i svjetskog boksa 1719 – 1998*, Zagreb, 2002.

ZVONIMIR BROZIĆ (Rijeka, 13. I. 1949.)

Rođen je u slovenskoj obitelji oca Franca, rodnom iz Gornjega Zemona kod Ilirske Bistrice, i majke Zdenke, rođ. Prelec, iz Rodika kod Kozine. U Rijeci je završio osnovnu i srednju školu i diplomirao na Pedagoškoj akademiji stekavši zvanje nastavnika tjelesnog odgoja. Odbojkom se počeo baviti na odbojkaškom igralištu Odbojkaškog kluba *Vatrogasac*, a 1961. postao je član *Omladinca*. Godine 1963. pristupio je Odbojkaškom klubu *Kvarner* iz Rijeke gdje se pod trenerskim vodstvom prof. Hamida Gačanina počela razvijati njegova odbojkaška karijera.

S *Kvarnerom* je 1966. osvojio juniorsko Prvenstvo Jugoslavije u Beogradu i iste je godine zaigrao u I. saveznoj ligi u koju se njegov klub plasirao nakon kvalifikacija u Skoplju u studenom 1965. Bio je član talentirane juniorske generacije koja se, ojačana reprezentativcem Adolfom Urnautom i pod vodstvom trenera Gačanina, isticala u jugoslavenskoj odbojci. Brozić je igrao na poziciji organizatora igre - napadača. Kao član *Kvarnera* najveći je uspjeh postigao osvajanjem 2. mjesta u I. saveznoj ligi u sezoni 1969./70., a 1967./68. s *Kvarnerom* je osvojio 3. mjesto. te potom dvaput po 4. mjesto u sezonama 1968./69. i 1970./71. U razdoblju od 1967. do 1972. *Kvarner* je uz zagrebačku *Mladost* bio najbolji muški odbojkaški klub u Hrvatskoj i među najboljima u državi. Nakon promjene imena kluba u Odbojkaški klub *Rijeka* 1974. godine, Brozić je nastavio nastupati u tom klubu do 1980. kad je završio igračku karijeru u kojoj je odigrao gotovo 1000 utakmica.

Od 1964. do 1972. bio je stalni član juniorskih i seniorskih selekcija reprezentacije Jugoslavije. Već je kao petnaestogodišnjak postao prvi riječki odbojkaški reprezentativac i 18. rujna 1964. sudjelovao je na utakmici s juniorskom

Momčad Odbojkaškog kluba *Kvarner*. S lijeva stoje: Hamid Gačanin, Maksimovski, Zvonimir Brozić, Dušan Šćulac, Mladen Likić; čuče: Kažić, Miljenko Lukanović, Adolf Urnaut, Maričić i Paro.

Moštvo Odbojarskega kluba *Kvarner*. Stojijo (z leve): Hamid Gačanin, Maksimovski, Zvonimir Brozić, Dušan Šćulac, Mladen Likić. Čepijo: Kažić, Miljenko Lukanović, Adolf Urnaut, Maričić in Paro.

Velike uspehe je dosegel na prvenstvih Hrvaške, na katerih je zmagal 6-krat ter bil prvak Hrvaške v srednji kategoriji leta 1972, v poltežki kategoriji pa leta 1971, 1973, 1975, 1977 in 1978. Med ostalimi Gerličevimi posamičnimi uspehi je treba omeniti zmage na turnirjih zlati prstan v Beogradu in zlati gong v Skopju. Veliko je prispeval tudi h klubskemu uspehu Boksarskega kluba *Pula*, v katerem je bil 10 let stalni član najboljšega moštva. S *Pulo* je osvojil zahodno skupino druge zvezne lige leta 1970, 1974 in 1979/80 ter nekaj sezon nastopal v tedaj zelo močni zvezni ligi Jugoslavije.

Od boksa se je uradno poslovil aprila 1981 v Pulju. V karieri je sodeloval v skoraj 400 dvobojih in doživel samo 35 porazov, nekaj borb pa je bilo nerešenih.

Po koncu aktivne boksarske kariere se je posvetil trenerskemu poklicu. Že na začetku trenerske kariere je sodeloval pri največjem klubskem uspehu v zgodovini hrvaškega boksa. Bil je pomočnik trenerja Ivana Jaramazovića v sezoni 1982/83, ko je ekipa *Pule* osvojila ekipno prvenstvo Jugoslavije, kar je bilo v športni zgodovini tedanje države edino 1. mesto hrvaškega kluba. Čeprav je bil pomočnik trenerja, je na tem prvenstvu pogosto samostojno pripravljaval boksarje in v veliki meri prispeval k osvojitvi državnega naslova. Med letoma 1983 in 1988 je kot prvi trener Boksarskega kluba *Pula* vzgojil nove generacije uspešnih boksarjev, potem pa se umaknil iz boksarskega športa.

Do upokojitve je delal v Uljaniku. Ko je julija 2008 umrl njegov velik prijatelj in vzornik Mate Parlov, je nosil njegovo sliko na čelu velike pogrebne povorke v Pulju.

Vir: Osebna izjava in arhiv Otmarja Gerliča - Ota iz Premanture pri Pulju.

Lit.: P. Ladavac, *Trideset godina pulskog boksa*, Pulj, 1976; B. Nikšić, *Istorija boksa*, Beograd, 1982; Z. Bušić, *Šampioni hrvatskog i svjetskog boksa 1719–1998*, Zagreb, 2002.

Zvonimir Brozić

ZVONIMIR BROZIĆ (Reka, 13. I. 1949)

Rodil se je v slovenski družini očetu Francu, po rodu z Gornjega Zemona pri Ilirski Bistrici, in materi Zdenki, roj. Prelec, iz Rodika pri Kozini. Na Reki je končal osnovno in srednjo šolo, diplomiral na pedagoški akademiji in postal učitelj telesne vzgoje. Z odbojko se je začel ukvarjati na odbojkarskem igrišču Odbojkarskega kluba *Vatrogasac*, leta 1961 pa je postal član *Omladinca*. Leta 1963 je vstopil v Odbojkarski klub *Kvarner* z Reke, v katerem se je pod trenerskim vodstvom profesorja Hamida Gačanina začela razvijati njegova odbojkarska kariera.

S *Kvarnerjem* je leta 1966 osvojil mladinsko prvenstvo Jugoslavije v Beogradu. Istega leta je zaigral v prvi zvezni ligi, v katero se je njegov klub uvrstil po kvalifikacijah v Skopju novembra 1965. Bil je član nadarjene mladinske generacije, ki je okrepljena z reprezentantom Adolfom Urnautom in pod vodstvom trenerja Gačanina izstopala v jugoslovanski odbojki. Brozić je igral na položaju organizatorja igre -napadalca. Kot član *Kvarnerja* je največji uspeh dosegel z osvojitvijo 2. mesta v prvi zvezni ligi v sezoni 1969/70. V sezoni 1967/68 je s *Kvarnerjem* osvojil 3. mesto, nato pa dvakrat, v sezonah 1968/69 in 1970/71, 4. mesto. Med letoma 1967 in 1972 je bil *Kvarner* ob zagrebški *Mladosti* najboljši moški odbojkarski klub na Hrvaškem in med najboljšimi v državi. Klub se je leta 1974 preimenoval v Odbojkarski klub *Rijeka*, Brozić pa je zanj nastopal vse do leta 1980, ko je končal igralsko kariero, v kateri je odigral skoraj 1000 tekem.

Med letoma 1964 in 1972 je bil stalni član mladinskih in članskih selekcij reprezentance Jugoslavije. Že kot 15-letnik je postal prvi reški odbojkarski reprezentant, ko je 18. septembra 1964 sodeloval na tekmi z mladinsko reprezentanco Bolgarije. Kot mladinec je odigral 40 tekem za Jugoslavijo ter nastopil na prvem mladinskem evropskem prvenstvu leta 1966 na Madžarskem (7. mesto) in na drugem mladinskem evropskem prvenstvu leta 1969 v tedanji Sovjetski zvezi (9. mesto). Za mladinsko reprezentanco Evrope je igral 15. avgusta 1965 v Braili, proti Romuniji. Za člansko reprezentanco Jugoslavije je med letoma 1968 in 1972 nastopil na 70 tekmah, dosegel je dobre

reprezentacijom Bugarske. Kao junior odigrao je 40 utakmica za Jugoslaviju i nastupio na prvom juniorskom Europskom prvenstvu 1966. u Mađarskoj (7. mjesto) i na drugom juniorskom Europskom prvenstvu 1969. u Sovjetskom Savezu (9. mjesto). Za juniorsku reprezentaciju Europe igrao je 15. kolovoza 1965. u Braili, protiv Rumunjske. Za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije od 1968. do 1972. nastupio je na 70 utakmica i ostvario zapažene rezultate. Sudjelovao je na Svjetskom prvenstvu 1970. u Bugarskoj (10. mjesto), Europskom prvenstvu 1971. u Italiji (11. mjesto), Mediteranskim igrama 1971. u Izmiru (zlatna medalja) te na Balkanskom prvenstvu 1970. u Ateni (brončana medalja) i 1972. u Sofiji (brončana medalja). Zvonimir Brozić i Adolf Urnaut godinama su bili jedini standardni reprezentativci iz Rijeke.

Nakon što je završio aktivnu igračku karijeru, ostao je vezan uz odbojku kao trener i sportski djelatnik. Kao trener uspješno je vodio muške i ženske ekipe Odbojkaškog kluba *Rijeka*. Pod njegovim su se vodstvom brojni mladi igrači i igračice razvili u vrsne odbojkaše koji su i danas u sastavima reprezentacije Hrvatske.

Kao odbojkaški sportski djelatnik bio je član Izvršnog odbora Saveza za fizičku kulturu Grada Rijeke za odbojku od 1970. do 1974. te predsjednik odbojkaške organizacije Rijeke, član sudačke organizacije Rijeke i član Odbojkaškog saveza Rijeke. Predsjednik je Odbojkaškog saveza Primorsko-goranske županije.

Uz odbojku, veliki doprinos u sportu dao je i radeći s invalidnim osobama i učenicima s posebnim potrebama. Od 1971. zaposlen je kao nastavnik tjelesne i zdravstvene kulture u Centru za odgoj i obrazovanje u Rijeci gdje s velikim žarom promiče zdrav život i nužnost bavljenja sportom. Osnivač je i trener Školskog sportskog kluba *Učkarić* te Atletskog kluba *Srce* čiji je ujedno i predsjednik. Kao nastavnik i trener, Brozić je sa svojim učenicima sudjelovao na raznim europskim i svjetskim prvenstvima, te osvojio pregršt medalja. Posebno priznanje njegovu radu iskazano je izborom za voditelja na Paraolimpijskim igrama 1992. u Madridu.

Od 2004. stalni je predstavnik udruga sportaša s mentalnom retardacijom u Hrvatskom paraolimpijskom odboru. Svoju ljubav prema sportu i ljudima kojima je potrebna pomoć iskazao je brojnim humanitarnim aktivnostima. Kao član "Humanih zvijezda Rijeke" znatno je pridonio svim humanitarnim akcijama.

U 52 godine aktivnog rada u sportu i 40 godina rada s invalidnim osobama, uspješno je svoje sportsko znanje, iskustvo i ljubav prenosio brojnim generacijama riječkih sportaša. Kao mentor, učitelj i prijatelj učenika s teškoćama u razvoju, nesebično je pomagao onima kojima je to najpotrebnije.

Za svoj doprinos u sportu i obrazovanju dobio je brojne nagrade i priznanja. Dobitnik je Zlatne statue Saveza za fizičku kulturu Općine Rijeka 1970. godine, za izvanredan doprinos i postignute rezultate na jačanju riječke fizičke kulture. Kao vrhunskom sportašu pripala mu je 1971. čast da postavi kamen temeljac za izgradnju sportske dvorane *Mladosti*. Zajednica športova Primorsko-goranske županije dodijelila mu je Nagradu za životno djelo 2010. Proglašen je za učitelja godine Primorsko-goranske županije 2011., a 2012. dodijeljena mu je Zlatna plaketa s grbom Grada Rijeke za izniman doprinos sportu osoba s invaliditetom.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Zvonimira Brozića iz Rijeke

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1964 – 1968*, Beograd, 1970.; *Almanah jugoslovenskog sporta 1969 – 1972*, Beograd, 1974.; *30 godina odbojke u Rijeci*, Rijeka, 1978.

SENKA JURKOVIĆ - GROS **(Zagreb, 1. VI. 1949.)**

Rođena je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Srđana Jurkovića iz Zagreba i majke Sonje, rođ. Pagon, iz Maribora. Majčina obitelj bila je došla u Zagreb 1937. zbog djedova posla na željeznici. Djed Franc Pagon, rodom iz Bukova kod Cerkna, bio je slovenski aktivist i tajnik Slovenskoga doma u Zagrebu od 1954. do sredine 1970-ih godina. Senka Jurković je u rodnom Zagrebu maturirala na XIV. gimnaziji i apsolvirala na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. Radni vijek je provela radeći kao civilna osoba u vojsci, najprije kao administrator u JNA, a potom u Hrvatskoj vojsci do umirovljenja.

Ljubav prema sportu usadili su joj roditelji; otac koji je bio višestruki prvak i reprezentativac Kraljevine Jugoslavije i Zagreba u atletici i majka koja se aktivno bavila planinarstvom. U osnovnoj se školi Senka Jurković u četrnaestoj godini počela baviti atletikom i potom je postala članica Atletskog kluba *Dinamo* iz Zagreba. Natjecala

rezultate. Sodeloval je na svetovnem prvenstvu leta 1970 v Bolgariji (10. mesto), evropskem prvenstvu leta 1971 v Italiji (11. mesto), sredozemskih igrah leta 1971 v Izmirju (zlata medalja) ter na balkanskih prvenstvih leta 1970 v Atenah (bronasta medalja) in leta 1972 v Sofiji (bronasta medalja). Zvonimir Brozić in Adolf Urnaut sta bila več let edina stalna reprezentanta z Reke.

Po koncu aktivne igralske kariere je z odbojko ostal povezan kot trener in športni delavec. Kot trener je uspešno vodil moške in ženske ekipe Odbojcarskega kluba *Rijeka*. Pod njegovim vodstvom so se številni mladi igralci in igralka razvili v izvrstne odbojkarje in odbojkarice, ki še danes igrajo v reprezentančnih postavah Hrvaške.

Kot športni delavec je bil med letoma 1970 in 1974 član izvršnega odbora Zveze za telesno kulturo Mesta Reke, zadolžen za odbojko. Bil je tudi predsednik odbojcarske organizacije Reke, član sodniške organizacije Reke in član Odbojcarske zveze Reke. Je predsednik Odbojcarske zveze Primorsko-goranske županije.

K razvoju športa je veliko prispeval ne samo z odbojko, ampak tudi z delom z invalidi in učenci s posebnimi potrebami. Od leta 1971 je zaposlen kot učitelj telesne in zdravstvene kulture v Centru za vzgojo in izobraževanje na Reki, kjer z veliko vnemo spodbuja zdravo življenje in nujnost ukvarjanja s športom. Je ustanovitelj in trener Šolskega športnega kluba *Učkarić* in Atletskega kluba *Srce*, v zadnjem je tudi predsednik. Kot učitelj in trener je s svojimi učenci sodeloval na različnih evropskih in svetovnih prvenstvih ter osvojil kopico medalj. Posebno priznanje njegovemu delu je pomenilo imenovanje za vodjo delegacije na paraolimpijskih igrah leta 1992 v Madridu.

Od leta 2004 je stalni predstavnik društev športnikov z motnjami v duševnem razvoju v Hrvaškem paraolimpijskem komiteju. Svojo ljubezen do športa in ljudi, ki potrebujejo pomoč, je izkazal s številnimi humanitarnimi dejavnostmi. Kot član Humanih zvezd Reke je pomembno prispeval k uspešnosti človekoljubnih akcij.

V 52 letih aktivnega dela v športu in 40 letih dela z invalidi je svoje športno znanje, izkušnje in ljubezen uspešno prenesel na številne generacije reških športnikov. Kot mentor, učitelj in prijatelj učencev s težavami v razvoju je nesebično pomagal tistim, ki so najbolj potrebni pomoči.

Za svoj prispevek k športu in izobraževanju je prejel številne nagrade in priznanja. Je dobitnik zlatega kipa Zveze za telesno kulturo občine Reka leta 1970, za izjemen prispevek in dosežke pri krepitvi reške telesne kulture. Kot vrhunskemu športniku mu je leta 1971 pripadla čast, da je postavil temeljni kamen za izgradnjo športne dvorane *Mladost*. Športna skupnost Primorsko-goranske županije mu je leta 2010 podelila nagrado za življenjsko delo. Leta 2011 so ga razglasili za učitelja leta Primorsko-goranske županije, leta 2012 pa so mu podelili zlato plaketo z grbom Mesta Reke za izjemen prispevek k športu oseb z invalidnostjo.

Vir: Osebna izjava in arhiv Zvonimirja Brozića z Reke.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1964–1968*, Beograd, 1970; *Almanah jugoslovenskog sporta 1969–1972*, Beograd, 1974; *30 godina odbojke u Rijeci*, Reka, 1978.

SENKA JURKOVIĆ - GROS **(Zagreb, 1. VI. 1949)**

Rojena je bila v hrvaško-slovenski družini očetu Srđanu Jurkoviću iz Zagreba in materi Sonji, roj. Pagon, iz Maribora. Materina družina je v Zagreb prišla leta 1937, zaradi dedkove službe pri železnici. Stari oče Franc Pagon, po rodu z Bukovega pri Cerknem, je bil dejaven v zagrebški slovenski skupnosti; od leta 1954 in do sredine 70. let je bil sekretar Slovenskega doma v Zagrebu. Senka Jurković je v rojstnem Zagrebu maturirala na XIV. gimnaziji in absolvirala na naravoslovno-matematični fakulteti. Celotno delovno dobo je bila civilna uslužbenka v vojski, najprej kot administratorica v JLA, potem pa do upokojitve v Hrvaški vojski.

Ljubezen do športa so ji vsadili starši; oče je bil večkratni prvak in reprezentant Kraljevine Jugoslavije in Zagreba v atletiki, mati pa se je aktivno ukvarjala s planinstvom. V osnovni šoli, pri štirinajstih letih, se je začela ukvarjati z atletiko. Potem je postala članica Atletskega kluba *Dinamo* iz Zagreba. Tekmovala je v skoku v višino, metu diska in teku na 80 m z ovirami, vendar je morala že v mladosti zaradi poškodbe ahilove tetive opustiti atletske treninge. Na povabilo odbojkarja in trenerja Vladimirja Jankovića, ki je po zagrebških šolah iskal talente, je postala

Senka Jurković nakon orijentacijske trke.
Senka Jurković po orijentacijskom teku.

se u skoku u vis, bacanju diska i trčanju na 80 m s preponama, ali već je u juniorskoj dobi morala prekinuti s atletičarskim treninzima zbog ozljede ahilove tetive. Na poziv odbojkaša i trenera Vladimira Jankovića, koji je po zagrebačkim školama tražio talente, postala je članica Akademskog odbojkaškog kluba *Mladost*. Igrala je na poziciji smečera - pucača. Kao juniorka osvojila je 2. mjesto s ekipom *Mladosti* na Prvenstvu Hrvatske 1968. i iste se godine priključila prvom sastavu tog kluba. Bila je standardna članica prve ekipe *Mladosti* od sezone 1968./69. do sezone 1975./76. kada se povukla zbog obiteljskih razloga i radi studiranja.

Najveći uspjeh ostvarila je sa svojim klubom u I. saveznoj ligi osvajanjem 4. mjesta u sezonama 1972./73. i 1974./75. Od 1970. do 1974. igrala je 9 puta za reprezentaciju Jugoslavije Završila je odbojkaški trenerski tečaj, ali nikad se nije bavila trenerskim poslom. Godinama je bila uspješna u orijentacijskom trčanju, kao članica sekcije Planinarskog društva *Sljeme* iz Zagreba i potom Orijentacijskog kluba *Sljeme*, čiji je bila jedan od osnivača. Njezin suprug Čedomil Gros bio je pročelnik za orijentaciju Planinarskog saveza Hrvatske od 1975. do 1982. a Senka je završila tečaj za instruktore

orijentacije pri zagrebačkom Fakultetu za fizičku kulturu, još u prvoj generaciji 1980. godine. U hrvatskoj javnosti i u medijima popularizirala je orijentacijsko trčanje.

Predstavljala je tadašnju državu na međunarodnom orijentacijskom natjecanju u O-Ringenu u Uppsali 1980. i na Orijentacijskom kupu velesajamskih gradova 1981. u Berlinu te pri učlanjenju Planinarskog saveza Jugoslavije u Međunarodni orijentacijski savez (IOF) 1982. u Liègu. Kao aktivna natjecateljka u orijentaciji uspješno je nastupala na Prvenstvu Jugoslavije i Hrvatske i osvojila je brojne medalje.

Od 2006. godine bavi se umjetničkom fotografijom kao članica Foto kluba *Zagreb*. Od 2007. do 2012. imala je 12 samostalnih izložbi u Hrvatskoj i Austriji. Na natječajnim izložbama sudjelovala je sa 120 fotografija. Članica je Slovenskoga doma u Zagrebu.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Senke Gros, rođ Jurković, iz Zagreba; autorova arhiva.

Lit.: B. Stranić, *Priča o odbojkašima - Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945 – 1985*, Zagreb, 1986.; *Hrvatsko akademsko sportsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.

ALEKSEJ TERNOVEC - Beli **(Rijeka, 30. IX. 1949.)**

Aleksejev otac Boleslav rođen je u Beču, a podrijetlom je iz Grgara kod Nove Gorice. Majka Bogomila, rođ. Rooss, rodom je iz Tržiča, a odrasla je u Kranju. Ternovčeva obitelj živjela je u Trstu, gdje je njegov otac bio član Slovenskog narodnog doma. Godine 1936. emigrirali su zbog talijanskog fašizma. Nastanili su se na Sušaku koji je danas dio grada Rijeke, a u Kraljevini Jugoslaviji bio je zaseban grad. Aleksej Ternovec, kojeg su u mladosti zvali Beli zbog svijetle kose, odrastao je na Sušaku gdje je završio osnovnu školu i 1968. godine gimnaziju "Mirko Lenac". Apsolvirao je na Pravnom fakultetu u Ljubljani.

Plivanjem se počeo baviti 1963. kao član Plivačkog i vaterpolo kluba *Primorje*, jednog od najboljih klubova u Hrvatskoj i tadašnjoj Jugoslaviji, oko kojeg su se tradicionalno okupljali i riječki Slovenci. Bio je plivač slobodnog stila, a najveće uspjehe postigao je kao član štafeta. Izgradnjom zimskog bazena godine 1963. njegova je generacija prva u povijesti riječkoga plivanja dobila priliku da se ravnopravno nosi s ostalim vodećim plivačkim središtima u državi. Ternovec je bio član juniorske generacije *Primorja* koja je osvojila ekipno državno prvenstvo 1964. i 1966. godine. Nakon izgradnje bazena, *Primorje* je osvojilo zimsko državno prvenstvo 1965. Na seniorskom Prvenstvu

Odbojkašice *Mladosti*, Zagreb 1970. S lijeva: Marija Erniša, Nada Subotičanec - Šimenc, Gordana Pihler, Vesna Tuličić, Jasna Tuličić, Snježana Karas, Ivančica Račić, Senka Jurković, Stanka Komel i Delfa Antić.

Odbojkarice *Mladosti*, Zagreb, leta 1970. Z leve: Marija Erniša, Nada Subotičanec - Šimenc, Gordana Pihler, Vesna Tuličić, Jasna Tuličić, Snježana Karas, Ivančica Račić, Senka Jurković, Stanka Komel in Delfa Antić.

članica Akademskega odbojkarskega kluba *Mladost*. Igrala je na položaju sprejemalke-napadalke. Kot mladinka je z ekipo *Mladosti* osvojila 2. mesto na prvenstvu Hrvaške leta 1968 in se istega leta pridružila prvi postavi tega kluba. Med sezonama 1968/69 in 1975/76 je bila stalna članica prve ekipe *Mladosti*, potem pa se je zaradi družinskih razlogov in študija umaknila.

Največji uspeh s svojim klubom je dosegla v prvi zvezni ligi z osvojitvijo 4. mesta v sezonah 1972/73 in 1974/75. Med letoma 1970 in 1974 je 9-krat igrala za reprezentanco Jugoslavije. Končala je odbojkarski trenerski tečaj, vendar se nikoli ni ukvarjala s trenerskim delom. Več let je bila uspešna v orientacijskem teku, najprej kot članica orientacijske sekcije Planinskega društva *Sljeme* iz Zagreba in nato Orientacijskega kluba *Sljeme*, katerega soustanoviteljica je bila. Njen soprog Čedomil Gros je bil med letoma 1975 in 1982 načelnik oddelka za orientacijo Planinske zveze Hrvaške. Senka je že v prvi generaciji leta 1980 končala tečaj za inštruktorje orientacije na zagrebški fakulteti za telesno kulturo. V hrvaški javnosti in medijih je spodbujala zanimanje za orientacijski tek.

Tedanjo državo je zastopala na mednarodnem orientacijskem tekmovanju O-ringenu leta 1980 v Uppsali in orientacijskem pokalu velesejemskih mest leta 1981 v Berlinu ter ob včlanitvi Planinske zveze Jugoslavije v Mednarodno orientacijsko zvezo (IOF) leta 1982 v Liègeu. Kot tekmovalka je uspešno nastopala na prvenstvih Jugoslavije in Hrvaške v orientaciji in osvojila številne medalje.

Od leta 2006 se ukvarja z umetniško fotografijo in je članica Foto kluba *Zagreb*. Med letoma 2007 in 2012 je imela 12 samostojnih razstav na Hrvaškem in v Avstriji. Na natečajnih razstavah je sodelovala s 120 fotografijami. Je članica Slovenskega doma v Zagrebu.

Vira: Osebna izjava in arhiv Senke Gros, roj. Jurković, iz Zagreba; avtorjev arhiv.

Lit.: B. Stranić, *Priča o odbojkašima - Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb, 1986; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.

ALEKSEJ TERNOVEC - Beli **(Reka, 30. IX. 1949)**

Aleksejev oče Boleslav se je rodil na Dunaju, po rodu pa je iz Grgarja pri Novi Gorici. Mati Bogomila, roj. Roos, je po rodu iz Trziča, odraščala pa je v Kranju. Ternovčeva družina je živela v Trstu, kjer je bil njegov oče član Slovenskega narodnega doma. Leta 1936 so se zaradi italijanskega fašizma izselili. Nastanili so se na Sušaku, ki je danes del Reke, v Kraljevini Jugoslaviji pa je bil samostojen kraj. Alekseja Ternovca so v mladosti klicali Beli, ker je bil svetlih las. Odraščal je na Sušaku, kjer je končal osnovno šolo in leta 1968 tudi gimnazijo Mirka Lenca. Absolviral je na pravni fakulteti v Ljubljani.

S plavanjem se je začel ukvarjati leta 1963 kot član Plavalnega in vaterpolskega kluba *Primorje*, enega od najboljših klubov na Hrvaškem in v tedanji Jugoslaviji, okoli katerega so se tradicionalno zbirali tudi reški Slovenci. Bil je

Štafeta Plivačkog kluba *Primorje* 4 x 100 mješovito. S lijeva Mihovil Dorčić, Slobodan Škalamera, Vanja Prizmić i Aleksej Ternovec - Beli.

Štafeta Playalnega kluba *Primorje* 4 x 100 m mešano. Z leve: Mihovil Dorčić, Slobodan Škalamera, Vanja Prizmić in Aleksej Ternovec - Beli.

Jugoslavije 1966. u Splitu Ternovec je osvojio 3. mjesto kao član štafete *Primorja* 4 x 200 m slobodno, koja je nastupila u sastavu: Dobri-la–R.Dorčić–Ternovec–M.Dorčić. Na pojedinačnom Prvenstvu Jugoslavije 1967. u Splitu postao je državni prvak kao član štafete *Primorja* 4 x 100 m slobodnim stilom. Štafeta je plivala u sastavu: D. Klemen–S.Rupčić–Car–Ternovec i pobijedila je s odličnim vremenom 3:54.4, ispred *Mladosti* iz Zagreba. Na istom prvenstvu nastupio je i u štafeti 4 x 200 m koja je, u sastavu Dobri-la–R.Dorčić–Ternovec–M. Dorčić, osvojila 3. mjesto. *Primorje* je osvojilo 2. mjesto na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije 1967., iza *Mladosti*, a Ternovec je bio član

pobjedničkih štafeta 4 x 100 m slobodno i 4 x 100 m mješovito. Iste je godine zbog odličnih rezultata uvršten u reprezentaciju Jugoslavije protiv ekipa Mađarske i Čehoslovačke.

Svoje osobne rekorde također je postigao 1967. godine. Na 400 m slobodno plivao je s rezultatom 4:48.0, a na 1500 m slobodno postigao je 19:09.8. S vremenom ostvarenim na 1500 m uvrstio se među pet najboljih plivača u Jugoslaviji. Vrhunac njegove generacije bilo je osvajanje ekipnog prvenstva tadašnje države 1968. u Dubrovniku, kad su bili bolji od drugoplasiranog splitskog *Mornara*.

Zbog odlaska na studij u Ljubljanu prestao se 1969. baviti aktivnim plivanjem. Po povratku u Hrvatsku zaposlio se kao novinar. Počeo je u Večernjem listu, zatim je radio u Vjesniku, a danas radi u riječkom Novom listu gdje je urednik u unutrašnjoj političkoj rubrici.

Izv.: Osobna izjava Alekseja Ternovca - Beloga iz Drastina kod Rijeke.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1964 – 1968*, Beograd, 1970.; S. Moretti, *Statistički pregled razvitka plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971.; *Victoria Primorje 1908 – 1998*, Rijeka, 1998.; I. Jenul, “*Iz slovenske dediščine – O društvu Primorje*”, Kažipot br. 79-80, Rijeka, prosinac-siječanj 2011 – 2012.

SANJA JERMAN - GOSTA (Karlovac, 19. I. 1950.)

Rođena je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Silvina Jermana rodom iz Ljubljane i majke Erne, rođ. Meisel, iz Karlovca. Odrasla je uz pet godina mlađu sestru Mirnu. Osnovnu školu i gimnaziju završila je u Karlovcu. Diplomirala je psihologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1973. godine. Radila je u tvornici Velebit kao industrijski psiholog i izvanredno završila studij pedagogije 1979. godine. Od 1980. do 1995. radila je u nekoliko karlovačkih osnovnih škola kao psiholog, a od 1995. je profesor psihologije u karlovačkoj gimnaziji. Volonterski se angažirala na pružanju psihološke pomoći stradalnicima Domovinskoga rata. Bila je sopranistica i ravnateljica Prvog hrvatskog pjevačkog društva *Zora* iz Karlovca. Sportom se do 1964. bavila kao članica Društva za tjelesni odgoj *Partizan*, a nakon toga kao članica Atletskog kluba *Željezničar* iz Karlovca. Bila je dio talentirane generacije karlovačkih atletičarki koju je vodio trener Dušan Oreščanin. Na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1966. u Zagrebu osvojila je 3. mjesto na 400 m, iza Vere Nikolić iz Čuprije i Mirjane Kovačev iz Osijeka, a 1968. u Varaždinu je na 100 m osvojila 2. mjesto, iza Osječanke Marice Nađ.

Sanja Jerman na cilju atletske staze u Karlovcu.
Sanja Jerman na cilju atletske staze v Karlovcu.

plavalec prostega sloga, največje uspehe pa je dosegel kot član štafet. Z izgradnjo zimskega bazena leta 1963 je njegova generacija prva v zgodovini reškega plavanja dobila priložnost, da se enakovredno meri z ostalimi vodilnimi plavalnimi središči v državi. Ternovec je bil član mladinske generacije *Primorja*, ki je osvojila ekipni državni prvenstvi leta 1964 in 1966. Po izgradnji bazena je *Primorje* osvojilo zimsko državno prvenstvo leta 1965. Na članskem prvenstvu Jugoslavije leta 1966 v Splitu je Ternovec osvojil 3. mesto kot član štafete *Primorja* 4 x 200 m prosto, ki je nastopila v postavi Dobrila – R. Dorčić – Ternovec – M. Dorčić. Na posamičnem prvenstvu Jugoslavije leta 1967 v Splitu je postal državni prvak s štafeto *Primorja* 4 x 100 m v prostem slogu. Štafeta je plavala v postavi D. Klemen – S. Rupčić – Car – Ternovec in zmagala z odličnim časom 3:54.4, pred *Mladostjo* iz Zagreba. Na tistem prvenstvu je nastopil tudi v štafeti 4 x 200 m, ki je v postavi Dobrila – R. Dorčić – Ternovec – M. Dorčić zasedla 3. mesto. *Primorje* je osvojilo 2. mesto na ekipnem prvenstvu Jugoslavije leta 1967, za *Mladostjo*, Ternovec pa je bil član zmagovalnih štafet 4 x 100 m prosto in 4 x 100 m mešano. Istege leta je bil zaradi odličnih rezultatov uvrščen v reprezentanco Jugoslavije na tekmovanju z ekipama Madžarske in Češkoslovaške.

Aleksej Ternovec - Beli

Osebna rekorda je dosegel tudi leta 1967, ko je na 400 m prosto plaval 4:48.0, na 1500 m prosto pa je dosegel 19:09.8. Z rezultatom na 1500 m se je uvrstil med pet najboljših plavalcev v Jugoslaviji. Vrhunec je njegova generacija dosegla z osvojitvijo ekipnega prvenstva tedanje države leta 1968 v Dubrovniku, ko so bili boljši od drugo-uvrščenega splitskega *Mornarja*.

Zaradi odhoda na študij v Ljubljano se je leta 1969 prenehal ukvarjati z aktivnim plavanjem. Po vrnitvi na Hrvaško se je zaposlil kot novinar, sprva v Večernjem listu, nato v Vjesniku, danes pa dela v reškem Novem listu, kjer je urednik notranjepolitične rubrike.

Vir: Osebna izjava Alekseja Ternovca - Belega iz Drastina pri Reki.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1964–1968*, Beograd, 1970; S. Moretti, *Statistički pregled razvitka plivačkih rezultata i rekorda SFRJ*, Zagreb, 1971; *Victoria Primorje 1908–1998*, Reka, 1998; I. Jenul, “Iz slovenske dediščine - O društvu Primorje”, Kažipot št. 79–80, Reka, december–januar 2011–2012.

SANJA JERMAN - GOSTA (Karlovec, 19. I. 1950)

Rodila se je v slovensko-hrvaški družini očetu Silviniu Jermanu, po rodu iz Ljubljane, in materi Erni, roj. Meisel, iz Karlovca. Odrasla je ob pet let mlajši sestri Mirni. Osnovno šolo in gimnazijo je končala v Karlovcu. Diplomirala je iz psihologije na filozofski fakulteti v Zagrebu leta 1973. V tovarni Velebit se je zaposlila kot industrijska psihologinja, nato pa je leta 1979 ob delu doštudirala še pedagogiko. Med letoma 1980 in 1995 je bila v eni od karlovških osnovnih šol zaposlena kot psihologinja, od leta 1995 pa je profesorica psihologije na karlovški gimnaziji. Kot prostovoljka je nudila psihološko pomoč žrtvam domovinske vojne. Bila je sopranistka in ravnateljica Prvega hrvaškega pevskega društva Zora iz Karlovca. Športom se je do leta 1964 ukvarjala kot članica Društva za telesno vzgojo *Partizan*, potem pa kot članica Atletskega kluba *Željezničar* iz Karlovca. Bila je del nadarjene generacije karlovških atletinj, ki

Knjiga Sanjinog oca Silvina Jermana.

Knjiga Sanjinega očeta Silvina Jermana.

Još dok je po godinama bila juniorka, imala je zapažene nastupe i na seniorskom Prvenstvu Jugoslavije. Tako se na državnom prvenstvu 1966. u Sarajevu plasirala u finale na 200 m i osvojila je 6. mjesto, a isti uspjeh ostvarila je 1968. u Celju na 100 m i 1969. u Rijeci, također na 100 m. Najveći uspjeh u seniorskoj konkurenciji ostvarila je kao članica *Željezničareve* štafete 4 x 100 m, u sastavu Jerman–Pavličić–Cvitković–Mrdeša, koja je na Prvenstvu Jugoslavije 1969. u Rijeci osvojila 3. mjesto, iza štafeta *Slavonije* iz Osijeka i *Kladivara* iz Celja. Nastupila je na Europskom prvenstvu željezničkih klubova 1968. u Košicama.

Zbog ostvarenih rezultata bila je u izboru Karlovačkog tjednika svrstana među najbolje sportašice Karlovca i regije, u razdoblju od 1964. do 1970. godine.

Početak 70-ih godina prošlog stoljeća napustila je atletiku i posvetila se studiranju i poslu. Njezin otac Silvin Jerman (Ljubljana, 1. siječnja 1924.), diplomirani ekonomist i društveni djelatnik, dao je također doprinos karlovačkom sportu. Bio je predsjednik Školskih sportskih društava, tajnik Atletskog kluba *Željezničar* i međunarodni atletski sudac. Veliki doprinos dao je zajednici Slovenaca u Hrvatskoj kao dugogodišnji aktivan član i dužnosnik slovenskih udruženja u Zagrebu i Karlovcu. Autor je većeg broja knjiga i članaka o Slovencima u Hrvatskoj.

Izv.: Osobna izjava Sanje Gosta, rođ. Jerman, iz Karlovca.

Lit.: Z. Švegar, *Dva stoljeća športa u Karlovcu 1800 – 2000*, Karlovac 2001.; Lj. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003.; Lj. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007.; *Karlovački leksikon*, Zagreb – Karlovac, 2008.

HAMOSLAV PRELC (Rijeka, 14. VII. 1950)

Roditelji su mu Alojz rodom iz Sežane i Berta, rođ. Oblak, iz Kastva. Završio je Srednju tehničku školu u Rijeci. Radio je kao poslovođa u održavanju instrumentacijskog sustava u rafineriji INA Rijeka do umirovljenja.

Boćanjem se počeo baviti 1975. godine. Nastupao je do 1989. za isti klub: Boćarski klub *Nafta* iz Rijeke, kojemu je 1980. ime bilo promijenjeno u Boćarski klub *INA*. Aktivnu igračku karijeru završio je u Boćarskom klubu *Kostrena* gdje je boćao od 1995. do 2005. godine.

Kao član najuspješnije generacije Boćarskog kluba *INA*, u kojoj su igrali Dinko Jugovac, Šime Vukić, Davor Norac, Ćiro Ivančić i Zlatko Antolović, nastupao je u I. saveznoj boćarskoj ligi gdje su 1983. godine dostigli najveći uspjeh osvajanjem 2. mjesta u Jugoslaviji, iza gradskoga rivala Boćarskog kluba *Rikard Benčić*. Bio je višestruki prvak Rijeke u parovima s Mariom Valentom, Miletom Ivićem i Davorom Norcom. Kao član *Kostrene* nastupao je u II. hrvatskoj ligi.

Bio je uspješan trener i vodio je u Rijeci ženske ekipe boćarskih klubova *Pašac* (od 2003. do 2008.) i *Drenova* (2009.). Kao trener i voditelj boćarica iz *Pašca* dvaput je sudjelovao u finalu Kupa europskih prvakinja: 2005. u francuskom Pont-de-Claixu i 2006. u talijanskom Ossiu. Ekipa u kojoj su igrale: Nives Martinaš, Denize Velčić, Ana Mišić, Ljubomira Čargonja, Irena Mušanović, Zlata Ivić, uz Danijelu Kolobarić kao pojačanje iz Zagreba, ostvarila je najveći uspjeh u hrvatskom ženskom klupskom boćanju plasmanom u finale Kupa europskih prvakinja. Kao trener *Pašca* zaslužan je i za nepobjedivost tih boćarica u Hrvatskoj, gdje su godinama osvajale domaću ligu i velik broj naslova u pojedinačnim disciplinama na državnim prvenstvima. U sezoni kada je vodio boćarice *Drenove* ta je ekipa osvojila dva prva mjesta na Prvenstvu Hrvatske.

Dugogodišnji je nacionalni boćarski sudac s velikim brojem sudjenja u I. hrvatskoj boćarskoj ligi kao i u ostalim hrvatskim ligama.

Dugogodišnji je nacionalni boćarski sudac s velikim brojem sudjenja u I. hrvatskoj boćarskoj ligi kao i u ostalim hrvatskim ligama.

Izv.: Osobna izjava Hamoslava Prelca iz Kostrene.

Lit.: J. J. Vidović, *Sportsko boćanje*, Zagreb, 1989.; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

Trener Hamoslav Prelc s ekipom Ženskog boćarskog kluba *Pašac* na Europskom kupu 2006. u Italiji.

Trener Hamoslav Prelc s ekipom Ženskoga balinarskega kluba *Pašac* na evropskem pokalu leta 2006 v Italiji.

jo je vodil trener Dušan Oreščanin. Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1966 v Zagrebu je osvojila 3. mesto na 400 m, za Vero Nikolić iz Čuprije in Mirjano Kovačev iz Osijeka, leta 1968 v Varaždinu pa je na 100 m zasedla 2. mesto, za Osiječanko Marico Nađ.

Še v času, ko je bila po letih mladinka, je uspešno nastopala na članskem državnem prvenstvu Jugoslavije leta 1966 v Sarajevu, se uvrstila v finale na 200 m in osvojila 6. mesto. Enak uspeh je dosegla tudi na 100 m leta 1968 v Celju in leta 1969 na Reki. Največji uspeh v članski konkurenci je dosegla z *Željezničarjevo* štafeto 4 x 100 m, v postavi Jerman – Pavličić – Cvitković – Mrdeša, ki je na prvenstvu Jugoslavije leta 1969 na Reki osvojila 3. mesto, za štafetama *Slavonije* iz Osijeka in *Kladivarja* iz Celja. Nastopila je tudi na evropskem prvenstvu železničarskih klubov leta 1968 v Košicah.

Zaradi doseženih rezultatov je bila po izboru Karlovškega tednika uvrščena med najboljše športnice Karlovca in regije med letoma 1964 in 1970.

V začetku 70. let prejšnjega stoletja je opustila atletiko ter se posvetila študiju in delu. Njen oče Silvin Jerman (Ljubljana, 1. januar 1924) je diplomirani ekonomist in družbeno aktiven posameznik, ki je prispeval tudi k razvoju karlovškega športa. Bil je predsednik šolskih športnih društev, sekretar Atletskega kluba *Željezničar* in mednarodni atletski sodnik. Kot dolgoletni aktivni član in funkcionar slovenskih društev v Zagrebu in Karlovcu je pomembno prispeval k delovanju skupnosti Slovencev na Hrvaškem. Je tudi avtor več knjig in člankov o Slovencih na Hrvaškem.

Vir: Osebna izjava Sanje Gosta, roj. Jerman, iz Karlovca.

Lit.: Z. Švegar, *Dva stoljeća športa u Karlovcu 1800–2000*, Karlovec, 2001; L. Gajić, *Prvenstva Jugoslavije u atletici*, Jagodina, 2003; L. Gajić, *Seniorska prvenstva Jugoslavije*, Jagodina, 2007; *Karlovački leksikon*, Zagreb - Karlovec, 2008.

HAMOSLAV PRELC (Reka, 14. VII. 1950)

Njegovi starši so Alojz, po rodu iz Sežane, in Berta, roj. Oblak, iz Kastva. Končal je srednjo tehnično šolo na Reki. Delal je kot poslovodja v vzdrževanju instrumentacijskega sistema v rafineriji INA Reka. Tam se je tudi upokojil.

Z balinanjem se je začel ukvarjati leta 1975 in vse do leta 1989 nastopal za isti klub, Balinarski klub *Nafta* z Reke, ki se je leta 1980 preimenoval v Balinarski klub *INA*. Aktivno igralsko kariero je končal v Balinarskem klubu *Kostrena*, v katerem je balinal med letoma 1995 in 2005.

Kot član najuspešnejše generacije Balinarskega kluba *INA*, v kateri so igrali Dinko Jugovac, Šime Vukić, Davor Norac, Ćiro Ivančić in Zlatko Antolović, je nastopal v prvi zvezni balinarski ligi, v kateri so leta 1983 dosegli največji uspeh z osvojitvijo 2. mesta v Jugoslaviji, za mestnim tekmečem, Balinarskim klubom *Rikarda Benčića*. Bil je večkratni prvak Reke v dvojicah z Mariem Valentom, Miletom Ivićem in Davorjem Norcem. Kot član *Kostrene* je nastopal v drugi hrvaški ligi.

Bil je uspešen trener. Na Reki je vodil ženski ekipi balinarskih klubov *Pašac* (med letoma 2003 in 2008) ter *Drenova* (2009). Kot trener in vodja balinark iz *Pašca* je bil dvakrat v finalu pokala evropskih prvakinj: leta 2005 v Pont-de-Claixu v Franciji in leta 2006 v Ossiju v Italiji. Ekipa, ki so jo sestavljale Nives Martinaš, Denize Velčić, Ana Mišić, Ljubomira Čargonja, Irena Mušanović in Zlata Ivić ter Danijela Kolobarić kot okrepitev iz Zagreba, je dosegla največji uspeh v hrvaškem ženskem klubskem balinanju z uvrstitvijo v finale pokala evropskih prvakinj. Kot trenerju *Pašca* mu gre zasluga, da so bile te balinarke nepremagljive na Hrvaškem, da so več let osvajale domačo ligo in številne naslove v posamičnih disciplinah na državnih prvenstvih. V sezoni, ko je vodil balinarke *Drenove*, je ta ekipa osvojila dve prvi mesti na prvenstvu Hrvaške.

Je dolgoletni državni balinarski sodnik s številnimi sojenji v prvi hrvaški balinarski ligi in tudi drugih hrvaških ligah.

Vir: Osebna izjava Hamoslava Prelca iz Kostrene.

Lit.: J. J. Vidović, *Sportsko boćanje*, Zagreb, 1989; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

Igor Jenul

IGOR JENUL (Ljubljana, 9. VIII. 1950.)

Potječe iz hrvatsko-slovenske obitelji oca Sergija rodom sa Sušaka i majke Raje, rođ. Neubauer, rodom iz Ljubljane. Njegov djed Robert Neubauer bio je ugledni liječnik i sveučilišni profesor u Ljubljani, koji je kao stručnjak za tuberkulozu bio u vrhu sekcije za tuberkulozu pri Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji. Ujak Igora Jenula je poznati slovenski baletan, koreograf, pedagog i publicist Henrik Neubauer, jedan od autora knjige Slovenski umjetnici na hrvatskim pozornicama koja je objavljena godine 2011. kao prva iz edicije o zaslužnim Slovencima u Hrvatskoj

Igor Jenul diplomirao je na Pravnom fakultetu u Rijeci. Zaposlen je u poduzeću Luka Rijeka. Sportom se počeo baviti u osnovnoj školi. Kao kadet bio je član Plivačkog kluba *Primorje* iz Rijeke, a od 1965. do 1970. igrao je vaterpolo u *Primorju*. Poslije se rekreativno bavio daljinskim plivanjem, a potom se sportom bavio kao sportski dužnosnik.

Bio je pokretač triatlona u Rijeci godine 1996. i član Izvršnoga odbora Hrvatskog triatlon saveza. Suosnivač je Hrvatskog saveza daljinskog plivanja osnovanoga u Rijeci 9. 3. 2001. U tom je savezu član Izvršnoga odbora i direktor Komisije za natjecanja. Osnivač je Kluba daljinskog plivanja *Učka* iz Kastva. Sudjelovao je u organizaciji Faros maratona u Starom gradu na Hvaru, a od 2005. do 2010. godine bio je i sudac.

Dobitnik je priznanja Hrvatskog saveza daljinskog plivanja za doprinos razvoju daljinskoga plivanja u Republici Hrvatskoj.

Suradivao je u *Kažipotu*, mjesečniku slovenske zajednice u Rijeci, u izdanju Slovenskog doma - Kulturno prosvjetnog društva Bazovica.

Izv.: Osobna izjava Igora Jenula iz Kastva.

Lit.: *Hrvatski športski almanah 2001 – 2002*, Zagreb, 2002.; *Hrvatski športski almanah 2010 – 2011*, Zagreb, 2011.

JURE HAFNER - Hefo (Jesenice, 14. IV. 1951.)

Hafnerov otac Jože bio je iz Škofje Loke, a majka Antonija, rođ. Opeka, rodom je iz Vrhnike. Otac je završio medicinu i specijalizaciju iz kirurgije te je u Jesenicama bio vodeći kirurg, obavljajući čak po 2700 operacija godišnje i unapređujući kirurgiju na području Gorenjske. Godine 1948. postao je direktor opće bolnice Jesenice, što je bio 24 godine, do smrti. Kao strastveni planinar popeo se na sve slovenske planine i sudjelovao je u gorskoj spasilačkoj službi.

Majka Antonija, zvana Tončka, bila je instrumentarka i često je u operacijskoj sali radila sa suprugom. U mladosti se bavila gimnastikom te je, među ostalim, sudjelovala i na svesokolskom sletu u Pragu. Ljubav prema sportu roditelji su prenijeli na Juru i njegovu četiri godine stariju sestru Andreju. Jure je na skije prvi put stao kao petogodišnjak i potom je kao junior bio aktivan skijaški natjecatelj. Studirao je ekonomiju u Ljubljani te je položio ispit za učitelja i trenera skijanja.

Nakon što je 1985. otputovao u američku saveznu državu Vermont, sljedećih je 10 godina paralelno radio u Sjevernoj i Južnoj Americi: zimi je bio trener u skijaškoj školi u Stratton Mountainu u SAD-u, a ljeti u Argentini trener ženske skijaške reprezentacije koju je vodio na Olimpijskim igrama 1992. u Albertvillu i 1994. u Lillehammeru. U Sloveniju se vratio 1995. i dvije je godine bio pomoćni trener ženske B reprezentacije, a 1997. je u Japanu jednu sezonu radio kao trener.

Jure Hafner - Hefo

IGOR JENUL **(Ljubljana, 9. VIII. 1950)**

Izhaja iz hrvaško-slovenske družine očeta Sergija, po rodu s Sušaka, in matere Raje, roj. Neubauer, po rodu iz Ljubljane. Njegov stari oče Robert Neubauer je bil ugleden zdravnik in univerzitetni profesor v Ljubljani. Kot strokovnjak za tuberkulozo je bil v vodstvu sekcije za tuberkulozo pri Svetovni zdravstveni organizaciji. Stric Igorja Jenula je znani slovenski baletnik, koreograf, pedagog in publicist Henrik Neubauer, eden od avtorjev knjige *Slovenski umetniki na hrvaških odrih*, ki je izšla leta 2011, kot prva v zbirki o zaslužnih Slovencih na Hrvaškem.

Igor Jenul je diplomiral na pravni fakulteti na Reki. Zaposlen je v podjetju Luka Rijeka.

S športom se je začel ukvarjati v osnovni šoli. Kot kadet je bil član Plavalnega kluba *Primorje* z Reke, med letoma 1965 in 1970 pa je v *Primorju* igral vaterpolo. Nato se je rekreativno ukvarjal z daljinskim plavanjem in s športom ostal povezan kot športni funkcionar.

Bil je pobudnik triatlona na Reki leta 1996 in član izvršnega odbora Hrvaške triatlonske zveze. Je soustanovitelj Hrvaške zveze za daljinsko plavanje, ustanovljene na Reki 9. marca 2001. V tej zvezi je član izvršnega odbora in direktor komisije za tekmovanja. Je ustanovitelj Kluba daljinskega plavanja *Učka* iz Kastva. Sodeloval je v organizaciji maratona Faros v Starem gradu na Hvaru, med letoma 2005 in 2010 pa je bil tudi sodnik.

Je dobitnik priznanja Hrvaške zveze za daljinsko plavanje za prispevek k razvoju daljinskega plavanja v Hrvaški.

Sodeloval je v Kažipotu, mesečniku slovenske skupnosti na Reki, ki ga izdaja Slovenski dom - Kulturno prosvetno društvo Bazovica.

Vir: Osebna izjava Igorja Jenula iz Kastva.

Lit.: *Hrvatski športski almanah 2001–2002*, Zagreb, 2002; *Hrvatski športski almanah 2010–2011*, Zagreb, 2011.

JURE HAFNER - Hefo **(Jesenice, 14. IV. 1951)**

Hafnerjev oče Jože je bil iz Škofje Loke, mati Antonija, roj. Opeka, z Vrhnike. Oče je po končani medicinski fakulteti opravil specializacijo iz kirurgije. Bil je vodilni kirurg na Jesenicah, opravil je tudi po 2700 operacij na leto, zaslužen je bil za razvoj kirurgije na Gorenjskem. Leta 1948 je postal direktor splošne bolnišnice na Jesenicah, in to delo opravljal 24 let, vse do smrti. Kot strasten planinec je preplezal vse slovenske gore in sodeloval v gorski reševalni službi.

Mati Antonija, klicali so jo Tončka, je bila instrumentarka. V operacijski dvorani je pogosto delala s soprogom. V mladosti se je ukvarjala z gimnastiko, med drugim je sodelovala na vsesokolskem zletu v Pragi. Ljubezen do športa so starši prenesli na Jureta in štiri leta starejšo sestro Andrejo. Jure je na smuči prvič stopil kot petletnik. Kot mladinec je bil aktiven smučarski tekmovalec. Študiral je ekonomijo v Ljubljani, opravil je tudi izpit za smučarskega učitelja in trenerja.

Potem ko ga je leta 1985 pot peljala v ameriško zvezno državo Vermont, je naslednjih deset let delal tako v Severni kot Južni Ameriki: pozimi je bil trener v smučarski šoli v Stratton Mountainu v ZDA, poleti pa v Argentini trener ženske smučarske reprezentance, ki jo je vodil na olimpijskih igrah leta 1992 v Albertvillu in leta 1994 v Lillehammerju. V Slovenijo se je vrnil leta 1995 in bil dve leti pomočnik trenerja ženske B-representance. Leta 1997 je odšel na Japonsko, kjer je eno leto delal kot trener.

S Kostelići je začel sodelovati po olimpijskih igrah v Naganu leta 1998. Tistega leta je podpisal pogodbo s Hrvaško smučarsko zvezo. Sprva je na kratko delal z Ivico Kostelićem, od leta 1999 pa je bil serviser in pomočnik trenerja Janice Kostelić. Ob njenem očetju Anteju Kosteliću, ki je bil najbolj zaslužen za Janičine uspehe, je tudi Jure Hafner pomembno prispeval zlasti k njenim uspehom v hitrih disciplinah, v smuku in superveleslalomu, v katerih

S Kostelićima je počeo surađivati nakon Olimpijskih igara u Naganu 1998. Te godine potpisao je ugovor s Hrvatskim skijaškim savezom. Isprva je kratko radio s Ivicom Kostelićem, a od 1999. bio je serviser skija i pomoćni trener Janice Kostelić. Uz njezina oca Antu Kostelića koji je bio najzaslužniji, i Jure Hafner znatno je pridonio njenim uspjesima, pogotovo u spustu i superveleslalomu gdje je njegov serviserski rad najviše došao do izražaja. Pratio je Janicu kroz cijelu njezinu profesionalnu karijeru završenu 2006. godine i bio je, uz oca Antu, osoba od njezina najvećeg povjerenja.

Odlično je pripremao skije proizvođača Salomon, na kojima je Janica skijala. I najmanjim detaljima trudio se pomoći Janici da na najbržim skijama odradi nastup. Hafner ima najveće zasluge za dvije srebrne medalje Janice Kostelić osvojene u superveleslalomu na Olimpijskim igrama 2002. u Salt Lake Cityu i 2006. u Torinu, kao i za njezine uspjehe u alpskoj kombinaciji u kojoj od 2002. do 2006. nije bila poražena na velikim natjecanjima.

Nakon osvajanja zlatne medalje u kombinaciji, Janica je u Torinu izjavila novinarima: "Presretna sam, uspjeh je došao gotovo neočekivano... Točno, ova staza nije onakva kakve ja volim, ali možete slobodno napisati da sam pobijedila najviše zahvaljujući super brzim skijama. Za uspjeh je zaslužan Hefo, jer snijeg je jako spor a ja sam jurila, to samo može značiti da su skije fantastično pripremljene".

Hafner je pridonio i uspjesima u zadnjoj sezoni Janičine aktivne karijere, kad je svoje jedine pobjede u superveleslalomu i spustu ostvarila 14. i 15. siječnja u Bad Kleinkirchheimu, također i njegovom zaslugom.

Nakon završetka Janičine karijere 2006. godine, Hafner je tri godine bio koordinator hrvatske ženske alpske reprezentacije, a glavni razlog njegova ostanka u hrvatskom skijanju bila je mogućnost da će se Janica vratiti natjecateljskom skijanju. Kad je postalo jasno da povratka Janice Kostelić neće biti, Hafner se 2009. pridružio štabu najbolje slovenske alpinke Tine Maze. Pomogao je Tini Maze da na Olimpijskim igrama 2010. u Vancouveru osvoji srebrnu medalju u superveleslalomu, što dotad nije bila disciplina u kojoj je postizala uspjehe.

Tako je na trima Olimpijskim igrama za redom bio zaslužan za osvajanje srebrne medalje u superveleslalomu. Nakon rada s Tinom Maze ponovno se 2011. vratio u hrvatsko skijanje kao glavni trener talentirane Sofije Novoselić, alpinke u hrvatskoj B-representaciji. Osim nje trenira i Sašu Tršinski.

Uz skijanje, Hafner je veliki ljubitelj biciklizma i planinarstva.

Izv.: Osobna izjava Jure Hafnera i sestre Andreje Hafner Souček; autorova arhiva.

Lit.: *Hrvatska olimpijska delegacija Salt Lake City 2002.*, Zagreb, 2002.; *Hrvatska olimpijska delegacija Torino 2006.*; "Zlato za najuspješniju skijašicu u povijesti Olimpijskih igara!", Jutarnji list, Zagreb, 18. veljače 2006.; D. Brajdić, "Janica se planirala vratiti, odustala je jer bi izazvala kaos", Večernji list, Zagreb, 22. veljače 2010.

Jovan Vicencij - Cena

VICENCIJ JOVAN - Cena (Celje, 14. X. 1951.)

Njegovi roditelji, otac Vinko i majka Jožica rođ. Zajc, rodom su iz Velenja. Završio je srednju elektrotehničku školu u Mariboru. Otac mu je bio sportaš i desetljećima predsjednik *Partizana* u Celju te se i Vicencij od malih nogu bavio svim mogućim sportovima, od nogometa i plivanja do rukometa, no osnovni sport mu je bila gimnastika. Usporedno s gimnastikom, u Celju se natjecao i u skijanju, sve do upisa u srednju elektrotehničku školu u Mariboru nakon čijeg je završetka radio u raznim poduzećima u Celju.

Od 1982. profesionalni je skijaški trener, prvo u celjskom *Unioru*. Njegov je najpoznatiji učenik bio Bernard Vajdič iz Velenja, koji je poslije kao specijalist za slalom bio jedan od najboljih alpinaca u Sloveniji.

U hrvatsko skijanje došao je kao trener Ivica Kostelića, nakon što je Ante Kostelić preuzeo treniranje svoje kćeri Janice. Obitelj Kostelić upoznao je u vrijeme dok je Ante Kostelić bio trener Rukometnog kluba

je njegova vloga serviserja prišla najbolj do izraza. Janico je spremljal skozi celo njeno tekmovalno kariero, ki se je končala leta 2006. Poleg očeta Anteja ji je bil najbliže in mu je najbolj zaupala.

Odlično je pripravljala smuči proizvajalca Salomon, na katerih je smučala Janica. Tudi z najmanjšimi podrobnostmi je poskušal Janici pomagati, da bi nastopila z najhitrejšimi smučmi. Hafner ima največje zasluge za srebrni medalji, ki ju je Janica Kostelić osvojila v superveleslalomu na olimpijskih igrah leta 2002 v Salt Lake Cityju in leta 2006 v Torinu, pa tudi za njene uspehe v kombinaciji, v kateri med letoma 2002 in 2006 na velikih tekmovanjih ni bila poražena.

Po osvojenih zlatih medaljah v kombinaciji je Janica v Torinu novinarjem dejala: "Presrečna sem, uspeh je prišel skoraj nepričakovano ... Drži, proga ni takšna, kot jih imam rada, vendar pa lahko napišete, da sem zmagala predvsem zaradi super hitrih smuč. Za uspeh je zaslužen Hefo, saj je bil sneg zelo počasen, jaz pa sem drvela, kar lahko pomeni samo to, da so smuči fantastično pripravljene."

Hafner je prispeval tudi k uspehom v zadnji sezoni Janičine aktivne kariere, ko je tudi po njegovi zasluzi 14. in 15. januarja v Bad Kleinkirchheimu dosegla svoji edini zmagi v superveleslalomu in smuku.

Po koncu Janičine kariere leta 2006 je bil Hafner tri leta koordinator hrvaške ženske alpske reprezentance, glavni motiv, da je ostal v hrvaškem smučanju, pa je bila možnost, da bi se Janica vrnila v tekmovalno smučanje. Ko je postalo jasno, da vrnitve Janice Kostelić ne bo, se je Hafner leta 2009 pridružil ekipi najboljših slovenskih alpskih smučarke Tine Maze. Pomagal ji je, da je na olimpijskih igrah leta 2010 v Vancouveru osvojila srebrno medaljo v superveleslalomu, v disciplini, v kateri pred tem ni dosegala uspehov.

Tako je bil na treh olimpijskih igrah zapovrstjo zaslužen za osvojitve srebrne medalje v superveleslalomu. Iz ekipe Tine Maze se je leta 2011 vrnil v hrvaško smučanje, kot glavni trener nadarjene Sofije Novoselić, alpske smučarke v hrvaški B-representanci. Poleg nje trenira tudi Sašo Tršinski.

Ob smučanju je Hafner tudi velik ljubitelj kolesarstva in planinstva.

Vira: Osebna izjava Jureta Hafnerja in sestre Andreje Hafner Souček; avtorjev arhiv.

Lit.: *Hrvatska olimpijska delegacija Salt Lake City 2002*, Zagreb, 2002; *Hrvatska olimpijska delegacija Torino 2006*, Zagreb, 2006; "Zlato za najuspješniju skijašicu u povijesti Olimpijskih igara!", *Jutarnji list*, Zagreb, 18. februar 2006; D. Brajdić, "Janica se planirala vratiti, odustala je jer bi izazvala kaos", *Večernji list*, Zagreb, 22. februar 2010.

VICENCIJ JOVAN - Cena (Celje, 14. X. 1951)

Oče Vinko in mati Jožica, roj. Zajc, sta po rodu iz Velenja. Končal je srednjo elektrotehnično šolo v Mariboru. Njegov oče je bil športnik in več desetletij predsednik *Partizana* v Celju. Zato se je tudi Vicencij od malih nog ukvarjal z vsemi možnimi športi, od nogometa in plavanja do rokometu, vendar je bil njegov osnovni šport gimnastika. Hkrati z gimnastiko je tekmoval v smučanju, vse do vpisa na srednjo elektrotehniško šolo v Mariboru. Po končanem šolanju je delal v različnih podjetjih v Celju.

Od leta 1982 je profesionalni smučarski trener. Začel je v celjskem *Uniorju*. Tam je bil njegov najbolj znan učenec Bernard Vajdič iz Velenja, ki je bil pozneje kot specialist za slalom eden od najboljših alpskih smučarjev v Sloveniji.

V hrvaško smučanje je prišel kot trener Ivica Kostelića, potem ko je Ante Kostelić prevzel treniranje svoje hčerke Janice. Družino Kostelić je spoznal, ko je bil Ante Kostelić med letoma 1988 in 1990 trener Rokometnega kluba *Celje*, Ivica Kostelić pa je treniral v *Uniorju*. Vicencij Jovan je bil glavni trener Ivica Kostelića med letoma 2000 in 2006. V tistem obdobju je Kostelić dosegel številne uspehe, čeprav je bil pogosto poškodovan in je moral po številnih operacijah vedno znova začeti na začetku. Prvi velik uspeh je Ivica dosegel z zmago v slalomu za svetovni pokal novembra 2001, ko je osupnil smučarsko javnost, saj je zmagal s štartno številko 64, kar ni uspelo še nikomur. Pod

Celje od 1988. do 1990., a Ivica Kostelić je trenirao u *Unioru*. Kao glavni trener, Vicencij Jovan vodio je Ivicu Kostelića od 2000. do 2006. U tom razdoblju njegova vodstva Kostelić je postigao brojne uspjehe, premda je često bio ozlijeđen i morao je nakon brojnih operacija otpočinjati ispočetka. Prvi veliki uspjeh Ivica je ostvario pobjedom u slalomskoj utrci za Svjetski kup u studenom 2001. kada je zapanjio skijašku javnost jer je pobijedio sa startnim brojem 64. što još nikome nije uspjelo. Pod njegovim je vodstvom Kostelić na Svjetskom prvenstvu 2003. u St. Moritzu osvojio zlatnu medalju u slalomu, a na Olimpijskim igrama 2006. u Torinu osvojio je srebrnu medalju u alpskoj kombinaciji. U utrkama Svjetskoga kupa Kostelić je od 2001. do 2003. ostvario sedam pobjeda u slalomu, a u sezoni 2001./02. osvojio je mali kristalni globus za ukupnu pobjedu u slalomu, dok je u sljedećoj sezoni u ukupnom poretku slaloma bio na 2. mjestu. Nakon povlačenja Janice Kostelić iz skijanja, Ante Kostelić preuzima treniranje svog sina Ivica.

Vicencij Jovan je nakon trenerskih uspjeha s Ivicom Kostelićem preuzeo 2006. brigu o hrvatskoj skijašici Niki Fleiss, zamijenivši Slovenca Pavla Grašiča. S Nikom Fleiss nije postigao očekivane rezultate zbog njezinih zdravstvenih problema. Nakon što je raskinuo ugovor s Hrvatskim skijaškim savezom vratio se 2008. u Sloveniju i preuzeo brigu o ženskom dijelu slovenske alpske reprezentacije. Potom je u sezoni 2010./2011. jednu godinu brinuo o muškoj reprezentaciji Slovenije u tehničkim disciplinama. U toj generaciji skijali su Bernard Vajdič, Mitja Valenčič i Mitja Dragšič. Od tada se u skijaškom klubu *Dvornik Transport* iz Slovenj Gradeca brine o sportskoj karijeri mladog darovitog skijaša Aljaža Dvornika (Slovenj Gradec 7. VIII. 1995.) i član je njegova tima. Aljaž Dvornik je u svojoj kategoriji 5. na svijetu.

Prema ostvarenim rezultatima Vinencij Jovan - Cena najuspješniji je strani glavni trener koji je djelovao u hrvatskom skijanju i od svih je, uz Antu Kostelića, i najtrofejniji. Godinama sudjeluje na tradicionalnom prijateljskom skijaškom susretu Celja i Zagreba, braneći boje svog rodnoga grada. S obitelji Kostelić još je uvijek u odličnim odnosima, stalno surađuju, zajedno treniraju i putuju na natjecanja.

Izv.: Osobna izjava Vicencija Jovana - Cene iz Celja.

Lit.: *Hrvatska olimpijska delegacija Salt Lake City 2002*, Zagreb, 2002.; G. Čop, "Noć malog globusa", Slobodna Dalmacija, Split, 22. siječnja 2002.; *Hrvatska olimpijska delegacija Torino 2006*.

JANEZ BARLE **(Rijeka, 21. III. 1952.)**

Rođen je u slovenskoj obitelji oca Albina rodom iz Dolenjske i majke Erne, rođ. Magister iz Ljubljane. Otac mu je od 1936. do 1942. pohađao gimnaziju u Ljubljani, a potom je od 1942. sudjelovao u NOB-u kao partizanski kurir. Nakon rata, ostao je od 1945. u vojnoj službi kao oficir JNA, pa se obitelj često selila. Prvo je radio u Kranju gdje je upoznao buduću suprugu Ernu koja je također bila u NOB-u kao bolničarka. Potom je radio u Beogradu, Rijeci, Zagrebu te u Ljubljani gdje je 1985. otišao u mirovinu. Rano je djetinjstvo Janez Barle proveo u Rijeci, a 1961. su se doselili u Zagreb gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. U Ljubljani je završio Fakultet za naravo-slovje in tehnologijo, stekavši zvanje dipl. ing. matematike, a na Ekonomskom fakultetu doktorirao je informacijske znanosti.

Po dolasku u Zagreb počeo se baviti šahom nakon što ga je majka kao 11-godišnjaka naučila igrati jer je i sama voljela šah premda se nikad nije natjecala. Nakon toga proučavao je šahovsku literaturu za početnike, a od 1966. bio je član Akademskog šahovskog kluba *Mladost*, gdje je počeo sudjelovati na šahovskim natjecanjima i dobio je pomoć trenera pri daljnjem šahovskom razvitku. Šahom se u Hrvatskoj bavio do svoje devetnaeste godine, kad se preselio u Sloveniju. Kao pionir i omladinac (što sada u hrvatskom sportu po dobi odgovara nazivu kadeta i juniora) istaknuo se odličnim rezultatima. Na pionirskom Prvenstvu Hrvatske, održanom 1967. u Baškoj, osvojio je 2. mjesto. U konkurenciji omladinaca sudjelovao je na Prvenstvu Hrvatske 1968. u Koprivnici gdje je dijelio 3. do 6. mjesto, a 1969. u Zagrebu dijelio je 3. do 5. mjesto, dok je 1970. u Vukovaru pobijedio s bodom prednosti pred Ervinom Sindikom koji je poslije postao međunarodni majstor i istaknuti šahovski djelatnik.

Janez Barle se odličnim rezultatima na republičkom prvenstvu plasirao na omladinsko državno prvenstvo.

Jovanovim vodstvom je Kostelić na svetovnem prvenstvu leta 2003 v St. Moritzu osvojil zlato medaljo v slalomu, na olimpijskih igrah leta 2006 v Torinu pa srebrno v kombinaciji. Na tekmah svetovnega pokala je Kostelić med letoma 2001 in 2003 dosegel sedem zmag v slalomu. V sezoni 2001/02 je osvojil mali kristalni globus v slalomskem seštevku, v naslednji sezoni pa je bil v skupni slalomski razvrstitvi na 2. mestu. Potem ko se je Janica Kostelić poslovila od smučanja, je treniranje svojega sina prevzel Ante Kostelić.

Vicencij Jovan je po trenerskih uspehah z Ivico Kostelićem leta 2006 prevzel skrb za hrvaško smučarko Niko Fleiss in pri tem zamenjal Slovenca Pavla Grašiča. Z Niko Fleiss zaradi njenih zdravstvenih težav ni dosegel pričakovanih rezultatov. Potem ko je prekinil pogodbo s Hrvaško smučarsko zvezo, se je leta 2008 vrnil v Slovenijo in prevzel skrb za ženski del slovenske alpske reprezentance.

Potem je v sezoni 2010/2011 eno leto skrbel za moško reprezentanco Slovenije v tehničnih disciplinah. V tisti generaciji so smučali Bernard Vajdič, Mitja Valenčič in Mitja Dragšič. Od takrat v smučarskem klubu *Dvornik Transport* iz Slovenj Gradca skrbi za športno kariero mladega nadarjenega smučarja Aljaža Dvornika (Slovenj Gradec, 7. avgust 1995) in je član njegove eikpe. Aljaž Dvornik je v svoji kategoriji 5. na svetu.

Po doseženih rezultatih je Vicencij Jovan - Cena najuspešnejši tuji glavni trener v hrvaškem smučanju in poleg Anteja Kostelića tudi trener z največ lovorikami. Več let sodeluje na tradicionalnem prijateljskem smučarskem srečanju Celja in Zagreba, na katerem brani barve svojega rojstnega mesta. Z družino Kostelić je v odličnih odnosih, stalno sodelujejo, skupaj trenirajo in potujejo na tekmovanja.

Vir: Osebna izjava Vicencija Jovana - Cene iz Celja.

Lit.: *Hrvatska olimpijska delegacija Salt Lake City 2002*, Zagreb, 2002; G. Čop, "Noć malog globusa", Slobodna Dalmacija, Split, 22. januar 2002; *Hrvatska olimpijska delegacija Torino 2006*, Zagreb, 2006.

Slavlje zbog slalomске pobjede Ivice Kostelića u Bormiu 2003. godine.
Slavlje po slalomski zmagi Ivice Kostelića v Bormiu leta 2003.

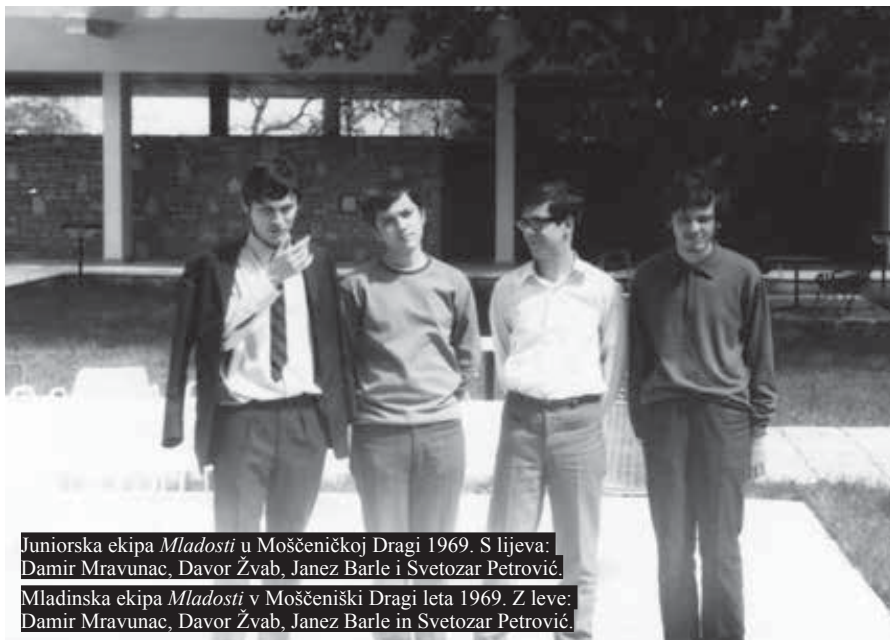
Janez Barle u simultanki na menadžerskoj konferenciji; Cankarjev dom, Ljubljana, 2009.
Janez Barle med simultanko na managerski konferenci; Cankarjev dom, Ljubljana, leta 2009.

JANEZ BARLE (Reka, 21. III. 1952)

Rodil se je v slovenski družini očetu Albinu, po rodu z Dolenjskega, in materi Erni, roj. Magister iz Ljubljane. Oče je med letoma 1936 in 1942 obiskoval gimnazijo v Ljubljani, od leta 1942 pa sodeloval v NOB kot partizanski kurir. Po koncu vojne leta 1945 je ostal v vojaški službi, kot častnik JLA. Zato se je družina pogosto selila. Najprej je delal v Kranju, kjer je spoznal bodočo ženo Erno, ki je prav tako sodelovala v NOB kot bolničarka. Potem je delal v Beogradu, na Reki, v Zagrebu in Ljubljani, kjer je leta 1985 odšel v pokoj. Zgodnje otroštvo je Janez Barle preživel na Reki, leta 1961 pa so se preselili v Zagreb, kjer je končal osnovno šolo in gimnazijo. V Ljubljani je končal fakulteto za naravoslovje in tehnologijo ter postal diplomirani inženir matematike, na ekonomski fakulteti pa je doktoriral iz informacijskih znanosti.

S šahom se je začel ukvarjati po prihodu v Zagreb, kot enajstletnik. Igrati ga je naučila mati, ki je imela tudi sama rada šah, čeprav ni nikoli tekmovala. Nato je sam začel proučevati literaturo za začetnike. Leta 1966 je postal član Akademskega šahovskega kluba *Mladost* in z njim začel sodelovati na šahovskih tekmovanjih, imel pa je tudi pomoč trenerja pri nadaljnem šahovskem razvoju. S šahom se je na Hrvaškem ukvarjal do 19. leta, ko se je preselil v Slovenijo. Kot pionir in mladinec

Juniorska ekipa *Mladosti* u Moščeničkoj Dragi 1969. S lijeva: Damir Mravunac, Davor Žvab, Janez Barle i Svetozar Petrović.
Mladinska ekipa *Mladosti* v Moščeniški Dragi leta 1969. Z leve: Damir Mravunac, Davor Žvab, Janez Barle in Svetozar Petrović.

pom *Mladosti* osvojio je na četiri ekipna prvenstva Jugoslavije 3. mjesto, iza tada objektivno boljih beogradskih šahovskih klubova *Partizana* i *Crvene Zvezde* (1967. u Čateškim Toplicama, 1969. i 1971. u Puli i 1970. u Poreču) te jedno 5. mjesto 1968. u Puli. Na tim je prvenstvima redovito bio najbolji junior *Mladosti* i među najboljima na cijelom turniru. Najveći međunarodni uspjeh kao junior ostvario je pobjedom na međunarodnom juniorskom turniru u Le Mansu 1969. godine.

Od 1971. Barle živi i djeluje u Sloveniji. Naslov međunarodnoga majstora stekao je 1976. Bio je prvak Slovenije na prvenstvima održanima: 1972. u Ljubljani, 1974. u Šmarješkim Toplicama, 1980. u Trbovlju, 1981. u Ljubljani i 1984. u Radovljici. Na seniorskom Prvenstvu Jugoslavije najbolji plasman ostvario je 1975. u Novom Sadu kada je podijelio 8. i 9. mjesto, a 1976. u Boru bio je na 14. mjestu, dok je 1983. u Herceg Novom dijelio 15. i 16. mjesto. S momčadi Šahovskog kluba *Maribor* osvojio je 3. mjesto na finalu Kupa Jugoslavije za šahiste 1985. u Puli, igrajući na prvoj ploči, kao i 1987. u Puli igrajući na drugoj ploči.

Janez Barle u karikaturi.
Janez Barle v karikaturi.

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je na Mitropa kupovima (srednjoeuropskim prvenstvima) 1978. u Cioccu, 1981. u Luksemburgu i 1988. u Aosti. Na sva tri Mitropa kupa osvojio je s jugoslavenskom reprezentacijom ekipno zlatnu medalju. Pojedinačno je 1988. u Aosti osvojio i zlatnu medalju, jer je imao najbolji učinak na 1. ploči.

Nakon osamostaljenja Slovenije, triput je nastupio na šahovskim olimpijadama kao slovenski reprezentativac. U Manili je 1992. Slovenija osvojila 21. mjesto, a Barle je igrao na drugoj ploči i ostvario 57% osvojenih bodova, dok je 1994. u Moskvi i 2002. na Bledu bio pričuvni igrač. Barle je bio uspješan i na brojnim pojedinačnim međunarodnim nastupima pa je, među ostalim, pobijedio na međunarodnim turnirima u Mariboru 1977. i u Ljubljani 1983. te na dva turnira u Italiji (Ciocco 1975. i Caorle 1988.).

Član je Šahovskog društva *Dr. Milan Vidmar* iz Ljubljane. Bio je zaposlen u Novoj Ljubljanskoj banci, a od srpnja 2013. je u mirovini.

Janez Barle je sa 60 navršениh godina bio uvršten, prema nacionalnom rejtingu, među dvadeset najboljih šahista u Sloveniji.

Izv.: Osobna izjava Janeza Barlea iz Ljubljane

Lit.: M. Đorđević, *Ekipni šampionati Jugoslavije u šahu 1946. – 1979.*, Beograd, 1980.; V. Kovačević, *30 godina Kupa Maršala Tita*, Zagreb, 1988.; *Hrvatsko akademsko sportsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.; A. Drinovec, *Slovenski šah*, Ljubljana, 2002.; P. Sentić, *Hrvatska šahovska prvenstva 1940 – 1991*, Vinkovci, 2009.; P. Sentić, *Jugoslavenska šahovska prvenstva 1920 – 1991*, Vinkovci, 2009.

se je izkazal z odličnimi rezultati. Na pionirskem (kadetskem) prvenstvu Hrvaške leta 1967 v Baški je osvojil 2. mesto. V mladinski (juniorski) konkurenci je tekmoval na prvenstvih Hrvaške leta 1968 v Koprivnici, kjer si je delil 3.–6. mesto, leta 1969 v Zagrebu, kjer si je delil 3.–5. mesto, ter leta 1970 v Vukovarju, ko je zmagal s točko prednosti pred Ervinom Sindikom, poznejšim mednarodnim mojstrom in pomembnim šahovskim delavcem.

Janez Barle se je z odličnimi rezultati na republiških prvenstvih uvrščal tudi na mladinska državna prvenstva. Sodeloval je na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1968 v Slovenj Gradcu, kjer je dosegel 8. mesto, leta 1969 pa si je v Kostolcu delil 2. in 3. mesto s Krunoslavom Hulkom, poznejšim hrvaškim velemojstrom. Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1970 v Smederevski Palanki je Barle osvojil naslov prvaka s točko in pol prednosti.

Kot najboljši mladinec Akademskega šahovskega kluba *Mladost* je med letoma 1967 in 1971 redno nastopal na ekipnih državnih prvenstvih, na katerih sta od leta 1964 v vsaki ekipi nastopala tudi po dva mladince, ob šestih članih in dveh šahistkah. Z ekipo *Mladosti* je na štirih ekipnih prvenstvih Jugoslavije osvojil 3. mesto, za tedaj objektivno boljšima beograjskima šahovskima kluboma *Partizan* in *Crvena zvezda* (leta 1967 v Čateških Toplicah, leta 1969 in 1971 v Pulju, leta 1970 v Poreču), ter 5. mesto leta 1968 v Pulju. Na teh prvenstvih je bil redno najboljši mladinec *Mladosti* in med najboljšimi na turnirjih. Največji mednarodni uspeh je kot mladinec dosegel z zmago na mednarodnem mladinskem turnirju v Le Mansu leta 1969.

Od leta 1971 Barle živi in deluje v Sloveniji. Naslov mednarodnega mojstra je dosegel leta 1976. Bil je prvak Slovenije na prvenstvih leta 1972 v Ljubljani, leta 1974 v Šmarjeških Toplicah, leta 1980 v Trbovljah, leta 1981 v Ljubljani in leta 1984 v Radovljici. Na članskem prvenstvu Jugoslavije je najboljšo uvrstitev dosegel leta 1975 v Novem Sadu, ko si je delil 8. in 9. mesto, leta 1976 v Boru je bil na 14. mestu, leta 1983 si je v Hercegovnem delil 15. in 16. mesto. Z moštvo Šahovskega kluba *Maribor* je osvojil 3. mesto tako v finalu pokala Jugoslavije za šahiste leta 1985 v Pulju, ko je igral na prvi šahovnici, kot tudi leta 1987 v Pulju, ko je igral na drugi šahovnici.

Za reprezentanco Jugoslavije je nastopil na pokalih Mitropa (srednjeevropskih prvenstvih) leta 1978 v Cioccu, leta 1981 v Luksemburgu in leta 1988 v Aosti. Na vseh treh pokalih Mitropa je z jugoslovansko reprezentanco osvojil ekipno zlato medaljo. Posamično je leta 1988 v Aosti osvojil tudi zlato medaljo, ker je imel najboljši učinek na prvi šahovnici.

Po osamosvojitvi Slovenije je kot slovenski reprezentant nastopil na treh šahovskih olimpijadah: v Manili leta 1992 je Slovenija osvojila 21. mesto, Barle pa je igral na drugi šahovnici in dosegel 57 odstotkov možnih točk, leta 1994 v Moskvi in leta 2002 na Bledu pa je bil rezervni igralec. Uspešen je bil tudi na številnih posamičnih mednarodnih nastopih. Med drugim je zmagal na mednarodnih turnirjih v Mariboru leta 1977 in v Ljubljani leta 1983 ter na dveh turnirjih v Italiji (Ciocco 1975 in Caorle 1988).

Je član Šahovskega društva *Dr. Milan Vidmar* iz Ljubljane. Zaposlen je bil v Novi Ljubljanski banki, od julija 2013 je upokojen.

Janez Barle (desno) u partiji s ruskim velemajstorom Jurijem Razuvajevim; Pirčev memorial, Maribor 1996.

Janez Barle (desno) med partijo z ruskim velemojstrom Jurijem Razuvajevim; Pirčev memorial, Maribor 1996.

Janez Barle se je z dopolnjenimi 60 leti na državni lestvici uvrščal med dvajset najboljših šahistov v Sloveniji.

Vir: Osebna izjava Janeza Barleta iz Ljubljane.

Lit.: M. Đorđević, *Ekipni šampionati Jugoslavije u šahu 1946–1979*, Beograd, 1980; V. Kovačević, *30 godina Pokala Maršala Tita*, Zagreb, 1988; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992; A. Drinovec, *Slovenski šah*, Ljubljana, 2002; P. Sentić, *Hrvatska šahovska prvenstva 1940–1991*, Vinkovci, 2009; P. Sentić, *Jugoslavenska šahovska prvenstva 1920–1991*, Vinkovci, 2009.

MARGARETA PUČKO - JELIĆ (Novo Mesto, 25. VI. 1954.)

Odbojkašice *Mladosti* u sezoni 1973./74. S lijeva stoje: Evica Vlatković, Smiljka Bralić, Senka Jurković, Alica Gadžo, Gordana Pihler, Jasna Tuličić; čuče: Vesna Tuličić, Margareta Pučko, Branka Jeričević i Branka Ivić.

Odbojkarice *Mladosti* v sezoni 1973./74. Stojijo (z leve): Evica Vlatković, Smiljka Bralić, Senka Jurković, Alica Gadžo, Gordana Pihler, Jasna Tuličić. Čepijo: Vesna Tuličić, Margareta Pučko, Branka Jeričević in Branka Ivić.

va u Jugoslaviji. U dresu *Mladosti* provela je osam godina od kojih je zadnje tri (od 1978. do 1981.) bila i kapetanica ekipe. Igrala je u uspješnoj ekipi sa Senkom Jurković, Vesnom i Jasnom Tuličić, Alicom Gadžom, Mirom Latinović, Gordanom Gojnić, Snježanom Azenić i Gordanom Grbeša, redom državnim reprezentativkama. Visoka i borbena, Margareta je godinama bila oslonac svoje ekipe. U I. saveznoj ligi osvojila je s ekipom *Mladosti* 4. mjesto u sezona 1974./75., 1979./80. i 1980./81. U Kupu Jugoslavije bile su 2. na završnom turniru 1978. u Novom Sadu zbog poraza u utakmici s *Ribnicom* (1 : 3).

Za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije igrala je na 56 utakmica od 1973. do 1978. Nastupila je na Europskom prvenstvu 1975. u Jugoslaviji (7. mjesto), a na Mediteranskim igrama u Alžiru te iste 1975. godine osvojila je s ekipom zlatnu medalju. Na Balkanskom prvenstvu je četiri puta uzastopno sudjelovala u osvajanju brončane medalje: 1973. u Temišvaru, 1974. u Ateni, 1975. u Ateni i 1976. u Prištini.

Aktivnu sportsku karijeru završila je 1981. godine zbog obiteljskih obveza. I u kćerima Barbari i Vesni potaknula je ljubav prema odbojci, zajedno sa suprugom Ivicom Jelićem, koji je bio odbojkaš *Mladosti* i Jugoslavije te dugogodišnji izbornik hrvatske ženske odbojkaške reprezentacije u doba najvećih uspjeha te reprezentacije. Starija kći Barbara bila je za vrijeme aktivne karijere jedna od najboljih odbojkašica svijeta i triput je proglašena za najbolju europsku odbojkašicu, a mlada kći Vesna, još uvijek aktivna igračica, bila je reprezentativka Hrvatske.

Margareta Jelić godinama radi kao profesorica engleskog jezika u Osnovnoj školi Eugena Kvaternika u Velikoj Gorici.

Izv.: Osobna izjava Margarete Jelić, rođ Pučko, iz Zagreba.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1969. – 1972.*, Beograd, 1974.; *Almanah jugoslovenskog sporta 1973. – 1976.*, Beograd, 1977.; B. Stranić, *priča o odbojkašima Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945. – 1985.*, Zagreb; *Hrvatsko akademsko sportsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.

Otac Franc Pučko i majka Melanija, rođ. Sedej, rodom su iz Ljubljane. Margareta je završila gimnaziju u Novom Mestu. Studij na Filozofskom fakultetu započela je u Ljubljani, a potom je diplomirala engleski jezik u Zagrebu.

U mladosti se bavila atletikom. Pod utjecajem oca trenera i pokretača odbojkaškog sporta u Novom Mestu, počela je 1970. godine trenirati odbojku. Bila je članica talentirane juniorske generacije Odbojkaškog kluba *Krka* iz Novoga Mesta. Igrala je na poziciji smečera. Vrlo brzo se probila u reprezentaciju Jugoslavije, a kao juniorka nastupila je na Balkanskom prvenstvu 1972. u Ankari gdje je sa suigračicama osvojila brončanu medalju te na Europskom prvenstvu 1973. u Nizozemskoj gdje su zauzele 11. mjesto.

Zbog želje za napredovanjem u sportskoj karijeri postala je u sezoni 1973./74. članica Akademskog odbojkaškog kluba *Mladost* iz Zagreba, tada jednog od najbolje organiziranih klubova

MARGARETA PUČKO - JELIĆ

(Novo mesto, 25. VI. 1954)

Oče Franc Pučko in mati Melanija, roj. Sedej, sta po rodu iz Ljubljane. Margareta je končala gimnazijo v Novem mestu. Študirati je začela na filozofski fakulteti v Ljubljani, potem pa je diplomirala iz angleščine v Zagrebu.

V mladosti se je ukvarjala z atletiko. Pod vplivom očeta, ki je bil trener in gonilna sila odbojke v Novem mestu, je leta 1970 začela trenirati odbojke. Postala je članica nadarjene mladinske generacije Odbojkarskega kluba *Krka* iz Novega mesta. Igrala je na položaju korektorke. Zelo hitro se je prebila v reprezentanco Jugoslavije ter kot mladinka nastopila na balkanskem prvenstvu leta 1972 v Ankari, kjer je s soigralkami osvojila bronasto medaljo, in na evropskem prvenstvu leta 1973 na Nizozemskem, kjer so zasedle 11. mesto.

Zaradi želje po napredovanju v športni karieri je v sezoni 1973/74 postala članica Akademskega odbojkarskega kluba *Mladost* iz Zagreba, tedaj enega od najboljše organiziranih klubov v Jugoslaviji. V dresu *Mladosti* je preživela osem let, zadnja tri (med letoma 1978 in 1981) je bila tudi kapetanka ekipe. Igrala je v uspešni ekipi s Senko Jurković, Vesno in Jasno Tuličić, Alico Gadžo, Miro Latinović, Gordano Gojnić, Snježano Azenić in Gordano Grbeša, ki so bile vse državne reprezentantke. Bila je visoka in borbena ter več let steber svoje ekipe. Z *Mladostjo* je v prvi zvezni ligi osvojila 4. mesto v sezonah 1974/75, 1979/80 in 1980/81. V pokalu Jugoslavije so bile leta 1978 druge, po porazu z *Ribnico* (1 : 3) na zaključnem turnirju v Novem Sadu.

Za člansko reprezentanco Jugoslavije je med letoma 1973 in 1978 igrala na 56 tekmah. Leta 1975 je nastopila na evropskem prvenstvu v Jugoslaviji (7. mesto) in na sredozemskih igrah v Alžiriji, kjer je z ekipo osvojila zlato medaljo. Na balkanskih prvenstvih je bila štirikrat zapored članica ekipe, ki je osvojila bronasto medaljo: leta 1973 v Temišvarju, leta 1974 in 1975 v Atenah ter leta 1976 v Prištini.

Aktivno športno kariero je končala leta 1981, zaradi družinskih obveznosti. Tudi pri hčerkah Barbari in Vesni je spodbudila ljubezen do odbojke, skupaj s soprogom Ivico Jelićem, ki je bil odbojkar *Mladosti* in Jugoslavije ter dolgoletni selektor hrvaške ženske odbojkarske reprezentance v času njenih največjih uspehov. Starejša hči Barbara je bila ena od najboljših odbojkaric sveta in trikrat razglašena za najboljšo evropsko odbojkarico, mlajša hči Vesna pa še vedno igra in je bila tudi reprezentantka Hrvaške.

Margareta Jelić že dolga leta dela kot profesorica angleškega jezika na osnovni šoli Eugena Kvaternika v Veliki Gorici.

Vir: Osebna izjava Margarete Jelić, roj. Pučko, iz Zagreba.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1969–1972*, Beograd, 1974; *Almanah jugoslovenskog sporta 1973–1976*, Beograd, 1977; B. Stranić, *Priča o odbojkašima - Akademski odbojkaški klub Mladost-Monter 1945–1985*, Zagreb, 1986; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.

Margareta Pučko - Jelić

Dominik Lomovšek u dresu Medveščaka.

Dominik Lomovšek v dresu Medveščaka.

DOMINIK LOMOVŠEK - Domine (Ljubljana, 13. IX. 1954.)

Odrastao je u naselju Polje u predgrađu Ljubljane u brojnoj obitelji s devetero djece. U ranoj mladosti bavio se boćanjem i osvojio je 3. mjesto na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1972. u Puli. Hokejom na ledu bio se počeo baviti uz stariju braću Viktora i Franca, a kasnije im se pridružio i mlađi brat Blaž. Vratarsku karijeru započeo je u Hokejskom klubu *Slavija*, koji je tada bio u ljubljanskom prigradskom naselju Vevče, a danas je u Zalogu. Tri je godine kao vratar bio u *Slaviji* rezerva bratu Francu od kojega je najviše naučio. Nakon što se *Slavija* 1976. rasformirala radio je dvije godine u svojoj grafičkoj struci i nije se bavio hokejom. Potom je 1979. pristupio najboljem ljubljanskom klubu *Olimpiji* gdje je već igrao njegov brat Blaž. Od 1985. do 1988. nastupao je za Hokejski klub *Partizan* (Beograd) te od 1988. do 1991. za zagrebački *Medveščak* koji se tada zvao *Medveščak-Gortan* zbog sponzorske podrške građevinskog poduzeća Vladimir Gortan. Nakon povratka u Sloveniju karijeru je u sezoni 1994./95. završio u *Olimpiji*.

U sportskoj karijeri koja je trajala više od dvadeset godina imao je uspjeha u svim sportskim sredinama gdje je nastupao. Bio je član šampionske generacije *Olimpije*, koja je u sezonama 1979./80., 1982./83. i 1983./84., nakon što joj je 1979. pristupio, osvojila još tri naslova prvaka Ju-

goslavije. Uz njega, u toj su se ekipi isticali njegov brat Blaž Lomovšek te Matjaž Sekelj, Igor Beribak i Tomaž Lepša. Od 1985. godine nastupao je za *Partizan* s još nekoliko suigrača iz Slovenije i uz trenera Pavla Kavčiča. Zahvaljujući pojačanjima, *Partizan* je u sezoni 1985./86. nakon 30 godina prekinuo dominaciju klubova iz Slovenije i osvojio naslov državnoga prvaka i pobjednika Kupa. U sezoni 1986./87. Dominik Lomovšek je s *Partizanom* osvojio 2. mjesto na Prvenstvu Jugoslavije.

Vrhunac njegove klupske karijere uslijedio je nakon što je prešao u *Medveščak*. U tom se klubu još 1986. godine pod vodstvom predsjednika Zdenka Gradečkog počela stvarati šampionska ekipa. Lomovšek je bio dio skupine slovenskih hokejaša koja je prešla u Zagreb 1988. godine. Momčad *Medveščaka* bila je, uz igrače iz Slovenije i domaće snage, pojačana s nekoliko odličnih igrača iz tadašnjeg Sovjetskog Saveza i Kanade, a vodio ih je sovjetski trener Anatolij Kostriukov.

Dominik Lomovšek bio je, zahvaljujući odličnim obranama, jedan od najpopularnijih igrača *Medveščaka*, a nastupao je s brojem 52. U tri je sezone ekipa *Medveščaka* bila superiorna u domaćoj konkurenciji, osvojivši po tri duple krune: Prvenstvo i Kup Jugoslavije 1989, 1990. i 1991. S uspjehom su nastupali i u Kupu europskih prvaka u sezonama 1989./90. i 1990./91. Na kvalifikacijskom turniru C skupine, održanom u listopadu 1989. u Zagrebu, pobijedili su prvaka Bugarske *Levski Spartak* sa čak 12 : 0, a tijesno su izgubili od prvaka DR Njemačke *Dynamo Weißwasser* (6 : 8) i prvaka SR Njemačke *Rosenheim* (6 : 10). Sljedeće sezone bili su još uspješniji, jer su pobijedili na kvalifikacijskom turniru B skupine, održanom u listopadu 1990. u Bolzanu i plasirali su se u polufinalnu skupinu u Düsseldorfu gdje su osvojili 3. mjesto.

U povijesti prvenstava Jugoslavije od 1939. do 1991. na 2. mjestu je Dominik Lomovšek sa 420 odigranih utakmica. Za reprezentaciju Jugoslavije debitirao je 1974. kao dvadesetogodišnjak, dok je bio član *Slavije*. Nastupio je na Olimpijskim igrama 1984. u Sarajevu, kada je reprezentacija ostvarila 11. mjesto. Na Svjetskom prvenstvu B i C skupine nastupio je od 1977. do 1991. devet puta. Za najboljega vratara proglašen je na Svjetskom prvenstvu C skupine 1989. u Australiji, kao član *Medveščaka*. Za Jugoslaviju je nastupio više od 150 puta, od čega u 130 službenih utakmica, a zadnji je nastup imao na Svjetskom prvenstvu B skupine, održanom u proljeće 1991. u Sloveniji.

Nakon raspada Jugoslavije vratio se poslije sezone 1990./91. u Sloveniju gdje je nastupao još nekoliko sezona. U 39-oj godini igrao je i za reprezentaciju Slovenije kada je prvi puta samostalno nastupila na Svjetskom prvenstvu C skupine, održanom 1993. u Sloveniji.

Nakon završetka natjecateljske karijere, hokejom se bavio kao trener u Hokejskom klubu *Slavija* iz Ljubljane.

Izv.: Autorova arhiva.

Lit.: D. Tironi, "Sretna braća krune nose!", Sprint br. 210, Zagreb, 8. veljače 1989.; *Almanah Fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990.; A. Stare, *Naš hokej, Our hockey 1934–1991*, Ljubljana, 1991.

Dominik Lomovšek - Domine

DOMINIK LOMOVŠEK - Domine (Ljubljana, 13. IX. 1954)

Odraščal je v naselju Polje v predmestju Ljubljane v številčni družini z devetimi otroki. V zgodnji mladosti se je ukvarjal z balinanjem. Osvojil je 3. mesto na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1972 v Pulju. S hokejem na ledu se je začel ukvarjati ob starejših bratih Viktorju in Francu, pozneje pa se jim je pridružil tudi mlajši brat Blaž. Vratarsko kariero je začel v Hokejskem klubu *Slavija*, ki je takrat deloval v ljubljanskem primestnem naselju Vevče, danes pa ima sedež v Zalogu. Tri leta je bil kot vratar v *Slaviji* rezerva za brata Franca, od katerega se je največ naučil. Potem ko so *Slavijo* leta 1976 razpustili, je dve leti delal kot grafik, kar je njegov poklic, in se ni ukvarjal s hokejem. Potem pa je leta 1979 postal član najboljšega ljubljanskega kluba *Olimpija*, za katero je že igral njegov brat Blaž. Med letoma 1985 in 1988 je nastopal za Hokejski klub *Partizan* (Beograd), med letoma 1988 in 1991 pa za zagrebški *Medveščak*, ki se je tedaj zaradi sponzorske podpore gradbenega podjetja Vladimir Gortan imenoval *Medveščak-Gortan*. Po vrnitvi v Slovenijo je v sezoni 1994/95 kariero končal v *Olimpiji*.

Na športni poti, ki je trajala več kot dvajset let, je dosegal uspehe v vseh klubih, za katere je nastopal. Bil je član šampionske generacije *Olimpije*, ki je po letu 1979, ko se ji je pridružil, osvojila še tri naslove prvaka Jugoslavije, in sicer v sezonah 1979/80, 1982/83 in 1983/84. Ob njem so takrat izstopali njegov brat Blaž Lomovšek ter Matjaž Sekelj, Igor Beribak in Tomaž Lepša. Od leta 1985 je nastopal za *Partizan*, s še nekaj soigralci iz Slovenije in ob slovenskem trenerju Pavlu Kavčiču. Po zaslugi teh okrepitev je *Partizan* v sezoni 1985/86 po 30 letih prekinil prevlado klubov iz Slovenije ter osvojil naslov državnega prvaka in zmagovalca pokala. V sezoni 1986/87 je Dominik Lomovšek s *Partizanom* osvojil 2. mesto na prvenstvu Jugoslavije.

Vrhunec njegove klubske kariere je prišel s prestopom v *Medveščak*. V tem klubu je že leta 1986 pod vodstvom predsednika Zdenka Gradečkega začela nastajati šampionska ekipa. Lomovšek je bil v skupini slovenskih hokejistov, ki so v Zagreb prišli leta 1988. Moštvo *Medveščaka* je ob igralcih iz Slovenije in domačih močeh okrepilo še nekaj odličnih hokejistov iz tedanje Sovjetske zveze in Kanade, vodil pa jih je sovjetski trener Anatolij Kostjukov.

Dominik Lomovšek je bil zaradi odličnih obramb eden od najbolj priljubljenih igralcev *Medveščaka*, nastopal pa je s številko 52. Tri sezone, med letoma 1989 in 1991, je bila ekipa *Medveščaka* prepričljivo najboljša v domači konkurenci: osvojila je tri dvojne krone, na prvenstvih in pokalih Jugoslavije. Uspešno so nastopali tudi v pokalu evropskih prvakov v sezonah 1989/90 in 1990/91. Na kvalifikacijskem turnirju skupine C oktobra 1989 v Zagrebu so premagali prvaka Bolgarije *Levski Spartak* s kar 12 : 0, tesno pa sta jih porazila prvaka DR Nemčije *Dynamo Weisswasser* (6 : 8) in ZR Nemčije *Rosenheim* (6 : 10). V naslednji sezoni so bili še uspešnejši, saj so zmagali na kvalifikacijskem turnirju skupine B oktobra 1990 v Bolzanu in se uvrstili v polfinalno skupino v Düsseldorfu, kjer so osvojili 3. mesto.

V zgodovini prvenstev Jugoslavije med letoma 1939 in 1991 Dominik Lomovšek z odigranimi 420 tekmami zaseda 2. mesto. Za reprezentanco Jugoslavije je debitiral leta 1974, kot 20-letnik in še kot član *Slavije*. Nastopil je na olimpijskih igrah leta 1984 v Sarajevu, ko je reprezentanca dosegla 11. mesto. Na svetovnem prvenstvu skupine B in C je med letoma 1977 in 1991 nastopil devetkrat. Za najboljšega vratarja so ga razglasili na svetovnem prvenstvu skupine C leta 1989 v Avstraliji, ko je bil član *Medveščaka*. Za Jugoslavijo je nastopil prek 150-krat, od tega na 130 uradnih tekmah, zadnji nastop pa je imel na svetovnem prvenstvu skupine B spomladi 1991 v Sloveniji.

Ob razpadu Jugoslavije se je po sezoni 1990/91 vrnil v Slovenijo, kjer je nastopal še nekaj sezon. V 39. letu življenja je zaigral tudi za reprezentanco Slovenije, ko je prvič samostojno nastopila na svetovnem prvenstvu skupine C, leta 1993 v Sloveniji.

Po koncu tekmovalne kariere je bil trener v Hokejskem klubu *Slavija* iz Ljubljane.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: D. Tironi, "Sretna braća krune nose!", Sprint št. 210, Zagreb, 8. februar 1989; *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990; A. Stare, *Naš hokej, Our hockey 1934–1991*, Ljubljana, 1991.

ADRIJAN FEGIC (Postojna, 16. IX. 1956.)

Rođen je obitelji oca Ferdinanda i majke Frančiške, rodom iz Ajdovščine gdje je i Adrijan odrastao. Završio je Srednju metalnu školu u Ajdovščini.

U mladosti je prvo počeo igrati košarku, jer je bila izuzetno popularna među mladima njegove generacije, ali kad je s prijateljima na domaćem igralištu počeo igrati i nogomet – zavolio je taj sport.

Nogometnu je karijeru započeo u *Primorju* iz Ajdovščine. Već sa 17 godina zaigrao je u 1. momčadi *Primorja* koji je bio neformalno pobratimljen s Nogometnim klubom *Rijeka* te su igrali prijateljske utakmice i razmjenjivali igrače. Tako je kao gost *Rijeke* zaigrao na tada značajnom turniru Kvarnerska rivijera i tad je skrenuo pozornost na sebe.

Već je 1976. mogao prijeći u *Rijeku*, ali njegova je majka zahtijevala da prvo završi školu. Poslušao ju je i danas zna da je bila u pravu. Krajem 1977. potpisao je ugovor s klubom iz *Rijeke*. U Nogometni klub *Rijeka* došao je u trenutku velikog uspona momčadi koja je postala stabilni prvoligaš i počela osvajati trofeje.

Za *Rijeku* je debitirao krajem sezone 1977./78. u utakmici protiv *Trepče* iz Kosovske Mitrovice. S *Trepčom* je *Rijeka* nekoliko dana poslije igrala i u finalu Kupa Jugoslavije, no Fegic tada zbog ozljede nije bio u sastavu. Sljedeće sezone već je bio standardni igrač *Rijeke* i sudjelovao je u ponovnom osvajanju Kupa na dvjema utakmicama protiv momčadi Fudbalskog kluba *Partizan*. Sa svojim je klubom najveći međunarodni uspjeh postigao u sezoni 1979./80. plasmanom u četvrtfinale Kupa pobjednika kupova gdje su izgubili od *Juventus*a iz Torina, u čijem je sastavu igralo mnogo talijanskih reprezentativaca koji će dvije godine potom osvojiti naslov svjetskih prvaka. Bio je najbolji igrač *Rijeke* u finalu Balkanskoga kupa 1980. kada je *Rijeku* u dvije utakmice pobijedio *Sportul* iz Bukurešta. Kao odličan vezni igrač bio je dugogodišnji oslonac momčadi i standardni član prvoga sastava.

Godine 1981. imao je priliku prijeći u beogradsku *Crvenu Zvezdu* i u ljubljansku *Olimpiju*, ali radije je ostao u riječkom klubu. S *Rijekom* je najveći uspjeh na Prvenstvu Jugoslavije ostvario osvajanjem 4. mjesta u sezoni 1983./84. kada su im nedostajala samo dva boda za naslov prvaka. Utakmica koja je obilježila čitavu njegovu karijeru odigrana je 24. listopada 1984. kada je na stadionu Kantrida gostovao slavni *Real Madrid* u 2. kolu Kupa UEFA-e. *Rijeka* je pobijedila *Real* s 3 : 1, a Fegic je bio junak utakmice jer je ostvario dva zgoditka i asistirao za treći. Na revanš utakmici u Madridu *Rijeka* je izgubila nakon nezapamćene sudačke krađe, jer im je pristrani sudac u zadnjih 20 minuta isključio tri igrača i bezrazložno dosudio najstrožu kaznu.

Fegic je u nekoliko navrata bio kandidat za sudjelovanje u reprezentaciji Jugoslavije, no nije uvršten. Od dresa *Rijeke* oprostio se 1985. nakon osam sezona, a u tom je razdoblju odigrao 161 prvoligašku utakmicu i postigao 36 zgoditaka.

Od 1985. do 1992. igrao je u Francuskoj, najprije prvu sezonu u prvoligašu *AS Nancy*, a potom u drugoligaškim momčadima *FC Limoges*, *USL Dunkerque* i *USJOA Valence*. Karijeru je završio u matičnom *Primorju* 1996. godine.

Nakon povratka u Sloveniju ponovo je igrao za matično *Primorje* od 1992. do 1995. godine. Nakon završetka igračke karijere bio je trener i pomoćni trener u *Primorju*.

Sada je samostalni sportski djelatnik i trenira mlađe generacije u Nogometnoj školi Ajdovščina.

Ima dvije kćeri, Niku i Nušu, a Nuša (rod. u Postojni, 29. XII. 1998.) je kadetkinja u Ženskom rukometnom klubu *Mlinotest* iz Ajdovščine, koji igra u 1. slovenskoj ligi.

Izv.: Osobna izjava Adrijana Fegica iz Ajdovščine.

Lit.: M. Cvijanović, "Adriano ima dva tate", SN Revija br. 110, Zagreb, 1978.; M. Cvijanović, "Do transfera i natrag", SN Revija br. 189, Zagreb, 1980.; A. Sorta, "Zgodba Cruyffa s Kantride", Primorske novice, Koper, 16. prosinac 2011.

U travnju 1984. Fegic je u Rijeci izabran za najboljeg nogometaša 1. lige. Aprila 1984. je bil Fegic na Reki izbran za najboljšega nogometaša prve lige.

ADRIJAN FEGIC (Postojna, 16. IX. 1956)

Oče Ferdinand in mati Frančiška sta po rodu iz Ajdovščine, kjer je odraščal tudi Adrijan. Tam je končal srednjo kovinarsko šolo.

V mladosti je najprej igral košarko, ki je bila izjemno priljubljena med mladimi njegove generacije, ko pa je s prijatelji na domačem igrišču začel igrati tudi nogomet, je vzljubil ta šport.

Nogometno kariero je začel v *Primorju* iz Ajdovščine. Že s 17 leti je začel igrati v prvi ekipi *Primorja*. Ta klub je bil neformalno pobraten z Nogometnim klubom *Rijeka*. Skupaj so igrali prijateljske tekme in izmenjevali igralce. Tako je kot gost *Rijeke* zaigral na takrat pomembnem turnirju na Kvarnerska riviera in opozoril nase. Že leta 1976 bi lahko prestopil v *Rijeko*, vendar je njegova mati vztrajala, da najprej konča šolo. Poslušal jo je, in danes ve, da je imela prav. S klubom z Reke je pogodbo podpisal konec leta 1977. V *Rijeko* je prišel v obdobju, ko je moštvo doživljalo velik vzpon, postalo stabilen prvoligaš in začelo osvajati lovorike.

Za *Rijeko* je debitiral konec sezone 1977/78, na tekmi proti *Trepči* iz Kosovske Mitrovice. S *Trepčo* je *Rijeka* nekaj dni pozneje igrala tudi v finalu pokala Jugoslavije, vendar Fegic tedaj zaradi poškodbe ni nastopil. V naslednji sezoni je bil stalni igralec *Rijeke*. Bil je član ekipe, ki je z zmagama nad moštvom *Partizana* ponovno osvojila pokal. S svojim klubom je največji mednarodni uspeh dosegel v sezoni 1979/80 z uvrstitvijo v četrtfinale pokala pokalnih zmagovalcev, v katerem so izgubili z *Juventusom* iz Torina, za katerega je igralo več italijanskih reprezentantov, ki so dve leti pozneje osvojili naslov svetovnih prvakov. Bil je najboljši igralec *Rijeke* v finalu balkanskega pokala leta 1980, ko je *Rijeko* na dveh tekmah premagal *Sportul* iz Bukarešte. Kot odlični zvezni igralec je bil dolgoletni steber moštva in stalni član prve postave.

Leta 1981 je imel priložnost, da bi prestopil v beograjsko *Crveno zvezdo* ali v ljubljansko *Olimpijo*, vendar je raje ostal v reškem klubu. Z *Rijeko* je največji uspeh na prvenstvu Jugoslavije dosegel v sezoni 1983/84, ko so osvojili 4. mesto in sta ji do naslova prvakov zmanjkali le dve točki. Njegovo kariero je zaznamovala tekma, odigrana 24. oktobra 1984, ko je na stadionu Kantrida gostoval slavni *Real Madrid* v drugem kolu pokala UEFA. *Rijeka* je *Real* premagala s 3 : 1, Fegic pa je bil junak tekme, saj je dosegel dva zadetka in sodeloval pri tretjem. Na povratni tekmi v Madridu je *Rijeka* izgubila po sodniški kraji brez primere, saj je pristranski sodnik v zadnjih 20 minutah izključil tri njene igralce in brez razloga dosodil najstrožjo kazen.

Fegic je bil nekajkrat kandidat za reprezentanco Jugoslavije, vendar vanjo ni bil uvrščen. Od dresa *Rijeke* se je poslovil leta 1985, po osmih sezonah, v tistem obdobju pa je odigral 161 prvoligaških tekem in dosegel 36 zadetkov.

Med letoma 1985 in 1992 je igral v Franciji, prvo sezono v prvoligašu *AS Nancy*, potem pa v drugoligaških moštvih *FC Limoges*, *USL Dunkerque* in *USJOA Valence*. Kariero je končal v matičnem *Primorju* leta 1996.

Po vrnitvi v Slovenijo je med letoma 1992 in 1995 vnovič igral za matično *Primorje*. Po koncu igralske kariere je bil trener in pomočnik trenerja v *Primorju*.

Zdaj je samostojni športni delavec in trenira mlajše generacije v Nogometni šoli Ajdovščina.

Ima dve hčerki, Niko in Nušo. Nuša (Postojna, 29. december 1998) je kadetka v Ženskem rokometnem klubu *Mlinotest* iz Ajdovščine, ki igra v 1. slovenski ligi.

Na Prvenstvenoj utakmici *Rijeke* i *Crvene zvezde* (1 : 0) Fegic je dao gol.
Na prvenstveni tekmi *Rijeke* in *Crvene zvezde* (1 : 0). Fegic je dal gol.

Vir: Osebna izjava Adrijana Fegica iz Ajdovščine.

Lit.: M. Cvijanović, "Adriano ima dva tate", SN Revija št. 110, Zagreb, 1978; M. Cvijanović, "Do transfera i natrag", SN Revija št. 189, Zagreb, 1980; A. Sorta, "Zgodba Cruyffa s Kantride", Primorske novice, Koper, 16. december 2011.

BLAŽ LOMOVŠEK (Ljubljana, 24. XII. 1956)

Braća Lomovšek: Dominik i Blaž.
Brata Lomovšek: Dominik in Blaž.

Olimpije osvojio je u sezonama 1978./79, 1979./80., 1982./83. i 1983./84. naslove prvaka Jugoslavije. Kada je *Olimpija* osvojila naslov prvaka 1983. bio je najbolji strijelac I. savezne lige s 34 postignuta zgoditka, a 1985. opet je bio najbolji strijelac lige, s 35 zgoditaka. Od 1985. do 1988. nastupao je za Hokejski klub *Partizan*, pridonijevši tom klubu u nadvladavanju dominacije *Olimpije* i *Jesenica* na državnim prvenstvima. U sezoni 1985./86. bio je, s 39 postignutih zgoditaka, treći put najbolji strijelac I. savezne lige i jedan od najzaslužnijih za uspjeh hokejaša *Partizana* u osvajanju dvostruke krune: Prvenstva i Kupa Jugoslavije.

Od 1988. do kraja karijere, 1991. godine, nastupao je za *Medveščak-Gortan*. Došao je u Zagreb sa skupinom hokejaša iz Slovenije, u kojoj su bili njegov brat Dominik Lomovšek - Domine te Boris Pajič, Bojan Zajc i Dušan Lepša. Oni su se pridružili igračima koji su bili došli prethodne sezone: Igoru Beribaku, Murajici Pajiču i Matjažu Sekelju. Uz pojačanja iz tadašnjeg Sovjetskog Saveza – igrače Viktora Krutova, Sergeja Borisova, Vladimira Ščurjenka, Sergeja Stolbuna i trenera Anatolija Kostjukova – te uz Stevea Gatzosa iz Kanade i domaće igrače: Igora Zajeca, Predraga Tišmu, Dubravka Orlića, Zvonka Tkalčeca, Žarka Trumbetaša, Ozrena Almera, Krešimira Pavičića i druge, stvorena je ekipa koja je superiorno u tri sezone 1988./89, 1989./90. i 1990./91. osvajala prvenstva i kupove Jugoslavije.

Blaž Lomovšek igrao je u napadačkoj formaciji s Zajecom, Almerom i Ilijašom. Najveći međunarodni uspjeh ostvarili su u Kupu europskih prvaka u sezoni 1990./91., kada su pobijedili na kvalifikacijskom turniru B skupine u talijanskom Bolzanu, ispred domaćeg *Bolzana*, mađarskog *Lehela SC* i austrijskog *Veu Feldkircha* koji će poslije postati pobjednikom Europske hokejske lige. U studenom 1990. nastupili su na polufinalnom turniru A skupine u Düsseldorfu gdje su pobijedili prvaka Francuske *Rouen HC* (s 5 : 3), a izgubili od prvaka Finske *TPS Turku* (1 : 3) i prvaka Njemačke *Düsseldorfera* (4 : 7). Nakon izbijanja rata u Jugoslaviji 1991. ta se sjajna momčad raspala. U povijesti jugoslavenskih prvenstava (1939. – 1991.) Blaž Lomovšek je s 400 odigranih utakmica na 4. mjestu, a s 314 postignutih zgoditaka nalazi se na 5. mjestu vječne liste jugoslavenske hokejske lige.

Za reprezentaciju Jugoslavije Lomovšek je debitirao 1980. i do 1989. odigrao je 114 službenih utakmica i postigao 31 zgoditak. Nastupio je na Olimpijskim igrama 1984. u Sarajevu te na Svjetskom prvenstvu B i C skupine 7 puta.

Živi u Ljubljani bez stalnog zaposlenja.

Izv.: Autorova arhiva

Lit.: D. Tironi, "Sretna braća krune nose!", Sprint br. 210, Zagreb, 8. veljače 1989.; *Almanah Fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990.; A. Stare, *Naš hokej Our hockey 1934–1991*, Ljubljana, 1991.

BLAŽ LOMOVŠEK (Ljubljana, 24. XII. 1956)

Blaž Lomovšek u dresu Medveščaka.
Blaž Lomovšek v dresu Medveščaka.

S hokejem na ledu se je začel ukvarjati ob starejših bratih v hokejskem klubu *Slavija*, ki je bil takrat v ljubljanskem predmestju Vevče, danes pa je v Zalogu. Obiskoval je srednjo strojno šolo, vendar se je po drugem letniku posvetil športni karieri. Po razpustitvi *Slavije* je leta 1977 prestopil v ljubljanski klub *Olimpija*, za katerega je nastopal do leta 1985. V *Olimpiji* je igral ob starejšem bratu Dominiku. Med letoma 1980 in 1990 je bil eden od najuspešnejših napadalcev v jugoslovanskem hokeju na ledu.

Kot član šampionske generacije *Olimpije* je v sezonah 1978/79, 1979/80, 1982/83 in 1983/84 osvojil naslova prvakov Jugoslavije. Ko je *Olimpija* leta 1983 osvojila naslov prvaka, je bil najboljši strelec prve zvezne lige s 34 doseženimi zadetki. Leta 1985 je bil spet najboljši strelec lige, tokrat s 35 zadetki. Med letoma 1985 in 1988 je nastopal za Hokejski klub *Partizan* ter z njim kljuboval prevladi *Olimpije* in *Jesenic* v državnih prvenstvih. V sezoni 1985/86 je bil z 39 zadetki tretjič najboljši strelec prve zvezne lige in eden od tistih z največ zaslugami za uspeh hokejistov *Partizana* pri osvojitvi dvojne krone: prvenstva in pokala Jugoslavije.

Od leta 1988 in vse do konca kariere leta 1991 je nastopal za *Medveščak-Gortan*. V Zagreb je prišel s skupino hokejistov iz Slovenije, v kateri so bili njegov brat Dominik Lomovšek - Domine ter Boris Pajič, Bojan Zajc in Dušan Lepša. Pridružili so se igralcem, ki so v klubu igrali že v prejšnji sezoni: Igorju Beribaku, Murajici Pajiču in Matjažu Seklju. Ekipo so okrepili tudi hokejisti iz tedanje Sovjetske zveze: igralci Viktor Krutov, Sergej Borisov, Vladimir Ščurjenko in Sergej Stolbun ter trener Anatolij Kostjukov. V generaciji so igrali še Steve Gatzos iz Kanade ter domači igralci Igor Zajec, Predrag Tišma, Dubravko Orlić, Zvonko Tkalčec, Žarko Trumbetaš, Ozren Almer, Krešimir Pavičić in drugi. Tako je nastala ekipa, ki je v sezonah 1988/89, 1989/90 in 1990/91 prepričljivo osvajala prvenstva in pokale Jugoslavije.

Blaž Lomovšek je igral v napadu z Zajcem, Almerjem in Ilijašem. Največji mednarodni uspeh so dosegli v pokalu evropskih prvakov v sezoni 1990/91, ko so na kvalifikacijskem turnirju skupine B v Bolzanu v Italiji zmagali pred gostiteljem *Bolzanom*, madžarskim *Lehelom SC* in avstrijskim *Veu Feldkirchom*, ki je pozneje zmagal v evropski hokejski ligi. Novembra 1990 so nastopili na polfinalnem turnirju skupine A v Düsseldorfu, kjer so premagali prvaka Francije *Rouen HC* (5 : 3), izgubili pa s prvakom Finske *TPS Turku* (1 : 3) in prvakom Nemčije *Düsseldorferjem* (4 : 7). Po izbruhu vojne v Jugoslaviji leta 1991 je to sijajno moštvo razpadlo. V zgodovini jugoslovanskih prvenstev (med letoma 1939 in 1991) je Blaž Lomovšek s 400 odigranimi tekmami na 4. mestu, s 314 doseženimi zadetki pa na 5. mestu večne lestvice jugoslovanske hokejske lige.

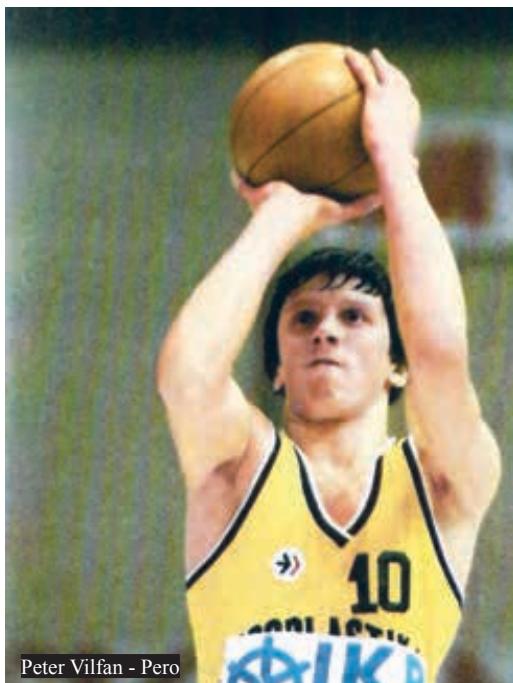
Za reprezentanco Jugoslavije je Lomovšek debitiral leta 1980. Do leta 1989 je odigral 114 uradnih tekem in dosegel 31 zadetkov. Nastopil je na olimpijskih igrah leta 1984 v Sarajevu ter sedemkrat na svetovnem prvenstvu skupine B in C.

Živi v Ljubljani in nima stalne zaposlitve.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990; A. Stare, *Naš hokej, Our hockey 1934–1991*, Ljubljana, 1991.

PETER VILFAN - Pero (Maribor, 29. VI. 1957.)

Odrastao je u radničkoj obitelji u Mariboru. Majka Hilda, rođ. Lepenik, u drugom je braku rodila Peterovu mlađu sestru. U Mariboru je završio osnovnu školu i srednju ekonomsku, stekavši zvanje ekonomskog tehničara, a potom je studirao na Visokoj ekonomskoj školi.

Kad mu je bilo 12 godina bio je pozvan na trening u Željeznički košarkaški klub *Maribor*. Brzo je napredovao zbog velike želje za igrom i ljubavi prema košarci. Igrao je na poziciji beka i organizatora igre. Narastao je do 190 cm visine i već sa 16 godina bio je pozvan u prvu momčad. Kao kadet i junior zabijao je po 20-30 koševa na utakmicama, pa i protiv starijih protivnika. Već u ranoj fazi svoje košarkaške karijere bio je poznat po temperamentu i tvrdoglavosti te povremenim ispadima na utakmicama, koji su više bili posljedica njegova karaktera nego želje da napravi neki incident. Teško se suzdržavao na terenu i izvan njega i uvijek je svakome rekao u lice što misli bez obzira na posljedice. Zbog toga je kasnije bio jedan od najkažnjavanijih igrača u jugoslavenskoj košarci. Istovremeno, Vilfan je bio lucidan igrač, nepredvidljiv, vrlo brz, dobra skoka i s vrhunskim osjećajem za dribling i postizanje koševa. Kao najbolji

mladi igrač iz Maribora pozvan je u kadetsku reprezentaciju Jugoslavije kao prvi poslije legendarnog Ive Daneua. Radi sudjelovanja na Europskom kadetskom prvenstvu u Grčkoj 1975. promijenjena mu je, zbog dobne granice, godina rođenja u dokumentima iz 1957. u 1958. godinu. Na Europskom prvenstvu u Grčkoj, pod vodstvom saveznog trenera reprezentacije Janeza Drvariča, s Jugoslavijom je osvojio brončanu medalju i izabran je u najbolju petorku tog prvenstva.

Samo dva tjedna poslije povratka iz Grčke trener Drvarič ga je pozvao u juniorsku reprezentaciju za nastup na Balkanskom prvenstvu u Čačku, gdje je potom pridonio osvajanju zlatne medalje i doživio prave ovacije zbog atraktivne igre. Po povratku u Maribor poslao ga je njegov klub na dopust radi oporavka, jer je na 190 cm visine imao samo 56 kilograma. Kad je Košarkaški savez Slovenije 1976. organizirao odlazak svojih najboljih mladih igrača u kamp u SAD, uvrstili su i Vilfana. U kampu se nametnuo odličnim igrama, pa ga je George Ravelling, trener sveučilišta u Washingtonu, pozvao da dođe u njegovu momčad i ostane u Americi, no Vilfan nije prihvatio tu ponudu. Iste se godine uspio s *Mariborom* plasirati u II. saveznu ligu, nakon pobjedničkog koša koji je Vilfan u odlučujućoj utakmici ostvario dvije sekunde prije isteka vremena.

Nakon ulaska u II. ligu, za trenera *Maribora* došao je Slobodan Koprivica iz Čačka, koji je Vilfana naučio sve igračke trikove te je, uz njegova prvoga trenera Borivoja Freliha, bio najzaslužniji za njegovo igračko sazrijevanje.

S kombiniranom reprezentacijom otišao je 1976. na Interkontinentalni kup u Južnu Ameriku. Bio je kandidat za nastup na seniorskom Europskom prvenstvu 1977. u Belgiji, ali nije uvršten, ne samo zbog ozljede pete, koju je zadobio nesretnim slučajem u moru, nego i zbog činjenice da je na pripremama bio jedini igrač iz drugoligaškog kluba. Na kraju priprema posjetili su ga čelnici splitske *Jugoplastike* s kojima je dogovorio prelazak u tu jaku prvoligašku momčad koja je u sezoni 1976./77. osvojila tri trofeja: državno Prvenstvo i Kup te Kup Radivoja Koraća. Za Vilfana je bila zainteresirana i *Crvena Zvezda* iz Beograda, a već ranije je bio pregovarao s ljubljanskom *Olimpijom* koja unatoč njegovim skromnim zahtjevima nije pristala na njegove uvjete.

U Splitu je ostao dvije sezone od 1977. do 1979. i kao član *Jugoplastike* ostvario je najveći uspjeh u karijeri: naslov svjetskoga prvaka. Trener Petar Skansi mu je, znajući njegov temperament, dao široke ovlasti i nije ga spustavao. Vilfan je najavljen u medijima kao zamjena za dugogodišnjeg reprezentativca, legendu i kapetana momčadi Ratomira Tvrdića koji se nakon sezone 1976./77. oprostio od aktivnog igranja, a dobio je i njegov dres s brojem 10. Iz Splita je u Italiju tada otišao još jedan vrhunski igrač, Damir Šolman, no *Jugoplastika* je s reprezentativcima

PETER VILFAN - Pero (Maribor, 29. VI. 1957)

Odraščal je v delavski družini v Mariboru. Mati Hilda, roj. Lepenik, je v drugem zakonu rodila Petrovo mlajšo sestro. Oče je družino zapustil, ko je bil Peter še otrok, mati pa se je pozneje vnovič poročila in v tem zakonu rodila Petrovo mlajšo sestro. V Mariboru je končal osnovno in srednjo ekonomsko šolo, postal ekonomski tehnik in študiral na visoki ekonomski šoli.

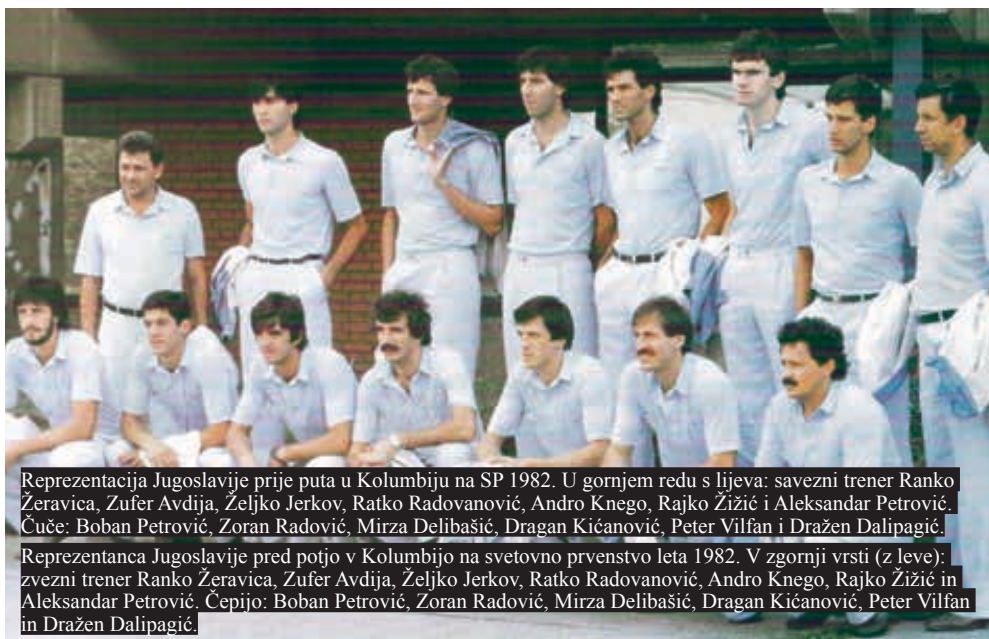
Pri 12 letih je bil povabljen na trening v Železniški košarkarski klub *Maribor*. Zaradi velike želje, da bi igral, in ljubezni do košarke je hitro napredoval. Igral je na položaju branilca in organizatorja igre. S 190 cm višine je bil že s 16 leti povabljen v prvo moštvo. Kot kadet in mladinec je na tekmah dosegal po 20–30 točk, tudi proti starejšim nasprotnikom. Že v zgodnjem obdobju košarkarske kariere je bil znan po temperamentu in trmi ter občasnih izpadih na tekmah, ki so bili bolj posledica njegovega značaja kot pa namernega povzročanja izgredov. Na igrišču in zunaj njega se je težko krotil in je vsakemu v obraz povedal, kar mu gre, ne glede na posledice. Zato je bil pozneje eden od največkrat kaznovanih igralcev v jugoslovanski košarki. Hkrati je bil prodoren igralec, nepredvidljiv, zelo hiter, z dobrim skokom ter vrhunskim občutkom za preigravanje in doseganje košev. Kot najboljši mladi igralec iz Maribora je bil povabljen v kadetsko reprezentanco Jugoslavije, kot prvi košarkar po legendarnem Ivu Daneuu. Da bi lahko sodeloval na evropskem kadetskem prvenstvu v Grčiji leta 1975, so mu zaradi predpisane starostne meje v dokumente kot rojstni datum vpisali leto 1958 namesto 1957. Na tem prvenstvu je pod vodstvom zveznega trenerja Janeza Drvariča z Jugoslavijo osvojil bronasto medaljo in bil izbran v najboljšo peterico prvenstva.

Komaj dva tedna po vrnitvi iz Grčije ga je trener Drvarič povabil v mladinsko reprezentanco, da bi nastopil na balkanskem prvenstvu v Čačku, kjer je potem prispeval k osvojitvi zlate medalje in doživel prave ovacije zaradi atraktivne igre. Po vrnitvi v Maribor ga je njegov klub poslal na počitnice, da bi si opomogel, saj je pri 190 cm višine tehtal samo 56 kilogramov. Košarkarska zveza Slovenije ga je leta 1976 uvrstila v skupino najboljših mladih igralcev, ki so odšli na košarkarski tabor v ZDA. Tam je izstopal po odličnih igrah, zato ga je George Ravelling, trener univerze v Washingtonu, povabil, da pride v njegovo moštvo in ostane v Ameriki, vendar Vilfan te ponudbe ni sprejel. Istega leta se je z *Mariborom* uvrstil v drugo zvezno ligo, po zmagovitem košu, ki ga je na odločilni tekmi dosegel le dve sekundi pred iztekom časa.

Po vstopu v drugo ligo je za trenerja *Maribora* prišel Slobodan Koprivica iz Čačka, ki je Vilfana naučil vseh igralških trikov in je bil ob njegovem prvem trenerju Borivoju Frelihu najbolj zaslužen za njegovo igralsko rast.

Z mešano reprezentanco je leta 1976 odšel na medcelinski pokal v Južno Ameriko. Bil je kandidat za nastop na članskem evropskem prvenstvu leta 1977 v Belgiji, vendar ni bil izbran, ne le zaradi poškodbe pete, ki jo je staknil na morju, ampak tudi zato, ker je bil na pripravah edini igralec iz drugoligaškega kluba. Ob koncu priprav so ga obiskali predstavniki splitske *Jugoplastike* in dogovorili so se za prestop v močno prvoligaško moštvo, ki je v sezoni 1976/77 osvojilo tri trofeje: državno prvenstvo in državni pokal ter pokal Radivoja Koraća. Za Vilfana se je zanimala tudi *Crvena zvezda* iz Beograda, že prej pa se je pogajal tudi z ljubljansko *Olimpijo*, ki pa ni sprejela njegovih pogojev, čeprav so bili skromni.

V Splitu je ostal dve sezoni, med letoma 1977 in 1979, in kot član *Jugoplastike* dosegel največji uspeh v karieri: naslov svetovnega prvaka. Trener Petar Skansi

Reprezentacija Jugoslavije prije puta u Kolumbiju na SP 1982. U gornjem redu s lijeva: savezni trener Ranko Žeravica, Zufer Avdija, Željko Jerkov, Ratko Radovanović, Andro Knego, Rajko Žižić i Aleksandar Petrović. Čuče: Boban Petrović, Zoran Radović, Mirza Delibašić, Dragan Kićanović, Peter Vilfan i Dražen Dalipagić.

Reprezentanca Jugoslavije pred potjo v Kolumbiju na svetovno prvenstvo leta 1982. V zgornji vrsti (z leve): zvezni trener Ranko Žeravica, Zufer Avdija, Željko Jerkov, Ratko Radovanović, Andro Knego, Rajko Žižić in Aleksandar Petrović. Čepijo: Boban Petrović, Zoran Radović, Mirza Delibašić, Dragan Kićanović, Peter Vilfan in Dražen Dalipagić.

kao što su bili Željko Jerkov i Duje Krstulović i s pojačanjem Vilfanom te odličnim klupskim igračima Macurom, Kruščićem, Tudorom, Grginom i Dukanom, imala odličnu momčad u tada najjačoj europskoj ligi. Ali imala je i dostojne konkurente u sarajevskoj *Bosni* koju su predvodili Delibašić, Varajić i Radovanović, kao i u beogradskom *Partizanu* za koji su igrali Kićanović i Dalipagić. Već na prvoj utakmici u Zadru, odigranoj za Kup Jugoslavije, postigao je Vilfan 37 koševa i najavio svoje velike mogućnosti. Kako je *Jugoplastika* prethodne sezone bila osvojila naslov prvaka, nastupali su u sezoni 1977./78. u Kupu europskih prvaka (KEP). Prvi nastup u Splitu Vilfan je imao u predkolu KEP-a protiv grčkog *Panathinaikosa*. Iako još nije imao pravo službenog nastupa za *Jugoplastiku*, jer se čekala potvrda iz Međunarodne košarkaške federacije (FIBA), Grci su se složili da Vilfan nastupi na utakmici i već u prvom poluvremenu zabio im je 22 koša. Odlično je igrao cijelu sezonu u Europi i bio je prvi strijelac KEP-a, što je u tadašnjoj Jugoslaviji ostalo nezapaženo.

Posebno se istaknuo u Splitu na utakmici protiv aktualnog europskog prvaka *Makabija* iz Tel Aviva, kojem je zabio 45 koševa, a postizao ih je iz svih pozicija. Ta ga je utakmica proslavila u cijeloj državi i zajamčila mu je mjesto u reprezentaciji. *Jugoplastika* se nije uspjela plasirati u finale KEP-a zbog sudačke krađe u utakmici protiv *Real Madrida* u Splitu i zbog nesmotrenog poraza u zadnjem kolu u Švedskoj protiv *Alvika*. Usprkos tome, Vilfan se u svojoj prvoj prvoligaškoj sezoni etablirao kao vrhunski igrač i strijelac. U I. saveznoj ligi osvojio je s *Jugoplastikom* 3. mjesto, iza *Bosne* i *Partizana*, a zadao je novom prvaku *Bosni* u sarajevskoj Skenderiji čak 58 koševa.

S reprezentacijom Jugoslavije nastupio je 1978. na Svjetskom prvenstvu u Manili, kada je ekipa pod vodstvom saveznoga trenera reprezentacije Aleksandra Nikolića osvojila zlatnu medalju. Momčad koju je predvodio kapetan Krešimir Ćosić i u kojoj su igrali Vilfan, Kićanović, Žižić, Knego, Jerkov, Skroče, Slavnić, Radovanović, Krstulović, Dalipagić i Delibašić, pobijedila je na svih deset utakmica i osvojila naslov svjetskog prvaka. Vilfan je bio najmlađi igrač u sastavu, a dobro se snašao u obrambenim zadacima te kao organizator igre kad je mijenjao Slavnića i kao strijelac kad je igrao u bekovskom paru s Kićanovićem. Bio je ukupno 4. strijelac reprezentacije i najviše koševa postigao je protiv Australije (28), a u finalu protiv Sovjetskog Saveza pridonio je završnoj pobjedi sa 6 koševa. S jugoslavenskom reprezentacijom potom je nastupio na Europskom prvenstvu u Belgiji i osvojio brončanu medalju.

U sezoni 1978./79. osvojio je s *Jugoplastikom* 2. mjesto, iza *Partizana*. Nakon dvije godine otišao je iz Splita i potpisao ugovor s najboljim slovenskim klubom, *Olimpijom* iz Ljubljane. U dresu *Olimpije* prve dvije sezone igrao je uz legendu kluba Vinka Jelovca koji je 1981. godine prestao igrati. Iako je Vilfan kasnije bio dugogodišnji lider momčadi nije uspio osvojiti niti jedan trofej jer je tadašnja *Olimpija* prema kvaliteti bila u sredini I. jugoslavenske lige ili se čak borila za opstanak. U sezoni 1983./84. *Olimpija* je ispala iz I. lige, u koju su se ubrzo vratili nakon osvajanja 1. mjesta u I. B ligi.

Sezonu 1985./86. proveo je Vilfan u beogradskom *Partizanu*. U dresu *Partizana* postigao je rekord brojem postignutih koševa u jednoj sezoni u svim natjecanjima. Na utakmicama državnih prvenstava i kupova te u Kupu Radivoja Koraća postigao je 1008 koševa, najviše u povijesti kluba. Dok je igrao u Beogradu, *Olimpija* je ponovno ispala iz društva najboljih, pa je Vilfan nakon povratka pomogao svome klubu da se tamo vrati, nakon još jedne pobjede u I. B ligi u sezoni 1986./87. Tada je u *Olimpiji* stasala nova generacija igrača, među njima i Jure Zdovc kao Vilfanov nasljednik.

Vilfan je trebao sudjelovati u reprezentaciji na Olimpijskim igrama 1980. u Moskvi, kad je osvojena zlatna medalja, ali spriječio ga je poziv na služenje vojnog roka, a nadležni mu nisu htjeli dati odgodu. Nakon povratka iz vojske igrao je u reprezentaciji: na Europskom prvenstvu 1981. u Čehoslovačkoj, gdje je osvojio srebro, na Svjetskom prvenstvu 1982. u Kolumbiji, gdje je osvojio broncu, i na Europskom prvenstvu 1983. u Francuskoj, gdje je Jugoslavija nakon incidenta na utakmici s Italijom zauzela tek 7. mjesto. Uz to je Vilfan osvojio i tri zlatne medalje na Balkanskim prvenstvima 1978., 1982. i 1983. Ukupno je za A reprezentaciju odigrao 114 utakmica od 1977. do 1984. i postigao je 1129 koševa.

Nakon raspada Jugoslavije postao je prvi kapetan košarkaške reprezentacije Slovenije i sudjelovao je na kvalifikacijskom turniru u Španjolskoj za odlazak na Olimpijske igre održane u Barceloni 1992. godine. Slovenija je na tim kvalifikacijama osvojila 5. mjesto, za malo ostavši bez plasmana na Olimpijske igre. Nakon što je 1992. s *Olimpijom* osvojio prvo Prvenstvo i Kup Slovenije, Vilfan se početkom 1993. oprostio od aktivne košarke.

Poslije igračke karijere okušao se i kao trener, a pokrenuo je prvu u Sloveniji košarkašku školu za mlade, koja se zove po njemu, te ljetni košarkarski kamp za mlade. Bio je dugogodišnji sportski televizijski komentator, a krajem

mu je, poznavajoč njegov temperament, dal široke možnosti in ga ni omejeval. Vilfana so v tisku predstavili kot zamjenjavo za dolgoletnega reprezentanta, legendo in kapetana moštva Ratimirja Tvrđića, ki se je po sezoni 1976/77 poslovil od aktivnega igranja, dobil pa je tudi njegov dres s številko 10. Iz Splita je tedaj v Italijo odšel še en vrhunski igralec, Damir Šolman, vendar je *Jugoplastika* z reprezentanti, kakršna sta bila Željko Jerkov in Duje Krstulović, z Vilfanovo okrepitevijo ter odličnimi klubskimi igralci Macuro, Kruščićem, Tudorjem, Grginom in Dukanom imela odlično moštvo v tedaj najmočnejši evropski ligi. Imela pa je tudi dostojne tekmece v sarajevski *Bosni*, ki so jo vodili Delibašić, Varajić in Radovanović, ter v beograjskem *Partizanu*, za katerega sta igrala Kićanović in Dalipagić. Že na prvi tekmi v Zadru, odigrani za pokal Jugoslavije, je Vilfan dosegel 37 točk in pokazal, česa je zmožen. Ker je *Jugoplastika* v prejšnji sezoni osvojila naslov prvaka, so v sezoni 1977/78 nastopili v pokalu evropskih prvakov (PEP). V Splitu je Vilfan prvič nastopil v kvalifikacijah za PEP proti grškemu *Panathinaikosu*. Čeprav ni smel uradno nastopati za *Jugoplastiko*, ker so še čakali potrditev Mednarodne košarkarske zveze (FIBA), so se Grki strinjali, da Vilfan nastopi na tekmi – in že v prvem polčasu je dosegel 22 točk. Odlično je igral celo sezono v Evropi in bil prvi strelec PEP-a, kar je v tedanji Jugoslaviji ostalo neopaženo.

Posebej je izstopal v Splitu na tekmi proti takratnemu evropskemu prvaku *Makabiju* iz Tel Aviva, ko je dal 45 točk in zadeval z vseh položajev. Ta tekma ga je proslavila v celi državi in mu zagotovila mesto v reprezentanci. Zaradi sodniške kraje na tekmi proti *Realu Madridu* v Splitu in zaradi nepotrebnega poraza v zadnjem kolu na Švedskem proti *Alviku* se *Jugoplastika* ni uvrstila v finale PEP-a. Kljub temu se je Vilfan v svoji prvi prvoligaški sezoni dokazal kot vrhunski igralec in strelec. V prvi zvezni ligi je z *Jugoplastiko* osvojil 3. mesto, za *Bosno* in *Partizanom*, na tekmi z novo prvakinjo *Bosno* pa je v sarajevski Skenderiji dosegel kar 58 točk.

Z reprezentanco Jugoslavije je leta 1978 nastopil na svetovnem prvenstvu v Manili, ko je ekipa pod vodstvom zveznega trenerja Aleksandra Nikolića osvojila zlato medaljo. Moštvo, ki ga je vodil kapetan Krešimir Ćosić ter v katerem so igrali Vilfan, Kićanović, Žižić, Knego, Jerkov, Skroče, Slavnić, Radovanović, Krstulović, Dalipagić in Delibašić, je zmagalo na vseh desetih tekmah in osvojilo naslov svetovnega prvaka. Vilfan je bil najmlajši igralec v postavi, dobro pa se je znašel pri obrambnih nalogah ter kot organizator igre, ko je menjal Slavnića, in kot strelec, ko je igral v obrambnem dvojcu s Kićanovićem. Skupno je bil 4. strelec reprezentance; največ točk je dosegel proti Avstraliji (28), v finalu proti Sovjetski zvezi pa je prispeval h končni zmagi s šestimi točkami razlike. Z jugoslovansko reprezentanco je potem nastopil na evropskem prvenstvu v Belgiji in osvojil bronasto medaljo.

V sezoni 1978/79 je z *Jugoplastiko* osvojil 2. mesto, za *Partizanom*. Po dveh letih je odšel iz Splita in podpisal pogodbo z najboljšim slovenskim klubom, *Olimpijo* iz Ljubljane. V dresu *Olimpije* je prvi dve sezoni igral ob legendi kluba Vinku Jelovcu, ki je leta 1981 prenehal igrati. Čeprav je bil Vilfan pozneje dolgoletni vodja moštva, mu ni uspelo osvojiti niti ene trofeje, saj je bila tedanja *Olimpija* po kakovosti v sredini prve jugoslovanske lige ali pa se je celo borila za obstoj. V sezoni 1983/84 je *Olimpija* izpadla iz prve lige, v katero se je kmalu vrnila, po osvojitvi 1. mesta v prvi B-ligi.

Sezono 1985/86 je Vilfan preživel v beograjskem *Partizanu*. V dresu *Partizana* je dosegel rekord v številu doseženih točk v eni sezoni v vseh tekmovanjih. Na tekmah državnih prvenstev in pokalov ter v pokalu Radivoja Koraća je dosegel 1008 točk, največ v zgodovini kluba. Medtem ko je igral v Beogradu, je *Olimpija* vnovič izpadla iz družbe najboljših, zato je Vilfan po vrniti svojemu klubu pomagal k vnovični uvrstitvi, po še eni zmagi v prvi B-ligi v sezoni 1986/87. Tedaj je v *Olimpiji* rasla nova generacija igralcev, med njim je bil tudi Jure Zdovc kot Vilfanov naslednik.

Vilfan bi moral sodelovati na olimpijskih igrah leta 1980 v Moskvi, ko je reprezentanca osvojila zlato medaljo, a mu je to preprečil poziv na služenje vojaškega roka, pristojni pa mu niso hoteli odobriti odloga. Po vrnitvi iz vojske je kot član reprezentance igral na evropskem prvenstvu leta 1981 na Češkoslovaškem, kjer je osvojil srebro, na svetovnem prvenstvu leta 1982 v Kolumbiji, kjer je osvojil bron, in na evropskem prvenstvu leta 1983 v Franciji, kjer je Jugoslavija po izgredih na tekmi z Italijo zasedla šele 7. mesto. Ob tem je Vilfan osvojil tudi zlate medalje na balkanskih prvenstvih leta 1978, 1982 in 1983. Skupaj je med letoma 1977 in 1984 za A-representanco odigral 114 tekem in dosegel 1129 točk.

Po razpadu Jugoslavije je postal prvi kapetan košarkarske reprezentance Slovenije. Nastopil je na kvalifikacijskem turnirju v Španiji za olimpijske igre leta 1992 v Barceloni. Slovenija je zasedla 5. mesto in za las zgrešila uvrstitev na olimpijske igre. Potem ko je leta 1992 z *Olimpijo* osvojil prvo prvenstvo in pokal Slovenije, se je Vilfan na začetku leta 1993 poslovil od aktivne košarke.

2011. izabran je za člana Državnog zbora Republike Slovenije, to jest Slovenskoga parlamenta. Košarkom se bavila i njegova kći Anja, koja je udana za košarkaša Vladu Ilievskog, Makedonca koji je igrao u slovenskoj *Olimpiji*, a 2012. potpisao je za hrvatski klub *Cedevita*.

Lit.: V. Bajrović, *Almanah Košarkaškog saveza Jugoslavije 1945 – 1988*, Beograd, 1989.; *FIBA Basketball results 1932 – 1993*, München, 1994.; *Košarkaška enciklopedija I deo muške reprezentacije Jugoslavije 1946 – 2000*, Beograd, 2001.; P. Vilfan, *Peter Vilfan*, (zapisao Tadej Golob), Ljubljana, 2004.

BORIS URBANC (Goriče kod Golnika, 15. VIII. 1957.)

Roditelji su mu Alojz i Frančiška, rođ. Markič. Rođen je Goriču kod Golnika, nedaleko Kranja. Po završetku srednje škole upisao se na Visoku školu za tjelesnu kulturu u Ljubljani gdje je diplomirao 1981. Radi kao profesor tjelesnog odgoja u kranjskoj gimnaziji.

Još kao dječak, od 7. do 11. godine, povremeno je kuglao na seoskoj jednostaznoj kuglani. U srednjoškolsko doba rekreativno se bavio kuglanjem, uz rukomet koji je također volio. U kuglanju je sve više napredovao, pa se 1976. godine učlanio u Kegljaški klub *Triglav* iz Kranja. Prvi trener bio mu je Vlado Martelanc, nekadašnji ekipni svjetski prvak koji je usmjerio Urbanca da se kuglanjem bavi kao sportskom disciplinom. Poticajni za razvoj karijere bili su i savjeti Nikole Dragaša, trostrukog svjetskog prvaka.

Urbanc je prvi uspjeh ostvario kao junior na Prvenstvu Jugoslavije 1979. u Ljubljani gdje je pojedinačno osvojio 5. mjesto, a s Igorom Kocjančičem u parovima 4. mjesto. Na Prvenstvu Jugoslavije 1980. u svojoj zadnjoj junior-skoj godini osvojio je u Poreču 3. mjesto pojedinačno, a bolji su bili Gyula Mohacsy iz banatske Debeljače i Ervino Fabac iz Poreča. Nakon završetka studija pristupio je 1984. momčadi ljubljanskog *Gradisa*, tada najkvalitetnijeg slovenskog kuglačkog kluba koji je 1983. osvojio ekipno prvenstvo države. U novoj sredini svakodnevno je trenirao, uz posao, razvijajući fizičku spremnost utezima i trčanjem u prirodi. Uz to je utvrdio najbolji način tjednog treniranja s obzirom na brojnost hitaca koja se može ostvariti. Takav pristup donio mu je i rezultate. S ekipom *Gradisa* osvojio je Dunavski kup 1985. u Regensburgu, a na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije iste su godine u Sarajevu osvojili 2. mjesto, iza europskog prvaka *Medveščaka*, a ispred *Brodosplita*. Urbanc je s Darkom Bizjakom postao prvak Jugoslavije u parovima 1986. u Beogradu, a 1987. u Sarajevu su osvojili 2. mjesto. U I.

Boris Urbanc s pet zlatnih medalja sa svjetskih prvenstava.

Boris Urbanc s petimi zlatimi medaljami s svetovnih prvenstev.

Kuglači *Medveščaka* 1992. S lijeva stoje: Božo Knežević, Zlatko Lazić, Cvitan Vučak, Željko Krišković, Boris Urbanc, predsjednik Pero Blažević. Sjede: Nikola Dragaš, Matjaž Hočevar, Željko Petrović i Jakov Džaja.

Kegljači *Medveščaka* leta 1992. Stojijo (z leve): Božo Knežević, Zlatko Lazić, Cvitan Vučak, Željko Krišković, Boris Urbanc, predsednik Pero Blažević. Sedijo: Nikola Dragaš, Matjaž Hočevar, Željko Petrović in Jakov Džaja.

saveznoj ligi koja je bila pokrenuta u sezoni 1987./88., Urbanc je s ekipom *Gradisa* bio na 4. mjestu, a on sâm bio je 3. igrač Lige po prosjeku oborenih čunjeva, iza klupskog kolege Hočevara i Galjanića iz *Grmoščice*.

U 31. godini debitirao je na Svjetskom prvenstvu 1988. u Budimpešti kuglajući za Jugoslaviju i postao prava senzacija. Već je u ekipnom dijelu prvenstva bio najbolji igrač reprezentacije koja je obojila ukupno 5323 čunja u disciplini

Po igralski karieri se je preizkusil tudi kot trener. Ustanovil je prvo košarkarsko šolo za mlade v Sloveniji, ki se imenuje po njem, in poletni mladinski košarkarski tabor. Bil je dolgoletni televizijski športni komentator. Konec leta 2011 je bil izvoljen za poslanca Državnega zbora Republike Slovenije. S košarko se je ukvarjala tudi njegova hči Anja, sicer poročena s košarkarjem Vladom Ilievskim, Makedoncem, ki je igral tudi v slovenski *Olimpiji*, leta 2012 pa je podpisal za hrvaški klub *Cedevita*.

Lit.: V. Bajrović, *Almanah Košarkaškog saveza Jugoslavije 1945–1988*, Beograd, 1989; *FIBA Basketball results 1932–1993*, München, 1994; *Košarkaška enciklopedija, I. deo, muške reprezentacije Jugoslavije 1946–2000*, Beograd, 2001; P. Vilfan (zapisal Tadej Golob), *Peter Vilfan*, Ljubljana, 2004.

BORIS URBANC

(Goriče pri Golniku, 15. VIII. 1957)

Njegovi starši so Alojz in Frančiška, roj. Markič. Rojen je v Goričah pri Golniku blizu Kranja. Po koncu srednje šole se je vpisal na visoko šolo za telesno kulturo v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1981. Dela kot profesor telesne vzgoje na kranjski gimnaziji.

Še kot deček, med 7. in 11. letom, je občasno kegljal na vaškem enosteznem kegljišču. V srednješolskem obdobju se je rekreativno ukvarjal s kegljanjem, rad pa je imel tudi ro-komet. V kegljanju je vedno bolj napredoval in se leta 1976 včlanil v Kegljaški klub *Triglav* iz Kranja. Njegov prvi trener je bil Vlado Martelanc, nekdanji ekipni svetovni prvak, ki ga je spodbudil, da se posveti kegljanju kot športni disciplini. Na razvoj njegove kariere so spodbudno vplivali tudi nasveti Nikole Dragaša, trikratnega svetovnega prvaka.

Urbanc je prvi uspeh dosegel kot mladinec na prvenstvu Jugoslavije leta 1979 v Ljubljani, kjer je osvojil 5. mesto posamično, v dvojcu z Igorjem Kocjančičem pa 4. mesto. Na prvenstvu Jugoslavije leta 1980 v Poreču je v svojem zadnjem mladinskem letu osvojil 3. mesto posamično, boljša sta bila Gyula Mohacsy iz Debeljače v Banatu in Ervino Fabac iz Poreča. Po koncu študija leta 1984 je prestopil v moštvo ljubljanskega *Gradisa*, tedaj najboljšega slovenskega kegljaškega kluba, ki je leta 1983 osvojil ekipno državno prvenstvo. V novem klubu je vsak dan treniral ob delu ter krepil telesno pripravljenost z dviganjem uteži in tekom v naravi. Dognal je najboljši način tedenskega treninga, pri katerem je upošteval število zadetkov, ki bi jih bilo mogoče doseči. Takšen pristop se mu je obrestoval. Z ekipo *Gradisa* je osvojil donavski pokal leta 1985 v Regensburgu, na ekipnem prvenstvu Jugoslavije istega leta v Sarajevu pa je osvojili 2. mesto, za evropskim prvakom *Medveščakom* in pred *Brodosplitom*. Urbanc je z Darkom Bizjakom postal prvak Jugoslavije v dvojicah leta 1986 v Beogradu, leta 1987 v Sarajevu pa sta osvojila 2. mesto. V prvi zvezni ligi, ki je nastala v sezoni 1987/88, je bil Urbanc z ekipo *Gradisa* na 4. mestu, on sam pa je bil 3. igralec glede na povprečje podrtih kegljev, za klubskim kolegom Hočevarjem in Galjaničem iz *Grmoščice*.

V 31. letu je debitiral na svetovnem prvenstvu leta 1988 v Budimpešti, ko je kegljal za Jugoslavijo in postal prava senzacija. Že v ekipnem delu prvenstva je bil najboljši igralec reprezentance, ki je podrla skupaj 5323 kegljev v disciplini 6 x 200 lučajev, in pod vodstvom zveznega kapetana Dujma Smoljanovića osvojila bronasto medaljo, za ekipama Madžarske in ZR Nemčije. V konkurenci dvojic je nastopal s svojim vzornikom Nikolo Dragašem. Idealen preplet izkušenj in mladosti jima je prinesel naslov svetovnih prvakov s 1851 podrtimi keglji, pri čemer jih je Dragaš podrl 914, Urbanc pa 937. To je bila prva zlata medalja za Urbanca. V posamični konkurenci je Urbanc premagal dotedanjega trikratnega svetovnega prvaka, Madžara Bélo Csányija, enega od največjih kegljačev v zgodovini. Osvojil je naslov svetovnega prvaka z 2792 keglji, kar je 29 kegljev več, kot jih je podrl drugouvrščeni Csányi, bron

6 x 200 hitaca te je pod vodstvom saveznog kapetana Dujama Smoljanovića osvojila brončanu medalju, iza ekipa Mađarske i SR Njemačke. U konkurenciji parova nastupao je sa svojim uzorom Nikolom Dragašem. Idealan spoj iskustva i mladosti donio im je naslov svjetskih prvaka s 1851 oborenim čunjem, od čega je Dragaš postigao 914, a Urbanc 937 čunjeva. Bila je to prva zlatna medalja za Urbanca. U pojedinačnoj konkurenciji Urbanc je uspio pobijediti dotadašnjeg trostrukog prvaka svijeta, Mađara Belu Csanyija, jednog od najvećih kuglača u povijesti. Osvojio je naslov svjetskoga prvaka s 2792 čunja, 29 čunjeva više od drugoplasiranog, dok je broncu osvojio drugi Mađar, Jozsef Mészáros. Nakon ovog velikog uspjeha Urbanc je krajem 1988. osvojio 2. mjesto na Prvenstvu Jugoslavije u Novom Sadu, iza Fučkara, a konačno je postao pojedinačni državni prvak 1989. u Sarajevu, ispred Galjanića i Fučkara. Iste godine je u parovima s Juvančićem ostvario u Kuli 3. mjesto. Na I. svjetskom kupu za pojedince 1989. u Budimpešti osvojio je brončanu medalju, a iste godine ponovno je osvojio broncu u pojedinačnoj konkurenciji na III. svjetskim igrama neolimpijskih sportova, održanima u njemačkom gradu Karlsruhe. Nastupio je na SP-u 1990. u Innsbrucku, ali nije uspio obraniti naslov pojedinačnog svjetskog prvaka premda je ponovno imao odlične nastupe. U ekipnom je dijelu Jugoslavija osvojila brončanu medalju, a Urbanc je uz Harrya Steržaja bio najbolji kuglač. U parovima je s Albinom Juvančićem ponovno osvojio zlatnu medalju i pritom oborio svjetski rekord s 1010 oborenih čunjeva. U pojedinačnoj konkurenciji bio je 8. dok je u novoj disciplini kombinacija zauzeo 4. mjesto.

Nakon SP-a, s Juvančićem je u Zagrebu osvojio i državno prvenstvo u parovima, a na posljednjem pojedinačnom Prvenstvu Jugoslavije, održanom 1991. u Ljubljani, zauzeo je 2. mjesto, iza Fučkara. Uoči raspada države pozvao ga je Dragaš da pristupi u Kuglački klub *Medveščak* te je potom, unatoč ratu u Hrvatskoj, i dalje sljedeće dvije godine od 1991. do 1993. nastupao u Zagrebu. U dresu *Medveščaka* osvojio je dva puta Europski kup: 1991. u Bratislavi i 1992. u Târgu Mureșute I. hrvatsku ligu u sezoni 1992./93.

Posebno je bio značajan nastup u Bratislavi u listopadu 1991. kad je Hrvatska već bila u ratu i borila se za međunarodno priznanje. Pobjeda je u tim okolnostima značila više od samog sporta. Momčad je predvodio Nikola Dragaš, a uz Urbanca su nastupili: Hočevar, Željko i Zvonko Petrović, Boljat, Bogdanović i Mušanić. Kao član *Medveščaka*, Urbanc je nastupio i na SP-u 1992. u Bratislavi, premda je zbog ozljede koljena propustio dio sezone i pola priprema. U Bratislavi je Slovenija prvi put postala svjetski ekipni prvak i postigla svjetski rekord, čemu je i on pridonio, u skladu s trenutnim mogućnostima. Taj su uspjeh ostvarili Harry Steržaj, Boris Urbanc, Bogdan Hribar, Darko Bizjak, Franc Kirbiš i Boris Benedik, koje je vodio trener Franc Belcijan.

Nakon odlaska iz Zagreba, sezonu 1993./94. proveo je u njemačkom klubu *Rot Weiss Sadhausen*, a potom se vratio u Sloveniju. Nastupio je na SP-u 1994. u Ludwigshafenu gdje je Slovenija, sa sastavom Bizjak, Urbanc, Steržaj, Juvančić, Kirbiš i Benedik, obranila naslov svjetskog ekipnog prvaka, dok je on s Hočevarom osvojio 4. mjesto u parovima. Od slovenske reprezentacije oprostio se na SP-u 1996. u Pragu kada su postigli ekipno 5. mjesto. Ukupno je za Sloveniju nastupio 25 puta. Iako je mogao još nastupati za reprezentaciju, smatrao je da mjesto treba prepustiti mlađima.

Pobijedio je i na turniru svjetskih prvaka u Somboru s osobnim rekordom (1065). U Sloveniji je kuglao za *Triglav* iz Kranja (1994. – 1997.), *Ljubljani* (1997. – 2001.), *Rudar Trbovlje* (2001. – 2004.), *Triglav Iskraemeco* (2004. – 2005.) i *Savu Siliko* iz Kranja (2006. – 2007.). Na prvenstvima Slovenije bio je prvak: pojedinačno 1998., 1999. i 2000.; u kombinaciji 2000. i 2004.; u parovima 1996. s Albinom Juvančićem i 1998. i 2000. s Primožom Pintaričem. S *Triglavom* osvojio je I. slovensku ligu 1995., 1996., 1997. i 2005. U toj je ligi bio prvi i 1999. s Kuglačkim klubom *Ljubljana Prosol Stiking* s kojim je osvojio i 2. mjesto u Svjetskom kupu iste godine u Bratislavi.

Aktivnu sportsku karijeru završio je 2008. Još u vrijeme aktivne sportske karijere iskušao se kao organizator kuglačkih turnira. Sa suradnicima je u Kopru 2001. organizirao turnir svjetskih prvaka na kojem je pobijedio u konkurenciji 16 igrača. Urbanc od 2008. organizira međunarodni turnir Masters za veterane, koji se svake godine održava u drugoj zemlji. Prvi turnir bio je održan u Kranju.

Dobitnik je velikog broja nagrada i priznanja. Proglašen je najboljim kuglačem Jugoslavije 1990. i Slovenije 1998. Dobitnik je Bloudekove plakete 1989. Povodom 50 godina Kuglačkog saveza Slovenije 2000. godine bio je proglašen najboljim kuglačem u povijesti Saveza, a povodom 60 godina Kuglačkog saveza Slovenije dobio je 2010. u Ljubljani priznanje Zlatni čunj.

pa je osvojil še en Madžar, József Mészáros. Po tako velikem uspehu je Urbanc konec leta 1988 osvojil 2. mesto na prvenstvu Jugoslavije v Novem Sadu, za Fučkarjem, posamični državni prvak pa je končno postal leta 1989 v Sarajevu, pred Galjanićem in Fučkarjem. V dvojicah je istega leta v Kuli z Juvančičem dosegel 3. mesto. Na prvem svetovnem pokalu za posameznike, leta 1989 v Budimpešti, je osvojil bronasto medaljo, vnovič pa se je bron na konkurenci posameznikov veselil še istega leta, na tretjih svetovnih igrah neolimpijskih športov v nemškem mestu Karlsruheju. Nastopil je na svetovnem prvenstvu leta 1990 v Innsbrucku, vendar ni obranil naslova posamičnega svetovnega prvaka, čeprav je vnovič odlično nastopal. V ekipnem delu je Jugoslavija osvojila bronasto medaljo, Urbanc pa je bil ob Harryju Steržaju najboljši kegljač. Z Albinom Juvančičem je v dvojicah ponovno osvojil zlato medaljo in pri tem s 1010 podrtimi keglji dosegel svetovni rekord. V posamični konkurenci je bil 8., v novi disciplini kombinaciji je zasedel 4. mesto.

Poleg svetovnega prvenstva je z Juvančičem osvojil tudi državno prvenstvo v Zagrebu v dvojicah, na zadnjem posamičnem prvenstvu Jugoslavije leta 1991 v Ljubljani pa zasedel 2. mesto, za Fučkarjem. Pred razpadom države ga je Dragaš povabil, da se pridruži Kegljaškemu klubu *Medveščak*, tako je med letoma 1991 in 1993 kljub vojni na Hrvaškem nastopal v Zagrebu. V dresu *Medveščaka* je dvakrat osvojil evropski pokal, leta 1991 v Bratislavi in leta 1992 v Tirgu Muresu, ter prvo hrvaško ligo v sezoni 1992/93.

Posebej pomemben je bil nastop v Bratislavi oktobra 1991, ko je bila Hrvaška že v vojni in se je borila za mednarodno priznanje. Zmaga je v tistih okoliščinah pomenila več kot le športni dosežek. Moštvo je vodil Nikola Dragaš, ob Urbancu pa so nastopili še Hočevnar, Željko in Zvonko Petrović, Boljat, Bogdanović in Mušanić. Kot član *Medveščaka* je Urbanc nastopil tudi na svetovnem prvenstvu leta 1992 v Bratislavi, čeprav je zaradi poškodbe kolena izpustil del sezone in pol priprav. V Bratislavi je Slovenija prvič postala svetovna ekipna prvakinja in dosegla svetovni rekord, k čemur je po svojih močeh prispeval tudi Urbanc. V ekipi, ki je dosegla ta uspeh, so bili še Harry Steržaj, Bogdan Hribar, Darko Bizjak, Franc Kirbiš in Boris Benedik, vodil pa jih je trener Franc Belcijan.

Po odhodu iz Zagreba je sezono 1993/94 preživel v nemškem klubu *Rot Weiss Sadhausen*, potem pa se je vrnil v Slovenijo. Nastopil je na svetovnem prvenstvu leta 1994 v Ludwigshafnu, kjer je Slovenija, v postavi Bizjak, Urbanc, Steržaj, Juvančič, Kirbiš in Benedik, obranila naslov svetovne ekipne prvakinja, on s Hočevnarjem pa je osvojil 4. mesto v dvojicah. Od slovenske reprezentance se je poslovil na svetovnem prvenstvu leta 1996 v Pragi, ko so dosegli ekipno 5. mesto. Skupaj je za Slovenijo nastopil 25-krat. Čeprav bi lahko še igral za reprezentanco, je menil, da je treba prostor prepustiti mlajšim.

Zmagal je tudi na turnirju svetovnih prvakov v Somborju z osebnim rekordom (1065). V Sloveniji je kegljal za *Triglav* iz Kranja (1994–1997), *Ljubljano* (1997–2001), *Rudar Trbovlje* (2001–2004), *Triglav Iskraemeco* (2004–2005) in *Savo Siliko* iz Kranja (2006–2007). Na prvenstvih Slovenije je bil posamični prvak med letoma 1998 in 2000, v kombinaciji leta 2000 in 2004, v dvojicah leta 1996 z Albinom Juvančičem ter leta 1998 in 2000 s Primožem Pintaričem. S *Triglavom* je osvojil prvo slovensko ligo med letoma 1995 in 1997 ter leta 2005. V tej ligi je bil prvi tudi leta 1999 s Kegljaškim klubom *Ljubljana Prosol Stiking*, s katerim je osvojil tudi 2. mesto v svetovnem pokalu istega leta v Bratislavi.

Aktivno športno kariero je končal leta 2008. Še v času, ko je tekmoval, se je preizkusil kot organizator kegljaških turnirjev. S sodelavci je v Kopru leta 2001 organiziral turnir svetovnih prvakov, na katerem je zmagal v konkurenci 16 igralcev. Urbanc od leta 2008 pripravlja mednarodni turnir masters za veterane, ki vsako leto poteka v drugi državi. Prvi turnir je bil v Kranju.

Je dobitnik številnih nagrad in priznanj. Razglašen je bil za najboljšega kegljača Jugoslavije leta 1990 in Slovenije leta 1998. Je dobitnik Bloudkove plakete leta 1989. Ob 50. obletnici Kegljaške zveze Slovenije leta 2000 je bil razglašen za najboljšega kegljača v zgodovini zveze, ob 60. obletnici Kegljaške zveze Slovenije leta 2010 pa je v Ljubljani prejel priznanje zlati kegelj.

Proslava 75 godina *Grmošćice* u Zagrebu 26. IV. 2013. Stoje s lijeva Albin Juvančič, Boris Benedik, autor knjige Eduard Hemar i Boris Urbanc. Proslava ob 75. obletnici *Grmošćice* v Zagrebu 26. 4. 2013. Stojijo (z leve): Albin Juvančič, Boris Benedik, avtor knjige Eduard Hemar in Boris Urbanc.

Izv.: Osobna izjava Borisa Urbanca iz Goriča; arhiva Franca Gornika iz Cerknice.

Lit.: *Bilten Kuglačkog saveza Jugoslavije 1979.*, Zagreb, 1982.; *Bilten KSJ 1988.*, Zagreb, 1989.; *Kegljaška obvestila – Rezultati tekmovalj v sezoni 1993./94.*, Ljubljana, 1994.; A. Likovnik, "Urbanec, Boris", Enciklopedija Slovenije 14 U–We, Ljubljana, 2000.; I. Čuk, A. Likovnik, P. Pintarič, M. Tušak, F. Belcijan, O. Kugovnik, *Kegljanje*, Ljubljana, 2000.; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003.; Mednarodni uspehi slovenskega kegljanja 1949–2002, Ljubljana, 2005.; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007.; J. Kosijer, *Medveščak 1958. – 2008.*, Zagreb, 2008.; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*, Ljubljana, 2010.; *Kronika kegljaškega kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011.; P. Arambašič, *Prvi čunj*, Sombor, 2011.

JASNA PTUJEC - IVELIĆ (Zagreb, 19. I. 1959.)

Rodena je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Josipa Ptujeca rodom iz Zagreba i majke Cirile, rođ. Černe, rodom iz Bleda. U Zagrebu je završila srednju školu i Višu školu za vanjsku trgovinu.

Rukometom se počela baviti 1973. kao školarka. Ubrzo je postala članica najbolje ženske ekipe u Zagrebu – Rukometnog kluba *Lokomotiva*. Počela je igrati kao lijeva vanjska igračica, ali je već s 15 godina zaigrala na vratarskoj poziciji i na tom je mjestu ostala do kraja rukometne karijere. U *Lokomotivi* je u počecima karijere bila druga vratarka, uz stalnu reprezentativku Anu Titlić. Ubrzo se nametnula kao vratarka izvanrednih refleksa, mačjih skokova i atraktivnih obrana.

Već 1975. godine postala je juniorska reprezentativka Hrvatske, a potom i Jugoslavije. Igrala je u talentiranoj generaciji juniorki, koju je predvodila Svetlana Kitić - Ceca, poslije najbolja svjetska rukometašica.

Jasna Ptujec nastupila je na prva dva svjetska juniorska prvenstva: 1977. u Rumunjskoj, kad je s jugoslavenskom reprezentacijom osvojila zlatnu medalju, i 1979. kad je Jugoslavija bila domaćin i osvojena je brončana medalja. Istodobno je s ekipom *Lokomotive* nastupala u I. saveznoj ligi i u europskim klupskim kupovima. U domaćim natjecanjima tada *Lokomotiva* nije mogla postići više od drugog mjesta, jer je dominirao Rukometni klub *Radnički* iz Beograda.

S ekipom *Lokomotive* Jasna Ptujec triput je uzastopno sudjelovala u osvajanju naslova viceprvakinja države: u sezonama 1974./75., 1975./76. i 1976./77. Dvaput je nastupila u finalu Kupa Jugoslavije 1975 i 1979. godine i dvaput je igrala u europskom finalu. Još kao 16-godišnjakinja Jasna Ptujec nastupila je 1975. u finalu Kupa europskih prvakinja protiv tada nepobjedivog *Spartaka* iz Kijeva, koji je ustvari bio ženska reprezentacija Sovjetskog Saveza. Godine 1980. *Lokomotiva* je izgubila finale Kupa pobjednica kupova protiv *Iskre* iz Čehoslovačke, porazom u dvjema utakmicama.

Na vrhuncu karijere bila je Jasna Ptujec u razdoblju od 1979. do 1984. Najprije je 1979. debitirala za A reprezentaciju Jugoslavije, a potom je 1981. promijenila klub i prešla u Rukometni klub *Trešnjevka* koja je *Lokomotivi* bila konkurentski gradski klub.

Ženska rukometna reprezentacija Jugoslavije, pobjednice na OI 1984. S desna: Alenka Cuderman, Ljubinka Janković, Svetlana Dašić, Mirjana Ognjenović, Jadranka Jež, Slavica Đukić, Jasna Ptujec, Emilija Erčić, Svetlana Anastasovski, Biserka Višnjić, Jasna Kolar, Mirjana Đurica, Dragica Đurić, Vujčić, Ljiljana Mugoša, Zorica Pavičević, Olga Pejović i Svjetlana Mugoša.

Ženska rukometna reprezentacija Jugoslavije, zmagovalka na olimpijskih igrah leta 1984. Z desne: Alenka Cuderman, Ljubinka Janković, Svetlana Dašić, Mirjana Ognjenović, Jadranka Jež, Slavica Đukić, Jasna Ptujec, Emilija Erčić, Svetlana Anastasovska, Biserka Višnjić, Jasna Kolar, Mirjana Đurica, Dragica Đurić, Vujčić, Ljiljana Mugoša, Zorica Pavičević, Olga Pejović in Svjetlana Mugoša.

Vira: Osebna izjava Borisa Urbanca iz Gorič; arhiv Franca Gornika iz Cerknice.

Lit.: *Bilten Kuglačkog saveza Jugoslavije 1979*, Zagreb, 1982; *Bilten KSJ 1988*, Zagreb, 1989; *Kegljaška obvestila - Rezultati tekmovalj v sezoni 1993/94*, Ljubljana, 1994; A. Likovnik, "Urbanec, Boris", Enciklopedija Slovenije 14 U–We, Ljubljana, 2000; I. Čuk, A. Likovnik, P. Pintarič, M. Tušak, F. Belcijan, O. Kugovnik, *Kegljanje*, Ljubljana, 2000; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003; *Mednarodni uspehi slovenskega kegljanja 1949–2002*, Ljubljana, 2005; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007; J. Kosijer, *Medveščak 1958. – 2008.*, Zagreb, 2008; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*, Ljubljana, 2010; *Kronika kegljaškega kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011; P. Arambašić, *Prvi čunj*, Sombor, 2011.

JASNA PTUJEC - IVELIĆ (Zagreb, 19. I. 1959)

Rodila se je v hrvaško-slovenski družini očetu Josipu Ptujcu, po rodu iz Zagreba, in materi Cirili, roj. Černe, po rodu z Bleda. V Zagrebu je končala srednjo šolo in višjo šolo za zunanjo trgovino.

Z roketom se je začela ukvarjati leta 1973 kot šolarica. Kmalu je postala članica najboljšje ženske ekipe v Zagrebu – Rokometnega kluba *Lokomotiva*. Igrati je začela kot leva zunanja igralka, vendar je že s 15 leti zaigrala kot vratarka in na tem položaju ostala do konca rokometne kariere. V *Lokomotivi* je bila na začetku kariere druga vratarka, ob stalni reprezentantki Ani Titlić. Kmalu se je potrdila kot vratarka izjemnih refleksov, mačjih skokov in atraktivnih obramb.

Že leta 1975 je postala mladinska reprezentantka Hrvaške, potem pa tudi Jugoslavije. Igrala je v nadarjeni generaciji mladink, ki jo je vodila Svetlana Kitić - Ceca, pozneje najboljša rokometnašica sveta.

Jasna Ptujec je nastopila na prvih dveh svetovnih mladinskih prvenstvih: leta 1977 v Romuniji, ko je z jugoslovansko reprezentanco osvojila zlato medaljo, ter leta 1979, ko je bila Jugoslavija gostiteljica in so osvojile bronasto medaljo. Hkrati je z ekipo *Lokomotive* nastopala v prvi zvezni ligi in evropskih klubskih pokalih. V domačih tekmovanjih *Lokomotiva* tedaj ni mogla doseči več kot drugo mesto, ker je prevladoval Rokometni klub *Radnički* iz Beograda.

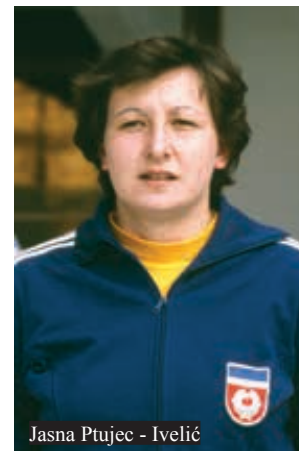
Z ekipo *Lokomotive* je bila Jasna Ptujec trikrat zapored državna podprvakinja, med sezonama 1974/75 in 1976/77. V finalu pokala Jugoslavije je nastopila dvakrat, leta 1975 in 1979, dvakrat pa je igrala tudi v evropskem finalu. Še kot 16-letnica je leta 1975 nastopila v finalu pokala evropskih prvakinj proti tedaj nepremagljivemu *Spartaku* iz Kijeva, ki je bil dejansko ženska reprezentanca Sovjetske zveze. Leta 1980 je *Lokomotiva* izgubila finale pokala pokalnih zmagovalk proti *Iskri* iz Češkoslovaške, s porazom v dveh tekmah.

Vrhunec kariere je Jasna Ptujec doživela med letoma 1979 in 1984. Najprej je leta 1979 debitirala za A-representanco Jugoslavije, potem pa je leta 1981 zamenjala klub: iz *Lokomotive* je prestopila v konkurenčni mestni klub, v Rokometni klub *Trešnjevka*.

Z jugoslovansko reprezentanco je trikrat zapored nastopila na balkanskih igrah: leta 1979 v Splitu, ko so osvojile zlato medaljo, leta 1980 v Tirgu Muresu (srebrna medalja) in leta 1981 v Kikindi (ponovno zlato). Nastopila je na svetovnem prvenstvu konec leta 1982 na Madžarskem, kamor je jugoslovanska reprezentanca pod vodstvom zveznega trenerja Josipa Samardžije odpotovala kot ena od favoritinj. Osvojila je bronasto medaljo, za reprezentancama Sovjetske zveze in Madžarske. Reporterji so Jasno razglasili za najboljšo vratarko tistega prvenstva in jo izbrali v idealno sedmerico. Na tekmi z Madžarsko je obranila pet sedemmetrovk zapored, Madžarke kar 21 minut niso dosegle zadetka, Jasna pa je na koncu prvega polčasa celo s svojih vrat dosegla gol. Ob soimenjakinji Jasni Merdan je imela največ zaslug za osvojitvev bronaste medalje.

Dve leti pozneje je nastopila pod vodstvom Josipa Samardžije na olimpijskih igrah v Los Angelesu, ob še dveh hrvaških igralkah, Mirjani Ognjenović in Biserki Višnjic, ter ob Slovenki Alenki Cuderman. Jugoslavija je izkoristila bojkot, zaradi katerega niso nastopile reprezentance vzhodnega bloka, in osvojila zlato medaljo, pred Južno Korejo in Kitajsko. Od reprezentance se je Jasna Ptujec - Ivelić poslovila leta 1986, po 79 nastopih in enem zadetku.

V klubski karieri je z ekipo *Trešnjevke* dosegla tisto, česar ni mogla z *Lokomotivo*. Po dveh izgubljenih finalih je leta 1982 nastopila v tedaj premierni izdaji pokala Mednarodne rokometne zveze (IHF); *Trešnjevka* je takrat po

Jasna Ptujec - Ivelić

S jugoslavenskom je reprezentacijom triput uzastopno nastupila na Balkanskim igrama: 1979. u Splitu, kad je osvojena zlatna medalja, 1980. u Târgu Mureșu (srebrna medalja) i 1981. u Kikindi (ponovno zlato). Nastupila je na Svjetskom prvenstvu krajem 1982. u Mađarskoj, kamo je jugoslavenska reprezentacija, pod vodstvom saveznoga trenera Josipa Samardžije, otputovala kao jedan od favorita i uspjela je osvojiti brončanu medalju, iza reprezentacija Sovjetskog saveza i Mađarske. Izvjestitelji su Jasnu proglasili najboljom vratarkom tog prvenstva i izabrana je u idealnu sedmorku. Na utakmici s Mađarskom obranila je pet sedmeraca za redom, Mađarice nisu 21 minutu mogle postići zgoditak, a Jasna je čak na kraju prvog poluvremena postigla gol sa svojih vrata. Uz imenjakinju Jasnu Merdan bila je najzaslužnija za osvajanje brončane medalje.

Dvije godine poslije nastupila je pod vodstvom Josipa Samardžije na Olimpijskim igrama u Los Angelesu, uz još dvije hrvatske igrачice: Mirjanu Ognjenović i Biserku Višnjić te uz Slovenku Alenku Cuderman. Jugoslavija je iskoristila bojkot radi kojeg nisu nastupile reprezentacije istočnoga bloka i osvojila je zlatnu medalju ispred Južne Koreje i Kine. Od reprezentacije se Jasna Ptujec - Ivelić oprostila 1986. nakon 79. nastupa i 1 postignutog zgoditka.

U klupskoj karijeri je s ekipom *Trešnjevke* uspjela ostvariti ono što nije s *Lokomotivom*. Nakon dva izgubljena finala nastupila je 1982. u tada premijernom izdanju Kupa Međunarodne rukometne federacije (IHF) i tad je *Trešnjevka*, nakon pobjede nad ekipom *Egle* iz Vilniusa, osvojila europski trofej. U sezoni 1984./85. ponovno je igrala u matičnom klubu *Lokomotiva*, a aktivnu rukometnu karijeru završila je 1986. nakon povratka u *Trešnjevku*. Prema ostvarenim rezultatima jedna je od najuspješnijih rukometašica u Hrvatskoj.

Stekla je status zaslužne sportašice Jugoslavije i dobitnica je Zlatne značke Saveza za fizičku kulturu Jugoslavije. Bila je članica rukometne reprezentacije koja je po izboru Sportskih novosti bila proglašena za najbolju žensku ekipu Jugoslavije 1977., 1982 i 1984. godine. Nakon završetka aktivne karijere kratko je još radila s klupskim vratarkama i bavila se rukometom kao članica Upravnog odbora Ženskog rukometnog kluba *Trešnjevka*.

Radi u tvrtki Iscar alati koja prodaje opremu za metalnu industriju. Živi u Bregani, uz granicu Hrvatske i Slovenije.

Izv.: Osobna izjava Jasne Ivelić, rođ Ptujec, iz Bregane.

Lit.: Rukomet br. 4, Varaždin, veljača 1983.; *35 godina Rukometnog kluba Lokomotiva Zagreb 1949. – 1984.*, Zagreb, 1984.; M. Flander, *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

ALBIN JUVANČIČ (Kranj, 28. II. 1959.)

dijelu natjecanja, kad je s 5476 oborenih čunjeva osvojena brončana medalja, iza Mađarske i SR Njemačke.

U ljeto 1986. prešao je iz *Gradisa* u zagrebačku *Grmoščicu* te kao član novog kluba osvojio u Skoplju naslov pojedinačnog prvaka Jugoslavije. Na kraju 1986. zauzeo je 1. mjesto na rang listi najboljih jugoslavenskih kuglača, ispred Bizjaka, Liovića, Puharića i Dragaša. Za ekipu *Grmoščice* nastupao je samo jednu sezonu, osvojivši 4. mjesto

zmagi nad ekipo *Egle* iz Vilne osvojila evropsko trofejo. V sezoni 1984/85 je ponovno igrala v matičnem klubu *Lokomotiva*, aktivno rokometno kariero pa je končala leta 1986 po vrnitvi v *Trešnjevko*. Po doseženih rezultatih je ena od najuspešnejših rokometasnic na Hrvaškem.

Dosegla je naziv zaslužne športnice Jugoslavije. Je dobitnica zlate značke Zveze za telesno kulturo Jugoslavije. Bila je članica rokometne reprezentance, ki so jo v Sportskih novostih razglasili za najboljšo žensko ekipo Jugoslavije leta 1977, 1982 in 1984. Po koncu aktivne kariere je kratek čas še delala s klubskimi vratarkami in se ukvarjala z rokometom kot članica upravnega odbora Ženskega rokometnega kluba *Trešnjevka*.

Zaposlena je v družbi Iscar alati, ki prodaja opremo za jeklarsko industrijo. Živi v Bregani, ob meji med Hrvaško in Slovenijo.

Vir: Osebna izjava Jasne Ivelić, roj. Ptujec, iz Bregane.

Lit.: Rukomet št. 4, Varaždin, februar 1983; *35 godina Rukometnog kluba Lokomotiva Zagreb 1949–1984*, Zagreb, 1984; M. Flander, *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Zagreb, 1986; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

ALBIN JUVANČIČ (Kranj, 28. II. 1959)

Njegov oče je Jože, mati pa Marija, roj. Tršan. Končal je srednjo trgovsko šolo v Kranju in višjo strokovno šolo v Ljubljani leta 2003. S kegljanjem se je začel ukvarjati leta 1974 v klubu *Simona Jenka* iz Podreče pri Kranju.

Že kot mladinec se je izkazal z odličnim kegljanjem. S svojim matičnim klubom je osvojil ekipno 3. mesto na mladinskem državnem prvenstvu leta 1977 v Tesliću. Med letoma 1981 in 1986 je nastopal za ljubljanski *Gradis*, tedaj enega od najboljših klubov v Jugoslaviji, za katerega so igrali reprezentanti Darko Bizjak, Matjaž Hočevnar in Boris Urbanc. S klubskim kolegom Hočevnarjem je v dvojicah osvojil mladinsko državno prvenstvo leta 1982 v Somborju. S kegljači *Gradisa* je dosegel največji uspeh z osvojitvijo donavskega pokala leta 1985 v Regensburgu.

V izvrstni formi je bil leta 1986, ko je zmagal v seriji štirih kvalifikacijskih turnirjev za sestavo reprezentance za nastop na svetovnem prvenstvu v Münchnu, kjer je bil potem najboljši igralec Jugoslavije v ekipnem delu tekmovalca, ko so s 5476 podrtimi keglji osvojili bronasto medaljo, za Madžarsko in ZR Nemčijo.

Poleti 1986 je iz *Gradisa* odšel v zagrebško *Grmoščico*. Kot član novega kluba je v Skopju osvojil naslov posamičnega prvaka Jugoslavije. Konec leta 1986 je zasedel 1. mesto na lestvici najboljših jugoslovanskih kegljačev, pred Bizjakom, Liovićem, Puharićem in Dragasem. Za ekipo *Grmoščice* je nastopal samo eno sezono in na ekipnem prvenstvu Jugoslavije leta 1987 osvojil 4. mesto. Potem se je vrnil v Ljubljano in kegljal za *Gradis* do leta 1991. Igral je na svetovnem prvenstvu leta 1990 v Innsbrucku, kjer je dosegel dotlej največji uspeh z osvojitvijo zlate medalje v dvojicah z Borisom Urbancem in bronaste medalje ekipno.

Med razpadom Jugoslavije leta 1991 je podpisal novo pogodbo z *Grmoščico* in kegljal v Zagrebu dve sezoni, do leta 1993. Tisto obdobje je bilo kljub vojnim okoliščinam obdobje največjih uspehov v zgodovini kluba iz zagrebske Kustošije. Juvančič je nastopil na svetovnem pokalu v Bratislavi oktobra 1991, ko je *Grmoščica* osvojila 2. mesto, za nemškim *Rot Weissom*, on pa je bil – ob Borisu Benediku in Vladimirju Galjaniću – najučinkovitejši igralec.

Momčad *Grmoščice* je na Svjetskom kupu 1991. u Bratislavi prvi put nastupila s hrvatskim obilježjima. S lijeva stoje: Suvat Selmić, Vladimir Galjanić, Josip Košutić, Cvitan Vučak i trener Vladimir Šojat; čuče: Albin Juvančič, Boris Benedik, Jakov Džaja i Božidar Katić.

Moštvo *Grmoščice* je na svetovnem pokalu leta 1991 v Bratislavi prvič nastopilo s hrvaškimi simboli. Stojijo (z leve): Suvat Selmić, Vladimir Galjanić, Josip Košutić, Cvitan Vučak in trener Vladimir Šojat. Čepijo: Albin Juvančič, Boris Benedik, Jakov Džaja in Božidar Katić.

na ekipnom Prvenstvu Jugoslavije 1987. godine. Potom se vratio u Ljubljano i kuglao za *Gradis* do 1991. godine. Igrao je na Svjetskom prvenstvu 1990. u Innsbrucku i postigao dotad najveći uspjeh osvajanjem zlatne medalje u parovima, s Borisom Urbancem, i brončane medalje ekipno.

U trenutku raspada Jugoslavije godine 1991. potpisao je novi ugovor s *Grmoščicom* i kuglao je u Zagrebu dvije sezone, do 1993. Unatoč ratnim okolnostima bilo je to razdoblje najvećih uspjeha u povijesti tog kluba iz zagrebačke Kustošije. Juvančić je nastupio na Svjetskom kupu u Bratislavi u listopadu 1991. kada je *Grmoščica* osvojila 2. mjesto, iza njemačkog *Rot Weissa*, a on je – uz Borisa Benedika i Vladimira Galjanića – bio najučinkovitiji igrač. Nakon osvojenog prvog ekipnog Prvenstva Hrvatske 1992. i Turnira Slobodna Hrvatska, na kojem je uz Galjanića bio najbolji igrač *Grmoščice*, uslijedio je najveći uspjeh: osvajanje Svjetskog kupa u Szegedu. Pod vodstvom trenera Vladimira Šojata, momčad *Grmoščice* oborila je 5582 čunja i postala najbolja na svijetu. U tom su povijesnom uspjehu uz Juvančića sudjelovali: Kuharić, Katić, Galjanić, Benedik i Košutić.

Nakon povratka u Sloveniju nastupao je u sezoni 1993./94. za *Gradis*, a potom za *Triglav*, do kraja svoje igračke karijere. Postao je prvak Slovenije u parovima s Urbancem 1996. godine, a pojedinačno je osvojio 2. mjesto 1994. S momčadi *Triglava* osvojio je ekipna državna prvenstva četiri puta uzastopno od 1995. do 1998. godine.

Za reprezentaciju Slovenije nastupio je na SP-u 1994. u Ludwigshafenu gdje su osvojili zlatnu medalju ekipno, a uz to je ekipa Slovenije s 5882 oborena čunja ostvarila novi svjetski rekord. U Pragu su 1996. godine ekipno zauzeli 5. mjesto.

Najveći osobni uspjeh ostvario je na Svjetskom kupu 1995. godine, u češkom mjestu Blansko, osvajanjem pojedinačnog naslova pobjednika, ispred Makedonca Maneva i Mađara Makkaija. U proljeće 1998. zbog ozljede je završio igračku karijeru i krajem te godine postao je trener prve momčadi *Triglava*.

Uspješnu karijeru nastavio je i kao trener. Pod njegovim je vodstvom *Triglav* osvojio I. slovensku ligu šest puta uzastopno od 2000. do 2005. godine, a na međunarodnoj sceni osvojili su Svjetski kup 2003. u Prešovu te 2. mjesto 2001. u Viernheimu. U Ligi prvaka najbolji su bili 2003., a 2. mjesto osvojili su 2004. godine. Istaknuo se i kao trener muške reprezentacije Slovenije. Vodio je Sloveniju na SP-u 2002. u Osijeku, kad su po treći put osvojili zlatnu medalju i naslov ekipnih prvaka svijeta. Godine 2005. osvojili su na SP-u u Novom Sadu ekipnu brončanu medalju.

Od 1976. do 2010. bio je zaposlen u Merкуру u Naklu, od 2010. do 2012. u poduzeću Terra-R.B. u Škofljici (Ljubljana), a od svibnja 2012. radi u poduzeću Arcelor Mittal Distribucija u Ljubljani.

Član je predsjedništva Kuglačkog saveza Slovenije. Povodom 60 godina Saveza dobio je 2011. godine Srebrni čunj za postignute kuglačke rezultate, a povodom 20-godišnjice samostalnosti Kuglačkog saveza Slovenije dobio je 2012. Zlatni čunj za rezultate koje je postigao kao trener.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Albina Juvančića iz Kranja; arhiva KŠK-a *Grmoščica* iz Zagreba.

Lit.: *Bilten Kuglačkog saveza Jugoslavija I–II, 1977.*, Zagreb, 1977.; *Bilten KSJ 1982.*, Zagreb, 1983.; *Bilten KSJ 1985.*, Zagreb, 1986.; *Almanah jugoslovenskog sporta 1986.*, Beograd, 1987.; *Hrvatski športski almanah 1992 – 1993*, Zagreb, 1992.; *Kegljaška obavijestila - Rezultati tekmovanj v sezoni 1994/95.*, Ljubljana, 1995.; A. Likovnik, “*Juvančić, Albin*”, Enciklopedija Slovenije 16. dodatak A–Ž, Ljubljana, 2002.; G. Horti, *Almanah*, Subotica, 2003.; G. Horti, *Almanah 2*, Subotica, 2007.; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950 – 2010*, Ljubljana, 2010.; *Kronika kegljaškega kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011. E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmoščica 1938 – 2013*, Zagreb 2013.

MATJAŽ HOČEVAR (Ljubljana, 25. V. 1960. – Grosuplje, 10. II. 2011.)

Roditelji su mu Karel, rodom iz Kranja, i Ivana, rodom iz Ljubljane. Diplomirao je na Fakultetu za elektrotehniku u Ljubljani. Počeo se baviti kuglanjem u 8. razredu osnovne škole, a još je u djetinjstvu na treninge i natjecanja pratio oca koji je bio kuglač.

Premda je odmalena zavolio kuglanje trebao je pričekati da fizički ojača prije nego započne s ozbiljnim treninzima. S 15 godina postao je član Kegljaškog kluba *Ljubljana Center*. U juniorskoj dobi postizao je već izvrsne

Potem ko je leta 1992 osvojil prvo ekipno prvenstvo Hrvaške in turnir svobodna Hrvaška, na katerem je bil ob Galjaniću najboljši igralec *Grmoščice*, je sledil največji uspeh: osvojitve svetovnega pokala v Szegedu. Pod vodstvom trenerja Vladimirja Šojata je moštvo *Grmoščice* podrla 5582 kegljev in postalo najboljša na svetu. Pri tem zgodovinskem uspehu so ob Juvančiču sodelovali Kuharić, Katić, Galjanić, Benedik in Košutić.

Po vrnitvi v Slovenijo je v sezoni 1993/94 nastopal za *Gradis*, potem pa do konca igralne kariere za *Triglav*. V dvojicah je postal prvak Slovenije z Urbancem leta 1996, posamično pa je osvojil 2. mesto leta 1994. Z moštvom *Triglava* je med letoma 1995 in 1998 štirikrat zapored osvojil ekipno državno prvenstvo.

Za reprezentanco Slovenije je nastopil na svetovnem prvenstvu leta 1994 v Ludwigshafnu, kjer so osvojili zlato medaljo ekipno, ob tem pa je ekipa Slovenije s 5882 podrtimi keglji dosegla nov svetovni rekord. V Pragi so leta 1996 ekipno zasedli 5. mesto.

Največji osebni uspeh je dosegel v svetovnem pokalu leta 1995 v češkem mestu Blansko, z osvojitvijo posamičnega naslova zmagovalca, pred Makedoncem Manevom in Madžarom Makkajjem. Spomladi leta 1998 je zaradi poškodbe končal igralno kariero in konec tistega leta postal trener prvega moštva *Triglava*.

Uspešno kariero je nadaljeval tudi kot trener. Pod njegovim vodstvom je *Triglav* šestkrat zapored osvojil prvo slovensko ligo, med letoma 2000 in 2005, na mednarodnem prizorišču pa so osvojili svetovni pokal leta 2003 v Prešovu in 2. mesto leta 2001 v Viernheimu. V ligi prvakov so bili najboljši leta 2003, 2. mesto pa so osvojili leta 2004. Dokazal se je tudi kot trener moške reprezentance Slovenije. Slovenijo je vodil na svetovnem prvenstvu leta 2002 v Osijeku, ko so tretjič osvojili zlato medaljo in naslov ekipnih svetovnih prvakov. Leta 2005 so na svetovnem prvenstvu v Novem Sadu dobili ekipno bronasto medaljo.

Med letoma 1976 in 2010 je bil zaposlen v Merkurju v Naklem, med letoma 2010 in 2012 v podjetju Terra -R.B. na Škofljici pri Ljubljani, od 1. maja 2012 pa dela v podjetju ArcelorMittal Distribucija v Ljubljani.

Je član predsedstva Kegljaške zveze Slovenije. Ob 60. obletnici zveze je leta 2011 prejel srebrni keglj za dosežene kegljaške rezultate, ob 20. obletnici samostojnosti Kegljaške zveze Slovenije leta 2012 pa zlati keglj za rezultate, ki jih je dosegel kot trener.

Vira: Osebna izjava in arhiv Albina Juvančiča iz Kranja; arhiv KŠK *Grmoščica* iz Zagreba.

Lit.: *Bilten Kuglačkog saveza Jugoslavija I–II*, 1977, Zagreb, 1977; *Bilten KSJ 1982*, Zagreb, 1983; *Bilten KSJ 1985*, Zagreb, 1986; *Almanah jugoslovenskog sporta 1986*, Beograd, 1987; *Hrvatski športski almanah 1992–1993*, Zagreb, 1992; *Kegljaška obvestila - Rezultati tekmovanj v sezoni 1994/95*, Ljubljana, 1995; A. Likovnik, "Juvančič, Albin", Enciklopedija Slovenije 16, dodatek A–Ž, Ljubljana, 2002; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*, Ljubljana, 2010; *Kronika kegljaškega kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011; E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmoščica 1938–2013*, Zagreb, 2013.

MATJAŽ HOČEVAR

(Ljubljana, 25. V. 1960–Grosuplje, 10. II. 2011)

Njegovi starši so Karel, po rodu iz Kranja, in Ivana, po rodu iz Ljubljane. Diplomiral je na fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani. S kegljanjem se je začel ukvarjati v 8. razredu osnovne šole, že v otroštvu pa je na treninge in tekmovanja spremljal očeta, ki je bil tudi kegljač.

Čeprav mu je bilo kegljanje pri srcu od malih nog, je moral počakati, da se telesno okrepi, preden je začel resno trenirati. S 15 leti je postal član Kegljaškega kluba *Ljubljana Center*. Že v mladinskem obdobju je dosegal izvrstne rezultate, s prek 1000 podrtimi keglji v 200 lučajih na kegljišču Maksa Perca v Ljubljani. Bil je najbolj obetaven mladinec jugoslovanskega kegljanja. Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1975 v Ljubljani je osvojil posamično 2. mesto, leta 1978 v Bečeju pa je postal državni prvak, pred Makarščanom Dujetom Puharićem, ki je kegljal v Beogradu.

Ti rezultati so ga pripeljali v mladinsko reprezentanco, v kateri je bil kapetan ter z njo trikrat zapored nastopil na evropskem prvenstvu in enkrat na svetovnem. Prvi nastop na evropskem prvenstvu je imel leta 1977 v Zagrebu, kjer je z jugoslovansko reprezentanco ekipno osvojil srebrno medaljo. Na naslednjem mladinskem prvenstvu stare celine, leta 1979 v Augsburgu, je z reprezentanco ekipno osvojil zlato medaljo, posamično in v dvojicah pa je zasedel 6. mesto.

rezultate, s preko 1000 oborenih čunjeva u 200 hitaca na kuglani Maks Perc u Ljubljani. Bio je najperspektivniji junior jugoslavensko-guglanja. Na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1975. u Ljubljani osvojio je pojedinačno 2. mjesto dok je 1978. u Bečeju postao državni prvak, ispred Makaranina Duje Puharića koji je kuglao u Beogradu.

Ti su ga rezultati doveli u juniorsku reprezentaciju u kojoj je bio kapetan i triput je uzastopno nastupio na Europskom prvenstvu (EP) i jednom na Svjetskom prvenstvu. Prvi nastup na EP-u imao je 1977. u Zagrebu gdje je u ekipno s jugoslavenskom reprezentacijom osvojio srebrnu medalju. Na sljedećem juniorskom EP-u 1979. u Augsburgu osvojio je s reprezentacijom ekipnu zlatnu medalju, a pojedinačno i u parovima zauzeo je 6. mjesto. Na svojem trećem EP-u 1981. u Beču ponovno je u ekipnom dijelu sudjelovao u osvajanju srebrne medalje. Želja za napredovanjem dovela ga je 1981. u ljubljanski *Gradis*, tada najkvalitetniji klub u Sloveniji. Kao član *Gradisa* igrao je u sjajnoj generaciji s Darkom Bizjakom, Borisom Urbancem i Albinom Juvančićem. Po dolasku u novi klub paralelno je do 1983. nastupao za seniorsku i juniorsku ekipu. Tako je s klupskim kolegom Juvančićem postao juniorski prvak države u parovima 1982. u Somboru, dok je pojedinačno 1983. u Novom Sadu osvojio 2. mjesto, iza Miroslava Liovića iz Osijeka.

Nastupio je na prvom SP-u za juniore 1983. u Poreču, gdje je muška reprezentacija Jugoslavije osvojila čak pet medalja. U ekipnom dijelu osvojili su srebrnu medalju, a Hočevar je igrao prvi i postigao je drugi rezultat u momčadi. Tako se oprostio od juniorske konkurencije sa četiri ekipne medalje.

Već 1984. bio je kandidat za seniorsku reprezentaciju kada je Jugoslavija bila domaćin SP-a u Ljubljani, ali nije prošao kvalifikacije. S *Gradisom* je osvojio ekipno Prvenstvo Jugoslavije 1983. na kuglani Golovec u Celju, ispred *Poštara* iz Splita i *Medveščaka* iz Zagreba. Bio je to za jedan slovenski klub jedini ekipni naslov na prvenstvima tadašnje države, u razdoblju od 1979. do raspada države 1991. godine. Najveći međunarodni uspjeh s *Gradisom* ostvario je 1985. osvojivši u Regensburgu Dunavski kup koji je 1989. preimenovan u Europski kup. U Regensburgu je, uz Bizjaka koji je oborio jedan čunj više, bio najzaslužniji za osvajanje prvog europskog trofeja.

Za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije nastupio je na SP-u u Budimpešti 1988. kada je ekipno osvojena brončana medalja. U zadnjoj sezoni igranja za *Gradis* 1987./88. pokrenuta je I. savezna liga Jugoslavije čiji je prvak, nakon majstorice, postala ekipa *Kandita* iz Osijeka, a Hočevar je bio najbolji igrač Lige prema prosjeku oborenih čunjeva, ispred Galjanića iz *Grmoščice* i klupskog kolege Urbanca.

Godine 1989. preselio se, nakon ženidbe, kod supruge Mirjane u Sentu. Potvrda njegove igračke kvalitete bio je poziv iz Zagreba, pa je Hočevar pred sezonu 1988./89. potpisao ugovor s jednim od najboljih kuglačkih klubova na svijetu, *Medveščakom* iz Zagreba, koji je tada kao igrač i trener predvodio legendarni Nikola Dragaš, trostruki pojedinačni prvak svijeta. Po dolasku u Zagreb počeo je Hočevar osvajati trofeje kao na tekućoj vrpci. Od 1988. do 1994. s *Medveščakom* je osvojio čak 7 trofeja. Bila je to sjajna generacija prepuna vrhunskih pojedinaca među kojima je Hočevar bio jedan od najboljih igrača te je često nastupao kao prvi u momčadi. Kao član *Medveščaka* osvojio je I. saveznu ligu u sezoni 1988./89., ispred zagrebačke *Grmoščice* i riječkog *Kvarnera*. Nastupio je 1989. u Beču na I. svjetskom kupu za klubove, pokrenutom kao zamjena za dotadašnji Kup europskih prvaka koji je *Medveščak* osvojio čak 5 puta. U glavnom gradu Austrije *Medveščak* je za 20 čunjeva nadmašio mađarskog prvaka BKV *Elore*, s 10685 naspram 10665, prvi put osvojivši taj najvredniji trofej klupskog kuglanja. Taj uspjeh su uz Hočevara ostvarili: Nikola Dragaš, Zdravko Boljat, Damir Fučkar, Josip Košutić i Željko Petrović. Na zadnjim dvama Prvenstvima Jugoslavije *Medveščak* je vodio ogorčenu borbu s gradskim konkurentom *Grmoščicom* i oba puta je izgubio, pa je osvojio 2. mjesto u saveznoj ligi. No, Hočevar i njegov klub *Medveščak* su unatoč gubitku prvenstava osvojili druge trofeje: Europski kup 1990. u Budimpešti i 1991. u Bratislavi.

Kad je započeo rat i raspala se Jugoslavija, Hočevar je ostao živjeti u Senti, odnosno u novoj državi, Saveznoj Republici Jugoslaviji. I dalje je nastupao za *Medveščak* tako što je na utakmice u Zagreb putovao preko Mađarske, što nije bilo jednostavno zbog ratnih i političkih okolnosti. Bio je vjerojatno jedini sportaš koji je kao Slovenac živio

Na svojem tretjem evropskem prvenstvu, leta 1981 na Dunaju, se je v ekipnem delu vnovič veselil srebrne medalje. Želja po napredovanju ga je leta 1981 privedla v ljubljanski *Gradis*, tedaj najboljši klub v Sloveniji. Kot član *Gradisa* je igral v sijajni generaciji z Darkom Bizjakom, Borisom Urbancem in Albinom Juvančičem. Po prihodu v novi klub je do leta 1983 hkrati nastopal za člansko in mladinsko ekipo. Tako je s klubskim kolegom Juvančičem postal mladinski državni prvak v dvojicah leta 1982 v Somborju, posamično pa je leta 1983 v Novem Sadu osvojil 2. mesto, za Miroslavom Liovićem iz Osijeka.

Nastopil je na prvem svetovnem prvenstvu za mladince, leta 1983 v Poreču, kjer je moška reprezentanca Jugoslavije osvojila kar pet medalj. V ekipnem delu so osvojili srebrno medaljo, Hočevnar pa je igral prvi in dosegel drugi rezultat v moštvu. Tako se je od mladinske konkurence poslovil s štirimi ekipnimi medaljami.

Kandidat za člansko reprezentanco je bil že leta 1984, ko je bila Jugoslavija gostiteljica svetovnega prvenstva v Ljubljani, vendar v kvalifikacijah ni bil uspešen. Z *Gradisom* je osvojil ekipno prvenstvo Jugoslavije leta 1983 na kegljišču Golovec v Celju, pred *Poštarjem* iz Splita in *Medveščakom* iz Zagreba. To je bil edini ekipni naslov, ki ga je na prvenstvih tedanje države dosegel kakšen slovenski klub od leta 1979 do razpada države leta 1991. Največji mednarodni uspeh z *Gradisom* je dosegel leta 1985, ko je v Regensburgu osvojil donavski pokal, ki se je leta 1989 preimenoval v evropski pokal. V Regensburgu je imel ob Bizjaku, ki je podrl en kegelj več, največ zaslug za osvojitve prve evropske trofeje.

Za člansko reprezentanco Jugoslavije je nastopil na svetovnem prvenstvu leta 1988 v Budimpešti, ko so ekipno osvojili bronasto medaljo. V sezoni 1987/88, še zadnji, ki jo je preživel v *Gradisu*, so ustanovili prvo zvezno ligo Jugoslavije, katere prvakinja je po odločilni tekmi postala ekipa *Kandita* iz Osijeka, Hočevnar pa je bil glede na povprečje podrtih kegljev najboljši igralec lige, pred Galjanićem iz *Grmoščice* in klubskim kolegom Urbancem.

Leta 1989 se je po poroki preselil k soprogi Mirjani v Sento. Potrditev njegove igralske kakovosti je bilo vabilo iz Zagreba: pred sezono 1988/89 je podpisal pogodbo z enim od najboljših kegljaških klubov na svetu, *Medveščakom* iz Zagreba, ki ga je tedaj kot igralec in trener vodil legendarni Nikola Dragaš, trikratni posamični svetovni prvak. Po prihodu v Zagreb je Hočevnar začel zmagovati po tekočem traku. Med letoma 1988 in 1994 je z *Medveščakom* osvojil kar sedem trofej. To je bila sijajna generacija, prepolna vrhunskih posameznikov, med katerimi je bil Hočevnar eden od najboljših igralcev in je pogosto nastopal kot prvi v moštvu. Z *Medveščakom* je osvojil prvo zvezno ligo v sezoni 1988/89, pred zagrebško *Grmoščico* in reškimi *Kvarnerjem*. Leta 1989 je na Dunaju nastopil na prvem svetovnem klubskem pokalu, ki je nadomestil dotedanji pokal evropskih prvakov, ki ga je *Medveščak* osvojil kar petkrat. V glavnem mestu Av-

strije je *Medveščak* za 20 kegljev prehitel madžarskega prvaka *BKV Elora*, z 10685 proti 10665, in prvič osvojil to najpomembnejšo trofejo klubskega kegljanja. Uspeh so ob Hočevnarju dosegli: Nikola Dragaš, Zdravko Boljat, Damir Fučkar, Josip Košutić in Željko Petrović. Na zadnjih dveh prvenstvih Jugoslavije se je *Medveščak* strastno boril z mestnim tekmeccem *Grmoščico*, vendar obakrat izgubil in osvojil 2. mesto v zvezni ligi. Hočevnar in njegov klub *Medveščak* pa sta zato osvojila drugi trofeji: evropski pokal leta 1990 v Budimpešti in leta 1991 v Bratislavi.

Ko se je začela vojna in ko je razpadla Jugoslavija, je

Kuglaški klub *Medveščak*, prvaci Jugoslavije 1989. S lijeva stoji: Miloš Milivojević, Zdravko Boljat, Zlatko Lazić, Nikola Dragaš, Ivica Poleš i Josip Košutić; čuče: Damir Fučkar, Matjaž Hočevnar, Željko Petrović i Đuro Biber.

Kegljaški klub *Medveščak*, prvak Jugoslavije leta 1989. Stojijo (z leve): Miloš Milivojević, Zdravko Boljat, Zlatko Lazić, Nikola Dragaš, Ivica Poleš in Josip Košutić. Čepijo: Damir Fučkar, Matjaž Hočevnar, Željko Petrović in Đuro Biber.

u Srbiji, a nastupao za klub iz Hrvatske. S *Medveščakom* je 1992. zauzeo 3. mjesto u I. hrvatskoj ligi, iza *Grmoščice* i splitskog *Poštara*, ali je treći put uzastopno osvojio Europski kup nakon pobjede u rumunjskom Târgu Mureșu. U posljednje dvije godine igranja u Zagrebu osvojio je s *Medveščakom* I. hrvatsku ligu 1992./93. i 1993./94., a 2. mjesto su postigli na Svjetskom kupu 1993. u Plankstadtu, iza mariborskog *Konstruktora*.

Za reprezentaciju Slovenije Hočevar je nastupio 1994. na SP-u u Ludwigshafenu. U ekipnom dijelu Slovenija je osvojila zlato uz novi svjetski rekord, a tada je i on dobio zlatnu medalju premda je bio pričuvni igrač. U konkurenciji parova s Borisom Urbancem, s kojim je igrao u *Gradisu* i *Medveščaku*, osvojio je 4. mjesto.

Nakon Zagreba otišao je u Njemačku gdje je punih 10 godina od 1994. do 2004. nastupao za SKC *Frei Holz* iz Eppelheima. Najveći uspjeh u dresu *Frei Holza* ostvario je pobjedom u Europskom kupu 1996. u Mariboru, što mu je ukupno bio peti trofej u tom natjecanju računajući i Dunavski kup osvojen s *Gradisom*. Za Sloveniju je zadnji put nastupio na SP-u 1998. u domaćem Celju. Igrao je odlično i u ekipnom dijelu te je uz Primoža Pintariča bio najzaslužniji za osvajanje srebrne medalje, iza ekipe Njemačke, a ispred Rumunjske. U parovima je s Darkom Bizjakom ponovno osvojio 4. mjesto.

Nakon 15 godina vratio se u slovensko kuglanje i od 2004. do 2006. nastupao za *Triglav* iz Kranja. S *Triglavom* je osvojio I. slovensku ligu 2004./05. i 3. mjesto u Svjetskom kupu u Eppelheimu. Zadnji klub za koji je nastupao u svojoj bogatoj karijeri bio je *Brest* iz Cerknice, u koji je došao 2006. i ostao do kraja života. S *Brestom* je nastupao u I. slovenskoj ligi a zadnjih godina bio je trener kadetske i juniorske ekipe. Među njegovim učenicima bila su mu i djeca: kći Tara Hočevar (rođ. 1990.) i sin Marko Hočevar (rođ. 1991.), oboje rodom iz Sente, juniorski reprezentativci Slovenije i osvajači mnogih medalja u domaćoj i međunarodnoj konkurenciji.

Matjaž Hočevar dao je veliki doprinos i kuglačkom sportu u Senti. Bio je sportski direktor Kuglačkog kluba *Senta*, zaslužan za izgradnju međunarodne kuglane sa četiri staze 1998. Nakon srčanih problema preminuo je u 51. godini života u svome Grosuplju i pokopan je na groblju Žale u Ljubljani. Posthumno je dobio Srebrnu plaketu i Srebrni čunj povodom 60 godina Kuglačkog saveza Slovenije te Srebrni znak Saveza sportskih organizacija Grosuplje za 2011.

Izv.: Izjava kćeri, Tare Hočevar iz Grosuplja.

Lit.: *Bilten Kuglačkog saveza Jugoslavije 1979.*, Zagreb, 1982.; C. Pavlin, "Vrhunski šport zahteva veliko vadbe", Naša skupnost br. 19, Ljubljana, 1983.; *Bilten KSJ 1988*, Zagreb, 1989.; *Kegljaška obvestila – Rezultati tekmovanj v sezoni 1993/94*, Ljubljana, 1994.; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003.; *Mednarodni uspehi slovenskega kegljanja 1949–2002*, Ljubljana, 2005.; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007.; J. Kosijer, *Medveščak 1958. – 2008.*, Zagreb, 2008. *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*; Ljubljana, 2010.; *Kronika kegljaškega kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011.; P. Arambašič, *Prvi čunj*, Sombor, 2011.

ROLANDO PUŠNIK - Puška **(Celje, 13. XII. 1961.)**

Najranije djetinjstvo proveo je u Gorici kraj Slivnice nedaleko Celja, kod tete Silve Kladnik, dok mu je majka, Jožica Pušnik, išla u srednju medicinsku školu u Ljubljani. Majka se nakon završetka škole zaposlila kao medicinska sestra u celjskoj bolnici.

U Celju je Rolando Pušnik pohađao osnovnu te potom srednju trgovačku školu. U mladosti se bavio različitim sportovima – atletikom, nogometom, gimnastikom, povremeno košarkom, a u rukomet ga je usmjerio profesor tjelesnog odgoja i rukometni trener Tone Goršič koji je odgojio generacije celjskih rukometaša. Pušnik je s nepunih 16 godina debitirao kao vratar u juniorskoj i seniorskoj ekipi Rukometnog kluba *Celje* koji 1977. svom imenu dodaje i prefiks *Aero*, prema nazivu sponzora. Krajem 1970-ih godina Pušnik je bio član talentirane juniorske generacije Rukometnog kluba *Aero-Celje*, u kojoj su uz njega igrali reprezentativci Aleš Praznik, Leopold Kalin, Stanko Anderluh, Igor Razgor i drugi. S juniorskom momčadi *Aero-Celje* osvojio je Prvenstvo Jugoslavije: 1977. u Celju, 1979. u Ajdovščini i 1980. u Prilepu, nakon pobjede nad šabačkom *Metaloplastikom*. Sa seniorskom ekipom *Aero-Celja* nastupao je u I. saveznoj ligi u sezonama 1977./78. i 1978./79. te dvaput u finalu Kupa Jugoslavije gdje ih je 1978. nadmašio *Medveščak* i 1980. *Metaloplastika*.

Hočevar še naprej živel v Senti, v novi državi Zvezni republiki Jugoslaviji. Še vedno pa je nastopal za *Medveščak* in se je na tekme v Zagreb vozil prek Madžarske, kar zaradi vojnih in političnih okoliščin ni bilo niti najmanj preprosto. Verjetno je bil edini športnik, ki je kot Slovenec živel v Srbiji, nastopal pa za klub iz Hrvaške. Z *Medveščakom* je leta 1992 zasedel 3. mesto v prvi hrvaški ligi, za *Grmoščico* in splitskim *Poštarjem*, tretjič zapored pa osvojil evropski pokal, po zmagi v Târgu Mureșu v Romuniji. V zadnjih dveh letih igranja v Zagrebu je z *Medveščakom* osvojil prvo hrvaško ligo v sezonah 1992/93 in 1993/94, 2. mesto pa so dosegli na svetovnem pokalu leta 1993 v Plankstadtu, za mariborskim *Konstruktorjem*.

Za reprezentanco Slovenije je Hočevar nastopil leta 1994 na svetovnem prvenstvu v Ludwigshafnu. V ekipnem delu je Slovenija osvojila zlato z novim svetovnim rekordom, on sam pa je dobil zlato medaljo, čeprav je bil rezervni igralec. V konkurenci dvojic je z Borisom Urbancem, s katerim je igral tako v *Gradisu* kot v *Medveščaku*, osvojil 4. mesto.

Iz Zagreba je odšel v Nemčijo, kjer je polnih 10 let, med letoma 1994 in 2004, nastopal za SKC *Frei Holz* iz Eppelheima. Največji uspeh v dresu *Frei Holza* je dosegel z zmago v evropskem pokalu leta 1996 v Mariboru, kar je bila njegova peta trofeja na tem tekmovanju, če upoštevamo tudi donavski pokal, ki ga je osvojil z *Gradisom*. Za Slovenijo je zadnjič nastopil na slovenskem igrišču, na svetovnem prvenstvu leta 1998 v Celju. Igral je odlično tudi v ekipnem delu ter je imel ob Primožu Pintariču največ zaslug za osvojitve srebrne medalje, za ekipo Nemčije in pred Romunijo. V dvojicah je z Darkom Bizjakom vnovič osvojil 4. mesto.

Po 15 letih se je vrnil v slovensko kegljanje. Med letoma 2004 in 2006 je nastopal za *Triglav* iz Kranja. S *Triglavom* je osvojil prvo slovensko ligo v sezoni 2004/05 in 3. mesto v svetovnem pokalu v Epellheimu. Zadnji klub, za katerega je nastopal v bogati karieri, je bil *Brest* iz Cerknice, v katerega je prišel leta 2006 in tam ostal do konca življenja. Z *Brestom* je nastopal v prvi slovenski ligi, zadnja leta pa bil trener kadetske in mladinske ekipe. Med njegovim učenci sta bila tudi njegova otroka, hči Tara (roj. 1990) in sin Marko (roj. 1991), oba rojena v Senti, mladinska reprezentanta Slovenije ter dobitnika številnih medalj v domači in mednarodni konkurenci.

Matjaž Hočevar je pomembno prispeval k razvoju kegljaškega športa v Senti. Bil je športni direktor Kegljaškega kluba *Senta*, zaslužen za izgradnjo mednarodnega kegljišča s štirimi stezami leta 1998. Po srčnih težavah je preminil v 51. letu starosti v domačem Grosuplju, pokopan pa je na Žalah v Ljubljani. Posthumno so mu podelili srebrno plaketo in srebrni kegelj ob 60. obletnici Kegljaške zveze Slovenije ter srebrni znak Zveze športnih organizacij Grosuplja za leto 2011.

Vir: Izjava hčerke Tare Hočevar iz Grosupljega.

Lit.: *Bilten Kuglačkog saveza Jugoslavije 1979*, Zagreb, 1982; C. Pavlin, "Vrhunski šport zahteva veliko vadbe", Naša skupnost št. 19, Ljubljana, 1983; *Bilten KJSJ 1988*, Zagreb, 1989; *Kegljaška obvestila - Rezultati tekmovanj v sezoni 1993/94*, Ljubljana, 1994; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003; *Mednarodni uspehi slovenskega kegljanja 1949–2002*, Ljubljana, 2005; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007; J. Kosijer, *Medveščak 1958–2008*, Zagreb, 2008; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*, Ljubljana, 2010; *Kronika kegljaškega kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011; P. Arambašič, *Prvi čunj*, Sombor, 2011.

ROLANDO PUŠNIK - Puška **(Celje, 13. XII. 1961)**

Najzgodnejše otroštvo je preživel v Gorici pri Slivnici, nedaleč od Celja, pri teti Silvi Kladnik, medtem ko je mati Jožica Pušnik obiskovala srednjo medicinsko šolo v Ljubljani. Po koncu šole se je zaposlila kot medicinska sestra v celjski bolnišnici.

V Celju je Rolando Pušnik obiskoval osnovno in srednjo trgovsko šolo. V mladosti se je ukvarjal z različnimi športi – atletiko, nogometom, gimnastiko, občasno košarko, v rokomet pa ga je usmeril profesor telesne vzgoje in rokometni trener Tone Goršič, ki je vzgojil več generacij celjskih rokometišev. Pušnik je z nepolnimi 16 leti debital kot vratar v mladinski in članski ekipi Rokometnega kluba *Celje*, katerega ime so leta 1977 dopolnili z besedo *Aero*, kot se je imenoval sponzor. Konec 70. let je bil Pušnik član nadarjene mladinske generacije Rokometnega kluba *Aero-Celje*, v kateri so igrali še reprezentanti Aleš Praznik, Leopold Kalin, Stanko Anderluh, Igor Razgor

Kao istaknuti član najbolje juniorske momčadi u državi, postao je reprezentativac i nastupio je na Svjetskom juniorskom prvenstvu 1981. u Portugalu gdje je Jugoslavija pod vodstvom saveznog trenera reprezentacije Abasa Arslanagića osvojila zlatnu medalju. Ta je generacija poslije bila okosnica seniorske reprezentacije, a uz Pušnika su u njoj igrali: Veselin Vujović, Mirko Bašić, Jožef Holpert, Muhamed Memić, Zlatko Saračević, Slobodan Kuzmanovski i klupski suigrači iz Celja: Aleš Praznik, Stanko Anderluh i Leopold Kalin. Nakon postignutog uspjeha Pušnik je kad se njegov matični klub nije uspio vratiti u I. saveznu ligu, radi napretka u karijeri prešao u redove Rukometnog kluba *Crvenka*, vojvođanskog kluba koji je bio stabilan prvoligaš.

S momčadi *Crvenke* nastupio je u finalu Kupa Jugoslavije 1984. kada su poraženi od tada najbolje europske rukometne ekipe *Metaloplastike*. Nakon toga je četiri sezone od 1985. do 1989. nastupao za Rukometni klub *Železničar* iz Niša, gdje su prije njega vratari bili Branko Karabatić, otac Nikole Karabatića, i Tonči Peribonio iz Zagreba, koji je poslije bio Pušnikov suigrač. U Nišu je Pušnik proglašen za najboljeg sportaša grada u 1986. godini.

Od 1983. do 1988. bio je reprezentativac Jugoslavije s ukupno 134 nastupa i dva postignuta zgoditka. Branio je u reprezentaciji u doba kad je bila velika konkurencija među vratarima jer su uz njega tada igrali: ponajbolji svjetski vratar Mirko Bašić, zatim Zlatan Arnautović i poslije Ermin Velić. S jugoslavenskom ekipom osvojio je Pušnik zlatne medalje na Olimpijskim igrama 1984. u Los Angelesu i na Svjetskom prvenstvu 1986. u Švicarskoj kao treći vratar u momčadi. Na Olimpijskim igrama 1988. u Seulu najviše je, uz Bašića, branio i pridonio je osvajanju brončane medalje. Uz to je s reprezentacijom Jugoslavije osvojio brončanu medalju na Svjetskom kupu 1984. u Švedskoj te zlatne medalje na Mediteranskim igrama 1983. u Casablanci i na Balkanskom prvenstvu 1985. u Burgasu i 1987. u Nišu. Rezultatima postignutima s reprezentacijom stekao je status zaslužnog sportaša Jugoslavije.

Kad je navršio 28 godina, karijeru je nastavio u inozemstvu, u Španjolskoj. Branio je u momčadi SDC *Mepam-sa San Antonio* iz Pamplone u I. španjolskoj ligi.

U vrijeme raspada Jugoslavije vratio se u domovinu i potpisao ugovor s Rukometnim klubom *Zagreb* koji je bio zadnji prvak Jugoslavije čime je stekao pravo nastupa u Kupu europskih prvaka. Momčad *Zagreba* bila je tada okosnica prve reprezentacije Hrvatske u koju je bio pozvan i Pušnik, ali je odlučio nastupati za Sloveniju. Sa *Zagrebom* je osvojio duple krune: Prvenstvo i Kup Hrvatske 1992. i 1993. i Kup europskih prvaka 1992. nakon pobjede u finalu protiv španjolske momčadi *Teka Satander* i 1993 kad je *Zagreb* u finalu pobijedio njemački klub *Wallau Massenheim*. Uz to je osvojio i Super kup 1992. U tim je pobjedama Pušnik sudjelovao kao prvi vratar momčadi *Zagreba*, uz Vladimira Vujovića i Tončija Peribonija, i prema svim ocjenama bio je jedan od najzaslužnijih za osvojene europske trofeje u teškim ratnim uvjetima.

Članovi *Metkovića* s pokalom Evropskog rukometnog saveza osvojenim 2000. godine. S lijeva: Rolando Pušnik, Mario Batinović, Goran Čarapina. Čuči: Dragan Jerković.
Člani *Metkovića* s pokalom Evropske rukometne zveze, osvojenim leta 2000. Z leve: Rolando Pušnik, Mario Batinović, Goran Čarapina. Čepi: Dragan Jerković.

Iz *Zagreba* se 1993. vratio u matični Rukometni klub *Celje* s kojim je dva puta osvojio Prvenstvo Slovenije, a igrao je još i za rukometne klubove *Prevent* iz Slovenj Gradeca i *Slovan* iz Ljubljane. Ponovno se vratio u *Zagreb* u sezoni 1997./98. i nastupao je još dvije godine za taj najbolji hrvatski rukometni klub. Branio je uz hrvatske reprezentativce Mirka Bašića i Venia Loserta. Igrajući potom za Rukometni klub *Badel Zagreb* uspio je dvaput doći do finala Lige europskih prvaka 1998. i 1999. kada su poraženi od *Barcelone*, a nastupio je i u finalu Super kupa 1998. kada su također izgubili od tada najbolje europske momčadi *Barcelone*. Ponovno je bio uspješan u hrvatskim okvirima, osvojivši sa *Zagrebom* dvostruku krunu: Prvenstvo i Kup Hrvatske 1998. i 1999. Nakon tih uspjeha prešao je u redove glavnog hrvatskog konkurenta, u Rukometni klub *Metković Jambo*. Za taj klub iz Metkovića branio je samo jednu sezonu, ali je upravo te 2000. klub postigao povijesni uspjeh osvajanjem europskog trofeja nakon pobjede nad njemačkom momčadi *SG Flensburg Hadewitt* u finalu Kupa Europske rukometne federacije (EHF). Tako je Pušnik u svojoj 38. godini

in drugi. Z mladinskim moštvom *Aero-Celja* je osvojil prvenstva Jugoslavije leta 1977 v Celju, leta 1979 v Ajdovščini in leta 1980 v Prilepu, po zmagi nad *Metaloplastiko* iz Šabca. S člansko ekipo *Aero-Celja* je v prvi zvezni ligi nastopal v sezonah 1977/78 in 1978/79 ter dvakrat v finalu pokala Jugoslavije, v katerem jih je leta 1978 premagal *Medveščak*, leta 1980 pa *Metaloplastika*.

Kot pomemben član najboljšega mladinskega moštva v državi je postal reprezentant; nastopil je na svetovnem mladinskem prvenstvu leta 1981 na Portugalskem, kjer je Jugoslavija pod vodstvom zveznega trenerja Abasa Arslanagića osvojila zlato medaljo. Ta generacija je bila pozneje steber članske reprezentance, v kateri so poleg Pušnika igrali še Veselin Vujović, Mirko Bašić, Jožef Holpert, Muhamed Memić, Zlatko Saračević in Slobodan Kuzmanovski ter klubski soigralci iz Celja: Aleš Praznik, Stanko Anderluh in Leopold Kalin. Pušnik je po doseženem uspehu in potem ko se njegov matični klub ni vrnil v prvo zvezno ligo, zaradi napredka v karieri prestopil v vrste Rokometnega kluba *Crvenka*, vojvodinskega kluba, ki je bil stabilen prvoligaš.

Z moštvom *Crvenke* je nastopil v finalu pokala Jugoslavije leta 1984, ko jih je porazila tedaj najboljša evropska rokometna ekipa *Metaloplastike*. Potem je štiri sezone, med letoma 1985 in 1989, nastopal za Rokometni klub *Železničar* iz Niša, kjer sta bila pred njim vratarja Branko Karabatić, oče Nikole Karabatića, in Tonči Peribonio iz Zagreba, ki je bil pozneje Pušnikov soigralec. V Nišu je bil Pušnik razglašen za najboljšega športnika mesta leta 1986.

Med letoma 1983 in 1988 je bil reprezentant Jugoslavije s skupaj 134 nastopi in dvema doseženima zadetkoma. Reprezentančni gol je branil v obdobju, ko je bila med vratarji velika konkurenca, saj so ob njem igrali tudi najboljši vratar na svetu Mirko Bašić ter Zlatan Arnautović in pozneje Ermin Velić. Z jugoslovansko ekipo je Pušnik osvojil zlato medaljo na olimpijskih igrah leta 1984 v Los Angelesu in na svetovnem prvenstvu leta 1986 v Švici, kot tretji vratar v moštvu. Na olimpijskih igrah leta 1988 v Seulu je poleg Bašića branil največ časa in prispeval k osvojitvi bronaste medalje. Ob tem je z reprezentanco Jugoslavije osvojil tudi bronasto medaljo na svetovnem pokalu leta 1984 na Švedskem ter zlate medalje na sredozemskih igrah leta 1983 v Casablanci ter na balkanskih prvenstvih leta 1985 v Burgasu in leta 1987 v Nišu. Z rezultati, ki jih je dosegel z reprezentanco, si je zagotovil naziv zaslužnega športnika Jugoslavije.

Ko je dopolnil 28 let, je kariero nadaljeval na tujem, v Španiji. Branil je v moštvu SDC *Mepamsa San Antonio* iz Pamplone v prvi španski ligi.

V obdobju razpada Jugoslavije se je vrnil v domovino in podpisal pogodbo z Rokometnim klubom *Zagreb*, ki je bil zadnji prvak Jugoslavije. Tako si je zagotovil pravico do nastopa v pokalu evropskih prvakov. Moštvo *Zagreb* je bilo tedaj steber prve reprezentance Hrvaške, v katero so povabili tudi Pušnika, vendar se je odločil nastopati za Slovenijo. Z *Zagrebom* je osvojil dvojno krono na prvenstvih in pokalih Hrvaške leta 1992 in 1993 ter pokal evropskih prvakov leta 1992, po zmagi v finalu nad španskim moštvom *Teka Satander*, in leta 1993, ko je *Zagreb* v finalu premagal nemški klub *Wallau Massenheim*. Ob tem je osvojil tudi superpokal leta 1992. Ob teh zmagah je bil prvi vratar moštva *Zagreb*, ob Vladimirju Vujoviću in Tončiju Periboniu, ter bil po splošni oceni eden od tistih z največ zaslugami za osvojeni evropski trofeji v težkih vojnih razmerah.

Iz *Zagreba* se je leta 1993 vrnil v matični Rokometni klub *Celje*, s katerim je dvakrat osvojil prvenstvo Slovenije, igral pa je tudi za rokometna kluba *Prevent* iz Slovenj Gradca in *Slovan* iz Ljubljane. V *Zagreb* se je ponovno vrnil v sezoni 1997/98 in še dve leti nastopal za tedaj najboljši hrvaški rokometni klub. Branil je ob hrvaških reprezentantih Mirku Bašiću in Veniu Losertu. Potem je igral še za Rokometni klub *Badel Zagreb* in dvakrat prišel do finala lige evropskih prvakov, leta 1998 in 1999, ko jih je porazila *Barcelona*, nastopil pa je tudi v finalu superpokala leta 1998, ko so prav tako izgubili s tedaj najboljšim evropskim moštvom *Barcelone*. Vnovič je bil uspešen tudi na Hrvaškem. Z *Zagrebom* je osvojil dvojno krono: prvenstvo in pokal Hrvaške leta 1998 in 1999. Po teh uspehih je prestopil v vrste glavnega hrvaškega tekmeča, v Rokometni klub *Metković Jambo*. Za ta klub iz Metkovića je branil samo eno sezono, vendar je klub prav takrat, leta 2000, dosegel zgodovinski uspeh, ko je osvojil evropsko trofejo, po zmagi nad nemškim

Karikatura Rolanda Pušnika. Avtor Zvone Mordej.
Karikatura Rolanda Pušnika. Avtor Zvone Mordej.

osvojio još jedan europski trofej, opet kao član hrvatskoga kluba. Uz vratara Dragana Jerkovića bio je jedan od najzaslužnijih za taj uspjeh. Nakon odlaska iz Metkovića, pri kraju duge i uspješne karijere igrao je još za austrijski SG *Handball West Wien*, slovenski *Trimo* iz Trebnja i talijanski HC *Padova*, nastupajući do 42. godine.

Za reprezentaciju Slovenije nastupio je kao kapetan na njezinoj prvoj službenoj utakmici u ožujku 1992. protiv Italije. Ukupno je do 2003. igrao za Sloveniju na 114 utakmica i postigao 4 zgoditka. Najveći uspjeh ostvario je na Europskom prvenstvu 2000. u Zagrebu, kada je Slovenija u borbi za 5. mjesto i za odlazak na Olimpijske igre pobijedila hrvatsku reprezentaciju. Na Olimpijskim igrama 2000. u Sydneyu zauzeo je sa slovenskom reprezentacijom 8. mjesto. Na Mediteranskim igrama 1993. u Francuskoj osvojio je jedinu medalju i to brončanu kada je Slovenija postigla 3. mjesto.

Nakon završetka igračke karijere nastavio se baviti rukometom kao trener. Odmah se priključio trenerskoj ekipi slovenske rukometne reprezentacije, koja se pripremala na nastup na Olimpijskim igrama u Ateni 2004. U toj ekipi su bili još: izbornik Tone Tiselj, pomoćnik trenera Marko Šibila i kondicijski trener Aleksander Lapajne. Pušnik je bio trener vratara i uz tu je ekipu ovladao trenerskim vještinama. Nakon toga bio je pomoćni trener Tone Tiselja i Marte Bon, zadužen za vratarke Rukometnog kluba *Krim*, u najboljoj ženskoj ekipi Slovenije, a od kraja 2010. trener je vratara u Kataru, gdje je član stručnog stožera juniorske i A reprezentacije.

Povodom 60. godina rukometa u Sloveniji izabran je 2009. u idealnu sedmorku kao najbolji vratar u povijesti slovenskog rukometa.

Dobitnik je najvišeg državnog priznanja za sport Republike Slovenije: Bloudekove nagrade 2010. za izniman doprinos razvoju slovenskoga sporta. Bio je, uz Draganu Jusupovič, inicijator skupljanja financijske pomoći za liječenje svojega teško oboljelog suigrača Iztoka Puca u bolnici u SAD. Nakon što je Puc preminuo, organizirao je 5. studenog 2011. u Celju memorijalno-humanitarni spektakl na kojem su nastupile olimpijske reprezentacije Hrvatske iz 1996. i Slovenije iz 2000. te aktualna reprezentacija Slovenije i Rukometni klub *Celje Pivovarna* Laško, a sav je prihod bio namijenjen obitelji preminulog Puca.

Ljubav prema rukometu i sportu Pušnik je prenio na kćeri; Anja Pušnik (19. IX. 1984.) bavila se rukometom, a Daša Mikša - Pušnik (11. IX. 1994.) bavila se atletikom i rukometom, ali je prevagnula košarka koju je igrala u Ženskom košarkaškom klubu *Alpos* iz Šentjura, a sada je košarkaška sutkinja.

Izv.: Osobna izjava Rolanda Pušnika iz Dohe u Kataru.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1981.*, Beograd, 1982.; *Rukomet br. 7*, Varaždin, veljača 1984., *Šport v Celju 1890–1990*, Celje, 1990.; *Almanah rukometnog saveza Jugoslavije 1949. – 1989.*, Beograd, 1991.; I. Jurić, *40 godina rukometa u Metkoviću*, Metković, 2003.; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009.

UROŠ STOKLAS (Trbovlje, 19. II. 1965.)

Otac mu je Leopold zvan Poldi, a majka Ana, rođ. Žibert. Završio je Srednju tehničku školu, smjer za strojar-skog tehničara.

Kuglanjem se počeo baviti 1990. u Kuglačkom klubu *Rudar* iz Trbovlja i u tom je klubu proveo prvih deset godina karijere. Počeo je kuglati u godinama kada je nakon raspada Jugoslavije muška reprezentacije Slovenije dvaput uzastopno postala svjetski ekipni prvak, 1992. i 1994. godine, što mu je bio dobar poticaj u karijeri. Klub nije spadao u sam vrh slovenskog kuglanja, no Stoklas se rezultatima probio do reprezentacije i postao je vrhunski kuglač.

Prve uspjehe ostvario je s ekipom *Rudara* osvajanjem 4. mjesta u I. slovenskoj ligi 1993. i 1. mjesta na ekipnom prvenstvu države po narodnom načinu 1994. godine. Na pojedinačnom Prvenstvu Slovenije 1996. i 1999. osvojio je 2. mjesto, a u parovima je bio na 2. mjestu 1996. i 1998. s Bogdanom Hribarom i na 3. mjestu 1999. s Robertom Blahom. U sezoni 1998./99. je u I. slovenskoj ligi s *Rudarom* osvojio 3. mjesto.

Od 1999. do 2003. nastupao je za *Triglav Iskraemeco* iz Kranja. Tih godina se u Kranju okupila slovenska kuglačka elita koja je nastupala i u slovenskoj reprezentaciji. *Triglav* je bio superioran u državi i među najboljima u Europi. Stoklas je u četiri sezone u Kranju svake godine osvajao naslov pobjednika I. slovenske lige, kao

moštvom SG *Flensburg Hadewitt* v finalu pokala Evropske rokometne zveze (EHF). Tako je Pušnik v svojem 38. letu osvojil še eno evropsko trofejo, zopet kot član hrvaškega kluba. Poleg vratarja Dragana Jerkovića je bil eden od tistih z največ zaslugami za ta uspeh. Po odhodu iz Metkovića do izteka dolge in uspešne kariere je igral še za avstrijski SG *Handball West Wien*, slovenski *Trimo* iz Trebnjega in italijanski HC *Padova*. Nastopal je do 42. leta.

Za reprezentanco Slovenije je nastopil kot kapetan na njeni prvi uradni tekmi, marca 1992 proti Italiji. Skupaj je do leta 2003 za Slovenijo igral na 114 tekmah in dosegel štiri zadetke. Največji uspeh je dosegel na evropskem prvenstvu leta 2000 v Zagrebu, ko je Slovenija v boju za 5. mesto in za odhod na olimpijske igre premagala Hrvaško. Na olimpijskih igrah leta 2000 v Sydneyju je s slovensko reprezentanco zasedel 8. mesto. Na sredozemskih igrah leta 1993 v Franciji je osvojil edino medaljo, bronasto, ko je Slovenija dosegla 3. mesto.

Po koncu igrske kariere se z roketom ukvarja kot trener. Takoj se je pridružil trenerski ekipi slovenske rokometne reprezentance, ki se je pripravljala na nastop na olimpijskih igrah leta 2004 v Atenah. V tisti ekipi so bili še selektor Tone Tiselj, pomočnik trenerja Marko Šibila in kondicijski trener Aleksander Lapajne. Pušnik je treniral vratarje in se naučil trenerskih veščin. Potem je bil v Rokometnem klubu *Krim*, najboljši slovenski ženski ekipi, pomočnik trenerja Toneta Tislja in Marte Bon, zadolžen za vratarke. Od konca leta 2010 je trener vratarjev v Katarju, kjer je tudi član strokovnega štaba mladinske in A-representance.

Ob 60. obletnici rokometu v Sloveniji, leta 2009, so ga izbrali v idealno sedmerico, kot najboljšega vratarja v zgodovini slovenskega rokometu.

Je dobitnik najvišjega državnega priznanja Republike Slovenije za šport, Bloudkove nagrade, leta 2010 za izjemen prispevek k razvoju slovenskega športa. Z Dragano Jusupovič je bil pobudnik zbiranja denarne pomoči za zdravljenje težko bolnega soigralca Iztoka Puca v bolnišnici v ZDA. Potem ko je Puc preminil, je 5. novembra 2011 v Celju organiziral spominsko-dobrodelni spektakel, na katerem so nastopili olimpijski reprezentanci Hrvaške iz leta 1996 in Slovenije iz leta 2000, takratna reprezentanca Slovenije in Rokometni klub *Celje Pivovarna Laško*, ves prihodek pa so namenili družini pokojnega Puca.

Ljubezen do rokometu in športa je Pušnik prenesel na hčerki; Anja Pušnik (19. september 1984) se je ukvarjala z roketom, Daša Mikša Pušnik (11. september 1994) pa z atletiko in roketom, vendar je pretehtala košarka, ki jo je igrala v Ženskem košarkarskem klubu *Alpos* iz Šentjurja, zdaj pa je košarkarska sodnica.

Vir: Osebna izjava Rolanda Pušnika iz Dohe v Katarju.

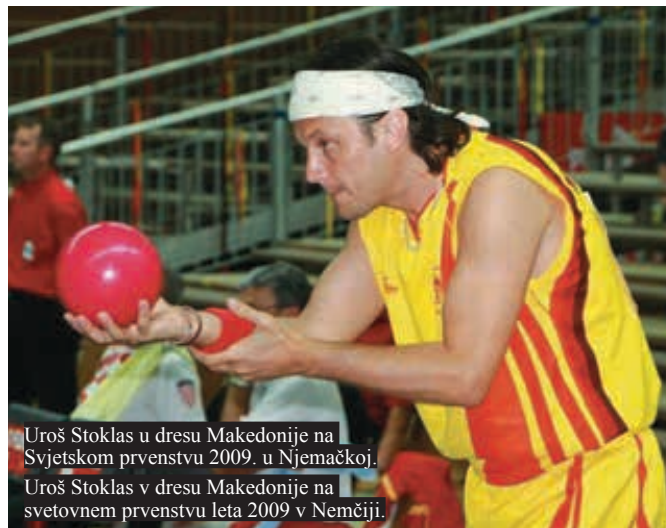
Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1981*, Beograd, 1982; Rukomet št. 7, Varaždin, februar 1984; *Šport v Celju 1890–1990*, Celje, 1990; *Almanah rukometnog saveza Jugoslavije 1949–1989*, Beograd, 1991; I. Jurić, *40 godina rukometa u Metkoviću*, Metković, 2003; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009.

UROŠ STOKLAS (Trbovlje, 19. II. 1965)

Njegov oče je Leopold, imenovan Poldi, mati pa Ana, roj. Žibert. Končal je srednjo tehnično šolo, smer strojni tehnik.

S kegljanjem se je začel ukvarjati leta 1990 v Kegljaskem klubu *Rudar* iz Trbovelj. V tem klubu je preživel prvih deset let kariere. Začel je kegljati po razpadu Jugoslavije, ko je moška reprezentanca Slovenije dvakrat zapored postala svetovna ekipna prvakinja, leta 1992 in 1994, kar je bila dobra spodbuda v karieri. Klub ni sodil v vrh slovenskega kegljanja, vendar se je Stoklas z rezultati prebil do reprezentance in postal vrhunski kegljač.

Prve uspehe je dosegel z ekipo *Rudarja*, z osvojitvijo 4. mesta v prvi slovenski ligi leta 1993 in 1. mesta na ekipnem državnem prvenstvu v narodnem načinu leta 1994. Na posamičnem prvenstvu Slovenije leta 1996 in 1999

Uroš Stoklas u dresu Makedonije na Svjetskom prvenstvu 2009. u Njemačkoj.
Uroš Stoklas v dresu Makedonije na svetovnem prvenstvu leta 2009 v Nemčiji.

Kuglači osječkog *Konikoma*, prvaci Hrvatske u sezoni 2011./12. S lijeva stoje: trener Zdenko Sušac, Marko Tomić, Igor Šarkezi, Matko Bulka, Goran Pofuk; čuče: Dario Radoš, Uroš Stoklas, Siniša Liška, Mario Mušanić i Branko Manev.

Kegljači osiješkoga *Konikoma*, prvaci Hrvatske u sezoni 2011./12. Stojijo (z lijeve): trener Zdenko Sušac, Marko Tomić, Igor Šarkezi, Matko Bulka, Goran Pofuk. Čepijo: Dario Radoš, Uroš Stoklas, Siniša Liška, Mario Mušanić in Branko Manev.

Nakon odličnih nastupa za *Triglav Iskraemeco* i reprezentaciju, pozvan je u osječki *Konikom* čiji je član bio od sezone 2003./04. do kraja 2012. Odlično se snašao u Osijeku gdje je nastupao devet i pol godina. U momčadi *Konikoma* igrao je s ponajboljim hrvatskim kuglačima Branislavom Bogdanovićem i Mariom Mušanićem, a zadnjih sezona i s Makedoncem Brankom Manevom. S ekipom *Konikoma* osvojio je I. hrvatsku kuglačku ligu 2004. i 2012. i Kup Hrvatske 2012.

S uspjehom je nastupao na međunarodnim klupskim kupovima. U Europskom kupu su kuglači *Konikoma* osvojili 2. mjesto 2006. u Hunedoari i 2009. u Skoplju, a u NBC kupu bili su na 1. mjestu 2011. u Skoplju i na 3. mjestu 2005. u Tesliću. U Ligi prvaka, u kojoj nastupaju najbolji europski klubovi, bili su 2. u Podbrezovi 2007. i 3. u Osijeku 2005. U svim tim međunarodnim uspjesima Stoklas je uvijek je bio jedan od najboljih igrača. Posebno je impresivan njegov učinak u I. hrvatskoj kuglačkoj ligi, gdje je u dosadašnjih devet odigranih sezona uvijek, prema statistici, bio pri vrhu najboljih igrača lige. U sezoni 2006./07. bio je najbolji igrač lige s prosjekom od 620,80 čunjeva po utakmici, dok je 2. mjesto po prosjeku zauzeo je u sezonama 2005./06. (611,36), 2008./09. (625,93), 2010./11. (622,07) i 2011./12. (620,58). Takvu dugogodišnju konstantu vrhunskih rezultata duguje ne samo kuglačkoj tehnici nego i iznimnoj fizičkoj spremnosti po čemu je poznat. Od kraja 2012. nastupa ponovo u Sloveniji za Kuglački klub *Gorica*.

Za reprezentaciju Slovenije debitirao je na službenim natjecanjima 1996. na Svjetskom kupu gdje je, pomalo neočekivano, osvojio zlatnu medalju u pojedinačnoj konkurenciji ispred Rumunja Gregorescu i Mađara Józsefa Mészárosa. Na Svjetskom prvenstvu prvi je put nastupio na domaćem terenu 1998. u Celju. Slovenija je u sastavu: Hočevar, Bizjak, Pintarič, Kirbiš, Steržaj i Stoklas, pod vodstvom trenera Milana Amera, osvojila ekipno srebrnu medalju. Sljedeći veliki uspjeh ostvario je na Svjetskom prvenstvu 2002. u Osijeku, kada je ekipno osvojena zlatna medalja pod vodstvom trenera Albina Juvančića. Stoklas je s 1037 oborenih čunjeva bio, uz Benedika, najzaslužniji za slovenski treći naslov svjetskih prvaka. Ponovno je nastupio na Svjetskom kupu 2003. u Skoplju gdje je stekao dvije zlatne medalje: pojedinačno i u mješovitim parovima, s Marikom Kardinar. Zadnju medalju za Sloveniju osvojio je u Novom Sadu na Svjetskom prvenstvu 2005. kad se igralo po novim pravilima. Slovenija je u borbi za ekipnu medalju pobijedila Rumunjsku s 5 : 3. Zbog razmirica s Kuglačkim savezom Slovenije, Stoklas

jedan od najučinkovitijih kuglača. Tako je u sezoni 2001./02. bio 1. igrač Lige s prosjekom od 1004,61 oborenih čunjeva, ispred klupskoga kolege Borisa Benedika i Borisa Urbanca, a u sezoni 2002./03. bio je 3. igrač Lige, iza Primoža Pintariča i Urbanca. S *Triglavom* je imao mnogo uspjeha i u međunarodnim kupovima. U sezoni 2001./02. osvojio je Ligu prvaka i 2. mjesto u Svjetskom kupu u Viernheimu, dok je u Svjetskom kupu osvojio i dva 3. mjesta: 2001. u Bolzanu i 2003. u Hunedoari. S velikim je uspjehom nastupao i na državnim prvenstvima za pojedince i parove. Postao je prvak Slovenije pojedinačno i u kombinaciji 2002. te u parovima s Benedikom 2001. i 2002. Proglašen je za najboljeg kuglača Slovenije 2003. godine.

Uroš Stoklas na biciklističkoj utrci po Americi.
Uroš Stoklas na kolesarski dirki čez Ameriko.

je osvojil 2. mesto, v dvojicah pa je bil z Bogdanom Hribarjem leta 1996 in 1998 drugi ter z Robertom Blahom leta 1999 tretji. V sezoni 1998/99 je v prvi slovenski ligi z *Rudarjem* osvojil 3. mesto.

Med letoma 1999 in 2003 je nastopal za *Triglav Iskraemeco* iz Kranja. V tistih letih se je v Kranju zbrala slovenska kegljaška elita, ki je nastopala tudi v slovenski reprezentanci. *Triglav* je bil najmočnejši v državi in med najboljšimi v Evropi. Stoklas je v štirih sezonah v Kranju vsako leto osvojil naslov zmagovalca prve slovenske lige, kot eden od najbolj učinkovitih kegljačev. Tako je bil v sezoni 2001/02 prvi igralec lige s povprečjem 1004,61 podrtega keglja, pred klubskima kolegoma Borisom Benedikom in Borisom Urbancem, v sezoni 2002/03 pa 3. igralec lige, za Primožem Pintaričem in Urbancem. S *Triglavom* je dosegel velike uspehe tudi v mednarodnih pokalih. V sezoni 2001/02 je osvojil ligo prvakov in 2. mesto v svetovnem pokalu v Viernheimu, v svetovnem pokalu pa je osvojil tudi dve 3. mesti: leta 2001 v Bolzanu in leta 2003 v Hunedoari. Z velikim uspehom je nastopal tudi na državnih prvenstvih za posameznike in dvojice. Postal je prvak Slovenije posamično in v kombinaciji leta 2002 ter v dvojicah z Benedikom leta 2001 in 2002. Razglašen je bil za najboljšega kegljača Slovenije leta 2003.

Po odličnih nastopih za *Triglav Iskraemeco* in reprezentanco so ga povabili v osiješki *Konikom*, katerega član je bil od sezone 2003/04 do konca leta 2012. V Osijeku, kjer je nastopal devet let in pol, se je odlično znašel. V moštvu *Konikoma* je igral z najboljšima hrvaškima kegljačema Branislavom Bogdanovićem in Mariem Mušaničem, v zadnjih sezonah pa tudi z Makedoncem Brankom Manevom. Z ekipo *Konikoma* je leta 2004 in 2012 osvojil prvo hrvaško kegljaško ligo, leta 2012 pa pokal Hrvaške.

Uspešno je nastopal na mednarodnih klubskih pokalih. V evropskem pokalu so kegljači *Konikoma* osvojili 2. mesto leta 2006 v Hunedoari in leta 2009 v Skopju. V pokalu NBC so zasedli 1. mesto leta 2011 v Skopju in 3. mesto leta 2005 v Tesliću. V ligi prvakov, v kateri nastopajo najboljši evropski klubi, so bili leta 2007 v Podbrezovi drugi in leta 2005 v Osijeku tretji. Pri vseh teh mednarodnih uspehih je bil Stoklas eden od najboljših igralcev. Posebej velik vtis je naredil z učinkovitostjo v prvi hrvaški kegljaški ligi, v kateri je bil po statistiki v vseh devetih odigranih sezonah pri vrhu najboljših igralcev lige. V sezoni 2006/07 je bil najboljši igralec lige s povprečjem 620,80 keglja na tekmo, glede na povprečni rezultat pa je bil drugi v sezonah 2005/06 (611,36), 2008/09 (625,93), 2010/11 (622,07) in 2011/12 (620,58). Takšno dolgoletno nespremenljivost vrhunskih rezultatov dolguje ne le kegljaški tehniki, ampak tudi izjemni telesni pripravljenosti, po kateri je znan. Od konca leta 2012 spet nastopa v Sloveniji, za Kegljjaški klub *Gorica*.

Za reprezentanco Slovenije je debitiral na uradnih tekmah svetovnega pokala leta 1996, ko je dokaj nepričakovano osvojil zlato medaljo v posamični konkurenci, pred Romunom Ionom Grigorescujem in Madžarom Józsefom Mészárosom. Na svetovnem prvenstvu je prvič nastopil na domačem igrišču leta 1998 v Celju. Slovenija je v postavi Hočevar, Bizjak, Pintarič, Kirbiš, Steržaj in Stoklas ter pod vodstvom trenerja Milana Amerja osvojila ekipno srebrno medaljo. Naslednji velik uspeh je dosegel na svetovnem prvenstvu leta 2002 v Osijeku, ko so ekipno osvojili zlato medaljo pod vodstvom trenerja Albina Juvančiča. Stoklas je imel s 1037 podrtimi keglji ob Benediku največ zaslug za slovenski tretji naslov svetovnih prvakov. Ponovno je nastopil na svetovnem pokalu leta 2003 v Skopju, kjer je dobil dve zlati medalji: posamično in v mešanih dvojicah z Mariko Kardinar. Zadnjo medaljo za Slovenijo je osvojil na svetovnem prvenstvu leta 2005 v Novem Sadu, ko se je igralo po novih pravilih. Slovenija je v boju za ekipno medaljo premagala Romunijo s 5 : 3. Zaradi sporov s Kegljjaško zvezo Slovenije Stoklas

Kuglaška reprezentacija Slovenije, svjetski ekipni prvaci 2002., u Osijeku. S lijeva stoje: trener Albin Juvančič, Boris Benedik, Zdravko Štrukelj, Primož Pintarič, Damijan Hafnar. Sjede: Franc Kirbiš, Boštjan Zvezič, Darko Bizjak i Uroš Stoklas. Kegljjaška reprezentanca Slovenije, svetovna ekipna prvakinja leta 2002 v Osijeku. Stojijo (z leve): trener Albin Juvančič, Boris Benedik, Zdravko Štrukelj, Primož Pintarič, Damijan Hafnar. Sedijo: Franc Kirbiš, Boštjan Zvezič, Darko Bizjak in Uroš Stoklas.

od 2009. nastupa za reprezentaciju Makedonije. Najveći uspjeh u makedonskom dresu ostvario je na SP-u 2013. u mađarskom Zalaegerszegu, gdje je sudjelovao u osvajanju ekipne srebrne medalje.

Uz kuglanje, njegova druga sportska ljubav je biciklizam, što je jedan od razloga njegove odlične fizičke kondicije. Kada mu prilike dopuštaju, nastupa na ultramaratonskim biciklističkim utrka gdje su iznimna izdržljivost i upornost glavni preduvjeti za uspjeh. S kolegom Fredijem Viragom iz Slovenije, kojem je ultramaraton specijalnost, nastupio je 2007. na najpoznatijoj svjetskoj ekstremnoj biciklističkoj utrci RAAM u kojoj se od zapadne do istočne američke obale vozi 5000 km neprekidno, u prosjeku 22 sata dnevno uz samo dva sata odmora. U konkurenciji parova osvojili su odlično 3. mjesto. Uz sve uspjehe postignute u kuglačkom sportu, Stoklas smatra nastup na RAAM-u i postignuti rezultat svojim najvećim sportskim uspjehom u karijeri. Uz kuglanje i biciklizam bavi se poslovno ugostiteljstvom, trgovinom i svjećarstvom.

Izv.: Osobna izjava Uroša Stoklasa iz Trbovlja; arhiva Franca Gornika iz Cerknice.

Lit.: *Kegljaška obvestila - Rezultati tekmovanj v sezoni 1993/94*, Ljubljana, 2002.; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003.; *Mednarodni uspehi slovenskega kegljanja 1949–2002*, Ljubljana, 2005.; *Hrvatski športski almanah 2005 – 2006*, Zagreb, 2006.; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007.; *Hrvatski športski almanah 2006 – 2007*, Zagreb, 2007.; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*, Ljubljana, 2010.; *Hrvatski športski almanah 2010 – 2011*, Zagreb, 2011.; *Kronika kegljaškega kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011.; P. Arambašić, *Prvi čunj*, Sombor, 2011.

GREGOR ŽIDAN (Ljubljana, 5. X. 1965.)

Rođen je u ljubljanskoj obitelji oca Maksa i majke Anice i ima sestru Martu i braću Milana i Matjaža. U Ljubljani je završio osnovnu školu i zanatsku metalsku školu na Brdu, a poslije i srednju ekonomsku školu u Mariboru te 1. godinu Ekonomskog fakulteta u Mariboru.

U djetinjstvu i u osnovnoj školi bavio se brojnim sportovima. Još kao dječak često je s vršnjacima igrao nogomet u ljubljanskom naselju Štepanjskom, gdje je odrastao. Na njega je utjecalo i to što mu je otac igrao nogomet i poslije bio i nogometni sudac. U razvijanju sportske karijere najveći oslonac bila mu je obitelj, ali i svi treneri u mlađim selekcijama.

Nogometnu karijeru započeo je u rodnoj Ljubljani kao član *Olimpije*, tada najboljeg slovenskog nogometnog kluba. Za *Olimpiju* je igrao kao obrambeni igrač od 1984. do 1990. godine. U sezoni 1988./89. osvojio je s *Olimpijom* 1. mjesto u II. saveznoj ligi Jugoslavije i s klubom se plasirao u I. saveznu ligu. a u sljedećoj je sezoni bio 8. u natjecanju najvišega ranga. Bio je, uz Džonija Novaka, najbolji igrač kluba.

Paralelno je igrao i mali nogomet. S malonogometnom momčadi iz Kutine osvojio je 1990. Prvenstvo Jugoslavije. Nakon toga dobiva ponudu za prelazak u Fudbalski klub *Crvena zvezda* iz Beograda, ali se odlučio za Nogometni klub *Dinamo* iz Zagreba. Dvije sezone, 1990./91. i 1991./92, nastupao je za *Dinamo* i HAŠK *Građanski*, kako se klub zvao od 1991. do 1993.

Ujesen 1990. dobio je kao nogometaš *Dinama* poziv prvoga izbornika Hrvatske nogometne reprezentacije Dražana Jerkovića za nastup na utakmici Hrvatska – SAD, održanoj 17. listopada 1990. u Zagrebu, u vrijeme kada se tek nazirao raspad Jugoslavije. Iako mu je predstavljeno da će igrati za selekciju hrvatskih klubova, po dolasku na okupljanje shvatio je da je riječ o svojevrsnoj hrvatskoj reprezentaciji. Tada su neki hrvatski nogometaši, zbog pritiska iz Beograda, kalkulirali i nisu se htjeli odazvati pozivu za nastup, no Židan je kao Slovenac nastupio i

od leta 2009 nastopa za reprezentanco Makedonije. Največji uspeh v makedonskem dresu je dosegel na svetovnem prvenstvu leta 2013 v Zalaegerszegu na Madžarskem, kjer je z reprezentanco osvojil ekipno srebrno medaljo.

Ob kegljanju je njegova druga športna ljubezen kolesarstvo, ki tudi prispeva k njegovi odlični telesni pripravljenosti. Ko mu okoliščine omogočajo, nastopa na ultramaratonskih kolesarskih dirkah, kjer sta pogoj za uspeh izjemna vzdržljivost in vztrajnost. S kolegom Fredijem Viragom iz Slovenije, specialistom za ultramaraton, je leta 2007 nastopil na najbolj znani ekstremi kolesarski preizkušnji, dirki čez Ameriko RAAM, na kateri se vozi neprekinjeno 5000 km od zahodne do vzhodne ameriške obale, vsak dan v povprečju 22 ur, ob samo dveh urah počitka. V konkurenci dvojic sta osvojila odlično 3. mesto. Ob vseh uspehih v kegljaškem športu Stoklas dosežen rezultat na RAAM-u šteje za svoj največji športni uspeh v karieri. Ob kegljanju in kolesarstvu se poslovno ukvarja z gostinstvom, trgovino in svečarstvom.

Vira: Osebna izjava Uroša Stoklasa iz Trbovelj; arhiv Franca Gornika iz Cerknice.

Lit.: *Kegljaška obvestila - Rezultati tekmovanj v sezoni 1993/94*, Ljubljana, 2002; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003; *Mednarodni uspehi slovenskega kegljanja 1949–2002*, Ljubljana, 2005; *Hrvatski športski almanah 2005–2006*, Zagreb, 2006; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007; *Hrvatski športski almanah 2006–2007*, Zagreb, 2007; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*, Ljubljana, 2010; *Hrvatski športski almanah 2010–2011*, Zagreb, 2011; *Kronika kegljaškega kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011; P. Arambašić, *Prvi čunj*, Sombor, 2011.

GREGOR ŽIDAN (Ljubljana, 5. X. 1965)

Rodil se je v ljubljanski družini očetu Maksu in materi Anici. Ima še sestro Marto ter brata Milana in Matjaža. V Ljubljani je končal osnovno šolo in poklicno kovinarsko šolo na Brdu, pozneje v Mariboru pa še srednjo ekonomsko šolo in prvi letnik ekonomske fakultete.

V otroštvu in osnovni šoli se je ukvarjal s številnimi športi. Že kot otrok je pogosto igral nogomet z vrstniki v ljubljanskem Štepanjskem naselju, kjer je odraščal. Nanj je vplivalo tudi to, da je nogomet igral že njegov oče, ki je bil tudi nogomet sodnik. Na športni poti so mu bili v največjo oporo družina in trenerji v mlajših selekcijah.

Nogometno kariero je začel v rojstni Ljubljani, kot član *Olimpije*, tedaj najboljšega slovenskega nogometnega kluba. Za *Olimpijo* je med letoma 1984 in 1990 igral kot obrambni igralec. V sezoni 1988/89 je z njo osvojil 1. mesto v drugi zvezni ligi Jugoslavije, zato se je Olimpija uvrstila v prvo zvezno ligo. V naslednji sezoni je bila na tem tekmovanju najvišjega ranga na 8. mestu. Ob Džoniju Novaku je bil najboljši igralec kluba.

Hkrati je igral tudi mali nogomet. Z malonogometnim moštom iz Kutine je leta 1990 osvojil prvenstvo Jugoslavije. Potem je prejel ponudbo za prestop v Nogometni klub *Crvena zvezda* iz Beograda, vendar se je odločil za Nogometni klub *Dinamo* iz Zagreba. Zanj je nastopal dve sezoni, 1990/91 in 1991/92. Klub se je v tistem obdobju, med letoma 1991 in 1993, imenoval *HAŠK Građanski*.

Kot nogometaš *Dinama* je jeseni 1990 prejel povabilo prvega selektorja hrvaške nogometne reprezentance Dražana Jerkovića za nastop na tekmi Hrvaška – ZDA, ki je potekala 17. oktobra 1990 v Zagrebu, v obdobju, ko je bilo mogoče šele slutiti, da se začenja razpad Jugoslavije. Mislil je, da bo igral za selekcijo hrvaških klubov, ko je prišel na zbirno mesto, pa je doumel, da bo igral za neke vrste hrvaško reprezentanco. Na hrvaške nogometaše so takrat pritiskali iz Beograda,

Nogometna reprezentacija Hrvatske na povijesnom susretu protiv SAD-a 17. X. 1990. u Zagrebu. S lijeva stoje: Zlatko Kranjčar, Dražen Ladić, Vlado Kasalo, Saša Peršon, Tonči Gabrić, Aljoša Asanović, Zoran Vulić, Darko Dražić; čuče: Marko Mlinarić, Ivan Cvjetković, Kujtim Šhala, Mladen Mladenović, Gregor Židan i Drago Čelić.

Nogometna reprezentanca Hrvatske na zgodovinskem srečanju proti ZDA 17. 10. 1990 v Zagrebu. Stojijo (z leve): Zlatko Kranjčar, Dražen Ladić, Vlado Kasalo, Saša Peršon, Tonči Gabrić, Aljoša Asanović, Zoran Vulić, Darko Dražić; Čepijo: Marko Mlinarić, Ivan Cvjetković, Kujtim Šhala, Mladen Mladenović, Gregor Židan in Drago Čelić.

sudjelovao u pobjedi (2 : 1). Iako Hrvatska još nije bila međunarodno priznata, niti je Hrvatski nogometni savez bio član Međunarodne nogometne federacije (FIFA), ta se utakmica danas smatra prvom službenom utakmicom hrvatske reprezentacije.

Gregor Židan je s *Dinamom* sudjelovao i na posljednjem Prvenstvu Jugoslavije 1990./91. uoči raspada države. Proslavio se na zadnjoj prvenstvenoj utakmici između zagrebačkog *Dinama* i beogradske *Crvene Zvezde* koja je te godine postala prvak Europe. Utakmica je održana 18. svibnja 1991. u Zagrebu pod velikim nabojem zbog političke situacije u tadašnjoj državi. Gregor Židan je bio strijelac zgoditka u zadnjoj minuti utakmice, odlučujućeg za pobjedu svoje momčadi (3 : 2). Za Dinamo (to jest HAŠK *Građanski*) nastupio je i na prvom Prvenstvu Hrvatske 1992. godine i u prvom finalu Hrvatskoga kupa, kad ih je pobijedio *Inker* iz Zaprešića. Ukupno je za momčad *Dinama* (uključujući i razdoblje pod nazivom HAŠK *Građanski*) odigrao 139 utakmica.

Od 1992. do kraja igračke karijere 2001. godine igrao je u Nogometnom klubu *Maribor* za koji je potpisao nakon što ga nije htio njegov matični klub *Olimpija*. Za *Maribor* je igrao u vrijeme kada je to bio vodeći klub u Sloveniji, koji se plasirao u Ligu prvaka, a u Sloveniji je pet puta uzastopno osvojio državno prvenstvo od 1997. do 2001. godine, kao i Kup 1994., 1997. i 1997.

Za reprezentaciju Slovenije nastupio je 19 puta od 1991. do 1996. Igrao je za Sloveniju na prvoj utakmici protiv reprezentacije Hrvatske, održanoj 19. lipnja 1991. u Murskoj Soboti (0 : 1). Bio je jedini nogometaš koji je nastupao na prvoj utakmici dviju nacionalnih reprezentacija.

Nakon odlaska iz *Maribora* igrao je u I. slovenskoj malonogometnoj ligi za klubove *Zagorje* i *Kobarid* te rekreativno za Nogometni klub *Bežigrad* u nižim slovenskim ligama.

Položio je ispit za nogometnog menadžera, ali se tim poslom bavio samo jednu godinu. Sada vodi dječju nogometnu školu ljubljanske *Olimpije*. S nogometom je najčvršće povezan preko 12-godišnjeg sina Tima koji trenira nogomet u *Olimpiji*.

Zaposlen je u svojem poduzeću Gregorino iz Ljubljane i pomalo se bavi životnim osiguranjima.

Izv.: Osobna izjava Gregora Židana iz Ljubljane.

Lit.: A. Karčić Karlin, *Prvih 10 godina Hrvatske nogometne reprezentacije – Vatrene lakat, sjećanja Aljoše Asanovića*, Zagreb, 2002.; O. Podnar, *Dinamo svetinja*, Zagreb, 2006.; T. Židak, “*Naš voljeni Grega*”, *Jutarnji list*, Zagreb, 27. prosinac 2008.; D. Lugarić, “*Za Hrvatsku mi je bila čast igrati iako sam Slovenac*”, *24 sata*, Zagreb, 12. travanj 2010.

ANDREJ URNAUT (Ravne na Koroškem, 13. X. 1965.)

Andrej Urnaut u igri za *Mladost* 1988. godine.
Andrej Urnaut med igro za *Mladost* leta 1988.

Otac mu je Adolf, a majka Hilda, rođ Sečnjak. Završio je gimnaziju u rodnom mjestu Ravne na Koroškem. U Zagrebu je završio trenersku školu pri Hrvatskoj olimpijskoj akademiji. Potječe iz sportske obitelji. Njegov otac Adolf Urnaut - Adi bio je odbojkaški reprezentativac Jugoslavije i jedan od najboljih slovenskih igrača u povijesti. Andrej i njegov mlađi brat Matjaž nastavili su obiteljsku tradiciju i također postali odbojkaši.

Andrej se sportom počeo baviti u Rijeci gdje mu je otac bio profesor tjelesne kulture i odbojkaški trener. Bio je talentiran za više sportova pa je kao kadet igrao košarku za Košarkaški klub *Kvarner* u istoj generaciji s poslije poznatim igračem Ivom Nakićem.

Odbojku je Andrej počeo trenirati 1979. u juniorskoj momčadi Odbojkaškog kluba *Rijeka* gdje je njegov otac bio trener. Nakon preseljenja natrag u Ravne na Koroškem nastupao je od 1981. do 1985. za *Fužinar*, odbojkaški klub koji je igrao u II. saveznoj ligi Jugoslavije i u kojem je karijeru bio započeo i njegov otac. Kao talentirani napadač, visok 198 cm,

naj ne nastopajo, zato se nekateri iz preračunljivosti niso odzvali vabilu. Židan pa je kot Slovenec nastopil in se veselil zmage (2 : 1). Čeprav Hrvaška še ni bila mednarodno priznana in Hrvaška nogometna zveza še ni bila članica Mednarodne nogometne zveze (FIFA), ta tekma danes velja za prvo uradno tekmo hrvaške reprezentance.

Gregor Židan je z *Dinamom* v sezoni 1990/91 sodeloval tudi na zadnjem prvenstvu Jugoslavije pred razpadom države. Proslavil se je na zadnji prvenstveni tekmi med zagrebškim *Dinamom* in beograjsko *Crveno zvezdo*, ki je tistega leta postala evropska prvakinja. Tekma je potekala 18. maja 1991 v Zagrebu, v zelo napetem ozračju zaradi političnih razmer v tedanji državi. Gregor Židan je bil strelec zadetka v zadnji minuti tekme in je zagotovil zmago svojemu moštvu (3 : 2). Za *Dinamo* (oziroma za HAŠK *Građanski*) je nastopil tudi na prvem prvenstvu Hrvaške leta 1992 in v prvem finalu hrvaškega pokala, ko jih je premagal *Inker* iz Zaprešića. Skupaj je za moštvo *Dinama* (vključno z obdobjem, ko se je klub imenoval HAŠK *Građanski*) odigral 139 tekem.

Od leta 1992 do konca igralske kariere leta 2001 je igral v Nogometnem klubu *Maribor*, za katerega je podpisal potem, ko ga je zavrnil njegov matični klub *Olimpija*. Za *Maribor* je igral v obdobju, ko je bil ta vodilni klub v Sloveniji in se je uvrstil tudi v ligo prvakov, v Sloveniji pa je med letoma 1997 in 2001 petkrat zapored osvojil državno prvenstvo ter tudi pokale leta 1994, 1997 in 1997.

Za reprezentanco Slovenije je med letoma 1991 in 1996 nastopil 19-krat. Za Slovenijo je igral tudi na prvi tekmi proti reprezentanci Hrvaške, 19. junija 1991 v Murski Soboti (0 : 1). Bil je edini nogometaš, ki je nastopal na prvi tekmi dveh državnih reprezentanc.

Po odhodu iz *Maribora* je igral v prvi slovenski malonogometni ligi za kluba *Zagorje* in *Kobarid*, rekreativno pa za Nogometni klub *Bežigrad* v nižjih slovenskih ligah.

Opravil je izpit za nogometnega agenta, vendar je to delo opravljal samo eno leto. Zdaj vodi otroško nogometno šolo ljubljanske *Olimpije*. Z nogometom je najtesneje povezan prek 12-letnega sina Tima, ki trenira nogomet v *Olimpiji*.

Zaposlen je v svojem podjetju Gregorino iz Ljubljane in se po malem ukvarja še z zavarovanji.

Vir: Osebna izjava Gregorja Židana iz Ljubljane.

Lit.: A. Karčić Karlin, *Prvih 10 godina Hrvatske nogometne reprezentacije - Vatrene lakat, sjećanja Aljoše Asanovića*, Zagreb, 2002; O. Podnar, *Dinamo svetinja*, Zagreb, 2006; T. Židak, "Naš voljeni Grega", *Jutarnji list*, Zagreb, 27. december 2008; D. Lugarić, "Za Hrvatsku mi je bila čast igrati iako sam Slovenac", *24 sata*, Zagreb, 12. april 2010.

ANDREJ URNAUT (Ravne na Koroškem, 13. X. 1965)

Andrej Urnaut, 2012. godine.
Andrej Urnaut leta 2012.

Njegov oče je Adolf, mati pa Hilda, roj. Sečnjak. V rojstnem mestu Ravnah na Koroškem je končal gimnazijo, v Zagrebu pa trenersko šolo pri Hrvaški olimpijski akademiji. Izvira iz športne družine. Njegov oče Adolf Urnaut - Adi je bil odbojkarški reprezentant Jugoslavije in eden od najboljših slovenskih odbojkarjev v zgodovini. Andrej in njegov mlajši brat Matjaž nadaljujeta družinsko tradicijo in sta tudi postala odbojkarja.

Andrej se je s športom začel ukvarjati na Reki, kjer je bil oče profesor telesne kulture in odbojkarški trener. Bil je nadarjen za več športov. Kot kadet je igral košarko za Košarkarski klub *Kvarner*, v generaciji s pozneje znanim igralcem Ivom Nakićem.

Odbojko je začel trenirati leta 1979 v mladinskem moštvu Odbojarskega kluba *Rijeka*, kjer je bil njegov oče trener. Po preselitvi na Ravne na Koroškem je med letoma 1981 in 1985 nastopal za *Fužinar*, odbojkarški klub, ki je igral v drugi zvezni ligi Jugoslavije in v katerem je kariero začel tudi njegov oče. Kot nadarjenega napadalca, visokega 198 cm, so ga leta 1985 povabili v Akademski odbojkarški klub *Mladost* iz Zagreba, tedaj najboljši odbojkarški klub v Jugoslaviji.

Odbojkaši *Mladosti* u sezoni 1990./91. S lijeva stoje: trener Rade Malević, Siniša Momić, Pat Powers, Ante Jakovljević, Milorad Kovač, Mario Belošević, Dejan Laninović, Miro Milić i pomoćni trener Trpimir Barač; čuče Matjaž Urnaut, Nino Matjačić, Tomislav Mišin, Vladimir Grbić, Nermin Kurtić, Dragan Prezelj, Igor Šimunčić i fizioterapeut Mario Pervan.

Odbojkarji *Mladosti* v sezoni 1990./91. Stojijo (z leve): trener Rade Malević, Siniša Momić, Pat Powers, Ante Jakovljević, Milorad Kovač, Mario Belošević, Dejan Laninović, Miro Milić in pomočnik trenerja Trpimir Barač. Čepijo: Matjaž Urnaut, Nino Matjačić, Tomislav Mišin, Vladimir Grbić, Nermin Kurtić, Dragan Prezelj, Igor Šimunčić in fizioterapevt Mario Pervan.

pozvan je 1985. u Akademski odbojkaški klub *Mladost* iz Zagreba, tada najbolji odbojkaški klub u Jugoslaviji.

U *Mladost* je došao u trenutku kad je taj klub dominirao u jugoslavenskoj odbojci. *Mladost* je u sezoni 1984./85. osvojila I. saveznu ligu bez poraza, a ostvarili su i veliki uspjeh nastupom u finalu Kupa europskih prvaka, gdje je *Santal* iz Parme bio bolji. Urnaut je sportsku karijeru započeo kao član sjajne generacije koju su predvodili reprezentativci: Ivica Jelić, Nurko Čaušević, Radovan Malević, Đuro Bašić, Vedad Glinac, Goran Janošević i drugi. U četiri godine igranja za *Mladost* sudjelovao je, kao univerzalni igrač, u osvajanju Prvenstva Jugoslavije u sezoni 1985./86. i Kupa Jugoslavije 1985., 1986. i 1988. Bila je to zadnja uspješna generacija *Mladosti* u muškoj odbojci prije raspada zajedničke države.

Odlične igre u dresu *Mladosti* dovele su ga do reprezentacije Jugoslavije za koju je nastupio više od 200 puta i to kao jedini Slovenac u generaciji. Najveći uspjeh ostvario je 1987. kada je Zagreb na Univerzijadi bio domaćin najboljim svjetskim studentima sportašima, a odbojkaška je reprezentacija tada osvojila zlatnu medalju. Dok je bio član *Mladosti*, dvaput je s reprezentacijom Jugoslavije zauzeo 8. mjesto na Europskom prvenstvu: 1987. u Gentu i 1989. u Stockholmu, a treći put je na Europskom prvenstvu nastupio, nakon odlaska u inozemstvo, 1991. u Berlinu kad je Jugoslavija osvojila 6. mjesto, a igrači iz hrvatskih klubova nisu sudjelovali zbog početka ratnih sukoba.

Od 1989. do 1992. igrao je u najjačoj europskoj odbojkaškoj ligi u Italiji. Prve dvije sezone igrao je za momčad *Gividi* iz Brugheria, s kojom se plasirao iz A2 u A1 ligu, a u trećoj sezoni igrao je za *Alpitour* iz Cunea u A1 ligi. Iako nije bio član klubova s vrha talijanske odbojke, istaknuo se odličnim igrama, pa je tako na kraju sezona 1989./90. i 1990./91. sudjelovao na All Star utakmici najboljih igrača talijanske lige.

Nakon ozljede ramena otišao je iz Italije u Belgiju gdje je od 1992. do 1998. s uspjehom igrao u momčadi *Noliko* iz Maaseika. U Belgiji je s *Nolikom* osvojio brojne trofeje. Bili su višestruki državni prvaci te osvajači Kupa i Superkupa Belgije. Najveći međunarodni uspjeh s *Nolikom* ostvario je u sezoni 1996./97. kada su osvojili 2. mjesto u Ligi prvaka nakon poraza u finalu od momčadi kluba iz Modene, dok je njegov bivši klub *Mladost* na finalnom turniru osvojio 3. mjesto. Nakon *Nolika* nastupao je za francuski klub *Nice Volleyball* u sezoni 1999./99. i zatim za belgijski VC *Averbode* od 1999. do 2001. te njemački SSC *Berlin*, s kojim je u sezoni 2002./03. osvojio Bundesligu, i belgijski VC *Euphony Asse-Lennik* 2004. Tada je u 38. godini završio dugu i uspješnu igračku karijeru.

Odigrao je 70 utakmica za odbojkašku reprezentaciju Slovenije nakon 1992. godine, ali nije sudjelovao ni na jednom značajnom međunarodnom natjecanju jer tada Slovenija osim njega nije imala odbojkaša takve kvalitete.

Pri kraju igračke karijere već se bavio i trenerskim poslom. Kao trener počeo je 2001. u Belgiji u klubu VC *Euphony Asse-Lennik*, zatim je vodio VC *Averbode* od 2003. do 2009. Nakratko se vratio u Zagreb 2005. kada je imenovan izbornikom hrvatske muške odbojkaške reprezentacije, no to je bilo vrijeme velike krize u hrvatskoj odbojci, pa je iste

V *Mladost* je prišel v času, ko je ta klub prevladoval v jugoslovanski odbojki. *Mladost* je v sezoni 1984/85 osvojila prvo zvezno ligo brez poraza, dosegla pa je tudi velik uspeh z nastopom v finalu pokala evropskih prvakov, v katerem je bil *Santal* iz Parme boljši. Urnaut je športno kariero začel kot član sijajne generacije, ki so jo vodili reprezentanti Ivica Jelić, Nurko Čaušević, Radovan Malević, Đuro Bašić, Vedad Glinac, Goran Janošević in drugi. Kot univerzalni igralec se je v štirih letih igranja za *Mladost* veselil osvojitve prvenstva Jugoslavije v sezoni 1985/86 ter pokala Jugoslavije leta 1985, 1986 in 1988. To je bila zadnja uspešna generacija *Mladosti* v moški odbojki pred razpadom skupne države.

Odlične igre v dresu *Mladosti* so ga privedle v reprezentanco Jugoslavije, za katero je nastopil več kot 200-krat, in to kot edini Slovenec v generaciji. Največji uspeh je dosegel leta 1987, ko je bil Zagreb z univerzijado gostitelj najboljših študentov športnikov na svetu. Odbojarska reprezentanca je tedaj osvojila zlato medaljo. Kot član *Mladosti* je z reprezentanco Jugoslavije dvakrat zasedel 8. mesto na evropskem prvenstvu: leta 1987 v Gentu in leta 1989 v Stockholmu, tretjič pa je na evropskem prvenstvu nastopil po odhodu na tuje, leta 1991 v Berlinu, ko je Jugoslavija osvojila 6. mesto, igralci iz hrvaških klubov pa niso sodelovali zaradi začetka vojaških spopadov.

Med letoma 1989 in 1992 je igral v najmočnejši evropski odbojarski ligi – v Italiji. Prvi dve sezoni je nastopal za moštvo *Gividi* iz Brugheria, s katerim se je preselil iz lige A2 v ligo A1, v tretji sezoni pa je igral za *Alpitour* iz Cunea v ligi A1. Čeprav ni bil član klubov iz vrha italijanske odbojke, se je dokazal z odličnimi igrami, zato je ob koncu sezon 1989/90 in 1990/91 sodeloval na tekmi zvezd, tekmi najboljših igralcev italijanske lige.

Po poškodbi ramena se je iz Italije preselil v Belgijo, kjer je med letoma 1992 in 1998 uspešno igral v moštvu *Noliko* iz Maaseika. V Belgiji je z *Nolikom* osvojil številne trofeje. Bili so večkratni državni prvaki ter dobitniki pokalov in superpokalov Belgije. Največji mednarodni uspeh je z *Nolikom* dosegel v sezoni 1996/97, ko so osvojili 2. mesto v ligi prvakov, po porazu v finalu z moštvom *Modene*, medtem ko je njegov nekdanji klub *Mladost* na finalnem turnirju osvojil 3. mesto. Po *Noliku* je v sezoni 1999/99 nastopal za francoski klub *Nice Volleyball*, potem pa med letoma 1999 in 2001 za belgijski VC *Averbode*, nato za nemški SSC *Berlin*, s katerim je v sezoni 2002/03 osvojil bundesligo, ter leta 2004 za belgijski VC *Euphony Asse-Lennik*. Potem je v 38. letu končal dolgo in uspešno igralsko kariero.

Za odbojarsko reprezentanco Slovenije je po letu 1992 odigral 70 tekem, vendar ni sodeloval na nobenem pomembnem mednarodnem tekmovanju, saj Slovenija tedaj razen njega ni imela odbojkarjev takšne kakovosti.

Pri koncu igralske kariere se je že začel ukvarjati tudi s trenerskim delom. Trenersko pot je začel leta 2001 v Belgiji v klubu VC *Euphony Asse-Lennik*, potem pa je med letoma 2003 in 2009 vodil VC *Averbode*. Na kratko se

Juniorska odbojkaška ekipa *Rijeke*. Stojijo (s lijeva): trener Adolf Urnaut, Todorović, Kraljić, Milunović, Barić, Mateševac i Linić. Čuče: Polić, Šebalj, Andrej Urnaut, Branković, Vidas i Lovrinov.

Mladinska odbojarska ekipa *Rijeke*. Stojijo (z leve): trener Adolf Urnaut, Todorović, Kraljić, Milunović, Barić, Mateševac in Linić. Čepijo: Polić, Šebalj, Andrej Urnaut, Branković, Vidas in Lovrinov.

godine odstupio. U sezoni 2009./10. trenirao je svoj bivši klub SSC *Berlin*. Početkom 2011. vratio se u Sloveniju i preuzeo klub *Salonit Anhovo* iz Kanala.

Andrej Urnaut u braku je s Gordanom Lorber također bivšom odbojkašicom, koja je dio igračke karijere provela u Odbojkaškom klubu *Rijeka*. Njihov sin Aljoša Urnaut (Zagreb, 25. II. 1988.), nastavio je obiteljsku tradiciju i u odbojci s uspjehom gradi međunarodnu karijeru.

Andrejev mlađi brat Matjaž Urnaut (Ravne na Koroškem, 17. X. 1971.), također je bio odbojkaš. U odbojkaškoj karijeri nastupao je za odbojkaške klubove: *Fužinar* Ravne na Koroškem 1987./88., *Mladost* Zagreb 1988./89. – 1991./92., *Pionir* Novo Mesto 1992./93., *Montpellier Volley* 1993./94., *Salonit Kanal* 1994./95. – 1995./96., *Fužinar* 1996./97., *Nice Volley* 1997./98. – 1999./2000., *Martigues Volley* 2000./01. – 2001./02., *Saydia* 2002./03. – 2003./04., *Mladost* Zagreb, 2004./05., ENP 2005./06., CVM *Tomis Constanta* 2006./07. i *Saint Louis Volleyball* 2007./08. Afirmirao se kao igrač zagrebačke *Mladosti* u čijem je dresu sudjelovao u osvajanju prvog Prvenstva Hrvatske 1992. i nastupao je za juniorsku reprezentaciju Jugoslavije. Za reprezentaciju Slovenije odigrao je Matjaž Urnaut, brat Andreja Urnauta, više od 100 utakmica.

Izv.: Izjava Andreja Urnauta; izjava i arhiva Andrejeva oca Adolfa Urnauta - Adija iz Kotlja.

Lit.: *Godišnjak fizičke kulture Zagreba 1988.*, Zagreb, 1989.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.; V. Košti, "Iz Belgije ga vleče v Slovenijo", Večer, Maribor, 4. veljače 2008.

BORIS BENEDIK **(Kranj, 15. VIII. 1966.)**

Roditelji su mu Marijan i Karolina, rođ. Vidav. Završio je Srednju elektrotehničku školu u Kranju. Kuglanjem se počeo baviti 1983. u Kranju kao član Kuglačkog kluba *Sava*, a od 1987. nastupao je za Kuglački klub *Triglav*, vodeći klub u Kranju. Bio je član generacije koja je nakon 15 godina stagniranja ponovno dovela *Triglav* u vrh jugoslavenskog kuglanja. Na juniorskom Prvenstvu Jugoslavije 1987. osvojio je 2. mjesto i pojedinačno i u paru s Vanekom Omanom, a *Triglav* je tada ekipno osvojio 4. mjesto. Benedik je 1988. osvojio naslov državnog juniorskog prvaka pojedinačno i u paru s Omanom, a s *Triglavom* ekipno 3. mjesto.

Od 1989. do 1993. četiri je sezone nastupao za Kuglački športski klub *Grmošćica* iz Zagreba, koji je baš u tom razdoblju postigao najveće uspjehe u povijesti kluba. Kao član *Grmošćice* postao je juniorski prvak Jugoslavije 1989. godine. Odlični rezultati doveli su ga u juniorsku reprezentaciju Jugoslavije, s kojom je nastupio na Svjetskom prvenstvu 1989. u Celju gdje je osvojio zlatnu medalju ekipno i u paru sa Damirom Dundićem te srebrnu medalju pojedinačno. S *Grmošćicom* je osvojio zadnja dva naslova pobjednika I. savezne lige Jugoslavije 1990. i 1991. i to nakon velike borbe s *Medveščakom*. Godine 1992. *Grmošćica* osvaja I. hrvatsku ligu.

Benedik je triput uzastopno s *Grmošćicom* nastupio na Svjetskom kupu za klubove: 1990. u Oggersheimu (2. mjesto) i 1991. u Bratislavi (također 2. mjesto), dok su 1992. u Szegedu osvojili naslov prvaka. Za taj je uspjeh Benedik s 952 oborena čunja bio najzaslužniji, uz Vladimira Galjanića. Na Prvenstvu Hrvatske u parovima 1992. i 1993. osvojio je s Galjanićem naslov prvaka. Kao član *Grmošćice* nastupio je na SP-u 1992. u Bratislavi kad je Slovenija u ekipnoj konkurenciji osvojila zlatnu medalju i postavila novi svjetski rekord na 6 x 200 s 5751 oborenih čunjeva.

Nakon četverogodišnjeg igranja u Zagrebu vratio se u sezoni 1993./94. u Sloveniju i nastupao je za *Gradis* iz Ljubljane, s kojim je osvojio 2. mjesto u I. slovenskoj ligi i bio 3. najučinkovitiji igrač lige. Na Prvenstvu Slovenije 1994. godine osvojio je naslov prvaka pojedinačno te mješovito s Tončkom Urbanc. U paru s klupskim kolegom Albinom Juvančićem tada je osvojio 2. mjesto. Na SP-u 1994. u Ludwigshafenu nastupio je sa slovenskom reprezentacijom i postali su ekipni prvaci drugi put za redom, uz novi svjetski rekord (5882 oborena čunja) a on je bio najbolji pojedinac u reprezentaciji, s 1018 oborenih čunjeva.

Boris Benedik; nastup u njemačkoj Bundesligi.
Nastop Borisa Benedika v bundesligi.

je leta 2005 vrnil v Zagreb, kot selektor hrvaške moške odbojgarske reprezentance. Ker pa je bil to čas velike krize v hrvaški odbojki, je istega leta odstopil. V sezoni 2009/10 je treniral svoj nekdanji klub SSC *Berlin*. Na začetku leta 2011 se je vrnil v Slovenijo in prevzel klub *Salonit Anhovo* iz Kanala.

Andrej Urnaut je poročen z Gordano Lorber, tudi nekdanjo odbojkarico, ki je del igralske kariere preživela v Odbojgarskem klubu *Rijeka*. Njun sin Aljoša (Zagreb, 25. februar 1988) nadaljuje družinsko tradicijo in v odbojki uspešno gradi mednarodno kariero.

Andrejev mlajši brat Matjaž (Ravne na Koroškem, 17. oktober 1971) je bil tudi odbojkar. Nastopal je za odbojgarske klube *Fužinar* Ravne na Koroškem (1987/88), *Mladost* Zagreb (1988/89–1991/92), *Pionir* Novo mesto (1992/93), *Montpellier Volley* (1993/94), *Salonit Kanal* (1994/95–1995/96), *Fužinar* (1996/97), *Nice Volley* (1997/98–1999/2000), *Martigues Volley* (2000/01–2001/02), *Saydia* (2002/03–2003/04), *Mladost* Zagreb (2004/2005), ENP (2005/2006), *CVM Tomis Constanta* (2006/07) in *Saint Louis Volleyball* (2007/2008). Uveljavil se je kot igralec zagrebške *Mladosti*; v dresu tega kluba je leta 1992 s soigralci osvojil prvo prvenstvo Hrvaške in nastopal za mladinsko reprezentanco Jugoslavije. Za reprezentanco Slovenije je Matjaž Urnaut odigral več kot 100 tekem.

Vira: Izjava Andreja Urnauta; izjava in arhiv Andrejevega očeta Adolfa Urnauta - Adija iz Kotelj.

Lit.: *Godišnjak fizičke kulture Zagreba 1988*, Zagreb, 1989; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992; V. Košti, "Iz Belgije ga vleče v Slovenijo", *Večer*, Maribor, 4. februar 2008.

BORIS BENEDIK **(Kranj, 15. VIII. 1966)**

Njegovi starši so Marijan in Karolina, roj. Vidav. Končal je srednjo elektrotehnično šolo v Kranju. S kegljanjem se je začel ukvarjati leta 1983 v Kranju kot član Kegljaškega kluba *Sava*, od leta 1987 pa je nastopal za Kegljaški klub *Triglav*, vodilni klub v Kranju. Bil je član generacije, ki je po 15 letih zastoja *Triglav* ponovno popeljala v vrh jugoslovanskega kegljanja. Na mladinskem prvenstvu Jugoslavije leta 1987 je osvojil 2. mesto, tako posamično kot v dvojicah z Vankom Omanom, *Triglav* pa je tedaj ekipno osvojil 4. mesto. Benedik je leta 1988 osvojil naslov državnega mladinskega prvaka posamično in v dvojicah z Omanom, s *Triglavom* pa ekipno 3. mesto.

Med letoma 1989 in 1993 je štiri sezone nastopal za Kegljaški športni klub *Grmoščica* iz Zagreba, ki je prav v tistem obdobju dosegel največje uspehe v zgodovini kluba. Kot član *Grmoščice* je postal mladinski prvak Jugoslavije leta 1989. Odlični rezultati so ga pripeljali v mladinsko reprezentanco Jugoslavije, s katero je nastopil na svetovnem prvenstvu leta 1989 v Celju, kjer je osvojil zlato medaljo ekipno in v dvojicah z Damirjem Dundićem ter srebrno medaljo posamično. Z *Grmoščico* je osvojil zadnja dva naslova zmagovalca prve zvezne lige Jugoslavije leta 1990 in 1991, in to po trdem boju z *Medveščakom*. Leta 1992 je *Grmoščica* osvojila prvo hrvaško ligo.

Benedik je trikrat zapored z *Grmoščico* nastopil na svetovnem klubskem pokalu, in sicer leta 1990 v Oggersheimu (2. mesto) in leta 1991 v Bratislavi (tudi 2. mesto), leta 1992 pa so v Szegedu osvojili naslov prvaka. Za ta uspeh je imel z 952 podrtimi keglji največ zaslug Benedik, ob Vladimirju Galjaniću. Na prvenstvu Hrvaške v dvojicah leta 1992 in 1993 je z Galjanićem osvojil naslov prvaka. Kot član *Grmoščice* je nastopil na svetovnem prvenstvu leta 1992 v Bratislavi, ko je Slovenija v ekipni konkurenci osvojila zlato medaljo in postavlja nov svetovni rekord na 6 x 200 s 5751 podrtimi keglji.

Po štirih letih igranja v Zagrebu se je v sezoni 1993/94 vrnil v Slovenijo in nastopal za *Gradis* iz Ljubljane, s katerim je osvojil 2. mesto v prvi slovenski ligi in bil tretji najbolj učinkovit igralec lige. Na prvenstvu Slovenije leta 1994 je osvojil naslov prvaka posamično

Boris Benedik: dvostruki svjetski prvak u Brašovu 2004. kao član makedonske reprezentacije.
Boris Benedik: dvojni svetovni prvak v Brašovu leta 2004 kot član makedonske reprezentance.

Momčad *Grmošćice*, osvajači Svjetskog kupa 1992. u Szegedu. S lijeva stoje: trener Vladimir Šojat, Vladimir Galjanić, Albin Juvančić, Ivan Kuharić, Josip Košutić; čuče: Suvat Selmić, Božidar Katić, Boris Benedik i Milan Ljubičić.

Moštvo *Grmošćice* je osvojilo svjetski pokal leta 1992 v Szegedu. Stojijo (z leve): trener Vladimir Šojat, Vladimir Galjanić, Albin Juvančić, Ivan Kuharić, Josip Košutić. Čepijo: Suvat Selmić, Božidar Katić, Boris Benedik in Milan Ljubičić.

S odličnim igrama nastavio je i u Njemačkoj gdje je bio jedan od najboljih igrača Bundeslige. Od 1994. do 1999. nastupao je za SKC *Frei-Holz Plankstadt*, s čijom je ekipom, u kojoj je igrao još jedan Slovenac Darko Bizjak, osvojio Svjetski kup i Bundesligu 1995. i 1996.

Nakon 10 godina vratio se u rodni Kranj i do 2006. nastupao za Kuglački klub *Triglav Iskraemeco* s kojim je pobijedio u Ligi prvaka 2002. i u Svjetskom kupu 2003. Na SP-u 2000. u Poznau osvojio je naslov pojedinačnoga prvaka s 1069 oborenih čunjeva, i uz to je zadobio i brončanu medalju u kombinaciji. U Osijeku je na SP-u 2002. godine sa slovenskom reprezentacijom osvojio treći ekipni naslov prvaka i srebrnu medalju u kombinaciji te je ponovno bio najbolji igrač u reprezentaciji s 1056 oborenih čunjeva. Za Sloveniju je od 1992. do 2002. nastupio 42 puta.

Kao najbolji svjetski kuglač, od 2004. godine nastupa za Makedoniju, nakon razmirica s Kuglačkim savezom Slovenije. Već u prvom nastupu za Makedoniju na SP-u 2004. u Brasovu osvojio je dvije zlatne medalje, pojedinačno i u kombinaciji, kao i brončanu medalju u parovima s Hrvatom Damirom Fučkarom. Tad je oborio i svjetski rekord u kombinaciji 3 x 120 s 1919 čunjeva.

Vratio se u hrvatsko kuglanje u sezoni 2004./05. i postao član Kuglačkog kluba *Zadar*. S ekipom *Zadra* triput je uzastopno, od 2005. do 2007., osvojio I. hrvatsku kuglačku ligu. Bio je i tada jedan od najboljih igrača, a u sezoni 2005./06. postigao je poziciju najboljeg igrača Hrvatske kuglačke lige s prosjekom od 626,49 čunjeva. U sezoni 2006./07. bio je drugi u ligi, iza još jednog Slovenca Uroša Stoklasa, a u sezoni 2004./05. treći je igrač lige. S ekipom *Zadra* nastupio je na Svjetskom kupu 2006. u Osijeku (3. mjesto) i 2007. u Gostynu (2. mjesto). Najveći je uspjeh *Zadar* ostvario na finalnom turniru Lige prvaka 2007. u Podbrezovi, kad je osvojio naslov prvaka, ali je Benedik zbog ozljede morao biti zamijenjen u finalnom susretu s osječkim *Konikom*.

Od 2007. do 2010. nastupao je za najbolji njemački klub SKV *Rot Weiss Zerbst*. S tim klubom iz Zerbsta u blizini Magdeburga osvojio je Bundesligu 2008., 2009. i 2010., svjetske kupove 2008. i 2009. te Ligu prvaka 2010. godine. Ponovno je bio jedan od najboljih igrača u Bundesligi, a kao član *Rot Weiss Zerbsta* sudjelovao je na SP-u 2009. u Dettenheimu. Nastupajući tada za Makedoniju oborio je pojedinačni svjetski rekord u 1 x 120 s 698 čunjeva.

Vratio se treći put u Hrvatsku i drugi put u *Zadar* krajem 2010. S ekipom *Zadra* osvojio je 2011. godine I. hrvatsku kuglačku ligu. Nastupio je na Svjetskom kupu 2011. u Augsburgu gdje je *Zadar* osvojio 2. mjesto, iza njegova prijašnjeg kluba *Zerbsta*. U Ligi prvaka bili su na 4. mjestu. Potom se Benedik 2012. ponovno vratio u *Zerbst*. Zadnji veliki uspjeh ostvario je na SP-u 2013. u mađarskom Zalaegerszegu gdje je s reprezentacijom Makedonije ekipno osvojio srebrnu medalju.

in mešano s Tončko Urbanc. S klubskim kolegom Albinom Juvančičem je tedaj osvojil 2. mesto v dvojicah. Na svetovnem prvenstvu leta 1994 v Ludwigshafnu je nastopil s slovensko reprezentanco, ko so drugič zapored postali ekipni prvaki, z novim svetovnim rekordom (5882 podrtih kegljev), on pa je bil najboljši posameznik v reprezentanci, s 1018 podrtimi keglji.

Z odličnimi igrami je nadaljeval tudi v Nemčiji, kjer je bil eden od najboljših igralcev bundeslige. Med letoma 1994 in 1999 je nastopal za SKC *Frei-Holz Plankstadt*; z ekipo, v kateri je igral še en Slovenec, Darko Bizjak, je osvojil svetovni pokal in bundesligo leta 1995 in 1996.

Po desetih letih se je vrnil v rojstni Kranj. Do leta 2006 je nastopal za Kegljaški klub *Triglav Iskraemeco*, s katerim je zmagal v ligi prvakov leta 2002 in v svetovnem pokalu leta 2003. Na svetovnem prvenstvu leta 2000 v Poznanju je osvojil naslov posamičnega prvaka s 1069 podrtimi keglji, ob tem pa dobil tudi bronasto medaljo v kombinaciji. Na svetovnem prvenstvu leta 2002 v Osijeku je s slovensko reprezentanco osvojil tretji ekipni naslov prvaka in srebrno medaljo v kombinaciji ter bil vnovič najboljši igralec v reprezentanci, s 1056 podrtimi keglji. Za Slovenijo je med letoma 1992 in 2002 nastopil 42-krat.

Kot najboljši kegljač na svetu od leta 2004 igra za Makedonijo, zaradi nesoglasij s Kegljaško zvezo Slovenije. Že na prvem nastopu za Makedonijo na svetovnem prvenstvu leta 2004 v Brasovu je osvojil dve zlati medalji, posamično in v kombinaciji, kot tudi bronasto medaljo v dvojicah s Hrvatom Damirjem Fučkarjem. Tedaj je podrl tudi svetovni rekord v kombinaciji 3 x 120 s 1919 keglji.

V hrvaško kegljanje se je vrnil v sezoni 2004/05, ko je postal član Kegljaškega kluba *Zadra*. Z ekipo *Zadra* je trikrat zapored, med letoma 2005 in 2007, osvojil prvo hrvaško kegljaško ligo. Že takrat je bil eden od najboljših igralcev, v sezoni 2005/06 pa je postal najboljši igralec hrvaške kegljaške lige s povprečjem 626,49 keglja. V sezoni 2006/07 je bil drugi v ligi, za še enim Slovencem, Urošem Stoklaso, v sezoni 2004/05 pa tretji igralec lige. Z ekipo *Zadra* je nastopil na svetovnih pokalih leta 2006 v Osijeku (3. mesto) in leta 2007 v Gostynu (2. mesto). Največji uspeh je *Zadra* dosegel na finalnem turnirju lige prvakov leta 2007 v Podbrezovi, ko je osvojil naslov prvaka, vendar so morali Benedika na finalnem srečanju z osiješkimi *Konikom* zaradi poškodbe zamenjati.

Med letoma 2007 in 2010 je nastopal za najboljši nemški klub SKV *Rot Weiss Zerbst*. S tem klubom iz Zerbsta v bližini Magdeburga je osvojil bundesligo med letoma 2008 in 2010, svetovna pokala leta 2008 in 2009 ter ligo prvakov leta 2010. Ponovno je bil eden od najboljših igralcev v bundesligi, kot član *Rot Weiss Zerbsta* pa je sodeloval tudi na svetovnem prvenstvu leta 2009 v Dettenheimu. Ko je takrat nastopal za Makedonijo, je presegel posamični svetovni rekord v 1 x 120 s 698 keglji.

Konec leta 2010 se je tretjič vrnil na Hrvaško in drugič postal član *Zadra*. Z ekipo *Zadra* je leta 2011 osvojil prvo hrvaško kegljaško ligo. Nastopil je na svetovnem pokalu leta 2011 v Augsburgu, kjer je *Zadra* osvojil 2. mesto, za njegovim prejšnjim klubom *Zerbstom*. V ligi prvakov so zasedli 4. mesto. Potem se je Benedik leta 2012 vrnil v *Zerbst*. Zadnji veliki uspeh je dosegel na svetovnem prvenstvu leta 2013 v Zalaegerszegu na Madžarskem, kjer je z reprezentanco Makedonije ekipno osvojil srebrno medaljo.

Po rezultatih v dosednji karieri je Benedik eden od najuspešnejših igralcev v zgodovini kegljanja. Razglasili so ga za najboljšega kegljača Slovenije leta 2000 in 2002. Ob 20. obletnici samostojnosti Kegljaške zveze Slovenije leta 2012 je prejel zlati kegelj za dosežene rezultate.

Ob aktivnem kegljanju, v katerem je uspešen tudi na mednarodnem prizorišču, Benedik dela v podjetju Iskra Mehanizmi iz Kranja.

Vira: Osebna izjava Borisa Benedika iz Kranja; avtorjev arhiv.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1987*, Beograd, 1988; *Almanah jugoslovenskog sporta 1988*, Beograd, 1989; *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990; *Kegljaška obvestila - Rezultati tekmovanj v sezoni 1992/93*, Ljubljana, 1994; *Hrvatski športski almanah 1993–1994*, Zagreb, 1994; *Kegljaška obvestila - Rezultati tekmovanj v sezoni 1993/94*, Ljubljana, 1994; A. Likovnik, "Benedik, Boris", Enciklopedija Slovenije 16, dodatek A–Ž, Ljubljana, 2002; G. Horti, *Almanah*, Subotica, 2003; G. Horti, *Almanah 2*, Subotica, 2007; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*, Ljubljana, 2010; *Kronika kegljaškega kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011; E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmošćica 1938–2013*, Zagreb, 2013.

Prema rezultatima ostvarenima u dosadašnjoj karijeri, Benedik je jedan od najuspješnijih igrača u povijesti kuglanja. Proglašen je za najboljega kuglača Slovenije 2000. i 2002. godine. Povodom 20-godišnjice samostalnosti Kuglačkog saveza Slovenije dobio je 2012. godine Zlatni čunj za postignute rezultate.

Uz aktivno kuglanje, u čemu je uspješan i na međunarodnoj sceni, Benedik radi u poduzeću Iskra Mehanizmi iz Kranja.

Izv.: Osobna izjava Borisa Benedika iz Kranja; autorova arhiva.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1987.*, Beograd, 1988.; *Almanah jugoslovenskog sporta 1988.*, Beograd, 1989.; *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989.*, Zagreb, 1990.; *Kegljaška obvestila - Rezultati takmicanja u sezoni 1992/93*, Ljubljana, 1994.; *Hrvatski športski almanah 1993 – 1994*, Zagreb, 1994.; *Kegljaška obvestila - Rezultati takmicanja u sezoni 1993/94*, Ljubljana, 1994.; A. Likovnik, "Benedik, Boris", Enciklopedija Slovenije 16 dodatak A–Ž, Ljubljana, 2002.; G. Horti, *Almanach*, Subotica, 2003.; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007. *Kronologija keglaške zveze Slovenije 1950–2010*; Ljubljana, 2010.; *Kronika keglaškoga kluba Triglav Kranj 1951–2011*, Kranj, 2011.; E. Hemar, *Kuglačko športski klub Grmoščica 1938 – 2013.*, Zagreb 2013.

IZTOK PUC

(Slovenj Gradec, 14. IX. 1966. – San Diego, SAD, 20. X. 2011.)

Odrastao je u Velenju s majkom Danicom, rođ. Puc, a oca Vinka upoznao je tek kao dvadesetpetogodišnjak. U osnovnoj školi bavio se atletikom i košarkom, a od 1977. rukometom, u koji ga je usmjerio profesor tjelesnog odgoja i rukometni stručnjak Miro Požun koji se brinuo za njega znajući njegovu obiteljsku situaciju. Završio je Srednju strojarsko-tehničku školu u koju je išla većina njegovih kolega iz Rukometnog kluba *Šoštanj* u kojem je počeo igrati rukomet. Brzo je skrenuo pozornost na sebe iznimnim talentom i već je u trećem razredu srednje škole po njega iz Banja Luke došao veliki vratar i rukometni trener Abas Arslanagić. Nakon završetka škole potpisao je 1985. za Rukometni klub *Borac* u kojem je postigao svoju afirmaciju.

Igrao je na poziciji lijevog vanjskog igrača. Visok 1.96 m, odličnoga šuta i pregleda igre, bio je podjednako dobar kao strijelac i asistent. Krasila ga je iznimna sportska inteligencija te je u svakom trenutku, kroz poteze, pogotke i asistencije, znao iskazati najbolje značajke rukometne igre. S momčadi *Borca* nije osvojio nijedan trofej za klub iako je igrao u talentiranoj generaciji s Patrikom Čavarom, Slovencem Janijem Čopom i drugima, ali bio je najbolji strijelac I. savezne lige 1987./88.

Kao član *Borca* nastupio je na Svjetskom juniorskom prvenstvu 1985. u Italiji, gdje je osvojio brončanu medalju s jugoslavenskom ekipom koja je potom 1987. na domaćem terenu osvojila zlatnu medalju i naslov svjetskog prvaka. Bio je tada kapetan generacije svjetskih prvaka u kojoj su igrali Goran Stojanović - Beli, Dejan Perić, Alvaro Načinović, Vladimir Jelčić, Ivica Obrvan, Ratko Tomljanović, Bruno Gudelj, Igor Butulija i drugi vrsni rukometaši. Proglašen je za najboljega igrača Svjetskoga prvenstva i bio je najbolji strijelac s 55 postignutih zgoditaka na 7 utakmica, ispred Korejca Kim Jae-Hwana koji je imao 53 zgoditka.

Za A reprezentaciju Jugoslavije debitirao je 1986. i već je 1987. ušao u prvi sastav kao zamjena za ozlijeđenoga Veselina Vujovića, tada najboljega svjetskog igrača. Pod vodstvom saveznoga trenera Arslanagića igrao je u reprezentaciji na Olimpijskim igrama 1988. u Seoulu gdje je osvojena brončana medalja. Uz to je na Balkanskim igrama 1987. godine sudjelovao u osvajanju zlatne medalje. Na Svjetskom kupu 1988. u Švedskoj bili su 5. a na Svjetskom prvenstvu 1990. u Čehoslovačkoj zauzeli su 4. mjesto. Ukupno je za Jugoslaviju do 1991. nastupio 97 puta.

IZTOK PUC

(Slovenj Gradec, 14. IX. 1966–San Diego, ZDA, 20. X. 2011)

Odraščal je v Velenju z materjo Danico, roj. Puc. Očeta Vinka je spoznal šele kot 25-letnik. V osnovni šoli se je ukvarjal z atletiko in košarko, od leta 1977 pa z roketom, v katerega ga je usmeril profesor telesne vzgoje in rokometni strokovnjak Miro Požun, ki je skrbel zanj, poznavajoč njegove družinske razmere. Končal je srednjo strojno-tehnično šolo, ki jo je obiskovala večina njegovih kolegov iz Rokometnega kluba *Šoštanj*, v katerem je začel igrati roket. Kmalu je opozoril nase z izjemnim talentom. Že v tretjem letniku srednje šole je ponj prišel veliki vratar in rokometni trener Abas Arslanagić iz Banjaluke. Po koncu šole je leta 1985 podpisal za Rokometni klub *Borac*, v katerem se je tudi uveljavil.

Igral je na položaju levega zunanjega igralca. Visok 1,96 m, z odličnim udarcem in pregledom nad igro je bil enako dober kot strelec in podajalec. Njegova odlika je bila izjemna športna inteligenca, v vsakem trenutku je s potezami, zadetki in podajami znal izraziti najboljše značilnosti rokometne igre. Z moštvom *Borca* ni osvojil nobene klubske trofeje, čeprav je igral v nadarjeni generaciji s Patrikom Čavarjem, Slovencem Janijem Čopom in drugimi, bil pa je najboljši strelec prve zvezne lige 1987/88.

Kot član *Borca* je nastopil na svetovnem mladinskem prvenstvu leta 1985 v Italiji, kjer je osvojil bronasto medaljo z jugoslovansko ekipo, ki je potem leta 1987 na domačem terenu osvojila zlato medaljo in naslov svetovnega prvaka. Bil je kapetan generacije svetovnih prvakov, v kateri so igrali Goran Stojanović - Beli, Dejan Perić, Alvaro Načinović, Vladimir Jelčić, Ivica Obrvan, Ratko Tomljanović, Bruno Gudelj, Igor Butulija in drugi izvrstni rokometarji. Razglasili so ga za najboljšega igralca svetovnega prvenstva, bil pa je tudi najboljši strelec s 55 doseženimi zadetki na sedmih tekmah, pred Korejcem Kim Jae-Hwanom s 53 zadetki.

Za A-reprezentanco Jugoslavije je debitiral leta 1986, že leta 1987 pa vstopil v prvo postavo, kot zamenjava za poškodovanega Veselina Vujovića, tedaj najboljšega igralca na svetu. Pod vodstvom zveznega trenerja Arslanagića je igral v reprezentanci na olimpijskih igrah leta 1988 v Seulu, kjer so osvojili bronasto medaljo. Ob tem je bil na

Hrvatska rukometna reprezentacija osvojila je zlatnu medalju na Olimpijskim igrama 1996. Iztok Puc stoji u donjem redu peti s desna.
Hrvaška rokometna reprezentanca je osvojila zlato medaljo na olimpijskih igrah leta 1996. Iztok Puc stoji v spodnji vrsti peti z desne.

Nakon odsluženja vojnog roka, u doba kad je započeo raspad Jugoslavije, pristupio je krajem 1990. momčadi Rukometnog kluba *Zagreb* za koji je nastupao do 1994. godine. Ubrzo po dolasku u *Zagreb* nastupio je 14. siječnja 1991. na prijateljskoj utakmici Hrvatska – Japan, što je bila prva utakmica tada još međunarodno nepriznate hrvatske rukometne reprezentacije.

U Zagrebu se pod vodstvom trenera Zdravka Zovka stvorila šampionska momčad s kojom je Iztok Puc osvojio zadnje Prvenstvo i Kup Jugoslavije u sezoni 1990./91. i koja je u sezoni 1991./92. zaigrala u Kupu europskih prvaka unatoč protivljenju Rukometnog saveza Jugoslavije. Usprkos igranju u ratnim uvjetima i nemogućnosti nastupanja na domaćem terenu, Puc je s ekipom *Zagreba* uspio osvojiti Super kup 1992. i dvaput uzastopno Kup europskih prvaka: 1992. i 1993. godine. Bio je junak druge finalne utakmice Kupa europskih prvaka protiv ekipe *Wallau Massenheima*, odigrane u Njemačkoj 30. svibnja 1993. jer je postigao odlučujući zgoditak u posljednjoj sekundi za pobjedu svoje momčadi i za naslov klupskog prvaka Europe.

Uz europske trofeje, sudjelovao je triput od 1992. do 1994. i u osvajanju I. hrvatske rukometne lige i Hrvatskog kupa. U momčadi *Zagreba* tih su godina igrali rukometaši koji su bili okosnica hrvatske reprezentacije: Čavar, Gudelj, Tomljanović, Peribonio, Kljajić, Obrvan, te uz Puca još dva Slovenca: Rolando Pušnik - Puška i Tettey Banfro.

Za slovensku reprezentaciju igrao je na prvoj službenoj utakmici odigranoj u Sloveniji 10. ožujka 1992. u Celju protiv Italije. No već iste godine odlučio se za prelazak u hrvatsku reprezentaciju koja je bila puno kvalitetnija i s kojom je mogao osvajati trofeje. Debitirao je 10. srpnja 1992. u Mendenu na četverboju s Islandom. S reprezentacijom Hrvatske sudjelovao je na Mediteranskim igrama 1993. u Francuskoj, kada je osvojena prva zlatna medalja, te na Europskom prvenstvu 1994. u Portugalu, kada su zadobili broncu, i na Svjetskom prvenstvu 1995. u Islandu, kada je u finalu osvojeno srebro, i konačno na Olimpijskim igrama 1996. u Atlanti, kada je pod vodstvom izbornika Velimira Kljajića Hrvatska osvojila zlatnu medalju, a Puc je bio jedan od junaka jer je nastupio u finalu protiv Švedske iako je bio ozlijeđen.

Nakon Olimpijskih igara u Atlanti prestao je nastupati za Hrvatsku za koju je bio odigrao 65 utakmica. Od 1994. ponovno se uključio u klupski rukomet u rodnoj Sloveniji. Najprije je od 1994. do 1999. nastupao za najbolju momčad u državi, Rukometni klub *Celje Pivovarna Laško*. Nakon Zagreba, u Celju je ponovno bio jedan od lidera šampionske momčadi. S tim klubom je pet puta uzastopno osvojio Prvenstvo i Kup Slovenije od 1995. do 1999. i triput je nastupio u polufinalu Lige prvaka od 1996. do 1999. Za *Celje Pivovarnu Laško* je odigrao 136 utakmica i postigao 630 zgoditaka. U razdoblju igranja u Celju ponovno je zaigrao za reprezentaciju Slovenije nakon dvije godine pauze poslije Atlante. Predvodio je Sloveniju na Europskom prvenstvu 2000. u Zagrebu kada su pobijedili hrvatsku reprezentaciju i osvojili 5. mjesto, a on je osigurao nastup na svojim trećim Olimpijskim igrama, održanima iste godine u Sydneyu, gdje je sa Slovenijom zauzeo 8. mjesto i zaključio reprezentativnu karijeru. Za Sloveniju je nastupio na 34 utakmice i postigao 120 zgoditaka.

Klupsku karijeru završio je kao član ljubljanskog kluba *Prule 67*, nastupajući za njih od 1999. do 2002. I u svojem posljednjem klubu bio je uspješan. Predvodio je *Prule 67* do osvajanja naslova prvaka Slovenije u sezoni 2001./02. čime su prekinuli desetogodišnju dominaciju *Celja Pivovarne Laško*, a osvojili su i Slovenski kup 2002. Od 2001. do 2003. bio je sportski direktor Rukometnog kluba *Prule 67*, a potom se potpuno povukao iz rukometa.

Bio je jedan od najboljih svjetskih rukometaša dulje od deset godina. Jedini je svjetski rukometaš koji je triput nastupio na Olimpijskim igrama i to s tri različite reprezentacije.

Nakon povlačenja iz rukometnog sporta posvetio se karijeri sina Boruta, tenisača. Zbog sinovljeve karijere, Puc se preselio na Floridu sa suprugom Jasenkom, kćerkom proslavljenoga rukometaša Hrvoja Horvata, osvajača zlatne medalje u rukometu na Olimpijskim igrama 1972. Puc je radio kao zastupnik Slovenske tvrtke EPIC za SAD. Sin Borut, rođen 19. siječnja 1991. u Bjelovaru, nastupao je do 2010. za Sloveniju, a onda je po uzoru na oca postao reprezentativac Hrvatske.

Shrvan teškom bolešću Iztok Puc je 2011. preminuo u bolnici u San Diegu. Bio je simbol prijateljstva i povezanosti hrvatskog i slovenskog rukometa i sporta uopće i zato je organizirana humanitarna utakmica između hrvatskih i slovenskih rukometaša. Pomoć je bila za njega, ali je predana obitelji, nakon što je tu akciju preduhitrila njegova smrt.

Izv.: Pismo Iztoka Puca upućeno autoru 12. siječnja 2009.; autorova arhiva.

Lit.: *Rukomet* br. 24, Varaždin, prosinac 1987.; O. Šikovec - Luncer, "Iztok Puc sin dveh domovin", Novi odmev br. 19, Zagreb, lipanj 2003.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009.; "In Memoriam: Iztok Puc (1966 – 2011)", Novi odmev br. 45, prosinac 2011.

balkanskih igrah leta 1987 član moštva, ki je osvojilo zlato medaljo. V svetovnem pokalu leta 1988 na Švedskem so bili 5., na svetovnem prvenstvu leta 1990 na Češkoslovaškem pa so zasedli 4. mesto. Skupaj je za Jugoslavijo do leta 1991 nastopil 97-krat.

Potem ko je konec leta 1990 odslužil vojaški rok, v obdobju, ko se je začel razpad Jugoslavije, je vstopil v moštvo Rokometnega kluba *Zagreb*, za katerega je nastopal do leta 1994. Kmalu po prihodu v *Zagreb*, 14. januarja 1991, je igral na prijateljski tekmi Hrvaška – Japonska, ki je bila prva tekma tedaj še nepriznane hrvaške rokometne reprezentance.

V Zagrebu je pod vodstvom trenerja Zdravka Zovka nastala šampionska ekipa, s katero je Iztok Puc v sezoni 1990/91 osvojil zadnje prvenstvo in zadnji pokal Jugoslavije, ter ki je v sezoni 1991/92 igrala v pokalu evropskih prvakov, kljub nasprotovanju Rokometne zveze Jugoslavije. Čeprav so igrali v vojnih okoliščinah in ni bilo veliko možnosti za nastopanje doma, je Puc z ekipo *Zagreba* osvojil superpokal leta 1992 ter dvakrat zapored pokal evropskih prvakov: leta 1992 in 1993. Bil je junak druge finalne tekme pokala evropskih prvakov proti ekipi *Wallau Massenheima*, odigrane 30. maja 1993 v Nemčiji; dosegel je namreč odločilni zadetek v zadnji sekundi in svojemu moštvu zagotovil zmago za naslov evropskega klubskega prvaka.

Poleg evropskih trofejev je osvajal tudi hrvaške: med letoma 1992 in 1994 trikrat prvo ligo in pokal. V moštvu *Zagreba* so v tistih letih igrali rokometiški, ki so bili steber hrvaške reprezentance: Čavar, Gudelj, Tomljanović, Peribonio, Kljajić in Obrvan ter ob Pucu še dva Slovenca: Rolando Pušnik - Puška in Tettey Banfro.

Za slovensko reprezentanco je igral na prvi uradni tekmi, ki so jo odigrali v Sloveniji, 10. marca 1992 v Celju proti Italiji. Že istega leta se je odločil za prestop v hrvaško reprezentanco, ki je bila veliko bolj kakovostna in s katero je lahko osvajal lovorike. Debitiral je 10. julija 1992 v Mendnu v četverboju z Islandijo. Z reprezentanco Hrvaške je sodeloval na sredozemskih igrah leta 1993 v Franciji, ko so osvojili prvo zlato medaljo, na evropskem prvenstvu leta 1994 na Portugalskem, ko so dobili bron, na svetovnem prvenstvu leta 1995 na Islandiji, ko so osvojili srebro, ter naposled na olimpijskih igrah leta 1996 v Atlanti, ko je pod vodstvom selektorja Velimirja Kljajića Hrvaška osvojila zlato medaljo, Puc pa je bil eden od junakov, saj je nastopil v finalu proti Švedski, čeprav je bil poškodovan.

Po olimpijskih igrah v Atlanti je prenehal nastopati za Hrvaško, za katero je odigral 65 tekem. Leta 1994 se je ponovno vključil v klubski rokomet v rojstni Sloveniji. Najprej je med letoma 1994 in 1999 nastopal za najboljšo moštvo v državi, Rokometni klub *Celje Pivovarna Laško*. Tako kot v Zagrebu je bil tudi v Celju eden od vodilnih igralcev šampionskega moštva. S klubom je med letoma 1995 in 1999 petkrat zapored osvojil prvenstvo in pokal Slovenije, med letoma 1996 in 1999 pa trikrat nastopil v polfinalu lige prvakov. Za *Celje Pivovarno Laško* je odigral 136 tekem in dosegel 630 zadetkov. V obdobju, ko je igral v Celju, je po dveletnem premoru po Atlanti ponovno zaigral za reprezentanco Slovenije. Slovenijo je vodil na evropskem prvenstvu leta 2000 v Zagrebu, ko so premagali hrvaško reprezentanco in osvojili 5. mesto, on pa si je zagotovil nastop na svojih tretjih olimpijskih igrah, ki so potekale istega leta v Sydneyju, kjer je s Slovenijo zasedel 8. mesto in končal reprezentančno kariero. Za Slovenijo je nastopil na 34 tekmah in dosegel 120 zadetkov.

Klubsko kariero je končal kot član ljubljanskega kluba *Prule 67*, za katerega je nastopal med letoma 1999 in 2002. Tudi v svojem zadnjem klubu je bil uspešen. *Prule 67* je vodil do osvojitve naslova prvaka Slovenije v sezoni 2001/02, ko so prekinili desetletno prevlado *Celja Pivovarne Laško*, osvojili pa so tudi slovenski pokal leta 2002. Med letoma 2001 in 2003 je bil športni direktor Rokometnega kluba *Prule 67*, potem pa se je popolnoma umaknil iz rokometu.

Več kot desetletje je bil eden od najboljših rokometišev na svetu. Je edini rokometiš na svetu, ki je trikrat nastopil na olimpijskih igrah, in to s tremi različnimi reprezentancami.

Po umiku iz rokometnega športa se je posvetil karieri sina Boruta, teniškega igralca. S soprogo Jasenko, hčerko slavnega rokometiša Hrvoja Horvata, ki je osvojil zlato medaljo v rokometu na olimpijskih igrah leta 1972, sta se zaradi sinove kariere preselila na Florido. Puc je delal kot zastopnik slovenske družbe EPIC za ZDA. Sin Borut, rojen 19. januarja 1991 v Bjelovarju, je do leta 2010 nastopal za Slovenijo, potem pa je po očetovem vzoru postal reprezentant Hrvaške.

Iztoka Puca je leta 2011 premagala težka bolezen. Preminil je v bolnišnici v San Diegu. Bil je simbol prijateljstva in povezanosti hrvaškega in slovenskega rokometu ter športa nasploh, zato so na dobrodelni tekmi med hrvaškimi in slovenskimi rokometiši zbirali pomoč zanj, a so jo izročili družini, ker jih je njegova smrt prehitela.

Vira: Pismo Iztoka Puca avtorju, 12. januar 2009; avtorjev arhiv.

Lit.: Rukomet št. 24, Varaždin, december 1987; O. Šikovec - Luncer, "Iztok Puc, sin dveh domovin", Novi odmev št. 19, Zagreb, junij 2003; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009; "In Memoriam: Iztok Puc (1966–2011)", Novi odmev št. 45, december 2011.

MATJAŽ FLORJANČIČ (Kranj, 18. X. 1967.)

Pokojni otac Matjaža Florjančiča zvao se Miro i bio je rodom iz Primorske, a majka Mija rodom je iz Kranja. Završio je gimnaziju u Kranju i Višu trenersku školu u Ljubljani. Nogomet je počeo igrati kao kadet u Nogometnom klubu *Sava Kranj* godine 1982., a u sezoni 1985./86. igrao je za *Triglav*, drugi kranjski nogometni klub. Na pripremnoj utakmici između *Triglava* i *Rijeke* zapazio ga je tadašnji trener Josip Skoblar i doveo u *Rijeku*. Kao napadač, Florjančič je svoju nogometnu afirmaciju ostvario u *Rijeci*. Od 1987. do 1991. nastupao je u 1. saveznoj ligi Jugoslavije. Bio je talentirani igrač i zato ga je Mirko Jozić, izbornik mlade reprezentacije Jugoslavije, uvrstio u planove za odlazak na Svjetsko prvenstvo 1987. u Čileu, gdje je Jugoslavija, predvođena Robertom Prosinečkim, Zvonimirom Bobanom, Davorom Šukerom i Predragom Mijatovićem, osvojila naslov svjetskog prvaka. Florjančič u tom uspjehu nije mogao sudjelovati jer je bio pozvan na odsluženje vojnog roka u JNA, pa mu je ta velika prilika propala.

Bio je član zadnje generacije riječkih nogometaša pred raspad Jugoslavije. Najbolji rezultat ostvario je u sezoni 1989./90. kada je *Rijeka* osvojila 6. mjesto u tada jakoj jugoslavenskoj ligi. Igrao je s tadašnjim i budućim reprezentativcima: Mladenom Mladenovićem, Tončijem Gabrićem, Dubravkom Pavličićem i drugima. Nakon što su, zbog rata i raspada Jugoslavije, hrvatski klubovi istupili iz lige, sudjelovao je na ratnom turniru organiziranom za četiri najbolja hrvatska kluba u jesen 1991. Na trokružnom turniru, nogometnih klubova: *Hajduk*, *HAŠK-Građanski*, *Osijek* i *Rijeka*, bio je najbolji igrač i najbolji strijelac sa 4 postignuta zgoditka, a *Rijeka* je zauzela 3. mjesto.

Florjančičev potencijal vidjeli su stručnjaci iz slavnog nogometnog kluba *Juventus* iz Torina te su ga u sezoni 1991./92. uputili u *Cremonese* koji je tada bio stabilni član talijanske Serie A. U talijanskoj A i B seriji igrao je 11 sezona od 1991. do 2002. godine. Uz Srečka Kataneca bio je najbolji slovenski nogometaš u Italiji. U Cremoni je uspješno odigrao pet prvoligaških sezona, nakon čega je jednu sezonu odigrao u slavnom *Torinu*, tada članu Serie B.

Ponovno je zaigrao u najboljoj talijanskoj ligi kao član *Empolija* u sezoni 1997./98. Do 2002. igrao je još pet sezona u momčadima talijanske Serie B. Jedan je od najuspješnijih slovenskih napadača u talijanskom nogometu, jer je postigao 22 zgoditka u Serie A. Kad je pri kraju njegove karijere zbog Bosmanova pravila (po kojem su nogometaši po isteku ugovora mogli birati gdje će igrati) Italiju preplavio val igrača iz Europske unije, Florjančič se morao oprostiti od igranja u Serie A i B te je s 35 godina završio karijeru u 4. talijanskoj ligi.

Iako je bio jedan od najboljih slovenskih igrača 90-ih godina, nikad nije zaigrao u 1. slovenskoj nogometnoj ligi. Za reprezentaciju Slovenije debitirao je 7.11.1992. na drugoj utakmici u povijesti reprezentacije, održanoj u Larnaci, protiv Cipra (1 : 1). Igrao je u kvalifikacijama za Europsko prvenstvo 1996. i Svjetsko prvenstvo 1998. na koje se Slovenija nije uspjela plasirati. Zadnju – dvadesetu – utakmicu igrao je 28. travnja 1999. u Ljubljani protiv Finske (1 : 1). Za Sloveniju je postigao samo 1 zgoditak.

Nakon završetka igračke karijere bio je pomoćnik Branku Zupanu, izborniku Slovenske reprezentacije za dob do 21 godine. Nakon što je krajem veljače 2013. glavni trener *Rijeke* postao Matjaž Kek, bivši slovenski nogometni izbornik, postavljen je Florjančič za pomoćnog trenera prve momčadi. Pod trenerskim vodstvom dvojice Slovenaca postigla je *Rijeka* jedan od najvećih uspjeha u svojoj novijoj klupskoj povijesti plasmanom u Europa ligu (prijašnji Kup UEFA) nakon eliminacije njemačkog Stuttgarta u kolovozu 2013.

Florjančič je od 2005. godine građevinski poduzetnik. Živi s obitelji u Matuljima kraj Rijeke.

Izv.: Osobna izjava Matjaža Florjančiča iz Matulja; autorova arhiva.

Lit.: *Almanah YU fudbal*, Beograd, 1989.; *Il grande annuario del calcio Italiano Serie A e B 1994–95*, Milano, 1994.; *Annuario del calcio mondiale 94–95*, Torino, 1994.; T. Dasović “Štimac i Boban već su se pakirali, no Jozić se smilovao”, *Večernji list*, Zagreb, 24. listopada 2012; I. Volarić, “Matjaž Florjančič: Sretan sam što mogu raditi u svojem klubu i učiti od Keka”, *Novi list*, Rijeka, 26. lipnja 2013; L. Čerina, “*Rijeka u Europskoj ligi! Goran Mujanović zabio u 94. minuti!*”, *24 sata*, Zagreb, 29. kolovoza 2013.

MATJAŽ FLORJANČIČ (Kranj, 18. X. 1967)

Pokojni oče Matjaža Florjančiča je bil Miro, po rodu iz Primorske, mati Mija pa je iz Kranja. Končal je gimnazijo v Kranju in višjo trenersko šolo v Ljubljani. Nogomet je začel igrati kot kadet v Nogometnem klubu *Sava Kranj* leta 1982, v sezoni 1985/86 pa je igral za *Triglav*, drugi kranjski nogometni klub. Na pripravljalni tekmi med *Triglavom* in *Rijeko* ga je opazil tedanji trener Josip Skoblar in ga pripeljal v *Rijeko*. Kot napadalec se je Florjančič nogometno uveljavil prav na Reki. Med letoma 1987 in 1991 je nastopal v prvi zvezni ligi Jugoslavije. Bil je nadarjen igralec, zato ga je nameraval Mirko Jozić, selektor mlade reprezentance Jugoslavije, popeljati na svetovno prvenstvo leta 1987 v Čilu, kjer je Jugoslavija pod vodstvom Roberta Prosinečkega, Zvonimirja Bobana, Davorja Šukerja in Predraga Mijatovića osvojila naslov svetovnega prvaka. Florjančič pri tem uspehu ni mogel sodelovati, ker je moral na služenje vojaškega roka v JLA, zato se mu je ta velika priložnost izmuznila.

Bil je član zadnje generacije reških nogometašev pred razpadom Jugoslavije. Najboljši rezultat je dosegel v sezoni 1989/90, ko je *Rijeka* osvojila 6. mesto v tedaj močni jugoslovanski ligi. Igral je s tedanjimi in bodočimi reprezentanti: Mladenom Mladenovićem, Tončijem Gabrićem, Dubravkom Pavličićem in drugimi. Potem ko so zaradi vojne in razpada Jugoslavije hrvaški klubi izstopili iz lige, je sodeloval na vojnem turnirju, ki so ga jeseni 1991 pripravili za štiri najboljše hrvaške klube. Na trikrožnem turnirju, na katerem so sodelovali nogometni klubi *Hajduk*, *HAŠK Građanski*, *Osijek* in *Rijeka*, je bil najboljši igralec in s štirimi zadetki tudi najboljši strelec, *Rijeka* pa je zasedla 3. mesto.

Florjančičeve sposobnosti so opazili strokovnjaki iz slavnega nogometnega kluba *Juventus* iz Torina in ga v sezoni 1991/92 priporočili za igranje v klubu *Cremonese*, ki je bil tedaj stabilen član italijanske serije A. V italijanski seriji A in B je igral 11 sezon, med letoma 1991 in 2002. Ob Srečku Katancu je bil najboljši slovenski nogometaš v Italiji. V Cremoni je uspešno odigral pet prvoligaških sezon, potem pa je eno sezono nastopal v slavnem *Torinu*, ki je tedaj igral v seriji B.

V najboljši italijanski ligi je ponovno zaigral kot član *Empolia* v sezoni 1997/98. Do leta 2002 je igral še pet sezon v moštvi italijanske serije B. Je eden od najuspešnejših slovenskih napadalcev v italijanskem nogometu, saj je dosegel 22 zadetkov v seriji A. Pri koncu Florjančičeve kariere je Italijo zaradi Bosmanovega pravila (ki nogometašem omogoča, da po izteku pogodb sami izberejo, kje bodo igrali) preplaval val igralcev iz Evropske unije, zato se je moral Florjančič posloviti od igranja v serijah A in B. Kariero je končal pri 35 letih v četrti italijanski ligi.

Čeprav je bil eden od najboljših slovenskih igralcev 90. let, ni nikoli zaigral v prvi slovenski nogometni ligi. Za reprezentanco Slovenije je debitiral 7. novembra 1992, na drugi tekmi v zgodovini reprezentance, v Larnaci proti Cipru (1 : 1). Igral je v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo leta 1996 in svetovno prvenstvo 1998, na kateri se Slovenija ni uvrstila. Zadnje – dvajseto – tekmo je igral 28. aprila 1999 v Ljubljani proti Finski (1 : 1). Za Slovenijo je dosegel samo en zadetek.

Po koncu igralske kariere je bil pomočnik Branka Zupana, selektorja slovenske reprezentance za igralce, mlajše od 21 let. Potem ko je konec februarja 2013 glavni trener *Rijeke* postal Matjaž Kek, nekdanji slovenski selektor, je za pomočnika trenerja prvega moštva postavil Florjančiča. Pod trenerskim vodstvom dveh Slovencev je *Rijeka* dosegla enega od največjih uspehov v novejši klubski zgodovini, z uvrstitvijo v evropsko ligo (nekdanji pokal UEFA) po izločitvi nemškega *Stuttgarta* avgusta 2013.

Florjančič je od leta 2005 gradbeni podjetnik. Živi z družino v Matuljih pri Reki.

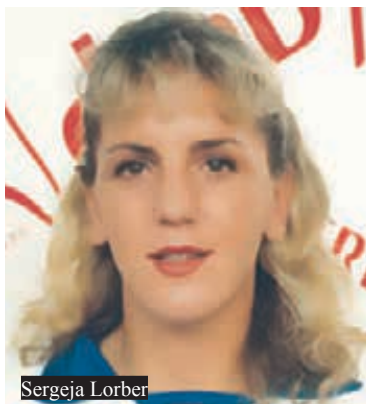
Vira: Osebna izjava Matjaža Florjančiča iz Matuljev; avtorjev arhiv.

Lit.: *Almanah YU fudbal*, Beograd, 1989; *Il grande annuario del calcio Italiano Serie A e B 1994–95*, Milano, 1994; *Annuario del calcio mondiale 94–95*, Torino, 1994; T. Dasović, “Štimac i Boban već su se pakirali, no Jozić se smilovao”, Večernji list, Zagreb, 24. oktober 2012; I. Volarić, “Matjaž Florjančič: Sretan sam što mogu raditi u svojem klubu i učiti od Keka”, Novi list, Reka, 26. junij 2013; L. Čerina, “Rijeka u Europskoj ligi! Goran Mujanović zabio u 94. minuti!”, 24 sata, Zagreb, 29. avgust 2013.

Slovinci na trenerskoj klupi *Rijeke*:
Matjaž Florjančič i Matjaž Kek.
Slovenca na trenerski klopi *Rijeke*:
Matjaž Florjančič in Matjaž Kek.

SERGEJA LORBER (Slovenj Gradec, 19. VII. 1968.)

Otac joj je Edvard, rodom iz Maribora, a majka Tatjana, rođ. Jelen, iz Ravni na Koroškem. U Zagrebu je maturirala u Srednjoj pedagoškoj školi, a u Ljubljani je diplomirala na Pedagoškom fakultetu i položila trenerski ispit na Fakultetu za sport.

Potječe iz sportske obitelji. Sportom su se bavili njezini roditelji kao i starija sestra Gordana i mlađi brat Sebastijan. Otac je bio školski ravnatelj u Mariboru i bavio se odbojkom, a kao trener zaslužan je za promicanje odbojke. Majka je bila učiteljica, a u mladosti je bila sportska gimnastičarka i reprezentativka, dok su Sergejin brat i sestra također bili odbojkaši.

Sergeja Lorber je kao desetgodišnja djevojčica počela igrati odbojku u Ravnima na Koroškem gdje postoji velika tradicija tog sporta. Kao talentiranu juniorku Odbojkaškog kluba *Fužinar* iz Ravni na Koroškem doveo ju je u Zagreb trener Vinko Dobrić na preporuku Adolfa Urnauta. Postala je članica Akademskog odbojkaškog kluba *Mladost* 1986. godine i u Zagrebu je završila 3. i 4. razred srednje škole.

Visoka je 173 cm i igrala je na poziciji primača-napadača. Po dolasku u *Mladost* postala je članica talentirane generacije koja je krajem 1980-ih godina bila najbolja ženska odbojkaška ekipa u Jugoslaviji. U dresu *Mladosti* osvojila je I. saveznu ligu u sezonama 1988./89., 1989./90. i 1990./91. te Kup Jugoslavije 1988., 1989. i 1990. godine.

Do 1990. odbojkašice *Mladosti* vodio je trener Vinko Dobrić, a potom jedan od najboljih svjetskih stručnjaka Rus Nikolaj Karpolj koji je došao u sezoni 1990./91. S trenerom Karpoljem u Zagreb su stigle i tri vrhunske odbojkašice, reprezentativke Sovjetskog saveza: Irina Parhomčuk udana Kirilova, Jelena Čebukina i Valentina Ogienko, udana Makovjeckaja. Uz domaće snage, sestre Danijelu i Tatjanu Bilbiju, Slavicu Kuzmanić i Snježanu Ušić, bila je to okosnica ekipe koja je u veljači 1991. u Zagrebu na završnom turniru osvojila Kup europskih prvakinja, nakon pobjede u finalu protiv ruske ekipe *Uraločka* iz Sverdlovska (3 : 0). U tom najvećem klupskom uspjehu u povijesti hrvatske i tadašnje jugoslavenske ženske odbojke istaknutu ulogu igrala je i Sergeja Lorber kao članica prve šestorke. U svibnju 1991. sudjelovala je s ekipom *Mladosti* u Sao Paulu na I svjetskom prvenstvu klupskih sastava gdje su osvojile 3. mjesto, iza dviju brazilskih ekipa. Igrala je i za reprezentaciju Jugoslavije, ali nije nastupila na nekom značajnijem natjecanju.

Nakon raspada zajedničke države i dalje je nastupala za *Mladost* u čijem je sastavu osvojila I. prvenstvo i Kup Hrvatske 1991./92. i ponovno je nastupila u finalu Kupa europskih prvakinja koji je njezin klub izgubio u veljači 1992. u Ravenni protiv domaće *Teodore* s 2 : 3 u setovima, premda su bile bolje u ukupnom zbroju postignutih poena.

U reprezentaciji Hrvatske je 1993. odigrala 14 utakmica. Na Mediteranskim igrama u Francuskoj je pod vodstvom izbornika Ivica Jelića osvojila zlatnu medalju s ekipom u kojoj su sudjelovale: Nataša Osmokrović, Marija Anzulović, Snježana Mijić, Slavica Kuzmanić, Barbara Jelić, Vanesa Sršen, Zvezdana Širola, Gordana Jurcan, Andrea Jurčić, Maja Dujčić i Irina Kirilova. Krajem 1993. nastupila je i na Europskom prvenstvu u Brnu gdje je Hrvatska u gotovo istom sastavu zauzela 6. mjesto.

Nakon odlaska iz Zagreba provela je sezone 1992./93. i 1993./94. u A2 talijanskoj ligi, igrajući za ekipu *Ceramiche Derby Spezzano* iz Modene. U prvoj sezoni u Italiji nastupila je na All Star utakmici najboljih talijanskih odbojkašica A1 i A2 lige. Na preporuku sestre Gordane koja je igrala i živjela u Belgiji, Sergeja je nakon odlaska iz Italije igrala od 1994. do 1997. za klub *Fortis* iz Herentalsa. Isticala se odličnim igrama i proglašena je za najbolju stranu igračicu u I. belgijskoj ligi u sezoni 1993./94., a sa svojim klubom *Fortis* osvojila je triput uzastopno Prvenstvo i Kup Belgije te je nastupala u europskim klupskim kupovima.

Nakon povratka u Sloveniju, bila je od 1997. do 2001. igračica i kapetanica *Branika* iz Maribora, kluba koji je prema nazivima sponzora mijenjao ime u *Infond Meltal Branik*, *Nova KBM Meltal* te *Nova KBM Branik*, i s kojim je u tom razdoblju četiri puta osvojila Prvenstvo i Kup Slovenije i bila je proglašena za najbolju odbojkašicu

SERGEJA LORBER (Slovenj Gradec, 19. VII. 1968)

Njen oče Edvard je po rodu iz Maribora, mati Tatjana, roj. Jelen, pa z Raven na Koroškem. V Zagrebu je maturirala na srednji pedagoški šoli, v Ljubljani pa diplomirala na pedagoški fakulteti in opravila trenerski izpit na fakulteti za šport.

Je iz športne družine. S športom so se ukvarjali tako njeni starši kot starejša sestra Gordana in mlajši brat Sebastian. Oče je bil šolski ravnatelj v Mariboru. Ukvarjal se je z odbojko in bil kot trener zaslužen za širjenje tega športa. Mati je bila učiteljica, v mladosti pa športna telovadka in reprezentantka. Sergejin brat in sestra sta tudi bila odbojkarja.

Sergeja Lorber je kot desetletna deklica začela igrati odbojko na Ravnah na Koroškem, kjer ima ta šport dolgo tradicijo. Kot nadarjeno mladinko Odbojarskega kluba *Fužinar* z Raven na Koroškem jo je v Zagreb pripeljal trener Vinko Dobrić na priporočilo Adolfa Urnauta. Članica Akademskega odbojarskega kluba *Mladost* je postala leta 1986. V Zagrebu je tudi končala 3. in 4. letnik srednje šole.

Visoka je 173 cm. Igrala je na položaju sprejemalke-napadalke. Po prihodu v *Mladost* je postala članica nadarjene generacije, ki je bila konec 80. let najboljša ženska odbojarska ekipa v Jugoslaviji. V dresu *Mladosti* je osvojila prvo zvezno ligo v sezonah 1988/89, 1989/90 in 1990/91 ter pokale Jugoslavije med letoma 1988 in 1990.

Do leta 1990 je odbojkarice *Mladosti* vodil trener Vinko Dobrić, potem pa eden od najboljših svetovnih strokovnjakov Rus Nikolaj Karpolj, ki je prišel v sezoni 1990/91. Z njim so v Zagreb prispele tudi tri vrhunske odbojkarice, sovjetske reprezentantke: Irina Parhomčuk, poročena Kirilova, Jelena Čebukina in Valentina Ogjenko, poročena Makovjecka. Ob domačih silah, sestrah Danijeli in Tatjani Bilbija, Slavici Kuzmanić in Snježani Ušić, je bila hrbtenica ekipe, ki je februarja 1991 v Zagrebu na zaključnem turnirju osvojila pokal evropskih prvakinj, po zmagi v finalu nad rusko ekipo *Uraločka* iz Sverdlovska (3 : 0). V tem največjem klubskem uspehu v zgodovini hrvaške in tedanje jugoslovanske ženske odbojke je pomembno vlogo igrala tudi Sergeja Lorber, kot članica prve šesterice. Maja 1991 je z ekipo *Mladosti* sodelovala na prvem svetovnem klubskem prvenstvu. V Sao Paulu so osvojile 3. mesto, za dvema brazilskima ekipama. Igrala je tudi za reprezentanco Jugoslavije, vendar ni nastopila na kakšnem pomembnejšem tekmovanju.

Po razpadu skupne države je naprej nastopala za *Mladost* ter s tem klubom osvojila prvo prvenstvo in pokal Hrvaške 1991/92 ter vnovič nastopila v finalu pokala evropskih prvakinj, ki ga je njen klub izgubil februarja 1992 v Raveni proti domači *Teodori* z 2 : 3 v nizih, čeprav so bile boljše v skupnem seštevku doseženih točk.

V reprezentanci Hrvaške je leta 1993 odigrala 14 tekem. Na sredozemskih igrah v Franciji je pod vodstvom selektorja Ivica Jelića osvojila zlato medaljo z ekipo, v kateri so bile še Nataša Osmokrović, Marija Anzulović,

Ekipe *Mladosti* u sezoni 1987/88. S lijeva stoje: Vinko Dobrić, Mirjana Jelovčić, Tatjana Bilbija, Lada Šnajder, Danijela Bilbija, Marija Omazić - Anzulović i Krešimir Diviš; čuče: Ivana Gregurić, Mirna Ivanović, Nikola Vidović, Gordana Grbeša - Malević, Sergeja Lorber, Tatjana Vejnović - Urnaut.

Ekipe *Mladosti* v sezoni 1987/88. Stojijo (z leve): Vinko Dobrić, Mirjana Jelovčić, Tatjana Bilbija, Lada Šnajder, Danijela Bilbija, Marija Omazić - Anzulović in Krešimir Diviš. Čepijo: Ivana Gregurić, Mirna Ivanović, Nikola Vidović, Gordana Grbeša - Malević, Sergeja Lorber in Tatjana Vejnović - Urnaut.

I. slovenske lige. Okušala se i u odbojci na pijesku te je u sezoni 1999./2000. sa Sonjom Borovinšek osvojila Prvenstvo Slovenije.

Paralelno s igranjem odbojke započela je u Mariboru i trenersku karijeru. Do 2003. trenirala je mlađe selekcije *Branika*, a u sezoni 1999./2000. vodila je žensku ekipu *Benedikt* koju je uvela u I. ligu. Od 2003. do 2007. bila je trener Ženskog odbojkaškog kluba *Ptuj* koji je također plasirala u I. ligu, a onda se nakratko, u 40-oj godini života, aktivirala i kao igračica. Od 2007. do 2010. bila je trener u Odbojkaškom klubu *Zreče* u II. ligi. Od 2010. trener je najmlađih kategorija u Srednjoj tekstilnoj školi u Mariboru i u klubu *Branik*. Zaposlena je kao dječji pedagog u vrtiću u Mariboru.

Prema ostvarenim rezultatima, Sergeja Lorber najuspješnija je igračica u povijesti slovenske odbojke.

Njezina sestra Gordana Lorber - Urnaut (Slovenj Gradec, 22. IX. 1964.), također je bila uspješna odbojkašica i nastupala je sredinom 1980-ih, dok je u Rijeci studirala medicinu, dvije sezone za Odbojkaški klub *Rijeka*, a sad živi s obitelji u Belgiji i udana je za odbojkaša Andreja Urnauta.

Izv.: Osobna izjava Sergeje Lorber iz Maribora; izjava Vinka Dobrića iz Zagreba; autorova arhiva.

Lit.: *Godišnjak fizičke kulture Zagreba 1988.*, Zagreb, 1989.; *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989.*, Zagreb, 1990.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.; *Hrvatski športski almanah 1993 – 1994*, Zagreb, 1993.; *Zagrebački šport 1991 – 1993*, Zagreb, 1994.; D. Stjepanović, *Hrvatski šport u 1993. godini*, Zagreb, 1994.

TOMAŽ LAŠIČ **(Kranj, 1. XI. 1969.)**

Roditelji su mu Anton i Janja, rođ. Dolinar. Vaterpolo je počeo igrati kad mu je bilo devet godina u najtrofejnijem slovenskom klubu *Triglav* iz Kranja. Vrlo se rano opredijelio za vratarsku poziciju te je, zahvaljujući talentu, već kao 14-godišnjak debitirao u seniorskoj ekipi *Triglava*, koja je tada igrala u 1. B saveznoj ligi Jugoslavije.

Ubrzo je bio zapažen i pozvan u juniorsku reprezentaciju Jugoslavije kao tada jedini vaterpolist iz Slovenije. Nastupio je na Svjetskom juniorskom prvenstvu 1985. u Istanbulu, gdje je osvojena brončana medalja, i na Europskom prvenstvu 1986. u Berlinu gdje su zauzeli 6. mjesto. Nakon Europskog prvenstva u Berlinu pozvan je u Zagreb i postao je član *Mladosti* koja je tada počela stvarati šampionsku ekipu. Prve je godine zbog škole putovao na relaciji Kranj – Zagreb, a zadnji razred srednje škole i maturu položio je u Zagrebu.

Vrhunac karijere ostvario je u Zagrebu gdje su nakon Univerzijade 1987. vaterpolisti mogli trenirati u natkrivenom plivalištu što je, uz ulaganja u igrački kadar, dovelo *Mladost* do samoga europskoga vrha. Kao član *Mladosti* nastupio je na Svjetskom juniorskom prvenstvu 1987. u Sao Paulu, gdje je Jugoslavija osvojila srebrnu medalju, te na Europskom juniorskom prvenstvu 1987. u Ateni i 1988. u Veenendaalu, kad su osvojene dvije zlatne medalje. Kao jedan od vratara *Mladosti*, uz reprezentativce Andriju Popovića i potom Dragana Rebića, sudjelovao je u svim najvećim uspjesima tog kluba, najprije pod vodstvom trenera Ladislava Botlika iz Slovačke 1988., potom od 1989. do 1991. Duška Antunovića i 1992. Boška Lozice.

Nastupanje s tada najboljim svjetskim vaterpolistima, znamenitim igračima kao što su Perica Bukić, Dubravko Šimenc i Igor Milanović, bilo je privilegija, ali u isto se vrijeme stalno morao dokazivati jer su od njega osobno, kao i od ekipe, stalno traženi vrhunski rezultati. Prvi klupski trofej osvojio je 1988. u Ateni kada je *Mladost* pobijedila u Mediteranskom kupu. Njegovo vratarsko umijeće najviše je došlo do izražaja uz trenera Antunovića, kad je *Mladost* igrala u europskim kupovima i kad je bilo puno jakih utakmica. U tri godine osvojio je čak sedam trofeja: Kup europskih prvaka 1989. i 1990., Europski Super kup 1989., Mediteranski kup 1991., Prvenstvo Jugoslavije 1989. i 1990. i Kup Jugoslavije 1989. Bio je uspješan član vrhunske generacije *Mladosti*, jedne od najboljih u povijesti vaterpola, i sudionik uspjeha u tom zlatnom razdoblju.

Za A reprezentaciju tadašnje države odigrao je 1990. godine tri utakmice na poziv Nikole Stamenića koji je seniore preuzeo od Ratka Rudića. Lašič je bio član najtrofejnije juniorske generacije u povijesti jugoslavenskoga vaterpola, u kojoj su igrali Mirko Vičević, Viktor Jelenić, Vitomir Padovan, Dušan Popović i drugi, a vodio ih je savezni trener Nikola Stamenić. U konkurenciji Aleksandra Šoštara i Renca Posinkovića, tada najboljih svjetskih

Snježana Mijić, Slavica Kuzmanić, Barbara Jelić, Vanesa Sršen, Zvezdana Širola, Gordana Jurcan, Andrea Jurčić, Maja Dujic in Irina Kirilova. Konec leta 1993 je nastopila tudi na evropskem prvenstvu v Brnu, kjer je Hrvaška v skoraj isti postavi zasedla 6. mesto.

Po odhodu iz Zagreba je sezoni 1992/93 in 1993/94 preživela v italijanski ligi A2, v kateri je igrala za ekipo *Ceramiche Derby Spezzano* iz Modene. V prvi sezoni v Italiji je nastopila na tekmi zvezd, tekmi najboljših italijanskih odbojkaric lig A1 in A2. Na priporočilo sestre Gordane, ki je igrala in živela v Belgiji, je Sergeja po odhodu iz Italije med letoma 1994 in 1997 igrala za klub *Fortis* iz Herentalsa. Zaradi odličnih iger so jo razglasili za najboljšo tujo igralko v prvi belgijski ligi v sezoni 1993/94, s svojim klubom *Fortis* pa je trikrat zapored osvojila prvenstvo in pokal Belgije ter nastopala v evropskih klubskih pokalih.

Po vrnitvi v Slovenijo je bila med letoma 1997 in 2001 igralka in kapetanka *Branika* iz Maribora, ki je v tistem obdobju večkrat spremenil ime ter se je po sponzorjih imenoval *Infond Meltal Branik*, *Nova KBM Meltal* in *Nova KBM Branik*. S tem klubom je po štirikrat osvojila prvenstvo in pokal Slovenije ter bila razglašena za najboljšo odbojkarico prve slovenske lige. Preizkusila se je tudi v odbojki na mivki. V sezoni 1999/2000 je s Sonjo Borovinšek osvojila prvenstvo Slovenije.

Že med igranjem odbojke je v Mariboru začela tudi trenersko kariero. Do leta 2003 je trenirala mlajše selekcije *Branika*, v sezoni 1999/2000 pa je vodila žensko ekipo Benedikta in jo popeljala v prvo ligo. Med letoma 2003 in 2007 je bila trenerka Ženskega odbojkarskega kluba *Ptuj* in ga ravno tako povedla v prvo ligo, nato pa se je za kratek čas v 40. letu življenja aktivirala tudi kot igralka. Med letoma 2007 in 2010 je trenirala Odbojkarski klub *Zreče* v drugi ligi. Od leta 2010 je trenerka najmlajših kategorij na srednji tekstilni šoli v Mariboru in v klubu Branik. Zaposlena je kot vzgojiteljica v vrtcu v Mariboru.

Po doseženih rezultatih je Sergeja Lorber najuspešnejša igralka v zgodovini slovenske odbojke.

Tudi njena sestra Gordana Lorber - Urnaut (Slovenj Gradec, 22. september 1964) je bila uspešna odbojkarica in je sredi 80. let, medtem ko je na Reki študirala medicino, dve sezoni igrala za Odbojkarski klub *Rijeka*, sedaj pa živi z družino v Belgiji. Poročena je z odbojkarjem Andrejem Urnautom.

Viri: Osebna izjava Sergeje Lorber iz Maribora; izjava Vinka Dobrića iz Zagreba; avtorjev arhiv.

Lit.: *Godišnjak fizičke kulture Zagreba 1988*, Zagreb, 1989; *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992; *Hrvatski sportski almanah 1993–1994*, Zagreb, 1993; *Zagrebački šport 1991–1993*, Zagreb, 1994; D. Stjepanović, *Hrvatski šport u 1993. godini*, Zagreb, 1994.

TOMAŽ LAŠIČ **(Kranj, 1. XI. 1969)**

Njegovi starši so Anton in Janja, roj. Dolinar. Vaterpolo je začel igrati pri devetih letih v slovenskem klubu z največ zmagami, v *Triglavu* iz Kranja. Zelo zgodaj se je odločil za igralno mesto vratarja. Bil je tako nadarjen, da je že kot 14-letnik debitiral v članski ekipi *Triglava*, ki je tedaj igrala v prvi B-zvezni ligi Jugoslavije.

Kmalu so ga opazili in povabili v mladinsko reprezentanco Jugoslavije, kot edinega vaterpolista iz Slovenije. Nastopil je na svetovnem mladinskem prvenstvu leta 1985 v Carigradu, kjer so osvojili bronasto medaljo, in na evropskem prvenstvu leta 1986 v Berlinu, kjer so zasedli 6. mesto. Po evropskem prvenstvu v Berlinu so ga povabili v Zagreb, kjer je postal član *Mladosti*, v kateri je tedaj začela nastajati šampionska ekipa. Prvo leto je zaradi šole potoval med Kranjem in Zagrebom, zadnji letnik srednje šole in maturo pa je opravil v Zagrebu.

Vrhunec kariere je dosegel v Zagrebu, kjer so po univerzijadi leta 1987 vaterpolisti lahko trenirali v odkritem bazenu, kar je ob vlaganju v igralni kader *Mladost* pripeljalo v evropski vrh. Kot član *Mladosti* je nastopil na svetovnem mladinskem prvenstvu leta 1987 v Sao Paulu, kjer je Jugoslavija osvojila srebrno medaljo, ter na evropskih mladinskih prvenstvih leta 1987 v Atenah in leta 1988 v Veenendaalu, ko so osvojili zlati medalji. Kot eden od vratarjev *Mladosti* je ob reprezentantu Andriji Popoviću in pozneje Draganu Rebiću sodeloval pri vseh največjih uspehih tega kluba, najprej, leta 1988, pod vodstvom trenerja Ladislava Botlika iz Slovaške, med letoma 1989 in 1991 pa Duška Antunovića ter leta 1992 Boška Lozice.

vratar, nije se uspio izboriti za nastup na Svjetskom prvenstvu 1991. u Perthu, a poslije zbog raspada države više nije imao priliku.

Lašič je nakon raspada Jugoslavije postao 1992. godine reprezentativac Slovenije te je, kao najiskusniji slovenski vaterpolist, odigrao 4 utakmice za svoju matičnu državu. Iste je godine s ekipom *Mladosti* pod vodstvom trenera Lozice osvojio svoj posljednji trofej: prvo Prvenstvo Hrvatske, na kojem su postali prvaci pobijedivši splitski *Jadran*. Odmah potom, premda je bio na vrhuncu svoje vaterpolo karijere, odlučio je otići u Australiju koja ga je privukla zbog mogućnosti studija, pa i životnih izazova van vaterpola.

U Australiji je uz studij nastavio igrati vaterpolo. Kao vratar momčadi *Fremantle Mariners* iz Bictona kraj Perthu osvojio je prvenstva Australije 1997., 1998. i 2000. Od 1995. do 2000. igrao je za reprezentaciju Australije na 125 utakmica. Nastupio je na Svjetskom prvenstvu 1998. u Perthu, kad je Australija kao domaćin postigla povijesni uspjeh osvajanjem 4. mjesta. Svjetski kup 1999. u Sydneyu bio je generalna proba za vaterpolski turnir na Olimpijskim igrama 2000. u Sydneyu. Iako je Lašič bio siguran kandidat za nastup, ipak nije sudjelovao na Igrama jer nije bio rođeni Australac i nije imao političku podršku, pa ga je izbornik Don Cameron samo nekoliko sati prije službene najave sastava ekipe zamijenio vratarom koji je dotad odigrao tek 6 prijateljskih utakmica za seniorsku reprezentaciju. Razočaran takvom odlukom završio je igračku karijeru.

Od 2001. do 2004. bio je trener ženske ekipe WAIS-a, Zapadnoaustralskog sportskog instituta, te specijalni pomoćni trener za vratarke ženske vaterpolske reprezentacije Australije, a 2005. trenirao je mušku ekipu UWA *Torpedoes* u Saveznoj ligi Australije. Kao vratar nastupio je na Svjetskom veteranskom Mastersu u Perthu 2008. Bavio se i maratonskim trčanjem pa je nastupio i na gradskom maratonu u Perthu 2011.

U Australiji je nakon studija financija i pedagogije završio visoku školu i 2000. počeo raditi kao nastavnik na srednjoj školi, a magistrirao je 2007. Od 2010. radi kao stručni savjetnik za proizvođače popularnog obrazovnog softwara Moodle te se profesionalno bavi kreativnim i pedagoški kvalitetnim korištenjem digitalnih tehnologija u školama i sveučilištima.

Prema ostvarenim rezultatima najuspješniji je slovenski vaterpolist svih vremena.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Tomaža Lašiča iz Perthu; autorova arhiva.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1985.*, Beograd, 1986.; *Almanah jugoslovenskog sporta 1986.*, Beograd, 1987.; *Almanah jugoslovenskog sporta 1987.*, Beograd, 1988.; *Almanah jugoslovenskog sporta 1988.*, Beograd, 1989.; *Godišnjak fizičke kulture Zagreba 1988.*, Zagreb, 1989.; *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989.*, Zagreb 1990.; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992.; *Stoljeće vaterpola u Hrvatskoj*, Zagreb, 2010.

Vaterpolisti *Mladosti*, pobjednici Kupa europskih prvaka i Super kupa Europe 1990. godine. S lijeva stoje: Perica Bukić, Davor Erjavec, Ratko Štritof, Tomaž Lašič, Dubravko Šimenc, Igor Milanović, Andrija Popović, Mladen Miškulin. Čuče: Vjekoslav Kobeščak, Mirko Žagar, Krešo Rukavina, Josip Vezjak, Milorad Damjanić, Damir Vincek, Dario Kobeščak i Ladislav Vidumansky.

Vaterpolisti *Mladosti*, zmagovalci pokala evropskih prvaka in evropskega superpokala leta 1990. Stojijo (z leve): Perica Bukić, Davor Erjavec, Ratko Štritof, Tomaž Lašič, Dubravko Šimenc, Igor Milanović, Andrija Popović, Mladen Miškulin. Čepijo: Vjekoslav Kobeščak, Mirko Žagar, Krešo Rukavina, Josip Vezjak, Milorad Damjanić, Damir Vincek, Dario Kobeščak i Ladislav Vidumansky.

Nastopanje s tedaj najboljšimi svetovnimi vaterpolisti, znamenitim igralci, kot so Perica Bukić, Dubravko Šimenc in Igor Milanović, je bilo privilegij, vendar pa se je hkrati moral kar naprej dokazovati, saj so od njega osebno in od ekipe v celoti nenehno zahtevali rezultate. Prvo klubsko trofejo je osvojil leta 1988 v Atenah, ko je *Mladost* zmagala v sredozemskem pokalu. Njegove vratarske spretnosti so prišle najbolj do izraza ob trenerju Antunoviću, ko je *Mladost* igrala v evropskih pokalih in ko so se močne tekme kar vrstile. V treh letih je osvojil kar sedem trofej: pokal evropskih prvakov leta 1989 in 1990, evropski superpokal leta 1989, sredozemski pokal leta 1991, prvenstvo Jugoslavije leta 1989 in 1990 ter pokal Jugoslavije leta 1989. Bil je uspešen član vrhunske generacije *Mladosti*, ene od najboljših v zgodovini vaterpola, ter soustvarjalec uspehov v tem zlatem obdobju.

Tomaž Lašič u reprezentaciji Australije na Svjetskom prvenstvu 1998. u Perthu, u drugom redu treći s desna.

Tomaž Lašič v reprezentanci Avstralije na svetovnem prvenstvu leta 1998 v Perthu, v drugi vrsti tretji z desne.

Za A-reprezentanco tedanje države je leta 1990 na povabilo Nikole Stamenića, ki je člane prevzel od Ratka Rudića, odigral tri tekme. Bil je član najbolj trofejne mladinske generacije v zgodovini jugoslovanskega vaterpola, v kateri so igrali Mirko Vičević, Viktor Jelenić, Vitomir Padovan, Dušan Popović in drugi, vodil pa jih je zvezni trener Nikola Stamenić. V konkurenci Aleksandra Šoštarja in Renca Posinkovića, tedaj najboljših svetovnih vratarjev, se mu ni uspelo izboriti nastopa na svetovnem prvenstvu leta 1991 v Perthu, pozneje pa zaradi razpada države ni več imel takšne priložnosti.

Lašič je po razpadu Jugoslavije leta 1992 postal reprezentant Slovenije in je kot najbolj izkušen slovenski vaterpolist za svojo matično državo odigral štiri tekme. Istega leta je z ekipo *Mladosti* pod vodstvom trenerja Lozice dosegel svojo zadnjo zmago: na prvem prvenstvu Hrvaške, ko so postali prvaki po zmagi nad splitskim *Jadranom*. Takoj po tem se je, čeprav na vrhuncu vaterpolske kariere, odločil oditi v Avstralijo, ki ga je pritegnila zaradi študijskih priložnosti in življenjskih izzivov.

V Avstraliji je ob študiju nadaljeval igranje vaterpola. Kot vratar moštva *Fremantle Mariners* iz Bictona pri Perthu je osvojil prvenstva Avstralije leta 1997, 1998 in 2000. Med letoma 1995 in 2000 je za reprezentanco Avstralije igral na 125 tekmah. Nastopil je na svetovnem prvenstvu leta 1998 v Perthu, ko je Avstralija kot gostiteljica dosegla zgodovinski uspeh z osvojitvijo 4. mesta. Svetovni pokal leta 1999 v Sydneyju je bila generalka za vaterpolski turnir na olimpijskih igrah leta 2000 v Sydneyju. Čeprav je bil Lašič zanesljiv kandidat za nastop, vseeno ni nastopil na igrah, saj ni bil Avstalec po rodu in ni imel politične podpore, zaradi česar ga je selektor Don Cameron le nekaj ur pred uradno objavo izbrane vrste zamenjal z vratarjem, ki je dotlej odigral le šest prijateljskih tekem za člansko reprezentanco. Razočaran nad takšno odločitvijo je končal igralsko kariero.

Med letoma 2001 in 2004 je bil trener ženske ekipe WAIS-a, Zahodnoavstralskega športnega inštituta, ter posebni pomočnik trenerja za vratarke ženske vaterpolske reprezentance Avstralije, leta 2005 pa je treniral moško ekipo UWA *Torpedoes* v zvezni ligi Avstralije. Kot vratar je nastopil na svetovnem veteranskem "mastersu" v Perthu leta 2008. Ukvarjal se je tudi z maratonskim tekom in nastopil na mestnem maratonu v Perthu leta 2011.

V Avstraliji je študiral finance in pedagogiko ter po končani visoki šoli leta 2000 začel delati kot učitelj na srednji šoli. Leta 2007 je magistriral. Od leta 2010 je strokovni svetovalec proizvajalcev priljubljene izobraževalne platforme za spletno učenje Moodle. Profesionalno se ukvarja s kreativno in pedagoško kakovostno uporabo digitalnih tehnologij v šolah in na univerzah.

Po doseženih rezultatih je najuspešnejši slovenski vaterpolist vseh časov.

Vira: Osebna izjava in arhiv Tomaža Lašiča iz Perth; avtorjev arhiv.

Lit.: *Almanah jugoslovenskog sporta 1985*, Beograd, 1986; *Almanah jugoslovenskog sporta 1986*, Beograd, 1987; *Almanah jugoslovenskog sporta 1987*, Beograd, 1988; *Almanah jugoslovenskog sporta 1988*, Beograd, 1989; *Godišnjak fizičke kulture Zagreba 1988*, Zagreb, 1989; *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990; *Hrvatsko akademsko športsko društvo Mladost Zagreb*, Zagreb, 1992; *Stoljeće vaterpola u Hrvatskoj*, Zagreb, 2010.

BOJAN NOVAK (Kranj, 4. XII. 1971.)

Bojan Novak i Nediljko Rojnica, boćari *Zrinjevca*, s peharom klupskog prvaka Europe 1997.

Bojan Novak in Nediljko Rojnica, balinarja *Zrinjevca*, s pokalom evropskega klubskega prvaka leta 1997.

Rođen je u slovensko-hrvatskoj obitelji oca Antona rodom iz Brežica i majke Nade, rođ. Lipovac, iz Delnica. Završio je Srednju elektrotehničku školu u Kranju. Boćanjem se počeo baviti 1984. godine u Kranju, kao član Boćarskog kluba *Center*. Od 1985. do 1991. nastupao je za drugi kranjski klub *Primskovo*.

Istaknuo se još kao junior i postao je reprezentativac Jugoslavije. Specijalizirao se za tada novu disciplinu u boćanju – brzinsko izbijanje. Nastupio je na Svjetskom juniorskom prvenstvu 1989. u Saluzzu gdje je osvojio naslov svjetskoga prvaka u brzinskom izbijanju, a ekipno i srebrnu medalju sa Slovincima Alešom Škoberneom, Jurom Rijavcem i Matjažom Pelcom. Osvajanjem zlatne medalje u brzinskom izbijanju postao je prvi boćar u Jugoslaviji koji je postigao takav

uspjeh na jednom značajnom međunarodnom prvenstvu i prvi koji je prekinuo dominaciju boćara iz Italije i Francuske. Na posljednjem seniorskom Prvenstvu Jugoslavije održanom 1990. u Splitu osvojio je, s nepunih 19 godina, naslov prvaka u brzinskom izbijanju, što je tada prvi put bilo u programu.

Godine 1991. postao je, kao već afirmirani igrač, član kluba *Balinček* iz Ljubljane, za koji je nastupao dvije godine. Kao član *Balinčeka* postao je 1992. prvak u brzinskom izbijanju, na prvom Prvenstvu Slovenije održanom nakon proglašenja neovisnosti. Iste je godine nastupio na Europskom prvenstvu do 23 godine u St. Pristu gdje je ponovno osvojio naslov prvaka u brzinskom izbijanju, što je bila prva zlatna medalja za slovensko boćanje. Uz to je s ekipom osvojio srebro.

Postao je i prvi svjetski rekorder u samostalnoj Sloveniji, postigavši 1992. u brzinskom izbijanju 43 punata od mogućih 46. S ekipom *Balinčeka* osvojio je ekipno Prvenstvo Slovenije 1993. a iste je godine postao i državni prvak u disciplini pojedinačno-klasično. Nastupio je na Svjetskom prvenstvu 1993. u Saluzzu i osvajanjem srebrne medalje u brzinskom izbijanju donio je Sloveniji prvu medalju s tog natjecanja.

Kao najbolji slovenski i svjetski boćar počeo je 1994. nastupati za Boćarski klub *Zrinjevac* iz Zagreba, a ubrzo je uslijedila i njegova odluka da nastupa za hrvatsku reprezentaciju. Odmah po dolasku u Zagreb sudjelovao je u meču zagrebačkih boćara s ekipom svjetskih boćara, prigodom 900. godišnjice grada Zagreba, na kojem su nastupili najbolji svjetski igrači. Iste je godine još jednom postigao svjetski rekord u brzinskom izbijanju sa 46 punata od mogućih 48. S ekipom *Zrinjevca*, gdje su uz njega nastupala još dva svjetska prvaka: Dinko Beaković i Valter Ivančić, osvojio je Kup europskih prvaka 1997. godine u švicarskom Yverdon-les-Bainsu. Dotad su dominirali talijanski klubovi, još od godine 1990. i utemeljenja Kupa, tako da je europski naslov *Zrinjevca* bio prvi za hrvatsko boćanje, ali i prvi za ostale netalijanske europske klubove.

S ekipom *Zrinjevca* bio je superioran i na domaćim natjecanjima, osvojivši I. hrvatsku boćarsku ligu 5 godina uzastopno od 1994. do 1998. i Kup Hrvatske 1994. i 1997. Na pojedinačnom Prvenstvu Hrvatske postao je prvak u brzinskom izbijanju 1996. i 1997. godine, a isti je uspjeh ostvario u disciplini pojedinačno-klasično 1996. te u parovima 1996. godine.

S hrvatskom reprezentacijom nastupio je na Svjetskom prvenstvu 1997. godine kada je, igrajući u parovima s Beakovićem, Ivančićem i Jurom Magličem, sudjelovao u osvajanju naslova ekipnih svjetskih prvaka. Godine 1999. na Svjetskom prvenstvu u Lyonu ostao je bez medalje, a na Europskom prvenstvu 1996. u St. Vulbasu osvojio je brončane medalje i u brzinskom izbijanju i ekipno, dok je 1998. u Saluzzu postao europski prvak discipline pojedinačno-klasično i osvojio srebrnu medalju u brzinskom izbijanju. Nastupio je i na Mediteranskim igrama 1997. u Bariju gdje je u štafetnom izbijanju s Ivančićem osvojio srebrnu medalju. Jedan od najvećih uspjeha ostvario je na Turniru asova održanom 1997. u čileanskom Vignu del Mar. U konkurenciji 8 najsvestranijih igrača iz četiriju

BOJAN NOVAK (Kranj, 4. XII. 1971)

Rodil se je v slovensko-hrvaški družini očetu Antonu, po rodu iz Brežic, in materi Nadi, roj. Lipovac, iz Delnic. Končal je srednjo elektrotehnično šolo v Kranju. Z balinanjem se je začel ukvarjati leta 1984 v Kranju, kot član Balinarskega kluba *Center*. Med letoma 1985 in 1991 je nastopal za drugi kranjski klub *Primskovo*.

Že kot mladinec se je izkazal in postal reprezentant Jugoslavije. Specializiral se je za takrat novo balinarsko disciplino – hitrostno zbijanje. Nastopil je na svetovnem mladinskem prvenstvu leta 1989 v Saluzzu, kjer je osvojil naslov svetovnega prvaka v hitrostnem zbijanju, ekipno pa tudi srebrno medaljo s Slovenci Alešem Škobernetom, Juretom Rijavcem in Matjažem Pelcem. Z osvojitvijo zlate medalje v hitrostnem zbijanju je postal prvi balinar v Jugoslaviji, ki je dosegel tak uspeh na kakšnem pomembnem mednarodnem tekmovanju, ter prvi, ki je prekinil prevlado balinarjev iz Italije in Francije. Na zadnjem članskem prvenstvu Jugoslavije leta 1990 v Splitu je z nepolnimi 19 leti osvojil naslov prvaka v hitrostnem zbijanju, ki je bilo takrat prvič na programu.

Leta 1991 je že kot uveljavljen igralec postal član kluba *Balinček* iz Ljubljane, za katerega je nastopal dve leti. Kot član *Balinčka* je na prvem prvenstvu Slovenije po razglasitvi samostojnosti leta 1992 postal prvak v hitrostnem zbijanju. Istega leta je nastopil na evropskem prvenstvu do 23 let v St. Pristu, kjer je ponovno osvojil naslov prvaka v hitrostnem zbijanju, kar je bila prva zlata medalja za slovensko balinanje, ob tem pa je z ekipo osvojil srebro.

Postal je tudi prvi svetovni rekorder v samostojni Sloveniji, ko je leta 1992 v hitrostnem zbijanju dosegel 43 od možnih 46 točk. Z ekipo *Balinčka* je osvojil ekipno prvenstvo Slovenije leta 1993, istega leta je postal tudi državni prvak v disciplini posamično – klasično. Nastopil je na svetovnem prvenstvu leta 1993 v Saluzzu in z osvojitvijo srebrne medalje v hitrostnem zbijanju Sloveniji prinesel prvo medaljo s tega tekmovanja.

Kot najboljši slovenski in svetovni balinar je leta 1994 začel nastopati za Balinarski klub *Zrinjevac* iz Zagreba, potem pa se tudi odločil, da bo nastopal za hrvaško reprezentanco. Takoj po prihodu v Zagreb je sodeloval v dvojboju zagrebških balinarjev z ekipo balinarjev sveta ob 900-letnici mesta Zagreba, na katerem so nastopili najboljši svetovni igralci. Istega leta je še enkrat dosegel svetovni rekord v hitrostnem zbijanju s 46 točkami od možnih 48. Z ekipo *Zrinjevca*, v katerem sta ob njem nastopala še dva svetovna prvaka, Dinko Beaković in Valter Ivančić, je osvojil pokal evropskih prvakov leta 1997 v Yverdon-les-Bainsu v Švici. Vse od ustanovitve pokala leta 1990 so imeli na tem tekmovanju premoč italijanski klubi, zato je bil evropski naslov *Zrinjevca* ne le prvi za hrvaško balinanje, ampak tudi prvi za kakšen neitalijanski klub.

Z ekipo *Zrinjevca* je bil nepremagljiv tudi na domačih tekmovanjih. Prvo hrvaško balinarsko ligo je osvojil pet let zapored, med letoma 1994 in 1998, pokal Hrvaške pa leta 1994 in 1997. Na posamičnem prvenstvu Hrvaške je postal prvak v hitrostnem zbijanju leta 1996 in 1997, v disciplini posamično – klasično in v dvojicah pa leta 1996.

S hrvaško reprezentanco je nastopil na svetovnem prvenstvu leta 1997, ko je v dvojicah z Beakovićem, Ivančićem in Juretom Magličem osvojil naslov ekipnih svetovnih prvakov. Na svetovnem prvenstvu v Lyonu leta 1999 je ostal brez medalje, na evropskem leta 1996 v St. Vulbasu pa je dobil bronasto medaljo tako v hitrostnem zbijanju kot ekipno, leta 1998 v Saluzzu pa je postal evropski prvak v disciplini posamično – klasično in osvojil srebrno medaljo v hitrostnem zbijanju. Nastopil je tudi na sredozemskih igrah leta 1997 v Bariju, kjer je v štafetnem zbijanju z Ivančićem osvojil srebrno medaljo.

Hrvatska bočarska reprezentacija na Turniru asova u Vina del Maru 1997. Bojan Novak stoji u gornjem redu u sredini.

Hrvaška balinarska reprezentanca na turnirju prvakov v Vina del Maru leta 1997. Bojan Novak stoji v zgornji vrsti v sredini.

vodećih boćarskih nacija svijeta, osvojio je 3 prva mjesta: u brzinskom i preciznom izbijanju te u disciplini pojedinačno-klasično.

Nakon četiri godine boćanja u Hrvatskoj vratio se u Sloveniju. Nastupao je za boćarske klubove *Milje* od 1999. do 2001. i kranjski *Center* 2002. – 2003. Ponovno je s uspjehom sudjelovao na državnom prvenstvu i za slovensku reprezentaciju. Bio je prvak Slovenije u brzinskom izbijanju 1999., 2000 i 2002. i u parovima s Gregorom Moličnikom 2001. Nastupio je na Svjetskom prvenstvu 2005. u Torinu, gdje je s Jasminom Čauševićem osvojio brončanu medalju u štafetnom izbijanju, te na Europskom prvenstvu 2000. godine u St. Chamondu, gdje je osvojio srebrnu medalju u brzinskom izbijanju, i 2004. u Chivassu, gdje je osvojio srebrnu medalju u bližanju i izbijanju u krug, a u štafetnom izbijanju osvojili su Bojan Novak i Tadej Premru brončanu medalju. Uspješan je bio i na Mediteranskim igrama 2001. u Tunisu i 2005. u Almeriji te je na ta oba natjecanja osvojio brončane medalje u brzinskom izbijanju. U izboru Boćarskog saveza Slovenije proglašen je za najboljeg boćara godine 1992. i 2002.

Nakon povratka u Hrvatsku, godine 2004. počeo je nastupati za Boćarski klub *Trio* iz Buzeta, istarskoga gradića na granici sa Slovenijom. Po povratku u hrvatsko boćanje opet je pridonio uspjesima tada najkvalitetnijeg kluba. Ekipe *Tria*, koju je kao trener vodio Dinko Beaković koji je istodobno bio i igrač, postala je klupski prvak Europe 2009. u francuskom Saint-Maurice-L'Exilu, što je hrvatskom boćanju donijelo drugi naslov nakon *Zrinjevca* 1997. i ujedno je to bio prvi europski klupski trofej za istarski sport. Bez ambicija da nastupa na pojedinačnim prvenstvima i na međunarodnim natjecanjima, Novak se kao kapetan kluba *Trio* usredotočio samo na klupske nastupe. S *Triom* je osvojio I. hrvatsku boćarsku ligu 2005., 2008., 2009., 2010., 2011. i 2012., kao i Hrvatski kup 2005., 2007., 2008. i 2010. godine. Uz Novaka, veliki su doprinosi uspjesima Boćarskog kluba *Trio* dali i drugi slovenski boćari: Aleš Borčnik, Jure Kozjek, Anže Petrič i David Šircelj te predsjednik kluba Milan Pavlič. U sezoni 2012./13. nakon fuzije boćarskih klubova *Trio* i *Usluga* iz Pazina, Novak je nastupao za Boćarski klub *Bračana* u trećoj hrvatskoj boćarskoj ligi Istra / Primorje. Od ljeta 2013. nastupa za Boćarski klub *Pula* koji se vratio u prvu hrvatsku boćarsku ligu.

Novak je jedini boćar u svijetu koji je nastupao za tri državne reprezentacije. Prema postignutim rezultatima jedan je od najuspješnijih slovenskih i hrvatskih boćara u povijesti, a bio je dulje od 15 godina među najboljim svjetskim igračima. Zaposlen je kao skladištar u tvrtki *Trio I* u Buzetu.

Izv.: Osobna izjava Bojana Novaka iz Buzeta; autorova arhiva.

Lit.: D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskoga boćanja*, Zagreb, 2012.; F. Budo, *Boćanje u Istri tko i što!?*, Poreč, 2012.

BARBARA JOVIČIĆ - STANČIN (Brežice, 7. VII. 1971.)

Barbara Jovičić - Stančin

Barbarin otac Dušan Jovičić rodom je iz Varaždina, a majka Zdenka, rođ. Zdolšek, iz Brežica. Odrasla je u Zagrebu gdje je završila Pedagoški obrazovni centar Bogdan Ogrizović i stekla zvanje suradnika razredne nastave.

U djetinjstvu je, od 7. do 10. godine, aktivno igrala stolni tenis, a rukometnu karijeru započela je 1981. kao članica Rukometnog kluba *Trešnjevka* iz Zagreba. Završila je Zagrebačku školu rukometa kod uglednog trenera Vilima Tičića koji ju je usmjerio na vratarsku poziciju. Juniorski i prvi dio seniorske karijere bila je članica *Trešnjevke*, do 1995. kada je prešla u Rukometni klub *Čakovec* za koji je nastupala do 1997. Kao vratarka odličnih refleksa i izvrсна u obrani sedmeraca, bila je pozvana u Koprivnicu da bude zamjena za Ljerku Krajnović nakon sezone u kojoj je Rukometni klub *Podravka* osvojio Ligu prvakinja i Super kup 1996. godine. Iste je godine debitirala i u reprezentaciji.

U dresu *Podravke* s uspjehom je nastupala 11 godina. Bila je prva vratarka ekipe koja je godinama dominirala u Hrvatskoj i bila jedna od najboljih europskih ekipa. Kao članica *Podravke* sudjelovala je u osvajanju I. hrvatske lige 10 puta od sezone 1997./98. do 2007./08. Izgubile su titulu samo jednom kad ju je u sezoni 2003./04

Enega od največjih uspehov je dosegel na turnirju prvakov leta 1997 v Vina del Maru v Čilu. V konkurenci osmih najbolj vsestranskih igralcev iz štirih vodilnih balinarskih držav sveta je osvojil tri prva mesta: v hitrostnem in natančnem zbijanju ter v disciplini posamično – klasično.

Po štirih letih balinanja na Hrvaškem se je vrnil v Slovenijo. Med letoma 1999 in 2001 je nastopal za balinarski klub *Milje*, med letoma 2002 in 2003 pa za kranjski *Center*. Ponovno je bil uspešen na državnih prvenstvih in v slovenski reprezentanci. Bil je prvak Slovenije v hitrostnem zbijanju leta 1999, 2000 in 2002 ter v dvojicah z Gregorjem Moličnikom leta 2001. Nastopil je na svetovnem prvenstvu leta 2005 v Torinu, kjer je z Jasminom Čauševićem osvojil bronasto medaljo v štafetnem zbijanju, ter na evropskih prvenstvih leta 2000 v St. Chamondu, kjer je osvojil srebrno medaljo v hitrostnem zbijanju, in leta 2004 v Chivassu, kjer je osvojil srebrno medaljo v bližanju in zbijanju v krog, v štafetnem zbijanju pa sta Bojan Novak in Tadej Premru osvojila bronasto medaljo. Uspešen je bil tudi na sredozemskih igrah leta 2001 v Tunisu in leta 2005 v Almerii; na obeh tekmovanjih je osvojil bronasto medaljo v hitrostnem zbijanju. Po izboru Balinarske zveze Slovenije je bil razglašen za najboljšega balinarja leta 1992 in 2002.

Po vrnitvi na Hrvaško leta 2004 je začel nastopati za Balinarski klub *Trio* iz Buzeta, istrskega mesteca na meji s Slovenijo. Po vrnitvi v hrvaško balinanje je spet prispeval k uspehom tedaj najuspešnejšega kluba, ki ga je kot trener vodil igralec Dinko Beaković. *Trio* je postal evropski klubski prvak leta 2009 v Saint-Maurice-L'Exilu v Franciji, kar je hrvaškemu balinanju prineslo drugi naslov po *Zrinjevcu* leta 1997, hkrati pa je bila to prva evropska klubska trofeja za istrski šport. Brez ambicij, da bi nastopal na posamičnih prvenstvih in mednarodnih tekmovanjih, se je Novak kot kapetan kluba *Trio* osredotočil le na klubske nastope. S *Triem* je prvo hrvaško balinarsko ligo osvojil leta 2005 ter med letoma 2008 in 2012, hrvaški pokal pa leta 2005, 2007, 2008 in 2010. Ob Novaku so k uspehom Balinarskega kluba *Trio* veliko prispevali tudi drugi slovenski balinarji: Aleš Borčnik, Jure Kozjek, Anže Petrič in David Šircelj ter predsednik kluba Milan Pavlič. V sezoni 2012/2013, po združitvi balinarskih klubov *Trio* in *Usluga* iz Pazina, je Novak nastopal za Balinarski klub *Bračana* v tretji hrvaški balinarski ligi Istra/Primorje. Od poletja 2013 tekmuje za Balinarski klub *Pula*, ki se je vrnil v prvo hrvaško balinarsko ligo.

Novak je edini balinar na svetu, ki je nastopal za tri državne reprezentance. Po doseženih rezultatih je eden od najuspešnejših slovenskih in hrvaških balinarjev v zgodovini, bil je več kot 15 let med najboljšimi igralci na svetu. Zaposlen je kot skladiščnik v podjetju Trio I v Buzetu.

Vira: Osebna izjava Bojana Novaka iz Buzeta; avtorjev arhiv.

Lit.: D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskoga boćanja*, Zagreb, 2012; F. Budo, *Boćanje u Istri, tko i što!?*, Poreč, 2012.

BARBARA JOVIČIĆ - STANČIN (Brežice, 7. VII. 1971)

Barbarin oče Dušan Jovičić je po rodu iz Varaždina, mati Zdenka, roj. Zdolšek, pa iz Brežic. Odraščala je v Zagrebu, kjer se je v pedagoškem izobraževalnem središču Bogdana Ogrizovića izšolala za sodelavko pri razrednem pouku.

V otroštvu, med 7. in 10. letom, je aktivno igrala namizni tenis, rokometno kariero pa je začela leta 1981 kot članica Rokometnega kluba *Trešnjevka* iz Zagreba. Končala je zagrebško rokometno šolo pri uglednem trenerju Vilimu Tičiću, ki jo je usmeril na položaj vratarke.

Mladinsko in tudi prvi del članske kariere je ustvarila kot članica *Trešnjevke*, do leta 1995, ko je prestopila v Rokometni klub *Čakovec*, za katerega je nastopala do leta 1997. Kot vratarke odličnih refleksov, izvrstno v obrambi sedemmetrovk, so jo povabili v Koprivnico, kjer je zamenjala Ljerko Krajnović, po sezoni, v kateri je Rokometni klub *Podravka* osvojil ligo prvakinj in superpokal leta 1996. Istega leta je debitirala v reprezentanci.

V dresu *Podravke* je uspešno nastopala 11 let. Bila je prva vratarke ekipe, ki je bila več let najmočnejša na Hrvaškem in ena od najboljših v Evropi. Med sezonama 1997/98 in 2007/08 se je kot članica *Podravke* 10-krat veselila

preuzela *Lokomotiva*. Hrvatski kup je s ekipom *Podravke* osvajala 9 puta, uz samo dva poraza: 2005. i 2007. godine. Nastupila je dvaput u finalu europskih klubskih kupova. S *Podravkom* je došla do finala KupaEHF u sezoni 2000./01. kada ih je porazio *Montex* iz Poljske. U sezoni 2004./05. dospjele su do finala Kupa pobjednica kupova, no tad ih je porazio *Larvik* iz Norveške. U Ligi prvakinja nastupila je 55 puta i najveći uspjeh sa svojim klubom ostvarila je plasmanom u polufinale u sezoni 1997./98. kada su ih pobijedile višestruke europske prvakinje iz austrijskog kluba *Hypo*.

Za reprezentaciju Hrvatske nastupila je na 83 utakmice od 1997. do 2006. Sudjelovala je na Svjetskom prvenstvu 1997. u Njemačkoj kad je postignut dobar rezultat osvajanjem 6. mjesta te potom 2003. u Hrvatskoj kada su bile na 14. mjestu i 2005. u Rusiji kada zauzele 11. mjesto.

U izboru Hrvatskog rukometnog saveza i Sportskih novosti proglašena je za najbolju rukometašicu u Hrvatskoj 2001. godine. Nakon završetka aktivne rukometne karijere 2008. bila je do 2010. trenerica vratarki u Rukometnom klubu *Podravka*. Obrazovanje je nastavila u trenerskoj školi pri Hrvatskoj olimpijskoj akademiji. Zaposlena je u poduzeću *Podravka*.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Barbare Stančin, rođ. Jovičić, iz Koprivnice.

Lit.: M. Domović, *Rukometni klub Podravka 1955 – 2000.*, Koprivnica, 2000.; S. Petrić, *Mreža 50*, 2006., Koprivnica; *RK Podravka Vegeta - EHF Liga prvakinja 2008/09*, Koprivnica, 2008.; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009.

SANDRO GULJA (Rijeka, 14. VI. 1972.)

Mediteranske igre u Tunisu 2001. S lijeva: trener Zvonko Rančić, Sandro Gulja i tajnik Hrvatskog boćarskog saveza Mario Milanović - Litre.
Sredozemne igre u Tunisu leta 2001. Z leve: trener Zvonko Rančić, Sandro Gulja in sekretar Hrvške balinarske zveze Mario Milanović - Litre.

Otac mu je Stanislav rodom iz Sabonje kod Ilirske Bistrice, a majka Silvana, rođ. Mahne, rodom je iz Ilirske Bistrice. Završio je Srednju brodograđevnu školu u Rijeci. Diplomirao je 2009. godine na zagrebačkom Društvenom veleučilištu, Odjelu za izobrazbu trenera pri Kineziološkom fakultetu (dislocirani studij u Puli) i stekao zvanje višeg trenera za fizičku pripremu sportaša.

Guljin otac i djed bavili su se boćanjem u Slovenskom domu Bazovica u Rijeci gdje je djelovao jak boćarski klub *Bazovica*. Boćanju su usmjerili Sandra, kao i njegova dvije godine mlađega brata Simona. Sandro Gulja počinje trenirati boćanje 1981. kao devetogodišnjak. Kada je bio uočen njegov talent, pozvan je 1986. u riječki Boćarski klub *Drenova* koji je tada bio prvoligaški klub. U I. saveznoj

boćarskoj ligi Jugoslavije Sandro je počeo nastupati s 15 godina. Od 1990. do 2004. godine bio je član Boćarskog kluba *Rikard Benčić*, najuspješnijega boćarskog kluba iz Rijeke, a nakon toga prešao je u Zagreb i bio je u Boćarskom klubu *Zrinjevac* do 2009. godine, kad se ponovno vratio u *Rikard Benčić* za koji je igrao još tri godine. Od ljeta 2012 član je Boćarskog kluba *Zamet*, s kojim nastupa u trećoj hrvatskoj boćarskoj ligi.

U I. hrvatskoj boćarskoj ligi nastupao je 20 godina u kontinuitetu od 1992. do 2012. godine. S ekipom *Rikarda Benčića* osvojio je Ligu 1999. i 2001., a sa *Zrinjevcem* 2006. godine. Hrvatski kup osvojio je s ekipom *Rikarda Benčića* 1996., 1998. i 2000. te sa *Zrinjevcem* 2006. Na pojedinačnom Prvenstvu Hrvatske osvojio je nekoliko drugih i trećih mjesta, a naročito je bio uspješan u preciznom izbijanju, pa je od 1993. do 1999. stalno nastupao u finalu među četiri najbolja igrača.

Jedini je hrvatski boćar koji je na međunarodnim prvenstvima osvojio više medalja nego na državnim prvenstvima. Sandro Gulja je, uz Antu Papka, rekorder među članovima hrvatske reprezentacije jer je u razdoblju od

osvojitve prve hrvaške lige. Naslov se jim je izmaknil le enkrat, ko jim ga je v sezoni 2003/04 prevzela *Lokomotiva*. Hrvaški pokal je z ekipo *Podravke* osvojila 9-krat, ob samo dveh porazih leta 2005 in 2007. Dvakrat je nastopila v finalu evropskih klubskih pokalov. S *Podravko* je prišla do finala pokala EHF v sezoni 2000/01, ko jih je porazil *Montex* iz Poljske. V sezoni 2004/05 so prispele do finala pokala pokalnih zmagovalk, vendar jih je porazil *Larvik* iz Norveške. V ligi prvakinj je nastopila 55-krat, največji uspeh pa je s svojim klubom dosegla v sezoni 1997/98, z uvrstitvijo v polfinale, ko so jih premagale večkratne evropske prvakinja iz avstrijskega kluba *Hypo*.

Za reprezentanco Hrvaške je med letoma 1997 in 2006 nastopila na 83 tekmah. Sodelovala je na svetovnih prvenstvih leta 1997 v Nemčiji, ko so dosegle dober rezultat z osvojitvijo 6. mesta, leta 2003 na Hrvaškem, ko so bile na 14. mestu, in leta 2005 v Rusiji, ko so zasedle 11. mesto.

Po izboru Hrvaške rokometne zveze in Sportskih novosti je bila razglašena za najboljšo rokometnašico na Hrvaškem leta 2001. Po koncu aktivne rokometne kariere leta 2008 je bila do leta 2010 trenerka vratark v Rokometnem klubu *Podravka*. Izobraževanje je nadaljevala na trenerski šoli pri Hrvaški olimpijski akademiji. Zaposlena je v podjetju *Podravka*.

Vir: Osebna izjava in arhiv Barbare Stančin, roj. Jovičić, iz Koprivnice.

Lit.: M. Domović, *Rukometni klub Podravka 1955–2000*, Koprivnica, 2000; S. Petrić, *Mreža 50*, Koprivnica, 2006; *RK Podravka Vegeta - EHF Liga prvakinja 2008/09*, Koprivnica, 2008; F. Kramer, D. Pinević, *Hrvatski rukomet*, Zagreb, 2009.

SANDRO GULJA (Reka, 14. VI. 1972)

Njegov oče je Stanislav, po rodu iz Sabonj pri Ilirski Bistrici, mati pa Silvana, roj. Mahne, po rodu iz Ilirske Bistrice. Končal je srednjo ladjedelniško šolo na Reki. Diplomiral je leta 2009 na družbeni univerzi Zagreb, na oddelku za izobraževanje trenerjev kineziološke fakultete (dislocirani študij v Pulju) in postal višji trener za telesno pripravo športnikov.

Guljev oče in dedek sta se ukvarjala z balinanjem v Slovenskem domu Bazovica na Reki, kjer je deloval močan balinarski klub *Bazovica*. K balinanju sta usmerila tako Sandra kot njegovega dve leti mlajšega brata Simona. Sandro Gulja je balinanje začel trenirati leta 1981 kot devetletnik. Ko so opazili njegovo nadarjenost, so ga leta 1986 povabili v reški Balinarski klub *Drenova*, ki je bil tedaj prvoligaški klub. V prvi zvezni balinarski ligi Jugoslavije je Sandro začel nastopati s 15 leti. Med letoma 1990 in 2004 je bil član Balinarskega kluba *Rikarda Benčića*, najuspešnejšega balinarskega kluba z Reke, potem pa je odšel v Zagreb, v Balinarski klub *Zrinjevac*, kjer je ostal do leta 2009, ko se je spet vrnil v *Rikarda Benčića*, za katerega je igral še tri leta. Od poletja 2012 je član Balinarskega kluba *Zamet*, s katerim nastopa v tretji hrvaški balinarski ligi.

V prvi hrvaški balinarski ligi je nastopal nepretrgoma 20 let, med letoma 1992 in 2012. Z ekipo *Rikarda Benčića* je ligo osvojil leta 1999 in 2001, z *Zrinjevcem* pa leta 2006. Hrvaški pokal je z ekipo *Rikarda Benčića* osvojil leta 1996, 1998 in 2000 ter z *Zrinjevcem* leta 2006. Na posamičnem prvenstvu Hrvaške je zasedel nekaj drugih in tretjih mest, posebej uspešen pa je bil v natančnem zbijanju in je med letoma 1993 in 1999 stalno nastopal v finalu med štirimi najboljšimi igralci.

Je edini hrvaški balinar, ki je osvojil več medalj na mednarodnih kot na državnih prvenstvih. Ob Anteju Papku je rekorder

Sandro Gulja sa zlatnom medaljom osvojenom na SP-u 2003. u Nici. Desno Alen Guštin također član hrvatske reprezentacije.

Sandro Gulja z zlato medaljo, osvojeno na svetovnem prvenstvu leta 2003 v Nici. Desno Alen Guštin, prav tako član hrvaške reprezentance.

1992. do 2012. osvojio 17 medalja na službenim međunarodnim natjecanjima. Najprije je od 1992. do 1994. nastupao za mladu hrvatsku reprezentaciju. Sudjelovao je na Europskom prvenstvu do 23 godine 1992. u St. Priestu gdje je osvojena ekipna brončana medalja, a na Europskom prvenstvu 1994. u Neuvilleu osvojio je brončanu medalju u preciznom izbijanju. Od 1995. do 2009. bio je seniorski reprezentativac Hrvatske, ali je na velikim natjecanjima počeo sudjelovati 1999. godine. Treći je seniorski svjetski prvak u hrvatskom boćanju, nakon Dinka Beakovića i Valtera Ivančića. Jedini je senior u hrvatskom boćanju koji je osvojio medalje na sva četiri najvažnija međunarodna natjecanja. Izjednačio je svjetski rekord 2001. u Rijeci na prvoligaškom natjecanju u preciznom izbijanju. Na svjetskim prvenstvima osvojio je brojne medalje: godine 1999. u Lyonu srebrnu medalju u parovima-ekipno; 2001. u Kranju srebro u parovima-klasično i bronzicu u preciznom izbijanju; 2003. u Nici je osvojio zlato i postao svjetski prvak u preciznom izbijanju; 2005. se iz Torina vratio s bronzom za precizno izbijanje, a 2007. je u Grudama osvojio brončane medalje u parovima-klasično i u preciznom izbijanju.

Na prvenstvima Europe osvojio je: srebro u parovima-klasično i bronzicu u preciznom izbijanju 2002. u Grudama te srebrne medalje u parovima-klasično i u preciznom izbijanju 2004. u Chivassou i 2006. u Rijeci. Nastupio je na Svjetskim igrama neolimpijskih sportova 2005. u Duisburgu gdje je osvojio srebrnu medalju u preciznom izbijanju. Na Mediteranskim igrama nastupio je triput: 2001. u Tunisu osvojio je srebrnu medalju u preciznom izbijanju, 2005. u Almeriji bio je 7. i 2009. u Pescari bio je na 5. mjestu.

Uz aktivnu igračku karijeru posvetio se i stručnom radu u boćarskom sportu. Godine 2009. postao je predavač i voditelj smjera za boćarske trenere na Hrvatskoj olimpijskoj akademiji u Zagrebu.

Na poziv Međunarodne boćarske federacije (FIB) i Talijanske boćarske federacije, održao je 2007. u Italiji tri predavanja o izobrazbi trenera. Autor je knjige Boćanje – igra znanja i vještine, objavljene 2010. u izdanju Hrvatske olimpijske akademije, koja se koristi kao stručna literatura u trenerskoj školi. U časopisu Boćanje objavio je stručni članak "Kondicijska priprema u boćanju", prvi takve vrste u svijetu i u Hrvatskoj.

Bio je zaposlen u Brodogradilištu 3. maj u Rijeci, a radio je i kao trener u Boćarskom klubu *Zrinjevac* (Zagreb). Sada je kondicijski trener u više riječkih sportskih klubova i od 2011. tajnik Sportskog društva *Zamet* iz Rijeke.

Izabran je za najboljega sportaša Rijeke 2003. godine. Dobitnik je Zlatne plakete Boćarske zajednice Rijeke, 2002. godine povodom 50. godina Boćarskog saveza i organiziranog boćanja u Rijeci.

Izv.: Osobna izjava Sandra Gulje iz Rijeke.

Lit.: *50 godina Boćarskog saveza Rijeka i BK Benčić Rijeka 1952. – 2002.*, Rijeka, 2002.; T. Obradović, *Sandra Gulja – svjetski prvak u preciznom izbijanju "Ima neka tajna veza"* Boćanje br. 6, Zagreb, studeni 2003.; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

SIMON GULJA **(Rijeka, 25. XI. 1974.)**

Roditelji su mu Stanislav, rodom iz Sabonje kod Ilirske Bistrice i Silvana, rođ. Mahne, iz Ilirske Bistrice. Završio je Srednju tehničku školu u Rijeci, smjer za strojarske tehničare.

Boćanjem se počeo baviti zbog obiteljske tradicije, uz starijega brata Sandra Gulju. Za Boćarski klub *Drenova* iz Rijeke nastupao je od 1988. do 1990. godine, a od 1990. do 2012. boćao je dulje od 20 godina u kontinuitetu za *Rikard Benčić*, najuspješniji riječki boćarski klub. Od ljeta 2012. član je Boćarskog kluba *Sloga* iz Rijeke, s kojim nastupa u II. hrvatskoj boćarskoj ligi.

U brzinskom izbijanju, svojoj najuspješnijoj disciplini, osvojio je na pojedinačnom Prvenstvu Hrvatske 1995. u Splitu naslov prvaka, a drugi je bio 1993. u Zagrebu i 2000. godine u Metkoviću. S ekipom Boćarskog kluba *Rikard Benčić*, pod vodstvom trenera Giannia Fučka, osvojio je I. hrvatsku boćarsku ligu godine 1999., 2001. i 2007. te Hrvatski kup 1998. i 2000. godine.

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je na Svjetskom juniorskom prvenstvu 1991. u Alpignanu, gdje je sudjelovao u ekipnom osvajanju srebrne medalje.

Simon Gulja

med hrvaškimi reprezentanti, saj je med letoma 1992 in 2012 dobil 17 medalj na uradnih mednarodnih tekmovanjih. Najprej je med letoma 1992 in 1994 nastopal za mlado hrvaško reprezentanco. Sodeloval je na evropskem prvenstvu do 23 let leta 1992 v St. Priestu, kjer so osvojili ekipno bronasto medaljo, na evropskem prvenstvu leta 1994 v Neuwillu pa je osvojil bronasto medaljo v natančnem zbijanju. Med letoma 1995 in 2009 je bil članski reprezentant Hrvaške, vendar je na velikih tekmovanjih začel sodelovati leta 1999. Je tretji svetovni prvak v hrvaškem balinanju, po Dinku Beakoviću in Valterju Ivančiću, ter edini hrvaški balinar, ki je osvojil medalje na vseh štirih najpomembnejših mednarodnih tekmovanjih. Leta 2001 je na Reki na prvoligaškem tekmovanju v natančnem zbijanju izenačil svetovni rekord. Na svetovnih prvenstvih je osvojil številne medalje: leta 1999 v Lyonu srebrno v dvojicah – ekipno, leta 2001 v Kranju srebrno v dvojicah – klasično in bronasto v natančnem zbijanju, leta 2003 v Nici je osvojil zlato in postal svetovni prvak v natančnem zbijanju, leta 2005 se je iz Torina vrnil z bronom za natančno zbijanje, leta 2007 pa je v Grudah osvojil bronasti medalji v dvojicah – klasično in v natančnem zbijanju.

Na evropskih prvenstvih je osvojil srebro v dvojicah – klasično in bron v natančnem zbijanju leta 2002 v Grudah ter srebrni medalji v dvojicah – klasično in v natančnem zbijanju leta 2004 v Chivassu in leta 2006 na Reki. Nastopil je na svetovnih igrah neolimpijskih športov leta 2005 v Duisburgu, kjer je osvojil srebrno medaljo v natančnem zbijanju. Na sredozemskih igrah je bil trikrat: leta 2001 v Tunisu, ko je osvojil srebrno medaljo v natančnem zbijanju, leta 2005 v Almerii, ko je bil 7., leta 2009 v Pescari pa je bil na 5. mestu.

Ob aktivni igralski karieri se je posvetil tudi strokovnemu delu v balinarskem športu. Leta 2009 je postal predavatelj in vodja smeri za balinarske trenerje na Hrvaški olimpijski akademiji v Zagrebu.

Na povabilo Mednarodne balinarske zveze (FIB) in Italijanske balinarske zveze je leta 2007 v Italiji pripravil tri predavanja o izobraževanju trenerjev. Je avtor knjige *Baliranje – igra znanja in veščine*, ki je leta 2010 izšla pri Hrvaški olimpijski akademiji in se uporablja kot strokovna literatura v trenerski šoli. V časopisu *Boćanje* je objavil strokovni članek *Kondicijske priprave v balinanju*, prvi takšne vrste na Hrvaškem in na svetu.

Zaposlen je bil v ladjedelnici 3. maja na Reki, delal pa je tudi kot trener v Balinarskem klubu *Zrinjevac* v Zagrebu. Zdaj je kondicijski trener v več reških športnih klubih in od leta 2011 sekretar Športnega društva *Zamet* z Reke.

Izbran je bil za najboljšega športnika Reke leta 2003. Je dobitnik zlate plakete Balinarske skupnosti Reke leta 2002, podeljene ob 50. obletnici Balinarske zveze Reke in organiziranega balinanja v tem mestu.

Vir: Osebna izjava Sandra Gulje z Reke.

Lit.: *50 godina Boćarskog saveza Rijeka i BK Benčić Rijeka 1952–2002*, Reka, 2002; T. Obradović, “*Sandro Gulja - svjetski prvak u preciznom izbujanju; 'Ima neka tajna veza'*”, *Boćanje* št. 6, Zagreb, november 2003; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

SIMON GULJA **(Reka, 25. XI. 1974)**

Njegovi starši so Stanislav, po rodu iz Sabonj pri Ilirski Bistrici, in Silvana, roj. Mahne, iz Ilirske Bistrice. Končal je srednjo tehnično šolo na Reki, smer strojni tehnik.

Z balinanjem se je začel ukvarjati zaradi družinske tradicije, ob starejšem bratu Sandru. Za Balinarski klub *Drenova* z Reke je nastopal med letoma 1988 in 1990. Več kot dve desetletji, med letoma 1990 in 2012, pa je nepretrgoma balinal za *Rikarda Benčića*, najuspešnejši reški balinarski klub. Od poletja 2012 je član Balinarskega kluba *Sloga* z Reke, s katerim nastopa v drugi hrvaški balinarski ligi.

V hitrostnem zbijanju, svoji najuspešnejši disciplini, je na posamičnem prvenstvu Hrvaške leta 1995 v Splitu osvojil naslov prvaka, drugi pa je bil leta 1993 v Zagrebu in leta 2000 v Metkoviću. Z ekipo Balinarskega kluba *Rikarda Benčića* je pod vodstvom trenerja Giannija Fučka osvojil prvo hrvaško balinarsko ligo leta 1999, 2001 in 2007 ter hrvaški pokal leta 1998 in 2000.

Za reprezentanco Jugoslavije je nastopil na svetovnem mladinskem prvenstvu leta 1991 v Alpignanu. Bil je član ekipe, ki je osvojila srebrno medaljo.

Simon Gulja na bočalištu.

Simon Gulja na balinišču.

Nakon osamostaljenja Hrvatske s reprezentacijom je nastupio na prvom službenom međunarodnom prvenstvu u boćanju – Svjetskom juniorskom prvenstvu 1992. u Stranbinu gdje je ekipno osvojio srebrnu medalju.

Zaposlen je u tvrtki PK. u Rijeci. Dobitnik je Brončane plakete Boćarske zajednice Rijeke, godine 2002. povodom 50. godina Boćarskog saveza i organiziranog boćanja u Rijeci.

Izv.: Osobna izjava Simona Gulje iz Rijeke.

Lit.: *50 godina Boćarskog saveza Rijeke i BK Benčić Rijeke 1952. – 2002.*, Rijeka, 2002.; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

BARBARA JELIĆ - RUŽIĆ (Novo Mesto, 8. V. 1977.)

Rođena je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Ivica rođenog u Vranju, a podrijetlom iz Vrpolja kraj Šibenika, i majke Margarete, rođ. Pučko, iz Novoga Mesta. Odrasla je u sportskoj obitelji. Roditelji su bili odbojkaški reprezentativci Jugoslavije i članovi zagrebačke *Mladosti*, a otac je poslije bio i dugogodišnji izbornik hrvatske ženske odbojkaške reprezentacije. I Barbarina pet godina mlađa sestra Vesna također je postala odbojkašica. Barbara Jelić završila je gimnaziju u Velikoj Gorici pokraj Zagreba, gdje je živjela s obitelji. Od djetinjstva je, zahvaljujući roditeljima, bila vezana uz odbojkaški sport. S 11 godina počela je trenirati, a još od 1990. kad joj je bilo 13 godina, članica je ženske ekipe *Mladosti* kojoj je njezin otac bio trener, uz Rusa Nikolaja Karpolja, najboljega svjetskog stručnjaka. Brzo je napredovala, pa je 1991. pozvana u Beograd na pripreme juniorske reprezentacije Jugoslavije. Iste su godine odbojkašice *Mladosti* u Zagrebu osvojile Kup europskih prvakinja, pod vodstvom Karpolja koji je u klub doveo vrhunске svjetske igračice Kirilovu, Čebukinu i Sidorenko, pa je Barbara učila uz najbolje.

Nakon osamostaljenja Hrvatske redovno igra od 1992. u prvom sastavu *Mladosti*, a 1993. postala je hrvatska reprezentativka. Visoka 193 cm, s genima sportašice i uz to nadarena talentom i upornošću, bila je uspješna na poziciji pucača (smečera) i brzo se nametnula kao najbolja hrvatska odbojkašica i potom, uz Irinu Kirilovu, i kao jedna od najboljih europskih i svjetskih pucačica. S ekipom *Mladosti* osvojila je Prvenstvo i Kup Hrvatske 1991./92., 1992./93 i 1993./94. a nastupila je i u finalu Kupa europskih prvakinja 1992. i 1994. kada je njezin klub izgubio.

Zbog želje za napredovanjem otišla je 1994. u Japan, u jednu od najjačih ženskih liga na svijetu. Pet je godina do 1999. nastupala za ekipu *Nippon Denso* iz Nagoye. U tom je razdoblju, prema statističkim pokazateljima, stalno bila među najboljim igračicama. U japanskoj ligi bila je najefikasnija igračica godine 1999. i najbolja u serviranju 1995. a postigla je najviše poena 1995. te od 1997. do 1999. Prema ukupnom učinku bila je najbolja 1998. – 1999. Postigla je status zvijezde u Japanu, gdje je odbojka vrlo popularna. Kako sezona u Japanu završava u veljači, Barbara je paralelno igrala i u matičnoj *Mladosti*, u završnom dijelu domaćeg prvenstva.

Nakon povratka iz Japana dvije sezone je kao već afirmirana svjetska odbojkašica provela u Italiji. Nastupala je za *Er Volley Napoli* 1999./2000. i *Volley Edison Modena* 2000./2001. S ekipom iz Modene osvojila je Ligu prvakinja, što je bio jedini klupski trofej koji joj je nedostajao u dotadašnjoj karijeri.

Barbara Jelić - Ružić

Po osamosvojitvi Hrvaške je z reprezentanco nastopil na prvem uradnem mednarodnem prvenstvu v balinanju, na svetovnem mladinskem prvenstvu leta 1992 v Stranbinu, kjer je ekipno osvojil srebrno medaljo.

Zaposlen je v podjetju PK na Reki. Je dobitnik bronaste plakete Balinarske skupnosti Reke leta 2002, podeljene ob 50. obletnici Balinarske zveze Reke in organiziranega balinanja v tem mestu.

Vir: Osebna izjava Simona Gulje z Reke.

Lit.: *50 godina Bočarskog saveza Rijeka i BK Benčić Rijeka 1952–2002*, Reka, 2002; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

BARBARA JELIĆ - RUŽIĆ **(Novo mesto, 8. V. 1977)**

Rojena je v hrvaško-slovenski družini očetu Ivici, rojenemu v Vranju, po rodu pa iz Vrpolja pri Šibeniku, ter materi Margareti, roj. Pučko, iz Novega mesta. Odrasla je v športni družini. Starši so bili odbojkarški reprezentanti Jugoslavije in člani zagrebške *Mladosti*, oče pa je bil pozneje tudi dolgoletni selektor hrvaške ženske odbojcarske reprezentance. Tudi Barbarina pet let mlajša sestra Vesna je postala odbojkarica. Barbara Jelić je končala gimnazijo v Veliki Gorici pri Zagrebu, kjer je živela z družino. Z odbojcarskim športom je bila po zaslugi staršev povezana že od otroštva. Z 11 leti je začela trenirati, že leta 1990, ko ji je bilo 13 let, pa je postala članica ženske ekipe *Mladosti*, ki jo je treniral njen oče, skupaj z Rusom Nikolajem Karpoljem, največjim strokovnjakom na svetu. Hitro je napredovala, zato so jo leta 1991 povabili v Beograd na priprave mladinske reprezentance Jugoslavije. Istega leta so odbojkarice *Mladosti* v Zagrebu osvojile pokal evropskih prvakinj, pod vodstvom Karpolja, ki je v klub pripeljal vrhunske svetovne igralko Kirilovo, Čebukino in Sidorenko; Barbara se je lahko učila ob najboljših.

Od osamosvojitve Hrvaške oziroma od leta 1992 redno igra v prvi postavi *Mladosti*, leta 1993 pa je postala hrvaška reprezentantka. Visoka 193 cm, z geni športnice, nadarjena in vztrajna, uspešna na položaju korektorke, se je kmalu izkazala kot najboljša hrvaška odbojkarica, čez čas pa je ob Irini Kirilovi postala tudi ena od najboljših evropskih in svetovnih korektork. Z ekipo *Mladosti* je med sezonama 1991/92 in 1993/94 osvojila vsa prvenstva in pokale Hrvaške. Leta 1992 in 1994 je nastopila tudi v finalu pokala evropskih prvakinj, a je njen klub izgubil.

Zaradi želje po napredovanju je leta 1994 odšla na Japonsko, v eno od najmočnejših ženskih lig na svetu. Pet let, do leta 1999, je nastopala za ekipo *Nippon Denso* iz Nagoje. V tistem obdobju je bila po statističnih kazalnikih ves čas

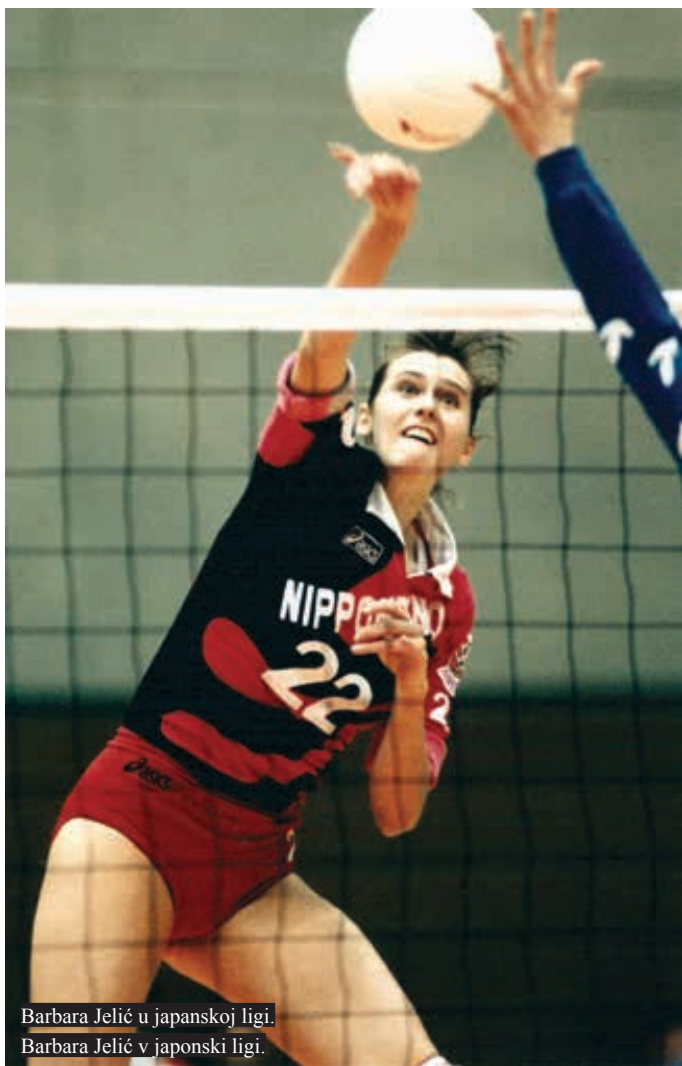

Barbara Jelić na Olimpijskim igrama 2000. u Sydneyju.
Barbara Jelić na olimpijskih igrah leta 2000 v Sydneyju.

med najboljšimi igralkami. V japonski ligi je bila najučinkovitejša igralka leta 1999 in najboljša serverka leta 1995, dosegla pa je tudi največ točk leta 1995 ter med letoma 1997 in 1999. Po skupnem učinku je bila najboljša med letoma 1998 in 1999. Na Japonskem, kjer je odbojka zelo priljubljena, je postala zvezdnica. Ker se sezona na Japonskem končuje februarja, je Barbara vzporedno igrala tudi v matični *Mladosti*, v zaključnem delu domačega prvenstva.

Po vrnitvi iz Japonske je kot svetovno uveljavljena odbojkarica dve sezoni preživela v Italiji. Za *Er Volley Napoli* je nastopila v sezoni 1999/2000, za *Volley Edison Modena*

Barbara Jelić u japanskoj ligi.
Barbara Jelić u japanskoj ligi.

Nakon udaje početkom 2001. za Tomislava Ružića, košarkaša iz Zadra, postaje majka i prekida karijeru na dvije godine. Posljednji klub za koji je nastupala bio je turski *Eczacıbasi* iz Istambula, u sezoni 2003./2004.

Posebno poglavlje njezine karijere bili su nastupi za reprezentaciju Hrvatske. Debitirala je kao 16-godišnjakinja 1993. pod vodstvom svojega oca Ivica Jelića, izbornika s kojim je godinama odlično suradivala. Već u prvoj godini nastupanja za reprezentaciju bila je kao seniorica dio ekipe koja je osvojila zlatnu medalju na Mediteranskim igrama u Francuskoj i vrlo dobro 6. mjesto na Europskom prvenstvu u Češkoj. Godinu potom nastupa i na Europskom juniorskom prvenstvu u Debrecinu gdje osvaja 5. mjesto. Nakon toga, s godinama postaje liderica najtrofejnije generacije u povijesti hrvatske ženske odbojke. S reprezentacijom osvaja srebrnu medalju na tri uzastopna Europska prvenstva: 1995. u Nizozemskoj, 1997. u Češkoj i 1999. u Italiji. Na Svjetskom prvenstvu 1998. u Japanu zauzele su 6. mjesto, a na Svjetskom kupu, koji se tradicionalno održava u Japanu, 1995. su postale 4. mjesto i 1999. godine 8. mjesto. Vrhunac njezine karijere bio je nastup na Olimpijskim igrama 2000. u Sydneyu. Igrala je na visokoj razini, ali nije sa suigračicama uspjela osvojiti medalju i na kraju su bile na 7. mjestu.

Nakon njezina odlaska iz reprezentacije, hrvatske odbojkašice više se ne uspijevaju probiti u vrh svjetske i europske odbojke. Poslije pauze od četiri godina neigranja u reprezentaciji, u trenutku kad je bila bez kluba i kad se već praktički oprostila od igranja, odlučila je pomoći mlađim kolegicama, potaknuta činjenicom da je Hrvatska postala domaćin Europskog prvenstva i da je njezin otac ponovno preuzeo mjesto izbornika. Nastupila je na Europskom prvenstvu koje se održavalo u Puli i Zagrebu te je kao kapetan ekipe predvodila Hrvatsku do 8. mjesta. Nakon toga je definitivno završila aktivnu igračku karijeru.

Kao vrhunska svjetska pucačica bila je najefikasnija odbojkašica na Olimpijskim igrama 2000., na Svjetskom prvenstvu 1998., na Svjetskom kupu 1995. i 1999. i na Europskom prvenstvu 1995., 1997. i 1999. Na Europskom prvenstvu 1995. proglašena je za najkorisniju igračicu turnira. Često je sama osvajala više poena nego ostatak njezine ekipe zajedno. Takva postignuća nisu ostala nezapažena u međunarodnim odbojkaškim krugovima. Godinama je smatrana jednom od najboljih svjetskih odbojkašica, a Europska odbojkaška federacija (CEV) izabrala ju je za najbolju europsku odbojkašicu triput uzastopno od 1998. do 2000. a prije toga je 1997. bila na 2. mjestu.

U Hrvatskoj je proglašena najboljom sportašicom godine u izboru Hrvatskog olimpijskog odbora 1997. i 1998. godine. Kao članica odbojkaške reprezentacije i *Mladosti*, u više je navrata bila dio ekipe koja je proglašena najboljom u Hrvatskoj. Nakon završetka sportske karijere živi s obitelji u Zadru. Predsjednica je Odbojkaškog kluba *Zara* koji je s ocem osnovala 2009. godine i čije je djelovanje usmjereno na rad s djecom. Njezin je portret, uz druge zaslužne sportaše, postavljen u Aleji velikana hrvatskog sporta na zagrebačkom Jarunu.

Izv.: Izjava majke, Margarete Jelić iz Zagreba; autorova arhiva.

Lit.: M. Garber, "Barbara je svjetska", Slobodna Dalmacija, Split, 1. listopada 1999.; O. Šikovec - Luncer, "Olimpijske igre u Sydneyju: Barbika je tudi naša", Novi odmev br. 12, Zagreb, studeni 2000.; *Sto godina športa na sveučilištu u Zagrebu H. A. Š. K. - Mladost*, Zagreb, 2003.; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.; R. Jurkin - Lugović, A. Drpić, *Hrvatska olimpijska obitelj HOO 1991. – 2011.*, Zagreb, 2011.

pa v sezoni 2000/2001. Z ekipo iz Modene je osvojila ligo prvakinj, kar je bila edina klubska lovorika, ki je še manjkala v njeni dotedanji karieri.

Potem ko se je v začetku leta 2001 poročila s Tomislavom Ružićem, košarkarjem iz Zadra, je rodila in za dve leti prekinila kariero. Zadnji klub, za katerega je nastopala, je bil *Eczacibasi* iz Carigrada, v sezoni 2003/2004.

Posebno poglavje njene kariere so bili nastopi za reprezentanco Hrvaške. Debitirala je kot 16-letnica, leta 1993, pod vodstvom svojega očeta Ivica Jelića, selektorja, s katerim je več let odlično sodelovala. Že v prvem letu nastopanja za reprezentanco je bila kot članica del ekipe, ki je osvojila zlato medaljo na sredozemskih igrah v Franciji, in zelo dobro 6. mesto na evropskem prvenstvu na Češkem. Čez eno leto je nastopala tudi na evropskem mladinskem prvenstvu v Debrecenu, kjer je osvojila 5. mesto. Po tem je z leti postala vodja najbolj trofejne generacije v zgodovini hrvaške ženske odbojke. Z reprezentanco je osvojila srebrno medaljo na treh zaporednih evropskih prvenstvih: leta 1995 na Nizozemskem, leta 1997 na Češkem in leta 1999 v Italiji. Na svetovnem prvenstvu leta 1998 na Japonskem so zasedle 6. mesto, v svetovnem pokalu, ki tradicionalno poteka na Japonskem, pa so leta 1995 dosegle 4. mesto in leta 1999 8. mesto. Vrhunec njene kariere je bil nastop na olimpijskih igrah leta 2000 v Sydneyju. Igrala je na visoki ravni, vendar s soigralkami ni osvojila medalje; na koncu so bile na 7. mestu.

Po njenem odhodu iz reprezentance se hrvaške odbojkarice niso več prebile v vrh svetovne in evropske odbojke. Po štiriletnem reprezentančnem premoru, ko je bila brez kluba in se je praktično že poslovila od igranja, se je odločila pomagati mlajšim kolegicam, predvsem zato, ker je Hrvaška postala gostiteljica evropskega prvenstva, njen oče pa je vnovič prevzel vlogo selektorja. Zaigrala je na prvenstvu, ki je potekalo v Pulju in Zagrebu, ter kot kapetanka hrvaško ekipo popeljala na 8. mesto. Potem se je dokončno poslovila od aktivne igralske kariere.

Bila je vrhunska svetovna korektorka in najučinkovitejša odbojkarica na olimpijskih igrah leta 2000, na svetovnem prvenstvu leta 1998, na svetovnih pokalih leta 1995 in 1999 ter na evropskih prvenstvih leta 1995, 1997 in 1999. Na evropskem prvenstvu leta 1995 je bila razglasena za najkoristnejšo igralko turnirja. Pogosto je sama osvojila več točk kot vse ostale članice ekipe skupaj. Takšni dosežki niso ostali neopaženi v mednarodnih odbojgarskih krogih. Več let je veljala za eno od najboljših svetovnih odbojkaric, Evropska odbojgarska zveza (CEV) pa jo je trikrat zapored, med letoma 1998 in 2000, razglasila za najboljšo evropsko odbojkarico, pred tem, leta 1997, pa je bila na 2. mestu.

Na Hrvaškem je bila po izboru Hrvaškega olimpijskega komiteja najboljša športnica leta 1997 in 1998. Tudi odbojgarske reprezentance in postave *Mladosti*, za katere je igrala, so bile večkrat razglašene za najboljše na Hrvaškem. Po koncu športne kariere živi z družino v Zadru. Je predsednica Odbojgarskega kluba *Zara*, ki ga je z očetom ustanovila leta 2009, in je namenjen predvsem razvoju otrok. Njen portret ob drugih zaslužnih športnikih v Aleji velikanov hrvaškega športa na zagrebškem Jarunu.

Vira: Izjava matere Margarete Jelić, roj. Pučko, iz Zagreba; avtorjev arhiv.

Lit.: M. Garber, "Barbara je svjetska", Slobodna Dalmacija, Split, 1. oktober 1999; O. Šikovec - Luncer, "Olimpijske igre v Sydneyju: Barbika je tudi naša", Novi odmev št. 12, Zagreb, november 2000; *Sto godina športa na sveučilištu u Zagrebu*, H. A. Š. K. - *Mladost*, Zagreb, 2003; *Velikani hrvatskog sporta*, Zagreb, 2005; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007; R. Jurkin - Lugović, A. Drpić, *Hrvatska olimpijska obitelj HOO 1991–2011*, Zagreb, 2011.

Barbara Jelić na Evropskom prvenstvu 1999. u Rimu.
Barbara Jelić na evropskem prvenstvu leta 1999 v Rimu.

ANDREJA RAZLAG (Ptuj, 21. X. 1978.)

U rodnom Ptuj u vrlo se rano počela baviti sportom. Već kao 5-godišnja djevojčica dvaput je tjedno vježbala gimnastiku i bila je uspješna na tadašnjim republičkim prvenstvima za mlađe selekcije. Istovremeno se počela baviti i šahom; s 8 godina postala je najmlađa članica šahovskoga kluba u Ptuj. Bila je i u selekciji odbojkaškoga kluba.

Maturirala je u ptujskoj gimnaziji i završila je studij organizacije društvene mreže i marketinga socijalnih djelatnosti na mariborskom DOBA fakultetu za primijenjene poslovne i društvene studije, na kojem iz oba programa priprema magisterij. Kao vrhunska sportašica bila je zaposlenica Ministarstva obrane, sportske jedinice Slovenske vojske od 1998. do 2004., a od 2007. samostalna je poduzetnica i bavi se organizacijom priredbi te radi kao sportska trenerica.

Ljubav prema sportu naslijedila je od majke. Njezina majka Silva Razlag (rođena u Godemarcima kod Ljutomeru, 10. XI. 1948.), bila je uspješna šahistica i kuglačka reprezentativka Jugoslavije, a posebno se ističe njezin rad sa sportašima invalidima. Bila je dugogodišnja uspješna trenerica slovenske kuglačke reprezentacije slijepih i slabovidnih te sportska djelatnica u Ptuj, Celju, Kuglačkom savezu Slovenije i u Šahovskom savezu Slovenije. Uz to je bila urednica knjige o međunarodnim uspjesima slovenskoga kuglanja u razdoblju od 1949. do 2002. Za ukupan doprinos slovenskom sportu dobitnica je Bloudekove plakete 2007.

Andreja je nastavila sportski put svoje majke te se kuglanjem se počela baviti 1986. i s 9 godina je osvojila prvu medalju. U rodnom mjestu nije imala uvjeta za treniranje, pa je trenirala u kuglačkom klubu u Celju gdje se bila natjecala i njezina majka. Postala je članica Kuglačkog kluba *Emo Celje*, koji je 1994. promijenio ime u *Miroteks Celje*. Kao osnovnoškolka putovala je vlakom 60 km na treninge i to sve do 18. godine kad je položila vozački ispit. Ipak je, usprkos napornim putovanjima, u svim dobnim kategorijama od kadetske do seniorske postigla iznimne rezultate. Bila je višestruka prvakinja Slovenije u svim disciplinama, a posebno je bila uspješna od 1996. do 2004. kad je sa svojim klubom *Miroteks* devet godina uzastopno osvajala ekipno prvenstvo države. S ekipom *Miroteksa* bila je iznimno uspješna i na međunarodnim klupskim natjecanjima. Tako je kao članica te ekipe osvojila Svjetski kup 2003. u Prerovu i Blanskom i Ligu prvakinja 2004. u Görlitzu te više drugih i trećih mjesta u međunarodnim kupovima.

Uspješna je bila i kao članica slovenske reprezentacije za koju je ukupno nastupila 98 puta, osvajajući medalje na svjetskim i europskim prvenstvima i kupovima, od 1994. do 2002. Prvi međunarodni nastup za Sloveniju imala je kao kadetkinja 1. svibnja 1993. u Zagrebu na međudržavnom susretu Hrvatske i Slovenije. U konkurenciji kadetkinja na Europskom prvenstvu do 18 godina, održanom 1994. u Bolzanu, osvojila je brončanu medalju u paru s Ninom Podlesnik, a 1995. u Klagenfurtu je s Natašom Žnidaršič osvojila zlatnu medalju u parovima i pritom su postigle europski rekord s 904 čunja u disciplini 2 x 100 hitaca. Kao juniorka osvojila je na Svjetskom prvenstvu do 23 godine, održanom 1995. u Hunedoari, pojedinačno srebrnu medalju. To je ujedno za Sloveniju bila od osamostaljenja prva kuglačka medalja na SP-u i u tom rangu natjecanja. I na juniorskom SP-u 1999. u Opavi bila je uspješna osvojivši brončanu medalju u paru s Polonom Koštomaj. Najveći uspjeh u juniorskoj konkurenciji postigla je osvajanjem pojedinačnog Svjetskog kupa 1999. u Ankaranu, a sljedeće je godine u francuskom Ersteinu na istom natjecanju osvojila dvije srebrne medalje: pojedinačno i u paru s Aleksanderom Horom. Na oproštaju od juniorske konkurencije na SP-u 2001. u Koprnu nije uspjela osvojiti još jednu juniorsku medalju, ali je na svečanom otvorenju tog prvenstva pročitala svečanu prisegu u ime svih natjecatelja.

Nastupila je i na četiri seniorska SP-a. Prvu seniorsku medalju osvojila je na SP-u 2000. u Poznanju, gdje je sa slovenskom reprezentacijom osvojila ekipnu srebrnu medalju. Najveći uspjeh ostvarila je na SP-u 2002. u Osijeku kada je osvojila dvije brončane medalje: u kombinaciji i u paru s Marikom Kardinar, legendom slovenskog i svjetskog kuglanja. Za slovensku reprezentaciju Andreja je zadnji put nastupila na SP-u 2004. u Brašovu.

U zenitu svoje kuglačke karijere došla je u Hrvatsku i od 2004. do 2008. nastupala za Kuglački klub *Zagreb*. U četiri sezone nastupanja za *Zagreb* bila je jedna od najboljih kuglačica toga kluba, a u sezonama 2005./06. i 2006./07. bila je prema ukupno ostvarenom učinku i među deset najboljih igračica I. hrvatske lige. Tako je s ekipom *Zagreba* osvojila I. hrvatsku ligu u sezoni 2005./06., a potom su ostvarile 2. mjesto 2007./08. i 3. mjesto 2004./05. i 2006./07. Sa *Zagrebom* je sudjelovala u međunarodnim klupskim kupovima u kojima su postigle odlične rezultate. Odmah po dolasku u Zagreb nastupila je u listopadu 2004. u NBC kupu (Ninepin Bowling Classic) koji je održan u Novom Sadu.

ANDREJA RAZLAG (Ptuj, 21. X. 1978)

Andreja Razlag (desno), s majkom Silvom na prijemu kod gradonačelnika Ptuja 15. II. 2013, povodom dobivanja Bloudekove nagrade.

Andreja Razlag (desno) z materjo Silvo na sprejemu pri ptujskem županu, 15. 2. 2013, ob prejemu Bloudkove nagrade.

V rojstnem mestu Ptuj se je že zelo zgodaj začela ukvarjati s športom. Že kot petletna deklica je dvakrat na teden vadila gimnastiko in bila uspešna na tedanjih republiških prvenstvih za mlajše selekcije. Hkrati se je začela ukvarjati tudi s šahom; z osmimi leti je postala najmlajša članica šahovskega kluba na Ptuj. Bila je tudi v selekciji odbojcarskega kluba.

Maturirala je na ptujski gimnaziji. Končala je študij organizacije družbene mreže in marketinga socialnih dejavnosti na mariborski fakulteti DOBA za uporabne poslovne in družbene študije, kjer pripravlja magisterij z obeh programov. Kot vrhunska športnica je bila med letoma 1998 in 2004 zaposlena na ministrstvu za obrambo, v športni enoti Slovenske vojske, od leta 2007 pa se kot samostojna podjetnica ukvarja z organizacijo prireditev in dela kot športna trenerka.

Ljubezen do športa je podedovala po materi. Njena mati Silva Razlag (rojena v Godemarcih pri Ljutomeru, 11. novembra 1948) je bila uspešna ša-

histka in kegljaška reprezentantka Jugoslavije, posebej pa izstopa njeno delo s športniki invalidi. Bila je dolgotletna uspešna trenerka slovenske kegljaške reprezentance slepih in slabovidnih ter športna delavka na Ptuj in v Celju ter v Kegljaski zvezi Slovenije in Šahovski zvezi Slovenije. Bila je tudi urednica knjige o mednarodnih uspehih slovenskega kegljanja med letoma 1949 in 2002. Za prispevek k slovenskemu športu je prejela Bloudkovo plaketo leta 2007.

Andreja je nadaljevala športno pot svoje matere. S kegljanjem se je začela ukvarjati leta 1986. Že z devetimi leti je osvojila prvo medaljo. V rojstnem mestu ni imela pogojev za treniranje, zato se je včlanila v celjski kegljaški klub, kjer je bila tekmovalka tudi njena mati. Postala je članica Kegljanskega kluba *Emo Celje*, ki se je leta 1994 preimenoval v *Miroteks Celje*. Kot osnovnošolka se je na treninge vozila z vlakom 60 kilometrov daleč, vse do 18. leta, ko je opravila vozniški izpit. Kljub napornim potovanjem je v vseh starostnih kategorijah, od kadetske do članske, dosegla izjemne rezultate. Bila je večkratna prvakinja Slovenije v vseh disciplinah, posebej pa je bila uspešna med letoma 1996 in 2004, ko je s svojim klubom *Miroteks* devetkrat zapored osvojila ekipno državno prvenstvo. Z ekipo *Miroteksa* je bila izjemno uspešna tudi na mednarodnih klubskih tekmovanjih. Tako je kot članica te ekipe osvojila svetovno prvenstvo leta 2003 v Přerovu in Blanskem, ligo prvakinj leta 2004 v Görlitzu ter več drugih in tretjih mest v mednarodnih pokalih.

Uspešna je bila tudi kot članica slovenske reprezentance, za katero je med letoma 1994 in 2002 nastopila 98-krat ter osvajala medalje tako na svetovnih kot evropskih prvenstvih in pokalih. Prvi mednarodni nastop za Slovenijo je imela kot kadetka 1. maja 1993 v Zagrebu, na meddržavnem srečanju Hrvaške in Slovenije. Leta 1994 je na evropskem prvenstvu do 18 let v Bolzanu v konkurenci kadetinj z Nino Podlesnik osvojila bronasto medaljo v dvojicah, leta 1995 pa v Celovcu z Natašo Žnidaršič zlato medaljo v dvojicah, pri čemer sta v disciplini 2 x 100 lučajev dosegli tudi evropski rekord z 904 keglji. Kot mladinka je leta 1995 na svetovnem prvenstvu do 23 let v Hunedoari osvojila posamično srebrno medaljo. To je bila tudi prva kegljaška medalja na svetovnem prvenstvu in na tej tekmovalni ravni za Slovenijo po osamosvojitvi. Tudi na mladinskem svetovnem prvenstvu leta 1999 v Opavi je bila uspešna, ko je s Polono Koštomaj osvojila bronasto medaljo v dvojicah. Največji uspeh v mladinski konkurenci je dosegla z osvojitvijo posamičnega svetovnega pokala leta 1999 v Ankaranu, naslednje

Trofejna ekipa Zagreba. S lijeva stoje: Marko Kujundžić, Ines Maričić, Dunja Radojčić, Ivana Kapitan, Leonarda Majer i Ana Bacan. Čuče: Natalija Graber, Andreja Razlag, Elda Sinovčić i Mirjana Pavić.

Zmagovalna ekipa Zagreba. Stojijo (z leve): Marko Kujundžić, Ines Maričić, Dunja Radojčić, Ivana Kapitan, Leonarda Majer in Ana Bacan. Čepijo: Natalija Graber, Andreja Razlag, Elda Sinovčić in Mirjana Pavić.

Kuglačice Zagreba osvojile su, nakon pobjede u finalu protiv domaće *Vojvodine*, taj treći po vrijednosti međunarodni kuglački kup i tako su stekle svoj prvi europski trofej, koji je ujedno za zagrebačko žensko kuglanje bio važan međunarodni klupski trofej jer je proteklo devet godina od prethodnoga takvog uspjeha. Tome je pridonijela kao jedna od najboljih kuglačica Zagreba. Sljedeće je godine u Maglaju i Tesliću ekipa Zagreba obranila naslov pobjednika NBC kupa, nakon finalne pobjede protiv ekipe ZTE-ZAEV iz Mađarske, a Andreja je tada ponovno dala veliki doprinos pobjedi.

Nakon osvojene I. hrvatske kuglačke lige sudjelovala je u listopadu 2006. sa *Zagrebom*

na Svjetskom kupu u Osijeku i Đakovu. Tada su došle do finala i izgubile od Andrejina matičnoga kluba *Miroteks* iz Celja. U prednatjecanju je *Zagreb* bio zauzeo 4. mjesto, a ona je u svojoj ekipi bila druga kuglačica po učinku i zaslužna za ukupno osvojeno 2. mjesto u tom najprestižnijem međunarodnom kuglačkom kupu. Godine 2007. u Augsburgu *Zagreb* po treći put osvaja NBC kup, no Andreja zbog ozljede tad nije nastupala.

Vratila se u Sloveniju 2009. kad je nastupala za klub *Eta Kamnik* i potom je završila aktivnu igračku karijeru premda je imala tek 31 godinu. U kuglanju je ostala kao trenerica reprezentacije Slovenije za slijepce i slabovidne osobe, pri Savezu za sport invalida Slovenije i Paraolimpijskom komitetu Slovenije. Od 2006. do 2008. bila je pomoćna trenerica te reprezentacije, a od 2009. do 2012. glavna trenerica slijepih i slabovidnih kuglača, naslijedivši na tom mjestu svoju majku. Postigla je sa svojim natjecateljima brojne međunarodne uspjehe, a uz to je bila uključena u organizaciju mnogih međunarodnih prvenstava sportaša invalida u Sloveniji i inozemstvu. U Međunarodnoj organizaciji za sport slijepih osoba predsjednica je potkomiteta za kuglanje slijepih osoba.

Predsjednica je društva za sport invalida Most, koje je sa sjedištem u Ptuj u osnovano 2010. godine. Posebno se istaknula svojim iznimnim humanitarnim radom u Sloveniji, za što je primila brojne nagrade i priznanja na svim razinama. Organizirala je veliku akciju za prilagodbu prostora u slovenskim školama kako bi se djeci invalidima omogućio lakši pristup nastavi. Uz to je organizirala i brojne druge humanitarne akcije. Najmlađa je Slovenka s nazivom "Pobudnica dobrih del", (Pokretačica dobrih djela) koji je prema izboru tjednika *Naša žena* dobila dobila 1996. a sljedeće je godine u akciji *Naše žene* izabrana za "Vzornico Slovenije" (Uzor Slovenije). Prva je slovenska sportašica koja je stekla priznanje Međunarodnog odbora za fair play (2002.). Godine 2012. dobila je srebrnu plaketu Kuglačkog saveza Slovenije i Bloudekovu plaketu, najviše državno priznanje u Sloveniji na području sporta. Andreja Razlag sada živi u Celju, a uključena je u nekoliko međunarodnih projekata te će je poslovni i životni put možda odvesti u inozemstvo.

Izv.: Osobna izjava i arhiva Andreje Razlag iz Celja; arhiva Silve Razlag iz Celja; autorova arhiva.

Lit.: M. Agrež, "Milan Kučan mi je vedno čestital.", *Novi tednik* br. 25, Celje, 19. lipnja 2003.; *Mednarodni uspehi slovenskega kegljanja 1949–2002*, Ljubljana, 2005.; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007.; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*, Ljubljana, 2010.

leto pa je v Ersteinu v Franciji na enakem tekmovanju osvojila dve srebrni medalji: posamično in v dvojicah z Aleksandrom Horom. Ob slovesu od mladinske konkurence na svetovnem prvenstvu leta 2001 v Kopru ni osvojila še ene mladinske medalje, vendar pa je na slovesni otvoritvi tega prvenstva prebrala slovesno prisego v imenu vseh tekmovalcev.

Nastopila je tudi na štirih članskih svetovnih prvenstvih. Prvo člansko medaljo je osvojila na svetovnem prvenstvu leta 2000 v Poznanju, kjer je s slovensko reprezentanco dobila ekipno srebrno medaljo. Največji uspeh je dosegla na svetovnem prvenstvu leta 2002 v Osijeku, ko je osvojila dve bronasti medalji: v kombinaciji in v dvojicah z Mariko Kardinar, legendo slovenskega in svetovnega kegljanja. Za slovensko reprezentanco je Andreja zadnjič nastopila na svetovnem prvenstvu leta 2004 v Brašovu.

Na vrhuncu kegljaške kariere je prišla na Hrvaško. Med letoma 2004 in 2008 je nastopala za Kegljjaški klub *Zagreb*. V tistih štirih sezonah je bila ena od najboljših kegljačic tega kluba, v sezonah 2005/06 in 2006/07 pa je bila po skupnem doseženem učinku tudi med desetimi najboljšimi igralkami prve hrvaške lige. Tako je z ekipo *Zagreba* osvojila prvo hrvaško ligo v sezoni 2005/06, nato zasedla 2. mesto v sezoni 2007/08 ter 3. mesto v sezonah 2004/05 in 2006/07. Z *Zagrebom* je sodelovala v mednarodnih klubskih pokalih, v katerih so s soigralkami dosegle odlične rezultate. Takoj po prihodu v Zagreb je oktobra 2004 nastopila v pokalu NBC (Ninepin Bowling Classic), ki je potekal v Novem Sadu. Ta mednarodni pokal, tretji po pomembnosti v kegljaškem športu, so članice *Zagreba* osvojile po zmagi v finalu nad domačo *Vojvodino*. Tako so osvojile tudi svojo prvo evropsko trofejo, ki je bila za zagrebško žensko kegljanje tudi pomembna mednarodna klubska trofeja, saj je od prejšnjega takšnega uspeha minilo devet let. K temu je prispevala kot ena od najboljših kegljačic *Zagreba*. Naslednje leto je ekipa *Zagreba* v Maglaju in Tesliću obranila naslov zmagovalke pokala NBC, po finalni zmagi nad ekipo ZTE-ZAEV iz Madžarske, Andreja pa je zopet veliko prispevala k zmagi.

Po osvojitvi prve hrvaške kegljaške lige je z *Zagrebom* oktobra 2006 nastopila tudi na svetovnem pokalu v Osijeku in Đakovu. Tedaj so prišle do finala in izgubile z Andrejinim matičnim klubom *Miroteks* iz Celja. V predtekmovanju je *Zagreb* zasedel 4. mesto, ona pa je bila v svoji ekipi druga kegljačica po učinku in imela veliko zaslug za skupno osvojenost 2. mesta v tem najbolj prestižnem mednarodnem kegljaškem pokalu. Leta 2007 v Augsburgu je *Zagreb* tretjič osvojil pokal NBC, vendar Andreja zaradi poškodbe ni nastopala.

V Slovenijo se je vrnila leta 2009. Nastopala je za klub *Eta Kamnik*, potem pa končala aktivno igralsko kariero, čeprav je imela šele 31 let. V kegljanju je ostala kot trenerka reprezentance Slovenije za slepe in slabovidne, pri Zvezi za šport invalidov Slovenije Paraolimpijskem komiteju. Med letoma 2006 in 2008 je bila pomožna trenerka te reprezentance, med letoma 2009 in 2012 pa glavna trenerka slepih in slabovidnih kegljačev. Na tem položaju je nasledila svojo mater. S svojimi tekmovalci je dosegla številne mednarodne uspehe, ob tem pa bila vključena v organizacijo številnih mednarodnih prvenstev športnikov invalidov v Sloveniji in na tujem. V Mednarodni organizaciji za šport slepih oseb je predsednica podkomiteja za kegljanje slepih oseb.

Je predsednica društva za šport invalidov Most, ki ima sedež na Ptujju in je bilo ustanovljeno leta 2010. Izjemno se je dokazala z dobrodelnim delom v Sloveniji, za kar je prejela številne nagrade in priznanja na vseh ravneh. Organizirala je veliko akcijo za odpravo arhitektonskih ovir v šolah, da bi invalidnim otrokom olajšali obiskovanje pouka. Ob tem je organizirala tudi številne druge dobrodelne akcije. Leta 1996 je postala najmlajša Slovenka, ki je po izboru tednika *Naša žena* dobila naziv pobudnica dobrih del, naslednje leto pa so jo v akciji *Naše žene* razglasili za vzornico Slovenije. Je prva slovenska športnica, ki je dobila nagrado mednarodnega odbora za fair play (leta 2002). Leta 2012 je prejela srebrno plaketo Kegljjaške zveze Slovenije in Bloudkovo plaketo, najvišje državno priznanje v Sloveniji na področju športa. Andreja Razlag živi v Celju, a je vključena v nekaj mednarodnih projektov, zato jo bosta poslovna in življenjska pot morda odpeljali na tuje.

Viri: Osebna izjava in arhiv Andreje Razlag iz Celja; arhiv Silve Razlag iz Celja; avtorjev arhiv.

Lit.: M. Agrež, "Milan Kučan mi je vedno čestital", *Novi tednik* št. 25, Celje, 19. junij 2003; *Mednarodni uspehi slovenskega kegljanja 1949–2002*, Ljubljana, 2005; G. Horti, *Almanach 2*, Subotica, 2007; *Kronologija kegljaške zveze Slovenije 1950–2010*, Ljubljana, 2010.

Tatjana Lahvinović i Zoran Plohl.
Tatjana Lahvinović in Zoran Plohl.

ZORAN PLOHL (Maribor, 27. 4. 1979.)

Otac mu je Darko, rodom iz Bjelovara, a majka Marija, rođ. Pulko, iz Maribora. Zoranov djed po ocu bio je iz Cirkulana kod Ptuja u Sloveniji i doselio se u Nove Skučane kod Bjelovara, a baka je bila iz Bjelovara. Zoran Plohl završio je osnovnu i Srednju ekonomsko-komercijalnu školu u Mariboru.

Otac mu je igrao nogomet kao član Nogometnog kluba *Železničar* u I. slovenskoj ligi, pa se već od ranoga djetinjstva počeo baviti sportom. Isprva mu je najdraži bio tenis koji je počeo igrati s pet-šest godina. Tenis mu nije bio samo razbibriga i igra nego mu se ozbiljno namjeravao posvetiti, ali se nakon tri godine igranja tenisa bio razbolio i potom nije nastavio s tim sportom. U tom ga je razdoblju kao devetogodišnjaka privukao sportski ples koji je bio novi sport u Sloveniji, uskoro vrlo popularan. Postao je član Plesnog kluba *Pingi* iz Maribora, za koji je nastupao 10 godina. Još kao junior počeo je nastupati na međunarodnim natjecanjima i postizati prve uspjehe.

Postao je svjetski juniorski prvak u kombinaciji plesova i postigao je odlične rezultate u standardnom plesu na prestižnom svjetskom natjecanju u Blackpoolu u Engleskoj. Kao junior plesao je s partnericama Natalijom Banovič i Gordanom Grandošek.

Kada je s 19 godina tražio novu partnericu, njegov tadašnji trener zapazio je na natjecanju u Češkoj Bjeloruskinju Tatjanu Lahvinović iz Minska i poslao joj poziv da dođe u Sloveniju. Par Zoran Plohl i Tatjana Lahvinović počeo je zajedno nastupati 2000. godine. Od 2001. bili su članovi Plesnog kluba *Urška* iz Ljubljane. U vrijeme njihovih početaka su u Sloveniji kulturni status među plesačima imali Andrej Škufca i Katarina Venturini, višestruki državni prvaci i prvi plesni par iz jugoistočne Europe koji je postao amaterskim prvcima svijeta u latinoameričkom plesu (2001. u Ljubljani), a kasnije su uspješno nastupali kao profesionalci.

Zoran i Tatjana su u počecima karijere nastupali sa standardnim i latinoameričkim plesovima te u kombinaciji, dok su se od 2003. posvetili latino plesovima. Od početka zajedničke suradnje pokazali su se kao perspektivan par, a s godinama napornoga rada i treninga došli su u sam svjetski vrh amaterskog sportskog plesa.

Prve su međunarodne uspjehe ostvarili odmah u početku zajedničkoga nastupanja u latino plesovima te su u studenom 2000. u Finskoj pobijedili na otvorenom Prvenstvu Skandinavije. Sljedeću pobjedu postigli su u srpnju 2001. na otvorenom Prvenstvu Beograda. Zatim su slijedile pobjede na otvorenim prvenstvima Belgije i Austrije 2002. te Minska, Sarajeva, Alassia i Maribora 2003. Prvaci Slovenije u latino plesu postali su 2004. u Murskoj Soboti. Nakon toga ostvarili su dvije pobjede u poljskom gradu Zabrze, a do kraja 2004. bili su najbolji i na natjecanjima održanima u Kisteleku i Ostravi. Godine 2005. pobijedili su na Ister kupu u Bratislavi, pa ponovno u mađarskom Kisteleku te na otvorenom Prvenstvu Belgije u Liègeu i koncem godine u Zürichu. I godine 2006. nastavili su sa serijom pobjeda na međunarodnim prvenstvima, a na Europskom prvenstvu u Savariji osvojili su brončanu medalju. Posebno uspješna bila im je 2007. kad su ostvarili međunarodne pobjede na plesnim natjecanjima u Vancouveru, Frimley Greenu, Kuala Lumpuru, Macau, Slivenu, Beogradu, Zagrebu i Mariboru.

Unatoč odličnim rezultatima nisu bili zadovoljni svojim statusom u Sloveniji, jer su dobivali malo prilika za nastupe na svjetskim i europskim prvenstvima. Zbog toga su odlučili 2008. doći u Zagreb, a kako Zoran ima po ocu i hrvatsko državljanstvo počeli su nastupati za reprezentaciju Hrvatske. Postali su članovi Plesne škole *Spin* iz Zagreba. I dalje su pretežno trenirali u Sloveniji, a u Zagrebu ih je trenirao Tomislav Valdec. U tri godine postali su najuspješniji par u povijesti sportskoga plesa u Hrvatskoj i dostigli zenit svoje međunarodne amaterske karijere.

U ožujku 2008. postali su prvaci Hrvatske u latino plesu, a potom su počeli nastupati na međunarodnim natjecanjima pod hrvatskom zastavom. Odmah su počeli s velikom serijom pobjeda u Hong Kongu, Tokyu, Evryu,

ZORAN PLOHL (Maribor, 27. 4. 1979)

Njegov oče je Darko, po rodu iz Bjelovarja, mati pa Marija, roj. Pulko, iz Maribora. Zoranov dedek po očetu je bil iz Cirkulana pri Ptujju in se je priselil v Nove Skučane pri Bjelovarju, babica pa je bila iz Bjelovarja. Zoran Plohl je končal osnovno in srednjo ekonomsko-komercialno šolo v Mariboru.

Njegov oče je igral nogomet kot član Nogometnega kluba *Železničar* v prvi slovenski ligi, zato se je tudi sam že v zgodnjem otroštvu začel ukvarjati s športom. Sprva mu je bil najljubši tenis, ki ga je začel igrati pri petih, šestih letih. Tenis je bil zanj predvsem sprostitelj in igra, in se mu ni nameraval resno posvetiti. Igral ga je tri leta, nato pa zbolel in se po okrevanju ni več vrnil k temu športu. Kot devetletnika ga je namreč pritegnil športni ples, ki je bil takrat precej nov šport v Sloveniji, a je postajal vse bolj priljubljen. Včlanil se je v Plesni klub *Pingi* iz Maribora in zanj nastopal deset let. Še kot mladinec je začel nastopati na mednarodnih tekmovanjih in dosegati prve uspehe.

Postal je svetovni mladinski prvak v plesni kombinaciji in dosegel odlične rezultate v standardnih plesih na prestižnem svetovnem tekmovanju v Blackpoolu v Angliji. Kot mladinec je plesal z Natalijo Banovič in Gordano Grandošek. Ko je z 19 leti iskal novo partnerko, je njegov tedanji trener na tekmovanju na Češkem opazil Belorusinjo Tatjano Lahvinovič iz Minska in jo povabil, naj pride v Slovenijo. Plesni par Zoran Plohl in Tatjana Lahvinovič je začel nastopati leta 2000. Od leta 2001 sta bila člana Plesnega kluba *Urška* iz Ljubljane. V obdobju njunih začetkov sta imela v Sloveniji kulturni status med plesalci Andrej Škufca in Katarina Venturini, večkratna državna prvaka in prvi plesni par iz jugovzhodne Evrope, ki je postal amaterski svetovni prvak v latinskoameriških plesih (leta 2001 v Ljubljani), pozneje pa sta uspešno nastopala kot profesionalca.

Zoran in Tatjana sta na začetku kariere tekmovala v standardnih in latinskoameriških plesih ter v kombinaciji, leta 2003 pa sta se posvetila izključno latinskoameriškim plesom. Že vse od začetka sta bila obetajoč par, po več letih napornega dela in treniranja pa sta se povzpela v svetovni vrh amaterskega športnega plesa.

Prve mednarodne uspehe sta dosegla kmalu po začetku skupnega nastopanja v latinskoameriških plesih; novembra 2000 sta na Finskem zmagala na odprtem prvenstvu Skandinavije. Naslednjo zmago sta osvojila julija 2001 na odprtem prvenstvu Beograda. Potem so sledile zmage na odprtih prvenstvih Belgije in Avstrije leta 2002 ter Minska, Sarajeva, Alassia in Maribora leta 2003. Prvaka Slovenije v latinskoameriških plesih sta postala leta 2004 v Murski Soboti. Potem sta dosegla dve zmagi v poljskem mestu Zabrze, do konca leta 2004 pa sta bila najboljša tudi na tekmovanjih v Kistelku in Ostravi. Leta 2005 sta osvojila pokal Ister v Bratislavi, nato še enkrat zmagala v Kistelku na Madžarskem, potem na odprtem prvenstvu Belgije v Liègeu ter konec leta v Zürichu. Leta 2006 sta nadaljevala serijo zmag na mednarodnih prvenstvih, na evropskem prvenstvu v Savariji pa sta osvojila bronasto medaljo. Posebej uspešno je bilo leto 2007, ko sta zmagala na mednarodnih plesnih tekmovanjih v Vancouvru, Frimley Greenu, Kuala Lumpurju, Macau, Slivnu, Beogradu, Zagrebu in Mariboru.

Kljub odličnim rezultatom sta dobivala malo priložnosti za nastope na svetovnih in evropskih prvenstvih. S takšnim statusom v Sloveniji nista bila zadovoljna, zato sta se leta 2008 odločila oditi v Zagreb. Ker ima Zoran po očetu tudi hrvaško državljanstvo, sta začela nastopati za reprezentanco Hrvaške. Postala sta člana Plesne šole *Spin* iz Zagreba. Še naprej sta v glavnem trenirala v Sloveniji, v Zagrebu pa ju je treniral Tomislav Valdec. V treh letih sta postala najuspešnejši par v zgodovini športnega plesa na Hrvaškem in dosegla vrhunec svoje mednarodne amaterske kariere.

Marca 2008 sta postala prvaka Hrvaške v latinskoameriških plesih, potem pa sta začela nastopati na mednarodnih tekmovanjih pod hrvaško zastavo. Začela se je velika serija zmag v Hongkongu, Tokiu, Evryju, Seulu, Rusah,

Vrhunski plesni par Tatjana Lahvinovič i Zoran Plohl.
Vrhunski plesni par Tatjana Lahvinovič in Zoran Plohl.

Seoulu, Rusama, Kisteleku, Liegeu, Zagrebu, Bologni, Beču i Varaždinu. Proputovali su gotovo cijeli svijet i etablirali se kao vrhunski svjetski par u latino plesu.

Kao reprezentativci Hrvatske uspjeli su osvojiti medalje na najznačajnijim međunarodnim prvenstvima. U 2009. godini osvojili su srebrnu medalju na Svjetskom prvenstvu u Mariboru i brončanu medalju na Europskom prvenstvu u Oldenburgu. Na Blackpool Dance Festivalu, najprestižnijem svjetskom natjecanju, osvojili su 2. mjesto uz još sedam pobjeda na drugim međunarodnim natjecanjima. Godine 2010. pobijedili su u Blackpoolu i na Svjetskom kupu u Kini, dok su na Svjetskom prvenstvu u New Yorku i Europskom prvenstvu u Ostravi osvojili srebrne medalje.

Najveći uspjeh postigli su 2011. kada su postali i svjetski i europski prvaci i zauzeli 1. mjesto na svjetskoj rang listi. Na Svjetskom prvenstvu u Singapuru i Europskom prvenstvu u Marseilleu osvojili su zlatne medalje i postali najbolji svjetski plesački par u latino plesovima. Uz to su ostvarili nevjerojatnu seriju od 12 pobjeda na međunarodnim natjecanjima (uz samo jedan poraz na Grand Slam prvenstvu u Kini gdje su bili drugi), a po četvrti puta uzastopno postali su i prvaci Hrvatske. Sve njihove ostale uspjehe u 12 godina zajedničke amaterske karijere gotovo je nemoguće i nabrojati. Među amaterima za njih više nije bilo izazova, pa su u proljeće 2012. odlučili prijeći u profesionalne plesače.

Ponovno nastupaju za reprezentaciju Slovenije u kojoj žive i rade kao treneri. U prvoj godini nižu uspjehe među profesionalnim plesnim parovima i kao da ne znaju za poraz. Predstavili su se publici u travnju na otvorenom Prvenstvu Ljubljane i pobijedili, a nakon toga su nastupili na seriji profesionalnih natjecanja u Rumunjskoj, Njemačkoj i Slovačkoj i posvuda osvojili 1. mjesto. U listopadu 2012. nastupili su u Velenju na Europskom profesionalnom prvenstvu u latinoameričkim plesovima i prvi su put postali profesionalni europski prvaci. Samo mjesec dana poslije postali su u Leipzigu i svjetski profesionalni prvaci, čime su zaokružili svoja postignuća. U Moskvi su u veljači 2013. ponovno postali profesionalni europski prvaci. Zoran i Tatjana tako su kao profesionalci nastavili svoj amaterski zlatni niz i od njih se još očekuju brojni uspjesi.

Izv.: Izjava i arhiva oca, Darka Plohla iz Maribora; izjava Tomislava Valdeca iz Zagreba; autorova arhiva.

Lit.: *Obvestila*, Letnik XIII, Olimpijski komite Slovenije, Ljubljana, 2007.; M. Škalić, "Dvoje svjetskih putnika plešu za engleski san", Večernji list, Zagreb, 8. travnja 2008.; *Hrvatski športski almanah 2008 – 2009*, Zagreb, 2009.; *Hrvatski športski almanah 2009 – 2010*, Zagreb, 2010.; *Hrvatski športski almanah 2010 – 2011*, Zagreb, 2011.

VESNA JELIĆ (Novo Mesto, 22. III. 1982.)

Odrasla je u sportskoj obitelji. Otac Ivica Jelić, majka Margareta Pučko - Jelić i starija sestra Barbara Jelić - Ružić bavili su se odbojkom pa se i Vesna odlučila za taj atraktivni sport. Završila je gimnaziju u Velikoj Gorici. S odbojkom je počela kad joj je bilo deset godina i to u zagrebačkom klubu *Mladost*, u kojem je igrala cijela njezina obitelj. Dok je njezina karijera počinjala, starija sestra bila je već afirmirana odbojkašica i reprezentativka, a otac je bio trener u tom klubu i izbornik reprezentacije.

Visoka je 183 cm, a počela je igrati na mjestu tehničara, no poslije je prešla na poziciju smečera - pućačice. Vrlo je rano počela igrati u seniorskoj konkurenciji i u klubu i reprezentaciji. S ekipom *Mladosti* krajem 1990-ih u domaćem se prvenstvu nadmetala s klubovima iz Dubrovnika, Kaštela i Rijeke. U zadnjoj sezoni nastupanja u Zagrebu osvojila je s *Mladosti* Prvenstvo Hrvatske 2000./01.

Od 2002. godine nastupala je za inozemne klubove, najprije za *Uraločku* iz Rusije, a potom za klubove u Sloveniji, Španjolskoj i Turskoj.

Za hrvatsku reprezentaciju debitirala je u mlađim dobnim kategorijama. Nastupila je na Europskom juniorskom prvenstvu 1998. u Belgiji (7. mjesto) i Svjetskom kadetskom prvenstvu 1999. u Portugalu (8. mjesto). Kao

Kisteleku, Liègeu, Zagrebu, Bologni, na Dunaju in v Varaždinu. Prepotovala sta skoraj ves svet in se uveljavila kot vrhunski par v latinskoameriških plesih.

Kot reprezentanta Hrvaške sta osvojila medalje na vseh najpomembnejših prvenstvih. Leta 2009 sta osvojila srebrno medaljo na svetovnem prvenstvu v Mariboru in bronasto na evropskem prvenstvu v Oldenburgu. Na festivalu Blackpool Dance, najbolj prestižnem plesnem tekmovanju na svetu, sta osvojila 2. mesto in dosegla še sedem zmag na drugih mednarodnih tekmovanjih. Leta 2010 sta zmagala v Blackpoolu in v svetovnem pokalu na Kitajskem, na svetovnem prvenstvu v New Yorku in na evropskem v Ostravi sta osvojila srebrno medaljo.

Največji uspeh sta dosegla leta 2011, ko sta postala tako svetovna kot evropska prvaka ter zasedla 1. mesto na svetovni lestvici. Na svetovnem prvenstvu v Singapurju in evropskem prvenstvu v Marseillu sta osvojila zlato medaljo in postala najboljši plesni par v latinskoameriških plesih na svetu. Ob tem sta izpeljala neverjetno serijo 12 zmag na mednarodnih tekmovanjih (ob samo enem porazu na turnirju za grand slam na Kitajskem, kjer sta bila druga), že četrtič zapored pa sta postala tudi prvaka Hrvaške. Vseh uspehov v njuni 12-letni skupni amaterski karieri skoraj ni mogoče naštet. Med amaterji zanju ni bilo več izzivov, zato sta se spomladi 2012 odločila prestopiti med profesionalne plesalce.

Ponovno nastopata za reprezentanco Slovenije, kjer tudi živita in delata kot trenerja. Med profesionalnimi plesnimi pari sta že v prvem letu začela nizati uspehe, kot bi ne vedela za poraze. Aprila sta se občinstvu predstavila na odprtem prvenstvu Ljubljane in zmagala, potem pa nastopila na seriji profesionalnih tekmovanj v Romuniji, Nemčiji in na Slovaškem ter povsod dosegala 1. mesto. Oktobra 2012 sta nastopila v Velenju na evropskem profesionalnem prvenstvu v latinskoameriških plesih in prvič postala profesionalna evropska prvaka. Samo mesec pozneje sta v Leipzigu postala še svetovna profesionalna prvaka, s čimer sta zaokrožila svoje dosežke. Februarja 2013 v Moskvi sta spet postala profesionalna evropska prvaka. Zoran in Tatjana kot profesionalca tako nadaljujeta amaterski zlati niz, od njiju pa se pričakujejo še številni uspehi.

Viri: Izjava in arhiv očeta Darka Plohla iz Maribora; izjava Tomislava Valdca iz Zagreba; avtorjev arhiv.

Lit.: *Obvestila*, Letnik XIII, Olimpijski komite Slovenije, Ljubljana, 2007; M. Škalić, "Dvoje svjetskih putnika plešu za engleski san", *Večernji list*, Zagreb, 8. april 2008; *Hrvatski športski almanah 2008–2009*, Zagreb, 2009; *Hrvatski športski almanah 2009–2010*, Zagreb, 2010; *Hrvatski športski almanah 2010–2011*, Zagreb, 2011.

VESNA JELIĆ (Novo mesto, 22. III. 1982)

Odrasla je v športni družini. Oče Ivica Jelić, mati Margareta Pučko - Jelić in starejša sestra Barbara Jelić - Ružić so se ukvarjali z odbojko, tako se je tudi Vesna odločila za ta atraktivni šport. Končala je gimnazijo v Veliki Gorici. Odbojko je začela igrati pri desetih letih v zagrebškem klubu *Mladost*, v katerem je igrala cela družina. Medtem ko se je njena kariera šele začinjala, je bila starejša sestra že uveljavljena odbojkarica in reprezentantka, oče pa klubski trener in selektor reprezentance.

Visoka je 183 cm. Igrati je začela na položaju organizatorke igre, pozneje pa je prešla na položaj korektorke. Zelo zgodaj je začela igrati v članski konkurenci, tako v klubu kot v reprezentanci. Z ekipo *Mladosti* je konec 90. let na domačih prvenstvih tekmovala s klubi iz Dubrovnika, Kaštela in z Reke. V sezoni 2000/01, zadnji, ki jo je preživela v Zagrebu, je z *Mladostjo* osvojila prvenstvo Hrvaške.

Leta 2002 je začela nastopati za tuje klube, najprej za *Uraločko* iz Rusije, potem pa za klube v Sloveniji, Španiji in Turčiji.

Za hrvaško reprezentanco je debitirala v mlajših starostnih kategorijah. Nastopila je na evropskem mladinskem prvenstvu leta 1998 v Belgiji (7. mesto) in svetovnem kadetskem prvenstvu leta 1999 na Portugalskem (8. mesto).

Barbara i Vesna Jelić na Olimpijskim igrama 2000. u Sydneyu.
Barbara in Vesna Jelić na olimpijskih igrah leta 2000 v Sydneyju.

seniorica prvi je put nastupila za Hrvatsku na Olimpijskim igrama 2000. u Sydneyu (7. mjesto). Potom je igrala na Europskom prvenstvu 2001. u Bugarskoj (9. mjesto), a od reprezentacije se oprostila kao i njezina sestra na Europskom prvenstvu održanom 2005. u Hrvatskoj, kad je osvojeno 8. mjesto.

U Hrvatsku se vratila 2010. a od 2012. godine nastupala je pola sezone za ekipu *Split 1700*. Od sezone 2012./13. ponovno je u inozemstvu i igra za grčki *Iraklis*.

Izv.: Izjava majke, Margarete Jelić rođ. Pučko, iz Zagreba; autorova arhiva.

Lit.: *Sto godina športa na sveučilištu u Zagrebu* H. A. Š. K. - *Mladost*, Zagreb, 2003.; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

BOŠTJAN CESAR (Ljubljana, 9. VII. 1982.)

Boštjan Cesar na pripremama slovenske reprezentacije 2003. godine u Zreču, pred kvalifikacijsku utakmicu s Hrvatskom za Euro 2004 u Portugalu.

Boštjan Cesar na pripravah slovenske reprezentance leta 2003 v Zrečah, pred kvalifikacijsko tekmo s Hrvaško za evropsko prvenstvo leta 2004 na Portugalskem.

Roditelji su mu Slavko i Tatjana. Nogometnu je karijeru započeo u mlađim selekcijama Nogometnoga kluba *Olimpija* iz Ljubljane. Kao talentirani obrambeni igrač skrenuo je pozornost na sebe te je s nepunih 17 godina došao u Zagreb gdje je počeo nastupati za juniorsku momčad *Dinama* koji se tada zvao *Croatia*. Početkom 2000. klubu je vraćeno staro ime *Dinama*. Nakon Srečka Kataneca, Stanislava Komočara, Gregora Židana, Primoža Glihe i Zorana Pavloviča, Cesar je bio šesti slovenski nogometaš u *Dinamu*, najmlađi po godinama i prvi koji je cjelovit razvoj svoje igračke afirmacije postigao u Zagrebu.

U *Dinamu* je igrao u juniorskoj generaciji igrača rođenih 1982. godine, u kojoj su se isticali Dario Zahora, Marko Šarlija i Igor Koretić, koji su igrali za mlađe hrvatske reprezentativne selekcije. Kao član juniora *Dinama* osvojio je Prvenstvo i Kup Hrvatske u sezoni 1999./2000. U *Dinamu* je stasao do visine od 190 cm i afirmirao se dobrim igrama, pa je 2001. pozvan u mladu reprezentaciju Slovenije (do 21 godine) za koju je nastupio 15 puta. Svoj prvi profesionalni ugovor potpisao je 2000. ali je ubrzo, 2001. godine, otišao na posudbu u tadašnji hrvatski drugoligaš Nogometni klub *Croatia* iz Sesveta.

U sezoni 2001./02. redovno je nastupao u momčadi *Dinama* te je odigrao 18 utakmica u I. hrvatskoj nogometnoj ligi i sa tim je klubom osvojio i Kup Hrvatske, pobjedom u finalu nad *Varteksom*

iz Varaždina. Najveći uspjeh u dresu *Dinama* ostvario je u sezoni 2002./03. osvajanjem I. hrvatske nogometne lige, ispred *Hajduka*. Bila je to momčad koju je predvodio legendarni trener Miroslav Blažević - Čiro i u kojoj su igrali Tomislav Butina, Ivica Olić, Goce Sedloski, Boško Balaban, Silvio Marić i buduća zvijezda hrvatskoga nogometa Niko Kranjčar, a Cesar je dao svoj doprinos odigravši 11 prvoligaških utakmica.

Njegovi zagrebački nastupi nisu prošli nezapaženo u Sloveniji, pa ga je već 2002. izbornik Srečko Katanec uvrstio u širi krug kandidata za odlazak na Europsko prvenstvo, a za A-reprezentaciju Slovenije debitirao je 2003. U sezoni 2003./04. osvojio je s *Dinamom* još jedan Kup Hrvatske, a dvaput su pobijedili i u Superkupu Hrvatske: 2002. i 2003. godine. Nakon tih uspjeha poslan je, zbog velike konkurencije u momčadi, na posudbu u njegov matični klub *Olimpiju*, za koju je igrao 2004. godine. Nakon povratka, igrao je još sezonu i pol u Zagrebu. Za *Dinamo* je odigrao ukupno 58 prvoligaških utakmica i postigao 3 zgoditka.

Krajem 2005. bio je u transferu vrijednom 2,5 miliona eura "prodan" u francusku momčad *Olimpique* iz Marseillea, a to je u nogometnoj povijesti po skupoci bio 8. transfer slovenskog nogometaša. U Francuskoj je ostao četiri godine i s *Olimpiqueom* je osvojio Intertoto kup 2006. a iste je godine nastupio i u finalu Kupa Francuske. Nije se uspio izboriti za mjesto u prvoj momčadi, pa je u sezoni 2007./08. bio na posudbi u *West Bromwich Albionu* iz

Kot članica je za Hrvaško prvič nastopila na olimpijskih igrah leta 2000 v Sydneyju (7. mesto). Igrala je tudi na evropskem prvenstvu leta 2001 v Bolgariji (9. mesto). Od reprezentance se je tako kot njena sestra poslovila na evropskem prvenstvu leta 2005 na Hrvaškem, ko so osvojile 8. mesto.

Na Hrvaško se je vrnila leta 2010 in leta 2012 pol sezone nastopala za ekipo *Split 1700*. Od sezone 2012/13 je vnovič na tujem in igra za grški *Iraklis*.

Vira: Izjava matere Margarete Jelić, roj. Pučko, iz Zagreba; avtorjev arhiv.

Lit.: *Sto godina športa na sveučilištu u Zagrebu*, H. A. Š. K. - *Mladost*, Zagreb, 2003; Z. Jajčević, *Olimpizam u Hrvatskoj*, Zagreb, 2007.

BOŠTJAN CESAR **(Ljubljana, 9. VII. 1982)**

Njegovi starši so Slavko in Tatjana. Nogometno kariero je začel v mlajših selekcijah Nogometnega kluba *Olimpija* iz Ljubljane. Nase je opozoril kot nadarjen obrambni igralec. V Zagreb je prišel z nepolnimi 17 leti in začel nastopati za mladinsko moštvo *Dinama*, ki se je tedaj imenoval *Croatia*. V začetku leta 2000 so klubu vrnilo staro ime *Dinamo*. Po Srečku Katancu, Stanislavu Komočarju, Gregorju Židanu, Primožu Glihi in Zoranu Pavloviču je bil Cesar šesti slovenski nogometaš v *Dinamu*, najmlajši po letih in prvi, ki se je v celoti razvil in uveljavil v Zagrebu.

V *Dinamu* je igral v mladinski generaciji igralcev, rojenih leta 1982, v kateri so izstopali Dario Zahora, Marko Šarlija in Igor Koretić, ki so igrali za mlajše hrvaške reprezentančne selekcije. Kot član *Dinamovih* mladincev je v sezoni 1999/2000 osvojil prvenstvo in pokal Hrvaške. V *Dinamu* je zrasel do 190 cm. Potem ko se je dokazal z dobrimi igrami, so ga leta 2001 povabili v mlado reprezentanco Slovenije (do 21 let), za katero je nastopil 15-krat. Prvo profesionalno pogodbo je podpisal leta 2000, že leta 2001 pa so ga posodili tedanjemu hrvaškemu drugoligašu, Nogometnemu klubu *Croatia* iz Sesvet.

V sezoni 2001/2002 je redno nastopal v moštvu *Dinama*. Odigral je 18 tekem v prvi hrvaški ligi; s tem klubom je osvojil tudi pokal Hrvaške, z zmago v finalu nad *Varteksom* iz Varaždina. Največji uspeh v dresu *Dinama* je dosegel v sezoni 2002/2003, ko so osvojili prvo hrvaško ligo, pred *Hajdukom*. Moštvo je takrat vodil legendarni trener Miroslav Blažević - Čiro, v njem pa so igrali še Tomislav Butina, Ivica Olić, Goce Sedloski, Boško Balaban, Silvio Marić in bodoča zvezda hrvaškega nogometa Niko Kranjčar. Cesar je odigral 11 prvoligaških tekem.

Njegove zagrebške nastope so opazili tudi v Sloveniji, zato ga je že leta 2002 selektor Srečko Katanec uvrstil na širši seznam kandidatov za kvalifikacije za evropsko prvenstvo, za A-representanco Slovenije pa je debitiral leta 2003. V sezoni 2003/2004 je z *Dinamom* osvojil še en pokal Hrvaške, dvakrat – leta 2002 in 2003 – pa so zmagali tudi v superpokalu Hrvaške. Po teh uspehih so ga zaradi velike konkurence v moštvu leta 2004 posodili njegovemu matičnemu klubu *Olimpiji*. Po vrnitvi je še sezono in pol igral v Zagrebu. Za *Dinamo* je odigral skupaj 58 prvoligaških tekem, na katerih je dosegel tri zadetke.

Konec leta 2005 je bil za 2,5 milijona evrov odškodnine prodan francoskemu moštvu *Olimpique* iz Marseilla, kar je bil osmi najdražji prestop kakšnega slovenskega nogometaša. V Franciji je ostal štiri leta in z *Olimpiqueom* osvojil pokal Intertoto leta 2006, istega leta pa nastopil tudi v finalu pokala Francije. Ni si uspel izboriti

Na utakmici *Osijeka* s *Dinamom* u Osijeku 16. IV. 2005; Karlo Primorac i Boštjan Cesar.
Na tekmi *Osijeka* z *Dinamom* v Osijeku 16. 4. 2005; Karlo Primorac in Boštjan Cesar.

Engleske. Nakon što je otišao iz Marseillea bio je u kombinacijama za povratak u Dinamo, ali se u sezoni 2009./10. odlučio za francusku momčad *Grenoble*, a od jeseni 2010. igra u talijanskom prvoligašu *AC Chievo* iz Verone.

Nastupajući godinama za reprezentaciju, postao je standardni i nezamjenjivi reprezentativac. Debitirao je za A reprezentaciju Slovenije 12. veljače 2003. u Novoj Gorici na utakmici sa švicarskom reprezentacijom, a do 15. rujna 2013. odigrao je za reprezentaciju 70 utakmica i postigao 6 zgoditaka te se nalazi na petom mjestu liste igrača s najviše nastupa za Sloveniju.

Proslavio se na kvalifikacijskoj utakmici za Svjetsko prvenstvo 2006. godine, održanoj s reprezentacijom Italije 9. listopada 2004. u Celju, kada je Slovenija, pod vodstvom izbornika Branka Oblaka, pobijedila s 1 : 0, a Cesar je postigao jedini zgoditak za pobjedu. No, Italija je postala svjetski prvak 2006. u Njemačkoj na Svjetskom prvenstvu na koje se reprezentacija Slovenije nije uspjela kvalificirati. To im je uspjelo četiri godine kasnije, kad je Cesar kao standardni igrač nastupio na Svjetskom prvenstvu 2010. u Južnoj Africi na 3 utakmice: protiv Alžira, SAD-a i Engleske. Slovenija je kao najmanja zemlja sudionik ispala sa Svjetskog prvenstva u prvom krugu, nakon velike borbe, ali je ostavila dobar dojam. Nakon dolaska Srečka Kataneca za izbornika Slovenije, Cesar je u veljači 2013. poslije deset godina igranja izabran za kapetana reprezentacije Slovenije.

Zbog nogometne karijere nije uspio redovno završiti srednju školu te je 2010. uz pomoć Sindikata profesionalnih igrača nogometa Slovenije i Sindikata sportaša Slovenije nastavio srednjoškolsko školovanje u programu dopisnog obrazovanja.

Cesar u javnim istupima uvijek ističe zasluge *Dinama* za razvoj njegove karijere, a Zagreb kao grad u kojem je proveo nezaboravnih sedam godina i upoznao svoju suprugu.

Izv.: Autorova arhiva; <http://www.24ur.com/sport/nogomet/>.

Lit.: Godišnjak Zagrebačkog športskog saveza 2002., Zagreb, 2003.; O. Podnar, *Dinamo svetinja*, Zagreb, 2006.; T. Dasović, "Cesar: Neću se osvetiti Rooneyu", Večernji list, Zagreb, 5. lipnja 2010.

ROBERT KRISTAN - Lix (Jesenice, 4. IV. 1983.)

Otac mu je Aleksander Cigan čiji su roditelji podrijetlom iz Prekmurja, mjesta Gornja Bistrica i Črenšovci. Robert je nakon rastave roditelja preuzeo majčino prezime Kristan. Odmalena je bio okružen sportskim ozračjem, jer je njegov otac Aleksander bio vratar u hokejskim klubovima *Jesenice* u Gorenjskoj i *Medveščaku* u Zagrebu. Već sa četiri godine Robert je prvi put uzeo hokejsku palicu u ruke.

Isprva je bio igrač, ali s vremenom je otkriven njegov talent za obranu. Igrao je za mlade selekcije *Jesenica*, s kojima je osvojio mnoge trofeje u Sloveniji. Naslijedio je nadimak Lix koji je imao i njegov otac dok je nastupao za *Jesenice*.

Sa 14 godina otišao je u Kanadu, u kamp za mlade vratara. Na testiranju su od 25 vratara prošli samo on i jedan Finac. Igrao je dvije godine za kanadsku juniorsku A ligu u kojoj sudjeluju igrači od 15 do 21 godine. No, nije imao dobrog menadžera i bio je još vrlo mlad kad se odlučio vratiti u Sloveniju.

Kao junior nastupio je za Sloveniju na Svjetskom prvenstvu do 18 i 20 godina. Na Svjetskom prvenstvu do 20 godina, održanom u Litvi od 30. prosinca 2000. do 3. siječnja 2001. osvojio je sa slovenskom reprezentacijom, nakon

Ledena dvorana zagrebačkog Doma sportova 21. 3. 2010., na kraju sezone 2009./2010.; zadnje druženje *Medveščaka* s navijačima, koji su Roberta Kristana proglasili za igrača sezone.

Ledena dvorana zagrebskega Doma športov 21. 3. 2010., ob koncu sezone 2009/2010; zadnje druženje *Medveščaka* z navijači, ki so Roberta Kristana izbrali za igralca sezone.

mesta v prvem moštvu, zato so ga v sezoni 2007/08 posodili *West Bromwich Albionu* iz Anglije. Potem ko je odšel iz Marseilla, je bil v igri za vrnitev v *Dinamo*, vendar se je v sezoni 2009/2010 odločil za francosko moštvo *Grenoble*, od jeseni leta 2010 pa igra v italijanskem prvoligašu AC *Chievo* iz Verone.

Več let nastopa za reprezentanco ter je njen stalni in nepogrešljivi član. Za A-reprezentanco Slovenije je debital 12. februarja 2003 v Novi Gorici, na tekmi s Švico, do 15. septembra 2013 pa je za reprezentanco odigral 70 tekem, na katerih je dosegel šest zadetkov; na lestvici igralcev z največ nastopi za Slovenijo zaseda 5. mesto.

Proslavil se je na kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo leta 2006, ko je Slovenija 9. oktobra 2004 v Celju pod vodstvom selektorja Branka Oblaka premagala reprezentanco Italije z 1 : 0, Cesar pa je dosegel edini, zmagoviti zadetek. Italija je potem postala svetovna prvakinja, reprezentanca Slovenije pa se ni uvrstila na svetovno prvenstvo leta 2006 v Nemčiji. To ji je uspelo štiri leta pozneje. Cesar je na svetovnem prvenstvu leta 2010 v Južnoafriški republiki kot stalni igralec nastopal na tekmah proti Alžiriji, ZDA in Angliji. Slovenija, najmanjša sodelujoča država na prvenstvu, je izpadla v prvem krogu, po ostrem boju in z dobrim vtisom pri gledalcih. Po prihodu Srečka Katanca za slovenskega selektorja je Cesar februarja 2013 po desetih letih igranja postal kapetan slovenske reprezentance.

Zaradi nogometne kariere mu ni uspelo končati srednje šole po rednem programu, zato je leta 2010 s pomočjo Sindikata poklicnih igralcev nogometa Slovenije in Sindikata športnikov Slovenije nadaljeval srednješolsko izobraževanje s študijem na daljavo.

Cesar v javnih nastopih vedno poudarja zasluge *Dinama* za razvoj njegove kariere, Zagreb pa omenja kot mesto, v katerem je preživel nepozabnih sedem let in tam tudi spoznal svojo soprogo.

Vira: Avtorjev arhiv; <http://www.24ur.com/sport/nogomet/>.

Lit.: *Godišnjak Zagrebačkog športskog saveza 2002*, Zagreb, 2003; O. Podnar, *Dinamo svetinja*, Zagreb, 2006; T. Dasović, "Cesar: Neću se osvetiti Rooneyu", *Večernji list*, Zagreb, 5. junij 2010.

ROBERT KRISTAN - Lix **(Jesenice, 4. IV. 1983)**

Njegov oče je Aleksander Cigan, čigar starši so po rodu iz Prekmurja, iz Gornje Bistrice in Črenšovcev. Robert je po ločitvi staršev prevzel materin priimek Kristan. S športom je okužen od otroštva, saj je bil njegov oče Aleksander vratar v gorenjskem hokejskem klubu *Jesenice* in v *Medveščaku* v Zagrebu. Hokejsko palico je prvič prijel pri štirih letih.

Najprej je bil igralec, sčasoma pa so odkrili njegovo nadarjenost za obrambo. Igral je za mlajše selekcije *Jesenice*, s katerimi je osvojil številne lovorike v Sloveniji. Vzdevek Lix je podedoval po očetu, ki ga je dobil, ko je nastopal za *Jesenice*.

S 14 leti je odšel v Kanado, v tabor za mlade vratarje. Med 25 vratarji sta preizkus opravila le on in še neki Finec. Dve leti je igral v kanadski mladinski ligi A, v kateri sodelujejo igralci, stari od 15 do 21 let. Ker ni imel dobrega menedžerja in je bil še zelo mlad, se je odločil vrniti v Slovenijo.

Za Slovenijo je nastopil kot mladinec na svetovnih prvenstvih do 18 in do 20 let. Na svetovnem prvenstvu skupine C do 20 let, ki je potekalo v Litvi med 30. decembrom 2000 in 3. januarjem 2001, je s slovensko reprezentanco zmagal v finalu nad Japonci (4 : 3), osvojil zlato medaljo in bil razglašen za najboljšega vratarja prvenstva. Štiri mesece pozneje je nastopil na svetovnem prvenstvu do 18 let, ki je prav tako potekalo v Litvi. Tedaj je ponovil uspeh in osvojil zlato medaljo po zmagi v finalu nad Francijo (5 : 2) ter bil zopet razglašen za najboljšega vratarja prvenstva.

V sezoni 1999/2000 je začel nastopati za prvo postavo *Jesenice*. S tem klubom je osvojil slovensko ligo v sezonah 2004/05, 2005/06 in 2007/08. Leta 2005 so zmagali v mednarodni ligi, v kateri so ob slovenskih nastopali še klubi iz Hrvaške in Madžarske. V sezoni 2002/03 je nastopal za *Olimpijo* iz Ljubljane in spet osvojil naslov državnega prvaka. Razglašen je bil za najboljšega vratarja mednarodne lige leta 2005 in najkoristnejšega igralca v končnici slovenske lige leta 2008.

pobjede u finalu protiv Japana (4 : 3), zlatnu medalju u II. diviziji i proglašen je za najboljega vratara tog prvenstva. Četiri mjeseca poslije nastupio je na Svjetskom prvenstvu do 18 godina, koje je također bilo održano u Litvi. Tad je ponovljen uspjeh, osvajanjem zlatne medalje nakon pobjede u finalu protiv Francuske (5 : 2), a Kristan je ponovno proglašen za najboljeg vratara prvenstva.

Od sezone 1999./2000. počeo je nastupati za prvi sastav Hokejskog kluba *Jesenice*, s kojim je osvojio Slovensku hokejsku ligu u sezonama 2004./05., 2005./06. i 2007./08. Godine 2005. pobijedili su u Interligi u kojoj su, uz slovenske, nastupali klubovi iz Hrvatske i Mađarske. U sezoni 2002./03. nastupao je za *Olimpiju* iz Ljubljane i također osvojio naslov državnog prvaka. Proglašen je za najboljega vratara Interlige 2005. i za najkorisnijega igrača doigravanja Slovenske lige 2008.

U dva navrata nastupao je u Švedskoj: u sezoni 2006./07. za IF *Brynäs* u švedskoj elitnoj ligi i 2008./09. za IK *Mora* u švedskoj II. ligi. Nakon povratka iz Švedske pregovarao je sa svojim matičnim klubom *Jesenice* i s *Medveščakom* iz Zagreba, u kojem je njegov otac branio od 1987. do 1989. i osvojio Prvenstvo i Kup Jugoslavije u sezoni 1988./89. Zbog bolje ponude odlučio se za *Medveščak*.

U Zagrebu je Kristan svojim odličnim obranama, koje su često bile presudne za dobivanje utakmice, postigao veliku popularnost među navijačima. Od sezone 2009./10. *Medveščak* nastupa u EBEL ligi kao prva hokejska momčad iz Hrvatske. Kristan je već u prvoj sezoni nastupanja u toj ligi bio izabran u idealni sastav prvenstva kao najbolji vratar. S *Medveščakom* je zauzeo 8. mjesto u regularnom dijelu sezone i plasirao se u polufinale doigravanja, nakon što su u četvrtfinalu izbacili momčad *Graz 99ersa* koja je u regularnom dijelu sezone osvojila 1. mjesto. U sezoni 2010./11. Kristan je s *Medveščakom* ponovno zauzeo 8. mjesto u EBEL ligi, a u regularnom dijelu sezone bio je, prema statistikama, najučinkovitiji vratar tog prvenstva. U doigravanju su u četvrtfinalu izgubili od kluba EC KAC iz Klagenfurta s rezultatom 1 : 4 u susretima.

U ljeto 2011. otišao je na rutinsku artroskopsku operaciju desnoga koljena u Ljubljani. Morao je nakon tri tjedna ponovno na operaciju, a noga mu je bila u takvom stanju da je razmišljao i o prekidu karijere, ali se nakon četiri mjeseca ipak uspio oporaviti. Zbog pauziranja propao mu je angažman u Rusiji gdje je imao odličnu ponudu, pa je nakon oporavka nastavio nastupati za zagrebački klub. U svojoj trećoj sezoni igranja s *Medveščakom* u EBEL ligi postigao je senzacionalan uspjeh osvajanjem 2. mjesta, iza *Linza*, u regularnom dijelu prvenstva i u konkurenciji 11 klubova iz pet država. Prema učinku bio je četvrti vratar regularnoga dijela prvenstva. Nakon toga je *Medveščak* u doigravanju izbacio češkog predstavnika *Orli Znojmo* sa 4 : 0 u susretima, a u polufinalu je izgubio od EC KAC-a sa 1 : 4. Kristan se istaknuo i u doigravanju, gdje je prema statistikama bio treći vratar po učinku. Prvak EBEL lige u sezoni 2011./2012. postao je *Linz* koji je bio ispred *Medveščaka* i u prvom dijelu sezone. Klub sa zagrebačke Šalate postigao je osvajanjem 2. mjesta u regularnom dijelu jake međudržavne lige jedan od najvećih uspjeha u povijesti hrvatskog klupskog hokeja na ledu.

Početak 2012. sudjelovao je Kristan na spektaklu Ice Fever pred 15 000 gledatelja u Areni Zagreb. Bio je izvrstan u utakmici *Medveščaka* protiv matičnog mu kluba *Jesenice*, kad je *Medveščak* pobijedio s 2 : 0, a pritom je Kristan obranio svih 20 udaraca na svoja vrata. U svojoj četvrtoj sezoni u *Medveščaku* Kristan i dalje nastupa u EBEL ligi u kojoj 2012./13. sudjeluje rekordnih 12 klubova iz Austrije, Hrvatske, Slovenije, Mađarske i Češke. *Medveščak* se ponovno izborio za sudjelovanje u doigravanju gdje je ispao u prvom krugu protiv momčadi EC *Red Bull Salzburga*, s ukupnim rezultatom 2 : 4. Prema učinku bio je deseti vratar regularnoga dijela prvenstva. Usprkos činjenici da će *Medveščak* u sezoni 2013./14. igrati ruskoj KHL ligi – drugoj najjačoj hokejskoj ligi na svijetu, Kristan je odlučio otići iz kluba. Nakon četiri godine provedene u Zagrebu igrat će od sezone 2013./14. za slovački klub *Nitra* koji je objektivno slabiji od *Medveščaka* a i slovačka liga puno je slabija od ruske lige.

Za reprezentaciju Slovenije Kristan redovito nastupa od 2002. na seniorskim svjetskim prvenstvima. U svibnju 2008. nastupio je na Svjetskom prvenstvu elitne divizije u Kanadi. Iako je Slovenija na kraju zauzela 15. mjesto i ispala u niži rang natjecanja, Kristan je odličnim obranama skrenuo pozornost na sebe i započeo je u pregovore s nekoliko klubova iz najjače svjetske profesionalne hokejaške lige NHL, no pregovori nisu uspjeli.

Na Svjetskom prvenstvu I. divizije, održanom 2012. u Ljubljani, osvojio je sa Slovenijom zlatnu medalju u A skupini i plasirao se u elitnu svjetsku diviziju, a zbog sjajnih nastupa proglašen je za najkorisnijeg igrača i najboljeg vratara te je izabran u idealni sastav prvenstva. Na Svjetskom prvenstvu elitne divizije 2013. u Švedskoj i Finskoj zauzeo je sa Slovenijom posljednje 16. mjesto i ispali su iz najvišeg ranga. No, mnogo važniji rezultat ostvarili su na kvalifikacijskom turniru za odlazak na Zimske olimpijske igre (ZOI) 2014. održane u ruskom Sočiju. Slovenska

Robert Kristan - Lix u Areni Zagreb na susretu *Medveščaka* i ljubljanske *Olimpije*, 25. 1. 2011.
Robert Kristan - Lix v Areni Zagreb na srečanju *Medveščaka* in ljubljanske *Olimpije*, 25. 1. 2011.

sezoni nastopanja v tej ligi izbran v idealno postavo prvenstva kot najboljši vratar. Z *Medveščakom* je zasedel 8. mesto v rednem delu sezone in se uvrstil v polfinale, potem ko so v četrtfinalu izločili moštvo *Graz 99ersa*, ki je v rednem delu sezone osvojilo 1. mesto. V sezoni 2010/11 je Kristan z *Medveščakom* spet zasedel 8. mesto v ligi Ebel, v rednem delu sezone pa bil po statistiki najučinkovitejši vratar tistega prvenstva. V četrtfinalu so izgubili s klubom EC KAC iz Celovca, z rezultatom 1 : 4 v zmagah.

Poleti 2011 je odšel na rutinsko artroskopsko operacijo desnega kolena v Ljubljano. Po treh tednih je moral vnovič na operacijo, noga pa je bila takšna, da je razmišljal celo o prekinitvi kariere, vendar je po štirih mesecih le okreval. Medtem mu je propadla možnost, da bi igral v Rusiji, kjer je imel odlično ponudbo, zato je po okrevanju še naprej nastopal za zagrebški klub. V tretji sezoni igranja z *Medveščakom* v ligi Ebel je dosegel senzacionalen uspeh z osvojitvijo 2. mesta, za *Linzem*, v rednem delu prvenstva in v konkurenci 11 klubov iz petih držav. Po učinku je bil četrti vratar rednega dela prvenstva. Potem je *Medveščak* v četrtfinalu izločil češkega predstavnika *Orli Znojmo* s 4 : 0 v zmagah, v polfinalu pa izgubil z EC KAC-em z 1 : 4. Kristan se je izkazal v končnici, v kateri je bil po statistiki tretji najučinkovitejši vratar. Prvak lige Ebel v sezoni 2011/12 je postal *Linz*, ki je bil pred *Medveščakom* tudi v prvem delu sezone. Klub z zagrebške Šalate je z osvojitvijo 2. mesta v rednem delu močne meddržavne lige dosegel enega od največjih uspehov v zgodovini hrvaškega klubskega hokeja na ledu.

Na začetku leta 2012 je Kristan sodeloval v zimski klasiki pred 15 tisoč gledalci v Areni Zagreb. Bil je izvrsten v tekmi *Medveščaka* proti matičnemu klubu *Jesenice*, ko je *Medveščak* zmagal z 2 : 0, pri čemer je Kristan obranil vseh 20 strel v svoja vrata. Tudi v četrti sezoni v *Medveščaku* je Kristan nastopal v ligi Ebel; v sezoni 2012/13 je sicer v njej sodelovalo rekordnih 12 klubov iz Avstrije, Hrvaške, Slovenije, Madžarske in Češke. *Medveščak* si je ponovno izboril končnico, v kateri pa je izpadel v prvem krogu, po porazu z moštvom EC *Red Bull Salzburg*, s skupnim rezultatom 2 : 4. Po učinku je bil deseti vratar rednega dela prvenstva. Čeprav *Medveščak* v sezoni 2013/14 nastopa v ruski ligi KHL, drugi najmočnejši hokejski ligi na svetu, se je Kristan odločil oditi iz kluba. Po štirih letih, ki jih je preživel v Zagrebu, je prestopil v slovaški klub *Nitra*, ki je objektivno slabši od *Medveščaka*, slovaška liga pa tudi ni tako močna kot ruska.

Za reprezentanco Slovenije Kristan na članskih prvenstvih redno nastopa od leta 2002. Maja 2008 je nastopil na svetovnem prvenstvu elitne skupine v Kanadi. Čeprav je Slovenija na koncu zasedla 15. mesto in zdrsnila v nižji tekmovalni razred, je Kristan z odličnimi obrambami opozoril nase in začel pogajanja z nekaj klubi najmočnejše svetovne profesionalne hokejske lige NHL, vendar pa pogajanja niso uspela.

Na svetovnem prvenstvu prve divizije leta 2012 v Ljubljani je s Slovenijo osvojil zlato medaljo v skupini A in se uvrstil v elitno skupino, zaradi sijajnih nastopov pa bil razglašen za najkoristnejšega igralca in najboljšega vratarja ter izbran v idealno postavo prvenstva. Na svetovnem prvenstvu elitne skupine leta 2013 na Švedskem in Finskem je s Slovenijo pristal na zadnjem, 16. mestu in izpadel iz najvišjega tekmovalnega razreda. Veliko pomembnejši rezultat pa so dosegli na kvalifikacijskem turnirju za olimpijske igre (ZOI) leta 2014 v Sočiju v Rusiji. Slovenska

Nastopal je tudi na Švedskem: v sezoni 2006/07 za IF *Brynäs* v elitni ligi in v sezoni 2008/09 za IK *Mora* v drugi ligi. Po vrtni iz Švedske se je pogajal z matičnim klubom *Jesenice* in *Medveščakom* iz Zagreba, v katerem je njegov oče branil med letoma 1987 in 1989 ter osvojil prvenstvo in pokal Jugoslavije v sezoni 1988/89. Zaradi boljše ponudbe se je odločil za *Medveščak*.

V Zagrebu je Kristan po zaslugi odličnih obramb, ki so bile pogosto odločilne za zmago, postal zelo priljubljen med navijači. Od sezone 2009/10 *Medveščak* nastopa v ligi Ebel kot prvo hrvaško moštvo. Kristan je bil že v prvi

reprezentacija je od 7. do 10. veljače 2012. u danskom Vojensu s tri pobjede u tri susreta (protiv Bjelorusije 4 : 2, Danske 2 : 1 i Ukrajine 6 : 1) ostvarila povijesni uspjeh i prvi put se kao reprezentacija samostalne države plasirala na ZOI. Uspjeh je tim veći što zbog obveza u NHL ligi nije igrao Anže Kopitar, najbolji slovenski hokejaš na ledu i najbolji sportaš Slovenije 2012. godine. Kristan je jedan od najzaslužnijih za taj veliki rezultat, a posebno se istaknuo na utakmici s reprezentacijom Danske, koja je odlučivala o odlasku na ZOI. Tad je obranio 37 od 38 šuteva i tako je s 97 % uspješnih obrana postao junak svoje reprezentacije. Kristanu bi nastup u Sočiju, na natjecanju s najboljim hokejskim ekipama svijeta, trebao biti vrhunac karijere.

Prema ostvarenom učinku u četiri sezone nastupanja za *Medveščak*, kao i prema vratarskim postignućima, Kristana smatraju jednim od najboljih “stranaca” u povijesti hrvatskoga hokeja na ledu te je u vrijeme nastupanja u Zagrebu bio i najpopularniji Slovenac u hrvatskom sportu.

Izv.: Autorova arhiva.

Lit.: *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989.*, Zagreb, 1990.; S. Mati, “*Lix stariji: Sine ajde na hokej, ali nemoj bit golman*”, 24 sata, Zagreb, 13. ožujka 2010.; D. Sinovčić, “*Robert Kristan – Čudesni povratak u brlog*”, Nacional br. 834, Zagreb, 8. studeni 2011.; K. Ledinski, “*Ludilo u areni, medvjedi pobijedili Jesenice pred 15.000 gledatelja*”, Jutarnji list, Zagreb, 8. siječnja 2012.; I. Radnić, “*Otac Roberta Kristana: Eh, da ga nije zeznuo menadžer*”, 24 sata, Zagreb, 15. veljače 2012.; K. Ledinski, “*Kristan otišao u lošiju ligu i puno lošiji klub*”, Večernji list, Zagreb, 1. kolovoza 2013.

ALEŠ BORČNIK (Ljubljana, 21. IV. 1986.)

Aleš Borčnik

Roditelji su mu Darko i Marija, rođ. Rosulnik, iz Sela pri Vodichah. Završio je osnovnu školu u Vodicama i šentvidsku gimnaziju u Ljubljani te diplomirao 2012. na Fakultetu za šport u Ljubljani, stekavši zvanje profesora tjelesnog odgoja i diplomiranog trenera fitnesa.

Boćanjem se počeo baviti 1992. u Boćarskom klubu *Strahovica* pod utjecajem roditelja koji su također boćari. Isprva je boćao u disciplini bližanja i izbijanja u krug, a zadnjih dvanaest godina specijalizirao se za brzinsko izbijanje i štafetu. Od petnaeste do osamnaeste godine imao je dvojnju klupsku registraciju te je nastupao za ljubljanske boćarske klubove: *Krim*, a potom za *Slogu* te ponovno za *Krim* do 2009. godine, kad je prešao u hrvatski Boćarski klub *Trio Buzet* za koji je boćao tri sezone. Od 2011. član je talijanske momčadi *Forno* i igra u Serie A, jednoj od najkvalitetnijih svjetskih liga.

Rano je skrenuo pozornost na sebe odličnim rezultatima, najviše u brzinskom izbijanju, svojoj najboljoj disciplini. Kao junior sudjelovao je u reprezentaciji Slovenije na Svjetskom prvenstvu 2002. u Alpignanu gdje je u paru s Tadejom Premruom osvojio zlatnu medalju. Još veći uspjeh ostvario je 2004. u Vina del Maru gdje je postao svjetski juniorski prvak u brzinskom izbijanju i osvojio dvije srebrne medalje: s Markom Švarom u paru te u štafetnom izbijanju. S uspjesima je nastavio i u konkurenciji mladih seniora. Na Svjetskom prvenstvu do 23 godine, održanom 2008. u Zagrebu, osvojio je srebrnu medalju u brzinskom izbijanju i brončanu medalju

reprezentanca je med 7. in 10. februarjem 2012 v Vojensu na Danskem s tremi zmagami na treh srečanjih (nad Belorusijo 4 : 2, Dansko 2 : 1 in Ukrajino 6 : 1) dosegla zgodovinski uspeh, saj se je prvič v samostojni državi uvrstila na ZOI. Uspeh je še večji, ker zaradi obveznosti v ligi NHL ni igral Anže Kopitar, najboljši slovenski hokejist na ledu in najboljši športnik Slovenije leta 2012. Kristan je eden od tistih z največ zaslugami za ta pomemben rezultat, posebej pa se je izkazal na tekmi z reprezentanco Danske, ki je odločala o uvrstitvi na ZOI. Tedaj je obranil 37 od 38 strelav in tako s 97-odstotnim uspehom v obrambi postal junak svoje reprezentance. Za Kristana bi bil nastop v Sočiju, na tekmovanju najboljših ekip sveta, vrhunec kariere.

Po doseženem učinku v štirih sezonah nastopanja za *Medveščak* in tudi po vratarskih dosežkih Kristana uvrščajo med najboljše tujce v zgodovini hrvaškega hokeja na ledu. Zato je bil v obdobju, ko je nastopal v Zagrebu, najbolj priljubljen Slovenec v hrvaškem športu.

Vir: Avtorjev arhiv.

Lit.: *Almanah fizičke kulture Zagreba 1989*, Zagreb, 1990; S. Mati, "Lix stariji: Sine ajde na hokej, ali nemoj bit golman", 24 sata, Zagreb, 13. marec 2010; D. Sinovčić, "Robert Kristan - Čudesni povratak u brlog", Nacional št. 834, Zagreb, 8. november 2011; K. Ledinski, "Ludilo u areni, medvjedi zmagali Jesenice pred 15.000 gledatelja", Jutarnji list, Zagreb, 8. januar 2012; I. Radnić, "Otac Roberta Kristana: Eh, da ga nije zeznuo menadžer", 24 sata, Zagreb, 15. februar 2012; K. Ledinski, "Kristan otišao u lošiju ligu i puno lošiji klub", Večernji list, Zagreb, 1. avgust 2013.

ALEŠ BORČNIK **(Ljubljana, 21. IV. 1986)**

Njegovi starši so Darko in Marija, roj. Rosulnik, iz Sela pri Vodicach. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Vodicach, se je vpisal na šentviško gimnazijo v Ljubljani. Leta 2012 je diplomiral na fakulteti za šport v Ljubljani ter postal profesor športne vzgoje in diplomirani trener fitnesa.

Z balinanjem se je začel ukvarjati leta 1992 v Balinarskem klubu *Strahovica*, pod vplivom staršev, ki sta bila tudi balinarja. Sprva je balinal v disciplini bližanje in zbijanje v krog, v zadnjih dvanajstih letih pa se je specializiral za hitrostno zbijanje in štafeto. Od petnajstega do osemnajstega leta je imel dvojno klubsko registracijo: nastopal je za ljubljanska balinarska kluba *Krim* in *Sloga*, nato pa zopet za *Krim* do leta 2009, ko je prestopil v hrvaški Balinarski klub *Trio Buzet*, za katerega je balinal tri sezone. Od leta 2011 je član italijanskega moštva *Forno* in igra v seriji A, eni od najbolj kakovostnih lig na svetu.

Že zelo zgodaj je opozoril nase z odličnimi rezultati, predvsem v hitrostnem zbijanju, svoji najboljši disciplini. Kot mladinec je z reprezentanco Slovenije sodeloval na svetovnem prvenstvu leta 2002 v Alpignanu, kjer je v dvojicah s Tadejem Premrjem osvojil zlato medaljo. Še večji uspeh je dosegel leta 2004 v Vina del Maru, kjer je postal svetovni mladinski prvak v hitrostnem zbijanju ter osvojil dve srebrni medalji: z Markom Švaro v dvojicah in štafetnem zbijanju. Z uspehi je nadaljeval tudi v konkurenci mlajših članov. Na svetovnem prvenstvu do 23 let, ki je potekalo leta 2008 v Zagrebu, je osvojil srebrno medaljo v hitrostnem zbijanju in bronasto v štafetnem zbijanju, skupaj z Anžetom Petričem. Istega leta je na članskem evropskem prvenstvu v Saviglianu ponovil uspeh iz Zagreba ter osvojil srebrno medaljo v hitrostnem zbijanju, z Anžetom Petričem pa tudi bronasto v štafetnem zbijanju.

Hkrati z mednarodnimi uspehi je osvajal naslove članskega prvaka Slovenije. V hitrostnem zbijanju, svoji paradni disciplini, je postal državni prvak trikrat zapored, med letoma 2006 in 2008, v natančnem zbijanju pa je bil prvi leta 2008. Slovensko balinarsko ligo je osvojil z ekipo *Sloge* leta 2006 in ekipo *Krima* leta 2008.

Želel je napredovati in igrati v močnem klubu, zato je v sezoni 2008/09 prišel v Buzet, mestece na meji med Hrvaško in Slovenijo, v šampionsko moštvo, ki je nastalo po zaslugi Milana Pavliča, lastnika družbe *Trio I*, ki je vložil znatna finančna sredstva v balinarski klub. V moštvu Balinarskega kluba *Trio* je nastopala skoraj cela hrvaška reprezentanca, k uspehu tega kluba pa so ob Borčniku prispevali še trije Slovenci: Anže Petrič (od leta 2009), Jure Kozjek (od leta 2011) in dolgoletni kapetan Bojan Novak, ki je bil tako slovenski kot hrvaški reprezentant. Kot član Balinarskega kluba *Trio* je Borčnik med letoma 2009 in 2011 trikrat zapored osvojil prvo hrvaško ligo ter hrvaški pokal leta 2010.

u štafetnom izbijanju, zajedno s Anžoom Petričem. Iste je godine na seniorskom Europskom prvenstvu u Saviglianu ponovio uspjeh iz Zagreba, osvojivši srebrnu medalju u brzinskom izbijanju, te s Anžoom Petričem brončanu medalju u štafetnom izbijanju.

Paralelno s međunarodnim uspjesima osvajao je naslove seniorskog prvaka Slovenije. U brzinskom izbijanju, svojoj elitnoj disciplini, postao je državni prvak triput uzastopno od 2006. do 2008., a u preciznom izbijanju bio je prvi 2008. godine. Slovensku boćarsku ligu osvojio je s ekipom *Sloge* 2006. i *Krima* 2008. godine.

Radi napredovanja i igranja u jakom klubu došao je u sezoni 2008./09. u Buzet, gradić na granici Hrvatske i Slovenije gdje se formirala šampionska momčad i to zahvaljujući Milanu Pavliču vlasniku tvrtke Trio I koji je uložio znatna financijska sredstva u boćarski klub. U momčadi Boćarskog kluba *Trio* nastupala je gotovo kompletna hrvatska reprezentacija, a uspjehu tog kluba pridonijeli su uz Borčnika i Slovenci: Anže Petrič (od 2009.) i Jure Kozjek (od 2011.) te dugogodišnji kapetan Bojan Novak koji je bio i slovenski i hrvatski reprezentativac. Kao član Boćarskog kluba *Trio*, Borčnik je triput uzastopno osvojio I. hrvatsku boćarsku ligu od 2009. do 2011. te Hrvatski kup 2010. godine.

Najveći uspjeh ostvario je 2009. kada je *Trio* u francuskom Saint-Maurice-l'Exilu osvojio Europski kup, najznačajnije međunarodno klupsko natjecanje u boćanju, i to kao prvi sportski klub iz Istre. Uz to je osvojio i Prvenstvo Hrvatske u brzinskom izbijanju krajem 2009. u Zagrebu. Borčnik je s Anžoom Petričem sudjelovao u postizanju dvaju svjetskih rekorda. Najprije su u studenom 2010. na susretu za I. hrvatsku ligu, u dvoboju između *Tria* i *Marinića* izjednačili svjetski rekord u štafetnom izbijanju (59/61), a potom su u prosincu iste godine u boćarskoj dvorani Šiška u Ljubljani postavili novi svjetski rekord u štafeti na 1 sat jer su pogodili 586 boća u 643 izbačaja.

U vrijeme igranja u Buzetu, Borčnik je postigao velike uspjehe i kao član reprezentacije Slovenije. Na Svjetskim igrama neolimpijskih sportova 2009. u Kaohsiungu osvojio je zlato u brzinskom izbijanju, a na Svjetskom prvenstvu 2009. u Maconu također zlato u brzinskom izbijanju i s Erikom Petričem broncu u štafetnom izbijanju te je na Europskom prvenstvu 2010. u Tivtu osvojio dvije bronce: u brzinskom izbijanju i s Anžoom Petričem u štafeti.

Nakon tri godine provedene u Buzetu odlučio se za odlazak u Italiju koja je glavno središte svjetskoga boćanja. Uspješno je od 2011. do 2013. igrao za *Forno*, jedan od najboljih talijanskih klubova, a kao član *Forna* na Svjetskom prvenstvu u Feltreu 2011. postao je s Petričem svjetski prvak u štafeti i osvojio je brončanu medalju u svojoj omiljenoj disciplini – brzinskom izbijanju.

Svjetski savez CMSB (Confédération Mondiale des Sports de Boules), koji ima 116 članica i uz boćanje okuplja i druge srodne sportove, dodijelio je Borčniku i Talijanu Danielu Grossu Oskara u kategoriji mladih boćara na prvom takvom izboru održanom u veljači 2012.

Na Europskom prvenstvu održanom u rujnu 2012. u Pazinu osvojio je Borčnik dvije srebrne medalje. U brzinskom izbijanju nakon velike borbe i dodatnog izbijanja izgubio je u finalu od Hrvata Lea Brnića, a u štafeti je sa svojim stalnim partnerom Anžoom Petričem također izgubio finalnu borbu protiv Talijana. Prije toga su u kvalifikacijama izjednačili vlastiti svjetski rekord 59/61. Od travnja 2013. član je talijanskog kluba *Pontese*. Na Mediteranskim igrama u lipnju 2013. u turskom Mersinu osvojio je brončanu medalju u brzinskom izbijanju.

U izboru Boćarskoga saveza Slovenije proglašen je za najboljeg boćara 2006., 2008. i 2009. i za najboljeg boćara sezone 2011.

Iako njegova sportska karijera još traje, Borčnik se počeo baviti trenerskim poslom pomažući reprezentativcima Slovenije i muškim selekcijama u postizanju boljih rezultata u brzinskom i preciznom izbijanju. Od 2013. zaposlen je u Osnovnoj školi Simona Jenka u Smedniku kod Medvoda.

Izv.: Osobna izjava Aleša Borčnika iz Sela pri Vodichah; diplomski rad Aleša Borčnika, *Razvoj balinjanja na Evropskih in Svetovnih prvenstvih od leta 1998 do leta 2011*, Ljubljana, 2012.

Lit.: *Predstavitev slovenskih reprezentanc*, Ljubljana, 2012.; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

Europsko prvenstvo 2010. u Tivtu. Anže Petrič i Aleš Borčnik (treći par s lijeva), osvajači brončane medalje kao članovi slovenske bočarske reprezentacije.
 Evropsko prvenstvo leta 2010 v Tivtu. Anže Petrič in Aleš Borčnik (tretja dvojica z leve), dobitnika bronaste medalje kot člana slovenske balinarske reprezentance.

Največji uspeh je dosegel leta 2009, ko je *Trio* v Saint-Maurice-l'Exilu v Franciji osvojil evropski pokal, najpomembnejše mednarodno klubsko tekmovanje v balinanju, in to kot prvi športni klub iz Istre. Ob tem je konec leta 2009 v Zagrebu osvojil tudi prvenstvo Hrvaške v hitrostnem zbijanju. Skupaj z Anžetom Petričem je dosegel dva svetovna rekorda. Najprej sta novembra 2010 v dvoboju med *Triem* in *Marinićem* v prvi hrvaški ligi izenačila svetovni rekord v štafetnem zbijanju (59/61), potem pa decembra istega leta v balinarski dvorani Šiška v Ljubljani postavila tudi nov svetovni rekord v štafeti na 1 uro, ko sta zbilta 586 balinov v 643 lučajih.

V obdobju, ko je igral v Buzetu, je Borčnik dosegel velike uspehe tudi kot član reprezentance Slovenije. Na svetovnih igrah neolimpijskih športov leta 2009 v Kaohsiungu je osvojil zlato v hitrostnem zbijanju, na svetovnem prvenstvu leta 2009 v Maconu pa zlato v hitrostnem zbijanju in z Erikom Petričem tudi bron v štafetnem zbijanju. Na evropskem prvenstvu leta 2010 v Tivtu je dobil bronasti medalji: v hitrostnem zbijanju in z Anžetom Petričem v štafeti.

Po treh letih se je iz Buzeta preselil v Italijo, glavno središče svetovnega balinanja. Med letoma 2011 in 2013 je uspešno igral za *Forno*, enega od najboljših italijanskih klubov. Kot član *Forna* je na svetovnem prvenstvu v Feltru leta 2011 s Petričem postal svetovni prvak v štafeti in osvojil bronasto medaljo v svoji priljubljeni disciplini – hitrostnem zbijanju.

Svetovna zveza CMSB (Confédération Mondiale des Sports de Boules), ki ima 116 članic in ob balinanju povezuje še druge sorodne športe, je Borčniku in Italijanu Danielu Grossu podelila oskarja v kategoriji mladih balinarjev, na prvem takšnem izboru, ki je potekal februarja 2012.

Na evropskem prvenstvu septembra 2012 v Pazinu je Borčnik osvojil dve srebrni medalji. V hitrostnem zbijanju je po velikem boju in dodatnem zbijanju izgubil v finalu, v katerem ga je premagal Hrvat Leo Brnić, v štafeti pa je s svojim stalnim partnerjem Anžetom Petričem tudi izgubil finalni boj z Italijanoma. Pred tem sta v kvalifikacijah izenačila lastni svetovni rekord 59/61. Od aprila 2013 je član italijanskega kluba *Pontese*. Na sredozemskih igrah junija 2013 v Mersinu v Turčiji je osvojil bronasto medaljo v hitrostnem zbijanju.

Po izboru Balinarske zveze Slovenije je bil razglašen za najboljšega balinarja leta 2006, 2008 in 2009 ter za najboljšega balinarja sezone 2011.

Čeprav njegova športna kariera še traja, se je Borčnik začel ukvarjati tudi s trenerskim delom; reprezentantkam Slovenije in moškim selekcijam pomaga pri doseganju čim boljših rezultatov v hitrostnem in natančnem zbijanju. Od leta 2013 je zaposlen v Osnovni šoli Simona Jenka v Smedniku pri Medvodah.

Vira: Osebna izjava Aleša Borčnika iz Sela pri Vodica; diplomsko delo Aleša Borčnika, *Razvoj balinanja na evropskih in svetovnih prvenstvih od leta 1998 do leta 2011*, Ljubljana, 2012.

Lit.: *Predstavitev slovenskih reprezentanc*, Ljubljana, 2012; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog bočanja*, Zagreb, 2012.

ANŽE PETRIČ (Šempeter pri Gorici, 26. VII. 1988.)

Njegovi roditelji Jožko i Klavdija rodnom su iz Gradišča pri Vipavi. Završio je srednju ekonomsku školu u Sežani. Boćanjem se počeo baviti nakon završetka osnovne škole. Na boćalište ga je prvi odveo otac Jožko i Anže se odmah zainteresirao za taj sport. Prvo je igrao za Boćarski klub *Podskala* iz Vipave, koji je nastupao u 1. općinskoj ligi, a zatim za *Hrast* iz Kobjeglave. Najzanimljivije mu je bilo brzinsko izbijanje, za koje se i specijalizirao. Mnogo je naučio od dvije godine starijeg Aleša Borčnika koji mu je pomogao savjetima i Anže ga smatra svojim uzorom u sportskoj karijeri.

Prve uspjehe postigao je kao junior i mlađi senior. Na Svjetskom prvenstvu do 18. godina održanom 2006. u talijanskoj Bielli osvojio je, s Nikolom Đorđevićem, srebrnu medalju u štafetnom izbijanju i brončanu medalju u brzinskom izbijanju. Na Svjetskom prvenstvu do 23 godine, održanom 2008. u Zagrebu, osvojio je s Alešom Borčnikom brončanu medalju u štafetnom izbijanju. Nastupio je i na seniorskom Europskom prvenstvu 2008. u Savaglianu i ponovno osvojio broncu u štafeti s Borčnikom.

Dobrim igrama bio je privukao pozornost te je u sezoni 2009./10. potpisao ugovor s *Triom* iz Buzeta, najboljim hrvatskim klubom koji je prethodno 2009. postao europski klupski prvak. U novoj sredini dočekali su ga Borčnik, njegov prijatelj i suigrač koji je s *Triom* bio osvojio Europski kup, i kapetan Bojan Novak, dugogodišnji slovenski reprezentativac. Petrič se odlično snašao u novoj sredini prepunoj vrhunskih igrača i postao je jedan od igrača najzaslužnijih za klupske uspjehe. Kao član momčadi Boćarskog kluba *Trio* osvojio je triput uzastopno I. hrvatsku boćarsku ligu od 2010. do 2012. i Hrvatski kup 2010. Posebno je vrijedan zadnji naslov prvaka u sezoni 2011./12. kad je *Trio* odlaskom Borčnika bio oslabljen u brzinskim disciplinama, ali su to nadoknadili u klasičnim igrama.

S prijateljem Borčnikom postigao je kao član *Tria* dva svjetska rekorda. Najprije su u hrvatskoj ligi u studenom 2010. na susretu između boćarskih klubova *Trio* i *Marinići* izjednačili svjetski rekord u štafetnom izbijanju s 59/61, a potom su u prosincu iste godine, u boćarskoj dvorani Šiška u Ljubljani, postavili novi svjetski rekord u štafeti na 1 sat pogodivši 586 boća od 643 izbačaja.

Boćarski klub *Trio*, Buzet, prvaci Hrvatske 2011. S lijeva: Dario Flego, Bojan Novak, Jure Kozjek, Dino Jermaniš, Roland Marčelja, Marino Krizmanić, Alen Guštin, Leon Poniš, Anže Petrič, Aleš Borčnik, Branko Ratoša, predsjednik Milan Pavlič, Aleksandar Anzur i tajnik Denis Poniš. Balinarski klub *Trio* iz Buzeta, prvak Hrvatske leta 2011. Z leve: Dario Flego, Bojan Novak, Jure Kozjek, Dino Jermaniš, Roland Marčelja, Marino Krizmanić, Alen Guštin, Leon Poniš, Anže Petrič, Aleš Borčnik, Branko Ratoša, predsednik Milan Pavlič, Aleksandar Anzur in sekretar Denis Poniš.

ANŽE PETRIČ (Šempeter pri Gorici, 26. VII. 1988)

Njegovi starši so Jožko in Klavdija, po rodu iz Gradišča pri Vipavi. Končal je srednjo ekonomsko šolo v Sežani. Z balinanjem se je začel ukvarjati po koncu osnovne šole. Na balinišče ga je prvič peljal oče Jožko. Anžeta je takoj začel zanimati ta šport. Najprej je igral za Balinarski klub *Podskala* iz Vipave, ki je nastopal v prvi občinski ligi, potem pa za *Hrast* iz Kobjeglave. Najbolj ga je zanimalo hitrostno zbijanje, za katerega se je tudi specializiral. Veliko se je naučil od dve leti starejšega Aleša Borčnika, ki mu je pomagal z nasveti in mu bil tudi vzornik na športni poti.

Prve uspehe je dosegel kot mladinec in mlajši član. Na svetovnem prvenstvu do 18 let, ki je potekalo leta 2006 v Bielli v Italiji, je z Nikolo Đorđevićem osvojil srebrno medaljo v štafetnem zbijanju in bronasto v hitrostnem zbijanju. Leta 2008 je na svetovnem prvenstvu do 23 let v Zagrebu z Alešem Borčnikom osvojil bronasto medaljo v štafetnem zbijanju. Nastopil je tudi na članskem evropskem prvenstvu leta 2008 v Savaglianu in ponovno osvojil bron v štafeti z Borčnikom.

Z dobrimi igrami je vzbudil pozornost. V sezoni 2009/10 je podpisal pogodbo s *Triem* iz Buzeta, najboljšim hrvaškim klubom, ki je v sezoni pred tem postal evropski klubski prvak. V novem okolju sta ga pričakala Borčnik, njegov prijatelj in soigralec, ki je s *Triem* osvojil evropski pokal, ter kapetan Bojan Novak, dolgoletni slovenski reprezentant. Petrič se je v novem okolju, polnem vrhunskih igralcev, odlično znašel in postal eden od najbolj zaslužnih za klubске uspehe. Kot član moštva Balinarskega kluba *Trio* je med letoma 2010 in 2012 trikrat zapored osvojil prvo hrvaško balinarsko ligo, leta 2010 tudi hrvaški pokal. Posebej dragocen je naslov prvaka, dosežen v sezoni 2011/12, ko je bil *Trio* z Borčnikovim odhodom oslavljen v hitrostnih disciplinah, vendar so to nadoknadili v klasičnih igrah.

S prijateljem Borčnikom je kot član *Tria* dosegel dva svetovna rekorda. Najprej sta v hrvaški ligi novembra 2010 na srečanju balinarskih klubov *Trio* in *Marinići* izenačila svetovni rekord v štafetnem zbijanju z 59/61, potem pa sta decembra istega leta v balinarski dvorani Šiška v Ljubljani postavila nov svetovni rekord v enournem hitrostnem zbijanju, ko sta zbila 586 balinov v 643 lučajih.

Anže Petrič na nastupu za reprezentacijo Slovenije.
Anže Petrič na nastupu za reprezentanco Slovenije.

Anže Petrič (lijevo) i njegov trener Pavle Švara na turniru u Hrvatinihima kod Ankarana, u lipnju 2013.
Anže Petrič (levo) in njegov trener Pavle Švara na turnirju v Hrvatinih pri Ankaranu, junija 2013.

Dok je bio član *Tria*, Petrič je sudjelovao u slovenskoj reprezentaciji i ostvario velike uspjehe. Nastupio je na Svjetskom prvenstvu do 23 godine 2010. u Rijeci i osvojio dvije medalje: srebrnu u štafeti s Igorom Širceljom i brončanu u brzinskom izbijanju. Na Europskom prvenstvu 2010. u Tivtu osvojio je u štafeti s Borčnikom brončanu medalju, dok je na Svjetskom prvenstvu, održanom 2011. u Feltreu, u istoj disciplini osvojio zlatnu medalju i naslov svjetskog prvaka.

U sezoni 2012./13. ponovno nastupa za *Hrast*. S Borčnikom je ostvario novi uspjeh u Pazinu na Europskom prvenstvu održanom u rujnu 2012. Već u kvalifikacijama štafetnog izbijanja dostigli su vlastiti svjetski rekord (59/61.), a u finalu su izgubili protiv Talijana i osvojili srebrnu medalju. Uz boćanje, zanimaju ga i drugi sportovi. Zaposlen je na Petrolovoj benzinskoj pumpi.

Izv.: Osobna izjava Anžea Petriča iz Gradišča kod Vipave; arhiva Milana Rutara iz Hrvatina kod Ankarana.

Lit.: *Predstavitev slovenskih reprezentanc*, Ljubljana, 2012.; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog boćanja*, Zagreb, 2012.

ANJA ŠTEFAN (Rijeka, 3. VIII. 1988.)

Rođena je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Igora iz Rijeke i majke Stanke, rođ. Martinovič, iz Ljubljane. Maturirala je na sportskom odjelu Prve riječke hrvatske gimnazije. Apsolventica je logistike i menadžmenta u pomorstvu i prometu na Pomorskom fakultetu u Rijeci.

U djetinjstvu se bavila skijanjem i judom, a na nagovor oca počela se zanimati za snowboard (daskanje na snijegu), tada prilično nepoznat sport u Hrvatskoj. Kao 13-godišnjakinja postala je 2001. godine članica Snowboarding kluba *Nine* u Rijeci gdje je trenirala pod vodstvom Miodraga Toskića. Prvi uspjeh ostvarila je 2005. na domaćem terenu na Platku gdje je pobijedila na otvorenom prvenstvu svoga kluba. Od 2005. godine počela je nastupati na natjecanjima Međunarodne skijaške federacije (FIS). U snowboardingu se specijalizirala za discipline: slopestyle, big air i halfipe.

Prvi značajniji nastup ostvarila je na Svjetskom juniorskom prvenstvu održanom u travnju 2005. u Zermattu. U disciplini halfipe zauzela je 25. mjesto. U sezoni 2005./06. počela je nastupati u Europskom kupu.

Svoj prvi međunarodni pojedinačni uspjeh ostvarila je na FIS utrci 2007. godine na Kopaoniku gdje je osvojila 2. mjesto u slopestylu. U sezoni 2007./08. uspješno je nastupala u Europskom kupu. Prvu pobjedu na tom natjecanju ostvarila je 3. veljače 2008. u švicarskom Bettmeralpju, u disciplini big air.

Sa serijom dobrih rezultata postignutih na Kopaoniku, Vogelu i Rogli osvojila je na kraju u ukupnom poretku Europskog kupa 1. mjesto u disciplini big air i 7. mjesto u slopestylu. U ožujku 2008. nastupila je na Svjetskom juniorskom prvenstvu u talijanskom Valmalencu gdje je postigla najveći dotadašnji uspjeh za hrvatski snowboarding osvajanjem 4. mjesta u disciplini big air. S odličnim je rezultatima nastavila u sezoni 2008./09. kad, nakon serije izvrsnih nastupa na Kopaoniku, Kranjskoj Gori i Silianu, osvaja Europski kup u dvije discipline: slopestylu i big airu. U veljači 2009. nastupila je na zimskoj Univerzijadi u Kini gdje je u disciplini halfipe zauzela 8. mjesto.

Prvi nastup u Svjetskom kupu ostvarila je 5. studenog 2009. u švicarskom Saas-Feeu u disciplini halfipe. Nastavila je s natjecanjem u Europskom kupu i u sezoni 2009./10. U ukupnom poretku za big air podijelila je 1. mjesto s Anom Rumiha, kolegicom iz hrvatske reprezentacije koja je bila prva u slopestylu u kojem je Anja Štefan na kraju osvojila 3. mjesto. Prvi je put nastupila na seniorskom Svjetskom prvenstvu u siječnju 2011. u španjolskom mjestu La Molina gdje je u disciplini slopestyle bila 13. dok je mjesec dana potom na Univerzijadi u Turskoj zauzela 11. mjesto u halfipju.

V obdobju, ko je bil član *Tria*, je Petrič sodeloval v slovenski reprezentanci in dosegel velike uspehe. Leta 2010 je nastopil na svetovnem prvenstvu do 23 let na Reki in osvojil dve medalji: srebrno v štafeti z Igorjem Širceljem in bronasto v hitrostnem zbijanju. Na evropskem prvenstvu leta 2010 v Tivtu je v štafeti z Borčnikom osvojil bronasto medaljo, na svetovnem prvenstvu leta 2011 v Feltru pa v isti disciplini zlato medaljo in naslov svetovnega prvaka.

V sezoni 2012/13 je ponovno nastopal za *Hrast*. Z Borčnikom je nov uspeh dosegel v Pazinu, na evropskem prvenstvu septembra 2012. Že v kvalifikacijah štafetnega zbijanja sta presegla lasten svetovni rekord (59/61), v finalu pa izgubila z Italijanoma in osvojila srebrno medaljo. Poleg balinanja ga zanimajo tudi drugi športi. Zaposlen je na Petrolovi bencinski črpalki.

Vira: Osebna izjava Anžeta Petriča iz Gradišča pri Vipavi; arhiv Milana Rutarja iz Hrvatina pri Ankaranu.

Lit.: *Predstavitev slovenskih reprezentanc*, Ljubljana, 2012; D. Škarpa, E. Hemar, *Zlatna knjiga hrvatskog bočanja*, Zagreb, 2012.

ANJA ŠTEFAN (Reka, 3. VIII. 1988)

Rojena je v hrvaško-slovenski družini očetu Igorju z Reke in materi Stanki, roj. Martinovič, iz Ljubljane. Maturirala je na športnem oddelku I. reške gimnazije. Je absolventka logistike in menedžmenta v pomorstvu in prometu na pomorski fakulteti na Reki.

V otroštvu se je ukvarjala s smučanjem in judom, na očetovo pobudo pa se je začela zanimati za deskanje na snegu, takrat še dokaj neznan šport na Hrvaškem. Kot 13-letnica je leta 2001 postala članica Deskarskega kluba *Nine* na Reki, v katerem je trenirala pod vodstvom Miodraga Toskića. Prvi uspeh je dosegla leta 2005 na domačem terenu na Platku, kjer je zmagala na odprtem prvenstvu svojega kluba. Istega leta je začela nastopati na tekmovanjih Mednarodne smučarske zveze (FIS). Specializirala se je za discipline: deskanje po ovirah, skoke in snežni žleb.

Prvi pomembnejši nastop je imela na svetovnem mladinskem prvenstvu aprila 2005 v Zermattu. V snežnem žlebu je zasedla 25. mesto. V sezoni 2005/06 je začela nastopati v evropskem pokalu. Svoj prvi mednarodni posamični uspeh je dosegla na tekmi FIS-a leta 2007 na Kopaoniku, kjer je osvojila 2. mesto v deskanju po ovirah. V sezoni 2007/08 je uspešno nastopala v evropskem pokalu. Prvo zmago v tem tekmovanju je dosegla 3. februarja 2008 v Bettmeralpu v Švici v skokih.

S serijo dobrih rezultatov, doseženih na Kopaoniku, Voglu in Rogli, je v skupni razvrstitvi evropskega pokala dosegla 1. mesto v skokih in 7. mesto v deskanju po ovirah. Marca 2008 je nastopila na svetovnem mladinskem prvenstvu v Valmalencu v Italiji, kjer je dosegla največji dotedanji uspeh za hrvaško deskanje na snegu, 4. mesto v skokih. Z odličnimi rezultati je nadaljevala v sezoni 2008/09, ko je po seriji izvrstnih nastopov na Kopaoniku, v Kranjski Gori in Silianu osvojila evropski pokal v dveh disciplinah: v deskanju po ovirah in skokih. Februarja 2009 je nastopila na zimski univerzijadi na Kitajskem, kjer je v disciplini snežni žleb zasedla 8. mesto.

Prvič je v svetovnem pokalu nastopila 5. novembra 2009 v Saas-Feju v Švici v snežnem žlebu. Tekmovanje je nadaljevala v evropskem pokalu. V sezoni 2009/10 si je v skokih v skupni razvrstitvi delila 1. mesto z Ano Rumiha, kolegico iz hrvaške reprezentance, ki je bila prva v deskanju po ovirah, v katerem je Anja Štefan na koncu osvojila 3. mesto. Na članskem svetovnem prvenstvu je prvič nastopila januarja 2011 v španskem kraju La Molina, kjer je bila v disciplini deskanje po ovirah 13., mesec pozneje je na univerzijadi v Turčiji zasedla 11. mesto v snežnem žlebu.

Anja Štefan u akciji.
Anja Štefan v akciji.

Status najuspješnije hrvatske snowborderice potvrdila je 13. ožujka 2011. u Bardonecchiji, talijanskom mjestu koje je 2006. bilo poprište olimpijskih natjecanja u snowboardu. U natjecanju za Svjetski kup u disciplini slopestyle osvojila je 2. mjesto, što je bio najveći uspjeh u dotadašnjoj povijesti hrvatskog snowboardinga. Uz sve navedene uspjehe u natjecanjima FIS-a osvojila je 2010. i odlično 4. mjesto u slopestyleu na Svjetskom turniru TTR, kad je na natjecanju na početku snowborderske sezone na glečeru Dachstein, nastupilo 20 snowborderica prema rankingu ili na poziv organizatora.

Od 2010. nastupa za Hrvatski akademski snowboard klub *Mladost* iz Zagreba. Zbog odličnih rezultata, Hrvatski olimpijski odbor uvrstio ju je u olimpijski program za Zimske olimpijske igre u ruskom Sočiju 2014. Nastupa na Elanovoj opremi, a najdraža skijališta za pripreme su joj slovenski Vogel i austrijski Dachstein.

Ima veliku podršku svojih roditelja i brata te s ponosom uvijek ističe kako bez njih ne bi bilo ni njezine karijere.

Izv.: Osobna izjava Anje Štefan iz Rijeke; autorova arhiva.

Lit.: *Hrvatski športski almanah 2007 – 2008.*, Zagreb, 2008.; *Hrvatski športski almanah 2008 – 2009*, Zagreb, 2009.; *Hrvatski športski almanah 2009 – 2010*, Zagreb, 2010.; *Hrvatski športski almanah 2010 – 2011*, Zagreb, 2011.

FRANKA ANIĆ (Split, 5. II. 1991.)

Rođena je u hrvatsko-slovenskoj obitelji oca Franka iz mjesta Blato na otoku Korčuli i majke Martine, rođ. Paulin, rodnom iz Grgarja kod Nove Gorice. Franka je pohađala osnovnu školu u Blatu, a srednju je školu završila u Splitu. Studentica je Tehničkog veleučilišta u Zagrebu, smjer informatika.

U osnovnoj školi bavila se atletikom, košarkom i drugim sportovima, a za teakwando se odlučila nakon što je 2003. u Blatu vidjela pokaznu demonstraciju tog borilačkog sporta. Podršku za odlazak na prve treninge dala joj je starija sestra Marija. Kako u Blatu nema odgovarajućeg kluba, Franka je postala članicom Taekwando kluba *Forteca* iz grada Korčule, gdje se vježba u WTF stilu, to jest primjenjuju se pravila Svjetske taekwando organizacije. Najveća podrška u sportskoj karijeri bila joj je majka koja ju je gotovo svakodnevno vozila iz Blata na treninge i pripreme u četrdesetak kilometara udaljenu Korčulu. U *Forteci* je trener Ante Šegedin najzaslužniji za njezine sportske rezultate i uspjehe. Za vrijeme srednje škole trenirala je u Taekwando klubu *ST-Quan* u Splitu, ali je i dalje bila član svojega matičnoga kluba *Forteca*.

U mladim dobnim kategorijama Franka je nastupala na državnom prvenstvu i na međunarodnim turnirima. Tako je na juniorskom Prvenstvu Hrvatske 2006. u Senju osvojila 3. mjesto u kategoriji do 63 kg. Na Otvorenom prvenstvu (OP) Hrvatske, koje se održava u Zagrebu i vrednovano je kao turnir A kategorije Europske taekwando federacije (ETU), nastupila je 2008. kao juniorka i osvojila je srebrnu medalju do 63 kg, a iste je godine ponovila taj uspjeh osvajanjem srebra i na turniru A kategorije - Otvorenom prvenstvu Austrije u Innsbrucku. Kao seniorka osvojila je već 2009. godine brončanu medalju do 67 kg na OP-u Hrvatske.

Franka Anić (desno) u borbi na Olimpijskim igrama u Londonu.
Franka Anić (desno) međ borbo na olimpijskih igrah v Londonu.

Kad na kontrolnom treningu hrvatske taekwando reprezentacije 2009. nije prošla zbog jake konkurencije, odlučila je nastupati za Sloveniju. Kako po majci ima slovensko državljanstvo, a svako je ljeto za školskih praznika bila kod djeda i bake u Grgarju, bila je logična njezina odluka

Položaj najuspešnejše deskarice na snegu je potrdila 13. marca 2011 v Bardonecchii, italijanskem smučišču, ki je bilo leta 2006 prizorišče olimpijskega tekmovanja v deskanju na snegu. V tekmovanju za svetovni pokal v disciplini deskanje po ovirah je osvojila 2. mesto, kar je bil največji uspeh v dotedanji zgodovini hrvaškega deskanja na snegu. Ob vseh teh uspehih na tekmah FIS-a je leta 2010 osvojila tudi odlično 4. mesto v deskanju po ovirah v seriji TTR, ko se je na tekmovanju ob začetku deskarske sezone na ledeniku Dachstein pomerilo 20 deskark na snegu z lestvic najboljših oziroma s povabilom organizatorja.

Od leta 2010 nastopa za Hrvaški akademski deskarski klub *Mladost* iz Zagreba. Zaradi odličnih rezultatov jo je Hrvaški olimpijski komite uvrstil na seznam olimpijskih potnikov v Soči v Rusiji leta 2014. Nastopa z Elanovo opremo, njeni najljubši smučišči za priprave pa sta Vogel v Sloveniji in Dachstein v Avstriji.

Ima veliko podporo staršev in brata. S ponosom vedno poudari, da brez njih ne bi bilo niti njene kariere.

Vira: Osebna izjava Anje Štefan z Reke; avtorjev arhiv.

Lit.: *Hrvatski športski almanah 2007–2008*, Zagreb, 2008; *Hrvatski športski almanah 2008–2009*, Zagreb, 2009; *Hrvatski športski almanah 2009–2010*, Zagreb, 2010; *Hrvatski športski almanah 2010–2011*, Zagreb, 2011.

FRANKA ANIĆ (Split, 5. II. 1991)

Rojena je v hrvaško-slovenski družini očetu Franku iz Blata na otoku Korčuli in materi Martini, roj. Paulin, po rodu iz Grgarja pri Novi Gorici. Osnovno šolo je obiskovala v Blatu, srednjo pa v Splitu. Je študentka tehnične univerze v Zagrebu, smer informatika.

V osnovni šoli se je ukvarjala z atletiko, košarko in drugimi športi, za tekvondo pa se je navdušila, ko si je leta 2003 v Blatu ogledala predstavitev tega borilnega športa. Podporo za odhod na prve treninge je dobila pri starejši sestri Mariji. Ker v Blatu ni primerne kluba, se je Franka včlanila v Tekvondo klub *Forteca* iz mesta Korčule, v katerem trenirajo v slogu in po pravilih Svetovne tekvondojske zveze WTF. V največjo oporo v športni karieri ji je bila mati, ki jo je skoraj vsak dan prevažala na treninge in priprave iz Blata v kakšnih 40 kilometrov oddaljeno Korčulo. V *Forteci* je bil njen trener Ante Šegedin, ki je najbolj zaslužen za njene športne rezultate in uspehe. Med srednjo šolo je trenirala v Tekvondo klubu *ST-Quan* v Splitu, obenem pa bila še vedno članica svojega matičnega kluba *Forteca*.

V mlajših starostnih kategorijah je nastopala na državnem prvenstvu in na mednarodnih turnirjih. Na mladinskem prvenstvu Hrvaške leta 2006 v Senju je osvojila 3. mesto v kategoriji do 63 kg. Na odprtem prvenstvu Hrvaške, ki šteje kot turnir A-kategorije Evropske tekvondojske zveze (ETU), je leta 2008 v Zagrebu nastopila kot mladinka in osvojila srebrno medaljo v kategoriji do 63 kg, istega leta pa ponovila uspeh z osvojitvijo srebra tudi na turnirju A-kategorije – na odprtem prvenstvu Avstrije v Innsbrucku. Kot članica je že leta 2009 osvojila bronasto medaljo v kategoriji do 67 kg na odprtem prvenstvu Hrvaške.

Potem ko leta 2009 zaradi močne konkurence ni opravila izbirnega treninga hrvaške tekvondojske reprezentance, se je odločila nastopati za Slovenijo. Njena odločitev je razumljiva, saj ima po materi slovensko državljanstvo in je vsako leto šolske počitnice preživljala pri dedku in babici v Grgarju. Tudi po prestopu v slovensko reprezentanco je ostala članica kluba *Forteca*, v katerem se v glavnem pripravlja za nastope. Za Slovenijo je prvič nastopila leta 2010 na evropskem prvenstvu za članice v St. Peterburgu in nato na evropskem prvenstvu za mlajše članice do 21 let v Harkovu. Po tistem se je začela njena serija odličnih rezultatov v kategoriji do 67 kg na turnirjih A-kategorije. Tako je leta 2011 zmagala na odprtem prvenstvu Avstrije v Innsbrucku, v finalu odprtega prvenstva Nizozemske v Eindhovnu in Srbije v Beogradu pa osvojila srebrno medaljo.

Za Franko je bilo posebej pomembno leto 2012, ko si je izbrala nastop na olimpijskih igrah v Londonu. Januarja 2012 je v Kazanu v Rusiji na evropskih kvalifikacijah uresničila svoje življenjske sanje, ko je v borbi za 3. mesto premagala Belorusinjo Viktorijo Belanosko, ki je veljala za favoritinjo. Tako se je uvrstila na igre. Takoj potem je dosegla velik uspeh z osvojitvijo A-turnirja za odprto prvenstvo Belgije v Gentu. Za Slovenijo je nastopila tudi na evropskem prvenstvu v Manchestru, vendar ni bila posebej uspešna, potem pa je začela priprave za olimpijske igre v Londonu.

da nastupa za Sloveniju. I nakon prelaska u slovensku reprezentaciju i dalje je ostala članica svoga kluba *Forteca* gdje se uglavnom priprema za nastupe. Za Sloveniju je prvi put nastupila 2010. na Europskom prvenstvu (EP) za seniorke u St. Peterburgu i potom na EP-u za mlađe seniorke do 21 godine u Harkovu. Nakon toga počinje njezina serija odličnih rezultata u kategoriji do 67. kg na turnirima A kategorije. Tako je 2011. pobijedila na OP-u Austrije u Innsbrucku, a u finalu OP-a Nizozemske u Eindhovenu i finalu OP-a Srbije u Beogradu osvojila je srebrne medalje.

Za Franku je posebno značajna bila 2012. godina kad je izborila nastup na Olimpijskim igrama u Londonu. U siječnju 2012. u ruskom Kazanu na Europskim kvalifikacijama ostvarila je taj svoj životni san kad je u borbi za 3. mjesto pobijedila favoriziranu Bjeloruskinju Viktoriju Belanoskaju, čime se plasirala na Igre. Odmah potom ostvarila je veliki uspjeh osvajanjem A turnira za OP Belgije u Gentu. Nastupila je za Sloveniju i na Europskom prvenstvu u Manchesteru bez značajnijeg rezultata, a potom je započela pripreme za Olimpijske igre u Londonu.

Taktičke pripreme Slovenske ženske reprezentacije za nastup na Igrama odrađene su u lipnju u Korčuli. Uz Franku i njezinog klupskog trenera Antu Šegedina, koji je najvažnija osoba korčulanskog teakwanda, na priprema ma je sudjelovala i druga slovenska olimpijka Nuša Rajher i njezin trener Tomislav Bučanac iz zagrebačkoga kluba *Jastrež*. Uz njih je bio i glavni trener Slovenske reprezentacije Dušan Pantar. Tako je nastavljena odlična suradnja između predstavnika hrvatskog i slovenskog teakwanda. Na Olimpijskim igrama u Londonu Franka je malo nedostajalo da osvoji brončanu medalju. U prva dva kola postigla je sigurne pobjede protiv predstavnice Kazahstana Gulnafis Aitmuhambetove s 15 : 11 i predstavnice Kanade Karine Sergerie s 10 : 5. Nakon toga ju je s 0 : 7. u polufinalnoj borbi porazila Kyung-Seon Hwang, predstavnica Južne Koreje, koja je postala olimpijska pobjednica. U borbi za brončanu medalju protiv Paige McPherson, predstavnice SAD-a, Amerikanka je bila bolja s rezultatom 3 : 8. Ipak, već sam plasman među 16 najboljih predstavnica u svojoj kategoriji do 67 kg. i konačni plasman na 5. mjesto na njezinim prvim Olimpijskim igrama bio je veliki je uspjeh za 21-godišnju Franku. Imala je i čast da na zatvaranju Igara nosi slovensku zastavu.

Nakon nastupa na Igrama zaredali su dobri rezultati. Osvojila je srebrnu medalju na OP-u Srbije u Beogradu i brončanu medalju na OP-u Švicarske u Lausanni. I u 2013. godini nastavila je s uspjesima. Osvojila je zlatnu medalju na jakom OP-u SAD u Las Vegasu, a potom je u svibnju ostvarila još jedan svoj san: postala je seniorska prvakinja Hrvatske u Novoj Gradišci i to nakon nekoliko godina nenastupanja na državnim prvenstvima u Hrvatskoj i u Sloveniji. Taj je rezultat postigla u težoj kategoriji, do 73 kg. Time je donijela još jedan trofej svome klubu *Forteca* i svojem otoku Korčuli gdje su svi ponosni na njezina dostignuća. Visoka je 182 cm i dinamična u sportskom i u privatnom životu.

U srpnju 2013. postigla je povijesni uspjeh za slovenski taekwando sport. Na Svjetskom prvenstvu u Meksiku osvojila je brončanu medalju u kategoriji do 67 kg. Postala je tako u taekwandou za Sloveniju prva osvajačica seniorske medalje na Svjetskom prvenstvu.

Može se reći da Franka Anić svojim uspjesima, postignutima prije i nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju, na neki način simbolizira čvrstu i neraskidivu povezanost ne samo hrvatskog i slovenskog sporta nego i naroda.

Izv.: Izjava majke, Martine Anić iz Blata; facebook stranica Franke Anić (<https://hr-hr.facebook.com/AnicFranka>); internet stranice Teakwando kluba Forteca (<http://tkd-forteca.hr>).

Lit.: *Hrvatski športski almanah 2006 – 2007*, Zagreb 2007., *Hrvatski športski almanah 2009 – 2010*, Zagreb, 2010.

Franka Anić (desno) i Nuša Rajher u Forteci na Korčuli; reprezentativke Slovenije na pripravama za nastup na Olimpijskim igrama 2012. u Londonu.

Franka Anić (desno) in Nuša Rajher v Forteci na Korčuli; reprezentantki Slovenije na pripravah za nastop na olimpijskih igrah leta 2012 v Londonu.

Taktične priprave slovenske ženske reprezentance za nastop na igrah so bile opravljene junija v Korčuli. Ob Franki in njenem klubskem trenerju Anteju Šegedinu, ki je najpomembnejši človek korčulskega tekvondoja, sta na pripravah sodelovala tudi druga slovenska olimpijka Nuša Rajher in njen trener Tomislav Bučanac iz zagrebskega kluba *Jastreb*. Z njimi je bil tudi glavni trener slovenske reprezentance Dušan Pantar. Tako se je nadaljevalo odlično sodelovanje med predstavniki hrvaškega in slovenskega tekvondoja. Na olimpijskih igrah v Londonu je Franki malo zmanjkalo do osvojitve bronaste medalje. V prvih dveh rundah je zanesljivo premagala predstavnico Kazahstana Gulnafis Ajtmuhambetovu s 15 : 11 in predstavnico Kanade Karine Sergerie z 10 : 5. Potem pa jo je v polfinalni borbi z 0 : 7 porazila Kjung Sun Hvang, predstavnica Južne Koreje, ki je postala olimpijska zmagovalka. V borbi za bronasto medaljo s predstavnico ZDA Paige McPherson je bila Američanka boljša z rezultatom 3 : 8. Vendar je bila že uvrstitev med 16 najboljših tekmovalk

v kategoriji do 67 kg in končno 5. mesto na prvih olimpijskih igrah, ki se jih je udeležila, velik uspeh za 21-letno Franko. Pripadla ji je čast, da je na zaključni slovesnosti iger nosila slovensko zastavo.

Po nastopu na olimpijskih igrah so se vrstili dobri rezultati. Osvojila je srebrno medaljo na odprtem prvenstvu Srbije v Beogradu in bronasto medaljo na odprtem prvenstvu Švice v Lozani. Tudi leta 2013 je dosegala uspehe. Osvojila je zlato medaljo na močnem odprtem prvenstvu ZDA v Las Vegasu, potem pa maja uresničila še ene svoje sanje, ko je postala članska prvakinja Hrvaške na prvenstvu v Novi Gradiški. Pred tem kar nekaj let ni nastopala na državnih prvenstvih Hrvaške in Slovenije. Ta rezultat je dosegla v težji kategoriji, do 73 kg. Svojemu klubu *Forteca* in otoku Korčuli, kjer so vsi ponosni na njene dosežke, je tako zagotovila še eno trofejo. Visoka je 182 cm. Dinamična je tako v športnem kot zasebnem življenju.

Julija 2013 je dosegla zgodovinski uspeh za slovenski tekvondo. Na svetovnem prvenstvu v Mehiki je osvojila bronasto medaljo v kategoriji do 67 kg. Tako je postala prva dobitnica članske medalje v tekvondoju za Slovenijo na svetovnem prvenstvu.

Lahko bi rekli, da Franka Anić s svojimi uspehi, doseženimi pred vstopom Hrvaške v Evropsko unijo in po njem, na neki način simbolizira trdno in neločljivo povezanost ne le hrvaškega in slovenskega športa, ampak tudi obeh narodov.

Viri: Izjava matere Martine Anić iz Blata; facebookova stran Franke Anić (<https://hr-hr.facebook.com/AnicFranka>); spletna stran Tekvondo kluba Forteca (<http://tkd-forteca.hr>).

Lit.: *Hrvatski športski almanah 2006–2007*, Zagreb, 2007; *Hrvatski športski almanah 2009–2010*, Zagreb, 2010.

Detalj plakata Bojana Stranića za biciklističku utrku
kroz Hrvatsku i Sloveniju 16. – 24. VII. 1955.
(offset, 990 x 677 mm).
Vlasništvo Kabineta grafike
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Del plakata Bojana Stranića za kolesarsko dirko
po Hrvaški in Sloveniji, 16.–24. julij 1955
(ofset tisk, 990 x 677 mm).
Last Grafičnega kabineta
Hrvaške akademije znanosti in umetnosti.

Pogovor

Premda knjiga sadrži čak 140 sportskih biografija, u hrvatskom sportu djelovali su još mnogi sportaši i treneri podrijetlom iz Slovenije. Zbog nepotpunih općih biografskih podataka nije bilo moguće za određeni broj sportaša napisati biografije, a u knjigu nisu uvrštene ni biografije onih sportaša koji su se samo kratko vrijeme sportom bavili na području Hrvatske ili pripadaju drugoj generaciji osoba slovenskoga porijekla rođenih u Hrvatskoj.

Većinu njih ipak treba spomenuti barem ovdje u pogovoru.

Od značajnijih imena slovenskog sporta koji su, uglavnom sasvim kratko vrijeme, bili dio hrvatskog sporta, treba u razdoblju prije Drugog svjetskog rata spomenuti: atletičarku i hazenašicu Anicu Oman, atletičara Adolfa Starmana, šahista Ivana Lešnika, hrvачa Ivana Pirhera, nogometaše Ivana Zemljiča i Roberta Rakara, Duže vrijeme su u hrvatskom sportu djelovali nogometaš i planinar Dinko Podgornik, nogometaš i sportski djelatnik Boris Župančič i nogometaš i hokejaš na ledu Franjo Belak, a predratni zagrebački plivač Hugo Drobnic rođen je u obitelji slovenskih roditelja. Slovenski olimpijac i gimnastičar Stane Derganc, poznat i pod nadimkom Verigar, bio je sokolski prednjak u Splitu od 1927. do 1929. godine.

U Zagrebu su u razdoblju između dva svjetska rata studirali: najbolji sportaš prve Jugoslavije legendarni Leon Štukelj, zatim prvi slovenski nogometni reprezentativac Stane Tavčar, koji je igrao prijateljske utakmice za Hrvatski akademski športski klub, te najbolja slovenska atletičarka Jelka Tratnik i alpski skijaš i olimpijac Hubert Heim. Prije i poslije rata u hrvatskom su šahu sudjelovali Marija Hrašovec i njezin sin Stanislav Hrašovec.

U razdoblju poslije Drugog svjetskog rata, sve do raspada Jugoslavije 1991. godine, treba od poznatijih imena u hrvatskom sportu spomenuti: odbojkaše Adolfa Kločnika - Adia, Milana Berganta, Nadu Puppis i Alenku Mastnak te odbojkaša i trenera Miloša Uršiča; košarkaše Boruta Bassina i Andreju Pukšič; košarkaškog trenera Janeza Drvariča; nogometaša Srečka Kataneca; veslačkog djelatnika Gustava Zupana, veslače Janeza Pintara i Adolfa Potokara, rukometašicu Sonju Čotar, profesoricu tjelesne kulture i planinarku Milenu Šneller, kuglača Andriju Pirca, kuglačicu Anicu Švajger - Jakovac te hokejaše na ledu Albina Felca, Borisa i Murajicu Pajič, Igora Beribaka, Roberta Ciglencečkog, Ignaca Kaveca, Bojana Zajca i Nika Zupančiča. U tom poslijeratnom razdoblju afirmirali su se u hrvatskom sportu i plivač Mislav Stipetić, rođen u Novom Mestu, te Emil Fresl, rođen u Kočevju, koji se zrakoplovnim modelarstvom bavio u Zagrebu.

Od sportaša rođenih u Hrvatskoj u prvoj generaciji, s jednim ili oba slovenska roditelja, treba istaknuti plivače Marijana Stipetića iz Zagreba (brata plivača Mislava Stipetića) i Zvonimira Klemena sa Sušaka, rukometaša Krunoslava Dogana kojemu je majka bila Slovenka, a rođen je u Herceg Novom i afirmirao se u Zagrebu, braću Božidara i Ivu Škerla sa Sušaka, koji su se bavili planinarstvom i skijanjem, gimnastičara Dragu Lesjaka iz Zagreba, skijaša Ivu Korelca sa Sušaka, hokejaša na ledu i hokejskog trenera Ivu Rateja iz Zagreba (sina Ivana Rateja) te hrvачa Slavka Podgorelca iz Zagreba, koji je bio prvi tajnik Hrvatskog olimpijskog odbora, i Josipa Tomca iz Karlovca, koji je bio predsjednik Auto-moto saveza Jugoslavije.

U Hrvatskoj je od osamostaljenja također bilo, i još uvijek ima, znatan broj istaknutih slovenskih sportaša i trenera. To su: nogometaši Sebastjan Cimerotič, Nastja Čeh i Zoran Pavlović; rukometaši Simona Šturm, Beno Lapajne, Gorazd Škof, Ognjen Backovič, Jani Čop i Tettey Banfro; vaterpolist Matej Nastran; bočari Jure Kozjek, David Šircelj i Dejan Tonejc; kuglači Primož Pintarič i Damjan Hafnar; hokejaši na ledu Samo Kumar, Martin Pirnat, Rok Rojšek, Anže Ulčar, Gašper Krošelj i hokejski trener Pavle Kavčič; košarkaš Matjaž Smodiš i košarkaški treneri Jure Zdovc i Zmago Sagadin; skijaški treneri Pavle Grašič i Peter Pen; Borut Petrič, plivački trener u Dubrovniku, plivačica Tanja Šmid te Matjaž Kek, od 2013. nogometni trener *Rijeke*.

Spremna beseda

Čeprav knjiga vsebuje kar 140 športnih biografij, so v hrvaškem športu delovali še številni športniki in trenerji, po rodu iz Slovenije. Zaradi nepopolnih splošnih biografskih podatkov o nekaterih športnikih ni bilo mogoče napisati biografij, v knjigo pa niso uvrščene niti biografije tistih športnikov, ki so se s športom le kratek čas ukvarjali na območju Hrvaške ali pa so iz druge generacije posameznikov slovenskih korenin, rojenih na Hrvaškem.

Večino od teh pa je vendar treba omeniti vsaj v spremni besedi.

Med pomembnejšimi imeni slovenskega športa, ki so bila v glavnem čisto na kratko del hrvaškega športa, moramo v obdobju pred drugo svetovno vojno omeniti atletinjo in igralko hazene Anico Oman, šahista Ivana Lešnika, rokoborca Ivana Pirherja ter nogometaša Ivana Zemljiča in Roberta Rakarja. Dalj časa so v hrvaškem športu delovali nogometaš in planinec Dinko Podgornik, nogometaš in športni delavec Boris Župančič ter nogometaš in hokejist na ledu Franjo Belak, predvojni zagrebški plavalec Hugo Drobnič pa se je rodil v slovenski družini. Slovenski olimpijec in telovadec Stane Derganc, znan kot Verigar, je bil med letoma 1927 in 1929 sokolski prednjak v Splitu.

V Zagrebu so med obema vojnama študirali najboljši športnik prve Jugoslavije, legendarni Leon Štukelj, prvi slovenski nogometni reprezentant Stane Tavčar, ki je igral prijateljske tekme za Hrvaški akademski športni klub, najboljša slovenska atletinja Jelka Tratnik ter alpski smučar in olimpijec Hubert Heim. Pred vojno in po njej sta v hrvaškem šahu sodelovala Marija Hrašovec in njen sin Stanislav Hrašovec.

V obdobju po drugi svetovni vojni, vse do razpada Jugoslavije leta 1991, je treba med pomembnejšimi imeni v hrvaškem športu omeniti odbojkarje Adolfa Kločnika - Adija, Milana Berganta, Nado Puppis in Alenko Masnec ter odbojkarja in trenerja Miloša Uršiča, košarkarja Boruta Bassina in Andrejo Pukšič, košarkarskega trenerja Janeza Drvariča, nogometaša Srečka Katanca, veslaškega funkcionarja Gustava Zupana, veslača Janeza Pintarja in Adolfa Potokarja, rokometnico Sonjo Čotar, profesorico telesne vzgoje in planinko Mileno Šneller, kegljača Andriju Pirca, kegljačicu Anicu Švajger - Jakovac ter hokejiste na ledu Albina Felca, Borisa in Murajico Pajiča, Igorja Beribaka, Roberta Ciglencekega, Ignaca Kavca, Bojana Zajca in Nika Zupančiča. V tem povojnem obdobju sta se v hrvaškem športu uveljavila tudi plavalec Mislav Stipetić, rojen v Novem mestu, in Emil Fresl, rojen v Kočevju, ki se je z letalskim modelarstvom ukvarjal v Zagrebu.

Od športnikov, rojenih na Hrvaškem v prvi generaciji z enim ali obema slovenskima staršema, je treba omeniti plavalca Marijana Stipetića iz Zagreba (brata plavalca Mislava Stipetića) in Zvonimirja Klemena s Sušaka, rokometišta Krunoslava Dogana, čigar mati je bila Slovenka, roditelj pa se je v Hercegovnem in uveljavil v Zagrebu, brata Božidarja in Iva Škerla s Sušaka, ki sta se ukvarjala s planinstvom in smučanjem, telovadca Draga Lesjaka iz Zagreba, brata Božidarja in Iva Škerla s Sušaka ki sta se ukvarjala s planinstvom in smučanjem, hokejista na ledu in hokejskega trenerja Iva Rateja iz Zagreba (sina Ivana Rateja), rokoborca Slavka Podgorelca iz Zagreba, ki je bil prvi sekretar Hrvaškega olimpijskega komiteja, in Josipa Tomca iz Karlovca, predsednika Avto-moto zveze Jugoslavije.

Na Hrvaškem je bilo od osamosvojitve in je še precej pomembnih slovenskih športnikov in trenerjev. Med njimi so nogometaši Sebastjan Cimerotič, Nastja Čeh in Zoran Pavlović, rokometišta Simona Šturm, Beno Lapajne, Gorazd Škof, Ognjen Backović, Jani Čop in Tettey Banfro, vaterpolist Matej Nastran, balinarji Jure Kozjek, David Šircelj in Dejan Tonejc, kegljača Primož Pintarič in Damjan Hafner, hokejisti na ledu Samo Kumar, Martin Pirnat, Rok Rojšek, Anže Ulčar, Gašper Krošelj in hokejski trener Pavle Kavčič, košarkar Matjaž Smodiš ter košarkarska trenerja Jure Zdovc in Zmago Sagadin, smučarska trenerja Pavle Grašič in Peter Pen, Borut Petrič kot plavalni trener v Dubrovniku, plavalka Tanja Šmid in Matjaž Kek, od leta 2013 nogometni trener *Rijeke*.

Kao primjer odličnih hrvatsko-slovenskih sportskih veza može se, od novijih, istaknuti suradnja slovenske taekwando reprezentativke Nuše Rajher iz Maribora i hrvatskog taekwando trenera Tomislava Bučanca iz Zagreba, koja je rezultirala odlaskom Nuše Rajher na Olimpijske igre 2012. u London.

Među osobama koje su rođene u Hrvatskoj kao druga generacija u obiteljima slovenskoga porijekla ističu se: atletičar, skijaš i stolnoteniski djelatnik i član Hrvatsko-slovenskog društva prijateljstva Josip Godler iz Zagreba; atletičar Zlatko Bezjak iz Varaždina, koji sada živi u Sloveniji; padobranac Zdravko Pirc iz Zagreba; svestrani sportaši i sportski djelatnici braća Igor i Boris Koprivnikar iz Rijeke, Goran Lesjak iz Zagreba (sin gimnastičara Drage Lesjaka), atletičar i planinski trkač, te vaterpolist i olimpijac Dubravko Šimenc iz Zagreba, sin svestranog sportaša i kineziologa dr. Zlatka Šimenca, a spomenimo i skijaškog trenera i zagrebačkog sportskog djelatnika Artura Škutelja koji je bio rođen na putovanju u Rumunjskoj.

Ovim popisom je, uz sportaše čije se biografije nalaze u knjizi, obuhvaćena većina sportaša slovenskih korijena, koji su se u jednom razdoblju svojega života sportom bavili boraveći u Hrvatskoj. Neki su izostavljeni zato što su sasvim kratko sudjelovali u hrvatskom sportu i/ili iz već spomenutih razloga – jer su druga generacija rođena u Hrvatskoj ili zato što o njima ima premalo dostupnih podataka.

Knjiga *Slovinci u hrvatskom sportu* pripremana je godinama, sve do jeseni 2013. a iz tiska izlazi u proljeće 2014., u godini kada hrvatski sport slavi dvije važne obljetnice. Prije 140 godina u Zagrebu su 1874. utemeljeni tjelovježbeno društvo Hrvatski sokol i Hrvatsko planinarsko društvo. Slovenci su sudjelovali u osnivanju ova dva važna udruženja i od tada pa sve do danas aktivno sudjeluju u razvoju i uspjesima hrvatskoga sporta te im se i ovom knjigom odaje počast zbog njihova ukupnog doprinosa.

Kot novejši primer odličnih hrvaško-slovenskih športnih vezi lahko navedemo sodelovanje slovenske tekvondojske reprezentantke Nuše Rajher iz Maribora in hrvaškega tekvondojskega trenerja Tomislava Bučanca iz Zagreba, ki je pripeljalo do njene udeležbe na olimpijskih igrah leta 2012 v Londonu.

Med osebami, ki so rojene na Hrvaškem kot druga generacija v družinah slovenskega rodu, so pomembne rezultate dosegli atlet, smučar in namiznoteniški delavec ter član Društva hrvaško-slovenskega prijateljstva Josip Godler iz Zagreba, atlet Zlatko Bezjak iz Varaždina, ki zdaj živi v Sloveniji; padalec Zdravko Pirc iz Zagreba; vsestranska športnika in športna delavca, brata Igor in Boris Koprivnikar z Reke, atlet in gorski tekač Goran Lesjak iz Zagreba (sin telovadca Draga Lesjaka) ter vaterpolist in olimpijec Dubravko Šimenc iz Zagreba, sin vsestranskega športnika in kineziologa dr. Zlatka Šimenca, omenimo pa še smučarskega trenerja in zagrebškega športnega delavca Arturja Škutlja, ki je bil rojen med potovanjem v Romuniji.

S tem seznamom je, ob športnikih, katerih biografije so uvrščene v knjigo, zajeta večina športnikov slovenskih korenin, ki so se v nekem obdobju svojega življenja s športom ukvarjali na Hrvaškem. Izpuščeni so tisti, ki so zelo kratek čas sodelovali v hrvaškem športu, ali pa iz že omenjenih razlogov – ker so druga generacija, rojenih na Hrvaškem, ali pa je o njih premalo dostopnih podatkov.

Knjiga *Slovenci v hrvaškem športu* je nastajala več let, do konca jeseni 2013. Iz tiskarne prihaja spomladi 2014, v letu, ko hrvaški šport praznuje pomembni obletnici: pred 140 leti, leta 1874, sta bila v Zagrebu ustanovljena Hrvaški sokol in Hrvaško planinsko društvo. Slovenci so sodelovali pri nastanku obeh pomembnih društev. Še danes Slovenci dejavno sodelujejo v razvoju in uspehih hrvaškega športa in tudi ta knjiga je poklon njihovemu prispevku.

O autoru

EDUARD HEMAR (Zagreb, 4. II. 1972.)

Rođen je u hrvatskoj obitelji njemačko-slovenskog podrijetla, oca Marijana i majke Božene, rođ. Zimmermann. Po očevoj obitelji njemačkog je porijekla, a očevi preci su poslije I. svjetskog rata preko Mađarske i Međimurja došli u Zagreb. Po majčinoj strani autor je slovenskoga porijekla. Njegov pradjed Josip Zimmermann bio je iz Črnomlja, a prabaka Frančeska Rutar bila je iz sela Vrbovo kod Ilirske Bistrice. Nakon odlaska iz Slovenije početkom XX. stoljeća živjeli su u Opatiji i Puli, a nakon sloma Austro-Ugarske i aneksije Istre Italiji nastanili su se od 1920. u Zagrebu.

Eduard Hemar završio je srednju ekonomsku školu u Zagrebu. Studirao je menadžment u kulturi. U mladosti se bavio raznim sportovima, a ponajviše planinarstvom i ustrajnim hodanjem. Naslijedio je ljubav prema sportu jer su se brojni članovi njegove šire obitelji bavili raznim sportovima, pa je tako i pradjed Josip Zimmermann bio u mladosti istaknuti biciklist i član Sokola u Sloveniji. Hemar je sudjelovao u ekološkoj akciji za zaštitu prirode Gorskoga kotara te je radi usmjeravanja pozornosti javnosti na tu akciju pješačio godine 1996. s grupom aktivista 180 km od Korza u Rijeci do Trga bana Josipa Jelačića u Zagrebu, nakon čega su bili primljeni u Hrvatskom saboru. Sa skupinom članova Hrvatskoga planinarskog društva *Zagreb Matica*, pod vodstvom Mihovila Grpeca - Miće, popeo se 2001. na vrh Triglava.

Na zanimanje za povijest sporta Hemara je već u djetinjstvu potaknula tiskana serija Svijet sporta, objavljena godine 1980. Od Olimpijskih igara u Moskvi 1980. godine kontinuirano prati domaći i međunarodni sport te prikuplja arhivsku građu sa sportskom tematikom. Od 1993. do 2011. bio je stalni suradnik pokojnoga profesora Zdenka Jajčevića, ravnatelja Hrvatskoga športskoga muzeja u Zagrebu i vodećega hrvatskog povjesničara sporta. Od 1998. do 2000. bio je honorarni djelatnik Hrvatskoga športskoga muzeja, gdje je vodio odjel biblioteke i arhiv. Paralelno s radom u Hrvatskom športskom muzeju bio je suradnik u dvjema emisijama zagrebačkog radija Plavi 9.

Od godine 2000. vlasnik je i direktor nakladničke kuće Libera editio, specijalizirane za objavljivanje autorskih knjiga iz područja povijesti sporta i iseljništva. Kao izdavač objavio je knjige renomiranih povjesničara sporta u Hrvatskoj: Zdenka Jajčevića, dr. Željka Poljaka i Jurice Gizdića. Bio je suosnivač i prvi tajnik Udruge hrvatskih nakladnika, godine 2001. Od 2000. do 2007. bavio se organizacijom sajмова knjiga i književnih manifestacija te je u tom razdoblju organizirao tridesetak specijaliziranih sajмова knjiga s popratnim programima, u Zagrebu (u Muzeju Mimara, Tehničkom muzeju, Muzeju za umjetnost i obrt, te na Jelačićevu i Preradovićevu trgu), kao i u više gradova u Hrvatskoj (Varaždin, Osijek, Bjelovar, Čakovec i Koprivnica). Od 2006. do 2009. honorarno je predavao povijest sporta u Centru za pripremu prijamnih ispita Trinom u Zagrebu. Tekstove s tematikom iz povijesti sporta počinje objavljivati 2001. kada je u glasilu hrvatskih branitelja Ruža Hrvatska u desetak nastavaka bio objavljen njegov feljton: *Legende hrvatskog sporta*.

Od 2007. posvetio se profesionalnom pisanju knjiga i članaka kao i istraživačkom radu s tematikom povijesti sporta u Hrvatskoj, regiji i iseljništvu te povijesti hrvatskog i slovenskog iseljništva. Koautor je prigodne publikacije povodom Svjetskoga prvenstva u stolnom tenisu 2007. u Zagrebu. Koautor je knjiga: *Ratko Rudić – maestro vaterpola* (Zagreb, 2010.) s Damirom Škarpom, *Zlatne knjige hrvatskoga kajakaštva na divljim vodama*, (Zagreb, 2011.) sa Zdenkom Jajčevićem i Božidarom Pažurinom i *Zlatne knjige hrvatskog boćanja* (Zagreb, 2012.) s Damirom Škarpom. Autor je knjiga *Kuglački športski klub Grmoščica 1938 – 2013*. (Zagreb, 2013.) i dvojezične monografije *Slovinci u hrvatskom sportu / Slovinci v hrvaškem sportu* u izdanju Slovenskoga doma u Zagrebu 2014.

Kontinuirano se 20 godina bavi istraživanjem biografija hrvatskih sportaša i sportskih djelatnika kao i biografijama na prostoru regije i u iseljništvu. Istražio je i prvi objavio biografiju Dragutina Ciottia sa Sušaka, koji je u ondašnjoj Jugoslaviji bio prvi Hrvat među osvajačima olimpijske medalje (1928. u Amsterdamu), ali sve do 2010. nije bio zabilježen kao hrvatski olimpijac u podacima Hrvatskog olimpijskog odbora. Ciotti je na osnovu toga istraživanja afirmiran kao hrvatski olimpijac te je 2012. godine uvršten u dokumentarni film *Riječki olimpijci*, autora Vanje Vinkovića.

Hemar je kao autor članaka i urednik za sportske biografije surađivao u *Općoj i nacionalnoj enciklopediji* 2001. – 2008. (Prolexis, Zagreb), a od 2008. suradnik je u *Leksikonu podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca* (Hrvatsko akademsko društvo, Subotica) i od 2009. u *Leksikonu hrvatskog iseljništva i manjina* (Institut Ivo Pilar, Zagreb), a od 2010. u *Hrvatskom biografskom leksikonu* (Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb) te od 2011. i u *Židovskom biografskom leksikonu* (LZMK, Zagreb).

Inicijator je i glavni urednik te jedan od autora *Biografskoga leksikona Hrvata istočnoga Srijema* (od 2008.), koji predstavlja Hrvate u tom dijelu Vojvodine, a prva knjiga (od *A* do *Fur*) iz toga serijala objavljena je u prosincu 2011. u izdanju Libere editio i Hrvatskoga akademskog društva iz Subotice. Leksikon je uvršten u najuži izbor za nagradu "Emerik Pavić" koju od 2012. dodjeljuje Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici za najbolju knjigu godine objavljenu na hrvatskom jeziku s tematikom o vojvođanskim Hrvatima.

Hemar je, uz navedeno, do sada objavljivao tekstove iz povijesti sporta u više publikacija, između ostaloga i u glasilu Hrvatskoga olimpijskog odbora *Olimp*. Stalni je suradnik i član uredništva glasila *Zov Srijema* iz Zagreba gdje od 2008. objavljuje tekstove o Hrvatima u Vojvodini. Član je Hrvatskoga društva za povijest sporta i Slovenskoga doma u Zagrebu.

O avtorju

EDUARD HEMAR (Zagreb, 4. II. 1972)

Rojen je v hrvaški družini nemško-slovenskega rodu, očetu Marijanu in materi Boženi, roj. Zimmermann. Po očetovi družini je nemških korenin. Očetovi predniki so v Zagreb prišli po prvi svetovni vojni prek Madžarske in Medžimurja. Po materini strani je avtor knjige slovenskega rodu. Njegov prastari oče Josip Zimmermann je bil iz Črnomlja, prastara mama Fanika Rutar pa iz vasi Vrbovo pri Ilirski Bistrici. Po odhodu iz Slovenije v začetku 20. stoletja so živeli v Opatiji in Pulju, po zlomu Avstro-Ogrske in priključitvi Istre k Italiji leta 1920 pa so se naselili v Zagrebu.

Eduard Hemar je končal srednjo ekonomsko šolo v Zagrebu. Študiral je menedžment v kulturi. V mladosti se je ukvarjal z različnimi športi, največ s planinstvom in hojo na dolge proge. Ljubezen do športa je podedoval od številnih članov širše družine, ki so se ukvarjali z različnimi športi, denimo: prastari oče Josip Zimmermann je bil v mladosti kolesar in pomemben član slovenskega Sokola. Hemar je leta 1996 sodeloval v ekološki akciji za zaščito narave Gorskega kotarja in s skupino aktivistov pešačil 180 km od Korza na Reki do Trga bana Josipa Jelačića v Zagrebu, s čimer so želeli na akcijo opozoriti širšo javnost. Takrat so jih sprejeli v Hrvaškem saboru. S skupino članov Hrvaškega planinskega društva *Zagreb-Matica* se je leta 2001 pod vodstvom Mihovila Grpca - Mića povzpел na vrh Triglava.

Zanimanje za zgodovino športa so pri Hemarju že v otroštvu spodbudile kartice Svijet sporta, ki so izhajale leta 1980. Od olimpijskih iger v Moskvi leta 1980 nepretrgoma spremlja domači in mednarodni šport ter zbira arhivsko gradivo s športno tematiko. Med letoma 1993 in 2011 je bil stalni sodelavec pokojnega profesorja Zdenka Jajčevića, ravnatelja Hrvaškega športnega muzeja v Zagrebu in vodilnega hrvaškega zgodovinarja športa. Med letoma 1998 in 2000 je bil honorarni sodelavec Hrvaškega športnega muzeja, kjer je vodil knjižnični oddelek in arhiv; v tistem obdobju je bil hkrati tudi sodelavec dveh oddaj zagrebškega radia Plavi 9.

Od leta 2000 je lastnik in direktor založniške hiše Libera editio, specializirane za objavljane avtorskih knjig s področja zgodovine športa in izseljenstva. Kot izdajatelj je objavil knjige uveljavljenih zgodovinarjev športa na Hrvaškem Zdenka Jajčevića, dr. Željka Poljaka in Jurice Gizdića. Bil je soustanovitelj in prvi sekretar Združenja hrvaških založnikov leta 2001. Med letoma 2000 in 2007 se je ukvarjal z organizacijo knjižnih sejmov in prireditev ter v tistem obdobju organiziral kakšnih trideset specializiranih knjižnih sejmov s spremljevalnim programom v Zagrebu (v muzeju Mimara, Tehničnem muzeju, Muzeju za umetnost in obrt ter na Jelačićevem in Preradovićevem trgu) ter drugih mestih na Hrvaškem (Varaždin, Osijek, Bjelovar, Čakovec in Koprivnica). Med letoma 2006 in 2009 je honorarno predaval o zgodovini športa v izobraževalnem središču za pripravo na sprejemne izpite Trinom v Zagrebu. Članke o zgodovini športa je začel objavljati leta 2001, ko je bil v glasilu hrvaških branilcev Ruža Hrvatska v desetih nadaljevanjih objavljen njegov feljton z naslovom *Legende hrvaškega športa*.

Od leta 2007 se profesionalno posveča pisanju knjig in člankov ter raziskovalnemu delu na področju zgodovine športa na Hrvaškem, v regiji in izseljenstvu ter zgodovine hrvaškega in slovenskega izseljenstva. Je soavtor priložnostne tiskovine ob svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu leta 2007 v Zagrebu. Je tudi soavtor knjig: *Ratko Rudić - mojster vaterpola* (Zagreb, 2010) z Damirjem Škarpo, *Zlate knjige hrvaškega kajakaštva na divjih vodah* (Zagreb, 2011) z Zdenkom Jajčevićem in Božidarjem Pažurjem ter *Zlate knjige hrvaškega balinanja* (Zagreb, 2012) z Damirjem Škarpo. Je avtor knjig *Kegljaški športni klub Grmošćica 1938–2013* (Zagreb, 2013) in dvojezične monografije *Slovinci u hrvatskom sportu/Slovinci v hrvaškem sportu*, v izdaji Slovenskega doma v Zagrebu leta 2013.

Že 20 let se ukvarja z raziskovanjem in pisanjem življenjepisov hrvaških športnikov in športnih delavcev pa tudi športnikov v regiji in izseljenstvu. Raziskal je in prvi objavil biografijo Dragutina Ciottija s Sušaka, ki je bil prvi Hrvat dobitnik olimpijske medalje v tedanji Jugoslaviji (leta 1928 v Amsterdamu), vendar ga vse do leta 2010 ni bilo na seznamu Hrvaškega olimpijskega komiteja. Ciotti na podlagi te raziskave velja za hrvaškega olimpijca in je bil leta 2012 uvrščen v dokumentarni film Reški olimpijci avtorja Vanje Vinkovića.

Hemar je kot avtor člankov in urednik športnih biografij sodeloval pri *Splošni in nacionalni enciklopediji* 2001–2008 (Prolexis, Zagreb), od leta 2008 je sodelavec pri *Leksikonu podonavskih Hrvatov – Bunjevcev in Šokcev* (Hrvatsko akademsko društvo, Subotica), od leta 2009 pri *Leksikonu hrvaškega izseljenstva in manjšin* (Institut Ivo Pilar, Zagreb), od leta 2010 pri *Hrvaškem biografskem leksikonu* (Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb) in od leta 2011 pri *Judovskem biografskem leksikonu* (LZMK, Zagreb).

Je pobudnik in glavni urednik ter eden od avtorjev *Biografskega leksikona Hrvatov vzhodnega Srema* (od leta 2008), ki predstavlja Hrvate v tem delu Vojvodine, prva knjiga (od *A* do *Fur*) pa je bila objavljena decembra 2011 v izdaji Libere editia in Hrvaškega akademskega društva iz Subotice. Leksikon je bil uvrščen v najožji izbor za nagrado Emerika Pavića, ki jo od leta 2012 podeljuje Zavod za kulturo vojvodinskih Hrvatov v Subotici za najboljšo knjigo leta, objavljeno v hrvaščini s tematiko vojvodinskih Hrvatov.

Hemar je članke iz zgodovine športa objavil tudi v več publikacijah, med njimi v glasilu Hrvaškega olimpijskega komiteja *Olimp*. Je stalni sodelavec in član uredništva glasila *Zov Srijema* iz Zagreba, v katerem od leta 2008 objavlja članke o Hrvatih v Vojvodini. Je član Hrvaškega društva za zgodovino športa in Slovenskega doma v Zagrebu.

Zahvala

Za knjigu o Slovincima u hrvatskom sportu bio je potreban višegodišnji rad i opsežno istraživanje koje ne bi bilo moguće bez velike i nesebične pomoći brojnih suradnika iz Hrvatske, Slovenije i inozemstva. Na pomoći u prikupljanju arhivske građe i ostvarivanju kontakta sa sportašima i članovima njihovih obitelji, zahvaljujem Marijani Mirković, novinarki i članici Slovenskog doma - Kulturno prosvjetnog društva Bazovica iz Rijeke. Posebno zahvaljujem: Ivi Bartolčiću, povjesničaru nogometa i sportskom kolekcionararu iz Zagreba; Vinku Dobriću, tajniku Zagrebačkog odbojkaškog saveza i nekadašnjem istaknutom odbojkašu i treneru; Leu Fingerhutu iz Zagreba, nekadašnjem odbojkašu i kapetanu Akademskog odbojkaškog kluba *Mladost*; Ljubiši Gajiću iz Jagodine, atletskom treneru i povjesničaru atletike; Francu Gorniku, dužnosniku Kuglačkog saveza Slovenije iz Ljubljane koji živi u Cerknici; pokojnom profesoru Zdenku Jajčeviću (1946. – 2011.), ravnatelju Hrvatskog športskog muzeja i višem predavaču povijesti sporta na Kineziološkom fakultetu u Zagrebu; Ozrenu Karamati iz Zemuna, atletskom sucu i povjesničaru atletike; Bruni Križmanu iz Trsta, atletskom djelatniku i povjesničaru atletike; Branku Lakoviću iz Trsta, uredniku internetskog portala Slosport o slovenskom sportu; Velimiru Liveriću iz Rijeke, tajniku Odbojkaškog saveza Primorsko-goranske županije; Tiboru Lovrenčiću iz Zagreba, pioniru hrvatskog rukometa; Slavoljubu Nikoliću iz Tennecka u Austriji, povjesničaru nogometa; Slavku Pelehu iz Zagreba, povjesničaru hrvatskog šaha; dr. Željku Poljaku iz Zagreba, povjesničaru hrvatskog planinarstva; Peri Sentiću iz Vinkovaca, povjesničaru hrvatskog šaha; Tomislavu Urbiću iz sportskih obitelji Urbić i Lušicky, te pokojnom Renatu Vučetiću - Splići (1920. – 2013.), doajenu plivačkog i vaterpolskog sporta.

Poseban doprinos dale su prevoditeljica na slovenski jezik Ilinka Todorovski i lektorica Marta Trobec, koje su pomogle u prikupljanju informacija koje su nedostajale o pojedinim osobama iz Slovenije, a svojim su primjedbama i prijedlozima pridonijele konačnoj verziji knjige i na hrvatskom i na slovenskom jeziku. Ukupnoj realizaciji projekta značajno je pridonijela urednica i redaktorica Smiljana Jelčić Ivanošić, a zajedničkim radom na ovom projektu zaokružili smo deset godina uspješne suradnje.

Uz sve navedene, zahvaljujem na velikom poticaju u realizaciji ove knjige i svome ujaku Josipu Zimmermannu, koji živi u SAD-u i član je Slovenskog doma u Zagrebu, te mojim rođacima Marjanu Rutaru iz Izole i Milanu Rutaru, članu Upravnog odbora Balinarskog kluba *Hrvatini*, na gostoprimstvu u Sloveniji i pomoći tijekom mojih istraživanja za potrebe ovog projekta.

Za objavljivanje ove knjige najzaslužniji su Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba i Slovenski dom u Zagrebu, na čelu s predsjednikom Darkom Šoncom, te se njima posebno zahvaljujem.

Eduard Hemar

Zahvala

Za knjigo o Slovencih v hrvaškem športu je bilo potrebno večletno delo in obsežno raziskovanje, ki ne bi bilo mogoče brez velike in nesebične pomoči številnih sodelavcev iz Hrvaške, Slovenije in tujine. Za pomoč pri zbiranju arhivskega gradiva ter navezovanju stikov s športniki in člani njihovih družin se zahvaljujem Marijani Mirković, novinarki in članici Slovenskega doma - Kulturno prosvetnega društva Bazovica z Reke. Posebej se zahvaljujem tudi Ivu Bartolčiču, zgodovinarju nogometa in športnemu zbiratelju iz Zagreba, Vinku Dobriću, sekretarju Zagrebške odbojgarske zveze in nekdanjemu pomembnemu odbojkarju in trenerju, Leu Fingerhutu iz Zagreba, nekdanjemu odbojkarju in kapetanu Akademskega odbojgarskega kluba *Mladost*, Ljubišu Gajiću iz Jagodine, atletskemu trenerju in zgodovinarju atletike, Francu Gorniku iz vodstva Kegljaške zveze Slovenije iz Ljubljane, ki živi v Cerknici, pokojnemu profesorju Zdenku Jajčeviću (1946–2011), ravnatelju Hrvaškega športnega muzeja in višjemu predavatelju športa na Kineziološki fakulteti v Zagrebu, Ozrenu Karamati iz Zemuna, atletskemu sodniku in zgodovinarju atletike, Brunu Križmanu iz Trsta, atletskemu delavcu in zgodovinarju atletike; Branku Lakoviću iz Trsta, uredniku športnega spletnega portala o slovenskem športu Slosport; Velimirju Liveriću z Reke, sekretarju Odbojgarske zveze Primorsko-goranske županije, Tiborju Lovrenčiću iz Zagreba, pionirju hrvaškega rokometu, Slavoljubu Nikoliću iz Tennecka v Avstriji, zgodovinarju nogometa, Slavku Pelehu iz Zagreba, zgodovinarju hrvaškega šaha, dr. Željku Poljaku iz Zagreba, zgodovinarju hrvaškega planinstva, Peru Sentiću iz Vinkovcev, zgodovinarju hrvaškega šaha, Tomislavu Urbiću iz športne družine Urbić in Lušicky ter pokojnemu Renatu Vučetiću - Spliću (1920–2013), doajenu plavalnega in vaterpolskega športa.

Poseben prispevek sta dali prevajalka v slovenski jezik Ilinka Todorovski in lektorica Marta Trobec, ki sta pomagali pri zbiranju manjkajočih podatkov o posameznih osebah iz Slovenije, s pripombami in predlogi pa prispevali h končni vsebini knjige tako v hrvaškem kot slovenskem jeziku. K uresnitvi projekta je pomembno prispevala urednica in redaktorica Smiljana Jelčić Ivanošić; s skupnim delom pri tem projektu sva zaokrožila desetletje uspešnega sodelovanja.

Poleg naštetih se za močno spodbujanje k nastanku te knjige zahvaljujem tudi stricu Josipu Zimmermannu, ki živi v ZDA in je član Slovenskega doma v Zagrebu. Mojima sorodnikoma Marjanu Rutarju iz Izole in Milanu Rutarju, članu upravnega odbora Balinarskega kluba *Hrvatini*, se zahvaljujem za gostoljubje v Sloveniji in pomoč pri raziskovanju za ta projekt.

Za objavo knjige sta najbolj zaslužna Svet slovenske narodne manjšine mesta Zagreba in Slovenski dom v Zagrebu, na čelu s predsednikom Darkom Šoncem, ki se jim posebej zahvaljujem.

Eduard Hemar

Izvori fotografija / Fotografski viri

Barle, Janez, Ljubljana
Bartolčić, Ivo, Zagreb
Barut, Jadran, Korte nad Izolo
Benedik, Boris, Kranj
Borčnik, Aleš, Selo pri Vodica
Brmalj, Roni, Rijeka
Brozić, Zvonimir, Rijeka
Butia - Car, Alma, Zagreb
Cimerman - Džeba, Nives, Zagreb
Čelesnik, Marija, Samobor
Desnica, Vladimir, Zagreb
Dobrić, Vinko, Zagreb
Fegic, Adrijan, Ajdovščina
Fotoagencija Cropix, Zagreb
Gajić, Ljubiša, Jagodina
Gajšek, Zorka, Ljubljana
Gerlič, Otmar, Pula
Godler, Josip, Zagreb
Gornik, Franc, Cerknica
Gulja, Sandro i Simon, Rijeka
Hafner, Andreja, Ljubljana
Hebel - Rebernjak, Zlata, Zagreb
Hemar, Eduard, Zagreb
Hlavaček, Dalibor, Zagreb
Hokejski klub *Playboy Slavija*, Ljubljana
Hrvatski nogometni klub *Rijeka*, Rijeka
Hrvatski skijaški savez, Zagreb
Internet stranica www.golgeter.com
Ivančić, Boris, Rijeka
Ivković, Đorđe, Zagreb - Piran
Janžeković - Hojnik, Vida, Lučko
Jelić - Pučko, Margareta, Zagreb
Jenul, Igor, Kastav
Jergović - Horak, Ladislava, Pitomača
Jerman - Gosta, Sanja, Karlovac
Jovan, Vicencij, Celje
Jurković - Gros, Senka, Zagreb
Kallay, Nikola, Zagreb
Kanu klub *Končar*, Zagreb
Kirhmajer - Šindelar, Vlasta, Zagreb
Kononenko, Lucija i Igor, Ljubljana
Korpes, Srđan, Zagreb
Kos, Anđela i Mitja, Dubrovnik
Kosović, Nenad, Korčula
Kranjčec - Čerić, Blaženka, Hamilton
Križman, Bruno, Trst
Kocjančić, Ivan, Rijeka
Kropivšek, Anton, Zagreb
Krmelj, Pavica, Zagreb
Kuglačko športski klub *Grmošćica*, Zagreb
Ladić, Marino, Rijeka
Lapajne, Andrej, Samobor
Liović, Miroslav, Osijek
Lovrenčić, Tibor, Zagreb
Lušicky, Janez, Lessines
Mirković, Marjana, Rijeka
Mladenović, Radiša, Zagreb
Moll, Karl Rudolf, München
Nikolić, Slavoljub, Tenneck
Novi odmev, Zagreb
Obitelj Poljšak, Slovenija
Odbojkaški savez Primorsko-goranske županije, Rijeka
Peleh, Slavko, Zagreb
Petrović, Alojz, Zagreb
Plohl, Darko, Maribor
Poljak, Željko, Zagreb
Prelec, Hamoslav, Kostrena
Ratej, Ivan, Zagreb
Rijavec, Dubravka, Varaždin
Rudić, Ratko, Zagreb
Rutar, Milan, Hrvatini
Savez sportova Istarske županije, Pula
Schneeberger, Ivan, Zagreb
Sentić, Pero, Vinkovci
Slovenski dom, Zagreb
Smerke, Zlatko, Vidovec
Stranić, Lidija, Zagreb
Studio Hrg, Zagreb
Šešić, Bogdan, Zagreb
Šnidaršić, Rudolf, Zagreb
Štefan, Anja, Rijeka
Šuste, Jozo, Zagreb
Ternovec, Aleksej, Rijeka
Urbić, Tomislav, Zagreb – Opatija
Urnaut, Adolf i Anita, Kotlje
Vanić, Mirko, Zagreb
Vidović, Dagmar, Samobor
Virant, Desanka i Marija, Zagreb
Vučetić, Renato, Split
Vukelić - Vasić, Renata, Zagreb
Zagrebački odbojkaški savez
Zamagna, de Peter, Opatija
Zuban Nikler - Matko, Vlasta, Zagreb
Židan, Gregor, Ljubljana
Žužej, Mirjana, Zagreb

Abecedni popis životopisa / Abecedni seznam življenjepisov

Parni brojevi stranica = hrvatski tekst

Neparni brojevi stranica = slovenski tekst

Parne številke strani = hrvaški tekst

Neparne številke strani = slovenski tekst

Anić, Franka	394, 395, 396, 397	Jerman - Gosta, Sanja	294, 295, 296, 297	Prosenik, August - Gustek	80, 81, 82, 83, 84, 85
Antunović, Dušan - Duško	276, 277, 278, 279, 280, 281	Jovan, Vicencij - Cena	300, 301, 302, 303	Ptujec - Ivelić, Jasna	322, 323, 324, 325
Balen, Alfred	196, 197, 198, 199	Jovičić - Stančin, Barbara	362, 363, 364, 365	Puc, Iztok	348, 349, 350, 351
Barle, Janez - Jani	242, 243, 244, 245	Jurković - Gros, Senka	290, 291, 292, 293	Pučko - Jelić, Margareta	306, 307
Barle, Janez	302, 303, 304, 305	Juvančić, Albin	324, 325, 326, 327	Pušnik, Rolando - Puška	330, 331, 332, 333, 334, 335
Barut, Jadran	256, 257, 258, 259	Kober - Kropivšek, Tatjana	174, 175, 176, 177	Ratej, Ivan	268, 269, 270, 271
Beda, Slavko	112, 113, 114, 115	Kocjančič, Ivan	280, 281, 282, 283	Razlag, Andreja	372, 373, 374, 375
Benedik, Boris	344, 345, 346, 347, 348	Kononenko, Vida	36, 37, 38, 39	Remec, Gustav	28, 29, 30, 31, 32, 33
Bezjak, Antur Petar - Zvonko	222, 223, 224, 225	Korpes - Rajković, Mira	180, 181, 182, 183	Rijavec, Stanislav	54, 55
Blejc, Miroslav - Miro	202, 203, 204, 205	Korpes, Vladimir	204, 205, 206, 207	Rodman, Dragutin	46, 47
Bonačić, Duje	188, 189, 190, 191	Kos, Mitja - Mićo	182, 183, 184, 185	Skušek, Marjan	54, 55, 56, 57, 58, 59
Borčnik, Aleš	386, 387, 388, 389	Kosirnik, Ivan	16, 17	Slabe, Maksim - Maks	116, 117, 118, 119
Brozić, Zvonimir	288, 289, 290, 291	Kostevec, Zvonimir	238, 239, 240, 241	Smerke, Jože	44, 45, 46, 47
Bučar, Franjo	18, 19, 20, 21, 22, 23	Kotnik, Josip - Jože	104, 105, 106, 107, 108, 109	Smerke, Zlatko	226, 227, 228, 229
Butia - Car, Alma	184, 185, 186, 187	Kranjc, Hermenegildo - Gildo	46, 47, 48, 49	Snoj, Ivan - Janez	162, 163, 164, 165
Cesar, Boštjan	380, 381, 382, 383	Kristan, Robert - Lix	382, 383, 384, 385, 386, 387	Srakar, Franc	60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67
Cimerman, Radoslav - Cimer	216, 217, 218, 219, 220, 221	Krmelj, Miran	262, 263, 264, 265	Stoklas, Uroš	334, 335, 336, 337, 338, 339
Cimperman, Marica	48, 49, 50, 51, 52, 53	Kropivšek, Anton	168, 169, 170, 171, 172, 173	Stranić, Bojan	142, 143, 144, 145, 146, 147
Čelesnik, Gabrijel	100, 101, 102, 103	Kudrna, Hugo - Guci	24, 25, 26, 27	Strašek, Vilim	70, 71
Čerić, Karlo	92, 93, 94, 95	Kumar, Henrik - Hari	164, 165, 166, 167, 168, 169	Šikovec - Luncer, Olga	206, 207, 208, 209, 210, 211
Desnica, Vladimir	190, 191, 192, 193	Kummer, Karl	38, 39	Šimenc, Zlatko - Čos	248, 249, 250, 251, 252, 253
Dolinar, Boris	102, 103, 104, 105	Lapaine, Franjo	132, 133, 134, 135	Šneberger, Stanislav - Kranjec	66, 67, 68, 69, 70, 71
Dolinar, Žarko	118, 119, 120, 121, 122, 123	Lašič, Tomaž	356, 357, 358, 359	Šribar, Peter	244, 245, 246, 247
Fegic, Adrijan	310, 311	Leskovšek, Josip	150, 151, 152, 153	Štefan, Anja	392, 393, 394, 395
Flander, Marjan	124, 125, 126, 127	Lešnik, August - Beli	72, 73, 74, 75	Šumak - Zemljić, Milica	178, 179, 180, 181
Florjančič, Matjaž	352, 353	Lokošek, Antun	114, 115, 116, 117	Tekavčič, Ivo	26, 27, 28, 29
Fon, Josip	14, 15	Lomovšek, Blaž	312, 313	Ternovec, Aleksej - Beli	292, 293, 294, 295
Furlan, Dušan	194, 195	Lomovšek, Dominik - Domine	308, 309	Tollazzi, Bojan	174, 175
Gerlič, Otmar - Oto	284, 285, 286, 287, 288, 289	Lorber, Sergeja	354, 355, 356, 357	Tollazzi, Mitja	172, 173
Grilc, Bogomir - Bogo	32, 33, 34, 35	Lovec, Jože - Oli	252, 253, 354, 355, 356, 357	Urbanc, Boris	318, 319, 320, 321, 322, 323
Gulja, Sandro	364, 365, 366, 367	Lušicky, Janez	150, 151, 152, 153	Urbič, Boris	146, 147, 148, 149
Gulja, Simon	366, 367, 368, 369	Mahne, Emil	200, 201, 202, 203	Urbič, Marijan	154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161
Habunek, Lea	134, 135, 136, 137	Majcen - Cipc, Majda	236, 237, 238, 239	Urnaut, Adolf - Adi	264, 265, 266, 267, 268, 269
Hafner, Jure - Hefo	298, 299, 300, 301	Marinko, Maks	84, 85, 86, 87	Urnaut, Andrej	340, 341, 342, 343, 344, 345
Hladnik, Bruno	198, 199, 200, 201	Markan - Krištof, Štefica	232, 233, 234, 235, 236, 237	Uroić, Anton	42, 43, 44, 45
Hladnik, Stanislav	136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143	Markulin, Aleksandar - Aleks	224, 225, 226, 227	Vilfan, Peter - Pero	314, 315, 316, 317, 318, 319
Hočvar, Matjaž	326, 327, 328, 329, 330, 331	Meglaj - Sobočan, Kornelija	254, 255, 256, 257	Virant, Jožef Josip	94, 95, 96, 97
Holcer, Dragan	274, 275, 276, 277	Meglaj - Rimac, Ružica	260, 261, 262, 263	Zupanc, Dražen	214, 215
Hudobrennik, Ladislav - Janez	216, 217	Mejovšek, Milko	80, 81, 82, 83, 84, 85	Židan, Gregor	338, 339, 340, 341
Ivančić, Ciril - Čiro	272, 273, 274, 275	Mihelčić, Maksimilijan - Maks	40, 41	Žirovnik, Franc	240, 241
Janžeković - Hojnik, Vida	160, 161, 162, 163	Nikler - Matko, Vlasta	228, 229, 230, 231, 232, 233	Žirovnik, Janez - Osman	60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67
Jazbinšek, Ivan Oskar	74, 75, 76, 77, 78, 79	Novak, Bojan	360, 361, 362, 363	Žižek, Branko - Čiro	126, 127, 128, 129, 130, 131
Jelić - Ružić, Barbara	368, 369, 370, 371	Oblak, Branko - Brane	282, 283, 284, 285	Žužej, Marijan	210, 211, 212, 213
Jelić, Vesna	378, 379, 380, 381	Oraš, Igo	28, 29		
Jenul, Igor	298, 299	Petrič, Anže	390, 391, 392, 393		
Jerman, Ivo	96, 97, 98, 99, 100, 101	Pirc, Borut	246, 247, 248, 249		
		Pirc, Dragotina - Dragica	154, 155		
		Plohl, Zoran	376, 377, 378, 379		
		Pogelšek, Stanislav - Stane	88, 89, 90, 91, 92, 93		
		Poljšak, Zoran	110, 111, 112, 113		
		Prelec, Hamoslav	296, 297		

Sadržaj / Vsebina

Parni brojevi stranica = hrvatski tekst
Neparni brojevi stranica = slovenski tekst

Parne številke strani = hrvaški tekst
Neparne številke strani = slovenski tekst

Uvodna riječ autora / Avtorjeva uvodna beseda .....4 / 5

ŽIVOTOPISI SLOVENACA U HRVATSKOM SPORTU

ŽIVLJENJEPISI SLOVENCEV V HRVAŠKEM ŠPORTU

Josip Fon	14	/	15
Ivan Kosirnik	16	/	17
Franjo Bučar.....	18	/	19
Hugo Kudrna - Guci.....	24	/	25
Ivo Tekavčić	26	/	27
Igo Oraš.....	28	/	29
Gustav Remec	28	/	29
Bogomir Grilc - Bogo	32	/	33
Vida Kononenko	36	/	37
Karl Kummer	38	/	39
Maksimilijan Mihelčić - Maks	40	/	41
Antun Uroić	42	/	43
Jože Smerke	44	/	45
Dragutin Rodman.....	46	/	47
Hermenegildo Kranjc - Gildo	46	/	47
Marica Cimperman	48	/	49
Stanislav Rijavec.....	54	/	55
Marjan Skušek	54	/	55
Janez Žirovnik - Osman.....	60	/	61
Franc Srakar	60	/	61
Stanislav Šneberger - Kranjec.....	66	/	67
Vilim Strašek.....	70	/	71
August Lešnik - Beli	72	/	73
Ivan Oskar Jazbinšek	74	/	75
Milko Mejovšek	80	/	81
August Prosenik - Gustek	80	/	81
Maks Marinko	84	/	85
Stanislav Pogelšek - Stane	88	/	89
Karlo Čerić.....	92	/	93
Jožef Josip Virant.....	94	/	95
Ivo Jerman.....	96	/	97

Gabrijel Čelesnik	100	/	101
Boris Dolinar.....	102	/	103
Josip Kotnik - Jože.....	104	/	105
Zoran Poljšak	110	/	111
Slavko Beda	112	/	113
Antun Lokošek.....	114	/	115
Maksim Slabe - Maks	116	/	117
Žarko Dolinar.....	118	/	119
Marjan Flander.....	124	/	125
Branko Žižek - Ćiro	126	/	127
Franjo Lapaine	132	/	133
Lea Habunek	134	/	135
Stanislav Hladnik	136	/	137
Bojan Stranić.....	142	/	143
Boris Urbić.....	146	/	147
Josip Leskovšek	150	/	151
Janez Lušicky.....	150	/	151
Dragotina Pirc - Dragica	154	/	155
Marijan Urbić.....	154	/	155
Vida Janžekovič - Hojnik.....	160	/	161
Ivan Snoj - Janez	162	/	163
Henrik Kumar - Hari.....	164	/	165
Anton Kropivšek.....	168	/	169
Mitja Tollazzi	172	/	173
Bojan Tollazzi	174	/	175
Tatjana Kober - Kropivšek.....	174	/	175
Milica Šumak - Zemljič	178	/	179
Mira Korpes - Rajković	180	/	181
Mitja Kos - Mićo.....	182	/	183
Alma Butia - Car	184	/	185
Duje Bonačić.....	188	/	189
Vladimir Desnica	190	/	191
Dušan Furlan.....	194	/	195
Alfred Balen.....	196	/	197
Bruno Hladnik.....	198	/	199
Emil Mahne.....	200	/	201
Miroslav Blejc - Miro	202	/	203
Vladimir Korpes.....	204	/	205
Olga Šikovec - Luncer	206	/	207

Marijan Žužej.....	210 / 211	Dominik Lomovšek - Domine	308 / 309
Dražen Zupanc.....	214 / 215	Adrijan Fegic	310 / 311
Ladislav Hudobreznik - Janez	216 / 217	Blaž Lomovšek	312 / 313
Radoslav Cimerman - Cimer	216 / 217	Peter Vilfan - Pero.....	314 / 315
Antun Petar Bezjak - Zvonko	222 / 223	Boris Urbanc	318 / 319
Aleksandar Markulin - Aleks.....	224 / 225	Jasna Ptujec - Ivelić	322 / 323
Zlatko Smerke.....	226 / 227	Albin Juvančič	324 / 325
Vlasta Nikler - Matko	228 / 229	Matjaž Hočevar.....	326 / 327
Štefica Markan - Krištof.....	232 / 233	Rolando Pušnik- Puška	330 / 331
Majda Majcen - Cipci	236 / 237	Uroš Stoklas	334 / 335
Zvonimir Kostevc	238 / 239	Gregor Židan.....	338 / 339
Franc Žirovnik	240 / 241	Andrej Urnaut	340 / 341
Janez Barle - Jani	242 / 243	Boris Benedik.....	344 / 345
Peter Šribar.....	244 / 245	Iztok Puc	348 / 349
Borut Pirc	246 / 247	Matjaž Florjančič	352 / 353
Zlatko Šimenc - Čos.....	248 / 249	Sergeja Lorber	354 / 355
Jože Lovec - Oli	252 / 253	Tomaž Lašič	356 / 357
Kornelija Meglaj - Sobočan	254 / 255	Bojan Novak	360 / 361
Jadran Barut	256 / 257	Barbara Jovičić - Stančin	362 / 363
Ružica Meglaj - Rimac	260 / 261	Sandro Gulja	364 / 365
Miran Krmelj	262 / 263	Simon Gulja	366 / 367
Adolf Urnaut - Adi	264 / 265	Barbara Jelić - Ružić	368 / 369
Ivan Ratej.....	268 / 269	Andreja Razlag.....	372 / 373
Ciril Ivančič - Čiro	272 / 273	Zoran Plohl.....	376 / 377
Dragan Holcer.....	274 / 275	Vesna Jelić.....	378 / 379
Dušan Antunović - Duško.....	276 / 277	Boštjan Cesar	380 / 381
Ivan Kocjančič	280 / 281	Robert Kristan - Lix.....	382 / 383
Branko Oblak - Brane	282 / 283	Aleš Borčnik	386 / 387
Otmar Gerlič - Oto	284 / 285	Anže Petrič.....	390 / 391
Zvonimir Brozić.....	288 / 289	Anja Štefan.....	392 / 393
Senka Jurković - Gros	290 / 291	Franka Anić.....	394 / 395
Aleksej Ternovec - Beli.....	292 / 293		
Sanja Jerman - Gosta	294 / 295	Pogovor / Spremna beseda	400 / 401
Hamoslav Prelec	296 / 297	O autoru / O avtorju	404 / 405
Igor Jenul	298 / 299	Zahvala.....	406 / 407
Jure Hafner - Hefo	298 / 299	Izvori fotografija / Fotografski viri	408
Vicencij Jovan - Cena	300 / 301	Abecedni popis životopisa /	
Janez Barle	302 / 303	Abecedni seznam življenjepisov.....	409
Margareta Pučko - Jelić.....	306 / 307		

Slovinci u hrvatskom sportu / Slovenci v hrvaškem športu

Autor / Avtor

Eduard Hemar

Izdavač / Izdajatelj

Slovenski dom, Zagreb

Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba

Svet slovenske nacionalne manjšine Mesta Zagreba

Za izdavača / Za izdajatelja

Darko Šonc

Urednica i redaktorica / Urednica in redaktorica

Smiljana Jelčić Ivanošić

Prijevod na slovenski / Prevod v slovenščino

Ilinka Todorovski

Lektura slovenskog teksta / Lektura slovenskega besedila

Marta Trobec

Oblikovanje knjige i lektura hrvatskog teksta / Oblikovanje knjige in lektura hrvaškega besedila

Smiljana Jelčić Ivanošić

Grafička urednica i kompjutorski prijelom / Grafična urednica in računalniški prelom

Josipa Glavaš

Skeniranje fotografija / Skeniranje fotografij

Jasna Vežić

Tisak / Tisk

Intergrafika TTŽ d.o.o., Bistranska 19, Zagreb

© Copyright: Slovenski dom 2014.

Sva prava pridržana / Vse pravice pridržane.

Ni jedan dio ove knjige ne može biti objavljen ili pretiskan bez prethodne suglasnosti autora i nakladnika.

Niti en del te knjige ne sme biti objavljen ali pretiskan brez predhodne soglasnosti avtorja in izdajatelja.

ISBN 978-953-57783-1-8

ISBN 978-953-97996-8-5